Masken

Ill. Ugeblad for Teater, Koncert & Forlystelser

Udkom 1910-24. 1.-13. Aargang.

Udgivet af et Interessentskab.

Mere om tidsskriftet og liste over indekset indhold på Dansk Forfatterleksikon:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0091/sknr91912.htm

Udarbejdet 2024 af Niels Jensen

83

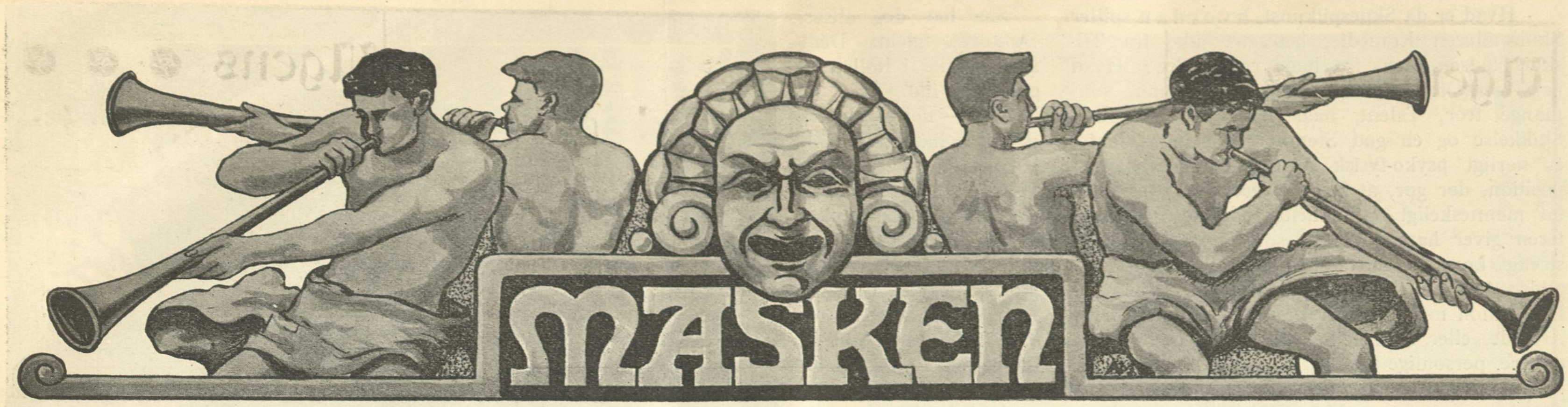

1STE AARGANG | LØRDAG DEN 1STE OKTOBER 1910 | NUMMER 1

Augusta Blad — hjemme.

„Hjemme!“

Fru Augusta Blad siger Ordet, og det lyder som en dyb, varm Cellotone gennem hendes hyggelige Stuer derude paa Thorvaldsensvej.

„Hjemme — ja, det er jo paa en Maade som om jeg er kommen „hjem“ igen, nu da jeg atter er ved det kongelige Teater. Men skulde det ske, maatte det vel ogsaa ske nu, efter at Forholdene paa Dagmarteateret var undergaaet saa mange Forandringer . .“

Rundt om i Stuen hænger Laurbærkranse med brede Silkebaand, der i Guld bringer Hilsener fra Kammerater og andre ved Jærnbanegades Scene. Augusta Blad kommer ikke tomhændet derfra — hun har Favnen fuld af gode og stærke Minder, som hun nu bærer „hjem“ til „det kongelige“, hvor alle fra den gamle Tid — og de nye med — har taget imod hende med oprigtig Venlighed.

Vi taler om den gamle Tid, de to Aars Teatertjeneste og Tiden, som gik forud, den kongelige Elevskole, salig Ihukommelse! Skolen med de tre Forestillinger „med Maske og i Kostume“, til hvilket Teatret indbød og Eleverne fik Lov at indbyde, og som man sloges om at faa Billetter til, fordi der ikke kunde købes . . .

„Der var Jonna Collin, Sigrid Andersen, Jens Walther og Albrecht Schmidt . . .“

„Ham husker jeg Dem med i „Marianna“ —“

„Det er rigtigt ... og da vi saa havde gaaet paa Skolen i tre Aar, fik vi „Debut“ — det vil sige, det kaldtes det for, men Publikum regnede det jo ikke for det — jeg havde f. Ex. Arianke Bogtrykkers i „Barselstuen“ . . .“

„Ja, den ligger jo lidt fra „Jomfruen af Orléans“!“

„Naa, saa har jeg forøvrigt ogsaa optraadt i Operaen paa det kongelige Teater,“ kluklér Fru Blad, „og det ved De ikke? Jeg var saamænd hende, der i „Cavalleria rusticana“ kommer løbende ind og raaber: „Turiddo er myrdet!“ Jeg spændte vidt den Gang!“

„Et Spøg o. s. v. — kunde der ikke være Tale om, eller har der ikke været Tale om Dem og Operaen?“

„Man ved jo ikke,“ svarer Fruen meget forsigtigt, „hvad Fremtiden kan bringe . . .“

„Apropos denne Fremtid — der er jo Arbejde nok for Dem efter Fru Emma Thomsen, Fru Nansen, tildels Fru Hennings . . .“

„Ja, javist — og jeg glæder mig til det . . .“

„Men det, jeg tænker paa, er, hvad vilde De selv gerne spille?“

Fru Blad reagerer fortrinligt ved Spørgsmaalet. Hun er med et Sæt, en Rejsning i Ryggen, et lille Kast med Hovedet, med store, skønne Øjne under mørke Vipper lige midt i Schiller:

„Maria Stuart . . . Schiller og Shakespeare . . . fra jeg var ni Aar gammel elskede jeg dem — deres Kvindeskikkelser er noget for sig. Alt, hvad vi havde i Bogskabet — Heiberg og Holberg og Hostrup o. s. v. havde jeg pløjet igennem. Dramatisk skulde det være — jeg læste aldrig Romaner — og saa var det jeg fik Shakespeare at læse — Mo'r valgte for mig — senere kom Schiller til — Moderen i „Bruden fra Messina“ vilde jeg ogsaa gerne spille — det kongelige Teater har dog før sejret med Schiller, saa hvorfor skulde det ikke kunne ske igen? Og af nyere, tyske Arbejder er der jo ogsaa . . . tror De ikke, man tør — eller turde? Naa, nu er der den ny Direktion . . .“

Og Fruen folder sine af Østergøtlands Sol brunede Hænder over Knæet og ser saa inderlig fortrøstningsfuld ud. Glück auf! Giv os Maria Stuart, smukke og begejstrede Frue! Og det bliver uden Tvivl mange, der — naar De i Oversættelse har sagt Maria Stuarts sidste Ord:

„Lebt wohl! — Jetz hab' ich nicht mehr auf der Erden!“

vil være dobbelt glade ved næste Dag at møde Dem i god Behold.

— — —

Nu kimer Telefonen — hvad skal et saadant Apparat her, hvor Shakespeare og Schiller er i højeste Gunst? Det virker ganske profant med sit Nutidsspektakel, men en Smule Trøst er det dog at vide, at Nummeret er hemmeligt, saa ikke alle og enhver kan faa Jomfruen af Orléans, den vordende Maria Stuart til at sige det frygtelige „Hallo!“ der er saa stemningsødelæggende, at sikkert hverken Jomfruen eller Maria var blevne fødte, hvis Johann Christoph Friedrich von Schiller havde havt en Telefon paa sit Skrivebord.

Valdemar Greibe.

Fru Augusta Blad i sit Hjem. Fot. Julius Folkmann.

Skuespilleren og hans Kunst.

Vore Kælebørn er Skuespillerne kaldt. Overfladisk betragtet er de det vel ogsaa. Men hvor mange Mennesker har ikke paa den ene Side deres Yndlingsskuespillere eller Skuespillerinder — der ved Gud er saa storartede, uforlignelige og henrivende — medens de paa den anden Side ved passende Tid og Lejlighed, og altid i deres Hjærtes Inderste, kun regner disse deres Afguder for Gøglere.

Dette beror sikkert dels paa de Forhold, hvorunder Skuespilleren maa udøve sin Kunst: voldgivet et Publikums Forgodtbefindende, sminket, maskeret og iført en Andens Skikkelse og Dragt og dermed tilsyneladende upersonliggjort, og dels paa manglende Kendskab hos Publikum til Arten af de Evner og det Arbejde, der kræves ef en dygtig Skuespiller.

Hvad er da Skuespilkunst, hvordan spiller Skuespilleren Komedie, betragtet ikke fra Tilskuerpladsen, men fra hans eget Indre? Hvad er Talent for Skuespilkunst? Har man, som mange tror, Talent, naar man har en smuk Skikkelse og en god Stemme, eller er Talentet et særligt psyko-fysisk Anlæg, en nervøs Disposition, der gør, at Skuespilleren reagerer fuldt ud menneskeligt og naturligt paa de Ord, Digteren giver ham (og ikke som Dilettanten: anstrengt konstrueret, unaturligt), stiller han med andre Ord sin Sjæl og navnlig sit Legeme til Disposition for en Digter for at reproducere hans Arbejde, eller er Talentet maaske tillige særlige, dybere personlige Evner, der gør Skuespilleren til en skabende Kunstner, gør, at han farver, former og paatrykker Stoffet netop sin Personligheds Stempel.

Bør endvidere Skuespilleren under sit Arbejde „leve sig ind i“ og „gaa op i“ sin Rolle paa en saadan Maade, at han under Udøvelsen er den, han fremstiller, eller bør han efter indgaaende Studium af Rollen kunne fremstille det paagældende Menneske, idet han koldt og klart behersker det med sin Teknik og udfra sit Studium og sin Menneskekundskab, saaledes, at han ikke løber den Risiko at svække og udviske sin egen Karakter, idet han Prøve efter Prøve, Aften efter Aften skal være os andre, for saa at gaa hjem for i sparsomt tilmaalte Timer at være sig selv.

Ved en Række Interview vil „Masken“ erfare og meddele sine Læsere, hvorledes vore betydeligste Skuespillere og Skuespillerinder stiller sig til disse de mest fundamenlale Spørgsmaal, naar Talen er om Skuespillets farlige og vanskelige Kunst.

Hos Teaterchef, Dr. phil. Mantzius.

Dr. Mantzius modtager os i sit hjemlig-hyggelige Direktørværelse paa det kongelige Teater.

Kun de to Stole ved Arbejdsbordet, en paa hver Side, røber, at dette er et Kontor, Direktørens Konsultationsstue — vi indtager den konsulerendes Plads.

Ja, siger Doktor Mantzius og ser streng og alvorlig ud, det er jo omfattende Spørgsmaal, De stiller mig, men for at begynde vil jeg sige, at det er min Opfattelse, at Skuespilleren er skabende Kunstner, fordi han skaber — ikke Ordet — men Tonefaldet, han finder den Tonebevægelse, der giver Ordet, Stemningen Liv. Digteren beskriver, Skuespilleren giver Liv.

Og — som De siger — et rent legemligt Anlæg, Herredømme over sine Nerver, sin Stemme, sin Person, er den første Betingelse for en Skuespiller.

En særlig intim og dyb Grebethed af Digterens Ord og ejendommelig Opfattelse af det, mener jeg ikke er af saa afgørende Betydning.

Javist — selvfølgelig farver den enkelte Skuespillers Følemaade og hele Personlighed hans Kunst, og selvfølgelig er det godt, om han kan opfatte fine Nuancer og særegne Stemninger, men hvad hjalp det ham, naar han ikke havde Evnen til at give dem Udtryk — nej, det rent fysiske Anlæg er det vigtigste.

Hvad Spørgsmaalet angaaende Skuespillerens Grebethed angaar, da mener jeg, at han altid skal vide, hvad han gør, at han aldrig maa glemme, at han staar overfor et Publikum, som han skal paavirke.

De enkelte halvt ubevidste Øjeblikke, Inspirationer, tror jeg oftest indtræffer hjemme, under Arbejdet med Rollen; hvad han ser i disse Øjeblikke, griber han og udstyrer sin Skikkelse dermed, det indgaar derpaa i hans Arbejde med Rollen, og paa Spilleaftenen — ja husk hvor en Rolle skal gennemarbejdes — da gaar det af sig selv — han er trukket op.

Doktor Mantzius ser et Øjeblik ud over Kongens Nytorv, mens han sender Tankerne tilbage, og vender saa atter Blikket hastigt mod os:

Jeg selv, siger han, er ofte vaagnet op pludselig under Spillet og har med Forbavselse opdaget, at vi var kommet saa langt — —

Saa har dog altsaa Doktoren glemt Dem selv ganske i Rollen — griber vi ind.

Næ — nej — aldeles ikke, jeg har glemt Rollen, spillet videre i den, mens jeg tænkte paa andre Ting eller tænkte frem i Spillet, og jeg har ikke anet, hvad jeg har gjort; men bag efter spurgte jeg mine Kammerater — for det er jo interessante Ting, dette her — og de har sagt, at de intet havde mærket, jeg spillede ganske naturligt.

Nej, jeg tror slet ikke, at den Skuespiller, der „gaar helt op i“ sin Rolle, er sikker paa Publikum — det bliver jo en Trance, Ekstase — —

Ja, føjer vi til, en rent religiøs Opvisning.

Et hastigt Smil glider over Doktorens kloge og skarpe Ansigt og vi tager Afsked under Indtrykket af en myndig og stærk Personlighed, en Mand, der er ærlig mod sig selv og sit Publikum, klog og overlegen nok til at være sin Klogskab bekendt.

Axel Juel.

Teaterchef, Dr. phil. K. Mantzius. Fot. Henriette Vorbeck.

Et „Intimt Teater“ i København?

Da det er kommen til Redaktionens Kundskab, at der i Stilhed, men med stor Energi arbejdes af stærkt teaterinteresserede og formaaende Personligheder, der er misfornøjede med de nuværende Teaterforhold, paa Oprettelsen af et „Intimt Teater“ i København, og vi mener, det vil være af Interesse for vore Læsere at erfare, hvad vore i Teaterforhold mest kyndige og interesserede Personligheder mener om Betingelserne for et saadant Teater, har vi rettet følgende Forespørgsel til disse:

„Mener De, der under de nuværende Teaterforhold vil være Betingelser for et „Intimt Teater i København?“

Vi offentliggør nedenfor de første Udtalelser og haaber at kunne fortsætte senere med andre fra følgende ansete Navne:

Herman Bang, Otto Benzon, Prof. Otto Borchsenius, Dr. phil. Edvard Brandes, Bjørn Bjørnson, Walter Christmas, Albert Gnudtzmann, Fru Betty Hennings, Edgar Høyer, Prof. Riis Knudsen, Johan Knudsen, Sven Lange, Prof. Karl Larsen, Peter Nansen, Martinius Nielsen, Fru Oda Nielsen, Adam Poulsen, Direktør Axel Strøm.

Redaktionen.

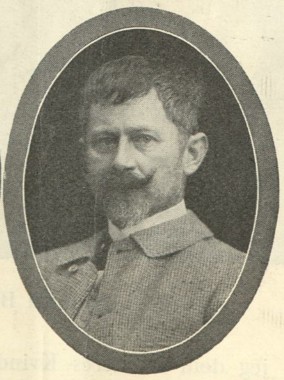

Forfatteren Gustav Wied skriver kort og godt følgende:

Selvfølgelig maa vi have et „Intimt Teater“.

Gustav Wied.

Forfatterinden Fru Emma Gad synes at være af samme Mening, idet Fruen skriver:

De nuværende Teaterforhold er som bekendt saaledes, at vi har fem store Teatre, hvoraf kun eet — Folketeatret — er en ren Talescene, og de fire er Opera, Ballet og Operettehuse med noget Anhang af Skuespil. Hvem der saa end har leveret Musiken, ligefra Mozart til Lehàr, er Opførelsen af denne Mængde fremmede Syngestykker ikke at betragte som et Udtryk for dansk Aandsliv.

Enhver Bestræbelse for at skabe endnu en Scene, beregnet paa Ordet — paa Repliken, en Scene, hvor de danske Forfattere kan faa Publikum i Tale, og hvor deres Arbejder ikke skades i Virkningen ved at klemmes ind mellem to musikledsagede og broget udstyrede Forestillinger, maa derfor, kunstnerisk set, hilses med Glæde af Enhver, der interesserer sig for dansk Teaterkunst og dansk Sprog.

Noget andet er det, at et intimt Teater med nogle faa hundrede Pladser maaske under vore Forhold vilde have lidt vanskeligt ved at blive et rentabelt Foretagende. Et Teater af den Art maa have udmærkede Skuespilkræfter for at kunne hævde sig, og Skuespillere faar i vore Dage hurtigt Færten af, hvad de er værd — ogsaa pekuniært set. Det nytter ikke at tage Varsel af, at saadanne Teatre gaar udmærket i Paris og Berlin, for der vil i saa store Byer, hvor der er saa mange flere tilrejsende end i København, altid findes et talrigt Publikum, der gærne giver fra 12—20 Mark eller Frs. for en Teaterbillet. Man er her i Byen af gode Grunde varsommere med sine Udgifter.

Om det vil lykkes det danske Sprog at erobre endnu en Scene, hvor Syngestykket ikke er det regerende, er vel endnu usikkert, men nødvendigt er det, at der arbejdes hen derimod. Hvad skal vi efterhaanden gøre med de Skuespillere, som kun kan fremstille Mennesker og ikke slaa Triller? Ja, de kan maaske altid blive Arbejdere i Jord- og Betonfaget.

Emma Gad.

Ugens Maske.

Det første Ansigt, der skal byde „Masken“s Læsere Velkommen, skal naturligvis være Olaf Poulsens. Han er den sidste af en tidligere Generation af store Skuespillere; han er den første blandt de nulevende. Og han er „Masken“s kæreste og fornemste Gæst paa dens første „Kunstner-Aften“. Hans Kunstnerhoved omgives med Rette af Tragediens og Lystspillets klassiske Masker.

FRA TEATRENE

Forrige Uge.

Under denne Rubrik vil Læserne i hvert Nummer finde en Oversigt over den forløbne Uges Nyopførelser paa de store københavnske Scener, forsaavidt angaar „Talestykker"! Andetsteds i Bladet behandles Operaer, Operetter og Balletter, og Forstadsteatrene faar ogsaa deres særlige Plads.

Nedenstaaende, første Oversigt svarer ikke til Rubrikens Navn fordi den begynder med Sæsonens Begyndelse og — af Hensyn til de omfattende Forarbejder ved „Maskens" Start — kun gaar til 15. September. Men i Løbet af faa Numre vil Oversigten være á jour og svare til sit Navn.

Redaktionen.

Da Sommeren i det Herrens Aar 1910 syntes at ville gange paa Held akkurat en Maaned før den programmæssige Tid, skyndte vore hidsigt arbejdende Privatteatre sig at „lege Sæson". — De fisker alle med Bundskrabere i disse døde Tider.

Casino: Allerede midt i den normale Solbadetid smælder dette Teater sin Lehár'ske „Greve af Luxemburg" ud — med den forventede Sukces. Og nu hører vi vel næppe noget nyt fra denne yndede Folkescene paa denne Side Jul.

Det nye Teater: Først kom „Niniche" — en let hors d'æuvre. Saa tog alle Operetteteatres Skytshelgen St. Lehár ogsaa dette Teater i sin stærke Favn! „Zigøjnerblod" er bleven en Kæmpesukces derude. I „Niniche" fik Fru Karen Lund Anledning til paany at vise Fremgang i Udfoldelsen af sit drastiske Lune — det, hun i Arv efter Faderen fik!

Folketeatret bød først paa nogle Billighedsforestillinger med Otto Benzons „En Skandale", og lukkede derpaa op for den egentlige Sæson med Victor Léon's og Leo Fall's elskværdige Lystspil „Det berømte Navn", som var iscenesat med al den kunstneriske Samvittighedsfuldhed, der altid udmærker Johannes Nielsen.

Næste Forestilling var Bjørnstjerne Bjørnsons „Geografi og Kærlighed" med selve Bjørn Bjørnson som Gæst. Stykket er jo desværre kun en Torso, men en dejlig Torso. 1ste Akt er straalende, lunefyldt Lystspil og giver en Exposition, som i sin dramatiske Teknik er mønstergyldig. 2den Akt ejer den henrivende Scene mellem Fader og Datter og de stærkt-komiske Tjenestepigescener. Men 3die Akt — ja den er desværre ikke skreven endnu,

Geografi & Kærlighed: Fru Sigrid Neiendam og Hr. Bjørn Bjørnson.

Samson: Frk. Gerda Christoffersen og Hr. Cajus Brun.

Zigøjnerblod: Da Tæppet falder for 1ste Akt — set bagfra.

(Billedet taget oppe fra Baggrunden idet Tæppet falder for 1ste Akt. De tre forreste Damer er Undinerne, der hæve sig op over Vandfladen.

skønt Mesteren allerede har forsøgt Kunststykket hele to Gange. Den er kun et mislykket Forsøg paa at give Venus de manglende Arme. Bjørn Bjørnson spiller med Virtuositet og Glans, ofte med en Voldsomhed som af et farende Vejr. Men hans Spillemaade er unægtelig nogle Streger stærkere end Omgivelserne, og han koncentrerede sin Energi i den Grad om sine egne Repliker, at han ofte under sine Medspillendes Tale ligesom syntes at stivne eller pausere. Mægtig Lykke gjorde han — og med Rette. Derimod lykkedes det ikke Fru Sigrid Neiendam — trods al haandfast og bondedansk Komik — paa noget Punkt at faa en ældre Teatergænger til at glemme Frøken Antonsens vidunderlige klassiske Ane! Med Glæde noterede man, at den danske Scene i Frøken Krause nu har fundet den saa længe forgæves efterlyste „Dame". (Som den Instruktør overhovedet kan faa sine Skuespillere til at spille Komedie — det er rent ud forbløffende).

Dagmar Teatret begyndte den med saa megen Spænding imødesete ny Æra med Tristan Bernards „Den ukendte Gæst", et ret ubetydeligt Lystspil, som imidlertid gav Holger Reenberg — den endnu „ukendte Gæst" — Lejlighed til Præsentation for sit nye Publikum. Glæden over Bekendtskabet syntes gensidigt. — Den næste Forestilling var heldigvis dansk, nemlig Sven Langes og Karl Larsens „Det gamle Voldkvarter". Den mer end vanskelige Opgave: at transponere Karl Larsens stilfærdige og ægte Interiører over i Scenebilleder, lykkedes til Publikums Tilfredshed — takket være ogsaa en god Iscenesættelse og et godt Spil. Men Experimentet var voveligt; og baade Forfatteren til „En Digters Kærlighed" og „Samsom og Dalila" og Forfatteren til „Inez fra Coïmbra" har bevist, at den dramatiske Muse har Krav paa større og selvstændigere Arbejder fra deres Haand. Dramatiseringer bør disse udmærkede Forfattere overlade til dii minores.

Den tredie Forestilling Henry Bernsteins „Samson" er en underlig, gammeldags Komedie, der ligesom flytter os tilbage til Dumas fils og hans Samtidige; kun at disse gamle Mestre raadede over en dramatisk Teknik, som Bernstein ikke magter. Paa dette gamle Klædebon er der saa sat en moderne Lap, nemlig den ejendommelige Maade, paa hvilken Ægtemanden hævner sig paa Elskeren. Som „Samson" knuser han sig selv blot for samtidig at kunne knuse sin Fjende.

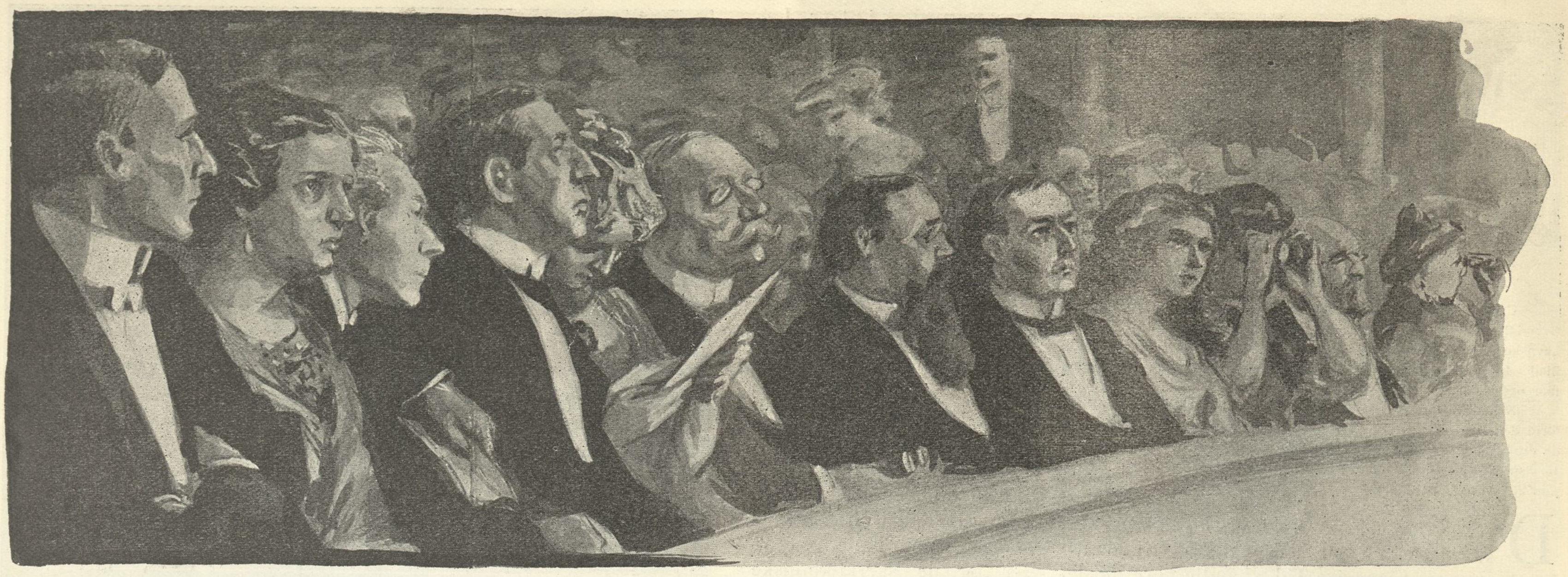

Fra 1ste Parket

Selve Ægtemanden synes kalkeret over Naboben i Daudets Roman, og Beskrivelsen af Børsslagets Gang minder stærkt om Partier af Zola's „Penge". Iøvrigt lider Stykket under voldsomme Slingringer fra Tragedie til Farce og tilbage igen, og til andre Tider af en trættende Marsch paa Stedet! En erfaren Dramatiker vilde allerede efter Læseprøven have beskaaret Stykket saaledes, at Teatret kunde have undgaaet det Nederlag, som Dagspressen nu med Urette forlanger, at Instruktion og Skuespillere skal være ene om at bære. Holger Reenberg havde fat i meget af Hovedpersonens Karakteristik, men langt fra i alt. Navnlig manglede det, som mange Aars Herredømme paa en Verdensbørs og lange Tiders Omgang paa lige Fod med Overklassen dog absolut maa have tilført den forhenværende Havnearbejder.

Det kgl. Teater havde til Ære for Fru Blochs Jubilæum importeret Maughans „Penelope", et ganske vittigt, men usandsynligt Lystspil i den Bernhard Shaw'ske Manér. Fru Bloch udfoldede heri alle sine mest skattede sceniske Ævner under en energisk Kamp mod en lammende Hæshed. „Penelope" gjorde — takket være Spil og Iscenesættelse — Lykke; men nu venter vi unægtelig paa „Broen", der fører over til det gode, danske Skuespil.

Kbhvn. 14. September 1910.

Edgard Høyer.

Esmeralda: Hr. Henry Seemann og Fru Dagmar Schyberg.

Zigøjnerblod.

Saa løb da Sæsonens anden Operette af Stabelen, og blev ligesom sine Forgængere en Sukces.

Zigøjnerblod: Hr. Poul Reumert og Frk. Kate Meyer.

Skeptikere, gamle Teaterrotter, Operettehaderne, Lystspilforfattere, Skuespillere uden Sangstemme — kort sagt, et blandet Kor af alle de Mennesker, der er interesserede i at Operetterne ikke gaar, havde paa Forhaand fældet en Dødsdom over „Zigøjnerblod", og spaaet, at „Det ny Teater" inden 3 Uger maatte sætte en ny Forestilling op.

I Dødsdommens Præmisser fremhævedes, at pro primo var „Zigøjnerblod" mere en Opera end en Operette, og som Følge heraf maatte Teatrets Operettestemmer knække — man kan vel ikke sige Halsen, men lad os sige Stemmebaandet; pro secundo var det al for fin Musik, til at ville gøre Lykke hos de egentlig umusikalske Københavnere, og pro tertio havde Operettegalskaben naaet sit Kulminationspunkt, efter „Greven af Luxemburg" og „Efteraarsmanøvre" maatte der komme en Reaktion.

— Nu er den virkelige Dom falden, den Kritik og Publikum fælder, og den var saa enstemmig rosende, som kun sjældent.

Det blandede Kors Dom er bleven omstødt af „Højesteret", der netop fandt det beundringsværdigt, at Hr. Poul Reumert og Fru Karen Lund kunde faa deres Stemmer til at fylde saa godt, og at baade Hr. Aage Wang-Holm og Frk. Kate Meyer fuldt ud var deres sanglige Opgaver voksne. Desuden fandt man den operamæssige Operette overmaade smuk og ejendommelig, thi de sidste Aars mange Operetter har trænet Publikums Øre, saa der slet ikke er noget i Vejen for at Københavnerne nu kan fryde sig over virkelig fin Musik.

Og endelig anerkendte man de Bestræbelser, der var gjort i „Zigøjnerblod" paa at fjerne sig noget fra den lumre Wiener-Valse-Vej. Og derved opnaaedes nemt en leende Absolution for de indlagte komiske Numre, saa meget mere som de blev ført over Scenen i en yderst elskværdig og fornøjelig Form af Frk. Astrid Neumann og Herrerne Rasmus Christiansen og Wilken.

Med andre Ord Operetternes Konge, den forgudede Léhar, vandt en Sejr over sig selv, — og Direktør Lindstrøm kan roligt vente nogle Gange tre Uger, førend han sætter sin næste Forestilling op.

Naar „Zigøjnerblod" blev en saa decideret Sukces, saa skyldes det ikke blot selve Operettens smukke Musik og den gode Udførelse den fik baade sangligt og dramatisk, med den virkelig enestaaende Poul Reumert i Spidsen, men ogsaa den omhyggelige og fantasifulde Iscenesættelse.

Her var gjort et stort og meget anerkendelsesværdigt Arbejde, og paa Dekorationer og Kostumer var der ofret alt, hvad man kunde forlange.

Leo.

Københavnsk Premièreaften.

Hr. Redaktør! Maa jeg gøre Dem et Spørgsmaal, som De ikke behøver at svare mig paa.

I en Mellemakt forleden saa jeg en Dame og en Herre, der lænede mod Orkesterbalustraden stod og saa ud over Premièrepublikumet. Hun var én af de Kjøbenhavnerinder, man ser overalt, han er en fremmed eller i hvert Fald en Mand, der længe havde været borte, thi jeg kendte ham ikke. Jeg kunde ikke undgaa at høre, hvad de talte om.

— Sig mig, — sagde han paa Dansk med en let Akcent, — De praler jo af et kende Deres Bysbørn endogsaa fra Ryggen . . .

Hun: Jeg ved, hvad De vil, kære Ven! De vil vide, hvem den unge Dame er, som paa tredie Række læner sig tilbage forat kokettere med den blonde, skægløse Herre.

Han: Rigtigt! Hun er egentlig nydelig . . .

Hun: De kan faa baade Navn og Adresse! og interesserer det Dem, ved jeg ogsaa, at Faderen nylig har akkorderet, og hvad Moderen er født, og at hun faar sine Hatte hos Fru Braband.

Han: De kender hende nøje?

Hun: Aldeles ikke! Hun er aldrig præsenteret for mig. Men jeg fortæller, hvad jeg ved, for at bevise Dem, hvad jeg sagde: København er et Hul!

Han: Paa mig virker det netop saa ind-

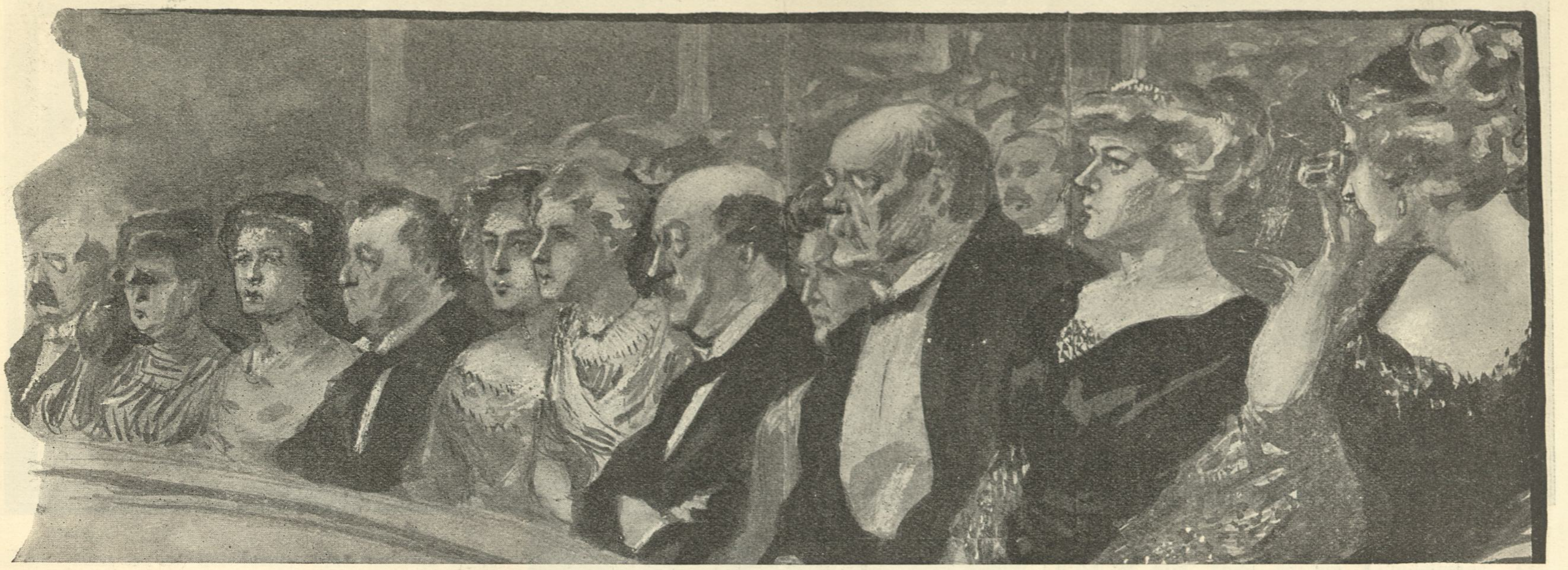

En Premièreaften.

Original Tegning af Frk. G. Ploug-Sørensen.

tagende, saa hjærteligt, at alle I herhjemme kender hinanden saa godt. Ude har jeg mange Gange følt Ensomheden, De vilde give mig Ret, om De en Søndag Eftermiddag havde spadseret gennem Boulogneskoven uden at se blot ét Ansigt, De kendte . . . .

Hun: Tænk, hvor forfriskende!

Han: Hvorfor er De egentlig saa irriteret over de kære kendte Ansigter?

Hun: Vel nok, fordi jeg ikke kan undvære dem!

Han: Det er jo som en eneste stor hyggelig Familie.

Hun: Ja, hvor vi alle kender hinandens Skrøbeligheder, baade legemlige og aandelige Skavanker, aah, for en Rede af Sladder!

Han: Jeg holder af disse Mennesker. Jeg længes ofte efter dem derude. Og nu morer det mig at se, hvor de har forandret sig siden min Barndom. København er bleven større. Man ser det paa Ansigterne, de er finere, mere udprægede, ogsaa mere bevægelige og mere nervøse end i min Tid. Se f. Eks. Forskellen mellem Etatsraads-Forlæggeren, rigtig et hyggeligt Ansigt fra den gode gamle Tid, saa rødmosset og venligt, og saa hans Søn, — det er jo et fuldkomment Automobilansigt! Og er den smukke rødblonde Dame ikke hans Kone? Hun ser virkelig aldeles ikke ud, som om hun var født her i Byen.

Hun: Hun er ogsaa Englænderinde!

Han: Ser De den fine skarpe Profil derovre til venstre, ogsaa han er sikkert Angelsakser?

Hun: Nej, han hedder Hansen!

(Hun og han mønstrede i nogle Minutter hele Parkettet. Han spurgte, og hun svarede. Hun hviskede, og jeg tror, han fik serveret en hel Det Skrøbeligheder, for jeg kender den lille Københavnerfrue).

. . . . Frem mod Orkestret læner sig tankefuldt den smukke Direktørfrue, mens de tunge Stendraaber i hendes Øren syntes at længes mod den blændende hvide Hals; den rødblonde Lyriker stirrer grublende ind i Scenens Lys; og midt for Rækken sidder alle Digteres Forsyn, tavs som en lukket Protokol over Forskud, ved hans Side, skøndt sikkert uden dybere Mening, Chaufførernes Beskytter med det sorte Kilometer-Skæg, og helt ovre til højre den blonde unge Dame fra Balletten, skøn som Esmeralda, og ved hendes Side, et Ansigt, — ligesom støbt i en Lue af Lidenskab, — og atter et tænksomt Hoved, Ministeren for Evropas næstyngste Kongerige, videre den gamle Admiral, Overinspektøren med de letløbende Vers og to nydelige Damer, der sikkert . . . .

Den unge Frue ved Orkestret hvisker:

— Har jeg Ret!

Han: Maaske! Men De holder alligevel af dem, ikke sandt?

(I det samme gik Tæppet. Jeg hørte ikke den smukke Frues Svar. Men det var netop dette Spørgsmaal, jeg tænkte at stille Dem, Hr. Redaktør: Holder den unge Kjøbenhavnerinde af sine Bysbørn?? Er hun ikke lykkelig ved atter og atter at møde de samme kendte Ansigter, vi ser ved Væddeløb, Koncerter og Premiérer, som paa Billedet ovenfor?)

Mens jeg skrev, fandt jeg selv Svaret. Undskyld da, at jeg har gjort Dem Ulejlighed!

Venlig Hilsen.

Deres ærbødige

Winding.

Danske Kunstnere i Udlandet.

I. Svend Gade.

I susende Fart jager Automobilen hen over Unter den Linden's spejlblanke Asfalt, smutter behændigt gennem Brandenburger Thor, passerer Thiergarten, hvor en bølgende Menneskestrøm nyder Midsommereftermiddagens herlige Vejr, for et Øjeblik efter med et kraftigt Ryk, der faar mig til at gaa paa Næsen, at standse i Neue Winterfeldtstrasse.

Jeg befinder mig i Berlins fine Kvarter.

Gennem Laagen fra den lille Have, der i sin Frodighed liver op paa det store massive Bygningskompleks, naar jeg op i Ejendommens tæppebelagte og med Marmorkamin udstyrede Hall.

Paa fjerde Sal finder jeg den, jeg søger.

„Sven Gade, künstlerischer Beirat, Kleines Teater, Neues Schauspielhaus", staar der paa Døren . . . . . .

Der er ingen hjemme, men Pigen skubber en magelig Kurvestol hen til mig og forsikrer, at Herskabet kommer strax.

Her bor altsaa min Landsmand, Svend Gade, der indenfor Berlins Teaterverden har tilkæmpet sig en Position, som kun falder i faa unge Kunstneres Lod.

Igennem to Etager strækker Værelset eller rettere Atelieret sig. I Baggrunden snor en Trappe sig op til dettes halve Højde, og bag Gelænderet deroppe opdager jeg et lavloftet hyggeligt Boudoir med hvidlakerede Møbler, der sikkert er Husets Frues.

Møblerne i Atelieret er faa men stilfulde. Overalt i Vaser og Krukker ses Blomster i harmoniske Farver. Paa de gobelinbeklædte Vægge hænger faa, men gode Billeder. Over Divanen et stort Fotografi af Tyskernes forgudede Joseph Kainz, hvorunder jeg læser: „Dem ingeniösen Verfasser der neuen Hamlet-Umrahmung Herrn Svend Gade zur Erinnerung an Josef Kainz."

Mellem de høje buede Vinduer staar et opslaaet Koncertflygel. Bag dette, i det ene Hjørne, dominerer et Staffeli, og rundt om dette paa Stole og Smaaborde ligger Skitser, Paletter og Farvetuber i en syndig Uorden.

En Glasdør staar aaben ud til en blomstersmykket Altan, hvor indbydende Kurvestole imellem alt det grønne lader en ganske uset af Naboer og Genboer.

Mest fængsles jeg af et Billede over Skrivebordet af en ung, smuk, nordisk Kvindeskikkelse, der forekommer mig bekendt.

Jeg faar ikke Tid til at overveje, thi Døren gaar op og foran mig staar endnu smukkere Originalen til Billedet og byder mig et hjerteligt svensk Velkommen.

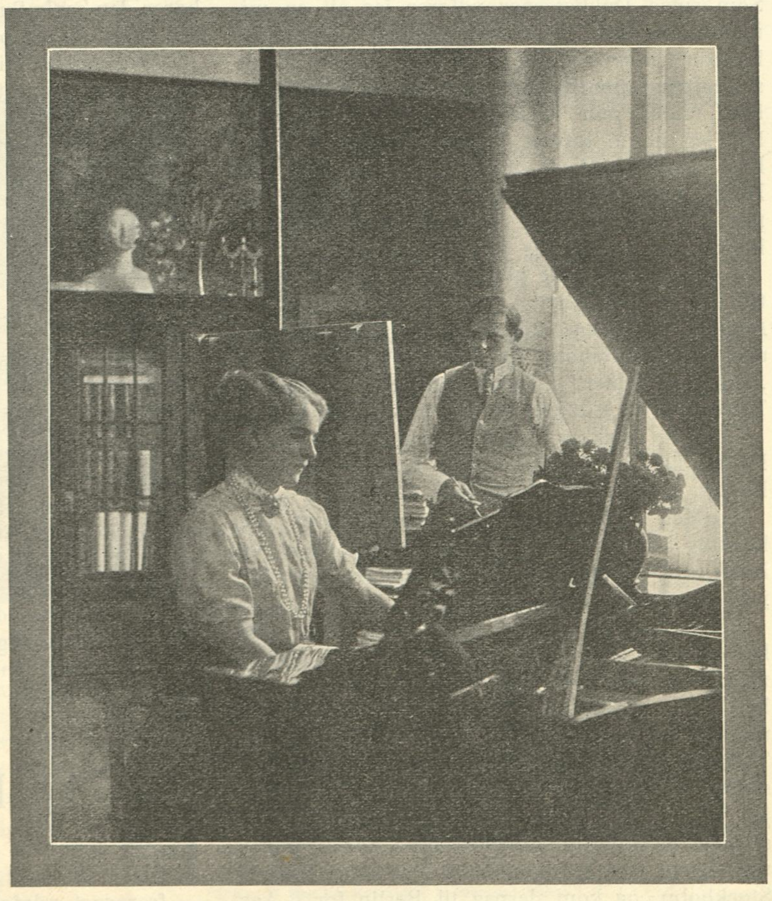

Svend Gade og Hustru Fru Carin Gillberg i deres Hjem.

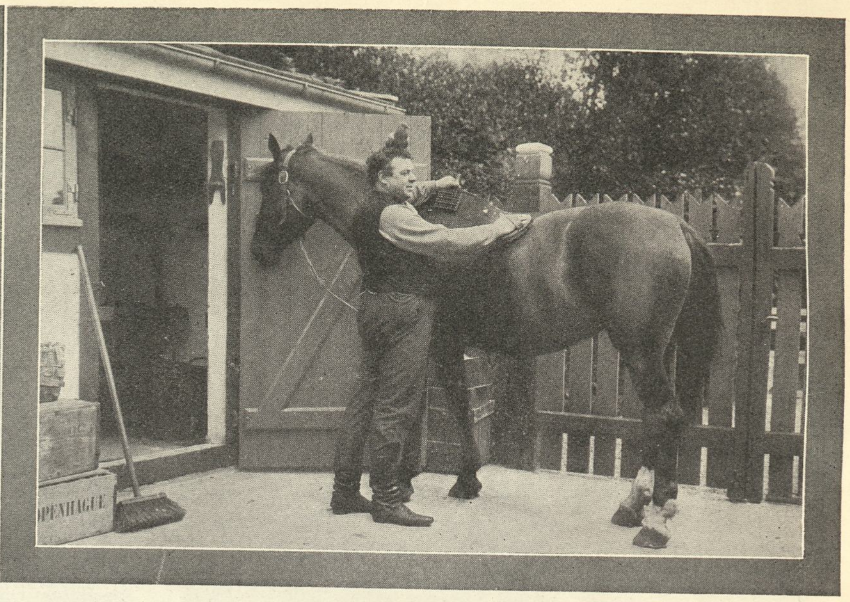

Fra „Masken“s Amatør-Album. I.
(Se Teksten nedenfor.)

„Fru Carin Gillberg, min Hustru,“ præsenterer den slanke, ungdommelig udseende Ægtemand, der er kommet ind sammen med Fruen; og ved Synet af hende føres i samme Nu mine Tanker tilbage til Tivolis Koncertsal.

„Var det ikke Dem Frue, jeg sidste Sommer saa og hørte i Tivoli som Frk. Gillberg fra „Komische Oper“ i Berlin?“

„Jo vist var det hende,“ svarer Hr. Gade. „Vi var netop nyforlovede og paa Gennemrejse til min Hustrus Fødeby Stockholm, da hun fik Lejlighed til at synge i Tivolis Koncertsal . . . .“

„Og med sin pragtfulde Stemme erobrede København,“ føjer jeg til.

Hr. Gade smiler, og Fruen forsvinder hurtig op af Trappen til sit Boudoir.

„Hvad vil det sige at være „künstlerischer Beirat“, spørger jeg.

Min Landsmand fører mig til Sæde ude paa Altanen.

„Künstlerischer Beirat,“ forklarer han, „er Teater-Direktionens kunstneriske Raadgiver, der ikke blot giver Udkast til Dekorationer og Dragter, men ogsaa bistaar ved Iscenesættelse af Stykkerne.

Jeg sætter mig ind i Stykkets Aand og Tidsperiode, og ud herfra gør jeg mine Udkast til Dekorationer, Dragter og alt hvad hertil hører. Som smaa Dukkescener udfører jeg alt en miniature, og naar jeg er tilfreds med alle Enkelthederne, afleverer jeg Udkastene til et af de store Dekorationsfirmaer, som derpaa udfører det hele under min Kontrol. De sidste Par Aar har jeg bl. a. leveret Udkast til „Faust“, „Julius Cæsar“, „Maria Stuart“, „Gyges und sein Ring“ og „Hamlet“. For Tiden arbejder jeg paa Udstyret til „Die Jungfrau von Orleans“, hvoraf jeg venter mig en Del.

Men det er ikke blot til de to Teatre, hvortil jeg er fast knyttet, at jeg leverer Udkast. Andre Teatre bruger mig ogsaa, og jeg har saaledes udført Dekorationerne til „Det store Forbund“ til „Det nye Teater“ i København, hvor særligt et Trick med en Elevator paa Scenen gjorde Lykke.

Af de Stykker, jeg har sat i Scene her i Berlin, kan jeg fremhæve min Landsmand Sven Langes Stykke „De umyndiges Røst“.“

„Men hvorledes er De egentlig som Udlænding kommet ind i Berlins Teaterforhold, og hvad er Deres oprindelige Uddannelse,“ spørger jeg interesseret.

Den unge Kunstner svarer beskedent: „Jeg kan jo ikke sige andet, end jeg har haft Heldet med mig. Men en god Forskole har jeg dog haft. Jeg er født i København, hvor jeg i en ung Alder kom i Lære hos min Onkel, daværende Teatermaler Güllich paa det kgl. Teater, var senere et Par Aar hos Carl Lund, hvorefter jeg, da det nye Nationalteater blev bygget i Kristiania, rejste dertil og forblev der 3 Aar. Derefter var jeg et Par Aar knyttet til den kgl. Opera i Stockholm, og kom derpaa til Berlin for 6 Aar siden. Her var jeg saa heldig at blive ansat som kunstnerisk Leder for Dekorationsafdelingen i det store Verdensfirma „Baruch“. Allerede Aaret efter fik jeg Tilbud om min nuværende Stilling ved „Kleines Teater“ og „Neues Schauspielhaus“.

„Og mener De nu at være groet fast her i Berlin?“

Hr. Gade ser paa sin Hustru, der er beskæftiget ved Tebordet.

„Foreløbig er min Hustru jo bundet til „Komische Oper“ for flere Aar, og jeg til de to Teatre, men . . . . .“

„De kunde f. Expl. tænke Dem at vende tilbage til København?“

„Ja! Jeg kunde godt tænke mig det, men jeg tror ikke, der er Brug for mig, og ikke heller, at der kunde gøres mig et Tilbud, som pekuniært kunde friste mig. Forholdene er jo smaa derhjemme . . .“

Vi føres herved ind i en Samtale om hjemlige Forhold, hvortil Tankerne hos Landsmænd i Udlandet altid vender tilbage, naar Dagens travle Færd er omme. Dybest i Hjerterne brænder altid den evige Kærligheds Ild til det Land, hvor Vuggen stod, hvor Længslerne fødtes, og hvor Drømmene drømtes.

Umærkeligt har Mørket hyllet os ind. Jeg ser kun den lysende Glød af Cigaretterne og hører den sagte Summen fra den store Verdensby der nede under os.

Jeg rejser mig for at tage Afsked. Foran mig ligger den store Rigshovedstad med dens Tusinder tændte Lygter og Lys og lange, snorlige Gader med den spejlblanke, skinnende Asfalt.

Og da jeg er kommen ned i det myldrende Gadeliv, ser jeg højt oppe bag Balkonens grønne Planter et lykkeligt ungt Par, der vinker Farvel.

Ivar Hiort.

Fra Maskens Amatør Album.

Kgl. Kammersanger Cornelius er ikke blot en fremragende Sanger, men ogsaa en habil Rytter og Hippolog, der har til sin Raadighed ikke mindre end tre Heste, hvad vedføjede Fotografi fra hans Villahave i Espergærde udviser. Og at han ikke er bange for, naar han har siddet højt til Hest som Herre, at paatage sig en Tjeners mere ydmyge Stilling, viser vort andet nok saa fornøjelige Amatørbillede.

Kommende Numre vil fremdeles bringe vore Læsere en Række morsomme Amatørbilleder.

Nyt Forfatterfirma.

I over fem Aar har jeg nu næsten daglig set Steen Drewsen og Julius Magnussen sammen, — fraregnet selvfølgelig de Dage, hvor Drewsen besøgte Mexiko og Haïti, — men det er egentlig aldrig faldet mig ind, at der af dette Venskab skulde opstaa et Forfatterfirma.

Forfatteren
Julius Magnussen.

Drewsen plejede, naar han mødte Magnussen paa en Kafé, at sælge ham en Idé. Magnussen var altid meget begejstret over Idéen og gik saa hjem for at skrive — noget andet. Om et Samarbejde kunde der, det var man sikker paa, aldrig blive Tale. Dertil var de to altfor uens.

Magnussen er ligetil, ærlig og aabenmundet, Drewsen indviklet i Omsvøb og Former, spids i sin Replik og sær i sin Stil. Magnussen faar man straks enten til Fjende eller Ven, mest til Ven, overfor Drewsen føler jeg et sympatisk Fjendskab.

Nu har altsaa de to Modsætninger alligevel indgaaet en Forbindelse, og det kan ikke forundre nogen, at Fællesbarnet har faaet et saa barokt Navn, som „Kong Jørgensen“ virkelig er, selv om det skal være historisk.

Efter Farcesukcesen paa Frederiksberg, begynder det nye Forfatterfirma antagelig at realisere det Drewsenske Idélager, som Magnussen fra gammel Tid har i Konsignation. Drewsens Idéer er mørkerøde som amerikansk Whisky. Magnussens Humør sprudler som en Sifon. Vi kan endnu faa os mangen god Rus hos de to dramatiske Bartendere.

Andreas Winding.

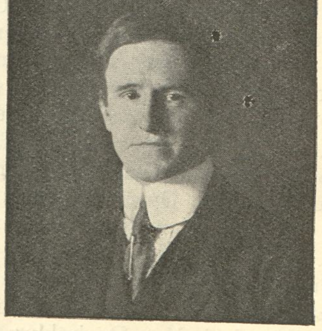

Forfatteren Steen Drewsen.

Talentbaccillen.

(Fra vor specielle Londoner-Korrespondent).

London i September.

Er Talent arveligt? Naturligvis er det det. Hvorfor skulde man kun arve Faderens Penge og Møbler og hans daarlige Egenskaber, legemlige Fejl og Pudserligheder?

Ingen protesterer, naar de nedarvede Fejl konstateres. Jo, maaske Faderen. Men iøvrigt finder vi alle det ret selvfølgeligt, at Hareskaar, Kleptomani, rødt Haar, Træben og daarlig Aande hjemsøges paa Børnene i indtil tredje Led. Vi er ligefrem halvt fornærmede, naar andres Børn undslipper den retfærdige Hjemsøgelse. Man er næsten tilbøjelig til at insinuere det værste.

Men Talent! Arveligt! Gaa væk, eller jeg dør af Grin. Vi døde ganske vist ikke, men vi lo saa Gibsen fra vore billige Stuklofter dejsede ned paa vore respektløse Hoveder. Tanken var saa kostelig.

Saadan opførte vi os for en halv Snes Aar siden. Men nu er det forbi. Man kan da skifte Mening. Den Gang gik Brødrene Poulsen og unge Reumert jo ikke omkring paa københavnske Scener og bar dramatisk Jærnbyrd til Bevis for Talentets Arvelighed. Vi, der den Gang lo højest, skiftede hurtigst Mening. Nu er jeg ganske overbevist om og er parat til at sværge paa, at Talent ikke alene er arveligt, men tilbøjeligt til at potenseres i anden Generation.

Her i England talte man aldrig med let-

Miss Julia Neilson og Fred Terry.

færdig Tunge om Talentets Arvelighed. Afskyelige Anarkister vilde maaske vove det. Men ingen god, engelsk Mand! Man driver ikke Spot med sit helligste. — Arvelighedsprincippet er Englænderens retslige Religion, Summen af dens ti Bud. Den er Krumtappen, hvorom hele England drejer sig og er samtidig Drivkraften. Og den er den mystiske Enhed, der gaar op i alle Ting, det Sesam, der oplukker alle Døre.

Min Fader var —

Og jeg arver hans Talent og Evne. Var han Statsmand eller Administrator eller Læge eller Advokat eller Dommer eller Forfatter eller Skuespiller, saa arver jeg som sagt hans Evner. Og Talentet giver sig næsten altid Udslag i samme Profession. En Dommers Søn bliver Dommer og ikke Skuespiller og omvendt, — ellers virkede Reklamen ikke!

Den virker bedst i Skuespiller-Familier. Enhver Englænder kan straks se, at Sønnen har arvet Talentet. Han ser paa hans Kunst gennem de taknemlige Minders Forstørrelsesglas. Han fastslaar Talent, hvor vi mere ondskabsfulde ofte kun kan konstatere Faconen.

Men det hænder, at man maa give ham Ret. Der eksisterer virkelig engelske Skuespiller-Familier, hvor Talentet, det rigtige, uforfalskede, vaskeægte Talent synes ligesaa smitsomt som Influenza i ganske borgerlige Familier. Og saa følger Talentet ikke alene Nedarvingens lige Linje. Nej, intet Familiemedlem ved sig sikker. Talentet slaar ud paa dem alle. Selv Næstsøskendebørn til den oprindelige Patient maa være paa deres Post og daglig indtage store Doser af Selvkritik for at modvirke Talentbaccillens scenehypnotiserende Virkninger. Og alligevel, trods Forsigtighed, ender flere af dem paa „de skraa Brædder“.

I Familien Terry er det saadan, at Talentet nærmest maa betragtes som en medfødt

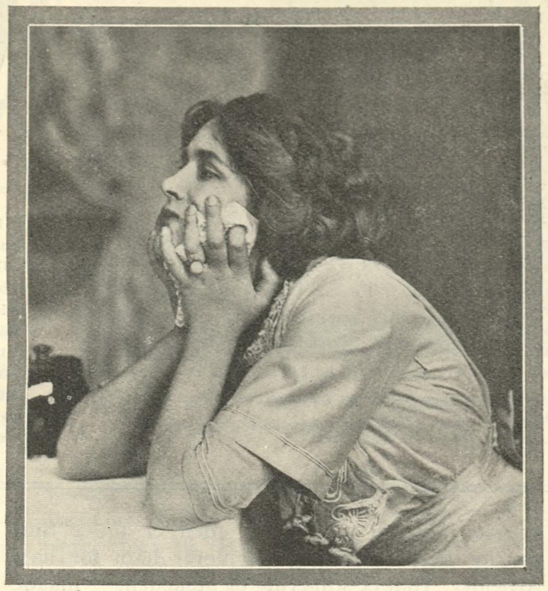

Miss Neilson-Terry.

sjette Sans. Himlen maa vide, hvor mange af dem, der yder hæderligt Arbejde i den dramatiske Vingaard. Men næsten hvert af Londons Teatre har sin Terry.

Ellen Terry! Spillet bedre har hun, end hun gør nu. Men nogle og halvtreds Aar i Rampelyset maa sløve Kunstneren i et Menneske. Og dog, spiller de Shakespeare paa His Majestys Theatre, saa mangler der noget, hvis Ellen Terrys Navn ikke findes paa Programmet. Hun har den djærve Bredde og det rindende Væld af drastisk Humør og blodrig Menneskelighed, som saa faa moderne Skuespillere ejer.

Fra jeg saa Ellen Terry for første Gang i „De lystige Koner fra Windsor“, har jeg altid tænkt paa hende i samme Aandedræt, som jeg tænkte paa vor store Olaf Poulsen. De forekommer mig som kunstneriske Tvillingsøskende. Ellen Terry havde fortjent en Medspillende som han i Stedet for det overvurderede Glansbillede Henry Irving.

Miss Neilson.

Ellen Terry giftede sig for faa Aar siden med en ganske ung Mand, hvis Navn jeg har glemt, og hvis Navn ikke vil blive husket. Ogsaa han spiller Komedie, men bliver aldrig andet end dramatisk Daglejer. Han er en Undtagelse fra Arvelighedsteorien — nej, det er sandt, man er jo ikke i Familie med sin egen Mand. Men han er et Bevis paa, at Talent ikke smitter ved Berøring. Tanken virker beroligende.

Fred Terry er Ellens Broder. Han er for London, hvad Martinius er for Københavnerne. Damerne spiser ham, og Herrerne overgiver sig paa Naade og Unaade. Han er en uimodstaaelig Charmeur — den mest indtagende Sceneelsker en Kvinde kan drømme om. Den silkeklædte Folkekomedie er hans Felt. Jeg har set ham i den 1000ende Opførelse af „Den røde Pimpernel“ — straalende og vittig og spændstig som var det første Aften han sagde de Replikker. Og hans Kærlighedsscener lagde Dug paa alles Øjne. Engelsk bliver Musik i hans Mund.

Den Kvinde, i hvis Øre han tiest hvisker de søde Ord, er Julia Neilsson. Hun er hans ægteviede Hustru, men engelske Skuespillerinder bliver aldrig Frue paa Plakaten. Saa skulde Manden da blive adlet — Lady foran ens Navn er en Fristelse, som et skrøbeligt Menneskebarn ikke kan staa for.

Julia Neilsson er Julia Neilsson. Vi har slet ikke hendes Type paa de danske Scener — hun hører hjemme i de store Lande. Hun er som Englænderne vil have en Kvinde skal være. Fuld af blid Ynde og øm Kvindelighed. Og dertil henrivende dejlig. Mere end én stor engelsk Maler har udtalt, at Julia Neilsson var Englands smukkeste, mest fuldendte Kvinde. Utvivlsomt har de Ret, men de som de fleste andre synes at glemme, at Julia Neilsson ikke alene er Dejligheden selv. Hun er én af Englands første Skuespillerinder.

Engang i Vinter blev Julia Neilsson alvorlig syg. Og ingen var der til at doublere hende i „Henry of Navarre“ — faa Skuespillerinder vilde synes om at spille i hendes Roller. Sammenligningen vilde altid blive i Julia Neilssons Favør.

Men hendes purunge Datter vovede det. Det hele var kun sytten skælvende unge Aar. Men fra den Debutaften regnede Englænderne med en ny stor Skuespillerinde. Beerbohm Tree engagerede hende med det samme for sine Shakespeare-Forestillinger. Hun berusede som Viola i „Helligtrekongers Aften“. Hendes ungdommelige Fader spillede illuderende i Broderens Rolle. Og denne morsomme Konstellation forøgede yderligere Sukcessen.

Nu er Miss Neilsson-Terry Stjerne. For sjette Maaned fylder hun Haymarket i Priscillas Titelrolle. London er besejret af hendes unge Skønhed og dugfriske Talent. Og af hendes Stemme. Den er saa smuk, at man længes efter at kysse den . . . .

Axel Gerfalk.

„Masken“s gratis Teaterprogram.

Utvivlsomt findes der i vore Abonnenters nærmeste Familiekreds sikkert mindst ét Medlem, som i Ugens Løb vil tilbringe en Aften i et eller andet af Teatrene.

Vi har da tænkt os at spare Vedkommende for den Udgift, som Køb af Program andrager, ved hver Uge gratis at lade medfølge til vore ærede Abonnenter et lille Hefte indeholdende samtlige den kommende Uges Teaterprogrammer. Vore Abonnenter faar derved for den 10 Øre, som de alligevel i Ugens Løb vil ofre til et Program alene, nu ikke blot dette men flere andre Programmer, samt et Blad, der indeholder et rigt og for enhver Teater- og Musikinteresseret nødvendigt Stof i Billeder og Tekst, et Hefte, der beholder blivende Værdi.

Vi haaber, at „Masken“s gratis Teaterprogrammer, der fremtræder i let haandterligt Lommeformat, maa bidrage sit til, at Bladet vil opnaa Indpas overalt.

Vore Forlystelser.

Under denne Rubrik vil „Masken“ fremtidigt bringe interessant Nyt fra Varietéens og Forlystelsernes Verden, saavel fra Indsom fra Udland.

Vi har forskellige Idéer, som sikkert vil overraske vore Læsere, og enhver, som vil være sikker paa at faa hvert Nr. af „Masken“, bør derfor tegne sig som Abonnent. „Masken“ koster kun 1 Kr. 25 Øre for Kvartalet, 10 Øre om Ugen

Redaktionen.

Holger Reenberg,
f. 3. Septbr 1872 i København.

Debuterede som „Orgon“ i „Tartuffe“ hos Oddgeir Steffensen i Helsingør den 6. Septbr. 1896. Rejste i de danske Provinsbyer 1896—1900. Ved Casino 1900—1910. Ved Dagmarteatret 1910. I Bestyrelsen for Dansk Skuespiilerforbund fra 1909.

Adam Poulsen,
f. 19. Nov. 1879 i København. Til Søs 1893—95; Student 1899.

Debuterede paa Dagmarteatret som „Nat“ i „Renaissance i Efteraaret 1901. Ved Dagmarteatret 1901—1903. Ved Folketeatret 1903—1905. Studierejse 1905—1906 i Berlin (Deutches Teater) og Wien (Burgteatret). Det kgl. Teater 1909. Direktør for Friluftteatret 1910.

FIRE LØVER.

Sidestaaende fire unge Kunstnere, — fire Teaterløver, kan man vel nok kalde dem, med Henblik paa den Position, de indtager i Københavnernes Hjerter, — hører til de gudbenaadede, for hvem alt synes at lykkes. De to Brødre Poulsen er vel dem, Vejen er falden lettest, de havde jo saa at sige alt givet i Vuggegave, medens baade Reenberg og Reumert har maattet arbejde, hver paa sin Vis, for at naa frem. Men Kampen har ikke været svær for nogen af dem, saa frem er de naaet i en ung Alder, og høster nu baade Guld og Ære, samtidig med at de fører et eklatant Bevis for, at Skuespilkunsten dog ikke kan være saa forfærdelig i Dekadance, som visse Folk gerne vil give det Udseende af, — saa havde man vist ikke saadanne fire paa engang.

f. □

Johannes Poulsen,
f. 17. Nov. 1881 i København. Student fra Birkerød 1899.

Debuterede paa Dagmarteatret Efteraaret 1901 som „Dag“ i „Renaissance“. Ved Dagmarteatret 1901—1905; med „De Otte“ 1905—1906. Dagmarteatret 1906—1909. Det kgl. Teater 1909. Ved Friluftteatret 1910. Formand for Dansk Skuespillerforbund 1908—09.

Poul Reumert,
f. 26. Marts 1883 i København. Student 1900. Cand. phil. 1901.

Elev af Det kgl. Teater 1901—1902. Debuterede dér den 16. Febr. 1902 som Herbert Carrie i „Da vi var énogtyve“. Ved Folketeatret 1902—1908. Ved „Det ny Teater“ 1908. Næstformand i Dansk Skuespillerforbund.

Begrundet paa det store Oplag hvori „Masken“s første Nummer udgaar, har vi maattet slutte Redaktionen forinden Koncertsæsonen rigtig er begyndt. Vi vil imidlertid i fremtidige Numre bringe en Oversigt over Ugens Koncerter i Lighed med den Oversigt over Teatrene, som „Masken bringer i dette Nummer.

Af kendte Navne, der foreløbig har lovet deres Medvirkning under Rubriken „Fra Musikverdenen“ skal vi bl. a. nævne: Gustav Hetsch, Charles Kjerulf, Axel Schnohr og Alfred Toft.

Redaktionen.

Lidt om Franz Lehár.

Franz Lehár er en flittig Mand. Hver Gang man skriver til ham for at lykønske ham til den Sukces, han har haft med en Operette, svarer han med at fortælle, at han netop sidder i Arbejde til op over begge Øren med 2—3 nye Operetter.

Man kan undres over, at en Komponist, der har tjent saa mange Penge paa sine Værker og altsaa godt kunde unde sig en lille Hvile, udfolder en saa rastløs Flid. Men Sagen er, at han slet ikke kan faa Lov til at ligge paa den lade Side — Teaterdirektører og Forlæggere rives og slaas om ham for at formaa ham til at komponere til dem og frister ham med saa lokkende Tilbud, at han ikke vilde kunne forsvare at sige Nej.

Paa sin 3. Sal i Mariahilferstrasse 5, en af Wiens stærkest trafikerede Hovedgader, — saa højt oppe, at Færdselslarmen ikke kan forstyrre ham, — eller om Sommeren i Ischl sidder Lehár ved Arbejdsbordet og komponerer Dagen lang. Han har til undertegnede en Gang selv erklæret, at han principmæssigt afholdt sig fra al Selskabelighed i Vintersæsonen i Wien, da det vilde være ham umuligt at faa Arbejdsro, saafremt han skulde deltage i alle de private og offentlige Festligheder, hvoraf det vrimler i en saa glad By som Wien. Og skulde han være med ved én, maatte han for ikke at støde være med til dem alle.

Hans eneste Adspredelse fra Arbejdet er den forøvrigt ægte wienske: at gaa en Gang eller to om Dagen paa Kaffehus, læse Aviserne og passiare lidt med et Par særlig gode Venner over en Kop „Melange“.

„Meister“ Lehár ryger ikke og drikker kun det allernødvendigste „for Selskabs Skyld“. Han skryder ikke af sine Sejre, men er lutter Smil overfor dem, der komplimenterer ham for hans Arbejder. Han er stilfærdig og beskeden, — maadeholden i sine Livsvaner, glad som et Barn for den mindste Opmærksomhed, der vises ham, overbærende i sin Dom over andre og kun stræng overfor sig selv — i Kravet til sin Arbejdsevne og til sit Arbejdes soignerede Affiling, inden det præsenteres Offentligheden.

Komponisten Franz Lehár.

Naar man taler om det styrtende Held, han har haft med sine Operetter, har man kun delvis Ret. Man glemmer at fremhæve hans Myre-Flid og hans vidtrækkende Samvittighedsfuldhed. Maaske kommer det af, at man ikke har kendt disse to højst værdifulde Egenskaber hos ham.

Disse Linjer under hans Portræt skulde bidrage til at give Publikum en Forestilling om dem.

15. Sept. 1910.
Gustav Hetsch.

Professor Theodor Leschetizky

fejrede nylig sin 80aarige Fødselsdag i Wien. Den gamle Mester er trods sin høje Alder forbausende livskraftig og indvier endnu daglig sin store Skare af Elever i Klaverspillets Hemmeligheder.

„Leschetizky-Methoden“ har jo længe haft sine Dyrkere hele Verden over. Navnet Paderewsky, den store Klaverspiller, knytter sig uløselig til denne; thi Leschetizky uddannede den unge polske Kunstner, hvis aldeles fænomenale Klaverteknik og klangskønne Spil skyldes den systematiske Fremgangsmaade, „Methoden“, som Leschetizky anvender.

Kunstnerinden Anette Essipoff, med hvem han var gift, Edward Schütt, Joseph Hoffmann, Martin Knutzen, Mark Hambourg, Gabrilowitsch, Blumfield Zeisler, Friedmann og Schattuck ere kun enkelte af de Navne, som skylde Leschetizky en væsentlig Del af deres Berømmelse.

Ved sin vidunderlige Evne til at klarlægge Tingene, den fra hans Lærer, den berømte Carl Czerny — der var Elev af Beethoven — nedarvede Tradition, skabte Leschetizky sig en Position som Klaver-Pædagog, som ingen, siden Liszt og Rubinstein, ellers har opnaaet.

Efter 14 Aars Ophold i den russiske Hovedstad, hvor han sammen med Anton Rubinstein, Wieniawsky og Dreyschock virkede ved det store Kejserlige Konservatorie, hvis Tilblivelse 1862 væsentlig skyldes Leschetizky og Rubinstein — og i hvilken Periode Tschaikowsky spillede Klaver hos Leschetizky, — flyttede han 1878 til Wien, som lige siden har været Rejsens Maal for en

Leschetizky i sit Arbejdsværelse.

Skare af unge fremadstræbende Kunstnere fra Alverdens Lande. I hans kunstnerisk udstyrede Villaer i Wien og Ischl mødes Europas berømteste Musikere. Ikke alene Ære og Anseelse er faldet i den gamle Mesters Lod, Rigdom har yderligere forskønnet hans Tilværelse, hvilket jo desværre kun de færreste store Musikere have opnaaet, men naar det — „en passant“ bemærket — tages i Betragtning, at Leschetizky faar 30 Gylden = 45 danske Kroner for hver Undervisningstime, kan man bedre forstaa denne Undtagelse.

Navnet Leschetizky vil være et af de Navne, der aldrig glemmes, thi han reformerede Klaverspillet og satte System i Stedet for den tidligere mere eller mindre planløse Maade at studere paa.

S—r.

Danske Kunstnere paa Turné i Japan.
Vort Billede viser de fra vore Koncertsale velbekendte to Kunstnere Violinisten Max Schlüter og Pianisten Poul Schlüter sammen med deres tyske Impresario i Japan, som de besøgte paa en Verdensturné.

Ludwig Wüllner.

Paa Bordet foran mig har jeg liggende tretten Programmer, synlige Minder om Wüllners tretten Sangaftener i København — Minder om lige saa mange uforglemmelige Aftener.

Det var den 11te Februar 1907, at Wüllner første Gang sang i København, i Kasinos Koncertsal. Der var vel mødt godt 300 Mennesker. For mange af disse var Navnet nyt, en Del kendte det vel af Omtale fra Udlandet — Forhaandsreklamen havde været ringe eller ingen — maaske sad der nogle faa Mennesker, der havde hørt ham i Berlin eller andet Sted i Tyskland. Men man havde set de mægtige Programmer for de tre bebudede Aftener — den Mand, som satte sig saadanne Opgaver, maatte da kunne

Ludwig Wüllner og Coenraad Bos.

noget, og der var da hos de til Stede værende en højstemt Forventning.

Saa stod da Wüllners høje knoklede Skikkelse paa Tribunen — det karakteristiske, kantede Ansigt med de dybe graa Øjne, overskyggede af et busket, stærkt graanende Haar, der gør ham ældre end han er. Der bliver stille i Salen, mens Wüllner et Øjeblik lukker Øjnene og knuger Hænderne i hinanden for ligesom at samle hele sin Sjæls Energi til at begynde. Et lille Kast med Hovedet hen mod Pianisten, og Wüllner begyndte paa Schuberts „Nachtstück“. Gennem to Afdelinger Schubertske Sange følges han af et mere og mere betaget Publikum. Da han har sunget „Erlkönig“ og som første Tilgift „Der Doppelgänger“ er Sejren vis, og „Eifersucht und Stolz“ fremkalder et eksploderende Bifald, som man sjældent har hørt Mage til. Videre gaar det gennem Brahms, Hugo Wolf og Rich. Strauss — hvis „Lied des Steinklopfers“ fremkalder næsten anarkistiske Uhyggefornemmelser — til Schumann, hvis uopslidelige „Grenadiere“ faar en Fortolkning, som gør den til en næsten ny Sang.

Wüllner har erobret København paa en Maade som faa andre. Man gaar efter to Timers Betagethed bort med Følelsen af at have været med til en virkelig Begivenhed, til noget nyt og fuldendt. Man ved ikke, hvad man mest skal beundre — den betagende dramatiske Fremstilling af „Erlkönigs“ natlige Uhygge, hvor især Faderens beroligende Ord ere af gribende Virkning, eller den legende Lethed i Schuberts henrivende „Lied in Grünen“ og Hugo Wolfs „Der Gärtner“. Man ender med at finde det alt fuldendt og forbavses over, hvor næsten overflødigt Tekstprogrammet er. Til den Grad lader Wüllner Teksten komme til sin Ret.

Siden hin Aften har Wüllner sit tro Publikum, som møder mandsstærkt i Forventning om en nydelsesrig Aften, hver Gang den udmærkede Kunstner byder til Fest i en af vore Koncertsale, altid bringende noget nyt af sit næsten uudtømmelige Repertoire. Tre Ting maa Wüllner særlig prises for: han har lært os hvilken Rigdom af dejlige Sange, der findes hos Schubert udenfor det af alle syngende Mennesker dyrkede første Bind — han har vist os, hvilket Geni Verden har tabt i den for tidligt afdøde Hugo Wolf, — og han har genindført Karl Loewe, hvis Ballader næppe kan finde en bedre Fortolker nu for Tiden. Den, som har haft den Lykke at høre Wüllner foredrage „Archibald Douglas“, har gennemlevet noget, som aldrig glemmes. — Og saa har Wüllner haft det sjældne Held i Coenraad Bos at finde den mest fint mærkende og forstaaende Ledsager ved Klaveret.

— d.

Fra Provinsteatrene.

En Debutantinde.

Hos Frk. Gudrun Stephensen.

Omtrent samtidig med, at „Masken“ udsender sit første Nummer, har den unge Frk. Gudrun Stephensen haft sin Debut som Skuespillerinde — paa Slagelse Teater.

Kun 17 Aar er denne unge Dame. Saa ung, og saa — kendt alligevel allerede! Datter af Teaterdirektør Oddgeir Stephensen... det er næsten overflødigt, at skrive det; thi hvem ved det ikke af dem, der overhovedet interesserer sig for den Sort Ting. Og hvilken god Københavner kender ikke denne chikke unge Frøkens kastanierøde Haar fra Strøget?

Frk. Gudrun Stephensen.

Denne københavnske Backfish betræder nu Scenen, hvad man finder ganske naturligt og selvfølgeligt. Man havde haabet, at det var bleven paa et Hovedstadsteater, hun skulde debutere. Og det var ogsaa Meningen. Men saa kom dette smigrende (hedder det vist) Tilbud fra Oda Nielsen-Turnéen. God Gage, smukke Roller! Enfin . . . saa faar man da begyndt! —

„Masken“ interviewer Frk. Stephensen, lige inden hun farter ud til sine forventede Provinstriumfer. Den unge Dame har haft saa forrygende travlt. Men nu er hun falden to Minutter til Ro i en Lænestol inde i sin Mors hyggelige Dagligstue med Udsigt over Søerne.

— Hvordan befinder De Dem paa Scenen?

— Meget bedre end jeg havde tænkt mig! lyder Svaret uden Betænkning. Og det kan jeg ogsaa sagtens. For Oda har været saa henrivende sød imod mig. Og Stellan sætter vidunderligt i Scene! Jeg er bedst i det alvorlige, siger de begge to. Det alvorlige er Bérangère i „Odette“. Det mere muntre bliver Suzanne i „Hvor man keder sig“ . . . kan man forlange bedre Roller? Og jeg har faaet nogle dejlige Klæder . . . en hvid crêpe de chine og en laksefarvet Atlask med Kniplinger; naa, det forstaar De Journalistmand Dem vel ikke paa . . . selvfølgelig har jeg Tøndebaand“. Vi har moderniseret Aarstallene i „Odette“. Saa kan vi ogsaa modernisere Toiletterne.

— De er nok vant til at blive interviewet?

— Jeg blev det første Gang, da jeg var 6 Aar. Jeg var med, hos Far, i „En lystig Nat“. Det var i Aalborg. Og jeg skulde komme ind paa Scenen i en lille Vogn, forspændt med en Gedebuk. Pudsigt nok var det min nuværende Direktør, Otto Jacobsen, der skulde trække mig ind. Det haaber jeg ikke, han kommer til dennegang i nogen af de mange underlige Byer, vi skal til. Kender De maaske Hurup? Den er saa lille, at man ikke kan finde den.

— Er De forelsket?

— Ja.

— I hvem?

— Hvad kommer det Dem ved! Tag en Cigaret og hold saa op for i Aften med at være Journalist.

Frk. Stephensen rejser sig og gaar hen mod Vinduet. I det samme kommer Fruen ind. Og Datteren udbryder begejstret:

— Mor! Lykken spinder udenfor vores Vindue!

Javist. Sikken en ækel fed Edderkop.

Selvfølgelig er Teaterbarnet overtroisk. Og hvis hun nu gør Lykke og hurtig magter Springet fra Hurup til København — saa er det altsammen den Edderkops Skyld!

Niels Th. Thomsen.

Ansvarshavende Redaktør: IVAR HIORT.
Trykt i A. Rosenberg's Bogtrykkeri.
Klichéer fra Dansk Reproduktionsanstalt.

Søndagen d. 9. Oktober Kl. 8.

Koncertpalæets store Festsal:

Maskens 1ste Kunstner Aften.

Om den første og største af Gæsterne ved „Masken“s 1. Kunstneraften kgl. Skuespiller **Olaf Poulsen** behøver vi ikke at give en eneste af vore Læsere nogen Oplysning. Han er kendt, saa langt det danske Sprog tales eller blot læses. Og man vil indrømme os, at vi ikke kunde byde paa nogen populærere Kunstner end **Olaf Poulsen**, hvis karakteristiske Ansigt smiler Læserne i Møde i „Masken“s første Portrætmedaillon.

Den dramatiske Sangerinde Frk. **Hansa Lundkvist** er i Besiddelse af en ypperlig Mezzosopran. Frøkenen er trods sit udenlandske Navn vor Landsmandinde, og vil ved sin snarligt, forestaaende Optræden paa Udlandets Operascener sikkert tælle fordelagtigt med blandt de dramatiske Sangere og Sangerinder, som for Tiden gør Danmark kendt og skattet som Sangens Land.

Tenoren **Jørn Nielsen** fra det kgl. Teater vil være de fleste Læsere velkendt fra sine vellykkede Præstationer bl. a. i „Carmen“ og „Cavalleria rusticana,“ hvor han høstede Laurbær baade for sit Spil og sin Sang. Han hører til de mange, udmærkede Tenorister, som det kgl. Teater i København for Øjeblikket har paa Lager, og som mangen Opera ude i Verden vilde sætte Pris paa.

Den 15-aarige Violinvirtuos **Eugen Moris** er af Fødsel Berliner. Han har i sin Fødeby vakt den største Opsigt ved sit forbløffende Spil. Det er lykkedes „Masken“ at faa ham til at rejse til Danmark alene for et præsentere sig for Københavnerne paa vor første Kunstneraften. Eugen Moris' Fader er Dr. Moris, den geniale Iscenesætter ved „Komische Oper“ i Berlin.

Billetter à 2 Kr. over hele Salen faas:

Wilhelm Hansen, Gotersgade ... Nr. 11. Tlf. 5457.
„ „ Frederiksberggade Nr. 34 Tlf. 5781.
Nordisk Musikforlag, Vimmelskaftet Nr. 38. Tlf. 2682.

WILHELM HANSEN
- MUSIK-FORLAG -

Øjeblikkets Valse-Succes
Luxemburg-Vals
1 Kr. 50 Øre

Billetter til alle Teatre til Teatrenes Priser + 10 Øre. Ved Bestilling kan vi sikre — **de bedste Pladser.** —

Nordisk Musikforlags autoriserede Billetkontor, Vimmelskaftet 38. Telefoner 7543 & 7563.

ATELIER
JUL. FOLKMANN
KØBENHAVN K.
FREDERIKSBERGGADE 1, Hj. af Nytorv
TELEFON BYEN 3254 · ELEVATOR

Fotografisk Mønstersalon og Atelier for Kunstneriske Portræt og Genrefotografier.
Forretningstid 9–6.

Herm. N. Petersen & Søn,

kgl. Hof-Pianofabrik

GRUNDLAGT 1849.
Bredgade 23.

Fabrikerer aarlig circa 600 Pianoer og Flygler.

Prisbelønnet paa alle Udstillinger. Anbefalet af vore kendte Musikautoriteter.

Pianoer fra .... 750 Kr.
Flygler — ganske smaa — fra .... 1300 Kr.
Salg: Kontant og billigste Afbetaling.
Brugte Instrumenter tages i Bytte.

Clutsam — Klaviaturet
(det buede).

Eneret for Danmark.
Kan indbygges i ethvert Flygel eller Piano.

Udenlandske Pianoer

føres i særlig Afdeling fra 475 Kroner. Sælges kontant og paa Afbetaling fra 12 Kr. pr. Maaned.

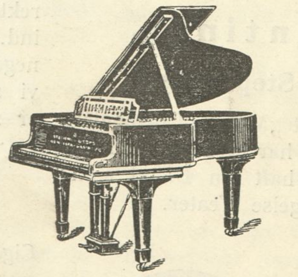

Steinway & Sons.
Kejserlig & kgl. Hof-Fabrik.
Pianoer fra 1300 Kroner.
Flygler fra 2150 Kroner.

Generalagentur og Lager.
Bredgade 23.

A/s Østrigsk Teaterkostume og Dekorations-Atelier

WIEN.

Komplette Teater Udstyr. — Vaaben

har leveret Udstyr til følgende Teatre i Skandinavien:

Danske:
Det kgl. Teater, København.
Det ny Teater, do.
Casino, do.
Folketeatret, do.
Nørrebros Teater, do.
Frederiksberg Teater, København.
Aarhus Teater.
Odense Teater, (Dir. Emil Wulff).
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Kornbech).
Oddgeir Stephensens Teater.
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Alb. Helsengreen).

Svenske:
Kgl. Opera, Stockholm.
Kgl. dram. Teatern, Stockholm.
Oscarteatern, do.
Svenska Teatern. do.
Folkteatern, do.
Knut Lindroths Teatern.
Axel Hultmans Teatern.
Axel Lindblads Teatern.

Norske:
Nationalteatret, Kristiania.
Centralteatret, Kristiania.
Dir. Harald Ottos Tournee, (norske Provinser).

A/s Folmer Hansen Vester Boulevard 36
(Det danske Musikkonservatorium)
Telegr.-Adr.: **Folmerhansen København. Telefon 4394. Statstelefon 53.**

SANG UNDERVISNING

FANNY GÆTJE.
Sangundervisning
— *DAMER og HERRER.* —
Enetimer, Fællestimer, Kursus.
Købmagergade 67, 4. Sal (Elevator)
Telef. Byen 1892 x.

Fru Poula Jacobsen.
Sangundervisning.
Specialitet: Tonedannelse og Romanceforedrag.
Sankt Annæ Plads 18, I.
Tlf. Palæ 1198 x. Træffes 11—12.

KLAVER UNDERVISNING

GEORG JESPERSEN
modtager Elever i
Klaverspil.
Købmagergade 43, 3. Sal
efter Oktbr. Flyttedag:
Carl Johansgade 9 Stuen
(ved Østerbrog. 100)

HENRY WEST
Klaver og Violoncel
Lemchesvej 11. Hellerup.

Klaver.
Anna Bulloch,
Elev af **Leschetizky,**
Odensegade 17, 4. Tr. 12—1.

Roger Henrichsen
Klaverundervisning
Leschetizky-Metoden.
Linnésgade 26, 3. S. Tr. bedst 12-2.

Piano til Salg.
Et opretstaaende Piano, udmærket Berlinerfabrikat er til Salgs for 500 Kr pr. kontant. Billet mrk. 37 »Maskens« Kontor.

MAISON OVE THOMSEN A/S.
Modes
Chr. IX Gade Nr. 2,
Mezzaninen.
Telefon Central 3315 — 8715.

Syrine Svendsen,
Kostume-Atelier.
Vesterbrogade 35, Mezz.

I. D. Beauvais Udsalg
ved **Robert Larsen.**
Største Udvalg i Charcuterivarer, Konserves og Delikatesser.
Vimmelskaftet 47.
Telef. Central 5779.

Henriette Vorbeck.
Atelier for moderne Fotografi.
Moderate Priser.
Østergade 60.
Telef. Byen 870 y.

Olaf Götsche,
Tandlæge.
Købmagergade 47.
Telef. Byen 1171.

JULIE LAURBERG & Co.s FOTOGRAFISKE ATELIER
KONGENS NYTORV 13 — KØBENHAVN K
TLF.: 5091
Portræt — Arkitektur — Kunst.

De forenede KUL Importører A/s.
(Flindt, Drost & Co.). (Villiam Callesen).
Hovedkontor: **Industriforeningen 23.** Tlf. 211—725—3452.

Teaterbladet »Masken«. Udgivet af et Interessentskab: Ansvarhavende Redaktør Ivar Hiort.
Annoncepriser: 75 Øre paa Forsiden, 50 Øre paa de andre Sider pr Nonpareille. Rabat 25 %, 15 % og 10 %.

1STE AARGANG | LØRDAG DEN 8DE OKTOBER 1910 | NUMMER 2

Antoinette Winding.

Et herligt Menneske, men hun har „intet med Deader at gøre," sagde en Dag en noget bitter Primadonna til mig.... Otte Dage derefter rullede Tæppet op for Fru Winding paa Dagmarteatrets Scene — det var i „Livet paa Hegnsgaard", Aakjærs lyrisk-skønne Skuespil — og hendes første Optræden blev den afgjorte Sejr. Det noget forundrede og overraskede Publikum overgav sig straks, fordi Fru Windings Kunst netop er saa herlig menneskelig, saa fri og saa ubunden, saa helt oprindelig, saa dejlig uden for alt, hvad der — for at tale med den bitre Primadonna — har med „Deader" at gøre.

Fru Winding er — ligesom flere af Scenens bedste — født i en lille By. Hun har, som mange af Skuespilkunstens store Navne spillet ved de rejsende Trupper og hun har gennemgaaet hele Scalaen, lige fra Programmets en Pige og op til Repertoirets bærende Navne. Men Fru Windings Kunst hverken sløvedes eller trættedes i Rejselivet. I de smaa Byer sugede hendes sikre Iagttagelsessans Næring til sig og hendes frejdige Lune stækkedes ikke paa de lavloftede Teatre med de trange Scener. Der saa og hørte hun noget af det, som giver hendes Skikkelser deres forunderlige, impulsive Liv. Man fristes undertiden til at tro, at Fru Winding spiller kun paa sit Talent og sit usvigelige, sceniske Instinkt, man overser, hvorledes enhver af hendes Figurer fremtræder som et lille Mosaikarbejde af nøje gennemtænkte Betoninger og Bevægelser. Hun er i sin Iagttagelse friskere og mere varmblodig, end de fleste af hendes Medspillende, og der staar om hendes hele Fremtoning et Drag som af det stærke Vejr, der en Oktoberdag kan piske selve Havet.

Fru Winding er paa Dagmarteatret — den eneste københavnske Scene, hun har været knyttet til — hidtil blevet benyttet i et Repertoire, der, trods sin Ensidighed dog har givet hende Lejlighed til at udfolde en straalende kunstnerisk Mangfoldighed. Hvad enten hun skal fremstille Vesterbro's eller Provinsens let forhutlede Eksistenser, hun virker ved sin Tale, der er bred og levende, som Polen i det Hjem eller den Gade, Figuren er hentet fra, ved sin Gang, sin hele Personlighed, sit Smil, sit Blik — ægte, sanddru ind til det ubarmhjærtige. Hun skjuler sit Ansigts Skønhed og sin Skikkelses stolte Rytme, hun er, skønt feteret af Publikum, udenfor Scenen kun kendt af de færreste — Døgn- og Strøgberømmelse gaar hendes Væsens Ærlighed imod.

Fru Winding vil, ifølge Dagmarteatrets Repertoireplaner, i denne Saison blive en af Teatrets mest anvendte Kunstnerinder. Det er at haabe, at hun i et Repertoire, der er lige saa mangefarvet som hendes eget sjældne Kunstnertemperament, maa finde den rigeste Lejlighed til Fornyelse, til Udvikling af sine Evner. Hun har Kræfter nok til at blive en af de Kunstnere, der bærer et Teater, og et Navn, der bevarer et Publikum for det Skuespilhus hun tilhører.

Chr. Houmark.

Fru Antoinette Winding i sit Hjem.

Fot. Julius Folkmann.

Josef Kainz i København.

Det var i Firserne. Vi, som dengang var Unge og altsaa Teatergængere, vi tærede den kongelige Scenes Husmandskost, smagfuldt serveret under Kammerherre Fallesens Ledelse. Fra Literaturen havde „Realismen" erobret Teatret. Og vi mente, vi Unge, at saadan maatte det vel være. Som forunderlige, fremmedartede Skygger gled Rossis Othello og Lindbergs Hamlet os forbi, — fik maaske En og Anden til at gruble over Fastespiserne Nødvendighed.

Da kom han, den Straalende! Da han fra Scenens Baggrund gik frem over Broen som „Romeo", følte de fleste af os dernede vist som en Skuffelse. Han var jo grim! Og de første Repliker virkede sært, maniereret. Men Blikket fangede. Repliken om Skæbnen, der hænger i Stjernerne og begynder sit Rædselsløb ved Capulets Fest, slog ned som Lynet og tændte. Og inden første Scene var ude, vidste de fremmeligere blandt os, at vi havde set Geniet — for første Gang!

Kritiken, der blev betjent omtrent som nu,

Klokkestøber Heinrich. Wilhelm Tell. Joseph Kainz. Tasso. Prinz v. Homburg.

var overlegen og streng — naturligvis! En Kritiker mente, at den unge Hr. Kainz, skøndt han spillede fæl Komedie og saa rædsom ud, — han lignede (i Romeos røde Fløjl) „en flaaet Kat" — dog maaske med Tiden kunde blive brugbar, „naar han lærte noget". Ja, saadan stod der virkelig! Der har staaet meget!!

Men i et Par af os Unge slog det ned. Her var altsaa Beviset ført for, at Klipfisken og Vandgrøden ikke behøvede at være vor daglige Kost! Riis-Knudsen stiftede „Literatur og Kritik", og første Hefte fik sit Præg fra hans Afhandling om Kainz. Da Dagmarteatret to Aar efter begyndte sin nye og egentlige Bane, var det den Aand, som Kainz (og Meiningerne Aaret efter) havde ført til København, der drog Riis-Knudsen til Foretagendet og knyttede ham sammen med Planens Ophavsmand, Karl Mantzius. Og da Riis-Knudsen et Fjerdingaar senere stod som eneste Ansvarshavende for Teatret og havde tilkaldt mig som sin Sceneinstruktør, da var det Kainz, vi talte om, og Kainz vi drømte om, naar vi styrkede os fra Dagens Strabadser og Bladkritikens Nedrakninger.

Saasnart vi sad nogenlunde fast i Sadlen, indbød vi ham til et Gæstespil. Han kom og spillede paa Dagmarteatret i to af Grillparzers Skuespil. Denne Digter, om hvem Fallesen udtalte, at han tilhørte ikke „Literaturen", havde vi indført første Gang i Danmark. Han er Kainz' Digter fremfor alle andre. Og Kainz viste København, hvordan han skulde spilles. Kritiken var overlegen og streng, naturligvis, men dog overfor Kainz ligesom en Tone mere anerkendende. Man havde aabenbart faaet nærmere Besked. Jeg har fra „Drømmen et Liv" det stærkeste Indtryk af Kainz som Rustan i det Øjeblik, hvor han vaagner af Drømmen og hilser Solens Lys, der befrier ham for det frygtelige Mareridts Rædsler. Dette Udbrud var Livets jublende Sejr over Skyggernes syge Verden.

Jeg har fra den samme Opførelse et andet Minde om ham. Stykket med dets sammensatte Maskineri havde kostet mig meget Hovedbrud; det var sat op med faa Prøver, og jeg var Forestillingsaftenen i stærk Spænding. Havde jeg ikke selv overvaaget Dekorationsskifterne, var der da ogsaa et Sted blevet ligefrem Skandale. Saa ser jeg i sidste Akt, mens min Søster inde paa Scenen deklamerer om sin Kærlighed til Rustan, en Skikkelse, som ligger bagved Bagtæppet og rager ind under det med en lang Pind, aabenbart for at forstyrre hende i hendes Scene. Det var halvmørkt derude. Rasende griber jeg Manden i Kraven og hvisker til ham: „Hvor kan det falde Dem ind at . . .!" I det samme mødte jeg Kainz grinende Gaminansigt, som med den pudsigste Grimace bad om Forladelse.

Saa stort et Barn kunde han være!

Og saa, naar vi var sammen efter Prøverne eller om Aftenen, naar han ikke spillede, saa var det hans bedste Fornøjelse at tale om Kant og Schopenhauer eller om Indernes Filosofi, Vedaerne og Upanishaderne. Om sin Kunst talte han forholdsvis sjælden, gik ofte straks over til kaade Anekdoter fra sit Rejseliv hos Meiningerne. Dog mindes jeg en timelang Samtale med ham om „Hamlet", som han dengang endnu ikke havde spillet. Han udviklede sin Plan at spille Hamlet ikke som en tungsindig Slapsvands, men som Lidenskab og Flamme, „ikke Goethes Hamlet, men Shakespeares." Desværre var han ikke oplagt, da jeg senere i Berlin saa ham spille Rollen; i saadanne Tilfælde lirede han det Hele af paa en og samme Tone. Jeg har ingen Erindring om denne Aften uden Skuffelsens. Hvor meget jeg end skylder Kainz, hvor meget jeg end personligt holdt af ham, — jeg kan ikke i denne Særegenhed hos ham undlade at se Vidnesbyrd om en moralsk Brist i hans Karakters inderste Grund.

Herlige Minder har jeg om Kainz, fra Ture i Dyrehaven, til Kronborg, hvor han agerede Hamlet paa Muren ud mod Sundet og var ellevild som en Skoledreng, fra hans skønne Hjem i Berlin, naar han med Stolthed foreviste sine Klasikkerudgaver og disputerede om alt mellem Himmel og Jord, først og fremmest dog fra „Deutsches Theater", der paa mere end én Maade blev Forbilledet for Dagmarteatret i dets store Tid. Men her, hvor min Plads er maalt ud i Linjer, vil jeg nøjes med endnu at mindes hans Begejstring over Oehlenschläger. Kainz lærte sig hurtig saa meget Dansk, at han kunde stave sig gennem „Hakon Jarl", og hans Henrykkelse over dette vort største tragiske Værk var liflig at skue. Han vilde spille baade Einar Tambeskælver og Olaf og Grib; han vilde have Stykket frem paa Tysk, naar han blot kunde finde en Hakon og en Oversætter. „Dette er jo større end Grillparzer!" raabte han, med „Hakon Jarl" højt løftet i Haanden. Og han havde Ret! Desværre fik han aldrig Ideen udført i Virkeligheden. Mange af hans Ideer er det vel gaaet paa samme Maade.

Havde vi havt en Mand som Kainz! Dagmarteatrets Kamp for at genindsætte den store, den sande Poesi i sine Rettigheder paa den danske Scene var vel blevet lige bitter alligevel; den vidunderlige danske Kritik, om hvilken Fru Hejberg siger i sine Erindringer (II S. 126) „Kritiken i vore Blade er og har altid været Natsiden i vort aandelige Liv", — den vilde sagtens have været lige overlegen og streng og gjort, hvad den evnede, for at hæmme Arbejdet og forsinke Sejren. Men Ungdommen var strømmet til os, og vi, som dengang gik i Ilden og gav vore bedste Kræfter, havde ikke nu siddet som brudte Mænd. En Mand som Kainz — det er Sejren; men det er rigtignok ogsaa, hvad Geniet altid er, den store, den uhyre Undtagelse!

P. A. Rosenberg.

Efter Teatertid.

Palmehaven har aabnet, og Julian Olsen er solbrændt vendt tilbage fra Hulerød. Ingen anden københavnsk Musikdirigent staar vel i et saa personligt Forhold til sit Publikum som denne sirlige, forsigtige og høflige Mand. Det ligger vistnok i, at han er saa pærekøbenhavnsk. Mon Julian Olsen i sin Sommerferie nogensinde er naaet længere end til Hulerød?

Ogsaa over Palmehaven er der lidt Hule-

Fra Balletten »Askepot«.

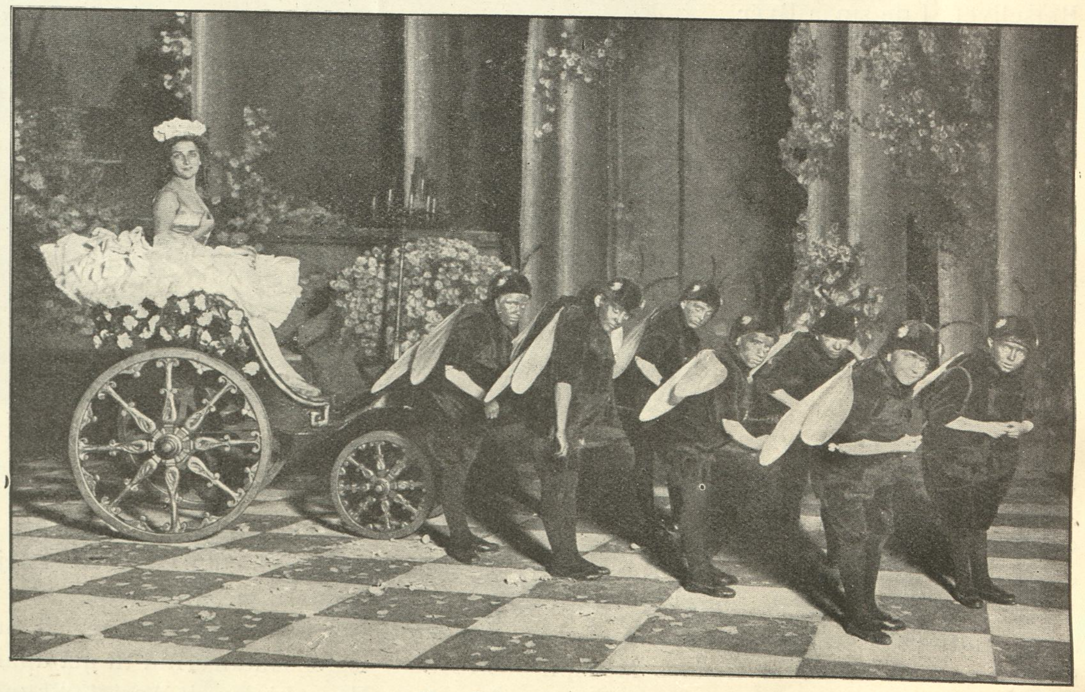

Fru Price de Plane.

Efter Teatertid i d'Angleterres Palmehave (Originaltegning af Frk. G. Ploug Sørensen).

rød. Den er et Vinterpensionat for kendte Københavnere. Jeg skriver med Hensigt Palmehaven, thi som netop Julian Olsen selv forleden indprentede mig, der er kun én Palmehave, nemlig Angleterres, og Julian Olsen er dens Profet. Det Hotel Bristol er ifærd med at arrangere, bliver en Vinterhave, og det store Rum under Paladshotellets Skylight bør med Rette kaldes en Marmorhave.

Jeg er her naaet til et vanskeligt Punkt. Thi hvorledes skelner man mellem en Palmehave, en Vinterhave og en Marmorhave? Det kan jo ikke være Palmerne, thi der er Palmer i dem alle. Det kan heller ikke være Marmoret, thi Marmorsøjler faas forholdsvis billigt hos en Stenhugger. Heller ikke Vinteren gør Forskellen, thi Vinteren er over os alle.

Altsaa, kære Venner (dette minder mig efterhaanden om de Torpske Udviklinger i Genboerne), det maa være Publikum! Ikke sandt, Hr. Julian Olsen, — Masken henvender sig i dette vanskelige Spørgsmaal til Dem personlig, — ogsaa De, Hr. Olsen, mener jo, at det er Publikum! Det vil sige, De mener, at en Palmehave i Virkeligheden er finere end en Vinter- eller Marmorhave, — med andre Ord, at det specifikt Olsenske Publikum er Byens bedste.

Jeg indrømmer, Hr. Olsen, — der er noget om det! En lille Provinskommis, der uden at genere sig med brune Støvler, graat Jakkesæt og strivrede Manchetter tager Plads midt paa Gulvet i Marmorhaven, nærmer sig ikke den Olsenske Palmehave uden en vis Skælven, omtrent som naar i gamle Dage den jødiske Ypperstepræst paa Aarets store Højtidsdage stod foran det allerhelligste.

Selv vi Københavnere har lidt af denne Fornemmelse. Hvor mange Gange har jeg ikke hørt ellers temmelig frække unge Mennesker sige foran den lille Marmortrappe (der fører ned til Palmehaven) „Nej, du, jeg er ikke i Smoking!" Kun naar vi vender direkte hjem, f. Eks. fra Paris eller London, slænger vi os nonchalant i en Kurvestol med Pude (dette Palmehavens særlige Fortrin), trækker lidt haansk paa Skulderen og siger „Hulerød!"

Men ellers! Jeg havde en Ven, der var temmelig fattig, men havde rige bekendte. Naar hans Venner kom fra Middag, kunde han godt lide at møde dem, men han kunde ikke fordrage ikke at møde dem paa lige Fod. Dette „paa lige Fod" skal ikke tages altfor bogstaveligt, thi min Ven havde Træben. Men paa saadanne Aftener mødte selv han, der hjemme havde spist sit beskedne Øllebrød, i Kjole og hvidt, han paatog sig et mæt, let echaufferet Udtryk, og i Aftenens højtidelige Anledning bar han en særlig Gummifod. Saaledes forberedt holdt han sit Indtog i Palmehaven, hældte en King George ned til Øllebrøden og følte sig som én af Olsens egne, — med et venligt Nik til Dirigenten og et fuldendt Buk til Lehnsgrevinden i Sofaen tilhøjre!

Se, dette er ikke Palmehave, men Palmehaven. Og jeg tror, Julian Olsen faar Ret, — vi har kun én. Thi i Palmehaven samles det kongeliges Publikum efter Teatertid. Her kommer de festklædte baade af Adelen og Borgerskabet, saavel Børsen som Balletten. Naar vi, som Tegneren ovenfor har gjort, tager et lille Udsnit af denne Palmehave, kan man være sikker paa at faa $^3/_5$ Børsbacciller, $^1/_5$ Balletstafylokok og $^1/_5$ af det skønne ubekendte under Mikroskopet. Denne Sammenligning skal ikke være nogen Ubehagelighed mod de tilfældigt tilstedeværende. Thi intet er saa behageligt som at se i et Mikroskop, naar man under Glasset finder den smukke Fru Johan Levin, hendes Mand, Vekselleren, og Landmandsbankens unge Direktør, Hr. Ove Ringberg. Og aldrig har nogen Stafylokok i Balletstøvet tager sig bedre ud end den unge Frk. Karen Lindahl.

Palmehaven har aabnet, de festklædte mødes atter og Hr. Julian Olsen smiler profetisk.

Andreas Winding.

Skuespilleren og hans Kunst.

II. Fru Elisabeth Rosenberg.

Fru Rosenberg maa hen at lukke Døren til Stuen ved Siden af; de unge Rosenbergere er tidlig fulde af Energi, Liv og Humør — men nu stilner det af derinde.

Skuespilleren, siger Fruen, har det tilfælles med andre Kunstnere, at han giver af sit eget — man kan simpelthen slet ikke spille Komedie uden at give af sig selv — det er ganske umuligt.

Og saa har han ogsaa — som andre Kunstnere — en egen præcis og haarfin Hukommelse, der for Exempel siger ham, uden at han bevidst ved, at han sammenligner med noget, han har hørt, at saadan, netop saadan, ikke en Ottendedel, nej ikke en Toogtredivtedel Tone anderledes skal netop det siges. Derfor er Skuespilleren en skabende Kunstner: ved sin Kunsts særlige Midler giver han af sit eget Selv, men gør det, han giver, alment, overbevisende. Saadan spillede Josef Kainz, han spillede i Virkeligheden altid sig selv — og dog saa forskelligartet, og dog saa alment — han var den vidunderligste Skuespiller jeg har set.

Folk lader sig jo saa let narre af det Ydre; en slet Skuespiller kan faa en Maskesucces, og den forfærdelige Toiletteluxus, der griber mere og mere om sig, binder Folks Øjne; disse rent ydre Ting og saa Skuespillets blotte Handling lægger saa meget Beslag paa Publikums Opmærksomhed og Iagttagelsesevne, at det let glemmer Skuespillerens sjælelige Indsats.

Fru Elisabeth Rosenberg med Datter.

Jeg synes for Resten, man var mere lydhør overfor Skuespillerens Kunst, den Gang vi — jeg var jo saa lykkelig at være med — i Riis-Knudsens Tid paa Dagmarteatret kæmpede for at fremføre god Kunst, litterære Værdier, andre Steder end paa det kongelige Teater.

Fru Rosenberg taler sig ivrig og varm, hendes Øjne faar Glans, og næppe berører vi de Spørgsmaal, vi vilde stille hende, førend hun forstaar os og forklarer sig klogt og klart, begejstret og glad, som den der taler om noget, hun elsker.

Jeg tror slet ikke, fortsætter Fruen, at en Skuespiller kan lade være „at gaa op i" sin Rolle; ganske vist mener jeg, at han var ilde faren, hvis han var overladt til Inspirationen; men hvordan skulde han kunne gentage den kold; kan noget Menneske genopleve i sin Erindring noget, der greb det dybt og inderligt, og saa være kold og uberørt deraf i sit Indre? Jeg tror det ikke.

Der er sikkert i Kunstens Verden i Danmark mange Naturbegavelser, geniale Improvisatorer, der, af Magelighed tror jeg, blot tager Inspirationens Nydelse — den virkelige Kunstner skal arbejde med sin Inspiration, med Energi og Flid mejsle i Marmor det, han i en lykkelig Stund fik formet i Ler. Paa en Maade, det maa jeg indrømme, synes jeg, naar jeg ser rent teoretisk paa det, at den, der — selv ganske kold — kan gribe og fængsle ved sin Menneskefremstilling, har udviklet sin Kunst højest, men jeg tror, at der er saare faa, der kan det, og færre endnu, der gør det; men det er godt at kunne det — i Nødsfald.

Vi taler endnu længe med Fru Rosenberg om Skuespilleren og hans Kunst og om Kunstens mangfoldige Emner, — hun omfatter dem alle med kløgtig og rig Interesse.

Axel Juel.

Konference paa „Det ny Teater". (Hr. Edgard Høyer, Direktør Folmer Hansen, Bjørn Bjørnson, Direktør Lindstrøm.)

Bjørn Bjørnson Turnéen.

Efter at Bjørn Bjørnson under Jubel og Begejstring har fuldendt sit Gæstespil paa Folketeatret i „Geografi og Kærlighed", agter han nu at præsentere sig i dette sin Faders vittige Lystspil ude i de danske Provinser, der endnu aldrig har haft den Nydelse at se Bjørn Bjørnson paa Scenen.

Da det nye Teater i Øjeblikket paa Grund af „Zigøjnerblod"s urokkelige Sukces har mange gode Kunstnere gaaende ledige paa Torvet, og da de fleste af disse naturligvis med Glæde vil deltage i en Kunstrejse med Bjørn Bjørnson, saa har der været ført Underhandlinger mellem de Herrer Bjørn Bjørnson og Direktørerne Lindstrøm og Folmer Hansen.

Det er lykkedes „Masken"s Redaktion at optage et Gruppebillede fra disse Forhandlinger, i hvilke, som det vil sés, ogsaa Hr. Edgard Høyer deltog. Billedet viser de fire Herrer i „Det ny Teaters" „Kongeværelse", en stor, smukt udstyret Sal, som ellers kun benyttes, naar de høje Herskaber besøger Teatret. Til daglig staar den tillukket og tildækket, død i sin fornemme, slotslige Pragt. Men her er altsaa de fire Underhandlere tyet hen for i Fred og Ro at planlægge den saa meget lovende Kunstrejse.

Desværre lykkedes det ikke vor Fotograf at faa Vinduet med det historiske Revolverkuglehul med paa Billedet. Der er nemlig en Gang affyret et Revolverskud mod Kongeværelset, ingen ved af hvem. Og det cirkelrunde Hul i selve Kongeværelsets Vindu vækker gysende Fornemmelser i Retning af Attentater og andet Djævelskab. Men vi er jo heldigvis ikke paa Newski Prospektet, men paa Vesterbrogade. Altsaa har der sikkert kun været en Bølle og ikke en Nihilist paa Spil.

FRA TEATRENE

Forrige Uge.

Det kgl. Teater. Otto Rung: Broen. Skuespil i 4 Akter. For de mange, der har lært at sætte Pris paa Otto Rungs Prosakunst, blev hans Skuespil noget af en Skuffelse. Ikke blot, fordi det manglede Handling. Ganske vist er jeg gammeldags ortodox nok til — alt

Landsmænd i Udlandet.

Hr. Kay Levison.

Hr. Kay Levison, som sammen med sin hvide Buldog „Charley" ses afbildet ovenfor, indtager skønt kun 25 Aar gammel en meget betydningsfuld Stilling som Udgiver af „Das Theater", hvilket udbredte og indflydelsesrige Teaterblad han selv for kun et Aar siden startede. Mærkeligt nok eksisterede der i hele Tyskland intet Tidsskrift, som udelukkende behandlede Scenens Kunst, før „Das Theater". Levison medbragte Ideen til det fra Paris („Le Théâtre"), hvor han havde opholdt sig en Del Aar og yderligere udviklet den Sans for alle Slags Teaterforhold, der saa at sige var ham indpodet fra Hjemmet, Papirhandler Levisons rige Hus, hvor saa mange Teatermennesker havde sat hinanden Stævne og mødtes i fælles Interesse.

Fra Maskens Amatør Album.

Frøken Karen Lindahl, vor Ballets blonde Skønhed, har som bekendt sagt nej til et smigrende Tilbud fra den avstralske Teatertrust. De 1800 Kroner om Ugen fristede, men alligevel ikke nok til at hun for bestandig vilde sige Farvel til Det kgl. Teater.

Vort Billede viser, at den unge Dame ikke er afhængig af sine Fødder alene. Hænderne kun hun ogsaa bruge. Under sit Sommerophold i England lærte hun den vanskelige Kunst at styre et Automobil gennem Londons malende Vognstrøm.

Frk. Karen Lindahl.

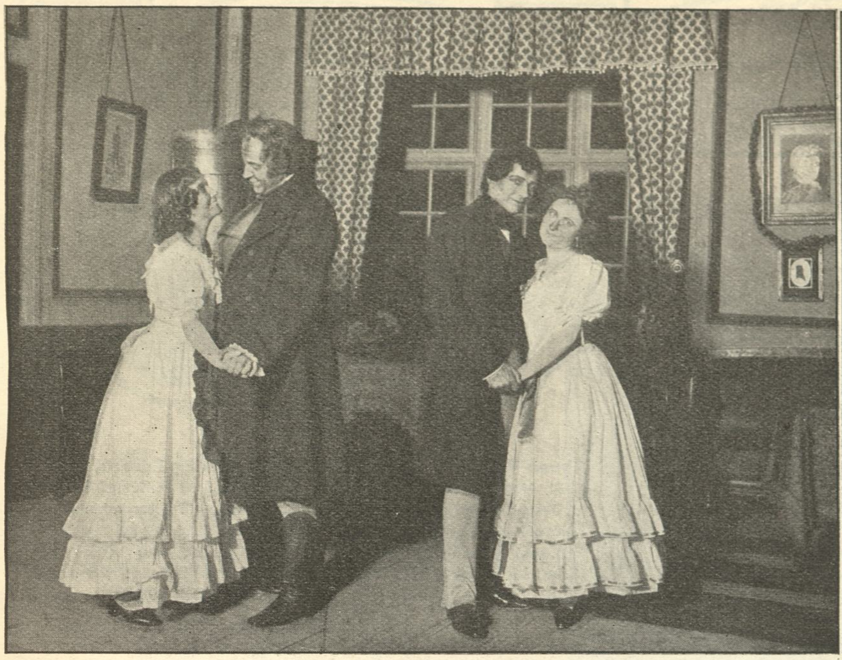

Scenebillede af „Forseglet".
Fru Lendrop, Hr. Høeberg, Hr. Poul Hansen, Frk. Tenna Frederiksen.

Scenebillede af „Betroede Midler".
Fru Antoinette Winding, Hr. Aug. Liebmann.

andet lige — at foretrække Stykker med „Handling" for Stykker uden Handling. Men naturligvis indrømmer jeg, at ogsaa dramatiske Arbejder uden Handling kan have deres sceniske Berettigelse, forsaavidt de gennem Repliken lærer os Mennesker at kende, og de Omgivelser, de lever i.

Men netop det, at man blandt alle Stykkets Personer ikke lærte noget Menneske at kende, var det, der skuffede ved „Broen". Der var givet en Antydning af en Karakteristik i Levemanden Howard, der foretrækker „Nydelsens Illusion" for „Arbejdets Illusion". Og selvfølgelig var Doktor Mantzius Mand for at udpresse denne Antydning til sidste Draabe. Og saa skimtede man lige Omridsene af en Profil i den unge Maja — en hypermoderne Type, en Blanding af graadig Appetit og træt Overmæthed. Som i Taage gled hun frem, og i Taage forsvandt hun. Kun i et enkelt Lynskud stod hun klart og skarpt, men uden al Forbindelse med Omgivelserne, uden organisk Samvæxt med Stykket. „Broen" led desuden under Mangel paa „Sted". Man lærte ikke Personernes Hjem og daglige Liv at kende, ikke den Atmosfære, der omgav dem.

Stykket var som sammensat af en Mængde smaa Mosaiker, der ikke forenedes til noget Helhedsbillede. Men i Udformningen af flere af de enkelte Brudstykker sporede man en alvorlig Forfatters ærlige og redelige Arbejde. Iscenesættelsen var fortræffelig, navnlig var den udvendige Iscenesættelse hævet over al Kritik. Dens mangfoldige Lys- og Lydvirkninger var sikkert beregnede, og deres Illusionsævne fuldendt. Og Dekorationerne straalede af den Fantasi, som Forfatteren i selve Stykket hele Tiden syntes at holde igen paa. Kun burde Floden og Jernbanebroen sikkert have virket meget bredere.

Til Menneskefremstilling gav Stykket, som alt sagt, ikke særlig Lejlighed; men af det lidet der var udleveret Skuespillerne til Behandling, bragte disse alle det mest mulige. Foruden Dr. Mantzius' ovennævnte Portræt af Levemanden vil man huske Johannes Poulsens hæderlige Brutalitet og Schybergs Kiplingsmaske. Og man vil notere, at man endelig igen fik Lejlighed til at høre Zangenbergs robuste og fuldttonende Organ.

Albert Gnudtzmann. Den romantiske Fader. Komedie i 1 Akt. Hr. Gnudtzmann, der i sit saa skammelig miskendte Stykke „De flotte Drenge" godtgjorde sine Ævner til god, bred Folkekomediedigtning, havde i denne lille elskværdige Enakter koncentreret et Stof, der burde være spredt ud over en større Flade. Historien om den af Herremandens Søn forførte Husjomfru, der hemmeligt vies til Forføreren, og derpaa lever sit Liv i Enkestand og under Enkenavn, bliver velstaaende Hotelejerinde og opdrager sit Barn til en brav og djærv hæderlig Student — det er jo allerede et Par Akter. Faderen, hvem Pigebarnet tror død og har anbragt i sin Sjæls romantiske Pulterkammer, lever syg og ensom hos Fattigfolk og aner ikke, at hans Hustru hemmelig betaler for ham. Og saa Barnets Møde med denne Fader o. s. v., o. s. v. Jo, med en Smule flere Bipersoner og et enkelt Bimotiv er hele Folkekomedien der.

Men naar dette Stof fortættes til Extrakt, bliver det søde for sødt, det sure for surt — alt synes krassere og urimeligere, end det i Virkeligheden er.

Mantzius havde med smaa, fine Midler faaet godt fat i den forpinte, sære gamle Løjtnant; endogsaa de flotte Ungkarledage, der laa bag denne Ruin, skimtedes i Forbifarten. Havde Forf. givet sig Tid til at afdække denne Figur i en rigtig voxen Komedie, vilde Mantzius igen have skabt en af sine uforglemmelige Personer. Fru Bloch's kvindelige Student var naturligvis vittig og levende; men af og til forekom det mig, at Fruen ligesom maatte anvende Vold og Magt for at holde Livet oppe i den unge Pige, der fra Forf.s Haand ganske vist er noget stedmoderligt behandlet. Hoffmann præsenterede en saa straalende Drukkenbolt, at man spurgte sig selv, om ikke kommende Tiders Falstaf skulde være funden.

Dagmarteatret noterede sin første Sukces med Palle Rosenkrantz' 4 Akts Skuespil „Betroede Midler" — Hvis det endnu var

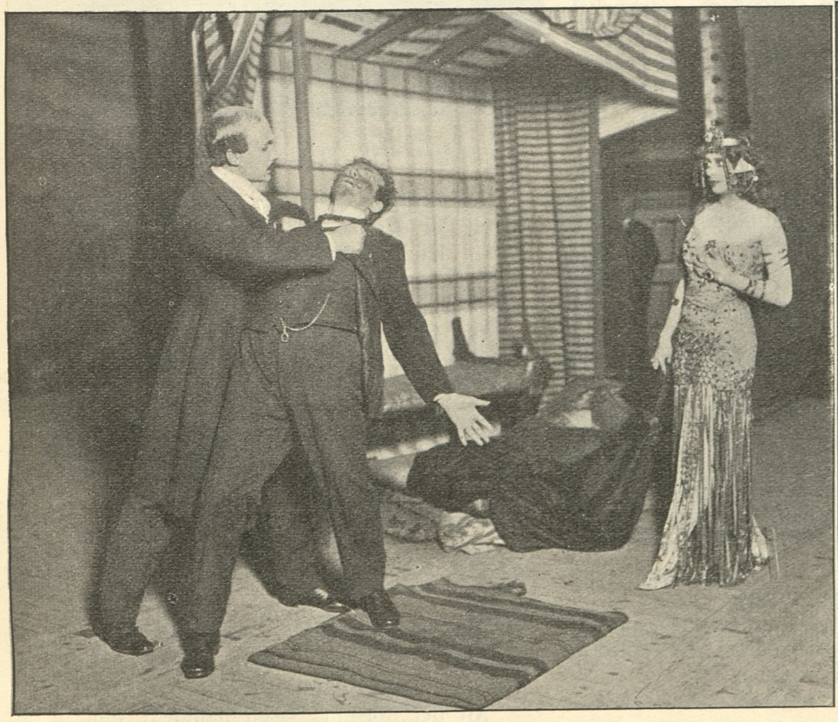

Scenebillede af „Samson og Dalila".
Hr Albr. Schmidt, Hr. Joh. Nielsen, Frk. Lilli Bech.

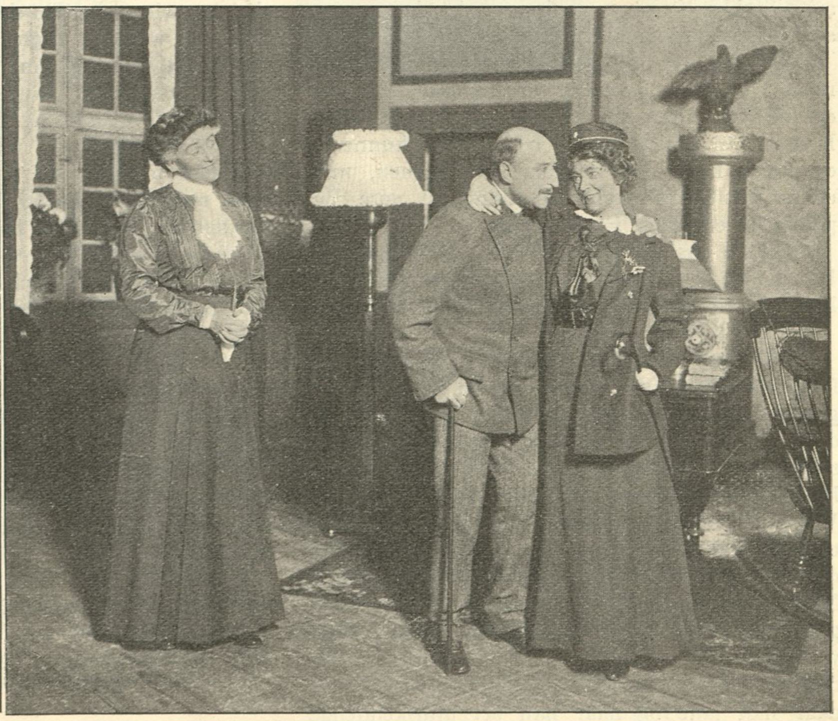

Scenebillede af „Den romantiske Fader".
Fru Jonna Neiiendam, Hr. Mantzius, Fru Bloch.

Oda Rostrup,
f. d. 14. Maj; Elev af kgl. Skuespiller Jerndorff; debuterede 8. Maj 1898 som Agnes i „Fruentimmerskolen“; har været knyttet til Folketeatret, Casino og Dagmarteatret, hvor hun for Tiden optræder.

Ellen Aggerholm,
f. 11. April som Datter af afdøde Arkitekt Abrahams; Elev af Johs. Nielsen; debuterede paa Folketeatret som Isak i „Attester“ den 22. Septbr 1901; ved Folketeatret 1901—1908; ved „Det ny Teater“ 1908—1910; ved Waly Teater, London 1910; gift 20. Juni 1903 med Skuespiller Aggerholm.

FIRE INGENUER.

Disse fire nydelige unge Damer har allerede hver for sig høstet saa mange Lovord og Laurbær, at en stakkels Biografipen forgæves ville lede om nye Adjektiver til at prise deres Skønhed og rose deres Talent. — Skulde jeg forsøge at karakterisere dem hver for sig, vilde jeg sige, at Frk. Thorberg Sommer er den ejendommeligste, Fru Oda Rostrup den anvendeligste, Frk. Ingeborg Larsen den dygtigste, og Fru Aggerholm den populæreste. — Fru Aggerholm og Frk. Ingeborg Larsen er vel nok de to, der har de største Chancer, saa meget mere som Fru Aggerholm jo nu har kastet sig ud paa selve Verdensmarkedet, og nu i London vil søge at skabe sig en Position — men iøvrig bør alt tie og bøje sig, naar man møder fire saa nydelige Repræsentanter for de berømte københavnske Ingenuer.

Agnes Thorberg Sommer,
f. 31 Maj i København: Elev af Josephine Eckardt; debuterede paa Folketeatret 2. Novbr. 1904 som Suzanne i „Hvor man keder sig“; har siden været knyttet til Folketeatret.

Ingeborg Larsen,
f. 21. Febr. som Datter af Gros. L., gennemgik Elevskolen og debuterede paa det kgl. Teater 12. Maj 1906, som Agnes i „Fruentimmerskolen“; ved det kgl. Teater 1906—1910.

Mode at Hovedpersonen agerede med Forfatterens Maske, burde Hr. Liebmann have gemt sig i Rosenkrantz's Ham. Thi denne Jurist med det kloge Hoved og det gode Hjerte og de mange revolutionære Idéer, der ikke alle staar for en nøjere Prøvelse — det er jo Palle Rosenkrantz selv! — Han har ubestridelig sét vore Provinsdommere med hele deres Stab godt efter i Sømmene, muligvis har han ogsaa forsét sig lidt med det samme. Hvorom alting er; med den Indignation, der ikke blot kan afføde Vers, men ogsaa Skuespil, kaster han sig over de provinsielle Retshaandhævere, tegner deres Milieu sikkert og virkningsfuldt, og svinger sin Svøbe over deres syndige Hoveder, snart med Ironi snart med Pathos. Ironien klæder ham bedst. Selve Stykkets Fabel er for de to første Akters Vedkommende tilpas spændende og godt fortalt, medens de to sidste Akter drejer ind paa et Sidespor. Stykket knækker saa at sige paa Midten, og gaar i to Stykker.

Forf.s Indsats i Litteraturen denne Gang er Tegningen af den danske Jurist, Skomagerens Søn, Fuldmægtig Strøm. Denne selvretfærdige Farisæer, der ikke just giver Tiende af alt, hvad han ejer, men tager Tiende af alt, hvad andre ejer, og ikke destomindre vandrer hæderligt paa Lovens stenede Vej, er aldeles fortræffelig set og gengivet. Og han udføres af Emmanuel Larsen med den samme kunstneriske Kraft og fine Nuancering, som Forf. har tegnet ham. Man burde kunne udklippe et saadant ægte Stykke Kunst, og opbevare det, længe efter at Tidens Tand har fortæret det øvrige Drama!

Stykket fik iøvrigt en særdeles god Udførelse i en Iscenesættelse, der ganske vist hist og her vel meget saa bort fra de rent praktiske Hensyn, til at Publikum baade skal kunne se og høre, hvad der foregaar paa Scenen, men ellers forstod at skabe Stemning, at gøre Repliken levende og Pausen ægte.

Af de mange, gode Enkeltpræstationer bør Hr. Liebmanns Herredsfoged navnlig fremhæves; han var fin, mandig og lyste af Kultur.

Det ny Teater havde til Eftermiddagsforestilling været saa flot at opsætte Barrières gamle Lystspil „Skikkelige Folk“ med gammeldags Kostumer og væsentlig med unge Skuespillere, deriblandt ikke mindre end tre københavnske Debutanter. Af disse syntes Frøken Vera Fjelstrup færdig og rutineret. Den unge Dame kan sit Fag, og vil med sit kønne Ydre og udprægede Teaterblod, kunne blive til megen Nytte. Hr. Schmidt var mindre færdig, men gav gode Løfter og indtog ved en naturlig Elskværdighed. Men Hr. John Nielsen, som var den mindst færdige af dem alle tre, viste baade naar han talte og naar han tav umiskendelige Glimt af dette uforklarlige, man kalder Talent. Gør en stor Skuespiller af ham — men gør det langsomt!

Det elskværdige gamle Stykke slog godt an, men vilde i en ny og god Oversættelse have gjort endnu meget mere Lykke.

Folketeatret. Sven Lange: Samson og Dalila. Tragikomedie i 3 Akter. Hvis Sven Lange ikke denne Gang skulde faa den store Publikumsukces, som alle under ham, da er det ikke — som nogle mener — fordi han har skrevet en Tragikomedie. Tværtimod — den, der i de rette Forhold blander Tragedie og Komedie, gengiver jo netop selve Livet, hvis sørgeligste Øjeblikke rummer Komik, hvis største Lyst gemmer Smerte. Den, der faar Mennesker til snart at le, snart at græde og snart at le og græde paa én Gang, han skræmmer dem sandelig ikke bort, han drager dem til sig i Flok

Nej, det, som i Sven Langes vittige og triste Komedie rummer Faren for Sukcessen, det er for det første en Uforstaaelighed! Hvor er det tænkeligt, at „Dalila“ synder netop — med Hr. Meyer? Var han endda mandig-brutal, eller klog eller køn; men han er jo bare alt det, som Kvinder frastødes af. Naa — her havde Skuespilleren Hr. Albrecht Schmidt sin Del af Skylden. Han understregede det fjogede; han kunde i Stedet for gerne have tildigtet f. Ex. sanselig Brutalitet. —

— Den anden Fare ligger deri, at „Dalila“ nok skal forstaas som „Dalila“ men at „Samson“ skal tages ironisk. Thi den af Forf. saa udmærket skildrede stakkels Digter er et naivt, hjælpeløst Væsen og samtidig sine Sansers forpinte Slave. Men en Samson? Mindst af alt! Han kan kun miste sin Forstand og berøve sig sit Liv. Det er vist rimeligt nok, at et saa ynkeligt Mandfolk kan existere, og Sven Lange har i alt Fald med stort Talent plæderet for hans Troværdighed. Men han har samtidig sagt Navnet „Samson“, og derved vakt Tilskuernes Haab om og Lyst til at se Staklen rejse sig tilsidst, sprænge sine skammelige Lænker og knuse Filisteren samtidig med sig selv.

At dette Haab og denne Lyst skuffes — det er Faren.

Sven Lange kunde ikke have fundet en mere forstaaende og anskueliggørende Fortolker af sit Stykkes „Helt“ end Johannes Nielsen. Navnlig i anden Akt (der ogsaa fra Forfatterens Haand er langt den bedste) naaede han højest og dybest.

Frøken Lilli Beck udmærkede sig navnlig ved sin kloge og tydelige Replik.

Iscenesættelsen var fortrinlig (som sædvanlig), og Udførelsen i det hele taget vellykket.

Edgar Høyer.

Miss Ayoe.

Det var paa et Børnebal, at jeg første Gang traf den unge Dame, hvis Navn staar over disse Linjer: Miss Ayoe, som hun hedder paa Plakatsøjlerne i Udlandet, eller Fru Ayoe Willumsen, som hun hedder i det private Liv.

Hun var tolv Aar den Gang og henrivende sød at se paa, yndefuld og koket, med en Mængde lyse Krøller, der svingede og svajede omkring Hovedet.

Vi Drenge sloges om at komme til at danse med hende, ikke blot fordi hun var saa køn, men allermest fordi hun var født paa Java. Hendes Fader havde været Læge paa denne fjærne Ø, og hun havde levet der til sit sjette Aar. Hun var dansk som vi og dog en Javaneserinde — hun stod for os i et æventyrligt Skær, som en lille Prinsesse, der var traadt lige ud af vore Drengeromaner.

Fru Ayoe Willumsen.

Jeg husker tydeligt, at der paa det Bal sad et Par Mødre og talte om hende.

— Hun er yndig, sagde den ene.

— Ja, hvis hun blev friseret, vilde hun være det, svarede den anden.

Da jeg næste Gang traf den lille danske Javaneserinde, var hun bleven voksen, en ung Frue, der stod paa en Koncerttribune og sang, medens et Par Malere klimprede paa Guitarer dertil, eller hvad det var for nogle Strengeinstrumenter. Men hun var ikke bleven friseret, hverken bogstaveligt eller paa anden Vis. Øjnene og Tænderne lo i det glade Ansigt, akkurat som da hun var Barn, og de lyse Krøller svingede og svajede uforandret vildt om hendes Hoved.

Hvordan hun sang? Ja, det hørte man knap efter. Det var en italiensk Folkevise, og hun havde et rødt Silkesjal kastet over Skuldrene.

Alt det Solskin, Visen handlede om, og alt det Solskin, hendes Smil og hendes Væsen havde

opfanget derovre paa den fjærne Ø, hvor hun havde levet sine første Aar, forenede sig og lyste af hele hendes Skikkelse.

Og nu er hun bleven Cosmopolit og hedder Miss Ayoe og skal til at drage Verden rundt med sine Sange og sit Solskinsvæsen.

Hun er begyndt forsigtig paa en lille Scene i Berlin. De store Direktører, hun henvendte sig til, vilde ikke saa meget som høre en af hendes muntre Triller. Hvor skulde de faa et Minut tilovers for en lille Dame, der kom ind fra Gaden med sit Nodehefte under Armen, uden Scrapbook med Avisudklip og uden Henvisninger til kendte Agenter?

Saa gik hun til det mindste Teater, der var, og sang en lille dansk Vise, Jeppe Aakjærs „Ved Rugskellet".

Næste Dag kendte alle de berlinske Agenter „die dänische Vortragsdiva, Ayoe", som havde gjort sin Lykke med et Omkvæd, hvis Ord og Toner ringlede og ranglede som modne Aks i Sommerblæst, medens hendes lyse Krøller svingede og svajede:

„Dyre, du og dej,
dinge li og lej."

Ét mærkeligt Sprog, det Danske! har de fremmede Tilhørere sagtens tænkt. Men Solskinnet, det, der stammer fra Sangerindens Java-Herkomst, har de kunnet forstaa. Paa det har hun faaet sine Engagementer til Hippodromen i London, hvor Sarah Bernhardt i disse Dage lader Rostands Ørneunge-Vers risle ud over Salens Tusinder af Hoveder, til Chicago og til mange andre amerikanske Byer.

Lige til Kalifornien rejser hun, for at kvidre det løjerlige Omkvæd:

„Dyre, du og dej,
dinge li og lej."

Og naar hun vender tilbage, er hun nok alligevel blevet ved at være den samme unge Frue, der traadte frem i Koncertpalæet med et rødt Sjal kastet over Skuldrene og med det gladeste Smil paa Læben, der nogensinde er set hertillands.

Haagen Falkenfleth.

„Masken"s Start.

Uden at være ubeskedene tror vi at kunne fastslaa, at det blev en Succes. Endnu medens andet Nummer er ved at gaa i Trykken strømmer det ind med Abonnenter, Telefonen kimer ustandseligt, Boghandlerordres fra Provinserne ønskes fremsendte hurtigst og „Masken"s Kontor er paa enkelte Tider af Dagen ligesom i Belejringstilstand af utaalmodige Kunder, der ønsker sig indtegnet som Abonnenter. Af Alle hører vi det samme atter og atter gentaget, at „Masken" er et „nydeligt Blad" at det er netop saadan et Blad, der trængtes til o. s. v., o. s. v.

Vi takker for alle de mange smigrende Ord, der i disse Dage baade fra Indland og fra Udland er sendt os, og til de, der har spurgt, om vi kunde blive ved med at gøre „Masken" saa afvekslende og underholdende, skal vi svare: „Se paa dette Nummer."

Vi bede imidlertid til Gengæld vore tilfredse Abonnenter om at anbefale deres Venner og Bekendte at overvinde deres „Opsættelsestrang", som er os danske egen. Vi ved, at en Mængde Mennesker har foresat sig at ville holde „Masken", men at føre denne Beslutning ud i Livet staar for de fleste som en stor Viljesanstrængelse.

Herregud! Ring os blot op i Telefon Nr. 5790 eller opgiv til Deres Boghandler Deres Adresse og De vil faa „Masken" tilsendt.

Vi beder Dem bemærke, at vil De virkelig sikre Dem at faa alle „Masken"s Numre, bør De tegne Dem som Abonnent, thi „Masken" er anlagt som et „Abonnementsblad", og vi vil saa vidt mulig ikke trykke større Oplag, end vi benytter til vore faste Abonnenter.

Redaktionen.

Frk. Emilie Sannom.

Nedenstaaende Billede giver Betragteren et Indtryk af den kattesmidige og -kælne Ynde, der er Frk. Emilie Sannoms Kunstnerejendommelighed.

Frk. Emilie Sannom.

Frk. Sannom, som en Tid har været knyttet til Fjelstrup-Turnéen, er her i Byen bedst kendt fra Frederiksberg Teater, hvor man elektriseredes af hendes dygtigt udførte Apachedans i „den hvide Slavehandel", og fra Tivolis Glassal, hvor hun var Pierrot i „København, der vaagner".

Ja, hvem vil ikke vaagne overfor saa megen bedaarende Dejlighed?

Johan Svendsen.

At Johan Svendsen er bleven 70 Aar! At han nu sidder uvirksom hen, svagelig og emeritus! Han, hvem vi mere end maaske nogen anden nulevende nordisk Kunstner tænker paa som den unge, den spændstige, den sprudlende!

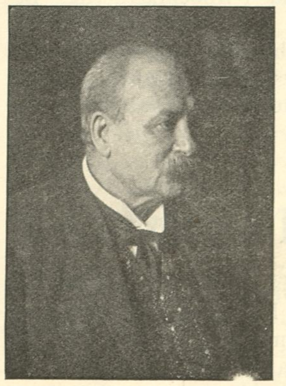

Johan Svendsen.

Mindes De, da han for 27 Aar siden gav sine store Debutorkesterkoncerter her i Byen, ude i Kasino, dem, der førte til hans Ansættelse som Kapelmester ved det kgl. Teater, — dem, ved hvilke han vakte Sensation i Egenskab af Koncert-Dirigent?

Vor Smag var den Gang dannet i gamle N. W. Gades Billede, med de bløde, runde Linjer, de harmonisk sammenstemte Akvarel-Farver; det afklarede, lidt akademisk kølige karakteriserede vort Syn paa Tingene.

Saa kom Svendsen til os ude fra den store Verden, gnistrende af Talent, straalende af Livsmod, frisk som den Nordmand, han var, og kultiveret som den „Evropæer", han var bleven. Han fik os til at lukke Ørene op paa vid Gab af Forbavselse.

Han imponerede os ved den Klangvælde, han kunde drage frem af et ganske almindeligt københavnsk Koncertorkester, fortryllede os ved det næppe hørlige pianissimo, hvortil han kunde tvinge det ned, rev os med i den vilde Kehraus, han hvirvlede op af det.

Det nye, han bragte os, var en mere skarptskaaren Rytmik, en mere righoldig Farveskala, end vi tidligere havde været vant til. Det var en Potensering af Klang og Tempo og Nuancering, som blændede os, og af hvilken vore egne Dirigenter siden har lært.

Saa fulgte Johan Svendsens Ansættelse ved det kgl. Teater, — et Skridt, som man for hans egen Skyld maa beklage. Havde han ikke bundet sig saa fast til os, at han ikke kunde røre sig herfra Sæsonen igennem, vilde han have været en — Verden over — kendt og skattet Koncertdirigent.

Efter at han for snart en Menneskealder siden havde bragt os et forfriskende og frugtbringende Pust ude fra den store Verden, og medens han paa sine filharmoniske Koncerters Programmer bød os det ene moderne udenlandske Værk efter det andet, den ene Verdens-Solist efter den anden, kom der Gang paa Gang Bud til ham fra Evropas Storbyer om at gæste dem og dirigere egne Kompositioner paa monumentale Koncerter i Spidsen for Elite-Orkestre. Teatertjenesten hindrede ham som Regel i at modtage disse smigrende Indbydelser; kun en Gang imellem fik han gjort sig fri og slap afsted, og han fejrede da store Triumfer, hvor han kom hen.

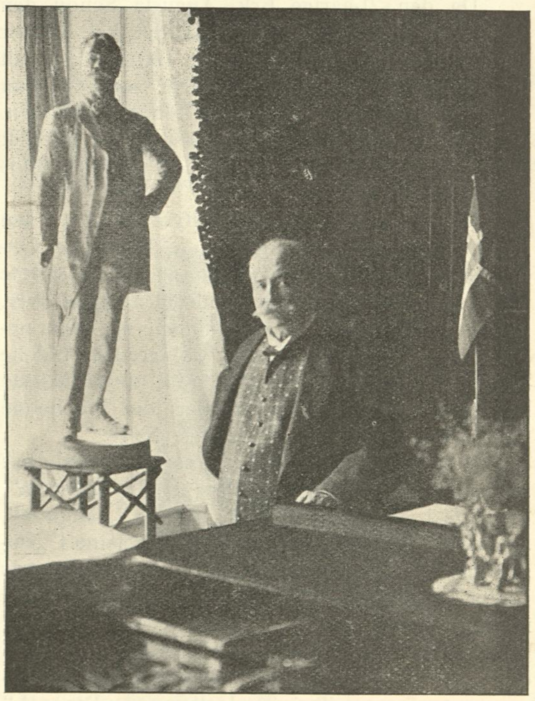

Fot. J. Folkmann.

Johan Svendsen i sit Hjem.

Saaledes har Forholdet imellem Johan Svendsen og Verden formet sig ret tragisk: paa et Tidspunkt, da Udlandet ikke ænsede ham tilstrækkelig, bandt han sig til os; og senere, da han sad fast her, attraaede Udlandet ham i høj Grad og kunde ikke faa ham.

Johan Svendsen har staaet sig selv i Lyset. Han har ikke haft det rette Talent til at gøre sig gældende. Han burde have indrettet sig, som vore Kammersanger-Tenorer senere gjorde: sikret sig en aarlig Orlov til at rejse og saa benytte dette Otium til at modtage nogle af de mange Engagementstilbud, der kom til ham fra Udlandet.

En saadan Ordning vilde ogsaa for os som hans Publikum have været gavnlig. Vi vilde derved have lært at sætte saa meget større Pris

paa ham den Tid, vi havde ham. Vi vilde have faaet en ganske anderledes klar Følelse af, at vor Kapelmester var en af Nutidens ypperste Dirigenter, en af dem, Verden misundte os, og som vi derfor burde holde særlig højt i Ære.

Gustav Hetsch.

Maskens 1ste Kunstneraften.

tegner til at blive en Succes, idet der ved Redaktionens Slutning af dette Nummer (Onsdag den 5. Oktober) allerede saa godt som er udsolgt til Koncertpalæets store Sal.

Hr. Jørn Nielsen, der til vor store Beklagelse fik Forfald, vil imidlertid faa en værdig Stedfortræder, idet det er lykkedes „Masken" at faa den tyske Bas-Baryton Hr. Gustav Adolf Henckel, der ved sin Koncert den 2. Oktober erobrede det københavnske Publikum, til at erstatte Hr. Jørn Nielsen.

Fru Augusta Lütken.

Et Par Mindeord.

Sidst i September (d. 26.), medens Aaret gik ind under Løvfaldets Tegn, bortrev Døden fhv. kgl. Operasangerinde, Fru Augusta Lütken.

Hun var født den 4de Oktober 1855 og blev saaledes knapt 55 Aar gammel. Og dog havde hun i de sidste 16 Aar ikke betraadt den Scene, hvis absolutte Primadonna hun en Aarrække (1876—87) var.

Da den 21-aarige Frk. Augusta Schou den 24de Maj 1876 debuterede paa det kgl. Teater som Vilhelmine i „Ungdom og Galskab", vandt hun straks en saa decideret Sejr, som det kun falder i yderst faa Debutanters Lod at vinde den.

Det var øjeblikkelig indlysende for alle, at man her havde en Koloratur-Sangerinde af Guds Naade for sig.

Den himmelstræbende sollyse Sopran, den herlige klokkerene Klang, den kilderislende Lethed, hvormed Stemmen overvandt selv de største Vanskeligheder uden nogensinde at knække over, intonere falskt eller blot tremolere, og uden nogensinde at blive skarp eller skingrende, tildelte Frøkenen og senere Fruen den ubestrideligste Ret til at synge alle de Partier, der for hende og Teatret betød lige saa mange Sejre.

Blandt disse hendes Glansroller skal her blot nævnes Nattens Dronning i „Tryllefløjten", Susanne i „Figaros Bryllup", Philine i „Mignon", Javotte i „Kongen har sagt det", Madeleine i „Postillonen i Lonjumeau", Marie i Regimentets Datter", Adina i „Elskovsdrikken", Donna Anna i „Don Juan".

Senere i Halvfemserne, hvor Fru Lütken optraadte som Gæst paa Teatret, føjedes til forannævnte Scenegalleri Titelrollerne i „Dinorah" og „Kleopatra", Venus i „Tannhäuser" og Isabella i „Robert af Normandiet".

I 1878 optraadte hun i Stockholm, og 1879—80 sang hun i London og gjorde ogsaa disse Steder fortjent Lykke.

I 1880 ægtede hun Marinekaptejn Otto Lütken, blev en fortræffelig Hustru og Moder, kærlig og opofrende . . . ogsaa overfor dem, der led ondt i Samfundet.

Hendes rige Hjerte ejede Rum navnlig for de forurettede. Hun havde jo selv i 1894, da hun for stedse tog Afsked med Scenen, paa forskellig Vis følt sig forurettet. Men hun bar denne, som andre ubehagelige Tilskikkelser, med et overlegent Menneskes Sindsro.

I de senere Aar var hendes Helbred ikke helt godt.

Og nu er hun altsaa død. Men i Sorgen over hendes Død blander sig Glæden over hendes Minde, der sikkert vil leve længe — et godt og hæderligt Minde om en god og hæderlig Kvinde . . . og tillige den største Koloratursangerinde, vor Opera har ejet.

Edm. B. H.

Fru Lütken i „Elskovsdrikken", „Regimentets Datter" og „Kongen har sagt det".

Edmond Clément.

Pariserfarere vil fra Opera Comique kende den franske lyriske Tenorsanger Edmond Clément, der efter nylig at have afsluttet en amerikansk Turné, hvor Yankeerne har tiljublet ham deres Bifald, af det kgl. Teaters Direktion er blevet

„Don Juan."

„Bohème."

engageret til nogle faa Afteners Gæsteoptræden, foreløbig fastsat til sex Aftener.

Ved det kgl. Teaters Imødekommenhed se vi os i Stand til at bringe nogle Billeder af den fejrede Sanger bl. a. i „La Bohème", der har en af hans Glansroller, og i hvilken Opera han ogsaa vil synge sig ind i Københavnernes Bevidsthed.

Edmond Clément blev paa sin amerikanske Turné honoreret med 4000 Francs pr. Aften. Hvad han honoreres med her i København, véd kun de Indviede.

Maskens gratis Teaterprogrammer.

Vort lille gratis Bilag „Maskens gratis Teaterprogrammer" har gjort stor Lykke, og utallige er de Komplimenter, vi har hørt for denne ene Idé, der afhjælper et Savn i alle Teaterinteresseredes Hjem, hvor man ved at abonnere paa „Masken" helt sparer at købe Teaterprogrammer.

Opmuntret af denne Succes har vi, som vore Abonnenter vil se, med dette Nummer ladet vore gratis Teaterprogrammer fremtræde i en endnu smagfuldere og mere udvidet Form.

Kathleen Parlow.

Mellem de mange violinspillende Damer og Herrer, som i de senere Aar har spillet i vore Koncertsale — og som for en stor Del ere saa fuldkomne, at en Nummerering af dem ofte er vanskelig (saa mange Nummer Etter synes man der er!) — er der enkelte Navne, som man i Tanke og Tale fortrinsvis dvæler ved og mindes med stor Taknemmelighed. Mellem disse straaler Navnet Kathleen Parlow som en Stjerne af første Klasse. Om faa andre kan det med saa fuld Sandhed siges, at hun kom, saa og vandt, som om den purunge Pige, der for 3—4 Aar siden en Aften stod paa Koncerttribunen i Palæets lille Sal — uden Forhaandsreklame eller „Navn" — og som i Løbet af de næste to Timer hensatte Publikum i en Beruselse, som gav sig Udslag i sande Bifaldsorkaner. Næste Dag vidste hele det musikalske Publikum i København, hvem hun var, og Folk strømmede til hendes følgende Koncerter.

Kathleen Parlow sejrede i Kraft af sin umiddelbare ungpigeagtige Ynde, sin usvigelige Teknik, der med legende Lethed overvandt enhver tænkelig Vanskelighed, den ægte, rene musikalske Følelse, der prægede hendes Foredrag, og — last not least — den vidunderlige Tone, der sang sig ind i hvert aabent Øre.

København var den unge Kunstnerindes anden Station paa Vejen ud i den store Verden. Hun kommer nu igen for at glæde os med

Kathleen Parlow.

sine Toner og i Haab om at være trofast mindet af sit gamle Publikum, der heldigvis sjældent svigter, naar det møder den store, ægte Kunst.

—d.

Til Olaf Poulsen.

Scenernes største Kunstner
sidder mig midt imod
og amuserer os alle
ud af sin Overflod.

Et Kildespring er hans Væsen,
og Ungdom rummer hans Sind,
et Væld af de dejligste Evner,
der smiler sig i os ind.

Ej blot paa Scenen en Rigdom,
bag Scenen lysteligt-kaad,
en rig Sjæl, der ofrer sit Eje,
fordi han til Ofre har Raad.

En Bue, der vanskeligt brister,
en tusindfold-stærk Melodi,
med Holberg og Shakspeare i Følge:
som Geni stadigt følger Geni.

Olaf Poulsen i „Gulddaasen".

Og saa dansk, som kun Faa det har været,
saa munter, saa glad og saa god, —
bag om Hverdagens stinkende Vande
en brusende, rensende Flod. —
— — —

Dig aldrig Alderen trykker,
der er Luft i dit Kunstnersind —
Du er alt: Du er Skumring mod Aften,
mest dog Morgenens solglade Vind.

Du, Scenernes største Kunstner
sidder mig midt imod
og amuserer mit Hjærte
ud fra din Overflod.

Carl Hjernø.

Sidste Uges Koncerter.

Blandt den forløbne Uges Koncertgivere er der Grund til at fremhæve den tyske Sanger Gustav Adolf Henckel, den russiske Violinvirtuos Issay Mitnitzky og den norske Operasanger Carl Hagman.

Hr. Henckels „Vise-Aften" bød paa mange muntre Sange, som alle blev foredraget med Saft og Kraft, og som indbragte den glade Sanger et stærkt og langvarigt og velfortjent Bifald.

Issay Mitnitzky ligner ikke blot i sit Ydre Violin-Heksemesteren Paganini, men han har sikkert ogsaa i sit Indre faaet tilført Aandskræfter, sjælelige Anlæg, der kalder den forlængst Afdøde af Graven.

Issay Mitnitzky.

Mitnitzkys fænomenale Teknik, hans gnistrende Temperament, hans ungdommeligt ildfulde Given sig hen og glødende Begejstring virkede gennem hans flammende Buestrøg og jagende Fingergreb elektriserende paa Tilhørerne og tændte den Jubelens hellige Ild, der kun langsomt slukner.

Det højtidelige, majestætiske, klassisk rene og rolige, der lyser ud af Händels E-Dur-Sonate, formaar Hr. Mitnitzky endnu ikke rigtigt at gengive; det fordrer vel ogsaa en Alderens Modenhed og Livsanskuelsens Afklaring, som den unge Mand natur-nødvendigt savner.

Men Paganini — og navnlig Landsmændene Tschaikowsky, Scharwenka og Lubin evnede han at levendegøre, saa deres Værker fødtes for os næsten i en Inspirationens Skaberglæde.

Og man gaar hjem ikke blot beriget aandeligt med en Værdi, men opfyldt af Bevidstheden om, at man har hørt og sét Værdien blive til.

Carl Hagman.

Hr. Carl Hagman raader over en svulmende, kraftig, klangskøn og velskolet Tenor, og han har tillige Talent og Temperament, som navnlig gjorde sig gældende i Arien af „Troubaduren" og i Sangen „Drei Wanderer" af Hans Hermann.

Den norske Komponist Johan Backer-Lunde var Sangerens dygtige Akkompagnatør.

Men ogsaa en af vore hjemlige Koncertgivere, Sangerinden, Frk. Kirstine Lindemann, er der al Grund til at omtale; thi Frøkenen viste ved sin Sangaften i Lørdags (d. 1. Oktbr.), at hun med sin ikke særlig store men smukke Stemme formaar at give os det fineste og nænsomste Udtryk for de Følelser, der for alle Tider findes fæstede i de gammelitalienske og Schubertske Sange, hun foredrog.

Et Par ikke udgivne, pæne Sange af en endnu ukendt Komponist, Gunnar Knudsen, sang Frk. Lindemann aldeles nydeligt.

Hun blev akkompagneret af Fru Fritze Saabye, som desuden sammen med Violinisten Hr. Max Schlüter spillede en Sonate af Beethoven; og de spillede den upaaklageligt godt, navnlig Hr. Max Schlüter.

H.

Prof. Marcell Salzer.

Prof. Marcell Salzer, den uforlignelig dygtige Recitator, kendt her fra sine humoristiske Oplæsninger i forrige Sæson, høstede atter fortjent Bifald fra sin mærkeligt nok ikke meget talrige Tilhørerkreds. Tysk er jo dog et Sprog,

Prof. Marcell Salzer.

som vi omtrent alle forstaar. Og en bedre Fortolker af moderne tysk Digtning vil man vanskelig kunne finde. Marcell Salzer raader i sit Foredrag over en aldeles overvældende Rigdom af Betoninger, og han tegner med en forbløffende Tungefærdighed, understreget af en yderst levende Mimik, de Skikkelser og Situationer, som hver af de oplæste Fortællinger skildrer. Han er en Mester, som enhver og navnlig vore egne Foredragskunstnere kun kan have Gavn af at stifte Bekendtskab med. Kommer han igen ad Aare, bør han foruden fuld Forstaaelse ogsaa møde fuldt Hus.

H.

Et „Intimt Teater" i København.

Paa Grund af Stofmængden udgaar vor Enquête dennegang, men vil i næste Nummer af „Masken" blive fortsat med Udtalelser af Hr. Prof. Otto Borchsenius og Forfatteren Hr. Alb. Gnudtzmann.

Red.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.
Trykt i A. Rosenberg's Bogtrykkeri.
Klichéer fra Dansk Reproduktionsanstalt.
Speciel Fotograf Julius Folkmann.

KLAVER UNDERVISNING

Nanna Berg
Østerbrogade 11 1.
Telefon Øbro 2129 y. Træffes 11—12.

Klaver.
Anna Bulloch,
Elev af **Leschetizky,**
Odensegade 17, 4. Tr. 12—1.

JULIUS FOSS
Teori, Klaver, Orgelspil
St. Regnegade 3. Telf. Byen 1418 x.

Wolfgang Hansen
Klaverkursus oprettet 1883
Holbergsgade 26. — Telefon 756.

Roger Henrichsen
Klaverundervisning
Leschetizky-Metoden.
Linnésgade 2, 3. S. Tr. bedst 12-2.

ELLI JUNGERSEN
Forhaabningholms Allé 11, 1
Tr. 11—1. Telf. Vester 1337 y.

GEORG JESPERSEN
modtager Elever i
Klaverspil.
Købmagergade 43, 3. Sal
efter Oktbr. Flyttedag:
Carl Johansgade 9 Stuen
(ved Østerbrog. 100).

Olivo Krause,
Kgl. Kapelmusikus. Tordenskjoldsgade 25.
Tr. 9—11 & 4—7. Tlf. Byen 52.

Klaverundervisning,
Dagny Kristensen, Falkonerallé 102
Udd. ved det kgl. Musikkonservatorium.

Kai Müllen. Træffes Gothersgade 175, 2. Sal fra 12—1 eller
Telefon Godthaab 114.

Hertha Paludan
Klaverundervisning & Akkompagnement
Helgolandsgade 17, 4. Telf. Vester 2730 y.

POUL SCHLÜTER
(Leschetizky-Metoden).
Tr. 12-2. Vodroffsplads 4. Telf. V. 1927 x.

Alexander Stoffregen
Hauchsvej 5. Tr. 12—2 & 6—7.

HENRY WEST
Klaver og Violoncel
Lemchesvej 11. Hellerup.

VIOLIN UNDERVISNING

Kgl. Kapelmester William Andersen,
- **Musikkonservatoriet, Grundtvigsvej 4.** -
Voksne & Børn. Honorar 7 Kr. mdl.

Miss Gwyn Davies,
Adr.: **Rammel, Moltkesvej,** Hj. af Rostrupsvej.
(Nyelandsplads). Telf. Godth. 874 x.

CARL JOHNSEN,
Lærer ved Statens Violinkursus
Linnésgade 27, 4
Træf. 11—6, Mand. & Torsd. 11—9. Sønd. 10—12.

Oluf Riis-Magnussen
Elev af kgl. Koncertmester Anton Svendsen
Dosseringen 32 St. Telf. Nora 188 y.

A. Rüdinger,
Undervisning i Violoncelspil
Nørrevoldgade 25, 4. Sal.

Gammel Violin til Salgs.
En fin, lille 100-aarig Tyroler-Violin er til Salgs med Bue for 50 Kr. Egner sig fortrinlig for et Barn som skal uddannes. Kan prøves paa „Masken"s Kontor: Gl. Mønt 14, Mezz.

Uddannelse i Violinspil.
En 14-aars Pige, der i 3 Aar har modtaget Undervisning i Violinspil, ønskes videre uddannet hos en dygtig Lærer. Billet mrk. 40, med Opgivelse af Honorar, modtager „Masken"s Ekspedition: Gl. Mønt 14, Mezz.

SANG UNDERVISNING

FANNY GÆTJE.
Sangundervisning
DAMER og HERRER.
Enetimer, Fællestimer, Kursus.
Købmagergade 67, 4. Sal (Elevator)
Telef. Byen 1892 x.

Goise Brun,
Nørrebrogade 63, 4. Træffes 6—7.

Frk. Ingrid Drost.
Mynstersvej 1. Telefon Vester 4154. Træffes 3—5.

Anita Hauch-Fausbøll
L. J. Brandes Alle 7.

Fru Poula Jacobsen.
Sangundervisning.
Specialitet: Tonedannelse og Romanceforedrag.
Sankt Annæ Plads 18, I.
Tlf. Palæ 1198 x. Træffes 11—12

Thora Keller,
Frederiksberg Alle 40, 3. Tr. 12—3.

Operasanger Kierulf,
Fælledvej 6, 3. Tr. Mandag & Torsdag 2—4

MAGNUS LEMCHE
Vestervoldgade 102, 1. — Træffes Onsdag 12—2.

Nicolaus & Hedevig Lützhøft
Stormgade 25, 2. — Træffes 12—2.

Vilhelm Rosenberg
Prinsesse Maries Alle 7, 2.
Tr. Tirsdag & Fredag. Telefon Vester 2956.

Gudrun Saxtorph
Undervisningen gives i Elevens Hjem
Henv. **Ahlmanns Allé 19,** Hellerup.

MUSIKBUREAUER.

Bureau for Musikbestillinger
(Aug. Petersen).
Fælledvej 7. Telef. Nora 733 y.
Kun 1. Klasses Stryge-, Horn- og Pianomusik.

KØBENHAVNS ORKESTERFORENING.
— Musiker-Børs. —
Nørrevoldgade 23. Telef. Byen 354.

DANSK MUSIKBUREAU.
(Skandinavisk Koncertagentur).
Aaboulevard 14. Telef. Nora 883 x.

Grundlagt 1839.
Petersen & Steenstrup.
Musik-Instrumenter-Lager.
Pianola-Magasin.
Orgel-Harmonium-Fabrik
Store Kirkestræde 1.

DANS & PLASTIK.

Danser ved det kgl. Teater
HOLGER HOLMS
Danseundervisning, Bredgade 33, 2. S.
Tlf. Palæ 453 x. 9—10.

Solodanser Rich. Jensen.
Indmeldelse Christiansborggade 1.
Tr. 4—6. Telf. Byen 3355.

F. LENSE.
Danser ved det kgl. Teater.
Indmeldelser 5—7. Wesselsgade 5.
Telef. Nora 738 x.

HOLGER NIELSENS
DANSESKOLE
Charlottenlunds Palmehave.
Program og Indmeldelse i Fru Rønnows Boghandel, Charlottenlund.

Danseundervisning.
Paul Petersens Institut.

I. V. Rasmussens
Danseskoler for Voksne og Børn.
Folke-, National og alle Selskabsdanse.
Program udleveres i Telefonkioskerne

Jutta Abrahamson,
Hds. Maj. Dronningens Hof-Frisørinde.
Spec. Haartørring ved Elektricitet. Elegant Haararbejde efter nyeste udenlandske Modeller.
Købmagergade 31. — — Telf. Byen 2424.

Bedst indrettede
DAME-FRISØR-SALON
Badeanstalten København
Telefoner: 9100 - 9103 - 9104.
Adgang til Salonen uden Badebill.

Reinhard Henrichsen,
Det kgl. Teaters Frisør & Parykmager.
Maskering udføres. Portræt Lighed.
Nørrevoldgade 17. Telf. Byen 707.

DINA SCHULDT & Co.
KGL. HOF-BLOMSTERHANDEL
ØSTERGADE 1
TELEFON: CENTRAL 1019

WILHELM HANSEN
- MUSIK-FORLAG -
Øjeblikkets Valse-Succes
Luxemburg-Vals
1 Kr. 50 Øre

Billetter til alle Teatre til Teatrenes Priser + 10 Øre. Ved Bestilling kan vi sikre — **de bedste Pladser.** —
Nordisk Musikforlags autoriserede Billetkontor, Vimmelskaftet 38. Telefoner 7543 & 7563.

„Musik für Alle"
udkommer hver Maaned.
Pris 50 Øre pr. Nr.
ialt udkommer 70 Hefter.
Katalog udleveres gratis.
Sidste Hefte: **Paul Lincke.**
Int. Musik-Sortiment
(Knud Larsen)
Gl. Kongevej 98, Telef. 8971.

ATELIER
JUL. FOLKMANN
KØBENHAVN K.
FREDERIKSBERGGADE 1, Hj. af Nytorv
TELEFON BYEN 3254 · ELEVATOR

Fotografisk Mønstersalon og Atelier for Kunstneriske Portræt og Genrefotografier.
Forretningstid 9—6.

JULIE LAURBERG & Co's FOTOGRAFISKE ATELIER
KONGENS NYTORV 13 — KØBENHAVN K
TLF: 5091
Portræt — Arkitektur — Kunst.

Henriette Vorbeck.
Atelier for moderne Fotografi.
Moderate Priser.
Østergade 60.
Telef. Byen 870 y.

Syrine Svendsen,
Kostume-Atelier.
Vesterbrogade 35, Mezz.

A/s Østrigsk Teaterkostume og Dekorations-Atelier
WIEN.
Komplette Teater Udstyr. — Vaaben
har leveret Udstyr til følgende Teatre i Skandinavien:

Danske:
Det kgl. Teater, København.
Det ny Teater, do.
Casino, do.
Folketeatret, do.
Nørrebros Teater, do.
Frederiksberg Teater, København.
Aarhus Teater.
Odense Teater, (Dir. Emil Wulff).
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Kornbech).
Oddgeir Stephensens Teater.
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Alb. Helsengreen).

Svenske:
Kgl. Opera, Stockholm.
Kgl. dram. Teatern, Stockholm.
Oscarteatern, do.
Svenska Teatern. do.
Folkteatern, do.
Knut Lindroths Teatern.
Axel Hultmans Teatern.
Axel Lindblads Teatern.

Norske:
Nationalteatret, Kristiania.
Centralteatret, Kristiania.
Dir. Harald Ottos Tournee, (norske Provinser).

A/s Folmer Hansen Vester Boulevard 36
(Det danske Musikkonservatorium)
Telegr.-Adr.: **Folmerhansen København. Telefon 4394. Statstelefon 53.**

Teaterbladet »Masken«. Udgivet af et Interessentskab: Ansvarhavende Redaktør Ivar Hiort.
Annoncepriser: 75 Øre paa Forsiden, 50 Øre paa de andre Sider pr Nonpareille. Rabat 25 %, 15 % og 10 %.

MASKEN

1STE AARGANG | LØRDAG DEN 15DE OKTOBER 1910 | NUMMER 3

Gerda Christophersen.

Der er Mennesker, der er skabt til at sidde paa en Hest. Fra de næppe kunde gaa, har de hængt paa Hesteryggen og de føler sig bedst til Pas, naar de mærker Hesten under sig.

Der er andre, for hvem Vandet er det rette Element. Fra de var smaa, har de boltret sig i Bølgerne, og Havet drager og lokker dem.

Og der er atter andre, som er Børn af de skraa Brædder. Kunstnerblodet brænder i dem, de føler sig kun hjemme paa Scenen, alene Teaterlivet med dets voldsomme Glæder og dybe Skuffelser kan bringe dem Tilfredsstillelse.

Til disse sidste hører Gerda Christophersen. Fra hun var ganske lille har Teatret været hendes Maal. Hun kunde overhovedet ikke tænke sig nogen anden Mulighed. Hun hørte ikke til de unge Piger, der gaar til Teatret af ren og skær Nysgerrighed, og som kun bliver Skuespillerinder for at imponere deres Veninder og slippe hjemmefra om Aftnen. Gerda Christophersen forstod tilfulde. at Teatret er et Sted, hvor der skal arbejdes, og hvor der kan vindes store og rige Sejre, men hvor der ogsaa venter mange, mange bitre Timer, som der skal en rank Rygrad og en prøvet Taalmodighed til at staa igennem.

Gerda Christophersen var ikke ret mange Aar gammel, da hun debuterede som Gervaise i „Faldgruben". Kyndige Øjne saa af denne Præstation, at dette unge Barn havde Evner, som vilde bringe store Resultater, naar de kom under kyndig Røgt. Hun blev derfor antaget paa det kongelige Teaters Elevskole, — der dengang hørte direkte under Staten, ikke som nu under Teatret — og hun kom dertil i det gode „Vinaar", der bl. a. frembragte Augusta Blad, Jonna Neiiendam og Johannes Nielsen.

Saa kom en Række Rejseaar ude i Provindsen. — Aar, der for Gerda Christophersen gemmer mange glade og bitre Minder — indtil hun en skønne Dag dukkede op paa Aarhus Teater, hvor hun snart blev en fejret Primadonna. Hendes betydeligste Præstation i denne Periode var Titelrollerne i „Agnes Jordan" og Hebbels „Maria Magdalene" og Kathinka i Høyers „Familien Jensen".

Frk. Gerda Christophersen i sit Hjem. Fot. Julius Folkmann.

1901 stod hun igen paa sin gamle Scene, og hun er forblevet der siden. Hun har i disse Casino-Aar vundet Navn som en af Københavns betydeligste og mest sympatetiske Skuespillerinder, og vi mindes hende som den blændende Fremstillerinde af mange fule Folkekomedieskurkinder, som det skønne og fornemme Midtpunkt i mangen en Operette, og som den djærve og robuste Karakterskuespillerinde i Stykker som Gustav Esmanns „Magdalene" og i Pierre Decourselles „De smaa Landstrygere".

Paul Sarauw.

Selvbetragtning.

Nei, jeg kan ikke skrive om „selvoplevelser", naar jeg anmodes om det. Naar nogen siger: „aa fortæl os noget morsomt," da ved jeg pludselig ingenting — Da findes der ikke engang et smil i min hukommelse. Alle verdens pudsigheder glider bort mellem hænderne paa mig, og de morsomste oplevelser flyver ud af min erindring. En og anden spræller lidt, inden den river sig løs, og jeg staar tilbage med en liden stump i haanden, men det levende point er borte.

Saadan gaar det mig idag, jeg skulde skrive om noget om min person: jeg sidder og stirrer efter mit eget jeg, som tager tilbens, alt det det orker, bare ved tanken paa, at det skal paa prent. Jeg famler omkring i mørket, og synes jeg har et stort tomt rum bag mig —, siden jeg kom til verden.

Jeg husker kun, hvad der er sagt om mig: at jeg er en „stormvind", og at jeg har „energi". Det sidste ærgrer mig mest! Dette kun at være „energisk", er det tørreste man kan sige om et menneske, det er knusktørt som selve ordet: energie! Det er en propell-egenskab! En evig fantasiløs snurrende drivkraft — uden spor af lyrik! Tænk, slikt tror man glæder mig!

Ved festlige jubilæums og afskeds bespisninger holder de taler for min „energie“! Saa er det slet ikke sandt! Det er bare de andre, som er for slappe! At være „stormvind“ er jo forsaavidt bedre som der dog følger lidt fantastisk hurlumhei med; men det morer mig heller ikke; slig blæst og vind fejer formange spirende stemninger overende, og rykker op med roden, hvor det ofte ikke er nødvendigt.

Mellem os sagt, saa er jeg en ømskindet stakkar. En uforbederlig stemnings-idiot? Den mindste aftensky farer afsted med mig, naar mit sind er opladt!

Lyrikken leger evig tagfat med mig. Paa alle prøver ler, og græder jeg først. Jeg er et uopslideligt ublaseret stykke pub-

Bjørn Bjørnson og Frue.

likum! Hører jeg ungpigen tale, vugger jeg med i hver lydbølge, og glemmer, at jeg ikke er tyve aar. Uforbederlig dum blir jeg, naar gode øjne beder! Jeg eier desværre ikke „energie“ og „stormbrutal“ kraft nok til at sige „nei“. Jeg hører altsaa ikke til disse „energiske“ naturer, som til daglig reiser sig sin egen statue i oprigtig selvbeundring. Jeg er ikke nogen stormvind, som virvler rundt, og bare hører sig selv! — Jeg er en stakkar, som sidder her i Rønne paa Bornholm, og rædes for i aften, jeg skal læse op — — Gudskelov.

Bjørn Bjørnson.

Et intimt Teater i København?

Fra Forfatteren Alb. Gnudtzmann og Professor Otto Borchsenius har vi modtaget følgende:

„Jeg vedkender mig den Anskuelse, at al god og betydelig Kunst maa være demokratisk. Lad det ægte Kunstværk begynde med at vinde de faa kyndige — i det lange Løb skal det det nok faa Masserne i Tale.

Men som en Art dramatisk Forsøgslaboratorium vilde et intimt Teater kunne gøre uvurderlig Nytte.

Om det rent udvortes kunde hævde sig? Forhaabentlig — hvis det blev baaret af Ungdom, Idealitet, Tro.

Tro kan jo i hvert Fald flytte Bjerge — selv Dumhedens.

Albert Gnudtzmann.

Alber Gnudtzmann.

Otto Borchsenius.

„Naar den ærede Red. ogsaa til mig har rettet et Spørgsmaal om, hvor vidt der under de nuværende Teaterforhold maatte være Betingelser for et intimt Teater her i København, vilde jeg for mit Vedkommende beklage, hvis der — som Red. meddeler — netop nu arbejdes for Virkeliggørelsen af denne gamle og saa ofte drøftede Tanke.

Efter min Anskuelse burde tværtimod alle Venner af vor sceniske Kunst og vor dramatiske Literatur nu med forenede Kræfter tage Del i Kampen for en Annex- og Talescene for det kgl. Teater, selvfølgelig i umiddelbar Forbindelse med det gamle Skuespilhus. Under de sidste Rigsdagsforhandlinger angaaende det kgl. Teater var der kendelig en voksende Stemning for en Talescene, og naar det kgl. Teaters Forhold atter til Foraaret skal indankes for de lovgivende Myndigheder, burde alle bidrage deres til, at vi i hvert Fald kan rykke Maalet nærmere, selv om Rigsdagen af Hensyn til vor finansielle Stilling atter skyder Spørgsmaalet ud i nogle Aar.

Hvis den gamle, snart to Hundredaarige Nationalscene fremdeles skal være den førende i vor sceniske Kunst og kunne samle det ypperste af vor dramatiske Literatur, maa den saavel af kunstneriske som økonomiske Grunde snarest muligt have den Talescene, den særlige Skuespilscene, hvorom der saa længe er talt og skrevet, og om hvis afgørende Betydning utvivlsomt de fleste nu er enige. Ikke mindst er vore dramatiske Forfattere interesserede i, at det kgl. Teater bliver sat i Stand til baade hurtigere og i større Omfang at bringe deres Arbejder til Opførelse.

Det vilde derfor, synes jeg, være Synd, om man nu for det altid tvivlsomme intime Teaters Skyld svækkede Arbejdet for det kgl. Teaters Talescene. En saadan Scene er, saa vidt jeg kan skønne, den nærmest foreliggende kunstneriske og literære Opgave. Bør den derfor i hvert Fald ikke løses først?

Kbhvn., 5. Okt. 1910.

Otto Borchsenius.

En Teatersouper.

Naar et Teater har faaet sig en rigtig stor Sukces, trækker Direktøren ikke saa sjeldent Spenderbukserne paa, og inviterer sit Personale til Fest, hvor som oftest selve Scenen vælges til Aasted for Souperen. Ovenstaaende Billede er netop taget paa Folketeatrets Scene under en Fest, som Direktør Dorph-Petersen gav i Anledning af „Thummelumsens“ Sukces. Scenen er ved Hjælp af nogle Bagtæpper og Sætstykker omdannet til et smilende, dansk Sommerlandskab, hvor Gæsterne gør sig tilgode med Frkr. Nimbs berømte Køkken. — Den Dame (1), der ses i Billedet forrest til venstre, spurgte straks ved Souperens Begyndelse sin Bordkavaller (2) Hr. Viggo Wiehe, hvem de forskellige Gæster var, og Hr. Wiehe gav da følgende Svar: 3 Hr. Vilh. Hansen, 4 Fru Ingversen, 5 Carl Lund, 22 Jerndorff, 15 Emma Gad, 16 Overretssagfører Helweg-Larsen, 17 Fru Dorph-Petersen, 18 Dr. Mantzius, 19. Sarah Becket, 14 Sigrid Andersen, 13 Gustav Wied, 12 Anna Bloch, 11 Johs. Ring, 10 Harald Hansen, 9 Fru Rosenbaum, 8 Niels Juel Simonsen (hvortil Damen svarede, nej, det er det ikke, det er min Mand, — og Viggo Wiehe blev rød i Hovedet og fortsatte) 7 Julie Møller, 6 Dorph-Petersen, 24 Vilh. Petersen, 23 Emil Helsengreen, 21 Kontorchef Sødring, 20 Harald Kolling.

□

Staaende i Baggrunden: Gustav Adolf Henckel, Helga Thies, Eugen Moris, Dr. Moris, Aage Anker, Olaf Poulsen. Siddende i Forgrunden: Hansa Lundkvist.

Fra Solistværelset „Masken“s 1ste Kunstner-Aften.

En Teatersouper paa Folketeatret.

En Visit hos Fru Dalila.

Fru Dalila — alias Frk. Lili Beck, der netop i disse Dage paa Folketeatret har haft en ret enestaaende Debut i Sven Langes: Samson og Dalila — ligger yndefuldt henslængt paa en blodrød, eksotisk Divan. Cigaretten vipper „con grazia“ mellem de smukke, race-fine Læber og den hjemlige Mokka staar tyk og brun i et lille „noli me tangere“-Kunstværk af en Kop. Fru Dalila hviler. Langsomt dvælende lyder hendes Tale hen til Klaverstolen, hvor vi har faaet anbragt os. Vi undgaar ikke Kaffen (den er fortræffelig), heller ikke den grønne Gift, der glider saa kælent over Flakonens Krystal ned i de smaa Glas — eller Cigaretten, vi tænder som en Interviewets Ouverture. Frøknen fortæller — og Efteraarssolen, der glimtvis bryder gennem Alléens brunlige Løvhang derude, giver hendes gyldent-lilla Eoliennes-Kjole det forunderligst, lunefulde Liv:

„De maa ikke spørge mig, om jeg er glad for Rollen. Der er Ting, som det er dumt at spørge om. Selvfølgeligt er jeg i den syvende Himmel over den. Husk paa, hvor mange Unge, der til Debut faar en ganske upersonlig, fad Opgave — og saa dumper jeg herind lige fra Provinsen og faar et Menneske at spille, ganske vist et forløjet og usympatetisk, men dog et Menneske, som man træffer paa saa at sige hver Dag i Livet.“

Frk. Beck har rejst sig fra Divanen. Hun er ikke længere Fru Dalila, snarere den unge Pige, vort Billede gengiver:

„Ja, De maa tro mig, jeg er glad. Men som jeg har arbejdet! tidt fandt jeg det hele umuligt, tidt gav jeg det op. Hvis De aner, hvor jeg har grædt over den Rolle. Herregud, det var jo dog min Debut det gjaldt — og altid har jeg haft en brændende Lyst til Scenen — lige fra mine 14—15 aarige Dage, hvor en nu godt kendt ung Skribent skrev Stykker med mig som Primadonna — og sig selv som Elskeren. Vi spillede dem privat i en lille Forening, vi havde dannet. Ak ja, det var dengang! Og nu er jeg endelig naaet herind efter flere Aars Provins-tilværelse.

Om De anede, hvilket Væld af Drømme, der gennem denne min Debut er bleven praktiseret, hvilket Æventyr ligefrem, der er bleven realiseret for mig! Jeg glemmer aldrig Premièreaftenen — eller maaske: jeg erindrer den slet

Frk. Lili Beck.

ikke. Blot dette véd jeg, at da jeg efter Forestillingen kørte hjem til Moder, for at fejre en lille Fest dèr, kom jeg til at græde, græd af Glæde over baade Resultatet og den Venlighed, mine Kammerater og min Direktør havde vist mig.“

Frk. Beck sidder stille smilende ved Mindet om hin Aften. Det lyse, gyldne Haar falder i blødt krusede Bugtninger over hendes Tænkerpande. Saa forvandles hun i et Sæt til en lille Bachfisch, der med lynsnar Adræthed erobrer Fru Dalilas magelige Plads paa de blodrøde Hynder — og Interviewet er forbi. Udenfor daler de gule Blade i et døende svagt Solskær og Vinden pifter hel gadedrengeagtigt. Fru Dalila vinker til os, da vi svinger forbi den lille Forhaves radmagre Vegetation. Hvem der var Samson — trods alt!

Oktober 1910.

Robert Hansen.

Mellem Pudder og Sminke.

En Skuespiller erklærede engang overfor mig, at det, der gjorde ham mest nervøs, var, om han kunde naa at blive sminket og klædt paa i rette Tid. Der kunde jo ske saa meget, — en Knap kunde forputte sig, et Støvlebaand springe, en Sele gaa itu, — og den Slags Ting skete netop altid, hvis man en Aften kom lidt sent, — og Regissørens Klokke lød ubarmhjærtig første Gang et Kvarter før, anden Gang fem Minutter i, og tredie Gang præcis — Der er er vist ikke andre end Soldater og Jernbanefunktionærer, som kender den Fornemmelse, altid at hænge i en Klokkestræng. Den er nederdrægtig! —

I samme Anledning fortalte han mig nogle Anekdoter om forskellige Skuespillere, af hvilke nogle frækt ventede med at komme til sidste Øjeblik, medens andre hellere kom en halv Time for tidlig, end risikerede at skulle blive færdige i sidste Minut, og komme ned paa Scenen endnu med Skrækken i Livet for at komme for sent.

Men medens Skuespillerne saaledes kunne deles i to Kategorier, de frække og de forsigtige, saa hører saa at sige alle Skuespillerinder til de forsigtige, der altid kommer i god Tid. Det ligger i Blodet paa selv den mest overfladiske Kvindenatur, at ofre rigelig Tid paa sit Toilette, inden hun viser sig for Publikum.

Naar vi derfor har ønsket at bringe nogle Billeder fra en af Teatrenes Garderober, tagne i det Kvarter før Tæppet gaar, hvor alt er Travlhed og Nervøsitet, er det ikke blot Høflighed mod det smukke Køn og Nysgerrighed for at faa Næsen indenfor Damegangen, der har drevet os til at tage Opstilling med vort Kamera udenfor Fru Karen Lunds Garderobe, — men ogsaa det rent praktiske Forhold, at vi paa en Herregang næppe fandt en Skuespiller, der kom saa betids, at der var Tid til at fotografere. —

Altsaa vi har stillet os op uden for Fru Karen Lunds Garderobe, med Fotografiapparatets Objektiv rettet ned mod Jerndøren, som fører ud til den brede Stentrappe, der fører ned til Portnerlogen.

Fruen lader vente paa sig! I Døren staar hendes Paaklæderske med Uhret i Haanden og venter; — saa kommer Fruen i fuld Fart. Kaaben har hun allerede knappet op, og febrilsk søger Haanden efter Hattenaalene, — det gælder at udnytte den kostbare Tid.

Saa forsvinder Fruen ind i sin Garderobe, Døren smækkes i, og medens vi gør næste Plade færdig, lyder der halvhøje, hastige Ord ud til os.

Da gaar Døren atter op, Fruen er klar til næste snapshot.

Vi ser Fruen sidde bøjet frem imod sit Toiletspejl, iført en let Peignoire, medens hendes Paaklæderske hjælper hende den blonde Paryk ned over hendes eget mørke Haar, der er redt sammen til det mindst mulige.

Medens vi gør vor tredie Plade istand faar Fruen behændigt dækket sin Ansigtshud med en gullig Teint og tegnet sine smukke Øjne op med en sort Stub.

Da lyder Regissørens Klokke første Gang, Fruen farer op fra sin Stol, griber Pudderkvasten, og giver sig til at pudre Ansigt og Hals, saa Pudderet staar i en Sky rundt i hele Værelset.

Saa lukkes Døren atter til Fru Lunds Garderobe, medens selve Paaklædningen gaar for sig, men da Regissørens Klokke lyder anden Gang, lukkes den op.

Og nu faar vi Lejlighed til at tage vor sidste Plade, medens Fruen sidder ned og Paaklæderskén knælende lægger sidste Haand paa Fruens Paaklædning.

Da lyder Regissørens Klokke tredie Gang, og ud fra Værelser og underlige, snirklede Gange strømmer et Utal af pragtfulde Ungarerinder og Zigøjnersker — det er paa den Tid da Tæppet — og Fotografen skal gaa.

Chat-noir.

Den flyvende Skuespiller.

Robert Loraine er vistnok den eneste Skuespiller, der dyrker Flyvesporten professionelt. Han er en af Englands faa gode Flyvere og har præsteret indtagende Ting paa dette Omraade. Som bekendt var det ham, der fløj over Det irske Hav. Ganske vist faldt han i Vandet et Par Hundrede Meter fra den grønne Ø, der var hans Maal. Men alligevel var hans Flyvning en flot og overbevisende Sportspræstation. Den skaffede ham da ogsaa et smigrende Tilbud fra en fremmed Regering — et Tilbud han siger, at han har sagt ja til. For at bruge hans eget Udtryk: Der er flere Penge i Flyvning end i Skuespillet.

Den flyvende Skuespiller optræder for Tiden paa Queens Theatre. Med Talent bestrider han Titelrollen i „Manden fra Havet". — Hvis man ikke vidste bedre, fristedes man til at tro, at Forfatteren havde været meget aktuel i Valget af Stykkets Navn. Men Komedien var døbt en Maaned før Loraine fløj over det irske Hav. Saa Forfatteren har bare været heldig.

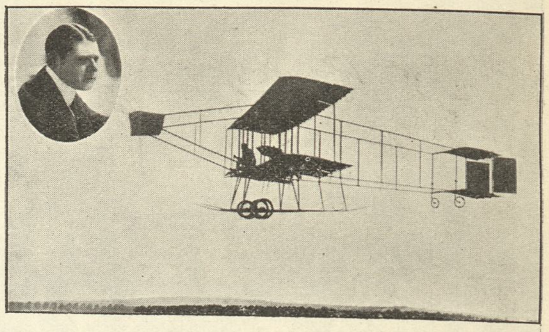

Robert Loraine.

For Tiden eksperimenterer Loraine sammen med Dagbladet Daily Mirror paa traadløs Telegrafering fra Aëroplan. Eksperimenterne siges at være vellykkede, og de følges med spændt Interesse af civile som militære Autoriteter. Morsomt er det at se Loraine tænde smaa Glødelamper, anbragte rundt om paa Jorden, ved Hjælp af sit traadløse Afsenderapparat. Mindre morsomt, naar man tænker paa, at denne ejendommelige Lampetænding foregaar for at vise, hvor let en Luftspejder kan bringe Miner til at eksplodere i det rette Øjeblik ved traadløs Antændelse.

Falcon.

Kongelig Elskov.

Lily Elsie er Englands mest indtagende Operettesangerinde. Hun holdt i Aarevis Liv i Den glade Enke, og hun er for Tiden

Frk. Lili Elsie.

den kæreste Dollarsprinsesse i hele Verden. Alle er forelskede i hende, og selv Kvinder kan ikke faa sig selv til at sige noget ondt om hende.

Lily Elsie er aktuel i disse Dage. Blandt sine Beundrere tæller hun nemlig den unge Kong

Manuel. Kun for faa Maaneder siden modtog hun et pragtfuldt Halssmykke fra hendes kongelige Beundrer — en Gave, der vakte en Del Forargelse i engelske Hofkredse og imellem de klerikale Monarkister i hans tidligere Kongedømme.

Nu er der altsaa ikke mere nogen konstitutionel Hindring for det Ægteskab, man længe har paastaaet at være den unge Konges højeste Ønske.

Forrige Uge.

Der er ikke fremkommen en eneste Nyhed, end ikke den beskedneste, lille Enakter, paa noget af de fem store, københavnske Teatre. Lehár regerer endnu paa „Casino“ og „Det ny Teater“. „Det kgl. Teater“ dyrker den franske Herold, medens den danske ruster sig paa „Dagmarteatret“. Alt staar saaledes i Musikens Tegn! Kun „Folketeatret“ bliver Skuespillet tro og viser ved sin ypperlige Udførelse af „Samson og Dalila“, at et Teater i Aaret 1910 dog endnu kan berede Publikum ægte Nydelser uden Musik.

Edgard Høyer.

Edmond Clément.

Edmond Clément og Frue.

Det ses straks paa Hr. Edmond Clément, hvem vi træffer paa hans Værelse i Hotel d'Angleterre, at han, skønt født Pariser, ikke er af ren gallisk Herkomst. Der rinder ogsaa, oplyser han, Kreolerblod i hans Aarer. Og det er maaske dette frodige, tropiske Blod, der har skænket ham ikke blot Stemmebegavelsen — der findes jo herlige Røster blandt Urskovens Børn — men ogsaa Vandrelysten og Vovemodet. Hr. Clément er nemlig næsten altid paa Farten, og han er foruden en overmaade dygtig Sanger ogsaa en dristig og lidenskabelig Sportsmand — Bilist og Aviatiker.

Fra en Prøve paa Dagmarteatret. Herr. Liebmann, Fritz Petersen, Fini Henriques og Herold.

Maskens 1ste Kunstner-Aften.

Dr. Moris, den højt ansete Sceneinstruktør fra „Komische Oper“ i Berlin, kan ikke skjule sin Nervøsitet.

Det er første Gang hans 15 aarige Søn Eugen skal optræde offentlig, og med faderlig Ømhed instruerer han sin Søn, der sér nok saa frimodig ud.

„Er Du nervøs,“ spørger vi ham. „For hvad,“ svarer han frejdigt, „der er da ikke noget at frygte for.“ Faderen ser stolt paa ham, og Olaf Poulsen, der trods et langt Sceneliv dog endnu ikke synes at være udenfor Lampefeberens Virkninger, klapper Eugen og nikker smilende til ham.

Dr. Moris letter paa Døren til Salen. — „Jeg tror min Sandten, Salen er fuldt besat,“ udbryder han forbavset. Den joviale Bas-Baryton Gustav Adolf Henckel retter foran Spejlet paa sin Knaphulsblomst, og hjælpsomme Veninder lægger sidste Haand paa Sopransangerinden, Frk. Hansa Lundkvists Toilette, medens Akkompagnatøren, Hr. Anker, der med Dags Varsel har modtaget den unge Hr. Moris' Noder, nervøst blader disse igennem.

Den gamle Odd-Fellow-Tjener Petersen, Solisternes gode Forsyn, stikker Hovedet ind og spørger, om der kan begyndes. — —

Vi anmoder, om „Masken“s Fotograf først maa tage et Gruppebillede af de Assisterende til Minde om denne vor første Kunstner-Aften.

Beredvilligt stiller man sig op, og under megen Skæmt, hvor den gamle Spasmager Olaf Poulsen til Fotografens Fortvivlelse fører an, lykkes det dog at tage ovenstaaende Billede, som gør vor Fotograf al Ære.

Inde paa Tilskuerpladsen er man imidlertid blevet noget utaalmodig. Men da Frk. Hansa Lundkvist viser sig paa Tribunen og lader sin klangskønne Røst tone ud over Salen, afløses Uroen af en lydløs Lytten.

Under stærke Klapsalver trækker Frøknen sig efter sin yderst vellykkede Præstation tilbage til Solistværelset, og Olaf Poulsen træder frem, straks modtaget af en varm og hjærtelig Bifaldsbølge, der bruser op mod den folkekære Kunstner. Og da Olaf Poulsen med uforligneligt Mesterskab har fortalt nogle Scener af „Erasmus Montanus“ og slutter af med Per Degns vidunderlige Prøver paa sin Sangerbegavelse, slog Bifaldsbølgen fra før endnu mere bragende op om Kunstneren.

Nu var Stemningen blandt Tilhørerne paa sit Højdepunkt, og den trods sin unge Alder forbavsende dygtige og roligt beherskede ja næsten mandig modne Violinvirtuos Eugen Moris havde sammen med den overmaade gemytlige Visesanger, Gustav Adolf Henckel, ikke vanskeligt ved at holde den deroppe Resten af Aftenen, tilmed da Olaf Poulsen ved sin Gengivelse af én af de morsomste Scener i „Genboerne“ ikke just gød Olie paa Bølgerne, men derimod paa Begejstringens flammende Ild.

Alt i alt — tør man vel nok sige — formede Aftenen sig saa vel for Tilhørerne som for de Optrædende paa en fuldt ud tilfredsstillende Maade ved dette „Masken“s første Gæstebud.

Red.

Herold i „Konge for én Dag“.

Karl Mantzius,
f. 20. Febr 1860 i Københ. som Søn af Skuespiller Kr M.; Student 1878, cand. phil. 1879; studerede romansk Filologi og opholdt sig i Paris 1882; Elev af Got; debuterede paa det kgl. Teater som Jeronimus i „Erasmus Montanus“ 1. Sept. 1883; ved kgl. Teater 1883—89; ved Dagmarteatret som Meddirektør 1889—1890; ved det kgl. Teater 1890—1910; I Bind af Skuespilkunstens Historie 1897; Dr. phil 1901; Direktør for det kgl. Teater 1909.

Hans Beck,
f. 31. Maj 1861 i Haderslev; kom paa Balletskolen 11. Aug 1869; første Optræden som Dværg i Valkyrien 1. Sept. 1869; Danser 1878; debuterede 28. November 1879 i „Den Stumme i Portici“; Solodanser 1881; Balletdirigent 1894; R. D. 1897.

FIRE GAMLE KAMMERATER.

Disse fire gamle Kammerater har vel nu sjældent Lejlighed til at komme sammen, dertil er deres Virksomhed for stor og lægger for megen Beslag paa deres Tid. Men skulde de komme til at sidde sammen en Aften ved et Glas, da vilde, de have mange, gamle Fællesminder fra de Aar da de i Midten af 80'erne nød deres Ungdom i fuldeste Maal, og hørte til det København, der „levede“. Nu er de alle fire blevne satte Borgere, med Kors og Stjerner, med fremskudte Stillinger, Æreshverv og Ansvar. Kort sagt, de har naaet, hvad de stræbte efter, — og ingen af dem maa komme og sige, at Teaterlivet er fuldt af Skuffelser.

□

Poul Nielsen,
f. 11. Decemb. 1863 i Københ. som Søn af Møbelhandler N.; Student 1879; cand. phil. 1881, debuterede paa det kgl. Teater 14. Okt. 1883 som Jeppesen i „I sidste Øjeblik“; ved det kgl. Teater 1883—1907; Sceneinstruktør 1907—1910. R. D.

Johs. Ring,
f. 3. Jan. 1863 i Københ. som Søn af Mægler R.; Præliminærexamen 1878; i Rhederforretning 1878—84; debuterede paa det kgl. Teater som Rosenkrantz i „Hamlet“ 1884; ved det kgl. Teater 1884—1888; ved Folketeatret 1888—1910.

„Konge for en Dag“.

Dagmarteatrets Operaforestilling.

En med Længsel imødeset Begivenhed — Herolds Optræden paa Dagmarteatret — har fundet Sted.

I Adams gamle Opera „Konge for en Dag“ har Teatrets Direktion haft et lykkeligt Fund. Man lyttede med Fornøjelse til disse Melodier, som man kender saa godt, og man følger med Interesse det smukke Eventyr om den fattige Fisker, der fik Lov til at spille Konge én eneste Dag, fra Solen steg op over Tropehavet, og til Aftenens Skygger faldt.

Naturligvis samlede Hovedinteressen sig om Herold, der var Stykkets blændende Midtpunkt. Man fornyede Bekendtskabet med alle den store, store Kunstners ubetalelige Egenskaber som Sanger og Skuespiller. Han sang saa smukt som nogensinde før, og hans Spil havde glimrende Enkeltheder: Den fattige Fiskers Opvaagnen i det pragtfulde indiske Kongeslot, og hans Fortvivlelse, da han senere opdager, at Prinsessen har været med i det Komplot, der har haft ham tilbedste.

Selv hans udprægede bornholmske Accent generede ikke Illusionen, skønt Stykket jo unægteligt foregaar i Indien. Det fortælles, at Herman Bang havde foreslaaet Direktionen at betegne Herold paa Plakaten som: Bornholmsk Fisker skyllet op paa Indiens Kyst.

Som Prinsessen sang Ida Møller meget smukt, men det er vel ingen Nyhed. Af Stykkets mange Debutanter kan man nævne Hr. Ejnar Linden, Hr. Holger Bruusgaard, der sang Kongens Parti med forbløffende Autoritet samt Hr. Aage Fønss, der har gode Stemmemidler og et fortræffeligt Sceneydre.

Hr. Herman Bang havde sat Stykket ypperligt i Scene, meget smukt havde han saaledes illustreret Tropenattens Komme: først det røde varme Skær fra den nedgaaende Sol, og senere Maanens grønne hemmelighedsfulde Lys, mens Ildfluerne funkler i Luften.

Derimod burde han have sørget for, at Statistinderne ikke havde sminket sig, saa de lignede Druknede, der først i den elvte Time bringes tillive af Redningskorpsets Pull-Motor.

Og han burde have strøget Fru Agerholm, der dansede noget som kaldtes for „Slørdans“; hun lignede nærmest en Knallert, der er viklet ind i kulørt Silkepapir til Pynt i et Juletræ.

P. S.

Skuespilleren og hans Kunst.

III. Johannes Nielsen.

Direktør, Sceneinstruktør og sit Teaters første Skuespiller er en enerverende Gerning.

Direktør Johannes Nielsen ser da ogsaa noget træt og anstrengt ud, som han modtager os paa Folketeatrets Kontor; efter at have tilbragt hele Formiddagen med Prøver er han nu optaget af Direktørforretninger og i Aften skal han spille, men da han hører, at det drejer sig om Spørgsmaalet: Skuespilleren og hans Kunst, giver han gerne sit Bidrag og stiller beredvilligt sine Anskuelser til vor Disposition.

Vi spørger Direktør Johannes Nielsen om hans Opfattelse af Skuespillerens personlige Forhold til sin Kunst under selve Udførelsen.

De mener, svarer han, om jeg deler Diderots og Coquelins Opfattelse, at Skuespilleren staar objektivt og koldt udenfor sin Opgave.

Ja, netop!

Nej, efter min Erfaring absolut Nej. De berømte Navne imponerer mig ikke. Jeg mener, de har Uret.

Ganske vist, jeg indrømmer, at dette Forhold er meget individuelt, men saa vidt min Erfaring rækker (og jeg kan henvise til Udtalelser i Tidsskriftet l'Année psychologique af berømte Kolleger af Coquelin) er Dybden i Skue-

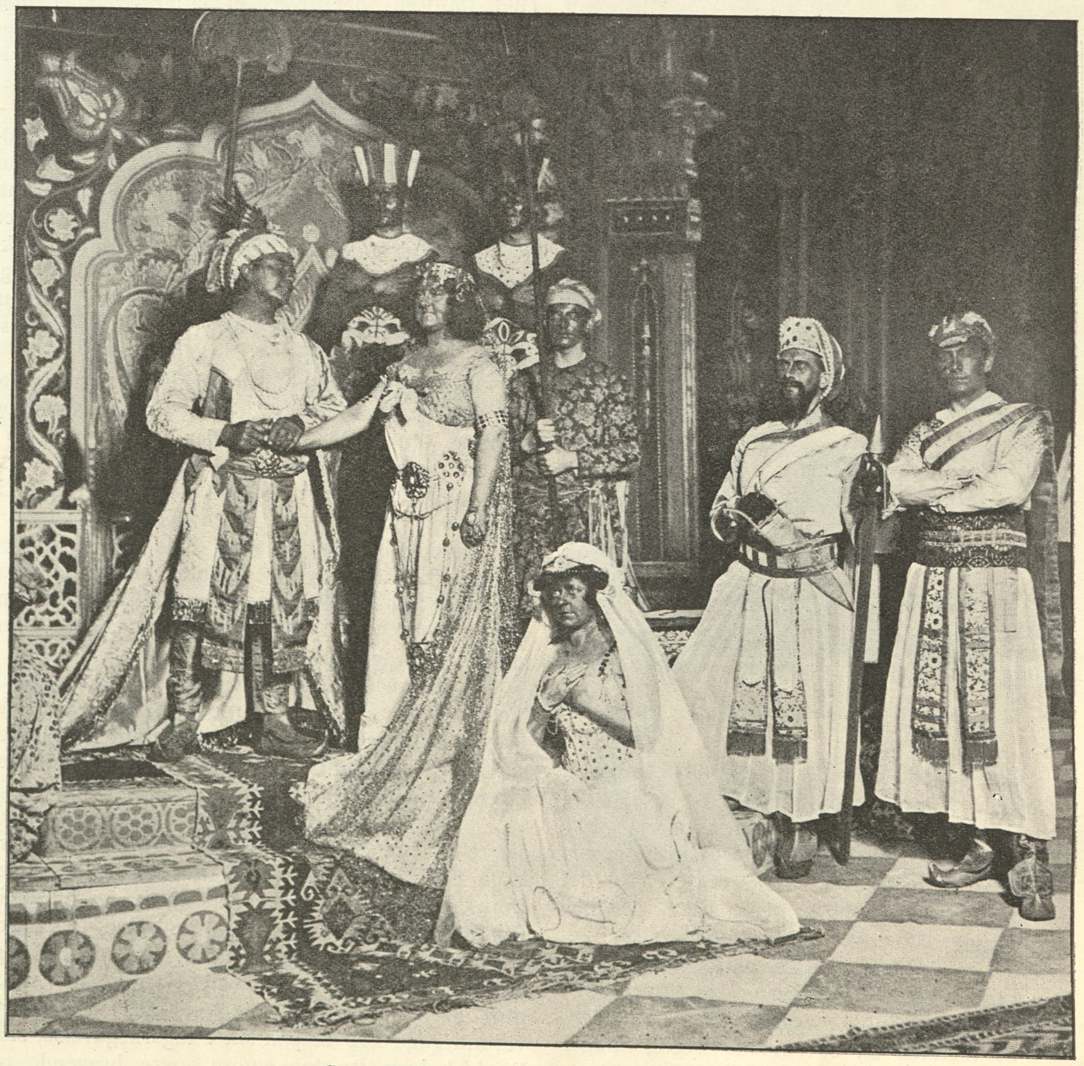

Scenebillede af „Konge for én Dag“.

spillerens Kunst betinget af hans Evne til subjektiv Hengivelse i Opgaven. At man kan narre Publikum med beregnet Rutine er en anden Sag.

Af Interesse for Sagen fik jeg en Gang Professor Alfred Lehmann til at anstille nogle psykofysiske Forsøg med mig som Forsøgsobjekt, og uden paa nogen Maade at ville give disses Resultater absolut Værdi, mener jeg dog, at de er interessante til Belysning af Emnet.

Blev jeg for Eksempel anbragt i et Apparat til Registrering af Puls, Respiration, Hjærteslag, Armvolumen o. s. v. og hensatte jeg mig saa i min Fantasi inderligt i en eller anden Stemning ved Hjælp af et Digt, Rollebrudstykke eller lignende, saa viste der sig tydelige, ja ganske overordentlig stærke fysiske Udslag, netop af den Art, som den paagældende Sindstilstand fremkalder.

Og omvendt kende jo enhver, hvorledes det at indtage en for Eksempel truende Stilling, rynke Brynene, bide Tænderne sammen — Johannes Nielsen ser skrækindjagende ud — fremkalder i ham en mere eller mindre udpræget vred eller hadefuld Stemning.

Hos en Skuespiller er altsaa disse Nervebaner særlig kultiverede og sætter ham i Stand til at afgive Billedet paa alle Afskygninger af Sjælstilstande.

Da vi nu spørger, hvad det da efter Direktørens Mening er, der gør Skuespilleren til en ikke blot reproducerende Kunstner, saa ryster Johannes Nielsen fortvivlet paa Hovedet og siger:

Ja det er denne forfærdelige Snak — Enhver Kunstner er da ved Gud reproducerende, hvad skulde han ellers være, men det er sit eget Livs Stof og Indhold, han reproducerer; selvstændig er hans Kunst, for saa vidt den anvender andre Udtryksmidler end andre Kunstarter. Hvad kan nogen Kunstner give, andet end sit personlige Indhold, alt det, han har optaget i sig; kun det kan han give ved Hjælp af sin Kunsts Udtryksmidler og idet det præges af hans Karakter og Følemaade. Derfor kan en Digter, en Komponist, en Maler og en Skuespiller hver modtage Impulser til personlig Kunst af selv samme Motiv.

Naar Talen er om, hvorvidt en Skuespiller skal være grebet af sin Rolle eller ikke — ja saa forstaar jeg som sagt slet ikke, at der kan være Tale om den Ting. Det er min absolute Erfaring, at en Skuespillers Værdi som Kunstner er afhængig af hans Evne til Selvforglemmelse, til at gaa ind i den paagældende Art af Stemning. Det stærkest virkende er det ubevidste.

Man kan naturligvis ikke altid Kl. 8 være oplagt til at spille god Komedie; Opgavens Art, ens hele Tilstand, forskellige Forhold i Teatret og meget mere er jo ogsaa medbestemmende, men hver Gang man staar dèr og spiller paa Teknik og Rutine, føler man sig som en Bedrager, slet og ret og ikke nogetsomhelst andet.

Der er naturligvis ikke Tale om ligefrem at gennemleve sin Rolle hver Aften, men man maa altid føle ligesom et stærkt Ekko, en Tone af de Strømninger, som i de tilsvarende Situationer i Livet gennemstrømmer En.

Naar en virkelig Skuespiller kommer ud fra Scenen, saa kan De tro, man kan se, hvad han har været, det har præget ham dybt, det sidder ham i Ansigtet og det kan vare flere Minutter, før det fortager sig.

Nu synes vi, at Johannes Nielsen ser endnu mere træt ud end før, og hvor vanskeligt det end er, tager vi os derfor sammen til at tage Afsked med denne Kunstner, der ikke blot paa Scenen i sin stærke og inderlige Kunst, men ogsaa i Arbejde Dagen igennem ofrer sig saa helt for sit Kald.

Axel Juel.

„Konge for én Dag“s Komponist.

Adolphe Adam.

Efter i mange Aar at have været forsvundet fra københavnske Teaterplakater er Adolphe Adams Navn dukket op igen paa „Dagmarteatrets“ Facade.

Det er for Resten ogsaa sjældent, man nu mere træffer paa det i Udlandet. I 1903, da Adams 100 Aars Fødselsdag indtraf den 24. Juli, mindedes man ham ved de behørige Jubilæumsartikler i de fremmede Hovedblade. Særlig som den, der havde komponeret „Postillonen i Longjumeau“, det eneste af hans Værker, der endnu har en fast Position paa Udlandets Operascener. Ellers Stilhed om ham.

Adolphe Adam.

Blandt alle den franske Opéra Comique's Repræsentanter havde maaske netop Adam det letteste Sind og den letteste Haand. Hvad er der blevet af hans 30 komiske Operaer, hans 12 Balletter og hans utallige Vaudeviller? Han har skrevet en Samling Afhandlinger: „Derniers souvenirs d'un musicien“, der træffes hyppig i de parisiske Bogantikvarers Opstillinger. Her findes der en kort Selvbiografi af Komponisten, som med en ligefrem rørende Oprigtighed fortæller, at hans eneste Lidenskab var at komponere; den Dag, da Publikum ikke mere vilde vide af hans Arbejder, maatte han dø af Lede og Skuffelse. Han døde 1856 — og havde ikke oplevet den frygtede Skæbne.

Man var den Gang i Paris ikke sen til at bebrejde ham, at han skrev saadanne lette Sager. Richard Wagner fyrede løs paa al denne „Kvadrillemusik“. Og selv Hector Berlioz, der dog plejede med beundringsværdig Selvfornægtelse som Kritiker at bide sine Antipathier i sig, tog kraftig til Orde imod denne „musique Parisienne“, som han sammenlignede med Seinestadens „produits industriels confectionnés“.

Det var de pathetisk anlagte Stormænd, — de, der har hele Evigheden for sig, og som ikke kunde forstaa de mindre Aanders Glæde over Øjeblikket og alt, hvad dets er. Til syvende og sidst lykkes dog ogsaa disse mindre Aander et eller andet, — noget, som kan glæde i det lange Løb og tappert værge sig imod Forglemmelsen. Og Adams „Postillon“ knalder bestandig lige lystig med sin Pisk, medens de fleste af hans senere (efter „Postillonen“ i 1836) komponerede Operaer, som den Gang var saa yndede, nu er forsvundne.

Herhjemme blev „Konge for én Dag“ et Tilløbsstykke af Rang, da Operaen med Arvid Ødman i Hovedrollen i Sommeren 1883 opførtes ved det første Stockholmer-Gæstespil, og det bevarede sin høje Stjerne hos vort Musikpublikum senere, da Ødman sang i det under sit Engagement paa det kgl. Teater 1887—89. Og denne Stjerne har altsaa bevaret en saa stærk Glans, at den har fristet den nye Dagmarteater-Direktion til igen at lade den gamle Adam faa Ordet i København — med selve Herold som Tolk.

5. Okt. 1910.

Gustav Hetsch.

Gunna Breuning Storm.

Siden Frida Schytte i Efteraaret 1889 med et Slag erobrede sig det københavnske Musikpublikums Gunst er næppe nogen Debut i vore Koncertsale bleven imødeset med saa megen Spænding som den purunge Frøken Gunna Breuning Storms for et Par Aar siden. Der var ogsaa en ikke ringe Lighed mellem de to De-

Satirisk Billede over Adams Operaer.

buter. Begge unge Damer tilhøre vort bedste Bourgeoisi, begge havde deres første Optræden i Palæets store Sal med Orkester og i Overværelse af et stort og forventningsfuldt Publikum, og

Frk. Gunna Breuning Storm.

begge sejrede med ét Slag baade ved deres friske Ungdom og det ubestridelige Violintalent, som deres Ydelser var prægede af.

Frk. Breuning havde samme Vinter, som hendes vellykkede Førsteoptræden fandt Sted, den Udmærkelse at spille i Musikforeningen, hvor hendes friske, toneskønne Udførelse af Max Bruchs G-mol Koncert yderligere fastslog hendes Betydning som en mere end lovende Kunstnerinde.

I afvigte Vinter har vor unge Landsmandinde givet to Koncerter i Berlin med Orkester under Ledelse af hendes Lærer Henri Marteau, og den strænge berlinske Kritik har været i høj Grad rosende og betegnet hende som et ualmindeligt Talent.

For at komme tilbage til Sammenligningen med Frida Schytte: lad os haabe, at vi beholder Frk. Breuning Storm længere end Frk. Schytte, der efter en kort, men glansfuld Kunstnerbane afbrød denne for at glide ind i Ægteskabets Havn.

—d.

Klavervirtuosen Gottfried Galston.

Fru Maria Carreras.

Den italienske Pianistinde Maria Carreras, hvis vellignende Portræt ses hosstaaende, viste ved sine Klaverkoncerter her i Byen for nylig, at hun fuldt ud fortjener det overvældende Bifald, hun har været Genstand for baade i Udlandet og her.

Fruens ydre, rent virtuosmæssige tekniske Færdighed gennemglødes af en indre Sindets og Blodets blussende Brand, der undertiden slaar ud i lyse Luer, som et ildfuldt og flammende, alt og alle besejrende Temperament.

Alligevel maa Fruen trods disse straalende Egenskaber dele Interessen hos Tilhørerne med sit Flygel, der paa Grund af sin ejendommelige buede Klaviaturbygning („Clutsam Klaviaturet") har vakt Publikums Nysgerrighed. Forresten havde Flygelet, der var leveret af Herm. N. Petersen & Søn, en varm og fyldig Klang, en bred og svulmende Tone, der i sig selv var en Fryd for Øret.

H.

Fru Maria Carreras.

Sarah Bernhardt.

Evig ung er den guddommelige Sarah. Trods sine 66 Aar, trods Oldemoderværdigheden er hun bestandig den samme. Intet kan kvæle hendes Begejstrings hellige Ild, intet køle hendes sydende Energi — og ingen Milliardær kan slukke hendes hede Guldtørst.

I disse Dage har Divaen endelig taget det Skridt, hun svor, at hun aldrig vilde tage. Tragediens Muse har givet Variétéens Spark-op-Pige Søsterkysset. La grande Sarah er for en Maaned Programmets Nummer 12 i Collisæum, det mægtige Forlystelsesetablissement i Londons Hjærte. To Gange om Dagen maa hun tolke Ørneungens Klagesang — men naturligvis for 100,000 Francs kan man gøre en Del.

De sidste 15 Aar har glemt at besøge den store Tragedienne. Hun er ganske uforandret. Ja maaske Stemmen, nu og da var den lidt ru. Men i de store Scener var det de berømte gyldne Strubetoner, der sang i ens Øre. Saa var den saa ung som hendes Hjærte. Og det er, som bekendt, kun sytten unge Aar.

For Aar tilbage hørte jeg London ønske Sir Henry Irving velkommen tilbage til Scenen. Han havde længe ligget syg, og de troede, at det

Sarah Bernhardt.

bar mod Døden. Men den yndede Skuespiller narrede alligevel Knokkelmanden for et Par Aar. Den Aften i Lyceum var uforglemmelig. Da Irving viste sig paa Scenen, rejste alle Tilskuerne sig. Som fra én Strube lød det: Welcome, Sir Henry! Welcome, Sir Henry! med taktfaste Tre-Klap som Akkompagnement. Folk græd af Glæde over at sé den fine, gamle Mand igen, og store Taarer trillede ned ad hans magre Kinder.

Siden har jeg hørt megen Begejstring. Men den menneskelige Understrøm i Begejstringen som hin Irving-Aften mødte jeg aldrig senere. Ikke før iaftes. Der sad et tilfældigt London, mange havde maaske aldrig været i et rigtigt Teater, og de fleste forstod ikke et Ord af den galliske Tunge. Og dog de var alle dybt grebne, alle var de bjergtagne af Geniets Trolddomsmagt. Hvor de dog elskede denne unge Napoleon....

Og de vilde ikke give Slip paa den store Kunstnerinde. En Syndflod af Bifald skyllede op imod hende. Tolv Gange maatte hun vise sig. Saa kunde hun ikke mere. Hun stod i Kulissen endnu og græd som Irving græd hin Aften.

„Ja, jeg græder. Jeg kan slet ikke lade være. Slig Begejstring havde jeg ikke ventet. Man sagde mig jo, at det var et helt nyt Publikum. At de fleste havde aldrig set mig. Hørt om mig maa de jo have. Det har de ikke kunnet undgaa. Aviserne har jo været fyldte med mig i de sidste Par Dage.

Ja, var det ikke et helt Triumftog. Tænk hvilken Modtagelse. Allerede i Folkestone begyndte de. Den kære, gamle Sir Squire Bancroft .... nej, saa De ham aldrig paa Scenen, det var Skade, Monsieur, han var saa excellent .... men tænk, han hentede mig i sin Motorvogn i Folkestone og bragte mig til London. Det var saa smukt af ham, synes jeg. En vidunderlig Tur var det. Gennem det dejlige England. Saa De nogensinde noget saa grønt som Englands Græsmarker?

Og Dyrene! De dejlige Køer. Men Faarene, de er allerryndigst. Kender De dem med de sorte Ansigter — Southdown, tror jeg, de kaldte dem. Aah, jeg købte en hel Flok af dem. De skal over til mit Landsted i Frankrig. De skal faa det godt. Og de skal faa mange, mange, bitte Lam. Les moutons anglaises skal fortælle Fremtidens Franskmænd, hvor højt Sarah Bernhardt elskede England.

Mais non! Siger man, at jeg trækker mig

Sarah Bernhardt i forskellige Roller.

tilbage fra Scenen. Aldrig! Hvorfor? Nej i næste Maaned skal jeg til Amerika. Og saa tilbage til Paris. R o s t a n d er i Færd med at omarbejde „Princesse Lointaine“ for mig.

Aah Gud, hvorledes skulde jeg faa Tid til at holde op med at spille Komedie. Jeg kunde ikke drømme om det. Jeg maa blive ved — indtil Døden. En skønnere Død kunde jeg ikke tænke end Irvings, le grand Irving. At spille „Becket“ og saa dø i Kulissen. Det var en Død værdig ham. Døden paa selve Valpladsen og dø som Sejrherre. Maatte det times mig at dø paa samme Maade. Helst i l'Aiglon. Alle Napoleons Taarer er i den.

Jo, Rostand er en stor, stor Digter. Lyt ikke til hans Misundere. Han er endda stor som Menneske. Jeg elsker Rostand . . . .

Om jeg tror, at Tragediens Tid er forbi. Nej, nej, nej! De siger det ganske vist i Frankrig. Naa, ogsaa her i England? Men det er ikke sandt. Folket er altid rede til at modtage Tragedien.

Men vore Dages Skuespillere vil ikke Tragedien. Det er lettere at spille i moderne Stykker. Det kræver kun Dygtighed. Men Dygtigheden slaar ikke til i Tragedien. Der er det Hjærtet, det kommer an paa, Hjærtet . . . c'e s t l'e s s e n t i e l!

Om jeg aldrig føler mig træt? Nu er De ugalant. Ser jeg saadan ud. Jeg er aldrig træt. Giver mig simpelthen ikke Tid til at være det. Jeg har ikke Tid dertil.

Min Dag? Igaar f. Eks. var jeg paaklædt Klokken 5 om Morgenen, kørte i Automobil til Boulogne, med Damperen til Folkestone, Automobil til London. Og Reception paa Carlton. Saa sov jeg. Jeg sover meget. Sommetider hele 10 Timer. Søvn er min eneste Medicin, min bedste Stimulans. Jeg gør alt hvad jeg har Lyst til og altid det modsatte af, hvad min Læge vil have mig til at gøre.

Hvorfor jeg foretrækker at optræde i mandlige Roller.“ Det er saa naturligt, synes jeg. De store Kvinder er kun Kærlighed og Kærlighed — l e s g r a n d e s a m o u r e u s e s! Et Dramas mandlige Figurer har større Perspektiver — mere Hjærne og giver Udøveren Lejlighed til at udfolde sin hele Fantasi.

Nej, nu maa De ikke spørge mere. Ellers bliver jeg træt . . . af Dem og af at tale om mig selv. Og, desuden, nu maa jeg skynde mig. Jeg maa være i rette Tid til den store Souper iaften. Jeg elsker Souper, og min Læge siger, at det er det allerværste for mig. Han lyver.

Og hils Copenhague. Hils tous mes amis danois!“

Ved Genoptagelsen af Esmanns „Magdalene“.

Grosserer Ivar Schmidt fortæller.

„Jeg kan ikke huske Aarstal,“ siger I v a r S c h m i d t, med hvem „Masken“ har haft et Interview i Anledning af Dagmarteatrets Genoptagelse af Gustav Esmanns „Magdalene“.

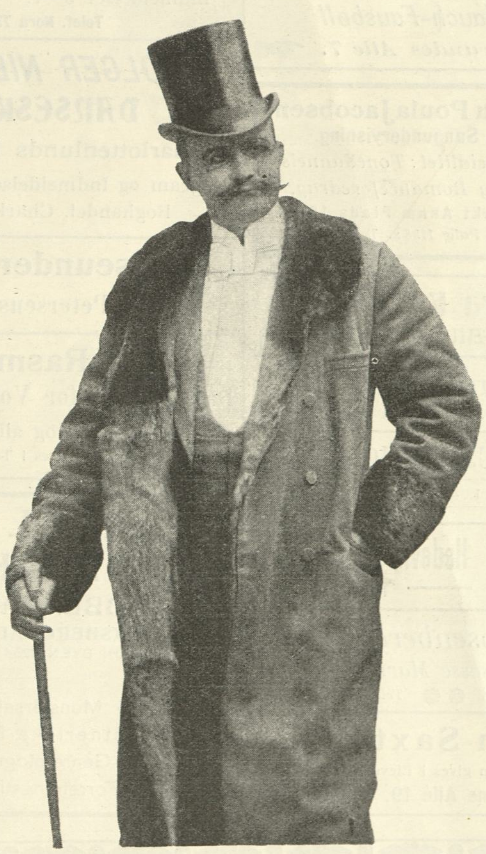

Gross. Ivar Schmidt som „Gross. Finck“.

„Men det kan vel nu være en 16—17 Aar siden, at jeg som ung Skuespiller ved Casino fik tildelt Grosserer F i n c k s Rolle, hvad jeg til at begynde med ærlig talt tog med en vis ungdommelig Overlegenhed. Det var jo kun en l i l l e Rolle, af Omfang. Tilmed fik jeg ikke den hele paa én Gang. Og jeg syntes slet ikke, at den Finck var noget at gøre Væsen af. — Naa, vi begyndte at prøve paa det ufærdige Stykke, om hvilket der gik de særeste Frasagn.

Selv maatte jeg en Dag ud til Forfatteren, der havde ønsket at se mig og tale med mig. Han havde givet mig et Skuespil af Edvard Brandes. Og Meningen var, at jeg skulde l æ s e lidt af det for ham, for at han kunde danne sig et Indtryk af det unge Menneske, der skulde fremstille den elegante Levemand i hans københavnske Skuespil. Jeg kom altsaa ud til Esmann, der dengang beboede en Kvistlejlighed i Sølvgade. Det var smukke Stuer, stilfulde og elegante. Jeg husker det hele saa tydeligt. Esmann tog meget elskværdigt imod mig. Og den lille Prøve, jeg nu aflagde for Forfatteren, maa være faldet heldig ud. Esmann var ialfald tilfreds. — Personlig var jeg stadig noget forbløffet over den Maade, paa hvilken der blev herset med mig i Anledning af denne lille Levemands-Rolle; Albert Helsengreen instruerede. Og jeg maa sige, at han gjorde det fortrinligt. Jeg fulgte omhyggeligt Prøverne, ogsaa paa de Scener, jeg ikke selv var med i, for at kunne danne mig det rette Billede af den unge distinguerede Grosserer, hvem alle i Stykket taler om og skildrer, men som selv har saa forholdsvis lidt at skulle have sagt.

Naa — vi naaede jo en Dag frem til Generalprøven, der forløb fortræffeligt. Det eneste, Esmann for m i t vedkommende havde noget at indvende imod, var min Spaserestok. Den fandt han ikke tilstrækkelig elegant, og han bad mig saa efter Prøven, om jeg ikke vilde gøre ham den Fornøjelse at gaa op til H e r f o r t h og udvælge en virkelig elegant Stok. Det gjorde jeg. Og jeg husker, at jeg blev helt flov, da jeg hørte, at den sølvknappede Gentlemanstok, jeg havde udvalgt, kostede 32 Kr. At dette Beløb skulde debiteres paa Esmanns Konto, gjorde imidlertid et yderst ringe Indtryk paa den Herre, der ekspederede mig. D e n Konto var aabenbart i Forvejen noget belastet. Stokken har jeg gaaet med siden. Og da R e e n b e r g nu sidst spillede Fincks Rolle paa Casino, laante han den af mig og benyttede den paa Scenen. — Endelig kom P r e m i è r e n. Jeg mindes Esmann, nervøst trippende bag Kulisserne, til og fra en stor A b s i n t h. Jeg var selv ligesaa nervøs som han. Engang, husker jeg, bad jeg ham, om jeg maatte tage en Slurk af hans Absinth. Jeg trængte til noget at stramme mig op paa. Og Esmann tillod det yderst beredvilligt. I sidste Akt, dèr hvor jeg skal skyde mig — hvad jeg desværre ikke havde faaet prøvet paa Generalprøven — kom jeg lidt for tidlig ud paa Balkonen, og et Par Repliker gik tabt for mine medspillende. Skønt det næppe bemærkedes paa Tilskuerpladsen, gav det Anledning til et lidt hidsigt Ordskifte mellem Instruktøren og mig efter Tæppets Fald. Han var arrig. Og jeg bebrejdede ham, at jeg ikke havde haft en ordentlig Prøve paa Scenen. Det ene Ord tog det andet. Og medens Bifaldslarmen endnu lød fra Tilskuerpladsen, løb jeg ned i min Garderobe, hvor jeg, nervøs og ophidset som jeg var, satte mig til at tudbrøle. Dèr sad den elegante Grosserer Finck og græd, da den ene efter den anden kom ned for at gratulere mig. „Magdalene“ var bleven en stor Sukces. Og j e g havde gjort Lykke.

Med Esmann blev jeg svært fine Venner. Og selv om Skuespillere dengang ikke populariseredes i lignende Grad som nu, mærkede jeg paa mange Maader — ogsaa ved smaa Billet doux'er og den Slags — at jeg havde haft Sukces. — Pudsigt var det, at snartsagt alle, med hvem jeg i Tiden efter „Magdalene“'s Premiére kom i Berøring, betroede mig: D e n R o l l e kan De takke m i g for. Det var m i g, der sagde, at De skulde spille den. Saadan er Menneskenes Børn.“

N i e l s T h. T h o m s e n.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.
Trykt i A. Rosenberg's Bogtrykkeri.
Klichéer fra Dansk Reproduktionsanstalt.
Speciel Fotograf Julius Folkmann.

MASKEN

Ill. Ugeblad for Teater, Musik og Forlystelser.

1 Kr. 25 Øre Kvartalet.

leverer alle sine Abonnenter med hvert Nummer GRATIS TEATERPROGRAMMER FOR HELE UGEN til samtlige Teatre med Planer, Priser o. s. v. i et lille 32 sidigt Hefte i bekvemt Lommeformat.

Redaktion & Ekspedition: Gl. Mønt 14, Tel. 5790.

KLAVER UNDERVISNING

Nanna Berg
Østerbrogade 11 1.
Telefon Øbro 2129 y. Træffes 11—12.

Klaver.
Anna Bulloch,
Elev af Leschetizky,
Odensegade 17, 4. Tr. 12—1.

JULIUS FOSS
Teori, Klaver, Orgelspil
St. Regnegade 3. Telf. Byen 1418 x.

Wolfgang Hansen
Klaverkursus oprettet 1883
Holbergsgade 26. — Telefon 756.

Roger Henrichsen
Klaverundervisning
Leschetizky-Metoden.
Linnésgade 2, 3. S. Tr. bedst 12-2.

ELLI JUNGERSEN
Forhaabningholms Allé 11, 1
Tr. 11—1. Telf. Vester 1337 y.

GEORG JESPERSEN
modtager Elever i
Klaverspil.
Købmagergade 43, 3. Sal
efter Oktbr. Flyttedag:
Carl Johansgade 9 Stuen
(ved Østerbrog. 100).

Olivo Krause,
Kgl. Kapelmusikus. Tordenskjoldsgade 25.
Tr. 9—11 & 4—7. Tlf. Byen 52.

Klaverundervisning,
Dagny Kristensen, Falkonerallé 102
Udd. ved det kgl. Musikkonservatorium.

Kai Müllen. Træffes Gothersgade 175, 2. Sal fra 12—1 eller
Telefon Godthaab 114.

Hertha Paludan
Klaverundervisning & Akkompagnement
Helgolandsgade 17, 4. Telf. Vester 2730 y.

POUL SCHLÜTER
(Leschetizky-Metoden).
Tr. 12-2. Vodroffsplads 4. Telf. V. 1927 x.

Alexander Stoffregen
Hauchsvej 5. Tr. 12—2 & 6—7.

HENRY WEST
Klaver og Violoncel
Lemchesvej 11. Hellerup.

VIOLIN UNDERVISNING

Miss Gwyn Davies,
Adr.: Rammel, Moltkesvej, Hj. af Rostrupsvej.
(Nyelandsplads). Telf. Godth. 874 x.

CARL JOHNSEN,
Lærer ved Statens Violinkursus
Linnésgade 27, 4
Træf. 11—6, Mand. & Torsd. 11—9. Sønd. 10—12.

Oluf Riis-Magnussen
Elev af kgl. Koncertmester Anton Svendsen
Dosseringen 32 St. Telf. Nora 188 y.

A. Rüdinger,
Undervisning i Violoncelspil
Nørrevoldgade 25, 4. Sal.

SANG UNDERVISNING

FANNY GÆTJE.
Sangundervisning
DAMER og HERRER.
Enetimer, Fællestimer, Kursus.
Købmagergade 67, 4. Sal (Elevator)
Telef. Byen 1892 x.

Goise Brun,
Nørrebrogade 63, 4. Træffes 6 7.

Frk. Ingrid Drost.
Mynstersvej 1. Telefon Vester 4154. Træffes 3—5.

Anita Hauch-Fausbøll
L. J. Brandes Alle 7.

Fru Poula Jacobsen.
Sangundervisning.
Specialitet: Tonedannelse og Romanceforedrag.
Sankt Annæ Plads 18, I.
Tlf. Palæ 1198 x. Træffes 11—12.

Thora Keller,
Frederiksberg Alle 40, 3. Tr. 12—3.

Operasanger Kierulf,
Fælledvej 6, 3. Tr. Mandag & Torsdag 2—4

MAGNUS LEMCHE
Vestervoldgade 102, 1. — Træffes Onsdag 12—2.

Nicolaus & Hedevig Lützhøft
Stormgade 25, 2. — Træffes 12—2.

Vilhelm Rosenberg
Prinsesse Maries Alle 7, 2.
Tr. Tirsdag & Fredag. Telefon Vester 2956.

Gudrun Saxtorph
Undervisningen gives i Elevens Hjem
Henv. Ahlmanns Allé 19, Hellerup.

DANS & PLASTIK

Danser ved det kgl. Teater
HOLGER HOLMS
Danseundervisning, Bredgade 33, 2. S.
Tlf. Palæ 453 x. 9—10.

Solodanser Rich. Jensen.
Indmeldelse Christiansborggade 1.
Tr. 4—6. Telf. Byen 3355.

F. LENSE.
Danser ved det kgl. Teater.
Indmeldelser 5—7. Wesselsgade 5.
Telef. Nora 738 x.

HOLGER NIELSENS DANSESKOLE
Charlottenlunds Palmehave.
Program og Indmeldelse i Fru Rønnows Boghandel, Charlottenlund.

Danseundervisning.
Paul Petersens Institut.

I. V. Rasmussens
Danseskoler for Voksne og Børn.
Folke-, National og alle Selskabsdanse.
Program udleveres i Telefonkioskerne

ATELIER JUL. FOLKMANN
KØBENHAVN K.
FREDERIKSBERGGADE 1, Hj. af Nytorv
TELEFON BYEN 3254 · ELEVATOR

Fotografisk Mønstersalon og Atelier for Kunstneriske Portræt og Genrefotografier.
Forretningstid 9—6.

A/S Østrigsk Teaterkostume og Dekorations-Atelier
WIEN.
Komplette Teater Udstyr. — Vaaben
har leveret Udstyr til følgende Teatre i Skandinavien:

Danske:
Det kgl. Teater, København.
Det ny Teater, do.
Casino, do.
Folketeatret, do.
Nørrebros Teater, do.
Frederiksberg Teater, København.
Aarhus Teater.
Odense Teater, (Dir. Emil Wulff).
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Kornbech).
Oddgeir Stephensens Teater.
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Alb. Helsengreen).

Svenske:
Kgl. Opera, Stockholm.
Kgl. dram. Teatern, Stockholm.
Oscarteatern, do.
Svenska Teatern. do.
Folkteatern, do.
Knut Lindroths Teatern.
Axel Hultmans Teatern.
Axel Lindblads Teatern.

Norske:
Nationalteatret, Kristiania.
Centralteatret, Kristiania.
Dir. Harald Ottos Tournee, (norske Provinser).

A/s Folmer Hansen Vester Boulevard 36
(Det danske Musikkonservatorium)
Telegr.-Adr.: Folmerhansen København. Telefon 4394. Statstelefon 53.

KONCERT-BUREAUER

Bureau for Musikbestillinger
(Aug. Petersen).
Fælledvej 7. Telef. Nora 733 y.
Kun 1. Klasses Stryge-, Horn- og Pianomusik.

KØBENHAVNS ORKESTERFORENING.
— Musiker-Børs. —
Nørrevoldgade 23. Telef. Byen 354.

DANSK MUSIKBUREAU.
(Skandinavisk Koncertagentur).
Aaboulevard 14. Telef. Nora 883 x.

Grundlagt 1839.
Petersen & Steenstrup.
Musik-Instrumenter-Lager.
Pianola-Magasin.
Orgel-Harmonium-Fabrik
Store Kirkestræde 1.

WILHELM HANSEN
- MUSIK-FORLAG -
Øjeblikkets Valse-Succes
Luxemburg-Vals
1 Kr. 50 Øre

Billetter til alle Teatre til Teatrenes Priser + 10 Øre.
Ved Bestilling kan vi sikre — **de bedste Pladser.** —
Nordisk Musikforlags autoriserede Billetkontor, Vimmelskaftet 38. Telefoner 7543 & 7563.

„Musik für Alle"
udkommer hver Maaned.
Pris 50 Øre pr. Nr.
ialt udkommer 70 Hefter.
Katalog udleveres gratis.
Sidste Hefte: **Paul Lincke.**
Int. Musik-Sortiment
(Knud Larsen)
Gl. Kongevej 98, Telef. 8971.

JULIE LAURBERG & Co.S FOTOGRAFISKE ATELIER
KONGENS NYTORV 13 KØBENHAVN K
TLF: 5091
Portræt — Arkitektur — Kunst.

Henriette Vorbeck.
Atelier for moderne Fotografi.
Moderate Priser.
Østergade 60.
Telef. Byen 870 y.

Syrine Svendsen,
Kostume-Atelier.
Vesterbrogade 35, Mezz.

Bedst indrettede
DAME-FRISØR-SALON
Badeanstalten København
Telefoner: 9100 - 9103 - 9104.
Adgang til Salonen uden Badebill.

Teaterbladet »Masken«. Udgivet af et Interessentskab: Ansvarhavende Redaktør Ivar Hiort.
Annoncepriser: 75 Øre paa Forsiden, 50 Øre paa de andre Sider pr Nonpareille. Rabat 25 %, 15 % og 10 %.

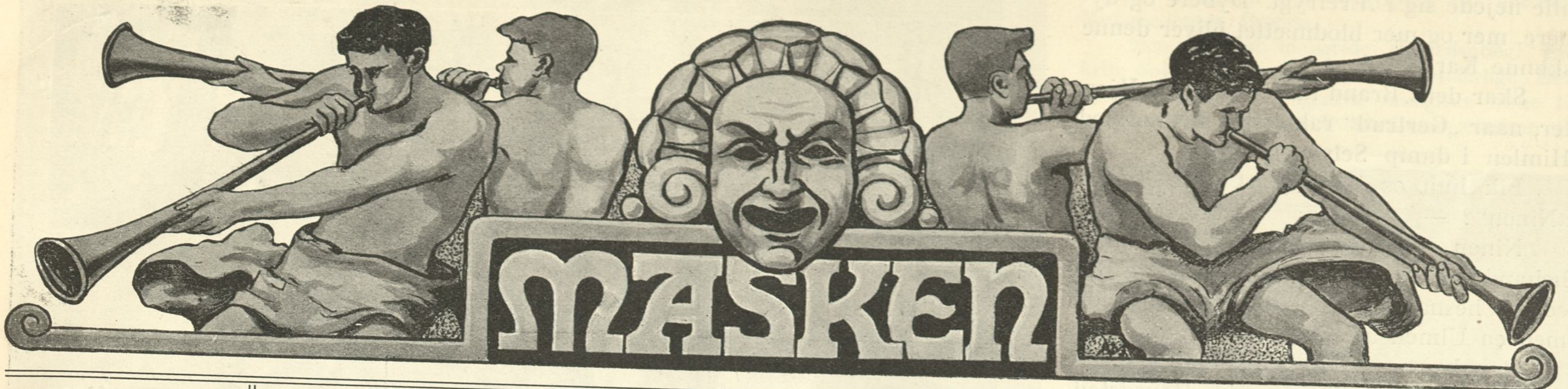

1STE AARGANG | LØRDAG DEN 22DE OKTOBER 1910 | NUMMER 4

Betty Nansen.

Jeg ved ikke, hvordan det er kommet ind i min Hjerne; men det er der. Hver Gang jeg hører Navnet Betty Nansen, staar det i Glansen af en dybrød, en blødende, flammende Karfunkel — og J. P. Jacobsens Digt med de dybe, baarne Strubetoner:

— som Burgunderbølgen maler
røde som en rød Rubin —

Mellem vor Scenekunsts mange Beniciadiamanter, mellem de ægte, men til Tider lidt kedelige Saphirer straaler Fru Nansen som en blodflammende Karfunkel i Kronen, der slutter al god Kunst.

Jeg tror, at dette Billede stammer fra en Aften i Dagmarteatret. „Maria Stuart“ gik. Den unge Hedning Bjørnstjerne Bjørnson's unge, hedning-hede Drama. Hvor det flammer af Burgunder i det Stykke. Replikkerne tager Farve af vuggende Burgunderbølger, Farve og Fest, Blussen og Varme.

Fru Betty Nansen spillede Maria Stuart.

Det var en hel ny Maria Stuart, ikke Digterens, ikke Læserens, men Skuespillerindens heltud, ikke ringere end Digterens og voksende himmelhøjt og livsensfrodigt over Læserens.

Og dette Billede grov sig ind i min Hjerne, blev der og bliver der til min Død, da Fru Nansen sagde:

— Hævnen er som god Vin —

(Hvor der ligger ligesom en Fanfare til en ny Tid i denne Replik! En ny Tid fri og stor, frigjort for Kristendommens Formynderskab. Vi vedkender os Hævnen som en Livsfaktor ligestillet med Kærligheden: —„Hævnen er som god Vin“). Der er dette, ja, jeg ved ikke rigtig, hvordan jeg skal faa det sagt, men lad mig prøve saadan: Der er dette Præg af Lidenskabs røde Blod over Fru Betty Nansen's Kunst, som gør, at den faar os moderne Mennesker til at fryse i Betagelse og flamme i Medfølelse, Forstaaelse.

Fru Betty Nansen som „Agnete“. Fot. Mary Steen.

Guderne skal vide, vi har saa meget pænt og korrekt paa vore Scener, der snart er blevet et Tilflugtssted for Etatsraads-Døtre og Professor-Sønner. De spiller saa pænt og efter alle Regler. Skal de dø paa Scenen, tager de for sig med smukke Armbevægelser lærte ved Balletten — men Ilden, „den hellige Ild“ — alle Lidenskabers Glød og Brand — de dør, og de lider paa Scenen — som var de gamle, udslidte Koner fra Vartov, hvem et naadigt Forsyn løser op for.

Der var en anden Aften, hvor Karfunklen brændte med en Brand saa dyb og intens, saa selv det mest forhærdede Filisterhjerte skjalv. Det var paa Folketeatret. Fru Nansen spillede Agnete — spillede — aa, det er et jammerligt Udtryk. Ak, nej! Hun var Agnete!

Hun var denne Kvinde, skabt af en anden Kvindes blødende Hjerte. Al Amalie Skram's Ve og Liden, stolte Oprør og dybe Fortvivlelse og slængende Foragt for „det rigtige“, det autoriserede, det, der forsynet med Velanstændigheds og Korrektheds messingblanke Skilt ræber og stiller sig anmassende i Vejen for Mennesket, al det skabte Fru Nansen Udtryk for.

Der var ingen Fiksfakserier og ingen Attituder. Men et Menneskehjertes brølende Hulken og iskolde Ve:

— Du gode og tro Tjener gak ind til Din Herres Glæde —

Den, der har set og hørt Fru Nansen siddende paa en Stol, Ansigtet halvt i Profil — forgrædt, men nu iskold, med det sammenknugede Lommetørklæde i den knyttede Haand, han glemmer det aldrig, aldrig.

Den Aften brændte Kunstens blodrøde Karfunkel, brændte saa vildt og hedt, at

alle nejede sig i Ærefrygt. Dybere og dybere, mer og mer blodmættet bliver denne skønne Karfunkel.

Skar dens Brand ikke ind i vore Hjerter, naar „Gertrud“ rakte sine Arme imod Himlen i dump Selvopgivelse?

Fik hun os ikke til at bøje Knæ i „Ninon“? —

Ninon — saa fornem, med en Replikbehandling skolet og slebet med al Rococcos besnærende Potpouri-Duft og dog med en Ulmen af Ild under . . . . . .

Der kom en Tid, hvor Fru Nansen var hjemløs her i Danmarks Hovedstad med dens halve Snes Teatre. Man holder ikke saa meget af at blive sat i Affect her til Lands. Naa, det var vel ogsaa noget hendes egen Skyld. Er man af Kunstens røde Blod, det hellige, røde Blod, gaar man ikke paa Akkord og har nemt til den tavse Foragt. Der kommer ganske af sig selv den Dag, hvor man bliver ked af at kaste Kunstens gedigne Dukater i Grams til en uforstaaende Almenhed.

Fru Nansen kom igen. Det kgl. Teater maatte naturligvis aabne sine Porte for hende. Atter saa vi den ædle Høg med de skinnende Fjer stige som Thora Parsberg op mod en blaa Himmel. Og Sven Lange's kloge Skuespil „En Digters Kærlighed“ udfoldede sig i Skæret af al Fru Nansens stærke Menneskelighed.

Men atter trak Fru Nansen sine Teltpæle op.

„Det røde Blod“ gaar ikke paa Akkord og falder slet ikke til Ro i Ly og Læ af det „attraaværdige“, at være kgl. Skuespillerinde. „Det røde Blod“ ynder Kamp og Strid og Sejr. — — —

Snart skal Fru Nansen atter vise sig for et københavnsk Publikum, paa sin gamle Scene, Dagmarteatret.

Det bliver en bemærkelsesværdig Aften. Scenen med de store Traditioner fra dengang al god Scenekunst havde til Huse der, og Fru Nansen, én af dem, den betydeligste af dem, der dengang gav Scenen dens Ry, der endnu lever og forlener den med en egen Glans og forunderligt Skær, Fru Nansen atter paa den Scene, hvor først hendes Ry løftede Vinger.

Mange Skikkelser vil glide forbi mit indre Syn den Aften — Agnes Jordan — hvorfor nævne dem. De, der har set dem, husker —

Endnu, længe endnu — vil Fru Betty Nansen's Kunst blusse som den blødende Karfunkel i dansk Scenekunst, en blødende Karfunkel, blødende af et rigt og stort Hjertes evige Skælven og Uro, dets evige Søgen og Higen mod de store Stjerner.

Harald Raage.

Hr. Nicolai Neiiendam og Fru Betty Nansen. Fot. Elleby & Türch.

Et „Intimt Teater“ i København?

Ikke uden Interesse vil sikkert vore Læsere bemærke, hvad Hr. Kaptajn Christmas, der jo har faaet særligt Indblik i københavnske Teaterforhold, udtaler om et „Intimt Teater“ i København.

„Forlanger man af god Skuespilkunst, at den først og fremmest skal evne at bibringe Tilskueren den størst mulige Illusion, da kan dette Forlangende kun tilfredsstilles paa et „Intimt Teater“. Kun dèr formaar Skuespilleren at virke med alle de Midler, der staar til hans Raadighed: den fineste Stemmenuancering høres lige ned til sagte Hvisken; hvert Spil af Ansigtsmuskler og Fibre opfattes; end ikke den svageste Antydning af en Gestus gaar tabt. Virkningen fra det intime Teaters Scene kan blive

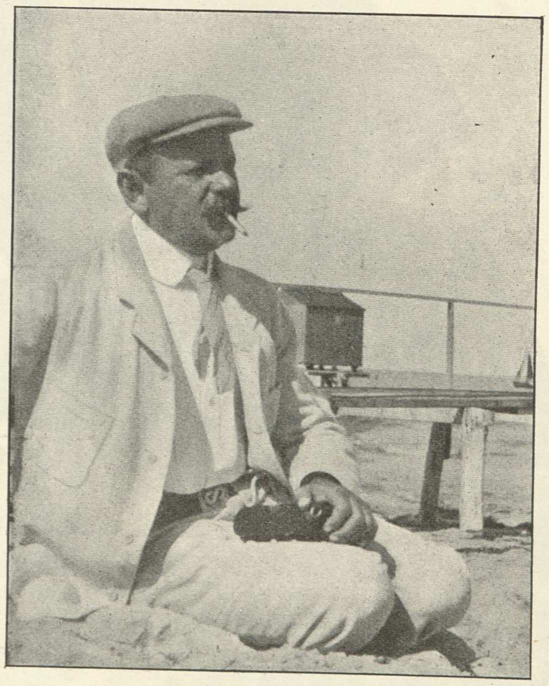

Kaptajn Walter Christmas ved Hornbæk Strand.

saaledes, at Tilskueren tror at leve med i Dramaet. For at naa saa nær Idealet maa Tilskuerpladsen svøbe sig om Scenen som Bindet om Bogen, Væggene om Værelset. — De unge Adelsmænd blandt Shakespeares Tilskuere vidste, hvad de gjorde, naar de flyttede Stolene op paa selve Scenen!

Under Illusionsfordringens Synsvinkel maa det siges, at københavnske Teatergængere kun kender Kunstens Forgrovelse — Skuespillerne med. De er kun vant til at virke med stærk Stemmeføring, groft tilhugget Mimik. Dette gælder selv Dagmarteatret, der vel nok er vor „intimeste“ literære Scene. Allerværst er Forholdet paa det kgl. Teater.

I al Almindelighed turde Oprettelsen af et nyt Teater her i Hovedstaden næppe friste Kapitalister — vi har snarest et for meget. Alligevel føler jeg mig overbevist om, at et „intimt Teater“ kan trives og blomstre. Dets Trivsel er jo ikke afhængig af den fornøjelsessøgende Masse men af den kunstinteresserede Skare, der er talrig nok til straks at fylde Tilskuerpladsens 250—300 Stole. Og Skaren vil hurtig øges, efterhaanden som det intime Teaters Betydning og Værd trænger igennem.

En Fare vil imidlertid altid true dette Fremtidsteater — Udlandets „Intime“ kender den tilfulde — og den opstaar ved, at Dramaet virker som set gennem Forstørrelsesglas. Kunstens Blomster pranger festligt i Størrelse som i Pragt, men — Ukrudtet antager nøjagtig de samme Dimensioner.

Kan vore Forfattere skrive psykologiske Dramaer, der taaler at ses paa en intim Scene? Kan vore Skuespillere og Skuespillerinder overhovedet spille „intimt“?

Ligemeget, de kan vel lære det. Lad blot ikke Frygt slaa den skønne Tanke om et „intimt Teater“ ihjel!

Walter Christmas.

Charles Schwanenflügel.

af hvem vi omstaaende bringer et Kostumebillede, fejrede Fredag den 14. Oktober sit 25 Aars Jubilæum som dansk Skuespiller. Han optraadte for første Gang paa en dansk Scene som Narcisse i Niniche paa Dagmarteatret. Men forinden havde C. S. en Del Aar turet rundt som Skuespiller i Tyskland, været Elev af Lewinsky i Wien, spillet sammen med Kainz i Magdeburg, haft Engagement ved Hof-Teatret i Gera.

Ogsaa her i Landet har Hr. S. næsten stadigt været paa Vandring. Fra Dagmarteatret over til Folketeatret, atter til Dagmarteatret, igen Folketeatret, saa Aarhus Teater (6 Aar), derpaa til Det ny Teater, indtil han nu atter er havnet i Dagmarteatret, der har lokket ham med mange gyldne Løfter. Maatte nu blot Dagmarteatrets Direktion holde disse gyldne Løfter; thi Hr. S. fortjener det virkeligt, som den flinke og dygtige Kunstner han er.

Covent Garden.

Covent Garden er noget saare ejendommeligt. Paa samme Tid saa udpræget engelsk og dog mere kosmopolitisk end nogen anden Opera i Verden. Saa engelsk i dens ga-

„Tannhäuser“, 2. Akt.

bende Ligegyldighed for Beliggenhed og Omgivelser. Midt i Grønttorvet af samme Navn og i en uappetitlig Smøge har den slaaet Bo, den mærkelige Scene, hvor alle Verdens Sangkunstnere kappes om at optræde. Hendes Naade undgaar vanskeligt at sætte sin diamantbesatte Silkesko i visne Kaalblade, naar hun træder ud af sin elektriske Brougham. Paa alle Tider af Aaret forstaar en drillende Vind at feje det agrariske

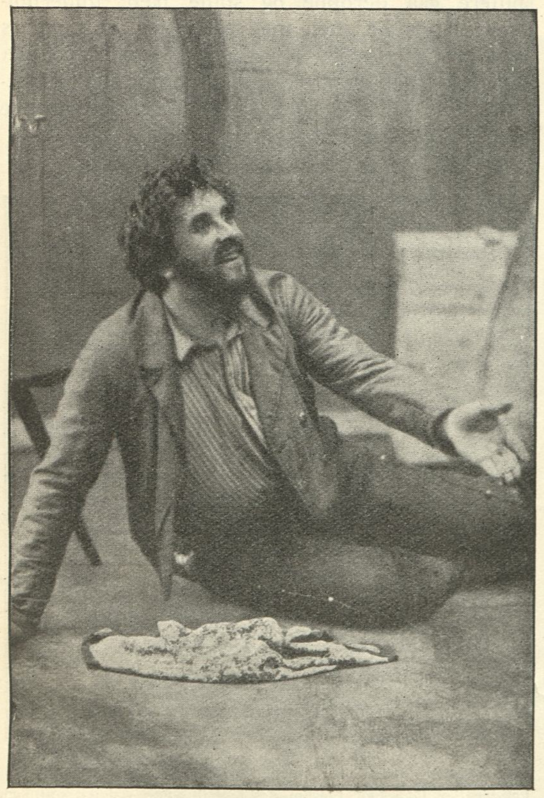

Pedro i „Dalen“, 2. Akt.

Affald hen foran Operaens beskedne Indgang. Op ad Kunsttemplets massive Vægge klistrer sig Pakhuse, hvis skidne Hæslighed maaske kun overgaas af Operaens Genbo, den „populære“ Politiret, hvor selvglade Magistratsdommere affyrer

Ejnar Forchhammer fra Frankfurt a. M.

smagløse Vittigheder paa den slimede Fangst af Storbyens letlevende og letfingrede Personer, som et vagtsomt Politi har travlet sammen i Løbet af Natten.

I Forhallen viger det udprægede engelske for det kosmopolitiske. Et fuldstændigt Babel! Alle Tunger summer en om Ørerne. Fra fløjlsvokalet russisk til spyttende tyske Gutturallyde. Aabenhjertig engelsk Kaglen blander sig med italienske Fløjtetoner. Og glad betaget lytter man til konsonantsløjfet, dansk Kvidder.

Behændigt undgaar man at faa sit Ansigt molesteret af en ivrig Franskmands vildt gestikulerende Arme. Men mindre behændigt planter man derved en veltalende Hæl i en blændende Ladys guldislaaede Tyllsslæb. Gallerens baskende Forlemmer havde næppe været saa fældende, som hendes utilgivende Straffeblik.

Lader ikke Solen gaa ned over Eders Vrede .... hendes Uforsonlighed bærer Straffen i sig selv. Endnu engang trædes i hendes Slæb. Dennegang er Synderen en hjemmestrikket Germaner, hvis filtrede Urskove af Skæg og Haar og fanatiske Øjegløe fortæller, at Wagner er hans Gud og „Ringen“ hans musikalske Religion.

Saa fremmed, saa uventet han virker, denne ærlige Musiktilbeder i dette Selskab. Sikkert kommer han kun for at beruse sig i de Vellyde, Dirigenten kan trylle frem af sit Orkester og sine Sangeres gyldne Struber. Hvor mange af de andre er saa elskeligt naive? For dem er at sees det væsentligste. En Notits under fashionable news. Eller maaske et genkendende Nik fra selve Majestæten. Naturligvis, Wagner er jo ogsaa god i og for sig, hvis han ikke var saa overspændt alvorlig. Hans Musik er saa slem til at give Migraine. Ak ja, hvad lider man ikke for Modens Skyld .....

Sæsonen er ikke inde. Man kan se det paa Logerne. De fleste staar tomme. Selskabet er ikke i Byen. Man er jo midt i Jagterne oppe i Skotland.

Musikbølgerne bruser igennem det mægtige Rum. Tæppet viger for Tannhäuser .... Tannhäuser med Kammersanger Ejnar Forchhammer som den vellystige Sagnridder. Vor berømte Landsmands dramatiske Opfattelse af Tannhäuser vil vække Modsigelse og Diskussion. Saa lidet traditionel er den, saa præget af en stor Kunstners individuelle Opfattelse. Men hans Stemme giver ikke Rum for Kritik. En stor og straalende Heltetenor! Som besejrede London, som den forlængst besejrede Tyskland. Og som vilde besejre København, hvis en dansk Sangers Gæstespil paa vor Opera var indenfor Mulighedernes Grænse.

Men Aftenen manglede Helhedspræg. Enkelte Solister sang ganske vist vidunderligt. Men det var ligesom Dirigenten manglede Evne til at smelte de enkeltes Præstationer sammen til

Tristan i „Tristan og Isolde“, 1. Akt.

et kunstnerisk Hele. Dog Dirigenten er et Verdensnavn. Hertz hedder han, og han er første Dirigent i Metropolitan, Amerikas fornemste Opera.

Alligevel, det var ikke som i Højsæsonen, naar den store Richter staar paa Podiet. Saa udføres Wagner ikke bedre paa nogen anden Scene end paa Covent Gardens. Under hans Tryllestav genfødes Wagner hver Aften. Enhver

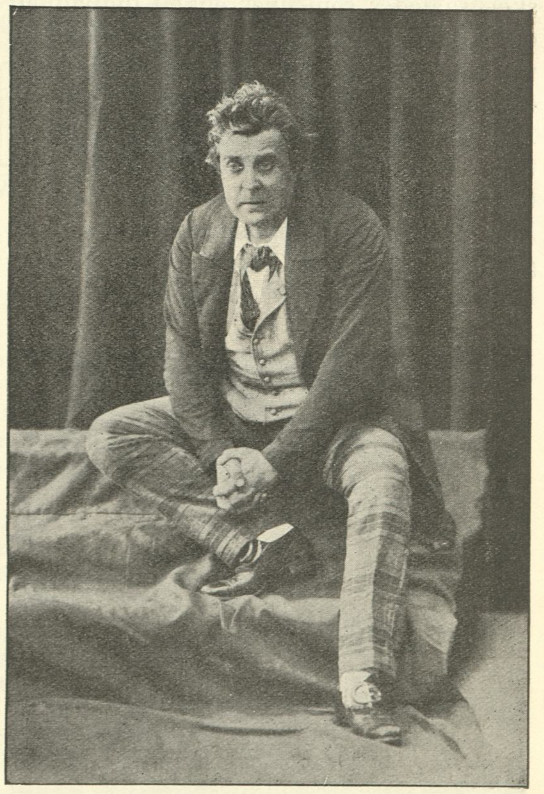

Caino i „Bajadser“, 1. Akt.

Ydelse, musikalsk eller dramatisk, gaar op i en wagnersk Enhed. Med en dansk Siegfried, en hollandsk Wotan, en kanadisk Brynhilde, en dansk Hunding, en belgisk Loke, engelske Rhindøtre kan han skabe en „Ring“, mere tysk og mere wagnersk end selve Bayreuths.

Kun Covent Gardens kaalbladrige Omgivelser og apatiske Publikum staar ikke Maal med Udsigten fra Fru Cosimas Musikslot og de musiktilbedende Zeloter, der hvert Aar er hendes betalende Gæster.

Axel Gerfalk.

Masken lægges.

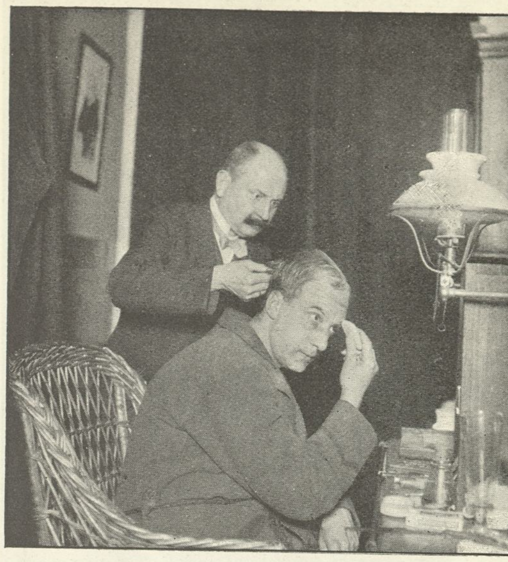

Dette Billede viser første Stadium af Masken.

Hr. Alb. Schmidt sidder foran sit Spejl, iført sin Sminkekaabe, og medens Frisøren, efter at have sat Parykkens Pandehud fast med Mastiks, nu trækker selve Parykken langsomt ned over Nakken, saa gnider Hr. Schmidt sine Øjenbryn ind med et Stykke Sæbe, at Øjenbrynshaarene kan komme til at ligge ganske glat ind paa Huden, saaledes at de nemt kan blive dækkede af Sminke og give Plads for nogle nye højere oppe paa Panden.

Der er vist næppe nogen Kunstner, til hvem der stilles saa store Krav, som til Skuespilleren! Han skal ikke blot eje det umiddelbare Talent, dette je ne sais quoi, der nærmest maa defineres som en mere eller mindre fintmærkende, sjælelig Fotografiplade, der gengiver Livet — Mennesket, saaledes som hver enkelt individuelt opfatter det, — han kan ikke nøjes med at være udrustet med klare, harmoniske Meddelelsesmidler, der benyttes med hele Kunstartens skolede Teknik, kort sagt Fantasi, Temperament, Diktion, Plastik, Kultur, Skole — alt dette er ikke nok. — Nej, til Skuespilleren stilles der rent legemlige Krav, som ikke til nogen anden Kunstner. Hvem spørger om et Billede er malet af en Mand uden Arme, om Billedhuggeren er pukkelrygget, Komponisten blind, og Forfatteren halt? Ingen! Alle andre Kunstnere kan se ud, som de vil; kun til den dramatiske Kunstner stiller vi legemlige Krav, hvor Publikum kun meget nødig gaar paa Akkord. Caruso er dog et levende Bevis paa, at en Tenor kan faa en forholdsvis god Akkord paa sit Ydre, og for Balletdansernes Vedkommende ligger det i Sagens Natur, at deres Organers Klang ingen Rolle spiller — men for Skuespillerens Vedkommende, ja, der beviser Mounet-Sully, at det længste Publikum strækker sig til at akceptere er — Skeløjethed. — Dette rent legemlige Krav er Skuespilkunstens Akilleshæl. Det hindrer nemlig ikke blot virkelig dramatiske Talenter i at følge deres Kald, fordi Publikum nu engang ikke vil akceptere en halt Romeo, men det lader ogsaa ofte en Romeo høste en ufortjent Hæder, blot fordi han rent legemlig fyldestgør de Krav, der nu engang stilles. — Naa, er saaledes den Si, de vordende Skuespillere skal passere, ikke altid ideelt set ganske retfærdig, saa slipper der dog mange ind paa de skraa Brædder, som, om de just ikke er legemlig defekte, saa er de heller ikke saa ideelt skabt, at de kan illudere legemligt i alle Roller. Saa maa Skuespilleren søge sig Hjælpemidler, og blandt disse kommer Maskeringen i første Række. I gamle Dage besørgedes denne altid af Teatrets Frisør. Skuespilleren forklarede Frisøreren, hvorledes han havde tænkt sig at se ud, og saa lavede Frisøren ham Paryk og Skæg, og sminkede ham hver Aften. Det kgl. Teaters Frisør Hoppensach skal saaledes have været en eminent Kunstner paa sit Omraade, og mange af Phisters og Rosenkildes Masker skyldes rent teknisk vist udelukkende ham. — Imidlertid bør det dog pointeres, at Maskeringen i gamle Dage var langt grovere og naivere end nu. Og i vore Dage, hvor baade Scenebelysning og de fortræffelige Fedtsminkefarver gør det lettere at naa et mere udpenslet Resultat, er det da ogsaa bleven en Regel, at Skuespilleren selv maskerer sig. — For at blive en dygtig Maskør kræves der mange Aars Arbejde og Erfaring, hvor man har lært sit eget Ansigt at kende til hver mindste Fure, og hvor det, som overalt i Kunst, gælder, at naa sit Maal med de færreste Midler. Ret naturlig bliver de bedste Maskører gerne de Skuespillere, der iforvejen qua Malere er begavede med Sans for Farver og Linier; og derfor hører de Herrer Albr. Schmidt og Aage Hertel absolut til vore bedste. Masken har en Aften før „Samson og Dalila" aflagt en Visit hos Hr. Alb. Schmidt, for gennem nogle Illustrationer at anskueliggøre en Maskering.

Chat-noir.

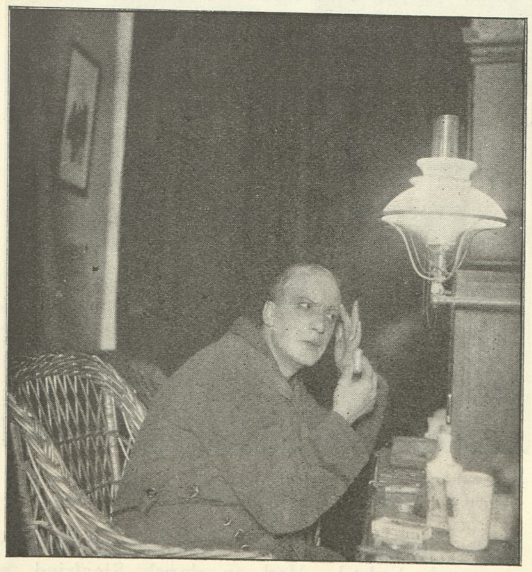

Paa dette Billede har Hr. Schmidt paabegyndt selve Sminkningen. Parykken sidder glat ned omkring Kraniet, Øjenbrynene er dækkede til, og Hr. Schmidt er ifærd med at smøre Grundteinten ud over Ansigtet, idet han af og til varmer den Sminkestang, han holder i højre Haand, over Gasblusset.

Skuespilleren og hans Kunst.

IV. Fru Mathilde Nielsen.

Først ryster Fru Mathilde Nielsen betænkelig paa Hovedet og ser lidt ulykkelig ud og siger: Ja, jeg spiller jo Komedie, og jeg har skam ikke saadan tænkt over hvordan og hvorfor.

Men faa Minutter efter er Fruen allerede — som den ivrige og sit Fag hengivne Kunstnerinde, hun er — langt inde i en Samtale med os om Skuespillerens Forhold til sin Kunst.

Jeg ved nok, siger Fruen, at der nu og da har hævet sig Røster om, at Skuespilkunsten var en andenhaands Kunst — altsaa i Virkeligheden slet ikke Kunst, og jeg forstaar ikke et Ord af det. Er det da ikke med Skuespil som for Eksempel med Litteratur: man læser en Bog, der maaske er underholdende, man lægger den bort og glemmer den; man læser en anden Bog, og førend man er kommet ret langt, maaske ved første Sætning, fængsles man, glemmer alt andet og læser ivrigt videre — Bogen er skrevet af en Kunstner.

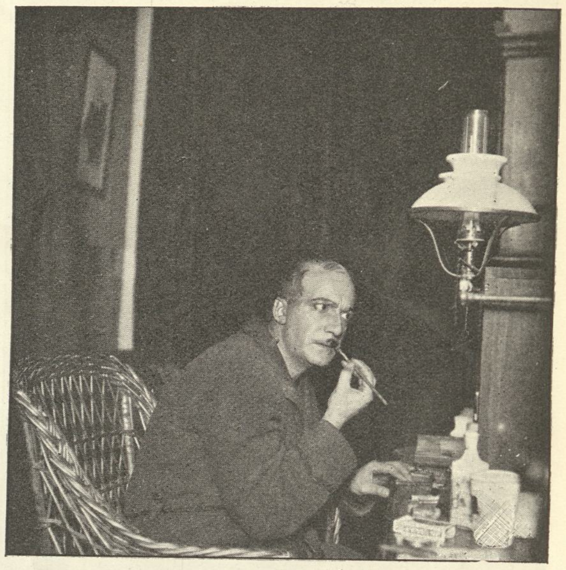

Dette Billede viser Masken paa et ret fremskredent Stadium. Grundteinten er gneden omhyggeligt ud i bløde Overgange dels til den usminkede Hals og dels til Parykkens gullige Silketøjspandehud. De nye Øjenbryn er tegnede op, og Kindpartiet viser ret skarpt de Skygger og Lyskanter, der om lidt under et blødgørende Lag Pudder vil give Ansigtet et ganske naturligt udlevet Præg. Imellem Øjenbrynene er der tegnet et Par Rynker op, og Hr. Schmidt er i Færd med at tegne sit Overskæg.

Talent og Talent er to Ting i enhver Kunst, ogsaa i vor. Ikkesandt: man ser nogle Skuespillere gaa deroppe og spille pæn, underholdende Komedie, men med eet lytter man, gribes dybt og fast, for en Kunstner er traadt ind paa Scenen. Og maaske er det de simpleste og ligegyldigste Ord, han siger, saa at det sandelig ikke er Digteren der fængsler.

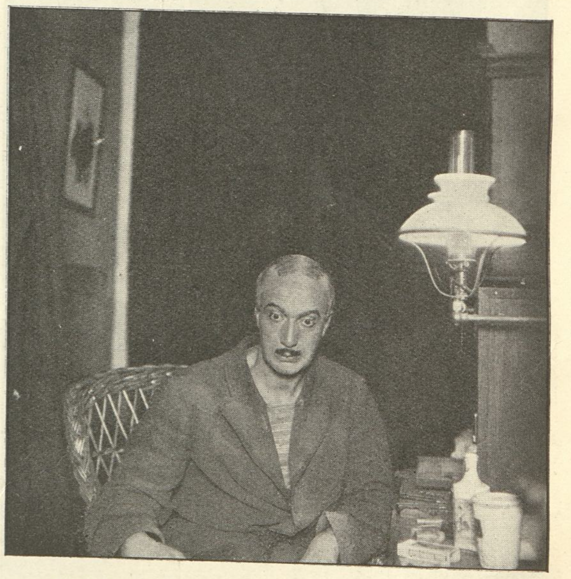

Endelig viser dette Billede os Masken færdig. Et tyndt Lag Pudder har ikke blot fjærnet det fedtglinsende ved det sminkede Ansigt, men ogsaa blødgjort alle Overgange, saaledes at man i blot et Par Alens Afstand ikke vil kunne skelne det naturlige fra det lavede.

Vi skal dog til Slut kun tilføje, at det er ikke alle Masker, der er saa diskrete i deres Virkemidler. Ikke alene er her hverken brugt forloren Næse eller Skæg, men ogsaa er der kun anvendt de færrest mulige Streger og Skygger; til Gengæld er de lagt med en saadan Omhyggelighed og bevidst Hensigt, at mangen en Portrætmaler vilde misunde Alb. Schmidt hans Værk.

Vi bøjer os ganske for dette indirekte Bevis, ægte kvindeligt — mere fornemmet end tænkt.

Videre taler vi om Skuespilleren under Udøvelsen af sin Kunst og Fruen udtaler:

Talent er efter min Mening først og fremmest Naturlighed, Evnen til uhæmmet at give sig hen i sin Opgave, leve i den og udfylde den, saa at Skuespillet bliver, som Livet selv, uden døde Punkter; Skuespilleren maa fylde Pavser og alle de Steder, Digteren har ladet staa in blanco, med Liv, med alle de Tusind vilkaarlige og uvilkaarlige Ting; derfor maa han have gode Øjne, og alle Betoninger og ikke mindst Pavserne maa han have sikkert Øre for; men først og fremmest kræves Naturlighed!

Dette her med Coquelins Teori, De taler om, det kan jeg alvorlig talt slet ikke forstaa. Jeg mener, at man slet ikke kan spille god Komedie uden at leve med i det. Og tager vi for Eksempel Eleonora Duse eller Betty Nansen — ja De kender vel dem begge — ikkesandt: de lever i deres Kunst, de græder, saa Taarerne løber dem ned ad Kinderne, og de roder Sminke og alting ud i Ansigtet uden Tanke paa andet end deres Spil. Nej, det med Coquelin kan jeg ikke forstaa.

Man kan ogsaa elske en Rolle, blot en lille Rolle kan man ligefrem elske, altid tænke paa den og ikke vilde af med den.

Naturligvis skaber man sig under Arbejdet med sin Rolle en Basis, noget, der ligger fast; man lærer Rollen, skaber Skikkelsen, tilpasser Maske og Kostume — men saa giver man sig over.

Fru Mathilde Nielsen har rejst sig og gaar ind i Værelset ved Siden af for at hente nogle Billeder, hun vil vise os; og som hun gaar dèr, ungdommelig slank og rank, stadig talende til os derinde fra i sit djærve og ligefremme Sprog, slaar netop det ned i os, som hun selv nylig fremhævede: Naturlighed først og fremmest; hun er paa Scenen og hjemme sig selv, altid naturlig og ligefrem.

Man kunde sikkert heller ikke, vedbliver hun og sætter sig atter overfor os, føle en saadan Trang til at skabe Skikkelser, en saadan Kærlighed til sin Gerning, som Skuespilleren føler, hvis hans Kunst kun var andenhaands, kun betjente den egentlige Kunstner.

Og har man saa, som jeg nu, faaet sit eget gode Publikum, som holder af En, saa kan De tro, det er dejligt at spille Komedie; jeg kan mærke mit kære Publikum dernede, saa saare jeg kommer ind paa Scenen. Har man saa desuden en saa eminent Instruktør, som Herman Bang — De ved ikke, hvor han kan give baade Lyst og Evne — ja saa kan man sagtens.

Saa er der kun det kedsommelige, som vi Skuespillere er udsatte for: at en Kritiker ødelægger og affærdiger med et Pennestrøg et stort og anstrengende Arbejde med en vanskelig Rolle uden i mindste Maade at retlede os og lære os noget — medens vi ofte paa den anden Side kan blive hævet til Skyerne i en Rolle, som vi uden mindste Arbejde blot „løber ved Siden af“.

Samtalen glider nu ud i vide Digressioner og drejer ind paa mere personlige Forhold og Tildragelser i Teaterverdenen, som intet har med vore Emner at gøre, og som vi ikke skal røbe for vore Læsere — selvom de maaske ingenlunde havde noget derimod.

Axel Juel.

En Teatermiddag.

En Teatermiddag.

Aktieselskabet „Casino“s Bestyrelse holdt forleden i Anledning af det sidste, gode Regnskabsaar en lille Fest, hvortil var indbudt forskellige Gæster.

Vor indiskrete Fotograf har foreviget det historiske Øjeblik, da Formanden, den populære Overretssagfører Andreas Albeck taler for Casino's Direktør, Hr. Fritz Petersen.

Naar vi undtager, at en enkelt Gæst under Magniumsbombens uventede Eksplosion uvilkaarligt lukker Øjnene, tror vi at turde sige, at Billedet ellers er saa godt, at vore Læsere med Lethed vil genkende alle de kendte Københavnere, som deltager i „Casino“s Glædes- og Takkefest.

H.

Scenebillede af „Uglereden“.

Forrige Uge.

Folketeatret. Albert Gnudtzmann, „Uglereden“. Komedie i 4 Akter.

Det kan ikke skjules, at den dramatiske Støbning denne Gang ikke er lykkedes for den elskværdige Forfatter. Og saa underligt det maaske kan lyde — jeg tror, det er den indlagte „Russers“ Skyld. Det er, som om denne gebrokkent talende Fanatiker med sin Dynamitbombe parat i Lommen, har virket ligesaa desorienterende paa Forf. selv, som han virker paa Publikum ved sin sære Opdukken blandt skikkelige Smaafolk i Grønnegade.

Dynamit — der er da fremfor alt, Handling, Knald og Effekt; og Forf. griber hvert Øjeblik efter Dynamiten, men lader den alligevel bero i Lommen, til Tæppet i sidste Akt lige skal til at falde. Der var ellers meget i Forf.'s Observationer undervejs som igen viste Gnudtzmann's Evne til at sé paa og forstaa det brave Borgerskab.

Hvis han f. Eks. vilde „romanisere“ „Uglereden“ og stryge — eller bedre — forklare „Russeren“, vilde han vist faa Fornøjelse af sine Forstudier.

Spillet stod ikke paa Højde med Folketeatrets øvrige Forestillinger. Navnlig var Hr. Feddersens helt udvendige Kopi af Hr. Johs. Nielsen ikke tiltalende. Fru Dinesen i

Mathilde Nielsen,

født 26. Oktober i København som Datter af Handelsbogholder Musmann; debuterede den 23. August 1884 paa Casino som Glarmester-Ane i „Fastelavnsgildet“; ved Casino 1884—1889; ved Folketeatret 1889—1891; ved Dagmarteatret 1891—1910.

Sigrid Neiiendam,

født 31. Maj 1873 paa Gjedvad Seminarium; gennemgaaet Askov og Rødkilde Højskole; Elev paa det kgl. Teater 1888—1891; debuterede 1. September 1891 paa det kgl. Teater som Ane Kandestøber i „Barselstuen“; ved det kgl. Teater 1891—1896; 1896 Gæst ved Dagmarteatret; ved Folketeatret 1900—1910.

FIRE GEMYTLIGE DAMER.

Dersom man kunde faa disse fire „gemytlige“ Damer samlede paa en Scene, var der da ikke Tvivl om, hvilket Stykke, man saa skulde spille. — Naturligvis Holberg's „Den forvandlede Brudgom“, der jo som bekendt udelukkende spilles af Damer! Naa, saa velhavende bliver vel næppe nogen Scene; foreløbig flotter det kgl. Teater sig med at eje to af dem, medens Sigrid Neiiendam og Mathilde Nielsen lader til at være vokset sammen med henholdsvis Folketeatret og Dagmarteatret. Det er absolut vore fire bedste komiske Karakterskuespillerinder, og alle fire fuldt paa Højde med Udlandets bedste. □

Jonna Neiiendam,

født 6. Juni 1872 som Datter af Prof. Edgard Collin; det kgl. Teaters Elevskole 1888—1891; debuterede 1. September 1891 paa det kgl. Teater som 1. Pige i „Barselstuen“; ved det kgl. Teater 1891—1892; ved Dagmarteatret 1892—1898; ved Folketeatret 1899—1900; ved Casino 1900—1902; ved det kgl. Teater 1902—1910.

Sophie Walleen,

født 15. Maj 1861 som Datter af Dr. phil. C. Rosenberg; debuterede 9. November 1882 paa det kgl. Teater som Antoinette i „Gnister“; kgl. Teater 1882—1885; ved Folketeatret 1885—1889; ved Dagmarteatret 1889—1893; Casino 1893—1894; kgl. Teater 1894—1910.

---

en bitte-lille Rolle var det mest menneskelige i hele den lange Personliste. Og Frk. Thorberg-Sommer var nydelig og sød — som sædvanlig.

Edgard Høyer.

Charles Schwanenflügel.

Franz Moor i „Røverne“.

Hr. Wulffs dramatiske Udrugningsanstalt.

Et Interview med Frederiksberg Teaters yngste Stjerne.

Blandt vore Teaterdirektører er Emil Wulff maaske den, der har det sikreste Blik for at opdage unge Talenter, ja man kunde næsten fristes til at sammenligne hans Teater med en dramatisk Couveuse, der Gang efter Gang har forsynet de andre Hovedstadsscener med endog særdeles brugbare Kræfter. Vi behøver blot at nævne i Flæng: Rosa Hiort, Will. Bewer, Seemann, Rasm. Christiansen, Dagmar Krarup, Edith Buemann, Psilander. Det kunde synes en Smule utaknemligt af de paagældende Kunstnere saa brat at forlade „Udrugningsanstalten“ derude i Alléen, men et Held er det for Hr. Wulff, at hans Spejderøje stadig opdager ny Rekrutter.

Sidst har han fra et Provins-Togt indfanget Hr. Gerhard Jessen og hans nydelige unge Frue, og begge har allerede i den forløbne Del af Sæsonen vist sig at være absolute Akkvisitioner for den lille Forstads-Scene. — —

Det er efter Forestillingen, at jeg i Teaterejer Jørgensens hyggelige lille private „Salon“ dybt under Jorden (dette skal forstaas bogstaveligt, thi den nævnte Wigwam befinder sig under Scenen) har den Fornøjelse af Direktør Wulff at blive forestillet for Ægteparret Jessen. De to er sikkert et af Hovedstadens yngste

Fru og Hr. Gerhard Jessen.

Skuespiller-Par: han 25, hun næppe fyldt de 22. Fru Jacoba Jessen er en henrivende, væver lille Skabning, hvis friske Ingenue-Ansigt titter frem under en kolossal Klokkehat. Et Par spillende, mørke Øjne, en sød Trutmund, og Frisure à la Ellen Aggerholm. Overhovedet paaminder den smaa Frue ikke saa lidt om den bortdragne Stjerne.

— Vil De nu, kære Frue, begynder jeg Interviewet, i disse strænge Herrers Nærværelse fortælle „Masken“, hvorledes De fik den fortræffelige Idé at gaa til Scenen!

— Aah, siger Fru Jacoba med et Smil, der blotter en Række friske, en Smule uregelmæssige Tænder, vi boede ligeoverfor det gamle Teater i Odense, og jeg, der var en 15aarig Tøs, kom saa meget derover; jeg fandt, det var det bedste Teater i Verden, saa hyggeligt og rart! Saa var det, „gamle Green“ (Alb. Helsengreen) engagerede mig. Tænk, han troede virkelig, der kunde komme noget godt ud af det!

— Hvad spillede De?

— Løjtnanten i „Familieraad“. Men jeg talte jo et forfærdeligt Sprog . . . har jeg fortalt Dem, at jeg er Fynbo?

— Er Jacoba et fynsk Navn?

— Jeg skulde oprindelig hedde Jacobine, det var da rædsomt — —

— Videre!

— Hos gamle Green blev jeg kun ét Aar, og spillede lutter Smaaroller, for der var jo som sagt det i Vejen, at jeg talte fynsk. Det taler jeg endnu! Og saa kom jeg til Julius Petersen.

— Naa, gav han Dem Roller?

— Ikke det, der ligner! Men jeg blev forlovet — med Gerhard dèr . . .

— Var det nødvendigt?

— Det er det første, man bliver ved et Provinsteater!

— Hvornaar kom „Gennembruddet“ — ja jeg mener det dramatiske?

— Hos Kornbeck. Jeg debuterede — i Nykøbing paa Falster — som Frk. Nitouche. Og Nykøbing-Pressen gav mig udmærkede Kritiker. Endelig kom jeg til Odgeir Stephensen, og hos ham fik jeg mange dejlige Roller — og blev gift med min Mand . . .

— Og nu agter De at erobre København, Frue?

— Det tror jeg ikke, jeg kan! Men Cecily

Hr. Alstrup og Fru Jessen.

Gennem Ild og Vand.

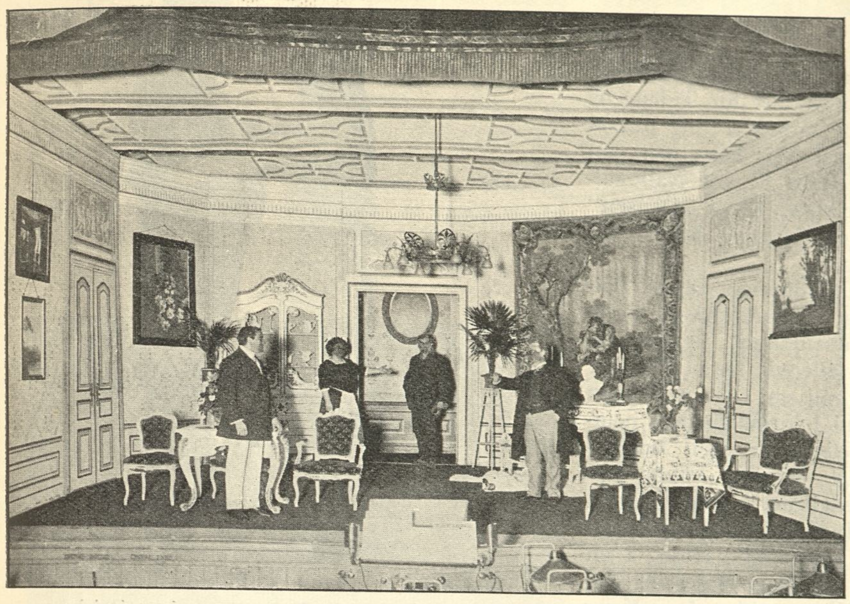

Scene af 2den Akt.

Gennem Ild og Vand, der hver Aften spilles paa Sønderbros Teater med Humør, har sit sikre Publikum fra Byens store Forstad mod Syd. Omkring den spændende Kærligheds Intrige, danner Brandkorpset den morsomme Ramme, hvor især Scenen i 3. Akt paa Vagtstuen, da Brandalarmen lyder, modtages med Jubel, ligesom Ildebranden i næste Afd. følges med aandeløs Spænding af det interesserede Publikum.

Sch.

---

er jeg glad for, og det støtter jo ogsaa gevaltigt, at jeg paa Scenen bliver forlovet med Alstrup. Han er saa forfærdelig rar at spille sammen med!

— Ja, han er „en dejlig Dreng"! Og en lille Begynderinde, som De, har godt af at læne sig op til hans brede, grundfæstede Popularitet! docerer jeg for Fru Jacoba, der nikker ivrigt med sit lille Hovede og giver mig Ret.

— I „Prinsen af Pilsen", siger saa den lille Frue, skal jeg være en Piccolo, og kvidre ganske lidt. Jeg tænker nok, jeg kan faa lært at synge — og saa med det samme vænne mig lidt af med det fynske!

Jeg tager Afsked med det unge Ægtepar, og Direktør Wulff, som følger mig til Dørs, bemærker:

— Jeg saa ganske vist i Provinsen Fru Jessen som Nitouche, men det var dog nærmest paa hendes Mand, at jeg byggede mit Haab. Fruen, hørte jeg, var „passabel". Nu tror jeg, at jeg har Grund til at være glad over dem begge!

Viggo S.

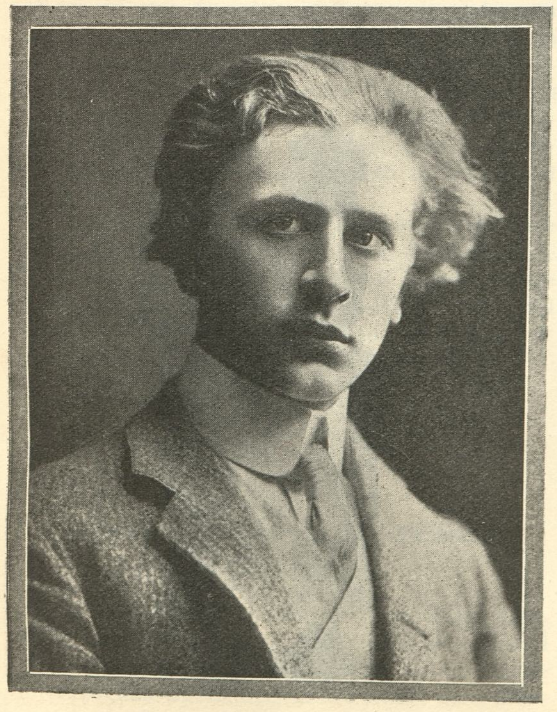

Percy Grainger.

Denne Koncertsæson synes at være begyndt under Flygelets Tegn. Efter Galston, Madame Carreras og Harold Bauer kommer nu vor gamle Bekendt Julius Røntgen, der aabner

Liza og Sven Scholander.

Rækken af den kommende Uges Koncerter. Siden den udmærkede Pianist for 11—12 Aar siden første Gang optraadte sammen med Sangeren Johannes Messchaert, har han været en jævnlig og velset Gæst i vore Koncertsale, baade som Solospiller og som Ledsager for — snart en Sanger, snart en Violinist eller Violoncellist. Denne Gang medbringer han sin unge Søn Engelbert, der en Gang før har præsenteret sit ualmindeligt lovende Violoncelspil for sin Faders trofaste Publikum.

— Ugen bringer endvidere to af vore egne fortræffelige Klaverspillere: Roger Henrichsen og Poul Schlüter, hver med en egen Koncert, og endvidere koncerterer en tredje ung lovende dansk Kunstner: Sangeren Magnus Lemche, der ved et Par tidligere Sangaftener har dokumenteret sig som en mere end almindelig fint forstaaende Fortolker af hjemlig og fremmed Sangmusik. Paa denne Koncert vil Hovedinteressen samle sig om et nyt dansk Arbejde, som her for første Gang fremføres, nemlig en ny Række Sange til Tekster af Aarestrup og Musik af Ludolf Nielsen, der selv ledsager Sangeren paa Flygelet. —

Og endelig kommer sidst paa Ugen den uforlignelige Madam Cahier, hvis herlige Stemme og store dramatiske Foredragsevne har skaffet hende en Popularitet, der sikkert ogsaa denne Gang vil have fuldt Hus til Følge.

—d.

Tonekunst.

Blandt Sæsonens mange Klavervirtuoser indtager — foruden Gottfried Galston, hvis Portræt „Masken" gengav i sit forrige Nummer — Harold Bauer og Percy Grainger de mest fremragende Pladser. Begge sidstnævnte omtales i Pressen med de stærkeste Superlativer.

Men desværre for Kunstnerne har Superlativerne — selv hvor de ere berettigede, som her, og ikke Overdrivelser i en betalt Reklames Tjeneste — vist ikke for Tiden den tiltrækkende Evne overfor Publikum, som de egentligt burde have; de er saa tidt blevne misbrugte som Basunstød for ringere Talenter, at de nu er svækkede og forringede i deres dragende Kraft.

Og det hjælper vel ikke at danne nye Superlativer, skabe nye straalende Sammenligninger. Ogsaa disse vil hastigt tabe i Værdi. Intet i Verden bliver saa hurtigt forslidt som en flunkende ny Betegnelse.

Det jævne, daglige Udtryk lever langt længere og griber tidt dybere, end Sprogets kunstfærdige Ord.

Vi vil derfor denne Gang blot kalde Harold Bauer og Percy Grainger for to virkelig dygtige, modne, mandige og kloge Pianister, som brillant kan staa for en hvilken som helst Kritiks skarpe Skud, men som det vilde være i høj Grad usømmeligt at skyde paa, da de altid fortjener et varmt og takskyldigt Bifald.

Ogsaa til Sven Scholander og hans nydelige, unge Datter, Lisa staar man i Taknemmelighedsgæld, naar man har hørt dem enten sammen eller hver for sig synge til Lutens blide Akkompagnement deres skælmske og skønne Viser.

Det er Kunst — saa god, som nogen anden.

Harold Bauer.

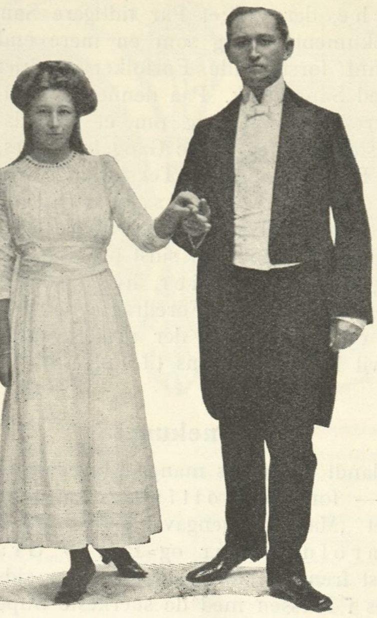

Fig. 1. Dansen begynder. 4 Takter Marsch.

Fig. 2, den 10de Takt, Chassé tilvenstre.

Fig. 3, den 11te og 12te Takt, Kompliment.

„Kong Christian-Dansen".

Hr. Redaktør!

Den mislykkede Parodi paa min „Nationaldans" gør jo denne aktuel for Tiden; og da De, Hr. Redaktør, har anmodet mig om at fortælle, hvorledes jeg oprindelig kom paa den Tanke at komponere en Dans til vor Nationalmelodi, samt kortelig meddele, hvori „Dansen" bestaar, skal jeg gerne efterkomme Deres Opfordring i saa Henseende.

En Notits i Bladene i Sommer, om at Balletmesteren ved „Operaen" i Paris havde komponeret en Dans til „Marseillaisen", genopvakte i mig en Tanke, som jeg allerede for et Par Aar siden havde beskæftiget mig en Del med uden dog at faa Tanken ført ud i Virkeligheden, nemlig at forme en Dans efter vor egen smukke Nationalmelodi. Som sagt, dengang voldte Opgaven mig visse Vanskeligheder; men nu, da jeg atter tumlede med Tanken, faldt Løsningen af Opgaven mig saa let som Fod i Hose. I en Audiens hos Kongen fik jeg hans Majestæts Tilladelse til at kalde min Komposition for „Kong Christian-Dansen, dansk Nationaldans".

Den blev danset første Gang i en større Forsamling ved „Arbejderforeningen af 1860's" Jubilæum og vakte da megen Opmærksomhed.

Dansen er nu udkommet paa Wilhelm Hansens Musikforlag, og da alle Danseundervisninger netop begynder i disse Dage, har jeg god Grund til at tro, at „Nationaldansen" i Løbet af Vinteren vil blive danset i hele Landet.

Vore første Lærere og Lærerinder fra Provinsen har allerede henvendt sig hos mig for at faa „Dansen" paa Deres Program.

Ovenstaaende Billeder gengiver saa godt, det har ladet sig gøre, de forskellige Figurer i Dansen i Rækkefølge.

Georg Berthelsen.

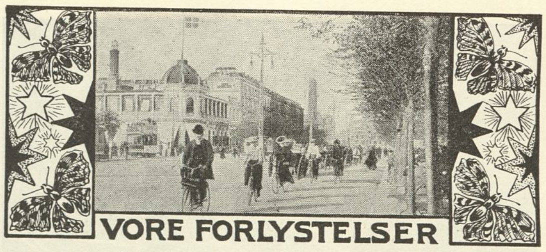

Spansk Interview.

Fornarina.

Naar man har hørt Fornarina kvidre sine henrivende Smaasange for Scalas' kræsne Publikum, set hende afvekslende med den pragtfulde hvide Kniplings-Mantille kastet over Skuldrene eller med det lille Hovedtørklæde — Pañuelóen — som bæres af Folkets Døtre, — ja, saa længes man virkelig ogsaa efter at gøre den lille pikante Spanierindes personlige Bekendtskab! Nu træffer det sig saa heldigt, at Undertegnede for 2 Aar siden havde den Glæde at interviewe Divaen, da hun havde sin Debut i Scala. Altsaa gør jeg Señorita'en min Opvartning i Direktør Lorenzens „Fyrste Salon" — — og her ser „Masken"s Læsere Resultatet:

Jeg: Maa jeg først og fremmest spørge Dem, kære Frøken, hvad De mener om Situationen i Spanien! Det ser jo broget ud dernede —

Fornarina: Jeg er Republikaner! Og Lerrux, Chefen for det republikanske Parti, er en god Bekendt af mig. Han nyder megen Sympati hos Folket.

Jeg: Da troede jeg rigtignok, De talte Kong Alfons blandt Deres Beundrere . . .

Fornarina: Aa, han har sagt mig nogle pæne Komplimenter, da jeg sidst optraadte paa Comedie Royale i Madrid — det er alt. Han er très-drôle — il fait un enfant chaque semaine! Jeg tror, den stakkels Konge er meget bange for Tiden. Man vil i Spanien, at jeg skal blive stor Skuespillerinde, og min Ven Digteren

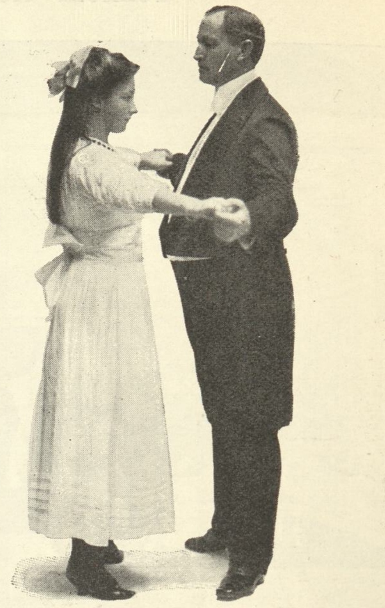

Fig. 4, den 13de Takt, 1 Skridt tilsiden.

Fig. 5, den 14de Takt, Chassé med halv Vending fra hinanden.

Fig. 6, den 17de Takt, langsom Galop.

Benavente vil skrive et lille moderne Stykke til mig . . . men jeg vil blive ved Variétéen. Dér tjener man mest, og Arbejdet er let. Jeg er hvert Aar engageret 2 Maaneder i Paris — Olympia, Folies Bergère, Ambassadeurs — og der venter mig nu et 10 Maaneders Engagement i Amerika. Jeg agter at arbejde endnu i en Række Aar. Mine Landsmandinder foretrækker jo at blive hjemme. De er en Smule . . . sauvages, og har Frygt for at rejse ud. Men jeg siger ligesom Napoleon: „Der er ingen Pyrenæer mere!" Jeg elsker at rejse. —

Jeg: Tænker De paa at gifte Dem?

Den spanske Danserinde Fornarina.

Fornarina: Aldrig! Min Frihed sætter jeg over alt. Men jeg siger: Livet er ikke værd at leve uden Kærlighed . . . mit Ideal er la vie Bohême med gode Kammerater og gens d'esprit. Jeg bryder mig aldeles ikke om la grande vie — jeg faar jo store Gager, og behøver det ikke . . . Da jeg sidst var i Madrid, gjorde man Banket for mig, og jeg blev feteret baade af Hoffet og Aristokratiet — — men det morede mig mere, da jeg optraadte ovre i Marocco, i et gammelt Træ-Teater. Alle Mennesker i Fez var tossede efter mig. Der var endog én, som vilde bortføre mig paa sin Hest . . .

Jeg: Kender De Gaby Deslys?

Fornarina: Kong Manuels Veninde — jeg har ofte optraadt sammen med hende. Det er nu en stor Overdrivelse, naar der tales saa meget om hendes kolossale Gager. Sandheden er den, at hun i hvert Fald i Paris selv betaler — eller rettere: hendes Protektor, en rig Sydamerikaner betaler — for overhovedet at optræde. Gaby er jolie femme, men . . . meget lidt Artist! En smuk Dukke er hun, intet mere . . .

Fornarina ser paa mig med sit dejligste Smil om den lille røde Mund, og de skalkagtige Øjne ler. Og hun beder mig til Afsked bringe Københavnerne hendes bedste Hilsen —: „thi selv om de ikke forstaar, hvad jeg synger, er de altid meget elskværdige!"

Henry Clay.

Fra Logen.

Billeder og Profiler fra Tribune og Manége.

Artistverdenens Spidser er med Rette Genstand for adskillig Misundelse paa Grund af de ofte urimelig store Gager, hvormed de internationale Specialitets-Teatre lønner deres Præstationer. For en 5—6 Aar tilbage gik Gagerne pludselig enormt i Vejret — og d'Hrr. Direktører var nødsagede til at „makke Ret". Nu synes det imidlertid, som om de store kontinentale Variété-Ledere er i Færd med at organisere sig, ligesom Artisterne jo forlængst har gjort, til Værn for deres Interesser. I Tyskland har en ny Lov fra 1. Oktober yderligere forbudt Agenterne at hæve deres fede 10 % i Provision. Naturligvis kan ingen forbyde dem at afslutte Engagementer, men praktisk set bliver det for Fremtiden Direktørerne, som maa betale den eventuelle Provision — med den Følge, at Gagerne bliver saa meget mindre! Direktørerne har endvidere oprettet et Bureau, til hvilket de er forpligtede til at give Oplysninger om, hvorvidt denne eller hin Artist har svaret til Forventningerne og altsaa er Pengene værd. Ligeledes skal det paagældende Bureau søge at hindre saadanne Misligheder som f. Eks. at en Direktør bliver „brændt af" for et engageret „Nummer" — i saa Fald kan vedkommende ikke faa Engagement noget Sted, før Forholdet er retableret — eller at en Artist antager falske Navne, og paa denne Maade vildleder en godtroende Direktion.

De to Parter, Artister og Direktører synes altsaa at ruste sig til Kamp. Men det store Publikum siger: Leve Konkurrencen!

* *
*

Vore hjemlige Stor-Variétéer synes i Øjeblikket at trives saare vel. I Cirkus er et stort Savn bleven afhjulpet ved det ny fortræffelig virkende Centralvarme-System — man mindes med Gru tidligere Tiders Gennemtræk! Den ny Direktør, Odense Manden Hr. Niels H. Nielsen kæler aabenbart for den store Variétés mest folkelige Bestanddele. Dette Publikum jubler baade over Schrøders Guttaperka-Ansigt og over de 4 engelske Spasmagere The Harmony Four, hvis Løjer nok kan faa selv den værste Spleen til at fordufte. Maaske Logerne finder mere Behag i The 3 Ellerks' elegante Jonglør-Akt med de flyvende Panamahatte, eller den norske Frk. Aagot Haglunds Romancer, eller Mm. Loiolas excentriske Dans. Denne sidstnævnte Dame optræder i et saa let Kostume, at man for hendes Skyld oprigtig maa glæde sig over det ovenfor omtalte forbedrede Varme-System i Lokalet.

I næste Maaned ventes bl. a. Wintergartens great attraction Jongløren Fields, der faar 8000 Mark for sit Hokuspokus. Den berømte Saharet var derimod Direktionen for dyr. 12,000 Mark i Maaneden er mange Penge! Gamle Lenbach burde aldrig have malet den smukke Danserinde. Takket være den Reklame ender Saharet nu som Millioneuse!

The Harmony Four.

* *
*

I Scala straaler den skønne og ungdomsgnistrende Fornarina som en Sol over et Program, der, — som god Tradition kræver det paa dette Sted, — indeholder en hel Række af den Art Attractioner, som har Ry ude paa det store internationale Variété-Marked. Fra Empire har Direktør Lorenzen faaet De Witt, Burns and Torrance, et engelsk Trekløver, som har fundet paa en meget original Idé: at forestille Dukker i en Legetøjs-Butik. Og fra Amerika er hentet de 2 sorte Kavallerer Scott & Whaley, som i vor Stepbeundrende Tid er sikre paa Sukcessen. Flyvende Ringe, Sang, Dans og Exercits, Haandspringere og orginale Bar-Scener, er de øvrige Ingredienser paa Oktober-Menuen, der yderligere oplives af Hr. Valdemar Larsens altid fixe Mellemaktsmusik. Indtil vi i København faar den moderne Stor-Variété med Promenoir, maa vi være Hr. L. taknemlige for hans Aktualitets-Sans og Hurtighed i Retning af at skaffe Nyheder fra Udlandet. Allersidste Nyhed: F. Popys store Pariser-Sukces „Sifflez, Pierettes"!

* *
*

Ude hos Bech-Olsen paa Aaboulevarden er Børnepantomimen „Askepot" genopstaaet i et Udstyr, som vil tiltale og more den yngste Generation, saa meget mere, som hele Pantomimen spilles af ganske smaa Purke og Smaapiger, der agerer med komisk Alvor. Moralisterne vil antagelig forarges over disse diminutive Artisters Optræden længe efter den ordinære Sengetid. Men forøvrigt blev „Askepot" for en Menneskealder siden eller mere spillet heri København — det var vistnok i Cirkus Leonnard — ogsaa af ganske smaa Børn, uden at nogen den Gang protesterede. Saa meget er sikkert, at Bech-Olsen i Øjeblikket har de bedste Chancer for at faa sin pyntelige Cirkus fyldt af det jublende yngste København, og han faar saaledes Stunder til at forberede sin næste Sensation: „Kaspars" Debut.

Badaud.

Til vore Abonnenter.

Den store og pludselige Tilstrømning af Abonnenter paa „Masken" har foraarsaget et saa overvældende Arbejde for Ekspeditionen, at det desværre har været umulig at undgaa enkelte Uregelmæssigheder.

De Abonnenter, der har beklaget sig over, at de først faar Bladet om Mandagen, kan vi trøste med, at der vil ske en Ændring heri, saa at „Masken" fremtidig vil komme dem i Hænde Lørdag Aften, senest Søndag Morgen.

Maatte „Masken" fra næste Uge ikke komme enhver Abonnent senest Søndag i Hænde, bedes Reklamation tilsendt Ekspeditionen.

Red.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.
Trykt i A. Rosenberg's Bogtrykkeri.
Klichéer fra Dansk Reproduktionsanstalt.
Speciel Fotograf Julius Folkmann.

KLAVER UNDERVISNING

Nanna Berg
Østerbrogade 11 1.
Telefon Øbro 2129 y. Træffes 11—12.

Klaver.
Anna Bulloch,
Elev af Leschetizky,
Odensegade 17, 4. Tr. 12—1.

Organist Julius Foss
Orgel Musik-Teori Klaver
St. Regnegade 3.
Telefon: Byen 1418 x.

Wolfgang Hansen
Klaverkursus oprettet 1883
Holbergsgade 26. — Telefon 756.

Roger Henrichsen
Klaverundervisning
Leschetizky-Metoden.
Linnésgade 2, 3. S. Tr. bedst 12-2.

ELLI JUNGERSEN
Forhaabningholms Allé 11, 1
Tr. 11—1. Telf. Vester 1337 y.

GEORG JESPERSEN
modtager Elever i
Klaverspil.
Købmagergade 43, 3. Sal
efter Oktbr. Flyttedag:
Carl Johansgade 9 Stuen
(ved Østerbrog. 100).

Olivo Krause,
Kgl. Kapelmusikus. Tordenskjoldsgade 25.
Tr. 9—11 & 4—7. Tlf. Byen 52.

Klaverundervisning,
Dagny Kristensen, Falkonerallé 102
Udd. ved det kgl. Musikkonservatorium.

Kai Müllen. Træffes Gothersgade 175, 2. Sal fra 12—1 eller
Telefon Godthaab 114.

Hertha Paludan
Klaverundervisning & Akkompagnement
Helgolandsgade 17, 4. Telf. Vester 2730 y.

POUL SCHLÜTER
(Leschetizky-Metoden).
Tr. 12-2. Vodroffsplads 4. Telf. V. 1927 x.

Alexander Stoffregen
Hauchsvej 5. Tr. 12—2 & 6—7.

HENRY WEST
Klaver og Violoncel
Lemchesvej 11. Hellerup.

VIOLIN UNDERVISNING

Miss Gwyn Davies,
Adr.: Rammel, Moltkesvej, Hj. af Rostrupsvej.
(Nyelandsplads). Telf. Godth. 874 x.

CARL JOHNSEN,
Lærer ved Statens Violinkursus
Linnésgade 27, 4
Træf. 11—6, Mand. & Torsd. 11—9. Sønd. 10—12.

Oluf Riis-Magnussen
Elev af kgl. Koncertmester Anton Svendsen
Dosseringen 32 St. Telf. Nora 188 y.

IDA RAFFENBERG
Violinundervisning og
Sammenspil (Violin og Klaver)
Stockholmsgade 17 2.

MASKEN

Ill. Ugeblad for Teater, Musik og Forlystelser.

1 Kr. 25 Øre Kvartalet.

leverer alle sine Abonnenter med hvert Nummer
GRATIS TEATERPROGRAMMER FOR HELE UGEN
til samtlige Teatre med Planer, Priser o. s. v. i et lille
32 sidigt Hefte i bekvemt Lommeformat.

Redaktion & Ekspedition: **Gl. Mønt 14, Tel. 5790.**

SANG UNDERVISNING

Organist EMIL JUEL-FREDERIKSEN

Musikskole.
Speciallærer i Stemmeomlægning og Kunstsang. Elev af Professor Eugen Hildach, Berlin. Foredrag af egne Sangkompositioner til eget Akkompagnement til Aftenunderholdninger og Koncerter.
— Sortedamsdossering 45 3 —

Frk. Ingrid Drost.
Mynstersvej 1. Telefon Vester 4154. Træffes 3—5.

Anita Hauch-Fausbøll
L. J. Brandes Alle 7.

Fru Poula Jacobsen.
Sangundervisning.
Specialitet: Tonedannelse og Romanceforedrag.
Sankt Annæ Plads 18, I.
Tlf. Palæ 1198 x. Træffes 11—12.

Thora Keller,
Frederiksberg Alle 40, 3. Tr. 12—3.

Operasanger Kierulf,
Fælledvej 6, 3. Tr. Mandag & Torsdag 2—4

MAGNUS LEMCHE
Vestervoldgade 102, 1. — Træffes Onsdag 12—2.

Nicolaus & Hedevig Lützhøft
Stormgade 25, 2. — Træffes 12—2.

Vilhelm Rosenberg
Prinsesse Maries Alle 7, 2.
Tr. Tirsdag & Fredag. Telefon Vester 2956.

Gudrun Saxtorph
Undervisningen gives i Elevens Hjem
Henv. Ahlmanns Allé 19, Hellerup.

DANS & PLASTIK

Private Timer i alle Danse.
Georg Berthelsen,
Danser ved det kgl. Teater.
Adolphsensgade 6. Telf. Strand 292 v.

Solodanser Rich. Jensen.
Indmeldelse Christiansborggade 1.
Tr. 4—6. Telf. Byen 3355.

F. LENSE.
Danser ved det kgl. Teater.
Indmeldelser 5—7. Wesselsgade 5.
Telef. Nora 738 x.

HOLGER NIELSENS
DANSESKOLE
Charlottenlunds Palmehave.
Program og Indmeldelse i Fru Rønnows Boghandel, Charlottenlund.

Danseundervisning.
Paul Petersens Institut.

KONCERT-BUREAUER

Bureau for Musikbestillinger
(*Aug. Petersen*).
Fælledvej 7. Telef. Nora 733 y.
Kun 1. Klasses Stryge-, Horn- og Pianomusik.

KØBENHAVNS ORKESTERFORENING.
— Musiker-Børs. —
Nørrevoldgade 23. Telef. Byen 354.

DANSK MUSIKBUREAU.
(Skandinavisk Koncertagentur).
Aaboulevard 14. Telef. Nora 883 x.

A/S Østrigsk Teaterkostume og Dekorations-Atelier
WIEN.
Komplette Teater Udstyr. — Vaaben
har leveret Udstyr til følgende Teatre i Skandinavien:

Danske:
Det kgl. Teater, København.
Det ny Teater, do.
Casino, do.
Folketeatret, do.
Nørrebros Teater, do.
Frederiksberg Teater, København.
Aarhus Teater.
Odense Teater, (Dir. Emil Wulff).
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Kornbech).
Oddgeir Stephensens Teater
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Alb. Helsengreen).

Svenske:
Kgl. Opera, Stockholm.
Kgl. dram. Teatern, Stockholm.
Oscarteatern, do.
Svenska Teatern. do.
Folkteatern, do.
Knut Lindroths Teatern.
Axel Hultmans Teatern.
Axel Lindblads Teatern.

Norske:
Nationalteatret, Kristiania.
Centralteatret, Kristiania.
Dir. Harald Ottos Tournee, (norske Provinser).

A/S Folmer Hansen Vester Boulevard 36
(Det danske Musikkonservatorium)
Telegr.-Adr.: Folmerhansen København. Telefon 4394. Statstelefon 53.

BLANDEDE BEKENDTGØRELSER

Herold, Ida Møller
i „Konge for en Dag“
Cornelius
i „Tannhaüser“.
Sin Herres Stemme
Skand. **Grammophon** A/s
Detailuds. **A. Green.**
17, Amagertorv 17,
overfor Kirken.

Grundlagt 1839.
Petersen & Steenstrup.
Musik-Instrumenter-Lager.
Pianola-Magasin.
Orgel-Harmonium-Fabrik
Store Kirkestræde 1.

„Musik für Alle“
udkommer hver Maaned.
Pris 50 Øre pr. Nr.
ialt udkommer 70 Hefter.
Katalog udleveres gratis.
Sidste Hefte: **Paul Lincke.**
Int. Musik-Sortiment
(Knud Larsen)
Gl. Kongevej 98, Telef. 8971.

KGL. HOFFOTOGRAF
PETER ELFELT
ØSTERGADE 24

ATELIER
JUL. FOLKMANN
KØBENHAVN K.
FREDERIKSBERGGADE 1, Hj. af Nytorv
TELEFON BYEN 3254 · ELEVATOR
Fotografisk Mønstersalon og Atelier for Kunstneriske Portræt og Genrefotografier.
Forretningstid 9—6.

JULIE LAURBERG & Co. FOTOGRAFISKE ATELIER
KONGENS NYTORV 13 — KØBENHAVN K
TLF.: 5091
Portræt — Arkitektur — Kunst.

MARY STEEN
KGL. HOFFOTOGRAF
AMAGERTORV 4

HAFNIA
SKATTEFRI
PORTER
uovertruffen i Kvalitet og Aroma

Syrine Svendsen,
Kostume-Atelier.
Vesterbrogade 35, Mezz.

Bedst indrettede
DAME-FRISØR-SALON
Badeanstalten København
Telefoner: 9100 - 9103 - 9104.
Adgang til Salonen uden Badebill.

Teaterbladet »Masken«. Udgivet af et Interessentskab: Ansvarshavende Redaktør Ivar Hiort.
Annoncepriser: 75 Øre paa Forsiden, 50 Øre paa de andre Sider pr Nonpareille. Rabat 25 %, 15 % og 10 %.

MASKEN

1STE AARGANG | LØRDAG DEN 29DE OKTOBER 1910 | NUMMER 5

Kgl. Kammersanger Vilhelm Herold

som Havemand og Billedhugger.

Efteraarsvinden fejrer et helt Orgie. I springsk Drillevorenhed og strygende, kompakt Vælde farer den over Ryvangs Alle's støvede Landevej og de omkringliggende Havers Nøgenhed. Kammersanger Herold staar iført Træsko og Havejakke med Trillebøren „all right" i Havens Udkant, nær Granplantagen, hvor Vinden føles mindre voldsom, mere dæmpet: „Ja, det er min Stolthed, den Plantage. Kun 1 Aar gammel og allerede skærmende for Storm og Vind. Haven er mig nu i det hele taget uundværlig. Tidligt om Morgenen og hver Time paa Dagen, jeg har tilovers for andet Arbejde, tilbringer jeg hernede og samler Styrke i den friske Luft. Men kom videre og se paa Sagerne. Her har jeg tænkt mig en fremtidig Nøddeallé. Hækkene er allerede store, som De ser. Og tænk Dem, naar man engang bliver gammel, at kunne gaa her krumrygget, med Hørerør og udveksle Fortidsminder". Kammersangeren ler og giver i et Øjebliks Glæde en saadan rystende Gamling, et helt lille Stykke Skuespilkunst. Saa fortsætter han: „De undres over, at alt staar saa godt og frodigt. De kan tro, der skal ogsaa arbejdes med det. Moder sagde altid: „Ja, Vilhelm, han kan sagtens! Bare han planter en Pind i Jorden, bærer den Frugt!" — men dertil har jeg altid bemærket: „Ja, men graves skal der — og vandes, for at opnaa noget Resultat. Pinden gør det ikke alene" —." Vi har allerede tilbagelagt et stort Stykke af den smukke Have, da Hr. Herold slaar ud med Haanden over et frodigt Stykke Jord, bugnende af Grønkaal, Løgvækster, Salat-Vegetationer o. a.: „Det er min Køkkenhave. De kan tro, jeg har haft Glæde af den. Tomaterne ser ganske vist lidt mistrøstige ud, men de har saamænd gjort deres Pligt. Over 100 Pund har jeg høstet af dem i Sommer. Men kom nu ud i Forhaven og se min Loggia." Lidt efter staar vi i Forhaven, efter først at have passeret „Folkenes Have", et smukt Stykke Blomsterflor med Lysthus, reserveret Tjenestefolkene. Loggiaen er virkelig imponerende. I den stærke Blæst staar dens stoute Piller hvide mod den graa Efteraarsdag, med den røde Vildvin svingende frem og tilbage. Den er helt italiensk, selv i den dansk-danske Efteraarsluft: „Jeg tror, den med Tiden vil blive brillant. I det hele taget er Haven her jo Fremtidens. De forstaar, at jeg glæder mig til den. Men lad os nu se at komme indenfor." Endnu et sidste Blik over Havens Rabatter og Græsplæner. Nogle Buske „la France"-Roser fanger særligt vor Opmærksomhed, saa race-rent de sarte Farver staar mod et i Nærheden blomstrende Pelargoniebeds purpurrøde Velnærethed. Havemanden Vilh. Herold har imidlertid taget Afsked med os, for straks efter at præsentere os Billedhuggeren af samme Navn, arbejdende paa sit sidste Værk, en Buste af Arkitekten, der har bygget hans Æventyr af en Villa. Det er ellers et sært Atelier, dette vi befinder os i, vistnok det originaleste, der overhovedet findes: med sine nogle og tredive Laurbærkranse paa Væggene: „Ja, De kigger paa Kransene. Her er to, særligt interessante, som jeg har faaet af den tyske Operasangerinde, der, som De maaske for nyligt har læst om i Bladene, blev myrdet af sin Elsker. Sært, hvor begravelsesagtig den ser ud, den ene, med sine næsten sorte Blade og gule Baand! Men her er fornøjeligere Trofæer," og Kammersangeren viser os Sejerskranse fra Fyrster og Operaer, med Inskriptioner som „Til Sangernes Konge", „Til den bedste Turrido i Verden" o. lign. Og til alt dette smiler han blot, dette halvt glade, halvt

Kgl. Kammersanger Herold ved Hjemmets Arne. Fot. Jul. Folkmann.

skeptiske Smil, et Sangergeni og en Menneskebegavelse i skøn Forening maa kunne avle gennem en Verdens Kothurnebegejstring eller Afgrundsdadel. Saa dækker Herold den paabegyndte Buste til med et vaadt Stykke Lærred — og sætter sig „en garde“: „Hvordan jeg blev Billedhugger? De skal faa Historien; men først maa jeg betinge mig: ingen Misforstaaelser. Jeg taler kun som Amatør, e r kun Amatør som Billedhugger — og intet andet. Iøvrigt har jeg altid sværmet for Billedhuggerkunsten. Naar jeg i mine ganske unge Dage kom til København, var det altid Skulpturerne, der drog mig, ikke saa meget Maleriet. Og senere har jeg ikke glemt min gamle Kærlighed. Nu har jeg jo ogsaa udstillet i samfulde 4 Aar. Naa, men det var Historien. Den begyndte en Sommermorgen i Hillerød, en tidlig Morgen jeg laa i min Seng og istedetfor at sove studerede nogle Reproduktioner paa Væggen, vistnok af Gyde-Petersen. Lige paa engang kom jeg til at tænke paa: „Det var nu morsomt at kunne lave saadan noget. Man maatte jo for Resten kunne m a a l e sig til det.“ Tanken beskæftigede mig saa stærkt, at jeg ikke fik Ro, før min gamle Moder havde lovet at sidde Model for mig. Jeg vilde lave en Buste af hende. Det saa ud til at være Galskab — men jeg maa nu altid have Arbejde under Hænderne. Jeg er nemlig — uden at prale — en Smule energisk. I samme Øjeblik, jeg fik Ideen med Busten, skruede jeg paa min Hjerne, skruede af for Sangeren Herold og lukkede op for Billedhuggeren dito. Samme Dag skulde min Hustru til Byen, og jeg bad hende derfor købe noget Plastilina. Jeg havde hørt Navnet hos en Billedhugger engang. Ler turde jeg slet ikke binde an med. Min Hustru fandt, det var Narrestreger, dette med Billedhuggeriet, og da jeg ikke desto mindre bad hende købe for 10 Kr. af ovennævnte Plastilina, protesterede hun mod at smide saa mange Penge ud til ingen Verdens Nytte. Naa, jeg fik min Vilje alligevel. Kavaletten manglede jeg imidlertid. Tommelfingret har jeg nu aldrig været, saa jeg fik fat i et Stykke Træ og sat en Afstiverpind op i det. Det hele anbragte jeg paa en Tøjskammel, der igen blev placeret paa et lille Bord — og jeg havde den yndigste Kavalet af Verden. Saa tog jeg fat paa Arbejdet. Det med Maalingen opdagede jeg jo snart var noget Sludder. Arbejdet interesserede mig imidlertid, Busten begyndte at ligne — og efter 10 Timers Forløb var den færdig. En Dag faar jeg Besøg af Frants Henningsen. Han ser Busten og spørger, hvem der har lavet den. „Aah, det er noget jeg staar og fedter med,“ svarer jeg. „Det var Satans! Den er virkelig god, røber Talent.“ Selvfølgeligt var jeg glad for Udtalelsen. Saa flyttede vi til København og boede paa „Bristol“. Der lavede jeg Busten af Zinck. Nu havde jeg endelig faaet bekostet mig en rigtig Kavalet. En skønne Dag sér Henningsen mit Arbejde. Han blev m e g e t overrasket — og udtalte kort og godt — — —“ Kammersangeren stopper op et Øjeblik. Det er som aner han Faren ved sin Aabenhjertighed. Og sikkert er det vel ogsaa, at mangen, gammel, pedantisk Tekniker sidder paa Lur og gerne vil hugge et Øje ud paa dette besynderligt begavede Geni. Saa smiler Herold: „Ja, jeg m a a vel forsætte. Han sagde: „Opgiv Sangen — og bliv Billedhugger! Jeg er imponeret. Selvfølgeligt skal De udstille den.“ Jeg protesterede. Jeg vilde ikke udstille den. Det var for det første kun for min Fornøjelses Skyld, jeg agerede Billedhugger, for det andet vilde Glæden blive taget fra mig, om den blev refuseret. Hertil svarede Henningsen, at en Censurkomité kunde begaa mange Dumheder, men en s a a stor var utænkelig. Forøvrigt kunde jeg lade en Billedhugger bedømme mit Arbejde: „Lad Brandstrup se det.“ Som sagt saa gjort. Nytaarsdag arriverede Brandstrup. Han sagde meget ærligt, at i Reglen morede Debutanter ham ikke, men mig var han lidt spændt paa, da Henningsen havde rost mig saa meget. Da han havde set Busten, sagde han, den var god, gjort med N a i v e t e t. Selvfølgeligt skulde jeg udstille den. —

Naa, saa indsendte jeg den. Og da jeg i Marts optraadte som Gæst paa den kejserlige Opera i Berlin, fik jeg Brev om, at min Buste var antaget. De kan tro, jeg sang godt den Aften. — — Saa var det i Aarhus til en Koncert i Musikforeningen. Lige da jeg stod og klædte mig om, kom der et Telegram fra min Hustru: „Galleriet har i Dag købt Din Buste. Hurra!“ Ja, saa faldt jeg ned paa en Stol og sagde højt til mig selv: „Nu bliver der vist Sjov i Gaden“— —.“ Kammersangeren smiler bredt ved dette Minde. „Ja, saadan gik det til. Siden har jeg jo udvidet min Horisont, navnlig paa mine Gæstespil; — og det Billedhuggerarbejde, som har gjort mest Indtryk paa mig, er ubetinget H o u d o n s „Voltaire“ i Téâtre-Français's Foyer og hans Buste af Gluck. Iøvrigt er jeg en stor Beundrer af Meunier, sætter ham langt højere end Rodin. Men husk endelig: dette er en Amatørs Kritik. Glyptoteket er ellers min Studieplads, navnlig C a r p e a u x finder jeg fortræffelig. — Hvad Billedhuggerevnens og -sansens Indvirkning paa det dramatiske angaar, da finder jeg den, navnlig for Operister, meget betydelig. Den skærper plastisk, giver Samlethed. Egentlig fik jeg først Øjnene op herfor, da jeg saa Mounet-Sully paa Téâtre-Français. Han virkede paa mig som græsk Billedhuggerkunst, indtog beregnet dvælende Stillinger, som i kraftige Udtryk gav det sjælelige. Navnlig Operaen, hvor Plastik og Optrin er betydelige Faktorer, har Brug for Billedhuggersans og -evner — langt frem for Skuespillet, hvor Ordet og det finere psykiske tales og giver Nuancer.“ — — Kamsangeren slutter. Vi tænder den „Henry Clay“, han har budt os, og forlader denne elskværdige Lykkens Yndling med det Indtryk at have talt med et jævnt, sundt, muntert Menneske — saadan som Genierne

Kgl. Kammersanger Herold som Havemand.

burde være. — Nede paa Vejen vender vi os. I det hujende Stormvejr staar Loggiaen rank — — mens Vinden flaar Vildvinen i blodrøde Strimer og slænger sit „memento mori" i Alléens golde Støv.

Oktober 1910.

Robert Hansen.

Scenens Hemmelighed.

I.

Hvad Folk synes om.

„Kritiken var god; Stykket gjorde ogsaa Lykke den første Aften, men Folk synes ikke om det" — det er en Udtalelse, som Enhver, der har haft en Smule med Teatret at gøre, mange Gange har hørt. Eller Modstykket dertil: „Stykket blev skældt ud af Bladene; man kan egentlig heller ikke sige, det gjorde Lykke, men Folk synes om det; der kommer Hus."

Man fortæller, at der en Gang i Wien levede en Mand, der havde den Evne at kunne forudsige en Teatersucces. Direktørerne kom til ham med de nye Stykker; han spaaede om deres Skæbne, og da hans Spaadomme i lang Tid ikke slog fejl, blev han hurtigt en velhavende Mand. Men saa kom en Dag Uheldet alligevel over ham; et Stykke, som han havde lovet Scenelykke, blev en oplagt Fiasko, og fra det Øjeblik var hans Stjerne slukket.

Maaske har denne Mand virkelig fundet de Love, hvorefter Sejren vindes paa Scenen, Reglerne for den offentlige Mening om en Forestillings Værd, der danner sig bagom den officielle Kritik. Maaske har hans Spaadomsgave beroet paa Tilfældigheder. Sikkert er det, at han aldrig har fundet Efterfølgere.

Teatersuccesens Love er den Dag idag uopklarede. Ja, det synes, som om de mest sagkyndige er mest udsat for at tage Fejl.

Hvert Øjeblik oplever man, at alle Beregninger omstyrtes. Direktøren, hvem et Nederlag i første Række gaar ud over, antager glædestraalende et Stykke, Skuespillerne, som i Ugevis maa ofre Tid og Kræfter paa det, gaar i Ilden med den Iver, som Troen paa en Sejr fremkalder; endnu paa Generalprøven, hvor den ledige Del af Personalet, enkelte af Teatrets Leverandører og Venner samt de illustrerede Blades Fotografer er til Stede, vækker det levende Interesse. Men paa selve Forestillingsaftenen er det, som om det hele pludselig visnede. Fejl og Misgreb, som Ingen af de Teaterkyndige kunde se, dem kan nu enhver Spækhøker mellem Publikum pege paa. Eller det omvendte: et Stykke, som egentlig ingen har troet paa, men som man spiller, fordi dets Forfatter hører til dem, et Teater nødigt afviser, eller simpelthen fordi man i Øjeblikket ikke har noget bedre — det faar pludselig Liv og Fylde. Det bider.

Ja, selv Kritikens Dom omstødes Gang paa Gang af Publikum. En bekendt og fremragende Kritiker fortalte mig, hvordan han i sin Tid anmeldte en Forestilling, som Direktøren havde bedt ham saa vidt muligt skaane, da den gerne skulde gaa otte Dage. „Den gaar ikke otte Dage," sagde Kritikeren, da han havde set den, og anmeldte den i Overensstemmelse dermed. Stykket var — „En Børsbaron". Omvendt har de sidste Dage frembudt et Eksempel paa, hvordan et Stykke, som den samlede Kritik havde spaaet en stor Sæsonsucces, svigtedes af Publikum.

Folk synes ikke om det. Men hvad synes Folk da om? Om det, som de ynder i Livet? Paa ingen Maade; et Stykke, som søgte at eftergøre Virkeligheden, vilde falde ynkelig igennem. Om Poesi? Endnu mindre; selv de største dramatiske Digterværker kan ikke i Folkeyndest hamle op med det behændigt gjorte Skabelonstykke. Men hvad da?

I al Almindelighed kan vistnok siges, at det, Folk skal synes om paa Scenen, det maa have brede Linier, et let tilgængeligt, menneskeligt Indhold, Lys og Farver.

Men dermed er ikke sagt ret meget. Og noget nærmere kan man ogsaa nok komme Spørgsmaalet paa Livet.

Man kan ikke angive, hvad der skaber den sceniske Sejr — den, som selv de mest udprægede dramatiske Spartanere kæmper for at vinde.

Men man kan kaste Projektørens Lys over enkelte undersøiske Skær, som, efter hvad Erfaringen viser, nok skal bringe ethvert Fartøj til at strande, der løber paa dem.

Scenens Hemmeligheder er, ligesom Havets, altfor ofte skjult for de Søfarendes Øjne.

Men en Del er jo efterhaanden blevet noterede paa Søkortene.

Jeg vil i en lille Artikelrække forsøge at angive enkelte af dem.

Alb. Gnudtzmann.

Kgl. Kammersanger Herold som Billedhugger. Fot. J. Folkmann.

Fra Berlin.

Til Direktørposten ved „Komische Oper" i Berlin har man udsét sig Dr. Morris, hvis unge Søn gjorde saa stor Lykke med sit dygtige Violinspil paa „Masken"s første Kunstner-Aften.

Kgl. Kammersanger Herold som Guitarspiller. Fot. J. Folkmann.

Vor yngste Sangerberømthed.

Johannes Fønss, der trods sine unge 26 Aar allerede har skabt sig et stort Navn paa Verdensscenerne, kan om en Maanedstid fejre sit 5-Aars Jubilæum for sin Debut paa det kgl. Teater i København.

Han er født den 16. Januar 1884 i Aarhus og debuterede den 15. December 1905 som Lorenzo i Gounods „Romeo og Julie".

Debuten var vellykket og den københavnske Presse spaaede Fønss en stor Fremtid ved vor Opera.

Men Skæbnen og Fønss selv vilde det nu anderledes. Da han ikke vilde vente paa Roller og paa den saakaldte 2den og 3die Debut, drog han til Tyskland, og i Frankfurt a/M. fik han hos Brødrene Forchhammer, Kammersanger Ejnar Forchhammer og Sanglæreren Viggo Forchhammer, den dramatiske og sanglige Uddannelse, der kvalificerede ham til den tyske Operascene, og som uden Tvivl bidrog sit til hans hurtige Karriere.

Aarsagen til denne Karriere, der er saa meget mærkeligere for den kun 26-aarige Bassist, som vore Tenorer Herold og Cornelius, der alene i Kraft af deres Stemmekvalitet har langt lettere

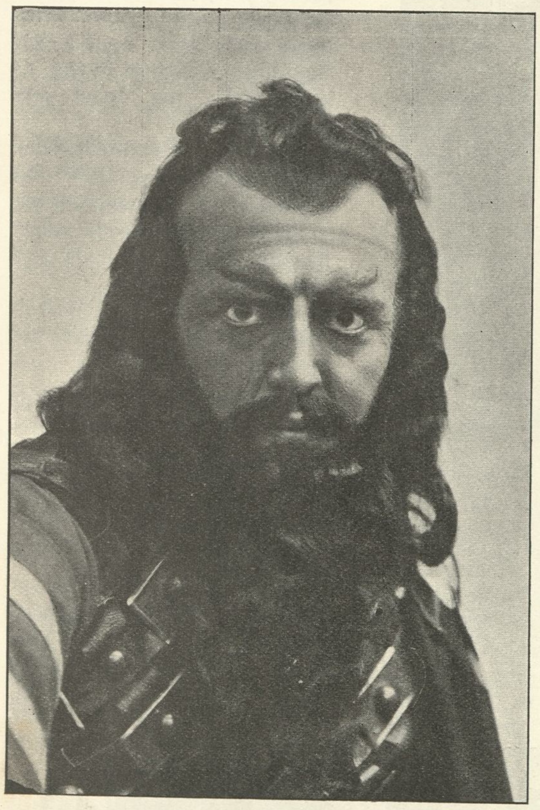

Hagen i „Ragnarok".

ved at vinde Sejre, først er naaede frem til Verdensscenen og Verdenssuccesserne i 40-Aars Alderen, maa vistnok foruden i Fønss særligt stemmelige og dramatiske Begavelse søges i den Omstændighed, at virkelige dybe Bassister i vore Dage overalt er en yderst sjælden Vare, langt mere sjældne end Tenorer, hvoraf vort kgl. Teater f. Eks. har 5—6, men kun én virkelig dyb Bas; og sidst men ikke mindst er det Fønss store Flid og Energi, der har bragt ham frem til den Position han nu indtager.

I det første Aar indstuderede og sang Fønss bl. a. paa den storhertugelige Hofopera i Mannheim, hvortil han var knyttet i 2 Sæsoner, ikke mindre end ca. 40 Partier, og i denne Vinter rejser han til Italien i den 5 Maaneders Pause, han har, inden han til Foraaret atter skal optræde paa Covent Garden i London, for i Milano at indstudere en Snes italienske Operapartier, fordi man paa Verdensscenerne altid giver Operaen i Originalsproget, og Fønss vil i sin Ungdoms Fremadhigen ikke lade sig nøjes med at være indskrænket til et enkelt Felt, men helst den ene Aften synge „Wagner" paa tysk, den anden „Verdi" paa italiensk, og, hvem ved — maaske den tredie „Gounod" paa fransk. I

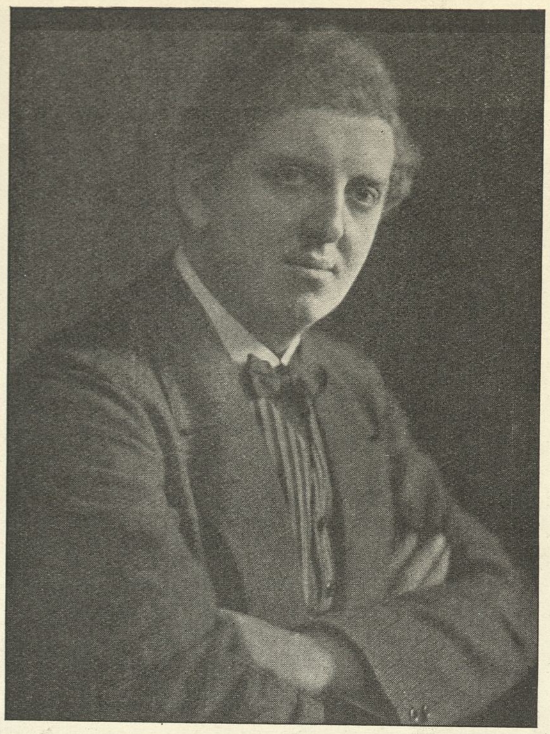

Hofoperasanger Joh. Fønss.

hvert Tilfælde skal han allerede til Foraaret synge baade i den tyske og italienske Sæson paa Coventgarden, denne Verdens fineste Operascene.

Fønss, der har givet Gæstespil ved mange Operaer, men endnu ikke paa vor kgl., har bl. a. sunget paa Hofoperaen i Mannheim, den kgl. Opera i Wiesbaden, ved de bekendte Maj-Festspil i Zürich, den kejserlige Hofopera i Berlin og Covent Garden i London.

Sidstnævnte Sted, hvor Fønss foruden Fafner, Hunding og Kong Marke ogsaa sang det højeste Basparti, som findes, nemlig Hagen i Ragnarok, strømmede Pressen over med Lovord over hans store ægte Basstemme og hans dramatiske Talent, og fremhævede, at man næppe i London havde set og hørt en bedre Hagen.

Og nu hænger den 26-aarige Sangers Billede mellem „Stjernerne" i Covent Gardens Foyer.

Paa den kejserlige Hofopera i Berlin, hvor Fønss allerede 24 Aar gammel sang som Gæst, gjorde han saa stor Lykke i Tryllefløjten som Sarastro, der i Modsætning til Hagen er det

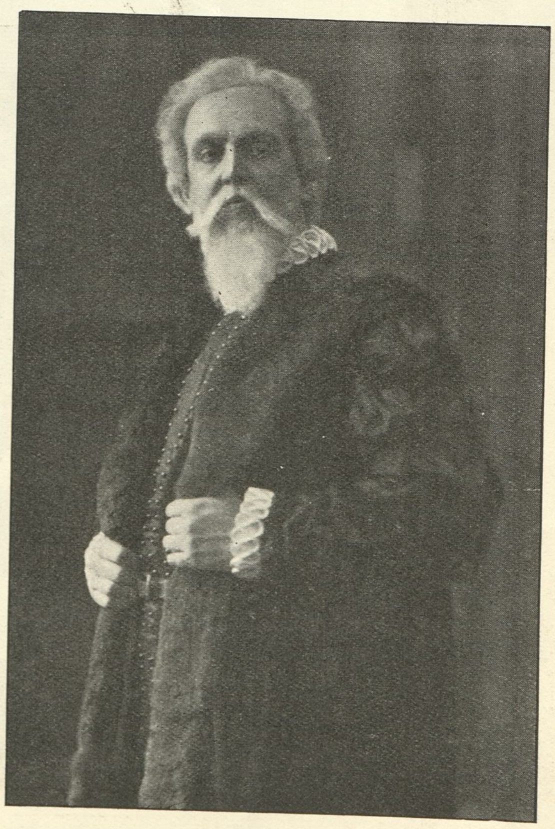

Grev Monterone i „Rigoletto".

dybeste Basparti, der findes, at Herman Bang, der paa det Tidspunkt var bosat i Berlin, skrev hjem i en Korrespondance:

„I megen Stilhed har en af vore unge Sangere paa den kgl. Opera i Berlin vundet en meget betydelig Sejr.

Det er Hr. Joh. Fønss.

Saa stort Ry er der gaaet af hans pragtfulde Bas, at der rundt omkring fra har været Bud efter den — endogsaa fra Operaen i Wien og New York.

Foreløbig har Hr. Fønss fulgt Kaldelsen fra Berlin, og for et Par Dage siden sang han for første Gang i Tryllefløjten.

Han vandt fuldstændig, og den ene Fremkaldelse fulgte den anden.

Kritiken dvæler ved hans Stemmes sjældne Materiale og hans fortrinlige Sangkunst."

Hvad det at gøre Lykke og faa god Kritik i Berlin betyder, faar man bedst et Begreb om, naar man samtidig læser, hvad Forfatteren Sophus Michaëlis skrev om Berliner-Kritiken i samme Blad, hvor Herman Bangs Korrespondance stod:

. . . „Berliner-Kritiken er sikkert for Tiden den haardeste i Europa. Den gør sig til af sin

Sarastro i „Tryllefløjten".

Ubestikkelighed. Den er utilgængelig for ethvert Maskepi med Teatrene. Man har ikke her det Særsyn, som iagttages i Ravnekrogs Storbyer, at Teater-Recensenten om Aftenen anmelder det Teater, hvortil han om Dagen er Leverandør af Oversættelser eller egne Skuespil. Kritik og Teaterledelse er hinanden ganske uvedkommende, nærmest fjendtlige Magter. Kritiken er hvas som Skedevand, der skaanselsløst opløser alle uægte og uædle Metaller. Sikkert til Tider for blaseret og for ubarmhjertig, men beundringsværdig i sin Hensynsløshed, i sin barske Kamp for at sætte Kravene højt."

Har Joh. Fønss saaledes allerede nu i sin unge Alder vundet Sejre og høstet Berømmelse paa Verdens betydeligste Scener, tør man vel nok spaa, at han har en stor og lovende Fremtid for sig.

Gid hans Eksempel maa virke smittende paa mange af de unge stemmebegavede Talenter, vi har herhjemme, saa de ikke slaar sig til Ro under vore trange Forhold, men forsøger at prøve deres Kræfter og deres Lykke derude, hvor Chancerne er saa meget større.

Vi haaber, at vor kgl. Opera, der under sin nye og energiske Ledelse bl. a. har engageret

Fafner i „Rhinguldet“.

vor Landsmand, Hr. Erik Schmedes til et Gæstespil i indeværende Sæson, ogsaa i en nær Fremtid vil give vore yngste Sangerberømthed en Lejlighed til at lade sin mandige og klangskønne Stemme høre fra Scenen paa Kongens Nytorv.

Ivar Hiort.

Maskens 2den Kunstner-Aften.

Vi henleder vore Læseres Opmærksomhed paa vor 2den Kunstner-Aften, for hvilken udførligt Program findes andet Steds i Bladet. For at lette den ingenlunde lette Ekspedition af Billetter til denne Fest, hvortil Tilslutningen sikkert vil blive overvældende, vil det være formaalstjenligste, at enhver samtidig med Rekvisitionen af gratis Billetter eller sideordnede Billetter til 1 Kr. leverer en Konvolut, der baade er adresseret og frankeret, saa at Ekspeditionen kan lægge Billetterne deri til Afsendelse. Herved undgaas Fejltagelser og fejl Adressering. Især sker der ad telefonisk Vej let en Misforstaaelse af Gadenavne og Husnumre.

Vi minde vore Abonnenter, der gerne vil have en ekstra Billet, om, at de kun behøve at skaffe en ny Abonnent, og de vil baade erholde en gratis Billet til sig selv og til den nye Abonnent. Men Beløbet 1 Kr. og 25 Øre maa da indbetales samtidig med Bestillingen.

Vi bede vore Læsere gøre sig nøje bekendt med foranstaaende Regler for Udleveringen af gratis Billetter og bemærke at alle Rekvisitioner paa disse maa være Ekspeditionen i Hænde senest 5. November.

Jo før De sender Rekvisitionen, desto bedre Billetter vil de faa, da Rekvisitionerne nummereres, eftersom de indgaa.

Forrige Uge.

Dagmarteatret: Paa ny opstod Esmann's gamle og veltjente „Magdalene“.

Ak! hvor dog Tidens ubarmhjertige Tand kan bide og flænse!

Det solide, dramatiske Tømmerværk i denne specifik-københavnske Folkekomedie havde holdt sig godt nok. Men meget af det, der var hængt uden paa Stilladset, havde lidt slemt! De jævne Borgerfolk talte jo ligefrem „Bogsprog“, og selve Magdalene, der i Begyndelsen virkelig er karakteriseret i Repliken som Fattigmandsbarnet, der drages mod Livets Fest som Møl mod Lyset, bevæger sig jo efterhaanden over i de nysseligste, journalitiske Vendinger.

Og Slutningen, hvor Kristus selv — efter Uhde's Mønster — dukker op midt i den københavnske Virkelighed, var jo ikke nær saa „poetisk“, som vor modtagelige Ungdom i sin Tid bildte os ind.

Og saaledes kunde man blive ved.

Alligevel! Der er ægte Drama blandet ind i de grelle Teatereffekter, der er Mennesker imellem alle Dukkerne, der er ædelt Metal imellem alle Slaggerne. Og Publikums Latter — men navnlig dets Graad — kan godt varsle en Renæssance for den gamle Folkekomedie.

Navnlig, da Iscenesættelsen stærkt havde understreget alle Effekterne, og da Frk. Diedrich's „Magdalene“ var saa rørende og menneskelig-sand.

Fru Rosenberg's kvindelige Læge var velgørende naturlig og højst tiltalende. Hvorfor sés Fru Rosenberg for Resten saa sjældent paa Scenen? Frugt skal nydes, naar den er moden; og nu er Fru Rosenbergs kultiverede Kunst moden og god. Det Teater, der ejer den sjældne Fugl, som i Teatersproget hedder „Damen“ ɔ: den dannede, modne Kvinde med Forstand, Følelse og Lune, det Teater — siger jeg — bør ogsaa for sin egen Skyld udnytte sit Aktiv!

Frk. Gerda Christoffersen havde med rigt Talent og stort Mod skabt en Rufferske, der baade i sin Komik og sin Uhygge, var egenartet og fantastisk. Mange Streger stærkere end den fotografiske Nøjagtighed, men sand Kunst i sin Karikatur! Stærkest virkede dette rent Dickens'ske Uhyre, naar Skuespillerinden ikke var bunden af Rollens Ord, men — i stumt Spil — digtede frit paa egen Haand.

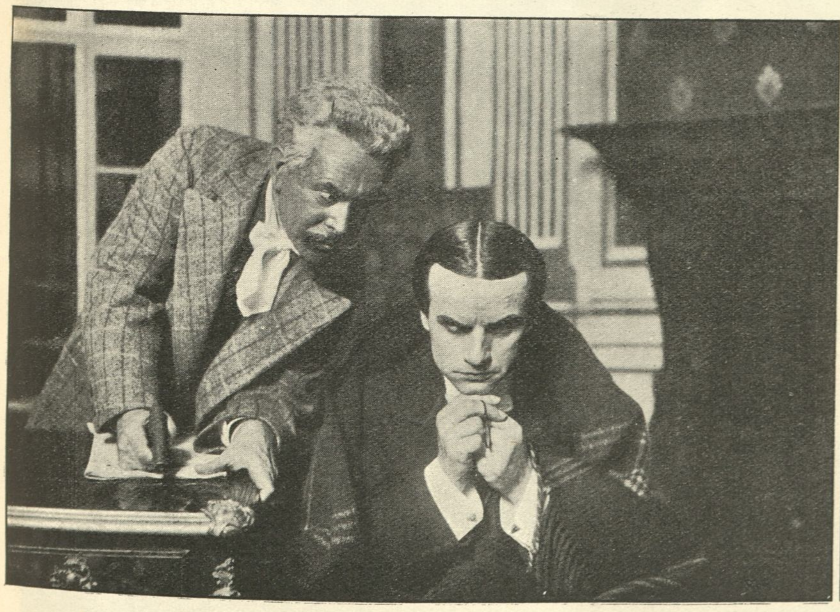

Emmanuel Larsen Robert Dinesen

Scenebillede fra „Mestertyven“.

Carl Alstrup Jutta Lund Krause

Scenebillede fra „Prinsen af Pilsen“.

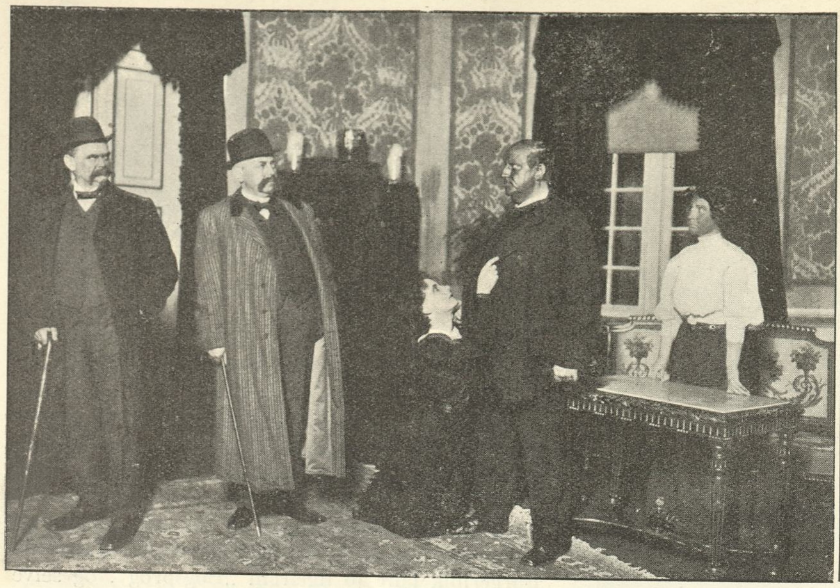

Hr. Wandahl Hr. Knüttel-Petersen Frk. Ellen Diedrich Hr. Alfr. Møller Fru Elisabeth Rosenberg

Scenebillede fra „Magdalene".

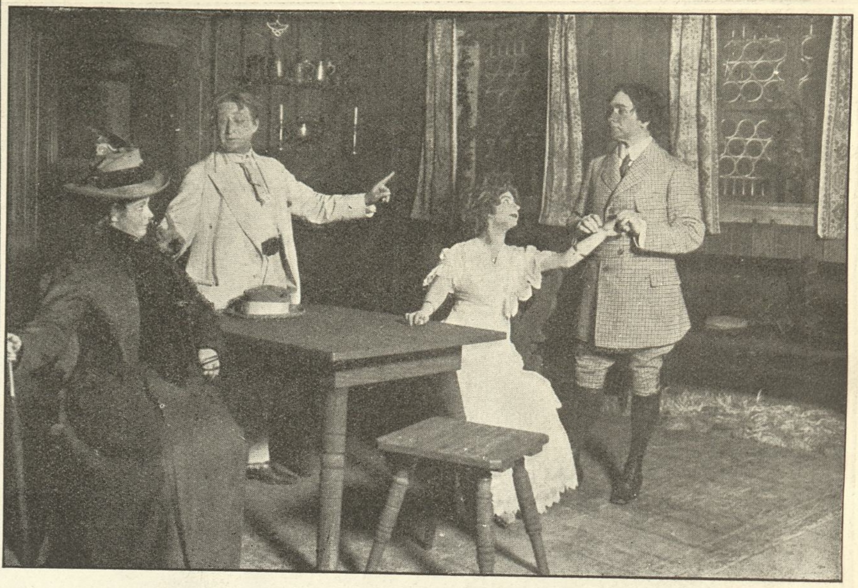

Fru Bloch Hr. Mantzius Frk. Ingeb. Larsen Hr. Neiiendam.

Scenebillede fra „Koncerten".

Alene for disse tre Skuespillerinders Skyld er „Magdalene" en Aften værd.

Casino. „Mestertyven" eller som den hedder paa fransk „Arsène Lupin" er en fiks og opfindsom Variant af de i de senere Aar ustanseligt opdukkende Detektivkomedier. Men her — som i Raffles — er det Tyven, der er Helten, den koldblodige, den geniale, den uovervindelige Folkekomediehelt. Og Opdageren med samt hele Politistaben er kun „Prügelknabe". Det syntes af og til, som om dette Forhold stred lidt velstærkt mod Søndagspublikummets nedarvede og tilvante Begreber.

Men i det hele morede og interesserede den spændende Handling med de mange Taskenspillerkneb aabenbart det udsolgte Hus, og baade Dinesens elegante og myndige Stortyv og Emanuel Larsens pudsige Detektiv gjorde megen og fortjent Lykke.

Edgard Høyer.

Før Palæ-Koncerterne.

Schnedler-Petersen om sit Program.

Da Schnedler-Petersen i Forsommeren 1909 overtog Joachim Andersens Post som Tivolis første Orkesterchef, var det klart for alle, at han tillige vilde blive Leder af Palækoncerterne i Vinterhalvaaret.

Disse Koncerter besøges af et usædvanlig musikinteresseret og modtageligt Publikum, hvis Hovedbestanddele man maaske kunde rubrikere under Kategorien: den dannede Middelstand. Netop i saadanne Kredse er Interessen for god og lødig Musik glædelig stor. Og saa maa man jo ikke glemme — at Palæ-Koncerterne giver En Lejlighed til at høre denne Musik paa ganske enestaaende billige Betingelser! For 50 eller 75 Øre kan man Vinteren igennem hver Søndag have en virkelig musikalsk Nydelse. Noget lignende eksisterer ikke i Udlandet. Det er karakteristisk, at den berømte Pariser-Dirigent d'Harcourt — som for 13 Aar siden dirigerede i Tivoli — for nogen Tid siden tilskrev Schnedler-Petersen; han paatænkte at arrangere nogle lignende populære Koncerter i Seinestaden. At vore hjemlige Palæ-Koncerter skal være Forbilledet for disse, kan kun smigre og glæde os.

I Anledning af den forestaaende Indvielse af Sæsonen har „Masken" haft et Interview med Palækoncerternes Leder. Hr. Schnedler-Petersen sad begravet i Arbejde ude i sit hyggelige Hjem paa Mynstersvej, hvor han fører en tilbagetrukken og rolig Tilværelse, optaget af sine mange musikalske Interesser, som han deler med sin indtagende, norskfødte Frue. Kapelmesteren var synlig oplivet af en lille Sviptur til Wien m. fl. Byer, og med sin vanlige Tillidsfuldhed og Entusiasme gav han os et lille Indblik i sin forestaaende Palæ-Koncert-Sæson.

— Det er jo mit Maal ved disse Koncerter at fremkalde Interesse for og Kærlighed til moderne og klassisk Orkestermusik, og jeg har i det første Aar i Fjor Vinter kun haft al mulig Grund til at glæde mig over Publikums Tilslutning. Det er, om jeg saa maa sige, forfærdelig fornøjeligt at staa i Spidsen for disse Koncerter. Et saa friskt modtageligt Publikum finder man sjældent. Og jeg tror at kunne sige, at alt i Fjor gik særdeles pænt. Som De ved, er det mit Tivoli-Orkester, jeg arbejder med. Derved bevares Kontinuiteten. Ja, jeg tør vistnok sige, at Palæ-Koncerterne vilde være en Umulighed uden dette Kapel. Thi mange Prøver er der hverken Tid eller — Raad til. Og det vilde absolut være urigtigt at forsøge en Forhøjelse af Billet-Priserne. Jeg selv modtager et særdeles beskedent Honorar pr. Koncert . . .

— De agter jo i Aar at begynde med en Johan Svendsen-Koncert?

— Ja, jeg synes, denne Tanke ligger saa snublende nær. Vi spiller hans 1ste Symfoni, „Zorahayda", en Legende, endelig Fest-Polonaisen, og Fru Lendrop synger nogle af Mesterens Sange. — Iøvrigt forestaar der forskellige Musik-Begivenheder, som vil blive mindet paa Palæ-Koncerternes Program. Saaledes Lange-Müllers 60-aarige Fødselsdag. Palæ-Koncerten den 4. December vil udelukkende blive helliget denne, baade af de specielt Musikkyndige og af det store Publikum saa yndede Tonekunstner. Jeg tænker bl. a., vi spiller Uddrag af „Der var en Gang —", og Kammersangerinde Ellen Beck vil synge Lange-Müllers mest kendte Romancer. Dernæst er det gamle Kuhlau vi vil fejre. Det er i Vinter 100 Aar siden, han fra Tysk-

Fru Price de Plane i Pantomimen „Pierrot og Pierette". Fot. S. Juncker-Jensen.

FIRE GRAAHAAREDE.

Aarene gaar hurtigt! Vi, der var unge, begynder at blive ældre, og de ældre begynder at blive de ældste. Takket være selve Skuespilkunstens Nerve, bliver en aktiv Skuespiller aldrig gammel, men naar Sminke og Paryk er taget af, og Skuespillerens egne „private" Ansigtstræk kommer frem, vil han dog ikke ganske kunne løbe fra de Aar, der har graanet hans Haar, — og, ja spørg blot de hosstaaende, hvor forbavset man bliver den Dag, da man indser, at de graa Haar har gjort een til alter primas, skønt Sindet er saa ungt som den yngstes.

□

Peter Jerndorff, født 24. November 1842 i København; cand. med. 1870; Elev af Prof. Phister; debuterede paa det kgl. Teater den 17. Februar 1871 som Aage i „Mester og Lærling"; ved det kgl. Teater 1871—1910.

Sofus E. Neumann, født 18. Juni 1846 i København; skulde have studeret Theologi, men kom 2. Maj 1863 til Casino som Korist og Elev; Elev af Høedt, Phister, Mantzius og Rosenkilde; debuterede 2. og 3. Juledag 1863 som henholdsvis Coquillet i „Det gode Sindelag" og Peter Ravn i „Spurv i Tranedans"; ved Casino 1863—65, ved Alhambra 1865—66, ved Casino 1866—1867, ved Folketeatret 1867—1872, ved Casino 1872—1883, ved Dagmarteatret 1884—1885, ved Casino 1885—1889, ved Dagmarteatret 1889—1904, ved Casino 1904—1910.

Hans Orlamundt, født 6. April 1837 i Aalborg; efter at have været tilsøs i nogle Aar debuterede han 5. Oktober 1856 paa Horsens Teater som Jokum i „En Søndag paa Amager"; spillede i en lang Aarrække rundt om i Norge og Provinserne, kom saa til Folketeatret, derpaa til Casino og endelig til Dagmarteatret; var i sin Tid Formand i K. D. K. F.

Hallander Hellemann, født 15. Januar 1852 i København; udgaaet fra den militære Gymnastikskole og Lærer paa Jonstrup Seminarium; debuterede 25. Maj 1879 paa Folketeatret som Kandidat Birch i „Et Kys"; ved Folketeatret 1879—1910; dekoreret med Medaillen for Druknedes Redning.

Ved en kedelig Fejltagelse var Fru Mathilde Nielsens Pigenavn i vort forrige Nr. angivet som Musmann. Fruen er, som vist enhver ved, født Neumann og Søster til Skuespiller Sofus Neumann.

---

land drog hertil Danmark, hvor han har udført en saa betydningsfuld grundlæggende Virksomhed paa det musikalske Omraade. Vi vil bl. a. bringe Udtog af „Røverborgen", et af hans mest berømte Værker, til Opførelse efter lang Tids Henlæggelse. Det kgl. Teater, har elskværdigt stillet sit Node-Arkiv til vor Raadighed, og forskellige kongelige Sangere og Sangerinder vil medvirke.

— Hvilke Solister vil De fremføre i Aar?

— Som altid gælder det her, at det bedste ikke er for godt! Her blot nogle Navne i Flæng: Ellen Beck, Johanne Stockmar, Tenna Frede-

Schnedler-Petersen og Frue.

riksen, Margrethe Lendrop, Gudrun Breuning-Storm, Nørregaard-Hansen, Krarup-Hansen, Helge Nissen, Cornelius, Høeberg, Fini Henriques og Peder Møller.

Hvor mange Palæ-Koncerter vil der blive iaar?

— I alt tyve. Vi slutter som sædvanlig i April. Jeg gentager: det er en ligesaa interessant som fornøjelig Opgave for mig at fremføre al denne klassiske og moderne Musik i broget Blanding for et saa lydhørt og forstaaende Publikum. Jeg sér min anden Palæ-Koncert-Sæson i Møde med Glæde!

V. S.

Fra Wieneroperaen.

Hans Gregor, den bekendte Leder af „Komische Oper" i Berlin, er for et Tidsrum af 10 Aar og for en aarlig Gage af 45,000 Mark valgt til Direktør for Hofoperaen i Wien.

Operaskole.

De senere Aar har for en stor Del forandret vort Teaterlivs Fysiognomi en Del.

Ikke blot har vi faaet en fire—fem nye Scener, — Det ny Teater, Sønderbros Teater, Frederiksberg Teater, Glassalen og til næste Aar Centralteatret, — men Teatrenes Repertoire har forandret sig ret betydelig. Folkekomediernes, Farcernes og Lystspillenes Perioder er bleven afløst af en Musikperiode, som vort Teaterliv vist ikke har kendt Mage til før.

Publikums Krav om at høre Musik opfyldes snart sagt paa samtlige københavnske Scener, og Operaerne, Balletterne og Operetterne fejrer en Glansperiode, som faar umusikalske Dramatikere til at ærgre sig gule og grønne.

Begyndelsen er vel gjort af Herold, der ved sine rige Evner pludselig gjorde Operaen til en meget vigtig Faktor i det kgl. Teaters Regnskab, men snart fulgte Peter Cornelius og Helge Nissen i hans Fodspor, og nu skinnede den røde Lygte ud over Kongens Nytorv baade paa de Aftner, den lettere Opera, og de Aftener, hvor Wagner stod paa Plakaten.

Samtidig oparbejdede Fritz Petersen paa Casino og Emil Wulff paa Frederiksberg Teater en levende Interesse for Operetter, der vel nok iaar har naaet sit Højdepunkt, nu da egentlig kun en Scene udelukkende helliger sig Skuespillet.

Med andre Ord, det er i Øjeblikket Operisternes og Operettesangernes Dage, saa meget mere, som den samme Smag gør sig gældende over hele Tyskland. Og Aarene har vist, at Danmark udmærket kunde eksportere Sangere.

Tanken om at oprette en Operaskole er derfor ikke længer et Eksperiment, men en absolut Nødvendighed, og denne vil fra 1. November blive afhjulpet af Fru Emilie Walbom og Hr. Peter Gradman, der begge, hver paa sin Maade, i en Del Aar har arbejdet med at instruere Begyndere, men som altsaa nu har slaaet sig sammen, for under en Skoles mere rationelle Form at uddanne vore vordende Operasangere og Operetteskuespillere.

Paa den nye Operaskole skal kun optages Elever, hvis Stemmer er helt eller saa godt som helt uddannede af en Sanglærer, og efter et bestemt System vil de Draabe for Draabe faa indpodet den dramatiske Lærdom, der kan sætte dem i Stand til at aflægge en virkelig Prøve for baade vore egne og tyske Direktører, idet man tænker sig at arrangere Matinéer, hvor Eleverne i Kostumer og fuld Dekoration spiller en Akt af henholdsvis en seriøs Opera, en Opera comique og en Operette. Selve Iscenesættelsen vil blive forestaaet af Hr. Stellan Rye, og Hr. Schnedler-Petersen vil komme til at dirigere Orkestret.

Selve Systemet, hvorefter Undervisningen vil foregaa, er der ikke her Plads til at forklare, det vil imidlertid blive ganske kongruent med de tilsvarende tyske Skolers, hvor Eleven først undervises ene i Plastik og i, hvorledes han dramatisk skal bruge sin Stemme. Saasnart Eleverne saa faar en lille Smule Facon, vil de komme til at arbejde sammen to og to, til endelig de er naaet saa vidt, at Instruktøren kan træde til og arbejde med dem alle paa én Gang.

Da det jo destoværre er en Kendsgerning, at dramatisk og sanglig Begavelse sjeldent følges, trænger de vordende Sangere jo højere end nogen til Hjælp. Derfor vil en saadan Operaskole uden Tvivl ogsaa faa den største Betydning, og ikke mindst derved, at Direktørerne gennem de projekterede Matinéer faar langt bedre Lejlighed end før til at gøre sig et Begreb om Aspiranternes Kvalifikationer.

Til Skolelokaler har man lejet en stor Lejlighed i Holbergsgade 13, og her vil Undervisningen altsaa tage sin Begyndelse fra 1. November.

L. T.

Max Schlüter.

I vor hjemlige Musikverden indtager Max Schlüter en fremskudt Plads. Hans alvorlige Musikopfattelse og hans sikre Gengivelse af mange klassiske Værker ved hans forskellige Koncerter her i Byen, har skaffet ham et Ry, som en af vore ypperste Violinspillere. Som bekendt er Max Schlüter den af vore „Egne", der har rejst videst omkring paa Kunstens Bane; han har sammen med Broderen, Poul Schlüter, spillet for Fremmedkolonierne i saa fjerntliggende Egne af Kloden, som Japan og Kina, har besøgt Australiens Storbyer paa to forskellige Turnéer, berejst Amerika fra San Francisco til New York to Gange og været bosat i flere Aar i Berlin og Paris. Hele Kunstnerens første Ungdom har været tilbragt med Studier og Rejser; han er Elev af afdøde Prof. Joseph Joachim, men har senere gjort den Sevcic'ske Spillemaade til sit specielle Studium, en Spillemaade, der skal lette Violinspillets vanskelige Teknik i forbausende Grad.

Efter alle sine Farter har Max Schlüter nu slaaet sig fuldstændig til Ro her i Hovedstaden og glæder sig ved at lade sin store Elevkreds høste Nytte af sine Erfaringer.

Max Schlüter og Hustru i deres Hjem. Fot. Jul. Folkmann.

Marcel Legay i Paris.

København har næppe glemt Marcel Legay — og den gamle Montmartre-Sanger har i alt Fald ikke glemt København. Men fortæller man en Pariser, hvad man véd om Legay, giver han sig til at le, og næste Gang han møder ham, fortæller han Sangeren Historien, hvorpaa de tager sig en hjertelig Latter sammen.

For os staar Marcel Legay nemlig først og fremmest som den fattige Fugl, der knapt ejer den sorte Frakke, han gaar i; den urolige Sjæl, der maa være snart her og snart der, digtende og syngende sine Sange, hvis mærkelige Strofer helst skal høres gennem et Hav af Tobaksrøg, medens Montmartre-Pigerne danser, og deres Elskere deler deres Opmærksomhed ligeligt mellem de dansende og den syngende. Og den Tro faar man bekræftet, naar man ser ham paa Tribunen.

Men Pariserne véd bedre.

De véd for det første, at Marcel Legay har en Kone, og at denne Kone har mange Penge. Hun er Læge, men plejer og hjælper kun de syge og fattige og tager intet for sine Velgerninger.

Og for det andet véd de, at den evigglade Montmartre-Sanger aldrig behøvede at komme i Nød, selv om han ikke ved Hymens Rosenlænker var forbundet med nogle 100,000 Francs eller mere.

I sin Ungdom, da han var den første af alle Paris' originale Sangere, vidste han at lade sig betale, og da hans Vaner altid har været yderst billige at tilfredsstille — Pelsværk siges han først at have faaet Smag paa i de senere Aar — har han, som enhver anden god Franskmand lagt sig adskilligt til bedste i Aarenes Løb.

Hans Lejlighed paa Montmartre — thi Legay har virkeligt en Lejlighed, hvilket sikkert vil forbavse mangen Københavner — er ikke af de mindste og udstyret med al den Smag og Hygge, som netop Pariserne er saa store Mestre i at skabe.

Saadan er og lever Marcel Legay.

Nu er han paa Retur hernede og regnes ikke mere blandt de aller første. Alexandre Bruant indtager nu den Stilling, som før var Legays, og synger de parisiske Sange i sin egen Variété; men derfor gaar Legay ikke i Seinen eller drikker sig ihjel oppe paa et Tagkammer, han er ikke blot god Pariser, men ogsaa god Franskmand, og har nu alt sit paa det tørre.

Men een Ting giver han selv Københavnerne Ret i — og da han sagde det til mig en Aften, efter at han havde sunget i „Noctambules", rummede hans Ansigt dette ejendommelige poliske Smil, der er saa betegnende for ham — „Skriv til dine kære Landsmænd,' sagde han, „med den elskværdige Kong Christian IX i Spid-

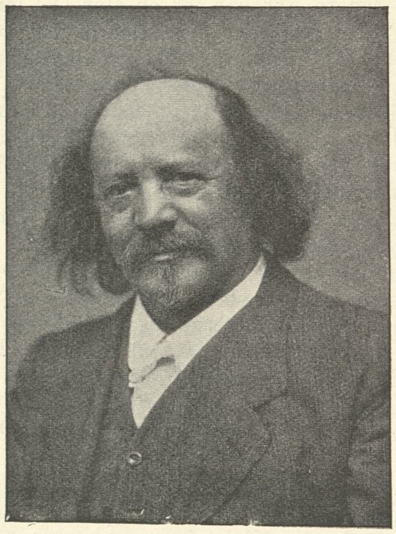

Marcel Legay.

sen, thi for mig regerer han endnu over Begrebet Danskerne — og sig til dem, at der var en Tid, hvor jeg havde mit ligesom mere paa det fugtige."

Og det har jeg herved gjort.

Jens Locher.

Et Besøg hos Miss Britta.

„Nej, den Herre kan ikke gaa med Dem, Frøken. Det er imod Reglementet. De maa have Inspektørens Tilladelse."

Og Dørvogteren anbragte sit solide Korpus i Døraabningen som et Skjold imellem Miss Britta og ærbødigst undertegnede.

Lidt efter kommer Inspektøren til Syne i Sprækken mellem det dydvogterlige Kødbjerg og Dørkarmen. Hans Silkehat og Værdighed staar i omvendt proportionalt Forhold til hans diminutive Skikkelse. Efter et Par Sekunders kritisk Undersøgelse af min Person og Visitkort slaar han ud med Haanden i den næstbedste Napoleon-Stil.

„De er den danske Journalist, der ønsker at interviewe Miss Britta. All right! Pearkins, lad den Gentleman passere."

Kødbjerget bakker langsomt ud af Døraabningen. Men jeg kan mærke hans mistroiske Øjne i min Nakke, indtil Scenetrappens uigennemsigtige Jærn- og Stenmasser bringer mig ud af Syns- og Skudvidde.

„Man kan da ikke sige andet, end de er omhyggelige for ens Moral," siger Miss Britta.

Vi er naaede til vor berømte Landsmandindes Modtagelsessalon. Saa hjemligt den virker. Paa Væggene hænger Billeder af danske sceniske Kunstnere. Næsten hele Balletten er der, vor egen kongelige Ballet. Billederne er arrangerede i Cirkelform. Cirklens Centrum er Hans Beck.

„Jeg vilde ikke ligefrem skrive til Dem, at jeg ikke vil interviewes. De kunde misforstaa det. Men oprigtig talt — jeg vil ikke. Der kommer altid til at staa noget i et Interview, som jeg ikke har sagt, eller, som jeg i alt Fald ikke har ment. De er ikke vred, vel?"

Og Miss Britta smiler. Man har kun at kapitulere.

„De bad mig om et Billede til „Masken" — her er et uden Maske; og vil De have dette ogsaa, det er fra „Femina", saa er det Deres."

„Og De vil slet intet sige, Miss Britta? Sig blot Ja eller Nej til et eneste Spørgsmaal: Er det sandt, at De gaar fra Alhambra?"

Miss Britta smiler igen: „Nej, det er ikke sandt. Min Kontrakt er lige blevet fornyet."

Samtalen driver efterhaanden ind paa nevtrale Omraader. Miss Britta fortæller mig, at

Fru Walbom og Hr. P. Gradmann konfererer. Fot. Jul. Folkmann.

hun nu og da længes efter Danmark, efter gode Venner derovre og efter de københavnske Butikker. Hun finder de københavnske Handlende meget ærligere end de engelske.

Frk. Britta Petersen uden Maske.

„Og jeg savner det danske Solskin! Mit Humør retter sig efter Barometret. Solskin — og jeg er straalende glad. Regner det, synes jeg, at Verden er en Jammerdal," siger Miss Britta med Overbevisning. Hun vil sikkert tilgive mig dette ene Brud paa mit Løfte om ikke at interviewe hende.

En ung Dame viser sig i Døren. Hun gør Undskyldninger, men gaar ikke. Derimod ser hun paa sit Ur og paa den Uinterviewede. Jeg kan regne ud, hun maa være Paaklæderske. Hun ligner en Grevinde.

Frk. Britta Petersen med Maske.

„Er det rigtigt? Saa mange! Ja, saa maa De gaa. Jeg skal være paa Scenen om et Øjeblik. Og jeg er endnu i Spadseredragt. Good bye! Tak for Besøget! Hils Danmark, naar De skriver!"

„Tak for Interviewet!"

„Prøv paa det! Aldrig vilde jeg tilgive Dem!" Og Miss Britta forsøger at se grumme alvorlig og truende ud.

Nede i Døren stod den Dør- og Dyd-bevogtende Kæmpe. Han fulgte mig helt til Yderdøren. Da jeg vendte mig om langt nede i Gaden, mødte jeg endnu hans spejdende Argusøje.

Mon jeg er for velklædt til at ligne en Journalist?

Axel Gerfalk.

Maskens gratis Teaterprogram.

En Reform.

Vore gratis Teaterprogrammer har stadig været en Kilde til megen Besvær; og enhver af vore Abonnenter, der modtager dette lille Programhefte, aner sikkert ikke, hvilket Arbejde og hvilke Genvordigheder det har afstedkommet Ekspeditionen.

Først Fredag Eftermiddag kan vi have Teatrenes Repertoire for den kommende Uge tilvejebragt og det endog kun med Opbydelsen af al vor Energi. Repertoiret skal da sættes, og først henimod Aften kan det gaa i Trykken.

Tidlig Lørdag Morgen kan det grundet paa det store Oplag først naa ned i Bogbinderiet, og hele Ekspeditionen af Hovedbladet sinkes herved.

Men ikke nok hermed. Heftet har efterhaanden taget et Omfang, der gør det saa tungt, at det glider ud af Hovedbladet. Og talrige er de Besværinger, vi har modtaget derfor. Forholdene har derfor tvunget os til at indføre en Reform.

Fremtidig vil hvert Hefte kun indeholde de i den kommende Uge nye Stykker der skal opføres, hvad der vil formindske Omfanget og Vægten af Heftet, der indlægges udslaaet, saa at man selv kan lægge det sammen. Herved undgaas, at det glider ud.

Men for at Abonnenter, der muligvis har forlagt de alt udkomne Hefter, ikke skal føle sig brøstholdne, har vi ladet et Programhefte trykke med alle de til Dato opførte Stykker. Ved at indsende en Anmodning om dette Hefte og vedlægge denne Anmodning et 10 Øres Frimærke, vil de faa dette tilsendt.

Naar De da hver Uge opbevarer de nye Programhefter, vil De have samlet alle Sæsonens Programmer, og ved vor Oversigt foran i hvert Programhefte vil de bemærke et lille Tal ved hvert Stykke, der angiver den Side i de samlede Programmer, hvor Stykkets Program er anført. Da Sidetallet i Programmerne er fortløbende vil det være saare let at finde Programmet til det Stykke man søger.

Maatte der komme Rolleforandringer eller lignende i de trykte Programmer vil nye blive optrykte og Henvisningen i Oversigten angiver da den Side, hvor det omændrede Program findes.

Vi mener herved at have indført en Reform, som vil tjene vore Abonnenter bedst, og hele Ulejligheden vil da kun være at opbevare de ugentlige Programhefter, der i Aarets Løb vil blive en lille interessant Haandbog over Aarets Teaterstykker og deres Rollebesætning.

Red.

Maskens Amatør-Album.

Operasangerinde Frk. Ingeborg Hammersholt.

Hvor mange gode Feer gav hende Vuggegaver? Saa ung hun er, slog hun straks igennem ved sin Debutkoncert her i Foraaret, hvor hun „genkaldte Mindet om selve Julia Culp"

— og nu, hvor hun i „Konge for en Dag" lægger saa udprægede dramatiske Evner for Dagen, „fylder hendes store, flotte Sopran Teatret med Velklang". At den unge Kunstnerinde er en dygtig Sejlsportsmand, der ikke frygter en vaad Olietrøje, viser vort Billede — men mon hun ikke lettere faar Publikum til at fænge end sin — Pibe?

Skuespillerinde Frk. Kate Meyer.

Vort andet Amatørbillede viser os Kate Meyer i Færd med at forfriske sig ved den

ædle men vanskelige Ridesport. Hun skal være en lige saa dygtig Rytterske som Skuespillerinde. Og det vil jo sige noget.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.
Trykt i A. Rosenberg's Bogtrykkeri.
Klichéer fra Dansk Reproduktionsanstalt.
Speciel Fotograf Julius Folkmann.

Ugens Koncerter.

Torsdag d. 3. Novbr. Kl. 8.

Odd Fellow Palæets mindre Sal:

Violinisten

Max Schlüter

Koncert

Ved Klaveret: **Hr. Axel Schnohr**

Billetter à 3, 2 & 1 Kr. faas:

Wilhelm Hansen, Gotersgade · · · Nr. 11. Tlf. 5457.
„ „ Frederiksberggade Nr. 34. Tlf. 5781.
Nordisk Musikforlag, Vimmelskaftet Nr. 38. Tlf. 2682

Fredag d. 4. Novbr. Kl. 8½.

Casinos lille Sal:

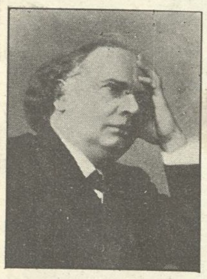

Julius & Engelbert Røntgen

Klaver og Violoncel
✦ ✦ Koncert ✦ ✦

Billetter à 3, 2 og 1 Kr.

Wilhelm Hansen, Gotersgade · · · Nr. 11. Tlf. 5457.
„ „ Frederiksberggade Nr. 34. Tlf. 5781.
Nordisk Musikforlag, Vimmelskaftet Nr. 38. Tlf. 2682.

Fredag d. 4. Novbr. Kl. 8.

Odd Fellow Palæets mindre Sal:

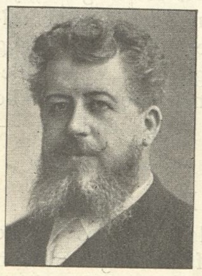

Wolfgang-Hansen

Klaver-Aften.

Billetter à 3, 2 & 1 Kr. faas:

Wilhelm Hansen, Gotersgade · · · Nr. 11. Tlf. 5457.
„ „ Frederiksberggade Nr. 34. Tlf. 5781.
Nordisk Musikforlag, Vimmelskaftet Nr. 38. Tlf. 2682.

DANS & PLASTIK

Private Timer i alle Danse.
Georg Berthelsen,
Danser ved det kgl. Teater.
Adolphsensgade 6. Telf. Strand 292 v.

SANG UNDERVISNING

Organist EMIL JUEL-FREDERIKSEN
Musikskole.

Speciallærer i Stemmeomlægning og Kunstsang. Elev af Professor **Eugen Hildach**, Berlin. Foredrag af egne Sangkompositioner til eget Akkompagnement til Aftenunderholdninger og Koncerter.

— Sortedamsdossering 45³ —

Fru Poula Jacobsen.
Sangundervisning.
Specialitet: Tonedannelse og Romanceforedrag.
Sankt Annæ Plads 1|8, I.
Tlf. Palæ 1198 x. Træffes 11—12.

Frk. Emanuela Schrøder.
Ny Kongensgade 20
Telef. Byen 1289 y. Træffes Kl. 12—1.

MASKEN er det eneste illustrerede Ugeblad, der giver sine Abonnenter gratis Adgang til

KUNSTNER-AFTENER

De bør i egen og Families Interesse straks tegne Abonnement paa Masken til 1 Kr. 25 Øre Kvartalet, 10 Øre pr. Nr.

Redaktion og Ekspedition

Gl. Mønt 14, Telefon 5790.

BLANDEDE BEKENDTGØRELSER

Herold, Ida Møller i „Konge for en Dag“
Cornelius i „Tannhaüser“.
Skand. **Grammophon** A/S
Detailuds. **A. Green.**
17, Amagertorv 17,
overfor Kirken.

Grundlagt 1839.
Petersen & Steenstrup.
Musik-Instrumenter-Lager.
Pianola-Magasin.
Orgel-Harmonium-Fabrik
Store Kirkestræde 1.

„Musik für Alle“
udkommer hver Maaned.
Pris 50 Øre pr. Nr.
ialt udkommer 70 Hefter.
Katalog udleveres gratis.
Sidste Hefte: **Paul Lincke.**
Int. Musik-Sortiment
(Knud Larsen)
Gl. Kongevej 98, Telef. 8971.

KGL. HOFFOTOGRAF
PETER ELFELT
ØSTERGADE 24

HAFNIA uovertruffen
SKATTEFRI i Kvalitet og
PORTER :: Aroma ::

Syrine Svendsen,
Kostume-Atelier.
Vesterbrogade 35, Mezz.

Bedst indrettede
DAME-FRISØR-SALON
Badeanstalten København
Telefoner: 9100 - 9103 - 9104.
Adgang til Salonen uden Badebill.

ATELIER
JUL. FOLKMANN
KØBENHAVN K.
FREDERIKSBERGGADE 1, Hj. af Nytorv
TELEFON BYEN 3254 · ELEVATOR
Fotografisk Mønstersalon og Atelier for Kunstneriske Portræt og Genrefotografier.
Forretningstid 9—6.

MARY STEEN
KGL. HOFFOTOGRAF
AMAGERTORV 4

A/S Østrigsk Teaterkostume og Dekorations-Atelier
WIEN.
Komplette Teater Udstyr. — Vaaben
har leveret Udstyr til følgende Teatre i Skandinavien:

Danske:
Det kgl. Teater, København.
Det ny Teater, do.
Casino, do.
Folketeatret, do.
Nørrebros Teater, do.
Frederiksberg Teater, København.
Aarhus Teater.
Odense Teater, (Dir. Emil Wulff).
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Kornbech).
Oddgeir Stephensens Teater.
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Alb. Helsengreen).

Svenske:
Kgl. Opera, Stockholm.
Kgl. dram. Teatern, Stockholm.
Oscarteatern, do.
Svenska Teatern. do.
Folkteatern, do.
Knut Lindroths Teatern.
Axel Hultmans Teatern.
Axel Lindblads Teatern.

Norske:
Nationalteatret, Kristiania.
Centralteatret, Kristiania.
Dir. Harald Ottos Tournee, (norske Provinser).

A/S Folmer Hansen Vester Boulevard 36
(Det danske Musikkonservatorium)
Telegr.-Adr.: **Folmerhansen København. Telefon 4394. Statstelefon 53.**

Ugens Koncerter.

Mandag d. 7. Novbr. Kl. 8½.

Casinos lille Sal:

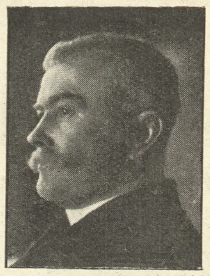

Emil Sjøgren
Koncert.

Med Assistance af Sangerinden Fru **Ragnhild Cervin**, Violinistinden Frk. **Breuning-Storm** og Hof-Pianistinden Frk. **Johanne Stockmar.**

Billetter à 3, 2 & 1 Kr.

Wilhelm Hansen, Gotersgade · · · Nr. 11. Tlf. 5457.
„ „ Frederiksberggade Nr. 34. Tlf. 5781.
Nordisk Musikforlag, Vimmelskaftet Nr. 38. Tlf. 2682.

Torsdag d. 10. Novbr. Kl. 8.

Odd Fellow Palæets mindre Sal:

Poul Schlüter
Klaver-Aften

Billetter à 3, 2 & 1 Kr. faas:

Wilhelm Hansen, Gotersgade · · · Nr. 11. Telf. 5457.
„ „ Frederiksberggade Nr. 34. Telf. 5781.
Nordisk Musikforlag, Vimmelskaftet Nr. 38. Telf. 2682.

Mandag d. 14. Novbr. Kl. 8.

Frk. Iversen
Sang-Aften

Billetter faas:

Wilhelm Hansen, Gotersgade · · · Nr. 11. Tlf. 5457.
„ „ Frederiksberggade Nr. 34. Tlf. 5781.
Nordisk Musikforlag, Vimmelskaftet Nr. 38. Tlf. 2682.

KLAVER UNDERVISNING

Klaver.
Anna Bulloch,
Elev af **Leschetizky,**
Odensegade 17, 4. Tr. 12—1.

Organist Julius Foss
Orgel Musik-Teori Klaver
St. Regnegade 3.
Telefon: Byen 1418 x.

GEORG JESPERSEN
modtager Elever i
Klaverspil.
Købmagergade 43, 3. Sal
efter Oktbr. Flyttedag:
Carl Johansgade 9 Stuen
(ved Østerbrog. 100).

HENRY WEST
Klaver og Violoncel
Lemchesvej 11. Hellerup.

VIOLIN UNDERVISNING

IDA RAFFENBERG
Violinundervisning og Sammenspil (Violin og Klaver)
Stockholmsgade 17².

Teaterbladet »Masken«. Udgivet af et Interessentskab: Ansvarhavende Redaktør: Ivar Hiort.
Annoncepriser: 75 Øre paa Forsiden, 50 Øre paa de andre Sider pr. Nonpareille. Rabat 25 %, 15 % og 10 %.

MASKEN

1STE AARGANG | LØRDAG DEN 5TE NOVEMBER 1910 | NUMMER 6

Kgl. Kammersanger Peter Cornelius.

Peter Cornelius bor i det smukke Taarnsted i den nye Chr. IX's Gade; bag Mansardens gyldne Solskive har han sit hyggelige, borgerlige Hjem.

... Kammersangeren har selv lukket Entrédøren op ...

— Velkommen, siger han og trykker min Haand med Ung-Siegfriedsk Styrke og Hjertelighed, — De gik da op med Elevatoren, naa, det var da godt .... Værsegod!

... Et smukt Arbejdsværelse! En endnu smukkere Dagligstue!

— Nej, De skal videre, De kan lige saa godt med det samme se vor Udsigt, og den er fra Spisestuen ...

En høj, smuk Dame ordner sine Broderier ved et lille Bord. Det er Fru Cornelius.

— Ja, De maa se vor Udsigt, siger Fruen og lukker Døren op til Altanen.

— De maa indrømme, at den er herlig, de smukke nye Huse her, de dejlige røde Tage og Kongens Have ude til højre, forklarer Sangeren; og Sol har vi næsten hele Dagen, og frisk Luft har vi.

— Men det er du ogsaa nødt til at have for at undgaa Forkølelser, som jo for Resten ikke plager dig, siger Fruen og lukker alligevel Altandøren.

— Nej, Gudskelov, jeg gaar rask og sportshærdet til mit Arbejde, og det gaar da ogsaa som et Urværk.

— Jamen De maa virkelig gaa ind i Dagligstuen ...

... Et Strejf af Aftensol over mørkt Mahogni, grønne Gardiner, Reolens gyldne Bogrygge, over det bløde Gulvtæppe og hen over Sangerens krøllede Tenorhaar.

— Det har ringet fra Musikforlaget, siger Fruen.

— Naa ja, det ringer jo hele Dagen. De aner ikke, hvad jeg har at gøre. Min Dag er ordnet aldeles bestemt, for at det skal kunne gaa. Jeg staar tidlig op, tager mit iskolde Styrtebad, gaar min Morgentur, stiller Kl. 9 hos min Akkompagnatør, arbejder en Time hos ham; jeg gaar hjem og spiser Frokost og maa til Prøve paa Teatret for saa at komme hjem og ordne Korrespondance til Ind- og Udland —

— Og for at svare paa Telefonbesked, glemmer du.

— Ja, Telefonopringninger i Massevis maa jeg besørge. Om hvad, vil De spørge! Folk, der vil have mig til at optræde, Engagementstilbud og Folk, der vil lade deres Stemme bedømme af mig ...

— Pr. Telefon?

— Ork nej, de kommer saamænd herop. Tog jeg 10 Kroner for hver, vilde jeg samle mig en lille Formue; men de er for det meste umulige. — — Opdager De aldrig en Perle mellem alle disse?

— Jo et Par har jeg opdaget; men de fleste beder jeg venligt gaa hjem og tage sig noget nyttigt for.

— Vi har tit vanskeligt ved at bevare Alvoren, lér Fru Cornelius.

— Ja, det er rædsomt; men det er den gamle Historie om igen. De har hørt om navnlig den „opdagede" Sangers vidunderlige Skæbne, og de tænker maaske, at netop jeg, der jo baade som Menneske og som Sanger har en mærkelig Historie, — kan forstaa dem og bedømme dem.

— Hvorledes var det egentlig med Deres Stemmes Omlægning?

— Den blev ikke lagt om; den gik af sig selv om fra Baryton til Tenor. Det er den, der skal hjælpe mig til mit Maal, i Stedet for at blive en afpillet Tenor, at kunne købe en stor Gaard og der drive Landvæsen for Alvor og saa maaske have Elever i Sang. De maa huske, at jeg kender ikke min Stemmes Langvarighed. Derfor er de udenlandske Engagementer min Formue, og mine Indkomster her, det jeg lever af; nu véd man det!

— Og det kgl. Teater, hvorledes er Deres Forhold til det?

— Jeg er fast ansat der, og saa længe jeg kan faa Orlov og tage til Udlandet, bliver jeg saaledes. Jeg mener, at en dansk Sanger skylder sit Fædreland, at have sin egentlige Virksomhed her hjemme.

— Min Mand har faaet Tilbud om fem Aars Engagement som første Heltetenor i Wien, men afslog det. Der er jo ogsaa Pensionen, fortsætter Fruen umaadelig forstandig —, det er Renten af mange Penge, som man ikke kan lade gaa fra sig.

— Jeg vil i det hele sige, at naar det gælder mit Fædreland, kan jeg ikke nægte

Kgl. Kammersanger P. Cornelius og Hustru i deres Hjem. Fot. Jul. Folkmann.

noget. Men bevares, derfor er jeg alligevel glad over mine udenlandske Engagementer. Min Optræden i Bayreuth, paa Covent Garden o. s. v. hører til mine bedste og stolteste Minder. Og Vilkaarene er de bedst mulige. Fast Gæstespil i en Aarrække med stigende Gage .... Amerika faar ogsaa sin Tur, maaske sidst.

— Har De ikke det største Wagnerrepertoire i Europa?

— Jo, maaske; i Europa vil de have mig, fordi jeg nu altsaa gaar, ligesom en Salgsvare, véd De; jeg er i Kurs i Europa simpelt hen! Det varede længe, før vi danske Sangere kom med; det er Herold, der har Æren af at have lagt for med de store Engagementer ....

— Har De for Resten set vor Spinet, spørger Fruen, som jeg netop kan tænke mig fremtrylle fin og skøn Mozart af de spinkle Toner.

— Den er til Mozart, som jeg ogsaa elsker, siger Kammersangeren, til Wagger maa vi have Flygelet inde i mit Arbejdsværelse. Og Gramofonen, De ser der inde, den er mig til stor Nytte .... ja, jeg kan forsikre Dem, at det er Caruso, der har lært mig, hvorledes jeg skal synge, og Gramofonen med min egen Stemme, hvorledes jeg ikke skal synge. Ogsaa Clément lærte jeg meget af, han er en herlig Sanger ...

— Og det hele vil dog ende i en simpel Sang bag Ploven!

— Ja, saadan sang jeg som Dreng. Aa, jeg glæder mig til det! Min Fader fik den første Sølvpokal og nogle og firs Præmier for Landbrug i sin Tid ...

— Men ikke for langt fra Byen, beder Fruen.

— Nej, det siger jeg ogsaa; men Landmandskone, det bliver du!

— — — — —

I Entréen hænger en Laurbærkrans med Tak og Hyldest til den store Sanger.

— Og Laurbærkransene, siger jeg, vil blive til Papskilte som Præmier for Søer og Grise. Aa Siegfried, og Tristan, alt svigter De for Moder Jords Skyld.

— Ja, alt for Moder Jords evige og skønne Frodighed .....

..... Men gaa dog endelig ned med Elevatoren!

— De maa have Elevator paa Gaarden, Hr. Cornelius, raaber jeg op.

— Ja til Grisene. Det bliver Mønsterbrug, kan De tro .....

Helge Wamberg.

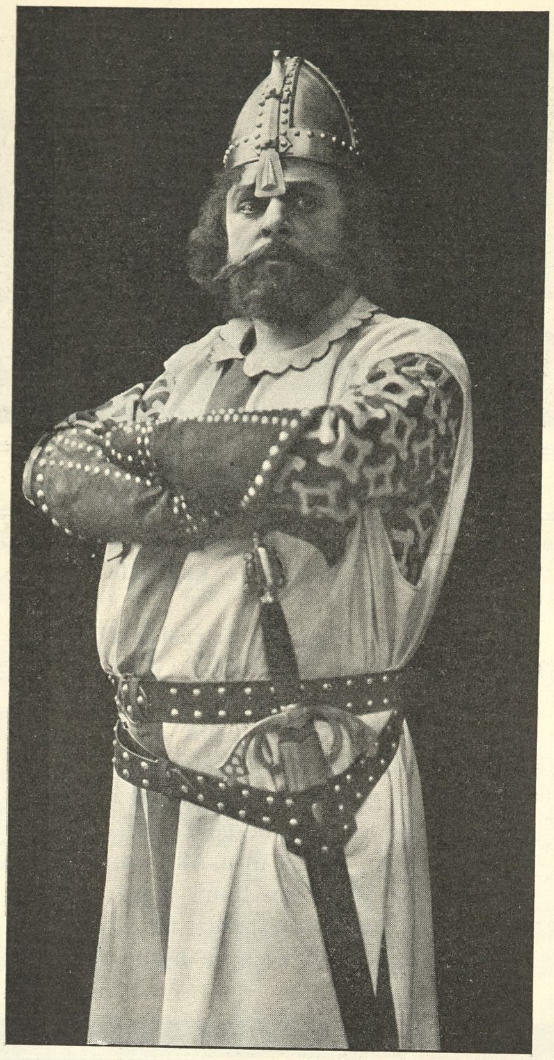

„Rinaldo" i Glucks „Armida".
(Sunget paa Tysk af Cornelius paa Covent Garden i London i Sæsonen 1908 under Dr. Hans Richters Ledelse.)

„Frøken Venus".

Edgar Høyer fortæller.

Jeg spørger Hr. Edgard Høyer:

„Er det sandt, hvad Palle Rosenkrantz paastaar, at De er den nulevende danske Forfatter, der har faaet flest Stykker opført. Han selv er en beskeden Nr. 2, siger han."

Hr. Høyer svarer:

„Ja, naar Rosenkrantz siger det, er det uden al Tvivl sandt. „Frøken Venus" er vist Nr. 15 i Rækken."

„Var det ikke først antaget paa det kgl. Teater?"

„Vi kunde ikke finde nogen til Titelrollen, ellers var det efter Chefens Udsagn blevet opført paa det kgl. Teater. For Fru Nansen laa den slet ikke. Ogsaa Fru Dybvad manglede noget af den Bredde, — baade aandelige og legemlige Bredde — som den fordringsfulde Rolle kræver. Jeg overlod derfor det nye Teater Stykket, og jeg henvendte mig paa Lindstrøms Vegne til Fritz Petersen og bad, om han maatte laane Gerda Christophersen til Hovedrollen. Men Fritz Petersen svarede, — det kunde der jo være noget i — at naar han havde den Skuespillerinde, der kunde spille Rollen, burde han ogsaa have Stykket, og det fik han saa."

„Hvad er hun da, den Frøken Venus, der har voldt saamegen Bryderi, inden hun fandt sin Fremstillerinde?"

„Hvad Frøken Venus er .... hun er først og fremmest Operettediva, et hjertensbravt Menneske, halvt Barn og halvt Komediant. Men ved Siden af at være Kunstnerinde, er hun noget andet. Hun er Moder! Og som De vel kan skimte, det er Kampen mellem denne Kvindes Moderkærlighed og hendes Gøglerblod, hendes hidsige Livslyst, som jeg har villet skildre ... den Kamp, som en Dag slutter med at hun opgiver sine haabløse Forsøg paa at holde den flygtende Ungdom tilbage."

„Hvorlænge har De arbejdet paa det Stykke?"

— „Et Aar ... jeg arbejder overhovedet altid et Aar med mine Stykker. Man maa ikke tro, at jeg kommer sovende til dem. Lad mig sige, at jeg for Eksempel ved Efteraarstid faar Idéen til et Stykke. Saa gaar jeg og tumler med mit Stof i Tankerne, prøver mig frem, til jeg har Scenegangen fuldt færdig i Hovedet. Dette Arbejde varer i Reglen ved, til jeg skal paa Landet i Juni—Juli. Saa begynder Nedskrivningen. Hver Morgen gaar jeg lange Ture i Skoven og taler hver eneste Replik. Jeg spiller hver en Scene med høj Røst, saa Folk der tilfældigvis møder mig og ser mig fægte vildt med Armene og tale højt med mig selv, tror jeg har mistet Forstanden. Naar jeg har talt saadan en Scene igennem, gaar jeg hjem og skriver den ned, og naar jeg endelig ved Efteraarstid har faaet det Hele paa Papiret, læser jeg Stykket op for min Kone og et Par gode Venner. Saa omsider skriver jeg det rent — stundom tre- fire Gange. Som De ser, ryster jeg ikke mine Arbejder ud af Ærmet — men derfor staar de ogsaa mit Hjerte saa nær."

Paul Sarauw.

To gamle Venner, der har fundet hinanden.

Fra Teatergarderoben til det grønne Værelse.

Hele det teaterinteresserede København har med oprigtig Begejstring modtaget Meddelelsen om den Personal-Forandring, der fra Sommeren 1911 at regne skal foregaa i Ledelsen af Søster-Forstads-Scenerne paa Nørrebro og i Alléen. Mæt af Successer trækker Revue-Millionæren Vilhelm Petersen sig tilbage til

Forfatteren, Overretssagfører Edgard Høyer læser „Frøken Venus" højt for sin Hustru. Fot. Jul. Folkmann.

Privatlivets stille Fred, dog med Løfte om, hvor det gøres nødigt, at bistaa sine to fortræffelige Efterfølgere med Raad og Daad!

„Masken“ har allerede nu ønsket at føle de to Herrer lidt paa Tænderne. Hver for sig har de jo i saa mange Aar moret deres Bysbørn paa saa fornøjelig Vis, at disse har billigt Krav paa at høre, hvorledes Fremtids-Horoskopet for de to saa folkeyndede Scener stiller sig.

Altsaa —

Vi gik først til Frederik Jensen, men da Revuernes Konge er temmelig vanskelig at træffe paa sin elegante Fjerdesal ude paa Nørrebrogade, foretrak vi det absolut sikreste Sted: Hs. Maj.s Garderobe under Nørrebro Teaters Scene. Paa Væggen hænger en retrospektiv Udstilling af Revue-Portræter, der paa dette Sted virker som ligesaa mange kaade Refrains. Og blandt Billederne er der særlig ét, der kalder Minder frem i Teatergængerens Sind: William Gerners runde, fornøjede Ansigt . . . ak, hvorfor skulde denne gudbenaadede Kunstner faa en saa krank Skæbne? — —

Saa begynder Frederik Jensen:

— „Mel“ og jeg har kendt hinanden i 25 Aar — vi fejrer Jubilæet ved at realisere en Tanke vi allerede for længe siden har talt sammen om! Forøvrigt har han ikke hørt mig synge i 5 Aar. Da han ikke mere skulde skrive Revuer for Peter Vilh, ønskede han heller ikke oftere at komme i de af denne styrede Teatre. Han er jo saa konsekvent! . . .

Masken interviewer Frederik Jensen i hans Paaklædningsværelse paa Nørrebro.

— Drømte De ikke en Gang for mange Aar siden om at blive Tragiker?

— Jeg havde jo Næsen, der forbød det! Men man kan jo aldrig vide, hvad man kan blive før sin Død — —

— Er det generende at være saa populær, som De nu er?

— Det er en Vanesag. Det generer mig mere naar Folk ikke ser efter mig i Udlandet. Er der ingen, der kender mig? udbryder jeg skuffet.

— Kan De huske blot en Brøkdel af de mange Revueviser, De har sunget?

— Aa, ja, nogle af dem — hvis jeg læser dem igennem. Der kommer jo stadig nyt ind i Hjernen — saa maa det gamle luftes ud. De Revuer, jeg slet ikke selv har været med i („Kong Siams Garde“, „Haabløse Slægter“ f. Eks.), Revuerne, hvori Frederik og Lisbeth dominerede, husker jeg maaske allerbedst . . .

— Hvorledes bærer De Dem ad med at holde Dem i Vigeur?

— De maa gærne fortælle, at jeg slaar 3 Kraftspring hver Morgen paa fastende Hjerte, og at jeg drikker min The med Benene nedefter for at holde Gigten i Ave. Gymnastik driver jeg ikke, det faar jeg nok af paa Teatret. Og der er ikke mange Aftener, hvor jeg gaar lige hjem efter Arbejdet . . .

— Har De og Melby tænkt nærmere over Repertoire-Planer?

— Endnu ikke — der kan jo ske Masser af vidunderlige Ting i Teaterverdenen i Vinterens Løb! Jeg har kendt et afskrækkende Tilfælde: En Direktør havde engageret en Ingenue, men han havde været saa tidlig paa Færde, at han, da det kom til Stykket, fik en gammel Matrone!

— Har Variétéen aldrig haft Bud efter Dem?

— Den „absolute Variété“ har i Grunden aldrig interesseret mig. Jeg har set Farerne. Og skulde jeg i sin Tid være gaaet til Variétéen, vilde det have været med Udlandet for Øje. Vi har jo ingen „National“ Variété herhjemme.

— — —

Regissør[illegible] lokke ringer — og Frederik Jensen skal i Færd med at lægge Masken til sin Entré som „Varehuset Danmarks“ Chef. Altsaa forlader vi hans hyggelige underjordiske Paulun og sidder kort efter oppe i Vilhelm Petersens berømte „grønne Værelse“, vis-à-vis Direktør Nr. 2, Anton Melbye. Efter 5 lange Aars Pause er denne elskværdige Spøgefugl saa lykkelig atter en Gang at kunne se en Revue paa Nørrebro!

— Saa skulde da ogsaa Pokker staa i alle Interviewere! siger Melbye, rasende over at blive forstyrret i en saa sjælden Nydelse. Men vi formilder ham med et Løfte om, at Interviewet kun skal vare 5 Minutter.

„Hvor mange Revuer har De egentlig paa Samvittigheden? begynder vi.

— Aa, en Snes Stykker vel, afvekslende sammen med Henriques, Ricard, Schwanenflügel og Dam. Forøvrigt har jeg drevet Journalistik siden 1882, først ved „Dags Avisen“ — dèr var jeg alvorlig Politiker den ene Dag, Spøgefugl den næste — og senere en kort Stund ved „Dannebrog“. Men jeg forlod Bladet, da den Dag kom, da jeg skulde trykke Alberti i Haanden. Jeg kunde ikke taale den Mand! — — Ja, hvad mere har jeg saa bedrevet? En 6—7 „Sommer-Rejser“ i Kompagni med Dam, en Snes „Blæksprutter“ sammen med Axel Henriques og endelig en Række Bearbejdelser — fra de senere Aar, f. Eks. „Madame Sherry“, „De smaa Jacksons“, „Lille Dorrit“, „Buridans Æsel“, „Kongen“, „Den blaa Mus“ . . . Og nu vender jeg altsaa tilbage til mit kære Ravnsborg. „J'y suis et j'y reste“!

— Er De slet ikke ængstelig ved Tanken om de mange Bryderier, en Teaterdirektørs Stilling saa let kan føre med sig?

— Man kan jo lave sig en hel Masse selv. Det er der sikkert èn Del Direktører, som er Mestre i! Nej, det skal saamænd ikke trykke mig. Jeg er altid kommen udmærket ud af det med mine Medmennesker. Og nu er jeg glad ved Tanken om igen at skulle skrive Revuer til

Paa Cykletur: Musikdirektør Krause, Komponisten Olf. Jespersen, Direktør Anton Melbye, Forf. Johannes Dam og Direktør Frederik Jensen.

min gamle Ven Frederik. Og Olfert møder med Trommer og Piber — han fulgte med mig, da jeg gik. Foruden Revuerne skal vi spille Farcer, Folkekomedier og maaske lidt Operette. Vi skal ogsaa rejse begge to og se paa det nye. Jeg tror nok, jeg tør sige, at vi gaar paa med Frejdighed! Vi haaber ikke at faa alt for mange „Underskudder“, men heller ikke saa mange Successer, at vi bliver for storsnudede! — — Men nu maa jeg ind, og se paa Skuespillerne. De skal jo engageres allesammen!

Henry Clay.

Skuespiller contra Menneske?

(Et Interwiev med Holger Reenberg.)

Pigen slaar Døren til Kabinettet op: „Herren kommer lige straks“. — En svag Gaffelklirren inde fra Spisestuen i Forening med en Duft af Steg ude fra Korridoren lader os formode, at det er Middagsmaden, der i Øjeblikket lægger Beslag paa Københavnernes svorne Yndling. Lidt efter sidder vi mageligt afventende i en af Værelsets gendarmblaa Lænestole, betragtende de hyggeligt kultiverede Omgivelser, hvor hollandske Klassikere og danske Raderinger giver Væggene Liv. Lidt høstlig-sød stiger Duften fra Skrivebordets Roser og Nelliker over Glassenes blanke Krystal, op imod Loftets enkle Skulptur. Der bliver aabnet og lukket en Dør etsteds, lyder hastige Skridt over Dagligstuens Tæpper, og Holger Reenberg aabenbarer sig for os i Cycle-dress.

Vi forelægger den sidste Tids „Samson“ vort Spørgsmaal: „Bliver en Skuespiller gennem sin Kunst og dens Farer et ubetydeligt eller mindre betydende og godt Menneske?“ — og Hr. Reenberg svarer uden Betænkning:

Skuespiller Reenberg.

„Jeg tror absolut paa Kunsten som Opdrager, som gavnende sin Udøver — selv Skuespilkunsten, der jo er en farlig Kunstart, vel nok den, der ægger og lokker Forfængeligheden mest frem i sin Apostel. Husk paa, hvormeget Legemet benyttes, hvor nødvendigt det er for en Skuespiller at gøre det smidigt, egnet til enhver Forklædning og til enhver Plastik. Et „Scenens Barn“ maa være forfængeligt. Hans Krop er ham en Kapital, hvor intim Kunst han saa end præsterer. Hér som dér er det psykiske og fysiske i det næreste Slægtskab. Det er én Ting. En anden er Pligten. En Maler kan male, naar han gider — en Digter digte, naar han føler Inspirationen — men en Skuespiller skal omtrent hver Aften i saa og saa lang Tid give det og det Menneske, føle de og de Følelser, og gør han det ikke, er baade Direktør og Publikum utilfreds med ham. Herved opstaar Faren Stimulansen, for nogles Vedkommende: de vaade Varer, for andre: endnu farligere Sager. Dog, dette er jo ikke Reglen, blot Undtagelsen. Skuespillere er efter min Mening gennemgaaende gode Mennesker, tidt og ofte Individer, der søger indad. Tendensen: bort fra alt ydre Skuespilleri, er sikkert heller ingen Tilfældighed. Iøvrigt maa en Kunstner, der skaber ud fra Mennesket nødvendigvis være Menneske selv. En Fare som Smigerens, der skulde forringe hans Menneskeværdi, er vistnok bleven slemt overdrevet. Selvfølgeligt afhænger den af vedkommende „Offers“ Forstand og Selvkritik. Men hvor meget fornemmer man egentlig som Skuespiller af den. Blandt Publikum circulerer den (mer eller mindre forstandig), blandt Kammeraterne høres den jo ganske vist ogsaa (mer eller mindre ærlig maaske) — men under alle Omstændigheder langt sjældnere end Publikum tror. De har Ret i, at en „Elskers“ Stilling rent menneskeligt sét er farlig, forfængeligheds-æggende, hvis han er en Adonis ogsaa uden for Scenen. Ellers er Faren ikke overhængende. Der findes Kvinder, som er „forelsket“ i ham paa Scenen og skriver til ham for hver ny Rolle han spiller, Kvinder, der sans comparaison trænger til at have saadan en halv platonisk Kærlighed — ligesom andre ikke for alt i Verden vilde kunne undvære en Moppe eller en Kanarifugl. Husk endelig paa, jeg sagde „sans comparaison“. Ja, hver Aften efter Forestillingen sér man dem staa og vente; man kender dem, savner dem, hvis nogen af dem en enkelt Aften svigter. Man forbavses over denne Trofasthed, uden nogensinde at blive indbildsk, hverken af den eller de „Billets doux“, en Førsteelsker altid underholdes med.“

Telefonen ringer, og vor Samtale afbrydes, for straks efter at slutte med „Er Skuespilkunst Mission eller Egoisme?“.

Hr. Reenberg svarer: „For mig var min Kunst under alle Omstændigheder de første Aar ude i Provinsen den dystreste, inderligste Mission. Jeg husker, hvordan jeg skrev hjem, naar jeg troede at have lavet noget, der kunde bære denne Mission ind blot i én eneste Sjæl. Jeg følte mig nærmest som en Præst, naar jeg skulde ind paa Scenen, taalte f. Eks. ikke nogen Støj eller Hvisken i Kulissen, eller at nogen saa paa mig derfra. Kald det naivt, overspændt — jeg troede paa Skuespilkunsten som Mission. Senere er jo saa meget forandret.“ — — Der falder et vemodigt Skær over den unge Sejrherres mandige Træk, Reminiscenser maaske fra Gøglertiden i Provinsen, fra Idealernes og Troens gyldne Dage. Thi ingen sejrer, uden at miste noget — og navnlig kæmpes der ikke til Sejr i „den malede Verden“, uden Flænger og Saar.

Oktober 1910.

Robert Hansen.

Danske Kunstnere i Udlandet.

Fru Emmy von Holstein.

En Formiddag staar jeg udenfor Fru von Holsteins Dør i Berlins Westen. Et Schwarzwalder Uhr forkynder et eller andet Sted Dagens tiende Time med et fornøjet Kuk-kuk — Kuk-kuk . . . Det er noget tidligt at besøge en Dame, men til min Trøst hører jeg Flygeltoner, og nogenlunde beroliget trykker jeg paa det elektriske Ringeapparat.

En venlig udseende Stuepige lukker op.

„Ist die gnädige Frau zu sprechen?“

„Ich globe net,“ siger hun i uforfalsket Berlinerjargon og forsvinder. Et Øjeblik efter kommer en ung, nydelig Dame tilsyne i Korridoren.

„Guten Tag,“ siger hun.

Paa dette „Tag“, sporer jeg Nordboen og siger:

„Frøkenen er maaske Dansk?“

„Ja, omtrent,“ svarer hun og fortsætter, „Fru von Holsteins Akkompagnatrice ist leider momentan da, men naar det er en Landsmand, muss sie wohl zu Hause sein.“

„Ja, Frøken,“ samstemmer jeg, „sie muss“, afgiver mit Kort og føres af den unge Dame ind i et net Ventevære1se.

Lidt efter bliver Fløjdøren slaaet op, og Fru von Holstein staar i Døraabningen med sit kendte, straalende Smil, som vi alle kender fra Koncert-Tribunerne, men som vi her i Byen desværre nu ikke sér ret ofte.

Fru Emmy v. Holstein.

„Hjertelig velkommen,“ siger Fruen, „træd nærmere og lad, som De var hjemme.“

Fruen forestiller mig nu for sin Akkompagnatrice, Komponistinden Ida van Malden fra Haag og siger:

„Vil De høre en af Idchens?“

„Idchen“ er Ida van Malden, som pligtskyldig rødmer og smiler.

„Jeg vilde gerne høre en fra Frøkenens Haand,“ og hun slaar Tangenterne an til „Der Schmetterling“.

Snart lyder „Sommerfuglens“ Toner igennem Værelset, udover Haven med det brogede Løv. Og paa den anden Side i Husene samle Beboerne sig ved Vinduerne og lytter til de skønne, klare Toner.

Derefter synger Fruen Wagners „Schmerzen“ og Griegs „Odaliske“ med tysk Tekst.

Fruens herlige Stemme slynger Stroferne ud:

„Nun sinkt die Sonne in Asiens Land.“

Ved Slutningsstrofen:

„In seligsten Traum mit Soliman,
in seligsten Traum mit Soliman,“

klapper Folk overalt i Vinduerne og raaber Bravo, da capo!

„Hvorfor lader Fruen sig saa sjældent høre i København?“

„Aa, ved De hvad,“ lyder Svaret, „der er jo nok foruden mig, og nu har jeg ogsaa engang faaet min faste Virkekreds her i Tyskland. Jeg har mine Elever og Koncerter, og saa maa jeg vel være fornøjet.“ Fruen viser os et Telegram undertegnet „Overhofmarskallatet i Sondershausen“.

„Ja, dèr skal jeg ned og synge nu igen paa Søndag; og jeg fik først Telegrammet idag, Torsdag. Der var ikke forud bestemt Solist-Assistance, men Fyrstinde Anna Luise holder af min Sang og har nu ladet telegrafere efter mig.“

„Det er jo glimrende,“ indskyder jeg, maaske falder der en Titel eller Orden ved Lejlighed.“

„Ja, en Kammersangerinde-Titel er jo aldrig at foragte,“ siger Fruen og smiler, „særlig naar man kan synge.“

Under Samtalen har den elektriske Klokke omtrent ikke staaet stille, og vi hører Dame-

Karen Lund Viggo Wiehe Lindstrøm Olga Hofman Vald. Lund Axel Boesen Fru Lumbye Poul Reumert

Scenebillede fra „Tivoli“ II Akt.

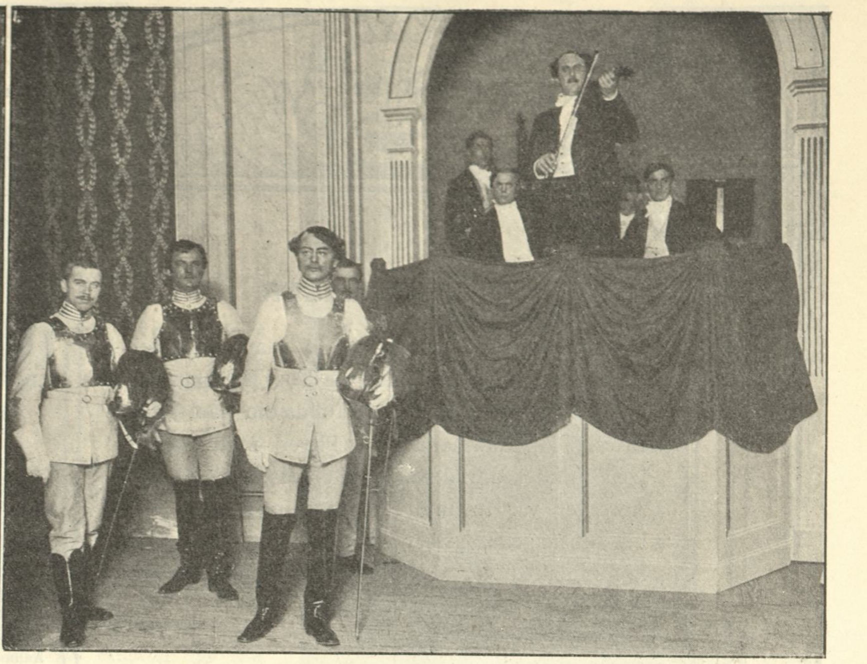

John Nielsen Knud Lumbye

Scenebillede fra IV Akt.

stemmer i Venteværelset, tysk, fransk og dansk imellem hverandre.

„Ja, det er mine Elever,“ siger Fruen leende, „det er et helt internationalt Selskab, og de begynder nu vist snart at blive lidt utaalmodige, lader det til.“

Jeg vil ikke forstyrre de unge Damers forstaaelige Sangiver hos en saa udmærket Kunstnerinde og Lærerinde og tager Afsked.

Fruen fører mig igennem Venteværelset med de mange unge Damer, som glædesstraalende hilser „die Meisterin“.

„Aah, bitte, bitte, noch einmal Grieg,“ tigger de, og helt ned paa Gaden kan jeg høre:

„In seligsten Traum mit Soliman,
in seligsten Traum mit Soliman.“

A—n.

FRA TEATRENE

Forrige Uge.

Det kgl. Teater. Herman Bahr: „Koncerten“. Lystspil i 3 Akter.

Der er i denne Imitation af fransk Lystspilfarce akkurat Stof nok til en kort Ekspositionsakt og saa til den muntre „Pussle“-Spil's Akt, i hvilken de to Ægtepar oppe i Bjærghytten teoretisk og praktisk forsøger at „bytte Gaarde“, hvilket naturligvis — til Ære for Lystspil-Musen — forløber til alle fires inderligste Misfornøjelse.

Men mere er der heller ikke!

Ikke desto mindre maa vi først overvære en langsommelig, parodisk Introduktion, under hvilken hysteriske unge Kvindemennesker under Skrig og Vræl assisterer deres elskede „Klavermester“ med hans Rejseforberedelser til den Koncert, der kun er et Skærmbrædt for en af hans mange Kærlighedsudflugter til Bjærghytten med en kvindelig Elev. — Og hvad værre er: vi maa døje en overflødig, tredie Akt, lang som en Ørkenvandring, der kun fører os til det Maal, som selv den naiveste Tilskuer har øjnet allerede midt i anden Akt. Hvorfor saa byde os den kedsommelige Vej og dens Strabadser?

Atter her viste det sig, at man herhjemme trods alle et Teaters mange Embedsmænd dog savner én, nemlig Dramaturgen, den praktiske Dramatiker, der — med indhentet Tilladelse fra Forfatteren og i Samraad med ham — kan begrænse og afpasse Stoffet.

Der siges i denne frivole Lystspilfarce mange vittige Paradokser og en Del effektfuldt Nonsens og Situationen med de to Ægtepar i Bjærghytten afføder ganske naturligt en ægte Farcekomik. Og endelig har Forf. i Dr. Jura tegnet en morsom og original Figur. Man vil huske denne ejendommelige „halvtossede“ Sportsmand, hvis „Halvtossethed“ er klogere og mere tiltalende end alle Ikketassers Hel-Dumhed.

Som denne snurrige og elskværdige Fyr var Dr. Mantzius morsom, rammende, hjertevindende og forfriskende ungdommelig.

Hr. Neiiendam lagde meget Lune ind i Skildringen af den kvindeomsuste Klavervirtuos, men gjorde ham mere latterlig end selv saadan en Skørtehelt behøver at være det. Fru Bloch derimod — ja Fru Bloch hævede Virtuosens Hustru op fra Farcesumpen til Lystspillets renere Luft ved den klogeste og fineste Menneskeskildring. Ærgerligt kun, at denne kønne Omdigtning af Forf.s Figur maatte springe itu formedelst Stykkets eget Indhold. Herman Bahr tegner en skikkelig Borgerkone, der vil nøjes med de Smuler, som hendes Mand af og til — i Pauserne — kaster til hende fra sit overfyldte Kærlighedstaffel, naar han bare ikke sjofler hende for grovt.

Fru Bloch tegner en klog og varmhjertet Hustru, der læmpeligt vil føre sin letsindige Mand tilbage til hans eneste sande Ven og Kammerat, den gode Hustru, der er selve Livet for Manden, naar Skyggerne bliver lange og Haaret graaner!

Havde Bahr sét Fru Blochs smukke Omdigtning, saa havde han maaske fundet den ægte, menneskelige Slutning paa sin Farce, og saa havde Opførelsen paa Statsscenen været rimeligere, end den nu tør siges at være.

Det nye Teater: Charles og Axel Kjerulf: „Tivoli“. Vaudeville-Komedie i 5 Akter.

En hyggelig, gammeldags Folkekomedie, stedfæstet i det kære, gamle København og Omegn og akkompagneret af Lumbye's — „gamle Lumbye“'s — forløbigt, udødelige Melodier. Dertil fortræffelige Dekorationer, der gengiver Steder, som er barnekendte og barnekære for enhver god, gammel Københavner.

Og endelig en god Udførelse! Navnlig Fru Karen Lund, Frøken Nørlund og de Herrer Wilken og Viggo Wiehe bør nævnes med al Agtelse.

Men Skuespiller Viggo Lindstrøm, som vi ikke har sét siden „Niels Peter Svane“, skal have mere end Agtelsen. Det var en Nydelse igen at sé ham som den ægte og gode Skuespiller i den gemytlige og bravt-borgerlige Skorstensfejermester Frantsen.

Publikum var glad, Publikum var rørt, Publikum kaldte frem i det uendelige — med Rette ogsaa Forfatterfirmaet „Fader og Søn“ — Publikum slog Successen fast. Vi noterer den med Glæde!

Edgard Høyer.

Fra Maskens Amatør-Album.

Vort Billede viser den solskinssmilende Fru Ayoë Willumsen paa „Unter den Linden“ i Berlin, hvorfra Fruen efter at have gjort stor Lykke paa „Passageteatret“ afrejste til London, hvor hun paa „Hippodromen“ skal optræde i November Maaned.

Fruen har paa Hippodromen, efter de indløbne Telegrammer, haft en stor Succes ved sin første Optræden. Men det kan jo heller ikke nægtes, at Lykkebarnet Ayoë er, hvad enhver Englænder vil kalde „very nice“.

Efter at have holdt Juleferie her i København begiver Fruen sig ledsaget af sin Mand paa en seks Maaneders Turné til Amerika, hvor hun er engageret paa glimrende Vilkaar til „Orpheum Circuit“, der har en Række Teatre rundt om i Amerikas Storbyer. Vi haabe derefter atter at se Fruen herhjemme endnu mere smilende efter at have opnaaet den Berømmelse og Rigdom, som er enhver Kunstnerindes Higen.

Men forinden sin Afrejse til Jagten efter Guld og Ære, paatænker Fru Ayoë Willumsen ved en Koncert her i Byen at give sine herværende Venner Lejlighed til et forhaabentligt fornøjeligt Samvær.

TRE JUBILARER.

Aarets første Jubilarer er jo snart ikke Jubilarer mere, — men da Hr. Helsengreen i disse Dage festligholder sit Jubilæum som Onkel Bræsig i „Landmandsliv“, bliver man ligesom igen mindet om dem, og da „Masken“ af gode Aarsager var forhindret i at mindes dem i Jubilæumsdagene, griber vi nu Lejligheden til at komme med vor Gratulation, trøstende os med, at sent er bedre end aldrig.

□

Emil Helsengreen, født 25. Februar 1865 i København som Søn af Skuespiller A. F. Helsengreen; uddannet som Maskinist og spillede sin første Rolle, Kakkadue i „Caprisiosa“ i en dansk Forening i Amerika; debuterede 3. Septbr. 1885 i Aalborg; rejste en Del Aar i Provinsen, til han kom til Folketeatret 1900—1910.

Olivia Norrie, født den 22. November 1869 i København; gennemgik det kgl. Teaters Balletskole; debuterede paa det kgl. Teater den 4. Sept. 1885 som Puk i „Skærsommernatsdrøm“; har vekselvis været ved Casino, Folketeatret, Dagmarteatret, i Norge og Sverrig, og atter ved Folketeatret og Casino.

Arnold Christensen, født den 7. April 1865 i København; exam. artium fra Maribo Skole; Elev af Carl Wulff og Eckardt; debuterede 1. Sept. 1885 som Sylvain i „Lille Hex“ paa Aalborg Teater; rejste en Del Aar i Provinsen, kom derefter til Nørrebros Teater 1895—1898, Casino 1898—1910.

Scenens Hemmeligheder.

II. Ensidigheden paa Scenen.

Det er i Livet en forslidt men stadig lige gylden Sætning, at Modsætningerne mødes. Alting blandes: Ingen er helt god, helt slet, helt dum, helt klog.

Men paa Scenen kræves de rene Farver. Eller i hvert Fald: om man vil blande dem en Smule, da maa det omhyggeligt motiveres.

Enhver véd, hvilken Magt den gammeldags Folkekomedie har over Sindene. Hvorfor? Fordi her er ingen Snak! Fordi de gode Mennesker her er mere end gode: de er ædle, de slette mere end slette: skurkagtige! En Folkekomediehelt kan ikke begaa nogen Handling, som han senere maa fortryde, og Træk af Menneskelighed maa nødig findes hos Skurken. Med mindre han i sidste Akt skulde omvende sig til Dyden, men fra dette Tidspunkt er ogsaa hans Skurkagtighed med ét som blæst af ham.

Men man behøver ikke at gaa til Folkekomedien for at finde Sætningen illustreret. Den Dramatiker, der kender sin Kunsts Hemmeligheder, vil ikke lade en Person, for hvem han ønsker at vække Sympati, begaa nogen Lavhed, med mindre den er paa det nøjeste begrundet i — og altsaa undskyldt ved — de foreliggende Forhold.

Da Kleist skrev „Prinz Friedrich v. Homburg“, et Skuespil, der i Tyskland betragtes som en national Skat, vakte hans Dristighed almindelig Beundring. Hvorfor? Han viser, hvorledes Prinsen mod given Ordre indlader sig i et Slag og vinder det, hvorledes han dernæst for sin Opsætsighed dømmes til Døden, og hvorledes han ved Udsigten til Henrettelsen kryber sammen i navnløs Angst. Dette ganske naturlige, at den Mand, der har vist Mod paa Valpladsen, gyser ved Tanken om Retterstedet, betragtes af alle Dramaturger som et Træk, som kun en virkelig stor Digter kunde vove, og det er kun lykkedes for Kleist, fordi han har givet den sjælelige Forklaring med saa ægte og dyb en Menneskelighed. I det virkelige Liv ligger Angsten og Uforfærdetheden anderledes nær op ad hinanden. Man har Eksempler paa, at de dristigste Hærførere midt under Slaget har faaet Anfald af lammende Angst.

Men Scenen tilsteder kun ringe Mangfoldighed. Og ganske særligt maa der vises den yderste Varsomhed ved Blandingen af tragiske og komiske Elementer. Hvor vanskeligt var det ikke nyligt under Folketeatrets Opførelser af „Samson og Dalila“ at faa Lattermusklerne i Ro, efter at Forfatteren lidt letsindigt havde vendt Vrangen ud af Teatret for at faa dem muntret! Den stakkels Digter Krumback var saavist ikke til at le ad; hans Sjæl syntes ét gabende Saar, og i Johannes Nielsens geniale Fremstilling blev han en af de mest gribende tragiske Skikkelser, vore Scener i mange Aar har set. Men Folk lo — altfor længe og i god Tro. Til langt om længe Skæbnens Medusaansigt fik dem nidstirret til Uhygge.

Publikum er altid og allevegne sig selv lig. Jeg har set Grasso, Italiens største Skuespiller, i en Scene, hvor han, saa længe jeg lever, vil blive ved at staa for mig, som en syg, forpint Stakkel, der kastes ud af et Logishus, fordi han ikke kan betale. Aldrig har jeg set en mere gribende Fremstilling af menneskelig Elendighed, men Folk — det florentinske Publikum — lo, fordi han i sin uhyre Træthed, mens Opsynsmanden førte ham ud, lader sig falde ned i en af de ledige Senge, hans Skridt fører ham forbi! Det københavnske Publikum vilde have gjort det samme!

Hvad der gælder Stykkerne, gælder ogsaa Skuespillernes Fremstilling. Publikum forlanger at vide, hvor det har dem. I Livet forekommer der ofte virkelystne Mennesker med et uanseligt Ydre og et beskedent Væsen; man træffer Slyngler, der gør et aabent og tillidvækkende Indtryk; man oplever, at Mænd, der savner alle ydre Betingelser, ja pukkelryggede eller klumpfodede, gør stor Lykke hos det andet Køn. Paa Scenen maatte der en kraftig Motivering til, for at Folk skal gaa ind paa noget saadant.

Ja, man overfører Rollernes Egenskaber paa de Skuespillere, der spiller dem. Er man vant til at se en Kunstner som den sejrende Helt og Elsker, vækker det Misstemning, naar han for en Gangs Skyld lider Nederlag; plejer han at fremstille lutter brave Folk, maa han ikke saa gerne en skønne Aften vise sig ogsaa at kunne fremstille mindre heldige Egenskaber.

Vi er ganske vist kommet langt fra de Tider, da den Skuespiller, der spillede Skurkeroller, personligt var upopulær. Men endnu er Folk Børn, naar de kommer i Teatret. Dèr vil de ikke have Behov at overveje; der vil de føle Begejstring, Kærlighed, Had, Bedrøvelse rent umiddelbart, og den, der ikke forstaar at vække disse Følelser hos dem, han har tabt sin Sag.

Og hvis Publikum overhovedet kan opdrages til at føle anderledes, saa er der i alt Fald en lang Udvikling igen, inden det naaes, og mange moderne Digterværker vil lide Døden under Forsøget derpaa.

Albert Gnudtzmann.

Shakespeare i London.

Der klages over, at Shakespeare ikke spilles nok i England — men Herregud, naar han endelig spilles, er det gerne for en halvtom Scene. Hvert Aar gaar der en Bølge af Enthusiasme „for the great Shakespeare“ henover Landet. Teater-Direktører, Skuespillere og Kunstens saakaldte Velyndere slaar sig sammen i en energisk Anvendelse af Penge og Kræfter, paa at opforgylde hans Værker.

Pressen blæser i Basun for disse Forestillinger — men Publikum bliver alligevel borte. Enhver raader sine Venner og Bekendte til at gaa — og bliver selv hjemme.

Er det nu, at de mangler Shakespeare-Fremstillere herovre — eller, at selve Shakespeare ikke er saa fejlfri, som man hidtil har troet?

Hælder man til den første Anskuelse, for-

Laura Cowie som Anna Boleyn og Arthur Bourchier som Henrik VIII.

nærmer man de sceniske Kunstnere, der betragtes som Englands ypperste. Hælder man til den sidste, kommer man let ind paa den lokkende, men farlige Vej, hvor den skaanselsøse og glimrende Bernhard Shaw fører Ordet. Thi Bern-

hard Shaw har for længe siden revet Ufejlbarlighedens Maske, — paaklistret af det engelske Folk — fra den store Skjalds Ansigt.

Han finder Shakespeare saa velsignet fuld af Fejl.

Arthur Bourchier som „Henrik VIII".

Han har saa dejligt hvasse Ord for Plathederne og Skænkestue-Lunet; medens han skarpt fremhæver Manglen paa at følge og udnytte den Filosofi, Shakespeare saa behændigt forstod at stjæle her og der.

„W e a r e o u t g r o w i n g S h a k e s p e a r e, w h o w i l l b e c o m e w i t h B y r o n a h o u s e h o l d p e t", siger den dristige Kritiker.

Det var en Tale, som i 90erne fik det litterære England til at stejle af Indignation. Den rejste en Pennefejde, der endnu mindes, som en historisk Begivenhed.

Men Resultatet er ikke udeblevet — Shakespeare — der før Bernhard Shaws Angreb, blev dyrket af det britiske Folk, som en Guddom, har maattet forlade Piedestalen. Han bliver nu betragtet som en stor Digter — der i Lighed med de fleste store Digtere — og Gud velsigne dem derfor — havde sin Part af Fejl og Svagheder — baade, menneskeligt og kunstneriskt set.

Men den berømte og frygtede Shaw'ske Pen, har aldrig været saa hvas mod selve Shakespeare, som mod de Ultra-Shakespeare Tilbedere. De, der under Ledelse af Mænd som Garrick, Colley, Irving og Augustin Daly, i sin Tid gav Shakespeare, som Forfatter til barbariske Udstyrs-Stykker, og gjorde af Skjalden og Kunstneren — en Markedsgøgler. — Om end alt i den noble Hensigt at give den guddommelige William — en passende Ramme.

Thi Bernhard Shaw er uagtet sine knivskarpe Angreb — en Tilbeder af Shakespeare. Hans klare, kloge Øjne ser hans Fejl — men ser ogsaa den store engelske Skjalds gyldne Rigdom af Poesi, Humor, Lune, Tegning af Karakteren og Kærlighed til Naturen.

Og derfor, gemmer mange af hans Angreb, et Nødraab, om ikke at myrde Skjalden — men give Folket ham — som han virkelig er — enkel, klar, vittig, djærv, fuld af Blod og Magnetisme, midt i sit Virvar af Fejltagelser. — —

I det forløbne Aar er Rammen om Shakespeares Stykker, blevet finere. Den er helt blændende i sin ødsle Pragt og saa sand i sin historiske Farve af Kostumer og Dekorationer — at man griber sig i at sidde i en nysgerrig, undrende Glæde over Rammen — — medens — Indholdet — ak — —! Hvor lidt, svarer det ikke, trods den vidunderlige Iscenesættelse, til det man føler, naar man læser Shakespeare i en hyggelig Chair ved en hyggelig Kamin-Ild.

Bernhard Shaw — er ikke langt fra at have Ret, naar han kalder Shakespeare „en household pet". Den guddommelige William er dobbelt saa tiltalende i Lænestolen, som paa Scenen.

— — — —

Sir Beerbohm Tree, Direktøren for det store Majesty Teater, besørger hvert Aar Shakespeare i særlig fin Indfatning.

Hæder og Ære og Ros høster han derfor, en masse — men ikke Penge.

I Aar er det „H e n r y t h e E i g h t", den litterære Direktør præsenterer sit londonske Publikum, og det i en Udstyrelse og med en „mise en Scène", der gør et Besøg tilraadeligt — om ikke for andet. — Alligevel er der ingen der gaar. — Vi — der maa gaa — gaber i Smug bag Viften — medens Shakespeare Tilbederne, der ogsaa møder faatallige — naar de har beundret Scenens og Kostumernes historiske Troværdighed, halvt i Søvne mumler „splendid".

Sagen er, at det bliver spillet ualmindelig daarligt — Stykket er ikke af Shakespeares stærkeste — og en Ramme, kan nu engang lige saa lidt frelse en Komedie, som et Maleri — og en smuk Kjole, en hæslig Kvinde. Beerbohm Tree er anerkendt som en første Klasses Direktør og Instruktør — ak — det sidste — forsaavidt de ydre Ting angaar — —„Sjælen i alle Ting", ignoreres uden Tvivl af den populære Direktør, som sætter Bersærkergang — og sentimentalt Hysteri — — over slige „smaa Tings" Betydning. De er jo ulige mere effektfulde.

Beerbohm Tree spiller selv Cardinal Wolsey! For enhver, der har set Beerbohm Tree, er dette tilstrækkeligt.

Unødvendigt at sige, at Shakespeares Død er fuldbyrdet — navnlig, da Miss Violet Vanboraugh, som Dronning Catharine gør alt, hvad hun kan, for at forhindre ham i at komme til Live, hver Gang Arthur Bourchier, som Henry, og Miss Laura Cowie, som Anna Boleyn, giver den mishandlede Skjald Trækninger af Liv. Arthur Bourchier — havde ikke desto mindre Øjeblikke, af intens og blodrig Fantasi, der skabte Karakteren i Shakespeares Aand.

Men alt i alt — var det en meget pauver

Violet Vanborough som Dronning Catharine.

Forestilling for et Teater som „Majestys" og en By som London. — — — — — —

Beerbohm Tree, har skrevet en Bog om Cardinal Wolsey. — Bogen er god. Den gav endogsaa Daily Telegraph, det pæne, artige Bourgeoisie-Blad, (der ellers roser Tree i høje Toner) Anledning til at sige: „Bogen om Cardinal Wolsey" er saa godt skrevet, at man føler sig fristet til at bede om mere — fra Forfatteren Tree — selv om man skulde se m i n d r e til — Skuespilleren — Tree.

Beerbohm Tree som Kardinal Walsey.

Men ikke i hele det britiske Rige ejer de en Shakespeare-Fremstiller som Olaf Poulsen.

Var Olaf Poulsen født engelsk, vilde han have Storbritannien med Kolonier for sine Fødder. —

Og den unge Johannes Poulsen da? Jeg vilde ønske, han vilde komme til London og vise, hvorledes man kan spille en Nar i Hellig tre Kongers Aften.

B e t t y M a r i e A h l b e r g.

Emil Helsengreen.

(Nogle smaa Betragtninger i Anledning af, at „Greenen" jubilerer.)

Man har i de senere Aar, saa fra en saa fra en anden Kant, paastaaet, at Skuespillertypen havde forandret sig!

Naa, de kloge Hoveder har jo altid haft travlt med Scenens Børn, og de mener det vel i Bunden ikke saa slemt, naar de bebrejder Skuespillerne, at de ikke er tilstrækkelig Gøglere mere, fordi der er gaaet Kultur og Forretning i dem.

Skuespillere er nu engang ifølge deres Metier godt Avisstof, og den, maaske af og til lidt for store Hyldest, de høster, takket være deres Kunsts saa direkte Virkemidler, maa de bøde for paa andre Punkter, ved at finde sig i de smaa, uretfærdige Lussinger, som kan falde af.

Skuespillerne skal nok klare sig alligevel, — Brød og Skuespil er et Krav, der altid vil blive stillet.

I Virkeligheden tror jeg slet ikke, Skuespillertypen har forandret sig, — eller rettere sagt T y p e r n e, — for der er Varianter iblandt Skuespillere, som blandt alle andre Lag. Men naturligvis følger Skuespillerne med Tidens Udvikling, — gudskelov da, og om deres ydre Form tilsyneladende kan være smart og up to date, saa ruller Gøglerblodet derfor ligefuldt i deres Aarer.

(I Parentes bemærket kunde jeg godt lide, om Hr. H a r a l d C. N i e l s e n, inden han skrev sine Angreb paa Skuespillerstanden, f. Eks. læste en Bog som Goldschmidts „Ravnen", hvori der findes en ganske fortræffelig Karaktertegning af en Skuespiller, hvortil Phister siges at have været

Model. En sikrere og vittigere Forstaaelse af „Skuespilleren“ kan man ikke ønske sig, — men

Store Klavs i „Store Klavs og Lille Klavs“.

Goldschmidts Skuespiller er saa sandelig ikke væsensforskellig fra vore Dages.

En Skuespillertype af den Slags, som de ovenfor nævnte Angribere stiller Krav om — Renaissance-Kunstneren, er gerne Slagordet, gaar endda lyslevende imellem os. En Skuespiller,

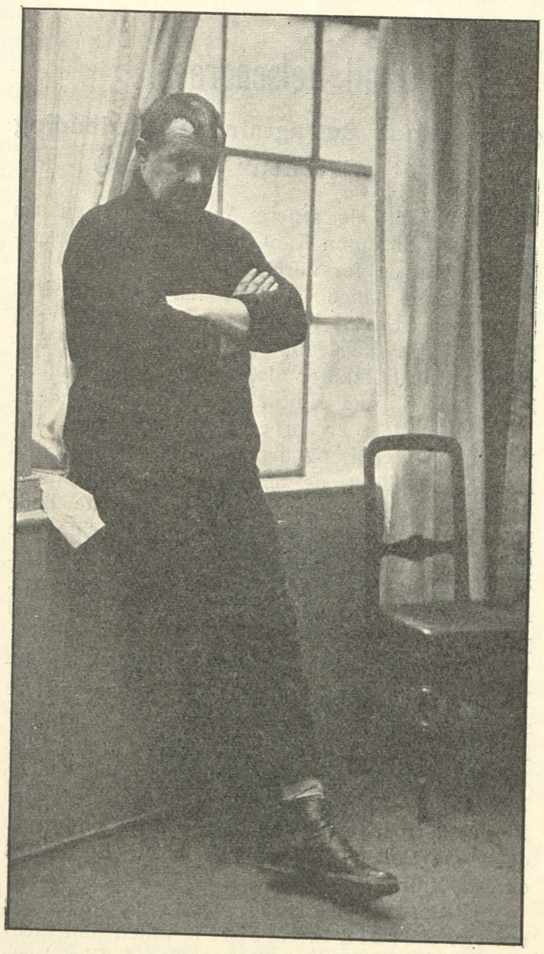

Svup-Nicolai i „Forbryderliv“.

der hverken holder Hest eller Villa, der ikke optræder med liberiklædt Tjener eller lærd Doktorhat, ja, som endogsaa et Par Gange har været saa uforretningsmæssig at sige nej til de 12,000 Kr., for at blive ved sit gamle Teater paa 7 à 8000 Kr.

Jeg sigter til den i disse Dage jubilerende Emil Helsengreen.

I Sæsonen 1899—1900 traf jeg ham første Gang oppe i Aalborg, hvor vi kom i Engagement sammen hos hans Broder Alb. Helsengreen. Emil Helsengreen var paa det Tidspunkt ubestridt Provinsens første komiske Karakterskuespiller, og saa fuldt ud Renaissance-Gøgler, som nogen Idealist kunde ønske sig. Med ødsel Haand strøede han Kunstens Guld og Sølv og Perler ud paa de smaa Provinsscener, og med Jubelraab modtoges han til en „Fjedtemule“ eller en „Seksogtres“, naar han om Eftermiddagen smuttede indenom til Hotellernes Stamgæster i de smaa Bagværelser.

Som den unge saa jeg naturligvis op til „Greenen“ med den største Beundring, ikke mindst, fordi han var ligesaa stort et Barn, som jeg, og altid førte an i Personalets Spillopper. Hans virkelige kunstneriske Værd havde jeg vist ikke dengang saa megen Forstaaelse af. Jeg saa kun hans Popularitet, jeg vidste, han var ubestridt Nummer ét, baade naar det gjaldt Roller, paa Scenen og udenfor Scenen, og der

Skuespiller Helsengreen.

for syntes jeg, han var en brillant Kammerat at have.

Heldigvis havde Dorph-Petersen bedre Begreb om hans kunstneriske Værd, end jeg, og med Sæsonen 1900—1901 kom Emil Helsengreen til Folketeatret. Saa at sige med et Slag erobrede Helsengreen sig en Position paa Nørregades traditionsrige gamle Scene.

Det var især med sin Store Klavs i „Store Klavs og Lille Klavs“ at han fik Lejlighed til at lægge alle sine bedste Evner for Dagen. Næppe heller kunde en Rolle ligge bedre for ham. Rollens Ydre havde han som ingen anden, og den Eventyrets Fantasi, den underlige Blanding af barok Komik og Brutalitet, som krævedes, var netop Forcen i Helsengreens Fremstillingsevne. Og da først Helsengreen gennem denne Rolle følte Kritik og Publikum paa sin Side, fulgte de næste Sejre Slag i Slag.

Først et Par af Rejseaarenes gamle Roller, Birkedommer Krans i „Eventyr paa Fodrejsen“ og Onkel Bræsig i „Landmandsliv“, senere Livsens Ondskab i „Thummelumsen“. De kommende Sæsoner, hvor Harald Kolling og Otto Zinck mere og mere maatte trække sig ud af Repertoiret, bragte Helsengreen frem til den Position, der nu gør ham til sin Scenes første Karakterkomiker. Jeg behøver kun at nævne Roller som Boubouroche, Per Bunke i „Pigernes Alfred“, Svup-Nicolai i „Forbryderliv“, Viceværten i „Gadens Børn“, Kellerman i „Hans Højhed“ og Ole i „Abekatten“ for at vække glade Teaterminder fra Folketeatrets sidste ti Aar.

Hverken Stedet eller Lejligheden er til nogen kritisk Bedømmelse af Kunstneren Emil Helsengreen.

Skuespilleren Emil Helsengreen fejrer sit femogtyveaars Jubilæum med at spille Onkel Bræsig i „Landmandsliv“, Publikum hylder ham som Tak for de forløbne ti Aar, Kritiken spaar ti kommende gyldne Aar, og „Masken“ fejrer ham i Tekst og Billeder.

Tilfældet lagde „Masken“s Pen i min Haand, og jeg, der i ni Aar har staaet paa Scenen sammen med „Greenen“, og nu været Kammerat med ham i snart tolv Aar, jeg er saa fræk at benytte ham til at stikke Idealisterne i Næsen, fordi han er saadant et dejligt Bevis paa, at Gøglerblodet ruller lige rask endnu i Aaret 1910.

Leo Tscherning.

Malberg-Turnéen.

Fru Clara Wieth som Puk.

Lille, tæt, sikker, staar han dèr — Henrik Malberg — og giver sine Ordre med elskværdig, vindende Ro. —

„Hvordan er De tilfreds med Turnéen?“ — spørger jeg.

„Glimrende,“ svarer han, „nu skal De høre.“

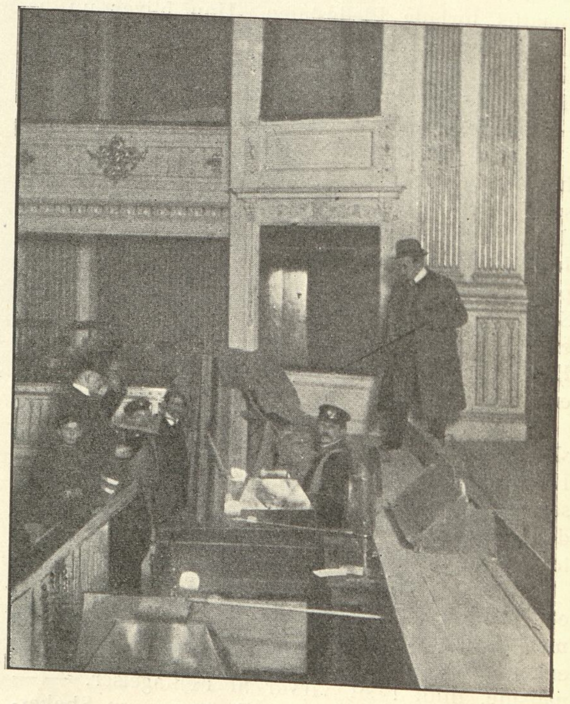

Klaveret flyttes.

Og den lille, rolige Mand bliver Fyr og Flamme, medens han fortæller, og Begejstringen skinner ud af ham.

„Egentlig fik jeg først Idéen at rejse paa Turné med „en Skærsommernatsdrøm“ en Aften i Aarhus Friluftsteater. Jeg sad og saa „Hag-

barth og Signe", og det slog mig, at hvor pragtfulde end Omgivelserne vare, saa var det alligevel ikke alene dét, der gav den underlig helstøbte Stemning. Nej, dette, at der ingen Mellemakter er, er mindst lige saa meget. Kærnepunktet. — Sker der et Uheld i en Forestilling i en Akt, bliver der ikke Tid til Diskussion derom saadan som ved almindelige Mellemaktsskuespil. Man kan simpelthen slet ikke faa Tid dertil — thi man er allerede ved det næste, og er det godt, tager det Interessen fangen. — Og saa var jeg vis paa, at der var Bund for virkelig god Kunst ude i Provinsen, som jeg jo kender fra gammel Tid, og den Mening har jeg i fuldeste Maal faaet bestyrket. — Overalt fuldt Hus og glimrende Kritikker. Mange Byer vender vi tilbage til og giver flere Forestillinger. Og De maa ikke tro, at det er Stjernekomedie. Næh, slet ikke. Naturligvis Fru Wieth er storartet, men jeg har desuden en Stab af flinke Kræfter, og alle staar vi sammen om dét Maal, at naa det bedst mulige."

„Savner man alligevel ikke Naturomgivelserne?"

„Næh, det maa De skam ikke sige. — Jeg sammentrænger Scenen, — gør Skoven tæt. — Naar Mørket sænker sig over Byen, vil De kunne se nogle mystiske skumle Personer snige sig rundt i Anlæg og lignende Steder. Det er mine Skuespillere, der er paa Jagt efter „friske Grene", som hver Aften er den frodige Underskov, og tæt og god maa den være, hvor skal lille Puk ellers skjule sig." —

— „Men Faklerne!" — — — —

„Strøget," — Haandbevægelsen, der ledsager Ordet er kongelig — „strøget — med samt Optog — og det savnes ikke. Vi laver skiftende Belysning. Nu skal De se;" — og frem af en Kuffert haler Henrik Malberg underlige mystiske Smaasedler, som man ellers bruger til Kuffertmærker. Paa én staar der Sol, paa en anden Maane.

„Disse smaa Tingester giver henholdsvis dejlig Maaneskin eller Solskin. De sér paa mig, jeg er ikke gal. Hør nu. De sættes i Kontakterne, som stikkes i Ledningerne til de forskelligfarvede elektriske Pærer nede ved Rampen. Se!" —

Og virkelig, den halvmørke Scene skinner pludselig i mildt Maaneskin.

„Det er næsten imponerende," siger jeg.

„Ja, men det er kun i de store Byer med elektrisk Lys. I de mindre maa vi hjælpe os med dette, — det koster 6 Øre Stk." —

Atter forsvinder han i den mystiske Kuffert, og denne Gang er Resultatet 3 Ark kulørt Papir til Brug „bag en Lampe.

„Nydeligt — siger jeg Dem. Een Aften var det nær gaaet galt. Vi havde glemt at faa noget købt, og Butikkerne var lige ved at lukke. Du gode Gud, jeg sveder, blot jeg tænker paa, hvad der vilde være sket, om vi ikke havde faaet det. Hermia uden Maaneskin og Puk uden Sol! — Nej det havde været forfærdeligt.

„Ak ja," slutter Direktøren, „alt er gaaet fortræffeligt. Saadanne Smaating, som at jeg har maattet tage 6 Tommer af min dejlige Skovhøj, fordi den i én af Byerne ikke kunde gaa ind paa Scenen — eller at vi i en anden maatte bruge den lokale Skovdekoration, fordi Scenen ikke var større end saadan," og Hr. Malberg beskriver en meget lille Cirkel, „er kun Krydderi paa Heldet, der har fulgt os. Sidstnævnte Sted lod jeg forresten mit eget Bagtæppe hænge paa Tilskuerpladsen, for at Folk kunde se, jeg havde det med. — Det er omtrent, ligesom naar „Staldene forevises!" —

— Det er sgu sandt, glem ikke Musiken, som laves af et Flygel og Violin. —

— „Ja," indskyder jeg, „det lyder naturligvis som et helt Orkester." —

„Fuldstændig," ler han.

Jeg forlader den glade Mand, som har „store Planer" — ønskende ham mange „fulde Huse" og fremtidig Held i sine Bestræbelser for at udbrede „den gode Kunst". Og hans Sikkerhed og Værd som Kunstner, borger for at det vil lykkes ham.

Inger Torrild.

Poul Schlüter i sit Hjem. Fot. J. Folkmann.

Emil Sjögren.

Det var i første Halvdel af Firserne, at Emil Sjögrens Navn første Gang nævntes hos os, da den unge svenske Komponist med sit Hefte Klaverstykker „Erotikon" vandt den af den daværende Hofmusikhandel udsatte Pris. Trods den for moderne, god Klavermusik usædvanlige Udbredelse dette Værk har faaet, er det dog som Sangkomponist og for sine Violinsonater, at Sjøgren har naaet sin videste Berømmelse. Dette gælder særlig om den af alle Violinspillere kendte E-Moll Sonate, som Komponisten — der selv er en fortræffelig Pianist — første Gang fremførte ved den store nordiske Musikfest i København 1888 sammen med den da helt nye og ukendte Tor Aulin, og som senere gennem sidstnævntes og Wilh. Stenhammers klassisk skønne Sammenspil er bleven

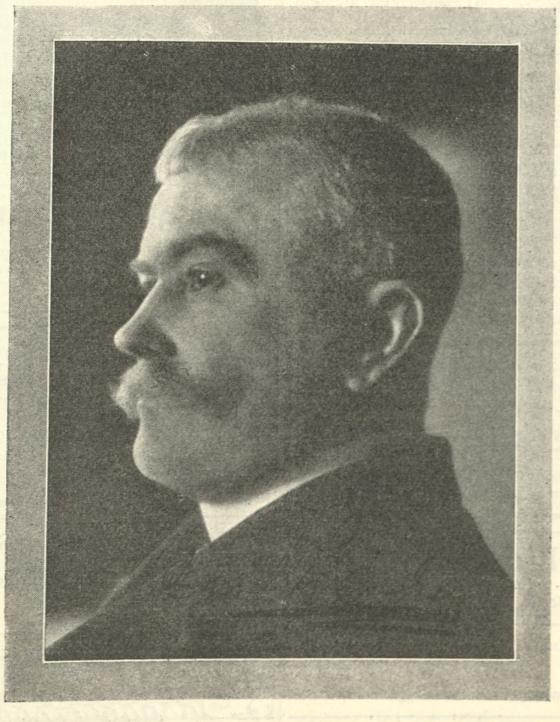

Emil Sjögren.

yderligere spillet ind i Folks Bevidsthed som et af den moderne Kammermusiks Værker. Blandt hans mange Sange, skal her nævnes de ildfulde „Spanske Sange", „Tannhäuser"-Sangene til Drachmanns Tekster og de fine Sange til Tekster af E. v. d. Recke og J. P. Jacobsen.

Emil Sjøgren, der i Aarenes Løb er bleven en hyppig Gæst i København, hvor han har mange Venner, giver Onsdag d. 9. November en Koncert, hvor han fremfører en Række egne Kompositioner og blandt andet sammen med Frk. Gunna Breuning-Storm spiller sin nyeste Sonate for Piano og Violin (den fjerde).

—d.

Poul Schlüter.

Navnet Poul Schlüter har en særdeles fin Klang i den danske Musikverden. I Løbet af hans 2-aarige Ophold her i Byen har den unge Kunstner vundet sig en fremragende Plads blandt vore hjemlige Klaverspillere, og man imødeser med megen Interesse hans Klaveraften paa Torsdag. Særlig som Brahms-Spiller har Hr. Schlüter vakt Opmærksomhed ved sine tidligere Klaver-Aftener, og det er saaledes med fuld Berettigelse, at han har valgt Brahms' monumentale Klaver-Sonate i F-Moll til Hovednummer paa sit Program den 10. ds.

Poul Schlüter har set sig meget om i Verden, har boet flere Aar i London, Wien, Berlin og Hamburg. Foruden har han foretaget en Rejse Jorden rundt og besøgt baade civiliserede og uciviliserede Egne af Kloden. Oprindelig skulde den unge Kunstner være gaaet Handelsvejen, men hans dybe Kærlighed til Musik og store Musikautoriteters Tilskyndelse ombestemte ham til at hellige sig fuldstændig Musikstudiet. En Tid lang var han Elev hos Prof. Otto Malling, senere hos Prof. Theodor Leschetizky i Wien, den store Klaver-Pædagog, hvis berømte Klaver-Metode Schlüter har indført i sin talrige Elevkreds.

—t.—

Meddelelse fra Redaktionen.

Da der sker Henvendelser til „Masken" med Ønske om at faa Redaktøren personlig i Tale saa at sige paa ethvert Tidspunkt af Dagen, nødes vi til at indskærpe, at Redaktøren personlig kun kan træffes 9—11 Form. & 12—1 samt 5—5½ Efterm.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.
Trykt i A. Rosenberg's Bogtrykkeri.
Klichéer fra Dansk Reproduktionsanstalt.
Speciel Fotograf Julius Folkmann.

Ugens ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ Koncerter.

Mandag d. 7. Novbr. Kl. 8.

Odd-Fellow Palæets store Sal:

Harold Bauer

Populær Klaver-Aften.

Billetter à 1 Kr.

Nogle enkelte Pladser à 2 Kr. faas:

Wilhelm Hansen, Gotersgade • • • Nr. 11. Tlf. 5457.
„ „ Frederiksberggade Nr. 34. Tlf. 5781.
Nordisk Musikforlag, Vimmelskaftet Nr. 38. Tlf. 2682.

Onsdag d. 9. Novbr. Kl. 8½.

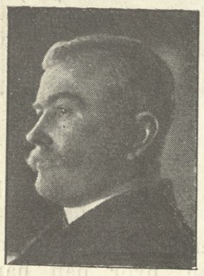

Casinos lille Sal:

Emil Sjøgren

Koncert.

Med Assistance af Sangerinden Fru **Ragnhild Cervin**, Violinistinden Frk. **Breuning-Storm** og Hof-Pianistinden Frk. **Johanne Stockmar.**

Billetter à 3, 2 & 1 Kr.

Wilhelm Hansen, Gotersgade • • • Nr. 11. Tlf. 5457.
„ „ Frederiksberggade Nr. 34. Tlf. 5781.
Nordisk Musikforlag, Vimmelskaftet Nr. 38. Tlf. 2682.

TEATERBLADET MASKEN

VIOLIN UNDERVISNING

Lars Johansen, Koncertmester.
Lykkesholms Allé 1 A, 3. Sal.
Violin, Mandolin, Luth & Guitar.

Violin Undervisning Goty Eberhardt's System. **Fru Koedt-Lorenzen.**
Classensgade 17 A, 3. Sal.

IDA RAFFENBERG
modtager Elever i
Violin- og Klaverspil.
Stockholmsgade 17 ².

BLANDEDE BEKENDTGØRELSER

Fru I. Arlaud's **Malerskole & Kunstindustri** Bredgade 14, Tel. Palæ 955.
Bestillinger & Elever modtages.
❀ ❀ ❀ Træffes personlig Kl. 12–4. ❀ ❀ ❀

Tegne- og Maleskolen,
3 „Studio" Palægade 3 Indmeldelser daglig **9–12.** M., T., T., F. Aften **7–8.**
Dag-, Søndags-, Aften og Modelskole.
Forbereder til Porcellænsfabrikerne.
Moderat Pris. Forlang Program.
Tlf. Byen 1526 y. **Frede-Aamodt.**

Fru Signe Beck, Porcelænsmaling & Brænderi
Vesselsgade 5, 3. Sal, (ved Dr. Louises Bro).

A/S Østrigsk Teaterkostume og Dekorations-Atelier

WIEN.

Komplette Teater Udstyr. — Vaaben

har leveret Udstyr til følgende Teatre i Skandinavien:

Danske:
Det kgl. Teater, København.
Det ny Teater, do.
Casino, do.
Folketeatret, do.
Nørrebros Teater, do.
Frederiksberg Teater, København.
Aarhus Teater.
Odense Teater, (Dir. Emil Wulff).
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Kornbech).
Oddgeir Stephensens Teater.
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Alb. Helsengreen).

Svenske:
Kgl. Opera, Stockholm.
Kgl. dram. Teatern, Stockholm.
Oscarteatern, do.
Svenska Teatern. do.
Folkteatern, do.
Knut Lindroths Teatern.
Axel Hultmans Teatern.
Axel Lindblads Teatern.

Norske:
Nationalteatret, Kristiania.
Centralteatret, Kristiania.
Dir. Harald Ottos Tournee, (norske Provinser).

A/S Folmer Hansen Vestre Boulevard 36
(Det danske Musikkonservatorium)
Telegr.-Adr.: **Folmerhansen København. Telefon 4394. Statstelefon 53.**

Forlov-elsesringe. ☞ Københavns Specialforretning. ☜
Fabrik (elektr. Drift) Værksted samt Udsalg. Etableret 1880.
Th. Halgreen **Gothersgade** (ligef. Regneg.) **34.** 14 Karat fra 7 Kr. 18 Karat fra 10 Kr. Kun mass. Ringe.

ALFRED PANTMANN

DAMFRISØR & PARYKMAGER
FRISØR VED CASINO - - - **DR. TVÆRGADE 13**
SPECIALITET: TELF. PALÆ 923 y.
ONDULATION à LA MARÇEL
(NATURBØLGNING).

☞ **Hjemkommen fra Paris**
anbefaler jeg min **1ste Klasses** Salon for
• **DAMETOILETTER** •
MARGRETHE HANSEN
HOLBERGSGADE 9 — 2 SAL

Syrine Svendsen,
Kostume-Atelier.
Vesterbrogade 35, Mezz.

KLAVER UNDERVISNING

Ragnhild Andersen,
– (Elev af Koncertdirektør Wolfgang Hansen) –
Rolighedsvej 11, Mezzaninen.

Ellen Baltzer
(Medlem af Musikpædagogisk Forening).
Klaverundervisning. – – (Leschetizky's Metode).
Rømersgade 21 — 1. Sal.

Elisabeth Barfred **Klaverundervisning,** Elev af Prof. Ove Christensen
Kastelsvej 4, 3. Sal.
Tr. 10–12 & 5–6. Telf. Øbro 1491 y.

KAREN CRONE-KNUDSEN
FALKONERALLÉ 29
ANBEFALET AF PROFESSOR OVE CHRISTENSEN

Organist Julius Foss
Orgel Musik-Teori Klaver
St. Regnegade 3.
Telefon: Byen 1418 x.

GEORG JESPERSEN
modtager Elever i
Klaverspil.
Carl Johansgade 9 Stuen
(ved Østerbrog. 100).

Robert Kaas, Elev af Musikkonservatoriet –
– *Piano- og Violinundervisning* –
Classensgade 37, Mezz. Telf. Øbro 963.

Klaverundervisning & Akkompagnement
Instudering af Operapartier
Wilhelmine Schulenburg. Frederiksberggade 39, 3. Sal.

HENRY WEST
Klaver og Violoncel
Lemchesvej 11. Hellerup.

KONCERT-BUREAUER

Robert Kaas, – Musik til private – – Selskaber. –
Classensgade 37, Mezz. **Telf Øbro 963.**

DANS & PLASTIK

Private Timer i alle Danse.
Georg Berthelsen,
Danser ved det kgl. Teater.
Adolphsensgade 6. Telf. Strand 292 v.

SANG UNDERVISNING

Organist EMIL JUEL-FREDERIKSEN

Musikskole.
Speciallærer i Stemmeomlægning og Kunstsang. Elev af Professor **Eugen Hildach,** Berlin. Foredrag af egne Sangkompositioner til eget Akkompagnement til Aftenunderholdninger og Koncerter. ❀
— **Sortedamsdossering 45 ³** —

Viggo Forchhammer,
Sanglærer.
☞ **Upsalagade 22** ☜
(lige ved Stockholmsgade)
Telf. Øbro 2722 x.

Fru Poula Jacobsen.
Sangundervisning.
Specialitet: Tonedannelse og Romanceforedrag.
Sankt Annæ Plads 18, I.
Tlf. Palæ 1198 x. Træffes 11—12.

Frk. Emanuela Schrøder.
Ny Kongensgade 20
Telef. Byen 1289 y. Træffes Kl. 12—1.

MUSIK-INSTRUMENTER

Grundlagt 1839.
Petersen & Steenstrup.
Musik-Instrumenter-Lager.
Pianola-Magasin.
Orgel-Harmonium-Fabrik
Store Kirkestræde 1.

Ugens ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ Koncerter.

Torsdag d. 10. Novbr. Kl. 8.

Odd Fellow Palæets mindre Sal:

Poul Schlüter

Klaver-Aften

Billetter à 3, 2 & 1 Kr. faas:

Wilhelm Hansen, Gotersgade • • • Nr. 11. Telf. 5457.
„ „ Frederiksberggade Nr. 34. Telf. 5781.
Nordisk Musikforlag, Vimmelskaftet Nr. 38. Telf. 2682.

Onsdag d. 16. Novbr. Kl. 8.

Odd Fellow Palæets mindre Sal:

Frk. Ellen Iversen

Sang-Aften

Med Assistance af Hr. Operasanger **Albert Høeberg** med det kgl. Teaters forventede Till.

Billetter à 2 & 1 Kr. faas:

Wilhelm Hansen, Gotersgade • • • Nr. 11. Tlf. 5457.
„ „ Frederiksberggade Nr. 34. Tlf. 5781.
Nordisk Musikforlag, Vimmelskaftet Nr. 38. Tlf. 2682.

TEATERBLADET MASKEN

Sin Herres Stemme.

Herold, Ida Møller
i „**Konge for en Dag**"
Cornelius
i „**Tannhaüser**".

Skand. **Grammophon** A/S
Detailuds. **A. Green.**
17, Amagertorv 17,
overfor Kirken.

„Musik für Alle"
udkommer hver Maaned.
Pris 50 Øre pr. Nr.
ialt udkommer 70 Hefter.
Katalog udleveres gratis.
Sidste Hefte: **Paul Lincke.**
Int. Musik-Sortiment
(Knud Larsen)
Gl. Kongevej 98, Telef. 8971.

Bedst indrettede
DAME-FRISØR-SALON
Badeanstalten København
Telefoner: 9100 - 9103 - 9104.
Adgang til Salonen uden Badebill.

HAFNIA SKATTEFRI PORTER **uovertruffen i Kvalitet og :: Aroma ::**

Teaterbladet »Masken«. Udgivet af et Interessentskab: Ansvarhavende Redaktør: Ivar Hiort.
Annoncepriser: 75 Øre paa Forsiden, 50 Øre paa de andre Sider pr. Nonpareille. Rabat 25 %, 15 % og 10 %.

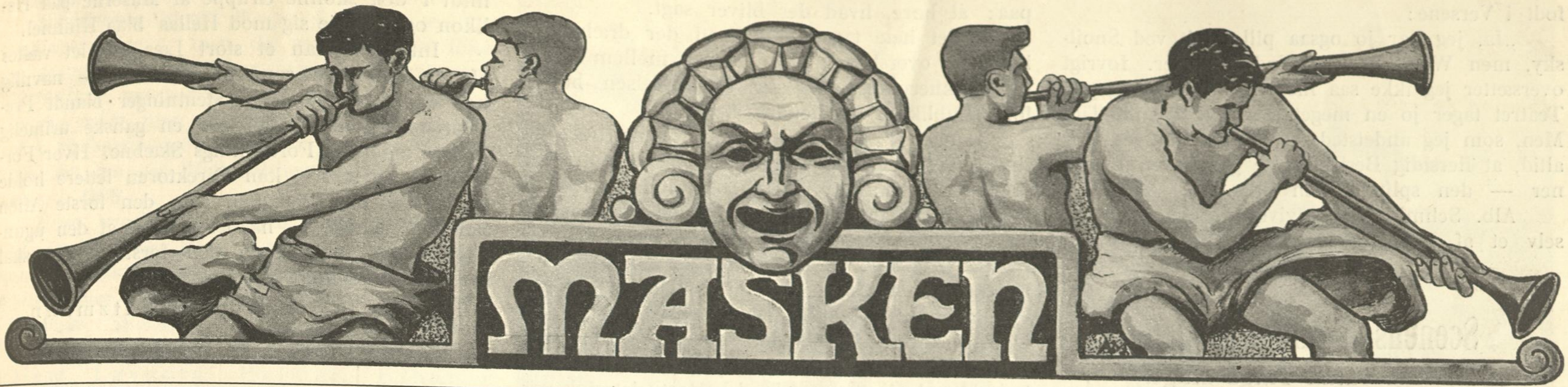

1STE AARGANG | LØRDAG DEN 12TE NOVEMBER 1910 | NUMMER 7

Kunstmaler og Oversætter Albrecht Schmidt.

„Hvordan jeg blev Maler?" Albrecht Schmidt læner sig mageligt tilbage i en dyb Lænestol. Han har smidt sin Malerkittel og hængt en vinrød Fløjelsslobrok om sig. Foran ham staar paa Staffeliet et paabegyndt Billede: en bred, støvhvid Landevej, skarpt begrænset af Grøfternes Diger og omliggende Markers efteraarsbrogede Vegetation — og over dette Snit af Eftersommeren, en Himmel med forrevne, blytunge Skyer. Men det er Siestaens Time. Paletten er slængt tilside og Malerkassen har maattet døje den samme Tort. Alt lyser ellers i glimtvis Efteraarssol, i smaa, momentvise Himle af blaat, Sole af gult og andet fantasifuldt. Og dette spinkle, rene Efteraarssolskin giver Stuens Forgrund og Verandaens Vinløv de særeste Stænk af gyldent — men ellers gror Skyggen i de stilfulde Stuer. Over Væggenes Mylder af Billeder har den lagt sig, over Reolens tunge Pragtbind og Skrivebordets monumentale Renaissance. Og dog lyser de antike Guldrammer i alt det graa, dog sejrer en glødende Olie midt imellem Kobberstikkene og Rembrandtraderingernes tusmørke Fysiognomier. — „Hvordan jeg blev Maler? Jeg ved det ærligt talt ikke. Lysten er mig medfødt. Jeg har altid malet — saalænge jeg overhovedet erindrer at have levet. Som Dreng fik jeg ikke Presenter som andre Børn, ikke Legetøj og Slikkeri, blot Farvelader og Pensler. Denne min tidligste Tids Mesterværker har jeg imidlertid ikke i stærk Erindring. Motiverne har under alle Omstændigheder sikkert været meget enkle. Men Skoledagenes Emner husker jeg. Det var Lærerne, der maatte holde for. Karikaturtegningen var det, der fængslede mig stærkest dengang. Saa kom jeg paa teknisk Skole, senere hos Zahrtmann og paa Bangs Malerskole, hvor jeg malede Gips.

Ja, jeg har da for Resten ogsaa lært hos Güllich ved det kgl. Teater. I vistnok 1887 begyndte jeg at udstille ved nogle Juleudstillinger — og saa har jeg arbejdet senere, naar Tid og Lyst var gode Venner. Mange af mine Billeder har jeg solgt; til hvem erindrer jeg ærligt talt ikke lige i Øjeblikket, men det er jo ogsaa ret ligegyldigt. Nogen speciel Art har jeg aldrig tilladt mig. Alt muligt har jeg forsøgt: Portræt, Genre, Landskab osv. Navnlig paa mine Rejser har jeg malet en Del. Se her, en Skitse fra Fiesole," og Alb. Schmidt viser os en Olie, hvis levende Farver og skønhedsmættede Perspektiv lader En ane, hvilken betydelig Maler, Hr. Schmidt vilde være kunne bleven, om ikke Teatret havde fanget ham: „Ja, jeg har rejst meget.

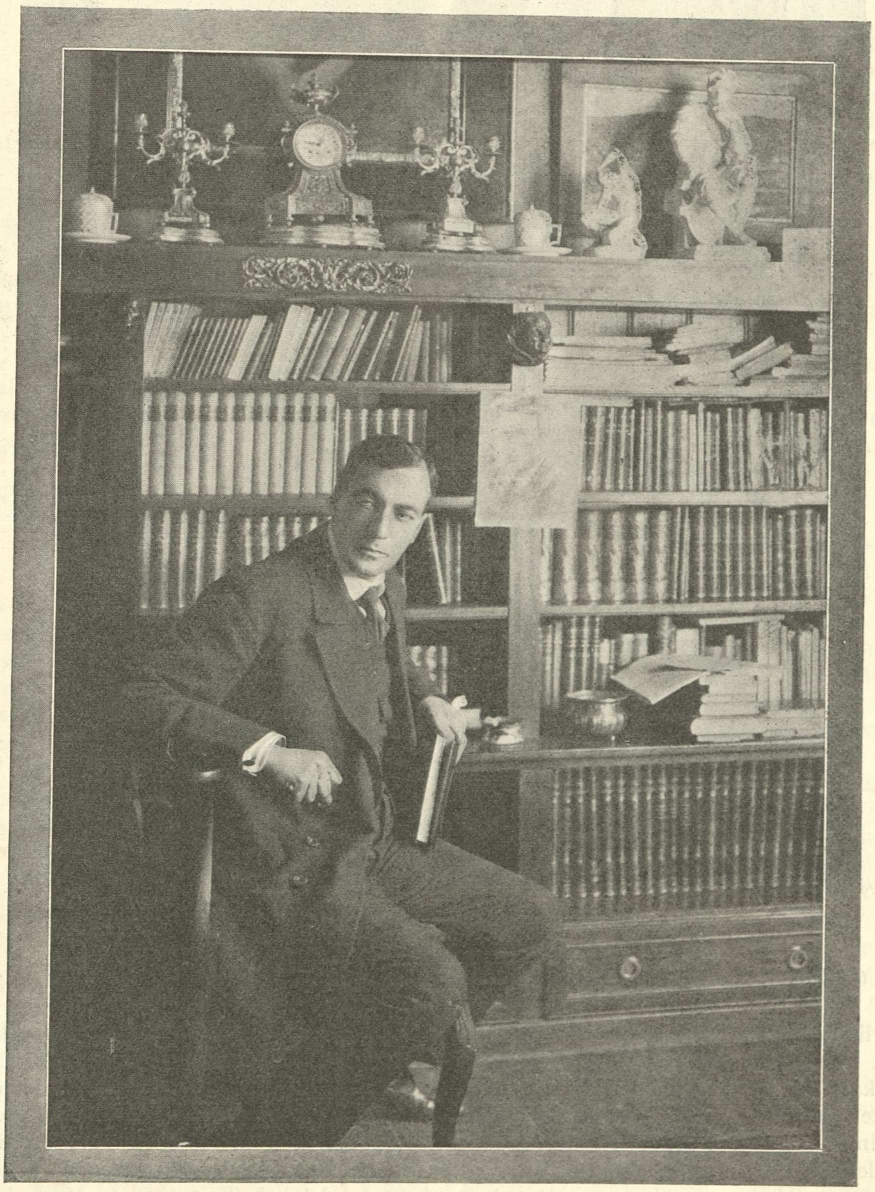

Skuespiller Albrecht Schmidt i sit Hjem. Fot. Jul. Folkmann.

Gallerierne og Museerne i Dresden, München og Florents har jeg studeret med Andagt. Rembrandt har jeg navnlig tilbragt nogle behagelige Timer sammen med. Du gode Gud, hvilken Maler! Har De set Originalen til hans „Nattevagt" eller „Manden med Guldhjelmen"? Det er Øjeblikke, man aldrig glemmer — og dog er der intet af disse Billeder, der har betaget mig som hans „Saul og David", der hænger i Haag. Det er efter min Mening Genialitetens Højdepunkt. Det gengiver det kendte Motiv: David, der spiller paa Harpe for Saul. Men hvilken Saul! hvilken dødsdømt Smerte og Fortvivlelse giver ikke dette Ansigt, hvis ene Halvdel er gemt bag en Flig af en Portiere. Og dette Ansigts Lidelse er saa igen — om jeg saa maa sige — koncentreret i dets Øje. Ja, jeg har aldrig set noget dejligere. Og tænk, hvor moderne! dette at man søger Ly bag noget for sin Sorg," og Hr. Schmidt griber i illustrerende Begejstring Vinduets tunge Gardin og tildækker Halvdelen af sit Ansigt med det: „Det er mit Malerkunstens Æventyr, Rembrandt er min Malerkunstens Gud, men iøvrigt er Krøyer og Julius Paulsen noget nær mine Yndlingsmalere, den første paa Grund af hans stærke, levende Liv og henrivende Farver, Paulsen paa Grund af hans nænsomme, højt kultiverede Psykologi."

Alb. Schmidt har skiftet Slobrokken med sin blaa Jakke. Under denne Proces fortæller han: „For at gribe noget, jeg kalder for Fejltro, i Flugten: Malerevnen er ikke af nogen særlig Værdi for en Skuespiller; jeg mener ved Maskeringsarbejdet. Det er betegnende, at vore bedste Maskører herhjemme ikke kan tegne en Streg paa et Stykke Papir — ligervis som flere af vore betydeligste Malere staar fuldkomment hjælpeløse over for Maskeringens meget vanskelige Kunst. Sans comparaison: Jeg selv har arbejdet strengt, før jeg fik tilegnet mig bare lidt Færdighed i at sminke mig."

Telefonen ringer — og vi benytter Lejligheden til at se os om i det kultiverede Kunstnerhjem, Alb. Schmidt har samlet sig. Hans berømte Seng undgaar vi heller ikke. Vi er ikke indiskret, men kan forsikre, at den er Berømmelsen værdig, et Pragtstykke . . . mais non! Der ringes af, og Alb. Schmidt kommer ved Afringningen til at „drukne" et Kollegiehefte i det tykke Tæppe. Tilfældet er os naadigt, da vi bukker os og tager Heftet op: „Digter?" spørger vi — men Hr. Schmidt ryster beskedent paa Hovedet: „Nej, Oversætter — allerhøjest! Det Bind, De sidder med der, er noget af Wilde, jeg engang er falden over. Grunden til, at jeg oversatte det, har hverken nogen dramatisk eller „oversætter"-lig Bismag, men er kun dikteret af rent individuelle Grunde, af Samklangsfølelse med Digtningen." Vi beder Alb.

Schmidt læse noget af det for os — og undres over den Karakteristik og Rytmik, han har genfødt i Versene:

„Ja, jeg har jo ogsaa pillet lidt ved Snoilsky, men Wilde er min Yndlingsdigter. Iøvrigt oversætter jeg ikke saa meget. Min Gerning paa Teatret tager jo en meget stor Del af min Tid. Men, som jeg andetsteds har bemærket, jeg tror altid, at flersidig Beskæftigelse gavner en Kunstner — den splitter ham ikke.“

Alb. Schmidt har utvivlsomt Ret. Han er selv et af Beviserne derfor.

Robert Hansen.

Scenens Hemmeligheder.

III. De smaa Tings Magt.

Det er en besynderlig Forvandling, Menneskene gennemgaar, i det Øjeblik, de fra Gaden træder ind i Teatrets underlige, tørt suggestive Luftkreds.

For et Øjeblik siden var de saa forskellige, som Naturanlæg, Opdragelse og Livsvilkaar nu én Gang havde gjort dem. Der var højt udviklede Kulturmennesker, sløve Hverdagsmennesker, velvillige Personer og ondskabsfulde. Der var Stemningsmennesker og tørre Forstandsmennesker, der var Repræsentanter for alle fire Temperamenter og for de Hundreder af Krydsninger, hvori de i det virkelige Liv forekommer.

Men overfor Indtrykkene fra Scenens Skinverden reagerer de, paa faa Undtagelser nær, paa samme Maade. Trods deres Mangfoldighed synes de sammensmeltede til ét eneste stort Gennemsnitsvæsen.

Og — det er forbavsende, saa lidt der skal til for at sætte dette Væsens Stemningsliv i de stærkeste Svingninger.

Enhver vil kende den Indflydelse, Belysningen paa Scenen øver, den befriende Virdning, det frembringer, naar efter en Scene spillet i Hel- eller Halvmørke, en Lampe bæres ind paa Scenen (som bekendt lyser Teaterlamperne tyve Gange saa stærkt som virkelige Lamper; i samme Øjeblik de tændes, træder tillige hele Rampen i Virksomhed). Mere end et Stykke er faldet af Mangel paa Lys, saaledes for en Del Aar siden Woldemars „Gregers“ og senere Laurids Bruuns „Pan“. Navnlig det sidstnævnte Arbejde havde fortræffelige sceniske Egenskaber og var bygget over en frugtbar digterisk Tanke. Sommernattens koglende Magt over Sindene. Men ak! Sommernatten med sit Halvlys udviskede dets Omrids og lammede dets Virkning.

Hvorpaa beror nu dette? Man vil sige: Jo, Mørket paa Scenen virker trykkende. Men hvis denne Forklaring slog til, hvordan kan det da være, at i det virkelige Liv er dette langt fra at være Tilfældet? En Mørkningstime — en Sommernats Halvlys — hvem vil dermed forbinde Forestillingen om noget, der nedtrykker og knuger?

Nej, Grunden er en anden. For at vi kan føle os, som om vi ikke sad paa vor Plads i den halvmørke Teatersal men levede med i Begivenhederne oppe paa Scenen, maa Indtrykkene der fra have en vis Tydelighed. Kan vi ikke se og høre hvad der foregaar, saa bliver vi utaalmodige, og Illusionen er brudt.

Derfor er det ogsaa dræbende for enhver Forestilling, naar der ikke tales tilstrækkelig højt. Phister sagde de sande Ord, at man vel ikke ved at betale sin Billet tilkøber sig Retten til at se udmærket Kunst, men ét har man Krav paa: at høre, hvad der bliver sagt.

I det hele taget: alt, hvad der dræber Illusionen, overskærer Forbindelsen mellem Scene og Tilskuerplads. Og er Forbindelsen brudt, føler Publikum sig fjendsk stemt.

Derfor er det ødelæggende for en Forestilling, hvis der ved Førsteopførelsen indtræffer et eller andet mindre Uheld, som pludselig rykker Publikum tilbage til den nøgterne Virkelighed og paaminder det om, at hvad det ser, kun er malede Kulisser. Et klassisk Eksempel er Premièren paa Rudolph Schmidts „Udløst“, der i Professor Riis-Knudsens Direktørtid opførtes paa Dagmarteatret. Ingen, der var med til denne Forestilling, vil glemme det Øjeblik, da Uheldene kulminerede i, at en mekanisk Hest, der nok var et teknisk Vidunder, kom ind paa Scenen, trækkende en lille Vogn, hvori Hovedpersonen sad. Hestens Benbevægelser stod paa ingen Maade i Forhold til den Fart, hvormed Dyret bevægede sig, og hermed var Stykkets Skæbne fuldkommen afgjort. Selv om det Poesi og det Tankedybde havde været langt betydeligere end Tilfældet var, vilde intet have kunnet redde det fra at drukne i den fjendtlige Latter, dette Uheld vakte.

Ogsaa Gjellerups „Kampen med Muserne“ ramtes for et Par Aar siden paa det kgl. Teater af lignende Uheld. I Aarevis havde denne Halvopera ventet paa sin Opførelse, saa længe at Komponisten, Horneman, maatte gaa i sin Grav uden at høre sit Værk fra Scenen. Endelig var Øjeblikket inde, og det kgl. Teater havde bekostet et prægtigt Udstyr paa Værket, efter Sigende det dyreste, der indtil da var anvendt paa noget Stykke (siden har „Den lille Havfrue“ kostet mere). Men fra det Øjeblik i anden Akt, et af Skovens Træer væltede, var Publikums Tillidsforhold til Forestillingen brudt. Og det blev ikke bedre, da i det overmaade smukke Slutningsoptrin et stort Reb dalede ned fra Soffitterne midt i den skønne Gruppe af Muserne paa Helikon og tegnede sig mod Hellas' blaa Himmel.

Intetsteds kan et stort Læs saa let væltes af en lille Tue som paa Teatret — navnlig hos os, hvor tilfældige Stemninger blandt Premièrens Publikum tidt paa en ganske urimelig Maade afgør en Forestillings Skæbne. Hvor Forholdene er større, kan Direktøren lettere holde et Stykke paa Plakaten, som den første Aften har haft Uheld — haabende paa, at den ugunstige Vind, der blæste den første Aften, skal krydses af mildere Passater.

Albert Gnudtzmann.

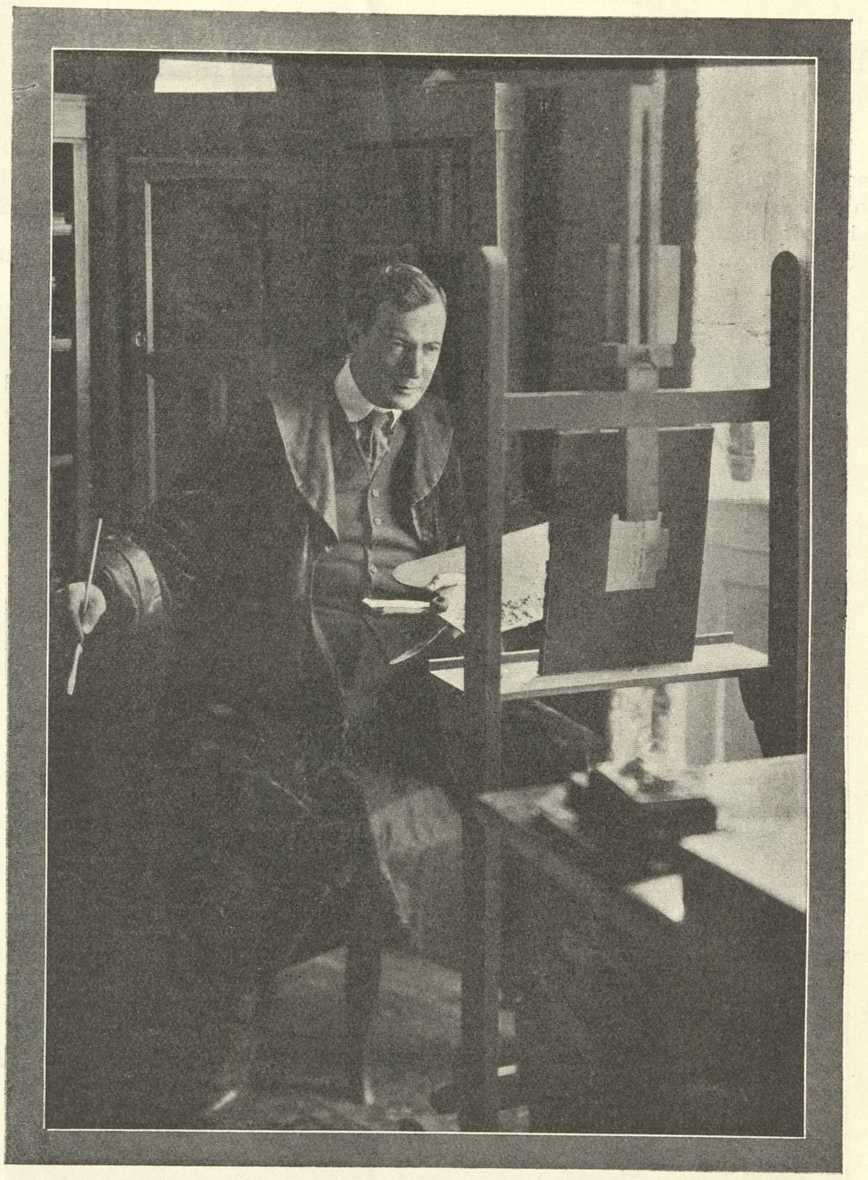

Maleren Albrecht Schmidt. Fot. Jul. Folkmann.

Det norske Nationalteaters nye chef Halfdan Christensen.

Det er den tredje chef, dette theater nu faar: Paa Bjørn Bjørnson fulgte Vilhelm Krag, der nu skal afløses af theatrets instruktør, skuespiller Halfdan Christensen.

En kunstner, som aldrig har omgivet sig med det festlige braak, der gjør et navn til en fane, stemningen saa let samler sig om. En theatermand, der aldrig har holdt sig udenfor det daglige theaterarbeide med dets smaalige slid og dets mange nederlag, — han indtager altsaa ikke den misundelsesværdige stilling at være den uopnaaelige, den som „burde været der“.

Han har været der, i 14 aar. Gjennemgaaet theatrets vanskelige skole, lært alle detaljer i det mærkelige maskineri at kjende, og udviklet alle de ledende evner, han sad inde med. Deres sum er saa betydelig, at det er et naturligt og længe ventet skridt, det han nu gjør: op til stillingen som chef for Norges Nationaltheater.

* * *

Theaterchef Halfdan Christensen er født i 1873 i Porsgrund og debuterede i 1895 som lyriker — med et bind digte. Men da han havde seet sig selv paa tryk, forstod han, at dette var ikke hans vei, og allerede aaret efter stod han paa scenen. Debuterede ved Bergens theater som Ambrosius.

Og man forstod med éngang, at her havde man faaet en lyriker af den sjældneste sort. Her var der ingen smørret tenorklang — ganske vist heller ingen himmelstormende pathos, — men disse strenge tonede med en ægthed og en inderlighed, som gav selv Ambrosius' sødlige ord et indhold, der skjalv af menneskelighed og førte os hans smerte menneskelig nær. En lyrik, som bragte én til at tænke paa en vaarlig-lys birkeskog.

Men denne Ambrosius viste snart, at han ogsaa havde andre strenge end de rent lyriske paa sit instrument. Denne lyriker lyste af intelligens, han eiede et fintmærkende øre for dagligtalens tonefald og et fond af stilfærdigt og ægte humør. Christensen kom til at løse en række betydelige opgaver inden det saakaldte „karakterfag“. Roller som ingeniøren i Hamsuns „Livets spil“, den hjemkomne sjømand i Petter Egges „Faddergaven“ og Falk i „Kjærlighedens Komedie“ viste, hvor vidt hans talent spændte. Og Bergens nationale scene, hvor ny-

hederne jager hinanden i rastløst følge, gav den unge skuespiller anledning til stadig at være i ilden og til at udvikle alle sit talents sider.

Christensen blev i Bergen i 3 aar, — tre frugtbare læreaar; men de var heldigvis ikke saa mange, at et hvileløst arbeide fik sat routinens stygge mærker paa ham. Som en kunstner i frodig vækst, men som kjendte sig selv og sine evner og havde det sikre greb paa sine midler, kom han ind paa Nationaltheatret, da det aabnedes i 1899.

Uden vanskelighed, med rolig selvfølgelighed, traadte han frem i første række af Nationaltheatrets bærende kræfter. Af hans mangfoldige roller skal her bare nævnes: Darnley i „Maria Stuart“, Sannæs i „En fallit“, Elias i „Over Ævne“, Oswald, Peer Gynt, Eilert Løvborg, Helmer, Einar i „Brand“, redaktøren i Heibergs „Harald Svans mor“, Erling i „Kærlighedens Tragedie“, Hamlet, Franz Moor, Sangeren i „Gurre“, titelrollen i „Samson“, Dick i „da vi var 21“ og Preben Rust i Nils Kjærs „Mimosas hjemkomst“.

Da det ikke er skuespilleren Halfdan Christensen, som i disse dage er aktuel, skal her ikke forsøges en karakteristik af hans kunst. Men denne opregning — som selvsagt kun omfatter en del af det store repertoire, Christensen har spillet i disse 10—11 aar, viser ialfald hvad han har været for vort lands hovedscene, denne skuespiller, hvis roller rækker fra Elias' extase og minnesangerens viser til Preben Rusts bitre og vemodige vid.

* *
*

Mod chefsposten begyndte Christensen at stige, dengang han blev betroet stillingen som instruktør.

Bjørn Bjørnson havde ved siden af sine mange andre fortræffelige feltherreegenskaber ogsaa den, at han med usvigeligt skarpblik forstod at finde — og opdrage — sine medhjælpere. Og han satte en dag Christensen til at lede instuderingen af „Det ny system“.

Det blev den første i rækken af de mange smukke seire, Christensens instruktør-talent har vundet. Jeg nævner blandt de mange: „Halfred Vandraadeskald“, „Da vi var 21“, „Den stille gade“, „De unges forbund“, „Othello“, „Samson“ „Skandalen“, „Agitulf den vise“, „Mimosas hjemkomst“, „Anne Pedersdotter“.

I Bjørnsons ypperlige skole har Christensen gaaet, har der ikke mindst opøvet sit øie for den store heldhedsvirkning, for billedets magt og den sceniske skjønhed. Men han har ogsaa lært den kunst, som tidt er saa vanskelig for en instruktør, der selv er udøvende kunstner: resignationens. Respekten for de andres kunstneriske individualitet.

Og netop her har han vist sin evne som den ledende kunstner, der uden at bryde

Jetee Promenade i Nizza.

den enkelte formaaede at bøje det hele sammen.

Og medens han under Vilhelm Krag var chefens loyale medarbeider og aldrig svigtende høire haand, lærte han — gjennem seire og nederlag — administrationens maskineri

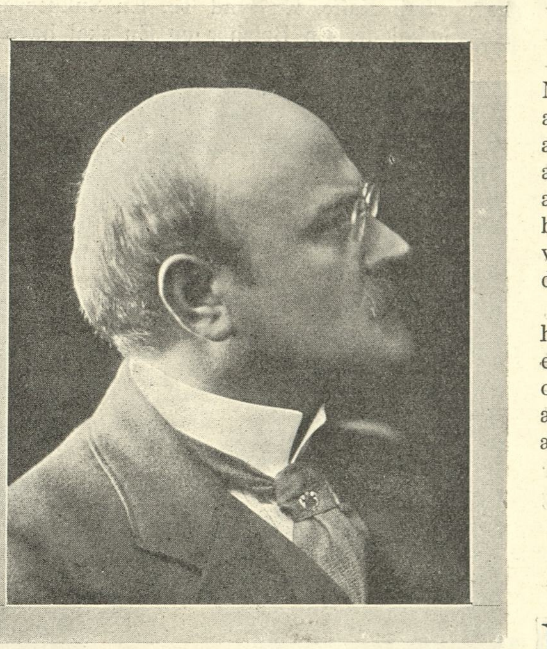

Halfdan Christensen.
Kristiania Nationalteaters nye Chef.

at kjende til punkt og prikke, de mange store hjul og de mange smaa friktioner.

Det er en helbefaren mand, som nu tager Nationaltheatrets ror. Ikke en topfiguren paa en krandsekage, men en mand, der altid har staaet midt oppe i arbeidet, uden at arbeidet har gjort ham til maskine, — som har betalt sine lærepenge, men nu har faaet dem igjen med rente. Og arbeidende i spidsen for den skare, han skal føre, vil man træffe Nationaltheatrets nye chef.

* *
*

Stillingen er overmaade vanskelig. Det norske Nationaltheater er et theater, hvortil der stilles alle de Krav, man med rette eller urette pleier at stille til et statstheater, — men med ingen af de støtter, et saadant theater andetsteds pleier at have, og som i mangt og meget gjør kravene begrundede. Nationaltheatret skal paa engang være høiliterært og folkeligt, give kunsten for de faa og for kassens skyld samle de mange.

Men de, som kjender Halfdan Christensen, hans kunstneriske begejstring, der er parret med erfaring og kløgt, — hans klare dom, hans energi og hans faste, rolige haand, — de tror og haaber, at han i det lange løb er den mand, som greier at føre skuden i det vanskelige farvand.

Kristiania, d. 4. Novbr. 1910.

H. Wiers-Jenssen.

Teatre ved Rivieraen.

Regnen styrter ned over hele det nordlige Europa, mens Jordens lykkelige tager Rapidetoget til Nizza og Monte-Carlo. Paladshotellerne har allerede Døren paa Klem og Promenade des Anglais og Condaminew ligger i blændende Sollys, mens Festkomitéerne udspekulerer de sindrigste Planer. Vi bringer her Billederne af Rivieraens to bekendteste Teatre: Operaen i Monte-Carlo og Jetee Promenade i Nizza. Den første er opført af selve den store Pariseroperas Arkitekt, Garnier, og den ledes af Raoul Gunsboury, hvis Opera „Ivan den Grusomme“ for en Uge siden opnaaede en mægtig Succes i Bryssel. Operaen i Monte-Carlo er berømt Verden over, og takket være Spillesalenes Guld er disse Forestillinger store kunstneriske Begivenheder.

Jetee Promenade i Nizza, bygget ude i selve Middelhavet — bygget, brændt og ombygget — er et Kæmpekasino, hvor man spiller, spiser, læser, flirterer og paa hvis fine Scene det moderne Drama afløses af parisiske Operetter med lidet klædte, eller meget afklædte Figurantinder.

Hr. Louis Tessier er den „kunstneriske“ Direktør, og min Kollega og Ven i den stedlige Presse, Hr. Auguste Verquières, Kasinoets særdeles imødekommende Sekretær.

Foruden denne Scene besidder Nizza et Casino Municipal, hvor Gustave Labruyère — Lugné-Poés tidligere Impressario — opfører det klassiske Repertoire og de sidste Pariser-Nyheder med Stjerner som Mounet-Sully, Le Bargy, Mme. Bartel, Signora Duse etc. Endvidere en stor

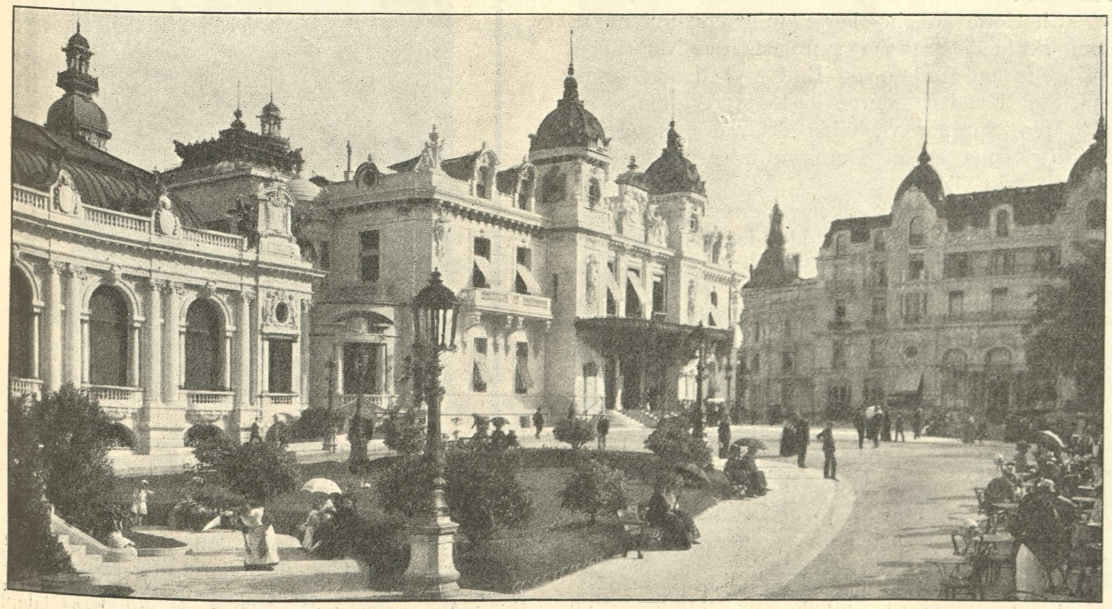

Operaen i Monte-Carlo.

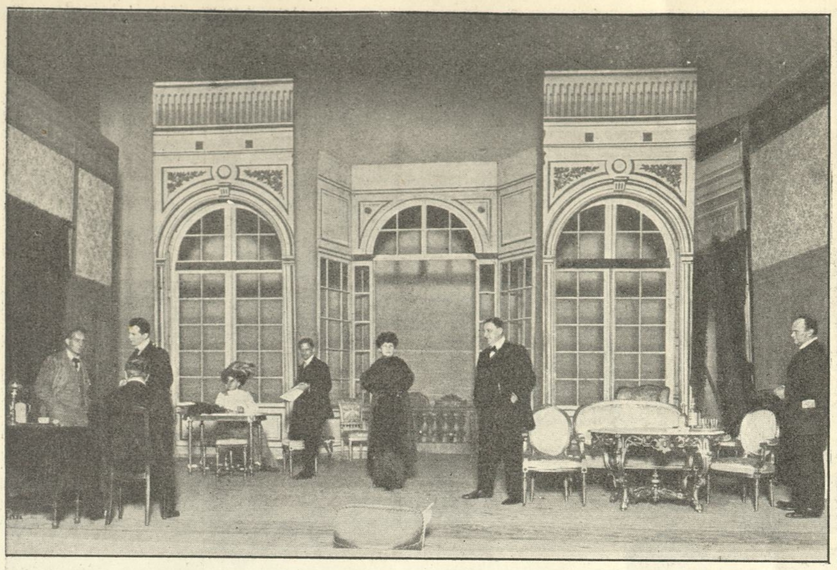

Eman. Larsen. Reenberg. Fru Winding. Gerda Christophersen. Alfred Møller. Regissør Wandahl.
Edgard Høyer. Rob. Dinesen.

Læseprøve paa „Frøken Venus“.

Albr. Schmidt. Frk. Krause. Rich. Christensen. Emil Helsengreen. Hellemann. Paul Gregaard.
Agnes Torberg-Sommer.

Scenebillede af „Landmandsliv“.

Opera, der imidlertid ikke er Nizza ganske værdig; en lille italiensk Opera, hvor Scalas unge Kræfter fra Milano, øver sig i Rigoletto, Hernani og Traviata; tre, fire mindre Kasino-Teatre; et piemontesisk Forstadsteater „Teatro Risso“, samt atten eller tyve „Cinéma-Teatre“.

Til en stor Del af disse Etablissementer er Adgangen saa at sige gratis. De grønne Spilleborde i de tilstødende Saloner afholder alle løbende Udgifter, thi den Besøgende, der lægger store diplomatiske Ævner for Dagen for at spare nogle Francs til sin Teaterbillet, bliver i en forbløffende Fart af med Hundrede Francs ved „de smaa Heste“.

Paulus, den bekendte, afdøde Visesanger, var en kort Tid Ejer af et saadant Kasino i Nizza. Da man spurgte ham, hvorfor han saa sjælden gæstede Nizza, hvor han skovlede Penge ind, hver Gang han optraadte, svarede han:

— Det er sandt: jeg synger to tusind Francs ind hver Aften, men jeg spiller sex tusind ud hver Nat. Jeg har derfor ikke Raad til at synge i Nizza.

Heldigvis for Nizza er der jo Folk, der har Raad. Og af de Folks tre Maaneders Besøg lever Nizza Aarets andre ni Maaneder.

T de Z.

Forrige Uge.

Folketeatret opførte i Anledning af Emil Helsengreens Jubilæum Fristrups Dramatisering af Reuters „Landmandsliv“.

De sceniske Illustrationer til den kostelige, gamle Roman er nu — som altid — sikre paa deres Publikum.

Edgard Høyer.

Skuespilleren og hans Kunst.

V. Frederik Jensen.

Frederik Jensen, vor geniale Revyskuespiller, som ved sin Visekunst faar alle Mellemgulve til at skælve, sidder overfor os, stor og bred og med afventende Mine.

Da vi har meddelt Formaalet for vort Besøg, glatter han sine velplejede Hænder med lade og eftertænksomme Bevægelser og siger:

Det er i Grunden næsten ikke til at svare paa, det Spørgsmaal om, hvordan Skuespilleren forholder sig under Udøvelsen af sin Kunst, for det er saa uhyre individuelt; ikke to har det paa samme Maade paa det Omraade.

Det er sgu akkurat ligesaa forskelligt, som hvad de skal have før Forestillingen: En skal have stærk Kaffe, En tynd Te, En Sukkervand, En Chokolade, En Bolcher og En skal have —

Buste af Fru Ellen Tegner f. Braunstein, modelleret af Billedhugger Rud. Tegner.

slet ingenting, og faar han noget, saa er det rent galt.

Charlotte Wiehe lærte mig engang noget, som skulde være saa storartet, det var noget med Æg og Rødvin og Gud ved hvad — det sad mig i Halsen værre end Havresuppe.

Men, spørger vi, vilde det være Dem muligt at synge en af Deres muntre Viser uden selv at føle Glæde?

Frederik Jensen tænker sig om:

Næ — Næ — det vilde det vist ikke, for hvis jeg ikke var glad, saa blev jeg det; Ikkesandt, det bliver man sgu?

Vi indrømmer det, og han fortsætter:

Man føler i det mindste under Udøvelsen ligesom et svagt Akkompagnement af den Stemning, man vil fremkalde; ellers tror jeg ikke man kunde fremkalde den; det blev i hvert Tilfælde forfærdelig enerverende.

Jeg tror ikke, at en Kunstner nogensinde kan blive en ren Maskine af Rutine og Teknik, selv om han jo arbejder og herser med sine Ting langt mer, end nogen aner.

I hvert Tilfælde maa hans Slid ikke kunne spores af Publikum; hans Kunst skal se ud, som var den en Leg, Improvisation og Paafund det hele.

Mine Venner har tit sagt til mig, naar de har set mig i noget, der morede dem:

Du kan sagtens, det er sgu ligemeget hvad for noget Sludder og Vrøvl, Du finder paa at sige — Du vil dog faa Folk til at le.

Og saa tænker de maaske paa en Vise som for Eksempel den om Frue og Frøken, der kostede mig 14 søvnløse Nætter, hvor jeg laa som i Hallucinationer og sagde Frue og Frøken, før jeg fik hver Betoning, som den skulde være og det hele mejslet ind i min Hjerne, og de aner ikke, at jeg vilde komme helt ud af det og ikke kunne mere, hvis jeg kom til at sige et Ord anderledes, end jeg vilde.

Men jeg lader dem altid svæve i Vildfarelsen, fordi jeg egentlig slet ikke tror, at Folk skal vide noget om vort Arbejde; vor Kunst virker mest oplivende og forfriskende paa dem, naar den synes dem en Leg.

Ja, saadan er det i den Genre, jeg dyrker; jeg tror at noget lignende gælder ogsaa i de vægtigere og alvorligere Rollefag. Jeg har jo selv ved enkelte Lejligheder spillet en alvorlig Rolle og høstet megen Ros derfor.

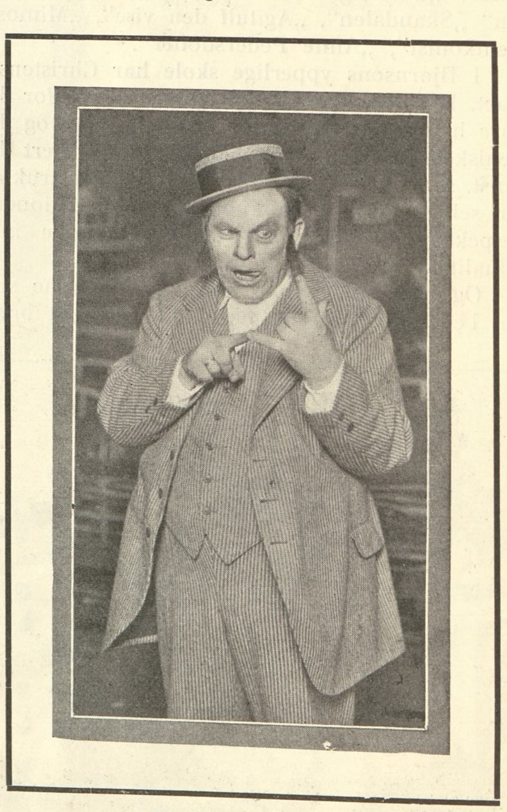

Frederik Jensen foredrager „Frue og Frøken“.

Men, føjer Frederik Jensen leende til, jeg hører nu ikke til de Komikere, der naar de med Held har spillet en tragisk Rolle siger til sig selv: nu er Du sgu for fin til at spise Rødgrød

Fra „Masken“s Amatør-Album.

Efter Prøven. Udenfor Folketeatrets Port, Nørrevoldgade 50.
I Vinduet over Porten: Hr. Inspektør Harald Hansen.
Foran Porten: Frische. Sigrid Neiiendam. Feddersen. Anna Jacobsen. Helsengreen. Rob. Neiiendam. Texiere. Bewer.

om Aftenen mere — saadan som jeg jo undertiden gør.

Nej, jeg bliver trods al Smiger og alle Tilbud ved mit Fag.

Da vi nu spørger Frederik Jensen om hans Syn paa Skuespillerens Forhold til Digteren, svarer han:

Selvfølgelig er vi Skuespillere afhængige af Digteren, og Digterens Værk har forsaavidt større Betydning end vort, fordi det lever, mens vort dør, men hvor ofte burde ikke en Skuespillers Præstation leve, mens det paagældende Digterværk snarest burde forsvinde; hvor ofte skaber en Skuespiller ikke en levende Skikkelse, hvor Digteren kun har givet Antydninger?

Der laves sgu andenhaands Arbejde og Gøgl i enhver Kunstart: Litteratur, Maleri, Skulptur og naturligvis ogsaa i Skuespilkunst.

Frederik Jensens fordømmende Blik søger forgæves rundt i det smagfulde Værelse et Billede eller en Buste at fæste sig ved, mens han fortsætter:

Men er et Menneske Kunstner, ja saa er det Kunst, han præsterer, ligemeget ved hvilke Midler, han finder Udtryk.

Nu er Klokken imidlertid bleven saa mange, at vi maa tage Afsked, mens Frederik Jensen begiver sig hen til det lille Teater, han bærer paa sine stærke Skuldre.

Axel Juel.

Paa Kunstens Overdrev.

Paris, November.

Paris har faaet sig et nyt Tilløbsstykke. Ret et Stykke, der kan faa en til at slaa sig paa Laarene, skrev den ene Kritiker, medens den mere akademiske fandt, at Scenens Brædder blev mere og mere skraa.

Man maa unægteligt give den sidste Ret samtidigt med, at man næppe kan være blind for, at man her staar overfor et Vendepunkt i den lavere Skuespilkunst.

Og i saa Fald — Gud fri os for de vilde Normanner.

Stykket, der gaar paa „Ouny Théâtre“, er nemlig skrevet af to Forfattere fra det nordlige og hedder „Le Chateau des Lanfoques“.

Og ved Siden af dette Slot er „Dueslaget“, som vel nok er det, der kommer det nærmest i Arten af hvad der har gaaet hjemme, det rene Kanariefulgebur.

Sagen er, at medens det før var den vittige Slangreplik, der lagdes Vægt paa, er det nu Teatertrickenes Tid, vi gaar ind i.

De parisiske Forfattere har utvivlsomt ærgret sig tricolorefarvede da de saa de Wienske Kolleger til Lehárs Musik trække Sengen ind paa Scenen og gøre den til Handlingens bestandige Midtpunkt.

Men nu har de endelig slaaet dem, og vi er kommet endnu et Skridt videre ud, fra Dynen — og i Badekarret.

Hvor utroligt det end lyder, en Del af Stykket spilles i et Badekar og i et til Stedet passende Kostume.

Men der er meget andet mærkeligt.

For det første lader det til, at det interesserer Publikum at se Scenen delvis omdannet til en zoologisk Have. Det er allerede 50 Aar siden, en smart Forfatter fandt paa at føre en Hest ind paa Scenen, og Hunden har været der betydeligt længere. Men her gaar man videre. I Pianoet finder man en levende Kat og i første og sidste Akt er det henholdsvis hvide Mus og Kaniner, der slippes løs paa Brædderne. — Hvorledes Direktøren under disse Omstændigheder har faaet sit kvindelige Personale til at optræde i første Akt, er ikke godt at sige; men her findes maaske Stof til flere interessante Artikler. — At Tudehorn og Nysepulver spiller en fremtrædende Rolle, bemærkes her kun for en Ordens Skyld.

Men dernæst har Forfatterne fremskaffet et Dyr, som næppe før har spillet nogen større Rolle i noget Stykke — og det er en Loppe. Naturligvis anbringes den paa Heltinden, og naturligvis skal den eftersøges, hvorpaa al Handling lægges til Side, til det samlede Personale har fundet Dyret, der ikke sad i Kjolelivet.

Da man nu en Gang er ved at lægge Tøjet, afører en anden ung Dame sig ret umotiveret det meste af sit Toilette og blandt andet Strømperne, hvorefter hun kreerer Barfodsstep, der efter Sigende skal have en stor Fremtid for sig.

Af mærkelige Dyr optræder endelig en Elefant — der dog ikke er ægte, selv om den er yderst levende — hvilken Elefant Forfatterne — Gud se i Naade til deres Efterkommere i 7de Led, hvis Synder virkeligt nedarves — til Slut i Forstaaelse af Umuligheden af at gøre en Elefant til en Myg lader omdanne til styrbart Luftskib.

Om selve Sceneriet er kun det at bemærke, at sidste Akt foregaar saavel udenfor Huset som indenfor, i Stuen og paa 1ste Sal.

At denne Opfindelse yderligere vil udvide sig saaledes, at man snart præsenteres for Livet i en Skyskraber, regnes for ganske sikkert; Folk ønsker stedse mer og mer for Pengene.

Tilslut køres det meste af Huset ned af en Automobil, hvorpaa Souflǿren, der har passet Udsendelsen af de hvide Mus, kommer op af sit Hul og deltager i det almindelige Slutningsstep.

Voila la Genre.

Og den vil sikkert brede sig.

Jens Locher.

Fra „Masken“s Amatør-Album.

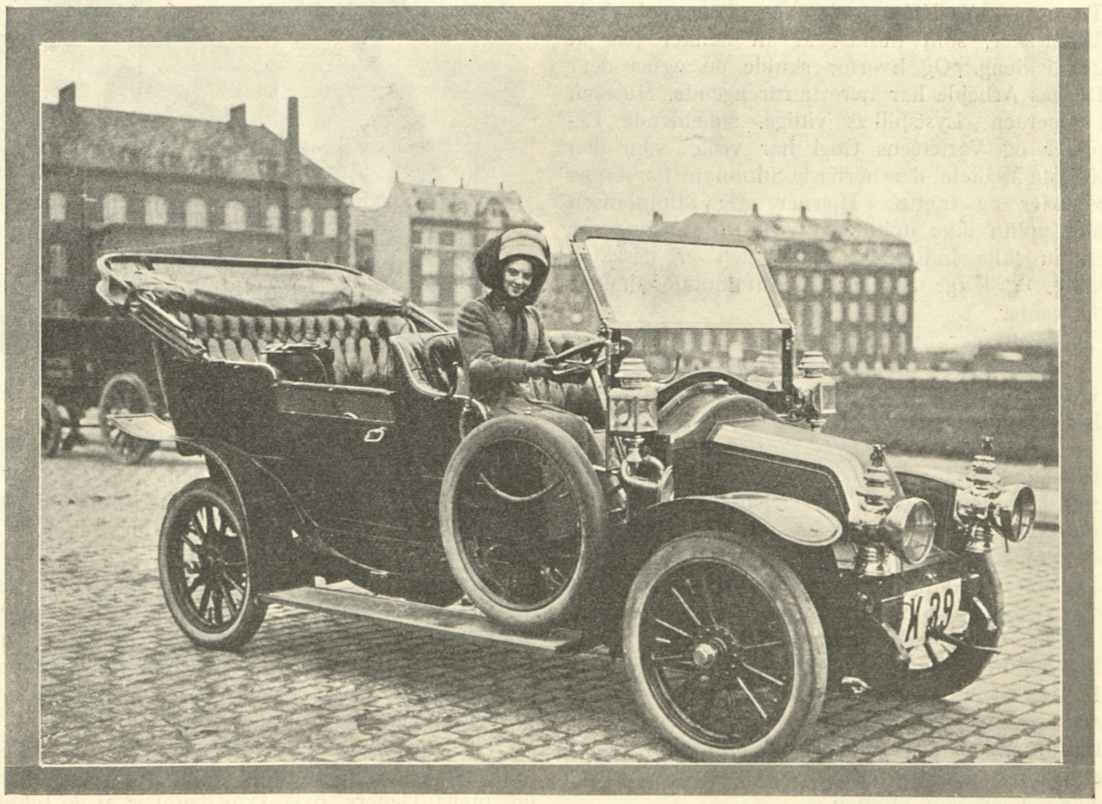

Solodanserinde Fru Elna Jørgen-Jensen som Chauffeuse.

Fra Cabaret „Chat noir".

Storstadsmorfin.

Berlin i November.

I København slutter saavel Teatre som Variétéer deres Forestilling senest Klokken 12, og er man endelig en uforbederlig Natteravn, staar det en endnu aabent inden Udløbet af en Time at slippe ind paa en Restauration, hvor man kan faa Lov til at blive siddende til en, to, tre, hvis man da vel at mærke er i tilstrækkelig Grad overlegen og uimodtagelig overfor Tjenernes sure Miner og den Omstændighed, at Lysekroner og Lamper rundt omkring efterhaanden slukkes, saa at den Lyscirkel, hvori man sidder som den sidste Gæst, bliver mindre og mindre. Et praktiskt anvendeligt Fordrivningsmiddel overfor Natteravne, fuldt saa sikkert virkende, som Tjäders Insektpulver paa visse smaa unævnelige Dyr.

Anderledes i Berlin.

Her begynder Forlystelseslivet først rigtigt, naar Midnatstimen er inde. Ud fra Operaer, Teatre og Variétéer vælter en Strøm af glade Mennesker, som mindst af alt tænker paa at gaa i Seng. Og hvorfor skulde de ogsaa det? Dagens Arbejde har været anstrengende, Musiken i Operaen, Lystspillets vittige, smældende Repliker og Variétéens Gøgl har virket som den lifligste Medicin, den herligste Stimulans for slappe Muskler og trætte Hjerner. Og Stimulansen har endnu ikke ophørt at virke; Reaktionen er endnu ikke indtraadt. Aftenluften er frisk og kølig, og lange Rækker af Automobiler holder og venter.

Hvad gør man altsaa?

Man nyder endnu en lille Dosis af den farlige Medicin, endnu farligere end Morfinen, fordi den er lettere tilgængelig end denne.

Bilen trutter, Teatrets Portier aabner Vogndøren, og uden at staa imod længere stiger man ind og ruller ned ad Friedrichsstrasses Asfalt, hvor Lyset fra Buelamper og Butikker søger at tage Kampen op med Vorherres klare Solskin — en Kamp som ingenlunde kan siges at være haabløs. Saavel her som paa „Unter den Linden" er der et Liv og en Færdsel, som knapt de travle Formiddagstimer kan opvise Magen til. De stadig skiftende Lysreklamer, der er anbragt overalt, hvor der kun er en ledig Kvadrattomme, som kan udnyttes, blinker og slukkes og veksler i utallige Kulører, mens Autoen snor sig gennem Stimlen.

Vi skal til „Chat Noir", et af Berlins mondæne Forlystelsesetablissementer, et Apotek, hvor der sælges Morfin, stærk Morfin. Og Giften kaldes her „Cabaret". Hvilken Variété i Berlin fra den største til den mindste har ikke sin Cabaret. Fra 12—2 om Natten varer den og som Regel

Cabaret-Divaen Claire Waldoff

med Musikunderholdning til Klokken 4. De mindre fine Steder hedder den „Biercabaret", men Idéen er væsentlig den samme, blot Lokalet, Publikum og de Optrædende er forskellige.

Hvad er da en „Cabaret"?

Ja, det lader sig sige med faa Ord: En Mellemting mellem en finere privat Aftenunderholdning og en Variétéforestilling, en Slags intim Variété, om man vil, kun med et begrænset Antal Pladser, saa at man har en Følelse af at befinde sig i et mindre sluttet Selskab.

I store, bløde Lænestole, der med en hypnotiserende Kraft holder sit Bytte fast, hviler man ud, mens Tjenere, hvis Trin dæmpes af de tykke Bryslertæpper, som lydløse Skygger glider ind og ud med Champagnen i de massive blinkende Sølvkølere. Thi der nydes saa godt som ikke andet end Champagne i „Chat Noir". Og mens Røgen fra en Uppmann eller Henry Clay i blaaviolette Ringe stiger op mod det rigt forgyldte Loft, mens Champagnen perler, mens hvide Tænder mellem friske, røde Kvindelæber smiler mod én, og Silken knirker om det smidige Legeme, der sidder der graziøst tilbagelænet med Cigaretten mellem de lange smalle Fingre, hvis Brillantringe lyner ved den mindste Bevægelse, ja da har man en saa intensiv Følelse af Velvære, en Fornemmelse, som gled man stille hen i en skøn, vidunderlig Drøm, en Følelse, der ikke forstyrres af den dæmpede Passiaren, der lyder som en sagte Summen, uden at man kan skelne Ordene.

Oppe paa den lave Tribune, der kun er hævet en lille halv Alen over Gulvet optræder Kunstnere af begge Køn. Der er en Forfatter, der læser op, en lille Pierette, der med den mest uskyldige Mine af Verden kvidrer sine vovede Viser, en morsom tyk Komiker, der foredrager „die neuesten Schlager", med Musik af Etablissementets Direktør, der selv er Komponist — ikke sandt, en ganske fiks Kombination, der viser, at Kunstnere ikke altid er blottede for Forretningssans, — og mange flere. Den optrædende Kunstners Ankomst bebudes af en Slags Konferencier, der med et Par spøgefulde Ord, som Regel krydret med en lille Vits eller Brander, spørger det ærede Selskab, om han maa have Fornøjelsen at præsentere Madame X, som gerne vil yde sit Bidrag til Underholdningen. Og saadan skrider Forestillingen frem. Det hele diskret, dæmpet, saa at Stemningen intet Øjeblik brydes, og som en passende Modgift mod den bedøvende Morfin sprøjter med Mellemrum en fløjelsklædt Page ved Hjælp af en mægtig Sprøjte en kølig, forfriskende Parfume udover Lokalet, hvor den som en mild Støvregn daler ned og pirrer de slappe Sanser netop saa meget, som er nødvendigt for Ballancens Skyld.

Saaledes er en Cabaret — vel at mærke en af de fine Cabaretter. Genren retter sig efter Publikum. Og de, der kommer til Biercabaretterne, forlanger Maden anrettet paa en anden Maade. — Der fordres de stærkere Krydderier; men Giften er den samme.

Frk. Martha Hegner.

Hele den Hegnerske Familie er blond og blaaøjet, og Frøken Martha har ikke svigtet Traditionen. Hendes Fader er den bekendte Kontrabassist i Kapellet, og hendes Onkel den ikke mindre tilmed i Amerika bekendte Cellist Anthon Hegner.

Der er altsaa Kunstnerblod i Familien. Frk. Hegner har nu ikke valgt Musiken, men Teatret. Og det Held, hendes Fader og Onkel har haft, har ogsaa fulgt hende.

Som ung Pige gik hun et Aar paa Elevskolen, og fik derefter Engagement ved Aarhus Teater. I Løbet af tre Aar havde hun, der debuterede som Emilie i Soldaterløjer, vundet sig et stort Repertoire og en god Position blandt Publikum.

Hun er som sagt baade blond og blaaøjet; at hun er køn tillige, beviser hendes Billede. Men sit nydelige Ansigt gemmer Frk Hegner hyppigt bag en Maske, der med en for en ung Dame beundringsværdig Resignation, vansirer dets Skønhed. Frk. Hegner har nemlig sit Speciale i komiske Roller, og i disse skal man jo ikke spille paa et kønt Ansigt. Hendes Lune er frodigt og barokt men ikke saftigt. Hun understreger stærkt, men overdriver aldrig.

Da Frk. Hegner fra Aarhus Teater kom hertil Byen, studerede hun et Aars Tid, var saa en af de bærende Kræfter ved „Den frie Scene" og modtog senere Engagement hos Fru Oda Nielsen, da denne overtog Dagmarteatret.

Sidste Sommer spillede Frk. H. i den lille Revycabaret paa Sommerlyst og havde en stor Succes, som hun forfulgte, da Cabareten spilledes i Aarhus.

TRE SAMTIDIGE.

Omtrent jævnaldrende, mødtes disse tre i Sæsonen 1897—1898 ved Folketeatret, hvor de i Herman Bang fik en Instruktør, der baade med kunstnerisk Kærlighed og klog Haand lagde alt tilrette for de voksende Talenter. De Par Aar, de arbejdede sammen ved Folketeatret, hører til nogle af de minderigeste i vore Privatteatres Historie; og disse tre, hver for sig fortræffelige Kunstnere, er et levende Bevis paa den gyldne Frugt, som Bangs Arbejde satte. Ad forskellige Veje kom de, og forskellige blev deres Veje senere paa Kunstens Bane, — men Maalet var det samme for dem alle tre — tjene den sunde Kunst med de sandeste Midler.

□

Holger Hofman, født den 2. April 1868 i Aalborg som Søn af Skibsfører H.; Elev af Herman Bang; debuterede i Randers som Anthon i „Skovriddergaarden“ 10. September 1890; Cortes 1890—1891; Casino 1891—1893; Nørrebros Teater 1893—1894; Aug. Rasmussen 1894—1895; Nørrebros Teater 1895—1896; Alb. Helsengreen 1896—1897: Folketeatret 1897—1900; det kgl. Teater 1900—1910.

Johannes Nielsen, født den 14. September 1870 som Søn af Højskoleforstander, Kaptejn Nielsen, Hindholm; Student fra Sorø 1889; studerede Theologi; gennemgik det kgl. Teaters Elevskole; studerede Filosofi; debuterede paa det kgl. Teater som Arv i „Maskarade“ December 1896; ved Folketeatret 1897—1899; Inspektør og Instruktør ved det kgl. Teater 1899—1904; Skuespiller og Instruktør ved Folketeatret 1904—1908; Direktør fra 1908.

Albrecht Schmidt, født i København 9. April 1870; oprindelig uddannet som Kunstmaler og Teatermaler; gennemgik det kgl. Teaters Elevskole; debuterede paa det kgl. Teater 3. September 1890 som en Tjener i „Poirier og hans Svigersøn“; ved det kgl. Teater, ved Dagmarteatret, hos Alb. Helsengreen, ved Folketeatret, ved Dagmarteatret, ved Folketeatret, ved Dagmarteatret, i Norge, Sverrig og Finland og ved Folketeatret.

Nu er hun engageret til Olympias Revy, men fra 1911 er hun engageret til Frederiksberg Teater, hvor hun under Frederik Jensens Direktion skal spille en Hovedrolle i Revyen.

Frk. Martha Hegner.

Naar denne ved Efteraarstid flyttes til Nørrebros Teater følger Frøkenen med, og hun bliver der, til den er udspillet. Saa vender hun tilbage til Frederiksberg Teater.

I Frøken Hegner har vi faaet en ny Revyskuespillerinde, der lover meget.

Og naar man véd, at Frk. Hegner er et ualmindelig energisk Menneske, har man ogsaa Lov til at tro, at hun indfrier Løftet.

M a r x P. K o p p e l.

Frk. Hansa Lundquist.

Hvor er det ikke velgørende at høre en Sangerinde som Frk. Hansa Lundquist.

Hendes klokkerene Mezzosopran lyder altid fuldtonende, der er en mild og inderlig Varme i hendes Foredrag, og Stemmen røber en solid og sikker Skole.

Dette har Frøkenen dokumenteret ved sine tidligere Koncerter her i Byen og derved røbet betydelige sanglige Evner.

Ved den Koncert, som Frk. Lundquist afholder paa Fredag, vil hun sikkert yderligere befæste den allerede vundne Position indenfor vor hjemlige Musikverden, og vise, at hun ikke har slaaet sig til Ro ved de allerede vundne Sejre.

Frk. Hansa Lundquist er Elev af Kammersanger Alexander Heinemann i Berlin, hvor hun har studeret i flere Aar.

Hvor stor Pris denne berømte Kunstner sætter paa sin Elev, vil man forstaa, naar man hører, at han under sin Bortrejse fra Berlin lod Frøkenen vikariere for sig, og selv her til København har sendt Elever for at uddannes af hende.

Under vore hjemlige Forhold er der desværre ingen Chancer for Koncertsangerinder, og mærkeligt nok er Frk. Lundquist ikke tyet til noget Teater, hvor der dog sikkert var Brug for hendes store og dramatiske Stemme.

Frøkenen tænker derimod paa atter at rejse til Berlin, hvor hun bl. a. ved den danske Gesandts Soiréer har høstet saa stort Bifald og vundet sig et udmærket Navn.

Men forinden Frøkenen forlader os, bør alle, der interesserer sig for god og kultiveret Sangkunst, benytte Lejligheden til at høre hende.

Koncertsangerinde Frk. Hansa Lundquist.

Den „borgerlige“ – det „kongelige“.

Forfatteren til „Skærmbrædtet“ og Den „borgerlige“ — det „kongelige“, Hr. A x e l A n d r e a s e n er en ung Mand med et lunt Blink i Øjet og et beskedent Smil om Munden.

Oprindelig var han Skuespiller, havde først været et Par Sæsoner paa Nørrebros Teater og senere turet Provinserne rundt, bl. a. med Oddgeir Steffensens Selskab.

Men saa kom han til „Politiken“ som Tegner, og han var kendt indenfor Kunstner- og Journalistkredse som en habil Illustrator, før han under Pseudonymet A n d r é traadte i nærmere Rapport til Publikum som „Skærmbrædtet“s Forfatter.

Det var egentlig ganske uforvarende, at han kom til at skrive denne Revue-Cabaret. Sommerlysts Direktion havde udskrevet en Konkurrence om den bedste Revy, men intet af de indleverede Arbejder egnede sig til Opførelse. Saa henvendte Hr. A d o l f J e n s e n sig til Andreasen og bad ham forsøge. Hr. Jensen vidste fra tidligere Lejlighed, at han kunde skrive en Vise. Skærmbrædtet blev til, og dets Succes var vist ligesaa stor en Overraskelse for Forfatteren, som for os andre.

Axel Andreasen.

Thi vi, der overværede Premièren, antog, at „Skærmbrædtet“s Levetid vilde strække sig over 25—50 Aftener.

Men saa gik det 114 Gange i Træk.

Det er dette Held, der har givet ham Blod paa Tanden, og naar nu Den „borgerlige“ — det „kongelige“ opføres i „Olympia“ er det under langt gunstigere Betingelser, end da Premièren paa „Skærmbrædtet“ fandt Sted.

Olympias Direktør, Hr. U l r i c h A n d e r s e n har nemlig ofret ikke saa lidt paa Andreasens ny Arbejde. Hele to Dekorationer, den ene fra et Strøgmagasin; den anden visende et stort Torv i den gamle By. Desuden er der syet nye Kostumer, selvfølgelig efter Tegning af Forfatteren; der er yderligere sørget for en lille Ballet, hvis Musik ikke saa selvfølgelig, men alligevel ogsaa — skyldes Forfatteren, og vi skal endnu blot tilføje, at Indstuderingen ledes af Forfatteren.

Hr. Andreasen har derfor meget paa sin Samvittighed, naar han Premièreaftenen skal staa til Regnskab for sine Handlinger.

I den ny Cabaret behandles naturligvis alle Dagens brændende Spørgsmaal. Der findes Allusioner til en vis Kammersangers Optræden i O p e r a c o m i q u e, der drøftes et i Teaterverdenen i disse Dage ret brændende Spørgsmaal, ja det forlyder endogsaa, at man faar Lejlighed til at overvære, hvorledes en Kasserevision gaar for sig efter de bedste danske Mønstre.

Der bliver noget baade at se og høre, naar Hr. A n d r é's ny Arbejde løber af Stabelen.

Men denne Gang indlader vi os ikke paa at spaa, ellers kunde det hænde, at vi tog endnu mere fejl, end da vi i Sommer forudsagde „Skærmbrædtet“s Skæbne.

L a n c e l o t.

Ugens Maske

viser os denne Gang den unge nydelige kgl. Balletdanserinde Grethe Ditlevsen, hvis graciøse Skikkelse og yndefulde Dans sikkert tidt har frydet vore Læsere.

Naar Udlandet vinker.

Er det sandt, at De skal til Udlandet og være Variétédirektør?“ spørger „Masken“ den populære Skuespiller Chr. Schrøder, som for Tiden optræder i Circus Variété, hvor han er engageret for 3 Maaneder med en maanedlig Gage af 1500 Kr.

— Det er rigtig nok, at jeg tænker paa at drage udenvælts. Men Variétédirektør . . . næ, det er ikke rigtigt; hvem siger det?

— Det har staaet i en Avis!

— Naa, ja jeg siger jo ogsaa, at det ikke er sandt. Men sit down og tag en Sjus. Saa skal jeg hurtig forklare Dem det hele, Hr. Interviewer.

Sér De, højstærede, jeg smiler altid gedulgt, naar jeg læser saa om den ene og saa om den anden af mine højtelskede Landsmænd, at nu

Step-Danserinden Miss Foster.

„vil de til Udlandet“. Ligesom Udlandet ikke havde andet at bestille end at forberede deres festlige Modtagelse!

Jeg vil skam ogsaa til Udlandet. Men jeg glemmer rigtignok ikke at tilføje: Hvis jeg kan. For dort liegt der Hund begraben, sehr geehrter Hr. Doktor. Det kommer saagu' an paa, om man kan.

Ture rundt nede i das grosse Vaterland paa 2den—3dierangs Tingel-Tangler og gøre en Smule Lykke — det regner jeg ikke. Næh — dersom jeg ikke virkelig kan slaa an, blive engageret til de rigtige Etablissementer og nappe de store Gager, saa bliver jeg hellere herhjemme, hvor jeg jo indtil Dato ikke har haft noget nævneværdigt at klage over.

Sé derfor er jeg ogsaa gaaet uhyre grundigt til Værks med mine Forberedelser til at starte mig selv i Udlandet. Jeg har faaet en hel Del af mine bedste Viser oversat paa Tysk, sachsisk Bondedialekt o.s.v. Aldeles glimrende oversat; det vil jeg sige Dem. Og derefter er jeg gaaet i Gang med at indstudere dem paa det nye Sprog.

Den eneste Gang, jeg hidtil har optraadt i Udlandet, det var en Sommer i Helsingfors. Og skønt en væsentlig Del af Publikum'et var russiske Officerer, gjorde jeg — uden at rose mig selv — Furore.

Skuespiller Chr. Schrøder.

For Tiden underhandler jeg om et Engagement i Stockholm. Og for Tysklands Vedkommende kommer jeg rimeligvis til at begynde i den lille lækre Variété „Bonbonnière“ i Hamborg. Det var den, der stod om i Bladene, at jeg skulde overtage.

Sé i al Almindelighed opfatter man mig vel nok som en stor Spøgefugl. Og det har man ogsaa Lov til, naar man f. Eks. læser den spøgefulde Selvbiografi, jeg paa Scheel Vandels Opfordring skrev i Circusbladet. Der stod:

„Jeg er født 1869 paa et Hotel i Middelfart. Jeg er løgnagtig, fordrukken, prygler min Kone og sulter mine Børn. Ærbødigst
Chr. Schrøder.“

Men enhver, der kender mig lidt nærmere, véd godt, at jeg i Virkeligheden er det borgerligste Menneske paa Guds grønne Jord og ikke har noget højere Ønske end at sikre Mutters og mine dejlige Børns Fremtid. Jeg arbejder støt de 9 Maaneder af Aaret for om Sommeren at kunne ligge paa Landet ovre ved Dyreborg og tumle mig i det fri sammen med mine Drenge, der paa den Tid af Aaret er saa herligt solbrændte og beskidte, som Drenge skal være.

Og for en Gang at kunne trække mig tilbage som Rentier med Udsigt til et sikkert Frem-

Step-Danseren Ritter.

tidsperspektiv for mig og mine er det, at jeg vil prøve min Lykke i Udlandet.

Det er dog Pengene, det kommer an paa nu til Dags. Ikkesandt? Gudbevares: „Æren er det fejreste Træ i Skoven“. Men der er ikke mange Blade paa det Træ, har jeg altid sagt. Navnlig ikke Sedler. Vel?

Skaal, højstærede! Har jeg Ret?

Niels Th. Thomsen.

Fra Logen.

Der var en kendt Københavner, som for nogle Dage siden var i Bryssel. For at slaa Aftenen ihjel, gik han i Byens største Variete, „Palais d'été“ — og hvad saa' han dèr? Af Programmets 6 Hoved-Attraktioner var de 4 ham kendt fra Scala og Cirkus Variété!

Vi Københavnere har i Virkeligheden efterhaanden sét næsten alle de Artister, som har Navn ude i Europa. Vi har Ry for at være blaserte, og „det farende Folk“ med de store Gager bæver for dette forvænte Publikums Dom. Men bliver vi virkelig begejstrede, skyller til Gengæld Bifaldet som en Stormbølge over Tribunens Kunstnere — i Modsætning til Storstædernes Specialitets-Teatre, hvor det betalende Publikum i Reglen overlade den Art Demonstrationer til Klaken.

Den lille mexikanske Step-Danser Ritter, der sammen med sin kvindelige Fælle Foster i disse Aftener faar Scalas Mure til at ryste

Pariserinden Mlle. Farfalla.

af Applaus, har virkelig Grund til fra Scenen højtideligt at rette en Tak til Københavnerne „fra mit inderste Hjerte“. Thi Mage til Modtagelse har man aldrig set! Han danser fænomenalt, og har drevet den ædle Step-Kunst op til et absolut Fuldkommenhedens Højdepunkt.

En lignende Succes har Selbini Trupen, Øjeblikkets bedste eksisterende Kunst-Cyclister, over hvis Fremtræden der er en Elegance, der behager i samme Grad som selve de overraskende nye Trics. Forøvrigt synes det, som om Direktør Lorenzen er bleven smittet af den i Øjeblikket herskende Smags-Retning: Musik over det hele! Wolkowsky's russiske Balalaika-Orkester tænder Ild i Folk. Medens de russiske Kejserskibe i forrige Maaned laa her paa Rheden, havde Københavnerne nu og da Lejlighed til høre et originalt Balalaika-Orkester. Men det var Skibenes Matroser, der behandlede de Guitarlignende Instrumenter; hvorimod man i Scala ser Wolkowsky-Trupens Damer og Herrer iført deres straalende guldbroderede Dragter. Det siges, at Czaren aarlig yder 30,000 Rubler til en fhv. russisk Godsejer Andreef, hvis Opgave det er rundt om i det store Rige at gøre Propaganda for Balalaika-Spillet, og holde Interessen

for dette ejendommelige russiske Instrument vedlige. Vist er det, at Scalas Russer-Trupe, som sidst kommer fra Triumfer i Berlin og London, ogsaa tog det københavnske Publikum med Storm. Samspillet lyder lige stemningsfuldt og rent, hvad enten Trupen giver sig i Kast med Intermezzoet af „Cavalleria rusticana" eller vor hjemlige „Flyv Fugl, flyv —". Og som Afslutning viser Russerne en Række Danse, der ved deres Ildfuldhed fuldstændig elektriserer Folk.

Paa „Strengelegenes" Omraade er der paa Scalas Program endnu at nævne to flinke kvindelige Udøvere af denne sjældne Kunst: den danske Zitherspillerske Frk. Oda Etlinger, og den skælmske Pariserinde Mlle. Farfalla, som med lige Virtuositet behandler Violin, Mandolin og Banjo.

* * *

Husker en og anden Variétégæst fra en tidligere Scala Sæson den morsomme Jonglør W. C. Fields, Skaberen af Broadway-Typen „Master Tramp", den pjaltede Vagabond med de tusinde ekscentriske Paafund? Nu er det Cirkus Variétés store, folkelige Publikum som jubler over „den tavse Spasmager", som i sit Ydre er en Blanding af en populær københavnsk Forstadsteater-Skuespiller og en kendt yngre Journalist. Mr. Fields fortjener fuldt ud det Ry, der er gaaet forud for hans Komme — og den store Gage, Cirkus' Direktør betaler ham. Hvad han f. Eks. kan faa ud af sin Jonglering med nogle ganske almindelige Cigarkasser, grænser op til det utrolige . . .

Da Mr. Fields ved Ankomsten præsenterede sig i Cirkus-Kontoret, spurgte Scheel-Vandel ham, om han havde fundet en passende Bolig.

— Jeg bor i Hotel W—, svarede Jongløren, men jeg ønsker ikke at blive der. Der er nemlig ingen Baderum.

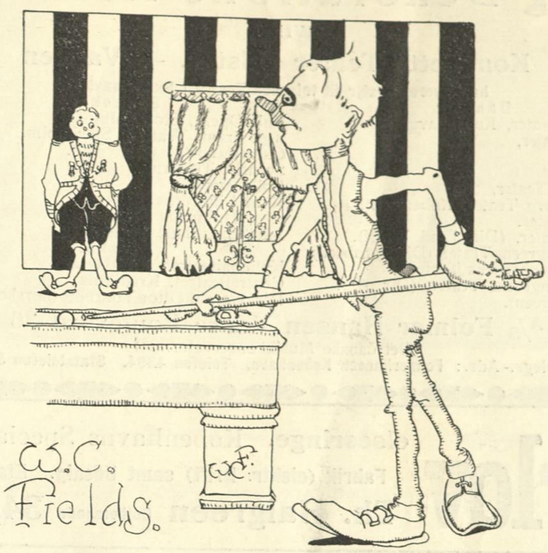

Scheel ringede øjeblikkelig et andet kendt Artist-Hotel op.

— Halloh! Har De Badeværelser?

— Hvad har vi? spørger en Stemme.

— Badeværelser! raaber Sekretæren.

— Javist har vi det. Men hvorfor spørger De?

— Er det da ikke Raadhus-Hotellet?

— De taler med Baron Reedtz-Thott! Tableau. Afringning.

Saa flyttede Mr. Field ind paa Central-Hotellet, og dèr kan han forhaabentlig faa sin daglige Morgen-Douche!

— — Ogsaa Cirkus Programmet har knæsat Step-Kunsten. Der er en amerikansk Trup, New York Nippers, hvis meget ungdommelige Medlemmer har drevet det vidt paa dette højmoderne Felt. Men Loge-Publikum'et gouterer dog bedre en anden Amerika-Import: Wynne Brothers, to Gentlemen, som foretager sig de mest haarrejsende ekvilibristiske Kraftkunster med en saa iskold Ro og Overlegenhed, at man øjeblikkelig erklærer sig overvunden. Paa samme Maade giver man fortabt overfor Dandy girls, 3 indtagende Albions Døtre, der synger og danser, og hvis lille Omklædnings-Fif bag et Flor-Tæppe er som skaaret ud af en Montmartre-Revue. En meget morsom Kunstner (i hvert Fald for den fransk-kyndige Del af Publikum er Karikaturisten Noblett, der med Lynets Hurtighed lader en Række af Literaturens, Politikkens og Pressens Celebriteter i Frankrig passere Revue, for tilsidst at præsentere en ondskabsfuld Serie Suveræn-Karikaturer. Alle disse „Ansigter" er Masker, som Hr. Noblett med næsten ubegribelig Fart fremdrager af et Album, han holder op foran sit eget intelligente Fysiognomi.

Som Finale nævner vi de 5 Lunds, der bl. a. udfører Liszt's anden ungarske Rhapsodi paa — Xylofon! Sagde vi ikke før, at indeværende Efteraar stod i Musikens Tegn?

Badaud.

Maskens 2. Kunstner-Aften.

Naar vi maa meddele vore Abonnenter, at forskellige Ændringer i vort Program ved „Masken"s 2den Kunstner-Aften har været nødvendige, beklager ingen det højere end vi.

Indtrufne Omstændigheder, som vi ikke har været Herre over, har imidlertid i dette Tilfælde, hvor Assistance bl. a. har været søgt

Forfatteren P. A. Rosenberg.

blandt de herværende Teatres Kræfter, gjort det nødvendig at lade Leo Falls lille Operette „Guldbryllup" udgaa, idet saavel Operasanger Hr. Ejnar Linden som Operasangerinde Frk. Ingeborg Hammersholt synger om Lørdagen i „Konge for en Dag", hvilken Opera vi havde ventet var udgaaet af Repertoiret tidligere.

I Stedet for „Guldbryllup", vil der imidlertid blive givet en Erstatning, som paa nærværende Tidspunkt, hvor Redaktionen af dette Nummer sluttes, ikke endnu definitivt er fastsat.

I „Rigoletto" vil Hr. Ejnar Lindens Parti blive overtaget af Hr. Operasanger Haurowitz, hvis prægtige Stemme er vore Læsere vel bekendt.

Ogsaa Hr. Sofus Neumann er bleven forhindret i at medvirke, idet Casino førend forventet opfører „Tiggergreven", hvori Hr. Neumann spiller.

Forfatteren, Hr. Censor P. A. Rosenberg har imidlertid elskværdigt erstattet Hr. Neumann, og vil glæde vore Abonnenter ved sin velkendte fortræffelige Oplæsning.

Som ekstra Medvirkning, har „Masken" formaaet den talentfulde Operettesangerinde Frk. Janne Monrad til at synge nogle Sange.

Frk. Monrad, der er Søster til den berømte tyske Sangerinde Fru Cally Monrad i Berlin, er Elev af kgl. Kammersangerinde Fru Sofie Keller og engageret for denne og følgende Sæson til Fahlstrøms Teater i Kristiania, hvor hun bl. a. skal synge Zorika's Parti i Zigøjnerblod.

Trods de skete Ændringer, mener vi dog, at Programmet ved „Masken"s 2den Kunstner-Aften i den ændrede Skikkelse ikke i Indhold og Lødighed vil staa tilbage for det oprindelige Program.

Hver eneste Plads i Koncertpalæets store Sal vil baade Lørdag og Søndag være optaget, og vi byder paa Forhaand vore Abonnenter et hjerteligt „Velkommen".

Red.

Operettesangerinde Frk. Janne Monrad.

CINGALLA-THE

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT. — Trykt i A. Rosenberg's Bogtrykkeri. — Klichéer fra Dansk Reproduktionsanstalt. — Speciel Fotograf Julius Folkmann.

VIOLIN UNDERVISNING

Lars Johansen, Koncertmester.
Lykkesholms Allé 1 A, 3. Sal.
Violin, Mandolin, Luth & Guitar.

Violin Undervisning Goty Eberhardt's System.
Fru Kjeldt-Lorenzen.
Classensgade 17 A, 3. Sal.

IDA RAFFENBERG
modtager Elever i
Violin- og Klaverspil.
Stockholmsgade 17 ².

SANG UNDERVISNING

Organist EMIL JUEL-FREDERIKSEN
Musikskole.

Speciallærer i Stemmeomlægning og Kunstsang. Elev af Professor Eugen Hildach, Berlin. Foredrag af egne Sangkompositioner til eget Akkompagnement til Aftenunderholdninger og Koncerter.
— Sortedamsdossering 45 ³ —

Viggo Forchhammer,
Sanglærer.
Upsalagade 22
(lige ved Stockholmsgade)
Telf. Øbro 2722 x.

Fru Poula Jacobsen.
Sangundervisning.
Specialitet: Tonedannelse og Romanceforedrag.
Sankt Annæ Plads 18, l.
Tlf. Palæ 1198 x. Træffes 11—12.

Frk. Emanuela Schrøder.
Ny Kongensgade 20
Telef. Byen 1289 y. Træffes Kl. 12—1.

Sang. Tonedannelse.
Harmonium. O. Johansen-Draae. Klaver.
Tr. b. 11—2, 6½—8, ex. Organist, Herluf Trollesg. 7

Adelina Ljungberg
St. Regnegade 3, l. Sal
— — Sang — Klaver — Guitar. — —

Nicolaus & Hedevig Lützhøft
Stormgade 25, 2. Træffes 12—2.

KONCERT-BUREAUER

Robert Kaas, — Musik til private — Selskaber. — —
Classensgade 37, Mezz. Telf Øbro 963.

GEORG PREHN
TOLDBODVEJ 11, 2. SAL
- ORKESTERARRANGEMENTS -

Mester Jakel
fra Bakken anbefaler sig til Børnefester i Hjem, med sit nye, elegante Teater og Figurer. Husk Adr.: Mikkelbryggersgade 7, St. Schenstrøm.

DANS & PLASTIK

Private Timer i alle Danse.
Georg Berthelsen,
Danser ved det kgl. Teater.
Adolphsensgade 6. Telf. Strand 292 v.

HAFNIA SKATTEFRI PORTER uovertruffen i Kvalitet og :: Aroma ::

A/s Østrigsk Teaterkostume og Dekorations-Atelier
WIEN.
Komplette Teater Udstyr. — Vaaben
har leveret Udstyr til følgende Teatre i Skandinavien:

Danske:	Svenske:
Det kgl. Teater, København.	Kgl. Opera, Stockholm.
Det ny Teater, do.	Kgl. dram. Teatern, Stockholm.
Casino, do.	Oscarteatern, do.
Folketeatret, do.	Svenska Teatern. do.
Nørrebros Teater, do.	Folkteatern, do.
Frederiksberg Teater, København.	Knut Lindroths Teatern.
Aarhus Teater.	Axel Hultmans Teatern.
Odense Teater, (Dir. Emil Wulff).	Axel Lindblads Teatern.
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Kornbech).	Norske:
Oddgeir Stephensens Teater.	Nationalteatret, Kristiania.
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Alb. Helsengreen).	Centralteatret, Kristiania.
	Dir. Harald Ottos Tournee, (norske Provinser).

A/s Folmer Hansen Vestre Boulevard 36
(Det danske Musikkonservatorium)
Telegr.-Adr.: Folmerhansen København. Telefon 4394. Statstelefon 53.

Forlovelsesringe. Københavns Specialforretning.
Fabrik (elektr. Drift) samt Udsalg. Etableret 1880.
Th. Halgreen Gothersgade **34,** (ligef. Regneg.)

ALFRED PANTMANN
DAMFRISØR & PARYKMAGER
FRISØR VED CASINO - - - **DR. TVÆRGADE 13**
SPECIALITET: TELF. PALÆ 923 y.
ONDULATION à LA MARÇEL
(NATURBØLGNING).

KØBENHAVNS TATTERSAL
(DIREKTØR: RITMESTER BERG)
RIDEUNDERVISNING 2 KR. PR. TIME
UDLEJNING AF HESTE
MUSIK TIRSDAG & FREDAG AFTEN & SØNDAG FORM.
UPSALAGADE 1 TELF. CENTRAL 2626

BLANDEDE BEKENDTGØRELSER

Fru I. Arlaud's Malerskole & Kunstindustri
Bredgade 14, Tel. Palæ 955.
Bestillinger & Elever modtages.
Træffes personlig Kl. 12—4.

Tegne- og Maleskolen,
3 „Studio" 3 Palægade Indmeldelser daglig 9—12. M., T., F. Aften 7—8.
Dag-, Søndags-, Aften og Modelskole.
Forbereder til Porcellænsfabrikerne.
Moderat Pris. Forlang Program.
Tlf. Byen 1526 y. **Frede-Aamodt.**

Fru Signe Beck, Porcelænsmaling & Brænderi
Vesselsgade 5, 3. Sal, (ved Dr. Louises Bro).

Hjemkommen fra Paris
anbefaler jeg min 1ste Klasses Salon for
DAMETOILETTER
MARGRETHE HANSEN
HOLBERGSGADE 9 — 2 SAL

Herold, Ida Møller
i „Konge for en Dag"
Cornelius
i „Tannhäuser".
Skand. **Grammophon** A/s
Detailuds. **A. Green.**
17, Amagertorv 17,
overfor Kirken.

„Musik für Alle"
udkommer hver Maaned.
Pris 50 Øre pr. Nr.
ialt udkommer 70 Hefter.
Katalog udleveres gratis.
Sidste Hefte: Paul Lincke.
Int. Musik-Sortiment
(Knud Larsen)
Gl. Kongevej 98, Telef. 8971.

Bedst indrettede
DAME-FRISØR-SALON
Badeanstalten København
Telefoner: 9100 - 9103 - 9104.
Adgang til Salonen uden Badebill.

Syrine Svendsen,
Kostume-Atelier.
Vesterbrogade 35, Mezz.

MUSIK-INSTRUMENTER

Grundlagt 1839.
Petersen & Steenstrup.
Musik-Instrumenter-Lager.
Pianola-Magasin.
Orgel-Harmonium-Fabrik
Store Kirkestræde 1.

„Frøken Venus"
af
Edgard Høyer
udkommer paa Torsdag.

KLAVER UNDERVISNING

Ragnhild Andersen,
— (Elev af Koncertdirektør Wolfgang Hansen) —
Rolighedsvej 11, Mezzaninen.

Ellen Baltzer
(Medlem af Musikpædagogisk Forening).
Klaverundervisning. — — (Leschetizky's Metode).
Rømersgade 21 — 1. Sal.

Elisabeth Barfred Klaverundervisning, Elev af Prof. Ove Christensen
Kastelsvej 4, 3. Sal.
Tr. 10—12 & 5—6. Telf. Øbro 1491 y.

KAREN CRONE-KNUDSEN
FALKONERALLÉ 29
ANBEFALET AF PROFESSOR OVE CHRISTENSEN

Organist Julius Foss
Orgel Musik-Teori Klaver
St. Regnegade 3.
Telefon: Byen 1418 x.

GEORG JESPERSEN
modtager Elever i
Klaverspil.
Carl Johansgade 9 Stuen
(ved Østerbrog. 100).

Robert Kaas, Elev af Musikkonservatoriet
Piano- og Violinundervisning
Classensgade 37, Mezz. Telf. Øbro 963.

Klaverundervisning & Akkompagnement
Instudering af Operapartier
Wilhelmine Schulenburg. Frederiksborggade 39, 3. Sal.

HENRY WEST
Klaver og Violoncel
Lemchesvej 11. Hellerup.

Wolfgang Hansen
Klaverkursus oprettet 1883
Holbergsgade 26. Telefon 756.

Klaverundervisning,
Dagny Kristensen, Falkonerallé 102
Udd. ved det kgl. Musikkonservatorium.

Hertha Paludan
— Klaverundervisning & Akkompagnement —
Helgolandsgade 17, 4. Telefon Vester 2730 y.

MARY STEFFENSEN
Odensegade 16 B. St.
1 Time ugl. 3 Kr. mdlg. 2 Timer 5 Kr. mdlg.

Klaver & Sang. Elever modtages af Astrid Kromann-Jacobsen og Peder Jacobsen, Elever af Fru Adler og Professor Bielefeldt.
Marstrandsgade 10, 3. Sal, Ø.
(ved Nordre Frihavnsgade).

Louis Clausen
Organist
— **Østerfarimagsgade 73, København.** —
Jernbanegade 14, Roskilde.
— Orgel (Pedal) — Theori — Klaver —

Frederik Jønsson
Vodroffsvej 2 C, 3 Sal. Telefon Vester 674 y
Klaver- & Violinundervisning.

Dramatik. Sang.
Karen Uhl,
— Elmegade 19, 2. —

Frida Schirtiger,
Elev af Konversatoriet i Lauenburg og det kgl. danske, modtager Elever i Klaverspil.
Nordre Frihavnsgade 52, 2.

„Masken"s 3die Kunstneraften
Se Bladets 2den Side!

Teaterbladet »Masken«. Udgivet af et Interessentskab: Ansvarhavende Redaktør: Ivar Hiort.
Annoncepriser: 50 Øre paa Forsiden, 35 Øre paa de andre Sider pr. Nonpareille. Rabat 25 %, 15 % og 10 %.

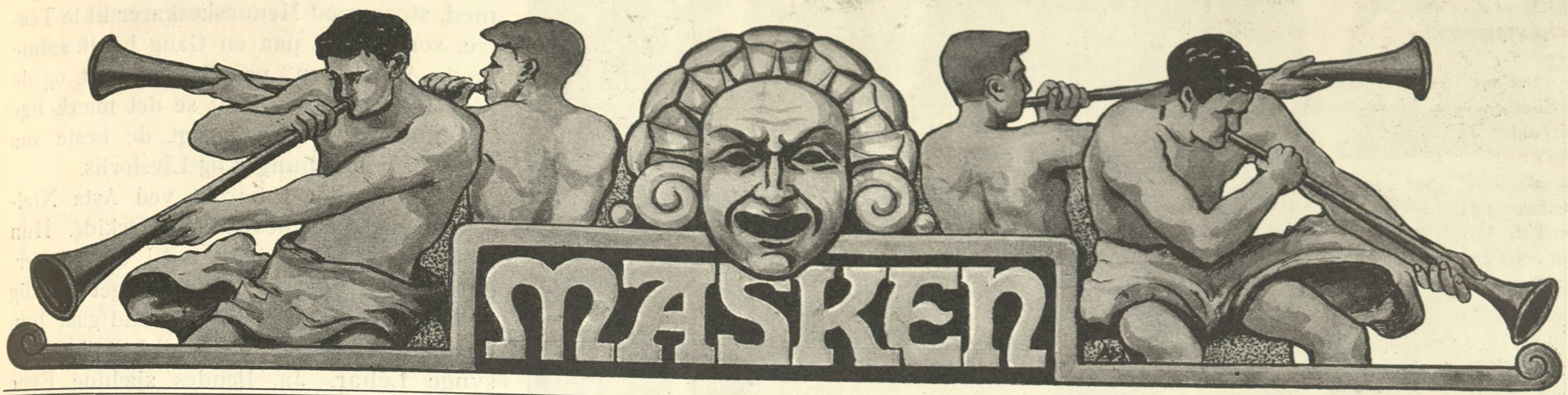

1STE AARGANG | LØRDAG DEN 19DE NOVEMBER 1910 | NUMMER 8

Asta Nielsen.

Det var i Christiania en Aften for snart fem Aar siden. Det var oppe i Hotel Continental, hvor Maleren, Professor Christian Krohg dengang havde sit Atelier. Der sad en Del Kunstnere sammen, for største Parten norske; de snakked om allehaande. Samtalen gik jevnt og døsigt, som den gaar saa sent paa Aftenen. Blandt andet kom Samtalen til at dreje sig om, hvilken Kunst gir sin Udøver friest Albuerum. En Maler hævdede, at Malerkunsten var en vanskelig Kunst at meddele sig ved. Særlig om man ønskede at meddele sig til Fremmede. Tusinde usynlige Traade bandt et Billed til den Jord, det Folk, hvoraf det var udsprunget. Fremmede Landes Mennesker havde vanskeligt ved at bedømme Kunstværket paa intim Maade. Men en Skribent afbrød ham: Men I Malere faar dog komme ud i Verden i Eders egen Skikkelse. Eders Farver skifter ikke Kulør fra Christiania til Berlin. Men tænk paa os. Vi skal oversættes. Tidt af en ukyndig. Tidt af en Hastværksskribler. Vore Ord som er sat ned, saa de lyser som rødt mod grønt, de skal gaa i den samme sorte Gryde. Aa, Gud, for Lapskows, de tidt laver derude. Og han fortalte grufulde Eksempler paa, hvad for Mishandlinger et literært Arbejde kan være udsat for ved Omplantning til fremmede Sprog.

Saa siger Christian Krohg paa sin lune, rolige Maade:

„Repræsentanten for Skuespilkunsten har Ordet.“ Og han vendte sig mod en ejendommelig udseende, mørk ung Dame: „Hvad mener De, Frk. Asta Nielsen?“

Den unge Dame sad lidt, saa svarede hun, rolig og lidenskabsløst, men vel overvejet, som havde Spørgsmaalet længe sysselsat hende:

„Om en Maler er aldrig saa egenartet — han faar da Anledning til at vise, hvad han duer til. Folk faar dog vide, hvad han vil. I Ligemaade en Digter. Han kan nedskrive sine Tanker. Men en Skuespiller! — han faar tidt ikke Anledning til at vise, hvad han formaar. En Direktør kan paatvinge ham en Rolle, som simpelthen er ham umulig at spille. Eller han kan dræbe ham ved slet ikke at lade ham faa nogen Opgave. Nej, ingen kan have det saa vanskeligt, som Skuespilleren.

Frk. Asta Nielsen. Fot. Jul. Folkmann.

Hun sagde dette ganske stille og jævnt, ikke truende eller klagende, som var det noget her, der angik hende selv. Men hendes Ord og Tonefaldet ejed en egen stilfærdig Energi, der gjorde, at Selskabet lytted. Og den ældste i Laget, Krohg, mumler: „Ja, De har vistnok Ret. Den sceniske Kunstner maa nok tidt ha' det forfærdelig vanskeligt.“

Frk. Asta Nielsen havde det Aar vakt Opsigt i Christiania, som en af „d e o t t e s“ bedste Kræfter. Hun spillede flere komiske Roller, og det komiske Rollefag mentes den Gang at være hendes Speciale. Først og fremmest gjorde hun Lykke som B e r a i Alexander den store. I Virkeligheden har hun mange Betingelser for det komiske. Hendes usentimentale Livssyn, hendes Stemme, der med en Smule god Vilje kan gøres hæs, haard og brutal, hendes Maske, der ligelet kan fremstille det komiske som det tragiske; ja, meget viser hende den Vej. Og fik hun nogle gode komiske Roller, vilde store Dele af hendes Talent komme i Brug. Men ikke de ejendommeligste Sider vilde derved blive aabenbare; det gik op for mig, da jeg saa hende i Paul Lindaus Skuespil „Den anden“. Hun havde her en ganske liden Rolle, hun var en af den uhyggelige Forbryderknejpes Lokkefugle, en barok Fremtoning, en Frøken Kloak uden Lige. Hun førte den lille Rolle frem, saa den blev Stykkets ejendommeligste. Albr. Schmidt spiller med betydelig Kunst Advokaten, Fjelstrup er pragtfuld som Bandit og Tyveknægt; men Asta Nielsens Skikkelse var af særlig intim Natur, hun havde hele den natlige Gydes Smygen sig frem, der var noget af Rotten ved hende — man forstod næsten ikke, at København

Afgrunden: Frk. Asta Nielsen og Robert Dinesen udenfor Josty.

havde frembragt dette Væsen. Man tænkte paa en Verdensbys farlige Irgange, man mindedes Paris underjordiske Gruber eller Witechapels mystiske Afkroge.

Denne Sumplilje,som vi her og andre Steder ser hæve sig, straaler tidt med en sælsom Glans. Den kunde naa endog den gamle Tragedie, gyde nyt Liv i størkende Former. Jeg kunde ønske at se hende i en af Shakespeares fantastiske, blodfulde Tragedier. Jeg kunde ogsaa ønske at se hende som Salome. Ja, Salome, som alle smaa kære Skuespillerinder mener at kunne spille — lad Asta Nielsen forsøge sig der! Hun vil gøre Oldtidens grusomme, perverse Prinsesse levende. For der skal være Fjernhed og flammende Liv over de Roller, hun skal gøre levende. Sæt hende nødig ind i det jevne Hverdagsskuespil. Hun kan sagtens klare sig, hun kan skabe en morsom Figur. Men hun har andet at gøre. Vigtigere Ting. Lad hende vise sig for os i Roller, der er fyldte til Randen af bizart Liv og dyb Uro, og hun vil brænde ind i vor Hukommelse Billeder saa sære, som vi ellers aldrig saa dem.

Ja, netop det: andre kan spille god Komedie, hun kan give os besynderligere Indtryk end nogen anden. Tænk paa hendes Optræden i „Afgrunden". Hvor vi aldrig glemmer hendes Magda. Hvor hendes Ansigt for bestandig vil følge os.

Thi forunderligt at sige: her i dette Filmsdrama, her i det af Theaterdirektørerne boycottede „Biograftheater" vandt Asta Nielsen sin store Sejer. Her kom det da engang for Dagen, hvilken Magt hun ejede. Var det en Røverroman hun optraadte i? — vel! hun forgyldte den! Hun rev et Stykke skjælvende Menneskekjød ud og holdt det mod Lyset, saa alle kunde se. Hendes forunderlige Ansigt havde mod Slutten en tragisk Vælde uden Lige.

Og tro ikke at denne Besynderlighed var uden Blod, tro ikke, at dette var „symbolistisk" og ubegribeligt Fantasteri, nej, der var flammende Blod tilstede — tænk paa hendes Strid med Banditten, da han prygled hende, og hun flænged ham med Kniven, og saa hendes døde, slukte Aasyn da hun vakler bort til Dommen.

Der strømmed skarevis af Mennesker til „Kosmorama" for at se hendes „Magda". Ondskabsfulde Folk mente det var mest Dansen det gjaldt. Aa nej, det var næppe den. Den kunde gladelig have været borte, uden at hendes Præstation var bleven ringere. I Norge, hvor den slet ikke var taget med, strømmed Menneskeskarer til to Teatre, som begge paa en Gang holdt aabne med „Afgrunden" paa Programmet, og de blev aldrig mætte af at se det mærkelige Menneske, i hvis Ansigt de læste saa meget om Livshunger og Livsforlis.

Der er noget barokt ved Asta Nielsens Kunst. En besynderlig Orkidé. Hun passer i Sandhed ikke ind i en Wieneroperette. Og derfor er hun meget uheldig stillet. Thi netop af d e n Grund gaar hun nu ledig Aar efter Aar, fordi hun ikke kan synge Léhar. Ja, hendes sjældne Evne har i mange Aar ikke en eneste Gang faaet en virkelig Rolle at prøve Kræfter paa.

Derfor skal de, som i mange Aar har ønsket at se hende i en Rolle, hvor hendes Evner fik virke — de skal være taknemlige for den Films „Afgrunden". Teatrene har samsvoret sig: de vil forbyde sine Kunstnere at befatte sig med sligt lavt som Biografteater. De taler bekymrede om Skuespilkunsten, som de slemme Biografteatre ødelægger. Men for at deres Ord skal faa Berettigelse, burde de gøre

Afgrunden: Poul Reumert og Asta Nielsen.

Afgrunden: Magda (Asta Nielsen) føres bort af Politiet.

det Faktum umuligt, at en stor Skuespillerinde efter i mange Aar at have gaaet ledig, tilsidst maa ty til et Biografteater for at hendes mærkelige Evner kan blive aabenbare.

Thomas Krag.

Else Frølich.

Fru Else Frølich er atter i København, og skal igen være Direktør Lindstrøms Gæst ude paa „Det ny Teater“, hvor hun skal spille den kvindelige Hovedrolle i Hr. Svend Rindoms dramatiske Bearbejdelse af Anatole Françes Roman „Komedianter“.

Hvad er da naturligere, end at Masken netop i Dag bringer et Interview med Fruen, hvor hun for første Gang i sin Egenskab af reciterende Skuespillerinde skal krydse en Klinge med den københavnske Kritik?

Tid og Sted, hvor Interviewet foregik, kan være lige meget; det spilder bare Publikums Tid og Redaktørens Plads, naar man skal beskrive alt det Udenomsvrøvl. Altsaa lige løs paa Interviewet!

Fruen kommer fra Paris?

Ja, jeg var en Svip dernede, — og naturligvis købte jeg Klæder, det kan man simpelthen ikke lade være med i Paris, men jeg beder Dem, for Guds Skyld, skriv ikke noget om Klæder, om Hatte, der der sidder paa Snur, og Kjoler, der smyger sig blødt og tæt udenom det ægte Pariserkorset. Bare jeg paa Tryk ser Ordet Korset bliver jeg i helt daarligt Humør. — Jeg

Skuespillerinde Fru Else Frølich.
Fot. Harry Paetz.

skal sige Dem, jeg er slet ikke mindre velbegavet end de fleste, og derfor er det kedeligt altid blot at blive betragtet som et Kjolestativ.

Jamen, kære Frue —

Næh, lad være med at afbryde mig. Jeg ved slet ikke, hvorfor man vil have mig her i København, for synge siger de jo, at jeg ikke kan — og det er meget rigtigt, for jeg har jo ingen Stemme, men naar jeg saa talte om at spille rigtig Komedie, saa smilede Folk bare afabelt og begyndte at sige noget med: jamen smukke Frue — Resten kendte jeg saa altid! Der er nemlig noget om, at en smuk Skuespillerinde, hun maa ikke have Talent, — Dermed ikke være sagt, hverken at jeg er smuk eller at jeg har Talent, — jeg har faaet altfor mange Skoser, baade i Kristiania og her i København, til at jeg skulde bilde mig noget ind, — men De kan nu alligevel godt skrive, at jeg er forfærdelig glad ved at komme til at spille rigtig Komedie ogsaa her i København.

Ogsaa her i København? Har De da spillet rigtig Komedie andre Steder?

Gud, hvor det ligner jer Københavnere! Hvis man ikke spiller her i København med Broer og Forstæder, saa tror I slet ikke, man overhovedet eksisterer. Jo, jeg har saamænd i Kristiania baade spillet Charlotte Wiehes Rolle i „Hans Majestæt“ og Betty Nansens Rolle i „Den grimme Kone“, den Fru Aggerholm turnerede med i de danske Provinser for et Par Aar siden. — Naturligvis er jeg forberedt paa at blive spiddet til døde af de strenge Kritikere, — de, der skriver om Skuespil, skal jo være meget strengere end Operettefolkene, — men glad er jeg nu alligevel ved at faa Lov til at prøve mine Kræfter. Allerhelst vilde jeg forsøge mig i en Pantomime — f. Eks. l'Enfant prodigue — det er en af mine Kammerater ved Det ny Teater, der har givet mig den Idé, — men det bliver vist foreløbigt kun en Drøm. Nu gælder det „Komedianter“. bagefter kommer Turen til en yndig lille fransk Operette, „De smaa Michuer“, og saa — —!

Og saa?

Saa har jeg en Plan, men den lykkes mig maaske ikke. Alting er saa svært, — forresten ogsaa at skrive Interviewer, ikke?

Aa, jo!

Chat-noir.

Maskens 2. Kunstner-Aften: Nogle af de Assisterende.
(Operasangerinde Frk. Elna Hilliger, Violonisten Max Schlüter, Operasangerinde Frk. Eleonora Lundbech, Akkompagnatør Hr. Aage Anker, kgl. Solodanseı inde Fru Price de Plane, Akkompagnatør Hugo Hartmann, Censor P. A, Rosenberg, Pianisten Paul Schlüter.)

Maskens 2. Kunstner-Aften.

Skæbnetilskikkelser, som vi ikke var Herrer over, nødte os lige indtil den 11te Time til delvist at ændre vort oprindelige Program. „Konge for en Dag“ paa Dagmarteatret berøvede os Operasangerinde Frk. Ingeborg Hammersholt og Hr. Operasanger Einar Linden, — og „Tiggergreven“ paa Casino snuppede Hr. Sophus Neumann, medens en stærk Forkølelse bemægtigede sig Hr. Operasanger Harry Haurowitz, saa at ogsaa han, der havde lovet at synge Hr. Einar Lindens Parti i „Rigoletto“, saa sig nødsaget til at sende os Afbud.

Det lykkedes os derfor desværre ikke at samle Kvartetten af Rigoletto eller — hvad der var endnu beklageligere — at bringe Leo Fall's lille Operette „Guldbryllup“ frem for vore Abonnenter. Paa „Masken“'s 3die Kunstner-Aften vil man faa Operetten at høre. Og det ligger ingenlunde langt ude i Fremtiden.

Naar vi alligevel tror at turde sige, at de to Aftener forløb i alle Maader fornøjeligt for vore Abonnenter, skyldes det først og fremmest den Lyst og Iver, hvormed vore Assisterende gav sig i Lag med og løste deres Opgaver.

Operettesangerinde, Frk. Janne Monrad der indledede Aftenen, sang med smuk og fyldig Stemmeklang nogle Sange af Brahms og Edvard Grieg og blev stærkt applauderet for sin nydelige Præstation.

Endnu stærkere brusede Bifaldet op om Hr. Max Schlüter, da han aldeles mesterligt havde spillet Armas Järnefeldts dejlige Vuggesang — maaske den skønneste der er skrevet — og en Canzonetta af A d'Ambrosio. Hr. Schlüters Violinspil er gennemglødet af den Sjælsadel og Aandskultur, som det kun er forundt de færreste at lade skinne igennem deres Ydelser, af den gode Grund, at de ikke ejer disse Egenskaber, som her tilmed indrammedes af en overlegen teknisk Færdighed.

Det samme fine og fornemme Præg hviler der over fhv. kgl. Skuespillerinde Frk. Anegrethe Anthonsens Skikkelse og hele Fremtræden. Hun tvinger blot ved sin Tilsynekomst Bifaldet frem og har ikke vanskeligt ved atter at fremkalde det efter sin fortræffelige Oplæsning af en Dialog af Gustav Wied, en Fortælling af H. C. Andersen og i Søndags et Digt af Holger Drachmann.

Vor anden Oplæser, Hr. Censor P. A. Rosenberg tolkede med Myndighed og Pathos J. L. Heibergs Digtning: Nøddeknækkeren, hvis

Frk. Venus modtages i sit Hjem efter Succesen (1. Akt).
(fra venstre til højre: Oda Rostrup, Alfr. Møller, Cajus Bruun, Olaf Føns, Gerda Christophersen, Aage Føns, Emanuel Larsen, Holger Reenberg.

Scene af „Tiggergreven".
Dagmar Krarup. Sophus Neumann. Edith Buemann. Holger Madsen. Arnold Christensen.

fine Symbolik og dybe Ironi dog syntes Publikum for vanskeligt tilgængelig. Derimod kom Hr. Rosenberg ganske anderledes i Rapport til sine Tilhørere i Søndags, da han læste nogle Scener af Holbergs „Geert Westphaler", hvis brede Lune og kraftige Humør i en ypperlig Gengivelse indbragte vor literaturkyndige Oplæser et varmt og langvarigt velfortjent Bifald.

Som Nummer 5 af Programmets ikke mindre end 9 Numre, spillede Pianisten, Hr. Poul Schlüter overlegent, fængslende fra først til sidst Gabrillowitsch: Thême varié. At Flygelet ikke var saa fuldkomment som Spillet, mærkede maaske kun Kunstneren. Vi andre har kun Grund til yderligere at prise den Dygtighed og Behændighed, som overvindende enhver Vanskelighed endog formaar at dække over Instrumentets Mangler og give os ikke blot et fejlfrit, men et forædlet og forskønnet Billede af en anden betydelig Kunstners Værk.

Selvfølgelig vakte Hr. Schlüter en Storm af Begejstring og maatte lige saa selvfølgelig give et Ekstranummer. Men vort righoldige — det tør vi nok uden at være ubeskeden sige — Program var ikke hermed udtømt. Vi maa endnu nævne fire hver for sig fortræffelige Damer, som gradvis hævede Begejstringen til Kogepunktet.

Frk. Elna Hilliger, hvis høje, lyse og luftige Sopran er som skabt for Koloraturernes Fuglekvidder, klarede let en Arie af „Mignon", selv om hun ikke var i Besiddelse af den overlegne Dygtighed, hvormed Operasangerinde Frk. Eleonora Lundbeck tumlede sig i Tonebølgerne i Valsen af „Bohême". Frk. Lundbeck sang desuden Griegs „Det første Møde" og „Cæcilie", et højmoderne, højtideligt og vanskeligt Arbejde af Richard Strauss, diskret og fint forstaaende akkompagneret af den bekendte Pianist Hr. Hugo Hartmann.

Skælmsk og indtagende sang Fru Else Frølich nogle aldeles bedaarende franske Sange, hvis Tekst Fruen først med velvalgte Ord oversatte paa Dansk. Om Søndagen sang Fruen i Stedet for de franske Smaasange nogle velkendte norske og svenske Viser, der gjorde fuldt saa megen Lykke, som de franske.

Begge Dage sluttede Aftenen under bedøvende Bifald med kgl. Solodanserinde, Fru Ellen Price de Planes yndefulde og sjælfulde spanske Danse: „La Ventana", „Seguédilla" og „El Ole". Fru Price de Planes Dans er som bekendt en virkelig 1ste Rangs Præstation. Den er altid lidt af en Oplevelse. Man genfinder sin pure Ungdoms eget skælvende Hjerte deri; maaske ikke saa meget i det rent koreografiske som i det mimiske. Næppe nogen af vore Sceners Kunstnerinder for Tiden formaar at være saa veltalende med Øjnene alene. Fru Price de Plane giver os mere i ét Blik, mere af Livet og dets lønligste Længsler og lyseste Lykke, end mangen anden formaar at skænke os, selv ved Hjælp og alle til Raadighed staaende Midler — altsaa ogsaa Stemmen i Tale og Sang.

Fruens Dans ledsagedes paa Klaveret af Hr. Aage Anker, som iøvrigt var begge Aftenens utrættelige og uundværlige Akkompagnatør, som fra Bladet bandt an med en hvilken som helst Vanskelighed og overvandt den paa den bedste Maade af Verden.

Ogsaa Hr. cand. jur. Axel Schnohr, som om Søndagen akkompagnerede Violinisten Hr. Max Schlüter, var en Dygtighed, som tilfulde forstod og magtede en Klaverledsagers altid vanskelige Hverv?

Operasanger Ejnar Wilton.

Sluttelig skal her blot tilføjes, at, da Hr. Poul Schlüter i Søndags paa Grund af Sygdom maatte sende Afbud, lykkedes det os lige umiddelbart inden Koncertens Begyndelse at faa Operasangeren, Hr. Ejnar Wilton til at træde ind paa den Sygemeldtes Plads i Programmet. Hr. Ejnar Wilton hører til de lovende unge Sangere, om hvem man sikkert føler, at de vil indfri deres Løfter. Hans Stemme, der er uddannet hos Hr. Operasanger Paul Lincke, har den rigtige Tenorklang, minder meget om Herolds, navnlig Højden, selv om den ikke besidder Mesterens indtagende Charme og smeltende Sødme. Men den fylder godt i Rummet, naar ind i de fjerneste Kroge, og bærer Tonerne i sikker Glideflugt henover Tilhørernes Hoveder. Hr. Wilton sang med Bravour „Cavaradoccis Arie" af „Tosca", 1ste Akt samt Heise's muntre Romance: „Der var en Svend med sin Pigelil". Et kraftigt Bifald fra den fyldte Sal takkede den unge Sanger for hans Ydelser.

Han er som Symbolet paa „Masken"s Kunstner-Aftener — det nye, det friske, det frejdige, som bryder sejrende igennem.

Dan.

Frøken Venus prøver.

Regnfuld Eftermiddag i én af Hr. Spies' hyggelige Prøvesaloner. Madame og hendes halvfærdige Efteraarsdragt venter hver paa sin Stol, men det er som havde Jorden opslugt Skrædere, Direktricer, ja — hvad Himlen forbyde! Chefen selv, saa stille er her.

Dog ikke i Salonen ved Siden af. Dèr mumles, hviskes, les lidt, nu høres en mæglende, overtalende Herrestemme — hvem kan dog være derinde? saa pludselig, en lys og meget bestemt Damerøst, der forekommer mig mærkelig bekendt:

„Nej, det nytter ikke, hvad De siger. Slæbet er for kort, det Skind maa flyttes meget længere ud!"

Besejret af salig Evas Skødesynd lister jeg museforsigtig Døren paa Klem. — I Guder, hvilken Pragt! Atlask, Fløjl, Guld, Silke, Kniplinger og Skind mellem hinanden, en Natkjole titter frem under en Aftenkaabe, en Hat hviler paa en Peignoirs Svanedun — og saa Farver, der i forvirret Blanding falder over hverandre som paa en Malers Palet.

Et Sekund staar jeg blændet, saa farer det som et Lyn gennem min Hjerne: Frøken Venus — Masken — Fotograf — Telefon. Musestille klemmes Døren atter til, og 10 Minutter efter fanger vi Frøken Gerda Christophersen, væbnet med Nakkespejl og sin mest kritiske Mine, draperende et alenbredt sort Broderi paa en vieux-rose Atlaskesrobe.

For vort undrende Blik bræmmes den stram

Frk. Venus prøver

Scenebillede af „Axel og Valborg".
Adam Poulsen. Astrid Zangenberg.

Scenebillede af „Axel og Valborg".
Adam og Johannes Poulsen.

me Prinsessekjole med sort Bjørneskind, mens et skraat, sort Charmeusesvøb og det omtalte brede Silkebroderi danner en s k æ v Overkjole, der paa den modsatte Side viger Pladsen for pragtfulde gamle Guldbroderier. Om Skuldrene hviler en perlemoderfarvet Charmeuse Aftenkaabe, foret med hvidt Chiffon og besat med sort Bjørneskind og Stenkulsknapper. Paa Hovedet bærer Frøken Venus en mægtig Hat med dejlige Strudsfjer.

Saa er der en lille sort og hvidstribet Silkekjole med ensfarvet sort Besætning hævet af en Anelse giftgrøn, hvor Snittet er ganske bedaarende enkelt; en koralrød Popline soie med Rosenbroderier paa majsfarvet changeaut Silke, en henrivende Kimon-Peignoir af hvidt Crêpe de Chine med Svanedun og en robe de nuit af Kammerdug med lyserøde Sløjfer. —

Venus født af Havets Skum er en dejlig Mythe; Venus udgaaet fra Hr. Spies' Atelier en vidunderlig, levende Skønhedsaabenbaring!

Madame.

Forrige Uge.

Det kgl. Teater havde genoptaget Oehlenschlägers „A x e l og V a l b o r g", der med Omhu var sat i Scene af Hr. P o u l N i e l s e n.

Brdr. P o u l s e n dokumenterede atter deres store Evner. De spillede begge med Fantasi og Myndighed, deres Deklamation var fortræffelig, og deres mandige Ydre passede udmærket i Omgivelserne.

Frk. A s t r i d Z a n g e n b e r g spillede den nordiske Valborg med ægte Følelse baade i Sorg og i Glæde, og det sporedes igennem hele hendes Spil, at hun med Respekt og Alvor for sin Gerning var gaaet op i denne sin Rolle, som hun dog paa en Del Punkter ikke magtede.

En Debutant Hr. S j ø h o l m var mindre heldig som Kong Haakon. Hr. N e i i e n d a m spillede interessant og dygtigt Sortebroder Knud, og Hr. J e r n d o r f f var i Ærkebiskoppens Skikkelse fortræffelig.

Det langvarige Bifald efter Tæppets Fald fastslog, at der endnu er Interesse oppe blandt det teatersøgende Publikum for en „D i g t e r s" skønne Sørgespil.

D a g m a r t e a t r e t: „F r ø k e n V e n u s". Hr. Edgar Høyer har den i vor Tid saa sjældne, men lykkelige Evne, at kunne sætte et Stykke op, og at finde et Æmne, som altid er sikker paa at interessere det store Publikum. Men foruden denne Ævne besidder han den værdifulde, igennem al den ydre Effekt, han anvender for at holde sine Tilhørere fangen, umærkeligt for disse at kunne faa listet nogle Sandheder ind til deres Hjerter, hvilke, naar Tæppet er faldet og al den ydre Pragt er glemt, bliver tilbage og vækker alvorlig Eftertanke.

Saaledes ogsaa i „Frøken Venus". Forfatteren skildrer en af Scenens letsindige og overfladiske Kvinder, i Bunden god og parat til at hjælpe og yde, men som er et lydigt Redskab for de af hendes Omgivelser, som i Øjeblikket har Indflydelse over hende.

Da hun dreven af sin Forfængelighed og Trang til at tjene Penge gaar paa Akkord med sig selv og stiller sit yppige Legeme til Skue for høj Betaling paa en Variété, kommer det til et Opgør i en stærk dramatisk Scene mellem hende og hendes eneste, udenfor Ægteskab fødte Datter.

Moderfølelsen bliver den sejrende, og for første Gang i sit Liv stilles „Frøken Venus" Ansigt til Ansigt med Virkeligheden og Sandheden, og hun forstaar, at hendes Ungdom ikke er længere, og at hun kun har ét tilbage: at resignere.

Desværre magtede Frk. Gerda Christopher-

Frøken Venus: Sidste Akt.
(Gerda Christophersen og Emanuel Larsen)

Skuespillerinde Fru Gerda Schebye.

Kgl. Skuespillerinde
Frk. Anegrethe Anthonsen.

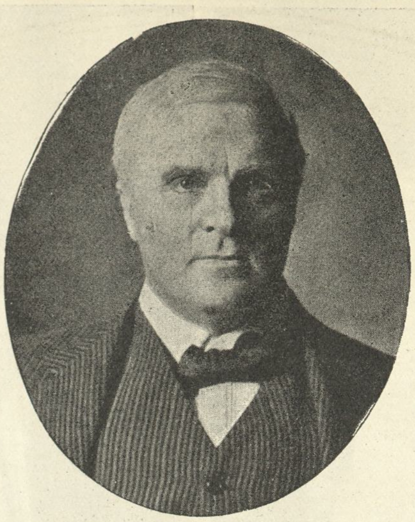

Skuespillerinde Frk. Olga Meyer.

Skuespillerinde Fru Ella la Cour.

Skuespillerinde Frk. Doris Johansen.

Bjørn Bjørnson Turnéen.

Provinsbyerne kan glæde sig. Der er beredt dem en virkelig fremragende Kunstnydelse — Bjørn Bjørnson-Turnéen, som begynder i Horsens Søndag den 20. Novbr. og over Fredericia, Kolding, Randers, Aalborg, Aarhus, Skive, Vejle, Svendborg slutter af i Odense Tirsdag den 29. Novbr.

Foruden Bjørn Bjørnson, som spiller Professor Tygesen i „Geografi og Kærlighed“ — det rige, personlighedsfyldte Drama fra Digterdrottens Manddomstid, hvilket Skuespil vil blive opført i alle de ovennævnte Byer — bestaar det rejsende Skuespillerselskab af Anegrethe Anthonsen, som i mange Aar har været en af de nobleste og fineste Profiler ved det kgl. Teater, Fru Gerda Scheby fra Dagmarteatret, Frk. Doris Johansen, kendt fra Folketeatret og fra sin Optræden i Provinserne, Fru Ella la Cour, ligeledes kendt i Provinserne samt her i Hovedstaden fra Casino, og Frk. Olga Meyer, som sidst har været knyttet til Dagmarteatret. Desuden medvirker Hr. Egill Rostrup, hvis modne, mandige, determinerede Optræden ved enhver Lejlighed har skabt ham en sikker Position indenfor vor Teaterverden, hvor han især er kendt fra Dagmarteatret, samt Hr. Victor Montell, der ikke er kendt her i København, men som har et godt Navn i Provinserne, hvor han har rejst i nogle Sæsoner.

Den forretningsmæssige Ordner og Leder af Turnéen er Hr. Waldemar Folmer Hansen, som gennem flere Aar har forestaaet Serveringen af de sceniske Menuer ikke blot i de danske Provinser, men ogsaa i de norske og svenske.

Man maa haabe, at hans Arrangementer og Sammensætninger ogsaa dennegang — som saa ofte før — maa behage og smage Provinsbyerne efterhaanden ret kræsne Publikum.

En Ting kan vi i hvert Fald fastslaa, at en bedre Lejlighed til at faa ypperlig Skuespilkunst at sé bydes der ikke ofte udenfor Hovedstadens Enemærker. Saa vore Venner og Læsere rundt om i Landet staar sikkert sig selv i Lyset, hvis de ikke benytter Lejligheden, nu da den bydes.

Skuespiller Victor Montell.

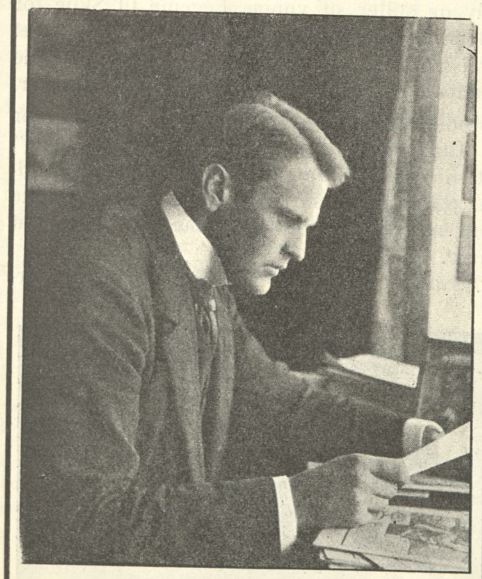

Turnéens Sceneinstruktør Skuespiller Egill Rostrup.

Turnéens Leder Waldemar Folmer Hansen.

---

sen ikke „Frøken Venus“s store og vanskelige Rolle.

Hvor stor en Operettesangerinde Frk. Christophersen end er, det nytter ikke at skjule det, Skuespillerinde er hun ikke.

Det er ikke nok at se godt ud og at være pragtfuldt klædt, naar man mangler det varme, det inderlige, det sjælfulde hos en Kvinde. Intet Øjeblik havde man den rette Følelse af, at „Frøken Venus“ var Moder og som saadan knyttet til sit Barn med de dybeste og ædleste Følelser en Kvinde kan nære.

Og det var dog den altovervindende Moderfølelse, Forfatteren havde tænkt sig at skildre, den Følelse, som skulde bringe „Frøken Venus“ til at resignere.

Men Frk. Christophersen evnede ikke at tolke denne Følelse.

Kun i sidste Akt efter Opgøret mellem Moder og Datter, hvor Moderen sidder tilbage med afreven Paryk sammen med sin eneste tilbageblevne virkelige Ven, der har aabnet hendes Øjne for Livets virkelige og indbildte Værdier, da var det som Frk. Christophersen fik Udtryk for det dybest menneskelige, og denne Scene gav hende Absolution for saa meget.

Frk. Diedrich spillede Datterens Rolle med stor Finhed og Forstaaelse. Der var en velgørende Naturlighed over hendes Spil og en Inderlighed i hendes Følelsesudbrud, der gik til Hjærtet.

Emmanuel Larsen spillede afdæmpet og forstaaende. Man følte, det var den Mand, der elskede, saaledes som kun den kan elske, der har resigneret.

Reenberg spillede som „Frøken Venus“s Broder kvikt og tiltalende, og Hr. Cajus Bruun var yderst morsom som Teaterdirektør.

Fru Antoinette Winding synes for god en Skuespillerinde til at kreere en Stuepiges lille Rolle, hvilken hun iøvrigt udførte saare naturtro.

Stykket var sat op med al mulig Effekt, og vil sikkert trække Hus.

Cervus.

Ugens Maske

forestiller dennegang den andetsteds i Bladet nærmere omtalte bedaarende Fru Else Frølich.

Vi vil samtidig bemærke, at ved en kedelig Fejltagelse var Portrætmedaillonen paa Forsiden i forrige Nr. bleven omtalt som forestillende Frk. Grethe Ditlevsen. Der skulde have staaet Frk. Emilie Smith.

Egill Rostrup,
født 16. Marts 1876 i København som Søn af Snedkermester R.; Student 1894, cand. phil. 1895; gennemgik det kgl. Teaters Elevskole og debuterede 3. Maj 1899 paa det kgl. Teater som Dr. Fjeldbo i „De Unges Forbund“; ved Folketeateatret 1899—1900; ved Casino 1900—1905; ved Dagmarteatret 1905—1910; debuterede som Forfatter med „Niels Nielsen“ (med Anker Larsen), skrev senere alene „Pastor Petersen“ og med Anker Larsen „Pigernes Alfred“, „Karl den dristige“ og „Karen, Maren og Mette“; har endvidere arbejdet med teaterhistoriske Studier og optraadt som Forfatter i baade uden- og indenlandske Tidsskrifter.

Elith Reumert,
født 9. Januar 1855 i Aalborg; Student 1873, cand. phil. 1874; Elev af Emil Poulsen og Hultmann; debuterede 30. Septemb. 1876 som Marcel i „Arbejderliv“; ved det kgl Teater 1876—1882; ved Folketeatret 1882—1890; ved det kgl. Teater 1890—1900; har optraadt som Oversætter af Scheffels „Der Trompeter v. Säckingen“, Coquelin „Skuespilleren og hans Kunst“ m. m.; bearbejdet „Nøddebo Præstegaard“, „Alt for Damerne“ og „Fyrtøjet“ og skrevet Festspillet „De Gamle“ (Folketeatrets 30 Aars Jubilæum), „Fra Teaterferien (Noveller), „Amoriner“ (Dagmarteatret). „Før Daggry“ (kgl. Teater), „Højgaards Pensionat“ (kgl. Teater), „Min Amerikarejse“, „Grib Skov“, „Skøn-Jomfru“, „Jeg elsker Dig —“, „Kuno v. Steiner“ og redigeret „Julekalenderen“ i 6 Aargange. R. D. 1908.

Fire skrivende Skuespillere.

Verdens to største dramatiske Forfattere, Moliére og Shakespeare, var Skuespillere. Blandt vore egne dramatiske Digtere har mange, lige fra Oehlenschläger og H. C. Andersen til Ed. Brandes, forsøgt sig som Skuespillere. — Det kunde derfor tyde paa, at der var en vis Forbindelse imellem Digterens og Skuespillerens hemmelige Kilder ud over den almene Forbindelse, der er imellem alle Musernes Sønner. Et Øjebliks Reflektion vil hurtigt vise Fællesmærkerne, hvad Pladsen her dog ikke er til at komme ind paa. — Naturligt derfor at mange Skuespillere, paa deres ofte tornefyldte Vej, gør sig selv smaa Fornøjelsesture ind paa Digternes Jagtgebet, og fra Chr. Mantzius, Høedts, Rosenkildes og Otto Zincks Dage har vi ligetil vore Dage talt mangen god Pen iblandt Skuespillernes Række. Emil Poulsen, Karl Mantzius, Olaf Poulsen, Jerndoff, Poul Nielsen, Kaare Borchenius, Vilh. Petersen, Sofus Neumann, Holger Rasmussen og Johs. Nielsen er hver paa sit Felt gode Forfattere. De fire sidestaaende er i Øjeblikket de mest kendte Skuespillerpenne, og særlig Elith Reumert, der jo har en hel Produktion bag sig.

□

Anker-Larsen.
født den 18. Septemb. 1874 paa Langeland; Student 1894; debuterede som Skuespiller paa Dagmarteatret i Septemb. 1905 som en Sygevogter i „En Kamp“ ved Dagmarteatret 1905—1908; ved Folketeatret 1908—1911; har sammen med Egill Rostrup skrevet „Niels Nielsen“. „Pigernes Alfred“, „Karl den Dristige“ og „Karen, Maren, og Mette“; foruden sin dramatiske Forfattervirksomhed har han faaet nogle Bind Fortællinger ud paa G. B. N. F.

Svend Rindom,
født 30. Juni 1884 i København som Søn af Provst Rindom; Student fra Lyceum 1902; debuterede 26 December 1903 paa Aarhus Teater som Nicolaj i „Nøddebo Præstegaard“; ved Aarhus Teater 1903–1905; ved Dagmarteatret 1905—1906; ved ved Casino 1906—1910; ved Dagmarteatret 1910—1911; debuterer som Forfatter paa Det ny Teater i disse Dage med en Dramatisering af A. France's „Komedianter“.

En sex-aarig Kunstnerinde,

Bag Kulisserne paa Casino.

Det var under Premièren paa „Tiggergreven“. I den store Pause mellem 2den og 3die Akt bølgede Strømmen frem og tilbage i Basargangen. Man diskuterede Leo Aschers Operette. Ovenpaa den lidt matte 2den Akt vidste man, at der i 3die vilde komme et Clou, som, hvis det lykkedes, mulig kunde blive afgørende for Stykkets Skæbne: den lille 6aarige Debutantinde Vera Koch-Jensen skulde redde Aftenen . . . . .

Ad den gamle knirkende Trappe i Bygningens Baggrund gaar jeg op paa Scenen. Paa Vejen møder jeg Tiggergreven, alias Henry Seemann, næsten ukendelig med sit sorte Fuldskæg.

— Naa, Hr. Greve, er De fornøjet med Deres lille Datter?

— Hun er simpelt hen vidunderlig! Saa klog og lærenem! At tænke sig, at denne lille Pige, som ikke kan læse, har kunnet tilegne sig en Rolle paa et halvt hundrede Repliker! Under Prøverne har lille Vera været storartet flink. Ja, hun var saa paapasselig, at hun en Dag, da nogle Repliker ved et Tilfælde var sprunget over, stoppede op i sin Rolle, og derved gjorde os andre opmærksomme paa Forglemmelsen.

Mellem Kulisserne er der fuldt af Skuespillere og Skuespillerinder. Det er klart, at noget usædvanligt er paa Færde, thi Scenens Børn er i Reglen selv de første til at forlade Teatret, naar de er færdige med Aftenens Arbejde.

Bag Indgangen til den Have-Pavillon, som er bygget op i Baggrunden af Scenen, staar den lille Vera, og venter paa Stikordet. En allerkæreste levende Dukke med store skælmske Øjne og brune Krøller! Ikke Spor af Première-Nervøsitet. Den lille Kunstnerinde rækker mig frejdig sin Haand, fortæller mig, at hun er 6 Aar, og at hun kan sin Rolle paa en Prik! Og tilsidst betror hun mig, at hun har 2 af sine Dukker med i Teatret.

Frk. Ingeborg Bitter, der tager sig moderligt af den lille Debutantinde, fortæller om Veras vidunderlige Lærenemhed:

— Det er min Søster, Spillelærerinden, der paa en vis Maade har „opdaget“ Vera. Barnet er saa musikalsk, at det kan sætte sig til Klaveret og synge Madam Krøyers Vise af „Storebededagsaften“ og Lisbeths Sang af „En Søndag paa Amager“ til eget Akkompagnement! Sine Repliker har Vera lært ved at lege med sine Dukker, og spille de paagældende Scener igennem med dem . . . .

— Er det Meningen at denne Debut skal være Indledningen til et varigt TeaterEngagement, eller drejer det sig kun om et Gæstespil?

— Jeg tror nok, Vera skal ind paa det kgl. Teaters Ballet-Skole, der passer hun!

Saa falder Stikordet, Fru Dagmar Krarup tager den lille Pige ved Haanden, og fører hende ind paa Scenen. Og ude mellem Ku-

En sexaarig Debutantinde.
Vera Koch-Jensen, Fru Dagny Schyberg og Hr. Seemann.

lisserne, hvor alle strækker Hals, for at se og høre, lyder Veras Barnerøst saa henrivende distinkt og naturlig, at man endnu en Gang forbavses over dette Vidunderbarn, der kan synge og tale som et voksent Menneske, og som ikke et Sekund falder ud af sin Rolle . . . .

Bifaldet fra Tilskuerpladsen lyder som en fjern Brusen. Tæppet falder. Saa begynder Fremkaldelserne.

— Tæppet op! kommanderer Direktøren!

Og da Hoved-Rollernes Indehavere efterhaanden alle har været inde, for at takke, bliver Aftenens tapre lille Heltinde klappet frem solo 3—4 Gange, og hun afleverer det sirligste Buk for Publikum.

Men nede paa Tilskuerpladsen stod der to, som med Taarer i Øjnene blev ved at stirre op imod Scenen, medens Tæppet gik op og ned. Det var lille Veras Forældre. Hun vidste ikke, at de var i Teatret. Men ingen havde fulgt „Tiggergrevens“ sidste Akt med en Spænding saa stor som de. Tænk, at det var deres lille Pige, som stod deroppe paa den store Scene, og blev hyldet med Bifald og Fremkaldelser. Det var for de to brave Mennesker som en Drøm — og det var dog Virkelighed.

Henry Clay.

Vil Du i Verden frem —

London i November

Saa reklamer!

Talent og Dygtighed, Jærnflid og Sceneydre er naturligvis ogsaa Faktorer. Maaske ganske nødvendige. Men de alene gør det visseligen ikke. Uden den gode Reklamefé udebliver den kære Succes.

Her i England anvendes Reklamen ganske jesuitisk. Blot Øjemedet naas, never mind Midlerne. Mere sensible Folk faar maaske Kvalme. Men de sensible er saa behageligt i Minoritet. Det store Publikum kan sluge en artig Portion uden Fordøjelsesbesværligheder. Lidt Skandale er en særlig god Reklame. Den nydes af alle Klasser. En Primadonnas romantiske Kærlighedsintrige kan fylde et Teater Maaned efter Maaned. Selv om Sceneintrigen er tynd og Udførelsen smertelig.

Er det ligesaa i Dannevang? Næppe! Vi Danskere har international hæderlig Omtale for høj Kultur og fornem Smag. Og saadan Sky for at anerkende — hellere vilde vi bide vor Tunge af end ubetinget rose. Vi hopper ikke paa Reklamens Limpinde.

Hvem husker ikke Ægteparret Aggerholms sørgelige Skæbne. De lod sig fotografere sammen Kind mod Kind som Kätchen og, ja hvad hed nu Prinsen i Alt Heidelberg. Et overmaade smukt Billede var det af de to smukke Mennesker. Alle vi, der var meget unge og meget lykkelige, gik dengang og legede Kätchen og Prins . . . . . Pokker ogsaa, at man ikke kan huske Navne.

Men saa var der én, han sagde Reklame. Og en Tegner kom for Skade at lave en virkelig morsom Karikatur af det Billede, vi alle inderst inde elskede. Stakkels Aggerholms! I Aarevis maatte de høre for det. Alt blev udlagt som udspekulerede Forsøg paa Selvreklame. Saa var de desuden frække nok til at være kønne og velklædte. Og i de Dage, den sure Realismes Rædselsperiode, var Skønhed en Forbrydelse. Endnu engang stakkels Aggerholms! Se hvordan det gik dem. Nu maa de nøjes med Fyrstegage ved Londons lækreste Teater.

De Reklamemennesker, sagde en vittig og ondskabsfuld Kollega om dem, de ender s'gu med at lade sig fotografere i Sengen!

Den kære Kollega blev skuffet. Men to unge, engelske Skuespillerinder har taget hans Idé op. Her er de! Ganske søde, ikke sandt? Og hvor maa de have sovet forsigtigt. „Masken" burde næsten udsætte en Præmie for den danske Læserinde, der kan vaagne op med Frisure og Krøller saa nydeligt i Behold. Oprigtig talt, kære „Masken", det var en Nationalopgave. Indrøm, at Haaret er de danske Damers svage Side. Det kniber endda for de kære Væsner at faa det til at sidde om Dagen. Var det ugalant? Har

Miss Evic Greene og Miss Phyllis Barker.

jeg sagt for meget? Well, saa tager jeg det i mig igen.

..... Mange og lidet ransagelige er Reklamens Veje. Og alle synes de at føre til Publikums Gunst og Pengepung.

Gadeplakater har Têten i Øjeblikket. Allevegne skriger de én i Møde. Imellem Plankeværkernes og Jærnbanestationernes farvedrivende Reklamer for appetitsvækkende Saucer og fodtøjsødelæggende Pudsepomader luer Teaterplakaterne. De mest drastiske Scener i vedkommende Skuespil brøles ud for alle Vinde. Nogle af dem er forbandet talentfuldt udførte. Andre paavirker én som amerikansk Olie.

Shakespeare plejer at gøre en Tilskuerplads øde som en Kirkegaard. Ikke engang „Fribilletterne" gider saa gaa i Teatret. Men naar sidste Akts to store Dødsscener koncentreres paa en Kæmpeplakat i sensationel Dagblad-Reportage-Stil, kan „Romeo og Julie" endnu gøres til et Trækplaster. Selv den fortræffelige Behrbom-Tree gaar ikke af Vejen for at illustrere Shakespeare paa Gaden. „Kong Henrik VIII", som for Tiden fylder His Majestys Theatre Aften efter Aften, var ikke blevet den straalende Succes, hvis ikke de artistiske Plakater havde talt deres indtrængende Sprog til det højtærede Publikum. Der er endnu Penge i gamle William Shakespeare.

Den uartige Datter trækker fuldt Hus nu paa tredje Aar. Skulde en dansk Teaterdirektør ønske en Bearbejdelse af dette dramatiske Mareridt, kan jeg effektuere en eventuel Ordre med kort Varsel. Ganske vist har jeg forskaanet mig selv for at overvære denne Forestilling. Dets Forfatter, som sætter Pris paa mig, fraraadede det. Men det vilde ogsaa være unødvendigt. Hver Scene er gengivet paa Gade-Plakaterne. Min Opgave vilde kun være at samle dem. Smal Sag! Scenernes Orden er vist — ligesom de berømte Faktorers — komplet ligegyldig.

Skaberen af dette Mesterværk hedder Frederick Melville. Hans Forfattervirksomhed mere end strejfer det fabriksmæssige. Han har tjent sine Penge paa Forstadsteatrene og er nu besluttet paa at erobre West-End. Han og hans Familie driver i Øjeblikket en Snes suburbane Teatre. Og nu har de hejst det melvilleske Banner over selve „Lyceum", Sir Henry Irvings gamle Scene.

Han selv blander al den dramatiske Medicin for samtlige Scener. Hverken han eller hans Publikum er kræsent. De kan svælge en stram Snaps. I alle hans Dramaer bydes paa Folkekomediens obligate Mord, helst ogsaa et falsk Testamente, en skændig Forfører og en svigagtig Formynder. I fire Akter beruser Forfatter, Skuespillere og Publikum sig i Synd og Laster. Mens femte Akt er viet Ruelse og Anger og naturligvis de ædle Elskendes Triumf i Apoteose og Bengalium.

Og sikke Successer! Naa da, da! De Herrer Skurke maa have Politi-Kordon om deres Vogne, naar de kører hjem fra Teatrene. Ellers vankede der paa Klappetræerne!

Selv Dommerne tages i Reklamens Tjeneste En smart Direktør lejede to Damer til at møde i hans Teater med enorme Hatte. Han lejede ogsaa en Herre til at gøre Vrøvl og lave Skændescene med Damerne, der haardnakket skulde vægre sig ved at tage deres Møllehjuls-Hatte af. Sluttelig lod Direktøren sig selv tilkalde og viste Damerne ud.

Damerne anlagde Sag. Stadig efter Aftale. Og Direktøren gav Møde i Retten. Dommeren gav Direktøren Medhold, og alle Blade drøftede med engelsk Grundighed Hattespørgsmaalet. Ekstrafin Reklame for hans Kunstanstalt, hvor Besøget var for tyndt.

Men Direktøren endte i Retten igen for et Par Dage siden. Han havde ikke opfyldt sine Forpligtelser overfor de to Damer, der skulde honoreres for deres Hattekomedie. Dommeren var rasende og afviste Sagen og tordnede bøse Ord om Krænkelse af Rettens Værdighed. Men Aviserne rørte Reklamens Stortromme endnu engang.

Og Direktøren lo saa listelig!

Axel Gerfalk.

Fru Agnes Symra.

Første Aften — trods megen Forhaandsreklame — knapt 100 Tilhørere, og næste Dag — en Søndag Eftermiddag — maatte Oplæsningen aflyses og Pengene betales tilbage til de faa Tilhørere, der havde indfundet sig — det var det „Velkommen", Randersianerne bød, og den „Anerkendelse", de ydede Ibsen-Recitatricen, den sympatetiske norske Redaktørfrue Agnes Symra, forhenværende Skuespillerinde ved Nationalteatret i Kristiania.

— Umiddelbart efter at Fru Symra havde maattet aflyse Recitationen, bad vi Fruen meddele „Masken"s Læsere sine Indtryk af Danskerne og deres Interesse for Kunst og Literatur.

„Danskernes Interesse for Kunst, og i Særdeleshed Ibsensk, er — forekommer det mig — temmelig illusorisk og tilsyneladende ganske forsvindende" — fortæller den lille, nervøst og overanstrengt udseende Frue, mens et Suk sagte glider over de matglinsende Læber; „det har jeg bittert maattet erfare, hvor jeg hidtil har været; men Begyndelsen er jo altid svær, saa

Fru Agnes Symra.

jeg haaber, at det skal blive bedre senere. Dagen efter min Optræden er Bladene altid fulde af anerkendende Ord om mine Præstationer, og de er alle enige om at beklage det faatallige Besøg; men Publikum synes ikke at lade sig anfægte heraf — endnu.

I Norge og Sverig havde jeg overalt fuldt Hus, og i Berlin — hvor Kritiken, almindeligvis indtager en afvisende Holdning, overfor alt, hvad der ikke er tysk — rostes min Optræden aldeles enstemmigt i Pressen.

Men, som sagt, her i Danmark har jeg endnu ikke kunnet glæde mig ved den Forstaaelse, som jeg bestemt ventede at finde; dog haaber jeg, det bliver bedre, jo længere jeg kommer frem," slutter den unge Frue med et træt og noget anstrængt Smil.

Randers, Novbr. 1910.

M. Meilby.

„Hamlet" sat i Musik.

Det er ikke faa Komponister, der i Tidens Løb have følt sig tiltrukket af Shakespeares berømte Hamlet-Tragedie og bearbejdet den som Opera eller skrevet Ouverturer og anden Musik til den. — Den første Opera, som Riemanns „Opern-Handbuch" nævner, er „Amleto" af Francesco Gasparini (opført i Rom i 1705), og derefter følger en Række andre italienske Bearbejdelser, en enkelt østerrigsk og et Par franske. Den eneste i vor Tid kendte er Thomas' Opera „Hamlet", der opførtes første Gang i Paris i 1868. Ofelias Rolle blev skrevet for Christina Nilsson, paa hvis Opfordring Thomas indlagde „Neckens Polska" („Dybt i Havet" af „Elverhøj") i Ofelias store Vanvidsscene. I København opførtes Operaen i Sæsonen 1881—82 med N. J. Simonsen som Hamlet og Fru Augusta Lütken som Ofelia, og i Februar 1883 gaves den paany nogle Gange med den norske Sangerinde Mathilda Grabow (nu Grevinde Taube) som Ofelia. Hun havde til dette Gæstespil indstuderet denne Rolle. — Nu er vist denne Opera ligesom dens Forgængere gaaet ud af Sagaen, og kun Ofelias store Vanvidsscene er endnu af og til

et taknemmeligt Koncertnummer for Koloratursangerinder.

Af berømte Navne, der har skrevet Ouverturer, Mellemakter og Scenemusik til Tragedien, kan nævnes: Vogler („Herman von Unnas" i sin Tid berømte Komponist), Franskmanden Jonciéres, Joachim (Ouverture), Gade (Koncertouverture) og Tschaikowsky. Sidstnævntes Musik er her i København hørt ved Aug. Lindbergs Gæstespil paa Folketeatret i 1896 og ved Opførelserne paa Dagmarteatret. — Endvidere har Hamlet inspireret Franz Liszt og Amerikaneren Mac Dowell til symfoniske Digtninger for Orkester, og Hector Berlioz har skrevet en „Sørgemarch ved Hamlets Død" og et Korværk „Ballade sur la mort d'Ophélie".

—d.

César Franck.

Cæcilieforeningen opfører ved sin Koncert i næste Uge César Franks store Korværk „Les béatitudes" (Salighederne), som kun en Gang før er givet her i København, da samme Forening opførte det i December 1900.

César Frank fødtes i Liége 10. December 1822 og døde 9. November 1890 i Paris, hvor han siden 1872 havde været Lærer i Orgelspil ved Musikkonservatoriet.

Som saa mange andre betydelige Kunstnere var han i sin Levetid kun kendt og fuldtud skattet af en mindre Kreds. Saa meget større er Anerkendelsen bleven efter hans Død. Dette gælder ikke mindst hans Kammermusikværker, hvoraf især den herlige Violinsonate med Rette er berømt og regnes mellem de „klassiske" Arbejder.

Af hans større Arbejder have vi herhjemme — foruden „Les béatitudes" — haft den Glæde at stifte Bekendtskab med hans eneste Symfoni, som Professor Victor Bendix har haft Æren af at bringe frem. Foruden denne findes af Orkesterværker flere symfoniske Digtninge samt „Variations symphoniques" for Piano med Orkester. Sidstnævnte er ogsaa hørt her i Byen. At han ligeledes har komponeret for Orgel er en Selvfølge. Af hans ikke mange Sange vil den skønne „La procession" være kendt fra en Kapelkoncert, hvor Vilh. Herold sang den med Orkester.

„Les béatitudes", som vi nu efter længere Hvile paany skulle høre, er komponeret over Jesu Ord („Salig ere") af Bjærgprædikenen, og bestaar af en Prolog og 8 Numre — Kor med Soli (to Damer og tre Herrestemmer). Det regnes for at høre til de betydeligste moderne Arbejder i sin Art.

—d.

Kgl. Hofoperasangerinde Lola Rally.

Ude i Berlins nyeste Westen i en af de eleganteste Ejendomme bor Divaen Lola Rally.

En lille Ventetid forkortes behageligt af en lille Grævlingehund og en musikalsk Angora-Kat. Dette mærkeligt begavede Dyr springer op paa et Bord, hvor der ligger en Mandolin og begynder at slaa Strengene an ved Hjælp af Mund og Tænder. Den lille Kat slaar Strengene i rigtig Rækkefølge, men da den kommer til Basstrengene bliver den forskrækket over sine egne Toner og springer ned fra Bordet igen.

Lola Rallys henrivende Skikkelse kommer nu til Syne mellem Portiererne, og efterat de tilbørlige Hilsener er udvekslede siger Frøkenen skælmsk:

„Ja, jeg tror, jeg vil lade Mis rigtigt dressere og saa gaa til Variétéen, for véd De hvad, det er jo det eneste der betaler sig nu til Dags. Man læser om Sarah Bernhardt, Rejane og de store Gagesummer. . . .

„Frøkenen vil da vel ikke svigte Kunsten?" indskyder jeg.

„Nej, men det med Katten er vel egentlig ogsaa „en Kunst", siger Lola Rally smilende. Men Spøg tilside, man kan virkelig undertiden fristes til at forlade den alvorligere Kunst. I denne Overproduktionens Tidsalder."

„Naa — en Lola Rally kan dog ikke klage over ej at blive benyttet," siger jeg.

„Nej, heldigvis eller desværre, jeg farer saamænd nok omkring, den ene Dag synger jeg i Basel, den næste i Frankfurt am Main, saa her i Berlin, Wien, Paris og London, og Gud ved hvor, men man har ikke nok ud af det alligevel. Rejserne sluger saa meget — jeg tror nu jeg vil tage til Indien og synge for Rajaherne."

„Det er sikkert en glimrende Idé. Men forinder kommer Frøkenen dog forhaabentlig til København," bemærker jeg.

„Jeg synes udmærket godt om København og dens Publikum, jeg var der engang paa Gennemrejse og sang saa en Aften paa Opfordring, men jeg kunde desværre ikke faa den rigtige Sal, kun Casinos lille. . .

„Næste Gang, bliver det saa nok Palæets store," indfletter jeg.

„Ja, eller hvis en stor Musikforening vilde engagere mig for et godt Honorar, saa kom jeg ogsaa gærne," siger Lola Rally med sit vindende Smil.

„Jeg skal lade Deres Udtalelse gaa videre, naadige Frøken," siger jeg og tager Afsked med den elskværdige og skønne Kunstnerinde med de glimrende Kritikker.

Paa snarligt Gensyn!

A—n.

Kgl. Hofoperasangerinde Lola Rally.

Fini Henriques og Dagmarteatrets Orkester.

Fini Henriques og hans Orkester.

For sidste Gang svinger i disse Dage en fortræffelig Dirigent Taktstokken over et fortræffeligt Orkester. Den gamle Adam og hans unge Forkæmpere her i København kan takke Hr. Fini Henriques og hans udmærkede Musikere meget for den store Succes, „Konge for en Dag" blev paa Dagmarteatret.

Som den samvittighedsfulde Tonekunstner, Fini Henriques er, tog han straks fra første Færd med Omhu og Energi fat paa Opgaven — en mønstergyldig Operaopførelse fra en decideret Talescene. Og hans indsigtsfulde Flid og utrættelige Arbejdskraft bragte ham sejrende til det Maal, han havde sat sig. „Masken" finder derfor, der er al Anledning til at bringe et Billede af den sejrrige Musikfeltherre og hans tapre Tropper, et Billede fra selve Slagmarken — Orkestrets larmende Kampplads.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT. – Trykt i A. Rosenberg's Bogtrykkeri. – Klichéer fra Dansk Reproduktionsanstalt. – Speciel Fotograf Julius Folkmann.

VIOLIN UNDERVISNING

Violin Undervisning Goty Eberhardt's System. Fru Kødt-Lorenzen.
Classensgade 17 A, 3. Sal.

IDA RAFFENBERG
modtager Elever i
Violin- og Klaverspil.
Stockholmsgade 17 ².

SANG UNDERVISNING

Organist EMIL JUEL-FREDERIKSEN
Musikskole.

Speciallærer i Stemmeomlægning og Kunstsang. Elev af Professor Eugen Hildach, Berlin. Foredrag af egne Sangkompositioner til eget Akkompagnement til Aftenunderholdninger og Koncerter.
— **Sortedamsdossering 45 ³** —

Viggo Forchhammer,
Sanglærer.
Upsalagade 22
(lige ved Stockholmsgade)
Telf. Øbro 2722 x.

Fru Poula Jacobsen.
Sangundervisning.
Specialitet: Tonedannelse og Romanceforedrag.
Sankt Annæ Plads 18, I.
Tlf. Palæ 1198 x. Træffes 11—12.

Frk. Emanuela Schrøder.
forhenv. Operasangerinde
Ny Kongensgade 20
Telef. Byen 1289 y. Træffes Kl. 12—1.

Adelina Ljungberg
St. Regnegade 3, 1. Sal
— — Sang — Klaver Guitar. — —

Nicolaus & Hedevig Lützhøft
Stormgade 25, 2. Træffes 12—2.

KONCERT-BUREAUER

Robert Kaas, — Musik til private — Selskaber. —
Classensgade 37, Mezz. Telf Øbro 963.

GEORG PREHN
TOLDBODVEJ 11, 2. SAL
- ORKESTERARRANGEMENTS -

Mester Jakel
fra Bakken anbefaler sig til Børnefester i Hjem, med sit nye, elegante Teater og Figurer. Husk Adr.: Mikkelbryggersgade 7, St. Schenstrøm.

BLANDEDE BEKENDTGØRELSER

Fru I. Arlaud's Malerskole & Kunstindustri Bredgade 14, Tel. Palæ 955.
Bestillinger & Elever modtages.
Træffes personlig Kl. 12—4.

Hjemkommen fra Paris
anbefaler jeg min 1ste Klasses Salon for
• DAMETOILETTER •
MARGRETHE HANSEN
HOLBERGSGADE 9 — 2 SAL

HAFNIA SKATTEFRI PORTER uovertruffen i Kvalitet og :: Aroma ::

A/s Østrigsk Teaterkostume og Dekorations-Atelier
WIEN.
Komplette Teater Udstyr. — Vaaben
har leveret Udstyr til følgende Teatre i Skandinavien:

Danske:
Det kgl. Teater, København.
Det ny Teater, do.
Casino, do.
Folketeatret, do.
Nørrebros Teater, do.
Frederiksberg Teater, København.
Aarhus Teater.
Odense Teater, (Dir. Emil Wulff).
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Kornbech).
Oddgeir Stephensens Teater.
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Alb. Helsengreen).

Svenske:
Kgl. Opera, Stockholm.
Kgl. dram. Teatern, Stockholm.
Oscarteatern, do.
Svenska Teatern. do.
Folkteatern, do.
Knut Lindroths Teatern.
Axel Hultmans Teatern.
Axel Lindblads Teatern.

Norske:
Nationalteatret, Kristiania.
Centralteatret, Kristiania.
Dir. Harald Ottos Tournee, (norske Provinser).

A/s Folmer Hansen Vestre Boulevard 36
(Det danske Musikkonservatorium)
Telegr.-Adr.: **Folmerhansen København. Telefon 4394. Statstelefon 53.**

Forlovelsesringe. Københavns Specialforretning.
Fabrik (elektr. Drift) samt Udsalg. Etableret 1880.
Th. Halgreen Gothersgade **34,** (ligef. Regneg.)

ALFRED PANTMANN
DAMFRISØR & PARYKMAGER
FRISØR VED CASINO - - - **DR. TVÆRGADE 13**
SPECIALITET: TELF. PALÆ 923 y.
ONDULATION à LA MARÇEL
(NATURBØLGNING).

KØBENHAVNS TATTERSAL
(DIREKTØR: RITMESTER BERG)
RIDEUNDERVISNING 2 KR. PR. TIME
UDLEJNING AF HESTE
MUSIK TIRSDAG & FREDAG AFTEN & SØNDAG FORM.
UPSALAGADE 1 **TELF. CENTRAL 2626**

BLUSER! BLUSER!
Et Parti Silkebluser (Prøver) realiseres til ½ Pris.
Silkeskørter 9,50. Bluser af Prima Stof i Silke Fløjl.
Uld Batist ægte Viyella fra Kr. 4,50. Kun 1. Kl. Forarb.
Efter Maal ingen Prisforhøjelse.

-- ENGELSK BLUSE-LAGER --
Raadhusplads 71
Ring op og forhør om Priserne Byen 2739 x.

DANS & PLASTIK

Private Timer i alle Danse.
Georg Berthelsen,
Danser ved det kgl. Teater.
Adolphsensgade 6. Telf. Strand 292 v.

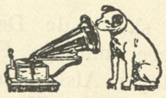

Herold, Ida Møller
i „Konge for en Dag"
Cornelius
i „Tannhaüser".
Skand. Grammophon A/s
Detailuds. A. Green.
17, Amagertorv 17,
overfor Kirken.

Salg fra Lager.
Enhver Dame bør købe sit Kjoletøj, Costumestof, Blusestof direkte fra Lager. — Priserne er hos os virkelig 15 til 20 pCt. billigere end andre Forretningers.
Gera Lageret, Østergade 38
1. Sal, Opgang i Porten.
København.
Største Specialforretning i Danmark.

KLAVER UNDERVISNING

Ellen Baltzer
(Medlem af Musikpædagogisk Forening).
Klaverundervisning. — — (Leschetizky's Metode).
Rømersgade 21 — 1. Sal.

Elisabeth Barfred Klaverundervisning, Elev af Prof. Ove Christensen
Kastelsvej 4, 3. Sal.
Tr. 10—12 & 5—6. Telf. Øbro 1491 y.

KAREN CRONE-KNUDSEN
FALKONERALLÉ 29
ANBEFALET AF PROFESSOR OVE CHRISTENSEN

Organist Julius Foss
Orgel Musik-Teori Klaver
St. Regnegade 3.
Telefon: Byen 1418 x.

GEORG JESPERSEN
modtager Elever i
Klaverspil.
Carl Johansgade 9 Stuen
(ved Østerbrog. 100).

Robert Kaas, Elev af Musikkon- — servatoriet —
Piano- og Violinundervisning
Classensgade 37, Mezz. Telf. Øbro 963.

Klaverundervisning,
Dagny Kristensen, Falkonerallé 102
Udd. ved det kgl. Musikkonservatorium.

Hertha Paludan
— Klaverundervisning & Akkompagnement —
Helgolandsgade 17, 4. Telefon Vester 2730 y.

MARY STEFFENSEN
Odensegade 16 B. St.
1 Time ugl. 3 Kr. mdlg. 2 Timer 5 Kr. mdlg.

Klaver & Sang. Elever modtages af Astrid Kromann-Jacobsen og Peder Jacobsen, Elever af Fru Adler og Professor Bielefeldt.
Marstrandsvej 10, 3. Sal, Ø.
(ved Nordre Frihavnsgade).

Louis Clausen
Organist
— **Østerfarimagsgade 73, København.** —
Jernbanegade 14, Roskilde.
— Orgel (Pedal) — Theori — Klaver —

Frederik Jønsson
Vodroffsvej 2 C, 3 Sal. Telefon Vester 674 y
Klaver- & Violinundervisning.

Dramatik :: Sang
— — Offentlige Prøver i Sal hver Uge — —
Karen Uhl
Elmegade 19, 2.

Er udkommen
„Frøken Venus"
Af Edgard Høyer
— „Masken"s Forlag —
København

MASKEN'S 3DIE KUNSTNERAFTEN
vil finde Sted i Midten af December.
Enhver, der tegner sig som Abonnent i denne Maaned, vil erholde gratis Billet til denne.

Teaterbladet »Masken«. Udgivet af et Interessentskab: Ansvarhavende Redaktør: Ivar Hiort.
Annoncepriser: 50 Øre paa Forsiden, 35 Øre paa de andre Sider pr. Nonpareille. Rabat 25 %, 15 % og 10 %.

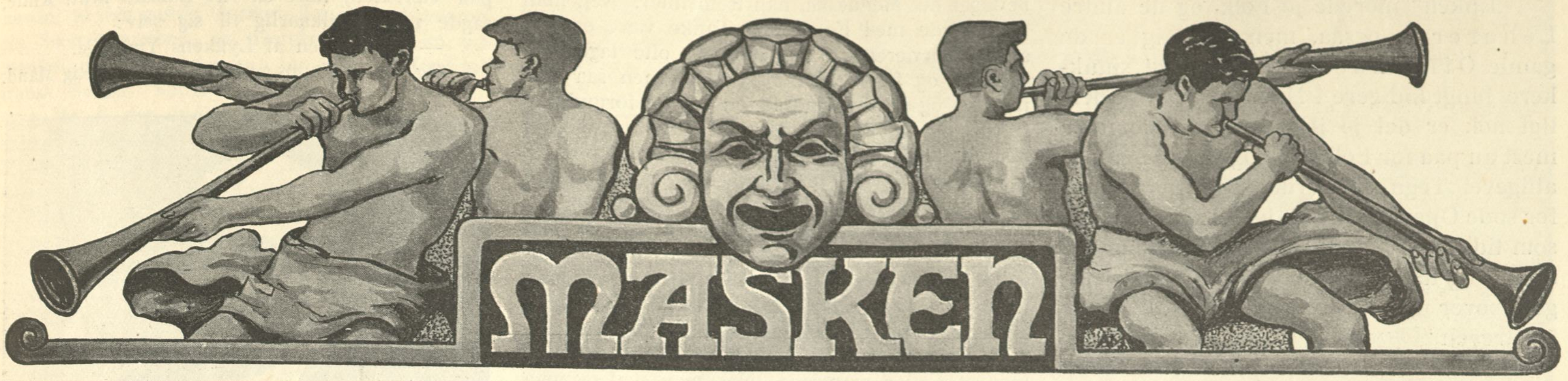

1STE AARGANG | LØRDAG DEN 26DE NOVEMBER 1910 | NUMMER 9

Fru Gerda Krum-Juncker.

Det er i en Stueetage i Østbanegade — lige overfor Banegaarden.

Togene kommer farende Nord fra, hviner langs Skinnerne og standser i et Ryk — Sporvognene kimer forbi, Kranerne støjer ovre i Østre Anlæg ved det nye Banearbejde. Automobilerne — Cyklerne — Gadesælgerne — og igen Togenes Ryk og Rangeren — Støjen og Larmen ude — og saa inde i Dagligstuen ved Vinduet med de svære Gardiner og Kniplingsforhængene — — et stort og roligt og dejligt Smil, der fylder hele Stuen og ligesom søger væk og svinder bort ind i Spisestuens Mørke og i Læseværelsets fjerneste Kroge med deres dybe Stole og bløde Tæpper og Puder, glider hen over Bogrækkerne — det dejlige Smil, der er Fru Gerda Krums skønne Ejendom.

Hun griber et langt gult Silkestykke med gyldne Kvaster, tager Naal, Traad og Saks — og syr ikke.

— Jeg skulde egentlig sy, siger hun, være flittig og arbejde — og det gule Silke faar i sine Folder en lille Stump af det uudgrundelige Smil.

Kunde jeg ikke have Lyst til at skrive om dette! Jeg kunde give et helt Billede af den skønne Frue og dog kun tale om hendes Smil —

Men hun fortsætter:

— Jeg skal sige Dem, jeg er et Hjemmemenneske; naar jeg er fri for Prøver og anden Teatertjeneste, sidder jeg her hjemme og syr og broderer. Og jeg læser meget; i det hele taget er vi meget læsende, min Mand og jeg. De vil spørge mig, hvad jeg ynder mest. — De véd, hvor vanskeligt, det er at svare paa det — Dickens holder jeg af og fransk Litteratur læser jeg meget...

— Poesi og Prosa?

— Poesi og Prosa, ja; saadan gaar mit daglige Liv meget stille med — Poesi og Prosa. — Synger jeg ikke paa et Teater, holder jeg nok af at spille og synge hjemme; men har jeg sunget løs til Prøve og Forestilling, saa har jeg desværre faaet mere end nok, og jeg er træt... det er saa

Fru Gerda Krum-Juncker i sit Hjem. Fot. Jul. Folkmann.

trættende at spille paa et Teater og ikke mindst i Operetten; men Herregud, de store Gager lokker, og vi har jo ikke saa mange Operettesangerinder herhjemme. Det kan blot ikke betale sig at være fast ved ét Teater. Det er min Mening kun at optræde som Gæst, det er saa...

— Fornemt —

— Jeg er slet ikke fornem, men det er saa —, ja, det er behageligst saadan, og mest indbringende. For Øjeblikket er jeg ledig og sidder i mit rare Hjem; jeg holder, som jeg sagde Dem, saa meget af at være hjemme.

Og hele Fruens Hjem smiler til Tak. Det grønne Damask, de livlige „Hollændere“ paa Væggene, det sorte Flygel frem over Gulvtæppet, Blomsterne.. og inde i Spisestuen: Bondemøblerne i stærke Farver og Værelset med de dybe Stole og gyldne Bøger og Kunstsagerne... et Hjem, der smiler ligesom dets Herskerinde, lukker ude Støjen og Larmen fra Togene, der hviner over Skinnerne, den evindelige Kimen af Sporvogne ... smiler det bort altsammen.

Jeg ser kun faa Billeder af den hundrede Gange gengivne Primadonna og spørger:

— Hvorledes er det at se sig selv i alle Vinduer?

— Naar jeg ser mig selv i lange Rader i velsignet Overflod, saa tænker jeg altid: Saa kan der vist ikke være mange,der køber dig; og det er mig da for Resten ogsaa ret ligegyldigt, om jeg staar rundt omkring i mine forskellige Kostumebilleder, og dog er de Kostumer saamænd tit Resultatet af mange anstrængende Timers Arbejde fra min Side. I den moderne Operette er det jo akkurat ligesaa meget Dragterne, der skal passes og prøves, som Rollerne. Og Priserne — man taler nok om store Gager; men man glemmer de kostbare Dragter. Da jeg holder af at have ordentligt Tøj paa, overskrides den Godtgørelse, Teatret giver mig, langt. „Greven af Luxemburg“ kostede mig saaledes 1500 Kr.; det er dog ikke saa lidt.

Fruen taler om sine Roller, om sin store „Enke“-Sukces.

„Enken“ morede jo Folk, og de andre Léharer jo ogsaa, men for mig er de gamle Offenbachere dog langt smukkere, langt lødigere i Musiken, men underligt nok er det jo ikke det, det kommer mest an paa for Folk; og dog er der maaske alligevel Tegn, der tyder paa, at den alt for søde Operette ikke falder i saa god Jord som tidligere. For Eksempel blandede der sig nu og da lidt Hyssen ind i Begejstringen over Kyssevals-Præstationerne i „Greven“

— Hvad vil De helst spille da?

— Det lyder jo underligt; men jeg vil aller helst spille Karakterroller og alvorlige Karakterroller. Det kan maaske komme engang; jeg haaber det!

— Tænker De paa Udlandet?

— Nej, ikke mere. Nu jeg er gift, maa jeg nok pænt blive her. Mine Planer maa have Lov at dækkes af Taage . . .

Men den er ikke sværere, end at Smilet, det rolige og dejlige Smil, trænger igennem den, og hun siger:

— De hører jo, at mine Planer er et smukt Haab.

— — — Det gule Silkestykke med de gyldne Kvaster falder i hendes Haand, hun tager Naal og Traad og syr et Par Sting og siger:

— Det er saadan, jeg holder mest af at sidde — hjemme i mit Hjem!

Helge Wamberg.

Skuespilleren og hans Kunst.

VI. Fru Anna Bloch.

Hastigt veksler Lys og Skygge over Fru Blochs nervøst-udtryksfulde Ansigt, men mest afspejler det en sart Medfølelse og en ængstelig Ømfindtlighed overfor alle Ting.

Vi mindes uvilkaarligt den Samfølelse og det Mesterskab, hvormed Fru Bloch paa Scenen har givet saa mange groende og skælvende unge Sjæle Udtryk, som hun sidder dèr overfor os inderlig optaget af hvert enkelt Spørgsmaal og ængstelig for ikke at faa sagt netop det rette og rammende derom.

Naar det undertiden, begynder Fru Bloch, er blevet hævdet, at Skuespilkunst kun er en andenhaands Kunst, beror det vist for en stor Del paa en Forveksling af Kopiering og Menneskefremstilling. Kopiering er slet ingen Kunst, kun en enkelt af Skuespillerens særlige Evner.

I Virkeligheden arbejder Skuespilleren ganske paa samme Maade som Digteren. Ligesom Indtrykkene fra Livet passerer Digterens Tanker og Følelser, forener sig med tidligere Tænkt og Følt, og hans Værk fremstaar, saaledes gennemgaar hans Arbejde en Proces i Skuespillerens Indre, og Skikkelserne skabes, og fremstilles saa ved hans særlige Midler.

Jeg kan maaske nøjere illustrere dette ved at fortælle, hvor underlig gaadefuldt en Rolle bliver til i Ens Indre; ubevidst og umærkeligt gror og vokser den og udstyres med mangt og meget, som man har set og hørt og tilsyneladende glemt, Indtryk fra tidligere Tider. „Gud — det er jo det, og det er jo netop saadan,“ siger man uvilkaarlig til sig selv — — ja og saadan skabes saa Skikkelserne lidt efter lidt.

Hvad Skuespillerens Tilstand under selve Fremstillingen angaar, da kan jeg paa ingen Maade give den Coquelinske Teori Medhold.

Jeg tror ikke, at en Skuespiller kan levendegøre et Menneske, mens han selv er saa temmelig upaavirket af det, der paavirker og bevæger dét Menneske, han fremstiller. Nej, man maa baade med Følelse og Tanke være optaget af og nærværende i Situationen; ofte tager det sjæleligt og fysisk stærkt paa En, men saa faar man jo ogsaa til Gengæld en rig og forunderlig Glæde, og den kunde man slet ikke opnaa, hvis man søgte at forholde sig fremmed og kold.

Et lille lyst og taknemmeligt Smil er gledet over Fru Blochs Ansigt og hun vedbliver:

Selvfølgelig kan man ikke slaa sig selv helt ihjel eller helt forsvinde i den, man fremstiller, og økonomisere med sig selv maa man jo ogsaa; men intet er saa fortvivlende som at have været sløj og uoplagt en Aften og saa gaa hjem og vide, at man kun har givet Form, men at Sjælen manglede. Nej, man skal og maa altid give sit yderste og bedste. Derfor er det ogsaa saa skrækkeligt at faa en Rolle, man ikke kan faa Slægtsfølelse med, at skulle fremstille en Skikkelse, man ikke kan rigtig trænge ned i og føle med, men som man ligesom ser som en fremmed ved Siden af sig.

Jeg mener naturligvis ikke, føjer Fruen hastigt til, at Teknik og Rutine er noget forkasteligt noget — ofte er de for Resten det, der først maa tilegnes for at lokke et ængsteligt og tilbageholdende Talent frem — men det er

Fru Anna Bloch i sit Hjem.

kun Formen og den alene er for lidt. Det vilde være som maaske smukke, men udtryksløse Øjne.

Axel Juel.

En parisisk Generalprøve.

Alfred Capus: L'Aventurier.

Paris, November 1910.

Alfred Capus er den lykkeligste Mand under Solen. Endnu ung — lidt over de 40 lidt under de 50 — rig, berømt, forkælet, dekoreret, Døren til Akademiet paa Klem, tager han altid smilende imod en i den solidt hyggelige Lejlighed, han indtil for kort siden beboede i Rue de Chateaudun, midt i Paris, tæt ved Boulevarden. Det var en Fornøjelse tidlig om Formiddagen at se hans Sekretær, Hr. Edgar Guet, i den store, lyse Salon strege alle de velvillige Anmeldelser under med Rødkridt, og, naar Døren til det hyggelige Arbejdsværelse gik op, naar Capus med sin skaldede Pande, sine lidt missende Øjne og sit venlige Smil viste sig paa Tærsklen, iført en Art Balzacs brun Kutte, sagde man uvilkaarlig til sig selv:

— Han er en af Lykkens Yndlinge.

Og saa er Capus alligevel en ulykkelig Mand.

Alfred Capus.

Han er bleven ked af Bladenes evige Ros, han er bleven mæt af sin egen elskværdige, lidt skeptiske og borgerlige Optimisme. Rosines, Les Deux Homme's, Monsieur Piegeois og Notre Jeunesses elskværdige Forfatter drømte om store og voldsomme Dramaer, saaledes som Henri Bataille og Bernstein digter dem, digter dem over de løsslupne menneskelige Lidenskaber og over de vaklende Samfund, vi lever i.

Om Forsøget, „L'Aventurier“, end bliver en stor Succes — og det faar staa hen —, saa blev det et kunstnerisk Nederlag. Hvor forekom ikke alle disse Personer os udvortes og overfladiske med al deres Talen om Selvmord, Ruin, Ære, Kærlighed og Død! Det var som en opvarmet Ret, man havde tilsat en Masse Krydderi i Form af vittige Ord, flotte Paradokser, men Retten selv var benløse Fugle.

Guderne skal vide, at Generalprøven var organiseret med al den Omhu som en Boulevardier-Forfatter og en habil Direktør forstaar at lægge for Dagen. Der var hverken Modist- eller Fotografprøve, kun én Generalprøve, der næsten var en Première, hvortil alle Paris Dueligheder og Udueligheder i Litteraturens, Journalistikens, Kunstens, Elegancens og Modens forskellige Verdener var indbudt. Og man mødte i Toilette: Herrerne i Kjole, Damerne nedringet og glimrende af Smykker. Alverden kender hinanden af Navn og hvert Navn er et Navn: Jules Lemaître, Octave Mirbeau, Figaros Chevassu, Maurice Barrès, Léon Daudet, Bataille med Berthe Bady, Lugné-Poe og Suzanne Desprez og endelig Ernest la Jeunesses besynderlige Fremtoning . . . bestandig den gamle Bulehat, den besynderlige violblaa Jakke, de ringbesatte Pianistfingre og det sarkastiske, geniale Hoved. I Logerne Rothschildernes, Cohen d'Anvers, Nathansens udfordrende Toiletter og Madame Lucie Delarus og Madame Françis de Croisset (Eks-Mme. Bischofsheim), Félibrenes Dronning. Fra Gulv og til Loft, lige op til „Paradiset“, lutter kendte Navne.

Saa lyder de tre Slag, og Tæppet gaar op. Hvor forekommer ikke strax dette moderne Interieur og disse moderne paaklædte Mennesker smaa paa denne uhyre Scene, der endnu indtil for faa Dage siden opfyldtes af Chanteclers Kæmpe-Menageri! Og da Tæppet faldt for sidste Akt, den matteste og den næsten unødvendig paaklistrede, saa følte man, trods Lucien Guitrys Kæmpeskikkelse og mægtige Talent, at dette Rum var for stort for den ret ligegyldige og næsten konventionelle Historie, som Alfred Capus havde fortalt os.

Familien Gueroy er en rig, borgerlig Familie, der har tjent en meget stor Formue ved Driften af den Fabrik, som den gamle Gueroy

har grundlagt et Steds i Provinsen. Familien bestaar af den gamle Gueroy, der i sin Egoisme, sin Snæversynethed, sin Herskersyge er en udmærket skildret Type paa en rig „self-made“ fransk Borger. Sønnen Jacques er en karaktersvag Mand, der lydigt bøjer sig for Faderen; hans Hustru , Marthe, er en god og opofrende Kvinde, og hendes Søster, Geneviève, en ung Pige, saaledes som unge franske Piger er i Octave Feuillets Repertoire. Hun er forlovet med en ung Deputeret, et Ministeræmne, uden mange Skrupler og uden andet Maal end det : at ville reussere.

Stykkets Hovedperson — Æventyreren — er Etienne Ranson, Gueroys Nevø, Jacques Fætter og Familiens e n f a n t t e r r i b l e. Men hvorfor egentlig en Æventyrer? Han har ikke fulgt den slagne, borgerlige Landevej; han har i sin Ungdom laant nogle Penge af sin Onkel; han har i Kolonierne foraarsaget en Interpellation i det franske Deputeretkammer; men han vender nu hjem med en lille Million i Lommen (er det ikke er Bagatel paa en fransk Scene?) som en fuldstændig hæderlig og dygtig Mand, der ikke har det fjærneste at bebrejde sig. Hans Livssyn er sundt, som hans Krop, og han rager langt op over det lidt fedtede borgerlige Milieu, han er dumpet ned i. Emile Augiers L'Aventurière er en Æventyrerske; G i b o y e r er en Æventyrer: Etienne Ranson er en energisk, dygtig og hæderlig Mand, der foretrak selv at tjene sin Formue i Stedet for at sætte sin Faders til ved uheldige Spekulationer, saaledes som Jacques har gjort det. Thi Gueroys er ruinerede, og Familiens eneste Redning er Etienne. Etienne vil gerne hjælpe, men han er indtaget i Geneviève og vil ægte hende. En Million er mange Penge, siger han, og for mig betyder det paany forfra at maatte begynde mit Liv. Da I skammede Jer ved den „forlorne Neveu“, vendte I mig Ryggen. Hvis jeg skal hjælpe Jer, vil jeg ægte Geneviève og fremtidig selv lede Fabriken.

Geneviève svarer nej, den gamle Gueroy tordner, Marthe græder, Jacques vil tage sig af Dage. Af Medlidenhed med alle disse karakterløse Stakler lover Etienne at redde dem, og Geneviève, der er bleven rørt over denne Sjælsadel, falder Etienne om Halsen. Og da alle Capus' Stykker skal ende godt, har Forfatteren end ikke glemt Ministeræmnet, der bliver trøstet med en ung Pige af Verden.

Mytyl og Tyltyl ser efter den blaa Fugl.

Temaet er, som man ser, yderst banalt, men det er virtuosmæssigt behandlet, og som de to Hovedpersoner, hvor der er Antydning af Karaktertegning, den gamle Gueroy og Etienne Ranson, høstede Jean Coquelin og den beundringsværdige Lucien Guitry fortjent Bifald.

Jeg behøver ikke at sige, at Publikum i de lange Mellemakter tog Scenen, Paaklædningsværelserne, Gangene og Trapperne med Storm. Det er en Uskik i de parisiske Teatre, at Generalprøvernes Publikum faar Lov til at genere Kunstnerne, Maskinisterne og Forfatterne, men det er en Uskik, der ikke kan afskaffes. Med mindre man gør, som Lucien Guitry: han lukker sig inde i sit Paaklædningsværelse og ryger en Pakke Cigaretter paa sin Sofa, mens han samler Kræfter til næste Akt.

F r i t z d e Z e p e l i n.

Mytyl og Tyltyl blandt de ufødte Børn.

Teatrene i New York.

New York, 1. Novbr. 1910.

Forsæsonens Hovedbegivenhed i New York har været Opførelsen paa „The New Theatre“ af Maurice Maeterlinck's Æventyr „Blaafugl“, et Drama for Voksne og Børn, dog mest beregnet for Børn.

„D e n b l a a F u g l“ er et fransk-belgisk og schwartzwaldsk Myte-Medlem af Fugleverdenen, der formenes at give dens Ejermand Lykke i Livet. Og Maeterlinck har over den gamle Myte, skrevet en Komedie, som mere gør Lykke ved sin kostbare Iscenesættelse end ved sit Indhold.

I Rusland og i London er dette Stykke opført med stort Held; og „The New Theatre“ i New York har taget det op — og har ogsaa været heldig.

Maeterlinck, der jo nylig har besluttet at forsværge sin belgiske Nationalitet for at kunne blive optaget blandt de 40 Udødelige i det franske Akademi, fortæller i sin Komedie, hvorledes Mytyl og Tyltyl rejste ud en skønne Nat for at finde den blaa Fugl, og hvordan de gennemgik mange besynderlige Æventyr paa deres Vej. Idéen er for bekendt til, at Indholdet behøver nærmere at belyses. Lad det være nok at sige, at de to Børns mange Æventyrscener var yderst pragtfuldt sat i Scene. Vore to Billeder viser de to unge Indehavere af Hovedrollerne. Paa det ene ser de efter den blaa Fugl, paa det andet finder vi dem mellem „de ufødte Børn“.

Det er næppe sandsynligt, at noget andet Teater end „The New“ vilde have haft Mod og Penge til at opføre Maeterlinck's Stykke, thi det er overordentlig kostbart at iscenesætte. „The New Theatre“ er imidlertid et rigt Foretagende, og Meningen er, at dette Teater, der først aabnedes ifjor, skal indtage en lignende Stilling i New York, som de kongelige Teatre i Europa.

Navne som M o r g a n, G o u l d og V a n d e r b i l t staar bagved Foretagendet, saa det er ret ligegyldigt, om Teatret betaler sig eller ej. Det er netop derfor, at Amerikanerne har faaet Lejlighed til at se „D e n b l a a F u g l“. Som et Kuriosum kan nævnes, at omtrent 50 Børn spiller i dette Stykke, og at Teatret derfor lod indrette en hel Børnehave med Dukker og Gyngeheste, for at Børnene ikke skulde kede sig, naar de ikke var i Aktivitet paa Scenen.

„Masken“s Læsere vil maaske huske, at det var „The New Theatre“, der ifjor opførte Sofus M i c h a ë l i s Stykke, „Et Revolutionsbryllup“ under Titlen „E n S ø n a f F o l k e t“, hvilket desværre ikke blev nogen Succes, fordi Amerikanerne ikke kunde følge med Smaaurimelighederne i dette Drama.

Sæsonen lover ellers godt, Sarah Bernhardt ankom i Gaar paa sin uigenkaldelig „sidste“ Turné i Amerika. Hun er nu 67 Aar, men ser ud, som om hun kun var 30 Aar gammel. Den guddommelige Sarah vil spille sine forskellige Glansroller, „l'Aiglon“ iberegnet, paa denne sin s i d s t e Tur i Staterne.

* *
*

Den 14. November aabnes den store Opera med det sædvanlige Repertoire af klassiske Operaer og med sin sædvanlige Stab af første Rangs Kræfter. Caruso vil være her hele Sæsonen, og Melba ventes paa et Gæstespil.

Det er maaske af Interesse at erfare, at Caruso, for hver enkelt Optræden paa Operaen i New York, faar en Sum, der svarer til en dansk Amtmands Gage for et Aar.

Frits V. Holm.

Scenens Hemmeligheder,

IV. Entréen paa Scenen.

Gamle Teatergængere kan huske en Tid, da den Maade, hvorpaa en Person traadte ind paa Scenen, beroede paa, hvilken Betydning vedkommende Skuespiller indtog ved Teatret. Det hændte den Gang sjældnere end nu, at en Skuespiller af første Rang havde en underordnet Rolle, og han fremstillede saaledes saa godt som altid en Person, der traadte stærkt frem i Handlingen.

Dette blev markeret ved den Maade, hvorpaa han gjorde sin Entré i den første Scene, han havde. Man saa Baggrundsdøren gaa op, tilsyneladende af sig selv, og Skuespilleren viste sig i den, skridende værdigt ned mod Lamperækken for at sige sin første Replik og hilst med Jubel af Publikum, der utaalmodigt havde ventet paa, at dets Yndling skulde vise sig.

Ringere Personer derimod gled mere eller mindre upaaagtet ind ad en Sidedør.

Entréen blev et lille Numer for sig, hvori Skuespilleren kunde udvikle Værdighed, ædel Holdning, Elegance.

Bag ved det hele laa den rigtige Erkendelse, at det første Indtryk, Publikum faar af en indtrædende Person, er af stor Betydning for den Virkning, han kommer til at øve paa det. Fra det virkelige Liv véd vi allesammen, hvor vanskeligt det er at udslette et første Indtryk af Uvillie, og hvor meget der skal til, for at vi skal fatte Mistanke til et Menneske, som den første Gang, vi saa ham, gjorde et behageligt Indtryk paa os. Derfor har ogsaa den første Indtrædelse paa Scenen en Betydning for Bedømmelsen af Skuespillerens Præstation, der kan gøre sig gældende hele Stykket igennem.

Den moderne Iscenesættelseskunst véd dette og sørger for, at den Maade, hvorpaa en Person gør sin Entré, staar i Samklang med det Indtryk, han skal fremkalde hos Publikum.

Er det en beskeden eller stilfærdig Person, der skal fremstilles, maa Arrangementet være saadan, at han ikke faar for mange Skridt at gaa, inden han siger sin første Replik. Eller det er fra Forfatterens Haand maget saadan, at han ubemærket er paa Scenen, f. Eks. som en enkelt

Fot. Jul. Folkmann.

Skuespiller Emanuel Larsen i „Betroede Midler“.

i en større Folkemængde, inden han har noget at sige.

Anderledes, naar hans Tilsynekomst skal frembringe et Indtryk af, at med ham indtræder der en Vending i Tingene, eller naar Rollen er selvbevidst og myndig.

Poul Lindau skildrer et Sted, hvorledes Virkningen af den første Entré var udformet ved en fransk Opførelse af „Kameliadamen“, i den Scene, hvor Armands Fader opsøger Marguerite Gautier. „Marguerite har trukket sig tilbage til sit Hus paa Landet,“ skriver han. „En Herre bliver meldt. Hun venter en Mand, der tager sig af hendes Anliggender i Paris, og siger i en ligegyldig Tone: „Lad ham komme ind.“ Pigen gaar. Der indtræder en lille Pavse. Marguerite gaar langsomt ned i venstre Forgrund. Hun ser sig om og undrer sig over, at Herren ikke kommer. Saa gaar Døren op. Hendes Elskedes Fader træder ind. Han bliver staaende i Døren. Hele Scenens Bredde skiller de to fra hinanden. Paa Dørtærskelen nævner han sit Navn. Marguerite farer sammen. Nu træder han ind, efter en Haandbevægelse af Marguerite, og skrider langsomt hele Værelset igennem, indtil han er henne hos Marguerite. Da var der Ingen i Teatret, som ikke følte, at nu nærmede sig selve Skæbnen.“

I andre Tilfælde søger man gennem Entréen at opnaa ganske særlige Virkninger. I „Djævelen“ har Hovedpersonen under hele den første Scene siddet i en stor Lænestol, der er anbragt med Ryggen ud til Publikum, saaledes at man ikke aner hans Nærværelse, før man ser ham. Pludselig dukker han op deraf og frembringer derved et Indtryk af en næsten overnaturlig Evne til Allestedsnærværelse. I „Koncerten“ kommer Dr. Mantzius tumlende ind, snublende over Dørtrinet. Havde han skullet spille en Person af rolig og overlegen Dømmekraft, vilde en saadan Entré have været dødbringende for hele Rollen; nu sætter den straks Folk i Stemning ved at fremkalde Forestillingen om elskværdig Konfusion.

Til andre Tider kan der være gjort for meget ud af det. For et Par Aar siden gik der paa Frederiksberg Teater en Sherlock Holmes-Variant, hvori den berømte Opdager træder frem gennem Rammen af et Maleri, bag hvis Lærred han har været skjult. Denne originale Tilsynekomst gjorde megen Lykke — og megen Skade, thi den vakte Forventninger om sensationelle Overraskelser, som Stykket ikke formaaede at tilfredsstille.

Det gælder paa Teatret som allevegne, at godt begyndt er halvt fuldendt. Men et Teaterpublikum, som er bragt ud af Stemning fra første Færd, forvandler sig til en Hær af Fjender, som for det meste ikke lader sig besejre.

Albert Gnudtzmann.

Folketeatret: Bewer og Joh. Nielsen i „Karen, Maren og Mette“.

FRA TEATRENE

Forrige Uge.

Folketeatret: „Karen, Maren og Mette“. Lystspil i 4 Akter af Anker Larsen og Egill Rostrup. De to Forfattere skabte et Navn for deres Forfatterfirma ved den originale og morsomme Bondekomedie, „Pigernes Alfred“. Rostrup havde allerede tidligere bevist sin dramatiske Forfatterævne ved det interessante Skuespil „Pastor Petersen“. Man gik derfor med Forventninger til Firmaets sidste Leverance, der bar den meget lovende Titel „Karen, Maren og Mette“. — Men her havde de talentfulde Forfattere unægtelig taget sig Sagen noget let. „Karen, Maren og Mette“ er ikke noget Skuespil, men en Del sceniske Illustrationer til en ganske almindelig Almanakfortælling.

Kgl. Teater: Tannhäuser (Høeberg og Cornelius).

Det nye Teater: Komedianter (Fru Frølich og Viggo Wiehe).

Levende Billeder med Tekst — om man saa vil. Der er blandt andet yndefulde og rørende Bondeidyller, raa Slagsmaal paa Kroen, Solnedgang ved Fjorden, og til Slut Skurkens Forjagelse og alle de rare Menneskers Fryd og Glæde, mens Kirkeklokkerne ringer Søndagsfreden ind. Men disse Scenebilleder var sat op med en Instruktionskunst, der søger sin Lige. Alt — indtil den mindste Enkelthed — var nøje gennemtænkt, intet var overladt Tilfældet eller en Skuespillers Improvisation. Og denne fintmærkende og maalbevidste Iscenesættelse skabte Helhed over det forvirrede, dramatiske Virkning i de brutale Kroptrin, og Ynde over de mange sentimentale Scener. Det var atter Johannes Nielsens Kunst som Sceneinstruktør, der bragte en ellers tvivlsom Sejr frelst i Land.

Spillet var, som det under en saa jærnhaard Instruktion nødvendigvis maa blive det, fast og sikkert. Fru Dinesen satte modigt alle Sejl til for at levendegøre den myndige Karen, — en Kvinde, der neppe nogensinde har levet udenfor Forfatterhjerner. Hun er overjordisk klog og ren af Hjerte, og hendes Sprog svinger mellem alle Poler. I én og samme Scene siger hun saaledes følgende to Replikker til nogle berusede Karle:

„I maa gerne rave paa mig — hvor I vil“ — og „Han frøs Smilet bort af Børnenes Øjne“. Det var beundringsværdigt, at Fru Dinesen virkelig fik noget, der lignede et Menneske ud af denne Skikkelse. — Hr. Johannes Nielsens sorgbetyngede Drukkenbolt, og Hr. Helsengreens uhyggelige „Øjebliks-Rasmus“, Frøknerne Brinkens og Thorberg-Sommers smaa, rørende Bønderpiger — alle var de gode, og enhver Rollehavende burde egentlig specielt nævnes med Honnør.

Men alle blegnede de dog og virkede som støvede Papfigurer, naar Lyset faldt paa dem fra Hr. Frisches hjemvendte Amerikaner. Den Mand spillede nemlig slet ikke Komedie, eller rettere, han spillede saaledes, som Komedie ene og altid burde spilles — han levede. I Tale, i Tavshed, i Gang, i Holdning, i Smil og i Vrede — i alt kun Liv, det ægte uforfalskede Liv. H. Frisches „Amerikaner“ var simpelthen en Oplevelse!

Det ny Teater: „Komedianter“. Skuespil i 4 Akter af Svend Rindom efter Anatole France. Dramatiseringen røber en kommende Dramatiker. Dette var dog — for en Gangs Skyld — ikke Tableauer, klippede ud af Romanen paa maa og faa. Det var et virkeligt Skuespil — om end meget stillestaaende. Alene den Idé at indlægge den gamle Teatertjener Matieu viser den opfindsomme Dramatiker, og Behandlingen af denne Figur viser Digteren.

Desværre magtede Skuespillerne ikke Springet fra Operetten til Tragedien. Naa — men Springet er jo ogsaa meget voldsomt.

Teatrets Førstemand — Hr. Reumert — var altfor monotont klynkende, altfor „pjokket“. Hvad havde der været i Vejen for at lægge en Smule Mandighed bag Fortvivlelsen? Og Hr. Viggo Wiehe's Vederhæftighed illuderer nu en Gang ikke, naar den skal benyttes til en adelig, fransk Levemands Lidenskab. Det interessanteste ved Forestillingen var naturligvis at sé vor egen „Dollarprinsesse“ i en tragisk Skuespilrolle. Den skønne Frue havde — forbavsende nok faaet Tag i den ægte, dybe Tragédienneklang, og den norske Akcent var nu endelig forsvundet. Og saa havde Fru Frølich i Paris grundigt studeret de store, professionelle Tragédienners Façon, og gengav den meget rutineret. Men — hvorvidt ellers Fruen og Melpomene vil komme godt ud af det med hinanden, det er ikke til at sige endnu efter dette Eksperiment. Hendes Rædsel i sidste Scene kunde tyde paa en fremtidig „entente cordiale“.

„Det ny Teater“ faar næppe pekuniær Glæde af denne Forestilling, men fortjener Agtelse for sin redelige Vilje.

Edgard Høyer.

„Masken“s Bibliothek

er Navnet paa vort sidste nye Foretagende. Vi haaber, at det maa vinde en lige saa stor Tilslutning, som vore øvrige Idéer hidtil har fundet blandt vore Abonnenter og Læsere. Det er da vor Agt at fortsætte med Udgivelsen af gode Bøger i solid og smagfuld Udstyrelse, trykte paa prima Papir og til en for vore Abonnenter næsten fabelagtig billig Pris.

Begyndelsen er, som vore Læsere vel véd, gjort med Edgar Høyers nye Komedie: „Frøken Venus“, der nu ligger færdigtrykt paa „Masken“s Forlag, som en smuk Nr. 1. Den interessante Komedie koster i Boghandlen 1 Kr. 50 Øre.

Men „Masken“s Abonnenter kan erholde den paa vort Forlag til $^1/_3$ af Bogladeprisen — altsaa for 50 Øre. Vore Abonnenter behøver blot at indsende til „Masken“s Ekspedition, Gl. Mønt 14, ovennævnte Beløb + Porto, 8 Øre (eventuelt i Frimærker), og Bogen vil da omgaaende blive dem tilsendt.

Der er under Forberedelse paa vort Forlag Værker, der sikkert vil vække Opsigt i Bogverdenen, men hvis Titler det endnu ikke vil være rigtigt at røbe. Og disse Bøger vil, som den ovennævnte „Frøken Venus“, kunne købes af vore Abonnenter — og kun af dem — til en betydeligt billigere Pris, end Bøgerne ellers kunne faaes for.

Ugens Maske

forestiller dennegang Operetteskuespillerinde, Fru Gerda Krum-Juncker.

Frk. Brincken. Frk. Friis. Fru Dinesen.

W. Birch som Prinsen i „Der var en Gang".

Frk. Oda Alstrup.

Direktør Malberg i sit Hjem.

Neergaard som Hellig Mads i „Livet paa Hegnsgaard".

Malberg som Væver Hans Nielsen i „Niels Nielsen".

Malberg-Turnéen.

For en 14—15 Aar siden kom afdøde Erik Schiødte ind paa et Sommerteater i en Provinsby, ikke saa meget for at se paa Komedie, som for at hilse paa sine gamle Venner, Betzy og Jens Koefoed.

Paa Teatrets lille Scene stod en ganske ung, lyskrøllet Mand i Kjole og hvidt Slips og deklamerede Skriverhans, alt imens han med nogle sære kantede Armbevægelser fægtede i Luften med sin Klaphat, omtrent som var den en Forhammer.

Da den unge Mand var færdig, klappede Schiødte saa energisk, at Resultatet blev 2—3 for Kunstneren højst uventede Fremkaldelser, hvorfor kvitteredes med nogle snurrige kejtede Buk.

„Jeg klapper principmæssig af Debutanter," forklarede Schiødte senere Direktøren, „man kan aldrig vide, om en af dem ikke ender som Olaf Poulsens Arvtager paa Kongens Nytorv, og han her ser mig trods alle Mangler egentlig ud til at kunne blive til noget."

Den unge Skuespiller var Henrik Malberg, der ganske vist endnu ikke er bleven Olaf Poulsens Arvtager — alene af den Grund, at bemeldte ældre Herre heldigvis for dansk Skuespilkunst er meget sejglivet — men som alligevel ikke har gjort den gamle Arkitekts Ord til Skamme.

Naar en Gang Olaf Poulsen trækker sig tilbage, vil Henrik Malberg sikkert blive blandt dem, der kommer til at forsøge at løfte den vanskelige Arv efter det store Geni, i Sammenligning med hvem alle andre sceniske Kunstnere er Lilleputter.

Som saa mange andre af de københavnske Teatres bedste Kræfter er Malberg uden Engagement i Aar. Han har selv foretrukket at gaa paa Turné i Provinsen, hvor han fra gammel Tid har et stort Publikum.

Han er lige sluppen heldig fra Friluftsturnéen, der i Virkeligheden var et yderst farligt Eksperiment, da det for de fleste maatte synes noget lignende som at gaa over Aaen for at hente Vand.

Nu lægger han ud med „Samson og Dalila".

Det er adskillige Aar siden, at et Stykke har haft en saa énstemmig literær Succes, som den, der her i København blev Samson og Dalila beskaaret. En „Enke" eller „Dollarprinsesse"succes blev det ganske vist ikke, men en af mere solid Kaliber med alle Muligheder for, at Stykket ind imellem andre Stykker vil kunne holdes paa Repertoiret Sæsonen ud og med Udsigt til senere Genoptagelser.

Og dette til Trods for, at det københavnske Bourgeoisi nærer alt andet end venlige Følelser mod Sven Lange. Da denne ikke vides at have noget Udestaaende med Provinsens Bourgeoisi, kan en sikker Succes paaregnes — saa meget mer som Sansen for literære Stykker gennemgaaende er større hos det store Publikum i Provinsen end i København.

Oprindelig var det for Resten Meningen, at Henrik Malberg skulde have spillet Samson, den Gang Stykket var indleveret til Dagmarteatret.

Martinius Nielsen refuserede det imidlertid, efter Sigende, fordi han ikke kunde lide Sven Langes ubarmhjertige Behandling af Skuespillerne.

Medens man paa Folketeatret til Udførelsen af Dalilas Rolle importerede en helt ukendt Provinsskuespillerinde, drager Malberg ud med den

Henrik Malberg som „Den pantsatte Bondedreng".

unge Frøken Oda Alstrup, der allerede som 5-aarig debuterede paa Dagmarteatret.

Oda Alstrup har i Sommer gjort megen Lykke i Aarhus dels paa Friluftsteatret og dels som Modellen i „Greven af Luxemburg", og hun synes at være en opgaaende Stjerne, hvem Direktørerne er ude efter. Næppe færdig med Dalila skal hun spille „Amerikanerinden" i „Damernes Ven" paa Martinius-Turnéen, og hun ventes til næste Aar at være Operetteprimadonna paa et af de københavnske Teatre, hvis hun da ikke bortføres til Métropolteatret i Berlin, hvis Direktør er paa Jagt efter en Operetteskuespillerinde som Fritzi Massarys Afløserske.

Det vilde jo for Resten være ganske fikst, om Oda Alstrup kom til Métropol-Teatret i Berlin, samtidig med at Broderen Carl Alstrup spillede paa Central-Teatret i København.

De Alstruppere er imidlertid lidt uberegnelige. Carl begyndte jo som Tragiker, i hvilket Rollefag han var ustyrlig komisk. Hans Tragedie stod fuldt ud paa Højde med Trap Walthers Udførelse af Slutningsscenen i Gengangere, der for nogle Aar siden trak fuldt Hus fra Skagen til Gedser.

Mulig gaar Søsteren den modsatte Vej og ender som Desdemona eller Ofelia.

I Tilgift til „Samson og Dalila" faar Provinsen „Den pantsatte Bondedreng", der er en af Malbergs Bravourroller fra hans Aarhusperiode, og som for Resten synes som skreven for hans specielle Ævner som Bondefremstiller.

Man maa saaledes lade Henrik Malberg, at han sparer ikke sig selv, og man kan forstaa, at hans nydelige, unge Hustru ønsker ham velbeholden hjemme igen i deres hyggelige Hjem i Frederik den Sjettes Allé.

Turné-Livet ligger i det Hele slet ikke for Malberg, der først og fremmest er Familie-Menneske og vist i Grunden befinder sig allerbedst, naar han om Sommeren nusser rundt paa sin lille Gaard paa Falster, hyppende sine private Kartofler, som han med Rette berømmer som de bedste i Landet, eller forsøgende sig som Maler efter de bedste moderne Mønstre.

Han er nemlig Elev af Hr. Olaf Rude, den mest radikale af „De Tretten".

Frederik Graae.

Dir. Hjalmar Schønfeld.
Turnéens Bevillingshaver.

TRE GRATIER.

Se dog, oh se, —
Gratier tre, —
hvor de sig hæver,
oh, hvilken Dans!

Saaledes omtrent skriver J. L. Heiberg i Indledningssangen til „De Uadskillelige". De hosstaaende tre Gratier, der i den offentlige Bevidsthed er blevne ligesaa uadskillelige, som deres mythologiske Navnesøstre, burde besynges af en Pen, der i Ynde og Gratie kunde maale sig med „De Uadskillelige"'s Forfatters. — Men destoværre, vore Dages Pressepenne har omsat al Poesi i Telegramstil, — og ialtfald jeg maa bede de tre skønne Terpsikorepræstinder om Tilgivelse, — ligesaa sikkert som min Dans vilde mangle Takt og Rythme, ligesaa sikkert vilde mine Ord savne Fødder og Rim. Men Taushed er jo undertiden ogsaa den største Hyldest!

Emilie Smith.
født den 4. August 1887 i Eskebjerg pr. Kallundborg; gennemgaaet det kgl. Teaters Balletskole; debuterede som Columbine i „Harlekins Millioner" den 9. December 1906 paa det kgl. Teater.

Grethe Ditlevsen.
født den 22. April 1889 i København; gennemgaaet det kgl. Teaters Balletskole; debuterede som Camilla i „Ponte-Molle" paa det kgl. Teater den 8. Marts 1907.

Elna Jørgen-Jensen.
født Lauesgaard, den 20. Marts 1890; gennemgaaet det kgl Teaters Balletskole; debuterede som Pierette i „Harlekins Millioner" paa det kgl. Teater; har taget Chaufføreksamen.

Hvad han helst vilde være.

I. Carl Alstrup.

Carl Alstrup.

Der var engang en Mand, der i Vrede sagde til Alstrup: „A a, d e e r d o g e n s t o r C l o w n!" hvortil Alstrup med den ham egne Ligevægt svarede: „J a, g i d j e g v a r!"

I Alstrup's Svar laa der noget af et uopfyldt Ønske. — Det er jo en gammelkendt Sag, at Mennesker altid er utilfredse med den dem beskikkede Lod, og for Alstrup, der er saa stor en Skuespiller, synes den Tanke altsaa ikke absurd, at ombytte de skraa Brædder med Manegen, og han er ikke blind for, at naar der er gode Chancer for en stor Skuespiller, er der mindst lige saa gode for en stor Clown, hvem store Gager og glimrende Engagementer virker i det Fjærne.

At Alstrup skulde miste sit Humør i Savsmuldet, er der jo ingen Fare for, det mener han da ikke selv. —

Der er jo ingen Tvivl om, at denne fortræffelige Skuespiller paa dette Felt kunde gøre sig berømt baade herhjemme og i Udlandet, derom han slog ind paa denne Levevej.

Han vilde sikkert hurtigt blive nævnt blandt Verdens første Clowner, Side om Side med, maaske før Tonitof, Brødrene Permané og Gobert Belling. —

Men heldigvis for os forlader Alstrup os ikke; vi kunde jo ogsaa daarligt undvære hans populære Fysiognomi blandt vore komiske Kræfter herhjemme. —

Hvis der nu er nogen, der finder paa at tage denne lille Artikel alvorlig, saa ved jeg, at Alstrup vilde være den første til at udbryde: „G u d, s i k k e n e n C l o w n". —

I følgende Numre vil vi bringe flere Udtalelser fra populære Skuespillere og Skuespillerinder, der vil vise i hvor forskellig Retning deres Ønsker gaar!

A. W. Sandberg.

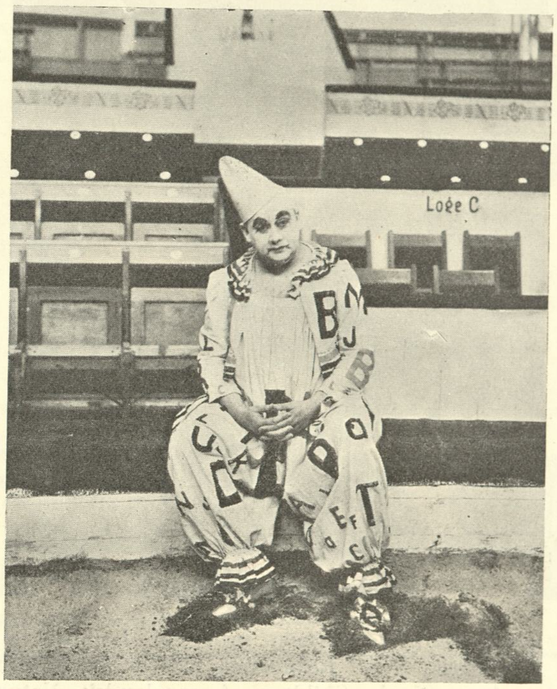

Carl Alstrup som Clown.

Naar Masken spørger mig hvad jeg vilde være, om jeg ikke var ved Teatret, da ser man mit Svar i ovenstaaende Billede.

Altsaa Klown!

Mange vil jo nok sige: „Ja men det er han jo" Dertil svarer jeg; Hellere morsom Klown end kedelig Skuespiller."

November 1910.

Carl Alstrup.

Alstrups Autograf.

Visen om Gardisten og Cigaren

der, foredraget af Hr. Arvid Ringheim, hver Aften vækker vild Jubel i „Olympia", hvor Dir. Ulrich Andersen i Axel Andreasens Revue-Cabaret: Den „borgerlige" — det „kongelige", som af alle de Agerende spilles med Liv og Lyst, har faaet sig et rigtig godt Publikums-Trækplaster.

To smaa Gardister med Øjne blaa
stille i Skumringen Skildvagt staa,
følge med Øjnene alle dem,
som hist fra Byen nu drager hjem.
De :/ venter paa Cigar, /:
stirrer ud paa Pladsen og venter paa Cigar.

Den enes Tænder løber helt i Vand,
næppe sin Længsel han styre kan,
tungt er Geværet og Tiden lang,
ikke en Stump kan man skyde en Gang.
Kommer :/ der ej en Cigar? /:
Længselsfuldt han stirrer, kommer der ej en Cigar.

Fabrikant Hvass over Pladsen gaar,
sødt lille Mandfolk med krøllet Haar,
Schmidt-Phiseldeck med ham Følge slaar,
stift paa Gardisten nu Øjnene staar.
Der :/ kommer en Cigar; /:
»87« pas godt paa, der kommer en Cigar.

Ivrigt de damper de Herrer smaa,
medens forbi Skilderhuset de gaa,
sødt Røgen kildrer Gardistens Tud,
sikken en Aroma, og saa ry'er det ud:
:/ »Stik mig en Cigar!« /:
»Har De fler i Lommen, saa stik mig en Cigar!«

Den lille Hvass næsten dør af Skræk,
oprørt han si'r til Schmidt-Phiseldeck:
»Næ, hvilken Frækhed i Kongens Tøj,
tænk blot, hvis Garden gik op i Røg.
:/ Men den Cigar, /:
den skal bli' Gardisten en meget dyr Cigar«.

Ak, den Cigar var nok altfor kras,
den rev i Næsen, men mest paa Hvass;
slemt han sig brændte paa den Cigar,
ej fler af den Slags han nu hos sig har.
:/ Han hader Cigar; /:
men det var nu ogsaa en meget hvas Cigar.

Musikforeningens

første Koncert i denne Sæson (den 75de) formede sig for første Halvdels Vedkommende som en Hyldest til Danmarks betydeligste Komponist for Tiden, P. E. Lange-Müller, som i en meget nær Fremtid fylder 60 Aar.

Man havde valgt at repræsentere ham ved Weyerburg, de toneskønne Tyroler-Idyller med formfuldendte Einar Christiansenske Vers-Vignetter, ved en Violin-Romance, fin og nydelig, og bedaarende spillet af kgl. Koncertmester Axel Gade, samt endelig ved tre Salmer for Kor og Orkester.

Om Udvalgets Repræsentations-Berettigelse som Type paa Lange-Müllerske Musikværker kan der maaske tvistes og tvivles, men ikke om de gengivne Værkers musikalske Værdi. Navnlig Salmerne bringer Bud til os fra en renere og rigere Verden — baade fra Sjæledybets lønlige Længsel og fra Dødsstundens Salighedshaab, men mest dog fra Troens og Tillidens vidtstrakte Rige.

Især Salmen: In te, domine, speramus — rummer en Melodirigdom, som i sin symfoniske Opbygning former sig til et Tonernes Tempel, under hvis høje Hvælvinger Menneskestemmernes Harmonier og Musikinstrumenternes orkestrale Vælde ligefrem løfter sig til en Hærskarernes jublende Lovsang.

Der var den rette Glans over Prof. Neruda's Fremførelse af Værkerne. Og den samme Glans og Glød mødte man i hans Ledelse af Beethovens 5te Symfoni, der med sin Fylde af indbyrdes kæmpende Motiver, omtumlede Tanker, og mumlende Variationer bragte os fra de himmelske Sfærer tilbage til Jordens Jammerdal, som dog i sin gærende Syden af Stemningers Mangfoldighed er Virkelighedens Verden og vort rette Hjem, hvor Livet, — det vi længes mod og ledes ved — maa leves.

H.

En dansende og syngende Eskimokvinde fra „Umanatsiak", Vest-Grønland.

Eskimo-Musik.

Det var et ganske ejendommeligt Foredrag, den unge, norske Musikforsker og Komponist Christian Léden for nylig holdt for fuldt Hus i Odd-Fellow-Palæets store Sal — et Foredrag, fængslende fra først til sidst ikke blot ved alt det nye og ukendte, det omhandlede, men ogsaa ved den rolige, troværdige og tilforladelige Tone, der hvilede over det, samt ikke mindst ved den Rigdom af Lysbilleder og levende Billeder, der ledsagede og levendegjorde Beretningen.

Man fik det Indtryk, at Aftenens Foredragsholder var vendt hjem fra sin Forskerfærd i Jordens nordligst beboede Egne glad for sit Udbytte — mest, selvfølgelig, for det fremskaffede Materiale til Belysning af den primitive Musiks Udspring, Vækst og Væsen (hvilket Materiale det var Hr. Lédens selvvalgte Opgave at skaffe tilveje), men ogsaa over det Kendskab, han havde faaet til et fremmed Folks forunderlige Levevis og sære Sæder.

Hr. Léden foretog Rejsen op langs Grønlands Vestkyst sammen med vor Landsmand, Forfatteren Knud Rasmussen, der er kendt som en fremragende Skildrer af grønlandsk Natur og Kultur. En kyndigere Ledsager kunde Hr. Léden vanskeligt faa.

Musiketnolog Chr. Léden.

Det var da ogsaa let at mærke, hvorledes Knud Rasmussens dybe Forstaaelse af, fordomsfrie Syn paa og Kærlighed til Eskimobefolkningen og dens Tankegang havde paa den bedste Maade af Verden gennemtrængt Foredragsholderen, saa han selv formaaede at finde Vej til Grønlændernes Hjerter og vinde den fulde Fortrolighed, som de ellers ikke viser nogen „hvid Mand" — selvfølgelig fordi den „hvide Mand" i Grønland saa lidt som andetsteds gør sig fortjent til den indfødte Befolknings Tillid.

Og det maa her siges, at Léden misbruger heller ikke denne Tillid. Der var i hans Foredrag intet af den Gøren-grin-med eller Følen-sighævet-over de indfødte Fremmedes Kulturstandpunkt og Livsanskuelser, som ellers er ret almindelig i Rejsendes Beretninger, naar de er vendt hjem og for deres egne Landsmænd skal skildre, hvad de saa' i det Fremmede.

Tværtimod fremhævede Hr. Léden med Varme, hvorledes han i Kap-York-Eskimoerne fandt en moralsk sét ideel Menneskeype, en Slags Adelsmennesker, der aldrig løj, stjal eller bedrog, som i deres fuldkomne Hensynsfuldhed over for hinanden end ikke kendte Skældsord af Navn, og hvor den enkelte Fanger, som havde haft Heldet med sig og faaet rigt Jagtudbytte, gav af sin Overflod til sine Fæller, saalænge han overhovedet havde noget at give.

Foredragsholderen fremhævede ogsaa Fædrelandskærligheden og Naturglæden hos disse vor Klodes nordligst boende Mennesker, og paaviste, hvorledes disse fundamentale Folkefølelser gav sig malende Udslag i deres Sang og Musik, eller rettere sagt Sang-Musik. Thi en Instrumentalmusik findes endnu ikke paa dette Polareskimoernes primitive Musikstandpunkt.

Sangene, som efter deres Indhold kunne deles i Kærlighedssange, Skæmteviser, Trylle- og Aandemaneviser, er byggede over enstonige, dumpe, mørke Melodier, hvorimellem man tydeligt kan skelne Efterligninger af forskellige Naturlyde, som Blæstens Susen, Brændingsbruset, Bølgekluk og Kilderislen, eller Dyrestemmeimitationer, som Fugleskrig og Hundeglam.

Den er undertiden refrænagtigt afbrudt af gennemtrængende høje Hyl — Paakaldelser af Aanderne, Isødets Naturmagter, som Polareskimoerne, der ikke ere kristnede, har gjort til Genstand for deres religiøse Kultus.

Sangen er i Reglen ledsaget af Slag i hurtigt Tempo paa et udspændt Trommeskind, som Sangeren og Danseren — thi en Del sære Kropvridninger hører ogsaa med til Sangforedraget —, holder i Haanden. Om nogen rytmisk Overensstemmelse mellem Sang og Trommeledsagelse, er der sjældent Tale — medens den første f. Eks. er i $^4/_4$ Takt, er Akkompagnementet i $^9/_8$ Takt. Men denne Rytmedisharmoni støder absolut ikke et Eskimoøre.

Polareskimoen finder i sin primitive Tonekunst den samme Tilfredshed, den samme sjælelige Udløsning for sine Følelser og Stemninger, sin Sorg, sin Glæde, sin knugende Angst for det store Mørke, sin jublende Længsel efter Solen og den lange Polardag, som vi — de musikalske af os — nyder i vore symfoniske Mesterværker, hvis Skønhed Polareskimoen ikke kan opfatte; han synes kun, der er for mange Toner og — for lidt „Musik".

Altsaa om en Toneværdi opnaas der næppe Enighed mellem Eskimoerne og os.

Men deres Musik besidder en anden Værdi for os — en videnskabelig, musikfilosofisk og musiketnologisk.

Den giver os Oplysning om, hvorledes Musik i sin første Begyndelse opstaar, og den viser os, som Hr. Léden har paavist og faaet bekræftet af Tysklands berømte Musikvidenskabsmænd og Kendere af eksotisk Musik — indisk, kinesisk, japansk — et Slægtskab med Mongolernes Musik. Léden mener ogsaa at kunne paavise gennem Eskimo-Musiken, at i hvert Fald Polareskimoerne stammer ned fra Nordamerikas India-

„Arnanguak", 16 Aar gammel, Polareskimokvinde i Husdragt.

nere. Og det morsomme og interessante i denne hans Antagelse er her, at Sprogvidenskabsmænd og Anthropologer ad filologisk Vej og ved Kraniemaalinger tidligere er komne til det samme Resultat — Paavisningen af et Raceslægtskab mod Øst og Vest.

En Del Optagelser af Sangpræstationer og Dansemelodier paa Fonografvalser blev gengivne i Slutningen af Hr. Lédens Foredrag, men kom ikke rigtigt til deres Ret i Palæets store Sal.

Derimod havde man udelt Fornøjelse af de talrige gode Lysbilleder fra grønlandske Landskaber, Portrætterne af forskellige Eskimoer i deres kostbare Dragter af Isbjørne- og Polarræveskind til en Værdi af ca. 2000 Kr. pr. Klædning samt i deres Hjemmedragt, der jo er betydeligt billigere, eftersom den hovedsageligt kun bestaar af Bærerens eget bare Skind.

Der var ogsaa et Portræt af en Frk. Tokuringuak, Dr. Cooks Kæreste i det høje Nord — hvilket viser, at den amerikanske og danske Dr. ikke blot har bedraget Verden og Videnskaben i al Almindelighed men ogsaa sin Hestru i Særdeleshed. I den sidste Form for Bedrag er han nu næppe saa enestaaende, som i Nordpolsbedraget. Vi kender vist alle mere eller mindre den ægteskabelige Kuldepol og en Frk. Tokuringuak i dens nærmeste Nabolag. —

Størst Bifald vakte de levende Billeder af dansende Angakoker, Fangere paa Sælhundejagt, fuldt besatte Konebaade og Kajakroere, som Gang efter Gang vendte Bunden i Vejret paa deres Fartøjer for et Øjeblik efter at dukke frem fra Havet.

Et saadant Billede af morsomt Folkeliv er ikke før sét her i Landet.

Alt i Alt var det en lærerig og fornøjelig Aften, som man maa haabe snart vil blive gentaget. Thi Hr. Léden fortjener, at endnu flere Mennesker kan komme til at nyde godt af hans redelige og oplysende Fremstilling.

Kamik.

I. Klasse.

Berlin, November.

Paa „Kleines Teater“ gør en én Akts Farce, „I. Klasse“ for Tiden stor Lykke og faar selv dette Teaters yderst kræsne Publikum til at vride sig af Latter.

Scenebillede fra „I. Klasse.“

Forfatteren er den kendte Dramatiker Ludwig Thoma, og Dekorationerne, der her næsten spiller en lige saa stor Rolle som Teksten, er komponerede af Svend Gade.

Naar Tæppet gaar op, ser man ind i en I. Klasses Kupé, hvor der sidder et Selskab bestaaende af et Par Nygifte, der uanfægtede af Omgivelserne ustanseligt kysser hinanden, en Handelsrejsende med en ægte tysk Veltalenhed, som dog desværre ikke bider hverken paa de Nygifte eller paa den fjerde Passager, en ministeriel Embedsmand, som arrig over Handelsmandens Ordskvalder og Turtelduernes Kyssen fordyber sig i sin Avis.

Toget kører gennem Bayern, og i en bidende Satire, med Replikker, der rappe og smældende som en Skylregn slaar ud over Lamperækken, gør Forfatteren Nar af den bayriske Langsomhed og Sendrægtighed, paa en godmodig og harmløs Maade, ganske vist, men dog saadan, at Snærten utvivlsomt rammer og føles.

To Bønder, der kommer ind ved en Mellemstation — efter at Toget, der i Parentes bemærket er et Iltog, et Par Gange har maattet stanse, indtil en Ko, der græssede midt inde paa Skinnerne, var færdig med sit Maaltid — er ubetalelige. Ved deres gode Humør og brede Lune formaar de i Løbet af kort Tid at faa Selskabet rystet sammen. Handelsmandens Ordskvadder stanser, Turtelduerne holder op med at kysse og den „ministerielle“ lægger sin Avis til Side.

Videns.

Parisernyt.

En ny Oversættelse af Ibsens: Gengangere og En Folkefjende, trykt i 50,000 Eksemplarer vil den 15. November udkomme i det billige Bibliotek: In extenso i Paris til 45 centimer.

Oversættelsen signeres: Grev de Colleville og Fritz de Zepelin, der har oversat og faaet opført talrige Værker af Ibsen, Gunnar Heiberg, Edvard Brandes, Herman Bang, Otto Benzon, Fru Gad etc.

CINGALLA-THE

Den bedste og mest udbredte The.

HAFNIA SKATTEFRI PORTER.

Salg fra Lager.

Enhver Dame bør købe sit Kjoletøj, Costumestof, Blusestof direkte fra Lager. — Priserne er hos os virkelig 15 til 20 pCt. billigere end andre Forretningers.

Gera Lageret,
Østergade 38
1. Sal, Opgang i Porten.
København.
Største Specialforretning i Danmark.

Vil De være ganske sikker paa den Dem som ny Abonnent tilkommende

gratis Billet til

Maskens 3die Kunstner Aften,

bedes De udklippe og omgaaende indsende sidestaaende Kupon ledsaget af et 5 Øres Frimærke til Maskens Ekspedition, Gl. Mønt 14. Ønsker De reserveret Billet til halv ordinær Pris 1 Kr., raade vi Dem til i Tide at reservere Dem en god Plads.

Hvis De har skaffet nogle nye Abonnenter, bedes de anføre dette og Navnene paa de nye Abonnenter, hvilket da bliver afkontrolleret.

Klip ud! Send ind inden 1ste December.

Paaklæb et 5 Øres Frimærke her.

Klip ud! Send ind inden 1ste December.

Undertegnede, Abonnent paa »Masken« gennem .... ,*) der ikke har deltaget i Maskens 1ste og 2den Kunstner Aften, udbeder sig herved

Gratis Billet til Maskens 3die Kunstner Aften.

Den .... *1910.*

Navn ....
Stilling ....
Bopæl ....

*) Her tilføjes, om det er direkte fra Ekspedition eller Navnet paa Boghandel, Postvæsen eller Bladforhandler.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT. — Trykt i A. Rosenberg's Bogtrykkeri. — Klichéer fra Dansk Reproduktionsanstalt. — Speciel Fotograf Julius Folkmann.

Vinterfodtøj i brunt og sort. **Skolefodtøj** brede Façoner. **Galoscher** med Navn. **Hjemmefodtøj** med varmt Foer. **Salonfodtøj** i alle Dessins. **Sportsfodtøj** til al Sport. **WALDEMAR LASSEN,** St. Strandstræde 17. Tel. 3480.

VIOLIN UNDERVISNING

Violin Undervisning Goty Eberhardt's System. Fru Kaedt-Lorenzen.
Classensgade 17 A, 3. Sal.

IDA RAFFENBERG
modtager Elever i
Violin- og Klaverspil.
Stockholmsgade 17 ².

Lars Johansen, Koncertmester.
Lykkesholms Allé 1 A, 3. Sal.
Violin, Mandolin, Luth & Guitar.

SANG UNDERVISNING

Organist EMIL JUEL-FREDERIKSEN
Musikskole.

Speciallærer i Stemmeomlægning og Kunstsang. Elev af Professor Eugen Hildach, Berlin. Foredrag af egne Sangkompositioner til eget Akkompagnement til Aftenunderholdninger og Koncerter.
— **Sortedamsdossering 45 ³** —

Viggo Forchhammer,
Sanglærer.
Upsalagade 22
(lige ved Stockholmsgade)
Telef. Øbro 2722 x.

Fru Poula Jacobsen.
Sangundervisning.
Specialitet: Tonedannelse og Romanceforedrag.
Sankt Annæ Plads 18, I.
Tlf. Palæ 1198 x. Træffes 11—12

Sang. Tonedannelse.
Harmonium. O. Johansen-Draae. Klaver.
Tr. b. 11—2, 6½—8, ex. Organist, Herluf Trollesg. 7

Nicolaus & Hedevig Lützhøft
Stormgade 25, 2. Træffes 12—2.

Dramatik :: Sang
Offentlige Prøver i Sal hver Uge
Karen Uhl
Elmegade 19, 2.

Frk. Emanuela Schrøder.
forhenv. Operasangerinde
Ny Kongensgade 20
Telef. Byen 1289 y. Træffes Kl. 12—1.

KONCERT-BUREAUER

Robert Kaas, — Musik til private — Selskaber. —
Classensgade 37, Mezz. Telf Øbro 963.

GEORG PREHN
TOLDBODVEJ 11, 2. SAL
- ORKESTERARRANGEMENTS -

Mester Jakel
fra Bakken anbefaler sig til Børnefester i Hjem, med sit nye, elegante Teater og Figurer. Husk Adr.: Mikkelbryggersgade 7, St. Schenstrøm.

DANS & PLASTIK

Private Timer i alle Danse.
Georg Berthelsen,
Danser ved det kgl. Teater.
Adolphsensgade 6. Telf. Strand 292 v.

A/S Østrigsk Teaterkostume og Dekorations-Atelier
WIEN.
Komplette Teater Udstyr. — Vaaben
har leveret Udstyr til følgende Teatre i Skandinavien:

Danske:	Svenske:
Det kgl. Teater, København.	Kgl. Opera, Stockholm.
Det ny Teater, do.	Kgl. dram. Teatern, Stockholm.
Casino, do.	Oscarteatern, do.
Folketeatret, do.	Svenska Teatern. do.
Nørrebros Teater, do.	Folkteatern, do.
Frederiksberg Teater, København.	Knut Lindroths Teatern.
Aarhus Teater.	Axel Hultmans Teatern.
Odense Teater, (Dir. Emil Wulff).	Axel Lindblads Teatern.
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Kornbech).	**Norske:**
Oddgeir Stephensens Teater.	Nationalteatret, Kristiania.
Alb. Helsengreens Teater, (Dir. Alb. Helsengreen).	Centralteatret, Kristiania.
	Dir. Harald Ottos Tournee, (norske Provinser).

A/S Folmer Hansen Vestre Boulevard 36
(Det danske Musikkonservatorium)
Telegr.-Adr.: Folmerhansen København. Telefon 4394. Statstelefon 53.

Forlovelsesringe. Københavns Specialforretning.
Fabrik (elektr. Drift) samt Udsalg. Etableret 1880.
Th. Halgreen Gothersgade **34,** (ligef. Regneg.)

ALFRED PANTMANN
DAMFRISØR & PARYKMAGER
FRISØR VED CASINO - - - **DR. TVÆRGADE 13**
SPECIALITET: TELF. PALÆ 923 y.
ONDULATION à LA MARÇEL
(NATURBØLGNING).

KØBENHAVNS TATTERSAL
(DIREKTØR: RITMESTER BERG)
RIDEUNDERVISNING 2 KR. PR. TIME
UDLEJNING AF HESTE
MUSIK TIRSDAG & FREDAG AFTEN & SØNDAG FORM.
UPSALAGADE 1 **TELF. CENTRAL 2626**

BLUSER! BLUSER!
Et Parti Silkebluser (Prøver) realiseres til ½ Pris.
Silkeskørter 9,50. Bluser af Prima Stof i Silke Fløjl.
Uld Batist ægte Viyella fra Kr. 4,50. Kun 1. Kl. Forarb.
Efter Maal ingen Prisforhøjelse.

-- ENGELSK BLUSE-LAGER --
Raadhusplads 71
Ring op og forhør om Priserne Byen 2739 x.

Er udkommen
„Frøken Venus"
Af Edgard Høyer
— „Masken"s Forlag —
København

Herold, Ida Møller
i „Konge for en Dag"
Cornelius
i „Tannhaüser".
Skand. **Grammophon** A/S
Detailuds. **A. Green.**
17, Amagertorv 17,
overfor Kirken.

MASKEN'S 3DIE KUNSTNERAFTEN
vil finde Sted i Midten af December.
Enhver, der tegner sig som Abonnent i denne Maaned, vil erholde gratis Billet til denne.

KLAVER UNDERVISNING

Ellen Baltzer
(Medlem af Musikpædagogisk Forening).
Klaverundervisning. — — (Leschetizky's Metode).
Rømersgade 21 — 1. Sal.

Elisabeth Barfred Klaverundervisning, Elev af Prof. Ove Christensen
Kastelsvej 4, 3. Sal.
Tr. 10—12 & 5—6. Telf. Øbro 1491 y.

KAREN CRONE-KNUDSEN
FALKONERALLÉ 29
ANBEFALET AF PROFESSOR OVE CHRISTENSEN

Organist Julius Foss
Orgel Musik-Teori Klaver
St. Regnegade 3.
Telefon: Byen 1418 x.

GEORG JESPERSEN
modtager Elever i
Klaverspil.
Carl Johansgade 9 Stuen
(ved Østerbrog. 100).

Robert Kaas, Elev af Musikkonservatoriet
Piano- og Violinundervisning
Classensgade 37, Mezz. Telf. Øbro 963.

Klaverundervisning,
Dagny Kristensen, Falkonerallé 102
Udd. ved det kgl. Musikkonservatorium.

Hertha Paludan
— Klaverundervisning & Akkompagnement —
Helgolandsgade 17, 4. Telefon Vester 2730 y.

MARY STEFFENSEN
Odensegade 16 B. St.
1 Time ugl. 3 Kr. mdlg. 2 Timer 5 Kr. mdlg.

Klaver & Sang. Elever modtages af Astrid Kromann-Jacobsen og Peder Jacobsen, Elever af Fru Adler og Professor Bielefeldt.
Marstrandsvej 10, 3. Sal, Ø.
(ved Nordre Frihavnsgade).

Louis Clausen
Organist
— Østerfarimagsgade 73, København. —
Jernbanegade 14, Roskilde.
— Orgel (Pedal) — Theori — Klaver —

Frederik Jønsson
Vodroffsvej 2 C, 3 Sal. Telefon Vester 674 y
Klaver- & Violinundervisning.

Ragnhild Andersen,
— (Elev af Koncertdirektør Wolfgang Hansen) —
Rolighedsvej 11, Mezzaninen.

Klaverundervisning & Akkompagnement
Instudering af Operapartier
Wilhelmine Schulenburg. Frederiksborggade 39, 3. Sal.

BLANDEDE BEKENDTGØRELSER

Fru I. Arlaud's Malerskole & Kunstindustri
Bredgade 14, Tel. Palæ 955.
Bestillinger & Elever modtages.
Træffes personlig Kl. 12—4.

Hjemkommen fra Paris
anbefaler jeg min 1ste Klasses Salon for
• DAMETOILETTER •
MARGRETHE HANSEN
HOLBERGSGADE 9 — 2 SAL

Tegne- og Maleskolen
3 „Studio" 3 Palægade Indmeldelser daglig 9—12. M., T., F. Aften 7—8.
Dag-, Søndags-, Aften og Modelskole.
Forbereder til Porcellænsfabrikerne.
Moderat Pris. Forlang Program.
Tlf. Byen 1526 y. **Frede-Aamodt.**

Fru Signe Beck, Porcelænsmaling & Brænderi
Vesselsgade 5, 3. Sal, (ved Dr. Louises Bro).

Teaterbladet »Masken«. Udgivet af et Interessentskab: Ansvarhavende Redaktør: Ivar Hiort.
Annoncepriser: 50 Øre paa Forsiden, 35 Øre paa de andre Sider pr. Nonpareille. Rabat 25 %, 15 % og 10 %.

MASKEN

1STE AARGANG | LØRDAG DEN 3DIE DECEMBER 1910 | NUMMER 10

Marie Dinesen.

Ein stiller Geist ist jahrelang geschäftig,
die Zeit nur macht die feine Gärung kräftig.
Goethe.

Altfor længe har det været saaledes, at den Stilling, Skuespillerinden Fru Marie Dinesen indtog i Publikums Bevidsthed, ikke stod i noget rimeligt Forhold til den Prestige, hun nød ved Folketeatret, og den uskrømtede Beundring, hun gjordes til Genstand for af snartsagt alle sine Kammerater indenfor den københavnske Skuespillerstand.

Vel roste Kritiken Gang efter Gang hendes alvorlige kunstneriske Stræben. Og vel hændte det, at den, der kom en Smule i Berøring med Skuespillerkredse, fik et Indtryk af, hvor godt Fru Dinesen var anskrevet. Om hende havde ingen nogensinde noget ondt at sige. Og tænk, hvad det betyder — imellem Skuespillere.

Man bøjede sig i lige Grad for den Alvor, der prægede hendes Arbejde, og den Retlinethed, den usvigelige Retfærdighedssans, som karakteriserede hendes Væsen. Kort sagt: Man vurderede hende i snævrere Kredse lige højt som Menneske og som scenisk Kunstnerinde.

Men Publikum forholdt sig alligevel en Kende køligt overfor denne Dame, om hvem der aldrig læstes en Reklamenotits, som aldrig lod sig interviewe — hverken i Paaklædningsværelset eller i sit Hjem, og af hvem ingen ejede et Postkort. Og hun vilde kaldes Skuespillerinde? — — —

Fru Dinesen hører til dem, der gaar stille med det, der rører sig i hende. Et stille Sind som hendes tumler taalmodigt gennem Aar med de Opgaver, der frembyder sig til Løsning. Kun Tiden lader den fine Gæring virke — som Goethe siger med de Ord, der er anbragt som Motto over disse Linjer.

Nu er Tiden kommen! Marie Dinesen har haft et stor kunstnerisk Gennembrud i Anker Larsens og Rostrups Lystspil „Karen, Maren og Mette". (Lystspil er forresten en daarlig Etikette paa de to udmærkede Forfatteres fortræffelige, stærkt dramatiske Arbejde. Det er da ialfald et Lystspil med decideret folkekomedieagtige Optrin — uden dog at være nogen Folkekomedie. Betegnelsen Komedie vilde have været fyldestgørende.)

Fru Marie Dinesen.

Fot. Jul. Folkmann.

Efter sin myndige og magtfulde Præstation som Karen Kruse er Fru Dinesen ubestrideligt naaet frem i allerførste Række af vore betydende Skuespillerinder. Foruden stille Inderlighed og Finhed har hun i denne Rolle vist en Kraft til at bære selv meget tungt vejende Opgaver. Et Optrin som Drikkelaget i Lars Vejbreds Krohave er vel nok et af de stærkeste, som hidtil er forekommen i et dansk Skuespil.

Fru Dinesen vovede her det yderste, uden at hun et Øjeblik forrykkede Billedet af dette prægtige og Pokkers haandfaste Stykke Kvindfolk, Karen Kruse, der ved sit gode Hjærtelag, sin sunde Forstand og sin faste Karakter gør sig til Hersker over Menneskeskæbner og vender alt til det bedste. — —

„Masken" har efter Folketeatrets store Succes haft en Samtale med Fru Dinesen, der sikkert har den største Andel i den Sejr, „Karen, Maren og Mette" har vundet, og som for en Gangs Skyld af lutter Glæde over det lykkelige Resultat er gaaet ind paa at lade sig interviewe.

Man faar et levende Indtryk af, hvordan den af Ydre saa blide og blonde Marie Dinesen er, naar man hører hende udtale følgende:

„Der er to Maader at have en Stilling ved et Teter paa. Den ene er den, at man arbejder med Alvor og Respekt for Opgaven og altid giver, hvad man formaar . . . idet man saa iøvrigt overlader det til d'Hrr. Kritikere at gaa hen og se paa Præstationen og vurdere den.

Den anden Façon karakteriseres ved, at man for at vinde Position, indadtil ved sit Teater og udadtil overfor Publikum, tager andre Midler i sin Tjeneste end de rent kunstneriske. Man tyr til Reklamen. Man lader sig „slaa op" til noget ubegribeligt stort. Muligvis opnaar man ad denne Vej de store Gager. Men den, der lønnes

højt, maa ogsaa gøre Nytte for Pengene. Der tildeles ham med andre Ord den ene store Rolle efter den anden. Og en skøn Dag knækker han saa maaske Halsen; det viser sig, at han i det lange Løb ikke evnede at holde den Stilling, der var skabt ved delvis kunstige Midler.

Til Dem behøver jeg neppe at sige, at jeg af disse to Metoder til at vinde frem paa ubetinget holder paa den første, der sét fra mit personlige Synspunkt, er den eneste, der har Berettigelse."

„Vil De da ikke ogsaa gerne tjene Penge?" spørger jeg.

„Jo, Gudbevares. Men Gagen har for mig alligevel aldrig været det væsentligste. Naturligvis forlanger jeg at kunne leve af det Arbejde, jeg efter Evne yder. Men ved Penge lokkes jeg ikke et Skridt bort fra den Vej, jeg anser for den rette."

„Vil det sige, at ikke engang et meget flot Tilbud kunde faa Dem til at opgive Deres Stilling ved Folketeatret?"

„Jeg vil svare Dem, at jeg under ingen Omstændigheder kunde tænke mig at forlade Folketeatret, hverken af den ene eller den anden Grund. Dér føler jeg mig tryg. Og jeg har lært — og lærer stadigt — umaadelig meget af Johannes Nielsen."

„Han skal kunne blive svært hidsig. Gav den berømte Prøve i „Samson og Dalila" ikke et troværdigt Billede af ham som Instruktør?"

„Aah . . ." Fru Dinesen lér . . . „der var vel nok lidt af det. Men man maa jo altid huske paa, at det slet ikke er os, jeg mener som Mennesker, at Johs. Nielsen farer op imod. Han véd jo lige saa godt som vi selv, at ingen kan give mere, end han har. Blot ærgrer det ham undertiden, at han ikke kan naa de Maal, han har sat sig, ved de Midler, der er for Haanden. For kun at tage et lille Eksempel: Under Prøverne paa „Karen, Maren og Mette" irriterede det ham atter og atter, at det kneb med at faa Replikkerne til at lyde, som Stemmer lyder i fri Luft. Jeg synes, at det lille Træk er saa betegnende for ham!"

„Er det nu en Rolle efter Deres Sind, denne Karen Kruse, som ikke gaar af Vejen for noget?"

„Ja, i allerhøjeste Grad!"

„Føler De personligt alt, hvad De skal gøre i den Rolle. Jeg mener, gaar De op i den?"

„Ja, det er saa svært at udtrykke i Ord, hvorledes man personligt forholder sig overfor sine Roller. Jeg kan kun sige, at jeg baade føler med Rollen, gaar op i den — og alligevel paa en vis Maade staar udenfor den. Saa meget véd jeg, at dersom jeg ikke føler noget af Stykkets Aand og Stemning ligesom dale ned over mig, saa bliver min Præstation kun Rutine, Teknik.

„Her i „Karen, Maren og Mette" gik det saa let. Straks, da Johs. Nielsen paa Læseprøven læste Stykket op for os, følte jeg dets Luft omkring mig og forstod, hvordan Karen Kruse skulde være.

Og naar man saa har saa udmærkede Medspillende . . . . Tænk blot paa Dagny Brinchen! Jeg synes, vi maa saa langt tilbage som til Anna Larsens Glansperiode for at finde en Præstation, der kan stilles ved Siden af Frk. Brinchens Mette."

Saa mangler vi kun Maren, alias Suzanne Friis. Hun var da ogsaa aldeles storartet.

Lige til at spise!

Niels Th. Thomsen.

Bjørn Bjørnson. Fru Schebye. Frk. Olga Meyer.
Amatørbillede fra Bjørnson Turnéen i Aalborg.

Fra Bjørnsons Turnéen.

Vi bragte her i Masken Billeder af Bjørn Bjørnson-Turneén ved dens Start. Vi kan i Dag bringe vore Læsere nogle Billeder fra den vellykkede Turné.

Frk. Antonsen i sin gamle Glansrolle som Ane faar Latteren frem overalt, hvor hun viser sig.

Fru La Cour har fra gammel Tid et stort og taknemligt Publikum i Provinsen, og den Varme, hun modtages med, viser, at man ikke har glemt hende.

Ogsaa alle de andre modtages med Sympati og Velvilje. Og Direktøren selv, Bjørn Bjørnson, faar Rygtet til at løbe fra By til By om hans udmærkede Fremstilling af Thygesen, saa alle maa se „Geografi og Kærlighed".

J. P.

Ugens Maske

forestiller denne Gang den unge, nydelige og talentfulde Skuespillerinde, Frk. Dagny Brinchen.

Teaterkonfekt.

Hvis Galleriet pludselig mistede Evnen til at grine, vilde Komikerne savne og beklage Tabet af denne Stimulans; men jeg tror, de vilde spille bedre Komedie.

* * *

Næ, hvor vilde der for mange Skuespilleres og Skuespillerinders Vedkommende blive trist og kedsommeligt paa Teatret, hvis der ikke var sladderagtige og onde Tunger mellem Kulisserne.

Hvad hun helst vilde være.

II. Astrid Neumann.

Som Nr. 2 i denne Række bringer vi i denne Uge et Fotografi af Frk. Astrid Neumann, ombord i en af Flyveskolens Maskiner, populært kaldet „Flyvefisken".

Som man ser, stiler den unge Dame højt, det er nemlig hendes højeste Ønske at blive Flyverske.

Det er ikke umuligt, at vi opnaar at se Frk. Neumann som en anden Luftens Datter, det første Skridt er nemlig gjort, idet vor berømte Landsmand Robert Svendsen har lovet at tage hende med op som Passagerer paa en af sine Flyveture! —

England har sin flyvende Skuespiller, nu faar vi herhjemme maaske en flyvende Skuespillerinde!

Høg over Høg!

Frk. Neumann vil, som man ser, ikke nøjes med at konkurrere med Fuglene paa det sanglige Omraade; nu vil hun altsaa ogsaa flyve.

Gid hun maa faa ligesaa meget Held med sig paa det sidste Omraade, som paa det første, hvor hun allerede har vist sin Dygtighed! —

— Det er vist paa Tide, at de ærede Fugle tager sig sammen; Konkurrencen er stor i vor Tid. —

A. W. Sandberg.

Frk. Astrid Neumann som Aviatikerelev.

Efter Prøven udenfor Det nye Teater.
Viggo Wiehe, Ras. Christiansen, Fritz Lamprecht, Vald. Lund, P. Reumert, Ch. Wilcken, S. Kornbeck, Karen Lund, (bag Ruden ses Portner Andersen).

Scenens Periferi.

Skuespilleren af den gamle Skole — og forresten mange af de yngre ogsaa — sætter meget sure Miner op, naar pludselig en Journalist viser sig bag Kulisserne for at tage nogle snap-schot af Livet paa den anden Side Rampen. — Disse sure Miner betyder saa meget som: My house is my castle — og vil paa almindelig Dansk sige, at den Slags Billeder med forklarende Tekst kun tjener til at betage Publikums Illusioner, og derved faa deres Fantasi til at arbejde endnu trægere, end den gør i Forvejen, og saaledes vanskeliggøre Skuespillerne at naa deres Maal.

Skuespillerne har maaske ikke saa ganske Uret i deres Synspunkt, men Publikum er nu en Gang overfor alt, hvad der hedder „Teater", ligesaa store Børn, som Skuespillerne paastaas at være det overfor Livet, — og Børn vil jo en Gang med Djævelens Vold og Magt pille deres Legetøj itu, naar de først har leget lidt med det, for at undersøge Mekaniken. Hvad hjælper det, saa, at maaske baade Skuespilleren og Journalisten egentlig synes, det er Synd at røre ved Mekaniken, vi er jo dog i sidste Instans kun Legetøj imellem Publikums nyfigne Barnefingre.

Der er altsaa ikke andet for at gøre, vi maa i Tekst og Billeder pille lidt ved Teatrenes Mekanik, og netop i disse Dage, hvor Publikum i „Det ny Teater"s sidste Forestilling „Komedianter" har faaet Lejlighed til i Komediens 3. Akt at se Livet paa en Scene før Tæppet gaar, — om end Hensigten dér er at naa en kunstnerisk Virkning, — tror vi at imødekomme et almindeligt Ønske, naar vi bringer nogle Billeder fra Scenens Periferi.

At vi selvfølgelig har vendt vort Objektiv mod „Det ny Teater", siger sig selv. Det laa jo rent logisk for, at det Teater, der om vi saa maa sige af kunstneriske Hensyn havde vendt sine Indvolde ud, nu fortsatte med at devorere sig til denne Dissektion eller Anskuelseslære, om man vil.

Altsaa, vi kørte ud til „Det ny Teater" en Dag lige efter Prøven, tog en passant ovenstaaende Billede, ligesom Skuespillerne kom ud af Portnerlogen, og begav os op til Regissørkontoret.

Her traf vi Hr. Overregissør Knud Lumbye, der naturligvis sad og telefonerede, — en Regissør maa i vore Dage altid hænge i Telefonen — og Hr. Lumbye indvilligede beredvilligt i at føre os en Tur rundt paa Teatret.

Hr. Lumbye førte os først gennem en stor

Regissør Knud Lumbye paa sit Kontor.

svær Jerndør ind paa Scenen, der laa stor, tom og halvmørk, kun oplyst af en enkelt Prøveherse — en langagtig Kasse, hvori der sidder nogle faa elektriske Pærer — der hænger ned imellem Soffitterne. Vi tog her vort 3. Billede,

Fru Maja Hartvig i Sufflørkassen.

der viser os Suffløsen, Fru Maja Hartvig, siddende nede i Sufflørkassen. Foran sig har hun Sufflørbogen liggende, og paa sin højre Side en blændet elektrisk Lampe, der kun kaster Lys ned over Sufflørbogen. Paa hendes venstre Side hænger en Hustelefon, saa hun kan sætte sig i Forbindelse baade med Orkestret, Regissørkontoret og Belysningsmesteren, om der paa Scenen pludselig skulde ske noget forkert, som krævede Hjælp fra en af ovennævnte Faktorer. Paa begge Sider af Sufflørkassen ses et Stykke af Rampen med de forskelligfarvede elektriske Pærer i, og ude bag om Orkesterrummet lyser Parkettets polerede Stolerygge. Nede paa Siderne af Sufflørkassen, under Scenegulvet, saa de ikke kan ses paa Billedet, sidder en hel Bunke elektriske Klokker og Kontakter, dels til Ringning, dels til Lyssignaler, — et helt indviklet Klaviatur, som det er Suffløsens Pligt at passe under hele Forestillingen.

Et endnu mere indviklet Klaviatur ser man paa vort næste Billede, der er taget nede under Scenegulvet, hvorhen Hr. Lumbye førte os ad en lille Jerntrappe.

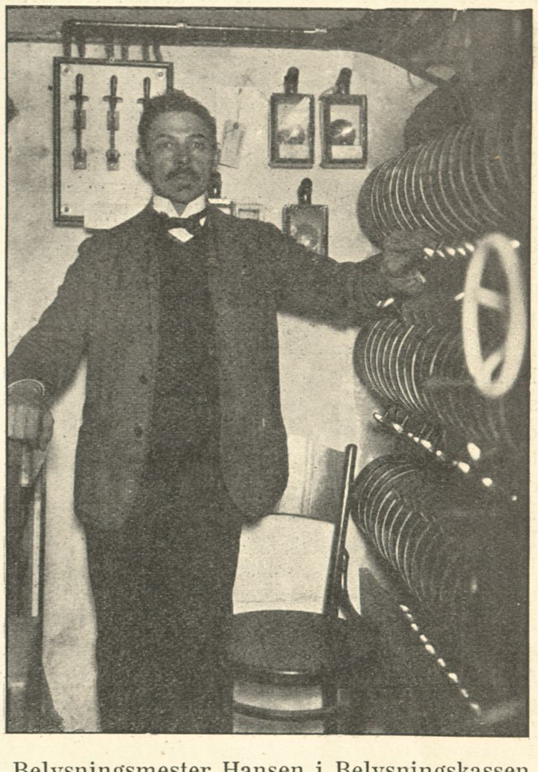

Belysningsmester Hansen i Belysningskassen under Scenegulvet.

Man ser her Hr. Belysningsmester Hansen staaende inde i sit Belysningsrum. Til højre for for ham ses alle Haandtagene, hvormed han dirigerer al Belysning paa Scenen, Rampen, Herserne, Projektørerne, Riberbererne, o. s. v. Det store hvide Rat i Forgrunden er et af dem, hvormed han sætter den elektriske Strøm op og ned, ligesom det nu kræves. At passe et saadant indviklet elektrisk Anlæg som et Teaters, kræver en uhyre dygtig Fagmand, og vi undlader derfor heller ikke at notere, at Hr. Belysningsmester Hansen altid i Teaterkredse nævnes med den største Anerkendelse.

Vi skal endnu kun her tilføje, at „Det ny Teater" foreløbig er ene om at have sit elektriske Belysningsanlæg anbragt under Gulvet. Det er en Idé, hentet fra de moderne tyske Teatre, der har vist sig uhyre praktisk, idet det ikke blot sparer Plads oppe paa Scenen, men ogsaa giver Belysningsmesteren langt lettere Adgang til at kontrollere sine Lysvirkninger, naar han er anbragt foran Scenen, end som tidligere og paa vore andre Scener ude bag Drapperikulisserne i Prosceniet. Her ligger altsaa ogsaa Forklaringen paa, at „Det ny Teater" har tre Sufflørkasser. Den lille, til højre for den egentlige Sufflørkasse, dækker over Belysningsmester Hansens aarvaagne og spejdende Hoved, medens den anden lille Sufflørkasse til venstre kun er anbragt af Symmetrihensyn.

Medens vi er nede under Scenegulvet, faar

vi Lejlighed til at iagttage mange mærkelige Ting, saasom Lemme, Forsænkninger, en sammenfoldet Drejescene, der hænger som en stor sovende Flagermus under Scenegulvet, og dybt nede under os skimter vi igennem Tremmegulvet den ene Kælder efter den anden, hvor Jernvindeltrapperne snoer sig som sorte Snoge imellem alt det lyse Træværk. Hvor fristende det var at tage et Par Plader i denne matematisk kunstruerede Drypstenshule, maa vi dog af praktiske Grunde opgive det.

Vi begiver os saa igen op paa selve Scenen, hvor vi staaende nede ved Rampen tager vort femte Billede.

Man sér her Hr. Maskinmester Hagemann ifærd med at give Hr. Rekvisitør Jakob Jensen en Besked. Hr. Hagemann staar og holder paa en Riberberes Jernstativ. Omkring Riberberens Kasse, der vender Bagsiden ud imod os, hænger dens elektriske Ledning, og ved Siden af den staar en anden Riberbere med Forsiden vendt ud imod os. Bag Riberbererne ses et Vandtæppe (det lyse), et malet, gennemhullet Stykke Lærred, der løber paa to Træruller, ligesom et Vandretæppe, saaledes at det frembringer Indtrykket af rislende Vand. Bag dette igen staar en Del Dekorationer, lænede op til Scenens Bagmur, og til venstre i Billedet ses en Del „levende" Syrenbuske, lænede op til Scenens Sidevæg. Lige bag Hr. Hagemann ses en Jernvindeltrappe, der fører op til Broerne, hvor de Maskinfolk opholder sig, der skal passe Bagtæpperne, Mellemtæpperne og Soffitterne. Vi stiger op ad Trappen, og befinder os et Øjeblik efter paa første Bro, hvor vi tager vort næste Billede. Man ser her Hr. Jensen optræde som Maane. Det vil sige, han retter Projektøren, hvormed Maanens Lys fremstilles, ned over Scenen. Til højre i Billedet ses Jerngelænderet, der afgrænser Broen ud mod Scenerummet, og omkring dette er „Trækkene" knyttede, de Tove, hvori Bagtæpperne og Mellemtæpperne hænger. Flere af disse ses hænge ned over Scenen, til højre i Billedet, og foran til venstre i Billedet ses en af Brandvæsenets Haandsprøjter staaende paa selve Broens Tremmegulv. — Vi stiger nu op paa den næste Bro, forsvinder gennem en lav Jerndør ind paa et Snedkerværksted og staar et Øjeblik efter oppe paa Teatrets Tag ud imod Gl. Kongevej med den herligste Udsigt ud over Søerne og ind over den gamle By. En lille Trappe fører op til en skjult Dør i Kuppelen, og vi er

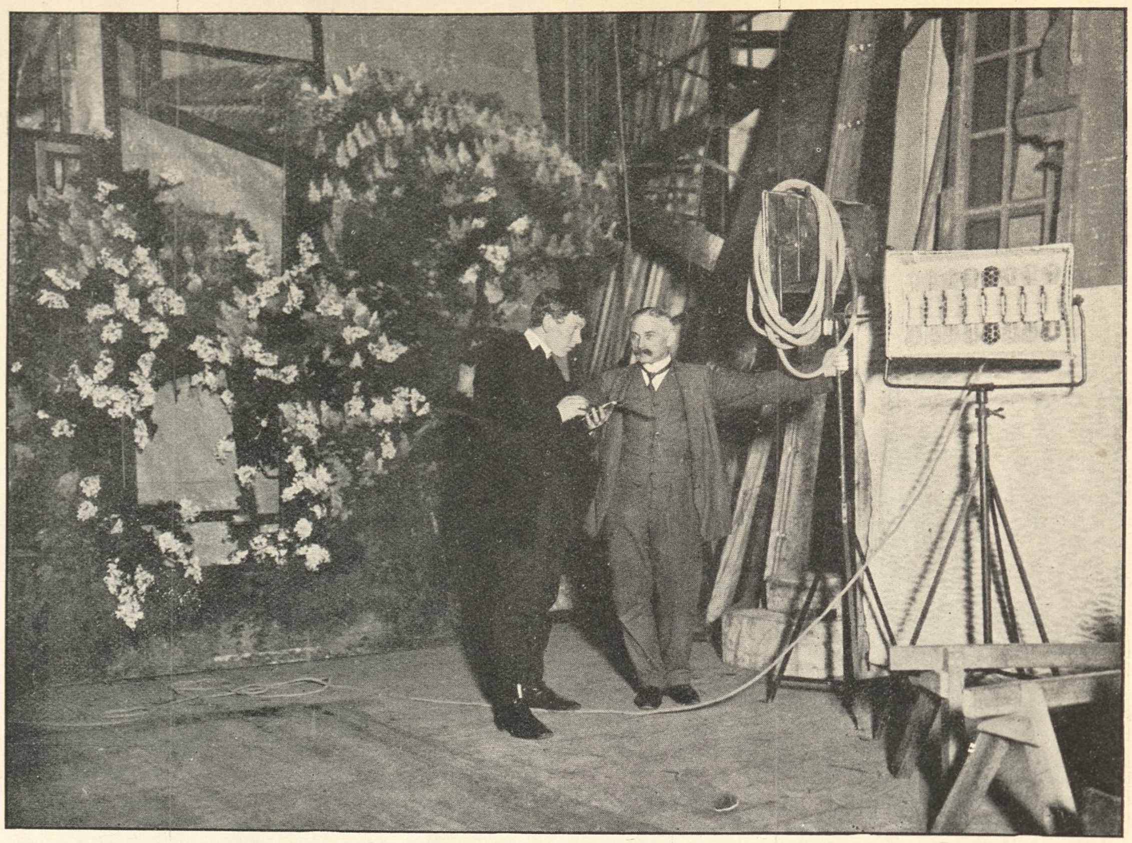

Maskinmester Hagemann staar paa Scenen lænet til en Riberbere og giver Rekvisitør Jacob Jensen Ordre.

inde paa Teatrets Malersal. Her tager vi vort syvende Billede.

Paa Billedet ser man Hr. Teatermaler Blom sammen med en Medhjælper ifærd med at male et Bagtæppe. Bagtæppet er spændt ud paa Gulvet, og Hr. Blom (i blaat Jakkesæt), staar med en lang Pensel og gør sig mange Mils Perspektiv underdanig paa faa Minutter. Paa Baggrundsvæggen hænger Skitser til nye og gamle Dekorationer, og lige til venstre for Hr. Blom, i Højde med hans Skulder ses et lille Dukketeater, en Dekoration udført en miniature, saaledes som Teatermalerne altid gør, inden de giver sig i Lag med den store, for paa Forhaand at have et Begreb om, hvordan Dekorationen vil komme til at virke paa Scenen.

— Vor Vandring er nu egentlig endt, og Hr. Lumbye vil lige til at føre os ned ad den Trappe, hvis Gelænder ses til venstre paa Billedet, for ad en smal Løntrappe at bringe os ned paa Tilskuerpladsen, da han pludselig kommer i Tanker om Skræddersalen, — den maa vi have med. Saa gaar vi atter ud paa Taget, balancerer os paa smalle, smaa bitte Jerntrin udenom Kuppelen, til vi er ovre paa Siden ud imod Vesterbrogade, og her forsvinder vi imellem et Par Skorstene eller Luftkanalrør ned gennem en Faldlem, ned ad en ny Vindeltrappe, og er pludselig vis à vis Hr. Garderobeforvalter Heglund, der som den flittige Skrædder, han er, sidder oppe paa sit Bord og syer, medens hans Frue er ifærd med at ordne en Del af Teatrets Garderobe.

Ja, nu har vi altsaa pillet ved Mekanismen, gid det nu ikke maa betage Publikum Illusionen for meget!

Chat-noir.

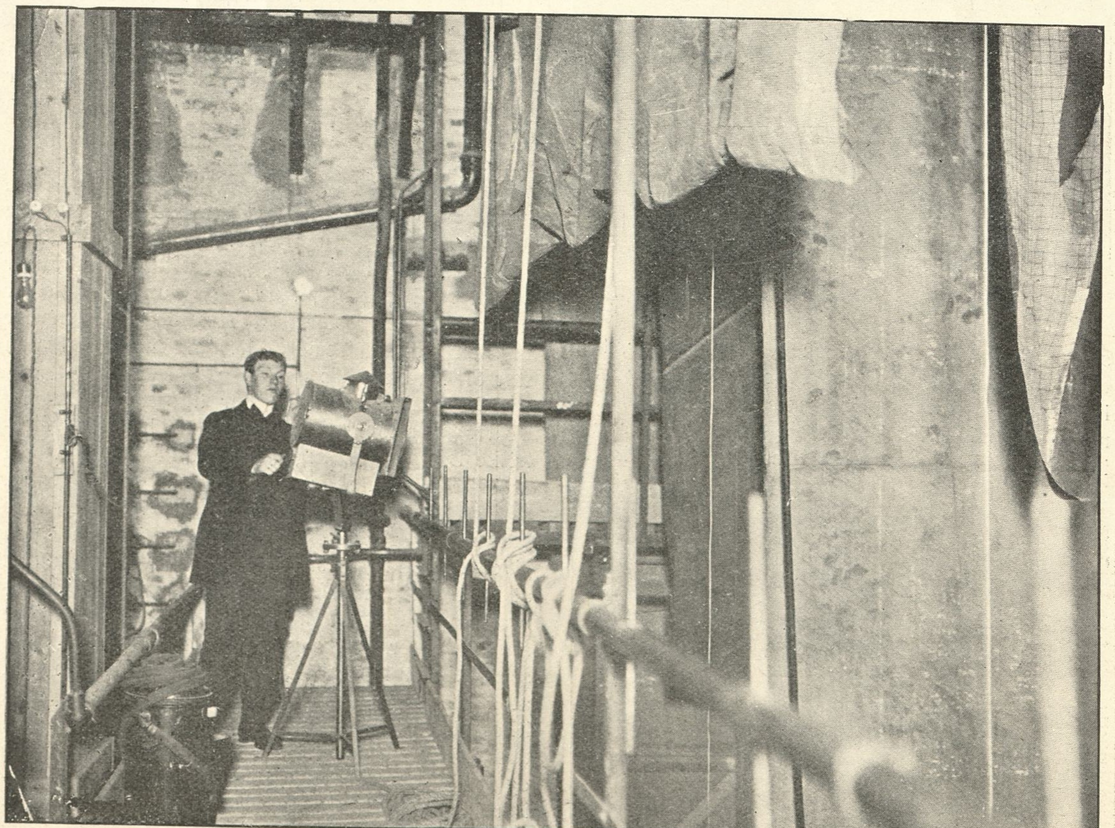

Paa første Bro; Maanelyset sendes ned paa Scenen imellem alle Tæpperne.

Scenens Hemmeligheder.

V. Naar Enden er god — —

Det gælder paa et Teater mere end noget andet Sted, at alt afhænger af Afslutningen. Mangt et daarligt Stykke er bleven reddet ved, at den sidste Scene indeholdt et vittigt Indfald, en fyndig Moral — eller blot et virkningsfuldt Farcetrick eller en grov Folkekomedie-Afstraffelse af de slette og Belønning af de gode.

Paa den anden Side er mere end ét betydeligt scenisk Arbejde strandet paa, at Resultatet ikke tilfredsstillede et Gennemsnitspublikums Instinkter.

Men den tilfredsstillende Afslutning behøver ikke at være lys. En tragisk Begivenhed kan meget vel udløse den primitive Retfærdighedstrang, der besjæler ethvert Publikum.

Og en Afslutning, der i og for sig stemmer med Publikums Fordringer, kan forekomme banal og flov, naar den falder altfor selvfølgelig. Det er i Forberedelsen, Dramatikerens største Kunst ligger, rent teknisk taget. Ethvert Stykke er som en Ligning, der naturligvis maa „gaa op", men paa en saadan Maade, at Tilskuerne ikke paa egen Haand kan regne sig til Resultatet.

Kun én Stemning maa ikke raade ved Tæpfaldet: Usikkerhed! Forfattere, hvis Stykker har endt med et Spørgsmaalstegn, kan tale

Teatermaler Blom paa Malersalen i Færd med at male et Bagtæppe.

med derom. De er blevet overvældede med Breve, hvori man privat og forarget krævede dem til Regnskab.

Og navnlig maa Stykket ikke aabne Udsigter til nye Konflikter. Jeg ved en Forfatter, der vakte Misnøje ved at lade sin Hovedperson i sidste Akt udvandre til Amerika. Folk forlanger sandelig i et saadant Tilfælde at faa Besked om, hvordan det saa gik ham derovre; de vil have Amerika med for deres Penge.

Ikke desto mindre har den usikre Slutning spillet en betydelig Rolle gennem Tiderne. Hos Oldtidens Digtere findes den jævnlig, men da Værkerne var dramatiske Fremstillinger af kendte Gude- og Heltesagn, var de paa en Maade bundne af disses Forløb, og Tilskuerne kunde selv udfylde de Rubrikker, som de lod staa tomme. En indre Grund var det episke Drag, der er umiskendeligt endnu hos Sophokles og kun tildels overvundet hos Euripides.

Endnu i Shakespeares ældre Ting findes det; de virker mere fortællende end dramatisk.

Men Molière fornam Nødvendigheden af en tilfredsstillende Slutning. Han tager det imidlertid ikke saa nøje; vil Regnestykket ikke føre til et gunstigt Facit, saaledes som det er opstillet, saa laaner han én, som hedder den Tier, han havde Brug for. Det klassiske Eksempel er „Tartuffe“, hvor Kongebudet griber ind og klarer Ærterne.

Senere blev det et Hovedproblem i Dramaturgien, hvorledes Slutningen skulde hidføres. Mindre dog i Lystspillet end i Tragedien, hvor Skæbnebegrebet blev en Yndlingskæphest for alle Teoretikere.

Indtil Henrik Ibsen, der i saa mange Retninger har taget den antike Tragedie til Mønster, atter indførte, hvad man med et Slagord kaldte „Spørgsmaalstegnet“.

Hos den store Mester kan dette Spørgsmaalstegn virke befrugtende. Det sætter Tilskuernes Fantasi, deres Tanker og Følelser i Svingninger, der holder sig længe efter, at de har forladt Teatret.

Men Betingelsen er, at Digteren har formaaet ikke blot at vække en venlig Interesse for den Kreds af Mennesker, som han har fremstillet paa Scenen, men ogsaa at fylde dem med en Følelse af deres Skæbners store og varige Betydningsfuldhed.

Derfor har de mange Efterlignere, der traadte i Ibsens Spor, for det meste haft Uheld med sig — og navnlig, naar Usikkerheden i det Resultat, de kom til, skyldtes en menneskelig og kunstnerisk Usikkerhed hos dem selv.

Thi Scenens Væsen er Liv, Styrke, Klarhed. Den, der ikke formaar at træde fast paa de skraa Brædder, vil uvægerlig falde.

Albert Gnudtzmann.

Norsk teater.

Kristiania i November.

Det har været en slunken sæson. Norsk teater befinder sig endnu i rekonvalescensen efter den store og hergende operetteepidemi.

Nationalteatret førte epidemien til landet og gav den med sine vilde opførelser av „Den glade enke“ dens haardnakkede og tøilesløse karakter. Nationalteatret er det ogsaa, som haardest har faat undgjælde for epidemiens virkninger.

Naar et teater med Nationalteatrets tydelig uttalte formaal en hel dyrebar sæson har ligget aldeles under for ukunst og dilettanteri, kommer der uvægerlig en lang og ond straffens tid, da alvor og ærlig kunst ikke vil trives i dets hus og ikke blandt dets publikum. Der skal gaa en tid, før muserne — de ømskindede, fornemme og flygtige damer — atter vover sig ind over tærskelen til det hjem, hvorfra de saa grundig med høie varietéspark og de skamløseste vitser er er jaget ud.

Nationalteatret har lagt for dagen den ærligste stræben for at kravle sig op med sit publikum fra operettens avgrund. Det staar paa nippet til at vinde sig sin position tilbage, det har vekslet med operaer, engelske lystspil og franske paradekomedier, en sjælden gang en norsk nyhed, men dets arbeide og stræv har mest havt karakteren av nervøs forsøgsdrift, de kunstnerisk helt forsvarlige forestillinger har været spredte, ak, saa spredte fænomener.

Vilhelm Krag har som teaterchef havt uaar at kjæmpe med. Selv „Bygmester Solness“ — selv Johanne Dybwads Hilde — de faldt begge til jorden, ilde tilredte. Vilhelm Krag er den mand, som er skabt til at seile med silkeseil i medbør, allerhelst i maaneskin med mandolin ombord. Og uaarene trættede ham hurtigt ud; men han giver dog sin afløser en bedre situation end den, han selv fik. Halfdan Christensen, den ny chef, staar nu paa et fast og prøvet grundlag, han staar som den unge erobrer, som har tat lærdom af de faldne føreres feil og forsøg og bør vide, hvor kræfterne skal sættes ind.

Den lokale operetteepidemi er ebbet ud, operetten har igjen trukket sig tilbage indenfor sine behørige grænser. Og det er tydelig, at Kristiania publikum føler sig som en rekonvalescent med trang til kraftfuldere og solidere kost. Nationalteatrets repertoire og dettes modtagelse har delvis vist det. Fahlstrøms teater har ganske særligt givet vidnesbyrd derom; det instituerede sig som operettens hus fremfor noget andet, men har i denne sæson havt sine mest bemærkelsesværdige successer paa brede folkelige stykker som Vilhelm Krags „Baldevins bryllup“ og Gustaf af Geijerstams bondelivsimitationer „Jan Anders og Lars Anders“ og „Per Olsson og kjærringen hans“. Det livlige Centralteater fortsætter efter sit program og lever i en evig succes med operette og lystspil i smagefig blanding, men ogsaa hos dets publikum synes talespillet lidt efter lidt at vinde sit terræn igjen.

Garderobeforvalter Heglund og Frue paa Skræddersalen.

Fra Nationalteatret i Kristiania. Knut Hamsuns: „Livet i Vold". (Anden Akt)
Harald Stormoen som Frederiksen. Berent Schanche som Fætter Theodor. Gustav Thomassen som Geburtsdagsbarnet, Oldingen Gihle. Halfdan Christensen som Blumenschøn. Fru Ragna Wettergreen som Fru „Konge Juliane" Gihle. August Oddvar som Løjtnant Lynum og Egil Eide som den hjemvendte Nabob Bast.

Ind i denne situation, der er halvt dvale, halvt nyt liv, kom Knut Hamsuns skuespil „Livet ivold" som den største sensation.

Der gik forud for dets opførelse en snev af den forventning, som feberagtig bredte sig i gamle dage indunder de ibsenske premièrer. Og der blev, straks det spilledes, en saadan larm og heftig meningsudveksling, at en erfaren iagttager allerede deri vilde ha seet beviser for dets livsgyldighed, dets kraft og originalitet. Saa sterkt desorienterede det publikum, at skjønt det i sin grund er lidenskabelig og indtrængende moraliserende, reiste den bedsteborgerlige halvdel af tilhørerne sig og peb og hyssede af sin prøvede dyd og sine lungers fulde kraft. Det var — uden at jeg helt ud vil sammenstille de to stykker — en vor tids reprise paa „Gengangere"s modtagelse. Selv ikke apathien paa enkelte sagkyndige hold udeblev. Var der ikke engang en fremragende kritiker, der skrev, at „Ibsen er et nul?" Var der ikke en anden, paa sine omraader høit fortjent teaterkritikus, som skrev engang, at det eneste, som kunde afvinde ham nogen interesse, ved „Vildanden", var spørgsmaalet, om den skulde nydes med mayonnaise eller skarp sauce til?

„Livet ivold" er et digterisk bredt og stort opgjør med det livsødende liv, det uhyggelige udhulende, men udvendig festlige parforceliv, som mest typisk i vort samfund repræsenteres av varietélivet, hotelranglerne, og de verdener, som grænser op dertil. Ikke saa, at der er faret nogen teolog i Hamsuns pen, han indrømmer det liv al dets fest og glans, men han besnæres ikke længer deraf, han viser os det fra vuggen til graven, dets muntre opsang, dets pludselige uhygge, dets kaos af dødens klamhed og skoggerleende liv.

Det begyndte med en vogn med kongekrone udenfor skjønne Julianes dør, det ender med en neger. Fru Ragna Wettergreen spillede „Konge-Juliane", der vi møder hende, rigt og borgerlig gift, paa hendes mands 70-aars fødselsdag, selv er hun 40—45 aar, ikke længere egentlig attraaværdig, men des fuldere selv af geschæftig, vildt og sygt flakkende attraa. Hele stykket spænder ikke over længere tid, end det tar at spille det, og vi følger hende i den overgang, den krise, det koster hende at renoncere paa de hvide mænd og engagere den sorte neger til sin husvalelse, al selvhævdelses ophør og slut. Stykkets indre dramatiske stigning og spænding ligger stærkt og fortættet i denne krise og dens udvikling. Fru Wettergreen spillede skikkelsen for ualvorlig efter stykkets mening, men med en styrtende rigdom, en overdaadig morskab med pragtfulde utbrud snart av hetærens raa fortvivlelse,

Billedhugger Tegners Udkast til Danserinde-brønden.

snart av en træt kones satte og platte fornuft. Hun har aldrig spillet friere, saa glimrende og broget, det var hele kvindekjønnets kaos hun med overlegen og lystig kunst førte frem. Men som farce, det, som er skrevet som tragedie.

Mod Konge-Juliane staar Fanny, ligesaa ung og lys og ren, som den anden er nedtrampet og tilskidnet av livet. Hun blev nydelig spillet af frøken Doris Johannesen. Midt i al den festlige kynisme er hun et streif af sentimentalitet fra Hamsuns inderste hjerte, han lyser velsignelser over hende. Fuld af uspildt livsvarme og ubevidste længsler, umistænksom og hjertegod, samler hun alle stykkets mænd uvilkaarlig om sig som en garde.

Hr. Gustav Thomassen som det gamle geburtsdagsbarn, tossende og spankulerende omkring i sin tilslørede alderdom. Hr. Halfdan Christensen som Konge-Julianes nærige og hovmodig-brutale elsker og Fannys forlovede. Hr. Egil Eide som den hjemvendte nabob med fest og liv og død til følgesvende. Hr. Harald Stormoen som den engang feterte, nu frygtelig forsofne musikus og caféorkesterdirigent. Og Hr. August Oddvar som løitnanten med den her i vort proceskære land enestaaende smag for dueller med virkelig ladte revolvere . . . De stod alle godt og fast i billedet. Saaledes som Nationalteatret farcemæssigt havde valgt at spille det.

Stykkets svaghed er den anden akt af de fire. Den sinker kun udviklingen, slapper interessen og forfladiger helheden; skjønt ogsaa den er rig paa det springske Hamsunske vid, som bluser og blinker allevegne gjennem hele stykket. Lod forfatteren dens indhold absorberes af de andre, vilde store ting for scenesuccessen være sikret. Første, tredie, særlig fjerde akt er fint og fast og frit formet med deres spil af legende, tilsyneladende tilfældighed, romanens mangfoldighed, men uden overlæsselse, og med den maalbevidste stigning og samling om hovedtanken og hovedpersonen. Et let og virkeligheds-nært strøg af symbolik, sætter fantasien isving om en og anden scene og gir rum for fortolkninger. Der er i særlig de to sidste akter scene efter scene af sær og højspændt dramatisk virkning.

Norsk dramatisk literatur er gjennem „Livet ivold" blevet et djervt og livsfrodigt skuespil rigere. Der kommer ikke mange af dem fra bygderne heroppe nutildags! Og norsk teater er blevet en stor rolle rigere, et fysiognomi, som altid vil huskes blandt de merkeligste og mest levende i norsk menneskefremstilling.

Chr. Gierløff.

TRE PRIMADONNAER.

For en By paa Københavns Størrelse, og med saa mange Teatre, som vi har, er det, kun at have tre Primadonnaer egentlig lovlig lidt. Det er da ogsaa kun tilfældige, uheldige Omstændigheder, der har sat Navne som Oda Nielsen, Emma Thomsen og Anna Larsen udenfor de Aktives Rækker, og bragt os i den ejendommelige Kasus, at vi paa Københavns otte Scener kan nøjes med én Primadonna, Fru Bloch, som kun spiller forholdsvis lidt, og to, Fruerne Betty Hennings og Nansen, der kun optræder sporadisk som Gæster. Saa meget større er naturligvis Glæden, naar disse tre Kunstnerinder viser sig paa Scenen, og saa mange Lovord høster de, at der ikke findes et eneste, der endnu ikke er anvendt.

Betty Nansen,
f. 19. Marts, som Datter af Skuespillerparret Frederik og Marie Müller; debuterede paa Casino den 17. August 1893 som Dora; ved Casino 1893–1894; Studierejse 1894—1895; ved Casino 1895–1896; ved det kgl. Teater 1896—1899; ved Dagmarteatret 1899–1903; ved Folketeatret som Direktrice 1903—1905 og som Gæst 1905—1907; ved det kgl. Teater 1907—1910; Gæst ved Dagmarteatret 1910–1911; M. I. og A. 1907.

Betty Hennings,
f. den 26. Oktober i København som Datter af Restauratør Schnell; kom paa Balletskolen 1858; optraadte første Gang 1861 i „Ludlams Hule"; debuterede som Skuespillerinde som Agnes i „Fruentimmerskolen" 1870; ved det kgl. Teater 1858—1908; Gæst ved det kgl. Teater 1908—1910; F. M.; optraadt som Gæst i Berlin, Prag, Stockholm og Kristiania.

Anna Bloch
f. 2. Februar i Horsens, som Datter af Dr. Lindemann; Elev af Professor William Bloch; debuterede den 4 September 1885 som Titania i en „Skærsommernatsdrøm" paa det kgl. Teater; ved det kgl. Teater 1885—1910; M. I. og. A. 1910.

P. E. Lange-Müller.

1850 — 1. Decbr. — 1910.

Den 1. December maa af enhver, der elsker dansk Musik, føles som en Festdag. Paa den Dag vil der fra Tusinder af Mennesker hele Landet over blive sendt venlige og taknemlige Tanker til den Mand, hvis Navn staar over disse Linjer, og som ubestridt staar som Danmarks betydeligste nulevende Sangkomponist. Peter Erasmus Lange-Müller fylder nævnte Dag 60 Aar, den Alder, som man i vore Tider særlig har valgt til at hylde Nationens betydeligere Mænd og Kvinder, og den stilfærdige Mand, der fremfor alt elsker Privatlivets Fred, vil ikke undgaa at blive fejret, og da ikke mindst med Musik. Vi andre kunne kun være glade ved at faa Lejlighed til at stifte eller forny Bekendtskabet med flere af hans større Orkester- og Korværker, og ved at give Møde til Koncerterne faa Lov til at vise vor Glæde og Taknemlighed for det meget skønne og gode, Komponisten har skænket os i de snart 40 Aar, der er forløbne, siden Fremkomsten af hans første Værk.

Hvis man vilde spørge en Række Mennesker om, hvilket der er Lange-Müllers folkekæreste Arbejde, vil Svaret for en overvejende Del blive: „Der var engang". Og der er næppe Tvivl om, at det var Musiken til Drachmanns Æventyrskuespil, der for den store Almenhed først gav Lange-Müllers Navn den Klang, det nu har, saaledes, at man kan sige, at Drachmanns Stykke næppe uden denne Musik havde opnaaet det enestaaende Sceneheld, der har gjort det til et Nationalstykke ved Siden af „Elverhøj". Enhver, der kender „Der var engang", ved ogsaa, hvor ypperlig Musiken føjer sig sammen med Situationerne: først den morsomme Rococo-Imitation i „Taffelmusiken", afbrudt af „Prinsens Ankomst" — man tvivler ikke et Øjeblik om, fra hvilket Land denne Prins kommer! Saa de karakteristiske Zigøjnerviser, den bedaarende, maaneskinsmættede Serenade, den sirlige Hyrdevise med sit Spinet-Akkompagnement og saa fremdeles, lige til

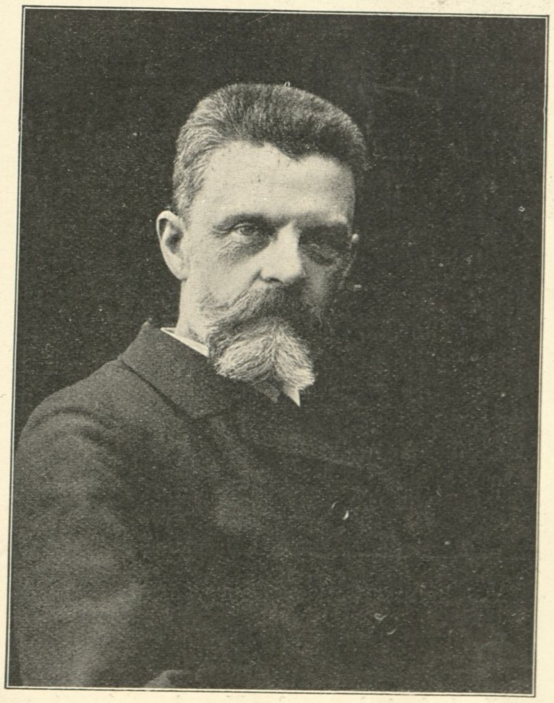

Komponisten P. E. Lange-Müller.

Midsommervisen, som var den, der den første Aften slog Hovedet paa Sømmet og fastslog Successen.

Foruden de fire Operaer: „Tove" „Spanske Studenter", „Fru Jeanna" og „Vikingeblod" har Lange-Müller skrevet Musik til en Del Skuespil, hvoraf her særlig skal nævnes den fortræffelige, orientalsk farvede Musik til Drachmanns „Ved Bosporus."

Lange-Müller, hvis Helbred desværre ikke har været stærkt, har foretaget mange Rejser i Udlandet, væsentlig for sin Sundheds Skyld, og disse har ogsaa sat deres Spor i hans Værker. Dette gælder f. Eks. om de fine, firhændige Klaverstykker „Meraner-Reigen" og den smukke Orkestersuite „Weyerburg", der begge er blevne til under gentagne Ophold i Tyrol, hvorimod hans friske Ungdomsværk „Alhambra" er komponeret under Indtryk af Læsningen af Chr. K. F. Molbechs „En Maaned i Spanien". Lange-Müller har ikke selv besøgt Spanien.

Da der i 1888 skulde bruges en Kantate til Aabningsfesten ved den nordiske Udstilling, blev det Lange-Müller, der skrev Musiken, og han skabte et Værk, der staar fuldt paa Højde med Hartmanns og Gades betydeligste Korværker, og som senere gentagne Gange er opført og modtaget med den Begejstring, som dette skønne Værk fortjener. Forskellige andre større og mindre Korværker har L.-M. skrevet. Her skal nævnes den populære Serenade „Kornmodsglansen" og det sidste Arbejde af denne Art opført første Gang i Cæciliaforeningen for to Aar siden): Prolog og Epilog til Blaumüllers „Agnete og Havmanden", vist noget af det genialeste og mest betydende af af denne Art, som dansk Tonekunst har frembragt.

Paa de forskelligste af Musikens Omraader har Lange-Müller frembragt skønne og betydelige Værker; der findes f. Eks. en Violinkoncert, en Violinromance, en Trio for Piano, Violin og Violoncel og en Række Klaverstykker; men det er dog som Sangkomponist, at Lange-Müller har og vil faa sin største Betydning, idet han har tilført den danske Romance en Række Værker, der vil leve længe paa Folkets Læber ved Siden af vore bedste ældre Sange. Det vilde tage alt for megen Plads op at nævne alle de Sange, der kunde have Krav paa at blive fremdragne, lige fra hans Opus 1, de fine „Fem Sange af Sulamith og Salomon"

til hans allersidste. De fleste af vore Digtere (Drachmann, Recke, Kaalund, J. P. Jacobsen, Molbæch, Holstein m. fl.), er mesterligt behandlede af Lange-Müller, men i ganske særlig Grad er hans Navn som Romancekomponist knyttet til Thor Lange, af hvis Oversættelser og Bearbejdelser af fremmed Folkepoesi (særlig slavisk) han har sat en hel Række i Musik og her frembragt nogle af sine skønneste og mest folkekære Sange. Sange, som „Skin ud, du klare Solskin", „Silde den Aften", „I Würtzburg", „Højt op i Fjeldet", „En Rand af diset Hede" o. m. fl. er jo kendte af alle syngende og sangelskende Mennesker i Danmark. Og saaledes kunde man nævne mange flere.

Det kunde være fristende at omtale endnu flere af Lange-Müllers Værker, men det vilde nemt blive til en Fortegnelse over næsten alle hans Arbejder. Dette skal ikke være hverken nogen Biografi eller Karakteristik af Manden, men kun en lille Røst i det store Kor af Taknemlighed, der højlydt eller i det stille, offentlig og privat vil ombølge det fine og stille Menneske, den store Komponist paa hans Festdag.

—d.

Kapelmester Hans Seeber v. d. Flue. Operasanger Johannes Fønss. Operasanger Salenius.

Parsifal i Aarhus.

Aarhus vil frygtelig gerne være „med". Byen har sin private, ganske elskværdige, men noget grønne og forslugne Forfængelighed, der stundom giver sig nogle storlemmede, ikke helt beherskede Udslag. Men Kræfter er der i Sulet, og naar de brydende Safter ledes ad rigtige Baner, kan der ske ret forbløffende Ting.

Opførelsen af Parsifalbrudstykkerne i Aarhus Domkirke var af denne Art. Man kan sige, at Aarhus kom noget uforskyldt til denne Herlighed, aldenstund det var den unge, tyske Kapelmester Hans Seeber v. d. Flue, som med utrættet Ildhu drog Læsset, stampede Legionerne frem af Mulden og slog an til en Sejr, der to Søndage i Rad fyldte Danmarks længste Kirkerum med de 3—4000 Sjæle, det kan sluge. Men Lampens Aand svævede dog altsaa over Vandene, og som den Aladdin, der gav Kraften Form, blev Hr. Flue rettelig hyldet med Laurbær og en skønne Sølvpokal, der rummed røden Guld.

Af de talrige, som trolig slæbte Sten og Skærv til Værket, maa vi nøjes med at forestille Solisterne, D'Hrr. Salenius (Parsifal), hvis Heltetenor under Hr. Viggo Forchhammers videre Vejledning vel skal lade høre fra sig, og Johannes Fønss (Gurnemanz), der længst er en god Bekendt af Maskens Venner, og som senest ved en to Maaneders Turné har gjort det meste af Halvøen usikker, saa at ogsaa de brave Jyder for en Stund vil bevare ham i kærlig Erindring.

Børge Falkman.

Operasanger Johannes Fønss og Pianisten Georg Jespersen.

Vi bringer i Dag et Billede af Operasanger Johannes Fønss og Pianisten Georg Jespersen. Hr. Fønss, der nu rejser til Italien, og derfra til Covent Garden i London, har i sin Ferie, netop nu tilendebragt en stor Provinsturné, hvor han sammen med den bekendte og udmærkede Pianist Georg Jespersen har givet Koncert i en c. 25 Musikforeninger — overalt under stor Jubel. Hr. Jespersen, der har haft den vanskelige Opgave at foredrage Klaversoloerne, har alle Vegne høstet stor Anerkendelse for sit fortræffelige og intelligente Spil, ligesom hans Akkompagnement til Sangnumrene fremhæves som meget femragende.

Johannes Fønss. Georg Jespersen.

I Anledning af „Ungdomsleg".

Det kgl. Teater har købt Skoleinspektør Leth-Hansens Skuespil af Dagmarteatret.

Paa dette Teater opførtes Stykket i Slutningen af Halvfemserne og havde en Succes. I Løbet af to Sæsoner spilledes det mere end et halvt Hundrede Gange.

Oprindelig udførte Schyberg Hovedrollen, der ogsaa var skrevet for ham. Stykket, der opførtes anonymt, satte Københavnernes Gætteevne paa en haard Prøve.

Men Forfatteren havde været forsigtig, selv hans Korrespondance med Teatret havde han ladet gaa via Kallundborg. Dog alle Rygter samlede sig mer og mer om Hr. Leth-Hansen, om hvem man vidste, at han var Schybergs Plejefader.

Og saa maatte han jo ogsaa en Dag lægge Navnet til.

Hr. Leth-Hansen debuterede dog ikke med „Ungdomsleg".

Ældre Teatergængere vil endnu fra midt i Firserne huske „Hannibals Ungdomsbedrifter", der med Hr. Olaf Poulsen i Hovedrollen gav det kgl. Teater en Række fulde Huse.

Ogsaa den Gang optraadte Hr. Leth-Hansen anonymt og det var ikke faa, der fik Skyld for at være Ophav til Hannibals gale Streger. Om det saa var gamle Prof. Scharling, Forfatteren til „Nøddebo Præstegaard" nævntes han som Forfatteren.

„Hannibals Ungdombedrifter" er nu skrinlagt, og dets Forfatter ser i Dag paa det som en af sine Ungdomsbedrifter.

Naar det kgl. Teater nu har købt „Ungdomsleg" er det, efter hvad vi erfare, for at spille det en Gang henad Foraaret.

Tilfældet er sjældent, men ikke enestaaende, thi i Fjor, saa vidt vi erindre, købte det kgl. Teater Sven Langes „En Martyr".

Hr. Leth-Hansen er en meget beskeden Mand, saa beskeden, at da vi henvendte os til ham og bad om nogle Udtalelser i Anledning af Salget, ønskede han ikke at sige noget derom.

Det fremgik af hans Ytringer, at han ikke ønskede at fremtræde for Offentligheden i anden Egenskab end som Skoleinspektør.

Dog hvorfor saa tilbagetrukken? Foregaar hans Overordnede selve Skoledirektøren, Prof. Sophus Bauditz ham ikke med et godt Eksempel, og behøver hans Kollega Ingvor Bondesen at skamme sig ved sin literære Virksomhed?

Hr. Leth-Hansen er en af de faa Forfattere, der ikke render Teatret paa Dørene, mens Prøverne paa hans Arbejde staar paa, og naar Premièreaftenen kommer, saa bliver han siddende hjemme i sin Stue i Øster Farimagsgade, som om det Hele slet ikke vedkom ham.

Og det mener han nok ogsaa. For er Stykket først afleveret til Teatret, saa har Hr. Leth-Hansen kastet sin Forfatterham og er, som før, kun Skoleinspektør. — Tilmed en dygtig Skoleinspektør.

M. K.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.
Trykt i A. Rosenberg's Bogtrykkeri.
Klichéer fra Dansk Reproduktionsanstalt.
Speciel Fotograf Julius Folkmann.

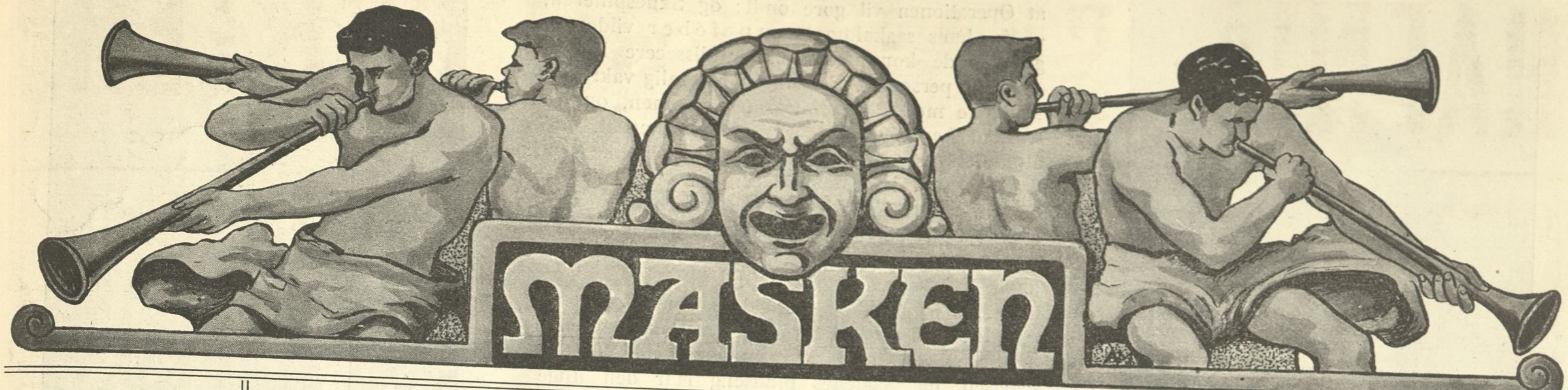

1STE AARGANG | LØRDAG DEN 10DE DECEMBER 1910 | NUMMER 11

Betty Hennings.

Johanne Louise Heiberg forlod den kongelige Scene i Aaret atten hundrede og fire og treds. Hun lagde den tunge, røde Purpurkaabe hen over det gyldne Tronsæde, bredte Hermelinet hen over Scepteret, som skjulte hun det for Verdens Øjne, og gik, med sænket Hoved, ned over Tronens skønne Trin. En Dronning havde ophørt at regere, og der gik en Hvisken og en Spørgen gennem Folket: „Hvem griber nu Sceptret? Hvem lægger nu Diademet over sin fyrstelige Pande?“ Saa gik der seks lange Aar. Der kom ingen Dronning! Purpuret begyndte at falme, Hermelinet gulnede, det kongelige Skrud begyndte at se en Smule vel historisk ud. Men pludseligt en Aften skete Underet! Til hele Befolkningens store Forundring viste en purung og yndefuld lille Prinsesse sig helt oppe ved Siden af den ærefrygtsindgydende Trone. Hun stod og lyste dér, og hun saa nok saa selvbevidst ud, og hun havde blaa Øjne, af en rent ud æventyrlig Skønhed. Men hun lignede mere en Prinsesse end en Dronning, og hun havde slet intet af den store Johanne Louises dunkle Mystik over sin sirlige Gratieskikkelse.

Prinsessen hed Betty Schnell.

„Nu ønsker j e g at regere!“ sagde hun med sin forunderligt sølvklare Stemme. „Vil De bringe den gamle Purpurkaabe bort! Der er Møl i Hermelinet, og den trevler alle Vegne forneden. Giv den store Johanne Louise hendes Scepter, jeg ønsker at regere u d e n Scepter! Men Diademet vil jeg bære! Man bringe mig Diademet!“ Det blev bragt, en Smule uvilligt, og det laa paa en hvid Silkepude. Et forunderligt Smykke, kun en Guldring, med tolv Firkløver i grøn Emaille. Saa begyndte da det nye Regimente, og som Aarene gik, indsaa Befolkningen mere og mere, at det slet ikke var til nogen Skade, at det gamle Purpur ikke benyttedes mere. Og Scepteret savnedes slet ikke.

Men i Diademets tolv Firkløvere straalede og funklede nu tolv pragtfulde Diamanter. Og de havde alle Navne, som Minder om Kunstens Sejre. Der var én, der havde et rosenrødt Skær, den hed naturligvis „Rose“, og en anden, der havde en dybere Funklen, hed „Nora“. En tredje flammende gult som en lille Sol, en fjerde blaanede som en fjern Stjerne, den hed „Cordelia“; der var én, der hed „Maria“ og én „Silvia“.

Men skønnest var dog den, der lignede en brændende Taare i et bedrøvet Barneøje, den, der hed „Hedvig“. Den skjalv og lyste i sin dæmpede Funklen — Taaren i sit grønne Firkløverblad.

Det Diadem er ogsaa det danske Folks Smykke; det vil aldrig miste sin Straaleglans!

Svend Leopold.

Fru Betty Hennings og Direktør Henrik Hennings i deres Hjem. J. Laurberg & Co. fot.

Betty Mathilde Hennings der den 13. Dec. fejrer 40 Aarsdagen for sin Debut som Skuespillerinde, blev født i Kbhvn. 26. Okt. 1850 som Datter af Restauratør Schnell og Hustru Sophie f. Schmidt.

Kom 7½ Aar gl. i det kgl. Teaters Balletskole under B r o d e r s e n s Vejledning, tiltrak sig hurtigt B o u r n o n v i l l e s Bevaagenhed, saa han tog sig særligt af hendes Uddannelse og tildelte hende A s t r i d s Parti i „Valdemar“, hvorved hun 20. Novbr. 1866 vandt en glimrende Sejr.

Efter Høedts Opfordring og Undervisning gik Betty Schnell over til det reciterende Skuespil, debuterede 13. Dec. 1870 som Rose (Agnes) i „Fruentimmerskolen“ og vandt en ny straalende Sejr.

B. S., som den 25. Juli 1879 blev gift med Henrik Hennings, udnævntes 1. April 1884 til kgl. Skuespillerinde; havde i „Den kære Familie“ sin Afskedsforestilling ved det kgl. Teater 24. Maj 1908; er siden gentagne Gange optraadt som Gæst.

Ungdomsportræt af Fru Hennings.

Ungdomsportræt af Fru Hennings.

„Lampefeber".

Ordet L a m p e f e b e r anvendes i det almindelige Sprogbrug som Betegnelse for den Art af Nervøsitet, der føles hos Skuespilleren i det Øjeblik, han, belyst af Rampens mange Lamper, staar Ansigt til Ansigt med sit Publikum.

Ja, saa almengyldig er denne Betegnelse bleven, at Ordet L a m p e f e b e r ogsaa bruges til Betegnelse for Nervøsitetsfænomener, der er affødte ude i det praktiske Liv, men i deres Væsen ere analoge med Fænomenet hos Skuespilleren. Ordene E k s a m e n s f e b e r og L a m p e f e b e r bruges saaledes ofte iflæng, begge dækkende over den Nervøsitet, Eksaminanden kan føle, inden han begynder sin Vandring gennem Eksaminatores og Censores Skærsild, — — og utallige er de Tilfælde, hvor man til Betegnelse af et Individs pludselige Nervøsitet i en given Situation benytter Ordet Lampefeber i Mangel af et andet og mere koncist og forklarende Ord.

Fælles for alle disse Følelsesfænomener, som Ordet L a m p e f e b e r benyttes om, er, at de i deres Udspring er beslægtede med, om ikke endogsaa baserede paa, en A n g s t f ø l e l s e. Eksaminanden er a n g s t for, om han nu ogsaa kan sin Lektie; den Badende føler sig æ n g s t e l i g for at Vandet skal være for koldt; Forbryderen mærker A n g s t e n snære hans Strube ind, hver Gang han skal svare sin Dommer, for sæt de opdagede ham! — Tandpatienten er b a n g e for, at Operationen vil gøre ondt; og Skuespilleren, — ja, hans saakaldte L a m p e f e b e r vilde jeg gerne i de kommende Linier dissecere lidt.

Min personlige Erfaring har nemlig vakt min Mistanke mod dette Nervøsitetsfænomen, og jeg tror, at Lampefeberen er mere sammensat, end almindelig antaget, og i bestemte Tilfælde saa fjærnt fra at have sit Udspring i Angstfølelsen, at denne Form for Nervøsitet bør benævnes med et helt andet Navn, — eller ifølge Sagens Natur, L a m p e f e b e r bør retteligen betegne et ganske andet Følelsesfænomen end nu.

Maa jeg forklare mig lidt nærmere?

Idet den unge Aspirant første Gang betræder en Scene, for at aflægge en Prøve for Teaterledelsen, der saaledes pludselig faar den unge Aspirants Skæbne i sin Haand, — saa vil i de 99 af 100 Tilfælde den unge Aspirant være i

Merskumspibe med udskaaret Portræt af Fru Hennings, tilhører Frk. Hanna Bernburg.

aller højeste Grad betagen af den saakaldte L a m p e f e b e r. Selv om Aspiranten kan sine Roller bedre end sit Fadervor, vil han dog være a n g s t for at „gaa itu", og tillige vil han være a n g s t for enten ikke at spille godt nok efter Dommernes Mening, eller maaske ikke engang godt nok efter sin egen Mening. — Bliver saa Aspiranten rutineret Skuespiller, vil han rimeligvis i de 85 af 100 Tilfælde stadig gøre Bekendtskab med dette Nervøsitetsfænomen, blot maaske i endnu højere Grad, fordi han nu som fagudlært Skuespiller har faaet en Række Erfaringer for de Farer, der truer netop ham, naar han staar i Rampens Belysning. For én er det Memoreringen, der volder de største Farer. Han har maaske altid haft svært ved at lære Roller, og som Aarene er gaaet, og Hjernecellerne er bleven slidte, er det bleven vanskeligere. For andre er det en almindelig Angst for ikke, hver Gang de staar paa Scenen, at præstere deres Yderste. I disse Tilfælde vil den saakaldte Lampefeber melde sig hver Aften, de optræder. Men der gives jo lignende Tilfælde, hvor Skuespilleren kun en enkelt Aften føler dette Følelsesfænomen, og ellers gaar ganske rolig til sit Arbejde. Grunden kan da søges i, at han f. Eks. paa Grund af egen Sygdom, ved en Dublering, ved en hastig Indstudering, eller maaske ved Mangel paa Interesse for Opgaven og den deraf flydende Dovenskab ikke rigtig har „lært" sin Rolle, — og nu er han mod Sædvane angst for at „gaa itu". Det kan ogsaa tænkes, at han skal spille en Rolle, som han véd ligger udenfor hans Domæne, og nu er han usikker i sine kunstneriske Midler, og derfor angst for, at Rollen skal mislykkes, — eller maaske rummer Rollen en bestemt Situation, der dramatisk set er farlig, og derfor gør denne ham angst. Fælles for disse sidste Tilfælde er, at „Lampefeberen", saasnart den første Aften er vel overstaaet, enten straks, eller i Løbet af et Par Aftner forsvinder.

Endelig kunde jeg ogsaa tænke mig Tilfælde, hvor „Lampefeberen" pludselig meldte sig en Aften midt under Forestillingen, uden at Skuespilleren nogensinde før, i den Rolle ialtfald, havde været besværet af dette ubehagelige Følelsesfænomen. Grunden vil da oftest være den, at Skuespilleren i en Mellemakt har set ud gennem Tæppet og opdaget en eller anden i Teatret, hvis Dom han sætter særlig Pris paa, og nu er han angst, for ikke at gøre sine Sager godt nok.

Ungdomsbillede af Fru Hennings.

Ungdomsbillede af Fru Hennings.

1. Astrid i Balletten „Valdemar“. 2. Betty Schnell og Anna Scholl. 3. Astrid i „Valdemar“. 4. Astrid i „Valdemar“. 5. Claire i „Fabrikanten“. 6. Margarethe i „Faust“. 7. Yrsa i „Yrsa“. 8. Claire i „Fabrikanten“. 9. Judith i „Valgerda“. 10. Privatportræt. 11. Agnes i „Fruentimmerskolen“. 12. Privatportræt. 13. Hedvig i „Vildanden“. 14. Hedvig i „Vildanden“. 15. Prinsessen i „Der var en Gang —“. 16. Prinsessen i „Der var en Gang —“.

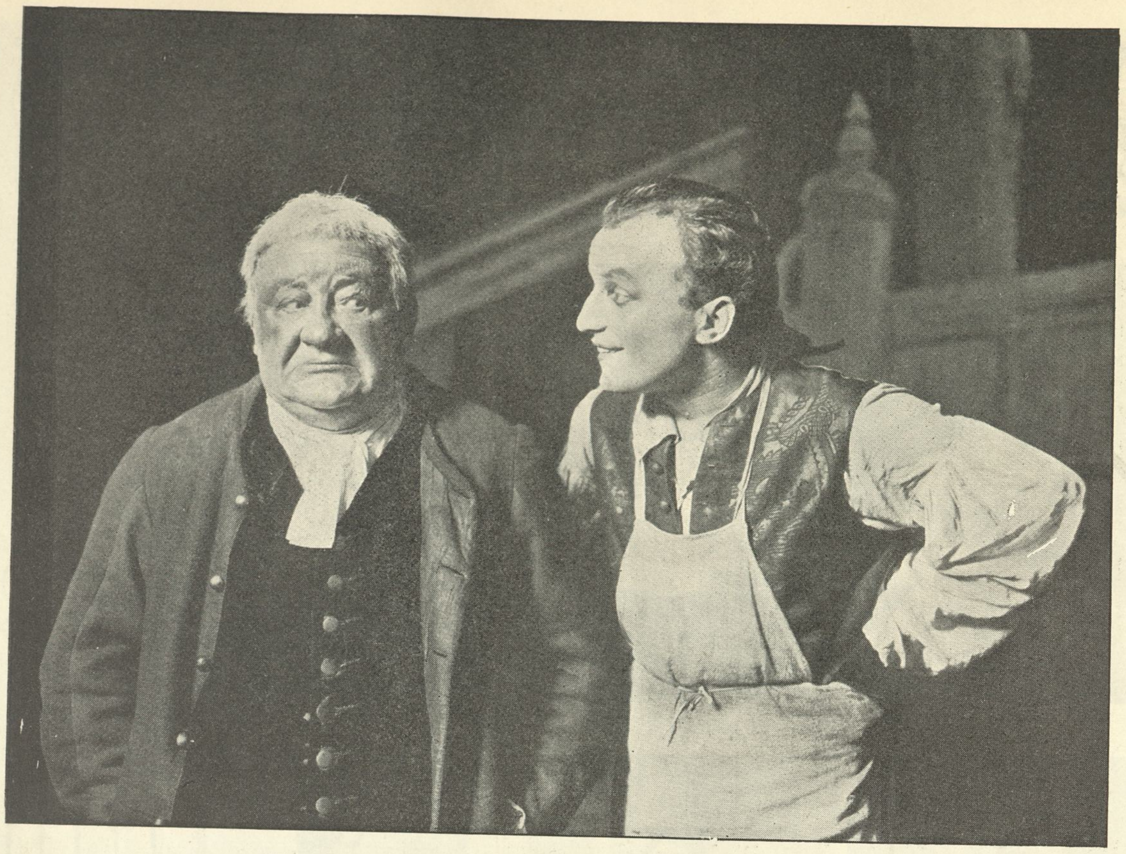

Barselstuen: Olaf Poulsen og Johannes Poulsen.

Jeg har ogsaa truffet Tilfælde, hvor en Skuespiller er bleven grebet af en uhyre Lampefeber, fordi han havde set én nede i Teatret, som var hans Uven, — og nu saa paa ham „med onde Øjne". — Ja, dette er kun nogle Eksempler, valgte iflæng, men naturligvis findes der uendelig mange Variationer for Lampefeberens Udspring. Men fælles for dem alle er Angstfølelsen, der har sin Rod i Respekten for Scenens Love og den Kunst, Skuespilleren udøver.

Ordet Feber svarer derfor ikke ganske til Følelsen, — Skræk vilde være bedre.

For Skuespilleren er denne Følelse for saavidt a priori positiv, som Angsten for ikke at opfylde Kunstens Krav maa siges at være et kunstnerisk Plus, men destoværre virker den oftest negativt, idet de i de allerfleste Tilfælde hæmmer Skuespillerens Virkemidler, og i hans Præstation skaber et uformodet Minus.

Spørg forskellige Skuespillere, og jeg tror, de vil bekræfte mit Udsagn! —

Men vel at mærke, spørg paa den rigtige Maade. Vi er nemlig nu kommet til Sagens Kærne, og en Misforstaaelse kan nemt indtræde.

Mangen Skuespiller vil formodentlig nok svare, at „Lampefeberen" ikke hæmmer ham, tværtimod. „Lampefeberen" optræder jo nemlig almindeligvis hyppigst og stærkest ved Premièrerne, — de andre Tilfælde er sjældnere, — og meget ofte spiller Skuespilleren, især den rutinerede og bevidste, bedre Premièreaftenen end nogen anden Aften. Dette kunde jo nemt forlede een til at tro, at „Lampefeberen" ikke hæmmer.

Sagen er imidlertid den, at der findes bag Rampen en anden Form for Nervøsitet, som man ikke altid rigtig gør sig klar, — det er Premièrenervøsiteten.

Da denne Form for Nervøsitet oftest hos Skuespilleren optræder i Forbindelse med „Lampefeberen", og i sine tilsyneladende Udslag er meget nær beslægtet med denne Følelsesform, er det meget svært at bestemme dens egentlige Udspring og dens Virkninger.

For at gøre dette maa man dels iagttage de faa Skuespillere, der er ganske blottede for Lampefeber, dels dem, der den paagældende Premièreaften ifølge deres Arbejde slet ingen Grund har til at føle nogen Art af Angst eller Nervøsitet, — og dernæst bør man iagttage hele Scenens forskelligartede Komparseri, Embedsmændene, Maskinfolkene, ja endogsaa Paaklædere og Paaklædersker.

Og det vil da vise sig, at Premièren paa hin Side Rampen afføder et Nervøsitetsfænomen, der med Lynets Fart breder sig fra Kælder til Loft, og uanset Rang og Virkeomraade smitter enhver, der paa en saadan Premièreaften bevæger sig bag Kulisserne.

Jeg tror at have Ret, naar jeg sammenligner denne Følelse med Spillelidenskaben, —

Pigernes Jens: Vald. Kolling og Fru Amanda Lund.

med den Følelse af Spænding og Nervøsitet, der griber enhver, der et Øjeblik vover en Indsats ved det grønne Bord, eller holder sin Daler i Væddeløbsbanernes Totalisator. En Premìère er nemlig altid noget af et Spil, hvor et Teater holder saa og saa meget paa et Kort, og hvor enhver venter spændt paa det Øjeblik, da Publikums Holdning ved Tæppets Fald skal give det forløsende Ord, — tabt eller vundet! Og Spændingen er lige stor for alle. — Thi alle er de hver paa sin Maade interesserede i Spillets Udfald, enten de saa har Grunde til at ønske Spillet maa falde ud i Teatrets Favør eller Disfavør. Og skulde en enkelt gennem Aarene være ganske sløvet i sit Følelsesliv, er Premièrenervøsiteten en saa smitsom Sygdomsform, at den ikke lader en eneste slippe fri.

Dette er nemlig det mest karakteristiske ved Premièrenervøsiteten i Modsætning til Lampefeberen, at den er uhyre smitsom og springer som elektriske Gnister fra den ene til den anden, medens Lampefeberen holder sig hos det enkelte Individ, uden at den i mindste Maade indvirker paa de andre Medspillende.

En anden karakteristisk Egenskab ved Premièrenervøsiteten er, at den skønt a priori negativ, — og negativ maa den kaldes, da den intet har med Kunsten at gøre, men kun er affødt af den Passioneredes Interesse for, — gaar det eller gaar det ikke — og saaledes et Udtryk for Spillerens Spænding overfor Spillets forskellige Faser, — saa er den positiv i sin Virkning, idet den baade forøger den Agerendes fysiske og aandelige Evner, spænder hver Fiber i hans Legeme og sætter Fantasien i stærkere Svingninger.

Ordet Feber forekommer mig her at være mere paa sin Plads, og vilde man derfor være rigtig korrekt, burde Lampefeber kun benyttes om det Nervøsitetsfænomen, der er affødt af Skuespillerens Spænding overfor Aftenens Forløb, medens f. Eks. Lampeskræk bedre vilde svare til den Angst, Skuespilleren af forskellige Aarsager kan føle overfor sin Præstations kunstneriske Resultat.

Naturligvis gives ingen Regel uden Undtagelse, og jeg skal heller ikke paastaa, at mine smaa Betragtninger her ikke kan krydses af Undtagelser, — men spørg forskellige Skuespillere, og jeg tror, de efter nærmere Eftertanke vil give mig Ret i, at ligesaavel Skuespilleren ofte hæmmes i sin Kunsts Udøvelse af Lampeskrækken, af sin Respekt for Kunsten, ligesaa ofte faar han et hjælpende Springbrædt i Lampefeberen, i Skuespilkunstens artistiske Moment.

Leo Tscherning.

FRA TEATRENE

Forrige Uge.

Det kgl. Teater: Barselstuen. Komedie i 5 Akter af Ludvig Holberg.

Flaget paa Stang, røde Lygter, festklædt Publikum — jo alt var i Orden til Fødselsdagsfesten, da Tæppet gik op for „Barselstuen". Men som saa ofte, naar man omhyggeligt har arrangeret en Glædesfest, udebliver den vigtigste Gæst — selve Glæden.

Det var en langsommelig og underlig slingrende Forestilling uden Fart og Glans. Naturligvis fængede det af og til og ulmede lidt, men Ildebranden udeblev. Og det centrale i Komedien, Præsentationen af det store Figurgalleri i „Barselstuen" gjorde Publikum næsten endnu mere nervøs og træt, end det gjorde den stakkels Barselkone. Og det er dog ikke Meningen.

Der savnedes Helhed og Afstemthed; noget druknede i Larm og Støj, andet kvaltes af utydelig Tale, og Tempoerne var usikre og gennemgaaende for langsomme.

Hvad Enkeltpræstationerne angaar, saa var Johannes Paulsens Debut som Troels forsaavidt vellykket, som alt det udvendige var

Frk. Kate Meyer.

Fru Else Frølich.

Frk. Eleonora Lundbeck.

Fru Willi Zwicki.

i Orden. Han havde sat Gavtyveblinket fast i Øjnene, var rap i Replikken og springsk i Bevægelserne. Men man ventede forgæves paa det Glimt i Øjet og det Tonefald, som viser, at Lunet arbejder derinde.

Og selve Holbergmesteren Olaf Poulsen? Ja naturligvis — alene det at sé ham i Holberg er en Nydelse. Han gaar saa støt og indfødt dèr, hvor de andre kun føler sig som Udlændinge paa Gennemrejse. Men hvorfor farver han Corfitz tragisk? Naar han paa sin Kones spøgefulde Bemærkning om, at han risikerer at brække Halsen, hvis han springer ud af Vinduet, svarer, at saa fik han da en Ende paa det hele, saa siger Olaf Poulsen Repliken, som om han virkelig kun ønskede Fred og Glemsel i Døden. At tage bedragne Ægtemænd tragisk var sandelig ikke de gamle Komedieskriveres Sag.

„Barselkonen" var betroet Frk. Zangenberg. Hun var fin og sød at sé paa. Men hvor blev Holbergs lille, varmhjertede og snusfornuftige Spidsborgerkone af? Hun, der skarpt sér alle de andres Naragtigheder, og blidt og underfundigt serverer dem sin egen godhjertede Filistermoral! Det var ma foi selve Kong Réné's Datter, der her sad i Barselstol, vemodigt-bevæget og lyrisk-blid.

Fru Bloch havde omskabt sig til en gammel, spidsnæset Degnekone — en meget morsom Figur at sé paa. Men hvorfor talte hun jysk, ovenikøbet saa uldent-jysk, at selv de, der kunde jysk, ikke kunde forstaa hende? Det er virkelig en beklagelig Overtro, at alle Danmarks Degne er født i Jylland.

Naa — men i Stedet for at blive ved med alle de mange Indvendinger, der paatrængte sig en Holbergelsker under dette „Geburtsdagsspektakel", er det langt fornøjeligere at pege paa fire, straalende Lyspunkter. Først og fremmest Fru Neiiendams fornemme „Frue", den kvindelige Udgave af „Don Ranudo. Hendes Mine, hendes gurglende Halsklang, hendes Blik — alt bidrog til det tragikomiske Helhedsbillede af dette arme Menneske, der sulter i sine fornemme Pjalter.

Og Fru Walléns Gedske Klokkers var fyldt med Holbergs eget, ægte Lune. Saasnart hun lukkede Munden op, forsvandt da ogsaa straks Døsigheden, Kikkerterne kom frem, og man rettede sig for at lytte.

Reumerts Doktor var bred og saftfuld i den gode, gamle Komedies Stil, og Frk. Ingeborg Larsens „Mammeselle" var træfsikker i sin lune Komik. Men hvorfor gjorde hun „Mammesellen" til en Bondepige? Hun har sandsynligvis været „Bonne" paa den Herregaard, hvor hun kom Skolemesteren for nær.

I Parkettet saa Fru Phister og Professor Bloch. Bare de to havde været blandt de medvirkende i Stedet for.

Edgard Høyer.

De fire Dollarprinsesser.

Ikke mindre end fire Scenekunstnerinder har i Tidens Løb sunget Titelpartiet i „Dollarprinsessen" paa „Det ny Teater", der stadig har beholdt Leo Fall's populære Operette paa Repertoiret — med ret jævnligt vekslende Rollebesætning for Hovedpartiernes Vedkommende.

Og disse fire Skuespillerinder — to Fruer og to Frøkener — har hver paa sin Vis forstaaet at gøre den kvikke Verdensoperette saa tiltrækkende for det københavnske Teaterpublikum, at Hr. Lindstrøm paany har taget sin Tilflugt til

Frk. Ella Ungermann.

„Dollarprinsessen" for at komme saa helskindet som muligt over den døde December.

Hvem har nu været den bedste af de fire Operetteprinsesser, som „Masken" herved sammenstiller?

Vi overlader det til Publikum at besvare dette aktuelle Spørgsmaal og indskrænker os i det følgende til et Par orienterende Bemærkninger.

Den første Dollarprinsesse i København var den smukke Fru Else Frølich, der jo nu atter er Gæst paa „Det ny Teater", for hvilket hun har været noget af en god Fé, som man kender dem fra Æventyret — dem, der kommer og bringer Balance i Tingene, naar det ikke længer rigtig gaar, som det skal.

Da Fru Frølich for to Sæsoner siden kreerede Hovedrollen i det ny Vesterbro-Teaters hidtil største „Træffer", gav hendes store personlige Succes i Grunden de forfarne Teaterrotter en Del at tænke over. Thi det viste sig jo straks, at nogen stor Sangerinde var denne Operetteprimadonna aldeles ikke. Det var hverken hendes Stemmemidler eller hendes Sangkunst, som aftvang Beundring. Men hvorpaa beroede det da, at hun gjorde saa stor Lykke? Jo, der var jo over hende en ganske særegen Gratie, en ubeskrivelig Ynde, der dækkede over manglende Virtuositet. Dertil var hun absolut Lady'en paa Scenen. Og det er noget, der forsoner med meget.

I Kraft af disse Egenskaber sejrede hun. Og i Løbet af kort Tid blev hun vort Operettepublikums erklærede Yndling, fordi hun i fremtrædende Grad besad dette je ne sais quoi, som Folk dernede paa Tilskuerpladsen rent erfaringsmæssigt ikke kan staa for. Det gik egentlig ganske som med Reenberg, hvem man ogsaa elskede og beundrede i Operetterne selv paa Trods af hans Mangler! —

Saa kom Frk. Kate Meyer. Hun indlagde sig sin særlige Fortjeneste ved at synge Partiet, som det skulde synges. Maaske havde hun ikke Fru Frølichs blændende Verdens-Dame-Apparition og fine Pastel-Gratie. Til Gengæld raadede hun over den store, fuldttonende og velskolede Stemme, som Fru Frølich manglede. De to Damer supplerede hinanden fortrinligt. En lykkelig Forening af begges hver for sig udmærkede Betingelser vilde have ført til den ideale Løsning af Opgaven!

Naar vi herefter nævner Fru Willi Zwicki som den tredje Dollarprinsesse, saa er det mere for Fuldstændigheds Skyld end for at benytte Lejligheden til at sige noget smukt om den statelige Koncert-Sangerinde. Fru Zwickis Dollarprinsesse var og blev et Eksperiment, der ikke faldt ganske heldigt ud. For det første viste det sig, at den gulblonde Frue virkede ganske udramatisk i Ensemblet. For det andet gjorde Stemmen sig ikke nær saa godt som paa Koncerttribunen. Hvorefter Fru Zwicki trak sig tilbage til de Provinser, hvorfra hun var kommen.

Endelig har Frk. Eleonora Lundbeck (fra Det kongelige) som den fjerde og sidste kreeret Dollarprinsessen ved „Det ny Teater"'s Eftermiddagsforestillinger. Paa Casino havde hun haft en smuk Succes som den bedaarende Gonda i „Den fraskilte Kone". Hun saa baade godt ud og kunde synge. Nu er det jo imidlertid saaledes, at Flertallet af Teatergængernes faste Stab ikke er synderligt vilde efter at gaa i Teatret Søndag Eftermiddag. Og derfor blev Frk. Lundbecks rosværdige Præstation som Dollarprinsessen hver-

Fra Frederiksberg Teater: Scenebillede fra „Florette og Patapon".
Carl Alstrup. Dir. Wulff. Hertha Wulff.

ken sét eller beundret i den Udstrækning, som den i og for sig fortjente det.

Niels Th. Thomsen.

Fra Provinsen.

Det var efter Teatertid inde i en af Landets smaa Byer. Teatrets lille, renvadskede Restaurant med det gule, sandstrøede Gulv var saa omtrent fyldt med et efter Byens Forhold yderst distingueret Publikum, der diskuterede Aftenens Indtryk over den obligate Kop Kaffe med Hvedebrødet. I Almindelighed opfattes Teaterforestillingen som en tit altfor langsommelig Skærsild før Kaffehimmelen. —

Der havde ikke været synderlig mange Mennesker i Teatret, og Direktøren, en ung og begejstret Normand med et blegt Raceansigt, var mildest talt gal i Hovedet. Hans flinke Trup havde den Aften — det var en Søndag — spillet et ungt og ufærdigt Drama fra det sekstende Aarhundrede af en vist iøvrigt talentfuld Landsmand, som hedder Vinsnes, og som i Stykket røber sin pharmaceutiske Uddannelse. Derefter præsenterede man Henri Becques vidunderlige „Pariserinden" i en Udførelse, der for de to Hovedrollers Vedkommende maa siges at staa betydeligt over, hvad de danske farende Teaterpersonaler yder, naar de leverer det bedste, de formaar.

Direktøren var — som sagt — misfornøjet over sin slatne Pengepung. Han vendte sit Had mod det danske Publikum, som kun vilde se det tommeste Kling-Klang eller gamle, udvandede Heltestykker, hvor Yndlingshelten viste sine Ben i pailletglinsende Tricot, og Skurken fik sin Straf paa en Maade, som var approberet af vore Oldeforældre og derfor i Overensstemmelse med god, dansk moralsk Opfattelse.

I sin Vaande rejste Direktøren sig op og sagde temmelig højt og med Patos: „I Himmelens Navn da — sig mig, hvor skal jeg henvende mig for at faa noget „Tøv", som jeg kan spille?"

Jeg har i flere Aar intet videre Kendskab haft til Provinspublikummets Fordringer. Jeg syntes, at der var en Tid, hvor dette Publikum ofte viste sig mere modtageligt for den gode Kunst end f. Eks. det københavnske. Derfor var det vel, at jeg tog vort Publikum i Forsvar overfor den iltre Normand. Det skulde jeg imidlertid ikke have gjort. Den næste Dag stod der nemlig i Egnens mest udbredte Blad, at Vinsnes' saare uselvstændige Arbejde var sand og ægte Kunst. Om Henri Becques vittige og dybe Analyse af Pariserinden — eller rettere Kvinden, som hun er over den ganske Verden — skrev samme Kritiker — nu citerer jeg: „Være Vrøvl og Pjat er aldrig set paa vort Teater. Da vi havde set Halvdelen af første Akt, rejste vi os og gik hjem. For en Gangs Skyld var der god Luft i Teatret."

Det gjorde mig virkelig helt ondt for den stakkels Becque, der er en af de ejendommeligste Aander, der har levet, og Skaberen af et helt nyt, moderne Drama; men Normanden havde altsaa alligevel Ret. Der er trange Kaar — ogsaa i Provinsen — for den gode Kunst. Ogsaa ude i Landets Byer fares der ilde frem af dem, der skal vejlede et i Virkeligheden overmaade modtageligt Publikum. Derfor faar Ukrudtet Lov til at skyde højt i Vejret ude i Provinsens Teatre. Og Direktørerne forstaar deres Kram og retter sig derefter. Gaar man dem paa Klingen, beklager de af et oprigtigt Hjerte Nedgangen og undskylder sig med, at de mange nye, faste Teatre trækker de gode Kræfter til sig. Dette er der jo sikkert noget i; men det undskylder ikke den Sløjhedstilstand, som Repertoirets Valg og den rent ydre Opsætning ligger — som det synes — fast og urokkelig i.

Alligevel er der Talent ude i de rejsende Trupper. Der findes blandt de unge enkelte, som Fremtidens danske Teater sikkert vil komme til at regne med. F. Eks. Peter Malberg og Hintz hos Oddgeir Stephensen. Den første der er Henrik Malbergs yngre Broder, viste sig — trods sin Ungdom — som en fuldt udviklet Skuespiller, som behersker sine Midler og besidder den skjulte Styrke, der ligesom lader ane de gode Kræfter, som venter paa at blive udløste. Han besidder en sikker Fantasi og en sjælden vaagen Iagttagelsesevne. Som Fuldmægtigen i „Sind" viste Hr. Hintz, der sidst var paa Sønderbros Teater, men bedst huskes ude fra Enghavevej, at man ogsaa i Teatrets Verden kan træffe en Beskedenhed, der staar i rimeligt Forhold til Evnerne. Der var i hans Replik en dæmpet Magt, som rev med og stillede en ypperlig Karakteristik paa Benene.

I „Brylluppet paa Ulfsbjerg", der selvsagt er en kossal Succes, viste Hr. Stigaard, at han fremdeles besidder sin Faders Tro paa Opgaven og forstaar at „bære" den gamle Lyrik — maaske som ingen anden i dette Land.

Hr. Helsengreen er paa Turné med „Efteraarsmanøvre", hvor baade Kostumer og det ydre Udstyr er yderst præsentabelt, men hvor det i høj Grad kniber med Evnerne. Man mærker stadig den gamle Teatermands dygtige, men haardhændede og lidt gammeldags Instruktion. Det nytter dog altsammen saa lidt, naar der — med Undtagelse af Direktøren — ikke findes en eneste, som sangligt og skuespillermæssigt er paa Højde med Situationen. Som Treszka maa man dog nævne Frk. Astrid Jonassen formedelst hendes smukke Smil, og Frk. Eskildsen sang som Risa baade rent og kønt.

Hos Walther i Odense gik „Der var en Gang" med Direktøren som Prinsen og Carl Lauritsen som Kaspar Røghat. Direktør Walther dublerer dog med Hr. Levinsen, der sidste Aar var ved Dagmarteatret.

Scenebillede fra „A/S Amor & Co." 4. Afd.
Schiøler Linck som Grev v. Alth, og de 8 Luftdamer.

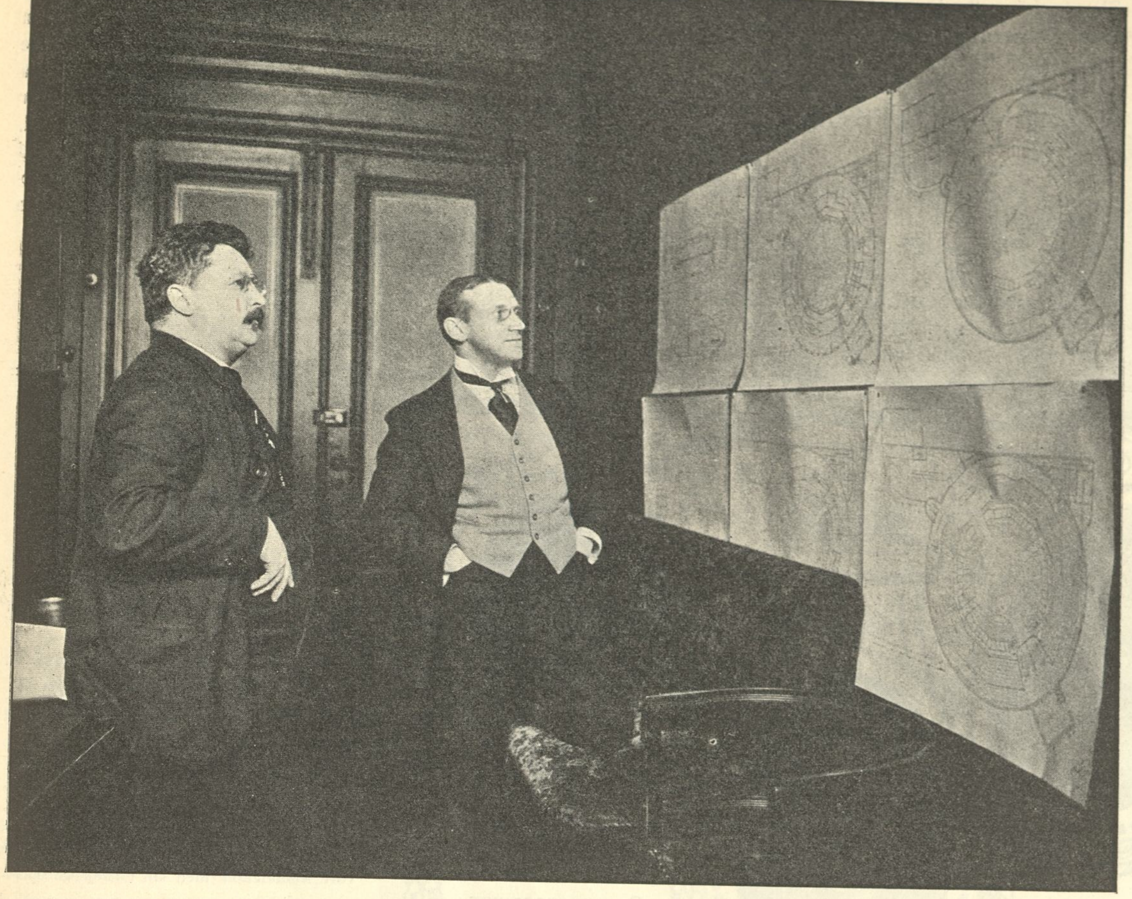

Direktørerne Niels H. Nielsen og Emil Wulff betragter paa Cirkus Variétés Kontor Planerne over det nye Centralteater.

Her saa jeg en ung Dame, den smukke Frk. Ella Ungermann, som er et af de mest lovende Talenter, jeg længe har set. Jeg saa hende som Fadeburstemen i „Der var en Gang“, og den purunge Dame viste her et Humør og et Lune, som betog. Lange-Müllers vidunderlige Sang klarede hun med en Hengivelse, som maaske undertiden var noget konvulsivisk, men som bed sig fast i min Erindring med sjælden Styrke. Den foregaaende Aften havde Frk. Ungermann fejret en stor Triumf som Maria Stuart i Schillers Tragedie. En klog Mand, som jeg stoler paa, meddelte mig, at hun ogsaa her havde ydet noget ypperligt. Som Nille i „Jeppe paa Bjerget“, Alvilde i „Naar den ny Vin blomstrer“ og Valborg i „En Fallit“ skal Frk. Ungermann ogsaa have vist ejendommelige Evner. Dette Repertoire vidner i hvert Fald om en Alsidighed, der ikke er helt almindelig. Men i Provinsens Skuespilkunst er Alsidigheden ofte en Fare. Kunsten er ensidig —.

Naar et omrejsende Teaterpersonale med 16 Personer skal opføre Operetter, Tragedier, Farcer og danske Dialektkomedier, vil det selvfølgelig altid komme til at knibe, og det gaar i sidste Instans ud over Skuespillerne, der bliver overfladiske og i en snæver Vending klarer sig med Gøglet. I gamle Dage var det anderledes. Da var de farende Trupper Specialister. Der er Tegn til, at denne gode, gamle Tid igen vender tilbage under nye Former — baade i Provinsen og i Hovedstaden. Det gaar ikke i Længden at „bytte Gaarde“, hvor der skal ydes Kunst.

H. O. Buemann.

Ayoe.

London i December.

Ayoë!

Bedre Scenenavn kan ikke tænkes. Ayoë! — slet intet andet. Et Navn, der drager ved dets sydlandske Mystik. Og et Navn, der bider sig fast. Engang hørt glemmer man det aldrig.

Ayoë — man kan ligefrem smage de vidunderlige Vokaler i vor berømte Landsmandindes Navn.

Berømte — jo den smukke, danske Frue er berømt nu. Kun nødtvungent giver hendes engelske Direktør hende Lov at rejse hjem. Men hun vil holde Jul i Danmark, inden hun begiver sig paa den store Amerika-Turné.

Naa han, Direktøren, fortjener ikke bedre. Han var lige ved at ødelægge hendes engelske Debut. Af bare Velvilje — naturligvis.

Tænke sig, det Asen kaldte hende:

Fru Ayoe Willumsen.

Den danske Yvette Guilbert!

Og Yvette havde lige optraadt paa samme Variété. Ayoë kunde altsaa i bedste Fald kun blive en god Kopi.

Og hun er jo netop saa straalende sig selv. Hun og Yvette har intet tilfælles udover at de begge optræder offentligt.

Saa det varede flere Aftener, inden Pressen rigtig opdagede hende. Men Publikum var der øjeblikkelig. Og det var trofast i sin Begejstring. Dets eneste Sorg var, at Ayoë holdt op at synge den morsomme Vise om Sct. Peder — Visen havde forarget et kirkeligt Blad. Saa hun sang den ikke mere, uagtet Tilskuerne søgte Aften efter Aften at klappe den frem.

Forhaabentlig slipper hun saa for den grimme Møllesten om sin smukke Hals!

Ayoë har Hæderspladsen paa Programmet. Den samme Sarah Bernhardt havde. Og hun har holdt den under hele sin Optræden. Og hun vil faa den igen næste Aar — for naturligvis er hun genengageret.

Naturligvis og mærkværdig nok. For ingen af vor egne Scener havde jo Brug for saa indtagende en Sangfugl, da danske Penge kunde betale den.

Er vi da saa rige paa gyldne Struber?

Axel Gerfalk.

Det kommende „Centralteater“.

Et lille Kig ind i Fremtiden.

Hvis man som god Københavner glæder sig over sin Bys Udvikling henimod Storstads-Idealet, saa fejler det jo næppe, at man, hvis man en Aften sidder lunt og godt i Cirkus Variété, pludselig spørger sig selv: Hvordan vil her mon egentlig se ud om et Aarstid, naar Emil Wulff og Niels H. Nielsen — de to Dioskurer — forhaabentlig med en vis éclat har realiseret deres mange gode Planer om det kommende store Centralteater, der efter en gennemgribende Metamorfose skal afløse den gamle folkelige Variété?

Vi tager Fantasien til Hjælp og aksler samtidig vort Skind ud til Hr. Wulffs komfortable Anden-Sal paa Gl. Kongevej. Direktøren er nemlig vendt hjem fra en omfattende kontinental Studierejse — han er ladet med Idéer! Hr. Wulffs Arbejdsværelse præsenterer en fuldkommen retrospektiv Udstilling af Teater-Fotografier fra de talløse Revyer og Operetter, der under hans Scepter er naaet frem til Rampens Lys. Skønne Minder i fantasifulde (og meget lette) Kostymer møder vort Blik, hvorhen vi saa retter det. Oftest er det en hel Bataillon af Skønheder, som Direktøren paa given Foranledning har stampet frem af Jorden. Der ser vi den viltre Karen Nielsens lille Stumpnæse — hun er nu en fejret Skuespillerinde ovre i Fristaterne, — her Fru Hertha Wulffs skulpturale Figur, hist Amelie Kirkegaards blide Smil . . . men skønnest af alt er Edith Buemann som den uimodstaaelige lille Prins Orlofsky i „Flagermusen“, i stramtsiddende kridhvidt Silke-Maillot . . .

Det lover jo godt for Central-Teatret, at Emil Wulff har det sikre Blik for kvindelig Charme. Thi saa meget forstaar vi da, at det nye Specialitets-Teater vil blive en Mellemting mellem Apollo i Berlin, Ronacher og Apollo-Teatret i Wien, mulig med en og anden Reminiscens fra Paris' og Londons' store Music-halls.

Vil det lykkes at omskabe Cirkus-Bygningen til et saadant hyper-moderne Forlystelses-Tempel? Wulff mener, at der kan gøres Underværker med Tæpper, Drapperier, Spejle og fremfor alt: Lys, meget Lys overalt. Og forøvrigt opruller han dette lille Fremtidsbillede:

— Jeg kan forsikre Dem, at det bliver en rationel Omkalfatring, min Kompagnon og jeg sætter i Scene. Vi maa tage fat allerede i April. Dér, hvor nu Kontorerne ligger — til Venstre for Vestibulen — indrettes en elegant og hyggelig Pergola, der sluger hele den halvrunde Café lige til Disken. I denne Pergola promenerer man i Mellemakterne . . .

— Men det egentlige Promenoir?

— Det vil strække sig dèr, hvor nu 2den Plads og Galleriet ligger. To mægtige Trapper fører derop fra Ridegangen. Adgangen til Pro-

menoir'et vil koste $1^1/_2$ Kr. Jeg tænker mig, at denne Plads bl. a. vil blive søgt meget f. Eks. af Udlændinge og Provinsfolk, der samme Aften er ankommen til Byen og straks vil indaande lidt Københavner-Luft. Og hvis en Tilskuer i Promenoir'et tilfældig skulde opdage nogle gode Venner nede i Parkettet, kan han bytte sin Billet mod at erlægge Differencen.

— Bliver der Servering i Promenoir'et?

— Der ligger — hvad kun de færreste aner — bagved Kongelogen (som forsvinder) en hel Sal, som aldrig er bleven benyttet. Den lader vi gøre i Stand, sætter den i direkte Forbindelse Promenoir'et, og indretter en stor Buffet med alle Slags „drinks". Dame-Betjening vil vi ikke have, men Kelnerne i fine, hvide Dragter.

— Og nu paa Gulvet?

— Der bliver overalt Stole-Rækker med smaa Serveringshylder. Orkesterpladserne udvides med nogle Rækker, og vil som hidtil koste 3 Kr.. Bagved kommer saa 1ste Parket A og B.

— Hvorledes vil nu Aftenen forløbe programmæssigt set?

— Kl. 8 slaar I s h ø j an til Indledningsmarchen i Spidsen for sine 22 Mand. Derefter præsenteres en lille „pièce de rideau", som varer $^1/_2$ Time og spilles af vore bedste Kræfter. Dernæst Pause. Saa følger 6 1ste Klasses Variété-Numre; atter Pause — man anmodes om at begive sig op i Promenoir'et — og ved 10-Tiden endelig kommer Aftenens Hoved-Begivenhed. De vil da kunne applaudere A l s t r u p, J u t t a L u n d, S t r i b o l t og vore øvrige Hovedkræfter i en Operette eller Revy, der vil være forbi Kl. $11^1/_2$. Hvad Revyerne angaar, støtter jeg mig til saa prøvede Medarbejdere som R i c a r d og A r c t a n d e r, J o h. D a m m. fl. — Ja stort mere kan jeg egentlig ikke fortælle i Dag . . .

— Det er ogsaa mere end tilstrækkeligt, Hr. Centralteater-Direktør.

Viggo S.

Maskens
3die Kunstner-Aften

Det Ønske, vi har næret, at kunne opføre for vore Abonnenter ved „Maskens 3. Kunstner-Aften" to nye Operetter, nemlig Leo Falls: „B r y l l u p s d a g e n" og Reinhardts: „D e s m a a G r i s e t t e r", er nu endelig gaaet saa vidt i Opfyldelse, at Operetterne med Operasangerinde Frk. Eleonora Lundbeck, Operettesangerinde Fru Creutz-Hindborg og Hr. Operasanger Harry Haurowitz i Hovedpartierne er indstuderede, men desværre kan vi ikke nu, hvor Redaktionen af nærværende Nummer af „Masken" sluttes, opgive Dagen og Stedet, da den nødvendige Tilladelse til Opførelse af en Scene af Politi- og Brandøvrighed endnu ikke er indgaaet, men i Løbet af de nærmeste Dage vil alle Formaliteter være ordnede, og i næste

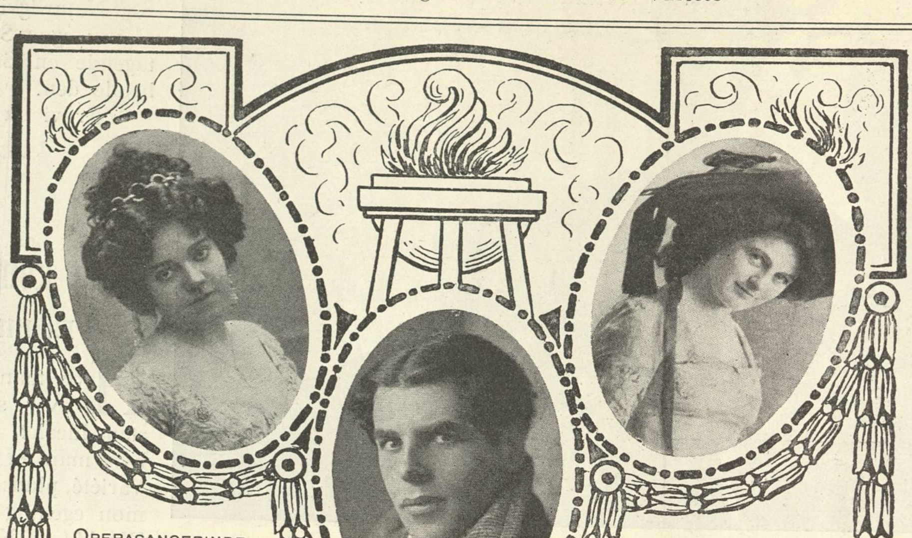

Operasangerinde Frk. Eleonora Lundbech — Operasanger Harry Haurowitz — Operasangerinde Fru Creutz Hindborg

Maskens
3die Kunstner-Aften

Nummer af „Masken" vil Bekendtgørelse finde Sted om, hvor og naar vor 3. Kunstner-Aften afholdes.

Foruden de ovenfor nævnte Navne vil desuden i Operetterne Skuespillerinde Frk. Doris Johansen, Skuespiller Victor Montell og Operasanger Aage Anker medvirke.

Musiken vil blive ledet af Hr. Musikdirektør Ishøj.

Imellem Operetterne vil den fortræffelige Oplæser, Hr Skuespiller Sofus Erhardt glæde vore Abonnenter med sin fornøjelige Oplæsning. Hr. Erhardt er blevet fast engageret for næste Sæson til det nye Centralteater, som i ham har sikret sig en sikker Attraktion.

Fra Opførelsen i Wien af „Bryllupsdagen".

Gratis Billet

til Maskens 3. Kunstner-Aften erholder enhver af Maskens nye Abonnenter, der ikke har deltaget i Maskens andre Kunstner-Aftener. Alle vore gamle Abonnenter, der har deltaget i en af de foregaaende Kunstner-Aftener, kan erholde Billet til halv ordinær Pris 1 Kr., hvis de ikke hellere vil foretrække at skaffe os en ny Abonnent paa „Masken", i hvilket Tilfælde de vil erholde som Tak en gratis Billet. Enhver, der ønsker Billet, maa imidlertid

inden 16. December

indsende en frankeret Konvolut med Rekvisition om Billet til

Gl. Mønt 14 Tlf. 5790. **Maskens Hovedekspedition** Gl. Mønt 14 Tlf. 5790.

Fra Opførelsen i Wien af „Bryllupsdagen".

Bryllupsdagen

bliver den danske Titel paa Leo Fall's nydelige og stemningsfulde Sangspil „Brüderlein fein", der har gjort stor Lykke i Wien, og hvis Tekst fortæller om den gamle Kapelmester J o s e f D r e c h l e r's og hans trofaste Hustru T o n y's 40 Aars Bryllupsdag. I Wien lever man som bekendt hurtigt og let, og derfor er den 40 Aars Bryllupsdag den store og sjældne Fest; thi med 50 Aarsdagen tør man slet ikke regne i Donau-Staden!

Altsaa: Gamle Drechsler og hans Hustru fejrer glade og lykkelige deres Bryllupsdag og fordyber sig i de mange skønne Minder fra de svundne Aar.

Da dukker „Ungdommen" op i en dejlig Fé's Skikkelse og maner med Strøg paa sin gyldne

Hr. Skuespiller Erhardt.

Violin den svundne Tid frem. Vi føres 40 Aar tilbage og overværer Brudeparrets, Drechslers og Tony's Hjemkomst om Aftenen paa deres Bryllupsdag — en baade fin og munter Scene. Saa er vi atter i Nutiden — Dagen efter den 40 Aars Bryllupsfest gryer, Kirkeklokkerne lyder til Fromesse, og de to kære Gamle følges Haand i Haand til Kirken, hvor han som Domkapelmester skal lede den hellige Musik.

Brudeparret udføres af Hr. H a r r y H a u r o w i t z og Frk. E l e o n o r a L u n d b e c k, medens Fru S i g r i d C r e u t z - H i n d b o r g er deres Husholderske G e r t r u d, der senere forvandledes til „Ungdommen"s Fé.

Den danske Oversættelse er besørget af Hr. A x e l K j e r u l f, der har en særlig heldig Haand baade til Vers og Prosa, og som altid forstaar at bevare Originalens Særpræg i sine Gengivelser.

MASKEN

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 18DE DECEMBER 1910 | NUMMER 12

Axel Frische.

Det var i Foraaret ved Skuespillerforbundets Generalforsamling; den alvorligere Del af Festen var overstaaet; der stod kun tilbage at trække Lod om to Rejsestipendier, og idet et af de yngste Medlemmer traadte frem for — som et lydigt Redskab i Fru Fortunas Haand — at udvælge de to lykkelige, talte denne skønne Ubeendte saaledes til sig selv:

„Hvor ofte har ikke de, hvis Skæbne i dette Øjeblik hviler i min trætte Haand, uretfærdigen forbandet mig, fordi de glemte, at det ikke var mig, som satte — eller rettere: lod være med at sætte deres Navn paa de graa og brune Hefter, som er deres halve Liv!

Hvor ofte har jeg ikke vaandet mig, naar de bandede det „Held“, som stadig skrev et andet Navn end deres eget paa den attraaede Plads! Lad mig nu vise dem, der dog staar mit Hjerte saa nær, at jeg er fuldtud retfærdig. Om de kære Venner saa vilde forstaa mit Vink og for Fremtiden rettede Forbandelserne didhen, hvor de hører hjemme!“ —

Saaledes talte hun, og da de to Navne lidt efter blev raabt op, kunde hun glæde sig ved et velment Bifald; alle vidste, at den Skuespillerinde, som var den ene lykkelige, i høj Grad fortjente en Opmuntring, og et kraftigt Bravo blandede sig i Bifaldet, da man hørte, at det andet Navn var Axel Frische. —

Frische er en ny Mand her i København; i Løbet af et Aars Tid er det lykkedes ham at fæstne sig i Publikums Bevidsthed; hans sande og levende Menneskefremstilling har allerede skaffet ham mange Venner; han har sejret saa hurtigt og uomtvisteligt, fordi han staar som den fuldt modne Kunstner, som véd at vælge de ægte Midler, og saa fordi Evnen til at leve paa Scenen og til at give sine Figurer det dybe Perspektiv er ham medfødt.

Men der er gaaet en lang og besværlig Kamp forud for den Sejr, der faar Frishes kloge og trofaste Øjne til at lyse i stille Glæde, naar han — paa een Gang beskeden og selvbevidst — taler om det Resultat, han har naaet; de dybe, dybe Furer, der fører fra den lidt for lange Næse ned til Mundvigene, fortæller om, hvor megen sejg Udholdenhed, hvor urokkelig en Tro, der skulde til, for at den Drøm, som tidt fik ham til at glemme baade Faarene og Heden deroppe ved Viborg, kunde blive til Virkelighed; det Skær af Vemod, som skimtes dybt omme bag Glæden, røber, at hans „onde Aar“ sætte Mærker i hans Sjæl; og Vemoden forvandles til Trods, naar han samler sine Erfaringer i een Sum, idet han sætter sin knyttede Haand fast i Bordet, som om han rammede en Tøjrepæl ned ved hvert af sine Ord: „Jeg vil sige til hvert et ungt Menneske, som vil være Skuespiller: Rejs ud og lær Dig selv at kende! Spil Roller, — baade dem, du passer til, og dem, du ikke kan magte. Giv dem alle hver en Draabe af dit eget Blod, og tilsidst vil du erfare, hvor dybt du bunder, og om du er værdig til at tjene den Kunst, du elsker.“

At han selv har fulgt det Raad, han nu giver de andre, forstaar man, naar man hører ham fortælle om sine 8 Rejseaar, hvor han var hver den taknemmelig, som støttede ham i Arbejdet for at beherske sin Stemme og sin Skikkelse, — i Kampen for at gøre det døde Ord levende.

Og nu er han da vendt hjem fra den lange Rejse til det Kunstens forjættede Fædreland, som var hans store Maal, og som Dansk - Amerikaneren i „Karen, Maren og Mette“ staar han sikkert og urokkeligt paa Fædrelandets Grund; de dyrtkøbte Erfaringer, Bevidstheden om, at der et Sted ovre i Vesten ligger en Farm, som han kan kalde sin, gyder Ro over hans tætte, stoute Skikkelse. Han vil vist aldrig glemme, at den Rolle, som blev hans store Gennembrud, gav ham Lejlighed til at vise os sit eget Livs Kamp. Naar han i disse Aftner synger sin vemodige Hjemvésvise for de unge Piger, maa

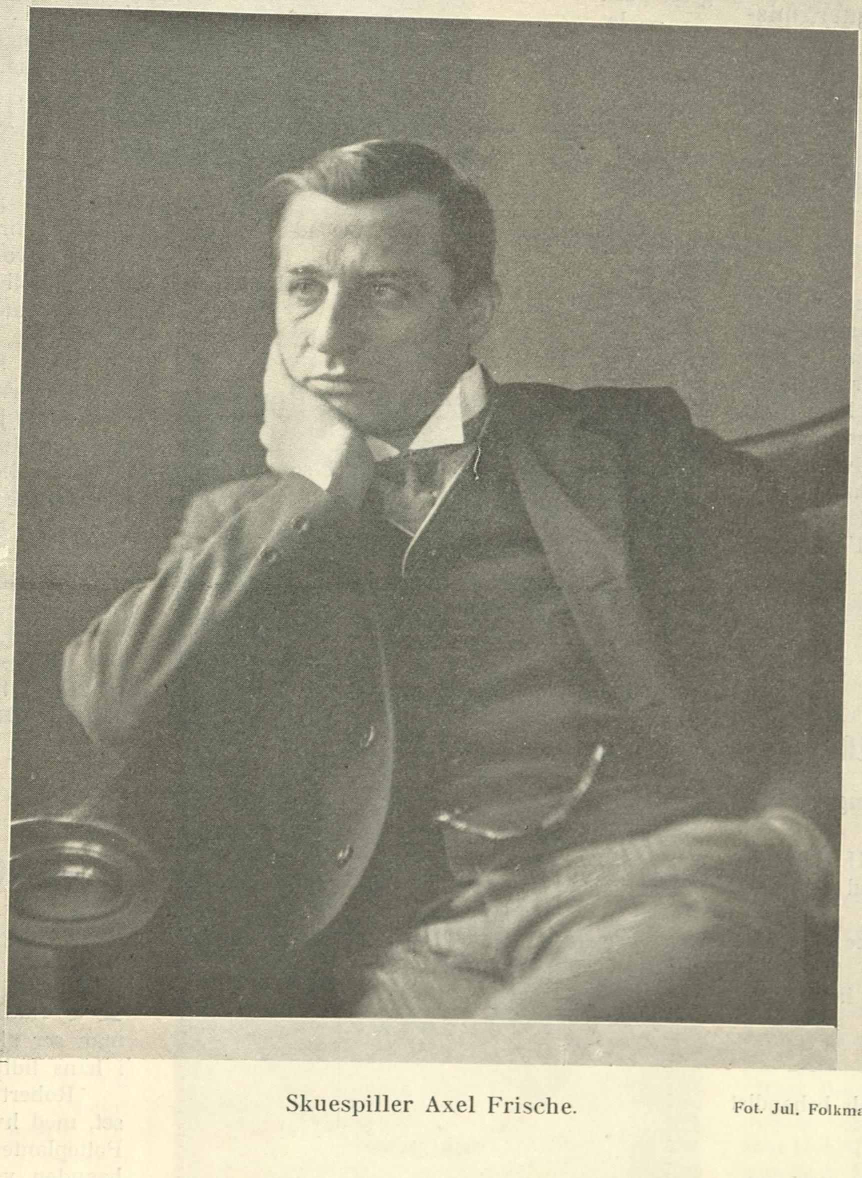

Skuespiller Axel Frische.

Fot. Jul. Folkmann.

han da uvilkaarligt fyldes af de 8 Arbejdsaars Længsel og Haab. —

Det er som Fremstiller af den danske Bonde, Frische har vundet Sejr over det københavnske Publikum. Første Gang, man lagde Mærke til ham, havde han ikke meget andet at gøre end at telefonere efter en Læge; han gjorde det saa levende, at man glemte at smile ved at se hele Krostuevæggen skælve under hans kraftige Tag; — i „Sind“ og i „Karen Maren og Mette“ har han vist, at han kan leve ud over et enkelt Øjeblik; nu skylder hans Teater ham Opgaver, der er forskellige fra den Type, som det i Længden vil være ham umuligt at variere. Mon han ikke kan fremstille den store Tvivl, lodde Dybden i en Bratts fortvivlede Sjæl? — — —

Helt ude paa Amager lever Frische et lykkeligt Familieliv; ethvert Skær af Vemod forsvinder fra hans Ansigt, naar han snakker om sin Kone og sit Barn, sine Duer, sine Kaniner og den Hestestald, der ganske vist nu er tom, men som det er hans Maal at faa beboet. —

Han maa være en saare klog Mand; det viser han i Valget af sin Omgang; hans flyvende og firbenede Venner misunder jeg ham af et oprigtigt Hjerte.

Svend Rindom.

Ugens Maske

bringer i Dag et Billede af Skuespillerinde Frk. Gerda Christophersen, der har modtaget saa smigrende Tilbud om Engagement til London og Amerika. Medens Frøkenen har accepteret Tilbudet fra London, hvor hun vil komme til at optræde i Juni Maaned paa det ansete Palace Teatre, har hun endnu ikke definitivt bestemt sig til at gaa paa Langfart til Amerika, men vil endnu nogen Tid afvente Begivenhedernes Gang i vor hjemlige Teaterverden, hvor Forholdene, som bekendt, for Øjeblikket befinde sig under Uroens Tegn.

Vore Landsmænd i Udlandet.

Lyn-Interview med Aage Wang-Holm.

Vi træffer Operasanger Wang-Holm, der med raske Skridt iler hen mod Comische Oper.

— De har nok gjort stor Lykke hernede?

— Ja.

— og er tilfreds med at være her?

— Ja.

— bedre end paa det kgl?

— Ja.

— man siger, De blev saa sjofelt behandlet der.

— Ja.

— at man efter Deres første Debut forlangte, at De skulde rejse til Udlandet for at lære mere, inden De fik Deres anden Debut?

— Ja.

— og da De havde opfyldt dette Ønske og atter vendte tilbage, udsatte Teatret alligevel Deres Debut paa ubestemt Tid?

— Ja.

— Er det ogsaa sandt, at De, da De skulde rejse herned, anmodede Teatrets Direktion om at faa Bevis for at have været ansat ved Operaen, og at dette blev Dem nægtet?

— Ja.

— men nu har De vel glemt Deres Vrede over Deres Landsmænds Smaalighed, ved den Lykke, De gør hernede?

— Ja—a.

— De skal jo synge i „Toska“ i Februar Maaned?

— Ja.

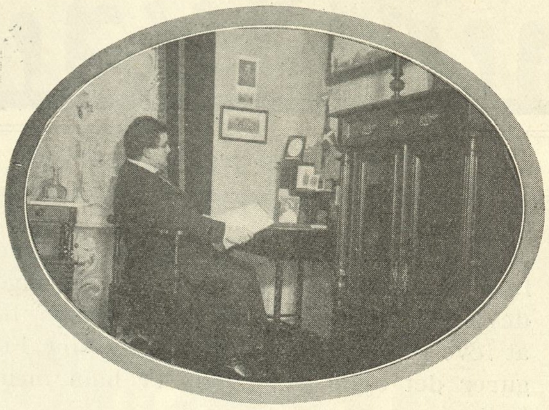

Operasanger Aage Wang-Holm.

— og har allerede faaet flere udmærkede Tilbud?

— Ja.

— men bliver her de 5 Aar, De er engageret paa?

— Ja.

— Det er jo 40,000, De skal have for de 5 Aar?

— Ja.

— Det maa være dejligt at tjene saa mange Penge?

— Ja.

— Ja.

En bred Ryg forsvandt op ad Operaens Trappe.

C. Nobel.

En Spaseretur med Gudrun Houlberg.

Indsvøbt i Dun saa bløde og blide som Ophelias Øjne gaar Frk. Gudrun Houlberg over Kongens Nytorv.

— De skulde skrive noget smukt om denne dejlige Plads, siger hun, De skulde skildre dens

Frk. Gudrun Houlberg.

Lys ved Aftentid, som nu, dens Bygningers Skønhed og dens Fornemhed.

Og jeg lover Frk. Houlberg at skrive om Kongens Nytorv, Byens gamle, trofaste Hjerte. Om dens Lys, naar Solen i de klare Vinterdage er gaaet tidlig ned, og det sidste Dagslys svæver som et kæmpemæssigt Slør over Havnen og Teatrets Kuppel, svøber sig om Træerne ved „Hesten“, kæmper med de elektriske Lys en yndefuld, men fortvivlet Kamp for saa at drage hen og blive borte i den sorte Nat, der kommer fast og sikker dragende fra Bredgade.

Frk. Houlberg og jeg forsvinder i Natten.

Hvem vil bebrejde mig, at jeg benytter denne skønne Lejlighed til et lille Interview med Ophelia og Valborg.

— Teatret er dog Deres Lyst, siger jeg.

— Ja, og jeg forlader det kun, hvis min Mand . . . bliv endelig ikke forskrækket, hvis min eventuelle Mand forlanger det, for ikkesandt, Teaterlivet ødelægger noget af Familielivet. Jeg er for Eksempel altid meget gnaven og utilnærmelig, naar jeg skal til at optræde i en ny Rolle om Aftenen, og der er jo ogsaa saa meget andet . . . gifte mig med en Skuespiller kunde jeg nu slet ikke tænke mig . . .

— De taler ikke saa lidt om Giftermaal, er det, fordi De som Ophelia og Valborg bliver saa ulykkelig, at De nu vil havne lykkeligt i Ægtestanden?

— Aa nej; det er for Resten underligt med mig som de to blide Piger. Mit Temperament gaar dog vist i modsat Retning. Naar jeg skal spille Ophelia og Valborg, lægger jeg min Tale og mit Væsen saa aldeles om, at jeg maaske kommer til at virke for blegt og for blidt; men det er i lutter Frygt for at give for meget af min egen hurtige Maade at være paa. Og dog elsker jeg Ophelia og Valborg. Ophelias Rolle holder jeg mest af i Vanvidsscenen og Valborgs . . . den er saa henrivende, Kirkescenen for Eksempel, er den ikke yndig!

— Gaar De helt op i Valborgs Tragedie?

— Ja, jeg føler fuldstændig, som hun, og „Kirkens“ Hellighed berører mig, som det var en Kirke.

— Og De tænker aldrig paa „Har Lygten røget —,“ naar De stille triner ind i det højtidelige Rum?

— Hvor kan De tro det! Nej, spiller man Tragedieroller, maa man gaa op i Rollen, ellers blev det uudholdeligt.

— Saa maa De jo samle en Verden af Sorg paa Deres skrøbelige Skuldre efterhaanden . . .

. . . Frk. Houlberg ryster paa Hovedet og lér.

— Da jeg var i Paris, siger hun, saa jeg dog ikke den store Tragedie. Det var om Sommeren, og der spilledes ikke noget ordentlig, saa gik vi paa Variété . . .

— Og morede Dem?

— Glimrende. Paris er Alt . . .

. . . Grønningen ligger for os. . . . Skal vi vove os videre ud i Natten, spørger jeg.

— Nej, jeg skal spille iaften, De maa hellere lade mig gaa hjem, ellers risikerer De, at jeg begynder at blive gnaven. Og saa er jeg rædsom.

. . . Det vovede jeg ikke.

Helge Wamberg.

Hvad han helst vilde være!

III. Robert Schmidt.

Robert Schmidt vil altsaa være Gartner! — Hans Interesse for Gartneriet viste sig, som man ser af nedenstaaende lille Historie, allerede i hans tidligste Barndom.

Robert var 3 Aar. — Han havde saa tit set, med hvilken Omhu hans Moder passede sine Potteplanter, saa at hans Interesse for dem efterhaanden vaagnede.

Hans Moder havde engang lagt et Frø til en Slyngplante og gik nu og ventede paa, at Spiren skulde vise sig.

Hver Dag gik hun og Robert hen og saa om den var kommen op.

Endelig en Morgen opdagede Robert, efter at han var kravlet op paa en Stol og havde stukket Næsen ned i Urtepotten, at Spiren i Nattens Løb var kommet frem.

Skuespiller Robert Schmidt som Gartner.

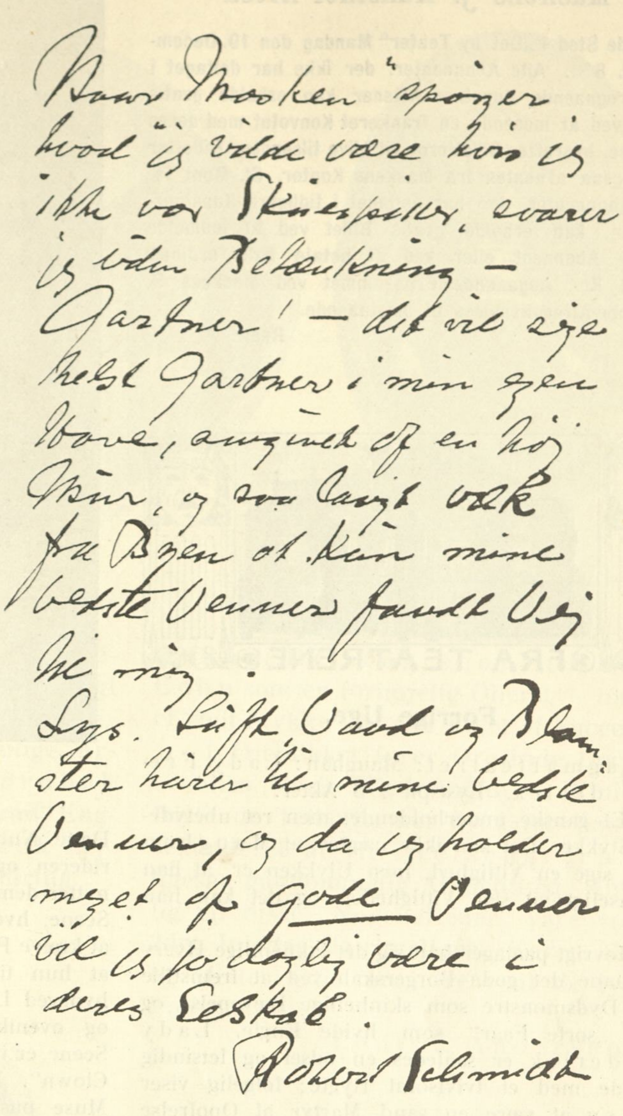
Naar Masken spørger
hvad jeg vilde være hvis jeg
ikke var Skuespiller, svarer
jeg uden Betænkning —
Gartner! — det vil sige
helst Gartner i min egen
Have, omgivet af en høj
Mur, og saa langt væk
fra Byen at kun mine
bedste Venner fandt Vej
til mig.
Lys. Luft, Vand og Blomster hører til mine bedste
Venner, og da jeg holder
meget af gode Venner
vil jeg jo daglig være i
deres Selskab
Robert Schmidt

Faksimile af Robert Schmidts Haandskrift.

Han tog den glædestraalende op, fo'r ind til sin Moder og raabte: „Se Mo'r, nu er den kommen."

Han forstod slet ikke, at hans Moder ikke blev glad, og han gav sig til at græde, da hun fortalte ham, at han i sin Iver havde dræbt den lille Plante.

Det er hans Drøm engang, naar han har tjent Penge nok, at trække sig tilbage fra sin Virksomhed her i Byen og flytte ud paa Landet og bo i et lille Hus, med tilhørende Have og Drivhus.

Gid det maa lykkes for ham, for han fortjener det! —

Jeg har ikke før forstaaet, hvorfor Robert Schmidt aldrig viser sig i det gamle aflagte Tøj, han har presset ud af sine Venner med den Motivering, at han vilde bruge det til Scenen. — Nu tror jeg at jeg ved det, — han samler naturligvis sammen til Søndagstøj til sine fremtidige Fugleskræmsler!

A. W. Sandberg.

Hos Robert Dinesen.

„Mestertyven"s Søster, den unge Frk. Valborg Dinesen, lukker os ind i Arbejdsværelset. „Min Broder kommer straks." Et Knæk paa den elektriske Kontakt, og Værelset, der før laa tusmørkt og vegt mod nogle Skulpturers kompakte Gibs, bader sig i et Lys, som fordelagtigt fremhæver dets orientalske Farvepragt. Vi sidder ensomt, dog ej alene. Thi rundt om os paa Reoler, Borde, og Divaner ligger Bøger og Tidsskrifter i Flæng. Ved et Tilfælde kommer et stort, indbundet Hæfte os i Hænde: „För Tidnings Urklipp" lyder dets Titel, Anmeldelser fra Robert Dinesens svensk-finske Turné er dets Indhold. Og ved at gennemblade denne store Sejrs- og kun Sejrs-Bulletin, skrevet af Sverrigs

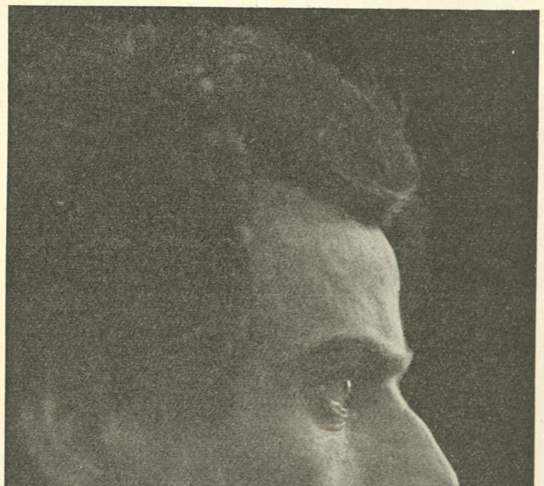

Skuespiller Robert Dinesen.

første Kritikere med Daniel Fahlstrøm i Spidsen, sidder man unægtelig noget undrende overfor den Modtagelse, vor hjemlige Kritik gav en Skuespiller som Robert Dinesen — thi det er vel lidt uretfærdigt, ganske at ignorere Kritiken i et Kulturland som Sverrig, dette var ellers én Retfærdiggørelse for den danske do. Eller har sidstnævnte maaske af Sejrsbudskabene „hinsidan" ventet en dansk Kainz, hvor der kun (eller rettere i hvert Fald) kom et ungt, mandigt Talent med indvunden og fortjent Hæder. Mon ikke Hr. Dinesen ofte har været lidt bitter — og med Rette — —

Døren ind til Spisestuen aabnes og vi beder Hr. Dinesen, der „fremtriner" i Kabinettet, fortælle os noget om „Mestertyven", hans store Succes paa Casino. „Ja, hvad skal jeg fortælle? At jeg har tabt over en halv Snes Pund under den vanskelige Indstudering, slidt med denne Rolle, som jeg slider med alle mine andre — og haft nogen Glæde af det. Ellers ved jeg ærlig talt ikke, hvad Nyt jeg kan meddele Dem. Maa jeg byde Dem en Cigar?" Hr. Dinesen smiler hyggeligt — og lidt efter har en Kop stærk Kaffe sat den hyggelige Stemnings Prik over I'et. Og længere blev Interviewet altsaa ikke. Men da vi spadserer ned ad Vodroffsvej ind mod Byen, slaar det os, eller rettere føler vi gennem Reminiscensen af de svenske Anmeldelser og vor Samtale med Robert Dinesen, hvor forbavsende alsidigt denne Skuespillers Talent er. Man tænke blot fra „Kameliadamen" til „Den dummeste", fra „Rosa Bernd" til „Triplepatte". Det er en utaknemlig Opgave at skulle erstatte en Skuespiller som Holger Reenberg; kun faa har i saa rigt Maal, som han, faaet Talentets og Oprindelighedens Appelsin slynget i sin Turban. Robert Dinesen er en af de meget faa, hvem det synes at skulle lykkes. Hans blændende flotte og karakterfulde „Mestertyv" er en af de store Chancer derfor.

R. H.

Maskens 3. Kunstner-Aften

vil finde Sted i „Det ny Teater" Mandag den 19. December Kl. 8½. Alle Abonnenter, der ikke har deltaget i de foregaaende Kunstner-Aftener kan erholde gratis Billet ved at indsende en frankeret Konvolut med deres Adresse, hvorefter Billetterne vil blive tilsendte. Billetter kan ogsaa afhentes fra Maskens Kontor, Gl. Mønt 14. Alle Abonnenter, der har deltaget i tidligere Kunstner-Aftener, kan erholde gratis Billet ved at indmelde en ny Abonnent eller ved at betale halv ordinær Pris 1 Kr. Angaaende Programmet ved Maskens 3. Kunstner-Aften henvises til omstaaende.

Red.

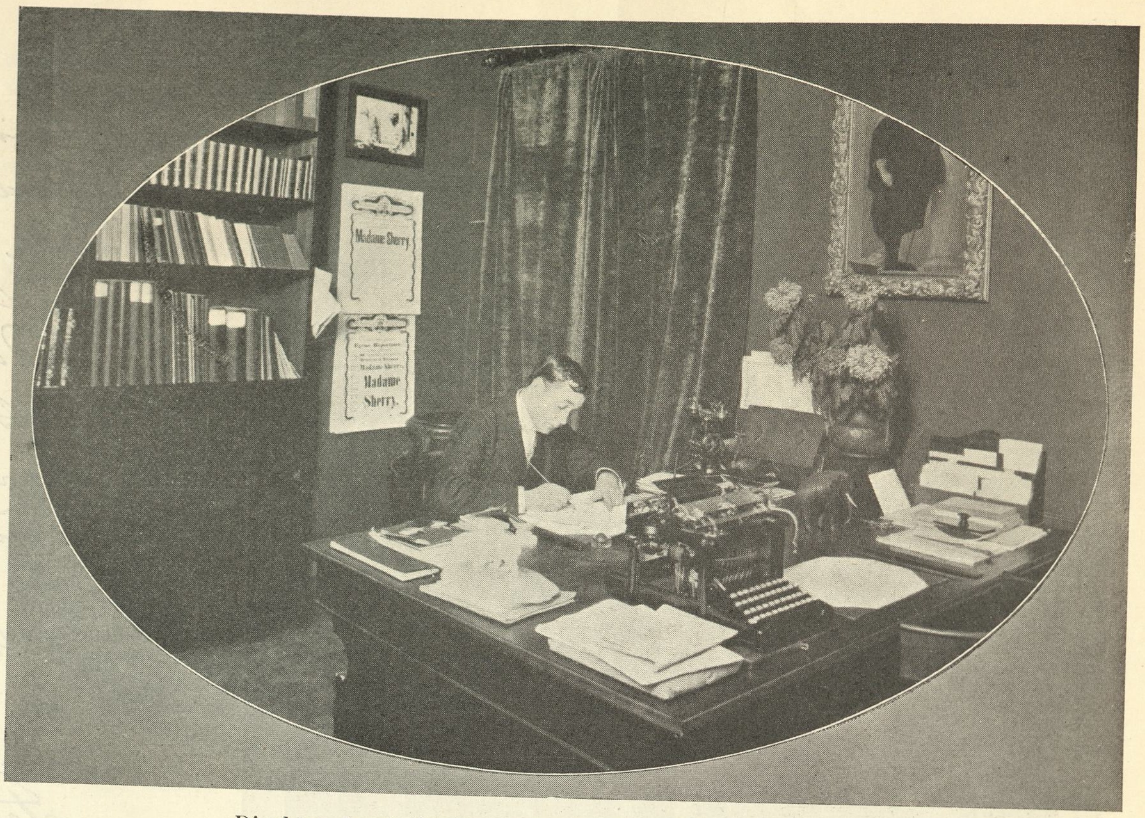

Direktør Jacob Jacobsen paa Aarhus Teaters Bureau.

Forrige Uge.

Dagmarteatret: Maughan: Lady Frederick. Lystspil i 3 Akter.

Et ganske underholdende, men ret ubetydeligt Stykke. Det kan ikke nægtes, at Maughan kan sige en Vittighed, men Ulykken er, at han ustanseligt vil sige Vittigheder, og det kan han ikke.

Iøvrigt paatager han sig det taknemlige Hverv at haane det gode Borgerskab ved at fremstille dets Dydsmønstre som skinhellige Rævepelse og dets „sorte Faar" som hvide Engle. Lady Frederick er saaledes en ødsel og letsindig Kvinde med et tvivlsomt Rygte; følgelig viser hun sig at være en sand Martyr af Opofrelse og Renhed.

Slig „Samfundssatire" virker som en Pousse-café paa et middagsmæt Parket, idet hver enkelt Tilskuer altid føler sin Næste ramt og aldrig sig selv. Iøvrigt er Maughan ikke uden dramatisk Nerve, men han arbejder ujævnt og springsk og afbryder hvert Øjeblik Traaden med uvedkommende Paahit. Der er i Cirkussproget noget, der hedder „Entré af en komisk Clown". Dette Nummer bruges til Fyldekalk, mens Berideren og Hesten puster ud. Maughan benytter denne Arbejdsmetode f. Eks. i den plumpe Scene, hvor Modehandlerinden, der kommer for at kræve Penge, overvældes saa grovt med Smiger, at hun tilsidst slet ikke vil have sine Penge, hvorved Lady Frederick slipper ud af Klemmen og ovenikøbet vinder et Væddemaal. Denne Scene er ikke andet end en „Entré af en komisk Clown". Naar den er overstaaet, har Maughans Muse pustet ud og rider videre. Men det er unægtelig kedeligt, at Damen er saa stakaandet, at hun hvert Øjeblik trænger til at puste ud.

Fru Betty Nansen spillede den bedaarende og letsindige Lady Frederick. Fruen var vittig, skælmsk, rørende, indtagende — kort sagt, alt, hvad hun skulde være. Men Fruen spillede hele Tiden med Sordin i Stedet for resolut at slippe et bredt og robust Lune i store Strømme ud over Figuren. Der er ingen Grund til vemodig Resignation i den Rolle; Lady Frederick maa helst blive saa haandfast og straalende, som Skuespillerinden overhovedet kan gøre hende. Fruens Toiletter var vist overmaade korrekte, men hvor er det dog Synd, at smukke Damer af den herskende Mode tvinges til at meje sig ud som Fugleskræmsler! Den snævre Tøndebaandskjole, der binder Anklerne sammen og gør Bagen bred, er hæslig nok paa Gaden og i Stuen. I Rampelyset, der altid forstærker, er den en Rædsel for Øjet. Kommer hertil Frisuren à la Høstak, fristes man unægtelig til at døbe det smukke Køn om til „det grimme Køn". Dette er naturligvis ikke at forstaa som en Bebrejdelse mod Fru Nansen, men som et Suk à propos over den Tid, der paastaar, at „den hungrer efter Skønhed".

Hr. Liebmann var fin og elskværdig som den aldrende Tilbeder, hans Replik var sikker og rammende, og han fyldte Scenen med sin stille Myndighed. Alle de andre Roller er slet ingenting. Der er kun Grund til at nævne Fru Rosenbergs stilfulde Verdensdame, der havde det Mod at være elegant uden at være i „Tøndebaand".

Publikum syntes meget fornøjet — om end af og til lidt desorienteret.

Edgard Høyer.

Dagmarteatret: Lady Frederick (Liebmann og Fru Nansen).

Fra Aarhus Teater.

Aarhus Teater, der altid har været udsat for stærke Aareladninger, led med Udgangen af sidste Sæson en Række meget følelige Tab. Til Dagmarteatret gik Aage Fønns, Lindstrøm hentede Aage Schmidt, Ægteparret Krarup engageredes til Casino, Schack Jensen trak sig helt tilbage til Hjemlivets Hygge, og endelig gennemgik Ida Kjær den ægteskabelige Forvandlingsproces til det mere demokratiske Nielsen.

Med bange Forventninger saa man den nye Sæson i Møde i Aarhus. Den eneste dristige var — Jacob Jacobsen!

Helt paa sin Plads var denne Dristighed ikke. Det lader sig ikke nægte, at Personalet — trods enkelte Nyenga-

Philip Bech som Copeau i „Faldgruben“.

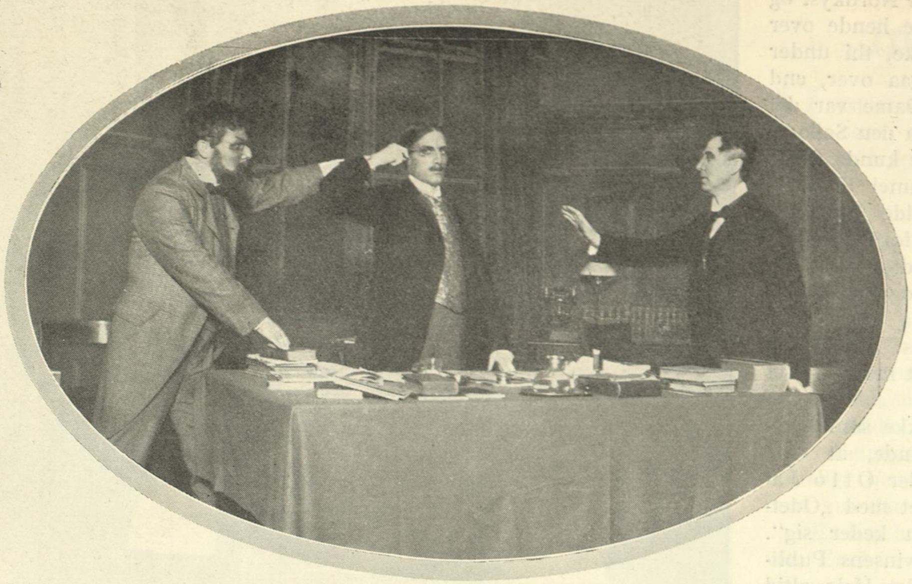

Bjørnbak, Garde og Creutz i „Niels Peter Svane“.

Gunnar Helsengreen som Lantier i „Faldgruben“

gementer — er reduceret ikke saa ganske lidt.

Set ud fra denne Synsvinkel har den forløbne Del af Sæsonen imidlertid givet Resultater, der var over de Forventninger, man paa Forhaand havde Ret til at nære.

Der er sat en Række Forestillinger op, hvoraf vel ingen var helt straalende, men til Gengæld de fleste et Par Grader over Niveauet præsentable. Med Glæde mindes man saaledes „Faldgruben“. Der var her fra Instruktørens Side skabt en Række fortræffelige Interiører, og over de forskellige Optrin den Kraft og Fart, der viser den fuldfærdige Forestilling. Ganske ypperlig var Philip Beck som Copeau. Med en Realisme, der i sin gribende Uhygge bar den gode Kunst i sig, gennemførte han de store Scener. Ved hans Side stod Frk. Niedermann som en fortræffelig Gervaise. Iøvrigt har Teatret paa vidt forskellige Felter haft Fornøjelse af denne Kunstnerinde, ja selv indenfor Operetten mindes man Frk. Niedermann, der bl. a. — trods ikke overvældende Stemmemidler — havde en smuk Succes i „Greven af Luxemburg“. Den indtagende og stilige Verdensdame, hun her skabte, var saavel sangligt som dramatisk upaaklagelig.

A propos — „Greven af Luxemburg“! Det vilde være Synd her at forglemme Cohn som en meget morsom Fyrste.

Blandt de Kunstnere af yngre Aargang, der paa Aarhus Teater har erobret sig en Plads i første Plan, rager Navnet Gunnar Helsengreen øverst op. Synes man end bedre om ham i Farcen end i Karakterskuespillet, saa lader det sig ikke nægte, at han ogsaa paa dette sidste Felt har vundet aarhussianske Laurbær. Fra sidste Sæson dukker saaledes en fuldgod Ferdinand Hansen frem, og fra fornylig erindrer man Lantier i „Faldgruben“. Typen var her saa træfsikkert ramt, at Kritiken maatte blive enstemmig.

Af de tidligere Forestillinger er der Grund til at opholde sig et Øjeblik ved „Niels Peter Svane“. Ganske vist fik Titelrollen en lidt famlende Udførelse af den unge fra Nationalscenen importerede Tronier Funder, men til Gengæld præsenteredes man for en velsignet Tyveknægt af en Byggesagfører (Hr. Aage Garde). Et godt Greb blandt vore hjemlige Arkitekter havde Hr. Aage Bjørnbak gjort. Og den fordrukne „Gaardmand“ Engmose gav paany Hr. Philip Beck Lejlighed til udmærket Menneskeskildring.

Frk. Marie Niedermann i „Greven af Luxemburg“.

Fra den sidste Tid er der kun ringe Anledning til rosende Gloser. I en pinlig Grad har de forskellige Forestillinger lidt under en unægtelig for hastig Indstudering. Dette prægede i særlig Grad „Betroede Midler“ og „Landmandsliv“, i ringere Grad „Pigernes Jens“, der — med Gunnar Helsengreen i Titelrollen og Cohn som en fornøjelig Oberst — naaede et godt Stykke ind paa Livet af Successen.

I Øjeblikket fører Grevinde Corniski — alias Marie Niedermann — Niniche's fristende Trikotformer frem for Rampen, sekunderet af Hr. Helsengreen i en ligesaa guddommelig Afklædthed. Antagelig vil disse „Nøgenaftener“ vare ved til 2den Juledag, da rimeligvis „Karen, Maren og Mette“ skal føres frem til de jydske Laurbær.

Louis C. Andersen.

Fru Oda i Provinsen.

Det er næste Aar akkurat en Menneskealder siden, at Oda Nielsen optraadte i Provinsen.

Som ung Enke, lige hjemkommen fra Paris, havde Fruen haft en glorværdig Sæson paa Kasino og forfølgende sin Sejr gik hun i Forsommeren paa Turné med „Froufrou“.

Et saadant Triumftog er hverken før eller siden set i danske Provinsbyer.

Ved Ankomst og Afrejse var Jærnbaneperronerne stuvende fulde af Nysgerrige, hver Plads i Teatrene var bestilt længst forud, og udenfor stod de, der ikke havde opnaaet at faa Billet, opstillede i Timevis for om mulig at fange et lille Glimt af den fejrede Primadonna. Det var ganske som i H. C. Andersens Æventyr.

Forøvrigt blev „Froufrou“ ypperligt spillet med Abrahams og Knoblauch som Manden og Faderen, Frk. Lerche og Johanne Krum — sidstnævnte i sin aller smukkeste Periode — som Søsteren og Veninden. Martinius Nielsen var Valréas. I den unge, kønne Students beskedne Fremtræden var der Intet, absolut Intet, der lod ane den senere Imperator. Han vakte mest Opmærksomhed ved sin ganske uhjælpelige Forelskelse i den unge Pariser-Enke, der øjensynlig havde gjort ham helt svimmel.

Gennem en Menneskealder har Oda Nielsen forstaaet at bevare sit Provinspublikum. Ligesom der i enhver tysk By findes en Ibsen-Gemeinde — snart ogsaa en Gustav Wied-Gemeinde — saaledes har Oda Nielsen i enhver dansk Købstad og i adskillige Landsbyer sin trofaste Menighed, der ikke svigter hende, naar hun kommer med sin aarlige Viseaften.

For Resten svigter Fru Oda heller ikke sine Trofaste.

For et Aar siden, en Februardag, hvor Fjord og Bælt laa tykt med Is, og Sneen føg om Ørerne, stillede Oda Nielsen saaledes om Eftermiddagen

ved Kragenæs Færgested paa Lollands Nordkyst og anmodede Færgefolkene om at sætte hende over til Fejø. Megen Lyst havde de ikke, thi under slige Forhold plejede de ikke at gaa over, end ikke med Posten, og for en fin Dame var det slet ikke raadeligt at vove sig ud paa den Sejlads. Men Fru Oda sagde til dem, at det kunde de jo lade hende om. Hun var af gammel Skipperslægt og vant til Søen. Over vilde hun, thi om Aftenen skulde hun synge for „Fejbakkerne“ — saaledes kaldes de Indfødte paa Fejø. Og over kom hun trods Is og Sne og forrygende Blæst.

Men paa Fejø og i Kragenæs Færgehavn mener man siden da, at hun er lidt mere end et Menneske.

I det sidste Aars Tid er det ikke som Visesangerske, men som Skuespillerinde, at Oda Nielsen har gæstet Provinsen. Under Otto Jacobsens Ledelse har hun turneret med „Odette“, „Madame X“ og „Hvor man keder sig“.

Det sidste er ikke nyt for Provinsens Publikum. De franske Stykker har i det Hele altid fundet Vej ud til Provinsen, men som Regel i en gyselig Udførelse og en tilsvarende Udstyrelse. Jeg mindes en Gang at have set en fransk Vicomte iført en aflagt Kelner-Smoking, bruntærnede Bukser med Hængebagdel og gule Støvler.

Cohn som Oberstløjtnant Storm i „Pigernes Jens“.

En Monokle og et rødt Silkelommetørklæde pointerede den franske Aandsretning.

Ret naturligt, at det har virket tiltalende paa Publikum at se det gamle Stykke, godt spillet og i en smagfuld Udstyrelse, saa smagfuld som muligt under de ofte ret indskrænkede Forhold.

Turnéen har bragt frem en Debutantinde Frk. Gudrun Stephensen, Oddgeir's unge Datter, der synes overalt at have gjort Lykke. „Det manglede bare!“ siger Oddgeir, „at hun ikke skulde gøre Lykke. Pigebarnet er jo sin Faders udtrykte Billede.“

Otto Jacobsen har gennem disse Turnéer faaet fast Fod indenfor Provinsens Publikum og venter sig nu ikke saa lidt af Martinius-Turnéen, som han skal ud med i Januar.

Frederik Graae.

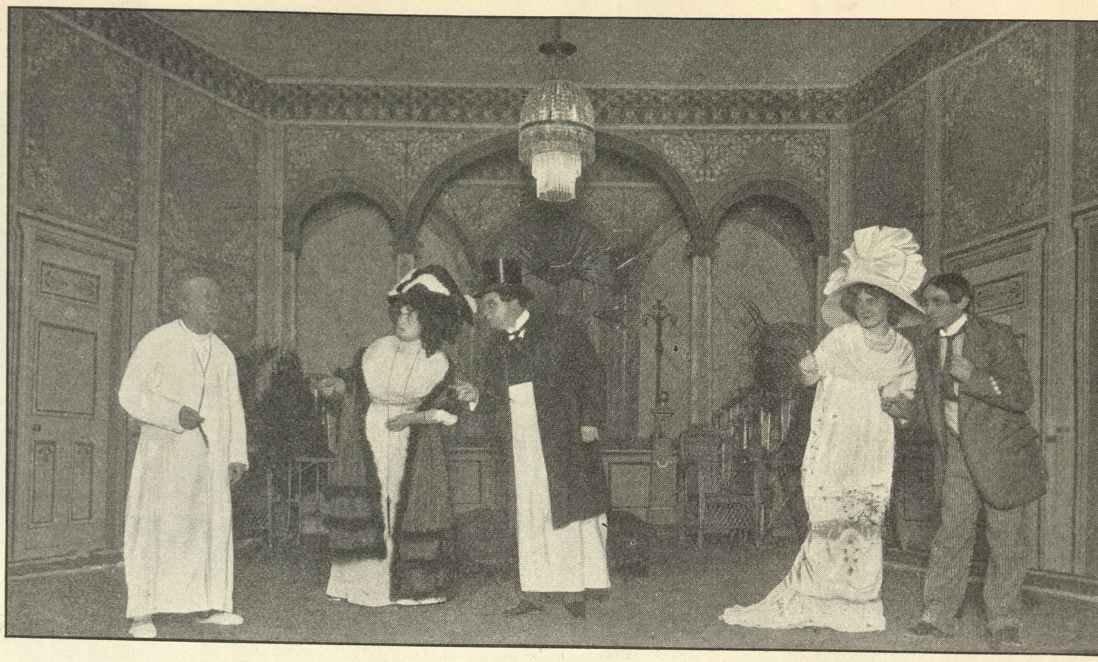

Fru Anna Jacobsen. Frk. Niedermann.

Scenebillede af „Niniche“ paa Aarhus Teater.

„Niniche“ paa Aarhus-Teater.

Med „Niniche“ har Aarhus Teater faaet sig en Forestilling af den gode, gamle Slags, der faar Folk til at le. Og er der i Grunden noget, man hellere vil i Teatret end more sig? Det er Spindesiden, der fører an. Fru Anna Jacobsen giver Partiet som Gæst paa sin gamle Scene, og Frk. Niedermann virker i Kostumer af sjeldent fintstemte Farver saapas forførerisk, at hun gerne kunde have givet sin frodige Komik friere Tøjler. De tre Herrer, vi præsentere paa Billedet, slutter op som veltrænede Farcører.

B. F.

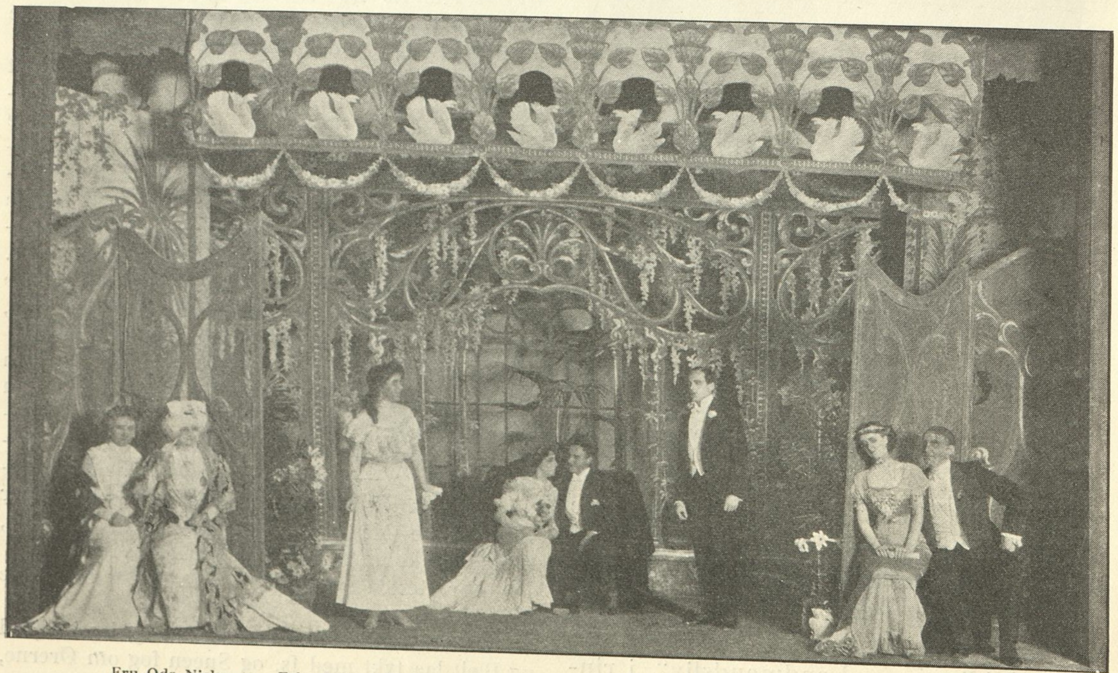

Fru Oda Nielsen. Frk. Gudrun Stephensen.

Scenebillede fra „Hvor man keder sig“.

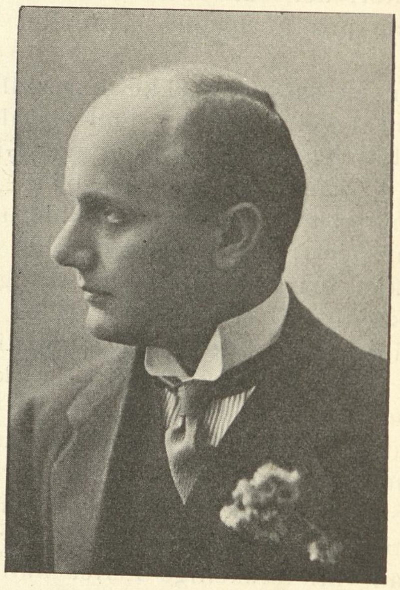

Direktør Otto Jacobsen.

Lady Lillemor.

London i Decbr.

Paa Drury Lane, den store Keans berømte Scene, spiller de for Øjeblikket og paa andet eller tredje Aar The Whip. Den er en typisk engelsk Folkekomedie, meget i Smag med Derbyvinderen, der i sin Tid galloperede over vor egen Casino-Scene.

„The Whip“'s kunstneriske Værdier er maaske tvivlsomme. Til Gengæld er den rig paa gode Roller og dramatisk Spænding. Udstyr og Iscenesættelse slaar alle Rekorder paa de Omraader. Det højtærede Publikum bydes paa dramatiske Ophidselser som Togsammenstød og Rævejagt og Hestevæddeløb paa Scenen. Og en halv Snes berømte og populære Jockeyer gæstespiller i Stykket, hver Gang det har naaet et nyt Hundrede Antal Opførelser.

I disse Dage har en norsk Skuespillerinde, Lillemoer Halvorsen med kort Varsel overtaget den kvindelige Hovedrolle. Den unge Bergensdame gør megen Lykke. Og hun fortjener det. Hendes Omgivelsers Spil kan ikke staa Maal med hendes, og hun er smukkere og naturligere end de engelske Sceneskønheder. Selv Sprogforhindringerne sætter hun elegant over. Hendes engelsk er smukt og fuldttonende. Det

„Prinsessen paa Ærten".

Hosstaaende Billede af de nydeligste Dukkebørn, man kan sé for sine Øjne, er taget ved Sankt Joseph-Søstrenes Bazar sidst i forrige Maaned.

Det forestiller en Del af Eleverne fra Søstrenes franske Pigeskole, som iførte Rokokodragter gjorde megen Lykke i en af kgl. Danserinde, Fru Emilie Walbom komponeret lille Ballet: „Prinsessen paa Ærten". Musiken til det fine og smagfulde Danse-Divertissement var efter Mozart, Rameau, Gluck og andre gl. Klassikere, overmaade behændigt arrangeret af Frk. Pechüle, Organistinde ved Stenos Kirken.

I Betragtning af det uøvede Materiale var det virkeligt beundringsværdigt, hvad Fru Walbom med kun faa Prøver her havde udrettet.

Endog hans Højærværdighed, gamle Biskop van Euch, som efter Sigende aldrig før havde overværet en Ballet, fandt denne Dans særdeles charmant. Og hvad kan man vel forlange mere end en biskoppelig Beundring af Bentøjet.

---

skæmmes hverken af norsk Akcent eller af simple Reminiscenser fra Londons vokalforfalskede Gadesprog — det sidste kan flere af de bedste engelskfødte Skuespillerinder ikke sige sig fri for.

Ude i et af de fornemme og højtliggende Villakvarterer boer den unge Primadonna. Meget unge Primadonna! Lillemoer Halvorsen er kun tre og tyve Somre. En smuk Alder at lægge Vorden for sine lakstøvlede Fødder!

Næsten fornærmelig smuk — ogsaa udenfor Scenen. Høj og slank er hendes fløjelssvøbte Skikkelse. Det fine, blege Ansigt giver Husly til et Par Øjne, hvis Farve skifter som Havets paa en lunefuld Foraarsdag.

„De maa have levet mange Aar i England, saa godt De taler Sproget!"

„Hvorlænge troer De? Saamænd kun fem smaa Maaneder. Men naturligvis kunde jeg noget engelsk i Forvejen . . ."

„Hvem skaffede Dem ind paa „Drury Lane"?"

„Ingen! Jeg kendte ingen. Havde ingen Introduktioner. Men jeg hørte tilfældig, at Arthur Collins manglede en Skuespillerinde til at overtage Nancy Prices Rolle i The Whip. Ja, og saa blev jeg den heldige."

„Var De ikke bange for Premièren? Det maa være en ejendommelig Følelse at staa overfor et helt nyt Publikum i fremmede Omgivelser og sige Deres Replikker i et Sprog, der ikke er Deres eget . . ."

„Egentlig var jeg ikke bange. Men rasende nervøs. Jeg havde kun haft Prøver med hver enkelt af mine Medspillende. Men ingen samlet Sceneprøve. Sproget falder saa naturligt for mig . . . De kan tænke Dem min Fader søgte mig paa Teatret og spurgte efter den norske Skuespillerinde. Han fik det Svar, at alle Damerne var engelske, og de vægrede sig ved at tro, at jeg var født i Norge. Nej, Sproget generer mig ikke. Men det er ubehageligt at skulle raabe alle Replikkerne. Alle Nuancer gaar tabt paa den Maade. Men det er nødvendigt. Akustikken er saa ussel og Teaterrummet saa enormt. Ved De hvad der gjorde mig mest nervøs? Mine Dragter udeblev, kom slet ikke før Dagen efter Premièren. I sidste Øjeblik maatte jeg krybe i Tøj, der var syet til Nancy Price og ikke passede mig — en skrækkelig Fornemmelse."

— „Havde De søgt andre Teatre, førend De fik Engagement til „Drury Lane"?"

— „Mange! Og samme Dag jeg debuterede, fik jeg Tilbud fra George Alexander om at være leading lady i hans nye Stykke. Desværre maatte jeg jo sige Nej! Jeg vilde netop gærne spille sammen med Alexander. Han er en ypperlig Skuespiller. Og Repertoiret paa St. James er interessant."

George Alexander er for London, hvad Reenberg er for København. De fleste af Pineros

Fru Lillemor Halvorsen.

Skuespil er skrevet for ham; og det var ham der skabte Oscar Wildes Navn som dramatisk Forfatter.

— „De tænker ikke paa at spille i Norge igen?"

„Nej, hvorfor skulde jeg det! Det er meget morsommere at gøre Lykke i Udlandet. Og saa betaler de saa høje Gager, som man slet ikke kan drømme om i Norge. Nu maa De ikke tro, at jeg er blevet dum og indbildsk, fordi jeg har slaaet an herovre. Det er jeg slet ikke — bare saa straalende glad over mit Held. Og saa maa De huske paa, at jeg er helt ude af norsk Teaterliv. Jeg gik fra Nationalteatret for 3 Aar siden, da jeg giftede mig. Dengang troede jeg, at jeg havde sagt Farvel til Scenen for bestandig. Men saa døde min Mand, og . . ."

„Sig mig, Frue, var det ikke Dem, Ibsen personlig instruerede i lille Eyolfs Rolle?"

„Jo, det er rigtig nok. Tænk, kan De huske det. Ja, jeg tænker svært paa . . . . senere hen . . . at spille Ibsen herovre. Ogsaa Bjørnson og Drachmann. De maa ikke sige, at det er Galmandsværk! Jeg véd nok, at Englænderne ikke kan lide Ibsen. Men de kender ham jo ikke. Og deres Skuespillere forstaar ham ikke. Men Ibsen kan udmærket gøres til Publikums-Succes. Jeg har tænkt mine Planer godt igennem — og De. skal se, jeg vil faa Ret . . ."

Naar man er saa smuk og saa talenfuld, faar man altid Ret, tænkte jeg, da jeg igen forsvandt ned i den underjordiske Jærnbane. Men alligevel, . . . Ibsen! End ikke saa megen Skønhed kan gøre Ibsen populær her i England. Englænderne

Scenebillede fra „The Whip". En Væddeløbs-Start.

Maskens
3die Kunstner-Aften

Det Ønske, vi har næret, at kunne opføre for vore Abonnenter ved „Maskens 3. Kunstner-Aften“ to nye Operetter, nemlig Leo Falls: „Bryllupsdagen“ og Reinhardts: „De smaa Grisetter“, er nu endelig gaaet saa vidt i Opfyldelse, at Operetterne med Operasangerinde Frk. Eleonora Lundbeck, Operettesangerinde Fru Creutz-Hindborg og Hr. Operasanger Harry Haurowitz i Hovedpartierne er indstuderede.

Foruden de ovenfor nævnte Navne vil desuden i Operetterne Skuespillerinde Frk.

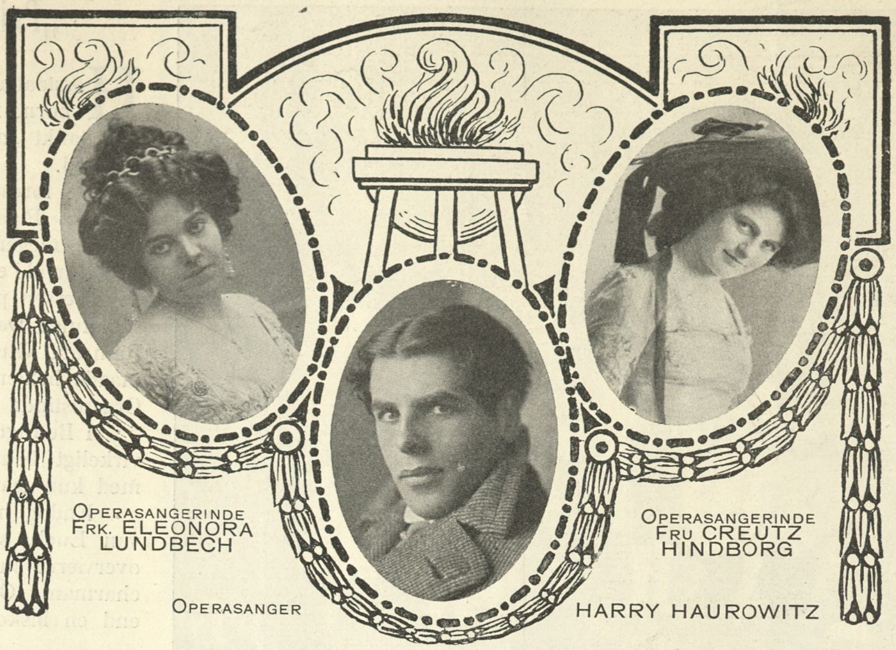

Maskens
3die Kunstner-Aften

Doris Johansen, Skuespiller Victor Montell og Operasanger Aage Anker medvirke.

Musiken vil blive ledet af Hr. Musikdirektør Ishøj.

Imellem Operetterne vil den fortræffelige Oplæser, Hr Skuespiller Sofus Erhardt glæde vore Abonnenter med sin fornøjelige Oplæsning. Hr. Erhardt er blevet fast engageret for næste Sæson til det nye Centralteater, som i ham har sikret sig en sikker Attraktion.

Opførelsen vil finde Sted i **Det ny Teater Mandag den 19de December Kl. $8^1/_2$ Aften.**

---

har Dukkehjem nok i deres daglige Liv — de vil aldrig skønne paa det paa Scenen. De er for godmodige dertil. Det trøster dem ikke, at andre heller ikke har det bedre. De vil more sig i Teatret, saa gammeldags er de. De vil le og græde. Men tænke over de sociale Problemer vil de ikke. Saa bliver de hellere hjemme. Og Gud velsigne dem for det.

Men den skønne Bergensdame faar heller næppe Tid til at gennemføre sine skumle Planer. Scenen kan ikke faa Lov til at beholde hende i ret mange Aar. Den traditionelle Lord vil snart melde sig og bortføre hende og gøre hende til Herskerinde over Slottet med de stolte Minder og den uundgaaelige Samling af fantastisk grimme Ahner i æventyrligt umulige Dragter. Saadan gaar det alle vidunderdejlige Skuespillerinder.

Og det er, malgré tout saa meget dejligere end at made et uvilligt Publikum med ibsensk Idiosynkrasi.

Axel Gerfalk.

„Lampefeber“.
II.

Som Led i vore Bestræbelser for saa alsidigt som muligt at belyse Scenens Forhold vil vi bringe en Række Udtalelser af kendte Skuespillere og Skuespillerinder om den med Rette saa frygtede Sygdom: „Lampefeber“, denne oftest ubestemmelige, paniske Angst, der kan gribe selv de sikreste og mest unervøse Kunstnere, naar de skal frem for den store Anonyme — Publikum.

Det vil sikkert interessere vore Læsere at se, hvilke Summer af Nervekraft Scenens Kunstnere ogsaa paa denne Konto maa betale for deres Kunst.

Dr. phil. Karl Mantzius.

Lampefeber! Ja, den kender jeg rigtignok, svarer Dr. Mantzius, det vil sige, jeg har kendt den; hvor var jeg dog nervøs i de første Aar, jeg var Skuespiller. Det var en forfærdelig Plage, der efterlod paa en Gang Stivhed og Slappelse.

Under disse Ord er Doktorens Ansigt blevet endnu alvorligere end ellers, afspejler noget af den Rædsel, han engang har følt overfor Tilskuerpladsens store, levende Rum — og han fortsætter:

Meget, som jeg den Gang vilde gøre, og som jeg ved, at jeg kunde udføre, og nu kan gøre, naar jeg vil, stivnede for mig i Nervøsitet. Hvis det ikke havde fortaget sig, vilde jeg ikke have vedblevet at være Skuespiller.

Men hvordan er De da kommet over det, spørger vi.

Jeg har arbejdet mig fra det, lidt efter lidt.

Føler de aldrig Nervøsitet mere? Hvis De for Eksempel pludselig kommer til at tænke paa Publikum, hvis De kommer rigtig til at føle, at de staar dèr paa en Scene?

Det skal en Skuespiller altid føle; at han staar overfor Publikum, skal han altid erindre, det er jo de Mennesker, han skal paavirke med sin Kunst. Skuespilleren maa blive Herre over Nervøsiteten, arbejde sig bort fra den.

Scenebillede fra „The Whip“.
Basil Gill som „Pastor Vernon Haslam“.
Vincent Clive som „Jarlen af Brancaster“
Miss Jessie Batemann som „Lady Diana“.

Og nu, føjer Dr. Mantzius til med et Smil, der forjager de sidste Skygger af Angsten fra før — og nu tror jeg nok, at jeg hører til de mest rolige Skuespillere.

Utvivlsomt. Sans-peur.

Ungdom og Galskab.

Du Puys muntre og graciøse Syngestykke, som har glædet de skiftende Slægter i over 100 Aar, skal nu efter nogle Aars Hvile paany frem paa det kongelige Teater, hvor der for Øjeblikket er særlig gode Betingelser for at faa Partierne godt besatte. Om Fremkomsten af dette Stykke fortælles, at Teatret havde bestemt sig for at opføre Mehuls „Une folie“, hvis Tekst blev oversat af den bekendte Teateroversætter N. T. Bruun, en god Ven af du Puy. Men Musiken, der skulde komme med Posten, udeblev, og du Puy bragte da Teatret en Musik, som han havde komponeret. Carl Thrane (i sin udmærkede Bog „Fra Hofviolonernes Tid“) mener, at „et lille Krigspuds synes at have været anvendt“, og helt tilfældigt har det vel næppe været, at du Puy havde sin Musik i Beredskab. Komponisten paalagde Sangerne den største Hemmelighedsfuldhed med Hensyn til Musiken, for at intet paa Forhaand skulde blive kendt udenfor Teatret. Overskou fortæller, at den første Opforelse blev sét i Møde med stor Spænding. Du Puy havde allerede vundet Navn som Komponist af en Del Sange; men at han skulde have Evner eller Stadighed til at gennemføre et større Værk, tvivlede mange musikkyndige om. Men al Tvivl maatte forstumme, da Førsteopførelsen d. 19. Maj 1806 blev en afgjort Sejr for du Puy baade som Komponist og Sanger. Du Puy, der selv spillede Ritmester Rose, henrev Publikum ved sin ungdommelige Munterhed og Gratie og sin skønne Sang; Jomfru Funck var en glimrende Vilhelmine og Frydendahl gav en udmærket Fremstilling af Maleren Grøndal.

Siden har „Ungdom og Galskab“ hørt til Teatrets faste Repertoire, har glædet gamle og unge, hver Gang det med Aars Mellemrum er kommet frem igen, og hører til de faa danske Syngestykker, der ere naaede op over de 100 Opførelser — det er vist nu nær de 200. Af du Puys Efterfølger i Roses Rolle skal nævnes Georg Zinck — som heri havde sin Debut 1812 — Christophersen og Nordal Brun. Efter Jomfru Funck blev Vilhelmine, sunget af Eleonora Zaza, senere af Fru Gerlach og Fru Riise, der som Jomfru Holm debuterede heri i 1861. Den for tidligt bortgangne Fru Augusta Lütken havde sin Debut som Vilhelmine d. 24. Maj 1876, og henrev straks Publikum ved sin Stemmes lyse Velklang og den legende Lethed, hvormed alle Vanskeligheder blev overvundne. Ved Stykkets sidste Genoptagelse i Slutningen af Halvfemserne blev Rollen sunget af Frk. Ida Møller, og nu er det Teatrets nye Koloratursangerinde Frk. Oderwald-Lander, der staar for Tur.

Der er ingen Tvivl om, at du Puys ungdomsfriske Musik vil bevare sin gamle Magt over Tilhørerne og blive til Glæde baade for disse og for Teatret.

—d.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.
Trykt i A. Rosenberg's Bogtrykkeri.
Klichéer fra Dansk Reproduktionsanstalt.
Speciel Fotograf Julius Folkmann.

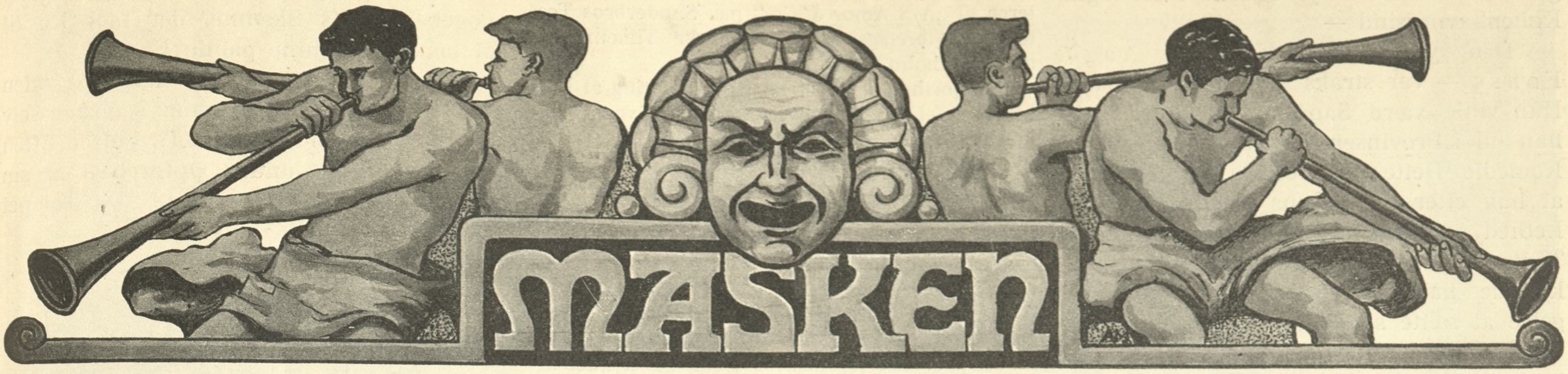

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 25DE DECEMBER 1910 | NUMMER 13

De seks Fønss'er.

Det er Jyllands Hovedstad, der har Æren af at have skænket det danske Teater de tre mandlige Fønss'er. For saa vidt maatte de altsaa efter de sidste nye Teorier egne sig ypperligt til at indgaa i „den jydske Bevægelse". Den yngste Broder — Aage — har oven i Købet tjent sine første dramatiske Sporer i sin Fødeby og andre af Jyllands Byer, og Olaf — den ældste Fønss — har kreeret en veritabel jydsk Bondekarl i et Stykke af Aakjær. Naar det imidlertid næppe vil lykkes de brave bevægelsesdygtige Jyder at bevare de tre Fønss'er for deres egen Mund, skyldes det den Omstændighed, at baade Olaf, Johannes og Aage har vist deres Kærlighed til vort almene, gamle Kulturgrundlag ved at gifte sig med tre lige saa typiske som indfødte Københavnerinder. Selv om disse Skridt let faar Skin af en Demonstration mod Forfatteren Otto C. Fønss, der nu lades ene tilbage blandt Jyderne, maa man dog paaskønne de tre Brødres Agtelse for det, der kaldes „alle gode og samlende Magter i vort Folk." Men der flyder ogsaa rigtigt gammelt Adelsblod i de Fønss'ske Aarer. —

De tre Brødre — det lyder som Navnet paa et Fartøj — er altsaa fra Aarhus. Den berømteste af dem er upaatvivlelig Johannes — den rigtige „Fønssebasse" — men O l a f er den ældste, og derfor maa vi begynde med ham. Det vilde være lettest at henvise til „Kraks blaa Bog", hvor der findes 22 Linjer om ham; men det kunde maaske bringe „Masken" i Konflikt med talrige af Dagmarteatrets Abonniner, der fordrer deres Yndlinge respekterede. Vi skal da sige, at Hr. Olaf Fønss ude i Livet er en stilfærdig og godlidende Mand — ganske fri for al den Masse „sammenbidt Energi", han efter Bladenes Opfattelse gaar omkring med oppe paa Scenen. Han tumler ustandseligt med sine Roller, fordi han udmærket ved, at Kunsten tager sin Mand helt.

I denne Opfattelse støttes han ypperligt af sin Hustru, som ingenlunde er bange for at lade sin Kritik komme til Orde — ofte i en spids og rammende Form. Fru T h i l d a er jo selv Skuespillerinde og véd ogsaa i Kunsten — udmærket Besked med, hvor Skabet skal staa. Man savner Fruen paa disse Dages Teater, hvor hun virkede som en sjælden og fin Blomst, hvilket iøvrigt ikke kan undre, naar man hører, at Fru Thilda paa mødrene Side stammer fra en Familie ved Navn L i l j a.

De seks Fønsser forsamlede hos Hr. Aage Fønss.

J o h a n n e s F ø n s s har altid været Familiens lyse Hoved og ledende Aand. Allerede som Barn maatte han tage sin ældre Broder ved Haanden og følge ham hjem efter aftenlige Ekskursioner i det mørkeste Aarhus. Johannes købte Mordinstrumenter for sine Karakterpenge, medens Olaf i Stilhed nøjedes med en Lakridsstang. Før Fønssebassen blev Student, vakte han Forbavselse i Aarhus ved at vikariere for Domkirkens Organist. Han spillede sig den Gang ind i alle smaa Aarhusdamers Hjerter. Der var derfor Sorg, da han sveg Jylland og rejste til Sjælland for at hente sig en Kone, oven i Købet en Søster til en saa feteret Kunstnerinde som Fru Anna Larssen.

Fru D a g m a r F ø n s s kunde være bleven en god Skuespillerinde. Naar hun ikke blev det, var det, fordi hun længtes efter sin nuværende Mand. Det lyder næsten underligt i vore Dage, hvor alle Kvinder stadig taler om at staa paa egne Ben. Det kunde Dax — eller undskyld Fru Dagmar — ikke. Hun brød sig Pokker om alle de Roller Direktør Oddgeir Stephensen vinkede til hende med. Hun vilde kun én Ting: ned til Fønssebassen i Mannheim, hvor han den Gang lagde Grunden til sit Ry. Nu er den sydlandske lille Frue sammen med sin Mand rejst til Milano — og vor By er bleven to ejendommelig Ansigter fattigere.

Den berømteste af Fønssefruerne er nu alligevel „Kylle" — Fru G u d r u n F ø n s s. Derfor skal hun omtales før sin Mand. Men hvad skal vi sige om „Kylle"? Ethvert Barn kender jo dette Navn, og enhver Konfirmand har drømt om Kylles landskendte Smilehuller. Som Olaf blandt Brødrene, saaledes repræsenterer Fru Gudrun blandt de kvindelige Fønsser det Begreb, som Romantikkens Mænd kaldte

„treu und bieder". Og det er dette, som giver Fruen den høje Stjerne i det ægte Københavnersind —

Den yngste Hr. Fønss — Aage Fønss — var straks klar over sit Maal. Han vilde være Sanger. Men først tog han ud i Provinsen for at lære at spille Komedie. Dette lykkedes saa godt for ham, at han efter en Sæsons Vandreaar med Lethed erobrede sig en Førsteplads ved Teatret i Aarhus. Man husker, at det ikke kostede ham synderlig mere Anstrængelse at sætte sig fast i Københavns Bevidsthed, da han forleden afslørede en fortræffelig Baryton inde paa Dagmarteatret.

Det var for nogle Aar siden rørende at se, med hvilken broderlig Omhu Johannes Fønss tog sig af sin yngre Broder. Den Tid er ikke fjern, da de to Brødre kan tage hinanden i Haanden og vandre ud i Verden, hvor Berømmelsen og Guldet venter dem. Fordi Fønsserne holdt saa smukt sammen i de trange Aar, fortjener de en god Skæbne. —

Anubis.

Sophus Bauditz.

„Hjortholm" paa Scenen.

Min første Erindring om Sophus Bauditz' Forfatterskab skylder jeg afdøde Urtekræmmer Ludvig Aagaard.

Jeg kom ind i hans Butik med min Moder, og da han i egen høje Person havde ekspederet os færdig, tog han op af en Kasse en Kage, der var formet som et Æble, og rakte mig den med de Ord:

„Maa jeg byde den unge Herre en Gave:
et Æble fra „Mester Zebalds Have"."

Selvfølgelig lod jeg ikke min Moder faa Rist eller Ro, før jeg havde faaet alt at vide angaaende „Mester Zebalds Have", om det saa var hele Handlingen, maatte jeg have den med.

— — — —

Det ovennævnte Skuespil var et af Sophus Bauditz' første Arbejder for Scenen, senere fulgte Operatekster — originale og oversatte — alt mens der fra den flittige Forfatters Haand stadig kom smaa Noveller, der hurtig slog an.

Men fra det Øjeblik „Historier i Skovridergaarden" laa færdigtrykt, var Sophus Bauditz' Forfattersucces slaaet fast. Den næste i Rækken af hans „store Bøger", som han selv siger, blev „Krøniker fra Garnisonsbyen". Senere fulgte „Hjortholm" og som den fjerde og foreløbig sidste i Rækken „Absalons Brønd".

Det var ganske naturligt, at de Folk, der havde Haandelag for det, forsøgte at omplante Fortællingernes Succes paa Scenen, og Vilhelm Østergaard dramatiserede baade „I Skovridergaarden" og „Fra Garnisonsbyen". Og navnlig det første Arbejde gjorde stor Lykke.

Nu er Turen kommen til „Hjortholm". Mellem Jul og Nytaar skal det op paa Dagmarteatret.

I den Anledning sidder jeg paa „Masken"s Vegne hos Skoledirektøren i hans Kontor paa Raadhuset.

Som de fleste Mennesker, der færdes meget i fri Luft, taler ogsaa Prof. Bauditz klart og med kraftig Stemme.

— Ja, siger han, er det ikke mærkeligt, at af de tre Bøger — Talen er om Skovridergaarden, Garnisonsbyen og Hjortholm — har jeg altid anset Hjortholm for at være den, der bedst egnede sig for Scenen. I den er der Figurer, Mennesker, som kan flyttes lige fra Bogens Blade og ind paa Scenen. Og alligevel er det den, Turen sidst kommer til.

Det er jo den unge Knud Zangenberg, ikke Skuespilleren, men Bankassistenten, Forfatteren til „A/S Amor & Co." paa Sønderbros Teater, som foretager den dramatiske Tillæmpning af „Hjortholm".

„Hjortholm" bliver en Dramatisering af Fortællingen. Der benyttes de i Bogen givne Situationer og alle dens Personer.

Man vilde jo nok fortælle, da „Sne" blev spillet sidste Vinter, at det var en Dramatisering af „Sporsne", men det var det ikke. Saaledes findes hele første Akt, hvis Handling foregaar paa en Jernbanestation, slet ikke i Bogen; desuden var der ogsaa tilføjet en helt ny Figur.

Jeg har læst „Hjortholm" i dets ny Skikkelse og jeg billiger det helt igennem.

Iøvrigt kan jeg fortælle Dem, at Stykket allerede er solgt til Provinserne og Sverrig, og desuden har Fru Matilde Mann faaet Autorisation til at oversætte det til Tysk.

Men det er sandt. De vilde jo have et Billede. Det er skam det værste. De Billeder, jeg har, er bleven reproduceret utallige Gange. Aa, undskyld!

(Telefonen ringer. Professorén tager Røret).

God Dag! — — Imorgen? Næ — da har jeg ikke Tid, jeg skal til Møde og saa skal jeg op at fotograferes. Hvadbehager? Nej, det morer mig skam ikke, det er ligesaa slemt som at faa Tænder plomberet. Naa ja! Farvel!

(Professoren lægger Røret).

Ja, der hører De! Imorgen gaar jeg op og

Forfatteren Sophus Bauditz.

lader mig fotografere for Deres Skyld, og Billedet faar De paa Lørdag. Farvel. Farvel. Ingen Aarsag.

Saa gaar jeg, men langt ude i det yderste Kontor, kan jeg høre Prof. Bauditz' klare og kraftige Stemme svare paa min Efterfølgers Interpellationer.

Marx P. Koppel.

August Enna og Grevinden med de 40 Millioner.

Det er jo i Eventyrenes Land, at den fattige Stodder ægter Prinsessen og faar det halve Kongerige — det siger man da. Dog, den Slags Ting sker ogsaa undertiden i Virkeligheden.

Uden paa nogen Maade at lade August Enna — Professor August Enna — dale helt ned til at have været en fattig Stodder, eller hæve Grevinde Hoyos til at være Prinsessen med det halve Kongerige", saa er der dog alligevel noget i Ennas Skæbne, der faar En til at tænke paa hine gamle Eventyr.

Enna, der i flere Aar har rejst viden om, rejst saa meget, at han, som han selv siger, er „en Verdensmand", sad en Aften i „Volks-Oper" under Opførelsen af sin egen Opera „Kleopatra". Da Tæppet

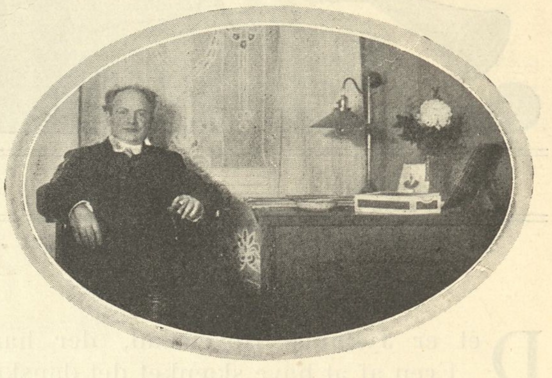

Prof. August Enna.

var faldet for sidste Akt, blev det pr. uniformeret Knæbuksetjener meddelt ham, at en Grevinde Hoyos ønskede en Samtale med ham i sin Loge. Paa enhver anden vilde et saadant Budskab maaske have foraarsaget lidt Nervøsitet og Buksefeber, men paa Komponisten, Professoren og Verdensmanden August Enna havde det ingen anden Virkning, end at han rettede paa sit Slips og lod Haanden glide gennem sit krøllede Kunstnerhaar for et Øjeblik efter at staa Ansigt til Ansigt med Grevinden og det halve .... og de 40 Millioner.

Grevinde Hoyos har, foruden at være i Besiddelse af ovennævnte Formue, en varm Interesse for Musik og Teater og, til hendes højadelige Families Sorg, desuden en brændende Lyst til at spille Komedie.

Grevinden, der har sit eget Operateater, hvor hun selv spiller med, har en god lille Sangstemme. Hidindtil er Operaerne blevne opførte med Klaverledsagelse, og hun anmodede derfor i sin Tid Musikdirektøren for Filharmonisk Orkester om at dirigere et mindre Orkester ved hendes Forestillinger, men Musikdirektøren lod, selvfølgelig med de tilbørlige Omsvøb, Grevinden vide, at hendes Stemme var for lille til Orkester.

Hun ønskede nu en Samtale med Enna for at høre dennes Mening. Professoren lukkede begge sine musikalske Øren op paa vid Gab og prøvede Grevindens Stemme, hvorefter han meddelte hende, selvfølgelig uden Omsvøb, at Stemmen egnede sig fortræffeligt til Orkester, naar dette bare blev dirigeret paa den rette Maade.

Fra den Dag blev Enna Grevindens Musikdirektør og Raadgiver i Teatersager. Og saaledes gik det til, at han nu med fast Grund under Fødderne kan sidde velbeholdent i en af Grevinden lejet, elegant Lejlighed, med en stor Gage, og som han siger: „glæde sig over at have vendt det lille Danmark med den megen Sladder og Smaalighed Ryggen."

Grevindens Teater, der er beliggende i hendes egen Lejlighed — det lyder under-

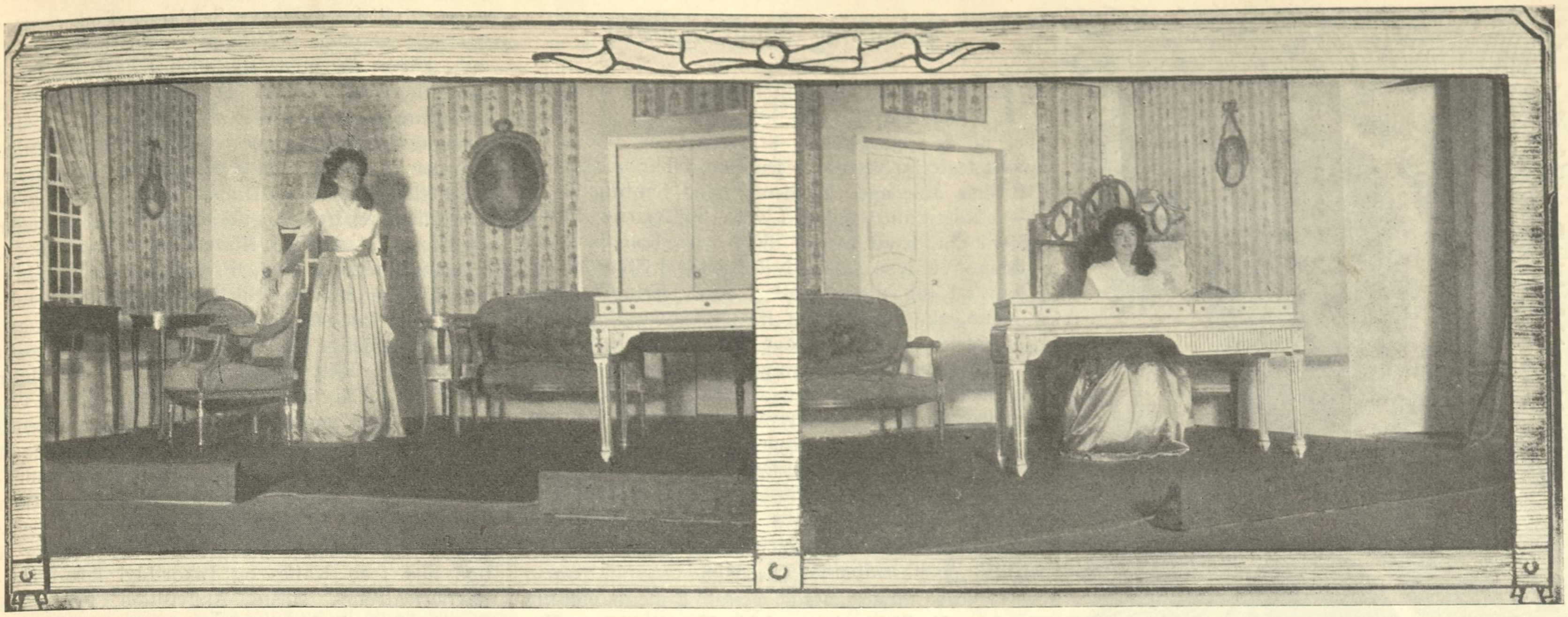

Grevinde Hoyos i „Afrejsen".

ligt, men man maa huske paa, at det er en Grevindelejlighed —, er udsmykket med en gedigen Elegance, saavel Tilskuerplads som Scene. Silketapeter, Silkeportierer, Møbler med Silkebetræk, ægte persiske Tæpper paa Scenegulvet o. s. v. Hele Udstyret er som sig hør og bør indenfor 4 adelige Vægge. Og de Kræfter, Grevinden har engageret, er de bedste og mest udsøgte Sangere, saavel som Orkesteret, der mest bestaar af Medlemmer af Filharmonisk Orkester („Polyhymnia Gesellschaft") med ingen mindre end den kendte Kapelmester Eugen Saurborn ved Klaveret. Det er absolut Mønsterforestillinger, man overværer i Grevindens Teater. En ægte musikalsk Smag er lagt for Dagen i alt.

Og Billetsalget? Kunde det tænkes, at en højadelig Grevinde vilde omsætte sine kunstneriske Lyster i Penge? — Aldrig! Det er galt nok, at hun overhovedet har vovet at have en saa gemen Lyst, som den at spille Komedie, endsige bringe den til Virkelighed, men gaa endnu videre og gøre den til Forretning — aldrig i Verden!

Næ, til hver Forestilling sender Grevinden højtidelige Indbydelser ud til sin højadelige Slægt og store Bekendtskabskreds. Indbydelsen lyder paa 5-The med efterfølgende Soiré. Det Publikum man her ser, er ikke noget almindeligt Teaterpublikum med Bolcher i en knitrende Pose, Pompadurer, Lugtedaaser, store Astronomkikkerter o. l. Vaaben, der er nødvendige for et københavnsk Teaterpublikum. Nej, det er den høj høj høj tip top top top adeligste Forsamling, man kan tænke sig — man kan ligefrem se den blaa Traad gaa gennem Tilskuerpladsens Stolerader.

Den sidste Forestilling var „Die Abreise" af Eugen D'Albert. Hovedrollerne Gilfen og hans Hustru spilledes af Operasanger Holmquist og Grevinden; Trott af Operasanger Massalsky. Det var en i alle Maader kunstnerisk Nydelse, særlig hvad det musikalske angik, en Forestilling, som baade Professor Enna og Svend Gade som Sceneinstruktør havde Ære af.

Den forrige Forestilling var „Den lille Pige med Svovlstikkerne", hvori Grevinden spillede den lille Pige. Hendes fattige Dragt bestod af et Par Laksko, et Par Silkestrømper, et lille blaat Skørt, og et nydeligt Schawl over Skuldrene. I Skørtet var der klippet et Hak, som rimeligvis skulde betyde, at det var laset.

Grevinde Hoyos som „Den lille Pige med Svovlstikkerne".

Hun saa meget sød og indtagende ud og spillede og sang med en saadan Varme, at man, da hun lod den sidste Æske Tændstikker futte af, troede, det var de 40 Millioner, der røg. —

Den næste Forestilling, der skal op, bliver „Prinsessen paa Ærten". Det var egentlig bestemt, at Grevinden skulde spille Prinsen, da dette Parti laa bedst for hendes Stemme; men hverken Enna eller Svend Gade turde vove at fortælle Grevinden, at den Tanke, at hun skulde trække i Herrebukser, overhovedet var opstaaet i deres Hjerner. De har haft Besvær nok med bevæge hende til at sminke sig, og det er først efter svære Overtalelser, at det er lykkedes ved de sidste Forestillinger at formaa Grevinden til at komme en lille Klat Sminke, foruden den reglementerede, paa sine højadelige Kinder. Prinsen skal derfor spilles af den nyengagerede danske Tenor Hassing, mens Grevinden spiller Dronningen.

Af nye Kræfter er det desuden lykkedes Enn . . . Grevinden at erhverve sig Frk. Enna — Professorens smukke Datter; der er saaledes ikke mindre end 4 af vore Landsmænd, der nyder godt af Grevinde Hoyos' Lyst til at spille Komedie, hvilken Lyst forøvrigt ikke er saa helt billig for samme Grevinde; foruden det kostbare Orkester og de andre store Udgifter, der er ved at drive et saadant Teater, faar hver af de Optrædende 500 Mark pr. Aften, og naar man betænker, at der i Teatrets adelige Regnskabsbog kun befinder sig én Side — Udgiftssiden, forstaar man, at det ikke er Smaasummer, det drejer sig om.

Men Enna sidder bred og lun i sin Lænestol, og naar Dagens anstrengende Arbejde med „Five o'clock The-Prøverne" er forbi, læser Professoren højt for sin lille Søn: Eventyret om Prinsessen og de 40 M . . . og det halve Kongerige.

C. Nobel.

Julens og Scenens Børn.

Hvad Skuespillere mener om Julen og hvilke særlige Minder, de ejer derfra, er sikkert et af de Spørgsmaal, ja, en af de Gaader, vort teaterinteresserede Publikum har tænkt over i disse Juledage. Kynisme eller Sentimentalitet — Nøgternhed eller Livets højtbaarne Fantasier? Ja, hvad mener disse vore Kælebørn om denne Verdens store Højtid? Og hvilke Minder har sat sig dybest fast i deres Erindring om denne, ak, saa sjeldent hvide, men dog stemningsfulde Tid, vi kalder Julen? Vi har ment, at „Masken"s Julenummer burde give et Svar herpaa, og har af den Grund henvendt os til en halv Snes af vore Privatteatres sceniske Kunstnere. Baade unge, yngre og yngste, Skurke, Elskere og Komikere, Damer og Herrer, syngende og ikke syngende, har givet deres Bidrag til vor lille Jule-enquête — og paa Grund af deres Evners Forskelligartethed givet den en statistisk Vederhæftighed af Rang. — —

Vort første Besøg gjaldt Københavnernes svorne Yndling, den solskinslyse, muntre Fru Else Frølich. I et Pensionat i Colbjørnsensgade træffer vi den smukke Frue, dog først efter i en 5 Minutters Tid at have interviewet sammes allerkæreste lille Frk. Datter, der betror os, at hun er godt 6 Aar, har gaaet 1 Aars Tid i Skole i Norge, længes meget efter sin Fader og holder forfærdelig meget af Moderen, hvem hun i Parenthes bemærket finder flink som Skuespillerinde. Fru Frølich afbryder imidlertid Interviewet og lover os kort efter et Bidrag, der resulterer i omstaaende Skildring af en Juleaften i Faderens, den norske Maler Fritz Thaulows Atelier i Paris. En rørende Afsked med den lille Frk. Frølich, og vi befinder os pludselig ude i en taaget Vintereftermiddag og midt paa Gl. Kongevej, hvor vi løber lige i Armene paa Robert Dinesen for hjemgaaende. Han giver os i nogle hjertelígt ærlige Ord sin Mening til Kende om Julen, „hvor man faar sin Barnetro igen, blæser sin Mavekatarrh og tiltagende Fedme et langt Stykke, køber Sprællemænd af smaa, snavsede Børn" o. s. v. En Kop ekstra Mokka og en dito Cigar giver os Mod til at fortsætte vor Vandring ud i Taagen, og snart efter staar vi udenfor Fru Antoinette Windings Dør i Havnegade. Fruen lukker selv op, legende med sine Børn, to struttende sunde Miniaturer af Han- og Hunkøn. „Sid ned!" Vi faar Ild paa en Cigaret, og Fruen forsøger: „En Udtalelse eller et Minde om Julen? Ja, hvad skal man skrive?" Som „Masken"s Læsere vil se, er det blevet omstaaende Par Linjer, der saa ypperligt giver den gode Moder og det Hjertensmenneske, den fremragende Skuespillerinde Fru Winding siges at være. — — Begejstring for og Glæde over Julen tør uden Overdrivelse nævnes Resultatet af disse Enquêtens 3 første Udtalelser.

Ganske anderledes sér Hr. Albr. Schmidt paa Julen, da vi ved 5-Tiden træffer ham i hans Lejlighed i Westend i Færd med sit „Eftermiddagstoilette" under en Barbers skarpe Kniv. Albr. Schmidt sværmer ikke for Julen: „Den konventionelle Julesentimentalitet kvalmer mig" skrihan — og Julen i Hjemmene ønsker han ikke at udtale sig om. Der er hverken Glimmervat eller anden Julestads over dette Bidrag, en skarp, nøgtern Hjernes skarpe og nøgterne Ord! Fattigere eller rigere end de, der danser om Juletræet og synger Salmer? Ja, hvem véd? Det gælder vel her som ellers: „de gustibus o. s. v. — — Frk. Ellen Diedrich bor højt oppe mod Himlen, højt over Gadernes Brosten og Nyhavns sorte Vand. En nys erhvervet, gul Silkeskærm er under Debat, da vi træder ind i den hyggelige Dagligstues dæmpede Lys og Varme. Men snart er Julespørgsmaalet i Gang, og Frøkenens Svar giver Julen en ny Definition: „Jeg véd i Julen ikke rigtigt, om jeg skal le eller græde!" — en Definition, der sikkert er karakteristisk for Skuespilleren, hvem 2den Juledags-Forestillingen, tidt en hel Sæsons Knald eller Fald, vel altid staar i Tankerne selv under den mest idylliske Julefest. Saadanne Tanker synes nu ikke at plage den unge Torben Krarup, hvis Debut for nogle Aar tilbage i „Et Eventyr i Rosenborg Have" og „Den skønne Helene" og hvis Succes for Tiden i „Pigernes Jens" som den nysende Theolog sikkert vil vække muntre, friske Minder hos „Masken"s Læsere og Læserinder. Ej heller Zorikas og Dollarprinsessens pragtfulde Fortolkerske, Frk. Kate Meyer, som modtager os, iført en blodrød Kimono af et saare skønt, men os ubekendt Stof. Frøkenen giver som Juleerindring et helt novellistisk Bidrag om en Juleaften hos Bech-Olsen og sin Debut som Sangerinde, fornøjeligt og kvikt, ikke tynget af nogen Nervøsitet. Helt kynisk overfor Julen stiller Rasmus Christiansen fra „Det nye Teater" sig ved ganske brutalt at reducere denne Højtid til omstaaende fornøjelige Rækkefølge af Fridage, Mad, Juletræ, Mavepine og Tømmermænd — en kras Realisme, der maaske kun overgaas af Virkeligheden! — — Fra denne baade elskværdige og talentfulde Satyr falder vi lige ned i en Kaffe- og Likør-Idyl hos Københavnerteatrenes sidste Akkvisition, Frk. Lili Beck, hvis Debut i „Samson og Dalila" med ét Slag fastslog Frøkenen som noget „ekstra" paa de skraa Brædder. Omstaaende Udtalelser vil sikkert til Overflod fastslaa det uadskillelige i den betydende Kunstner og det betydelige Menneske! Det er ikke en „Fru Dalila"s tomme, overfladiske Stemningskliché. Det kunde være skrevet af en stor Digter, saa enkelt og intimt det giver Julens hele Væsen. — — Men til Enquêtens sidste Ord! til „Rosinen i Pølseenden"! Det er Frk. Vera Kock-Jensen, der har Ordet, Danmarks yngste Skuespillerinde, der knap 6 Aar gammel har erobret en Stad — og en Stad som København! Læsere, der har overværet Opførelsen af den magre Operette „Tiggergreven" paa Casino, vil føle det som et Solskin, over et lidt kedsommeligt Minde, denne lille, knap 6-aarige Pige, der sang og spillede, saa Publikum paa en Gang baade jublede og græd. Og nu sidder hun for mig og prenter med vanvittige Anstrængelser sit „Julen er dejlig" paa det hvide Papir. — —

Hermed være Fortalen sluttet! Dens Resumé vil vi overlade til vore Læsere at uddrage — og næste Side med Kælebørnenes egne Udtalelser vil sikkert ikke blive stedmoderligt behandlet i denne kære Juletid, hvor Teatrene har lukket deres Porte — som et Stille foran Stormen — — Stormen paa Successens lunefulde Skanse.

Julen 1910.

Robert Hansen.

Skuespiller-Juleindtryk.

De ønsker et Minde om en Juleaften? — Det var i Paris! Mit Bryllup var holdt det Foraar i en lille Kirke i Paris, og nu skulde vi altsaa fejre den første Juleaften som nygifte! Min Far havde som sædvanlig inviteret alle de Skandinaver, han kunde faa fat paa til Juleaften i sit Atelier. Risengrød med Mandel, Gaasesteg og Juletræ med Godter til alle; alt paa ægte nordisk Vis. — Den Juleaftensdag sad min Mand og jeg hjemme, da min Mand pludselig standsede midt i en Sang, kom hen til mig og med et Galgenhumør, som kun Ungdom og Forelskelse giver, bad han mig om at faa Lov til at lave Sjov ved Festen om Aftenen hos Papa; at jeg straks sagde ja, følger af sig selv. Jeg anede ikke, hvad han vilde; men det fik jeg tidsnok at vide! Saa kom Juleaften. Jeg husker saa tydeligt Papas dejlige Atelier, der var som tapetseret med hans Farvesymfonier; overalt straalede det med Lys og Grønt. Nu begyndte Gæsterne at komme, og de blev ved med at myldre ind af alle Nationaliteter. Pludselig hørtes et vældigt Brag i Trappen, og ind kom en døddrukken Droskekusk, som albuede sig frem i Selskabet. Da

han naaede mig, standsede han og beskyldte mig i ægte Kuske-fransk for at have givet ham en falsk 2-Franc. Papa søgte at faa ham ud, men forgæves, han var stejl og holdt paa sit, og først da han havde faaet en ny 2-Franc, lod han sig smide paa Døren. — Der bredte sig en Uhygge over hele Selskabet, Samtalen var gaaet i staa, thi ingen uden jeg havde genkendt min Mand i Forklædningen. Hvis De nu spørger, om min Mands kaade, ungdommelige Indfald havde skabt Julestemning, maa jeg desværre sige absolut nej.

Else Frölich

Julen! — En dejlig Tid! — En Tid hvor man elsker sin Uven, — ikke taler ondt om sin Næste, — faar sin Barnetro igen, — blæser sin Mavekatarr og tiltagende Fedme et længere Stykke, — køber Sprællemænd af smaa snavsede Børn, — i Fortvivlelse køber alle de Ting eens Venner slet ikke bryder sig om, — gærne, tror jeg, gav sin bedste Rolle bort, — bruger mange flere Penge, end man har Raad til, og hvor man tilsidst finder sig selv foran Juletræet syngende af fuld Hals:

„Højt fra Træets grønne Top“ o. s. v. Jo, Lad os endelig holde paa den rigtig gode, gammeldags Jul!

Robert Dinesen

Mine Børn skal have Juletræ, og de glæder sig flere Maaneder i Forvejen. Det er min Jul.

Antoinette Winding

Søn- og Helligdage er mig en Rædsel! En Bys Færdsel og Forretningsliv er dens egenlige Charme. Paa Helligdage dødes Livet i Byerne. Juletravlheden i Butiker og paa Gader og Stræder morer mig. Byens Puls staar da paa stærk Feber. — Den konventionelle Julesentimentalitet kvalmer mig. Julen i Hjemmet udtaler jeg mig ikke om.

Albrecht Schmidt.

Et Juleminde? — — Et Par Ord om Julen? — — — — Det er svært kun at skulle sige faa Ord om noget, der vækker saa mange gode og lyse Minder. Det er jo blevet Skik og Brug, at Teatrene giver deres Bidrag til Festen ved en ny Forstilling, og derfor vil Julen altid staa for mig som en dobbelt bevæget Tid: Den Følelse af Glæde, hvormed Juletiden fylder ethvert bevægeligt Sind, blandes med Nervøsiteten for „Sæsonens største Première“. — — Jeg véd i Julen ikke rigtig, om jeg skal le eller græde. —

Ellen Diedrich. –

Jeg er ganske umaadelig glad for Julen — og er lige saa glad, naar den er forbi; men for Resten er jeg glad hele Aaret, naar jeg ellers er rask — har det godt og er — glad.

Torben Krarup.

Mine Forældre var indbudt til at fejre Julefest hos Hr. Magnus Bech Olsen, hvis Restaurant „Frihedsstøtten“ i Dagens Anledning var reserveret Familie og nærmeste Venner. I den ene Fløj af Lokalet stod det stolte Juletræ, i den anden Fløj spistes der.

I Aftenens Løb improviseredes en Koncert, til hvilken Enhver maatte yde sit Bidrag. „Scenen“ var en af Kaféens brede Vindueskarme. Herfra smældede Bech Olsen sine stærke Toner ud i Lokalet, min Fader deklamerede o. s. v.

Til Slut skulde Børnene give deres Besyv med i Laget. Jeg traadte frem — uden Lampefeber — og foredrog den engelske Sang „Linger longer loo“. Mit Repertoire derhjemme ved Klaveret spændte jo ikke over saa meget, og den kunde jeg udenad.

Selvfølgelig høstede jeg stort Bifald. Man anede vel sagtens, at jeg skulde blive Dollarprinsesse. I al Fald var jeg selv meget tilfreds med min Debut, der fandt Sted i mit ellevte Aar.

Min lille Søster, som var ca. 4 Aar gammel, foredrog ved samme Lejlighed „Tulte var en Høne“.

Kate Meyer

To Fridage,
Risengrød,
Gaasesteg,
Rødkaal,
Juletræ,
Mavepine og
Tømmermænd.

Rasmus Christiansen

Aaret rundt gaar jeg og ansér mig som prøvet erfaren og illusionsløs. Saa kommer Julen, og jeg opdagede, at jeg alligevel ikke er helt ribbet. Thi naar den dejlige, skumle Højtid nærmer sig, kommer den samme uforklarlige Forventning over mig, der betog mig som lille. Ja — den betager mig endnu, trods jeg véd, at der intet hænder udover et Juletræ og nogle Smaagaver. Og næste Aar, og alle Aar vil Julens store Drømmefest beruse mig, og faa mig til at vente og haabe. — Deri ligger for mig Julens skønneste Evne.

Lili Bech

Julen er dejlig
Vera Koch-Jensen

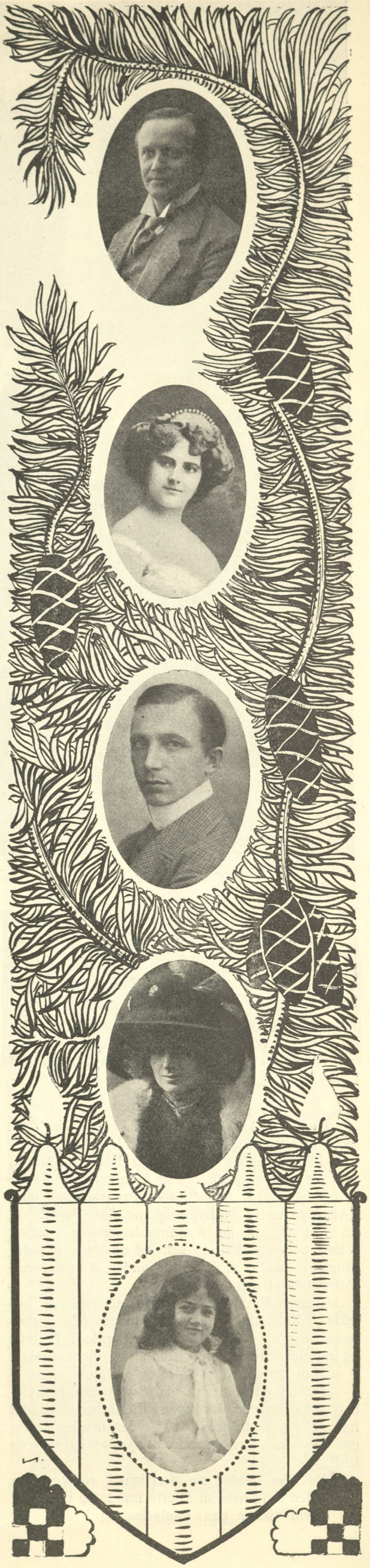

Fru Else Frølich og Adam Poulsen i „Hvor man keder sig".

Olaf Fønss har ikke længe haft en Rolle, der har klædt ham bedre, end den stakkels resignerede Ægtemand.

Og saaledes kunde man med megen Anerkendelse gaa hele Personlisten igennem. Kun ved Fru Rostrup bør gøres en lille Antegnelse. Fruen var ganske vist køn og ægte som den varmhjertede og kloge Enke. Men hun havde aldeles ikke Rollens Aar.

Naar man har Skuespillerinder som Emma Wiehe eller Elisabeth Rosenberg til sin Raadighed, hvorfor skal saa Teatrets eneste unge Pige tvinges langt udenfor sine Grænser?

Der er i det lange Løb ikke noget farligere og kostbarere Princip end stadig at benytte enkelte af Teatrets Kræfter, og lade Glemslen sluge alle de andre.

Agnete gjorde megen Lykke og sluttede med en Række velfortjente Fremkaldelser. Hermed være denne Teateraften anbefalet paa det bedste.

Edgard Høyer.

Forrige Uge.

Dagmarteatret. Amalie Skram: „Agnete", Skuespil i 3 Akter.

I et tilfældigt valgt Milieu har Fru Skram anbragt sin „Agnete". For „Agnete" er ikke et „Skuespil i 3 Akter", som Programmet siger. „Agnete" er et omhyggeligt og fint Portræt af en Kvinde, og de usammenhængende Scener, i hvilke denne Kvinde ses, og de Personer, der omgiver hende, er ikke for andet at regne end Portrættets Ramme.

Denne Ramme virker nu afbleget og forældet; disse skikkelige, soldende Bohêmekunstnere med deres Kvinder gør et afdødt Indtryk og minder kun om forsvundne og glemte Dage.

Men selve „Agnete" lever endnu.

Denne efter almindelig Borgermoral skyldbetyngede Kvinde, for hvem Kærligheden er det højeste og helligste, den Verdenshersker, som gør selv de skarlagenrødeste Synder hvide som Uld.

Da hun møder sin Kærlighed, rækker hun ham uden Svig hele sit Hjerte imøde og bekender sin Skyld sikker paa Tilgivelse og Frelse. Og da hans Kærlighed er for lille til at staa Maal med hendes Tro, brister alt for hende. Som et bundfortvivlet stakkels Menneskebarn gaar hun haabløs, men uden Jammer ud i Livets Ørken.

Denne Rolle er vel Fru Betty Nansens bedste. Fru Nansens Spil minder mig altid om Klarinetten. Dens Klang er bedrøvet, ensformet, men besynderlig indtrængende. Selv i de lystigste Melodier høres den bedrøvede Undertone, og hvor kan den ikke være sjælfuld, naar den klager! Fru Nansen kender selv tilfulde Klangtonen i sin Kunst, og bydes der hende Opgaver, hvor denne Særklang ikke passer, transponerer hun simpelthen Partiet om. Men her — i Agnete — er hele Rollen som komponeret netop for hende, og derfor naar hun saa højt og griber saa dybt. Agnete er, for at blive i Billedet, et smukt Solonummer for Fru Nansen. Men det minder os om, at vi for Øjeblikket slet ikke har Raad til at undvære hende som fast Musiker i vort almindelige, daglige dramatiske Orkester.

Der blev iøvrigt spillet god Komedie i en god Iscenesættelse. Kun forkom Arrangementerne sommetider noget mærkelige. Som f. Eks. naar samtlige de siestanydende Bohêmer placeredes paa Linje langs Rampen, eller naar de senere, da Tjenestepigen mistænkes for Tyveri, danner en ret Linje som Vildgæs i Flugt.

Fru Winding saa pragtfuld ud som den pjankede Malerfrue, og hendes Spil var friskt og farverigt. Kun gjorde Fruen Overgangen i Figuren imellem de to første og Slutningsakten endnu stærkere end den er fra Forfatterindens Haand.

Vilhelm Bergsøe.

Da „Fra Piazza del Popolo" i Aaret 1866 saa Dagens Lys paa Philipsens Forlag, gjorde den med et Slag sin Forfatter berømt. Tidligere havde Bergsøe været kendt som en lovende ung Zoolog — han tog Doktorgraden i 1864 — og som en habil Amatørforfatter indenfor Studenterforeningens gamle Mure. Men under et langt, smertefuldt Sygeleje, hvor en meget ondartet Øjenbetændelse tvang Bergsøe til i mange Maaneder at ligge i et Værelse, hvor Vinduerne var blændede, og hvor der kun maatte bruges det mindst mulige kunstige Lys, — fik Forlagsboghandler Philipsen ham til at begynde paa Diktatet af nogle Noveller. Hensigten havde været, at skrive et lille Bind Fortællinger, Erindringer fra Bergsøes Ophold i Rom, — men Resultatet blev den Novellecyklus, der takket være sin Poesi, sin spændende og sindrige Handling, og sin realistiske Beskrivelse af den frygtelige Koleratid og Fyrrenes unge Herrer er bleven et Standardværk i dansk Litteraturhistorie.

Forfatteren Vilhelm Bergsøe 1876.

Naar „Fra Piazza del popolo" ved sin Fremkomst vakte saa megen Opsigt, laa det ikke blot i Clemens Petersens ubeherskede og uberettigede Angreb paa den i „Fædrelandet", men ogsaa i,

at den indeholdt et helt Galleri af Portrætter af Datidens kendte Personer.

Det er saaledes ingen Hemmelighed, at Hovedpersonen Henry Vermon er en Slags Personifisering af Bergsøe selv, om end Vernons Ekstraktion og ydre Livsskæbne er Fantasi, ligesom den skurkagtige Italiener d'Akkorda, der er indsat som Intrigens Fjeder.

Et ret nøjagtigt Billede af den i sin Tid meget omtalte cand. jur. Kammerjunker Fred. Ahlgreen Ussing, finder man imidlertid i Løjtnant Brandts Skikkelse, ligesom Forfatteren Fred. Bøgh har tjent til Model for Fred. From, Clemens Petersen til Kritikeren Svingberg, den afdøde svenske Billedhugger Professor Kjeldberg til Malm, Billedhuggeren Holbæk til den gamle Kunstner i Rom, og Dreboldt til Tobias Boldt.

Mange Gange har det været paa Tale at dramatisere fra „Piazza del Popolo", og Bergsøe selv har da ogsaa for Aar tilbage paa Direktør Theodor Andersens Anmodning planlagt en Dramatisering, men Sygdom har hidindtil hindret ham i at fuldføre sit Arbejde.

For et Par Aar siden planlagde Dr. Mantzius og Kr. Fristrup saa en ny Dramatisering, men Dr. Mantzius' Overtagelse af Direktørstillingen ved Det kgl. Teater hindrede ham i at deltage i Arbejdet, og den Dramatisering, der nu 2. Juledag ser Rampens Lys paa Det nye Teater er udelukkende foretaget af Kr. Fristrup, — men iøvrigt fuldt ud sanktioneret af Professor Vilh. Bergsøe.

Stykket er iscenesat af Hr. Stellan Rye, og Hovedrollerne spilles af Hr. Reumert som Henry Vernon, Hr. Tscherning som Løjtnant Brandt, Hr. Kornbeck som Malm, Hr. Wilken som den gamle Maler, Hr. Vald. Lund som From, Hr. Viggo Wiehe som d'Akkorda og Hr. Berggreen som Boldt.

T.

III.

Frederik Jensen.

Jeg tror, at „Lampefeber" er en Sygdom, der kun angriber Dilettanter. Den prøvede Kunstner kan naturligvis med Ængstelse og en vis Nervøsitet imødesé, hvordan en ny og vanskelig Opgave vil lykkes, men egentlig „Lampefeber" tror jeg ikke, han kender.

„Lampefeberen"s Rædsler mindes jeg saa godt fra gamle Dage, naar jeg spillede Dilettantkomedie. Det var en panisk Angst, der vel bundede i Usikkerhed og Frygt for at gøre Fiasko.

Jeg husker, hvordan jeg tumlede halvt bevidstløs ud og ind paa Scenen og under det hele havde den største Lyst til at rende min Vej. Naar saa Forestillingen var forbi, anede jeg slet ikke, hvad der var passeret; jeg havde faktisk haft Feber, talt og bevæget mig uden rigtig at vide hvad og hvor; det var, som havde jeg været i den sorte Gryde.

Saadan er det at have Lampefeber, men, som sagt, jeg tror ikke, at bevidste og prøvede Kunstnere kender den.

Noget andet er, at Mennesker, som er nervøse i Forvejen, maaske kan bringes ud af Ligevægt ved den Spænding, som det usikre Udfald af en meget vanskelig Opgave kan sætte dem i.

Sans peur.

Amelie Kierkegaard.

Et Par fikse Øjne, en lille Opnæse, et Par urimelig dybe Smilehuller, og en maaske lidt for stor Mund med skinnende hvide Tænder.

Frk. Amelie Kierkegaard.

Samlede til et Hele, det pikanteste lille Gaminansigt, man kan ønske sig.

Frøken Amelie blev opdaget ved en Elevprøve! Med hele en Frøken Femtenaars Frejdighed, mødte hun op med Rose Friquets store Arie af „Villars Dragoner". Dengang var hun glatskrabet og saa ud, som hun var tolv Aar.

Direktør Wulff sad nede i Salen og stirrede paa dette Fænomen, overlagde Budgettet og endte med, at engagere Frk. Amelie for den svimlende Gage af „50 Kr." pr. Maaned. I to, tre Aar gik den unge Pige og „drev" ved Frederiksberg Teater; saa skulde der bruges en pur ung Pige, til en Barnerolle i „Den fortabte Søn". Valget traf Amelie Kierkegaard. — Siden den Tid har den unge Dames Navn været „staaende" paa Plakaten. Hun har spillet, unge bly Piger, uartige Damer, Drengeroller, ærbare Hustruer og vakt ligefrem Opsigt med sin Apachedans, sammen med Robert Schmidt. Hendes Rollefag har været som et broget Kannevas, men hun har altid forsøgt paa at yde sit bedste.

Operetten er hendes egentlige Felt; hendes skære, lyse Sopran har tolket den unge Englænderindes Søsygekvaler i „Md. Sherry", og i Aar fik hun en decideret Succes paa Skuespillerinden i „Prinsen af Pilsen". Den Dag, Direktør Wulff kaster hende ind i et stort, flot Operetteparti, er København en veritabel Operettesangerinde rigere.

Nu drager Frk. Kierkegaard med sin Direktør til Centralteatret, med en Gage, der kan tælles i Tusind. Taler man om Chance ved andre Teatre, erklærer den unge Dame: „Direktør Wulff har taget hele Slidet, skulde han saa ikke høste Lønnen!" Amelie Kierkegaard er nemlig en trofast lille Dame, der ikke „glemmer". Og saa er hun saa dejlig fri for al Reklame; føler sig maaske allergladest, naar hun traver afsted med sin sorte Puddel Pjus og sin slanke Mynde Topsy.

Hedevig Quiding.

Ugens Maske

viser os dennegang et af Byens og Landets mest kendte Ansigter, Fru Oda Nielsens. Bag ved disse kloge Øjne, under dette fine Smil sér man en høj og fornem Sjæl, et stort og varmt Hjerte.

Naar fandt vore Forfattere ikke hos denne verdenserfarne, gennemkultiverede Kunstnerinde den dybe Forstaaelsens Fremstillingsevne, som gød Livets Lueglans over deres sceniske Figurer? Naar lykkedes det hende ikke i sine yndefulde Viser at tolke alle Sindets Rørelser, saa hun greb sine Tilhørere og holdt deres Opmærksomhed fast Aften efter Aften?

Naar søgte man forgæves hendes beredvilligt ydede Hjælp og Bistand, hvor man appellerede til hendes store Menneskekærlighed? Hun har i Sandhed for længe siden fortjent den Dekoration — ingenio et arti — som først nu er bleven hende tildelt.

Provinsscenens Pernille.

I Provinsen er Fader Holberg endnu i Kurs. Han spilles som Regel for udmærket godt Hus.

Og det er ikke Spillets Skyld, thi der er ikke ret mange Provinsskuespillere, der magter Holberg. Udførelsen er derfor som Regel middelmaadig.

En tiltalende Undtagelse var Malberg-Turnéens pantsatte Bondedreng, hvori foruden Direktøren den unge Skuespillerinde Fru Adda Jordan har gjort Lykke som Pernille. Man haaber i Fruen at have faaet en længe savnet Pernille i Provinsen.

Adda Jordan har som purung været ved Dagmarteatret, men maatte den Gang af Helbredshensyn opgive Scenen, blev derefter Blomstermalerinde og rejste til Washington, hvor hendes Fader, Musikeren Emil Christiani, er Kapelmester, og hvor hun traf sin Mand, Sophus Clausens Nevø, Biografteaterdirektør Henrik Jordan.

For et Aars Tid siden vaagnede Teaterlysten paany hos den unge Frue, der i forrige Sæson havde sin første meget vellykkede Debut hos Helsengreen som Karen Bornemann, og som nu har haft sin anden Debut hos Malberg.

Arv.

Fru Adda Jordan.

Hr. Carl Baggesen.

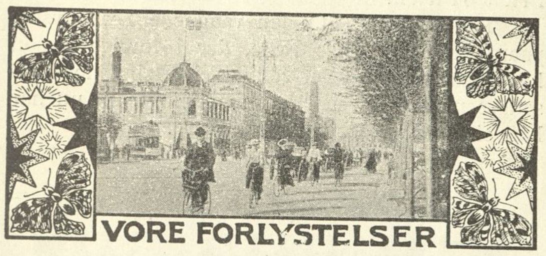

Vejen til Rigdom — gennem at slaa Tallerkner itu.

Interview med Carl Baggesen.

Direktør Nielsen i Cirkus har haft den fornøjelige Idé at give sit Julemaaned-Program et decideret nationalt Præg. De fire Femtedele af Decembers Artister er danske. Og vi maa — selvfølgelig — begynde denne Artikel med en Kompliment til de to nydelige og dygtige Solodanserinder: den blonde Fru Arnold Christensen, f. Miebach, og den mørke Frk. Bovién, der for første Gang fører Bournonvilles Kunst og Traditioner frem for Variétéens Publikum — begge Damerne har fra Barndommen tilhørt det kgl. Teaters Ballet. Cirkus Variété er nu deres første Station paa Vejen ud til de udenlandske Triumfer, som sikkert ikke vil lade vente paa sig. Et saa smagfuldt og kunstnerisk udsøgt Ballet-Nummer er ikke længe set indenfor vor hjemlige Varićté-Verden.

Men December Programmets great attraction er alligevel Baggesen, denne mærkelige, lille, tavse og beskedne, danske Artist, hvis Navn flammer i Kæmpebogstaver over Cirkus' Portal, og som af Direktørerne for Europas og Amerikas første Specialitets-Teatre og Music-halls honoreres med en fyrstelig Gage. Baggesens Kunst er, sagt med fire Ord: la poesie du maladroit. Der er en saa rørende Forfjamskelse over hans tungsindige Ansigt, naar Tallerknerne falder paa Gulvet og søndres med et Brag, eller naar Fluepapiret ikke vil forlade hans Haand, at man strax forstaar Hemmeligheden ved Mandens enorme Renommé indenfor Artistverdenen. Hans Minespil er den højeste Komik. I Amerika har Baggesen spillet Pjerrot, og i Virkeligheden er den stumme Figur, han nu fremstiller, en Art Pjerrot-Type i ny Fortolkning.

I 16 Aar har Baggesen og hans trivelige, joviale Frue rejst Verden rundt og levet højt paa den Kunst: komme Folk til at le ved at smadre Tallerkner. Og det morsomste er, at Direktørerne ikke vil have forandret det ringeste i Nummeret. „Wintergarten" har 12 Gange haft Bud efter Baggesen, og i disse Dage har han faaet det 13de Tilbud. I Paris har han optraadt 10 Gange. Under et Engagement i Wiens „Apollo Teater" i Februar d. A. fik Baggesen og hans Frue Anmodning om at assistere ved en Hof-Redoute for Kejserhusets Børn. Den Aften optraadte den brave Odensianer for et Parket af Erkehertuger og Erkehertuginder, Højheder, Fyrster . . . Privat-Soiréen fandt Sted i Erkehertug Friedrichs Palæ og Erkehertugen selv morede sig, saa han maatte holde sig i Siderne af Latter, og Taarerne løb ned af Erkehertuginde Isabellas Kinder!

— Men Thurø er dog bedre! siger Baggesen med Overbevisning, da han har fortalt os denne lille Historie.

— Thurø?

— Ja, dèr har jeg mit Sommerhjem, en lille Bondegaard lige ved Stranden med 10 Tdr. Land Jord, 4 Køer og 2 Heste, og de fineste Høns og Ænder i Danmark! Derovre lever jeg hver Sommer 4 Maaneder som Agrar, sejler, fisker . . . et Herreliv! Men hele Vinteren er jeg paa Rejse. Fornylig har jeg faaet store Tilbud fra Australien og Afrika for 5 Aar; men nej! det er mig dog for langt. Og saa kunde jeg jo heller ikke komme til Thurø. Ved De hvem, der er min Nabo derovre? Sophus Michaëlis. Han bor ved Siden af os, og hans „Revolutionsbryllup" er bleven til i vort umiddelbare Naboskab.

— Hvorledes fandt De paa Trick'et med Tallerknerne? Det maa De fortælle „Masken"s Læsere.

— Aa, det kom ganske tilfældigt. Jeg assisterede min Kone, som var Jongleuse, og jeg optraadte i Kjole og hvidt. Men det var mig paafaldende, at Publikum, altid morede sig bedst, hvis jeg tilfældigt tabte et eller andet. Saa en Dag mødte jeg med en ny — ɔ: min nuværende — Maske, og min Kone, som ikke anede, hvad jeg havde i Sinde, skoggerlo, da hun saa mig. Publikum lo med, og saadan opstod lidt efter lidt det Samarbejde, vi nu i saa mange Aar Aar har rejst paa. Jeg maa dog straks bemærke, at her i København „smadrer" jeg en ikke ringe Del af Gagen. Det tyske Porcellæn er billigere, hvorimod jeg her maa betale 15 Øre pr. Tallerken og indtil 8 Kr. for en Kande. Det løber let op til en 20—30 Kr., som ramler hver Aften. . . .

Vi tager Afsked med Hr. og Fru Baggesen. Men forinden viser Fruen os en nydelig, lille, blaa Toy-Terrier, der er Indehaver af talrige Guldmedaljer foruden Ekstra-Præmier fra diverse Hunde-Udstillinger. Det intelligente lille Dyr er født i Lissabon og af Temperament nærmest Republikaner. Det lyder Navnet „Caruso", og Forklaringen er, at Fru Baggesen, naar hun nynner en lille Sang for sin Yndling, kan faa Hunden til at synge med. „Caruso" giver et helt Nummer til bedste for os, og vi forbavses saare. En skøn Dag vil den lille, musikalske Hund mulig producere sig offentlig — som en lille Entr'acte mellem Tallerken-Ødelæggelsens forskellige Faser — og der er ikke Skygge af Tvivl om, at Baggesen-Trioen vil blive ligesaa populær, som Herren og Fruen allerede er nu!

Henry Clay.

Danserinderne Fru Arnold Christensen og Frk. Bovién.

Maskens 3. Kunstner-Aften.

Til ingen af vore Kunstner Aftener har Efterspørgslen efter Billetter været saa stor som til vor 3die. Allerede om Fredagen var alle Billetter revet væk, og flere Hundrede Anmodninger om Billetter maatte vi desværre afvise. De af vore nye Abonnenter, der ikke opnaaede Billet til denne Aften, bede vi indsende Anmodning om Billetter til 4de Kunstner-Aften, som antagelig vil blive afholdt i Januar Maaned, og vi skal da sørge for, at de faar gode Billetter.

Da Redaktionen af nærværende Nummer slutter Mandag Aften, kan vi ikke bringe de Billeder af de Assisterende, som „Masken"s Fotograf tog efter Forestillingen, men vi vil bringe disse i næste Nummer.

Vi noterer kun, at Publikum viste sig særdeles anerkendende overfor de Optrædende, og særlig fandt Behag i Musiken til Leo Falls Operette „Bryllupsdagen", der blev fortræffeligt udført under Hr. Ishøjs Taktstok. Hr. Skuespiller Sofus Erhardts Oplæsning vakte med Rette stærk Jubel og han blev atter og atter fremkaldt.

Red.

MASKEN

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 1STE JANUAR 1911 | NUMMER 14

Martinius-Turnéen.

For et Par Aar siden traf jeg paa en Forretningsrejse i en fjærn Provins, langt borte fra Alfarvej, en Ungdomsveninde, der i mange Aar havde levet dèr. Hun havde tilsyneladende alt, hvad Hjærtet kunde begære, gode økonomiske Forhold, et smukt Hjem, naturskønne Omgivelser, en skikkelig Mand og to dejlige Børn.

Men hun længtes efter sin gamle By og næsten mest efter de københavnske Teatre.

„Naar jeg i Bladene har læst om en Première derinde i Byen,“ sagde hun, „saa sidder jeg her ved Kaminen i min egen Stue, og saa véd min Mand og mine Børn, at de ikke maa forstyrre Mo'r. Saa lukker jeg Øjnene, drømmer, at jeg selv sidder i Parkettet og overværer Premièren. Jeg sér det Hele for mig, og jeg véd jo, hvordan de alle spillede, for de Roller, som spilles af de Unge, dem jeg ikke kender, dem besætter jeg i Tanken med mine gamle Yndlinge.“

Som denne min Ungdomsveninde er der mange i Provinsen, hvor i det Hele taget de københavnske Teatre — ogsaa for de rigtige Provinsboeres Vedkommende — spiller en langt større Rolle, end man her i København aner.

Man sér det bedst af den store Plads, de optager i Provinsbladenes Hovedstadskorrespondancer.

* * *

Med dette for Øje vil man kunne forstaa, hvilken Begivenhed Martinius-Turnéen er — den drøftes ved Juleselskaberne og Nytaarsballerne, og man er enige om, at den Aften vil man i Tetret.

Thi intet Teatermenneske har været saa meget omtalt i den sidste halve Menneskealder som Martinius Nielsen. Forgudet af sit Publikum, det han utvivlsomt har større end nogen anden nulevende scenisk Kunstner her i Landet, forkætret og forbitret angrebet af Misundere og Modstandere, har han jo ogsaa i det Tidsrum haft en meget afgørende Indflydelse paa dansk Skuespilkunst.

Prof. Martinius Nielsen. Fot. Juncker-Jensen

Programmet for Turnéen er af dennes Leder, Hr. Otto Jacobsen, valgt med megen klog Indsigt.

Damernes Ven er en lykkelig Idé — ikke blot fordi Stykkets Titel passer saa ypperligt for Hovedrollens Fremstiller, der, forlængst de københavnske Damers Ven, meget hurtigt ogsaa vil blive Provinsdamernes. Men ogsaa, fordi han netop i den Rolle viser den Side af sin Kunst, som selv hans Modstandere yde Anerkendelse. Han er just i Besiddelse af den Kultur og rent verdensmandsmæssige Optræden, i Forbindelse med personlig Elskværdighed, som Rollen kræver.

Som Kean faar Provinsen ham at sé i en af de mange Force-Roller, gennem hvilke han har erobret det store Publikum her i Byen, og i Hamlets Scene med Moderen i 4. Akt af Hamlet, der er indlagt i Kean, faar de ogsaa en Prøve paa hans Hamlet, just i den Scene, som han siges selv at sætte mest Pris paa. De to Aftener vil saaledes give Publikum et meget fyldigt Billede af Martinius Nielsen som Skuespiller.

At Damernes Ven er omgiven af en Buket af smukke Damer er en Selvfølge.

I begge Stykker spiller Fru Thilde Fønss den kvindelige Hovedrolle, Amerikanerinden udføres af Frøken Oda Alstrup — Centralteatrets vordende Primadonna, der paa Malberg-Turnéen skal have gjort megen Lykke som „Dalila“ — og som Fru Leberdère og Balbine debuterer Fru Sigrid Bjørgvig, i hvem hendes Venner sér en ny Betty Nansen, og Frk. Magda Andersen fra Balletten, der hermed gaar over til Skuespillet. Blandt Turnéens Herrekræfter findes „Aarhusianernes Yndling“, Hr. Aage Schmidt, om hvem

Frk. Oda Alstrup.

nogle mene, at han vil blive Professoren en farlig Konkurrent hos de jydske Damer, medens Turné-Direktøren, Otto Jacobsen selv spiller Ægtemanden i „Damernes Ven", og den unge Knud Hansen Manden med Skægget.

* * *

Blandt Martinius Nielsens mange Roller — han har vist kreeret lige saa mange Roller som I. C. Christensen Love — indtager Napoleon som bekendt en fremskudt Plads, saa fremskudt — at den til Tider syntes at være gaaet Professoren i Blodet.

Det sidste Aar har jo været lidt af et Elba for denne Scenens Napoleon. Det skulde ikke undre mig, om Martinius-Turnéen vil blive hans Tilbagevenden fra Elba med tilhørende Triumftog fra Cannes til Paris.

Og naar han saa i Slutningen af Marts 1911 drager ind i København, bedækket med Provinsens Lavrbær, er det jo ikke umuligt, at dette efter Omstændighederne bliver et Sidestykke til Napoleons Indtog i Paris den 20. Marts 1815.

Frederik Graae.

Fru Tilda Fønss.

Scenens Hemmeligheder.

Hr. Redaktør!

Hr. Albert Gnudtzmann har med sin fortræffelige Artikelserie med denne Overskrift utvivlsomt belyst et Emne, der i allerhøjeste Grad interesserer en stor Del af vore Teatergængere, og mange af dem er sikkert kommet til det Resultat, at det hele nærmest er Lotterispil med mange Nitter, et Slags „rouge et noir", hvor det blot gælder for den arme Forfatter, der skal staa „Sceneret" den Aften, at have lagt sit Stykke an paa den Maade, som Publikum — hvis Mening er prædestineret ved den Middagsmad, det har faaet, de Breve, det har modtaget, og om den første Sporvogn var optaget eller ej — netop ønsker det i Aften.

Men der findes jo som bekendt en Del uforbederlige, der mener, at Lykken ved de grønne Borde følger et System, og giver sig til at studere Spillet for om muligt, at aflure Fru Fortuna hendes Hemmeligheder. De regnes i Reglen for smaatossede og er ikke velsete blandt andre Spillere. Men jeg maa med Skam at melde tilstaa, at hvor det drejer sig om Spillet paa de skraa Brædder, hører jeg til deres Kategori og mener, at der er visse Ting, som, naar de sættes rigtigt i Forbindelse med hinanden, uvægerligt maa føre til Sejr, om saa Bøffen har været tør i samtlige Byens Grossererhjem den Eftermiddag og de gule Ærter alt for tynde, hvilket i Parentes bemærket er en stor Skam og ikke bør finde Sted i noget Hjem, der ønsker at smykke sig med Betegnelse „bedre". Og hvis jeg maa laane et Par Linier for yderligt at belyse dette Emne, skal jeg gerne sætte andre ind i de Resultater, jeg er naaet til, selv om Følgen skulde blive, at man ikke mere kan faa Lejlighed til at overvære en rigtig Knaldfiasko, eller se den røde Lygte lyse over mange tomme Pladser.

Det hele er baseret paa den Kendsgerning, at Menneskene er mærkelige — og ikke mindst de teatersøgende.

Sagen er, at det i Virkeligheden kun er Overtro, naar man tror, at det har saa meget at betyde, hvad Forfatteren mener eller siger. Det interesserer Publikum sig nemlig i Virkeligheden slet ikke for. Men hvis Skuespilleren improviserer, (det være sig nok saa vaaset), eller ikke kan sin Rolle, straks spidser man Øren og finder det yderst interessant.

Allerhelst vil dog Folk høre Sufflørens Stemme, og naar Teaterkatten viser sig, bliver der Panik.

Og Mellemakterne er som Regel de aller interessanteste.

Thi det er som bekendt i Mellemakterne, at man konstaterer, hvem der har været i Teatret i Aften, og giver andre Lejlighed til at konstatere, at man selv har været der, og haft den blaa Helsilkes paa, eller sin Ordensroset, der siden sidst er blevet forøget med et Par Farver, takket være den røde Ørn eller den blaa Pelikan. Men dernæst frembyder selve Scenen mindst lige saa megen Interesse, naar Tæppet er nede, som naar det er oppe.

Thi hvad kan vel være morsommere end at passe paa Hullerne i Tæppet?

Jeg har sét en hel Familie sidde og stirre ihærdigt paa Hullerne og sitre af Fryd, naar de

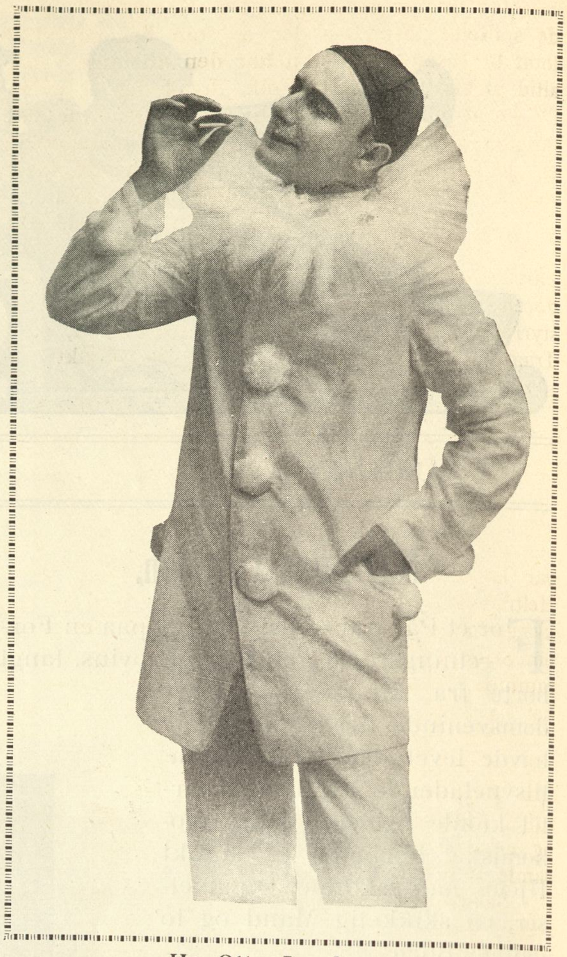

Hr. Otto Jacobsen.

„anede" et Øje. Og har man en personlig Bekendt paa den anden Side Rampen, tror man straks, det er hans Øje, og kan nikke og smile, uden at det er den anden muligt, at gøre en opmærksom paa ens Fejltagelse.

Ligeledes virker det forfriskende at se en Bølge gaa igennem Tæppet, saa véd man, at der er en, der gaar langs med det — maaske endda en Brandmand.

Hvad Rolle Brandmanden i Teatret spiller for mange Mennesker, er det sikkert kun de færreste der aner, og den er dog til Tider mindst lige saa stor, som Primadonnaens.

Jeg har en gammel Tante, der aldrig gaar i andre Teatre end Casino, ene og alene fordi der er skraatstillede Spejle paa Siderne af Scenehullet, hvorved det bliver muligt, at følge Brandmandens Færden, naar der er en aaben Dekoration; og hvad der iøvrigt foregaar paa Scenen, er hende komplet ligegyldigt.

Og saa vil Folk helst ikke se noget, der river dem for meget ud af deres egne Tanker.

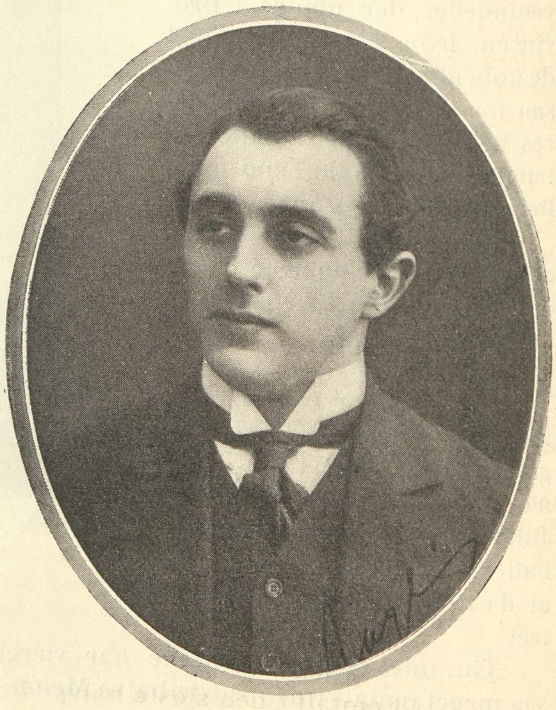

Hr. Aage Schmidt.

Jeg husker en Dag i „Det Kongelige", hvor de spillede Ibsen — der er som bekendt altid tomt til Ibsen, fordi han har den uheldige Vane, altid at skulle fortælle Folk „hvad der er inden i" — at et ældre Par, hvor Manden var lidt tunghør, sad paa Rækken bag mig og diskuterede en dejlig fed Høne, som „Anna" havde faaet sendende fra „Faster Mathilde" paa Landet.

Her gik Tæppet imidlertid op for sidste Akt af et Dukkehjem, og jeg hørte ikke noget fra Parret før efter det berømte Smæk fra Gadedøren; men saa sagde ogsaa Manden, ganske uforstyrret af, hvad der var sket paa Scenen, og i Traad med Samtalen fra forrige Mellemakt:

„Var den stegt?"

Hvortil hans Kone svarede:

„Nej, jeg sagde dig jo, at Anna havde kogt den."

Det eneste, der kunde have faaet disse to bort fra Faster Mathildes Høne, var, hvis der var sket et Uheld paa Scenen, om en Statist var kommet til at vælte en Ridderborg, eller Heltinden havde traadt i sit Slæb; hvorved Konen uvægerligt vilde have givet sig til at diskutere, om Skaden var større, end at det kunde rimpes sammen, uden at det saas, eller der maatte en hel ny Forbredde til, og hvormeget det i saa Fald vilde koste pr. Alen; og Manden vilde have følt sig overbevist om, at det var en Bananskal, hun var gledet i, og derved atter faaet Lejlighed til at bande Ungdommen, der altid skal rende og gnaske Bananer og smide Skallerne foran gamle Folk.

Saadan er Publikum — og det skal man regne med.

Og kommer der en Dag en tilstrækkeligt smart Forfatter, der paa rette Maade forstaar at benytte sig af Kighullerne, Teaterkatten, Brandmanden og Suffløren, ligger der en Verdenssucces og venter.

Det er nu altsaa det Resultat, jeg er naaet til.

Jens Locher.

Fra „Masken"s Amatør-Album.

Kgl. Solodanserinde Fru Ellen Price de Plane konverseres lige før Opstigningen med Ballonen „Danmark" af Komponisten, Premierløjtnant Harding Sonne. Som bekendt gennem Dagspressen slap Fruen helskindet fra den ikke helt farefri Færd, hvorimod Ballonens Fører, Hr. Ingeniør Krebs ved Ballonens Landing brækkede sit ene Ben.

Til et Billede af Forfatteren Henri Nathansen.

Det hænder, at man paa sin byrdefulde Interviewer-Bane træffer et Medmenneske, der ikke alene viser sig at være en principiel Modstander af Interviewet, men som ovenikøbet — hvad der er langt mærkeligere — gennemtrodser sit Standpunkt i det Tilfælde, hvor det skulde til at gaa ud over ham selv.

Saadanne Mennesker er sjældne nu om Dage; men de findes altsaa. Som Regel er de stilfærdige og overordentlig høflige i al deres Bestemthed. Maaske siger de som saa: Bevares, jeg forstaar saa udmærket godt Dem. De kommer til mig, fordi Interviewet er Deres métier. Og jeg vilde i og for sig gerne gøre Dem en Tjeneste. Men — De maa ikke mistyde min Vægring. Det er ikke af Vrangvilje, jeg siger Nej. Det er af en dyb Ulyst, en inderlig Afsmag for at stille mig i en eller anden Positur. Og disse Følelser, som er blevet bestyrket de faa Gange, jeg før i Tiden har ladet mig interviewe, maa De respektere.

Dersom Bladmennesket ikke allerede paa dette Tidspunkt viser sig dannet nok til at retirere, er det muligt, at hans Offer, for hvem Situationen begynder at blive pinlig, fortsætter med sine Ræsonnementer:

De forstaar jo godt, hvad jeg mener. Min Tankegang er følgende. Interviewet er noget, Bladene har fundet paa, fordi de gaar ud fra (og sikkert med rette) at det tilfredsstiller en vis Trang hos en vis Del af Publikum. Bør denne Trang nu imødekommes? Jeg mener Nej. Lad Folk læse min Bog eller gaa hen at sé det Skuespil, jeg har skrevet. Lad dem dadle det, om de finder Anledning dertil; lad dem rose det, om de synes, det er Ros værd. Men mig selv, mit Jeg, min egen Person herhjemme ved Arbejdsbordet, lad den faa Lov til at være i Fred. De kender ikke mig, og jeg kender ikke Dem. Hvad jeg kunde sige, vilde kun blive noget tomt og almindeligt, noget der maatte være enhver ligegyldigt. I dybere Førstand vilde jeg

Forfatteren Henri Nathansen.

aldrig kunne røbe noget om, hvad jeg tænker og føler, eller om mine Arbejders Vækst og Tilblivelse. Og hvortil saa det hele Postyr? Maaske for at de Tusind Mennesker, hvem den Sort Ting interesserer, forud skulde være Du's med mig gennem Bladene, naar de kom for at gøre sig bekendt med mit Arbejde? Nej Tak. De maa undskylde mig. Men jeg ønsker ikke at træde offentligt frem paa denne Vis.

Saafremt den haardnakkede Interviewer paa dette Stadium af Samtalen skulde være af den Dristighed at antyde, hvilken Nytte et Interview paa rette Tid og Sted kan gøre . . . ikkesandt, det er dog altid Reklame, skade kan det da under alle Omstændigheder aldrig; ja, saafremt han fremturer i sit Forsæt med Bemærkninger af denne Beskaffenhed, kan det hænde, at han faar følgende Svar:

Min Herre; jeg har den Tro, at hvad der er virkeligt godt, vel skal vide at hævde sig. Og jeg forsikrer Dem, at Tusinds Tavshed ikke kan tie én ihjæl!

Jeg ønsker ikke at sidde her og i Løbet af en Samtale paa ti Minutter sige en hel Del, som jeg bare vil væmmes ved, naar jeg sér det paa Tryk. Maaske udtaler jeg mig under Indtryk af en tilfældig Sindsstemning, maaske behersket af Forestillingen om, at det i Dag er Graavejr. Og Dagen efter, naar Interviewet foreligger, siger jeg saa til mig selv: Jamen hvad er det dog, du har siddet og sagt!

Til syvende og sidst, ihærdige gentleman, De tror da vel ikke, at det store, brede Publikum ofrer et Skuespils Forfatter en Tanke? Jeg husker en Aften, jeg stod foran Plakaten ved Indgangen til Folketeatret. Der skulde spilles „Lynggaard & Co.". To unge Ekspeditricer kom forbi. Pæne og nette. Den ene sagde: „Lynggaard & Co.", det skal være saa godt, det maa vi hen og sé. Hvortil den anden bemærkede: Hvem er det af? — Ih, véd du ikke det, svarede Veninden, det er jo af Berggrén!

Berggrén! Næste Gang bliver det til Bergkvist, saa til Reenberg — maaske. — Skal vi saa holde op med at snakke om det Interview, hvad? —

Den, der skriver disse Linjer, læste forleden i en Avis, at Det kgl. Teater var begyndt at prøve paa Henri Nathansens nye Skue-

spil „Drømmen“, der snart vilde faa Première. Og jeg satte mig for at præsentere denne lidt publikumsfjærne Dramatiker for „Masken“s Læsere gennem et Interview.

Jeg tog ud paa Frederiksberg til Henri Nathansen en Formiddag og var saa heldig at træffe ham hjemme. Han var stilfærdig og overordentlig høflig. Han hørte venligt paa mig, inden han svarede:

Bevares — forstaar saa udmærket godt, hvorfor De kommer. Men — De maa ikke mistyde min Vægring. Det er ikke af Vrangvilje, jeg siger Nej . . . o. s. v.

Resten kendte jeg.

Og det gør Læserne af denne Artikel nu altsaa ogsaa!

Niels Th. Thomsen.

Ballettens Børn fejrer Jul med Juletræ paa Det kgl. Teater.

Fru Willi Zwicki.

Ret et Navn for en Sangerinde, tænker vi, da vi staar udenfor den fejrede Divas Dør. Det er jo, som om hver Stavelse i Navnet fløjter og kvidrer og toner sammen med sine Søskende til den fineste og nydeligste lille Melodi — en hel Kanariefugleidyl med ægte Harzerklang.

Og da vi er kommen indenfor Døren og modtages af den meget smukke Frue med et straalende Solskinssmil og et muntert klingende: Velkommen, slaar den Tanke ned i os — hvor Fruen dog . . . gyldenblond og skær og lys af af Lød . . . ligner en allerkæreste Kanariefugl, som man virkelig kunde faa den største Lyst til at fange og sætte i et skønt og gyldent Bur. Og hvor vilde det være Synd! . . . For Himlens frie Fugle bør aldrig holdes i Fangenskab.

— Og jeg lader mig rigtignok heller ikke fange, siger Fruen, som sikkert har gættet vore griske Tanker. Der er jo nok undertiden Nogen, der forsøger paa det, men saa faar de bare en lang Næse — og ingen Pipfugl.

— Hvor har Pipfuglen lært at synge? spørger vi spøgende.

— Jeg er Elev af Lincke . . . og har senere, i Paris, faaet Undervisning af Desiré Artot de Padilla. — Og desuden har jeg sunget hos Madame Prevasti, der optræder ved den store Opera i Berlin.

— Hvor længe er det siden, De førte Lærdommen ud i Livet?

— Det er ca. 4 Aar siden . . . ved en egen Koncert. Men senere har jeg jo sunget gentagne Gange i Musikforeninger, i Tivolis Koncertsal og flere andre Steder . . . ogsaa i Udlandet, f. Eks. ved en meget stor Koncert nede i Lodz, i russisk Polen, den By, hvorfra forresten Bulotti stammer. Og ham har jeg ganske tilfældigt været sammen med senere.

— I Lodz?

— Nej, i Tugthuset.

— Har De ogsaa været dèr? . . .

— Ja — men kun som Gæst. Det var nu slet ikke nemt at faa Lov til at slippe inden for dets triste Mure.

— Ja, man skal jo gøre sig særlig Umage nutildags, véd vi nok. . . . Hvad vilde De derinde?

— Synge!

— Men hvordan i al Verden faldt De paa at optræde i Tugthuset?

— Jeg opholdt mig paa det Tidspunkt, hvorom Talen er, i Horsens og spadserede hver Dag en Tur ud til Straffeanstalten, hvis vældige Bygningskompleks satte min Fantasi i Bevægelse og fyldte mit Hjerte med den dybeste Medlidenhed med de ulykkelige Indespærrede. Jeg fik saa en uimodstaaelig Lyst til at bringe de stakkels Fanger en Hilsen fra Tonernes Verden, der jo skal have en blødgørende Virkning selv paa de mest forhærdede Sind. Dog det var, som sagt, ikke saa nemt at opnaa Tilladelse dertil. Fængselsinspektøren turde ikke paa egen Haand give den, — men tog ind til København for at hente den i Ministeriet.

— Hvor sang De saa for Fangerne? Og hvad sang De?

— Jeg sang i Fængselskirken . . . Sange af Heise og Weyse samt et Par religiøse Arier til Orgelledsagelse. Og jeg tror, aldrig jeg før har haft saa megen Følelse i mit Foredrag og saa megen Varme i min Stemmeklang. Sligt er man jo ikke selv Herre over . . . det ligger i Stemningen . . . i Øjeblikkets mere eller mindre betagende Magt over En.

Fru Willi Zwicki.

Og den sagte Sukken og undertrykte Hulken, der lød op til mig fra de mange, smaa aflukkede Rum, hvor Fangerne sad, saa de ikke kunde sé mig, og jeg ikke heller dem, var mig det bedste Bifald for min Sang, thi det viste mig, at Tonernes Magt gennem min ringe Røst havde grebet dem — Fangerne — dybt. De sendte mig ogsaa bagefter gennem Fængselspræsten en hjertelig Tak, fordi jeg havde tænkt paa dem.

— Frue, Deres „ringe Røst“, som De beskedent kalder den, er nok ikke saa ringe endda, indskyder vi, der under Samtalen har gennembladet et Par Bøger fyldte med Presse-Udtalelser, som i høje Toner roser ikke alene Røsten, men ogsaa Fruens Evne til at bruge den, saavel rent sangligt som sangdramatisk. Navnlig som „Dollarprinsessen“ og som Angèle Didier i „Greven af Luxemburg“ sés Fruen at have begejstret Provinsernes Publikum og Presse overalt.

— Hvor skal De hen nu efter Julen? tilføjer vi, da Fruen fremdeles beskedent tier.

— Til Jylland . . . med Direktør Axel Jakobsen. Han er saa flink og giver gode Gager — større, end man har budt mig her i København. Derfor bliver jeg foreløbig hos ham. . . . Man skal jo først og fremmest leve og være velklædt og helst ikke paa Kredit.

Senere paa Sæsonen skal jeg til Sverrig, til Stockholm, hvor jeg skal synge i „Sveasalen“ og paa „Oscarsteatren“. —

Jeg har ogsaa faaet et Tilbud fra Østrig, fra „Teater an der Wien“.

— Død og Pine! De bliver jo snart helt berømt.

— Naa, det tror jeg nu ikke.

— Saa, længes De vel efter det?

— Maaske — Aah, nej, jeg er nu engang ikke saa ærgerrig . . .

Og vi tror virkelig for én Gangs Skyld, at en scenisk Kunstnerindes Beskedenhed er ægte. Naar man tænker saa meget paa og ofrer sig saa meget for Andre, som Fru Zwicki, faar man daarligt Tid til at gøre noget for sig selv.

Og med disse Tanker forlader vi den smukke, smilende, livlige og velsindede Frue, der nu forekommer os ikke som en tankeløst kvidrende Kanariefugl, men som en god og venlig Lysalf — et Mellemled mellem en højere og renere Verden og os skrøbelige Menneskebørn.

Svartalf.

Teaterkonfekt.

Hvad kunde visse Skuespillere ikke skabe, hvis de altid kunde deres Rolle, og ikke behøvede at skabe sig i de Pavser, hvor de venter paa en Replik fra Suffløren.

Obo.

Fra Maskens 3die Kunstner-Aften.

Som vi lovede i det forrige Nr., bringe vi i Dag de Billeder af de Assisterende, som „Masken"'s allestedsnærværende Fotograf tog paa „Det ny Teater" efter Afslutningen af „Maskens 3die Kunstner-Aften".

Det ene Billede viser Hr. Operasanger Haurowitz og Operasangerinde Frk. Eleonora Lundbeck som det unge Ægtepar i Leo Falls stemningsfulde lille Operette „Bryllupsdagen", der i Hr. Axel Kjerulfs udmærkede Oversættelse gjorde saa megen Lykke.

„De smaa Grisetter": Hr. Aage Anker, Frk. Doris Johansen, Fru Creutz-Hindborg, Hr. Harry Haurowitz, Frk. Eleonora Lundbeck, Hr. Poul Methling.

„De smaa Grisetter": Harry Haurowitz og Fru Creutz-Hindborg.

Operettens Idé — de gamle Ægtefæller, som paa deres 40 Aars Bryllupsdag i Erindringen og i Drømme genoplever den 1ste Bryllupsdags ungdomslyse Lykkelængsel og den livsfrodige, frydfyldte Længselstilfredsstillelse, der blev det bærende Grundlag gennem Ægteskabets lange og mange Aar — var i sig selv saare skøn; og den greb ved sin poesifulde, stilrene Udførelse Publikum, hvis lønlige Haab og maaske bristede Illusioner den blidt berørte, om Hjertet.

Det forekommer os ikke før at have hørt Hr. Haurowitz synge saa indtagende. I Frk. Lundbeck havde han en Medspillende, hvis udprægede sanglige Evner og dramatiske Begavelse burde sikre hende en fast Position ved et af vore Teatre. Ikke blot er Frk. Lundbecks Stemme stor og smidig, men tillige meget sympatisk. Fru Creutz-Hindborg passede som Féen godt ind i Rammen, og hendes graciøse Skikkelse vakte ved sin yndefulde Fremtræden Publikums udelte og beundrende Opmærksomhed. I Reinhardts „De smaa Grisetter" optraadte de samme tre udmærkede Kræfter og assisteredes af den nydelige Frk. Doris Johansen og d'Herrer Aage Anker og Poul Methling.

Imellem de to Operetter læste Hr. Skuespiller Sophus Erharth et Par humoristiske Fortællinger op, og Publikum lønnede hans Oplæsning med den ene Fremkaldelse efter den anden. Andet Steds i „Masken" præsentere vi Skuespiller Soph. Erharth for vore Læsere. Alt i alt tør vi nok udtale, at „Maskens 3die Kunstner-Aften" forløb til vore Abonnenters Tilfredshed, og vi havde Indtrykket af, at den bedste Stemning herskede i Teatret.

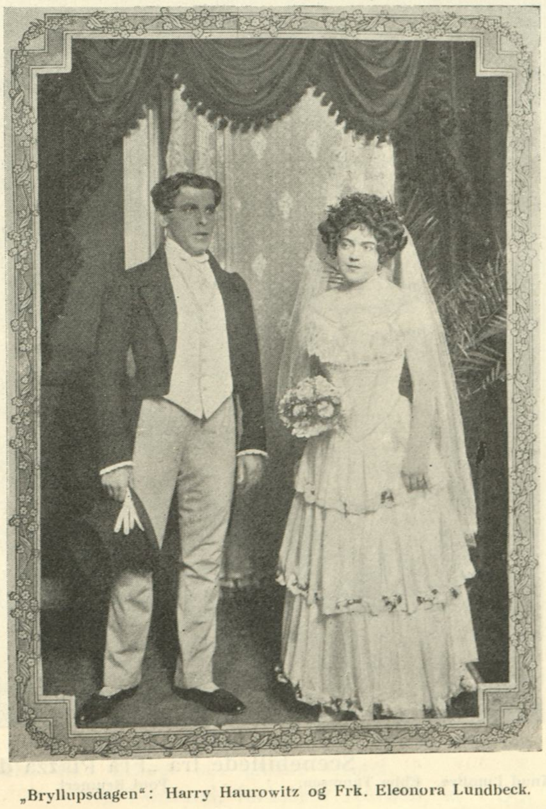

„Bryllupsdagen": Harry Haurowitz og Frk. Eleonora Lundbeck.

„Bryllupsdagen": Fru Creutz-Hindborg.

„Maskens 4de Kunstner-Aften" er nu under Forberedelse, og Programmet for denne vil blive bekendtgjort i et af de første Numre.

Enhver ny tiltrædende Abonnent i Januar Kvartal vil erholde gratis Billet til denne, og enhver af vore gamle Abonnenter, der i sin Bekendtskabskreds skaffer os en ny Abonnent, vil ligeledes erholde en gratis Billet.

Fot. Jul. Folkmann.

Hos Sophus Erharth.

Oplæser og Skuespiller.

Blandt de Scenekunstnere, der ved deres elskværdige Medvirkning gjorde „Masken"s tredje Kunstneraften til en munter og fornøjelig Succes, applauderedes Hr. Sophus Erharth med Fynd og Klem af et Publikum, i hvis Rækker adskillige sikkert for første Gang havde den Fornøjelse at stifte Bekendtskab med den sympatetiske og fornøjelige Oplæser.

Jeg skal i det følgende forsøge at sætte mig i disse nye Tilhøreres Sted, selv om det unægteligt falder mig lidt vanskeligt. Thi for mit personlige Vedkommende lærte jeg allerede som grøn Latinskoledreng Erharth at kende, da han første Gang spillede Sommerkomedie i Vejle. Jeg skal ikke lægge Skjul paa, at det var med en Blanding af Ærefrygt og Beundring, jeg i hine letsindige Dage — paa en Skovtur til det idylliske Vingsted — opnaaede at blive præsenteret for denne stilfulde Mand, der faa Aftener i Forvejen havde duperet mig inderligt ved Hjælp af en sort Moiré-Silkevest og et Par Kjolebenklæder, der i Overensstemmelse med den herskende Mode var saa snævre, at de maatte trækkes paa med Skohorn.

Naar jeg nu lader Præsentationen gaa videre til „Masken"s Læsere, er det i den forhaabentlig rette Forstaaelse af herved at afhjælpe et dybtfølt Savn hos talrige Medmennesker.

Altsaa, mine Damer og Herrer, her sér De Hr. Sophus Erharth; jeg kender ham tilstrækkeligt til at kunne garantere, at hvad han i følgende Interview fortæller om sig selv, er ikke saa lidt mere troværdigt end Indholdet af de fleste andre Interviews, man sér mellem Aar og Dag.

„Sér du, Niels Th.," (siger Erharth), „jeg er jo nok Oplæser. Og det har Folk nu hørt saa tit, at de maaske er ved at glemme, at jeg ogsaa er Skuespiller. Forhaabentlig vil det lykkes mig at overbevise dem om det i en ikke altfor fjern Fremtid. Jeg har nemlig ladet mig engagere til det ny „Centralteater", hvor der jo baade skal opføres Operetter, Revuer og Grand-guignol-Komedier. Jeg kan ikke nægte, at jeg længes en hel Del efter at spille Komedie igen . . . nu har jeg virket udelukkende som Oplæser i hele 4 Aar. Om jeg faar min Længsel tilfredsstillet, ja, det er et Spørgsmaal. Vi faar at se. Men forresten har jeg Kontrakt med Emil Wulff om, at jeg, naar han ønsker det, ogsaa skal læse op paa Centralteatret. Paa den Maade har jeg med andre Ord Udsigt til at holde mit Publikum. Bliver det hele ikke, som jeg har tænkt mig, ja saa forsvinder jeg til Udlandet. Jeg har forlængst indstuderet en stor Del af mit Repertoire paa Tysk. Og man kan jo aldrig vide . . .

Naa, det er nu saadan en gammel Regel, at jeg er med til alle Wulffs Starter. Jeg har været hos ham, hver Gang han havde Sommerteater i Provinsen. Jeg var engageret til Frederiksberg Teater de første to Sæsoner, Wulff havde det.

Og nu skal jeg altsaa ogsaa være med ved Centralteatrets Aabningsforestilling. Jeg kan kun sige, at jeg er glad ved det. For jeg holder meget af baade Hr. og Fru Wulff. —

Nu til Sommer skal jeg da forresten ogsaa være med ved det ny Charlottenlunds Teater. Jah . . . jeg er ligesom de onde Penge; ingen véd sig sikker for mig. Dèr skal ogsaa spilles Komedie. Men det bliver kun saadan Smaastykker, du véd, med indtil 5 Personer. Skal der være flere, maa de klippes ud af Pap. Maaske risikerer jeg at blive lavet om til et Brev . . .

Ork ja, Niels Th., naar vi endelig skal snakke Narre-Spøg og Spøge-Snak, saa har jeg været med til meget mere, end du tror. Hvor tit har jeg ikke læst op først i Rytteriforeningen i Nørrevold og bagefter i 17-Øres-Foreningen i Folkets Hus. Saa gaar det i Bil fra den ene Ende af Byen til den anden. Jeg er meget mere poplulær, end mange aner.

Se egentlig — men det ved du nu ikke — egentlig er jeg Greve . . . jah, du lér, men det er skam sandt. Min Kusine paa Vallø har selv gransket Slægtens gamle Papirer og er kommen saa langt tilbage som til en Grev Erharth til Gubborn i Sachsen-Gotha. Den Gang skrev de 1721. Nu har min Broder hele Porteføljen. Men der skal skam rodes op i det. Kunde jeg faa en Smule nitakket Krone over mit Hoved, saa skulde der rigtig blive Gang i det! Strængt taget har jeg maaske ikke noget fremtrædende Racepræg. For saa skulde jeg jo ligne en St. Bernhardshund og være slank og mager . . ."

„Hvornaar skal du til Amerika . . . ligesom Herskind? Jeg synes, der er Tale om det, hver Gang han rejser?"

„Ja, det er der ogsaa. Men sér du, naar jeg skal til Amerika, saa skal det være for at optræde for Amerikanerne — og ikke for de danske . . . Jah, man behersker jo dog en 2—3 Sprog — trods alt.

Men gaa nu med ind og drik en Kop The. Nu har vi faaet os en god Sludder.

Niels Th. Thomsen.

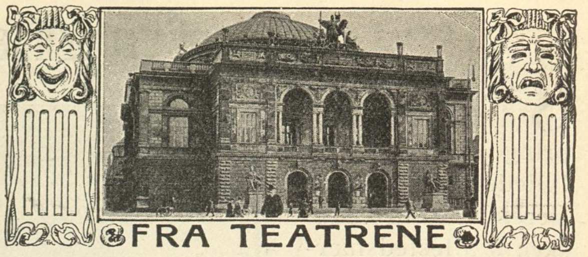

Forrige Uge.

Det ny Teater. Surrogater. Skuespil i 1 Akt af Otto Benzon — Hun skal debutere. Farce med Sange i 5 Afdelinger af Erik Bøgh. — Fra Piazza del Popolo. Folkeskuespil i 7 Tableauer af P. Fristrup.

Som man sér: en righoldig Spiseseddel! Julekost for enhver Smag, at fordele til Eftermiddag og Aften. Man maa indrømme, Teatret har gjort en prisværdig Kraftanstrængelse.

De to første Stykker serveredes til Eftermiddagsforestilling, og den faar det flittige Teater sikkert Fornøjelse af. Otto Benzons kønne og vittige Surrogater har for ældre Teatergængere Mindets Glans over sig fra Emil Poulsens og Fru Eckardts virtuosmæssige Leg med de virtuosmæssigt-legende Repliker. Hr. Poul Reumert var her — i sin ærlige Trang til Karakteriseren — for tung. Og den smukke Frk. Ebba Thomsen følte sig heller ikke hjemme i denne behændige Leg med Ord. Fjederboldtene faldt alt for ofte til Jorden. Hun skal debutere er et fortræffeligt „Eftermiddagsstykke". Det er gammeldags-hyggeligt, tilpas spændende, tilpas rørende og morsomt. De spillende agerede med Liv og Lyst. Charles Wilkens gamle Skuespiller var naturligvis god (naar er Wilken ikke god?), men man kunde jo nok have ønsket noget mere Ægthed i Følelsen. Og Rasmus Christiansen var pudsig som Teaterdigteren. Men Hr. Christiansen bør alligevel vogte sig for at forfalde til den rent udvendige „Pudsighed"; den er ifærd med at tage Magten fra ham. Frk. Astrid Neumann, der i „Zigøjnerblod" spillede saa indtagende og lystigt, slog desværre ikke til i dette mere vaudevilleagtige og dydsirede Parti, hvorimod Fru Kornbeck var en stor og glædelig Overraskelse. Fruen spillede med bredt og løssluppet Lune, sang med Bravour og saa ypperligt ud. Efter denne Præstation er Fru Kornbeck

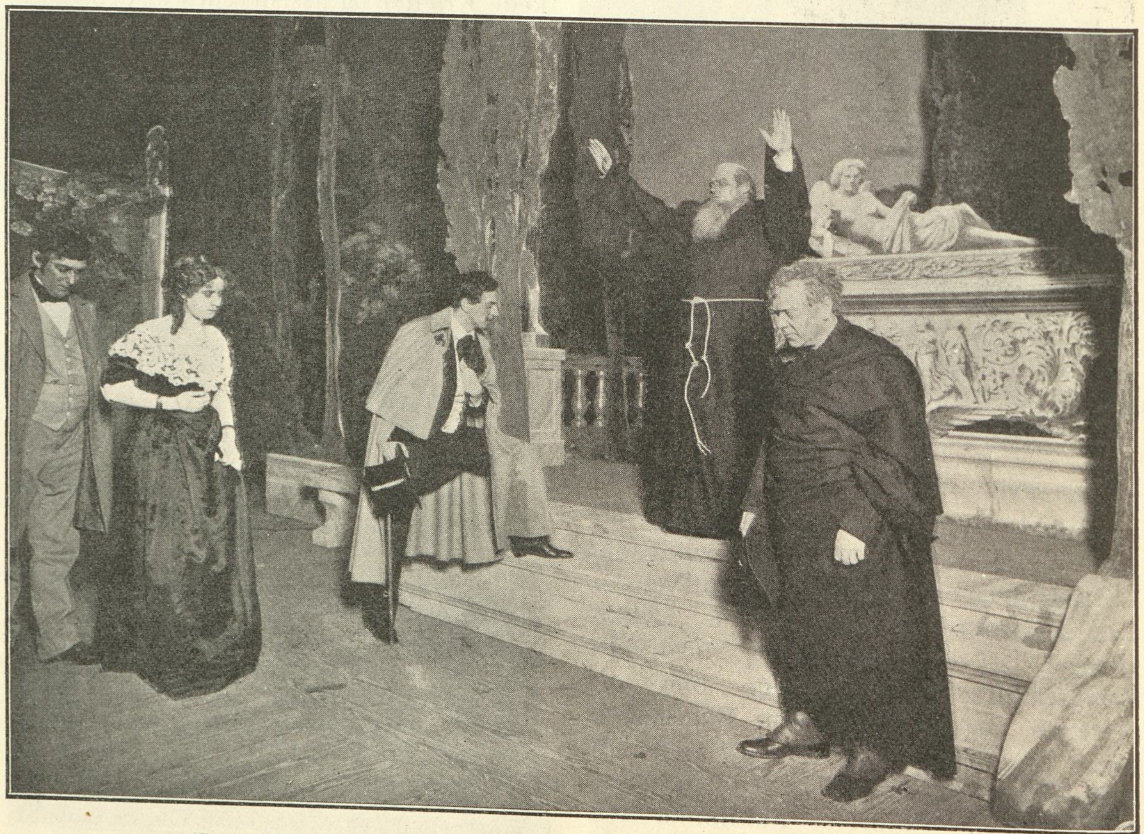

Scenebillede fra „Fra Piazza del Popolo". 3. Afd., 7. Tableau.
Knud Lumbye. Ebba Thomsen. Poul Reumert. Svend Kornbeck Charles Wilken.

Scenebilleder fra Ungdom og Galskab.

Olaf Poulsen (gamle Poul) og Mantzius (Grøndal). Poul Hansen (Rose) og C. Madsen (Johan).

rykket frem i første Linje blandt de Skuespillerinder, der tæller.

Hr. T o r b e n M e y e r demonstrerede paany sin komiske Ævne, og Hr. A x e l B o e s e n gav en forbløffende, livagtig Kopi af Hr. P e t e r F j e l s t r u p.

Alt i alt en Eftermiddagsforestilling, der sikkert vil holde længe.

„F r a P i a z z a d e l P o p o l o“. Naar man vil dramatisere en Roman, er der kun én Vej at gaa: man maa ganske glemme Bogens Konstruktion og Detailler, og i Stedet for skrive et s e l v s t æ n d i g t Skuespil over det givne Stof. Desværre følger kun faa denne ene, mulige Vej, og Hr. F r i s t r u p har da heller ikke fulgt den ved „Dramatiseringen“ af „F r a P i a z z a d e l P o p o l o“. Resultatet er det kendte: en Række Udklip, der ikke glæder Yndere af Bogen, fordi disse Udklip ikke magter at virke saa fyldigt og underholdende som Romanen, og som ganske forvirrer dem, der i k k e har læst Bogen.

Netop dette Resultat syntes at være det, Premièren paa „Piazza del Popolo“ naaede.

Til Menneskeskildring giver en saadan Dramatisering jo kun meget sjældent Lejlighed. Naar undtages K o r n b e c k s og W i l k e n s to ganske stemningsfulde Kunstnere, er der næppe Anledning til at fremhæve andre af de Rollehavende. Særlig Hr. R e u m e r t var sat paa en Uriaspost, der ikke k u n d e holdes.

Dekorationer og Kostumer var stilfulde. Publikum var velvilligt, men ret reserveret.

E d g a r d H ø y e r.

Ugens Maske

viser os dennegang Fru W a l l e e n s kendte Træk. Fru S o p h i e W a l l e e n er kendt ikke blot som en fremragende Skuespillerinde og en af Det kgl. Teaters paalideligste Støtter, men ogsaa som Byens dygtigste Lærerinde i den dramatiske Kunst.

Hos den gamle Operasanger.

Ligesom vi har ringet paa og er blevet lukket ind hos fhv. kgl. Operasanger F r a n z H a r t m a n n, hvem vi paa „Masken“s Vegne aflægger et Besøg i Anledning af hans 70 Aars Fødselsdag den 2. Januar, runger fra det indre Gemak hans mægtige Røst os i Møde:

— Naa, er du dèr, din lange Lømmel — Lever d u endnu? . . .

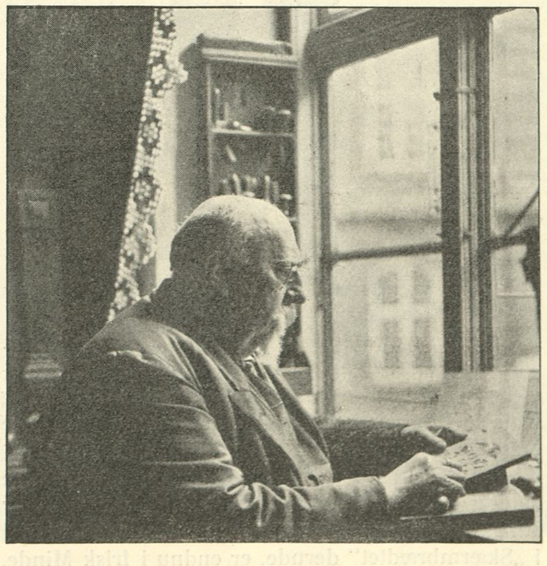

Operasanger Franz Hartmann.

Noget forbløffet over denne „venlige“ Velkomst vover vi os indenfor og opdager, at Tiltalen var rettet — ikke til os, men til Bassangerens Brodersøn, der var kommet, lige før vi, og som meget fornøjet erklærer, at den Hilsen er han vant til at faa, naar han blot en Maaned ikke har besøgt sin gamle Onkel.

— Og Lømmel, forklarer Nevøen, er i Onkels Mund — overfor mig i alt Fald — ikke noget Skældsord, men et Kælenavn.

— Ja, jeg mener det jo ikke saa slemt, knurrer den Gamle.

Vi er dog ikke rigtig beroliget, da vi nu skal til at interviewe Veteranen. Sæt den gamle Brumbasse ogsaa vil give os Kælenavne . . . . ja, saa er det jo rart, at vi er kommet ham i Forkøbet.

Der skér os imidlertid ingen injurielignende Overlast. Men Hr. Hartmann fortæller vidt og bredt, kraftigt og saftigt om sit Kunstnerliv, sin Ungdoms Kampe, sin Manddoms Sejr og lykkefyldte Stunder og senere Genvordigheder og bitre Skuffelser — og til sidst om den Trøst, han nu har fundet hos sine Duer og ved sin Syslen med Træskærerkunsten, hvori han er en sjælden Mester, der gentagne Gange har faaet 1ste Præmie ved forskellige Verdensudstillinger.

— Jeg er ganske vist født i Berlin 1841, siger han, men jeg kom 2 Aar gammel med min Fader, Musikdirektør Carl Hartmann, til København og har siden — trods flere Aars Ophold i Tyskland ved forskellige Operaer — følt mig som Dansk og Københavner. Det er Grunden til, at jeg i 1871, da man tilbød mig Engagement ved „Det kgl. Teater“, foretrak en ikke altid lige idyllisk Tilværelse her, fremfor at vende tilbage til de Operascener i Tyskland, hvor jeg har tilbragt min Ungdoms bedste Aar.

— Hvem har egentlig uddannet Deres Stemme? spørger vi.

— Det har Prof. H e l s t e d. Han hørte mig, der dengang var Medlem af gamle L u m b y e s Orkester en Aften i et privat Selskab synge en Sang, og han syntes saa godt om min Stemmes Dybde, at han tilbød at undervise mig vederlagsfrit . . . . og gjorde det i 4 Aar. hvorfor jeg skylder ham den største Tak.

Paa h a n s Tilskyndelse var det ogsaa, jeg rejste til Udlandet, da man ikke straks mente at have Brug for mig ved „Det kgl. Teater“.

Jeg turede da først en Del rundt og gav Kon-

certer sammen med min ældre Broder G u s t a v, Violoncellisten, og F r a n z P ø n i t z, Harpevirtuosen fra Hofoperaen i Berlin.

Men efter $^1/_2$ Aars Forløb fik jeg Engagement ved et rejsende Operaselskab og debuterede i Bromberg som „Mechthal“ i „Wilhelm Tell“.

Det var rigtignok et anstrængende Liv at drage fra By til By paa aaben Vogn ... og slide i det maatte man, saa det kunde forslaa noget ... og Gagen var ikke overvældende. Men Kammeraterne var gemytlige Svende, og man var jo selv langt fra nogen Gnavpotte dengang ... ja, det er jeg forresten heller ikke nu, selv om Livets Alvor vel nok har givet mig et noget mørkere Syn paa Tilværelsen.

— Et lidt for mørkt, indskyder Nevøen.

— Du holder din Keje!

Og Nevøen „holder Keje“, medens Onklen fortsætter:

Omsider ked af det omflakkende Leben søgte og fik jeg fast Ansættelse først ved Operaerne i Bamberg og Bayreuth (i det gamle store Teater), senere ved Operaen i Nordhausen og ved Hofteatret i Sondershausen. Endnu senere sang jeg paa Hofteatret i Mecklenburg-Strelitz, paa Stadtteatret i Kønigsberg og paa Stadtteatrene i Riga og i Stettin.

Og overalt gjorde jeg Lykke. Men jeg havde ingen Ro paa mig; jeg længtes efter Familien og Hjemmet i København. Og saa kom jeg, da Sæsonen sluttede i Stettin, hertil Byen og optraadte den 31. Maj 1871 som Gæst paa „Det kgl. Teater“ som Sarastro i „Tryllefløjten“, hvorefter den daværende Chef, Konferensraad, senere Kammerherre Linde straks tilbød mig Engagement.

Den 2. Septbr. 1871 havde jeg saa min egentlige Debut paa Operascenen her ... atter som Sarastro ... og i de følgende Sæsoner sang jeg alle de dybeste Partier. Jeg kunde jo dengang tage det dybe B og sang med Lethed det dybe C.

— Og der er ingen anden Bas, som har gjort Onkel det efter, her ved Teatret, tilføjer Nevøen, som nu ikke længere kan holde Kejen lukket. Og De kan tro, at navnlig som Kommandanten i „Don Juan“ har min Onkel imponeret ved sin dybe, malmfulde Røst, denne mørke Varselsrøst fra Graven. Der er sikkert mange af de ældre Teatergængere, der kan huske Onkel i den Rolle. Det var ogsaa det Parti, som glædede min Onkels gamle Lærer, Prof. H e l s t e d saa meget, at han en Dag, da han havde hørt min Onkel synge det, efter Forestillingen udbrød: „Kære H., deres Forgængere her var af Gips; men De er min Sandten af godt Marmor!“ ...

— Naa, nu er det nok! tordner den Gamle, som atter føler Trang til at fratage den Unge Ordet. Du véd jo godt, at jeg ikke sætter Pris paa al den Virak, ... d. v. s., naturligvis nok som en kær Erindring for mig selv, men jeg bryder mig ikke om at prale med den overfor Offentligheden.

— Vi vil alligevel omtale Ytringen i „Masken“, vover vi at sige.

— Ja, De kan bare vove! ... drøner den Gamle. Og nu kan vi rigtignok høre, at hans Stemme er en alvorlig Bas, hvis Klang er fyldig og mægtig, tung og vægtig, drøj og svær som de godt 300 Pund, der sidder overfor os.

— Har De aldrig spillet Falstaff? spørger vi endnu dristigere ... For De maa jo være den ideelle Shakespearske Guf-guf. —

— Jo, i „De lystige Koner i Windsor“ ... men kun i Tyskland ... det var én af mine Hovedroller. — Stykket spilledes ikke her, medens jeg var ved Teatret.

Her har jeg foruden Sarastro og Kommandanten bl. a. sunget Marcel i „Hugenotterne“, Don Bazile i „Barberen i Sevilla“, Kardinalen i „Jødinden“, Walter Fürst i „Vilhelm Tell“, Landgreven i „Tannhäuser“, Pogner i „Mestersangerne“ og Ypperstepræsten Ramsis, „Aïda“.

Og nu oprul ler den gamle Sanger en Række af Erindringer fra sit Teaterliv for os ... Minder, om Sammenspillet med Schram og Simonsen og de andre store Brave, som ikke er mere ... og han siger næsten kun lutter Lovord om disse sine gamle Kammerater ... og han glemmer at fortælle, hvorledes det omsider lykkedes forskellige Intriganter og misundelige Sjæle, der var interesserede i hans Fjernelse fra Scenen, at foranledige, at han fik sin Afsked med Udgangen af Sæsonen 1890, hvilket var en stor Uretfærdighed fra Teaterbestyrelsens Side.

Man bliver mild og tilgivende med Aarene, selv om man er en gammel Bulderbasse som „Onkel Franz“. —

Men Nevøen, den „lange Lømmel“, der slaar Følge med os, da vi gaar, er ikke slet saa venlig sindet, og det er skarpe Ord, han paa sin forurettede Onkels Vegne siger om Sangere ogSangerkollegialitet her i Landet.

E d m u n d.

Arvid Ringheim.

Siden A r v i d R i n g h e i m for 11 Aar tilbage debuterede hos H a n s R i b e r H u n d e r u p i Esbjerg og indtil han for faa Aar siden kom til Frederiksberg Teater, gik han ude i Provinsen en god Skole igennem hos Poul Friis.

Men paa Frederiksberg Teater fandt han sig ikke til Rette, han vilde i nærmere Kontakt med sine Bysbørn, og det lykkedes ham, da han af Thomas S. Lorenzen blev engageret til Scala. Her gjorde han megen Lykke ikke mindst hos den kvindelige Del af Publikum. Og da „Scala“ saa satte en Cabaret paa sit Program, var Ring-

heim selvskreven til at være den ledende Kraft.

Det er i denne sin Egenskab af Cabaret-Skuespiller at Ringheim har vundet sit store og trofaste Publikum. I „Scala“ optraadte han i tre Sæsoner i denne Egenskab; og da „Sommerlyst“ forrige Sæson fik „den lille Bevilling“, og denne skulde udnyttes ved at opføre en Cabaret, blev Ringheim engageret dertil. Den Succes, han havde i „Skærmbrædtet“ derude, er endnu i frisk Minde, og nylig har han i „Det kongelige — det borgerlige“, Olympias Revu-Cabaret fejret en ny Triumf.

Hr. Ringheim er en Mand, der endnu er ung af Aar, og han har derfor en vis Ret til at haabe, at ihvert Fald nogle af hans vist ikke saa lidt ærgærrige Drømme gaar i Opfyldelse.

Paa Billedet ses han som „Herold“ i „Konge for en Dag“, en Figur, der er indlagt i Olympias Revy, og som hver Aften vækker stormende Munterhed ved den harmløse og dog træffende Maade, paa hvilken den populære Kammersanger karrikeres.

M a r x P. K o p p e l.

Venskab er violet ...!

Venskab er Violet, — ak, men hvor findes det? — Iblandt Skuespillere ialtfald ikke, — siges der! Dette er nu ikke helt rigtigt. Ganske vist, den daglige Kamp om Rollerne, der jo i Virkeligheden ikke er andet end Kamp om Penge, vanskeliggør ofte et Venskabs Bevarelse

igennem de mange Aar — men det træffes dog. Et eklatant Bevis herpaa er det Venskab, der nu i snart fem og tyve Aar har knyttet de to fortræffelige Skuespillere C h a r l e s W i l c k e n og W i l i a m B e w e r nøje sammen.

Som gamle Barndomskammerater begyndte de i sin Tid deres dramatiske Løbebane i en eller anden forlængst afdød Teaterforening, og sammen turede de rundt ude ved de rejsende Smaaselskaber i Provinsen, hvor de stod last og brast sammen om e n høj Hat, og e t Par Laksko, og hvor den ene ikke fik sig en lille en paa, uden han ærlig delte den med den anden.

Naa, saa avancerede de, blev hver for sig bærende Kraft ved et af de rigtig store Selskaber, til de endelig kom til København, hvor de snart vandt Publikum og Position.

Men Venskabet bevaredes uforandret, og den Dag i Dag kan man ikke tale i en halv Time med en af dem, uden at han straks begynder at fortælle Historier og Ungdomserindringer om den anden, til tilsidst Rørelsen tager Magten fra Stemmen, og et Par Taarer, halvt af Grin, halvt af Sorg pibler ud af de skælmske Øjne.

— Saaledes gik det forleden Dag, da vi sad og talte med Hr. C h a r l e s W i l c k e n, og bad ham om at give os nogle Amatørbilleder af sig selv. Han havde fortalt baade muntert og sørgeligt fra hans og W i l l i a m s Rejseliv, da han pludselig gik hen til et gammelt Chatol og hentede os vedstaaende to Billeder. — „Jeg kan ikke selv fordrage at komme i Bladene, men se, tag disse to Billeder af min Ven W i l l i a m, han har fortjent, at Folk lærer ham at kende, og jeg vil gerne være med til at popularisere ham. Det ene er et Billede af ham, fra det Aar, han begyndte at skabe sit store Ry ovre i Jylland, — og det andet er et Barndomsportræt af ham, det første, der eksisterer af ham. — Aa, Gud, hvor jeg kan huske William fra den Gang. Faderen var ligesom W i l l i a m en stor Tryllekunstner, og hans Glansnummer var at sætte William op paa et Bord, saadan som De ser paa Billedet, sætte en stor Snavsekurv over ham, og saa trylle William bort. Jeg har aldrig kunnet forstaa det Kunststykke, men William kan det. Destoværre har han ikke selv en lille William, ellers er jeg vis paa, at han vilde trylle ham bort under en Snavsekurv. — Hr. W i l c k e n blev nu saa rørt ved Minderne, at vi af Diskretionshensyn trak os bort. Ude i Entréen hulkede Hr. W i l c k e n, idet han saa os putte Fotografierne i Lommen, og sagde: Ja, hvor W i l l i a m s og mit Liv dog har været en hel Række T r y l l e k u n s t e r.

L. T.

MASKEN

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 8DE JANUAR 1911 | NUMMER 15

Rita Sachetto.

Paa sin Sejrsturné gennem Evropa ventes Rita Sachetto til København en af de første Dage, og der vil gives vore Læsere Lejlighed til at gøre sig bekendt med en Danserinde af en ganske ejendommelig Art.

Rita Sachetto er Elev af den berømte Loie Fuller, der som bekendt benævnes som „Moderen til den naturlige Dans“. Blandt de Elever, Loie Fuller har udviklet under sine moderlige Vinger, er de mest bekendte Irene Sanden og Gertrud von Axen, der sammen med Maud Allen hidindtil ansaas for de fornemste Repræsentanter for den Dansekunst, der har forstaaet naturligere, dybest og sandest at tolke de menneskelige Glæder og Sorger.

Men nu synes det, som om Rita Sachetto vil blive den, hvis Navn Verden over vil blive nævnt med størst Beundring blandt de nulevende Danserinder, der har sat sig det til Opgave at bringe Fornyelse ind i Dansen.

Uden Tvivl er Rita Sachetto den mest talentfulde og mest alsidige af de moderne „Karakterdanserinder“, der for Tiden optræder paa Scenen.

Oprindelig var hun Skuespillerinde og røbede som saadan et betydeligt Talent. Med Loie Fuller tog hun til New York, hvor hendes første Optræden fandt Sted i en Vanvidsdans i Chopins „Tarantel“. Hendes Dans vakte en umaadelig Opsigt ved sin stærke dramatiske Karakter og betød et Gennembrud for hende.

Meningen med Dansen er den, at en ung Kvinde, der er blevet stukket af et giftigt Kryb, ene og alene kan redde sit Liv ved en vanvittig Dans. Tempoet i denne vokser med en saadan Styrke, at den Dansende synker udmattet sammen for imidlertid atter at rejse sig og fortsætte i en endnu vildere og vanvittigere Dans, hvori al Sjælens Angst og Lidelse afspejler sig.

Danserinden Rita Sachetto.

Frøken Rita Sachetto frembragte en saa betagende og ejendommelig Virkning i denne Dans, at Tilskuerne henreves til en Begejstring uden Lige, og Kritiken varslede hende en stor Fremtid. Rita Sachetto fejrede nu den ene Triumf efter den anden, dels paa Metropolitan Operaen og The New Theatre.

Som spansk Danserinde har hun ogsaa vundet kunstneriske Sejre, selv om hun ikke paa dette Omraade kan optræde som Reformator. Thi den ægte spanske Dans lader sig ikke reformere, men den kræver mangesidige Evner for at finde det rette Udtryk, og kræver den mystisk-tragiske Erotik, der kan vække Ekstasen.

* * *

Rita Sachetto arvede efter sin Moder, der stammer fra en fornem østrigsk Musikerfamilie, sin Kærlighed til den dramatiske Kunst, og fra sin Fader, en Venezianer, sit varme Kunstner Temperament. I Münchens fine, kunstmættede Atmosfære voksede hun op; hendes Skønhed og Ynde aabnede hende Adgang til alle kunstelskende Hjem, hvor hun overalt beundredes for den Finhed og Takt, hvormed hun ikke blot valgte sine selvkomponerede Kostumer, men ogsaa Motivet til sine Danse.

Hendes fornemme Kunst førte hende ikke alene til alle de kultiverede Storstæder, hvor hun nød den ene Triumf efter den anden; men ogsaa de evropæiske Hoffer kappedes om at indbyde hende som Gæst, og ikke mindst her vakte hendes alvorlige Kunst den mest levende Interesse. — Rita Sachetto's Optræden i København vil sikkert blive en af Sæsonens interessanteste Begivenheder.

Ivar Hiort.

Stjerner og Striber.

— Et Resumé. —

New York, December 1910.

Højsæsonen er inde —!

Under en dundrende Reklamekanonade har New Yorks utalte Hundreder af „Amusements“ smækket deres Porte op paa videste Gab, og overbyder hinanden i smarte Forsøg paa at drage de mægtige Menneskestrømme til Huse . . .

At Konkurrencen er enorm, derom vidner den smældende Reklame, der minder om de europæiske Storstæders Varehuse-Kampagne i det store Handicap om Massernes Gunst, eller om et kæmpemæssigt Marked, hvor Trommerne dundre og Hornene dure, medens Udraaberne foran Teltene i skriger dem hæse og Clownen staar paa Hovedet udenfor „Verdens største Arena . . . .“

New Yorks kæmpemæssige og utroligt mangfoldige Forlystelsesliv er netop saadan et Verdens-Marked, hvor alt forefindes — ligefra den højeste, mest sublime Kunst, til det mest haarrejsende Dyrehavsbakkegøgl . . .

Gaar man ned ad Broadway en Aften — omkring Times Square, hvor det egentlige Teaterliv pulserer — saa faar man et Indblik i „american Theater“! Mægtige Plakater, lynende i alle Farvenuancer, fremstiller Billeder af de sidste Sceneattraktioner . . . fantastiske, elektriske Lysreklamer, der synes at være ridsede i Guld og Farver paa selve Himmelen, flimrer og bølger i ustanselig Bevægelse og forkynder Aftenens Program . . . Sværme af Billetspekulanter falbyder med højrøstet Energi „some very good reats“, og Gaderne er et Hav af Mennesker . . .

Her ligger „Metropolitan Operaen“ — Verdens herligste Opera — Side om Side med „Vaudeville“ med Negerkomikere, Pigebørn, levende Billeder, Cake-walks og Step-dans!

— — Mein Liebchen, was willst du noch mehr —?

Men kaster man et hurtigt Overblik over hele dette brogede og sydende Mylder, og forsøger man at skille Klinten fra Hveden . . . Kunsten fra Gøglet — saa sér man, at Kunsten udelukkende er det, man kalder Stjernekomedie!

Der er ingen — eller meget faa — Teatre i New York, der har deres faste Personale. Det er altsammen „Stjerner“, der gæster vedkommende Scener for en kortere eller længere Tid. En populær Skuespiller samler en Trup (som Regel middelmaadige) Kræfter, indstuderer et Stykke, og gaar saa paa „Turné“ med dette fra den ene Kant af Byen til den anden, lejende et Teater her, et andet der o. s. v. Og det er ene og alene den ledende Skuespillers eller Skuespillerindes Navn, der bærer „Turnéen“ og trækker Folk til Huse.

Det kan synes en lidt mærkelig Form for „fri Teaternæring“ — men den giver jo ihvertfald den Afvexling, som Amerikanerne elsker.

Men den største Kunst, den rigeste og mest værdifulde, er dog den europæiske Stjernekomedie — de store verdensberømte Kunstnere, der rejser over Atlanten for — paa Anfordring — at veksle deres Geni i amerikanske Dollarssedler og klingende Guld — efter Markedets allerhøjeste Kurser!

Der er da først og fremmest Operaen, hvor alle Verdens ypperste og største Sangere forefindes — hvor alle de Stemmer der kan opvejes med Guld (og det kan de jo som bekendt alle) er skaffede til Veje. Men „Metropolitan Operaen“ er et saa stort og interessant Emne, at den maa behandles i en særskildt Artikel — og „Masken“'s Læsere skal saa have Fornøjelsen at blive præsenterede for Verdens mest fejrede Guldrøster.

Af de øvrige store kunstneriske Attractioner, der for Tiden findes i New York maa da først nævnes Madame Sarah Bernhardt . . . den store guddommelige Sarah, hvem selv Tiden synes at nære saa dyb en Beundring for, at den end ikke nænner at inddrage hende under sit Herredømme. Lige ung, lige vidunderlig udfolder hun sin geniale Kunst paa „Globe“ under Amerikanernes vildeste Ovationer.

Rita Sachetto i spansk Kostume.

Ogsaa en Del af Englands bedste Kunst findes herovre for Tiden. Paa Broadway-Theatre giver det berømte Kunstnerpar Julia Marlowe og E. H. Sothern en Række stærkt besøgte Shakespeare-Forestillinger . . . et andet berømt Par Julia Neilson og Fred. Terry (omtalt i Gerfalks første Londonerbrev i „Masken“) gæster „Knickerbocker“ og selve Ellen Terry ventes hertil i næste Maaned.

Paa Belasco-Theatre gaar Hermann Bahrs vittige Skuespil „Koncerten“ — kendt fra Det kgl. Teater — nu for 4de Maaned for fuldt Hus med den amerikanske Stjerne Mr. Dietrichstein i Komponistens Rolle, og Mr. William Gilette har — for Gud ved hvilken Gang — en „Farewell Appearance“ som — — Sherlock Holmes!!

Millionær-Teatret — „The new Theatre“ — der, som meddelt, har opført Maurice Maeterlincks skønne Æventyrspil „Den blaa Fugl“, opfører nu samme geniale Digters nye Drama „Maria Magdalene“ — et saare interessant og ejendommeligt Værk, fyldt af rige digteriske Skønheder, med Stjernen Olga Nethersole i Hovedrollen.

Fruen spiller med megen Virtuositet, men Følelsen, den sitrende Skælven, der fornemmes i Digterens Replikker — — ja, den er der ikke ret meget af. Det er en moderniseret Maria Magdalena — en Magdalena i elektrisk Lysskær og et Sus af Storstaden omkring sig. Det var ikke Maeterlincks sælsomt bevægede, lidende og levende Kvinde!

De andre Rollehavende — „oh me, oh my“, som Amerikanerne siger — naar de forfærdes!

I nær Fremtid ventes den store russiske Diva, Madame Nazimova hertil New York, hvor hun har sit eget Teater. Jeg saa Fruen i Fjor i „Et Dukkehjem“. Hun er en blændende Stjerne — men Mage til Ibsen-Opfattelse“ har jeg aldrig set!

Nej, saa foretrækker jeg dog — af Kærlighed til Ibsen — at se vor henrivende Landsmandinde, Fru Adeline Genée, der — for sidste Gang — lægger New Yorkerne for sine Fødder ved sin gratiøse Dans.

Og nu — ja, Himlen og Læserne tilgive mig; men der er Grænser for alting — selv for et Brev fra New York. Det er kun et kort Resumé, men Hovedtrækkene, de „great attractions“ har De i hvert Fald faaet.

Og den øvrige Del: Gøglet, eller — om man vil — Striberne — Vor Herre bevare mig for at forvilde mig ind paa de udstrakte Ødemarker.

Jeg skal kun — rent en passant — meddele, at vor omfangsrige Landsmand, forhv. Skuespiller Herskind atter hærger de koloniale Kroer og synger „Visen om den lille Hund“ — dog heldigvis kun for Dansk-Amerikanerne!

Manuel Garcia.

Teaterkonfekt.

Jeg kender daarlige Skuespillere, der i aarevis har gaaet ved Teatret uden at faa Roller.

De føler sig naturligvis miskendt.

Og naar man taler med dem om de Kolleger, der gør Lykke og altid er i Ilden, hører man dem systematisk hævde, — at det er de gode, fede Roller, der skaber Skuespillerne.

Ja! — det vil sige paa samme Maade som „Klæder skaber Folk“.

For vi er jo alle af den Mening, at en Tørvebonde ikke bliver Gentleman, selv om han iføres Kjole og hvidt.

Det lunefulde Teater.

Vi gengiver nedenfor et lille Brev, som er skrevet af en debuterende ung Skuespilforfatter, hvis Navn vi af Diskretionshensyn ikke vil røbe. Det lyder saaledes:

Kære Ven!

Ja — nu er jeg altsaa i Hovedstaden, som jeg lige har læst i Aviserne. Og jeg er her for at overvære Førsteopførelsen af mit nye Stykke. Du kan ikke tænke dig, hvor det er morsomt. Og saa at komme til Prøverne! Du skulde blot vide, hvad Skuespillerne er for nogle elskelige Mennesker. De er endnu mindre forfængelige og misundelige, intrigante og hævngerrige end de unge Forfattere, med hvem vi paa vor Stamkafé drøfter en radikal Omvæltning af det bestaaende og Udnævnelsen af nye store Mænd ud af vor Midte. Man kan dog ikke tænke sig noget skønnere end at skrive for Scenen. For det første føler man denne Lykke ved at skabe. Saa maa man jo rigtignok vente en god Stund, inden man bliver spillet; men endelig oprinder da den lykkelige Dag. Og nu skal jeg give dig en Beskrivelse af min Premiére . . .

Fortæppet gik op. Da havde jeg megen Hjærtebanken. De første Replikker lød oppe fra Scenen. Jeg syntes, de tog sig henrivende ud. Jeg følte mig desuden i høj Grad smigret over, at nogle fremmede Mennesker havde været saa venlige at lære udenad noget, som jeg havde skrevet, samt over, at der var kommet Folk i Teatret for at høre paa det. I Begyndelsen forholdt de sig reserverede, men saa kom der en Vittighed, og saa lo de. Saa en Vittighed til, og den lo de ogsaa af. Og snart herskede der den muntreste Stemning.

Jeg saa paa Folk oppe fra et Hul i Kulissen. Der sad en tyk Herre, der lo højest af dem alle — en yderst sympatetisk Mand. Jeg kan ikke sige dig, hvor jeg følte mig tiltalt af ham. Jeg havde saamænd haft mest Lyst til at betale ham tilbage, hvad han havde givet for Billetten, eller paa anden Maade vise ham en Venlighed.

Da Scenen saa kom imellem Franz og Christiane — du husker den jo nok fra, at jeg saa tidt har læst den for dig — da var alle grebne, særlig min rare, tykke ubekendte Ven. Jeg havde gerne klappet ad ham, saa opmærksomt han sad og hørte efter. Men det er jo desværre ikke Skik og Brug, at Forfatterne applauderer Publikum.

Første Akt blev en stor Succes. I Mellemakten kom Direktøren og klaskede mig paa Skuldren. Han var glad over sit skarpe Blik; thi det var jo ham, der havde opdaget mit Talent.

Ogsaa anden Akt gjorde sig godt. Jeg stod atter i Kulissen og saa paa min tykke Ven, der morede sig saa vidunderligt. Jeg følte mig som Ejeren af en Væddeløbsstald, hvis Hest sejrer. En Sejrsrus greb mig.

Men hvad var d e t? Stemningen begyndte at blive mat. Den mere alvorlige Vending, Stykket tog, faldt ikke saa godt i Folks Smag. I den paafølgende Mellemakt var Direktøren mere kølig overfor mig, og Skuespillerne gik udenom mig. Sidste Akt — ja, jeg kan jo ikke skjule det for dig — den faldt. Jeg kiggede ud; den tykke Mand lo ikke længere, han gabede endogsaa en Gang imellem. Og pludselig opdagede jeg, at han var falden i Søvn. Og den Slags Mennesker giver man Adgang til Teatrene!

Ja, hvad skal jeg mere fortælle dig? Da jeg tilsidst efter Forestillingens Slutning kom frem, hørte jeg saadan en underlig brusende Lyd. Det gik mig gennem Marv og Ben. Der blev hysset.

Jeg vendte mig spørgende om til Direktøren. Han trak paa Skuldrene og sagde: „En Fiasko. Men det kunde man jo forudse!"

Han, der havde spillet Franz, vendte Ryggen til mig. Der var ingen mere, der saa til den Side, hvor jeg stod; det var, som om jeg i Mellemtiden var bleven dømt for en gemen Forbrydelse . . .

Lev vel, gamle Ven, og foragt mig ikke!

Din hengivne

A u t o r.

Ti Bud for Teatergængere.

1. Kom aldrig for sent i Teatret, selv ikke hvis du er Konge eller Dronning.

2. Du maa aldrig genere din Næste med kæmpestore Hatte eller med ekstravagante Gestus, selv om du er en saakaldet „fin Dame.

3. Naar Du skal ind paa din Plads eller ud, maa Du aldrig vende Ryggen til de andre Personer i samme Række, da Du ellers pludselig risikerer at falde ned paa Skødet af en Dame.

4. Du maa aldrig trampe paa din Næstes Ligtorne.

5. Du maa ikke forstyrre Forestillingen med højlydte Bemærkninger under Paaskud af, at Du er Kunstkender.

6. Du skal ikke le eller græde højt.

7. Hvis Du ikke kan leve uden Konfekt og Bonbons, skal Du i hvert Fald spise disse søde Sager uden at pirre din Sidemands Appetit, om Du saa ogsaa kan fremvise de skønneste Tænder.

8. Saafremt din Hukommelse ikke tillader dig at klare Dig uden Program, skal Du udfolde dette saa stilfærdigt som muligt.

9. Ved Opførelse af Musik-Stykker skal Du ikke slaa Takt med Hovedet eller Benene, og navnlig ikke ved at trampe paa Bænken foran Dig irritere dine Medmennesker, som har Plads her.

10. Du skal ikke applaudere af Elskværdighed alene, og Du maa aldrig hysse eller pibe. At gøre noget saadant i et Teater er Tegn paa den groveste Egoisme.

Margrethe Andersen.

Fra Balletdame til fransk Ministerfrue.

I Julevrimmelen paa den københavnske Asfalt er der dukket et allerkæreste lille Ansigt op, tidligere Balletdanserinde M a r g r e t h e A n d e r s e n fra Det kgl. Teater.

Der er vel nu gaaet seks Aar, siden det lille Balletbarn lød sit Hjertes Røst og vendte Teatret paa Kongens Nytorv Ryggen.

Mons. F a b r e, den daværende Legationssekretær ved det herværende franske Gesandtskab, havde kastet sit Hjerte for den ganske unge

Madame Fabre.

Piges Fødder, og G r e t h e P o r t n e r s k e, som hun kaldtes blandt Kammeraterne, fordi hun var Datter af Teatrets gamle Portner A n d e r s e n, tog det allernaadigst op.

Et Par Aar levede Parret her i København; saa kaldtes Mons. F a b r e til Paris, hvor han modtog Forfremmelse til Minister i Paraguay.

Inden Afrejsen fra Verdens Hovedstad blev den lille Københavnerinde viet til sin Forlovede, den franske Minister.

Nu er den unge Madame F a b r e som sagt paa Julebesøg her i Byen sammen med sin Mand. Parret boer paa „d'Angleterre" — en halv Snes Saloner, mindre kan ikke gøre det — og modtager daglig talrig Besøg af gamle Venner og Bekendte.

Under en Visit, jeg forleden aflagde hos Ministeren og hans straalende Frue, forsikrede hun os, at Teatret skam ikke mere havde nogen Tillokkelse for hende. Hun h a v d e fundet Lykken.

I Tilknytning hertil kan jeg meddele, at Mons. F a b r e er en af Frankrigs mest velhavende Diplomater, idet han for et Par Aar siden arvede 3—4 Millioner Francs efter sin Fader, der var en af Paris' største Notarer.

Om enkelte Teatergængere muligt har ondt ved at erindre den lille Frk. M a r g r e t h e A n d e r s e n, minder jeg om, at hun hørte til samme Ballet-Aargang som Fru C l a r a W i e t h, og forøvrigt var hendes bedste Veninde, og som saadan altid saaes sammen med hende.

Vi ønsker Ministeren og hans Frue Velkommen tilbage — og et glædeligt Nytaar!

O s c a r P e t e r s e n.

Teaterkonfekt.

Skuespillere tilbringer ikke saa faa Aar af deres Liv med at spejle sig.

Men hvad vilde det nytte, om Spejlet pludselig fik Mæle og gav sig til at tale.

„Hvis det sagde: „Det er brillant! storartet!" vilde de fleste Skuespillere takke og føle sig smigret — hvis det kritiserede skarpt og sandt med de Ord: „Det er noget Juks!" vilde de allerfleste række Tunge ind i Spejlet og vrænge et — „Idiot!"

Men da de kun vrænger af deres eget fornærmede Spejlbillede — kan det jo godt være, de har Ret.

* * *

Det er ofte saadan, at de Skuespillere, der lægger gode Masker, spiller daarlig Komedie. Hvis en Skuespiller med talentfuld Dygtighed forener godt Spil med gode Masker, vil en vis Del af hans Kolleger altid rynke paa Næsen af ham, pille ved Smaafejl, som er uvæsentlige.

Den Del af hans Kolleger, som gør det, blotter uden at vide af det deres egne Mangler — de bliver nemlig sure og bitre over at se ham stryge forbi som en Væddeløbshest, der passerer Maalet.

Derimod vil f. Eks. de førstnævnte Skuespillere, der lægger gode Masker til slet Spil, altid blive rost indtil Overflod af deres Kolleger — fordi her er Faren mindre for at passere Maallinjen.

Et scenisk Ekstra-Arbejde.

Naar Publikum sætter sig tilrette i Teatret for at overvære en Forestilling, ved de i vore Dage adskilligt om det Arbejde, der gaar forud for Premièren.

Gennem Bladene hører de om Iscenesættelsen, Prøvernes Antal, Dekorationer, Dragter, Rekvisitter o. s. v.

Alt dette er et overstaaet Stadium, naar Forestillingen først er i Gang.

Men én Ting kender Publikum ikke, og kun den, der kender Scenens Teknik, er inde i de Vanskeligheder en Skuespiller har at kæmpe med Aften efter Aften i den s a m m e Forestilling.

Og Vanskelighederne er hver Aften nye.

Nu lader vi Tæppet gaa op.

Idet en Skuespiller betræder Scenen, er Dekorationer, selve Arrangementet, de Spillendes Dragter og Masker ham ikke nyt eller overraskende.

Han gaar løs paa sin Rolle, men maa være fuldt væbnet for at møde alle Eventualiteter fra sine Medspillendes Side.

Han kan i Forvejen ikke vide, om den eller den af hans Medspillende er særlig disponeret eller særlig indisponeret til at spille. Der er Rimelighed for, at hans Stikord i begge Tilfælde vil falde paa en ny Maade — den hele Afvigelse kan bero paa en Nuance, men det er nok til at han maa svare i samme Tone, som han bliver spurgt — og hans Svar bliver da et andet end det indøvede, og den tiltænkte Virkning forskydes.

Det kan ogsaa tænkes, at hans Medspillende er mindre gode, og derfor uberegnelige og uden den Støtte, hans Spil kræver.

Disse enkelte, bestemte Toner i Replikken, som visse Skuespillere har kælet for og slidt sig til under Indstuderingen af deres Rolle, vil de selvfølgelig nødig give Afkald paa; men ulykkeligvis hviler disse „Toner“ for en stor Del i Hænderne paa hans Medspillende, der direkte skal slaa Tonen an gennem Stikreplikken.

I vor Tid, hvor baade Teaterforfattere og Skuespillere lægger Hovedvægten paa Udarbejdelsen af den — enkelte Replik, forstaar Publikum naturligvis noget af Skuespillerens Rolle-Slid før Premièren; men det kan som sagt intet vide om de Anstrængelser, Ærgrelser og Skuffelser, en Skuespiller kæmper med, mens han spiller; med andre Ord et Ekstra-Arbejde, som hviler paa den Spillende Aften efter Aften, og som Publikum heller ikke — absolut ikke — maa vide noget om, for at Illusionen ikke skal gaa tabt paa Tilskuerpladsen.

Og det er ikke hans Medspillendes Replikker alene, han er afhængig af; nej, det nøje afstemte Scenearrangement kan en Aften pludselig blive brudt af en Skuespiller, der gaar „for stærkt op“ i sin Rolle eller lignende, og han maa selv i Brøkdele af et Sekund improvisere en ny Stilling, der nøjagtig svarer til Situationen, til Scenens Plastik o. s. v., og som tillige fuldt ud forbereder hans egen efterfølgende Replik; men denne „Improvisation“ maa heller ikke ødelægge noget for de andre.

Der var engang en gammel, genial Skuespiller, der netop diskuterede dette Emne med sine Kolleger. De modsagde ham og tog ikke hans Mening alvorlig. Saa gik han ud af Foyeren med de Ord henvendt til alle: „Ja, ja, mine Herrer, hvis I havde Fantasi til at forstaa en Gulddukats Følelser ved at ligge i en Pung sammen med Toører og Enører, saa vilde I maaske bedre forstaa mig.“

En lille Anekdote kan maaske belyse, hvor svært det er at klare en uforudset Situation paa en Scene.

Engang i Norge spillede man en stor Folkekomedie.

I femte Akt møder Hertug de la Rivière og General v. Falkenstein hinanden paa Slagmarken med dragne Klinger. De er Fjender. Hertug

Miss Ellaline Terriss og Kælebarnet Betty.

de la Rivière skal af fuld Hals skrige sit e g e t Navn ind i Ansigtet paa den tyske General — i sin Lidenskab og Kampiver tager han fejl, og raaber sin Fjende, Tyskerens Navn: „Jeg er General v. Falkenstein!“

Den anden skal øjeblikkelig svare Franskmanden med at raabe s i t Navn af fuld Hals; men efter de tre første Ord af sin Replik opdager han sin Kollegas Fejltagelse, og raaber overmodigt og med hele sin Bas: „Og jeg er — — Idiot!“

Huset hylede af Grin, og de kæmpende stak af. —

O b o.

FRA MASKENS AMATØR-ALBUM.

Hofoperasanger Johannes Fønss og Hustru paa Vej til Milano.

Fem Londoner-Stjerner.

„Grand ciel — tans de jolies femmes et pas u n e A r t i s t e“! udbrød en stakkels fransk Kritiker, som var herovre en Maaned og i den Maaned, besøgte alle Teatre — lige fra Lyceum, hvor bloddryppende Melodramaer gaar henover Scenen til Dalys, hvor Dollars-Prinsessen valser henover den, og Haymarket og Majestys, hvor der burde spilles fin Komedie.

Ak — burde. Der er vi ved Pointet. Hvem gør de Ting, man burde gøre?

Sikkert ikke de smukke, engelske „girls“, som gaar til Scenen. De ved saa udmærket godt, at har man et kønt Ansigt, en smidig Figur, og ellers forstaar at steppe lidt, kvidre lidt og yde Stof for Skandale-Hungeren ved en passende, eksentrisk Opførsel, er Succes'sen omtrent sikret.

Med Undtagelse af Ellen Terry, der nu er saa passé, at hun neppe kan regnes med, ejer England ikke en eneste virkelig stor Kunstnerinde. Det har habile Skuespillerinder. Men Forskellen mellem den virkelige Kunstnerinde, og den habile Skuespillerinde er, som mellem et Værk af Botticelli — og et Haandværk af — Hellu — for at ty til en yderligere Lignelse. Hellus Haandværk er al Ære værd, som Haandværk — thi det er gjort kunstnerisk-virtuosmæssigt, men det er k u n Haandværk. Har De set paa det en Tid og beundret Tekniken, bliver De træt, medens Botticelli derimod. — Ja, døm selv — saa ser De Forskellen, den, der efterlader en Tomhed i Helleus Selskab, saa de tigger og beder om „mere Botticelli“.

Men Kunst gror ikke paa Træerne i England.

Og da Publikums Smag herovre gaar i en middelalderlig naiv Retning for Haandværk, oplyst af tusind behændige smaa mekaniske Triks, kan De ikke forlange, at Størsteparten af Skuespillerne skal tage sig selv alvorligt.

Der er nogle faa, som gør det. Det er d e v æ r s t e. Man kan tilgive en Mand, der har mistet sine Klæder, at han stjæler en andens for at skjule sin Nøgenhed. Men man kan ikke tilgive en Mand, der kun stjæler en andens Klæder for at bilde sig selv ind, at de er hans egne.

— — —

Er London saaledes — skøndt, den største og rigeste By i Verden — en af de fattigste paa de store Kunstnere, der adler en Nation, har maaske ingen anden By en saadan Rigdom af talentfulde og fornøjelige Repræsentanter for den sceniske Kunsts lettere Genre.

I barok Komik, som de i al sin Overdaadighed kun ses paa engelske Music-Halls, og i Operettens skælmske, legende Gratie er Englænderen og Englænderinden f o r t r i n l i g.

Jeg skal i Dag præsentere „Masken“s Læsere nogle Operette- og Music-Hall-Primadonnaer i Flæng.

Først Primadonnaen par excellence af en vis Anciennitet, da hun allerede har en 15-aarig Teater-Karrière bag sig, den fejrede Miss E l l a l i n e T e r r i s s.

Miss Ellaline Terriss, som i det private Liv hedder Mrs. Seyman-Hicks (gift med den populære Skuespiller af samme Navn) er et Teater-Barn af reneste Blod. Hendes Fader var en yndet Skuespiller; hun begyndte selv at spille Komedie, som halvvoksen; hendes eneste Uddannelse bestod i, hvad Faderen havde lært hende. Hun blev gift med en Skuespiller; og der er ingen Tvivl om, at hendes Datter, Baby Betty, naar Tidens Fylde kommer, vil følge i sine Forældres Fodspor.

I de første Aar spillede Ellaline Terriss noget paa sit Navn og meget paa sin Skønhed. Hun har det smukkeste Smil og de smukkeste Tænder i London. Et Smil, der tager Mænd med Storm og faar Kvinder til at græde af Misundelse, medens de fromme, og af Naturen ikke videre vel udrustede blandt dem, kalder det, et Smil til hendes Sjæls Fortabelse.

I den kønne Æventyrkomedie „Alice in Wonderland“ slog Ellaline Terriss rigtig igennem Der viste hun sig i Besiddelse af mere end Skønhed. Hun brugte sin lille, men klangfulde Stemme rent og musikalsk. Hendes Dans var af særegen Ynde . . . og saa var der jo Smilet — det dejlige, blændende, friske og skælmske Smil — som ingen kunde staa for. I nogle Aar, lyste hun som Operette-Primadonna af Rang, og skabte

Miss Ellaline Terriss som Hertugen af Richelieu i „Den kære lille Hertug“.

Succes'erne „The beauty of Bath“, „The gay-Gordons“, „The dashing little Duke“, etc. Nu og da forlod hun Operetten for at give

en kort Gæsteoptræden paa Londons store Music-Halls. Der gjorde hun stormende Lykke i smaa, vittige eller humoristiske Skitser (skrevet om Døgnets brændende Spørgsmaal) og ypperligt assisteret af sin Mand, Seyman-Hicks, der er en gøglende Komiker, man maa le af — enten man vil eller ej. For Øjeblikket har Ellaline Terriss aldeles lagt Operetten paa Hylden og optræder kun paa Music-Halls; maaske fristet af den høje Gage — maaske ogsaa af Lejligheden, til at præsentere sit friske kønne Talent i en mere individuel Form.

Miss Marie Studholme er nok en Operette-Primadonna, der har, skøndt ung, en anseelig Teater-Karrière bag sig.

Men der er den Forskel mellem Marie Studholme og Ellaline Terriss, at den sidste har Talent, men den første ikke Anelse om, hvad Talent er.

Marie Studholme siger det selv med den lune, elskværdige Oprigtighed, der har gjort hende populær. „Jeg kan ikke begribe, at Folk ikke bliver trætte af mig, jeg kan jo hverken spille Komedie, danse eller synge.

Jeg er kun en eneste Gang blevet komplimenteret for min Kunst. Og det var af en tunghør Mand, der sagde, at han personligt foretrak min Dans for Ellaline Teriss', da han b e d r e kunde høre den. Saa der kan De selv se“, og Marie Studholme ler, saa hendes berømte Turkis-Øjne og altfor store britiske Tænder, lyser om Kap.

Miss Gabrielle Ray.

„Jeg er altid rørt, naar Folk klapper af mig. Det er nydelig gjort af dem, synes jeg.“

Men Marie Studholme, der er pragtfuld, som en moden Sommerdag, glemmer at tage i Betragtning, at hun altid har forstaaet at holde Publikum i Aande ved sine Ekstravagancer og sin Jovialitet.

Hun har været gift to Gange med Mænd af „Society“, som hun har snappet lige for Næsen af de „Upper tens“ unge Match-jagende Misser. Hendes Automobiler — hendes præmierede Hunde — og endelig hendes brede, godmodige Lune har besørget Resten af hendes Popularitet. Men som den ukueligt ærlige Sjæl hun er — ta'r hun den for, hvad den er værd. Og det hos en feteret, professionel Teaterskønhed tyder paa en sund Personlighed, som intet kan rokke.

Miss L i l y E l s i e er en Stjerne af forholdsvis ny Dato paa Operettens muntre Himmel. Hun skabte sig et Navn i „Den glade Enke“ og skabte samtidig „Den glade Enke“s kolossale Succes i London, der strakte sig over et Tidsrum af næsten 2 Aar.

Miss Lily Elsie.

L i l y E l s i e — ejer Ungdom, ualmindelig Skønhed, Temperament, Stemme og Plastik. Alt sammen Betingelser for at blive det, hun er blevet, en Operette-Primadonna non plus ultra.

Hun spiller for Øjeblikket i Dollars-Prinsessen; og ikke siden Edna May's og Camille Cliffords Dage, har London set en saadan Begejstring.

Hun er som en Dronning Venus, der kan gøre med Byen, hvad hun vil. Saa mange af Operettens smukke, unge Damer har i Løbet af de senere Aar giftet sig ind i det højfornemme og eksklusive, engelske Aristokrati. — Og der hviskes om, at Lily Elsie kun behøver at vælge mellem sine Beundrere for at blive — Hertuginde. — —

*   *
*

Miss G e r t i e M i l l a r er en dainty Yorkshire Belle og første Primadonna paa det store Gaityteater — hvorfra saa mange nydelige Operettekræfter er vandrede over i splendide „ægteskabelige Partier.“

Miss Gertie Millar.

Nogle, Miss Gertie Millars Fjender, paastaar, at hun skeler — andre, hendes Venner, hævder, at det kun er et lille, pikant Blink i Øjet — karakteristisk for hendes muntre Skælmeri.

Hun er som en Alf paa Scenen, og bruger sit lille, spinkle Talent og sin lille, spinkle Røst med Smag og Behændighed. Det er en Fryd at se Gertie Millar gaa henad en Scene. Og det er en Aabenbaring at se hende danse. Der er Musik i enhver af hendes Bevægelser. — Hendes slanke, fine Legeme synes at være under en Lov af Rytmer. I Grunden er hun grim med sit fladtrykte Ansigt og sin store Mund. Men hun har en forunderlig, lokkende og djævleblændt Charme, der forrykker Hovedet paa den mandlige Del af Publikum.

For Øjeblikket er det Hertuginden af Westminster, der lider under Gertie Millars Mani for at knuse Hjerter, da hendes høje Husbond, Hertugen — som alle ved, ofrer mere Tid paa Gaiety-teatrets Primadonna end paa sin ægteviede Hustru.

M i s s G a b r i e l l e R a y, den sidste og yngste i Bundtet, spiller paa Dalys Teater sammen med Lily Elsie i Dollars-Prinsessen. Men hendes Daisy kan ikke paa langt nær maale sig med vor danske Primadonna, Fru Gerda Krums.

Miss Marie Studholme.

Gabrielle Ray har et Ansigt som en Engel, en Figur som en Sylfide, og en Stemme som en forkølet Paafugl. De to første Egenskaber skylder hun, at Folk tilgiver hende den sidste. Man gaar i Teatret bare for at se hende, og Malere og Fotografer kappes om at forevige hende; mere kan en Debutant, thi hun er ikke stort andet endnu — ikke forlange.

B e t t y M a r i e A h l b e r g.

Hjortholm.

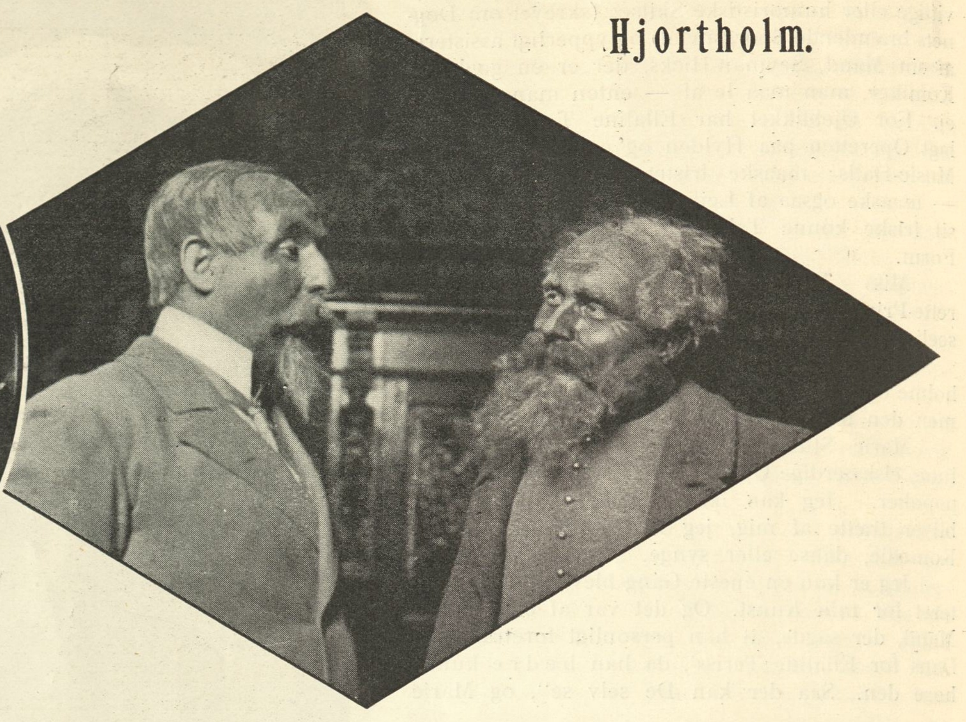

Ellen Diedrich (Fanny Højbro). Anegrethe Anthonsen (Ane Steffens). Cajus Bruun (Kmjkr. Højbro). Holger Reenberg (Kapt. Riis).

Forrige Uge.

Det kgl. Teater: „Ungdom og Galskab“. Syngestykke i 2 Akter af Eduard Dupuy. Tekst efter Bouilly's „Une folie“ ved N. T. Bruun. Ny Indstudering.

„Livjægerne paa Amager“. Vaudeville-Ballet i 1 Akt af Aug. Bournonville.

I daarlige Tider vil Folk være sikre paa at faa noget for deres Penge, ogsaa i Teatrene. Derfor har de nye Ting svært ved at trænge igennem for Øjeblikket. Er Forfatteren ukendt, eller har Pressen ikke absolut enstemmigt slaaet paa Tromme, saa holder man sig tilbage. Til Gengæld er Tilstrømningen til det gode, gammelkendte saa meget desto stærkere, hvorfor en klog Direktør i slige Nedgangstider tager sin Tilflugt til de gamle Træffere fra fordums Dage. En saadan Sammenstilling som „Ungdom og Galskab“ og „Livjægerne paa Amager“ er sikker paa de røde Lygter. Selv de ældre iblandt os har jo hørt vore Forældre tale om deres Forældres Glæde over disse rare Sager, der hører til vore egne tidligste Teaterminder. Hyggeligt og trygt nikkede Publikum i Takt under Ouverturen til „Ungdom og Galskab“ og satte sig mageligt tilrette for at nyde den muntre og vittige, gammeldags Musik og de kendte Løjer.

Naturligvis tog Olaf Poulsen Løvens Part af det rigelige Bifald. Hans gamle, jydske Karl er ogsaa — (trods hans ikke udadelige „jydsk“) — en kostelig, gammel Knark, som man ikke slipper af Syne et Øjeblik. Men stundom gribes man jo af Vemod ved Tanken om, at denne Kunstner ikke mere hører til de unge! Og hvor er hans Efterfølger?

Hr. Carl Madsen, der i Ydre og Spillemaade minder meget om Olaf Poulsen som ung, kan — i hvert Tilfælde i Syngespillet — tage en Del af Arven op. Der var et smittende Lune og en stor Elskværdighed i denne talentfulde Kunstners gavtyveagtige Tjener Johan. En syngende „Henrik“, som morede Publikum meget og gav de bedste Løfter. Den unge Poul Hansen var noget for ung og lidt for stiv til den charmerende Don Juan, Husarritmesteren, alias Dupuy selv. Men han sang fortræffeligt og gik paa med frejdigt Mod. Han vinder nok med en skønne Dag. Paa Sangens Omraade var der heller ikke noget at indvende imod Frk. Oderwald-Lander — tværtimod. Men ellers var den unge Dame rigtignok milevidt fra den gratiøse og bedaarende „Vilhelmine“, hvis Yndigheder uafladelig fremhæves af alle hendes Omgivelser.

Dr. Mantzius havde sat sig selv paa en udsat Post som den gamle, højst usympatiske Maler Grøndal; men han klarede naturligvis med Bravour alle Skær og saa udmærket ud. Men det sanglige Parti laa ham unægtelig noget vel dybt.

Destoværre er „Ungdom og Galskab“ akkurat en halv Time for lang. Vilde det være Helligbrøde at skære dygtig løs i Taleteksten, der ofte er kedelig og langtrukken?? N. T. Bruun er dog ikke Holberg.

„Livjægerne paa Amager“ gik over Scenen med stort Humør og vakte livligt Bifald. Navnlig Hans Bech var Genstand for Ovationer som den forføreriske Dupuy. Især hans Matrosdans fremkaldte disse Orkaner af Begejstring, som paa vore Breddegrader kun kendes, naar Hans Beck danser, eller Herold synger.

Det kgl. Teaters „Juleforestilling“ holder vist mindst til Paaske.

Dagmarteatret: Hjortholm. Skuespil i 5 Akter efter Sophus Bauditz's „Hjortholm“.

At klippe en Bog ud i sceniske Tableauxvivants er en Uting og i Strid med Teatret og dets Væsen. Men at benytte en Bogs Stof til derover at skrive et selvstændigt Skuespil er en meget hæderlig, dramatisk Opgave. Den anonyme Forfatter til Skuespillet „Hjortholm“ har øjensynligt gjort sig hæderlige Anstrængelser for at forme et virkeligt og sammenhængende Skuespil. Det er ganske vist i det hele og store ikke lykkedes ham. Ofte tager han sin Tilflugt til at lade Personerne fortælle hinanden de Partier af Bogen, som han ikke paa anden Maade mener at kunne faa med. Typisk er saaledes Begyndelsen af 2den Akt, hvor en af Personerne fanger an saalunde: „Her er rigtignok sket meget paa Hjortholm i de sidste 14 Dage“ (det vil sige: siden Tæppet faldt for 1ste Akt), hvorefter han og en anden Person fortæller hinanden, hvad alt det er, der er passeret — noget, som de begge to saa udmærket godt véd i forvejen. Men til andre Tider former Forf. en og anden virkelig Skuespilscene, der giver Løfter om et Skuespil ved Lejlighed fra denne anonyme Haand.

Alt i alt er den foreliggende Dramatisering af „Hjortholm“ ganske underholdende, om end nogle Streger længere ned i Folke- og Skurkekomedien, end „Dagmarteatret“ er vant til. Allerede i 1ste Akt er der Vekselfalsk, forsvundne Testamenter, Selvmord i Udsigt (det fuldbyrdes i 1ste Mellemakt) og et kraftigt, men ganske umotiveret Tordenvejr. Og Kosten bliver ikke mindre skrap undervejs. Men der er ogsaa en saa morsom Lystspilscene som den, hvor den skørhovede „Onkel Heinrich“ efter „den graa Dames“ Bud udbetaler Aagerkarlen de 3000 Kr., som stakkels Heinrich fuldt og fast tror, han har faaet af det højærværdige, gamle Spøgelse.

Hr. Cajus Bruun, der helt igennem gav en vellykket Variant af sine mangfoldige, hjernebløde Adelsmænd, spillede navnlig i denne Scene med en overdaadig Komik.

Fru Mathilde Nielsen var god og morsom som den djærve, gamle Frøken Høibro, der „Fanden gale mig“ ikke taaler, at andre bander paa Hjortholm — end hun selv. Netop saa god og morsom, som Fruen altid er, naar hun ikke gaar paa Jagt efter at vække Latter og derved sprænger Figuren.

Hr. Wandahl var meget troværdig og pudsig i en ravjydsk Gaardskarls Lignelse, og Frk. Antonsen — maskeret som en aldrende „Ofelia“ i Vanvidsscenen — virkede godt som en melodramatisk Taterkvinde, hvis Fortid gemte baade Elskov og Drab. De øvrige Roller var intet, og gav derfor ikke de udførende nogen Lejlighed til at præstere noget særligt.

Sophus Bauditz's elskværdige Lune svævede over Vandene og bragte Skibet saa nogenlunde frelst i Havn.

En Publikumssucces er aldeles ikke udelukket.

Edgard Høyer.

Ugens Maske

viser os i Dag Hr. Jørn-Nielsens Portræt. Hr. J.-N., som omtales andetsteds i Bladet i Anledning af sin Gæsteoptræden i „Zigøjnerelskov“ paa Fahlstrøms Teater i Kristiania, hvor han gjorde fortjent Lykke, er jo ogsaa her kendt som en dygtig Sanger, af hvis Tenortoner man venter sig meget.

Fra Kristiania.

Franz Lehárs store forsonende Opera-Operette „Zigøjnerblod" naaede anden Juledag paa sin Sejrsgang Jorden rundt Kristiania, hvor Fahlstrøm under Navnet „Zigøjnerelskov" fremførte den med stor Pragt og et Udstyr, der under alle Omstændigheder hvad Kostumerne angaar, saa vidt da et nogenlunde øvet Øje kunde sé, var nøjagtig efter de samme farverige Tegninger, som de, Direktør Lindstrøm med saa megen Smag benyttede.

For os Danske og ganske særlig for „Masken"s Læsere havde denne Première en vis Interesse, idet Hr. Jørn-Nielsen fra vort kongelige Teater som Gæst sang „Jonel Bolescos" Parti, og at der i „Zorika"s store og fordringsfulde Rolle debuterede en ung Dame, Frk. Janne Monrad, der — frasét en enkelt for Resten vellykket Fremtræden paa den nu aflivede „unge Dramatikeres Scene" — havde sin egentlige københavnske Debut ved „Masken"s anden Kunstneraften.

I Kristiania var denne unge Dames Debut ogsaa imødesét med ualmindelig Interesse, idet hun tilhører en ansét norsk Familie, og sidst men ikke mindst er en Søster til den i Kristiania forkælede og ogsaa internationalt kendte skønne Operasangerinde Fru Cally Monrad.

Aftenen formede sig, maalt med selv de særlig Lehárske Dimensioner, efter de bedste Mønstre som en stor Succes med Fremkaldelser i Snesevis fra det stuvende fulde Hus. Bifaldet var vel fortjent, idet Udførelsen fuldstændig stod paa Højde med Det ny Teaters i København, der som bekendt havde særlig Ære af denne Forestilling.

Erling Drangsholt sang „Jozsi"s Parti med sin smukke mørkt farvede Baryton ildfuldt og lyrigt. Han lignede virkelig en veritabel Zigøjner med sine gnistrende hvide Tænder i det brune Ansigt. Frk. Monrad viste decideret dramatiske (maaske i alvorlig Retning pegende) Anlæg og sang med en Stemmecharme og Kultur, der Gang paa Gang aftvang Publikum et intenst Bifald. Og Hr. Jørn-Nielsens Stemme fyldte det forholdsvis lille Teaterrum med en smuk og ægte Tenorklang, der ikke gav Hr. Wang-Holms det ringeste efter. Samtidig saa han jo ulige bedre ud og førte sig bedre, og dog er det mærkeligt, hvor marionetagtigt de fleste af vore Operister — Herold er her en lysende Undtagelse — virker, naar de rives væk fra deres vanlige Milieu. Hr. Jørn-Nielsen burde særlig have erindret, at hver enkelt Gestus maatte formindskes i proportionalt Forhold til Det kgl. Teaters og Fahlstrøms Teaters Rumfang.

Ranghild Larsen var den skønne „Ilona", og Erna Schøyen og Sverre Dahl det unge Par; skønt det kneb lidt med Stemmerne for de to sidste, spillede de lige saa frejdigt og elskværdigt, som deres københavnske Kolleger, Frk. Neumann og Rasmus Christiansen.

Endelig var Hauk Aabel „Dragotin" (Wilken) og var simpelt hen uimodstaaelig; hans Paafund var af en saa sikker og diskret Komik og saa velberegnede, at han rykkede denne ellers ikke særlig godt tegnede Figur frem i allerførste Plan.

Sluttelig maa jeg have Lov til at komme med en lille Bemærkning netop angaaende denne Skuespiller.

Hauk Aabel „gjorde sig" egentlig ikke rigtig ved sit Gæstespil i København, og dette var baade ufortjent og uretfærdigt. Han er utvivlsomt en af Norges første komiske Skuespillere og er i Besiddelse af netop denne stilfærdige og lune Komik og en Variation af smaa vidunderlige Paafund, som ellers netop vi Københavnere goutere saa stærkt. — Ham bør vi snarest have ned til os igen som Gæst, saa at han kan tage fuld Revanche, og vi samtidig afbetale lidt af den Gæld, vi staa i til Nordmændende for den hjærtelige Gæstfrihed, de altid viser overfor de danske Gæster.

Johannes Brynjulfson.

Koncertsangerinde Frk. Signe Rappe.

Frk. Signe Rappe.

Ovenstaaende Navn, hvis Bærerske for Tiden er baade kejserlig og kongelig Hofoperasangerinde fra Wien, gemmer en Kunstnerpersonlighed, som hører til de betydeligste i Sangverdenen. Efter en fortræffelig Uddannelse hos de bedste Lærekræfter (Thekla Hofer, Therese Behr, Ethelka Gerster-Gardini) og efter nogle yderst vellykkede Koncerter i Frøkenens Hjemland, Sverrig, drog Frk. Rappe, Friherredatteren, ud i den frie, vide Verden. Og overalt fulgte Heldet hende.

Allerede her i Danmark — for nogle Aar siden — omtaler Københavner-Kritikken overordentlig rosende hendes „lyse, vakre Sopran med den ægte, nordiske Klang".

Og senere — jo mere Frøkenen kommer sydpaa, des hedere bliver Beundringen og des varmere Lovprisningerne af hendes sjældne Sangevner og rige Koloraturrøst.

Frøkenen har efter sin Debut som Pamina i „Tryllefløjten" paa Operaen i Mannheim den 9. Septbr. 1905 givet Gæsteroller ved Operascenerne i Wiesbaden, Køln, Strassburg, Nürnberg og Berlin, inden hun paa Felix Weingartners Tilskyndelse og Anbefaling søgte og fik Ansættelsen ved Hofoperaen i Wien.

De kosmopolitiske Saloners Sanger.

Hos Svend Ehlers.

Champs-Élysées og Napoli i Paladshotellet.

Hvis det overhovedet var tilladt at nære en saa lav Følelse som Misundelse, tror jeg, at jeg kunde fristes til at misunde Svend Ehlers! Denne Lykkens Udkaarne tilbrin-

ger sit halve Liv i Paris, Nizza og Rom. Han gaar ud og ind hos italienske Nobili og franske Markis'er, er bonfrère med amerikanske Krøsus'er, og Persona grata i de fornemme kosmopolitiske Saloner, hvor den blonde danske

Koncertsanger Svend Ehlers.

Sangers bløde smeltende Røst faar skønne Signorina'ers Hjerter til at skælve! Naar jeg en sjælden Gang møder Svend Ehlers paa vore sølede, københavnske Gader, suggestionerer han ved sin Tale Billedet af Pariser-Boulevarden, Promenade des Anglais under Karnevallet eller Monte Pincio frem i min Sjæl. Han omtaler Øjeblikkets kunstneriske Celebriteter som sine gode Venner . . . og haler op af Brystlommen Nytaarshilsener fra autentiske Hertuger, Grever og Verdensberømtheder . . .

— — Sidst, jeg traf Hr. Ehlers, kunde jeg mærke, at han havde noget paa Hjerte. Jeg maatte tage med ham ud paa Østerbro, og i hans hyggelige lille Salon med de mange Kunstner-Billeder slap det ud: — det var Koncerten i Palads-Hotellet den 12. Januar, som det gjaldt om at gøre bekendt indenfor musikinteresserede Kredse. Men først et Blik paa Væggenes Rigdom af Fotografier! Dèr ser jeg selveste Dr. Karl Mantzius — med venlig Dedikation — Sarah Bernhardt, Pauline Lucca, den store Duse, Charlotte Wolter, Th. Reichmann, Albert Lambert — Mounet-Sullys Arvtager paa Théâtre Français — Charlotte Wiehe, Miette, den blonde, dejlige Lucy Nanon og mange flere. Et Snap-shot viser Hr. Ehlers i Automobil sammen med sin kanadiske Millionær-Ven, Mr. Gurnee, der ejer Rudinis Villa i Rom og forresten ynder at bo i Nizzas første Pragt-Hotel „Majestic". Da Mr. Gurnee var her paa Besøg i Sommer, købte han paa én Time for 8000 Kr. Porcellæn og andre Souvenirs fra København. (Det er den Slags Turister, vi helst skulde have nogle flere af!)

Til Brug for „Masken" udbeder jeg mig et andet Øjebliksbillede, visende den utrættelige Fest-Arrangør Sv. Ehlers Side om Side med en afdød folkekær Prinsesse og en lige saa kendt Læge og Storsire. Billedet blev taget ved den store mondæne Fest i Odd-Fellow-Palæet for nogle Aar tilbage: „En Sommeraften ved Neapels Golf." Carl Lund havde fremtryllet Dekorationerne (efter et almindeligt Postkort); der hang rigtige Appelsiner i Træerne, og i Hoflogen sad selve Kong Edward omgivet af sine danske Frænder. I en Mellemakt fulgte Ehlers Cléo de Merode, som var blandt de Assisterende, op til Hs. britiske Majestæt, som sagde den smukke Dame mange Komplimenter for hendes Dans — saa mange, at lille Cleo blev helt betuttet og glemte at indkassere den ventede kongelige Obulus i Sv. Ehlers hvide Panamahat!

Saa fortæller Sangeren om sin forestaaende Koncert:

— Jeg ærgrer mig altid over den vanlige stive Syngemaade med Nodeheftet rullet sammen. Og jeg vil derfor nu forsøge at optræde ganske som i en Salon: Jeg staar ved Siden af Pianisten, min fortræffelige Akkompagnatør Hr. Viggo Brodersen, og stirrer ned i Nodebladet. — En anden lille Før-Bemærkning: Efter Koncerten skal Publikum kunne begive sig direkte ind i Marmorhaven med tilstødende Rum for at soupere eller drikke The, medens Overtøjet forbliver i Koncertsalens Garderobe.

Dernæst lidt om Programmet: Den første Afdeling bliver nærmest klassisk (Schumann, Saint Saëns „Dødningedans", hvis Tekst er forfattet af den nylig i Aix-les-bains afdøde Dr. Caralis, og som aldrig før er sunget herhjemme). 2den Afdeling bliver moderne (Gabriel, Fauré), og 3die endelig kalder jeg: „Champs-Elysées og Napoli" synger. De vil faa de nyeste Café-Concert-Viser fra Ambassadeurs og Alcazar d'été at høre, bl. a. har „Jeanette"s Komponist, Berriaux foræret mig en henrivende „Chanson arabe", som Mayol synger. Blandt mine napolitanske Sange er der 2, som — i Lighed med „Min Sol" og „Funiculi" — er bleven prisbelønnede med Guldmedaille ved den aarlige „Festa di Piedigrotta" udenfor Neapel. D'Annunzio har skrevet Teksten til en af disse Sange.

Men min Koncerts Hoved-Overraskelse bliver nogle Sange af den gamle Komponist Giovanni Sgambati, Italiens Hartmann. Ved en Five o'clock Koncert i Rom sang jeg hos en bekendt østrigsk Læge, Dr. Fleischel, og skulde bl. a. ogsaa forsøge mig med nogle af Sgambatis Kompositioner. Husets Vært sagde til mig: „Desværre er Sgambati til Reception i Villa Medici, og kan saaledes ikke komme." Jeg foredrog imidlertid mine Sange, og hvem kommer, da jeg var færdig, frem fra en Portière og komplimenterer mig andre end Signor Sgambati selv! Han havde staaet paa Lur; thi han vilde nok først vide, hvad jeg duede til. Nu bad han mig hjem til sig, tilegnede mig en Sang, og indøvede 5 andre med mig. Af disse synger jeg paa Koncerten de 3. Forresten drømmer Sgambati om at faa sit skønne „Rekviem", der under stort Bifald er opført i Berlins „Sing-Akademie"; frem i Cæciliaforeningen. Han medgav mig i den Anledning Berliner-Pressens begejstrede Kritik, som jeg lod gaa videre til Hof-Musikhandelen. Forhaabentlig faar vi da snarlig denne ædle, moderne italienske Musik at høre.

Apropos Italien! I Nizza traf jeg en Tenor Carlo Dani, som efter min Mening er den bedste efter Caruso. Jeg har været hos Dr. Mantzius med hans Billede. Man kan jo aldrig vide —! Og Navnet paa den vordende Berømthed er jo ligesom lidt i Familie med den staaende Bemærkning, der falder fra danske Italia-Farere: „Sunne Danese". Italienerne er jo i Parentes bemærket altid saa uhyre elskværdige, naar man kan tale lidt af deres Sprog.

Koncertsanger Svend Ehlers i Dyrehaven.

Paa Hjemvejen fra Nizza sang jeg hos Grevinde D'Oultremont, gammel belgisk Adel. Grevinden bebor et henrivende Slot ved Brides-les-Bains, 3 Timer fra Aix i Savoyen. Jeg kender Familien fra Menton. — Men nu maa jeg til Slut vise Dem en lille Kritik eller rettere en lille mondain écho i Roms eneste fransk-skrevne Blad „L'Italie" . . .

— — —

Og jeg læser en begejstret Recension af Signor Ehlers' Sangforedrag, hans verve og entrain, og meget andet, som jeg imidlertid af Pladshensyn skal spare „Masken"s Læsere for. Sagde jeg ikke ovenfor, at Hr. Ehlers var et af de mest misundelsesværdige Mennesker under Solen? Inklusive den italienske!

Viggo Schiørring.

Koncertsanger Svend Ehlers. Hds. kgl. Højhed Prinsesse Marie. Dr. Petrus Beyer.

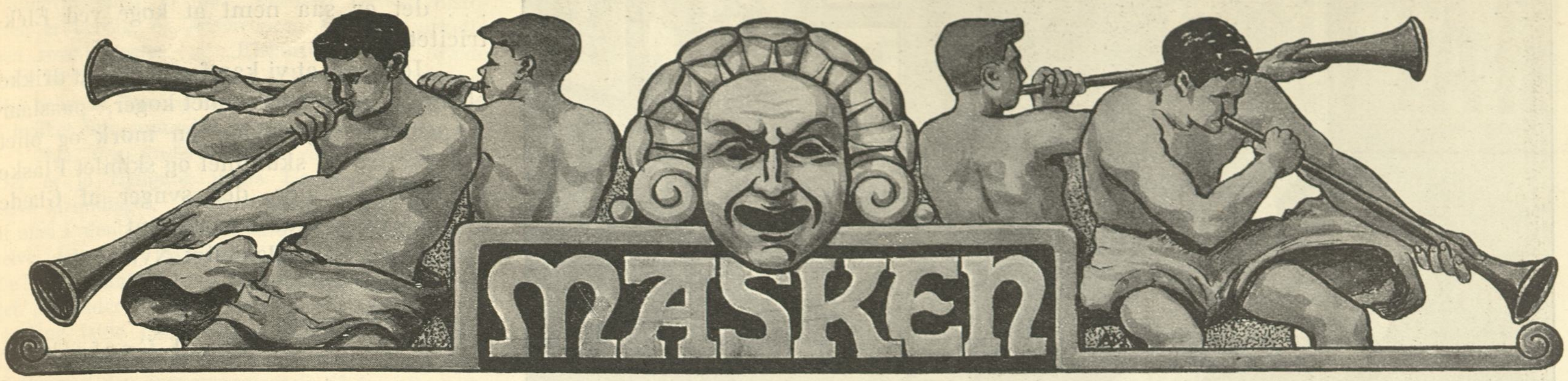

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 15DE JANUAR 1911 | NUMMER 16

Et Besøg hos Aggerholms.

I Londons fineste Bydel, faa Skridt fra det pragtfulde gamle Kongeslot St. James, boer Aggerholms.

Vore indtagende Landsmænd maa være sikre paa at erobre London. Man kan se og føle, at de har indrettet sig paa at blive. Deres Stuer er ikke noget midlertidigt Opholdssted, ingen Zigøjnerlejr. De er et Hjem, præget af den sikre Smag og Kunstsans, som kultiverede Danskere ejer i højere Grad end andre dødelige.

„Vi bliver her ogsaa," siger Svend Aggerholm — „vi befinder os saa udmærket herovre, og gaar det os blot halvt saa godt, som vor Direktør og andre Venner i Teaterverdenen forudsiger, vil vi ikke have Vanskelighed ved at tjene til Brødet herovre . . ."

„Hvad siger de engelske Skuespillere til uventet at faa to saa farlige Konkurrenter?" afbryder jeg.

„Siger! Aah, de er saa elskværdige og saa hjælpsomme," indskyder den smukke Frue og understreger Hjælpsomheden ved egenhændigt at skære Spidsen af min Cigar.

„Sagen er den," fortsætter hendes Mand, „at London er en stor By med mange Teatre. Skuespillerne har Raad til at være galante og hjælpsomme mod hverandre — det er vist forøvrigt deres Natur. Desuden, man konkurrerer ikke herovre. De, der kan spille Komedie, er der altid Brug for, om ikke paa det ene Teater, saa paa det andet. Hvorfor skulde de saa være sure?"

„Direktørerne konkurrerer heller ikke," siger Fruen — „det generer ikke de andre Teatre, at et af dem faar en forsvarlig Succes. Det mærkes ikke i en By med saa mange Mennesker. Selv om et Teater er pakket hver eneste Aften i et helt Aar igennem, har alligevel kun en Tyvendedel af Befolkningen kunnet se vedkommende Succes. Der er nemlig Grænser for, hvor mange Mennesker et Teater kan rumme ad Gangen . . ."

„Ja, vi har et morsomt Eksempel derpaa," supplerer Aggerholm. „For to Aar siden prøvede vi for Beerbohm Tree i Shakespeare Roller. Han var glad for min Kones Puk og hendes Rosalind og sagde mig mange smigrende Ord om min Opfattelse af Hamlet — ja og nu er der en Mulighed for, at vi meget hurtigere end vi anede kommer til at spille Shakespeare. Muligvis samtidig med, at vi optræder paa Daly's.

Naturligvis troede vi, at det ikke kunde lade sig arrangere. Vi var jo bundne til Daly's med gyldne Lænker og solide Kontrakter. Men vor Direktør, den elskelige George Edwardes, har med største Beredvillighed lovet os, at vi eventuelt maa spille Shakespeare paa His Majesty's Teatre om Eftermiddagen og Operette hos ham om Aftenen."

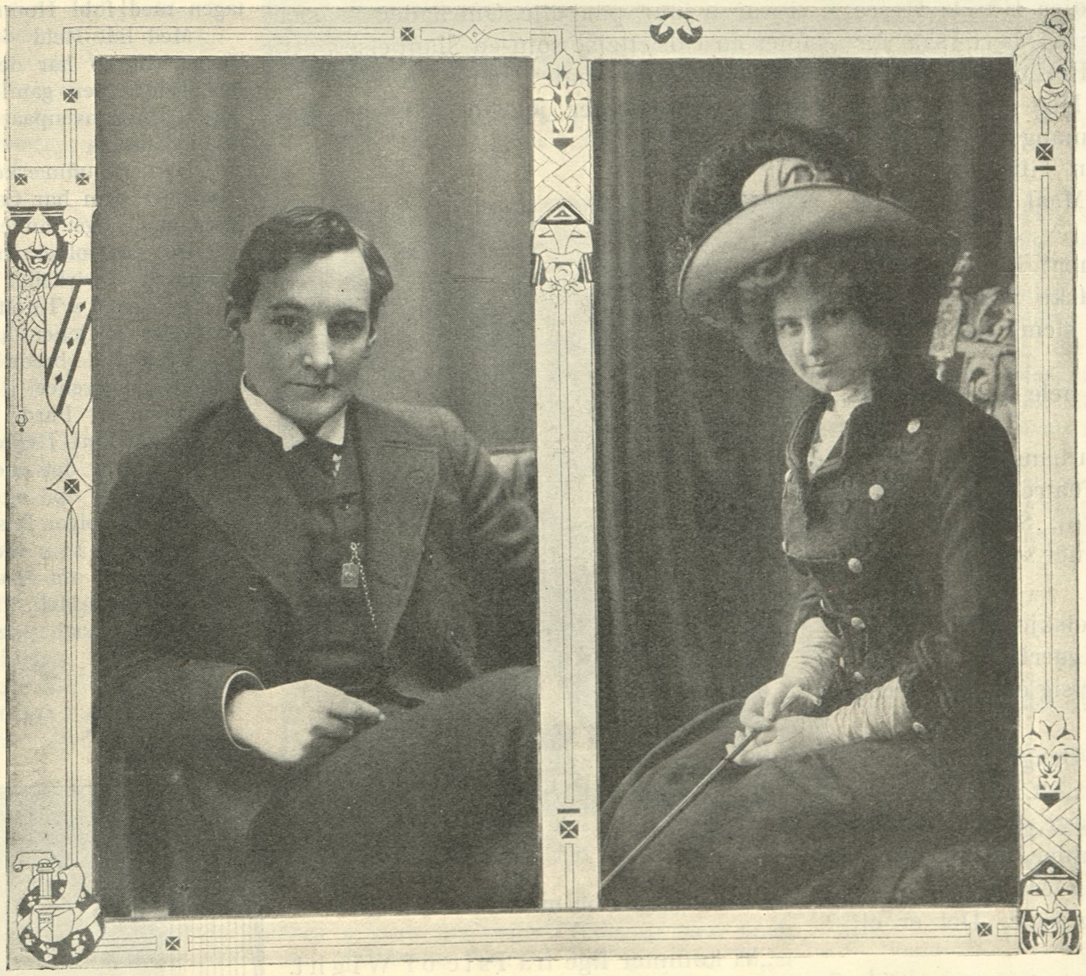

Hr. Svend Aggerholm og Frue, som har taget Ophold i England. P. Elfelt fot.

„Sig mig, hvornaar begynder De og Deres Frue at optræde herovre? Vi er alle saa nysgerrige?"

„Medio April! Vi debuterer i „Greven af Luxemburg" — det vil sige, min Kone gør det. Hun skal spille Juliette, en ganske henrivende Debutrolle. Jeg faar Lov til at assistere ved Instruktionen, hvad jeg selvfølgelig er yderst glad for".

„Blev „Greven af Luxemburg" nogen egentlig Succes i Danmark?"

„Nej, det tror jeg ikke. Den danske Version var holdt for tæt op ad den tyske — den var for vammel erotisk. Den engelske Bearbejdelse er langt friskere. For Eksempel er den ækle Kyssevals strøget."

„Og hvordan nu med Sproget?" indskyder jeg.

„Udmærket", svarer Fru Aggerholm med et Smil. „Direktøren siger, at vi taler som indfødte Englændere. Det er naturligvis . . ."

Casinos nye Direktør, Hr. Holger Rasmussen.

„Overdrivelse," tilføjer Husets Herre, „men vore Roller har vi lært, saa forhaabentlig ingen har Ret til at paastaa, at vi er Udlændinge. Men vi har ogsaa herset med Sproget i mange Aar. Dette Engagement er jo ingen Tilfældighed. Vi har arbejdet med det Maal for Øje i de sidste 5 Aar."

„Dragter og Kostumer? Den Elegance, der udfoldes paa engelske Scener, er jo nærmest vanvittig. Et slemt Skaar i de store Gager?"

Fru Aggerholm har hele Ansigtet fuldt af skælmske Smil.

„Ja, det var vi ogsaa bange for, førend vi saa Kontrakten. Teatret betaler alt. Dragter, Hatte, Undertøj, Sko. Alt, der bæres paa Scenen af Damer som af Herrer, tilhører Teatret."

„Selv Ens Manchetskjorter vasker Teatret," indskyder Aggerholm beroligende, mens han tænder sig en husfaderlig Merskumspibe.

„Det er ikke alene Dragterne, der er kostbare," siger Fruen. „Alt, der kommer ind under Begrebet Udstyr, er det bedste og det dyreste. De Møbler, de har paa Daly's, vilde pryde ethvert Slot. Alt er gennemført og solidt og ægte. Det er et vidunderligt Teater . . ."

„Og en vidunderlig Direktør!" fortsætter Aggerholm. „De kan tænke Dem, at nu sender han os paa Studierejse til Paris — for at vi ikke skal gaa og kede os her, hvor vi ikke kan lære mere, som han siger. Naar vi har været en Maanedstid i Paris, har vi Ordre til at hvile os ved Rivieraen, til Prøverne begynder i Marts. Naturligvis er vi glade over at skulle paa den Tur. Men alligevel havde jeg hellere set, at vi skulde tage fat med det samme paa „Greven af Luxemburg". Det var vi forberedte paa; vi havde alt i Orden til at begynde, vi var a jour paa alle Omraader — saa føles en Udsættelse som en Slappelse . . ."

„Kan De taale dette forbistrede Klima?" indskyder jeg for dog at sige noget.

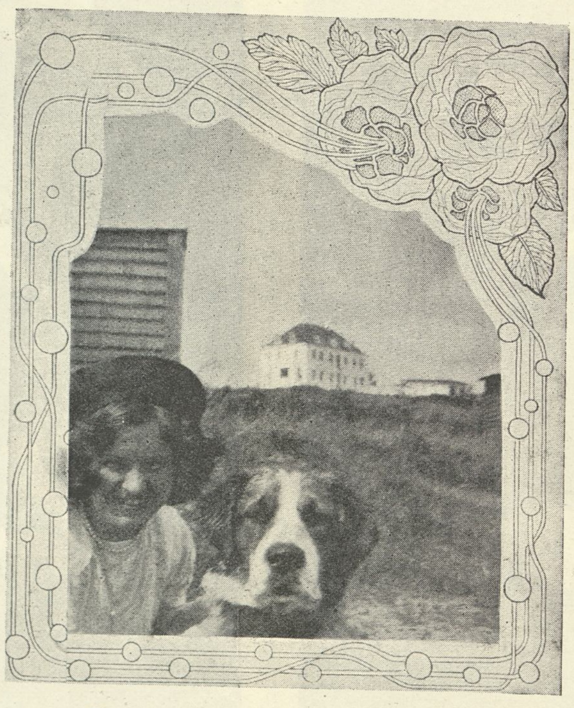

Fru Aggerholm med sin Yndling.

„Vi kommer lige fra Isle of Wight. Den dejlige Luft dernede har taget det sidste af en slem Influenza. Vi var begge rigtig daarlige i et Par Uger. Men som det ogsaa har regnet i Aar . . ."

„Men selv om det regner, her er dejligt i London!" udbryder Fru Aggerholm. „Jeg holder saa meget af Englænderne og deres Maade at tage Tingene paa. Selv af Maden, som Landsmænd er saa slemme til at bagtale. Kun holder jeg ikke saa meget af deres Kaffe. Vil De drikke en Kop dansk Kaffe sammen med os . . . jo De maa . . . jeg skal selv lave den . . . den er fra Gamél . . . aah, Svend, sæt Kontakten i Kedlen . . . det er saa nemt at koge ved Elektricitet . . ."

„Jeg tror, at vi kan faa Tid til at drikke et Glas Vin, inden Vandet koger," paastaar Aggerholm og gyder en mørk og oliet Vædske fra en skummel og skimlet Flaske i slebne Pokaler, der synger af Glæde over at være skabte saa skønt!

„Skaal! Og glædeligt Nytaar!"

„Glædeligt Nytaar!"

London, Nytaarsdag.

Axel Gerfalk.

Holger Rasmussen.

Casinos nye Direktør.

Forholdene her i Livet kan hurtig forandre sig. I Oktober Maaned, da Direktør Fritz Petersen stod som den københavnske Teaterverdens mægtigste Mand, laa Holger Rasmussen dødsyg, angreben af en hæftig Lungebetændelse, anset for Dødens sikre Bytte.

Nu — et Fjerdingaar senere — er Fritz Petersen, ubestridelig den dygtigste Teateradministrator her i Landet, en slagen Mand, medens Direktør Holger Rasmussen, genopstanden til Livet rykker ind som Direktør paa Casino, modtagen med fuld Honnør af den samlede Presse.

Med lidt Held — og Held skal der til ved Teaterdrift — har den ny Direktør Betingelsen for at føre den gamle Skude i Amaliegade sikkert i Havn ovenpaa de sidste Maaneders stormfulde Sejlads.

Han er i udmærket Kontakt med Byens brede Lag, og i dem har Casino sit trofaste Publikum, mere end noget andet Teater.

Det er Holger Rasmussens Hensigt at gøre Casino til et virkeligt Folketeater — et folkeopdragende Teater — og i disse sine Bestræbelser fortjener han hele Byens Støtte.

Netop i de brede Lag har Teatrene en yderst farlig Konkurrence i Biografteatrene, og disse, der kunde og burde være folkeopdragende, er destoværre som Helhed lige det stik modsatte.

Casino er det eneste Teater, der kan tage Konkurrencen op, og man maa haabe, at det maa lykkes Holger Rasmussen at sejre i Kampen.

Han, der som Skuespiller næsten altid var Skurken, kan saa maaske opnaa som Direktør at blive Byens Helt.

Lad os haabe det!

Frederik Graae.

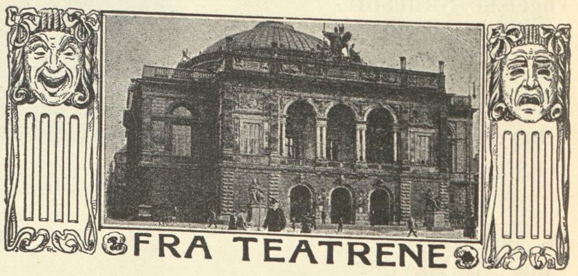

Forrige Uge.

Det ny Teater: „Den sjette Sans", Folkelystspil i 3 Akter af Palle Rosenkrantz.

Med stor Smidighed har Forf. denne Gang puttet sin Kriminalhistorie ind i et hyggeligt, ganske „Hostrup'sk" Vaudevilleinteriør. Palle Rosenkrantz' uadskillelige dramatiske Følgesvende: Kriminalretsassessoren, Herredsfogden og Betjenten opererer denne Gang i de selvsamme Omgivelser, i hvilke Hostrup „under Snefog"

nøjedes med at præsentere lidt Stemning og indendørs Hygge. Og saa godt holder Rosenkrantz Vaudevilletonen, at man, saasnart Detektivhistorien er færdig, og Misdæderen funden, virkelig saa smaat venter, at „Elskerinden“ vil træde frem for Sufflørkassen med et lille Kniks, sætte et Par bedende Øjne op og synge et pænt, lille Vers, i hvilket hun anmoder om en naadig Dom.

Naa: men underholdende var nu Komedien. Der er jo rigtignok nogle Usandsynligheder i selve Grundlaget. Tyven opdages saaledes ved, at man i den opdirkede Chatolskuffe finder dels selve det Søm, hvormed han har dirket op, dels en Stump af hans Manchetknap, som springer itu under Opdirkningen. Hvorledes kan de to Ting falde ned i selve Skuffen? Dernæst: Tyven opdager Pengebrevet ved at sé det gennem en Revne i den ovenoverværende, ikke aflaasede Skuffe. Hvorfor dirker han saa? Hvorfor nøjes han ikke med at tage den ikke-aflaasede Skuffe ud og ganske simpelt stikke Haanden ned i den aflaasede? Endvidere: Tyven fristes til sit Lejlighedstyveri, fordi han presses saa haardt af en Aagerkarl. Hvorfor sender han saa ikke Aagerkarlen Pengene, saasnart han har stjaalet dem, i Stedet for at gaa rundt med dem i flere Dage? Endelig: Tyven har under et Billardspil for nogle Dage siden faaet sin ene Manchet forbyttet med en fremmed, saaledes at nu begge Manchetternes Ejere gaar rundt med umage Manchetter. Er det tænkeligt, at rette Vedkommende ikke skulde opdage dette meget hurtigt? Og gaar de Herrer med samme Manchetter i Ugevis?

Naa — man skal ikke skyde med Kanoner paa denne lette — og øjensynligt meget hurtigt — konstruerede Bygning. Det vigtigste er, at Stykket — som sagt — virker underholdende og morsomt. Og Kriminalretsassessoren, der for Palle Rosenkrantz er, hvad Demimondedamen er for den franske Forfatter, nemlig et dramatisk Universalmiddel, et Slags „Brug den til Alt“! — Kriminalretsassessoren, siger jeg, er denne Gang en pudsig Blanding af en Sherloch Holmes og en tungerap, ung Københavner up to date. —

Iscenesætteren havde komponeret en fortræffelig, jydsk Proprietærstue. Med sit hyggelige Skær fra den gamle Bilæggerovn, sine solide Mahogni-Møbler, og sine pyntelige „Ting paa Væggene“ dannede denne Stue en allerkæreste Ramme om Rosenkrantz' flot henkastede og dog tiltalende Skitse.

Spillet var gennemgaaende al Ære værd. Hr. Reumert, der lige siden Lord Goring i „en ideal Ægtemand“ har været besat af en søvngængeragtig Stivhed i Bevægelser og en — næsten lidt klynkende — Monotoni i Stemmeføring, rev sig her omtrent helt løs fra Besættelsen. Hans Replik fik meget ofte den gamle Skarphed og den smukke, mandige Klang, der baade røber Mod og Intelligens. En Rolle til af samme Slags, og den meget talentfulde Skuespiller er sandsynligvis kommen helt gennem den Taage, der saa længe har lammet ham — ud i frisk, aaben Sø igen.

Hr. Rasmus Christiansen talte et henrivende, ægte jydsk. Men ikke nok med det. Hele hans Figur var ligesaa ægte, som hans jydsk. Denne Gang forsmaaede han endelig for Alvor alt udvendigt Fiksfakseri. Lige fra han traadte ind paa Scene, saa man det i hans Blik — denne Gang vilde det komme indvendigt fra! Og det gjorde det! Denne Rolle betyder forhaabentlig for Hr. Christiansen en Omvendelse og et højst glædeligt Vendepunkt.

Frk. Vera Fjelstrup havde en taknemlig Opgave som en rask tolvaars Dreng, og Else Brinck illuderede forbavsende som hans „lille“ Broder. Kun gjorde det et Skaar i Illusionen, at denne Purk bar — Forlovelsesring!

Hr. Tschernings Betjent var sikker nok, Fru Lamberts gamle Stine Stivfinger var morsom, og Hr. Wiehe's Maske udmærket. Og baade de Herrer Wilcken og Berggreen samt Damerne Schønfeldt, Kornbeck og Jenny Roelsgaard gik godt ind i Ensemblet.

Derimod burde Hr. Valdemar Lund ikke have sét saa skurkagtig ud, at man opdagede Forbryderen allerede i første Akt. Og Hr. John Nielsen maa aabenbart foreløbig ikke være Elsker.

Det er længe siden, Det ny Teater har haft en saa fornøjelig Forestilling. Det tør haabes, at Publikum paaskønner den efter Fortjeneste.

Edgard Høyer.

Professor Saabye lægger i sit Atelier sidste Haand paa en Buste af Fru Betty Hennings, der skal opstilles i det kgl. Teaters Foyer. Professorinden (født Baronesse Haxthausen) følger interesseret sin Mands Arbejde.

Fru Mathilde Nielsen.

Jeg er utrolig nervøs; navnlig Premièreaftenen er Lidelsen forfærdelig, og jo mere Respekt jeg har for den Opgave, jeg skal løse, desto værre bliver det. Jeg ved ingen Raad for Lampefeberen.

Dèr vader man frem og tilbage, frem og tilbage og venter og venter; Tankerne farer rundt i den opskræmte Hjærne, man giver sig til at repetere over Stok og Sten, man bliver angst for at komme til at tænke paa noget, der kan rive en ud af Spillet, man synes, at man aldrig har været saa slet egnet og oplagt, kan slet ikke koncentrere sig, Tungen klæber fast i Munden. — Aa, det er forfærdeligt! Det vil jeg sige Dem, at kom Direktøren og sagde, stik bare af — saa løb jeg.

Men der er dem, der er forbavsende koldblodige og rolige altid. Man forstaar dem ikke saadan en Aften.

Emmanuel Larsen for Eksempel staar ganske stille med korslagte Arme og sér paa os andre og siger: Hvad Fanden er der i Vejen, hvad er I bange for?

Og De tror ikke, spørger vi, at han er saa rolig for at berolige sig selv. —

Nej, absolut nej, jeg tror, at han har saa stærk en Konstitution og saa sikkert et Nervesystem, at han aldrig er bange.

Ganske sandt, der er dem, der kun tilsyneladende er rolige, stivnede i en tvungen Ro; men skal de saa for Eksempel paa Scenen læse et Brev, saa ser man, hvor de ryster paa Hænderne.

Lampefeber er som al Nervøsitet forfærdelig smitsom, og derfor er det godt, at dog nogle iblandt os kan bevare deres Ro og Sikkerhed.

Sans peur.

Asta Nielsen.

I Kunsten raabes højt med Marzipan
Lehar blir gi't af ømme Frikadeller —
da hæver du dig, fremmedartet, sær,
mørk som den Vé, hvorom din Kunst
fortæller.

Se hvor det skriger fra det stumme Billed!
Dit Blik og Læbens smertesvungne Bue.
Nej, aldrig glemmer jeg det stærke Syn,
der dirrer frem som selve Livets Lue.

Men naar vi engang mangt og meget
glemt har,
hvem ved? maaske endog selve Lehar —
da vil det endnu skælve sødt i Sindet,
dit Skæbneansigt lyse gennem Mindet!

Alv.

Mlle. Téano (Regina Badet) danser græske Danse i „Aphrodite" paa Opera Comique i Paris.

MODERNE DANSEKUNST

af

Karl v. Kohl.

Sent M'ahesa som „Sfinx".

„Rock-dance", en mere vanskelig end elegant Afart af den smagløse amerikanske Groteskdans.

Ligesom paa saamange andre Omraader er vor Tid ogsaa for Dansens Kunst blevet en Genfødelsens og Fornyelsens Tid.

Sent M'ahesa's ægyptiske Lotusdans.

Der var en Gang, da Dansen, — den graciøseste, oprindeligste og dybest menneskelige af alle Kunster, — var saa godt som identisk med Begrebet forhøjet Livsfølelse: den var jo Følelsernes primitive Sprog, enhver Sindsbevægelses selvfølgelige og almenfattelige Udtryk. Hos Grækerne, som hos næsten alle Oldtidsfolk blev den en uundværlig Ledsager af al offentlig Glædestilkendegivelse, ligesom af enhver religiøs eller verdslig Ceremoni. Men efterhaanden udskiltes i Europa Dansen fra Gudstjenestens Ceremonier; den var jo nærmest et Udtryk for Glæden og Livsnydelsen, — og de to Begreber blev ikke den kommende Verdensreligions Ledemotiver.

Og lidt efter lidt udartede Dansen. Fra den klassiske Oldtid sank den gennem Middelalderens plumpe Bondedanse, gennem Renaissancens „Danses basses", Pavane, Gaillarde og Sarabande, gennem den salvelsesfulde Menuet og Gavotte, gennem den klodsede Kvadrille ned til Wienervalsens taabelige og trøstesløse Monotoni, dette konventionelle Tilbehør til tom „Selskabelighed", og til groteske og uskønne Beværtningsfænomener som Niggerdansenes idiotiserende Brutalitet og den forvredne Taaspidsakrobatik. Det er først i de sidste Aar af det 19. Aarh., at Billedet er blevet lysere og mere æsthetisk, da den moderne, individualiserende og intime Dansekunst begyndte at udvikle sig. Det var Antikens og Lady Emma Hamilton's direkte Efterfølgere: Isadora Duncan og Loïe Fuller, der blev de første Budbringere om Dansekunstens ny Æra, — Isadora Duncan i Formernes harmoniske Rige, i Liniernes Rhytme, der omsætter de store Komponisters Toner i Gestus, Loïe Fuller i Farvernes Rige, i Solspektrets magiske Effekter.

Mabel May-Yong er Datter af en Kineserinde, og udfører kinesiske Danse. Hun var først Skuespillerinde ved Breslauer Stadttheater.

Adelina Genée, Prima Ballerina ved Empire Teater i London

Hidtil betød Ordet: Dansekunst blot det gammelkendte Ballet, hvis Tryllemagt over Sanserne ligger i Masseudfoldelsernes voldsomme Charme, Virkningen af de mange Dansendes Fællesrhytme. Skønt et saadant smukt og rigt afstemt Helhedsbillede endnu virker tiltalende paa os, finder vi dog vore Forældres og Bedsteforældres Ballet forældet og falmet. De gode gammeldags Ballet- og Dansemestre har allerede længe klaget over, at Dansens Kunst laa i den sidste Dødskamp. Paa en Maade har de Ret: den gammeldags Ballet med sin upersonlige Massevirkning, sin internationale Mangel paa ægte Lokalfarve og sin maskinmæssige Rutine, — ja, den er ligesaa dødsdømt som de korte og struttende Gazeskørter, der har været Ballettens uundgaaelige Uniform, lige siden Seño-

Elsa Wiesenthal danser Schumann's „Valse noble".

Anna Pavlova, hvis mesterlige Teknik erindres i København, er Prima Ballerina ved det kejserlige Maria-Teater i Petersborg.

rita de Camargo indførte den i 1725. Ingen anden Mode har holdt sig saalænge! Men nu er ogsaa dens sidste Time slaaet.

Isadora Duncan og Loïe Fuller fik hurtig en Hær af Efterfølgere. Alle Kulturepoker, alle Verdenshjørner repræsenteres i moderne Dansekunst. Det er Racernes og Legendernes Karaktérdanse, der træder frem i Rampens Lys.

Orientens exotiske Danse kendtes længe ikke i Europa, — det er den moderne Dansekunsts Renaissance, der har skabt deres Nytid.

Først var det Salomes Dans, — den, der for Middelalderens asketiske Øje stod som Satans mest raffinerede Paafund. Legenden om Salome, Kvinden, hvis Attraa er Mandens Fordærv, maatte inspirere til en Dans, der i sin Blanding af Perversion og Ømhed, elskovssyg Længsel og grusomt Had er tusindfold mere sanseberusende end nogen europæisk Dans. Salomedansen gik sin Sejrsgang gennem Verden paa Variétéens Scene som paa Operaens. Vi fik desværre aldrig herhjemme den berømteste, danske Salome, Frk. Thyra Larsen, at se — og høre — i Strausz' Opera.

Tæt op ad Salomeskikkelsen er Ruth St. Denis og Englænderinden Lady Mac Leod, der

Lady Mac Leod, en højtstaaende anglo-indisk Officers Hustru, der under Navnet „Matahari" i bramansk Kostume danser indiske Danse. Ogsaa andre adelige engelske Damer, som f. Eks. Lady Constance Stewart-Richardson og Hertugen af Rutlands 3 Døtre, Lady Diana, Marjove og Violet Manners — har optraadt offentlig om Danserinder.

under det melodiøse Pseudonym Matahari ind vier det betagne Publikum i Brahma's hellige Mysterier. Ombølget af Røgelseskyer og klædt i guldvirket Gevandt danser Matahari Solens og Ildens sære Slangedanse, — ingen exotisk Dans kan vel være skønnere end Bajadererernes Tempeldans.

Den unge Improvisationsdanserinde Mabel May-Yong, Datter af en tysk Fader og en kinesisk Moder, repræsenterer den gamle kinesiske Pagodedans, der i hendes graciøse Udførelse slaar en gylden Bro mellem Vestens og Østens Skønhedsbegreber. — Ogsaa det gamle Ægypten giver sit Bidrag til moderne Dans. Efter de gammelægyptiske Afbildninger af det menneskelige Legemes Bevægelser har en anden Kunstnerinde, Sent M'ahesa, skabt en Række rhythmiske Tempeldanse fra Faraonernes stolte Tid.

Men det er ikke blot fra disse fjerne Lande, at den orientalske Dans er trængt ind i Europa. Fra Spanien kommer den erotiske Pantomime.

Intetsteds i Europa er Dansen det for Folkelivet som i Spanien. Allerede Plinius fortalte, at intet romersk Gæstebud regnedes for vellykket, hvis Festens Giver ikke bød paa Danserinder fra Cadix. Al spansk Dans' karakteristiske Indhold

Isadora Duncan (Maleri af Kaulbach).

Rita Sachetto, lyrisk-mimisk Danserinde.

Mlle. d'Hellas' Skyggedans. Nutidens raffinerede Belysningsteknik formaar at vise Dansen paa Scenen, som var det levende Silhuetter, levende Tanagrafigurer, der dansede deroppe.

er Elskoven i alle dens Nuancer, og Navne som Rosario Guerrero, Otero og Tortajada betegner Stjernerne af spansk-maurisk Dans. Vi kan dog med Stolthed notere, at det var vor verdenskendte Landsmandinde, den i 1907 afdøde Lucile Grahn, der i sin Tid kreerede de berømte spanske Danse „El Jaleo de Xeres" og „Cachucha" paa Europas Scener.

Fra Rusland kommer de sælsomme Danse, der i vanskelig Udførelse, lidenskabelig Ild og barbarisk Voldsomhed neppe naas af noget andet Folk, naar Balalaikaens vemodige, klagende Toner med en skærende Akkord springer over i Nationaldansens, Kamarinski'ens Orkan. —

Den moderne Bestræbelse efter at give Dansen en Sjæl, — national eller individuel efter Dansens Art, — løfte den op over den blotte Underholdnings Sfære, mislykkes naturligvis saa sørgeligt ofte. Jo mere intim og personlig Dansen skal være, des mere forlanges der af Danserindens Mimik og Teknik. Og i de kulturhistoriske Danse er det heller ikke nok at kunne mestre Gestus og Rhythme mekanisk: Kunstnerinden maa kunne leve sig ind i Dansens særlige Aand. Vi har herhjemme ogsaa set „indisk Tempeldans", men den danske „Bayadere" hørte desværre ikke hjemme i et Brahmatempel.

Olive May ved Gaiety Teater i London.

Der forlanges saa uhyre meget af en moderne Danserinde; vi Danske har den Glæde, at Verdenspressens Dom enstemmig har fremhævet den danske Danserinde, Adelina Genée, som et Mønster paa Fuldendhed i sin Kunst. Selv de før i England og Amerika saa forgudede Stjerner, Taglioni og Fanny Elszler, siges nu ikke at have overstraalet Genée. Enhver Bevægelse, enhver mimisk Gestus hos hende synes lige saa selvfølgelig som let, graciøs og udtryksfuld. Den Lykke, som Miss Brita og Frk. Karen Lindahl har gjort paa de store Scener, synes at tyde paa, at de har Ret, der siger, at, foruden Rusland, er Danmark det Land, hvor Dans ikke er i Forfald, og hvor Stoffet findes til den ny Dansekunsts store Præstinder.

Desmere Betydning har vel derfor Danserinden Rita Sacchetto's Besøg her i Byen. Ligesom Isadora Duncan og de tre tyske Danserinder, Søstrene Wiesenthal er hun sig i høj Grad sin ideelle Stræben bevidst: at tilføre Dansen en Sjæl. Det Verdensry, som hun har skabt sig ved sine psykologiske Dansekompositioner, viser tilfulde hendes Betydning og Dansekunstens Betydning for Menneskesindet. Saalænge Drømmens og Lyrikens Længsel og Higen mod Skønhed bevarer sin Borgerret i Verden, saalænge vil Mennesket ogsaa, midt i Livets Alvor, formaa at

Dagmarteatret: „Evangeliemanden".

Ida Møller (Martha).
Holger Bruusgaard (Johannes Freudhofer).

Scenebillede fra 2den Akt. Frk. Sand (Magdalena). Vilh. Herold (Mathias Freudhofer).

lytte til Livets Rhythme, lytte efter Sfærernes Musik, — og saalænge vil Dansens Skønhedsaabenbaring vedblive at skabe ny harmoniske Former, ny rhythmiske Udtryk for Menneskelivets højeste Længsler.

Evangeliemanden,

Wilhelm Kienzl's jævne og skønne „musikalske Skuespil" og Vilhelm Herolds og Dagmarteatrets sidste store Succes, som dels paa Grund af Redaktionens Afslutning, dels paa Grund af Pladsmangel ikke naaede at blive nærmere omtalt i dette Nr. af „Masken", vil i næste Nr. faa den mere indgaaende Anmeldelse, denne fortræffelige Operaforestilling fortjener.

Ugens Maske

— dennegang Fru Oda Rostrup f. Clausen — viser os trods et saare vindende Smil alligevel et Ansigt, som formaar at indgyde os den fornødne Respekt. Neppe nogen, som har sét Fru Rostrup paa Scenen eller uden for denne, nærer Tvivl om, at man her har for sig den fødte Lady, Damen, som til enhver Tid formaar at opretholde de tre Skridts Afstand, og hvem man ikke vover at byde en Frivolitet hverken i Ord eller Gerning. Hendes noble Personlighed, hendes smukke Skikkelse og ikke mindst hendes dramatiske Begavelse vil altid gøre hende til en Pryd for det Teater, som tæller hende blandt sine Medarbejdere.

Sibirien paa Variété-Scenen.

Et interessant russisk Gæstespil i Cirkus Variété.

Det er længe siden, man paa vore københavnske Variété-Scener har haft Lejlighed til at gøre Bekendtskab med et saa ejendommeligt og kunstnerisk-fornemt Ensemble som de kejserlige russiske Hof-Opera-Kunstnere, der i Sang og Dans opruller Billeder af Livet i det fjerne Sibirien, dette enorme Rige, der for vor Fantasi staar omgivet af en egen — paa én Gang dragende og frastødende — Mystik.

Der er gaaet stort Ry af Ensemblet, som kommer hertil fra Berlin og Hamborg, og fra København agter sig videre paa en stor europæisk-amerikansk Turné, som ledes af den kendte ungarske Impresario Direktør Alexander Grosz. Og nægtes kan det jo heller ikke, at de Sange, man her faar at høre, er saa himmelvidt forskellige fra den vanlige Variété-„Poesi", som vel muligt. Det er en svensk Komponist, Hr. Wilhelm Harteveld, som under en stor Rejse gennem hele Sibirien har optegnet Tekster og Noder til de Sange, han har hørt Landets almindelige Indbyggere og ved Siden deraf Bjærgværks-Arbejderne og de deporterede Straffefanger synge. Med speciel Tilladelse fra Ministerpræsident Stolypin besøgte Harteveld de største sibiriske Fængsler, hvor Sang i enhver Form selvfølgelig er strængt forbudt. Men Komponisten forstod dog at opfatte de primitive Strofer og Lyde, der tolkede de ulykkelige Fangers evige Længsel efter Friheden, deres Sorg og Kval og Lidelser i det „Helvede paa Jorden", som Dostojewski kalder Sibirien. . . .

I Forfjor blev nu disse ejendommelige Sange af udmærkede Operakræfter foredragne i alle Ruslands større Byer. Men Myndighederne forbød til at begynde med de Optrædende at bære Fange-Dragter og raslende Lænker, og tilslut blev hele Forestillingen umuliggjort ved Forbud — dog først efter at Tusinder og atter Tusinder i alle Egne af Czar-Riget med levende Interesse havde lyttet til disse Sange, der lød som forpinte Skrig fra Sibiriens skumle Fængsler og dybe Gruber.

— — Nu gaar det samme Opera-Ensemble som sagt Europa rundt, og København har Æren af at være den 3die By, hvor de russiske Kunstnere har optraadt. De har her — som overalt — gjort stor Lykke, og man har i lige Grad beundret den korrekte Iscenesættelse og Kostumering og de medvirkende Solisters og Kors sjeldne musikalske Opfattelse. Foruden de tragiske Sider af Livet i Sibirien ser vi endvidere de mere lyse og glade, saaledes som de kommer til Orde gennem Sang, Spil — det velklingende Balalejka-Instrument — og Dans. Et gammelt Ord siger, at alle Russere er fødte Sangere. Det har fuldt ud bekræftet sig ved denne Lejlighed.

Max Reinhardt i Cirkus-Arenaen.

„Ødipus"-Opførelserne i Cirkus Schumann.

(Brev fra Berlin.)

Alle Kunstforstandige er for længst enige om at tilkende Max Reinhardt Prisen som den af Rigshovedstadens Teaterledere, der har sat sig de højeste kunstneriske Maal. Professor Reinhardt er paa alle Omraader Foregangsmanden. Fra „Kleines Theater" gik han til Berlins fornemste Scene, den klassiske og den bedste moderne Kunsts Hjemsted, „Deutsches Theater". Han skabte „Kammerspiele", den sideordnede, mere intime Scene, der forlængst har vundet Kritikens højeste Anerkendelse, og han startede sin nu saa berømte Skuespiller-Skole, som ledes af den alsidige Teatermand personlig.

Reinhardts sidste Idé: at leje Cirkus Schumann og her opføre Tragedier for det store Publikum, har vakt uhyre Opsigt i alle kunstinteresserede Kredse. „Deutsches Theater"s og „Kammerspiele"s Direktør er jo en Regiens Mester. Han vidste, at netop Cirkus-Arenaens gigantiske Rum vilde give den klassiske Tragedies store og bevægede Optrin det rette Relief! Og det viste sig, at Max Reinhardt havde regnet rigtigt. Men hvem skulde vel have troet, at et saa uhyre Lokale som Renz'ernes gamle Cirkus i Karlstrasse, hvor man var vant til at se Badutspringere, dresserede Tigre og barnlige Udstyrs-Pantomimer, vilde kunne samle det store, brede Publikum til Sophokles' Tragedie, „Kong Ødipus"? Cirkus har været propfuldt til de hidtil stedfundne „Ødipus"-Forestillinger; i Parket og Loger de særlig Kunstinteresserede, men bagved, paa de billigere Pladser: et Publikum, som sandelig ikke er vant til at komme til Tragedie-Opførelser. Set heroppe fra Højden tog „Ødipus"-Scenerne sig egentlig bedst ud, navnlig de berømte Masse-Optrin, i hvilke Max Reinhardts enestaaende Evne til at tumle med en stor Mængde Statister paa én Gang, at indblæse disse Folk sin myndige Vilje, fejrede en sand Triumf. Det var af gribende Virk-

Max Reinhardt og Scenebillede fra „Kong Ødipus".

ning at se disse Optrin indenfor Arenaens fremmedartede Ramme, der lod Fantasien flyve tilbage til den klassiske Oldtid . . . Teatrets vanlige Rammer var sprængt, og med store, forundrede Øjne følte den vældige Tilskuermængde sig lidt efter lidt fuldstændig betaget af den mesterlig gennemførte Iscenesættelse. Reinhardts dristige Eksperiment var lykkedes over al Forventning. Det klassiske Teater var virkelig for nogle Aftener genopstaaet i en moderne Cirkus-Bygning!

Man vil fra disse Ødipus-Forestillinger navnlig huske to Navne: Paul Wegener som Kongen og Tilla Durieux som Dronning Jokaste. Men forøvrigt medvirkede en Mængde andre af „Deutsches Theater"s og „Kammerspieles" fremragende Kunstnere.

Max Reinhardt siges allerede fra Tysklands to mest kunstinteresserede Byer, München og Leipzig at have faaet Tilbud om at arrangere en Række Ødipus-Opførelser under samme Forhold som i Berlin. Og endvidere er det kommen os for Øre, at Professoren skal have ladet forespørge i København hvorvidt Cirkus-Bygningen kunde lejes for nogle Aftener.

Reinhardts Tragedie-Opførelser i Arenaen er uden Sammenligning Sæsonens mærkeligste Teater-Begivenhed.

V. S.

„Den badende Skønhed".

Miss Lalla Selbini.

Den slanke, yndefulde Amerikanerinde, der er Januar-Programmets star i Cirkus Variété, hører til den Kategori af Artistinder, hvem de store Musichall-Direktører altid har deres Garn ude efter. For nogle Uger siden udførte den smukke lille Miss 3—4 Roller i „Olympia"s store Revue „Vive Paris"! — bl. a. „Le Flirt sur la promenade des Anglais" og „Le petit Savoyard". Her i København viser hun os sit oprindelige „Nummer" med fikse Jonglør-Kunster, Cycling i pikant Bade-Maillot og Parodiering af italiensk Gadesang. Miss Selbini gør stormende Lykke nu som før; men helst vilde hun optræde i en eller anden lille skeetch, hvor hun kunde tale. Thi hendes Ambition er at være Skuespillerinde.

— Her vil Publikum se mig cycle! siger den nydelige unge Artistinde med komisk Fortvivlelse. Jeg hader at cycle, det er saa svært ... men selv om jeg fik Lov at vise mig f. Eks. i et lille Stykke, jeg selv har lavet, „La répétition continue", vilde man maaske ikke forstaa mig.

— Er De født i Fristaterne? spørger jeg Miss Selbini. Baade Deres Ansigt og Deres Navn minder mig nemlig ikke saa lidt om Italien.

— Jeg har noget italiensk Blod i mine Aarer, det er ganske rigtigt. Men jeg er født i Boston, den mest udprægede society-By i Amerika. Begge mine Forældre har været Artister. Papa har nu i England et privat „Gymnasium" til Uddannelse af unge Begyndere i Faget. Jeg er den yngste af Børnene, og, som De maaske véd, eksisterede der en Gang en stor Selbini-Troupe. Men det betaler sig bedre at rejse alene omkring.

— Hvorledes er De tilfreds med at være i København?

— Aa, jeg elsker Deres By — det er sandelig ikke bluff, naar jeg siger det! Jeg finder København saa artistic, saa sympatisk. — —

— Men Vejret —?

— Aa, en Smule Blæst og Kulde kan ikke genere, naar man blot er rask . . . og det er da bedre end f. Eks. Englands evindelige Taage!

— Hvorledes faar De Dagen til at gaa?

— Jeg er en stakkels lille Pige, som maa arbejde strængt, 3—4 Timer prøver og studerer jeg hver Dag. Jeg er ganske vist meget alene, men saa gaar Tiden med Læsning, — Haandarbejde og den Slags kan jeg ikke med. Her i Bristol befinder jeg mig saa vel; jeg har aldrig set et Hotel saa home-like.

— Deres Fremtidsplaner?

— Jeg skal rejse endnu i nogle Aar. Herfra til Hamborgs Hansa-Theater og Wintergarten, og næste Aar skal jeg med i Folies Bergères' Revue. I London har Direktør Edwards villet engagere mig til Pantomimerne i Drury Lane.

En lille engelsk Fox-Terrier kommer springende og logrer op ad sin Herskerinde.

Det russiske Hof-Opera-Ensemble.

— Det er „Fifi“, min uadskillelige Kammerat! forklarer Lalla Selbini. Den har været med mig overalt — fra San Francisco til Spanien! Paa min sidste Rejse over Kanalen paa Vej til London kunde jeg om Morgenen ikke finde „Fifi“ noget Sted. Og ved De hvor den sad? Paa Mr. Roosevelts Knæ! Ekspræsidenten var med samme Skib som jeg. „Det er en meget smuk Fox-Terrier“, sagde han. Jeg fortalte, hvem jeg var. „Ja, jeg har saa sjældent Tid til at gaa i Music-hall“! sagde Mr. Roosewelt. „Saa vil jeg komme og optræde for Dem i White house i Washington“! „Ja, glem det ikke“, smaalo han. „Fifi“ var helt stolt over at have siddet paa en saa berømt Mands Skød.

Badaud.

Fru Dagmar Hansen-Heinemann.

En Passiar med Dagmar Heinemann.

Efter Scala-Premièren 2. Juledag, hvor Fru Dagmar Hansen, gift Heinemann som Programmets great attraction paa ny dokumenterede sit gamle Herredømme over Publikum, var der en Anmelder, som bl. a. kom til at benytte Ordet Pietet i sin Skildring af Tilskuernes Gensynsglæde.

Udtrykket er ikke ueffent i Sammenhæng med Dagmar Hansen. Der er virkelig noget af det, man forstaar ved Pietet over den festlige og hjertelige Modtagelse, som det københavnske Publikum Aar efter Aar bereder sin gamle Yndling, den gullokkede Daks med den faste, plastiske Skikkelse.

Navnet Dagmar Hansen er forlængst trængt igennem i den nationale Bevidsthed. Ingen — selv ikke den elskværdige, unge Grosserer Fritz Heinemann — vil nogensinde faa Held til at lave det om. Københavnerne kan lide Dagmar — en af de faa danske Variétékunstnerinder, som fuldt ud er slaaet an, og hvis ægte jævnt borgerlige københavnske Navn vil gaa over i Byens Historie. Dagmar besidder nemlig Egenskaber, der forsoner og bedaarer selv den, som møder forudindtaget imod hende, med stramme Trækninger om Munden. Det er ikke alene hendes kønne sympatetiske Fremtoning og hendes store Elskværdighed i Foredraget; det er tillige — og maaske ikke mindst — den Hjertensgodhed, der lyser ud af hendes sødmefyldte Smil — en saa velsignet menneskelig Godhed, som alle, der kender Dagmar nøjere, ikke kan blive træt af at berømme.

At Dagmar ogsaa omfatter sit kære København med en inderlig og uslukkelig Kærlighed, behøver man ikke at være længe om at opdage, naar man veksler Ord med den elegante Frue.

— Saa er man da hjemme igen! udbryder Dagmar, med hvem jeg har et lille Interview paa Scalas Scene. Der skal fotograferes. Og Madame er i sit allersmukkeste Kostume.

— Hjemme? siger jeg lidt desorienteret.

— Ja, indskyder Hr. Heinemann, en smokingklædt ung Gentleman af et særdeles kontinentalt Ydre; tænk, min Kone siger hjemme om København. Naar vi rejser fra Leipzig, saa hedder det altid: Nu skal vi hjem. Er det ikke rædsomt?

— Kan De da ikke lide Leipzig? spørger jeg Fruen.

— Ikke rigtig. Jeg har jo mit smukke, dejlige Hjem — De véd, det som „Ekstrabladet“ kalder min tre Værelsers Lejlighed. Der er nu forresten 6, hvis vi endelig skal tale om det. Men maaske har Bladet mént min tre Værelsers Lejlighed her paa Hotel National. Men Leipzig er bygget paa en Sump. Klimaet er ikke rart. Man savner den friske, danske Søluft, Badene . . . ork ja, hvad savner man ikke! Og om Sommeren er der saa fuldt af Myg, at man ikke kan nære sig. Det er meget værre end ude paa Flyvepladsen . . .

— Lever De nu paa Dansk eller paa Tysk?

— Jeg har lempet lidt paa det tyske; saa holder jeg stadig min danske Avis, „Politiken“.

— Ja, bemærker Manden, og hvis den en Morgen ikke kommer, saa er den Dag ødelagt.

— Naarh! siger Dagmar. Saa galt er det nu heller ikke.

— Men De kan ikke undvære Deres aarlige Sviptur til København, vel?

Lalla Selbini.

— Nej, det hverken vil eller kan jeg! lyder Svaret determineret. De véd, at jeg ikke maa optræde andre Steder end her for min Mand. Men den Maaned i Scala giver jeg heller ikke Afkald paa. Maatte jeg ikke komme her, vilde jeg skilles.

— Tror De, at Skilsmissegrunden vilde være gyldig?

— Næppe efter tysk Lov, svarer Hr. Heinemann med skæmtefuld Mine.

— Og De optræder slet ikke andre Steder end her? fortsætter jeg Interviewet.

— Næh! Jeg maa jo ikke . . . skønt jeg egentlig godt vilde. Og det mangler ikke paa Tilbud. Hver Gang, jeg har Première her, er der udenlandske Direktører, fra Hamburg o. s. v. oppe for at se paa mig. Og de vil allesammen saa gerne ha' mig. Men Manden siger Nej.

— Deres Ægteskab er med andre Ord fuldkommen lykkeligt?

— Ja, fuldkommen . . . Men skal vi nu ikke heller tale lidt om mine Kostumer. Er de ikke pragtfulde. De er leverede af det mest tip top moderne franske Firma Poiret. Poiret syr ikke et Kostume. Han komponerer det, digter det. Og mine Sange — er de ikke bedre end nogensinde? Den med Grænsen, hvad?

— Ja, den er lige paa Grænsen!

— Det synes jeg nu ikke. Den er jo netop saa uangribelig korrekt og behændigt gjort.

— Forstaar Deres Mand, hvad De synger?

— Ja, fuldstændigt. Min Mand læser sine danske Forfattere i Originalsproget. Drachmann, J. P. Jacobsen o. s. v. Og han taler jo Sproget flydende.

— Ja, er det ikke det, jeg siger, et fremmed Sprog skal man lære af en Kvinde!

— Aa, Konge! siger Dagmar til Direktør Lorenzen, der er til Stede ved Fotograferingen, vil De ikke tale lidt Engelsk med mig, om Aftenen naar min Mand nu rejser.

— Du hører jo, at du skal lære det af en Kvinde! siger Manden.

— Ha, ha, ha! lér Direktøren.

— Næh, det maa da blive omvendt, indvender Dagmar logisk.

Saa knalder Magniumsbomben.

— Nu han har mig paa sin Plade, nynner Dagmar med et af sine gamle Refræner.

Og saa gaar vi med Direktøren over paa Hotellet og drikker et Glas Champagne.

Niels Th.

Da Redaktør Ivar Hiort paa alle Tider af Døgnet forstyrres og afbrydes i sit Arbejde ved personlige og telefoniske Henvendelser, henledes Opmærksomheden paa, at Redaktøren fremtidig kun vil være at faa i Tale 9—11 og 1—2, og bedes man venligst respektere denne Tid. (Telefon 5790.)

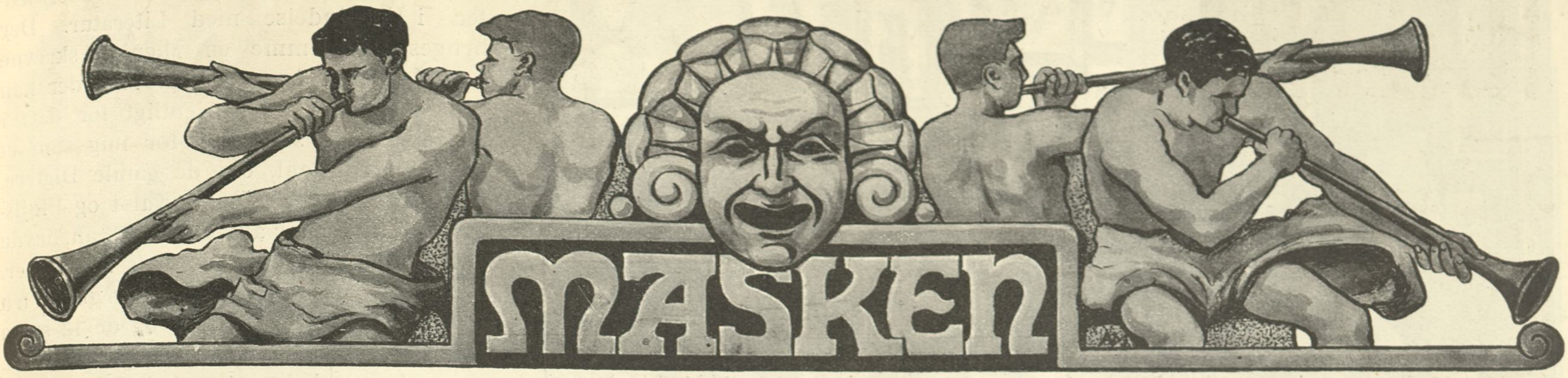

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 22DE JANUAR 1911 | NUMMER 17

Vilhelm Herold.

Det var forleden Aften efter Teatertid; jeg kom over Raadhuspladsen lige ind i Strømmen fra Dagmarteatret, da jeg pludselig mærkede en Arm blive stukket ind under min; det var en gammel Ven, som jeg ikke havde set i mange Aar. Hurtigt kom vi bort fra de mange Mennesker, og da vi var naaet over til Boulevarden, begyndte han at tale, — stødvis og afbrudt, som et Menneske, der er stærkt betaget:

„Hvor det dog var rart, jeg traf Dig, og netop i Aften; det er mig saa svært, at jeg aldrig kan meddele mine Glæder til andre Mennesker, skal jeg sige dig … Der er saa faa, der har Taalmodighed til at høre paa mig, fordi det trætter dem, at jeg ikke kan høre, hvad de siger. Ja, du husker maaske —?

Ja, naturligvis! — Du var saamænd taalmodig nok, naar du forsøgte paa at raabe mig op; nu skal du ikke prøve paa det; — det vilde ikke lykkes Dig.

Men jeg maa nok fortælle dig, hvad jeg har set i Aften? — — Og inden vi skilles skal du love mig, at du selv vil gaa derhen; og du kan jo tilmed høre ham synge,“ — et Øjeblik skiftede Udtrykket i hans Ansigt, men Glæden fik hurtigt Overtaget, da han fortsatte: „Naah, jeg klager ikke; jeg har sét en stor Skuespiller i Aften; — — det har været en Oplevelse, jeg aldrig glemmer. Han var i anden Akt en gammel Mand, forstaar du; — ikke saadan med stive Teaterben og rystende Hænder; — næh, da han kom ind paa Scenen, forekom det mig, at jeg saa ned ad en lang, støvet og solhed Vej; — de var saa trætte, hans bedrøvede Øjne! — Det var da endelig en Skuespiller med det store Perspektiv i sin Fremstilling. Jeg saa ikke blot den endeløse Landevej; men som Akten skred frem, fortalte hans Blik, hans Holdning og det sørgmodige Træk ved Munden mig, hvad han havde lidt i de mange Aar. Se, kære Ven, mig kan Kunsten ikke narre; jeg véd, hvad det er at bære en Byrde fra det ene Aar ind i det næste; mig besejrer man ikke med Teatergraad. Men i Aften mødte jeg den tunge Resignation, som hele mit Liv har gaaet ved min Side, i hans Blik, da han foldede sine Hænder og løftede sine Øjne mod Himlen. — Herregud, hvor det har gjort mit Hjerte godt! Gid jeg kunde sige den Mand den Tak, jeg føler!“ —

Min Ven tav et Øjeblik stille, saa standsede han og fortsatte: „Og saa siger de jo, at han selv stod som Lederen af det hele! Naar du sér det, vil du næsten tvivle derom. Du vil spørge dig selv, hvorfra han fik Tid og Kræfter til at fylde alle de andre med Liv og Glæde i den store Kroscene, naar han samtidig udarbejdede sin egen Rolle. — Jeg skal lige fortælle dig, hvad jeg sad og tænkte paa dernede i Teatret; saa skal du slippe

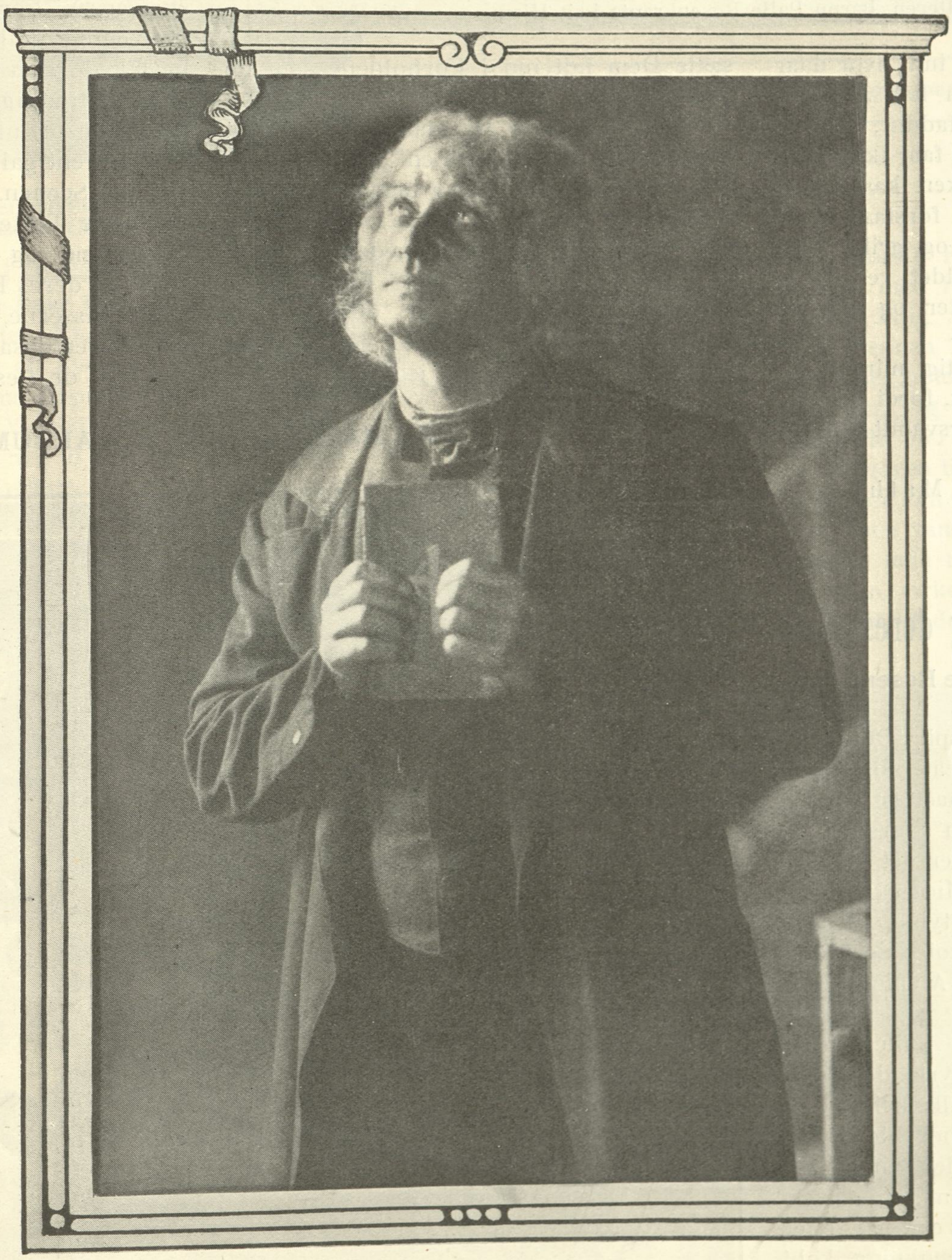

Vilhelm Herold som Mathias Freudhofer, Evangeliemanden.

Fot. Juncker-Jensen

Forfatteren, Baron Palle Rosenkrantz i sit Hjem. Fot. Jul. Folkmann.

fri for mig. Det faldt mig ind, hvor daarligt det passer, naar man har sammenlignet den Mand med Aladdin; han er mere end Aladdin; for han faar ikke alene de Appelsiner, som Lykken kaster ned i hans Turban; næh, han forstaar ogsaa at strække Haanden ud og gribe dem, som ellers vilde være faldet ved Siden af; det har han vist i Vinter, og han fortjener, at det lykkes!" —

Min Ven trykkede hurtigt min Haand og med et stilfærdigt: „Tak, fordi du vilde høre paa mig i Aften!" forsvandt han ind i Boulevardens Mørke.

Mathieu.

Danske Dramatikere og deres Kaar.

Interview med Baron Palle Rosenkrantz.

Med det folkelige Lystspil „Den sjette Sans" har Det ny Teater og Baron Palle Rosenkrantz faaet en Succes. For Teatret er det „Sæsonen"s første Skuespilsucces, for Forfatteren er det allerede Nr. 2, idet hans „Betroede Midler" viste sig at være et decideret Kassestykke for Dagmarteatret, paa hvis Repertoire det stadig holdes efter at være gaaet Abonnementet to Gange rundt.

Saadan en Mand som Palle Rosenkrantz maa da tjene en styrtende Masse Penge! udbryder man uvilkaarligt, Ja, man skulde tro det. Men hør blot, hvad Forfatteren selv siger om den Ting..

Det er Dagen efter Premièren. Direktør Oddgeir Stephensen har efter Førsteopførelsen uden Betænkning købt Stykket til Provinsen for 1250 Kr. Og han har neppe forkøbt sig. Saa er det, jeg en passant siger til Baronen:

— De maa jo blive en ren Krøsus!

— Krøsus! Ja, De er da ikke klogere, lyder Svaret. Næh, maa jeg faa Lov at sætte Dem lidt ind i Forholdene som de virkelig er.

Jeg skrev, som De maaske husker, et Stykke, der hed „I Terminen". Og deri tillod jeg mig at gøre lidt Spøg med den jydske Folkedigter Jeppe Aakjær. Som Svar skrev han et daarligt Smædedigt, naivt og ubehændigt gjort, hvori hans eneste Indvending mod mig var den, at jeg tjente Sedler. Nu har jeg skrevet i en halv Snes Aar. Og jeg kan forsikre Dem, at der er ikke noget, som hedder Sedler i Forbindelse med Literatur. Der bruges herhjemme en Mængde skrevne Sager mellem Aar og Dag. Men der kan ikke betales noget ordentligt for det; i Virkeligheden staar det for mig som et stort Spørgsmaal, om de gamle Digtere, der gik med langt Haar, Kalot og Fløjlsbukser, ikke, naar alt kommer til alt, havde det langt bedre end vor Tids Skribenter. De hed vores. Vores egen Ingemann o. s. v. Baade de 4 store og de 12 smaa Profeter, hvis Navne forlængst er glemt, nævnedes med den største Agtelse. Penge havde de ingen af. Men der var heller ingen, som ventede, at de skulde have det. Og gratis Aftensmad fik de hos Fyrsten af Stollberg-Wernigerode.

Saa snart Folk nu om Dage giver sig af med at skrive, er de afskaaret fra alt, hvad der hedder Privatliv. Ikke fordi der er noget interessant ved de Mennesker, men fordi der er en hel Del andre, hvis Livsstilling det er at skrive om dem, der skriver. Vi Forfattere er indgaaet som en nødvendig Rubrik i Bladene mellem de brækkede Ben og Togtiderne. Der er en uhyre Offentlighed — selv omkring meget beskedne og ubetydelige Skribenter.

Og rent galt bliver det, hvis man skriver for Scenen. Der er mindre Interesse for selve Teaterforestillingen end for Direktørerne og Skuespillerne, deres Økonomi og deres Kautionister, og Forholdene bag Kulisserne. En Del af al denne Interesse bliver ogsaa Teaterforfatterne til Del.

Men de fleste af dem, der sluger alt,

FRA MASKENS AMATØR-ALBUM.

Fhv. kgl. Skuespillerinde Fru Phister, som den 21. Januar fyldte 95 Aar, i sit Hjem.

Sceneinstruktør, Forfatteren Stellan Rye og Baron Palle Rosenkrantz ved det interessante Chatol i „Den sjette Sans“.

DET NY TEATER: DEN SJETTE SANS.

Wilken. Viggo Wiehe. Frk. Roelsgaard. Vald. Lund.

hvad der saadan skrives i Bladene før og efter en Première, kunde have godt af at blive mindet om følgende: En Succes i Berlin, London, Paris og en Succes i København, sér éns ud paa Papiret. Men i Virkeligheden . . . ja, i Virkeligheden er det saadan, at Cyrano de Bergerac betyder 1/4 Mill. Frc. for Forfatteren, et Arbejde af Hall Caine maaske endda 1/2 Mill., medens den københavnske Succes i gunstigste Tilfælde betyder nogle Hundrede Kroner om Ugen til Forfatteren, saalænge Stykket gaar.

Allerede for længe siden anførte man det som Eksempel paa, noget uoverskredet og uopnaaeligt, at Holger Drachmann tjente ca. 20,000 Kr. paa „Der var engang —“. Selv om et Stykke nu gaar længe, saa maa det huskes, at Husene er smaa, Priserne smaa og Procenterne smaa. Man faar alt i alt ikke mere ud af det, end hvad en nogenlunde velsitueret Embedsmand har at leve af! Med Sagførere og Læger, der har Navn, eller fremstaaende Forretningsmænd kan man aldeles ikke søge nogen Sammenligning.

Som Forholdene altsaa ligger, er der kun én Maade, man kan klare sig paa, og det er denne: At blive ved! Det eneste, jeg faktisk kan tillade mig, er at betale en anseelig Husleje for at kunne have Ro og Plads. Jeg er hjemme saa godt som daglig fra Kl. 4. Jeg kan ikke deltage i nogen Slags Selskabelighed, ja, daarligt nok gaa i Teatret; saa optaget er jeg. De Tider er forbi, hvor en Forfatter kunde leve i nogenlunde Fred for Politiet (havde jeg nær sagt), hvis han gav sig sit Talent i Vold og tog Livet paa bedste Beskub. De, der virkelig kender noget til Forholdene, vil vide, at selv vore allermest talentfulde Forfattere risikerer at blive behandlet med den største Hensynsløshed fra Næringsdrivendes og Sagføreres Side, saafremt de ikke arbejder anstrengt for at tjene deres Brød fra Time til Time. Jeg gaar saa vidt som til at sige, at vort første Navn til Tider har ført en frygtelig Tilværelse, fordi han havde vanskeligt ved at tjene til Føden.

Naar mine Kolleger bebrejder mig, at jeg skriver altfor meget, saa svarer jeg: Min største Fornøjelse er at læse eller at tale med fornuftige Mandfolk om fornuftige Ting. Jeg skulde saa inderlig gerne lade Pennen hvile, hvis jeg kunde. Men hvis jeg holdt op, saa kom jeg paa Ladegaarden. Og der er ingen Stollberg-Wernigerode, der vil give mig Aftensmad.

Opgaven bliver da den, at man saa nogenlunde kan være bekendt, hvad man skriver; men vanskeligt nok kan det være, at maatte lade meget ligge, som man føler, at man virkelig kunde gøre, hvis der var Tid til det.

Den sjette Sans: Rasmus Christiansen. Poul Reumert. Fru Kornbeck.

Det kgl. Teater: „Drømmen“.

Neiiendam (Knud Skovby). Ingeborg Larsen (Rigmor Skovby).

Hofman (Jens Westrup). Neiiendam (Knud Skovby).

Tror De ikke, Folk kunde have godt af at høre disse Sandhedens Ord, og at de maaske kunde berigtige en og anden fejlagtig Forestilling hos Publikum?

N. Th.

Forrige Uge.

Det kgl. Teater. — Drømmen, Skuespil i 3 Akter af Henri Nathansen. „Drømmen“ handler blandt andet om en stor Maler og hans Kunst. Dette er i og for sig kedeligt nok, al den Stund Publikum jo ikke selv kan faa Lejlighed til at bedømme denne saa meget omtalte Kunst. Medens Skuespillets Personer ivrigt studerer de forskellige Lærreder og drøfter deres Værdi, faar Tilskuerne uvilkaarlig den Fornemmelse, at da de ikke kan være med der, er det hele noget, der slet ikke kommer dem ved. Denne Maler har solgt sin Sjæl til Satan, d. v. s. han har sat sit Maal i Guld og Ære og glemt sin Kunst. Om det Emne kunde der naturligvis godt skrives et Skuespil, om end Behandlingen i Bogform maatte ligge nærmere. Men den Maade, Henri Nathansen dokumenterer paa, er ikke overbevisende. Som Bevis paa Forræderi mod Kunsten, anføres det, at Professor Skovby maler en idiotisk, gammel Kammerherre i fuld Uniform og med Storkors, hvorimod samme Professor, da Kunstens Genius atter vinker ham, nødvendigvis maa male en smuk, ung Dame, som første Gang besøger ham, splitternøgen. Som om ikke et Portræt af en idiotisk Kammerherre kunde være fortræffelig Kunst, og et Billede af en nøgen Kvinde den sletteste Rutine? Hr. Nathansen docerer videre, at den sande Kunstner er kun han, der bor paa Kvisten, har Huller i Støvlerne og kun børster Negle og skifter Flip, naar han bliver forelsket, og endelig — hvad der er det vigtigste — aldrig sælger et eneste Billede, men lever af at laane sig frem. Endvidere paastaar Forfatteren, (i en Scene, der savner Finhed og Smag) at samtlige Professorer i Akademiet kun er Idioter og uhæderlige Levebrødsmænd. Som man vil se, skyder denne Bevisførelse langt over Maalet. Det er jo kun gamle, fattige Dogmer, som intet har med Livets brogede Mangfoldighed at gøre. Shakespeare og Henrik Ibsen døde jo f. Eks. som rige Spidsborgere og havde dog alligevel aldrig svigtet deres Kunst.

Senere hen handler Stykket om den halvgamle Malers Forelskelse i sin unge Model og Elev og tilsidst om Alderdommens erotiske Afmagt og om Kunstnerens Forhold til Hjem og Barn. Det ender med, at den store Maler, hvis Storhed vi jo desværre ikke kan bedømme, men hvis Lidenhed som Menneske er hartad overvældende, i meget grove Ord bebrejder sin Kone, at hun har elsket ham og gjort Hjemmet hyggeligt og godt for ham, ja, endogsaa at hun er bleven ældre og har faaet graa Haar! Nu er

Casino: Fa'er Mathias. Edith Buemann. Henry Seemann. Soph. Neumann. Dagny Schyberg. Vald. Kolling.

Scenebillede fra „Kongens hjerte“ III Akt, i „Hjertesmedjen“, hvor Kongens hjerte findes.

det ikke mere ham selv, der har forraadt Kunsten for Gods og Guld. Nu er det hans Hustrus Ømhed, hans hyggelige Hjem og hans Barns Kærlighed, der har ødelagt Kunsten og Livet for ham. Paa dette Tidspunkt er man inderlig led og ked af denne højst usympatetiske Herre, og har alle som een taget afgjort Parti for Hustruen, som Forfatteren har skildret nænsomt og fint.

Dette Stykke, der iøvrigt er fyldt af litterære Reminiscenser og har mere Pen og Blæk i sig end Kød og Blod, behagede øjensynlig ikke Premièrepublikummet, der ellers var mødt med den redeligste og bedste Villie af Verden.

Iscenesættelsen var ganske fortræffelig, navnlig den udvendige Del af denne. Lysvirkningerne i sidste Akt var f. Eks. ypperlige og symboliserede næsten de Samtaler, der førtes om Hjemmets Hygge og Alderdommens Skygge.

Af de Spillende var det egentlig kun Hr. Lars Knudsen, der præsterede noget bemærkelsesværdigt. Hr. Neiiendam havde en fortræffelig Maske, men satte Tempoet saa heftigt og hidsigt an, at hans Teknik ikke kunde følge med. Ordene blev ofte til en rivende Strøm, hvori deres Indhold druknede. Fru Blad og Frøken Houlberg saa meget nydelige ud, men hvor de dog talte utydeligt! Der er i det hele taget god Anledning til at raabe et kraftigt „Varsko“ overfor den Maade, paa hvilken der ofte tales paa Det kgl. Teater. Naar undtages den ældre Skoles Repræsentanter, saasom Mantzius, Jerndorff, Olaf Poulsen o.s.v., saa er vi nu snart saa vidt, at det kun er omtrent hvert 10de Ord, Tilskuerne kan høre. Er det Mangel paa Skole? Eller er det Iscenesætterens Fejl? Jeg ved det ikke. Jeg ved kun, at det er en for Teatrets Trivsel skæbnesvanger Fejl, som absolut maa rettes, og det straks.

„Drømmen“ maa desværre skrives op blandt de tabte Slag, men Henri Nathansen kan taale det og vinder nok snart et nyt paa den samme Scene.

Casino. — „Far Mathias“ (Der fidele Bauer). Folkeoperette i 3 Akter af Victor Leon, oversat af Anthon Melbye. Musikken af Leo Fall.

Man har længe kendt Betegnelserne „Folkekomedie“ og „Folkeskuespil“. Saa fandt Palle Rosenkrantz paa Betegnelsen „Folkelystspil“ (Den sjette Sans), og nu har vi Navnet „Folkeoperette“. Meningen er sandsynligvis, at vedkommende Arbejde er noget for det brede Publikum, for „Folket“, „noget, som Folk vil se“.

I saa Tilfælde slaar Betegnelsen „Folkeoperette“ vist godt til denne Gang, for „Far Mathias“ er ganske sikkert noget, Folk gerne vil se. Den ny Direktør synes at være noget af en Aladdin, siden en saadan moden Appelsin falder ned i hans Turban straks ved hans Tiltrædelse. Thi som det maaske vil erindres, er dette Stykke jo valgt og indstuderet under Sophus Neumanns midlertidige Direktion og iscenesat af Chr. Zangenberg. Teksten er en hyggelig gammeldags Folkekomedie, der tilpas rørende fortæller om den gamle Bonde „Far Mathias“, som sparer og spinker og nægter sig det nødtørftigste blot for at holde sin Søn til Studeringerne. Sønnen bliver en fin og fornem Læge, ja, endogsaa Universitets-Professor, gifter sig ind i en hyper-fornem Familie, og gamle Far Mathias faar til Tak for alle sine Ofre kun den Sorg, at Sønnen halvvejs skammer sig for ham, og at han selv maa indse, at nu hører han ikke mere hjemme der, hvor hans Søn færdes. Denne Historie er fortalt i mange livlige Billeder, og med mange, muntre Biomstændigheder. De to første Akter foregaar i den lille Bjergby; de er stemningsfulde og friske og virker behagelig fremmedartede ovenpaa al den Boudoir-Operette, hvis Patchuli-Parfume Publikum nu synes at være træt af. Sidste Akt foregaar i den unge Professors pragtfulde Hjem, hvor Far Mathias og hans Datters og en tredie Bondes Ankomst volder stort Postyr og giver Anledning til megen Lystighed, indtil Lystigheden til Slut med megen Snedighed drives over i det rørende, saa at Publikum hensættes i den Tilstand, som det elsker over alle andre, den at lé og græde paa samme Tid.

Musikken er ørefaldende, baade køn og munter, og virker navnlig fornøjelig ved sine mange Reminiscenser fra Folkemelodier og Bondedanse.

„Far Mathias“ gaar over Scenen med megen Liv og Lyst. Sophus Neumann, der i Titelrollen minder om et Billede af Exner, har her en af de Roller, der klæder ham allerbedst, én i Smag med Grøn i „Grøns Fødselsdag“ eller Mørup i „Min egen Dreng“, snart pudsig, snart rørende, men altid uimodstaaelig elskværdig. Hele København vil ganske sikkert se sin gamle Yndling i denne, for ham højst klædelige, Glansrolle. Ved Siden af ham staar værdigt Valdemar Kolling, bred og sikker og morsom som Landsbyens Matador. Kolling er som den legemliggjorte, gode Folkekomedie, klar og ligetil og uden alle Omsvøb. Og som den tredie i Bondetrekløveret, der tager Publikum med Storm, staar Fru Edith Buemann, naiv og kejtet og sød som den fine Professors bondske Søster. Hr. Seemann saa udmærket ud og sang nydeligt, og Fru Schyberg, der desværre havde ødelagt sin Skønhed med en af de frygtelige Tøndebaandskjoler og en mægtig Høstakfrisure, spillede overordentlig sympatisk og kønt, navnlig i Slutningsscenen.

Hr. Zangenberg havde skabt nogle meget stemningsfulde og morsomme Landsbyinteriører i de to første Akter, og havde udstyret tredje Akt med en Rigdom af pudsige Paahit, Hr. Melbye havde som sædvanlig turneret sine Viser fikst, navnlig Visen om „lille Hansemand“ bliver sikkert populær.

Orkester, Solister og Kor fungerede præcist og sikkert under Hr. Hemmes faste Ledelse.

Alt i alt en overordentlig fornøjelig Aften, der uden Tvivl vil give Direktør Holger Rasmussen god Tid til Indstuderingen af den næste Succes.

Edgard Høyer.

Norsk teater.

Kristiania i Januar.

Tre unge damer har git norsk teater omkring aarsskiftet dets liv og karakter. Tre norske chariter, kunde de kaldes, repræsenterende skuespillet, operaen og operetten. Og de har ført en vaarlig stemning af fest og haab med sig, publikum har hurra'et og kritiken strøet roser for deres fødder.

I en eventyrkomedie paa Nationalteatret, „Kongens hjerte“ af Fru Barbra Ring, traadte frøken Gerd Egede Nis-

Scenebillede fra „Kongens hjerte", sidste Akt.
Ingolf Schanche (Kongen). Gerd Egede Nissen (Dronningen).

s e n for første gang frem. Hendes slegt er kunstnere og socialister, faderen postmester i Finmarkens eventyrland og socialistisk stortingsmand, hun er 15 aar af alder, blond, lys af stemme og sind, og gik lige fra sin pigeskole ind paa Nationalteatret og forlangte at faa noget at spille. Og straks fik hun det. Hun behøvede ikke at lære nogen ting, og da hun debuterede, stod gamle, forvitrede og forbitrede kritikere ret op nede i parkettet, med taarer i øinene smilende over hele ansigtet, og klappede som streifede af vanvid.

Hvad var der hændt?

Det var kun den gamle historie om det lille barn, hvis blaa blik og buttede varme haand og hele pludrende, nærgaaende geni smelter den gamle menneskehaders hjerte og faar hans gamle trætte træben til at blomstre.

Hendes Spil var som et barns leg, uden fjerneste mindelse om teater eller nogen kunst eller skole overhovedet, lutter inspiration, i et og alt suverænt illuderende. Hendes hjem det var denne legeplads teatret, disse skraa brædder, hendes hele natur at lege, at spille, hun var fri og fro som fuglen. Med legeme og sjæl, i liv og død og alle trængsler var hun og havde hun aldrig været andet end den lille eventyrets fersol, som med tilbundne øine gik ud i den store vide verden for at lede efter den unge, slemme konges hjerte, som han havde mistet.

Der blev slaaet et kryds i norsk teaters almanak, den dag, hun debuterede, thi det føltes virkelig, som om aftenen bar en fri og lys vaar ind over norsk scene. Og i klangen af hendes spil laa der toner, som lovede, at her kom en ny Hilde til gamle Bygmester Solness, en ny Hedevig til Vildanden.

— — Skiftende med „Kongens hjerte" har Nationalteatret spillet Thomas' opera „Mignon", en skjøn ramme af melodier om fru K a j a E i d e s samtidig indtagende og energiske lille gestalt. Hun er skuespiller Egil Eides hustru, et af den norske musikverdens yngste, men allerede klangfuldeste navne. Efter lovende prøver i mindre roller og efter langvarig arbeide i London hos von zur Mühlen vendte hun hjem til „Mignon", sang og seirede, og

Gerd Egede Nissen.

blev straks en hovedhjørnesten for den norske operas luftslot. Hun var den rigtige og naturlige „Mignon", som man saa sjelden ser, den gutteagtige ungpige, det forskræmte barn, som saa underbart folder sig ud til elskende kvinde; og hendes stemme har baade ynde og pragt.

— Og i Lehars „Zigeunerelskov" paa Fahlstrøms teater, hvor kgl. operasanger Jørn-Nielsen som Jonel vandt sterk sympati og rigt bifald, havde frøken J a n n e M o n r a d sin debut. Det publikum, hvis forkælede yndling fru Cally Monrad i lange tider har været, mødte søsterens fremtræden med forventninger i forhold dertil. Og hun vandt sig straks sin plads i dets bevidsthed og gunst ved den lidt døsige, drømmende kvindelighed i hendes væsen og spil, en stemme, fuld af vellyd, og en gennemmusikalsk sang, — en særpræget apparition, som gav løfter udover det her almindelige.

— — Saadan er det norske teater ved aarsskiftet stemt til haab og gratulation.

Og hvorfor skulde der vel ikke engang kunne komme et aar, som indfriede haabene?

C h r. G i e r l ø f f.

Skuespilleren og hans Kunst.

Johannes Poulsen.

Vi synes, det vil være af ganske særlig Interesse at høre, hvordan en ung og betydelig Skuespiller, der er opvokset i et højt kultiveret Skuespillerhjem, selv tidligt kom til Scenen og dèr hurtigt fandt sig selv, sine Midler og Vejen, der, om alt gaar vel, vil føre ham frem blandt Skuespilkunstens største Navne, hvordan han opfatter sin Kunsts Væsen og betragter Spørgsmaalene om Skuespillerens personlige Forhold til sin Kunst.

Hr. Johannes Poulsen, der beredvilligt besvarer vore Spørgsmaal, fremhæver straks det vanskelige ved at generalisere og opstille Normer for disse Kunstens intime Forhold.

Det er let nok, siger han, at opstille Regler for Elever — men for Genierne, og det er dog kun dem, der har den virkelige Interesse og Betydning gennem Tiderne, gives der jo ingen Love — her er alt særpræget og individuelt.

De, der kan hævde, at Skuespilkunst kun er

Scenebillede fra „Mignon“ 1. Akt.

Vera Foss. Harald Sohlberg. Carl Struve. Halfdan Rohde. Kaja Eide.

en genskabende, reproducerende Kunst, véd ikke, hvad de taler om.

Giv samme Rolle til 4 betydelige Skuespillere, og de vil faa at sé 4 vidt forskellige Fremstillinger, hvis Forskelligartethed vil forbavse Forfatteren selv; hans Værk har paa en vis Maade kun været et Stof for dem, en Anledning til at skabe selv og give af deres egen kunstneriske Sjæl.

Naar De spørger mig om, hvorvidt en Skuespiller under Udførelsen af sin Kunst „gennemlever“ sin Rolle eller fremstiller Karakteren ved Teknik og i fuldt bevidst Viden om sine Virkemidler, maa jeg svare, at Sandheden vistnok ligger midt imellem.

At Skuespilleren ganske skulde gaa op i og leve i de Følelser og Stemninger, han skal give Udtryk, umuliggøres alene af de mange Fordringer, som Scenens hele praktiske Apparat stiller til ham. Han skal — som i den kendte Anekdote — kunne paa én Gang diktere 4 Breve og underholde sig med en fremmed Gesandt:

Han skal tage Hensyn til Publikum — hvad netop det Publikum og dets Afstand kan taale — sine Medspillendes Placeringer, Stillinger og deres Spil, Lamperækkens Grænse, Suffløren, sine egne Stillinger — og sine Fejl. Men samtidig skal han kunne lægge hele sin Sjæl og Villie i sin Kunst.

Jeg tror, at Skuespillerens særlige Evner i dette Forhold beror paa, at han lynsnart kan omstille sin Hjerne, hastigt, som Skuddene fra Maskinskyts, som Eksplosionerne i en Motor kan kaste sig ind i Stemningen og i næste Nu lysvaagen være sin egen Regissør.

Formodentlig gaar det saaledes til, at Rollen stadig lever i hans Underbevidsthed, og at han vilkaarligt kan lade dens Stemning brede sig over hele sin Bevidsthed, eller anvende Overbevidstheden til lynsnare praktiske Ræsonnementer, naar det er nødvendigt.

At Skuespillerens Kunst — stadig forudsat Evnen til Menneskefremstilling overhovedet — beror paa Evnen til Øjeblikkets Betagelse, giver sig jo ogsaa tilkende i det Faktum, at f. Eks. de kolde og køligt-kloge Englændere og Amerikanerne er slette Skuespillere, medens Italienere, Franskmænd, Danskere, navnlig Københavnere, og Bergenserne er Skuespillerfolk.

Den virkelige Skuespiller har et følelsesfuldt og meget bevægeligt Sind, men han har ogsaa et sikkert kunstnerisk Herredømme over sig selv.

Axel Juel.

Fru Kaja Eide som Mignon.

Teaterkonfekt.

Til at fremstille Shakespeares Romeo eller Mozarts Don Juan kan man bedre bruge en genial Grimrian end en dum Adonis. Man kan nemlig sminke sit Ansigt men ikke sin Aand.

Fru Anna Bloch.

Der mange Former for den Angst, man kalder Lampefeber — og jeg kender dem alle, og de bereder mig alle Kvaler, som jeg ikke kan ræsonnere mig fra.

Kilden til al Lampefeber er naturligvis Ængstelsen for, at Ens Intentioner ikke vil lykkes, saa at det vil gaa En galt, og man maa komme til at svigte den Kunst, man elsker. Men selvom man føler sig sikker paa at kunne udføre det, man skal og vil, har „Lampefeberen“ talløse Veje, ad hvilke den sniger sig over En. Undertiden kan den komme som en Angst for, at Angsten skal komme og tage Magten fra En, og den kan stige til en saadan Spænding, at man føler, at alt Blodet gaar fra Hjernen.

Første Gang, altsaa Premièreaftenen, er Anspændelsen naturligvis højest. Jeg tror næsten, man kan sammenligne denne angstfulde Forventning med det at skulle føde et Barn: nu, nu skal det fødes — — men ligesom dèr er der den forunderlige Glæde og Lettelse bagefter.

De kan tro, det er underligt, at gaa deroppe bag Scenen, angst og fortvivlet og saa høre denne Summen af fjern og dæmpet Léen og Snakken nede fra Tilskuerpladsen, fra alle de glade Mennesker, man skal berede Glæde; det føles som en mærkelig Kontrast.

Sans peur.

Ugens Maske

viser os i Dag et vellignende Billede af den unge Frk. Ingrid Smit, afdøde Politiinspektør „Stop nu lidt“-Smit's Datter, der i disse Dage har debuteret paa Folketeatret som Maren i „Karen, Maren og Mette“ og vist, at hun er i Besiddelse af et lille dramatisk Talent, som sikkert vil vokse og blive til Fryd baade for hende selv og Publikum.

Frederiksberg Teater.

„Nytaarsnat 1911“.

Det er os en Fornøjelse at konstatere, at Frederiksberg Teaters Nytaars-Revue er bleven en stor og solid Succes. Hvem kunde vel vente andet af to saa gode Københavnere og vittige Hoveder som Fr. Ricard og Carl

De 9 Pierretter.

Arctander! Det viser sig, at Blæksprutten, Platmenagen og alle de andre Jule-Revuer for ikke at tale om Aarets mange Kabaretter ikke har opbrugt alt Stoffet; der er blevet saa meget tilbage, at Nytaars-Revuens Forfattere i to fulde Timer kan holde os i Aande med et ustanseligt Bombardement af kvikt turnerede Brandere og fortræffelige Viser. Man bliver i godt Humør straks ved den første Replik: „Hør Karen og Maren er I ikke snart mætte“? Saa følger Jutta Lunds med bredt og drastisk Humør gengivne Vise om „Den farlige Alder“ og Carl Alstrups vittige Sange „Bollemælk og Mælkegrød“, „Svup i den gamle Forretning“, „Der er meget, der sér anderledes ud, naar man sér det ovenfra“, og „Ude og Hjemme“. Og imens fyger det En om Ørene med alt det lettere Revue-Galimatias, som naar Alstrup f. Eks. siger: „Fru Nansen gjorde sig nok ikke som Lady Frederick; nej, la' De Frederik optræde som Fru Nansen, det skal nok trække“!

Revuen staar og falder overhovedet med Alstrup. Vist ingensinde før har den populære Kunstner haft saa mægtigt et Tag i Publikum. Hans Pudsighed er uden Grænse. Han parodierer Herold, Frederik Jensen og selveste Olaf, saa man vrider sig af Latter. Og saa er hans Komik tilmed bleven langt mere diskret end i fordums Tider. Alstrup er alle glade Københavneres bedste Fortolker, selve Inkarnationen af Københavner-Humøret. Han kan næppe aabne Munden, før Teatret genlyder af Jubel!

Vi har allerede nævnet Jutta Lund, der som altid med Honnør stod ved Alstrups Side og trak sin Del af Læsset. Der er endvidere Anledning til at komplimentere Hr. Wald. Hansen, der paa særdeles fornøjelig Vis kopierer en kendt københavnsk Teaterdirektør. Fru Jacoba Jessen er en morsom, forpjusket og rapmundet Enepige, og den nydelige Amelie Kirkegaard en indtagende Fantasus.

Revuen er sat op med stor Sans for det effektfulde, og Teatrets Damekor — det fikseste, nogen københavnsk Scene i Øjeblikket ejer — afgiver en sand Fryd for Øjet i vekslende Forklædninger, bl. a. som dansende Pierretter og som Aarets 12 Maaneder.

Til Lykke, Emil Wulff, og „Glædeligt Nyt Haar“!

Henry Clay.

Edith.

Skønt det nu snart er to Aar siden, at den farende Svend, træt og modig lagde sig til Hvile oppe i den hvide Klit ved Skagens Gren, spøger han stadig imellem os.

Den Udødelighed, som han bevidst tilstræbte, synes foreløbig at være paa gode Veje til at realiseres. Snart er det en Artikel i et udenlandsk Blad, snart en Roman af en af hans Koner og nu sidst en Voksgruppe i en Forstadskro, der bringer hans Navn paa alles Læber og ind i alles Tanker, saa at hans Bøger uvilkaarligt tages ud af Reolen og paany gennemlæses.

Saaledes var det jo netop, at han ønskede det. Og det vilde heller ikke være ham ukært at se sit Navn nævnt i Forbindelse med den Kvinde, der var hans Muse, hende, som han selv fra Parkettet i Det kgl. Teater efter Opførelsen af „Vølund Smed“ betegnede som den store noble Kvinde, der havde inspireret ham.

Saa helt ringe kan hun vel ikke være, den lille beskedne „The-Hus-Pige“, der atter gav Sangeren hans Stemme igen, da han syntes at sejle i Dødvande.

Det er en anselig Produktion — og deriblandt det bedste, han digtede — der blev til i de 12 Aar, han arbejdede under hendes Inspiration, lige fra „Ved Bosporus“ til „Den hellige Ild“.

Og det allersidste Digt, der foreligger fra Drachmanns Haand, skyldes paa en vis Maade ogsaa Ediths Inspiration.

Herom fortæller en Ven af Drachmann følgende:

En Aften i Foraaret 1907 umiddelbart før

Edith.
Holger Drachmanns Muse.

hans sidste Sygdom kom Drachmann hjem til mig. Han var trist og bitter, som saa ofte paa det Tidspunkt, og saa havde han tilmed paa Gaden mødt en Redaktør, der havde bedt ham om et Majdigt, men han havde maattet sige Nej, da han følte sig ganske ude af Stand til at producere. Lidt efter sad han i min største Lænestol i den store Stue, som han elskede, fordi der var højt til Loftet og vidt til Væggen og smukt afstemte varme Farver.

Han og Stuen klædte hinanden.

Han fik sin røde Fez paa Hovedet, den lille Pibe i Munden og foran sig det svære slebne Krystalglas med den gode gamle Rhinskvin, og lidt efter var vi i en hyggelig Passiar med hinanden.

Jeg ved ikke, hvorledes det gik til, men i Samtalens Løb kom jeg til at berøre et Møde, jeg som ung havde haft med Edith, og dermed var vi inde paa det for Drachmann uudtømmelige Edith-Emne.

Det var langt over Midnat, da Drachmann pludselig med et Sæt rejste sig i sin fulde Højde, pressede begge de udspilede Hænder ind mod det brede Bryst og udbrød med en forpint Stemmeklang:

„Det Emne burde Du ikke have berørt, nu faar jeg atter en søvnløs Nat, og jeg trænger saa haardt til Søvn. Men,“ føjede han pludselig til med en munter Klang, „maaske kan jeg saa skrive, og i min Alder maa man benytte de faa beaandede Øjeblikke, der er tilbage.“

Da Redaktøren tidlig næste Morgen kom op til Digteren, sad denne i en næsten uigennemsigtig Tobaksrøg med den røde Fez paa Hovedet, et Sjal over Skuldrene og skrev paa det sidste Vers i et langt Digt.

Det blev Holger Drachmanns sidste Digt.

Saalænge der eksisterer dansk Sprog og vel sagtens endnu længere vil Drachmann-Mythen bestaa, og i Drachmann vil den lille blonde Københavnerinde, The-Hus-Pigen fra Forstaden alle Dage komme til at spille en fremtrædende Rolle.

Det Billede, der staar over disse Linjer, er iøvrigt taget af Edith umiddelbart efter at „Forskrevet“ — havde set Dagens Lys, og hun med et Slag var bleven berømt

Københavner.

Københavns a capella Kor,

som Tirsdag den 24. ds. giver en Koncert i Odd-Fellow-Palæets mindre Sal, er en endnu ung Forening, som mellem Byens Musikforeninger udfylder et længe følt Savn. Foreningens Formaal er nemlig at udbrede Kendskab til a capella-Sang samt fortrinsvis at fremføre nye danske Kompositioner, modsat Cæciliaforeningen, som hovedsageligt helliger sig gammel-italiensk og anden klassisk Musik.

Foreningens Leder er Hr. Assistent Frits Johansen, og dens dygtige Dirigent Hr. Organist Chr. Jørgensen.

Ved den forestaaende Koncert opfører den en Del ikke tidligere opførte Kompositioner af saa gode Navne som Fini Henriques, Camillo Carlsen, Alfred Tofft og Ludolf Nielsen — og Hovedparten direkte efter Komponisternes Manuskript. Desuden har kgl. Operasangerinde Frk. Rosa Hjorth, Violinisten Hr. Max Schlüter og Pianisten Hr. Axel Schnohr tilsagt deres værdifulde Assistance. Saa Foreningens Medlemmer samt andre Tilhørere kan sikkert glæde sig til en nydelsesrig Aften.

„Nytaarsnat 1911“.
Carl Alstrup. Amelie Kierkegaard.

Da Redaktør Ivar Hiort paa alle Tider af Døgnet forstyrres og afbrydes i sit Arbejde ved personlige og telefoniske Henvendelser, henledes Opmærksomheden paa, at Redaktøren fremtidig kun vil være at faa i Tale 9—11 og 1—2, og bedes man venligst respektere denne Tid. (Telefon 5790.)

MASKEN

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 29DE JANUAR 1911 | NUMMER 18

Johan Bojer.

Det var her i København, jeg første Gang traf Johan Bojer. Vi var dengang meget unge, først i Tyverne. Men medens jeg dengang førte et forholdsvis formasteligt Liv med Vennelag og Berninakvelder og Besøg paa Variétéer og sene Bøf'er paa Datidens Natkafé, Rydbergs Kælder — sad Johan Bojer, bevæbnet med store Briller, paa sit Kammer og læste og studerede. Han havde ikke, som vi andre, gaaet glat gennem en eller anden Skole og tat en letkøbt Eksamen. Nej, allerede som meget ung havde han maattet staa paa egne Ben, og han havde maattet fægte sig frem som bedst. Men nu var Kundskabstørsten vaagnet for Alvor, og jeg skal tro, han kunde sin Historie og sine Sagaer bedre, end mangen Student.

Han sad altsaa og læste. Nu og da traf vi sammen, og han snakked ikke letsindigen, som andre unge Gøge, nej, ufravigelig gjorde han rede for et eller andet Emne. Om de nyeste Foreteelser i vort politiske Liv, om de sidste Stortingsvalg og hvorhen de stilede, eller maaske om noget i vor gamle Kongehistorie, som havde overrasket ham. Og alt dette udreded han methodisk, og han forklared det indgaaende. Jeg tænkte nu og da: „Han ræsonnerer og forklarer godt nok; men mon han kan frembringe noget selvstændigt?“ — Og jeg mindedes med blandede Følelser den eneste Bog, jeg havde læst af ham: Dramaet Gravholmen, der sandt at sige var lidet originalt og særlig stærkt paavirket af Ibsen. Men saa kom et Aar Bojers store Bog „Et Folketog“. Og her sprang han pludselig frem som en betydelig Kunstner. Som en moderne Forfatter i dette Ords egentligste Forstand. Her var i Sandhed Emnet tilstede, og Emnet leved og sprat, ja det var af vældig Interesse rent ud sagt, og det leved ikke bare idag, nej der var saameget karakteristisk der fra Norges politiske Sturm- und Drangperiode.

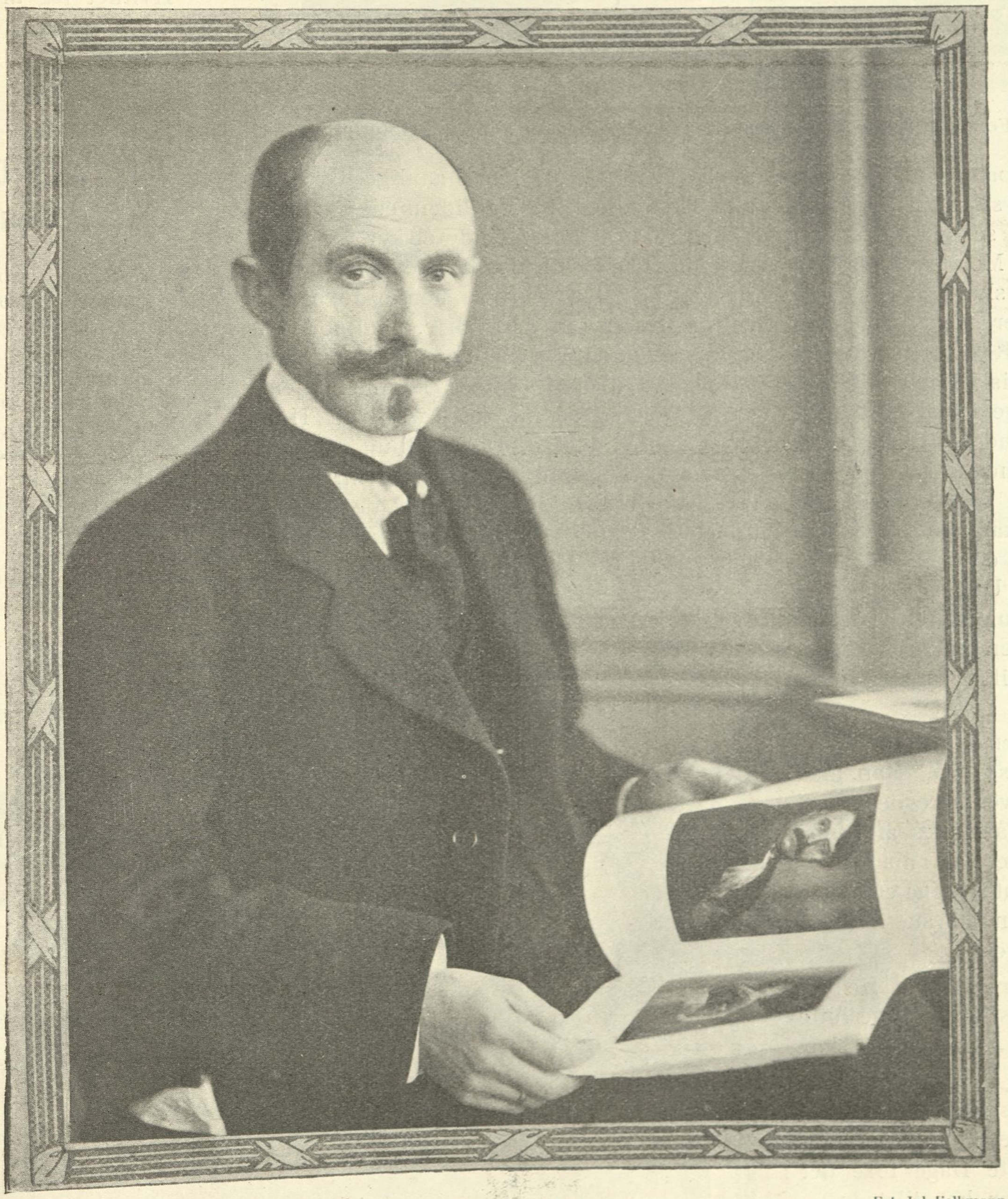

Johan Bojer. Fot Jul. Folkmann.

Og et stort Alvor laa til Grund for den bra Fortælling. Et manende Ord om Begejstringens Fare, om de letkøbte Hurra-Ords Hulhed, om den ligeglade Fædrelands- og Frihedsrus, der, naar den ikke har Omtanke og Ansvarsfølelse med ombord, styrer lukt udover Fossestupet.

Et Folketog er et alvorligt og betydeligt Værk; men uden Tvil naar Johan Bojers Talent højest i den Roman, der udkom nogle Aar senere: Troens Magt. Denne Bog har gjort megen Lykke i Norge og, saavidt jeg ved, ogsaa i Danmark. Men hvad jeg finder betegnende for Bogens Væsen, er, at den i Frankrig gjorde størst Lykke. Ikke at undres over. Her har Franskmændene faaet en Bog fra Norden uden Nordens Taage. Troens Magt er klart og kyndigt opbygget og gennemført med Energi og Vilje. Og den har sit Point saa godt som nogen Bog af Maupassant eller Anatole France. Den forvirrer ikke ved nogen Narkose, den suggererer ikke ved mystisk og overmægtig Følelse; men den tvinger en ubønhørlig frem ved de klare Tanker, der griber ind i hinanden som et Maskineri's Tandhjul.

Fra Maskens Amatør-Album.

Rita Sacchetto og Forlagsdirektør Einar Jespersen ved Tebordet i Palads-Hotellet.

Den fortæller Historien om Troens Magt . . . jeg havde Lyst til at sige Løgnens Magt, thi det er selve Løgnen, der her æder sig ind hos et Menneske, tar Magten fra ham, saa han sluttelig selv tror den Løgn, han fortæller. Og Løgnen her har ingen besnærende Røst. Ingen Sirenerøst. Det er en prosaisk Løgn: En velhavende Bonde er bange for at miste 2000 Kroner og blive Genstand for sin myndige Kones Haan. Derfor smelder han ud med den forbandede Løgn, at en Mand, for hvem han faktisk har kautioneret, vistnok har skrevet hans Navn efter. Først rører denne Løgn ham med Ubehag; men lidt efter lidt tar den ham fuldt og helt, og Bogen ender med, at Bonden takker Vorherre for, at han Gudskelov ikke er slig Løgnhals som Wangen.

Det nytter ikke at gengive Indholdet af den Bog. Man maa læse den. Man maa lade de klare Ord, de vel beregnede Ord virke. Man maa selv paavirkes af denne Tro's Magt. Jeg havde nær sagt: man ender med — som Bonden — at tro paa en Løgn. Det, tænker jeg, er den største Kompliment, jeg kan give Bogen.

Disse to store Bøger: Et Folketog og Troens Magt synes mig at indeslutte det ypperste af, hvad Johan Bojer har skrevet.

Hans sidste Bog „Kærlighedens Øjne", er som bekendt et Skuespil, og Dagmarteatret vil i de nærmeste Dage føre det frem. Idéen, Emnet, er her tilstede — som det er overalt hos Bojer. Det kan her kortelig antydes: en ung smuk Pige, Datter af en Værkejer i Nordland, mister ved en Ildebrand sin Skønhed, ja mere: hun bliver vanziret og vil være det al sin Tid. Og hun, som før var god mod alle, bliver nu bitter og ond. Alt i Livet bliver hende modbydeligt. Hun har haanlige Ord til alt. Til Godhed, til Medlidenhed, til Kærlighed. Men denne Kvinde elsker, og Tanken paa, hvad hendes Elskede nu vilde sige og føle, om han saa hende, forbitrer endog Mindet om den korte, skønne Tid, de var sammen. Da hænder noget: Hendes Elskede, den unge Officer, kommer hjem fra Krigen, ogsaa mærket for Livet. Han er bleven blindet af et Sabelhug. Og nu opstaar et sælsomt Forhold mellem de to forulykkede. De taler sammen, de synker tilbage i Mindet. Ingen af dem tror, at den anden nu vil holde fast. Indtil den store Glæde opstaar hos dem begge: Jo, hun elsker mig endnu, trods min Ulykke! — Og: Tænk, han elsker mig endnu; thi han kan ikke se min Vanzirethed . . . Ja, en Stund søger hun Skjul, hun tør ikke rigtig krybe frem —

Indtil hun fortæller ham Sandheden, bange, sky . . . og han svarer glad og rolig, at han længe har vidst alt. Og en stor Lykke aabner sig for dem begge . . .

Der er lagt meget Arbejde i dette Værk, og Dramaet synes mig i og for sig beundringsværdigt. Men, ja, trods Bojers Evner til at bygge op og forme, anser jeg ham dog først og fremmest for Romanforfatter. Disse Replikker i Stykket slaar ikke rigtig ned hos mig. Særlig der, hvor den gode Pige bliver ond og hjertekold, har jeg vanskelig for at følge med. Men maaske tar jeg fejl. Naar Herman Bang tror paa Stykket, tier jeg — og med Glæde. Efter sine to store fortjenstfulde Romaner var det ikke mere end ret og rimeligt, om Johan Bojer ogsaa fik den store sceniske Succes.

Hvilket jeg af Hjertet vil haabe, han faar.

Thomas Krag.

Vore Landsmænd i Udlandet.

Louis Frølich.

Overfor mig i Sofaen sidder min Ungdomskammerat, Louis Frølich.

Mange Aar er gaaet, siden vi sidst tilbragte hyggelige Timer sammen, hvor han i en snæver Kreds af musikalske Venner hver Uge glædede os med sin friske, smukke Sang.

Det var i Begyndelsen af Halvfemserne, det Aar, hvor baade Herold, Cornelius, Helge Nissen og Lincke begyndte at vinde Navn og Fodfæste herhjemme i vor Musikverden. Frølich var den yngste af disse, men ikke den mindst stemmebegavede. Vi Kammerater stillede store Forventninger til ham, og alt syntes at tyde paa, at han havde en Fremtid for sig herhjemme, da han

Louis Frølich og Frue, Skuespillerinde Fru Else Frølich. Fot. Jul. Folkmann.

pludselig en Dag pakkede sin Kuffert og drog til Udlandet; og vor lille Kreds mistede en elskværdig og brav Kammerat, der efterlod sig et virkeligt Savn. Mange Aar er svundne siden da, men det forekommer mig nu, jeg igen sidder Ansigt til Ansigt med ham, som om det kun er kort Tid siden, vi skiltes.

Fru Else Frølich, Københavnernes forgudede Dollarprinsesse, lytter interesseret til vor Passiar om en Tid, hvor Navnet Louis Frølich endnu ikke var kommet til hendes Bevidsthed. Vi er kommet ind paa at opfriske vore Ungdomsminder, da jeg afbryder Samtalen og beder Frølich begynde med Begyndelsen og fortælle „Masken“s Læsere, hvorfor han drog til Udlandet, og hvorledes han vandt frem der.

Han tænder en Cigaret, og der gaar ligesom et træt Drag hen over hans Ansigt, der lader mig ane, at Vejen, han har vandret, ikke altid har været lige let. Han ligesom betænker sig et Øjeblik. Saa glider der et lyst Smil hen over hans Træk, idet hans Øjne kærligt dvæler ved hans smukke Hustru, og han begynder:

„Det var afdøde Kammersanger Schram og Kapelmester Johan Svendsen, som syntes, at mine Stemmemidler var saa gode, at jeg burde forsøge paa at blive Sanger. Først fik jeg Undervisning af afdøde Professor Bielefeldt, der som den gennemfine Musiker, han selv var, altid lagde mere Vægt paa det musikalske end det sanglige. Jeg var i disse 3 Sæsoner Operaelev ved Det kgl. Teater, og da jeg aflagde Prøve for Direktionen, forløb den heldig, og jeg fik en udmærket skriftlig Anbefaling; men afdøde Kammerherre Fallesen, som den Gang var Chef, syntes, at jeg manglede et Par Tommer i min Vækst for at have en fyldestgørende Sceneskikkelse. — Der var altsaa ikke andet at gøre for mig end at tage Ranselen paa Nakken og søge ud i Verden.

Jeg kom til London, kendte ingen Mennesker, men gik op til den bekendte Musiker og Sanglærer Georg Henschel, som fik Interesse for mig, og gav mig Undervisning. Ved Siden af Sangundervisning tog jeg Undervisning i Klaverspil og Teori. — Aaret efter, 1897 debuterede jeg 24 Aar gammel ved en af Queen's Hall's Symphony Concerter (den blev kaldt Dronning Victorias Jubilæums Concert) under Sir Henry Woods Direktion. Jeg gennemgik senere mange Oratorier med denne Mand, sang meget rundt om i England, under Hans Richter og mange andre, og begyndte at faa Navn derovre. Da jeg efter flere Aars Forløb syntes, at det vilde være fordelagtig for mig at lære at synge ordentlig paa Fransk, besluttede jeg at rejse til Paris et Aarstid. Da dette Studieaar i Sang og Musik næsten var udløbet 1902, kom en Dag en af Direktørerne for „La Schola Cantorum“ op til mig (han havde hørt mig synge privat nogle Dage i Forvejen) og bad mig om at gøre ham en stor Tjeneste, nemlig at synge Ypperstepræstens Parti i „Alceste“ af Gluck. Det skulde ovenikøbet være næste Dags Aften, med én Orkesterprøve næste Morgen. Den Sanger, som skulde synge Partiet, var blevet forhindret, og nu bad han mig som sagt om at redde Situationen. — Jeg erklærede straks, at jeg ikke vilde, da det ikke var min Hensigt endnu at optræde i Frankrig, og at jeg første Gang ikke vilde optræde med et Varsel af mindre end 24 Timer, tilmed i et Sangparti, som jeg med Skam at melde ikke kendte en Node af. — Han vilde ikke give sig, satte sig ved Klaveret, og forlod mig ikke, før jeg havde Musikken nogenlunde i Hovedet. Næste Morgen tidlig prøvede jeg med Orkester, og om Aftenen sang jeg under den bekendte Musiker Vincent d'Indy's Direktion, og Direktøren var mig saa taknemlig for den „tour de force“, jeg der havde præsteret, at han præsenterede mig for flere indflydelsesrige Musikere. Jeg aflagde Prøver her og der, blev engageret hos Lamoureux og reengageret, paa Philharmoniske, ligeledes 2 Gange, hos Colonne, paa de Wagnerforestillinger, som blev givet her under Hans Richters og Felix Mottl's Direktion. Saa aflagde jeg Prøve for Komitéen af Konservatoriets berømte Koncerter, hvor det er saa vanskeligt at faa Anledning til at optræde. Jeg blev antaget, og i det Hele taget var Begyndelsen ikke andet end Virak. Jeg besluttede da at blive i Frankrig for at prøve paa at forfølge min Succes, i Stedet for at rejse tilbage til London. Men da begyndte Kampen paa ny fra mine første Aar, blot meget værre. Da de andre Barytonister saa, at jeg ikke længer var en Gæst i Landet, men nu forsøgte paa at optage en Plads her, saa maatte jeg døje meget, fordi jeg var fremmed; jeg var uden Protektion; de intrigerede, udspredte Rygter om, at jeg ikke var Dansk, men Tysker, at det var for galt, at jeg som saadan fik Tilladelse til at synge ved Konservatoriets Koncerter, Konservatoriet, som var en Statsinstitution. En bekendt Kritiker kaldte mig for „le rude Prussien“ etc. Jeg tabte dog ikke Modet. Jeg blev engageret i de fleste Provinser, dog sang jeg næsten altid paa Fransk, og jeg vandt Terræn. Da var det, at jeg en Dag fik et Telegram fra Museumskoncerternes Direktion i Frankfurt a. M., hvori de spurgte mig, om jeg kunde synge i Stedet for den bekendte Sanger Anton van Rooy, som var bleven syg. Jeg rejste straks, og gjorde et saa godt Indtryk, at jeg samme Vinter blev reengageret til disse Koncerter. Siden da har jeg ofte sunget i Tyskland, blandt andet ved „Die Niederrheinische Musikfeste“, i Østrig, Schweitz, Belgien, Holland, Spanien, Portugal, Norge og Danmark. Dog her i Landet kun meget lidt.

Det har altid været en bitter Følelse hos mig, at jeg ikke bestandig kan virke i Danmark. Jeg er med Aarene kommen til den Erfaring, at omend Forholdene er større ude i Europa, saa er dog Kulturen mere udviklet oppe hos os. Alexander Kjelland har en Gang sagt noget lignende som, at dersom en almindelig dannet Skandinav søger Omgang med Mennesker i Udlandet, som er paa samme Dannelsestrin, som han selv, saa har de som Regel saa mange Penge, at man ikke har Raad til at omgaas dem, — søger han derimod Mennesker, hvis finansielle Stilling ikke er overvældende, saa staar disse igen saa langt under ham i Dannelse, at han heller ikke kan omgaas dem. Dette er vel overdrevent; men der er meget deri. —

Min sidste Sanglærer var den berømte Jean de Reszké, siden da har jeg ikke taget Undervisning. Jeg har sat 6 Aar af mit Liv til paa daarlige Læreres Undervisning; de var saamæn dyre og berømte nok. Havde jeg lyttet til min første Lærers, Bielefeldt's Raad, om ikke at lade nogen røre eller forandre paa min Stemmeemission, som af Naturen var god, saa burde jeg for 6 Aar siden have været, hvor jeg nu er. Det er utroligt, hvad man finder af Charlataneri og Uvidenhed hos mange af de saakaldte Sanglærere ude i Verden, som maaske blot har været Accompagnatører hos bekendte Sangere eller Sanger-

Rita Sacchetto i sin Salon i Palads-Hotellet. Fot. Jul. Folkmann.

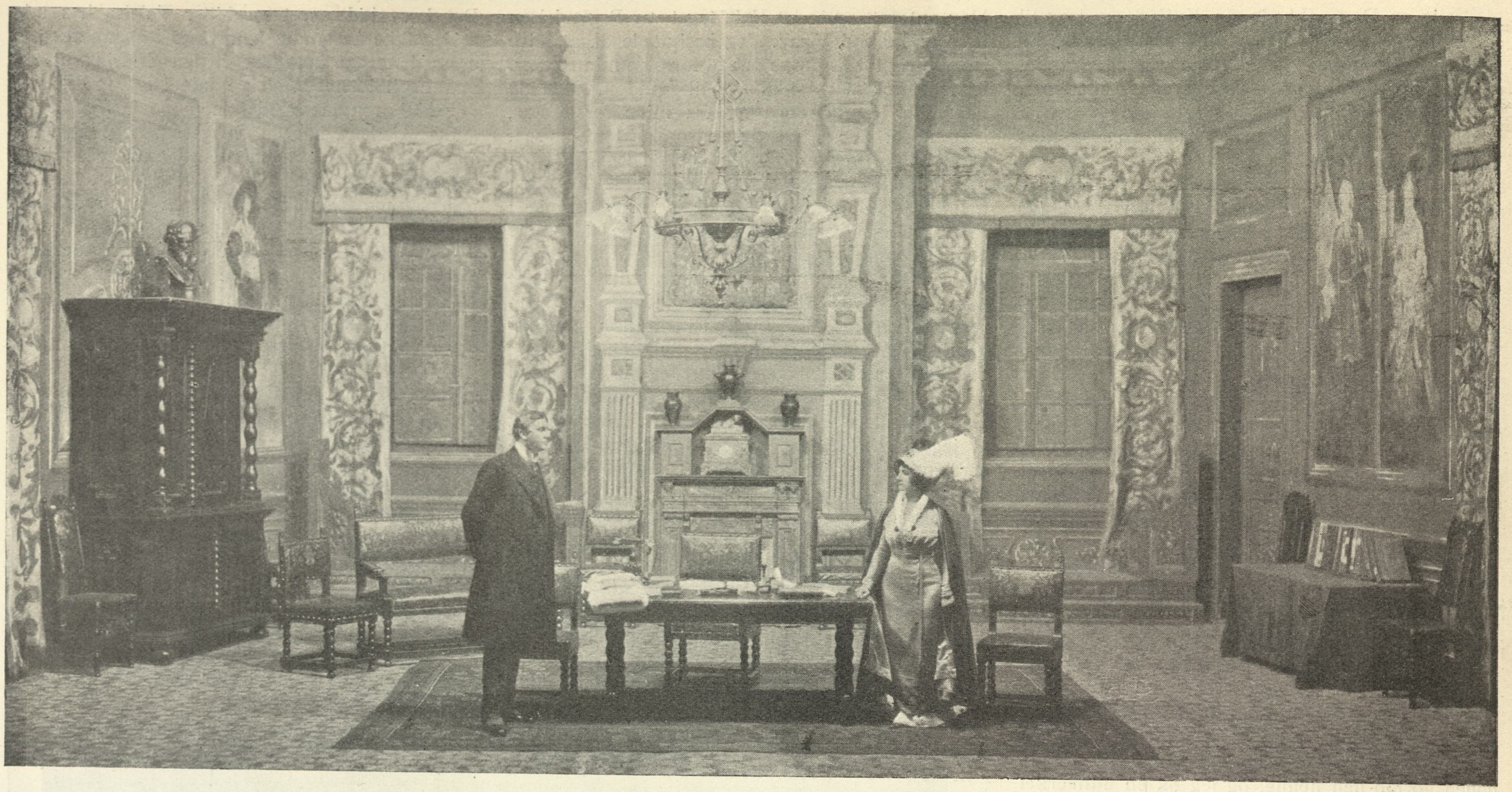

Scenebillede fra „Anna Karenin“ paa Nationalteatret i Kristiania 2. Akt, 2. Afd.
(Hr. Wiberg som Karenin. Fru Johanne Dybwad som Anna Karenin).

inder, og som saa bagefter nedsætter sig med Methoder, uden at de nogensinde har været i Stand til selv at forme en Tone. Derfor sér man ogsaa saa mange Elever, hvis Forhaabninger bliver til Skuffelse, paa Grund af aarelangt unaturligt Misbrug af Deres af Naturen gode Stemme, som uvidende Lærere har øvet. Der burde ligefrem være Kontrol med sligt, og enhver Lærer eller Lærerinde burde aflægge en grundig Prøve paa nøje Kendskab til det menneskelige Stemmeorgan. Derved kunde undgaas mange bitre Timer hos tillidsfulde Elever. —

For ikke at opholde Dem længere med denne Samtale, hvori jeg har prøvet paa at skildre en Del af mit Liv, vil jeg slutte med at sige, at jeg forleden sang i Paris for „Le grand prix de Rome“ i l'Institut de France, og bagefter fik overrakt l'Académie des Beaux Arts Æresmedalje i Guld.

Den 1. Februar tiltræder jeg Posten som Lærer i Sang ved Konservatoriet i Genf, dog med saa megen Frihed, jeg ønsker til Udfyldelsen af mine Engagementer. De véd maaske, at ved samme Konservatorium var den bekendte Violinist, Henri Marteau Lærer, inden han for et Par Aar siden overtog Posten efter afdøde Joachim ved Højskolen i Berlin. — Jacques Dalcroze, Opfinderen af den bekendte rhytmiske Gymnastik, var ligeledes Lærer dèr indtil denne Sæson, da han nu lader bygge et Institut for sin Gymnastik i Nærheden af Dresden.

„Og De følger Deres Mand, Frue?“ spørger vi.

„Nej! Jeg bliver foreløbig her, hvor der er stillet mig forskellige Opgaver, som jeg glæder mig til at tage fat paa.“

— — —

Da jeg er kommen ned paa Gaden, mindes jeg atter vore Ungdomsdage. Den Gang tænkte vi Kammerater dog mindst af alt paa, at Frølich skulde blive Lærer i Sang ved det ansete Konservatorium dernede ved den blaa Genfersø.

Ivar Hiort.

Norsk teater.

Kristiania, i Januar.

En foretagsom fransk literat har kastet sine øine paa Tolstojs „Anna Karenin“: den maatte der kunne laves noget ud af, den maatte kunne give baade berømmelse og penge.

Berømmelsen er bleven udelukkende herostratisk, men hans totalt reviderede, forkortede og forandrede udgave af „Anna Karenin“ gaar al kødets seirsgang over scenerne i alle lande, om en sæson eller to er den ganske glemt.

Tolstojs roman, selve Volga gennem den russiske literatur, er i denne „dramatisering“ blevet kun en liden fransk fontæne, beregnet paa at tage sig ud i scenelyset, plaskende og prangende og paraderende. Hvis der ikke havde staaet Leo Tolstoj paa plakaten, kunde stykket lige saa godt have været af Victorien Sardou. Ikke alene er en række væsentlige forhold fra romanen helt forskjøvet og personerne i stykket kun blege, flygtige spøgelser af romanens mylrende liv, men den unge franskmand har ogsaa taget sig for at „omdigte“ til noget bedre og franskere ikke faa af de uforglemmeligste scener. Selv af Karenin og Wronsky er der omtrent kun profilerne igen, tildels ikke lidet forvrænget, og af Anna Karenin selv — ja, tingen er, at man under opførelsen paa Nationalteatret glemte at ærgre sig over den flotte og hule Maade, hvorpaa hun er „dramatiseret“, thi fru Johanne Dybwads spil fyldte en med idel glæde og gjorde aftenen stor og skøn.

Det er længe siden, vi har set fru Dybwad spille, det er helt siden „Anna Pedersdotter“s dage; et par roller i mellemtiden blev mest kun glimmer og rutine. Men som Anna Karenin fik vi hende blændende rig tilbage, stolt og intens, en luende brand og en overlegen, straalende intelligens. Hun gav skikkelsen en originalitet og en almenmenneskelighed, en lød og et perspektiv, som var langt mere romanens end dramatiseringens, og som i et frembrud stillede den først i rækken af Johanne Dybwads mennesker. Fra den sovende glød i hendes første akt, den gode, fornemme ro og varme, steg spillet, hele tiden inden den rene og pure naturligheds ramme, i inderlighed og skjæbnevælde; og al elskovens ømhed og angst, kvindehjertets lyst og smerte, jublende haab og fortvilelsens ro speilede sig underbart levende, sitrende af liv, i hendes spil. Den, som ikke har set Johanne Dybwads Anna Karerin, har ikke set fru Dybwad.

Og tillige var der noget historisk ved aftenen, vi haaber ihvertfald, at fremtiden vil nævne den som saadan. Thi den lille Seroscha, Anna Karenins søn, spilledes af den 15aarige frøken Gerd Egede Nissen; hun spillede, saa det var som en ny stjerne blev tændt for vore øine, et umiddelbart sjælfuldt, et intuitivt rigt og rent spil, som indebar de største Løfter. Det var scenerne og samspillet mellem Johanne Dybwad og denne debutant, som her første gang mødtes paa scenen, den store kunst og den unge vaar, det var dette møde, som paa førsteforestillingen føltes som historisk, og som vi dristig haaber ogsaa skal vise sig at have været det.

Hr. Stub Wiberg samlede de sørgelige rester, som i dramatiseringen er tilbage af Karenin, under en stivnet statsmandsmaske og fik trods alt en vis myndig linje over skikkelsen. Hr. August Oddvar havde ganske vist heller ikke følt sig opflammet av den franske Wronsky og ydede intet nyt, men gav sin intensitet frie tøiler i de afgørende kjærlighedsscener.

Nationalteatret havde fulgt dramatiseringen saa langt, som det formaaede, i det meget, den kræver af stort udstyr; den russiske farve over opsætningen var for

Scenebillede fra „Anna Karenin“ paa Nationalteatret i Kristiania 3. Akt, i Venedig.
(Fra venstre til højre: Hr. Ingolf Schanche som den landsforviste, Fru Johanne Dybwad som Anna Karenin, Hr. August Oddvar som Grev Wronsky).

største delen meget god; den store væddeløbsakt gik fast og efter vore sceniske forhold broget — — og den store kunst og den franske teaterspekulation har enet sig om at skaffe Nationalteatret endelig engang et kassestykke, som vil bære baaden længe oven vande.

Chr. Gierløff.

Af en Skuespillers Dagbog.

I.

— Aften.

„Det er muligt, at den store Skuespiller eller Skuespillerinde ikke behøvede Medspillende for at oprulle Dramaet for os . . . Naar Geniet lyser, hvad vedkommer os saa det omgivende Kvæg? Det vilde være en Lise at blive fri for de Subjekter.“

Jeg maatte læse det et Par Gange for at tro mine egne Øjne . . . Jo, saadan stod der altsaa i en Avis, som de fleste Mennesker læser, og hvis Redaktør i den daglige Leder opkaster sig til højeste Domstol over Alverdens Mennesker, deres Handlinger og Anskuelser. — Aa jo, det er sandt, den samme Mand fortalte forleden sine Læsere, at den hele Skuespillerstand kun talte to, højst tre Mandfolk; og naar Bladets Redaktør har slaaet det første Slag — uden at blive slaaet igen, hvad skulde saa forhindre hans Medarbejdere i at fortsætte i samme Spor? De er ikke sene til at lystre den givne Parole: „Skriv bare løs! Hvem af Dem, mine Herrer, kan udtrykke den største Foragt for Scenens Børn paa 30 Petitlinjer? — Der er intet at risikere; der er frit Slag i Frikadellen!“

— — —

Det var med en Fornemmelse, som om en beskidt Køter var faret mig i Benene, jeg i Aften satte mig til Sminkebordet. Da Tæppet skulde gaa, og jeg var kommen ned paa Scenen, fødtes der en Tanke i mig; mens Musikken spillede, og Uroen paa Tilskuerpladsen voksede, tog den fastere og fastere Form. Om jeg gik frem til de Mennesker dernede og én Gang for alle rammede en Pæl gennem det Vrængbillede af os og vort Arbejde, man Dag ud og Dag ind søger at give dem; — fortalte dem, hvor megen Kamp og Anspændelse, der laa forud for de Præstationer, der som et samlet Hele nu skulde skaffe dem et Par Timers Underholdning! Beviste dem, hvor ofte vi — for i det Ydre at skabe det rigtige Billede — maa slaa af paa vore egne Fordringer, og hvor mange, mange Timer vi anvender paa at bunde saa dybt som muligt i Rollens Indre! — Og havde jeg gjort, hvad jeg følte den største Lyst til, hvad var der saa opnaaet? For mit eget Vedkommende: En Bøde og et Vers i Sommerrevyen! Og de dernede havde vist næppe haft meget andet tilovers for min gode Vilje end et overbærende Smil. For ikke at tale om den kloge Mand i den kloge Avis! Han havde den næste Dag haft Stof til mindst 100 Linjers „Sensation“. — —

Godnat, Ole! — — Pengene ligger i Vinduet!

Ugens Maske.

Operasangerinde, Frk. Karen Brandt-Møller, der nyligt og nydeligt har debuteret som Magdalena i „Evangeliemanden“ paa Dagmarteatret, er i Besiddelse af en ret fyldig, ren og hjerterørende Røst, som Frøkenen, af en Begynder at være, anvender paa en levende og lovende Maade.

Teatermisèren.

I.

De syv fede og de syv magre Aar!

Saa længe jeg kan huske tilbage, har vor kære By været hjemsøgt af snart store, snart smaa Kulissestøvskyer, der, takket være Pressens letløbende Penne og Publikums livlige Fantasi, ofte har antaget de mærkeligste Former.

De sidste Dages Teateratmosfære har i saa Henseende været saa støvmættet som nogensinde, — men medens det ophvirvlede Kulissestøv ellers plejer at falde ret hurtigt til Ro paa de skraa Brædder, saa er det denne Gang, som savnede man en manende Røst, der kunde splitte Støvskyen for alle Vinde, og atter skaffe ren Luft. Thi trods de gentagne, beroligende Bulletiner og allehaande, nye Kombinationer, saa dukker der snart en, snart en anden truende Kulissestøvsky op i Horizonten, og Folk, der skulde være kloge paa den Slags, siger, at Teaterbarometret staar paa Uvejr.

Naa, kloge Folk kan jo ogsaa tage Fejl, — man bør i dette Tilfælde ialtfald haabe det; — men to og to kan vi allesammen lægge sammen, og det har derfor længe været en offentlig Hemmelighed, at vort københavnske Teaterliv befandt sig i en Misère af en ret alvorlig Art. Der er ikke Tale om et enkelt Teaters Skibbrud, foraarsaget enten ved tilfældige, uheldige Omstændigheder, eller ved en Direktørs øjeblikkelige Dispositioner! Næh, det er en snigende Sygdom, der i Løbet af de sidste fire, fem Aar har betændt vort Teaterliv mere og mere, — og hvor uenige de Lærde end er i Sygdommens Aarsag, i Bestemmelsen af Infektionsbacillen, saa er dog alle enige om, at vi staar overfor en kronisk Sygdom, hvor en rask Operation vilde være hensigtsløs, medens der er Haab om Helbredelse ved en gennemført, langsom Kur.

Spørgsmaalet er kun, hvilken Kur?

De Lærde er vist ogsaa her uenige, — naar er de overhovedet enige, — saa det forløsende Ord kan man næppe vente foreløbig fra den Kant.

— Naar jeg nu gennem nogle Artikler vil gøre et beskedent Forsøg paa at stille Diagnosen, saa er det ikke, fordi jeg ansér mig for en Mirakeldoktor, eller tror mig klogere end de Lærde, — tværtimod, men jeg har haft Lejlighed til at høre Sygdommen og dens Symptomer omtalt fra saa

mange og forskellige Synspunkter, at jeg ikke kan modstaa Fristelsen til nu at benytte mig af de Lærdes Viden, lægge sammen, trække fra, dividere og sé, om man ikke skulde naa til det rigtige Facit.

Jeg gør altsaa et Forsøg paa at løse Opgaven, men jeg lover ikke at gøre det rigtigt. —

„De syv fede og de syv magre Aar“ har jeg kaldt denne indledende Artikel, og jeg har gjort det, fordi jeg med Henblik paa Sygdommens eventuelle Kur ønskede først at iagttage Patientens tidligere Livsførelse, og ved at kaste Blikket tilbage over vort københavnske Teaterliv i de sidste ti—tolv Aar uvilkaarlig kom til at tænke paa dette bibelske Billede.

Har det københavnske Teaterliv nemlig ikke netop haft sine syv fede og syv magre Aar?

Lad os f. Eks. tage vort Udgangspunkt omkring Aar 1900, da Martinius Nielsen sad stor og mægtig paa Dagmarteatret, da Dorph-Petersen overtog Folketeatret, Høyer Casino, og Einar Christiansen begyndte at blive sikker Herre ovre paa Det kgl. Teater!

Forud var gaaet en Del Aar, tilsyneladende rolige, men Resultatet var dog ret magert. Professor Riis Knudsen havde sat mange Penge til paa Dagmarteatret, og om end Viggo Lindstrøm i et Aars Interregnum som Intendant for Teatret var heldig at skaffe en Succes paa Høyers „Familien Jensen“, maatte Martinius Nielsen dog arbejde haardt for at trække Strømmen ud til Jernbanegade.

Det lykkedes ham imidlertid; de Knudsenske Godser i Jylland furnerede endnu engang Scenen i Jernbanegade med den nødvendige Guldballast, og Martinius Nielsen tog et saa energisk Tag i Teatrets Ror, at han for mange Aar fik Prædikatet af at være en energisk og flittig Mand. Men det gik ud over det gamle Folketeater, der ikke blot mistede sin jeune Premier, men snart efter ogsaa sine tre betydeligste unge Skuespillerinder, Anna Larssen, Elisabeth Rosenberg og Margrethe Nyrop, der blev hentede over til Dagmarteatret af deres tidligere Kammerat. Abrahams kæmpede en fortvivlet Kamp, og skønt Herman Bang saa at sige stampede Legioner op af Jorden til ham, blev han dog trængt ud og døde — som en fattig Mand. Meget bedre gik det ikke Richard Schrøder ude paa Casino. Gennem en Række Aar havde han ved Sparsommelighed og Paapasselighed ført Casino roligt ad Farcens og Folkekomediens brede Veje, og alle troede ham en ret velhavende Mand, men da han blev stødt ud fra Scenen i Amaliegade, viste Sandheden sig at være en ganske anden. Han og Abrahams kunde tage hinanden i Haanden og følges op ad de Fattiges himmelske Trappe, — de Aar havde saamænd været m a g r e nok.

Men saa kom altsaa det Herrens Aar 1900, og dermed et Vendepunkt i vort økonomiske Teaterliv. Dorph-Petersen begyndte en otteaarig Direktørvirksomhed, der trods et litterært Bukkespring over til Fru Nansen, og skøndt den gamle Stab med Julie Møller, Harald Kolling og Zinck i Spidsen faldt fra, dog endte med et saa positivt Facit, som nogen kunde ønske. Martinius Nielsen indførte samtidig Enevælden ude paa Dagmarteatret, og endda han ganske hensigtsløst opkøbte baade Skuespillere og Stykker, sad han dog med en Aarsindtægt som ingen Direktør før ham.

Samtidig oplystes det, at Det kgl. Teater pludselig gav Overskud, og man begyndte saa smaat at tro, at Einar Christiansen var lidt af et Finansgeni.

Under saadanne Forhold spillede det jo ingen Rolle, at Høyer gik istaa ude paa Casino. Det var blot ham, der ikke forstod sig paa at lede et Teater, for saa snart Martinius Nielsen, den altformaaende, med Fru Oda ved Siden, holdt sit Indtog i Amaliegade og lagde Brysselertæpper paa Gulvene, saa bragtes Kassen jo atter op til endnu usete Indtægter.

Desuden viste de to smaa nystartede Forstadsteatre, Frederiksberg Teater og Sønderbros Teater, at naar der blot kom raske Folk til Styret, saa var København et rent Eldorado for Teatre.

Det raslede og hvislede i Bladenes Spalter med Kassekrediter og Driftskapitaler, der var Pengemænd nok bag de Herrer, og fra Provinsen strømmede unge Talenter ind, medens de kendte Navnes Gager røg i Vejret som Kviksølv under Tropesolen. Lidt Slinger kom der dog i Valsen. „De otte“ gjorde, vistnok af kunstneriske Hensyn, Strejke, og Martinius Nielsen maatte forlade Casino, hvor den unge Fritz Petersen saa rykkede ind. Naa, men takket være et justitsministerielt Forsyn, blev „de otte“s Planer kun til Luftkasteller, og der blev atter Ro over Vandene. Casino viste sig til syvende og sidst at være en Guldgrube, og Dagmarteatrets Regnskaber var dog saa fristende at se paa, at andre end Familien Knudsen lod sig bedaare.

Samtidig florerede baade de danske og de skandinaviske Turnéer, og der gik sære Frasagn om de Penge, der hentedes hjem fra Helsingfors, fra Stockholm og Kristiania.

Var det da underligt, at Blodet begyndte at rulle uroligt i Skuespillernes Aarer, at Feberen steg, og Byen nu krævede et stort nyt Teater?

Nej, alle Julemærker tydede jo virkelig paa, at Teaterinteressen var stegen saa betydelig, at Byen nu fem og tyve Aar efter Dagmarteatrets Aabning trængte til et nyt Teater.

Og Teatret kom ogsaa, — men faa Dage før det aabnede sine Porte, ramtes Landet af et forfærdeligt økonomisk Krak, og langsomt men sikkert tyndede det ud i de Teatersøgendes Rækker, — de syv f e d e Aar var forbi, nu begyndte de syv m a g r e.

Saadan lige pludselig kom det naturligvis ikke, Fornøjelser er det man sidst sparer paa, og Dollarprinsessen blev saa gylden som nogen, men det begyndte dog saa smaat at mærkes, at vi var i de magre Aar. Hvor galt det gik Martinius Nielsen og Kaptejn Christmas, undrede næppe nogen; man var forberedt paa, at nogen maatte det ramme; men at Fritz Petersen skulde staa med Minus, naar han gjorde sit Regnskab op, og at Dr. Mantzius i sin anden Sæson ikke nær skulde staa paa Højde med sin første, det overraskede dog vist de fleste udenforstaaende.

Hvor var dog alle de dejlige Penge blevet af?

Kunde en Smule Bankkrise saa hurtig tømme Teatrenes Kasser, eller var det maaske Biografteatrene og den stærke Konkurrence, der ødelagde det for Teaterdirektørerne?

Ja, Meningerne var delte!

Direktørerne vendte sig mod Kritiken og Biografteatrene, Skuespillerne anklagede Publikum, Pressen var forarget over de høje Gager. Forfatterne rasede mod Operetterne, Pengemændene rystede betænkelig paa Hovederne, Justitsministeriet gav et Par nye Bevillinger, og Publikum — ja, det gik i Teatrene paa F r i b i l l e t.

Hvem havde Ret?

Hvor laa Fejlen?

L e o T s c h e r n i n g.

Brysseler-Kvartetten.

„B r y s s e l e r n e“ har paa ny lagt København for deres Fødder og beredt vort Musikpublikum en udsøgt Nydelse ved deres herlige Kammermusikspil. Deres Kunst nyder heri Landet — og i mange flere Lande — et Ry som intet andet nutidigt Kvartet-Ensembles. Det kan trøstig sammenstilles med den Glans, der stod om „Joachim-Kvartettens“. Men om de 4 Herrer, der tilsammen danner „Brysseler-Kvartetten“, véd Offentligheden kun saare lidt. Et Par Ord om disse hver paa sit Instrument fremragende Kunstnere vilde da maaske kunne paaregne Interesse.

Firkløverets Førstemand, F r a n t z S c h ø r g er en udmærket Violinist, der vilde have været sikker paa en glimrende Løbebane som Virtuos, saafremt han ikke havde foretrukket den udadtil mere uanselige, men blot tilsyneladende mindre fordringsfulde Virksomhed som Primarius i et Kammermusik-Ensemble fremfor den for egen Regning rejsende og optrædende Solists Laurbær.

Han er født den 15. November 1871 i München (er altsaa slet ikke Belgier af Herkomst), men blev, efter i 3 Aar at have studeret ved den kgl. Musikskole i sin Fødeby, Elev af Y s a y e i Bryssel. Han henledte her hurtig Opmærksomheden paa sig, forlod Musikkonservatoriet med 1. Præmie i Lommen, vandt sig et Navn som ganske ualmindelig talentfuld og dygtig Violinspiller ved sin Deltagelse i en Koncertturné med den berømte Sangerinde Mme. A l b a n i, tilbragte nogle Aar i Genf, bosatte sig derefter atter i Bryssel og grundede her sammen med Konservatorie-Kammerater, der hver paa sit Omraade var ligesaa ypperlige Kunstnere og Virtuoser som han selv — „Brysseler-Kvartetten“.

Frantz Schørg har efterhaanden opgivet sin

Brysseler-Kvartetten.
Frantz Schørg Hans Daucher. Paul Miry. Jacques Gaillard.

Bolig i den belgiske Hovedstad og bygget sig en Villa i Bjærgene ved Siebrück i Øvrebayern, hvor han sammen med sin Hustru og 3 Døtre tilbringer Ferierne imellem de lange og anstrengende Koncertrejser, bl. a. med Jagter, for hvilke han er lidenskabelig interesseret. Som han er Kvartettens Stifter og Førsteviolin, er han ogsaa i andre Henseender Sjælen i den og bl. a. dens Forretningsfører. Men alle 4 er forøvrigt gode Kammerater, der har det saare fornøjeligt sammen paa deres Turnéer, som jo efterhaanden har ført dem viden om paa begge Sider af Atlanterhavet, og overalt har skaffet de elskværdige, hyggelige Kunstnere personlige Venner i Hobetal, — rent bortset fra de utallige trofaste og glødende Beundrere af deres skønne Kunst.

Bratschisten Hans Daucher er — kan man ikke se det paa ham? — født i Nürnberg. En rigtig Hans Sachs Type med det store, blonde Skæg! Han er ugift og en ligesaa alvorlig Musiker i Koncertsalen som en lystig Fætter bagefter ved et Bæger i en privat Kreds.

„2. Violins" intelligente Dyrker, Paul Miry er ligesom Jacques Gaillard med den store, svulmende Violonceltone født i Belgien og gift. Disse to Herrer repræsenterer altsaa ved deres Afstamning og Fødsel det galliske Element i Kvartetten, som de to førstnævnte sydtyske Medlemmer af den kun har kunnet tilegne sig gennem Studier og Paavirkning fra et kunstnerisk Samliv i Belgien. Men ligger Hemmeligheden ved „Brysseler-Kvartettens" ganske ejendommelige Magt over Sindene ikke netop i denne Blanding, denne intime Forening og Sammensmeltning af et gallisk og et sydtysk Element, der supplerer hinanden og tilsammen danner en enestaaende Harmoni?

Gustav Hetsch.

Ignaz Friedmann.

Med Rette ventede man sig noget meget stort af denne unge Kunstner. Anmeldelserne fra Wien, Berlin og det øvrige Kontinent flød over med Begejstring. Han blev kaldt den nye Rubinstein, og sandelig hans gigantiske Kraft, hans altbeherskende Teknik satte ham meget nær op ad hin store Mester. Kraften i Spillet var gennemglødet af Varme, af en Ild, der maatte faa de trægeste til at følge med. Det tekniske var overalt inderlig forbunden med rig musikalsk Smag, stor Klangskønhed og rene Linier. Det vilde være filisteragtigt at hænge sig i Enkeltheder, naar man staar over for et sligt Klaver-Fænomen; selv om der i enkelte af de klassiske Værker sporedes en lidt udvendig Behandling af det poetiske Indhold, som f. Eks. i Händel-Brahms Variationerne.

Hr. Ignaz Friedmann.

Ignaz Friedman, der er Elev af den verdenskendte Klaver-Pædagog Theodor Leschetizky i Wien, har lige som sin store Landsmand Paderewsky, ført Klaverspillet op i de Sfærer, hvortil kun geniale Anlæg og meget intens og systematisk Studium fører.

—u—

Madame Charles Cahier

er en af Guderne benaadet Sangerinde. Mere henrivende Stemme kan vanskeligt tænkes. Hendes Sangkunst er næsten fuldendt, og hun forstaar at vække alle Livets dybeste og stærkeste Følelser til Live. Det er, som om hun har oplevet og gennemstridt al Livets dybeste Alvor, som om hun kendte Livets største Lykke. Hendes Smerte griber en, hendes Vemod betager en og hendes jublende Glæde gennemrisler en.

Den der endnu ikke har hørt Madame Charles Cahier har en sjælden Kunstnydelse til Gode.

I. H.

Mme Charles Cahier.

Mme Charles Cahier.

„Masken" i Sverige, Finland & Norge.

Det har vist sig, at „Masken" ogsaa har vakt Interesse i vore Nabolande, hvorfra der daglig tilmeldes nye Abonnenter. Vi henviser til omstaaende Annonce, hvor der anføres de Boghandlere i Sverige, Finland og Norge, hvor enkelte Numre altid kan faas til Købs. Abonnement kan iøvrigt tegnes hos enhver Boghandler og paa enhver Poststation i nævnte Lande.

I Norge faas desuden „Masken" overalt i Narvesens Kiosker og hos dette Firmas Bladsælgere.

Alexander Stoffregen

vil ved sin Klaverkoncert paa Torsdag, d. 2. Februar spille en Del Nyheder for Piano, dels danske — af Hilda Sehested, Asger Juul og Alfr. Tofft, dels franske (Debussy), finske (Melartin) og russiske. Hr. Stoffregen, der har et godt Navn som Klaverspiller, er Elev af Louis Glass og har faaet yderligere Uddannelse hos Eduard Risler i Paris. Han har tidligere koncerteret saavel herhjemme som i Udlandet, bl. a. et Par Gange i Bechstein-Salen i Berlin.

Sammen med den dygtige Violinist Vilh. Bartholdy og den unge, fremragende Violoncellist Siegfried Salomon har han dannet en Trio, som ved sine Koncerter i Provinsen har vakt mer end almindelig Opmærksomhed. Man maa haabe, at Hr. Stoffregen alene vil blive Genstand for en lignende Opmærksomhed her i Hovedstaden. Thi han fortjener det i fuldt Maal.

H—n.

Hofoperasangerinde Frk. Signe Rappe

vakte ved sin Sangaften forrige Fredag i Casinos lille, men fyldte Sal stort Bifald. Hun er jo ogsaa en ret betydelig Kunstnerinde, der formaar at lade sin omfangsrige Røst komme til sin Ret i de med Omhu valgte Sange af Brahms, Rich. Strauss, Sjøgren og Lange-Müller.

Frk. Signe Rappe.

Navnlig en moderne Komponist, som Strauss, har i Frk. Signe Rappe faaet en fin og forstaaende Fortolker af sine ikke just lettilgængelige Arbejder, og man begriber efter Koncerten forleden, at Frk. Rappe er bleven kaldt: den mest fuldendte blandt „Salome"s Fremstillerinder. Hun maa være vidunderlig som den degenerede, raffinerede, djævelsk bedaarende Kongedatter! Hører det til de urimelige Ønsker: at faa „Salome" opført paa Det kgl. Teater, og at faa Frk. Rappe at sé som Gæst i Hovedrollen?

H—n.

Cæciliaforeningen.

Den store, belgiske Komponist César Franck (1822—1890) hører til de Tonekunstens Mestre, som det er en Berigelse og Nydelse at vende tilbage til. Efter at for vel 30 Aar siden Prof. G. Matthison-Hansen ved sine fine, smaa Koncerter i Trinitatis Kirke begyndte at indføre Francks geniale Orgelværker her i Byen — paa et Tidspunkt, hvor de saavelsom Francks andre Kompositioner endnu var ukendte selv i de største Musikcentrer, har vore Musikforeninger efterhaanden bragt vistnok de fleste af Mesterens store Værker til Opførelse. Køben-

havn er i Virkeligheden en af de Byer, hvor man først fik Øjet op for Francks Storhed og ivrigt dyrkede og beundrede hans kostelige Musik.

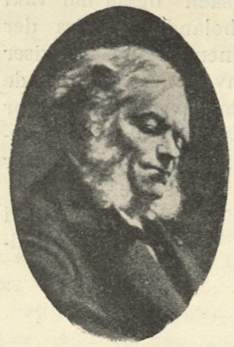

César Franck.

„Cæciliaforeningen“ har nu gjort sine Medlemmer den Glæde at fremdrage for dem paa ny „Les Béatitudes“, som den indviede os i for netop 10 Aar siden. Og den Gengivelse, hvori Kapelmester Fr. Rung og hans prøvede Stab af syngende Damer og Herrer præsenterede os det storslaaede, sublime Værk, fortjener den højeste Ros. Der var over Udførelsen just den Finhed i Opfattelse, Udtryk og Klang, som er den allerførste Betingelse, naar man skal give Franck, hvad hans er. Og dette gælder ikke blot Koret og Orkestret, men ogsaa Solisterne, af hvilke Hr. Albert Høeberg som Kristus og Hr. Helge Nissen som Satan havde Hovedpartierne, medens Frk. Ingeborg Steffensen, Fru Simmelkjær-Larsen, Frk. Ida Brincker samt d'Hrr. Max Freuler og P. Knudsen gjorde god Fyldest i mindre Opgaver.

For at faa det fulde Udbytte af et saa højt sigtende, vidt spændende og dybt gribende Værk som „Les Béatitudes“ maa man vende tilbage til det Gang paa Gang. Vilde ikke „Cæciliaforeningen“ finde, at der var al Anledning til at gentage sin vellykkede og ærefulde Opførelse af det ret snart, — i hvert Fald næste Sæson?

—v.

„Masken“s Teaterprogrammer.

Paa given Foranledning maa vi desværre bedrøve vore Abonnenter med at meddele dem, at „Masken“s Teaterprogrammer for Fremtiden maa udgaa. Vi har haft Valget imellem at fortsætte med Programmerne og en yderst mangelfuld Ekspedition, hvorved „Masken“ først kom vore Abonnenter i Hænde om Mandagen, eller opgive Programmet og lade Bladet udkomme om Torsdagen, saa at „Masken“ kan være vore Abonnenter i Hænde i København Fredag Aften eller Lørdag Form., og i Provinsen Lørdag Aften. Vi har valgt det sidste Alternativ; og den Fremgang i Salget af „Masken“, der har været i de sidste Uger, synes at tyde paa, at vort Valg har været det rigtige.

Rita Sacchettos

Optræden i København blev et Modsigelsens Tegn. Ved sin første Optræden i Paladshotellets Festsal blev hun af et sjældent udsøgt Premièrepublikum modtaget med en isnende Kulde; men ved de to følgende Soiréer i Koncertpalæet steg Stemningen, og hun forlod København med Følelsen af, at hun dog havde vundet nogen Forstaaelse for sin Kunst.

Rita Sacchetto.

Ulykken var, at Publikum mødte med store Forventninger om at sé en Balletdanserinde af første Rang, og man bedømte hende ud fra et ballet-teknisk Standpunkt. Og dette var Fejlen, thi Rita Sacchetto prætenderede ikke at være Danserinde i Ordets egentlige Forstand, og der burde derfor paa Programmet have staaet noget andet end „Danse Soirée“. Men det var Kunst, hvad hun ydede, der var meget, som baade betog og henrev. Hendes Bevægelser havde en plastisk fyldig og forfinet Ynde, der var ingen Balletkunster, men en billedmæssig Antydning.

David Sapirstein.

Blændende dejlig var hun saaledes i Toreador-Dansen. Det var, som et af Goyas Billeder var blevet levendegjort. Hendes mimo-dramatiske Attituder skabte her et Helhedsbillede, som betød en Fornyelse i Dansekunsten og dermed gav hendes Præstationer fuld Berettigelse.

Enhver Kunstelskende vil bevare Billedet af Rita Sacchettos fine og fornemme Fremtoning.

David Sapirstein, den engelske Klavervirtuos, der akkompagnerede Rita Sacchetto, havde det ingenlunde lette Hverv ved Siden heraf at udfylde med Piano-Soloer de Pauser, der opstod, medens den skønne Rita Sacchettos Omklædninger fandt Sted. Det lykkedes ham dog at gøre sig gældende ved sit livfulde og energiske Spil. David Sapirstein er født i Pittsburgh 29. Oktbr. 1889.

Ivar Hiort.

I Akt: Stribolt (Bjørn) Victoria Petersen (Adelaide). Holger Pedersen (Dickfeld) Jørgen Lund (Dr. Brandt).

Nørrebros Teater

viser sig for Tiden i den ekstrarøde Lygtes Lys. Det er Farcerne: „De lystige Fættere“ og „Har De Noget, der skal fortoldes?“, som Aften efter Aften fylder Huset med glade Københavnere.

Der har i Pressen været talt en Del om de lidt for vovede Situationer og de lidt for frivole Replikker, som navnlig „Har De Noget, der skal fortoldes“ er fyldt med.

Men undertegnede Dydsprædikant finder efter Selvsyn, at Farcernes Indhold ret besét blot er harmløse Løjer, der kun kan forarge de overdrevent sædelig sensible.

Hosstaaende Scenebilleder, der begge er fra „Har de Noget, der skal fortoldes?“, giver vore Læsere et lille Indtryk af denne „forfærdelige Pariserletsindighed“, som vist i Virkeligheden ikke er værre end den, der findes i „Københavner-Gomorraet“.

Daniel.

II Akt: Frederik Jensen (Assessoren). Magna Redøhl (Tilly).

Ansvarshavende Redaktør: IVAR HIORT
A. Rosenbergs Bogtrykkeri-City-Passagen.

MASKEN

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 5TE FEBRUAR 1911 | NUMMER 19

Hos Fru Karen Bramson.

Et Interview med Nød og næppe.

Efter Premièren paa „Drømmen“, ovenpaa hvilken Det kongelige Teater fik en noget brat Opvaagnen, forberedes nu Førsteopførelsen af Nationalscenens tredje danske Helaftens Skuespilnyhed i indeværende Sæson: Fru Karen Bramsons „Kongemagt“, der vil komme frem i Løbet af Februar Maaned, iscenesat af Dr. Mantzius.

„Masken“ har i denne Anledning søgt Forfatterinden og anmodet hende om nogle Udtalelser. Herom skal i det følgende berettes. —

Et Interview med Fru Bramson kan lignes ved et Forhindringsløb. Det gaar ikke glat ud ad Landevejen. Man farer saavist ikke i Mag, naar man taler med denne Forfatterinde.

Men et Forhindringsløb kan være spændende. Man hurdler dristigt af Sted; og hver Gang man lykkeligt har sat over en Barrière, er man allerede i Tankerne optaget af den næste. Maaske kan man vinde Damernes Æres-præmie. Hvor misundelsesværdig en Pris . . . ikke mindst om den overraktes En af Fru Karen Bramson!

Læsere af dette „Forhindringsinterview“ maa nu ikke vente at faa noget Indtryk af Fru Bramson privat. Thi er der noget, Fruen ikke synes om, saa er det at sé sin Person blandet ind i et Interview. Et saadant maa — for at tækkes hende — helst være saa abstrakt som muligt. Hun udtrykker sin Stilling udadtil saaledes:

— Sin lille Pennespids kan man give Publikum — men heller ikke mere!

Og jeg har en levende Fornemmelse af, at naar Fruen i det hele taget gaar ind paa at modtage mig, sker det nærmest af alménmenneskelig Høflighed overfor en journalistisk paagaaende Anmodning.

Imidlertid — den første og væsentligste Hindring er overvundet ved, at

Forfatterinden, Fru Karen Bramson i sit Hjem.

Fruen tager imod mig. Det er for mig det vigtigste . . . selv om det ingenlunde er behageligt at skulle være paatrængende.

Fru Bramson bor (engang imellem) nede bag Glyptoteket i en ny Ejendom med Udsigt over den jomfruelige Glyptotekhave. I Stuen residerer Laurids Bruun, den anonyme Forfatter til „Af en hedensk Sjæls Historie“. Og paa 2. Sal har Fru Karen Bramson sin Lejlighed.

Jeg faar lige et flygtigt Indtryk af to dejlige Stuer. Saa staar Fruen der, mørk og slank, med stenkulsblanke Øjne. I det sorte Haar funkler et gyldent Slangediadem. Hun hilser høfligt-reserveret. Kvinden en garde mod en journalistisk attaque, tænker jeg.

Smuk vilde være et magert Ord om Fru Bramson. Hun har en meget personlig Maade at være smuk paa. Thomas Krag vilde ganske sikkert kalde hende orkidéagtig. Pariserklædt toner hun frem som en af disse karakteristiske Kvindetyper, det moderne Liv frembringer . . . et af de Kulturens Topmennesker, man i Blade som „Simplicissimus“ og „La vie parisienne“ lader sige disse flot turnerede social-satiriske Situationsbemærkninger, hvis henrivende selvfølgelige Fordomsfrihed vender op og ned paa brave Folks mest gangbare Moralbegreber. — Er det ikke netop noget i den Retning, Fru Bramson har villet med sit sidst udkomne Skuespil „Lykke“, i hvilket hun drøfter det Problem, hvori Lykke bestaar, og hvorvidt det ene Menneske kan have den Pligt at afsløre et Forhold, der vilde knuse et andet Menneskes Livslykke.

Til at begynde med berører Samtalen løseligt Fruens som det synes lidt kølige Forhold til Danmark og de danske Scener . . . Gustav Wied, sammen med hvem Fru Bramson skrev Lystspillet „Ærtehalm“ for Dagmarteatret . . . og Tyskland. Fruen antyder den Opfattelse, at naar Tyskerne trods al Wied-Begejstring alligevel ikke betragter denne buk-

kefødede Satirikus som en af deres egne, saa er det, fordi der alligevel altid gør sig en Del Misundelse gældende overfor en Fremmed, der slaar for godt an og bliver en farlig Konkurrent paa Markedet. Iøvrigt betegner Fru Bramson det som en temmelig sørgelig Lod at være Dramatiker herhjemme og forstaar fuldtud Forfatternes Ekspansionstrang. — Vi kredser stadig om Interviewet, som Fruen af Princip nødigt vil ind paa, og som jeg nødigt vil opgive. „Det er saa kedeligt at skulle gaa med et negativt Resultat.“ „Saa skriv da,“ svarer Fruen, „at jeg er meget vanskelig at faa i Tale, fordi jeg opholder mig saa lidt her i Byen. Om Sommeren bor jeg nede ved Køge, hvor jeg har en Ejendom, om Vinteren ofte i Udlandet.“

— Og Grunden til Deres Stædighed overfor Interviewere?

— Naar det ikke kan være andet, skal De faa et Svar paa, hvorfor jeg aldrig lader mig interviewe. Det er, fordi jeg tror, at Forfatterens Arbejde og hans Person bør holdes ude fra hinanden, og fordi jeg mener, at man i dette lille Land lider af den Fejl, at man personificerer, hvad der skrives. Hvis jeg iøvrigt følte Trang til at sige Publikum noget ud over, hvad jeg siger i mine Bøger, saa kunde jeg jo selv skrive det i en Avis.

— Tror De da ikke, at Interviewet imødekommer en vis Trang hos mange?

— Jo, men ikke nogen kunstnerisk Trang. — Endvidere maa De gerne skrive, at jeg finder det meget ubehageligt for Forfatterne, at Indholdet af deres Stykker forud refereres. Derved røves den eventuelle Spænding. Og Forfatteren faar ikke Lov til at sé, hvad Indtryk Stykket vilde gøre, dersom det virkede helt som nyt. Hvad skal al den Forhaandsreklame til? Den skader kun. Det har jeg da sét et ualmindelig glorværdigt Eksempel paa ved „Chantecler“-Premièren. Jeg var paa den berømte Generalprøve . . . De véd, denne attraaede Første-Première hvor Forfattere, Journalister og Millionærer fylder Teatret. Der var budt baade 2 og 3000 Francs for en Billet. Og hvordan var saa dette kolossalt opreklamerede Stykke? Dødkedeligt! Ikke til at udholde. Fuldt af forlorent Vid og klingende Vers, som gled virkningsløst ud over Rampen. Jeg skrev forresten en Korrespondance hjem om det. Og jeg var den første, der vovede at sige den Sandhed, at „Chantecler“ havde været en dyb, litterær Skuffelse. —

Efter at Fru Bramson endnu elskværdigt er gaaet ind paa at lade sig fotografere til „Masken“, føler jeg mig som den, der lige med Nød og næppe har klaret Forhindringsløbets sidste Skær.

Og i Forstaaelse af, at Fruen nu har strakt sig ikke saa lidt videre, end hun oprindelig havde tænkt, bryder jeg op.

— Jeg beklager, hvis De har faaet det Indtryk af mig, at jeg er stejl og uelskværdig, siger Madame ved Afskeden.

— Aldeles ikke uelskværdig . . .

— De har da ialfald faaet Deres Vilje . . . og jeg modtager ikke flere Journalister i Anledning af mit nye Stykke.

Skulde „Masken“ virkelig blive ene om at bringe et Interview med Fru Bramson før „Kongemagt“s Première!

Saa meget des bedre. —

Niels Bille.

Shakespeares Fødested i Stratford.

I Shakespeares By.

Vi havde travet paa herlige, engelske Landeveje i en halv Snes Dage. Bedaarende havde Vejret været. Og hændte det, at vi mødte en styg Byge, eller Aftentaagen listede sig ind paa os tidligt om Eftermiddagen, var vi altid saa heldige at løbe i Armene paa en gæstfri Veteran af en Landsbykro, hvor Øllet var himmelsk og hjemmebrygget og Kyllingerne i den tiltalende Alder og af den søde Fedme, der faar Franskmænd til at kalde dem Kapuner.

Trætte og sultne stod vi, min engelske Ven Maleren og ærbødigst undertegnede, højt oppe paa en Bakke og saa ned paa en venlig, lille By, der hyggede sig lunt og trygt i en smilende Dals skærmende Favn. Solen skinnede lystigt paa dens Tage og paa den brede Strøm, der mageligt glider igennem den lille By. Strømmen hedder River Avon og den lille venlige By Stratford — Shakespeares Fødeby.

Hvor vi stod, havde den engelske Hamlet dvælet ofte. Som Barn, som Elsker, som Mand. Med Hænderne knyttede stod han her og rasede over at skulle leve i denne Ravnekrog, hvor man lo af ham, og hvor ingen forstod ham eller prøvede paa at forstaa ham. Ingen . . . jo, der var to . . . Moderen . . . og saa Anne Hathaway. Herfra kunde han se Lyset fra Cottagen, hvor Anne boede. Og saa følte han, at han ikke kunde sprænge de Baand, der bandt ham til den lille By.

Hvilke Stratfords Livsmuligheder var paa Shakespeares Tid, aner jeg ikke. Nu vilde den ikke være til, hvis Shakespeare ikke tilfældig havde valgt at blive født i den. Byen snylter paa hans Berømmelse. Dens Beboere er hans Mindes Aadselsgribbe. Dens Kræmmere og Snapseskænkere slaar Mønt paa hans Navn. Platter, Piber, Lommetørklæder, Postkort, Malerier alle med Shakespeares Billede griner en imøde allevegne. Og alt sammen saa skingrende smagløst, saa fornærmeligt markskrigeriskt. Selv om det meste kun er beregnet for amerikanske Turister, behøvede det dog ikke at være saa uhyrligt.

. . . Vi tog ind paa et anstændigt udseende Hotel. Naturligvis hed det Shakespeare-Hotellet. Min Ven fik anvist — Macbeth. Kong Lear var min Andel. Alle Værelserne havde Navn efter Shakespeares Skuespil. Paa Væggene hang Gengivelser af Malerier, der illustrerede Værelsets og Skuespillets Navn. Over Døren prangede et Citat om, at Sindet nægter at dvæle ved andet end Shakespeare, saa længe man opholder sig i Stratford.

Nej, det skal de Indfødte s'gu nok sørge for!

En skrækkelig Nat! Om det var den gamle Portvin eller Kong Lears Rædsler, der marered mig, ved jeg ikke. Men det forekom mig, at alle Shakespeares Mordere holdt Generalforsamling paa mit skrøbelige, jordiske Hylster.

Endelig kom Morgenen. Og vi vendte vore brednæsede Støvler mod Huset, hvor man paastaar, at Shakespeare fødtes den 23. April 1564.

Sarah Bernhard fortalte mig engang, at hun havde tilbragt sit Livs mest andagtsfyldte Timer i dette Hus. Damen har jo en Del Fantasi. Den hjælper hende over meget. Vi to mere jordbundne Væsners Andagt brødes jævnligt af det evindelige Prelleri, den monotone Raslen af Sølvpenge. Hvert Skridt kostede Penge, hvert Værelse en Sølvmønt. Og ikke meget af det udstillede virkede overbevisende ægte. Men maaske det netop derfor var det.

Ægte eller uægte, Shakespeare eller Bacon, fordrukken Klown eller straalende Geni — Stratford skovler 100,000 Kroner ind hvert Aar alene i Entré til denne sort- og hvidstribede Hytte. Stratfordianerne kræver Entré mange andre Steder. Til Musæet, til Teatret, til Graven, hvor William og Anne stedtes til Hvile, til Annes Fødested, og til Huset, hvor Shakespeares Moder, Mary Arden fødtes. Man betaler ogsaa sin Sølvpenge for at se Grunden af den Villa, hvor han levede sine sidste Aar — selve Villaen er forsvundet. Og man betaler for at se en Aflægger af det Morbærtræ, Shakespeare plantede med egen Haand. Det oprindelige Træ blev hugget om i 1756. Den daværende Lejer var ked af det evindelige Renderi af nysgerrige, der vilde se Træet. Ikke destomindre blev vi i Løbet af to Timer prajet tre Gange og i hemmelighedsfuld Hvisken tilbudt henholdsvis en Pibe, en Daase og en Papirkniv, lavet af det oprindelige Træ. Saalænge Verden er saa trimlende fuld af Idioter, vil „Relikvie“ Sælgere altid tjene store Penge!

I Sæsonen er det umuligt at opdrive et Hotelværelse i selve Stratford. Tusinder maa sove i de omliggende Landsbyer. Sæsonen aabnes paa Shakespeares Fødselsdag, den 23. April og varer i 3 Uger. Paa det dejlige Teater opføres Shakespeares Skuespil fra Morgen til Nat. Disse Forestillinger overværes af et lignende internationalt Publikum, som det man mødes med under Festspillene i Bayreuth.

Denne Sæsons Leder er altid R. F. Benson. Han er en god Skuespiller og Englands ypperste Instruktør. Samtlige yngre Skuespillere, der gør Lykke i London, har faaet deres Talent røgtet og luget af denne venlige og uselviske Dyrker af den store Shakespeare.

Axel Gerfalk.

Henrik den Fjerde.

En Aften i Juleugen 1880 sad en ung 18aarig Mand paa første Række i Det kongelige Teaters 2det Parket. Det var første Gang, han var i det nye kongelige Teater. Som 6aarig Dreng havde han sét et Par Balletter, siden havde han været i en lang Række Aar borte fra Hovedstaden og havde først for nylig faaet sit blivende Sted i København. Og saa skulde han den Aften gøre Bekendtskab med Shakespeare! Thi skønt den unge Mand var meget belæst, var han endnu ikke kommen saa vidt som til at kende den store Britte — senere blev Bekendtskabet saa meget intimere.

Det var med stille Andagt, han sad og stirrede paa Teatrets smukke Tæppe, som senere i saa mange Aftener har glædet hans Øje og fyldt hans Sind med Forventninger om noget godt nyt eller om glad Gensyn med noget kendt og kært gammelt. Tæppet gik op, og Kong Henrik med en Skare af sine Mænd er paa Scenen. Denne første korte Scene gik temmelig sporløst forbi ham. Kongen spilledes af en ældre, veltjent Operasanger, der som Skuespiller hørte til den Klasse, der intet fordærver, men heller ikke yder noget nævneværdigt. Men saa skiftede Scenen — Prins Henrik (Emil Poulsen), ung, smuk, straalende af Humør og Livsglæde, sprang ud, og efter ham vraltede, tyk og uformelig, Ridder Fallstaff (Olaf Poulsen) — og nu var den unge Mand fangen. Han nød med alle Sindets Porer aabne Shakespeares vidunderlige Skikkelser og hele Stykkets ustandselige Blanding af Alvor og Skæmt, levendegjort i de to Brødre Poulsens Skikkelser. Og glemmes maa ikke Jerndorffs ypperlige koloriske „Hetspore". Henrik Percy, den alt overvindende Prins Henriks bitreste Modstander. —

Der er gaaet 30 Aar siden denne Aften, og den unge Mand har siden set megen, og megen god Skuespilkunst. Men aldrig glemmer han den Aften, da Shakespeares Aand første Gang lyste i al sin Glans for ham. — Teatret har i de sidste Aar haft stor Glæde af et Par ypperlige Shakespeare-Forestillinger, det har ogsaa alle Betingelser for nu at give Kongedramaet en paa flere Punkter bedre Udførelse end før, og det har fremdeles endnu Olaf Poulsen til at give os en Fallstaff, som hele København vil se — en Figur, som hans store Geni vil udforme og uddybe i endnu højere Grad end for 30 Aar siden.

„Kong Henrik den Fjerde", der bestaar af to Skuespil, hver i 5 Akter, (første Gang trykt henholdsvis 1598 og 1600), spilles her i en Sammenarbejdelse, tildels bestaaende af første Dels fire første Akter og anden Dels sidste Akt. Paa vort kongelige Teater opførtes det første Gang 22. Septbr. 1877 med Kristian Mantzius (som Gæst) i Fallstaffs Rolle, Emil Poulsen som Prinsen og Vilh. Wiehe som Henrik Percy, og genoptoges i Efteraaret 1880 med førnævnte Besætning af Hovedrollerne. Der har i flere Aar været Tale om en Genoptagelse, som altsaa nu er i Færd med at blive til Virkelighed, forhaabentlig til Glæde for de ikke faa Venner af det store Drama, som virkelig findes i vor By.

—d.

Af en Skuespillers Dagbog.

II.

— Nat.

Død og Pine, Klokken er skam blevet mange! Saa hurtigt som Tiden dog kan gaa, naar man drømmer behageligt! Jeg har siddet her i min Stol og smilet — og nynnet engang imellem, lige siden jeg kom hjem; alle de dejligste Farver, — lige fra Nathimlens æventyrlige sorteblaa til Aftenskyernes brandrøde („aldrig saa jeg saa dejligt et rødt") sidder mig endnu i Øjnene; der er Fest og Glæde i mit Sind; — jeg er til Mode, som havde jeg en tidlig Foraarsmorgen sejlet ned ad en Flod med skovklædte Bredder. — —

Hvor var det dog godt, at hun fik Oprejsning! Saa er der da en lille Smule Retfærdighed tilbage. Jeg for mit Vedkommende klappede bravt til stor Ærgrelse for en Herre paa Rækken foran mig; — det er for Resten kedeligt, at Etiketten forbyder en at tale til Folk, man ikke er præsenteret for; jeg havde virkelig den største Lyst til at prikke den rasende Mandsperson beroligende paa Skuldrene og fortælle ham, at det var dumt (maaske havde jeg brugt et lidt mildere Udtryk, men det skulde i hvert Fald have været Meningen) at demonstrere sin nære Forbindelse med en beundret og feteret Udøverinde af Bournonvilles skønne Kunst ved at være uretfærdig mod en fremmed, blot fordi hun ved Begrebet Dans forstaar noget helt andet, end han og hans Bysbørn. — „Vi kan saamænd godt, min vrede Herre, kalde den skønne deroppe for Skuespillerinde, hvis De saa morer Dem bedre; Hovedsagen er jo dog, at hun meddeler os et Skønhedsindtryk, lige saa rigt og uforglemmeligt, som de, vi henter os henne paa Kongens Nytorv." — — — Det var vist for Resten meget godt, at jeg ikke snakkede til ham; mon han ikke var blevet mere ked af det hele, naar han indsaa, at han var opdaget? Naah, — alle vi andre var jo glade; og selvom en og anden vel ikke har kunnet fornægte sin Københavnernatur og har hvisket noget om „en lille Hest i Blæsevejr" til sin Sidemand, da hun „dansede Foraaret" for os, saa var det dog ikke til at tage Fejl af, at vi sad og kom til at tænke os et Par Maaneder frem i Tiden; og i Vanvidsdansen viste hun os noget, som mange smaa Ofeliaer godt kunde lære en hel Masse af. —

— — — Tak for i Aften, skøn Rita! Og god Lykke i Stockholm! Jeg skulde tage meget fejl, om ikke de gode Folk deroppe giver sig straks; de er vist næppe slet saa tyngede af en fra Fædrene nedarvet Nationalforpligtelse over for deres egne Kinesere.

Interiør fra Shakespeare-Musæet i Shakespeare-Huset.

Premièrer i Paris.

Den første Halvdel af Februar vil blive rig paa store Premièrer:

Paa Théâtre Français Henry Bernsteins nye Skuespil Après-moi (er det Forfatterens Devise?) med Bartet og Le Bargy.

Paa Porte Saint-Martin Henry Batailles: L'Enfant de l'amour, med Réjane.

Paa Gymnase, Robert de Flers (Sardous Svigersøn) og hans uadskillelige Caillavets: Papa, med Yvonne de Bray og Huguenet.

Paa Vaudeville, Abel Hermants: Cadet de Coutras (en dramatiseret Roman).

Paa Variétés, Louis Artus: Midinette, med Mlle. Mistinguette.

Paa Théâtre Antoine: Marie Victoire, af Edmond Guirand, med Andrée Mégard, der er kommet sig efter sin Automobilulykke.

Endelig paa Théâtre Réjane, Maurice Maeterlincks Oiseau bleu.

Kun François de Curel forbliver stum. Hvorfor? Masken vil i en nær Fremtid svare herpaa.

Ugens Maske.

Frk. Sand, denne vor Magdalene Nr. 2, er jo egentlig Dagmarteatrets Magdalene Nr. 1, idet hun ved Førsteopførelsen af „Evangeliemanden" og ogsaa senere overordentlig smukt sang den trøstende Søsters blide Parti.

Erik Schmedes som Lohengrin.

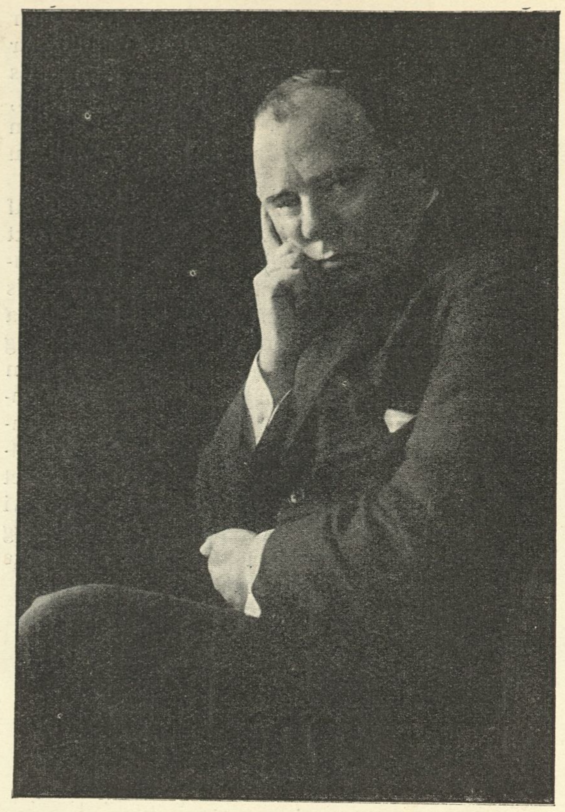

Kejserlig kgl. Hofoperasanger Erik Schmedes.

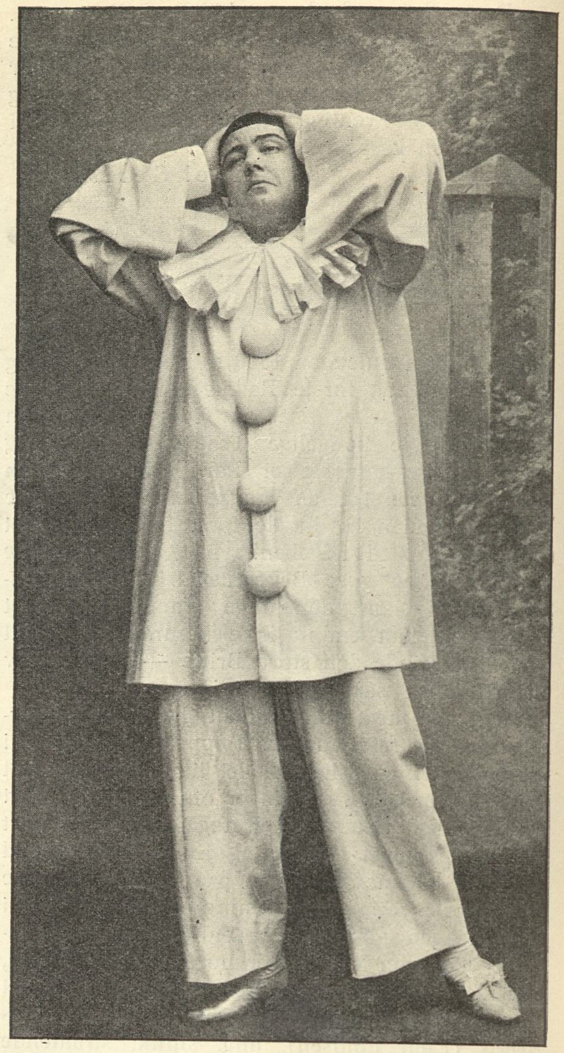

Erik Schmedes i „Bajadser“.

VORE LANDSMÆND I UDLANDET.

WIENER-OPERAENS FØRSTE-MAND.

ERIK SCHMEDES „INTIME“.

For en Dansk, der gæster Musikbyen par ekscellence, Wien, er der en egen Charme ved at lytte til den Beundring, som overalt kommer til Orde overfor vor Landsmand Erik Schmedes. Næppe nogen anden blandt den kejserlige Operas Hovedkræfter kan smigre sig med at besidde en Popularitet, som han. Ja, det er ikke for meget sagt, at det pragtfulde Operahus paa Ringen staar halvtomt de Aftener, Schmedes ikke synger.

Men han synger heldigvis næsten altid! Det er sandelig ingen Sinecurepost at være 1ste Helte-Tenor i en saa Wagner-begejstret By som Wien. For blot at nævne et Eksempel optraadte Schmedes i Maj Maaned d. A. ialt 11 Gange, og tilmed i store og svære Partier, som angives ved denne Liste: „Siegfried“, „Walküre“, „Rienzi“, „Götterdämmerung“, „Tristan“, „Lohengrin“ og „Rheingold“. Dertil kommer saa Operaer som „Mestersangerne“, „Tannhäuser“, „Tosca“ og Jul. Billners nye Værk „Der Musikant“ — og man vil forstaa, hvilken Flid, hvilken enorm Arbejdsevne, der kræves af Schmedes for at han skal kunne holde den smukke Position, han, den Fremmede har erhvervet i en af Verdens mest kræsne og kritiske Teater-Byer. Men har Schmedes saaledes en nok saa trælsom Sæson, maa han søge Trøst i det jublende Bifald, der altid hilser hans pragtfulde Stemme-Udfoldelse — og saa i de 80,000 ø. Kr., hvormed Operaen honorerer hans Arbejde, Wienerne forlanger at sé og høre ham, selvom Operaen har nok saa mange andre Tenorer at stille op; for Tiden er ikke mindre end 12 engageret, en enkelt, Miller, endog med en Gage

Erik Schmedes og Weidemann i „Tristan og Isolde“.

Erik Schmedes paa Vej til Amerika ombord paa „Kaiser Wilhelm der Grosse“. Personerne fra venstre til højre: Herbert Witherspoon, berømt engelsk Bassanger, Kaptajn Polack, Erik Schmedes, Dr. Ludwig Wüllner, Alois Burgstaller.

Erik Schmedes og Preuss forlader Wiener-Operaen efter Prøven.

Erik Schmedes som „Siegfried“.

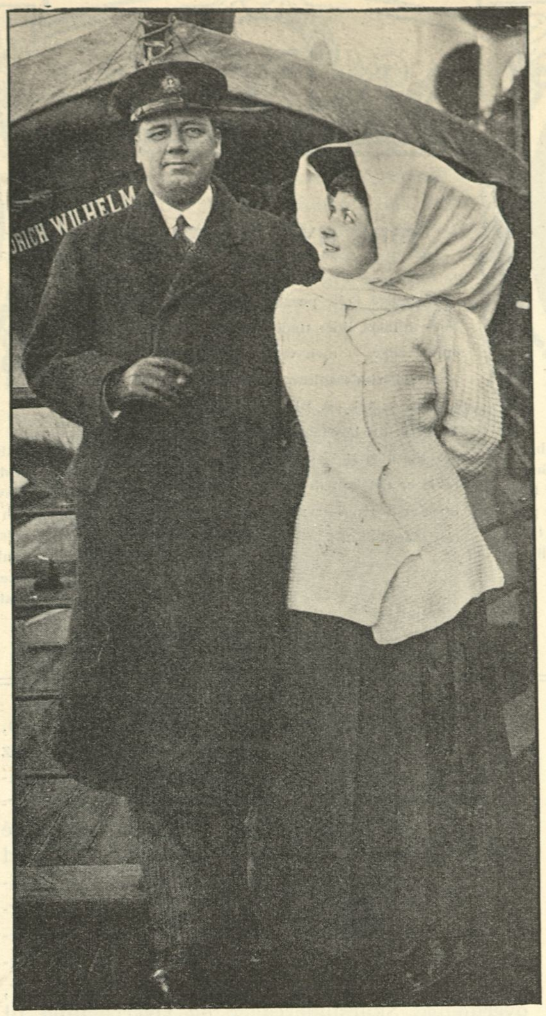

Erik Schmedes og Hustru ombord paa „Prinz Friedrich Wilhelm“ paa Hjemrejsen fra Amerika.

Erik Schmedes og Hofkapelmester Dr. Hans Richter i Bayreuth.

af 60,000 ø. Kr.! Men Publikum vil som sagt kun høre Schmedes. Da han i Fjor vendte tilbage fra sit Gæstespil i „Metropolitan Operahouse“ i New York, blev han hilst Velkommen med en Hjertelighed, som noksom viste, hvor ægte Wienernes Sympati for den store, danske Sanger er.

— Der er forøvrigt ikke Skygge af Tvivl om, at Erik Schmedes fuldstændig føler sig som Wiener. Med Undtagelse af et enkelt Gæstespil i Bayreuth, hvor han, Wagner-Sangeren af Guds Naade, selvfølgelig maatte sejre, et Par Sæson-Maaneder i Covent Garden og den omtalte Amerika-Rejse har han jo i en lang Aarrække næsten udelukkende ofret sig for Wiener-Operaen. Nu da Schmedes' Gæstespil heri København jo omsider synes at skulle blive til Virkelighed, er der dobbelt Grund til at minde om den ærefulde og smukke Karrière, han har haft i et fremmed Land.

— — —

Schmedes er i god Forstand populær i Wien — ogsaa som Menneske. Hvor hans kæmpehøje Skikkelse viser sig — ved Ring-Korsoen, paa Caféen, blandt „the upper ten“ eller indenfor Kunstner-Kredsenes muntre, kammeratlige Lag — mærker man paa de talløse Hilsener, hvilken varm og oprigtig Beundring, han er Genstand for. Schmedes regnes for fuldgod Wiener, ogsaa bl. a. fordi han ikke fornem trækker sig ind i sin Skal, naar Teatertjenesten er forbi, men netop ynder at tage Del i Wiener-Udendørs-Livet, hvor det pulserer mest muntert og broget. Han har Venner baade indenfor Aristokrati, Bourgeoisi og Teater-Kredse, er bleven en af Forgrundsfigurerne i Wiens kunstneriske og selskabelige Fysiognomi, hvor hans gode Hovede og store Elskværdighed har gjort ham ualmindelig afholdt. I den senere Tid har Schmedes lagt sig efter Automobilsporten, som han dyrker med stor Interesse. Naar han med øvet Haand styrer sin store flotte 40 H. K. „Brasier“ henover „Ringen“, drejer Wienerne Hovedet og siger: „Der var Schmedes!“ Og Vennerne hilser ham med et muntert: „All Heil!“.

— Inde i den store Auto sidder en nydelig, purung, blond Dame. Det er Fru Schmedes, født Tezla v. Pulszky, trods sin decideret lyse Haarfylde af magyarisk Afstamning; Moderen er en berømt ungarsk Tragedienne, Emilia Marcus. Den unge Frue gaar med glødende Interesse op i alt, hvad der angaar hendes Mands Teater-Arbejde. Og i Forening udfolder de i deres stilfulde Hjem ude i Taubstummengasse den mest indtagende Gæstfrihed. Samværet med Hr. og Fru Schmedes hører til de behageligste Minder, man som Dansk kan tage med sig hjem fra et Besøg i den glade Kejserstad ved Donau'en.

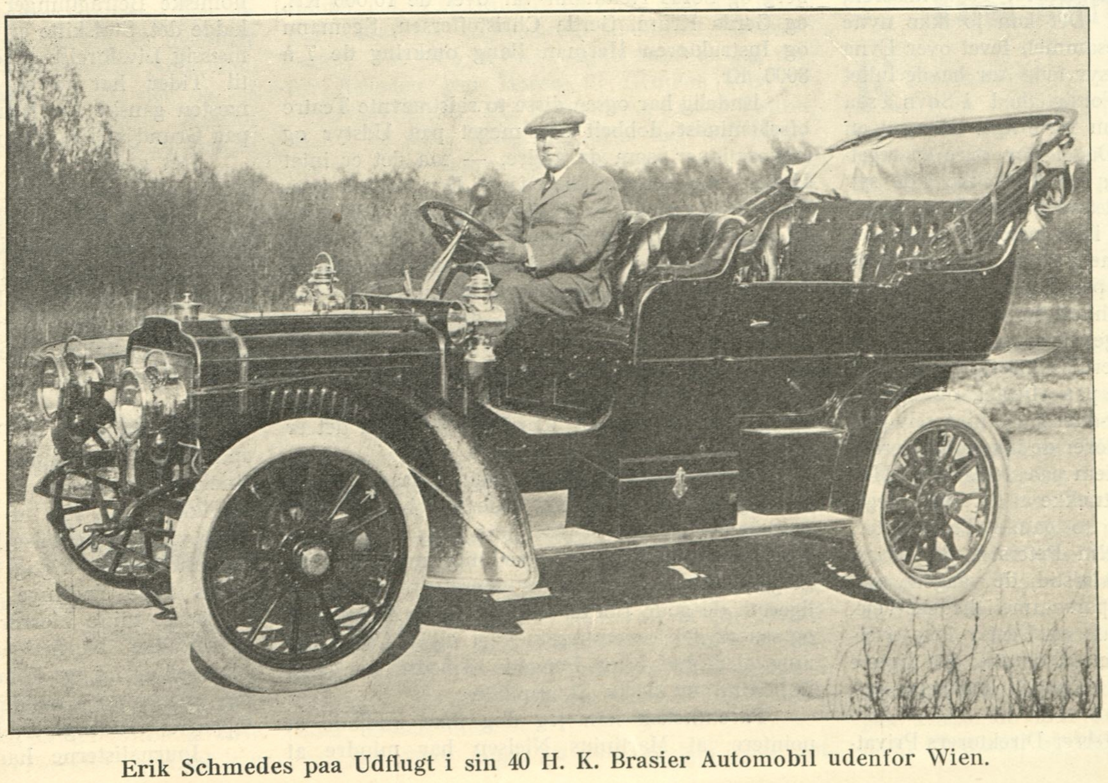

Erik Schmedes paa Udflugt i sin 40 H. K. Brasier Automobil udenfor Wien.

FIRE NYE PROFILER.

Kyndige Folk paastaar, at vore Teatre i Øjeblikket lider under Savnet af dygtige Skuespillerinder. — men vel at mærke dygtige; for Skuespillerindeaspiranter har der været og vil der altid være nok af. Blandt de Aspirerendes Legion hører de fire hosstaaendes Navne til dem, der stærkest har bidt sig fast i Ens Erindring. Men foreløbig er det kun fire Profiler — fire hvide Blade, hver med sin Titel; men Titlerne ser jo meget charmerende ud!

Vera Fjelstrup,
født den 11. Oktober 1889 i København som Datter af Zoologen A. Fjelstrup; med Peter Fjelstrups skandinaviske Turné 1906—1908; Elev ved Det kgl. Teater 1908—1910; debuterede paa Det kgl. Teater som Agnete i „Elverhøj" den 16. Maj 1910; Det ny Teater 1910—1911.

Ebba Thomsen,
født den 3. Maj 1887 i København som Datter af afdøde Grosserer Ove Thomsen; Elev af Fru Mathilde Nielsen; debuterede paa Det ny Teater den 2. Januar 1910 som Lady Chiltern i Oscar Wildes „En ideal Ægtemand"; ved Det ny Teater 1910—1911.

Lili Bech,
født den 29. December 1885 i København; debuterede den 2. November 1905 som Marie i „Rejsen til Kina" hos Trap Walther; rejste fra 1905 til 1910 dels med Walthers, dels med Oddgeir Stephensens Personaler; ved Folketeattet 1910—1911.

Ane Marie Christiansen,
født den 31. Marts 1883 i København; blev efter at have taget Præliminæreksamen Elev hos kgl. Skuespiller Petcr Jerndorff; debuterede den 14. November 1907 paa Dagmarteatret som Elisif i „Væringerne i Miklagaard"; ved Dagmarteatret 1906—1909; ved Odense Teater 1909—1910; ved Friluftsteatret Sommeren 1910 ved Det ny Teater 1910—1911.

Teatermisèren.

II.

Fejl paa begge Sider!

Naar et Ægtepar i vore Dage skilles, plejer Overpræsidenten gerne at gøre det med den salomoniske Visdomsbemærkning, — at der har været Fejl paa begge Sider.

Naar der i Øjeblikket faktisk er en praktisk, eller skal vi sige økonomisk Uoverensstemmelse imellem Publikum og vore Teatre, saa er der sikkert Fejl paa begge Sider.

Det gælder da blot om at paapege disse, og faa Parterne til at indse deres Fejl, saa er Vejen henimod at faa dem rettet ikke saa lang.

Lad os da begynde med den Fejl, som sikkert alle straks vil indrømme, saa vist som ingen af de enkelte Parter kan siges direkte at bære Skylden, — Bankkraket!

En stor Del af Teatermisèren ligger naturligvis heri. Saa stramme Pengeforhold, som vi har for Tiden, kan ikke undgaa at influere paa det almene Pengeforbrug, og navnlig rammer det den store Middelklasse, netop den, der for Teatrene betyder den store Succes. Men maa den direkte Skyld for denne Landsulykke søges højere oppe, om der overhovedet kan siges at hvile nogen Ansvar paa bestemte, saa bærer baade det brede Publikum og Teaterdirektørerne selv indirekte deres Del af Skylden for Teatermisèren, og rammes af Nemesis. Det kan jo ikke nytte at nægte det, vi har allesammen levet over Evne i de sidste Tider, og de syv fede Aar havde lullet vor berømte danske Forsigtighed i Søvn, saa vi i for høj Grad lod fem være lige. Mangen en god Borger kunde den Dag i Dag være en regelmæssig Gæst i Teatrene, om han ikke i de syv fede Aar var rendt fra andet Parket og ned i Fauteuils, og havde han ikke forpyntet sin Kone, og partout villet høre med til det officielle Premièrepublikum, der gik paa Bristol bagefter, saa var han ikke nu sat under en Administration, som ikke levnede Penge til Teaterbilletter.

Og de Herrer Teaterdirektører, tør de allesammen lægge Haanden paa Hjertet, og sige sig fri for en lignende laisser-aller? De maa selv give Svaret, for som bekendt fører de ikke autoriserede Bøger, — og vi vil tro dem paa deres Ord. Men en og anden vil nok foretrække at tie. Saa meget kan dog alle se, at de to gamle Teaterrotter, Dorph-Petersen og Vilhelm Petersen, der begge nøje kendte deres Besøgelsestid, de vaagede omhyggeligt over at følge Sparsommelighedens Veje, hvor Udgifter til Personale og Udstyr ikke overskred Rimelighedens Grænser, og selv den rigeste Sæsonhøst forledte dem ikke til kostbare private Ekstravagancer.

Jeg kender ikke de Herrer Direktørers Privatforbrug, men jeg skulde være tilbøjelig til at tro, at baade Professor Martinius Nielsen og Hr. Fritz Petersen har forsmaaet at vende Daleren i Haanden. Derimod kender jeg lidt til de To's teatermæssige Dispositioner, og jeg tør holde en Paré paa, at Professor Martinius Nielsen med Held kunde være gaaet paa Akkord med sine Kreditorer og den Dag i Dag have været aktiv Teaterdirektør, om han havde haft de Penge i Reservefond, som han har kastet hensynsløst ud af Vinduet til uspillede Stykker, ubrugte Oversættelser, overflødige Skuespillergager og Overbetaling til Orkester, Kor og Statister ved hans Prøver, hvor man regelmæssigt ventede paa hans Komme i to à tre Timer.

Det staar vel ogsaa nok nu klart for de fleste, at den Reklame, der udgik fra Hr. Fritz Petersens Kontor paa Casino, ikke har været lige billig altsammen, og var end hans Maal at sætte Gagerne ned, saa fulgte han dog ærlig Trop med Martinius Nielsen paa dette Punkt. Eksempelvis skal jeg fremføre, at Dorph-Petersen i sin Direktørvirksomhed ikke gav nogen højere Gage end 6000 Kr. med Undtagelse af Johs. Nielsen, der som Skuespiller og Instruktør fik 10,000 Kr., — medens Vilh. Petersens højeste Gage var 3600 Kroner, bortset fra Frederik Jensen, der en lang Aarrække fik 10,000 Kr.

Til Sammenligning Dagmarteatret, hvor Gagerne for en halv Snes Stykker varierede imellem 7 og 12,000 Kr., og Casino, hvor baade Reenberg og Sofus Neumann var over de 10,000 Kr., og Gerda Krum, Gerda Christoffersen, Seemann og Instruktøren Herman Bang omkring de 7 à 8000 Kr.

Endelig har ogsaa disse to sidstnævnte Teatre ofret mindst dobbelt saa meget paa Udstyr og Dekorationer, som de andre, — saa det er intet Under, om Pengene har faaet Ben at gaa paa. De Herrer Martinius Nielsen og Fritz Petersen vil maaske til deres Forsvar sige, at der da ikke er noget ondt i, at de har betalt deres Skuespillere store Gager og givet Publikum flotte Udstyr for Pengene? Aah, nej, saamænd! Der er heller ikke noget ondt i, at en Præst med tolv Børn holder sine fem Sønner i Latinskole, og saa sender dem ind til København for at studere videre med 40 Kr. om Maaneden, — men det er upraktisk, og maaske umoralsk?

Saa meget er jo ialtfald vist, at baade Casino og Dagmarteatret i de syv fede Aar bragte deres Spilleindtægter op til saa høje Tal, at naar de intet væsentligt havde at staa imod med i de syv magre, saa maa de have disponeret over Evne, — ligesom de gode Borgere blandt deres Publikum, og saa er det forretningsmæssigt ingen Undskyldning, at de har brugt Pengene til bedste for deres Publikum og deres Skuespillere.

Parenthetisk kan jeg dog ikke undlade at pointere, at Martinius Nielsen har mindre at bebrejde sig, end Hr. Fritz Petersen. Martinius Nielsen var altid, og har aldrig villet være andet end en grand seigneur, der gav Pengene Døden og Djævelen, og kun var Kunstneren, der søgte at holde Idéens Fane højt. Intet fornuftigt Menneske kunde forlange af ham, at han skulde forudse Skæbnens Lunefuldhed, at han skulde tage fra de fede Aar og lægge til de magre. Fritz Petersen derimod slængte jo imidlertid officielt Kunstens Fane i Armene paa Djævelen, og proklamerede sig selv som den dygtige Forretningsmand med den evigt brændende røde Lygte.

Om ikke han vil have, at man skal tro, hele hans Teaterledelse har hvilet paa Løgn, maa han finde sig i, at der jages en Pæl igennem Ordet — den dygtige, og at det forandres til den smarte, — for ellers burde han jo som udelukkende Forretningsmand have forstaaet at lægge saa og saa mange Procent tilside af de røde Lygters Kasser til at staa imod med i trange Tider, og ikke i Aar haft et ubegribeligt Minus i Casinos Kasse paa godt 20,000 Kr., og været ude af Stand til at opfylde sine kontraktlige økonomiske Forpligtelser til Dagmarteatrets Driftskapital. — Næh, Fritz Petersen var vel smart Forretningsmand, der forstod at faa Hjulet til at løbe hurtigt rundt, men han disponerede ogsaa over Evne, blot for at smøre det roterende Hjul tilbørligt, og han gik itu som de andre, da Hjulet pludselig blev standset.

Men altsaa, Konklusionen af disse mine økonomiske Betragtninger er, at Patientens, skal vi kalde det, Stofskifte er bragt i Uorden ved uregelmæssig Livsførelse, hvor Fordøjelsesfunktionerne til Tider har været overanstrengte, til Tider næsten ganske har været sat ude af Virksomhed paa Grund af Underernæring.

Det gælder altsaa om, gennem en passende Diæt, atter at skaffe normalt Stofskifte tilveje.

Men at faa en saa urolig Patient, som vort københavnske Teaterliv, til at gennemføre en streng Diæt, har naturligvis sine store Vanskeligheder, og det kan ikke nytte, at man overfor et Kunstnertemperament vil optræde som den kategoriske Specialist. Man maa give lidt efter hist, lukke Øjnene her, og for en Del lade Naturen raade.

Jeg véd godt, at Pressen har angrebet Skuespillernes høje Gager. Jeg sér godt, at det paa sine Punkter kan være berettiget; men jeg er heller ikke blind for, at Angrebene ofte er affødte af en vis Jalousifølelse hos de Herrer Journalister. De under ikke rigtig Skuespillerne, især Publikums unge Yndlinge, den høje „Ministergage". Nonsens, mine Herrer, — Nonsens! Den gennemsnitlige Normalgage for en københavnsk Skuespiller og en københavnsk Journalist ligger lige tæt op ad hinanden, omtrent hvor en dygtig Opvarters Indtægt er, imellem de 3 og 4000 Kr.

Journalisterne har bare den Behagelighed,

at de staar mere ensartede i deres Indtægter end Skuespillerne, fordi de ikke er saa direkte i Rapport til Publikum, og derved afhængig af et tilfældigt Modelune. De honoreres mere retfærdigt ifølge deres Arbejdsevne og Dygtighed. Og saa har Journalisterne endda den Fordel at kunne blive til alt muligt, lige fra Finansminister til Borgerrepræsentant og Direktør i Nationalforeningen. Hvad kan en afdanket Skuespiller blive? I det højeste Klasselotterikollektør!

Desuden har de sidste Par Maaneder da givet eklatant Bevis paa, at Journalisternes Gager saa dejligt kan komme op paa baade 8 og 10,000 Kr., foruden Bierhverv ved Almanaker, Oversættelser og løse Bidrag i den illustrerede Presse.

Næh, Skuespillernes Gageforhold skal nok regulere sig selv, og er der en Fare, saa truer den Skuespillerstanden selv, ikke andre.

Hr. Herman Bang har et Par Gange i Dagbladet „København" gjort opmærksom herpaa, og hans Ræsonnementer er fuldstændig rigtige. Han sér den egentlige Fare ved de store Gager til Gæstespillene og Teatrenes Stjerner. De Penge, disse Publikums udvalgte faar, skal Direktørerne jo tage et Sted fra, — og da Teaterleje, Forfatterhonorarer, og de aftenlige Udgifter ikke lader sig klemme ned, saa tages de fra de andre Skuespillere. Og hvem gaar det saa ud over? Ikke de smaa Gager, for de kan ikke godt blive mindre end de er, — Mennesker skal jo leve, og kan de ikke leve af Teatrene, er der jo andre Virksomheder, der ogsaa kan brødføde sine Folk. — Næh, de gaar af Mellemgagerne, af Gagerne til de Skuespillere, der ikke kan tjene saa meget ved nogen anden Beskæftigelse, men paa den anden Side heller ikke er saa uundværlige for Teatret, at de kan have Medbestemmelsesret i deres Honorar. Truer der virkelig nogen Fare her, — og det er rimeligt nok, saa maa Skuespillerstanden selv igennem sin Fagorganisation tage Affære; men noget positivt Resultat vil næppe kunne naas, da Skuespillere ikke godt kan opstille nogen Betalingstarif, hverken udregnet efter Time- eller Liniebetaling.

Og endelig maa jeg qua Skuespiller i al Gemytlighed give Journalisterne en lille Skose? — Skulde endelig nogle Skuespillere inkassere et Par tilsyneladende ufortjente Ministergager, saa er de maaske endda ikke saa ufortjente. Man behøver jo nemlig ikke absolut et stort Talent for at være Minister eller Journalist, — men man bliver nu engang trods alt ikke en stor Skuespiller uden medfødt Talent, — og Talent bør vel honoreres om ikke kongeligt, saa dog — ministerielt?

Næh, paa Gagerne tror jeg ikke, vi kan spare. Skal der her holdes Diæt, ligger det udelukkende i Publikums og Pressens Hænder, — de maa i saa Fald være mindre forslugne paa de enkelte Livretter, og tvinge sig til et ugentligt Spisekort, der lader alle kunstneriske Naturalier vederfares lige Ret! — Men vil De det, og vil der i det store Hele spares meget? Maaske dog noget. Altsaa højstærede Publikum og Presse, — Diætens første Skridt ligger i Deres Haand.

Jeg kunde naturligvis godt nu fortsætte med mine Diætforskrifter, men jeg vil være en klog Læge og avancere langsomt frem, lidt efter lidt, Dosis for Dosis, — desuden tør jeg ikke lægge Beslag paa mere Plads; Maskens Læsere kan endda tidsnok blive træt af mine Udgydelser, — kun haaber jeg, at vi foreløbig er enige om, at der er Fejl paa begge Sider?

Leo Tscherning.

Et ambulant fransk Nationalteater.

Et Interview.

Paris, Januar.

Da André Antoine, vor Tids modigste og genialeste Iscenesætter, forlod „Det frie Teater" — Théâtre Antoine — for at blive det andet Théâtre-Français'Direktør, overlod han sit Teater til sin kæreste Elev, den fortrinlige Skuespiller, Gémier.

Det var en tung Byrde, der blev lagt paa forholdsvis unge Skuldre. Der fordredes ikke alene af Gémier, at han for en stor Del ved sit personlige Talent skulde bære Repertoiret, der baade er klassisk og yderst moderne, baade fransk og internationalt. Antoine havde selv læst alle de indsendte Manuskripter igennem, selv udvalgt Stykkerne, selv fordelt Rollerne og selv ledet Iscenesættelsen, denne Iscenesættelse, der er ensbetydende med det største Fremskridt, fransk dramatisk Kunst kan opvise i de sidste tyve Aar.

Teaterdirektør Gémier.

— Du er den rette Mand, den eneste Mand! sagde Antoine til Gémier, da han forlod den Scene, han havde viet sin Ungdoms bedste Kræfter.

Gémier viste sig Opgaven voksen, men ofte, fortæller han selv, naar han var ved at segne under Byrden, saa mindedes han Antoines Ord: Du er den rette Mand. Og aldrig har nogen nok saa begejstret Avisartikel, aldrig har nogen nok saa berømt Forfatters Lovord, aldrig har selv Publikums larmende Jubel rørt ham saa dybt, som naar Antoine efter Tæppets Fald paa sin egen lidt tørre og brutale Maade sagde til ham:

— Gémier, jeg er stolt af dig.

Rygtet vilde, at den utrættelige Gémier havde fundet Tid til at realisere en Plan, som han længe har kælet for: et virkeligt ambulant Nationalteater. Paa Maskens Vegne bankede jeg derfor forleden paa Døren til Gémiers lille Arbejdsværelse, der ikke befinder sig i selve Teatret, men i et stort, borgerligt Hus tæt ved Boulevarden. Her slipper man kun ind, hvis man er gammel i Gaarde. Jeg har kendt Gémier i mange Aar, han har spillet i flere af mine skandinaviske Oversættelser, og derfor blev der da ogsaa tilstaaet mig et kort Interview.

Gémier, hvis signerede Portræt findes hosstaaende, sad begravet i en Bunke Breve, sagde omtrent følgende:

— Et ambulant Teater, det betyder ingen Revolution. Det er Thespis-Kærren, Molières Trup og Capitaine Fracasse om igen. Et ambulant Nationalteater, saaledes som jeg vil realisere det, heri bestaar Nyheden.

De véd lige saa vel, som jeg, at Operaen, Théâtre Français og Odéon er Nationalteatre, der faar Tilskud af Staten. Hvem nyder godt af disse Teatre? Pariserne, de Fremmede og de Provinsfolk, der rejser til Paris. Hvem betaler disse Tilskud? Alle Franskmænd uden Undtagelse, ligefra Bonden i Bretagne til Fiskeren i Mentona. Hvad faar de for deres Penge? Intet, eller næsten intet.

Det være langt fra mig at tale ondt om mine Kolleger i Provinsen. Men fraregnet enkelte store Byer, Marseille, Lyon og Nizza, hvad byder man Publikum? Stjernegæstespil, halvgamle Stykker, Paris har nok af, tarvelige Operetter.

Min Plan, der har vundet Regeringens, Kamrenes og Præfekternes og Mairernes Tilslutning, er at skabe et ambulant Nationalteater. Rettere sagt, det er skabt.

Elleve enorme Automobilwagoner vil krydse Frankrigs Landeveje igennem fra Nord til Syd, fra Øst til Vest allerede 1911. Jeg medfører ikke alene selve Teatret, et stort og flot Telt, men alt, alt, hvad vi har Brug for, Stole, elektriske Maskiner, Dekorationer, Møbler, Paaklædningsværelser, Direktionens Kontor. Teatrets Maskinister kan i Løbet af faa Timer rejse hele Huset, uden at vi behøver at laane saa meget som en Knappenaal. Selve Teatret, der er indrettet saa flot, saa moderne og saa hyggeligt som muligt, vil ikke minde om et Markedstelt.

Mit Repertoire vil blive baade klassisk og moderne, og Truppen en godt sammenspillet Trup fra Paris, mange af Kræfterne fra Théâtre Antoine, flere berømte Navne. Allerede i 1912 vil jeg spille Operaer og Operetter. Selve Lucienne Bréval fra Opéra-Comique har lovet mig at ville synge Carmen. Orkester og Kor vil blive af første Rang.

— Og hvilke Byer vil De besøge?

— Vi vil begynde med to store Forestillinger for Pressens og Politikens Mænd paa en Plads i selve Paris. Vi vil besøge Dijon, Macon, Lyon, Marseille, men jeg vilde svigte min Opgave — et ambulant Nationalteater — hvis jeg ikke afsøgte Provinsens fjærneste Kroge, hvor man saa at sige aldrig har set Skuespilkunst.

Telefonen, der havde kimet Gang efter Gang, fik Gémier op af Stolen.

Det var Teatermaleren Jusseaume, der fortvivlet ventede paa det ambulante Nationalteaters Direktør.

Fritz de Zepelin.

Karen Oderwald-Lander.

Koloratursang kan lyde som Fuglekvidder i en stille solvarm Sommermorgen; den kan ogsaa have en forbløffende Lighed med runde Kartofler, der løbe løbsk ned ad en Trappe; det kommer bare an paa, hvorledes man jonglerer med denne yndefulde Kunst!

Koloratursangen er umoderne for Øjeblikket, ikke engang i dens Hjemstavn Italien bejler man til dens Gunst. Hverken Puccini, Leoncavalli eller Mascagni vedkender sig den. De baarede, brede Strofer har slugt de fine Løb og Triller med Hud og Haar!

For en Koloratursangerinde er der altsaa ikke andet at gøre, end at falde tilbage paa de gamle Maëstroer: Mozart, Meyerbeer, Rossini, Donizetti og Verdi! Disse indfattede hendes fuglelette Kunst i svimlende Cadenzer, glimrende Løb og minutlange Triller, jo højere de var, jo bedre. Tekst var en absolut Biting. Derfor generede det heller ikke Mester Mozart at komponere Dronningens Arie i „Tryllefløjten" paa Staccati til trestreget F, til følgende Mundfuld Tekst: „Der Hölle Rache kocht in meinem Herzen". — Donizetti lod sin Lucia vaande sig i Elskovskvaler paa svimlende Løb ovenikøbet assisteret af en habil Fløjtinist, og Meyerbeer lod sin lille, van-

vittige „Dinorah“ omsætte sine Taarer i perlende Løb og Triller!

Frk. Oderwald-Lander er vort nyeste Koloraturfænomen! Der er endnu noget vaarfriskt, uberørt over hendes Sang. Hendes Trille er udmærket, Staccatoet i Orden, Løbene som den fineste Perlesnor. Hun er endnu ikke bleven den stilsikre Nattergal, der, tilslebet i Teknikens Pariserskole, yder det fænomenaleste paa Koloraturomraadet med behersket Primadonnasmil og Kjole fra Paquin.

Frk. Lander ejer heldigvis for os, og desværre for hende selv, endnu ikke de fløjteagtige Toner, som har gjort en Sembrich, Melba og Wedekind berømte, disse Guldtoner, der faar en Impresario til at vride Hænder af Fortvivlelse, naar han skal „gøre“ en Verdens-Kontrakt med den ægte Koloraturdiva. Den unge Kunstnerinde er foreløbig en munter Lærke der synger af hele sit glade Hjerte og umiddelbare Talent!

Hendes Debut i „Jeannettes Bryllup“ blev lidt af en Begivenhed, saa yndefuldt tumlede hun rundt med Nattergaleariens mange fine Fioriaturer. Dukken i „Hoffmans Æventyr“ var ogsaa en hel lille Ørenlyst. Senere har Frk. Lander ikke tilnærmelsesvis ydet noget saa ypperligt.

Burde mon ikke den unge Dame drage ud, mens Struben er smidig og let, vandre ad Frankrig til og der faa sit fine, lille Instrument tilslebet, saa de ægte „Guldtoner“ brød frem i hele deres lysende Glans. Da vilde den danske Lærke skyde Ham! En elegant Nattergal vilde dukke op. Det varme Smil blev en Kende køligere. Kjolen en Drøm fra Paquin, og Impresarier vilde „gøre“ Kontrakter, vride Hænder, og lægge Guld for den unge Dames Fødder! Hvor vilde de gamle Mestre fryde sig i deres Grave! Nu bar atter en ung sejerssikker Diva deres overbroderede Værker (som onde Mennesker kalde „Travere“) frem for et jublende og undrende Publikum.

Se alt det kan Frk. Lander naa, naar hun er færdig fra Sliberens Haand!

Frk. Karen Oderwald-Lander.

Vel siger man, at Koloratursang er umoderne. Den har alligevel sin store Charme, og ingen „Divaer“ betales for Øjeblikket højere, end den i den moderne Opera afsatte Koloratursangerinde!

Hedevig Quiding.

Frk. Hertha Tegner.

Meddelelsen om, at den nydelige, ladylike unge Dame Frk. Hertha Tegner, hvis Billede vi her har den Fornøjelse at bringe, den 25. Januar af Hs. Maj. Kongen har modtaget Udnævnelse til „kgl. Hofviolinistinde“, vil sikkert blive modtagen med nogen Overraskelse ude i det store Publikum. Ikke fordi man dér ikke finder hende kvalificeret til en saadan Udmærkelse, men ganske simpelt, fordi man slet ikke kender hende.

Frk. Tegner har nemlig ikke som i sin Tid Frk. Frida Schytte (nu Fru v. Kaulbach i München) eller i de seneste Aar Frk. Gunna Breuning-Storm naaet at sætte sig fast i den hjemlige Offentligheds Bevidsthed som det ubestrideligt store Talent og den fremragende Dygtighed, hun faktisk er og i Fagfolkenes snævrere Kreds er anset for. Kun faa Gange har hun optraadt paa Koncerter her i Byen, men hver Gang har hun haft en betydelig og berettiget Succes. Mest umiddelbart i Berøring med det

Kgl. Hofviolinistinde Frk. Hertha Tegner.

saakaldte „store Publikum“ (der jo dog kun er højt regnet ca. 1500 Mennesker) kom hun, da hun for et Par Sæsoner siden medvirkede som Solist ved en „Palæ-Koncert“.

Det er Udlandets — særlig Frankrigs og Tysklands — Koncertsale, der har været Vidne til hendes allerede mange og eklatante kunstneriske Triumfer; ligesom det er i Udlandet, hun har tilbragt det meste af sin Studietid, idet hun efter at have været Elev herhjemme af vor den Gang første Avtoritet paa Violin-Pædagogikens Omraade, nu afdøde Prof. Valdemar Tofte, i 4 Vintre har spillet med en Kunstner af Verdensry som Jacques Thibaud i Paris.

Skønt Datter af den for sine musikalske Interesser bekendte Overretssagfører V. Tegner og skønt født og opvokset heri København, er Frk. Hertha T. altsaa foreløbig mere at regne for en udenlandsk end for en dansk Kunstnerinde, og hvor morsomt det end kunde være for mange, navnlig nu efter den hende tildelte enestaaende Udmærkelse, at høre hende en Gang igen spille her i hendes Hjemby, er Chancerne dog meget smaa, da hun allerede er rejst tilbage til sine Engagementer i Tyskland.

Gustav Hetsch.

Drachmann-Fester.

Tanken om at søge Drachmanns Hus paa Skagen, Villa „Pax“, bevaret for Efterverdenen opstod allerførst i to forunderlig forskellige Hjerner: Otto Borchsenius' og Fritz Petersens — men Planen blev ikke realiseret, og Tanken døde hen.

Tanken genfødtes imidlertid i Fjor Sommer i en smidig og viljestærk Hjerne: Peter Nansens. Her har den aabenbart fundet de rette Livsbetingelser, thi den har nu udviklet sig til en hel Bevægelse med Komité og begejstrede Agitatorer. Komitéen bestaar væsentligst af Drachmanns nære Venner og Bekendte, saasom Peter Nansen, Etatsraad Hegel, Tuxen, Ancher og Locher.

Under sit Ophold paa Skagen iværksatte Peter Nansen en Indsamling blandt Sommergæsterne, og da var det, at en af disse, den unge Drachmann-begejstrede Æstetiker, cand. theol. C. A. Schou undfangede den udmærkede Idé at arrangere en Drachmann-Fest til Fordel for det smukke Formaal.

Denne Fest forløb uforglemmelig skønt og stemningsfuldt. Baade Aktører og Størstedelen af Publikum var jo den store Digters Venner, Scenen var Drachmannsk og Peter Nansen skildrede i en aandfuld Indledningstale Drachmann som den farende Svend, der rejste den hele Verden rundt og førte med sig to Kufferter: en med Bagage og en med Ediths Breve og Manuskripter — „Guderne maa vide, hvor de er havnede.“

Som sagt: Tanken fængede, og Idéen til Drachmann-Fester ogsaa.

I Gilleleje var det Carl Behrens og paa Marienlyst Østersøbad Henrik Malberg, der tog Initiativet.

Tanken breder sig stadig: Det kongelige Teater vil som bekendt i Vinterens Løb til Fordel for Købet af Drachmanns Hus spille: „Der var engang —“ med Olaf Poulsen og Fru Hennings i deres gamle Glansroller.

Og nu forleden i Studenterforeningen realiseredes Planerne til en stor Drachmann-Fest, som Foreningens Lyriker, Hr. Carl Dumreicher, og Kandidat Schou længe havde næret. De Herrer havde da ogsaa paataget sig det hele Arrangement, og de havde Ære og Glæde af det.

Det blev en stolt og stemningsfuld Fest, Digterens Minde værdig.

Poesiens fornemme Talsmand, Forfatteren Helge Rode skildrede Farerne for vor Kultur, hvis Stierne til vort Inderste sander til i disse Tider, hvor Trangen til Sensation og Pirring breder sig paa Bekostning af Trangen til Skønhed og Klarhed. Poesien fører til vort Inderste, af dens Dyrkere udvikles og beriges vort stille, inderlige Sprog. Han manede derpaa i sikre Billeder Holger Drachmann frem for os og mindede om hans Værks Betydning. Den, der som han beriger os og vor Kultur, bør vi holde af, og vi bør vise Sandheden af vor Følelse ved at værne om hans Minde.

Studentersangforeningen og senere Fru Simmelkjær-Larsen sang Drachmannske Sange og høstede velfortjent Bifald, medens Fru Augusta Blad pompøst og klangfuldt foredrog Drachmanns Digtcyklus „Vor Moders Saga“, som dog er en af Digterens svageste Frembringelser.

Stærkest paavirkedes den talrige Tilhørerkreds af Fru Blads og Johannes Poulsens Recitation af sidste Akt af „Halfred Vanraadeskjald“; særlig Johannes Poulsens stærke og marvfulde Kunst var af gribende Virkning.

Hr. Adam Poulsen foredrog sikkert og skønt Prologen til „Halfred Vanraadeskjald“ og sluttede Aftenen med henvendt til Digterens Buste at foredrage et akademisk formfuldt Hyldningsdigt til Drachmann, forfattet af Carl Dumreicher.

Tilslut sang alle „Vi elske vort Land“.

Der er nu — saavidt vides — ikke langt igen, førend Købesummen for Villa „Pax“ er i Behold, og man bør da vide alle dem Tak, hvis Begejstring for en Sag — hvad der i vore Dage er saa sjældent — har givet sig Udslag i Arbejde for dens Fremme.

Aliquis.

Rettelse.

Brysseler-Kvartetten. Ved en beklagelig Fejltagelse er under Omtalen af det berømte Kammermusik-Ensemble i forrige Nummer Navnene paa to af dets Medlemmer bleven ombyttede. Det er Hr. Hans Daucher, der spiller 2. Violin, og den lysskæggede Belgier Hr. Paul Miry, der er Bratschisten.

Ansvarshavende Redaktør: IVAR HIORT
A. Rosenbergs Bogtrykkeri - City-Passager

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 12TE FEBRUAR 1911 | NUMMER 20

Breve fra det store Karneval.

Ved Helge Wamberg.

Illustreret af A. W. Sandberg.

Kære Lilly!

Du skal faa det hele at vide, du lille Stakkel, der ikke kunde komme med.

Hils dem ovre paa Fyen og sig, at de er onde og grimme, fordi de ikke lod dig komme herover.

Sér du, Lilly, naar jeg sidder i min Stol og sér paa Telefonen, saa maa jeg mase hele min lille Hjerne sammen i en Nøddeskal, for at den ikke skal befale mig at tage Røret og sætte mig ind i den Situation, der blev Aarsagen til hele Karnevalsglæden; jeg siger Glæden, jeg mener Galskaben.

Karneval, Lilly, Karneval er Galskab!

Det kom nemlig saa morsomt.

Jeg var saa bedrøvet; du véd ikke, hvor jeg var bleven melankolsk i den sidste Tid. Jeg gad ingenting. Alt var intet. Det kender du ogsaa, véd jeg.

Saa ringede Telefonen.

Ja, der er ikke noget at sige om det, den sagde dingeling, og saa var der en Mandsstemme, jeg kendte den, jeg kendte den ikke, men den sagde:

— Madame, sagde den, hvorfor han talte Fransk, maa Gud vide, — Madame, jeg er Dem meget godt bekendt; men lad os drive den lille Karnevalsspøg at mødes ved Karnevallet uden at De véd, hvem jeg er, før De ser mig. Vilde det ikke være meget morsomt?

— Aa jo, sagde jeg lidt knapt. Men han blev ved, forsikrede mig Dit og forsikrede mig Dat, og, ved Gud, Lilly, jeg gik ind paa Spøgen. Det var ikke rigtigt vist. Men ikkesandt! Karneval er jo Galskab. Og fra det Øjeblik blev jeg som tosset. Vi fik syet Dragten. Men er det ikke mærkværdigt, Lilly, hvor lidt Dragten betyder bagefter; man synes, den var saa rasende ligegyldig.

Jeg glædede mig. Jeg talte som i det gamle Testamente af Glæde saadan: „Og se, det var i Palmehavens Dal—“. Du kender mig, og inden jeg vidste af det, sad jeg foran mit Spejl, og den flinke Frk. Jensen med de mærkværdigt smidige Hænder redte mit Haar, og hver Gang hun fo'r igennem det, ja, Lilly, jeg var som elektriseret. Og hun hægtede min Dragt, jeg har skrevet, hvorledes den vilde blive: hvid Atlask med Guld-Net over —, og mens hun hægtede den, ... ja, Lilly, jeg var som elektriseret.

— — Saa maa du godt le lidt af mig her paa dette Sted, for jeg véd godt, at jeg er gal; jeg er saadan, at jeg tror godt, jeg kunde skrive en hel Bog om det Karneval, og den skulde trykkes paa grønt Papir med røde, gotiske Bogstaver, og den skulde kun læses af, ja, ikke engang af dig, min gamle Lilly.

Men det gik sin Gang. Jeg skulde ind fra Casino. Jeg havde festet i Forvejen, men indrettet det saa snildt, at jeg var der til den aftalte Tid.

Og han stod der ved Døren.

— Kendte du ham saa virkelig, brøler du derovre i Kerteminde.

. . . Jo, jeg kendte ham, Lilly, han strakte sin Haand ud efter mig, og i næste Nu var vi inde i Basargangen.

Du lille Kjertemindetøs, du lille, fjollede Lilly, hvor havde du moret dig, havde du været med. Sig dem endnu engang, at de er baade dumme og grimme derovre.

Du faar mere i næste Brev.

Din Ella.

Invitationen modtages.

Kjøbenhavn, 5/2 1911.

Kære Lilly!

Du faar Brev fra din gamle Ven, Jens. Jeg har lovet dig at skrive om det store Karneval og sige hele Sandheden. Og her udleverer jeg mig:

Jeg skriver, Kjøbenhavn over mit Brev, og jeg skulde egentlig skrive Kæmpekarnevallet, for lille Lilly, det varer saaminsandten endnu.

Det ligger og banker og hvisker og opfører sig upassende inde i mit Hovede, og — dig kan jeg jo sige det — det værker helt ned i mit forhærdede Hjerte og siger tøf-tøf som paa Raad-

Frk. Jensen sætter Haaret.

Det sidste Overblik.

Automobilen venter.

huspladsen. — Men, kære Pige, hvor var det glimrende. Selvfølgelig har jeg truffet Gnavpotter, der sagde, at de havde kedet sig. Intet er ligegyldigere. Gnavpotter er og bliver Gnavpotter.

Du skulde have sét Casino. Der var blødt og lunt som i en Dagligstuekrog. Der var lyst og dunkelt . . . . faa ikke mine Evner til at skildre, til at udfolde sig i al deres Glans, du vil rynke paa Næsen og sige: Mandfolk! og du vil le med Hjertet, naar ingen ser dig. Men glimrende var der.

Og saa stod man i Bazargangen og vidste, at der laa et Kvarters Vej Karneval foran En, en højst interessant Fornemmelse.

Pergolaen var et Centrum for Strøgfærdslen, „et Hjørnet af Ranchs Ur“, blot at „Hjørnet“ fra denne Aften vil være som Ballerup ved Siden af Boulevard Saint Germain.

Lad mig fortælle dig min lille Oplevelse.

— Ligesom du kun har haft én, vil du sige.

— Ja, men Herregud, lad os nu holde os til denne — først. Hun var kommen med en Anden. Selvfølgelig.

Lilly, hun var yndig. Hun var hvid Pjerrot. Hun var hvid i Ansigtet. Hendes Øjne stod blaa under sorte buede Øjenbryn. Hendes Jomfrulegeme var tyndt og fint, Gud maa vide, hvor gammel hun var, hvis han da ellers har skabt hende; jeg tror hun var . . . naa, lad mig ikke vrøvle mere end nødvendigt.

Jeg kunde bære hende saa let, som jeg holder en Cigaret, jeg tror saagu', jeg kunde have puttet hende i min Inderlomme, havde jeg haft en.

— Hvem hun var?

... La jolie inconnue, kaldte jeg hende. Hun havde en Mund, som Champagnedraaberne og -boblerne vædede og gjorde endnu mere henrivende. Hun vilde ikke sige sit Navn, var ikke til at bevæge til det. Ingen kendte hende, undtagen den ene og lykkelige, der havde ført hende til Festen. Hun tryglede og bad mig om ikke at udspionere hende, og Gud forbyde mig at gøre det, selv om jeg ikke kan lade være.

..... Det falder mig ind, hvor du er sød, Lilly, at jeg kan skrive alt saadant til dig ...

Den lille Pjerrot, den lille mest næsvise Pjerrot, for næsvis og koket var hun, blev min Aften. Hun forsvandt. Jeg var mellem Stjernerne. Jeg skal forsøge at komme ned til Kjerteminde igen.

Det skulde ikke være nogen Uforskammethed.

..... Du skal faa endnu en Oplevelse, du skal faa flere endnu.

Men det er en trist . . . Jeg havde elsket en lille Pige engang; jeg vidste, at hun var der.

Jeg mødte hende, mens jeg dansede med en af Byens Skønneste. Ja, det kan du for Resten godt faa først.

Den Skønneste var skøn. Hendes Øjne er sorte, og hendes Smil er hvidt og, ved Gud, om det ikke er saadan, at din gamle Ven, Jens, svinder bort under det og bliver hul i Ryggen og aldeles dum i Hjernen. Hun dansede i min Arm. Hendes Bryst laa mod mit, og hendes

Ankomsten

Aande — ja, det er jo sagt før, men hendes Aande gjorde mine Læber hede, tropiske.

Havde de blot nøjedes med at være mildt tempererede. Jeg kyssede hende. Og hun kyssede mig. Min Ryg blev hulere og hulere.

Det var ovre i den store Sal i Palæet. Kæmpeorkestret larmede og strøg den ene Vals igennem Salen efter den anden. Hun var min. Det tvivlede jeg ikke et Sekund om.

Saa stod den Lille der. Hun løb efter mig og sagde, — jeg glemmer aldrig hendes Stemme:

— Jens, du m a a danse med mig nu.

. . . Ja, og saa skete det. Den Skønnestes Smil blev et Øjeblik saa hvidt, saa Sneen vilde være sort ved Siden af det, og hun sàa mig lige ind i Øjnene, og hun sagde:

— Nu danser De med hende og kommer saa tilbage her, ikkesandt?

— — — Nu skal jeg sige det hurtigt; men da jeg kom tilbage til Stedet, var hun der ikke. Og jeg forsvandt med den Lille, der hviskede, at hun elskede mig; og jeg var ond ved hende og sagde, at det var Løgn. Og for at vise hende, at jeg ikke elskede hende, kyssede jeg den første den værste.

Og hun løb saa væk.

Men da hun var borte i Vrimlen, i den store Gang til Casino, opdagede jeg først, at jeg h a v d e elsket hende . . . . . .

Kæreste Lilly, du maa jo ikke kunne finde ud af mit Hjerte . . . Det skal du heller ikke forsøge paa . . . Glæd dig over Kjerteminde. Karneval er udenfor Loven og Blodomløbet.

Din Ven Jens.

Kære Lilly!

Jeg maatte hvile mig i Søndags, nu skal du faa Resten.

Du har ikke hørt et Ord om selve Karnevallet, kun om, hvor gal jeg var. Jeg skal forsøge at give dig et virkeligt Billede af Festen.

Du har hørt og læst om Gangen fra Casino til Palæet.

Idéen var genial. Jeg spurgte et af Komité-

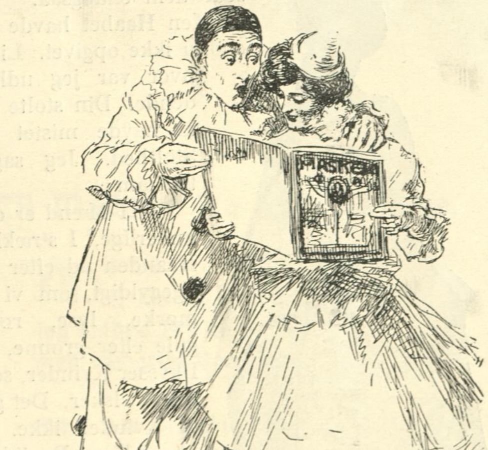

Der gøres Kur.

medlemmerne, hvorledes den var opstaaet. Han svarede ganske kvikt:

— Den er opstaaet som Følge af en logisk Nødvendighed. Der var ikke Plads nok paa ét af Stederne. Saa maatte vi have dem begge.

. . . Men at Hofjægermesteren tillod det! Han maa være en Engle-Hofjægermester. Det kan man da godt tænke sig, ikkesandt?

Der var vistnok morsomst i Casino; man dansede ialtfald bedst der. Og dog, naar man forfrisket efter en ikke helt kort Spaseretur gennem „Gangen" kom til Palæet og sprang lige paa Hovedet ud i Strømmen, saa var der henrivende ogsaa der.

Men Gangene og Logerne i Casino! Nej, lad os blive ved Palæet, naar vi endelig er naaet derover. Der var den store Sal. Den var vist ikke pyntet; den er jo ogsaa saa smuk i sig selv. Men den lille.

Den var Troperne. Vi har jo set det før. Men hvor er det egentlig ligegyldigt med altdet; for man sér jo alligevel ikke paa det.

Der residerede Henriette og Zerina. Man gik til Nimb; spiste Hummer og Østers og de smaa lækre Kolde, ganske som om Sommeren i Tivoli.

Men jeg tror, at Henriette var lidt vred til sidst. Man sidder jo heller ikke paa Skødet af hinanden paa Terrassen efter Væddeløbene.

Og saa var der saa dejlig rigeligt med Champagne. Jeg sværger dig til, jeg kan ikke taale at se det de første otte Dage.

Drikker I meget Mumm i Kjerteminde? Gud Lilly, lad ikke Livet rive dig med i Kjerteminde!

. . . Ja, det var egentlig det hele, Lilly.

. . . . . Jeg er lidt flov, min Pige, nej, saa minsandten, jeg er stolt. Pourquoi? Jeg har skrevet fire Sider og ikke nævnet ham.

Lad ham da hvile, den søde Trosse; han fulgte mig hjem, saa vidt jeg husker.

Gud Lilly, jeg er saa overlegen.

Du skal ved Lejlighed faa lidt mere. Om A. W., der fotograferede f. Eks., om den lille nydelige Salon, han havde indrettet oppe i Ca-

sino, hvor vi blev fotograferet. Du skal faa et Par af Billederne.

Hilsen!

Ella.

Kjøbenhavn, 7/2 1911.

Ma chère Lilly!

Ja, det er forbi nu. — Du tvivler? — Kære Lilly, jeg var igaar for første Gang i Ministeriet, jeg har været syg et Par Dage — saa heldigt lige efter Karnevallet.

Hvad i al Verden skulde jeg dog sidde og rense Negle for deroppe?

... Du har bedt om det, og du skal lige faa et Pust af „det sidste“ — —

Jeg vil sige dig, at „Gangen“ var god. Men, kæreste du, aldrig i Evighed maa det gentages, uden at det bliver sagt elskværdigt i Forvejen:

— Gaa hjem, inden den bliver sløjfet.

...... Du véd det, man kan aldrig slippe bort. Orkestret holder op, og saa finder man et eller andet afsides og udmærket Sted, en tilfældig Pianist, der bearbejder et tilfældigt Klaver.

Og saa danser man uhjælpeligt videre. Men det var fra dette après de fête, at jeg vandrede med en sød, lille Pige, en fjerde, en femte, en syv og tredivte, gennem Palæet for at naa til Casinos Garderobe, og saa var vi, uden at vi anede det, ude i Ødelæggelsen, i Teltgangen, der var borte, gennem Hofjægermesterens Hestestald, over Amaliegade, hvor Bladkonerne stod og gloede. De kære Mennesker.

Det var saa godt som lyst. Vi frøs. Karnevallet var ikke mere . . .

... ... Og nu er det forbi. Selv den Syvogtredivte og sidste er mit Hjerte fjernt.

Hils i Kjerteminde.

Jens.

Kære Lilly!

Det er drøjt, naar Karnevallet er rigtig forbi. Din Ella er nedbøjet.

Jeg er ikke Spor af overlegen mer, Lilly.

Jeg vilde saamænd ønske, at jeg var i Kjerteminde, ovre i den lille rødtagede By ved det blaa Nor.

For sér du. Vi Kvinder er anderledes end Mændene. Vi glemmer ikke saa let. Mænd kan gaa paa Karneval; Kvinder bør blive hjemme. Du maa ikke misforstaa mig.

Men ved et Karneval! Jeg troede, jeg kunde være almindelig; men, ved Gud, det gik ikke. Karnevallet tager En.

Og det skal tage En. Derfor er det til. Karneval er én stor Misforstaaelse; for bagefter er det Lamperøg.

Vrøvler jeg, lille Lilly? Du sidder ganske klog og kold ovre i Kjerteminde og hører paa mig.

Men altsaa: jeg er forelsket, kære du. Nu har jeg ikke været det i flere Aar, og min Mand har ikke kunnet begribe det. Og saa kommer Karnevallet og laver det hele om ......

... ... Han var smuk den tapre hvide Pjerrot. Han var elskelig hele Aftenen; men saa forsvandt han. Gud maa vide i hvilken Favn.

. . . Jeg fandt betinget Trøst ved et Champagnegilde hos Nimb. Han var væk.

Saa gik Natten, larmede sig gennem mit Hjerte og var ved at forsvinde. Saa fandt jeg ham.

Han dansede, Gud, hvor han dansede med alle sine femogtyve aabne Sanser.

— Og du tog ham saa, spørger du.

— — Jeg tog mit aller nydeligste lille Smil paa (det, de kalder Palmehavesmilet; men det er væmmelig Bagvaskelse!), og han sàa mig . . . han gled ud af den andens Favn med et langt og alt for sigende Blik, og jeg var forelsket nok til at holde paa min Ret. Han havde jo inviteret mig. Vi forsvandt sammen .... Kære Lilly! Livet er mangelunde. Karnevallets Mystik er uudgrundelig, og Kvinden er dum.

Men da vi sad, han og jeg, og spiste Frokost, og arbejdede os Bid for Bid igennem noget meningsløst Smørrebrød, ønskede jeg alligevel, at jeg havde ladet ham blive hos den Lille, der havde taget ham fra mig.

Han vilde vise mig, at han ikke var forelsket i mig. Han gabede tvungent, han strakte Haanden ud efter forbidansende Piger, han kyssede dem endogsaa.

Men Haabet havde jeg endnu ikke opgivet. Lilly, hvor var jeg udholdende. Din stolte Ella havde mistet sin Stolthed. Jeg sagde til ham:

— I Mænd er dog underlige, I strækker Haanden ud efter os, ligegyldigt, om vi er mørke, lyse, røde, gule eller grønne, og I kysser Kvinder, som I ikke elsker. Det gør vi Kvinder ikke.

— Tror De ikke? sagde han.

— Nej! sagde jeg, og løj rædsomt.

— Saa maa jeg være meget elsket, lo han og tyggede behageligt og aldeles uforelsket paa et Stykke Kalvesteg.

Jeg vovede mig frem og sagde:

— Jeg har jo kysset Dem.

Men det skulde jeg ikke have sagt, for saa kom det som et Uvejr:

— Nu har jeg været her paa Karnevallet i seks Timer, og jeg er ikke bleven forelsket.

— De er ikke galant, sagde jeg, og var vred paa mig selv over Ordenes Fadhed — og jeg fortsatte:

— Og det er vist heller ikke sandt!

— Naa ja, sagde han og sàa saa undskyldende paa mig, at jeg var ved at græde.

— — — Herregud Lilly, jeg har tilgivet ham. Karnevallet døde, og kun Fraaden stod det om Munden, det skal man ikke sé paa; saa gik vi — — —.

. . . Var det en Straf, tror du, fordi jeg havde indladt mig paa Spøgen? Jeg véd ikke.

Jeg har idag ladet Pigen lave Grønkaal; det skal være saa godt mod Forelskelse, og jeg har stoppet min Mands Strømper.

Kære, lille Lilly. Det er Pønitense. Glæd dig over de medfølgende Billeder.

Din stakkels Ella.

P. S.

Lille Hjerte, lille Hjerte, kære Lilly! Mit lille Hjerte er bøjet, tror jeg næsten. Jeg vil sige dig, Grønkaal er Vorherres Straf.

Min Mands Strømpehuller var intet imod Grønkaalen.

En af mine Veninder har været hos mig; hun sagde, at Karnevallet var en Drøm.

Hun var endnu hektisk i Kinderne.

Jeg bad hende gaa hjem og spise Grønkaal.

Havde jeg haft noget tilovers, havde jeg hældt det paa hende med det samme.

Kære lille Lilly, Livet er og bliver Prosa og — Grønkaal.

Karnevals=Epistler.

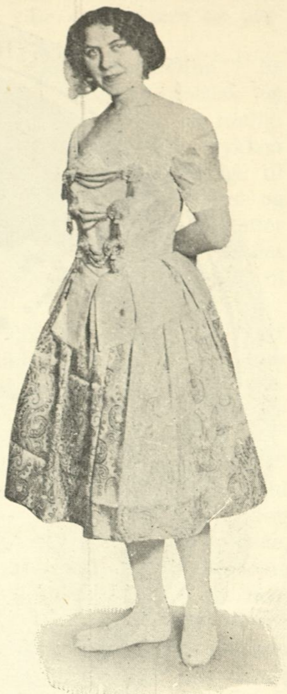

I.

Til Sommerfuglen fra Fluen.

Kom Lykke, lille Lykke, og sæt Dig i mit Sind,
kom Sommerfugl fra Som'rens glade Dage,
og Edderkop, Du lille, som spandt dit Lykkespind;
kom Roser, Sol og Sommer snart tilbage!
Kom Solskin, lille Solskin, som kyssede min Kind,
kom alle mine Venner, kom tilbage!

Til Sommer, ja til Sommer, min Sommerfugl flyv hen
i Solen til din røde Rosenstue,
og Edderkop, Du lille, spind Lykkespind, min Ven,
om Rosen og dens lille Rosenfrue!
Til Sommer, ja til Sommer, er Du Sommerfugl igen;
men jeg en vranten, vintergammel
Flue.

II.

Til Kolumbine fra Harlekin.

Kolumbine!
lille, fine,
mine gyldne Drömmes Glæde!
Kyssets Dug og Graadens Væde
tyder jeg som Vaartegn spæde.
Uforskyldt, min lille Pige,
kom jeg i dit Himmerige,
tag mig ved dit Hjerte ind
— aa, min egen lille Pige! —
mig,
Din lille
Harlekin.

III.

Til Madame fra hendes Page.

Mit Hjertes hvide Due!
I kalder mig Jer Page;
jeg kalder Jer min Frue
med ridderlig Courage.

Og I har Silkeklæder
og Firspands=Ekvipage
og alle Livets Glæder
og — tænk blot — mig til Page

Men Illusionen svigter:
jeg er jo ingen Page,
men kun en stakkels Digter
foruden Digtergage.
Anders W. Holm.

DET NYE TEATER: Scenebillede fra „De smaa Michu'er"

Frk. Christiansen (Annemarie). Fru Frølich (Marianne).

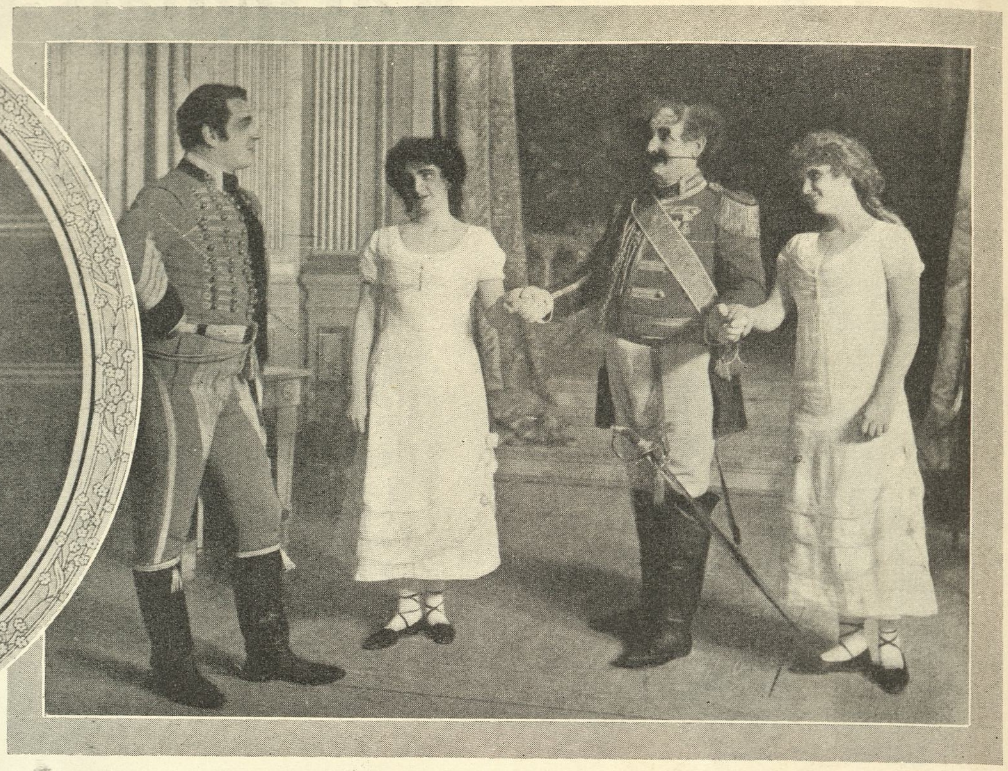

Poul Reumert (Kapt. Gaston Rigaud). Frk. Christiansen (Annemarie). Fjelstrup (General de Fou). Fru Frølich (Marianne).

At „Forrige Uge" denne Gang for en enkelt Anmeldelses Vedkommende („De smaa Michu'er") viser sig som for-forrige Uge, skyldes Vanskeligheden ved at faa Illustrationerne til Artiklen færdige i rette Tid. Red.

Forrige Uge.

Det ny Teater: „De smaa Michu'er". Operette i 3 Akter af Albert Vanloo og Georges Duval, oversat af Anton Melbye. Musikken af André Messager.

En indsmigrende Musik, ofte af ægte gallisk Esprit, en Tekst bygget over en meget pudsig Idé, en fortræffelig Udførelse og megen Øjenslyst — mein Liebchen was willst Du denn mehr??

Nej, „man" vilde heller ikke mere; „man" var i højeste Grad velvillig og fornøjet. Man kunde endda have ventet, at „man" maaske vilde have foretrukket noget mindre. For Taleteksten var unægtelig saa bred, at man uden Skade kunde have skaaret en halv Time bort. Men nej — „man" havde moret sig saa superbt, at „man" blev staaende længe, længe efter Tæppets Fald og klappede for atter og atter at sé et Glimt af de smaa Michu'er — de søde, smaa Michu'er!

For søde var de, de to „Tvillingsøstre", af hvilke den ene dog viser sig at være Datter af en General og hans Gemalinde, og den anden af en Spækhøker og hans Madamme. — „Marianne" hedder den ene — frisk, gratiøs og djærv i Fru Frølichs Lignelse. Og „Annemarie" hedder den anden — nydelig og hjertevindende i Frk. Anne Marie Christiansens Gengivelse. Hvem af de to, der saa bedst ud, er det umuligt at afgøre. Men Frk. Christiansen sang bedst, og Fru Frølich dansede bedst, og begge spillede og sang de sig ind i alle Hjerter.

Deres Forældre (henholdsvis Plejeforældre): Wilken og Fru Karen Lund var et herligt Spækhøkerpar fra Hallerne; han fantastisk-komisk som en skikkelig Fjottepér, hun drastisk og skøn at skue.

Den endelig hjemvendte Peter Fjelstrup som en af Napoleons Kraft-Generaler fejredes med sande Ovationer, og Premièrepublikummet ligefrem klukkede af Fryd ved atter at høre hans Repliker eksplodere med Sæt og Knald som Bomber og Granater.

Hr. Poul Reumert fortjener al Ære og Ros, fordi han lagde hele sin Kraft og Evne ind i en smukt-syngende, men ellers meget kedelig Glansbilled-Officer, og . . . men den sene Nattetime forbyder at gaa yderligere i Detailler. Det er ogsaa ganske overflødigt, for alt var saare vel.

Udstyrelsen var smuk og stilfuld, Iscenesættelsen livlig og godt gennemarbejdet.

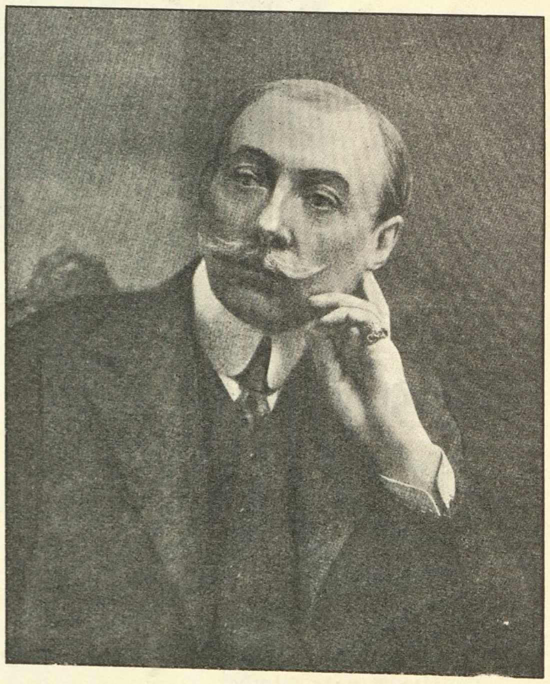

Den franske Komponist, André Messager.

Men naar „de smaa Michu'er" bliver en stor Succes — og det bliver de utvivlsomt — da skyldes det først og fremmest de to smaa Michu'er selv — Fru Frølich og Frk. Christiansen.

Det kgl. Teater: C. Hostrup: „Genboerne".

Opførelsen af „Genboerne" forrige Onsdag mindede mig om en Opførelse i Berlin af Gustav Freytags „Die Journalisten". Paa Scenen: komiske Smaaborgere, der var samtidig med vore Oldefædre, vore Bedstefædre som unge krøllede Elskere og vore Bedstemødre, trippende rundt med Korsbaandene om de hvide Pusselanker og forlegent-smilende i deres unge, dydsirede Kærlighedslykke. I Huset: et fuldtalligt Publikum, der kender Stykket fra deres tidligste Barndom, og for hvem dets Repliker er faststivnede Ordsprog og dets Situationer uangribelige Værdier. Naar et Stykke kommer saa vidt, er det „klassisk", og al Kritik forlængst forstummet. Hver Gang, en ny Scene begynder, mærker man, hvorledes Publikum glæder sig til det kære og gammelkendte, der nu skal komme; og den Latter og Jubel, som følger Stykket paa hele dets Vandring, er maaske mere Udtryk for Gensynsglæde end Maalestok for selve Stykkets Paavirkning af Sindene.

Men kommer en fremmed Tilskuer i Teatret, føler han sig, som om han var trængt ind ved en Familiefest, der er ham uvedkommende. Saaledes følte jeg mig mellem de jublende Berlinere ved „Die Journalisten", og jeg kunde ikke slippe den Tanke, at en Udlænding vilde have følt paa samme Maade, om han havde været Tilskuer ved „Genboerne".

Sceneinstruktionen havde denne Gang givet gode Interiører, Regensværelset var livagtigt nok, og navnlig Smedemesterens Dagligstue, der i gamle Dage kun markeredes af et Spillebord med to Lysestager, var et hyggeligt Billede fra svundne Tiders solide Smaaborgerhjem. Blandt de spillende var Olaf Poulsens kendte Lieutenant Buddinge naturligvis Centrum. Desværre var den udmærkede Kunstner syg og stærkt hæs; men det var, ligesom om han netop for at sejre over Indispositionen satte sin yderste Kraft ind. Og derved blev denne fantastiske Præstation, der ikke forsøger Menneskeskildring, men kun Udfoldelse af Kunstnerens uudtømmelige Lune, af og til endda nogle Streger stærkere, end selv Olaf Poulsen vist kunde ønske det.

Iøvrigt vakte Rollebesætningen ved denne Nyindstudering nogen Forbavselse. Det kunde synes overraskende, at man ikke havde ladet Adam Poulsen overtage Klint, saaledes at Johannes Poulsen kunde faa Lejlighed til at give en ny og ejendommelig Udgave af den zünftige Smedesvend. Endvidere vilde jo Fru Walleen være selvskreven til Madam Schmidt, hvorved ogsaa vilde være vundet det, at Fru Jonna Neiiendam kunde have brugt sin brede Komik til Amalie. Og endelig forstod man ikke, hvorfor Dr. Mantzius ikke som forhen spillede sin fortræffelige Smedemester.

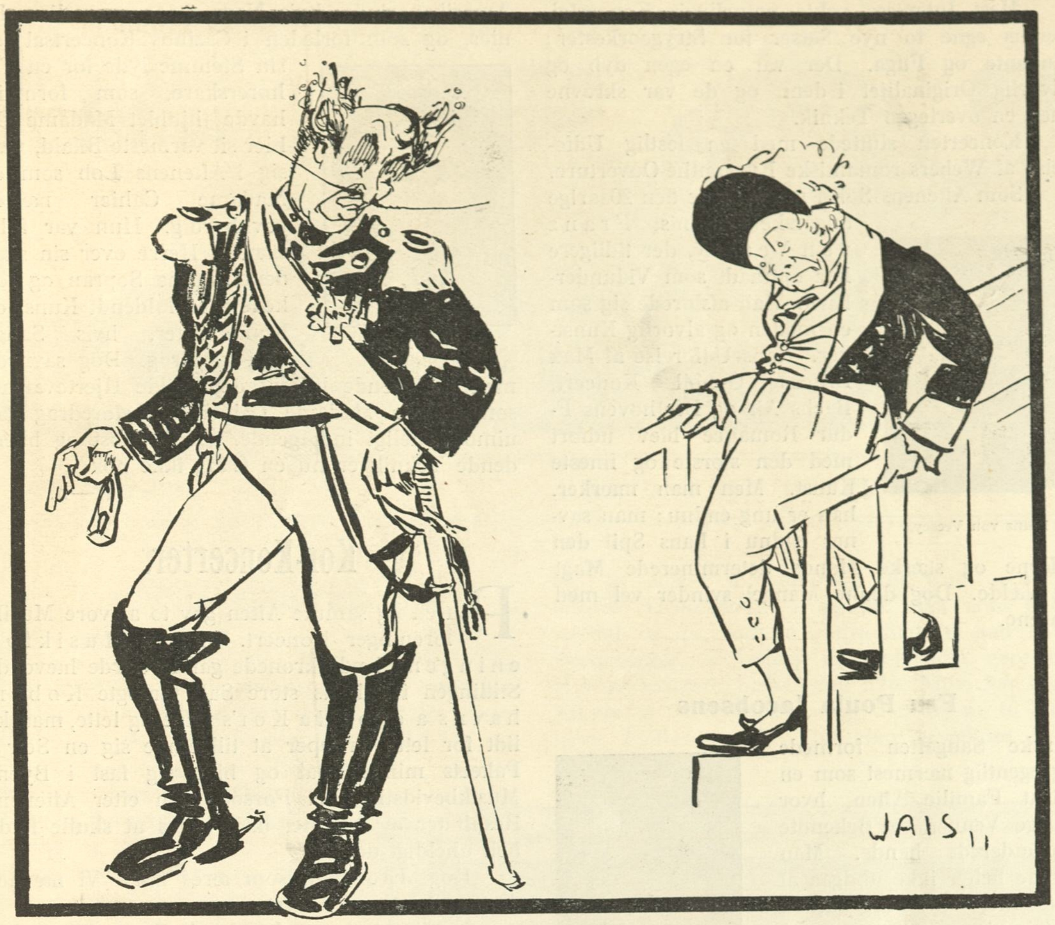

Tegning af Jais Nielsen.

Peter Fjelstrup som General de Fou. Charles Wilken som Hr. Michu.

Naturligvis kan en Direktion have mange Grunde til sin Rollebesætning, som vi Udenforstaaende slet ikke kan dømme om. Men saameget tør nok siges, at ved Nyindstuderingen af „Genboerne" var ikke alle de Rollehavende paa deres rette Plads.

Hr. Johannes Poulsen viste som Klint, hvor fremragende en Skuespiller han egentlig er. Og det var vel netop det, han vilde vise ved at ønske sig en Rolle, der ligger hele hans moderne Naturel saa fjernt. Nutidens unge Mennesker har jo aldrig kendt den Hostrupske Student — end ikke, da bemeldte Student var

Johannes Poulsen (Klint). Olaf Poulsen (Løjtnant v. Buddinge).

bleven Mand eller Olding. Men nogle af vor Tids Unge kan dog i Gemyt eller Stemning have Berøringspunkter med Vaudevillestudenten og derigennem — om jeg saa maa sige — føle ham efter. Hr. Johs. Poulsen syntes at have studeret og ræsonneret sig til ham. Ad historisk Vej havde han vistnok fundet sin Klint. Betegnende var det saaledes, at Hr. Johs. Poulsen ofte var kommen for langt tilbage i Tiden med sin Figur; det var — navnlig i det stumme Spil i 2den Akt — selve Holbergs Henrik, der drev sine „Machinationer". Til andre Tider gik Naturen over Optugtelsen, og der brød Klangfarver frem, som ikke hørte hjemme under Vaudevillens evigt-uskyldsrene Himmelstrøg. Saaledes, da Klint efter de muntre Løjer i Smedemesterens Hjem klager over Træthed. Det Udbrud kom med en Dybde og Tyngde, der hørte hjemme under moderne Alvorskomediers Graavejrshimmel. — Alt i alt var det en fortræffelig gjort Præstation. Han selv lignede et yndefuldt, gammelt Billede af en Datids Charmeur, og hans Spil var ogsaa yndefuldt og charmerende. Men Hostrup vilde næppe have kuldlyst denne Udgave af Klint.

Frk. Ingeborg Larsen var lidt for spæd og moderne-raffineret til Amalie, medens Frk. Houlberg var en saare indtagende Rikke. Og Fru Neiiendam var naturligvis baade sød og morsom som det hyggelige Nussehovede af en Madamme, om end hist og her vel nok en lille Kende for stærk.

Stykket gjorde en formidabel Lykke og er vistnok sikker paa mange røde Lygter.

Dagmarteatret. Johan Bojer: Kærlighedens Øjne. Skuespil i 4 Akter.

For mange Aar siden læste en ung, ukendt Nordmand i en privat Kreds her i København sit første, dramatiske Arbejde højt. Stykket hed „Gravholmen", et dystert, uhaandterligt Skuespil, overfyldt af Ibsen, overmættet med Rædsler. Den unge, norske Forfatter var Johan Bojer. Auditoriet rystede paa deres kloge Hoveder, og kun min Ringhed vovede at spaa den elskværdige Debutant en — endda stor — Fremtid som Forfatter. Det har mange Gange senere hen glædet mig, at min Profeti slog til, fordi Norden derved blev en betydelig Forfatter rigere.

Men Dramaet synes ganske vist ikke at høre med til Johan Bojers særlige Vuggegaver.

Alene den Omstændighed, at Bojer har fundet paa at dramatisere „Troens Magt" og Novellen „De hvide Fugle", turde vise, at han ikke er født Dramatiker. Bojer hører jo til et Folk, der har den herlige Egenskab, at det altid har baade Mod og Lyst til at anerkende sine egne; og alligevel var det ikke lutter Lovord, som blev Skuespillet „Troens Magt" til Del oppe i hans Fædreland. Men hvad er det ogsaa for en halsløs Gerning at ville dramatisere en psykologisk Redegørelse?

Og nu Skuespillet „Kærlighedens Øjne"? Et Helaftens Skuespil, bygget over et poetisk og fint, men lille Novellestof. Hvor er det muligt paa en Scene at forklare, hvorledes Ulykken forvandler den livsglade, kærlige, unge Pige til en mistroisk, snæverhjertet, ja ligefrem ond og hadet „Hex"? Og hvorledes Kærligheden atter smelter de Isblokke, der har lagt sig om hendes stakkels Hjerte, saa at dette atter vaagner til Liv?

Paa Scenen maa disse Karakterforandringer jo virke med en Pludselighed, som om hun forvandles med et Slag af Æventyrfeens Tryllevaand. Og netop saaledes virkede de ogsaa — uforstaaelige og desorienterende.

Men lærer vi ikke i „Kærlighedens Øjne" en Dramatiker at kende, saa har vi til Gengæld det behageligste Møde med en sympatetisk og fin Digter. 1ste Akts Skildring af den søde, unge Pige, der som selve Solen faar alle Øjne til at skinne og alle Smil til at lyse, er henrivende køn. Den kloge og varmhjertede Præsts Tale i 2den Akt sætter dybere Spor end mangen Prædiken. Mødet i 3die Akt mellem den blinde Kaptajn og den ulykkelige, unge Pige, derude paa Bakkerne ved den i Solnedgangen lysende Fjord, dette ejendommelige Møde, hvor hun for første Gang „laaner" sin blinde Elsker sine friske Øjne og lader ham sé Skønheden, større og rigere, end de seende kan sé, er saare betagende. Ja — man glemmer det forhaabentlig aldrig.

Ogsaa i den svage og noget vel lange og uensartede Slutningsakt findes Enkeltheder af stor lyrisk Virkning, og selve Slutningsscenen mellem de to Elskende er den smukkeste Højsang til den store Kærlighed, der bærer ud over alt og læger Livets hæsligste Ulivssaar.

Kort sagt, man bør her lade sin dramatiske Alen blive hjemme og taknemligt glæde sig over, at en Digter, der er fremmed for Scenen, dog aflægger denne et Besøg, og viser os, hvor store Skønheder han forstaar at aflokke Scenens Instrument, der ellers er bygget til en hel anden Art Musik.

Mathilde Nielsen (Jomfru Martensen), Cajus Bruun (Rheder Bech).

Hr. Bojer skal have udtalt, at han slog sin Lid til Hr. Herman Bang og Fru Betty Nansen.

De to Kunstnere har ikke skuffet hans Tillid. Herman Bang havde med stor Nænsomhed vaaget over, at Digterens fine Stemninger ikke et Øjeblik blev brudt af en ubehersket Bevægelse eller en falsk Tone. Og det afstemte Spil præsenteredes i fortræffelige Inte-

riører. Den Iscenesættelse var baade en Lyst for Øjne og Øren.

Men de Stillinger, han lader de Spillende indtage, synes mig ikke altid af overbevisende Ægthed. I sidste Akt f. Eks., dèr, hvor Ovidia første Gang forgæves forsøger en venlig Tilnærmelse overfor alle sine Ofre, indtager disse Ofre en skraa Slaglinje tværs over Scenen fra venstre Side af Rampen til Baggrundens yderste højre. Den saa ikke naturlig ud, og hvis den skulde opfattes symbolsk, var den i hvert Tilfælde ikke let at forstaa.

Fru Betty Nansen saa i 1ste Akt overraskende ung og sød ud. At det ikke lykkedes hendes velberegnede Spil at erstatte den pure Ungdoms umiddelbare Magt over Sindene, kan selvfølgelig ikke bebrejdes Kunstnerinden. — I de følgende Akter, hvor det gjaldt at skildre en moden Kvindes Fortvivlelse og Livslede, hendes Bitterhed og tilsidst Kærlighedens Sejr over den onde Sygdom, der hærger hendes stakkels Hjerte, var Fru Nansen i de Kunstens Egne, hvor hun har sit rette Hjem. Faa kan smile som hun, ingen Dansk kan græde som hun. Højt naaede hendes Spil, om end ikke saa højt som i „Agnete". Hr. Reenberg tog som den blinde Kaptajn Revanche for flere, ikke vundne Slag. Han var smuk, fin og mandig. Og han sekunderedes udmærket af Hr. Liebmann som den trofaste Følgesvend, den tapre, men ludfattige Kaptajn, der skjuler sin Verdenslede under ironisk og selvironisk Spøg. Hr. Liebmann er en af de faa, hvis Lune er saa ægte, at det aldrig griber fejl. Fru Mathilde Nielsen har kønne Udtryk for det stille-rørende, men den dybe Sorg, for ikke at tale om Rædslen, ligger hendes kærnesunde Natur for fjernt. Her havde sikkert været en Opgave for Fru Emma Wiehe. Som Præsten var Alfred Møller naturlig og tiltalende, og Hr. Cajus Bruun stred tappert for at bringe Sammenhæng i den fra Forf.s Haand noget forvirrede Reder. Emmanuel Larsens fantastiske Maske var ogsaa al Ære værd.

Men helt ud brillant var Fru Wandahl, baade som den unge, livsglade Tjenestepige og navnlig senere hen, da hun som en stakkels Galejslave slæber rundt med sin usynlige Lænke — i sammenbidt Trods og med Selvmordstanken som eneste Haab. Fru Wandahl er aabenbart en Skuespillerinde, som det nu gælder at bruge for Alvor. Det ské!! Dagmarteatret fortjener al mulig Tilslutning til Tak for den ærlige Kunst, det har sat ind paa „Kærlighedens Øjne".

Edgard Høyer.

Fini Henriques Symfoni-Koncert,

Hr. Fini Henriques.

var imødeset med saa stor Spænding, og havde hidlokket hele vort hjemlige støtte Musikpublikum, der ikke svigter, naar en af vore betydeligste Komponister har sat saa megen Energi og saa stor personlig Risiko ind paa at byde paa en Musikaften som denne.

Med Dygtighed og Overlegenhed dirigerede Fini Henriques sit godt og fyldigt sammensatte Orkester. Mozarts prægtige G-moll-Symfoni fik en dadelløs Udførelse.

Mest Interesse vakte naturligvis Koncertgiverens egne to nye Satser for Strygeorkester: Andante og Fuga. Der var en egen dyb og alvorlig Originalitet i dem, og de var skrevne med en overlegen Teknik.

Koncerten sluttede med en festlig Udførelse af Webers romantiske Euryanthe-Ouverture.

Som Aftenens Solist medvirkede den 20aarige ungarske Violinist Franz von Vecsey, der tidligere har optraadt som Vidunderbarn. Han afslørede sig som en moden og alvorlig Kunstner. Hans Udførelse af Max Brucks G-moll Koncert, Bachs Air og Beethovens F-dur Romance blev udført med den største og fineste Kunst. Men man mærker, han er ung endnu; man savner endnu i hans Spil den erfarne og stærke Mands determinerede Magt og Vælde. Dog denne Mangel svinder vel med Aarene.

Franz von Vecsey.

Fru Poula Jacobsens

Fru Poula Jacobsen.

danske Sangaften formede sig egentlig nærmest som en privat Familie-Aften, hvor talrige Venner og Bekendte applauderede hende. Man kunde heller ikke undgaa at bemærke, at Programmet fortrinsvis var sammensat af Kompositioner, hvis Komponister er Anmeldere ved de forskellige Dagblade. En enkelt af disse Anmeldere havde dog været saa korrekt at anmode Fruen om ikke at synge hans Sang, hvad hun respekterede.

Fruen sidder utvivlsomt inde med Betingelser for at kunne bringe sin Stemme frem til noget, men muligvis var det den stærke Nervøsitet, der prægede hendes Sang og gjorde Foredraget usikkert, der var Skyld i, at Resultatet ikke blev bedre, end det gjorde.

Hr. Louis Glass var Fruens elskværdige og forstaaende Akkompagnatør.

Alexander Stoffregen,

Alexander Stoffregen.

den unge og dygtige og sympatetiske Pianist høstede ved sin Koncert den 2. Februar rigeligt og fortjent Bifald, bl. a. fordi han ikke, som saa mange andre Klavervirtuoser vandrede ad de vante Klaverveje.

Hr. Stoffregen bandt dristigt an med vore mest moderne Komponister og fremførte næsten lutter nye og her ikke tidligere hørte Ting. Og han spillede disse moderne Værker, saaledes som hvert enkelt Værk fordrede at blive gengivet, snart fint og yndefuldt, snart friskt og frejdigt. Mest Lykke hos Publikum gjorde i Stoffregens Fortolkning Debussy's, Erki Melartins og Russerne Rachmaninoff's og Bulskirev's Arbejder. Men ogsaa vore egne, jeg havde nær sagt, Kinesere, Hilda Sehested, Asger Juul og Alfred Tofft havde skrevet Klavermusik, som klang overordentligt smukt, i hvert Fald i Hr. Stoffregens Gengivelse deraf.

Susan S. Metcalfe.

Hvor maa Verden alligevel være rig paa fremragende Sangerinder, siden det forundes os saa faa Dage efter, at vi have lyttet til Madame Cahiers bedaarende Sangkunst, at lære en ny Stjerne fra Tonernes Himmel at kende. Den unge Amerikanerinde, hvis Navn staar over disse Linier, og som forleden i Casinos Koncertsal lod sin Stemme lyde for en Tilhørerskare, som fornyligt havde tiljublet Madame Cahier sit varmeste Bifald, viste sig i Aftenens Løb som en Madame Cahier næsten jævnbyrdig. Hun var fuldstændig Herre over sin sjældent skønne Sopran og tolkede med fuldendt Kunst de Komponister, hvis Sange hun foredrog. Dog savnede man hos hende lidt af den milde Hjertevarme, som gjorde Madame Cahiers Sangforedrag saa uimodstaaeligt indtagende. Dejlig Røst og blændende Teknik er nu én Gang ikke nok.

Susan S. Metcalfe.

H—n.

Kor-Koncerter.

Paa en og samme Aften gav to af vore Musikforeninger Koncert. Medens Musikforeningens hæderkronede gamle Garde hævdede Stillingen i Palæets store Sal, forsøgte Københavns a capella Kor's unge og lette, maaske lidt for lette Tropper at tilkæmpe sig en Sejr i Palæets mindre Sal og bide sig fast i Byens Musikbevidsthed, et Forsøg, som efter Aftenens Resultater at dømme, ikke synes at skulle falde helt uheldigt ud.

Dog Ære dem, som æres bør! Vi nævner derfor de Gamle først.

Musikforeningen havde til Sæsonens anden Koncert valgt at give Wilhelm Stenhammars Koncert i D-mol for Piano og Orkester samt Johannes Brahms' mægtige, imponerende Korværk, Requiem'et, som han komponerede i Anledning af sin Moders Død, og som regnes for et af den berømte Komponist's lødigste Værker.

Stenhammars Klaverkoncert, som ikke tidligere har været udført i Musikforeningen, er et smukt, formfuldendt, ja glansfuldt Musiknummer, som naturligvis med selve Komponisten, den dygtige Klaverspiller ved Flygelet og den endnu dygtigere Prof. Neruda ved Dirigentpulten fik en fortræffelig Udførelse.

Men Aftenens Begivenhed, var alligevel Opførelsen, ja Oplevelsen af Brahms Requiem; disse dybe, rige, herlige Strofer, som baade Kor og Orkester og Solister bar frem paa den skønneste Maade af Verden. Det er vanskeligt at sige, hvad der er vidunderligst i dette Mesterværk; og det er næsten lige saa vanskeligt at sige, hvad der blev ypperligst gengivet af de assisterende Kunstnere. Dog forekommer det mig, at Brahms i Sopransoloen, dejligt sunget af Fru Saima Neovi, har vist os den sønligste Forstaaelse af Moderkærlighedens uendelige, rigdomsfyldte Dyb.

Foruden Fru Neovi medvirkede som Solist, den svenske Kammersanger Hjalmar Arlberg, hvis klangfulde Baryton blev anvendt med fremragende Dygtighed.

Alt i alt en Aften, der for en Stund løftede os op i en lysere og renere Verden og gav vore lønligste Længsler Luft.

Koncertens Gentagelse for B-Medlemmerne var om muligt endnu mere sikker i sin Holdning og Stil; det er ligesom, man faar et ekstra Plus i Musikydelsen og -nydelsen den anden Aften.

Københavns a capella Kor, som under Organist Chr. Jørgensens ihærdige Ledelse havde indstuderet og ved sin Koncert sang en Del danske Komponisters Sange uden Musikledsagelse, viste sig trods sin noget blandede Sammensætning i Besiddelse af en Musikkultur, som virkelig maatte forbavse.

Navnlig maa man paaskønne de Syngendes klare og korrekte Tekstudtale, det soignerede Sprog og den bløde afrundede Tone, som prægede deres Præstationer.

H—n.

Ansvarshavende Redaktør: IVAR HIORT
A. Rosenbergs Bogtrykkeri - City - Passager

MASKEN

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 19DE FEBRUAR 1911 | NUMMER 21

Peter Fjelstrup.

Kære Peter Fjelstrup, maa jeg takke dig, fordi du iaften vil være Gæst i mit Hus, og maa jeg takke dig, fordi du saa flittigt gæster dette Land med din Kunst. — — Du har nu paa dit Strejftog erobret alt, hvad der fandtes af Begejstring og Beundring i Norge, Sverrig og Finland. — — Du er, som Modsætning til andre Profeter, forlængst blevet Profet i dit eget Land — det er altsaa ikke af den Grund, du har løst Rundrejsebillet til det ganske Skandinavien. — Hvis man forstod dit Sprog udenfor Norden, eller hvis dit Modersmaal var Fransk eller Tysk — vilde du ikke nøjes med de skandinaviske Byer, der nu byder dig velkommen overalt. — Du vilde gæste Europa paa Kryds og Tværs, som Sarah Bernhardt og Coquelin har gjort det. — — Naar jeg f. Eks. sidder i min Fauteuil og ser paa dig som Piper i „Erik Ejegods Pilgrimsfærd", og er slaaet af den Lighed, din Maske har med en afdød dansk Digter, nemlig Jeres berømte H. C. Andersen, saa er det ikke alene denne Lighed, der slaar mig, — der er en anden større, du har tilfælles med Æventyrdigteren — den at din Kunst i sin Helhed er saa individuel og almenmenneskelig, at du ligesom den store Fortæller kan gøre dig forstaaelig for Store og Smaa paa samme Tid — — det vil omtrent sige, at din Kunst er saa dejlig stor og retlinet, — sund — og Gud være lovet fri for alle disse kimæriske Dikkedarer, som en vis Art slatne, blege Hjerner raaber ud til sublim Kunst. — — Ja! dit Komediespil er jo saa internationalt i sit Udtryk, at jeg min Sæl og Salighed tror, du vilde gøre Lykke, hvis du spillede for en Negerstamme ved Kongofloden. — — De lér, mine Damer og Herrer — dette er sandt for Dyden en stor Kompliment til en Skuespiller. — — Naar du staar paa Scenen, har jeg Indtryk af, at du, ligesom Krøsus, altid har Lommerne fulde — jeg mener baade kunstnerisk og pecuniært — for du ødsler jo bestandig dit Kunstner-Guld udover Tilskuerne, — og du maa ikke bilde os ind, at du, som vi andre Stakler, kan have Pengesorger, — ellers maatte det gøre dit Humør fattigere, og vi, som hver Aften har dig i Kikkerten, vilde snart opdage det. Og nu til Slut, kære Fjelle! — Tak for den grandiose Fantasi, hvormed du skabte den geniale Jøde-Musiker Svengali! — Tak for din smilende Spot i Alexander den Store! — Tak for din naive, drengede og elskværdige Peter Ravn, der trods din Alder lyste af den barnligste Vaudeville-Dumhed! — Tak! for din skidne, stinkende Kloakrotte af en Aagerkarl i „En Forbryder!" — Og Tak for den ene Bror i „Brødrene Hansen", der var ligesaa forbløffende ægte, og gedigen dansk af Lune og Slagfærdighed, som din Indbrudstyv, Carl Fingerring i „Den Anden" var fremmedartet af Væsen og Udseende — ja saa direkte importeret fra Berlins obskure Moabitkvarter! — — Og Tak for den . . . .

Skuespiller Peter Fjelstrup. Fot. Jul. Folkmann.

„Hov, hov, min Ven, nu maa De standse Deres Foredrag," — indskød Hr. Fjelstrup, idet han rakte mig en Canadian og en Soda — „værsgo' drik!" — „Tak".

Hr. F. skændte paa mig, fordi jeg tillod mig at citere denne Tale efter Hukommelsen for at vække gode Minder, og for at gøre Hr. F. saa venlig stemt som mulig mod min Formiddagsvisit, der faldt ti Minutter før han skulde paa Prøve.

„Kan De huske, hvem der i sin Tid holdt denne Speech for Dem og Deres Kunst?"

„Naturligvis husker jeg det, det var jo en af Vennerne paa den anden Side Sundet — Himmel og Hav! — det er godt tre Aar siden; — men jeg tror nok, at De selv har lakeret den lidt med nogle Adjektiver, (med Smil) jeg plejer ikke at blive rost saa stærkt." — —

„Naa . . . . men jeg ved jo nok De ikke ynder, at man taler om Dem selv som Skuespiller. — Hvorfor hører man Dem i Grunden aldrig omtale Deres egen Komedie, som saa mange andre? — Nu har jeg kendt Dem i en halv Snes Aar, og jeg har saa godt som aldrig hørt Dem føre Deres eget Teaterspil paa Tale." —

„Tja, ... jeg ved jo nok, at det er højst moderne først at tale om sig selv — saa sig selv — og saa igen sig selv; men det synes jeg, man skal lade andre besørge. — Synes De ikke?"

„Jo, hvis der er noget at tale om." — Efter en lille Pavse pegede Hr. F. over mod Bordet: „Vil De saa gaa hen og tage en Cigar i Kassen der! Jeg skal vel ikke ogsaa være Barnepige for Dem? For det er vel nok, naar jeg uforbeholdent lægger mit Privatliv i Deres Lommebog? — Kan De skære Spidsen af selv?"

„Jo Tak!"

„Det var morsomt."

Entréklokken ringer. Lidt efter kommer Jomfru Jensen ind med et Telegram. Hr. F. læser det, og staar et Øjeblik fordybet i sine egne Tanker, saa rækker han mig Telegrammet, fulgt af et elskværdigt Smil.

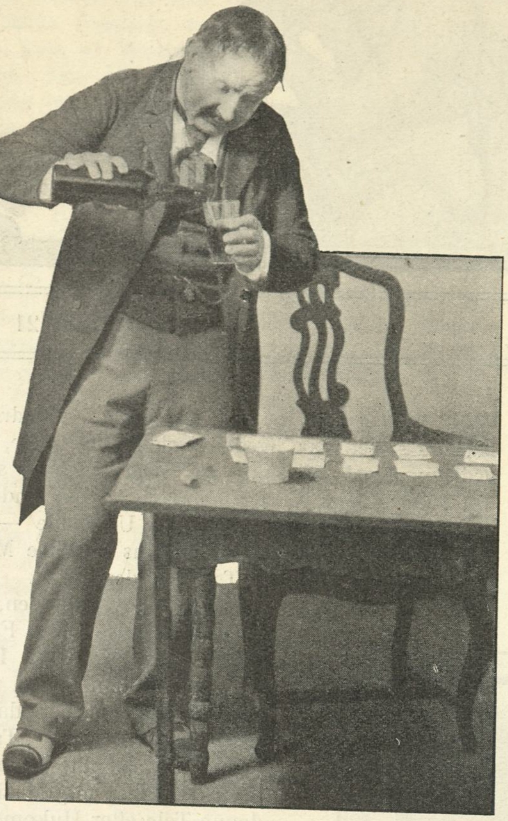

Fjelstrup som Engstrøm i „En Forbryder".

„Værsgo', De maa gerne læse det; det er igen et Tilbud fra Udlandet."

Jeg læser det højt, enhver maa gerne høre det. Et kulant Tilbud om Gæstespil i Februar, Marts og April hos den svenske Teaterdirektør Allan Rydings. „Tillykke! tager De det?"

„Jeg ved det ikke endnu; se der paa Skrivebordet, der ligger flere Tilbud."

Jeg kigger nogle Telegrammer igennem, altsammen om Gæsteoptræden.

„Hvorfor rejser De stadig saa meget?"

„Fordi det i flere Maader passer mig bedst. Der er noget kosmopolitisk i min Natur, som bliver tilfredsstillet ved mit Rejseri. Men, hvis mit Fædreland var noget større, end det for Tiden er, saa blev jeg gerne her hjemme."

„Bliver de snart herhjemme for bestandig?"

„Ialfald mere end i de sidste seks Aar."

„Saa er det altsaa sandt, at Direktør Lindstrøm har engageret Dem for hele næste Aar paa en kejserlig, kongelig, hertugelig Gage? — og Deres unge Søn ogsaa? —"

„Nej, det er Kaféspind!"

„Jasaa . . . Har Deres Søn Talent?"

„Telefoner til Aarhus Teater! — Tror De forøvrigt, d e t er nødvendigt?"

„Telefonér til Junior, Hr. F."

„Apropos Rejseri! — Har De ikke ogsaa triste Minder deroppe fra Norge?"

„Nej, absolut ikke. — Det er med Teaterforretninger som med Børsforretninger. Konjunkturerne kan ikke altid være ens."

„Har De aldrig fortrudt et og andet deroppe fra?"

„Jeg har overhovedet aldrig fortrudt noget i mit Liv — never!"

„Deres første store Turné i Sæsonen 1906—07 formede sig jo til noget af et Triumftog gennem Skandinavien op til Helsingfors, ikke sandt?"

„Det kan De godt sige uden at lyve. (Hr. F. bliver ivrigere og mere alvorlig). Jeg forsikrer Dem, at hvis jeg kunde skaffe lige saa mange gode Skuespillere og ligesaa godt et Repertoire som for fem Aar siden, skulde jeg arrangere en Turné gennem Danmark, Norge, Sverrig og Finland, og føre den igennem med et lige saa stort kunstnerisk og pekuniært Udbytte, som sidst; ja, jeg skulde gerne rejse den Dag i Morgen! — Næ, det er sandt, i Morgen kan jeg ikke —"

„Hvorfor ikke?"

„Jeg skal jo til Prøve hos Lindstrøm." Hr. F. bad undskylde og gik hen til sit Skrivebord og telefonerede. „9001 — — det er Peter Fjelstrup, St. Thomas Allé 3, vil De sende en Bil med det samme — Tak."

„Sig mig, Hr. F., hvad kan man i Grunden tjene som Direktør paa en saadan skandinavisk Turné?"

„Penge!" — „Og ellers?" — „Venner!" — „Er det det hele?"

„Naar De er saa næsvis og paatrængende, Hr. Kommentang (et Navn, Kunstneren giver alle sympatetiske Mennesker) er det vel bedst, De faar ren Besked." Hr. F. trækker en Skrivebordskuffe frem (elskværdigere end nogensinde), slaar op i en Regnskabsbog og peger paa følgende Tal:

„Jeg har i Sæsonen 06—07 spillet 288 Forestillinger og derpaa ialt indspillet 245,000 Kr.; mine Gager beløb sig til 72,000 Kr., naar De saa

Fjelstrup som Galle i „Barn i Kirke".

regner, at den direkte Teaterleje i dette Tidsrum var 56,000 Kr., som De ser her med rene Tal, og mine daglige Teaterudgifter omtrent 200 Kr., foruden Forfatterhonorar, kostbare Rejser for Personalet, Dekorationer o. s. v., der løb op til et anseligt Beløb, saa forstaar De maaske, at jeg ikke kunde købe alle Kunstgenstandene paa Hirschsprungs Auktion? — eller sætte et Spir paa Jarmerstaarnet?"

Bilen tuder udenfor Gadedøren.

„De er en stor Skælmsmester udi Staden!"

„Ja, saagu! — det er jeg jo engageret til at være af og til indenfor Rampen, — og derfor tror Folk vel ogsaa, at det er min Metier udenfor — men . . . aa . . . (med det elskværdigste Smil) jeg tør maaske venligst bede Dem, om jeg maa beholde denne lille sidste Stump af mit Privatliv for mig selv? — Ja, jeg spørger jo kun i al Beskedenhed?"

„Jeg kan ikke sige Nej!"

„Aa, tusind Tak for Deres mod mig udviste Elskværdighed! Og saa en frisk Cigar — værsgo' — vil De med i Bilen?"

„Nej Tak, jeg skal den anden Vej."

Idet vi gaar ned ad Trapperne, tænker jeg i Stilhed: Gid dog København var stor nok til at konkurrere med de Telegramlapper oppe paa Skrivebordet, der tilsammen repræsenterer tre mægtige Skuespillergager.

Fjelstrup som Ferdinand Piper i „Erik Ejegods Pilgrimsfærd".

Mit sidste Spørgsmaal faldt nede paa Gaden — det maatte jeg have med:

„Tænker De endnu paa Deres eget lille Teater her i Byen?"

„Tænke — har man jo Lov til."

„Farvel, og paa Gensyn i Det ny Teater, Hr. Fjelstrup!"

„Tak, i lige Maade — Farvel! — Kør til!"

„De er altsaa i k k e engageret til Det nye Teater?"

„Jo! — det ved Gud jeg er — for 100 Kr. i Timen!" —

„Jamen, hvorfor sagde . . . ."

„Goodbye Sir!" — —

Bilen stak om Hjørnet.

o b b o.

Fjelstrup med sin Hund.

Teaterkonfekt.

Goethe siger, at Digtergaven egentlig er givet hele Menneskeheden, og naar sit højeste Udtryk hos de enkelte Store.

At Skuespillertalentet ogsaa er givet hele Menneskeheden, har man daglig Lejlighed til at konstatere — dog mere udenfor end paa Scenen.

Kgl. Kammersanger Peter Cornelius i „Tannhäuser".

P. Elfelt fot.

Peter Cornelius som Tannhäuser.

Wagner har jo utvivlsomt været denne Operasæsons kunstneriske Tyngdepunkt. Vi er nu herhjemme omsider naaet dertil, at vi kan tale om en bevidst Wagnerkultur, et udviklet Wagnerpublikum og fremfor alt om virkelige Wagnerfremstillere. Langsomt er det gaaet, men des dybere ned i Masserne er det lykkedes at finde Gehør. Aarets Tilvækst til Wagnerprogrammet er intet mindre end en Bedrift, en Bedrift af dem, der tæller i Teatrets Historie. Da „Tannhäuser" paany blev flettet ind i den Krans af Forestillinger, der til alle Tider og i alle Lande vil være helligede den store Mester, skete der for en Gangs Skyld noget paa Det kgl. Teater. Tannhäuseropførelsen var en mere end lykkelig Genfødelse af Wagners stolte Ungdomsværk. Dette skyldes to samvirkende Hovedaarsager, der pludselig giver vort kgl. Teater Rang blandt Evropas første Wagnerscener. Den første er den, at vor Opfattelse af Mesteren endelig har naaet et udpræget Gennembrud. Det mærkedes paa mangfoldige Punkter. Allerede Ouverturen var en Begivenhed. Ingensinde tidligere er man saa frigjort trængt tilbunds i denne Musiks Væsen, ingensinde før har alle, paa Scenen som i Orkestret, været saa gennemtrængt af Mesterens Aand. Med alt dette var det dog kun blevet et Tilløb, mulig et pragtfuldt Tilløb, men intet mere, havde ikke den anden Hovedfaktor været tilstede, den rette Tannhäuserfremstiller, en Kunstner, der ikke blot var Sangeren, hvis Stemmemidler mestrede det dynamiske Herkulesarbejde, dette Parti ubestrideligt er, skal ikke Skønhedsgrænsen overskrides, men tillige raadede over saa rige Udtryksmidler, at han formaaede at skildre det store Menneske med de store Lidenskaber, det dybe Fald og den overmenneskelige Kamp for Oprejsningen. Den Opgave, Wagner her stiller, er for Wagnersangeren den store Prøvesten, hvor det skal vise sig, om han kun er Sanger, thi da er han kun en Operahelt og fremmed for Aanden i det Wagnerske Musikdrama, eller om han er Kunstens Udkaarne, der øser af Livet, som pulser gennem hans varme, bankende Hjerte.

Det er Tannhäuser selv, der er Dramaet. For denne Sjæls Kampe og Kvide er alt det øvrige kun Baggrunden. Dramaets øvrige Personer er kun, som Venus siger, „de kolde Mennesker", den Yderverden, hvis Gnidningsmodstand gør Tannhäusers Sjælshistorie saa dramatisk. For Cornelius blev Fremstillingen af denne Skikkelse en Sejr saa afgørende som ingen tidligere. Den blev et Gennembrud, Skridtet fra „Ringen"s abstrakte Sigmund- og Siegfried-Skikkelser, der naar alt kommer til alt nærmest er mytologiske Principper i Fjærnhedens Glans, over i den store Kunst, der søger sit Stof i Menneskesjælens Dybder, til de Skikkelser, i hvilke Dramaet lever og vi andre lever med. Tannhäuserskikkelsen var gennemført som en Oplevelse. Hans Skildring er en uophørlig Stigning. I Venusbjærget ser vi ham mættet af Sanserusen, sløvet af Gentagelsen. Da bryder det menneskelige frem. Længslen efter Smerten gør ham levende. Han higer tilbage mod Livets Safter, mod Solen, mod Lyset. Og se Trolddommen hæves. I den friske Foraarsmorgen indsuger han atter i fulde Drag den vaagnende Naturs krydrede Duft, og Sangeren tvinges i Knæ for Alnaturens Herlighed. Allerede i dette stumme Spil var det, Cornelius havde at byde os, noget andet og mere end „Teater". Wagner selv vilde have frydet sig ved den endeløse Jubel over den livsalige Verden, der her spejlede sig i Sangerens Blik. Med fin og forstaaende Kunst tegnede han det nye Menneske, der med altomfattende Mildhed og Godhed havde afløst Fortidens Galning og Venusbjærgets sanseberuste Elsker. Navnet „Elisabeth" fuldender Metamorfosen. Trangen til at trykke den hele Verden til sin Favn i Glæden over Livet og Menneskene binder hans Tunge i stum Betagelse. Fra dette Øjeblik var der kun én Interesse hos Publikum. Det var Sangeren, det var Mennesket Tannhäuser.

Ved Mødet med Elisabeth, hvor Kærligheden i en helt ny og helt anden Skikkelse strømmer ham i Møde, er det som bevægede han sig i Drømme. Alt er saa nær og dog saa fjærnt. Det er, som al hans Villen, al hans Stræben tog Sigte paa den rene, den fine Hjertets Stemning, der her var beredt ham. Men inderst inde durer endnu en stille Efterklang af Rusen fra Kærlighedsgudindens Favntag. Uden at han mærker det, er han ombølget af denne Koglen fra Venus' Bjærg, som aldrig slipper sit Offer. Sangerkampen viser det. Atter her var der et Punkt, hvor den psykologiske Udvikling udvidedes og uddybedes i Kammersangerens Fremstilling. Glad og sejrsbevidst møder han frem ved Kampen til Kærlighedens Pris. Han forstaar slet ikke Wolframs sjælsfine og vemodige Inderlighed. For ham er Walthers og Biterolfs Forsvar for Kærlighedens Renhed kun æggende Modstand. Blodløs og drømmende synes ham Vennernes Tale. Da dæmrer i hans Bevidsthed, da stiger i hans Sjæl den Sanseglød, der i Venusbjærget ætsedes ind i hans Sind. Da bliver Kærlighedens Sanger den til Vanvid umættelige Elskovens Sanger. Erindringen om det uudsigelige bringer hans Blod til at syde. Venusbjærget faar atter Magt over ham, dets Motiv klinger atter, og i det voldsomste Sindsoprør slynger han sin Hemmelighed ud blandt den forfærdede Forsamling. I et Nu er Spændingen udløst for at afløses af dump Fortvivlelse. Dobbelt knuget og forpint, fordi han har stødt den rene fra sig, synker han under Elisabeths Forbøn stedse dybere i Sjælekvalernes Afgrund. Hele denne Scene var i Cornelius' Fremstilling et Højdepunkt, klassisk i sit Mesterskab. Og det gryende Haab i hans Blik, da han mulig kan hente Frelse i Rom, hører til de Oplevelser, man ikke glemmer.

Ved Løvfaldstide vender Tannhäuser hjem. Ikke med de glade Pilgrimme, thi for ham var der ingen Frelse i Rom. Men ene og i Aftenens Dunkelhed vender han tilbage. Tungt er hans Sind, mødig hans Fod. Fortvivlelse, Had, Trods er i hans Følge. Da han i Pilgrimsangen til Banstraalemotivets Toner for Wolfram skildrer sin Kamp, sin Opofrelse, sin Anger og Forbandelsens grænseløse Gru, da var der vel ingen, som ikke med største Grebethed fuldtud forstod denne Sjæls Sygdom til Døden, og aandeløs fulgte man hans sidste Kamp mod Venusbjærgets Magt indtil hans Hjerte brister ved Foden af Elisabeths Baare.

Enhver scenisk Skikkelse er og maa til en vis Grad være en Skablon, der indblæses Liv af sin Fremstiller. Netop derfor kan Fremstillingerne være saa forskellige. Cornelius' Tannhäuser hører til dem, der byder os saa uendelig meget. Her bydes os ikke blot et levende og lidende Menneske, her bydes os tillige et Menneskeliv gennemlevet for vore Øjne. At „Tannhäuser" ikke var en almindelig Operaforestilling, og at Hovedpartiets Fremstilling ikke blot var en almindelig dygtig Sangerpræstation, men at Forestillingen var et Gennembrud for Teatret

Operasangerinde Fru Mary Gallé som Salome.

som for vor hele Stilling til Wagner, og endelig, hvad Cornelius betyder for dette Gennembrud, ja det var det, disse Linjer gerne skulde anskueliggøre.

Godtfred Skjerne.

Vore Landsmænd i Udlandet.

Mary Gallé.

Det er vel en fem-seks Aar siden. En skøn Dag — Klokken var 12 — traadte Fru Mary Galle ind i min Stue og bad mig læse Hilde i „Bygmester Solness“ med hende, for hun skulde prøve for Martinius Kl. 3 samme Dag. Som om det var den naturligste Ting af Verden!

Jeg saa forbløffet paa den unge smukke Frue. Det mindede mig om Manden, der kom op til en bekendt Sproglærer og vilde have en Time i Engelsk, for han skulde til Kalifornien og grave Guld. Da Læreren sagde, det var umuligt at lære Engelsk paa én Time, svarede Manden, at han vilde bare vide, f. Eks., hvordan man skulde sige: „Vil Du væk fra Klumpen!“

Belært af den Erfaring, at Folk altid søger Læge, naar det er for sent, erklærede jeg mig villig — jeg skulde vel vogte mig for at tage Modet fra en saa dristig Dame. Jeg gav Stikrepliker, og det viste sig snart, at samme unge Dame ikke engang kunde Rollens Ord. Men Prøven skulde jo finde Sted — derom var der ikke Tvivl i hendes Sjæl — og jeg mandede mig op til at sige, at det skulde nok gaa. Hvad andet var der at stille op over for en saadan Patient?

Fruen fejede kækt ud af min Dør. Jeg sad tilbage lamslaaet over, at Folk bliver ved med at tro, man kan springe lige fra Gaden op paa Scenen. Det var lige til sjette Afdeling.

Hvordan det gik med Prøven, véd jeg ikke i Enkeltheder. Men jeg véd, at Martinius Nielsen

Fru Mary Gallé som Fidelio.

er en galant Mand, som kan sige Nej paa en elegant Maade, og det blev i alle Fald Resultatet . . .

Jeg kendte Fru Galle, lige fra hun var en lille kaadmundet Bakfisch, der sang og trallede hjemme i sin Faders, Slagtermester Chr. Nielsens Stuer, som altid rungede af Musik. For begge Døtrene havde dejlige fødte Stemmer, og Broderen, Komponisten Arnold Nielsen skrev Sange for dem. Men jeg vidste ikke, at Fruens Hu stod til Scenen, og den forbløffende Prøve som Hilde, der siden Fru Dybwads geniale Spil er bleven alle unge teaterlystne Damers Prøveklud, skulde ikke overbevise mig om, at dette var Vejen for hende.

Men synge gjorde Frøken Mary Nielsen, og synge gjorde hun siden som Fru Mary Galle. Hun tog først Timer hos Sextus Miskow. Siden rejste hun til Hamborg, og dèr fik hun Sangtimer paa Konservatoriet og bagefter hos en berømt Privatlærer. Og pludselig en Dag overraskedes jeg af det Budskab, at nu var Frau Mary Gallé engageret til „Bremer Stadttheater“ som hochdramatische Operasängerin og skulde debutere som Donna Anna i Mozarts „Don Juan“.

Uden Mellemkomst af Teateragenter, ved sin blotte Prøve var hun bleven engageret. Det lød som et Eventyr, men sandt var det, og sandt var det ogsaa, at hun havde lært, hvad det vil sige at arbejde, hvis man vil betyde noget i Kunstens Verden.

Debuten fandt Sted, og de grundige tyske Kritikere strømmede over af Lovord baade for Sangen og Spillet. Med ét Slag var Sejren vundet. Engagementstilbud foer telegrafisk og brevligt til den opdukkende Stjerne fra alle Kanter af Tyskland. Mary Gallé valgte Mühlhausens Stadtteater langt nede i Elsass. Men inden Bremer-Sæsonens Slutning havde hun allerede sunget en Mængde store Partier, for ved tyske Operaer kan man ikke som herhjemme flyde paa en seks-syv Hovedpartier i tyve Aar.

I Sommer var Fruen hjemme paa Besøg, og Københavnerne havde Lejlighed til at beundre hendes Stemme ved Koncerten i Tivolis Koncertsal paa Børnehjælpsdagen. Ude i Taarbæk holdt hun sin Ferie, som bestod i mange Timers daglig Indstudering af Partier som „Madame Butterfly“ og „Salome“, og samtidig sang hun hos Operasanger Lincke.

Mary Gallés første Optræden i Mühlhausen var som Fidelio i Beethovens Opera. Og nu nylig har hun haft en glimrende Succes som Salome i Richard Strauss' og Oscar Wildes „Salome“. Publikum og Presse var lige begejstrede, hvad lange overstrømmende Anmeldelser bevidner. Baade Sangen og Spillet og Dansen synes at have været ualmindelige i dette knusende fordringsfulde Parti. Fruen har dog tydeligt nok — ligesom Anna Larssen — været en bevidst grusom Salome, mere voksen end Wilde tænkte sig hende; han digtede jo en lille gaadefuldt grusom, naivt grusom Skabning, der ikke vidste, hvad hun gjorde. Men i alle Fald skriver Bladene, at Skikkelsen dramatisk var gennemført.

Sejren har ikke beruset den unge Kunstnerinde, hun er ikke bleven svimmel. Hun betragter sig selv som staaende i Begyndelsen af sin Udvikling, og det er en Beskedenhed, som lover. Det er Arbejdets Aar, skriver hun hjem.

„Masken“ præsenterer hende for hendes Landsmænd som Fidelio og Salome. Det kan maaske glæde dem, som det sikkert vil more Martinius, at han ikke helt tog Modet fra den lille Frue, der ikke kunde et Ord af Hilde.

Jens Pedersen.

Teaterkonfekt.

En Jæger og en Skuespiller minder om hinanden paa et bestemt Punkt.

Naar de skyder forbi Maalet, undersøger Jægeren hovedrystende sit Gevær, og Skuespilleren undersøger ligesaa hovedrystende sin Rolle.

Det er selvfølgelig utænkeligt at Fejlen skulde ligge hos dem selv.

Folketeatret: Tilbage fra den anden Bred.
Viking Ringheim (Edouard Koberwein). Fru Blom (Daisy). Albrecht Schmidt (Trübner). Fru Neiiendam (Marie) Bewer (Leopold Schenk).

Livets Alvor.
Friederichsen (Baron Hugo v. Neustift). Robert Neiiendam (Prof. Hophner).

Forrige Uge.

Det kgl. Teater. Karen Bramson: Kongemagt. Skuespil i 4 Akter.

Fru Karen Bramson har uden al Tvivl særlige Evner som Dramatiker, Evner, som mærkværdig nok ikke endnu er blevne paaskønnede efter Fortjeneste. Det var saaledes første Gang, Fruen besteg Det kgl. Teaters Scene, da „Kongemagt“ opførtes.

Karen Bramson har villet skildre den konstitutionelle Konges Afmagt i alle Forhold; hans politiske Befalinger behøver man ikke at adlyde, han maa ofre sine Nærmestes og sit eget private Vel paa sin Kongemagts Alter. Selv om han er aldrig saa klog og aldrig saa ædel, (og Fru Bramsons Konge var mere end kongelig klog, mere end englelig ædel), det nytter ham intet. Han har kun at lystre sin parlamentariske Regerings Befalinger, og for Resten at tie og lide.

Den Idé at skildre en saadan Skyggekonges Lidelser er i og for sig god nok, og den blev udført med Fantasi og ofte med Varme. Desværre medfører Brugen af denne Idé nødvendigvis, at Skuespillet ikke kan stedfæstes, og man har derfor hele Tiden en underlig Fornemmelse af at bevæge sig ved de gamle romantiske Skuespils uvirkelige Hof, kun at man her mangler — Romantiken.

Dels paa Grund af denne Uvirkelighedens Atmosfære, dels fordi Stykket bevægede sig frem gennem alle Arter af sceniske Udtryksformer, fra Skuespil til Farce, fra Folkekomedie til Drama, og endelig fordi Stykket var altfor urimelig langt, naaede det tilsyneladende ikke den Succes, som mange talentfulde Enkeltheder fremkaldte Ønsket om. De interessanteste Akter, nemlig 1ste og 3die, der virkelig arbejdede med Stykkets Grundidé og gav os et omhyggeligt og kønt Portræt af den stakkels Konge, var de, der syntes at behage Premièrepublikummet mindst, hvorimod den ganske overflødige og derfor skadelige anden Akt morede Folk rent ovenud. Alle Stikpillerne til Ministre og Parlamentarikere tog man øjensynligt som en dansk „Revu“, hvad der sikkert ikke har været Forfatterindens Mening eller Ønske.

Og den stærkt-bevægede Slutningsakt, der hensynsløst tog de voldsomste Effekter i sin Tjeneste, forfejlede ikke den beregnede Virkning.

I en omhyggelig og fin Indstudering skjultes mange af selve Arbejdets Mangler, og Det kgl. Teaters Kunstnere benyttede med Sikkerhed enhver given Mulighed.

I Spidsen gik Dr. Mantzius og tolkede med megen Overlegenhed og megen ægte Følelse den resignerede „Skyggekonge“. Og Frk. Ingeborg Larsen har aldrig spillet kønnere og inderligere end her; hendes lille, fine Prinsesse Irene vil huskes længe. Hr. Johs. Poulsen var overmaade vittig som den kyniskelegante Premierminister ganske i Chamberlains Lignelse, og Hr. Hofman som hans bredt-folkelige Efterfølger stod med pudsig Uforskammethed og skrævede selvbevidst paa sin demokratiske Sokkel.

Hr. Adam Poulsens landsforræderiske Prins havde et meget lidet fyrsteligt Udseende, og Fru Blads skønne Hertuginde af Toscana kunde — hvad Forstaaelsen angaar — gerne have gjort Skridtet fuldt ud og talt „toscansk“; man kunde alligevel ikke forstaa et eneste Ord. Fru Bloch vakte — i en utaknemlig Rolle — megen Munterhed, takket være sin store Virtuositet.

Edgard Høyer.

Folketeatret. Felix Salten: Fra den anden Bred. Tre Enaktere. Oversat af Edgard Høyer.

Felix Saltens tre Enaktere, der kun med Anvendelse af megen Snedighed kan presses ind under den benyttede Fællestitel, er tre selvstændige Skuespil. I hvert enkelt af dem har Digteren i en knap, teknisk-sikker Form, der med fast Tag holder Publikum i den tilsigtede

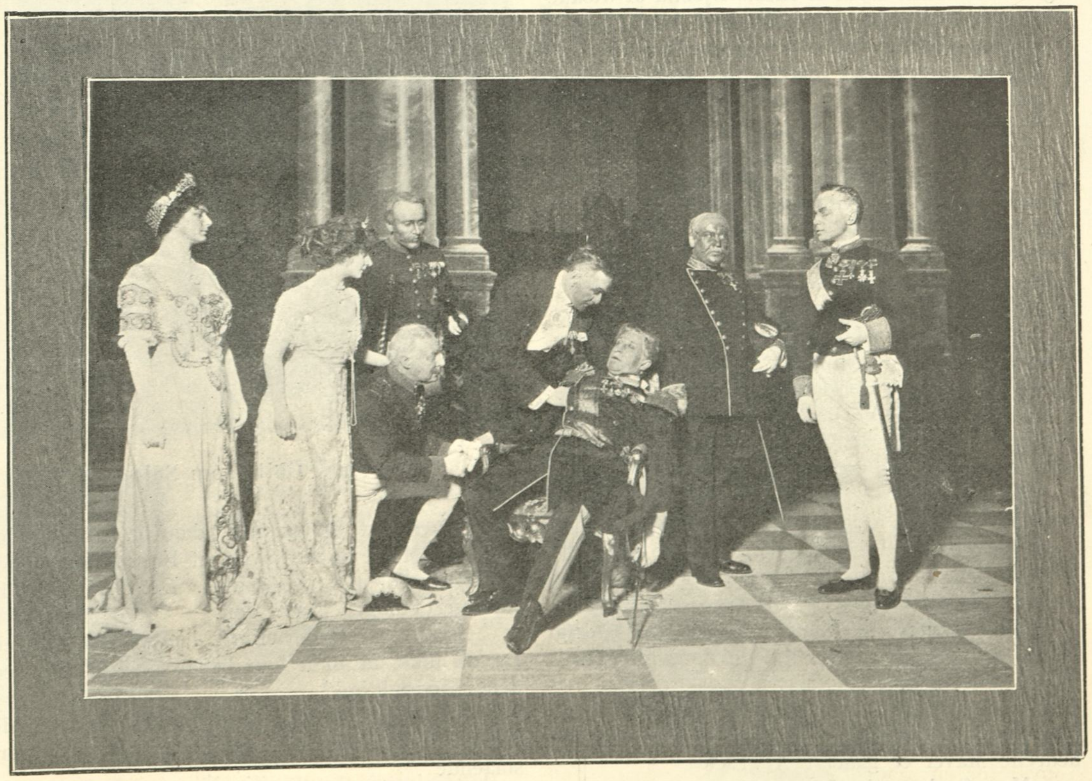

Det kgl. Teater: Kongemagt.
Fru Blad. Ingeborg Larsen. Jerndorff. Neiiendam. Mantzius. Hofmann. Johs. Poulsen.

Olaf Fønss
født den 17. Oktober 1882 i Aarhus; Elev af Emanuel Larsen; debuterede paa Dagmarteatret som Bødlen i „Vasantasena“ 1903; ved Dagmarteatret 1903—1911; har under Prof Martinius Nielsens Direktorat ogsaa spillet paa Casino.

Thilda Fønss
født Johanssen den 7. Oktober 1888 i København; Elev af Emma Thomsen; debuterede paa Dagmarteatret den 23. Marts 1906 som Thora Meyer i „Fætter Georg“: ved Dagmarteatret 1905—1910.

FIRE FØNSS'ER.

Det gaar med Skuespillerne ligesom med Artister, der optræder hyppigt familievis. — Familierne Rossing, Wiehe, Rosenkilde, Mantzius, Paetges, Nyrop og Poulsen er talende Beviser herfor. Men som Regel er det Fader og Søn eller en anden Kombination imellem to paa hinanden følgende Generationer. Sjældnere træffer man som i hosstaaende illustr. Sammensætning et saa kombineret Tilfælde indenfor samme Generation. De to Brødre Fønss har imidlertid ved deres Valg af Livsledsagerinder holdt sig indenfor deres Stand, og derved bragt os ud i den Kasus at eje 4 jævnaldrende Fønss'er.

Gudrun Fønss
født Carlson den 2. Februar 1884 i København; Elev af Sixtus Miskow; debuterede paa Casino September 1902 i Mozarts „Teaterdirektøren“; ved Casino 1902—1906; Turné i Amerika 1906—1907; Casino 1907—1908; Gæstespil i Aarhus 1908—1909; Casino 1909—1911.

Aage Fønss
født den 12. December 1887 i Aarhus; Student fra Aarhus Latinskole 1905 og cand. phil. 1906; Elev ved Dagmarteatret 1905—1906; debuterede som Sandro i „Væddekampen i Cremona“ paa en Provinsturné Juni 1906; ved Helsengreen-Kornbechs Personale 1906—1907; ved Aarhus Teater 1907—1910; ved Dagmarteatret 1910—1911.

Spænding, faaet Lejlighed baade til psykologisk Eksperimenteren og til at fremsætte de vemodigtbitre Paradokser, som synes at være en Udtryksform, han særlig ynder.

Det er jo altid et Eksperiment at sætte tre Enaktere op, men Publikum lod til at føle sig tiltalt af Forsøget at dømme efter det kraftige Bifald, der lød ved Tæppets Fald efter hvert enkelt Stykke.

Det første, Komedien „Greven“, som vel nok er det svageste, tog sig mærkeligt nok bedst ud, takket være det fortrinlige Sammenspil.

I det andet Stykke, Skuespillet „Livets Alvor“ gensaa man med Fornøjelse Direktør Friederichsen; det er saa sjældent, man ser denne Skuespiller, men det er altid en Glæde paany at høre hans sonore Organ og spore den Intelligens og Omhyggelighed, hvormed hver lille Nuance i Rollen er gengivet. Ganske paa Højde med ham stod Hr. Rob. Neiiendam, som karakteristisk skildrede Plebejeren, der ved egen Kraft har svunget sig op nedefra og nu staar og pukker paa sin egen Kraft, glødende af Had til Adelsmanden.

I det tredje Arbejde, Komedien „Tilbage fra den anden Bred“, ragede Hr. Albrecht Schmidt et Hoved op over alt Folket. Fin, behersket, selvironiserende stod han lige til det sidste uden et eneste Øjeblik at trække Stykket ud i Farcen, hvad alle hans Medspillende ærligt og redeligt gjorde deres bedste for.

Vikar.

L. C.

Igaar, Søndag, havde Karen Bramsons Skuespil, Kongemagt, Première paa Det kgl. Teater. Det udsolgte Hus modtog Fruens interessante, vittige og underholdende Arbejde med Begejstring.

Men i Dag, Mandag, er samtlige københavnske Aviser ude for at „rettede“ Publikums Dom.

I sin Tid, da Vorherre og jeg var yngre, sad der rundt ved samme Aviser en Del ældre Herrer, som maatte give ondt af sig, hvergang en af vi Unge dristede sig til at udgive en Bog eller lade en Komedie opføre.

Det var d'Herrer en paatrængende Nødvendighed, næsten som et Laxitiv at regne for, for deres sure Maver.

Ak, sagde vi til hinanden, mon dog aldrig den Tid skulde oprinde, da Ungdom bliver sat til at censurere Ungdom!

Hvilken Guldalder . . .!

Den Tid er nu oprunden — men, Jemini! de fædrene Maver er gaaet i Arv!

Man fødes altsaa nuomdage gammel, sur og misundelig. Thi at de Ældre snærrer ad de Yngre er en Naturlov, som man (desværre!) maa bøje sig for. Men at Ungdommen selv bider og bjæffer ad sine Jævnaldrende i den Grad, at en lidt aldrende Kavaler ser sig nødsaget til at rykke frem til Undsætning, det tangerer mestendels det Perverse! — —

Naa, men Fru Karen Bramson har altsaa faaet opført et Skuespil, som Publikum øjensynlig fandt stort Behag i.

Men det har Publikum værsgod at lade være med!

„Maverne“ skal først ytre sig.

Fru Mary Gallé som Salome.

Skuespillet var nemlig „daarligt“, finder de. En Mave er sur over, at Fruen har kaldet sit Stykke for Kongemagt. Det skulde hedde „Konge af magt“, siger den.

Ære være Pærevælling, bedste Mave! Ved De da ikke, at man kan benævne en Ting ved dens Modsætning?

Jeg kunde f. Eks. godt falde paa at kalde Deres Anmeldelse for baade „klog“ og „forstaaende“.

En anden Mave er fornærmet over, at Komedien er „stedløs“.

Formodentlig havde det lettet den Fordøjelsen, om Handlingen havde foregaaet i Kongeriget „Illyrien“.

Jeg synes netop, at Forfatterinden bør prises, fordi hun har gjort sin Satire „stedløs“ og altomfattende.

Men jeg er jo heller ikke „Kritiker“ . . .

En tredje og fjerde Mave har faaet Vrid af Betegnelsen: Øboerne.

Herregud, mine Herrer, saa kald disse Mennesker for „Socialister“, „Anarkister“, Medlemmer af „Den sorte Haand“, eller hvad De vil. — Og „Kravet om Selvstyre“, som De ogsaa har faaet forkert i Halsen, kan De jo kalde „Kravet om den udvidede Valgret“, siden De absolut vil have, at Stykket skal foregaa midt paa Købmagergade. Hovedsagen er jo dog, synes det mig, at Komediens Satire er rettet imod de Politikere og „Førere“, der rundt paa Tribunerne Verden over lover deres Vælgere Guld og grønne Skove, og som, naar de omsider kommer til Magten, spiser samme godtroende Hob af med en Visk vintergammel — skal vi sige: Ærtehalm . .!

Naa men, værst af alle raser dog som sædvanlig Landets og Rigets rammeste Mave, Digteren Hr. L. C. Nielsen!

Han er paa Nippet til at paadrage sig en Majestætsfornærmelsessag af Galde over, at Det kgl. Teater overhovedet har tilladt sig at opføre „dette Hylster af et Skuespil“. Og Publikum, hvis „Kritik ikke er af nogen aarvaagen og udviklet Art“ faar læst og paaskrevet, fordi det har vovet at finde Behag i Fru Bramsons Komedie, „som falder udenfor kunstnerisk Bedømmelse“. —

„Kære Ven Nielsen!

Hør et Raad af en ældre Herre: De burde den Dag i Morgen henvende Dem til en dygtig Læge; thi De kan absolut ikke saadan rase Uge efter Uge, uden at det maa virke skadeligt paa Deres iforvejen baade sarte og lyriske Konstitution. Eller prøv en strøget Teskefuld Natron en halv Time, før De gaar i Teatret. Det skal være godt mod Syre.

Og saa hår jeg en Bøn til Dem: Tag og skriv os andre Dumrianer et Mønsterskuespil, at vi éngang for alle kan se, hvordan det skal gøres. Det vil for Fremtiden lette os Arbejdet og spare Dem for mange sure Timer.

Og hermed Gud befalet!

Deres hengivne

Gustav Wied.

Kastellet, Roskilde.
13. Febr. 1911.

P. S.

Hvad mener De om at lade Deres „Willemoes“ trykke til Omdeling; maaske den kunde hjælpe os?

Peter Jerndorff.

17. Februar 1871—17. Februar 1911.

Peter Jerndorff havde forlængst vundet sig et Navn som Sanger og Skuespiller indenfor Studenterforeningens kammeratlige Vægge, inden han efter mange Kampe mod Slægstfordomme og sønlige Forpligtelser endelig den 17. Febr. 1871 vovede Springet op paa Scenen, og debuterede som Aage i Hostrups „Mester og Lærling".

Hr. Peter Jerndorff.

Med sin velskolede Tenor og sit lyse, lyriske Temperaments vandt Peter Jerndorff sig hurtigt en Plads i Damepublikummets Gunst ved Siden af Emil Poulsen, og de, der i de senere Aar har hørt ham synge Fru Heibergs Gadeviser eller tolke de gamle Folkeviser, vil kunne gøre sig et Begreb om, hvorledes Peter Jerndorff i sine unge Dage spillede sine lyriske Elskere og sang Partier som Faust og Vilh. Meister.

Det blev dog paa ganske andre Felter, at Peter Jerndorff fik sit kunstneriske Gennembrud.

Bag den korrekte medicinske Kandidat, og den alvorlige Reserveløjtnant fra 1864 gemte der sig endnu en Bunke af den kaade, unge Student, der holdt af at udnytte sit Talent til ogsaa at lave lidt Grin oppe paa Salen eller i Karnevalskomedierne, og en skønne Dag viste Peter Jerndorff os en Jean de France og en Paris saa barokke og klassiske som nogen Holbergianer kunde ønske sig.

Hermed havde Jerndorff underlagt sig ogsaa de komiske Karakterroller, og da han kort Tid efter vandt betydelige Sejre som Karakterskuespiller i Roller som Dr. Rank i „Et Dukkehjem", Gregers Werle i „Vildanden" og Pastor Manders i „Gengangere", havde Studenterforeningstenoren naaet sit Maal, at blive Nationalscenens mest anvendelige Skuespiller.

Peter Jerndorff staar nu, 40 Aar efter sin Debut, som Inkarnationen af den danske Nationalscene, en Mester i Sprogets Behandling, i sin Plastik en Elev af Bournonville, i sin dramatiske Form saa national og saa stilsikker som nogen kgl. Scene kan forlange.

Hvad Gôt i mange Aar var for Comedie Française er Peter Jerndorff for Det kgl. Teater, og Holbergs Søn staar ingenlunde tilbage for Molières.

L. T.

Anders W. Holm.

„Kærlighedsdigte".

Forfatteren A n d e r s W. H o l m, af hvem vi forleden bragte nogle versificerede Karnevals-Epistler, har i denne Uge hos Gyldendal udgivet sin anden Digtsamling, „Kærlighedsdigte".

Hr. Anders W. Holm.

Den lille Bog fremtræder usædvanlig smukt udstyret, i et frodigt Rosenbind, tegnet af Axel Nygaard.

For nogle Aar siden udkom A n d e r s W. H o l m s første „Digte", og han blev modtaget som den moderne Lyriks M a î t r e d e p l a i s i r, som den glade, kaade og spotske Ungdoms Digter. Han er det ogsaa i disse Digte, men Brodden i hans Vid er skarpere og den erfarne Vemod, der er bag al Spot, der duer, er mere kondenseret. Men m a î t r e d e p l a i s i r skal han være; hans E r o t i s k e S k æ m t e d i g t e er lette og yndefulde og smilende-spotske Vers, hvis Stemninger og Tanker helt er frigjorte af et oprindeligt Talent; med sikker Stilsans er Ordene fanget ind, skønt de har Sommerfuglevinger.

Et andagtsfuldt og bevæget Sind har fundet Udtryk i E l s k o v s a n g e n e, i et Digt som „Maj" og det lille helstøbte Digt „Ord".

Naar man læser E l s k o v s s a n g e n e og de følgende E n s o m h e d e n s S a n g e, da forstaar man, at Skæmtedigtenes Sommerfugle havde Angsten i deres Hjerter. I Samlingens sidste Digte kommer et splittet Sinds baade ængstelige og stærke Trang til Klarhed og Mening i Tingene til Orde, og her tynges undertiden Versene paa Grund af Digterens alvorsfulde Sky for Skæmt og „fagre Ord".

Anders W. Holm maa aldrig lade det komme dertil, at han i lutter Samvittighedsfuldhed fanger sine Sommerfugle ind med altfor ransagende Hænder; det vil beskadige dem, og det vil være Synd for ham selv og for os andre.

A. J.

Maria Carreras.

Maria Carreras.

har i København vundet sig et Publikum. Ved sin Klaverkoncert den 8. Februar i Paladshotellets Koncertsal beviste hun atter sin store tekniske Dygtighed. Det var ualmindelig store Opgaver, hun var gaaet i Gang med, nemlig Chopins G-moll-Ballade, den store H-moll Sonate, F-moll Fantasien, H-moll Scherzoen og endelig Allegroen, Op. 46. At gennemføre et saa vanskeligt og stort Program med den Dygtighed, som Fruen gjorde, beviser bedst, hvilken Position, hun indtager. Fruen benyttede ogsaa denne Gang Herman Petersens „Clutsam-Klaviatur", der klang udmærket og sikkert vil vinde Indpas i Kraft af de store Fordele, det frembyder.

Sven Kjellstrøm og Adolf Wiklund.

Tre Kammermusikværker udførtes af disse to unge, svenske Kunstnere i Casinos Koncertsal nemlig en Sonate af Hr. Wiklund selv, en af Bach og til Slut Carl Nielsens A-dur Sonate, der regnes for et af hans bedste og mest ejendommelige Værker. Med betydelig Dygtighed udførte de to unge Musikere disse Musikværker. Hr. Sven Kjellstrøm behandlede Violinen med stor teknisk Dygtighed, men der manglede til Tider Charme over hans Spil. Hr. Adolf Wiklund er en særdeles dygtig Klaverspiller, der røbede en fint kultiveret Kunstnerfysiognomi.

Hr Sven Kjellstrøm.

Adolf Wiklund.

Det samme soignerede, velfriserede, maaske lidt for pomadiserede Fysiognomi kommer til Syne i Hr. Wiklunds Komposition, der uden Skade kunde være fremtraadt noget mindre præget af moderne Musik-Frisør-Kunst.

Fru Emmy Collet Henrichsen

viste sig ved sin Sangaften forleden som en helt habil Sangerinde, der forstod at lade sin smukke, klangfulde Mezzosopran tone til Tilhørernes fulde Tilfredshed.

Hun havde i den kendte Pianist Hr. V i g g o B r o d e r s e n en selvfølgelig dygtig Akkompagnatør.

En ny Kammermusik-Forening.

Østerbro har faaet sig en K a m m e r m u s i k f o r e n i n g, hvis første Koncert, Fredag den 10. Febr. forløb helt fortræffeligt.

Ganske vist var Lokalet (Østerbros Teater) noget køligt, og Pauserne mellem Programmets enkelte Numre noget lange; men til Gengæld var de samlede Musikpræstationer, baade hvad Valg og Udførelse angik, ægte nok og Bifaldet fra det fine og udsøgte Publikum baade varmt og vedholdende.

Mest Lykke gjorde d'Hrr. kgl. Kapelmusici S o p h u s A n d e r s e n, L o u i s H e g n e r, L o u i s J e n s e n, K n u d L a s s e n, C a r l S k j e r n e, E m i l T o r n f e l t og L o u i s W i t z a n s k y, der spillede Beethovens berømte Septet Op. 20 aldeles bedaarende. Kun Skade, at der saa sjældent gives os Lejlighed til at høre den — og navnlig i en saa formskøn Udførelse som forleden.

Ogsaa kgl. Hof-Pianistinde Frk. J o h a n n e S t o c k m a r r og kgl. Kammersangerinde Frk. K r a r u p - H a n s e n samt Hr. kgl. Koncertmester A x e l G a d e gjorde fortjent Lykke, førstog sidstnævnte ved en ypperlig Gengivelse af N. W. Gades D-moll-Sonate, førstnævnte alene ved en lidt for prikket Udførelse af et Schubertsk Thema med Variationer og en Valsparafrase af Saint-Saëns, og Frk. Krarup-Hansen ved sit flotte, svulmende, ildfulde Foredrag af Rosenfelds, Griegs og Lange-Müllers Sange.

Bliver Foreningens andre 5 Kammermusik-Aftener som denne, kan dens Medlemmer i Sandhed glæde sig.

H—n.

Hans Seeber von der Flue.

Den unge, tyske Kapelmester S e e b e r v. d. F l u e er efter en Trip til Norditalien og Bayreuth, hvor han aflagde Fru Cosima Wagner Beretning, vendt tilbage til Aastedet for sine

Hans Seeber von der Flue.

Fot. Joseph Allin, Aarhus.

Fra Generalprøven paa Aarhus Musikforenings Symfonikoncert den 28. Januar 1911. Ved Dirigentpulten: Hans Seeber v. d. Flue.

første Parsifal-Laurbær, idet han har dirigeret en Symfonikoncert i Aarhus Musikforening.

v. d. Flue betragtes af Aarhusianerne nærmest som en af deres egne og mødes med overstrømmende Venlighed af Publikum og Presse. Han er en stor Charmeur, fyldt af en ungdommelig Ildhu, der hurtigt giver ham Fodfæste. Ogsaa her i Byen forstod han efter Aarhus-Successen at føre sin Sag saa vel, at han er designeret til under allerhøjeste Protektion at føre Parsifalmusiken frem i Frue Kirke med de allerfineste Kræfter, København ejer.

Men v. d. Flue giver ogsaa rundeligt Vederlag. I Aarhus Musikforening fremførte han Brahms' prægtige F-dur Symfoni med en Anskuelighed og Velklang, der bragte det store Musikværks Vanskelighed og Tunghed ganske i Glemme. Det er ikke for meget sagt, at en saadan stilsikker Symfoniopførelse bringer en fjern By som Aarhus et godt musikalsk Skridt fremad. Og Kapelmesteren fortjente derfor fuldtud den hjertelige Hyldest, som — trods et ganske tilfældigt Uheld senere paa Aftenen — blev ham til Del.

Ikke for intet ruller Sydtyskernes varme Blod i v. d. Flues Aarer. Han er en ægte, impulsiv Kunstnernatur, som selvfølgelig endnu med sine 27 Aar er i fuld Gæring. Men ogsaa Akademikeren stikker i ham, og den glade Studentertid i Heidelberg, der har pyntet ham godt med Mensur-Ar til evig Erindring, har sat sit Præg paa denne sympatetiske Musikidealist.

B. F.

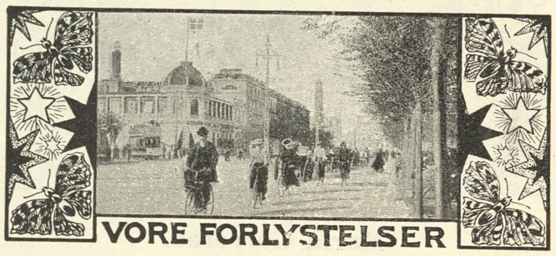

Vampyr-Dansen i Circus.

Hver eneste Aften, naar de to unge Amerikanere Miss A l i c e E i s og Mr. H e r b e r t F r e n c h danser deres raffinerede og sælsomt fængslende Vampyr-Dans i Circus Variété, sidder der i Fremmedlogen til venstre for Scenen en Tilskuer, som med spændt Opmærksomhed følger det ejendommeligt sensuelle, dramatiske Dansenummer, der vilde have fyldt en Bournonville med Rædsel og Gru.

Og hver Aften, naar den smækre, smidige Miss Eis — ene paa Scenen — gør et lille vildt Spring over mod venstre Forgrund, sér hun denne Tilskuers Ansigt, altid dette samme Ansigt paa den samme Plads og det eneste Fysiognomi, den unge Scenekunstnerinde overhovedet skelner.

— Hvem e r den Mand? spørger vi Miss Eis. Hvem er denne ubekendte, som Vampyrdansens Mystik og Kogleri saaledes har fortryllet?

— Man siger, det er en Greve, fortæller den unge Dame. Men ingen af dem, jeg har spurgt, har kunnet sige mig hans Navn eller noget nærmere om ham. Og selv har han aldrig givet noget Livstegn fra sig.

Men hver Aften følger hans Øjne mig, mig, brændende og funklende gennem Vampyrsceneriets mystiske Halvlys.

T a g e.

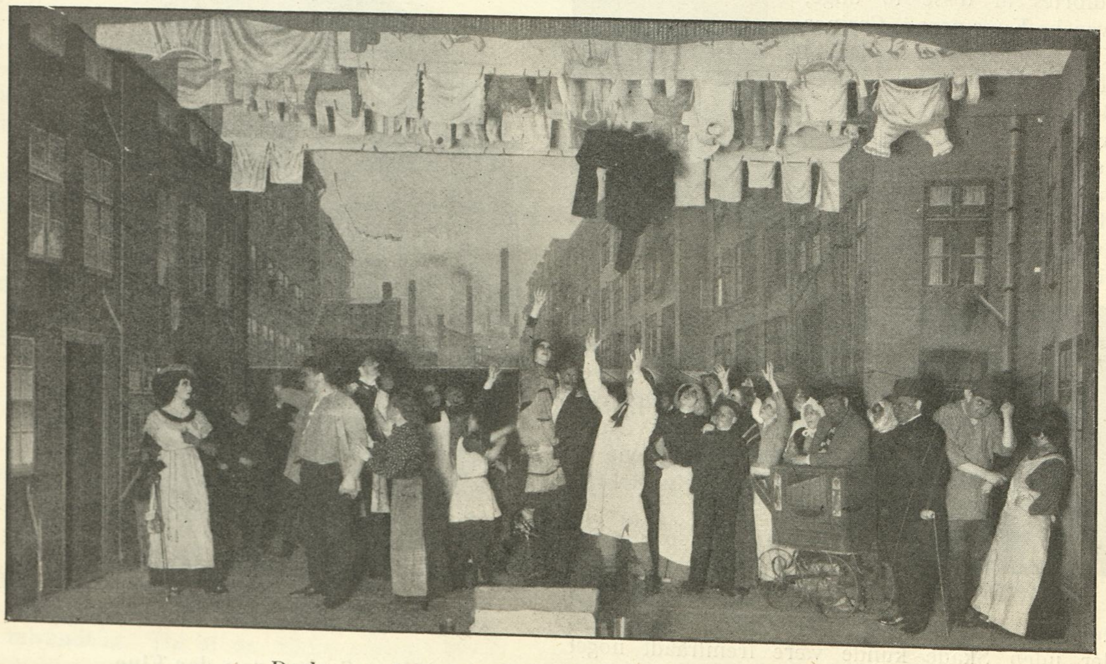

„Dyden og Lasten". Scenebillede fra 5. Afdeling.

Sønderbros Teater.

har i Verner Nielsens og Robert Schønfelds sidste Samling Øjebliksbilleder fra det moderne København faaet sig et nyt og virkningsfuldt Trækplaster. De syv Lynskud er samlede under Fællestitlen D y d e n o g L a s t e n, personificerede i den artige og den mindre artige Søsters Skikkelser.

Og man følger nu disse tvende Skikkelser næsten kinematografisk nøje paa deres Færd gennem vor lille Storstads ikke faa Forlystelsesetablissementer, hvoraf den offentlige Politiret ikke er den mindst morsomme.

Enhver, der i sit Liv har haft den Lykke at faa gratis Entré til sidstnævnte Sted, vil ved Hjælp af de Agerende genopleve i Erindringen mangen fornøjelig Time. For det er jo nu éngang saadan her i Verden, at den Glæde, Myndighederne velvist bereder En, selv om den ikke altid er vederlagsfri, saa byder den En dog den mere eller mindre ufrivillige Komik, som er Tilværelsens bedste Krydderi. Og i „Dyden og Lasten" findes ikke de værste Brandere og ikke de uvittigste Optrin i den Scene, som foregaar i den offentlige Politiret. Stykkets Udførelse er i alle Maader god.

D a n i e l.

Ansvarshavende Redaktør: IVAR HIORT
A. Rosenbergs Bogtrykkeri - City-Passagen

MASKEN

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 26DE FEBRUAR 1911 | NUMMER 22

Gryden og Lauritz Petersen.

Folketeatret fik ikke den Succes paa Samson og Dalila, som baade Stykke og Spil havde fortjent, og som det har opnaaet i Provinsen ved Malberg-Turnéen. „Hr. Meyer" var fornærmet, og han og hans blev borte fra Parkettet.

Paa „Gryden"s Forfatter kan han formentlig ikke blive fornærmet, thi det er jo en af hans egne, Meyer & Krumbak forenet i en og samme Person, Cigargrosserer og dramatisk Forfatter Lauritz Petersen.

Disse to Livsstillinger, der for Sven Lange repræsenterer de bitreste og mest uforsonlige Modsætninger, er hos Lauritz Petersen gaaet op i en højere Enhed. Og det er faldet ham lige saa nemt som, da han for 20 Aar siden, samtidig med at han som Murersvend under lystig Fløjten klaskede Sten paa Sten paa store Kaserner ude paa Nørrebro, begyndte at skrive smaa Noveller til Julius Schiøtts Ugeblad, Nordstjernen.

Dog Lauritz Petersen holder Meyer og Krumbak strængt adskilte fra hinanden.

Prøv blot ikke at søge Digteren paa Forretningens Kontor i Amaliegade. Gør man det, vil Lauritz Petersen uvægerlig svare En:

„Søger De Digtere, min Herre, maa De henvende Dem paa anden Sal. Dèr bor baade Andreas Haukland og Thomas P. Krag. Vil De derimod købe et større Parti Cigarer, saa er jeg til Tjeneste."

Thi i Amaliegade er Lauritz Petersen Grosserer og Fabrikant til Fingerspidserne; han tænker kun paa Cigarer, og hans Hjerne arbejder kun for at finde de Tobakker, der er bedst egnede til at putte i Cigarerne, ligesom han kun bruger Pennen for at effekturere Ordrer, snart til Moskwa, snart til Odder, nogle til Haparanda og nogle til Rødby. Kort sagt en alvorlig, tilknappet moderne Forretningsmand, der den hele Dag sidder ved sit Skrivebord, parat til at gribe Telefonens Hørerør.

Men er han hjemme paa sin Villa i Hellerup, er han straks en hel anden. Saa kommer Fløjlsjakken paa, og nynnende „den frie, flotte Floridor" smider Digteren sig i en magelig Lænestol med Benene op paa en anden Stol eller paa et Bord, Notitsbogen og Blyanten hales frem, og man har Billedet af Digteren Lauritz Petersen.

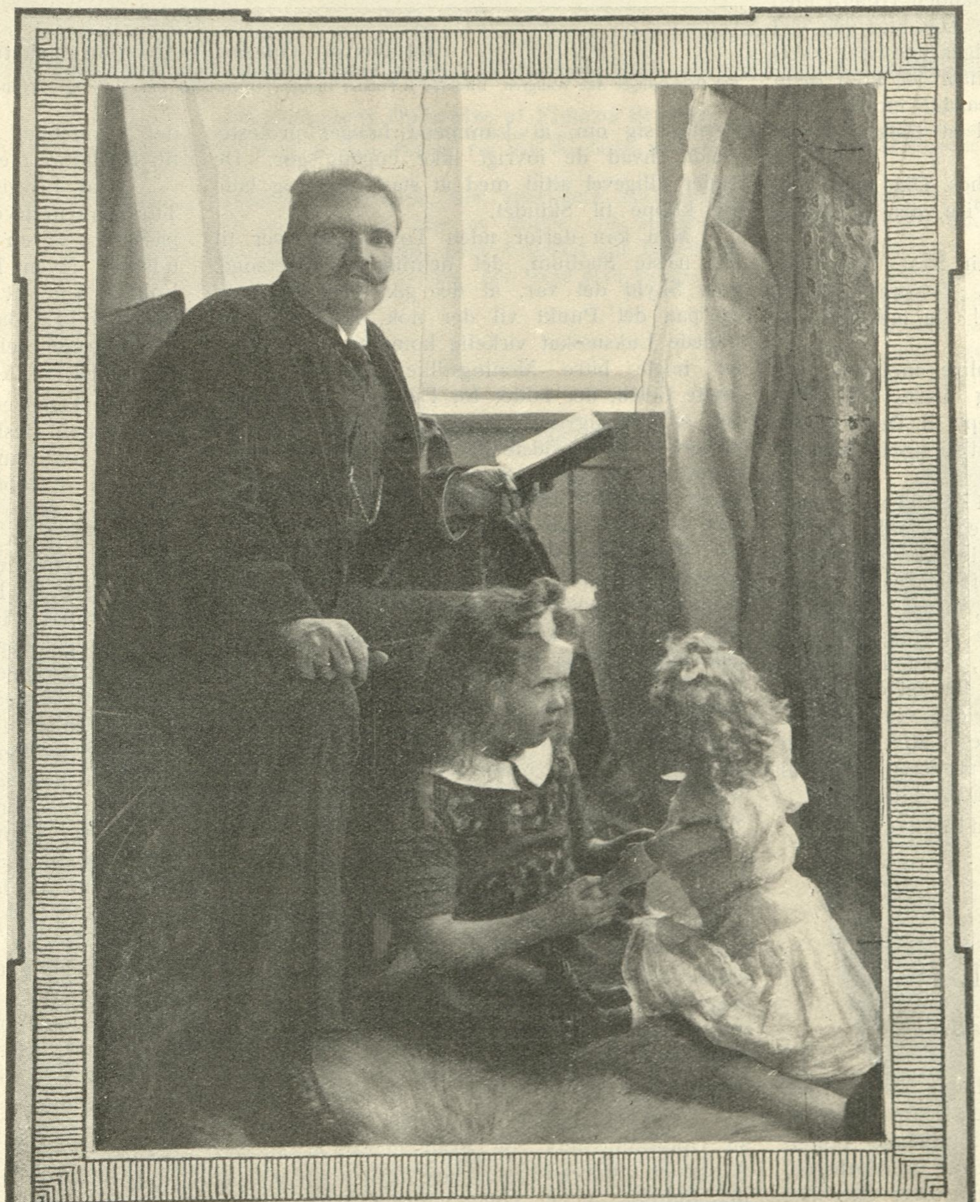

Forfatter Lauritz Petersen med sin Datter, Agnete. Fot. Jul. Folkmann.

I den Stilling blev han forleden Søndag overrasket af „Masken"s Fotograf.

„Hvadbehager en Fotograf!" for Digteren op, „De vil da vel ikke fotografere mig? mit Stykke har jo ikke været opført endnu. Vent dog! Vent Menneske! Kom efter Premièren. Man véd jo ingen Ting endnu. Sæt, det bliver en Fiasko!!"

„Naah," bemærker Fotografen, „med Deres tidligere Produktion for Øje . . .!"

„Ja men Herregud, det er jo snart Hundrede Aar siden, at jeg skrev sidst — ja det var i hvert Fald ikke i dette Aarhundrede."

„Ja, det husker jeg godt, det er 12 Aar siden, at „Gadens Roman" udkom. Netop, fordi De var tabt for Kunsten og nu er vendt tilbage, interesserer Publikum sig for at faa Dem at se, og derfor slipper De ikke for at blive fotograferet."

„Naar det ikke kan være anderledes, maa jeg jo finde mig i min Skæbne; men stables op ved en Bogreol med en Bog i Haanden, Benene overkors og et aandfuldt Blik ud i Rummet, det vil jeg ikke!"

„Kunde De ikke sætte Dem ved Deres Skrivebord med Pennen i Haanden?"

„Jo, hvis det er Cigarfabrikanten, De vil fotografere, men henvend Dem saa paa mit Kontor i Amaliegade. Jeg digter ikke med Pen, men med Blyant, og ikke ved et Skrivebord, men i en Lænestol, saaledes som De saa mig, da De kom herind."

„De skrev maaske paa det næste Stykke?"

„Ja, nærmest. Da jeg begyndte paa at skrive „Gryden", tænkte jeg nemlig ved mig selv, at hvis det Stykke ikke blev antaget eller ikke gjorde Lykke, saa vilde jeg skrive et til, og saaledes vilde jeg blive ved, lige til jeg fik en Succes, om jeg saa skulde skrive 16 Stykker. Og fordi „Gryden" er bleven antaget, er der jo ikke Grund til at indstille Virksomheden; og bliver det en Succes, er der

netop al Grund til at fortsætte.“ — — „Hvor kom De egentlig paa den Tanke at skrive for Teatret?“

„Det skal jeg saamænd sige Dem. Jeg havde i mange Aar slet ikke været i Teatret — jeg er jo Forretningsmand og en meget optaget Forretningsmand — og saa var jeg en Aften med min Dalila, altsaa min Hustru, i Folketeatret og saa et rigtig godt Stykke af Palle Rosenkrantz. Hanen galer eller Hanegal tror jeg, at det hed . . . .!“

„Du mener Den røde Hane!“ afbryder Digterens unge Frue, der er kommen ind med sin lille Pige ved Haanden.

„Naa ja, Navnet har jo mindre at sige, Hovedsagen er, at jeg morede mig storartet, og da vi gaar hjem om Aftenen, siger jeg til min Kone, at det var i Grunden morsomt en Gang igen at være i Teatret, og saa svarer hun til min store Forbavselse, at det vilde være meget morsommere at se et Stykke af mig. For Fanden siger jeg, jeg kan jo ikke skrive Stykker. Vist kan Du det, naar bare Du vil, riposterer Madame. Naa jeg takkede jo spøgende for Tilliden, men da jeg var kommen i Seng, kunde jeg ikke sove, jeg kunde ikke faa den Tanke om mig selv som dramatisk Forfatter ud af Hovedet. Om Morgenen, da jeg gik paa Kontoret var den der igen og næste Dag og saa fremdeles, indtil jeg en skønne Dag sad her i Lænestolen med Notitsbogen og Blyanten i Haanden i Færd med at faa Gryden til at koge. Det blev jeg ved med hver Søndag og Julehelligdagene og Paaskehelligdagene og hver Aften, naar jeg kom hjem fra Kontoret, for jeg er nu saadan en Hjemmegris, der næsten ikke er til at trække ud af min Hule . . .“

„Fa'r, maa jeg sidde hos Dig med min Dukke?“ spørger den lille Pige, der er bleven ked af at tie stille.

„Ja vist, maa Du det, min Skat! Men hør, Fotograf, jeg har et Forslag. Fotografér hende — saadan en sød lille Pige! Og lad saa mig store Mandfolk være fri.“

„Nej, fri kan De ikke blive, men nu fotograferer jeg baade Dem og Deres lille Pige og det begyndende Manuskript til Deres næste Stykke. Men saa maa De til Gengæld fortælle mig lidt om Gryden.“

„Gryden er et storartet Stykke, et godt Stykke. Jeg er sangvinsk. Jeg er fuld af Tro og Haab og Kærlighed. Hvis det ikke gør Lykke, er det ikke min Skyld. Der foregaar en Bunke i det. Der er megen Handling, meget Liv, megen Menneskeskildring. Jeg havde egentlig tænkt at kalde det en Folkekomedie, men Direktøren mente, at det var misvisende, for det er jo ikke en Folkekomedie i den gammeldags Manér. Mere siger jeg for Resten ikke. Ikke et Muk! De kan jo gaa hen og sé det ved Premièren. Vi skal jo alligevel allesammen i den sorte Gryde!“

Frederik Graae.

Fra Maskens Amatør-Album.

Det svenske Operaselskabs Danmarksturné.
Impresario Wald. Folmer Hansen. Direktør Johan Eklöf.
Kgl. Operasanger Åke Wallgren. Direktør E. Folmer Hansen. Operasangerinde Fru Signe Rydberg-Eklöf. Operasangerinde Fru Svea Hanson.

Fribilletter.

Af Emma Gad.

Har nogensinde et Stykke Papir virket forfærdende, saa var det da det, hvorpaa Finansministerens Forslag til den kommende Teaterskat stod prentet. Aldeles uventet og uforberedt faldt dette Rædselsbudskab ned over den Del af Samfundet, der ernærer sig ved dramatisk Kunst her i Landet. Hvis en Statistiker vilde have den Ulejlighed at gøre Tallet op paa de Mennesker, som helt eller delvis faar deres Erhverv udbetalt af Teaterkasserne, vilde man forbavses over, hvor stor en Gruppe Medborgere det er, der trues med at rammes i deres Næringsvej.

Imidlertid er det ikke en statsøkonomisk eller politisk Artikel, jeg vil skrive. Dem er der mere end nok af hertillands, fordi Ingen bryder sig om, at Lammene bræger protesterende, hvad de iøvrigt ikke engang gør. De ender alligevel altid med at staa roligt og lade sig klippe til Skindet.

Man kan derfor uden Tøven gaa over til det næste Stadium, det nemlig at undersøge, hvis Skyld det var, at det gik, som det gik, og paa det Punkt vil der nok, hvis den bebudede Luksusskat virkelig kommer, blive vekslet nogle bitre Meningstilkendegivelser. Det første Geled, der falder for Fjendens morderiske Ild, er naturligvis Teaterdirektørerne, og de vil sikkert i deres sidste Krampetrækninger fremstønne sande og rammende Forbandelser over deres Mordere i Rigsdagen, som de vil titulere en bloc med Benævnelsen: Bønder.

Men lad os nu tage en skikkelig Bonde fra Ølstykke-Egnen e. l., og lad os se paa, hvordan Teaterlivet her i Byen maa virke paa ham, naar han som Folkets kaarne Mand indtager sin Plads paa Tinge. Hans personlige Forbrug af de for Fremtiden skattepligtige Kulturvarer har maaske indskrænket sig til Elverhøj og Dollarprinsessen i en lidt mangelfuld Udførelse paa Hotel Postgaarden, og hans Kompetence til at bedømme Kulturværdierne er paa den Maade at finde etsteds i Omegnen af Nul.

Hvordan virker saa det københavnske Teaterliv, for hvilket han skal give Love, paa denne friske Hjerne? Det første, han vil foretage sig, er at sætte sig ind i Sagen, og selvfølgelig vil han med dette Maal for Øje, give sig til at studere Dagspressen. Hvad er rimeligere og nemmere, da ethvert Dagblad har sin særlige Teaterrubrik, hvis Meddelelser udsendes gennem selve Direktionen og derfor maa anses for at være paalidelige.

Troskyldig giver Lovgiveren sig altsaa til sit Oplysningsværk, og hvad faar han at se? At det er glimrende over hele Linjen. Han faar det Indtryk, at de københavnske Teatre er et Minedistrikt af uudtømmelige Guldgruber:

„Det kgl. Teater havde i Gaar rød Lygte ude baade til sin Eftermiddags- og Aftenforestilling“. — „Til de første 7 Opførelser af Greven af Kyssenborg har alt været udsolgt delvis til fordoblede Priser.“ — „Direktør Thomberg har i Wien bestilt pragtfulde Dekorationer og kostbare Kostumer til Valsfyrstinden.“ — „Sydvesterbroteatret lader til i lang Tid at kunne samle fuldt Hus hver Aften paa: Den blodige Næve. Og saaledes videre i det Uendelige. Ikke alene Indtægterne bruges til Reklame men ogsaa Udgifterne.

Naar Lovgiveren saa fra Rigsdagen gaar en Tur gennem Byen, vil han ved hvert Teater han passerer se en rød Lygte over Plakaten: Alt udsolgt. Hvem kan saa bebrejde den troskyldige Folkets Søn, at han tror, der paa disse Steder ligger Guld i Barrer, siden han faar det at vide af Teatrene selv. Altsaa, han ved det. Men hvad ved vi Andre?

Jo, Sagen er, at i Modsætning til Lovgiverne ved vi helt Besked. Vi ved, hvordan det er — vi ved, hvordan saa mange af de røde Lygter bliver til i København. Vi ved, at den hænges ud tidlig paa Formiddagen samtidig med, at Billetterne i en Haandkuffert transporteres over Gaden, hvor de i en Kælder sælges til moderate Priser, at Forenings- og Kuponbilletter ved Teatrene har udviklet sig til en Slags Bændelorm, som udsuger deres sidste Marv, og vi ved, at henimod Aften fyger Fribilletterne som Blade i en Høststorm afsted mod teknisk Skole, Kunstakademiet, Studenterforeningerne, Handelsmedhjælperne, en hvilkensomhelst Korporation, hvor man mener, at de ungdommelige Medlemmer kan have Lyst til at se en Forestilling gratis. Glipper det, mobiliserer man Militæret og deler Billetter ud som Løbesedler i Kastellet. En dreven Teatermand kan med Lethed tage et Vue af et saadant fuldt Hus og med Ærbødighed i Blikket udpege de faa Betalende.

Hvorfor gøres nu dette? Hvorfor gaar denne markskrigerske Reklame gennem alle Byens Blade, som om det var paa et Marked, hvor hvert Telt søger at overdøve Larmen og Trommerne fra Naboen tilhøjre og -venstre?

Det maa vel være, fordi den bunder i en bitter Erfaring og et dybt Kendskab til Menneskenes Natur. Man ved, at de helst render i Flok ligesom Faar, og at det blot gælder at faa Flokken drejet ind i Ens egen Fold.

Maaske Teaterlederne har Ret, maaske ikke! Men i hvert Tilfælde — man kan ikke fritage dem for selv at have en Del af Ansvaret, naar de nu skal rammes saa ubarmhjertigt paa deres Pengepung, for det er jo netop den, de reklamerer med. Dette fremgaar bedst af den skrigende Modsætning, der er mellem deres pragtfulde, guldglimtende Interviews om Status og Planer og de Klageraab, der nu lyder over Teatrenes vanskelige Kaar i Anledning af den kommende Skat.

Operaskolens Opførelse af Figaros Bryllup.

Hakon Dons (Don Bazilio). Frk. Ellen Schultz (Marcelina). Jørgen Thormar (Don Bartolo). Lauritz Melchior (Antonio). Fru Ellen Ræder (Grevinden). Olaf Schmidt (Don Curzio). Peter Knudsen (Greven). Frk. Valborg Matthiassen (Susanna). Holger Børgesen (Figaro). Frk. Maja Henningsen (Barbarina). Frk. Mille Walbom (Cerubini).

Hvad vil de nemlig have, at den Folkevalgte skal tro, naar han sammenholder de to Melodier? Er det muligt for ham at faa den samme Tonart i dem? Selvfølgelig maa han tro, at Teatrene blot hyler op for at blive fritagne for en Skat, skønt de i Virkeligheden har Raad til at betale den. Han mangler jo Forudsætningerne for at vide, at hvis denne Lov bliver vedtaget,

Frk. Signe Indahl.

er det et dræbende Slag for den gode danske Teaterkunst. Hvor skulde han kunne se paa et smækfuldt Teater, at det er tilfældige Forenings-Frigængere, der for en stor Del fylder det. Hvis han kunde se det, vilde den Tanke øjeblikkelig skyde sig frem i hans sunde og uberørte Intelligens: Det er ikke de hæderlige og skikkelige Betalende, der yderligere skal punge ud, men det er alle os Andre. At lægge en Skat af 25 pCt. paa hver Fribillet (af Billettens Paalydende), det er det, der vilde give Penge.

Operaskolens Debut.

Figaros Bryllup paa Casino.

Det røbede baade Initiativ og Energi, at Operaskolens Ledere Fru Emilie Walbom og Hr. Instruktør Peter Gradman efter kun 3 Maaneders Virksomhed kunde præstere for Offentligheden Mozarts mest helstøbte Opera „Figaros Bryllup" i en Udførelse, der absolut gjorde Operaskolen Ære og vidnede om, at den Tanke, der er lagt til Grund for Skolens Virksomhed, baade er sund og formaalstjenlig, idet der ved saadanne Forestillinger efter en dygtig Instruktion gives eventuelle unge Talenter Lejlighed til i Rampens fulde Lys at dokumentere deres Evner og give dem, der har Brug for disse, Lejlighed til at opdage dem.

Baade fornuftigt og friskt var der taget fat paa den ingenlunde lette Opgave; og det fulde Teater hilste med Entusiasme det unge Operaholds flinke Præstationer. Hr. Peter Knudsens Tenor passede egentlig ikke til Grevens Parti, der nærmest burde være sunget af en Baryton f. Eks. Hr. Holger Børgesen, hvis overmaade smukke og velskolede Baryton manglede noget af den Basklang, der kræves til Figaros Parti. Begge de Herrer spillede ellers helt flink.

Fru Ellen Ræder røbede virkeligt Anlæg for Scenen, tog sig godt og anstandsmæssig ud som Grevinden og havde en smuk Stemme, der dog syntes noget anstrengt af det store Parti. Frk. Valborg Mathiesen virkede som Susanne indtagende og fornøjelig og hendes varme og store Stemme var det en Nydelse at høre. Hun er et absolut Operetteæmne. Frk. Mille Walbom viste sig saa scenevant, at man ikke et Øjeblik tænkte paa, at hun var Debutant. Hun saa nydelig ud og spillede overmaade kvikt som Pagen Cerubini. Frøkenens Stemme har noget sløret over sig, som dog forhaabentlig vil fortage sig ved yderligere Uddannelse.

Hr. Jørgen Thormar havde en stor og mørk Baryton og røbede i sit Spil gode Betingelser for Scenen. Frk. Maja Henningsens Præstation som Barbarina var helt godt, hendes Stemme smuk og vidnede om en god Skole. Frk. Sigrid Indahl fra Kristiania

Frk. Mille Walbom.

dansede Fandangoen i 3. Akt med Fyrighed og saa godt ud.

Hr. Kapelmester Schnedler Petersen dirigerede Orkestret med Dygtighed, og bidrog sit til at faa de medvirkende Faktorer til at fungere.

At der klæbede forskellige Mangler ved Forestillingen, siger sig selv, men i det store og hele

Carmen.
(Fru Signe Rydberg-Ekløf).

Carmen og Don José
(Fru Signe Rydberg-Ekløf. Hr. Hugo Wahlfordt).

Escamillo
(Eric Åby).

maa denne Operaskolens Debut betragtes som vellykket, og der er ikke Tvivl om, at mange unge Sangerinder og Sangere vil forstaa Fordelen ved at søge dens kyndige Vejledning, der kan blive dem til uvurderlig Nytte.

I. H.

En Carmen-Turné i danske Provinser.

„Carmen" og „Cavalleria rusticana" i danske Provinser — det er noget af en Begivenhed.

Danske Byer udenfor København kender saa godt som intet til Operaopførelser, eftersom disse stiller saa store Fordringer til Personale og Udstyr, at rejsende Selskaber almindeligvis slet ikke kan honorere dem.

Nu voves altsaa Forsøget, i Marts Maaned, endog med „Carmen", en af de folkekæreste Operaer, og det vilde være Synd og Skam, om det ikke skulde lykkes at gennemføre Turnéen med al den Anerkendelse, som den fortjener.

Den, som skriver disse Linier, overværede i Søndags en Opførelse af „Carmen". Forestillingen var udmærket. Solister og Kor, Iscenesættelse og Udstyr, alt skabte i Forening et Resultat, der var helt fortrinligt.

„Carmen" hører til de Operaer man vel aldrig bliver træt eller ked af. Den kraftige, stærk dramatiske Handling og Bizets lidenskabelige og farverige Musik er saa alméngyldig, saa alménmenneskelig, og taler et Sprog, der har Bud til alle. Hvordan man til at begynde med forkætrede denne Opera er det næppe værd at tale om nu; dens absolute Sejr og Evne til at drage og bevæge Menneskesind den Dag i Dag er tilstrækkeligt Vidnesbyrd om dens ægte og sande Værdi. Selv den, der talrige Gange har hørt „Carmen" og overværet mere eller mindre gode Opførelser af den, kunde hin tilfældige Aften i Helsingborg Teater ikke lade være med Gang paa Gang at sige til sig selv: „Hvor er den dog i Grunden brillant!" Snart en rørende, naiv og enkelt Melodi, naar Micaëla bringer José Bud fra hans Moder, snart højtsvungne Strofer, der strømmer af den forelskede Korporals svulmende Bryst, og igen Carmens daarende pikante og forføreriske Toner.

Og Udførelsen den Aften var som sagt al Ære værd. I Carmens fordringsfulde Rolle havde man al god Grund til at glæde sig over Fru Signe Rydberg-Ekløf: en lille smidig og gratiøs Skikkelse, et klogt Ansigt med mørke udtryksfulde Øjne og endelig en varm og klangsmuk Stemme, der med musikalsk Prægnans gav Udtryk for den forføreriske Carmens kælne og djævleblændte Koketteri. I Hr. Hugo Wahlfordt, der gennem flere Aar har været Stipendiat fra Musikkonservatoriet i Stockholm, og som senere har studeret i Paris, stiftede man Bekendtskab med en ægte Tenor, hvis Udførelse af den forelskede Korporal, Don Josés Parti ikke mindst gav Opførelsen Værdi udover det almindelige. I Besiddelse af en sjælden smuk Røst, en af disse ægte Stemmer, som lader Tilhørerne sidde i uforstyrret Nyden, forlenede han Don José med en naiv Ungdom og hjælpeløs Forelskelse, der ligesom sidste Akts afsindige Smerte over at være den forsmaaede — var af megen dramatisk Virkning. Endelig Fru Svea Hanssons yndefulde Micaëla og Hr. Eric Åbys myndige og mandige Toreador.

Uden om disse Hovedrollehavende fandt man et Ensemble, der baade for Sekond-Partierne og Korernes Vedkommende gav Opførelsen Liv og Glans. Med megen Sans for dramatisk Virkning var de enkelte Scener sat op; første Akt gav saaledes et saare livfuldt Billede af en Plads i Sevilla udenfor Militærets Kaserne, ligeledes anden Akt i et spansk Værtshus; tredje Akts

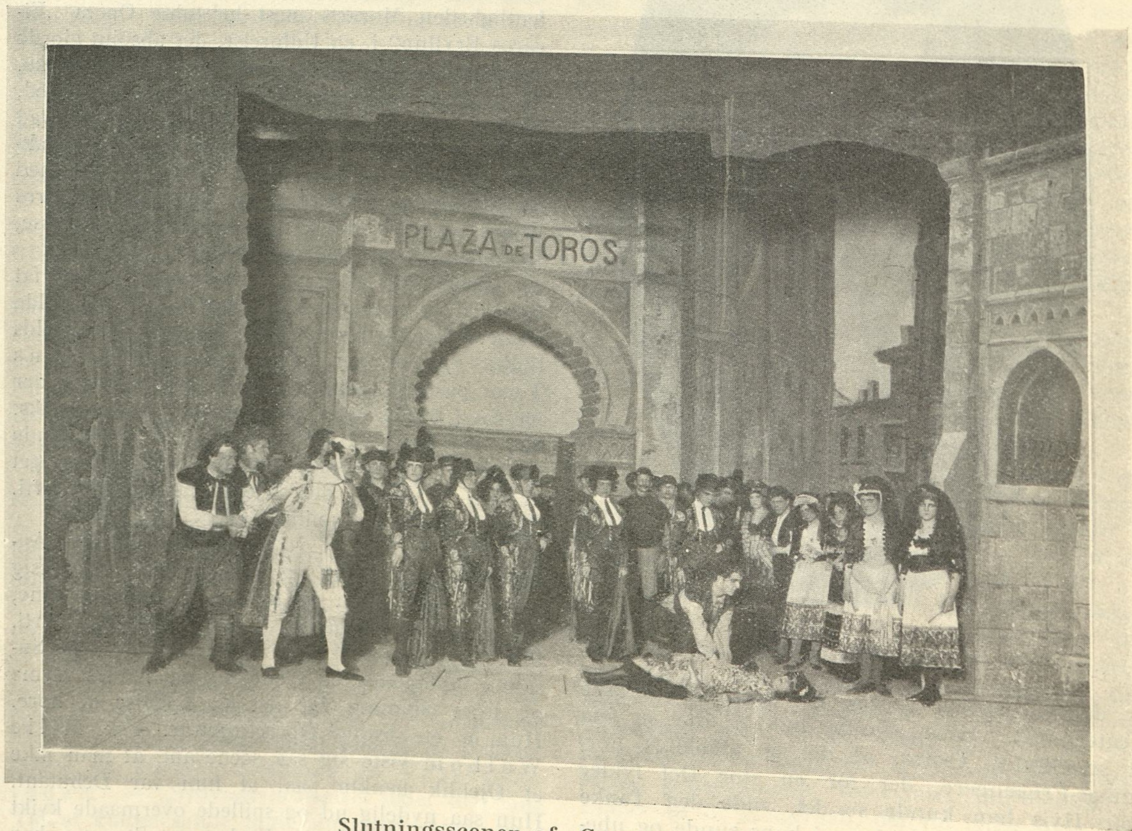

Slutningsscenen af „Carmen" 4. Akt.
Eric Åby (Toreadoren). Hugo Wahlfordt (Don José). Fru Signe Rydberg-Ekløf (Carmen).

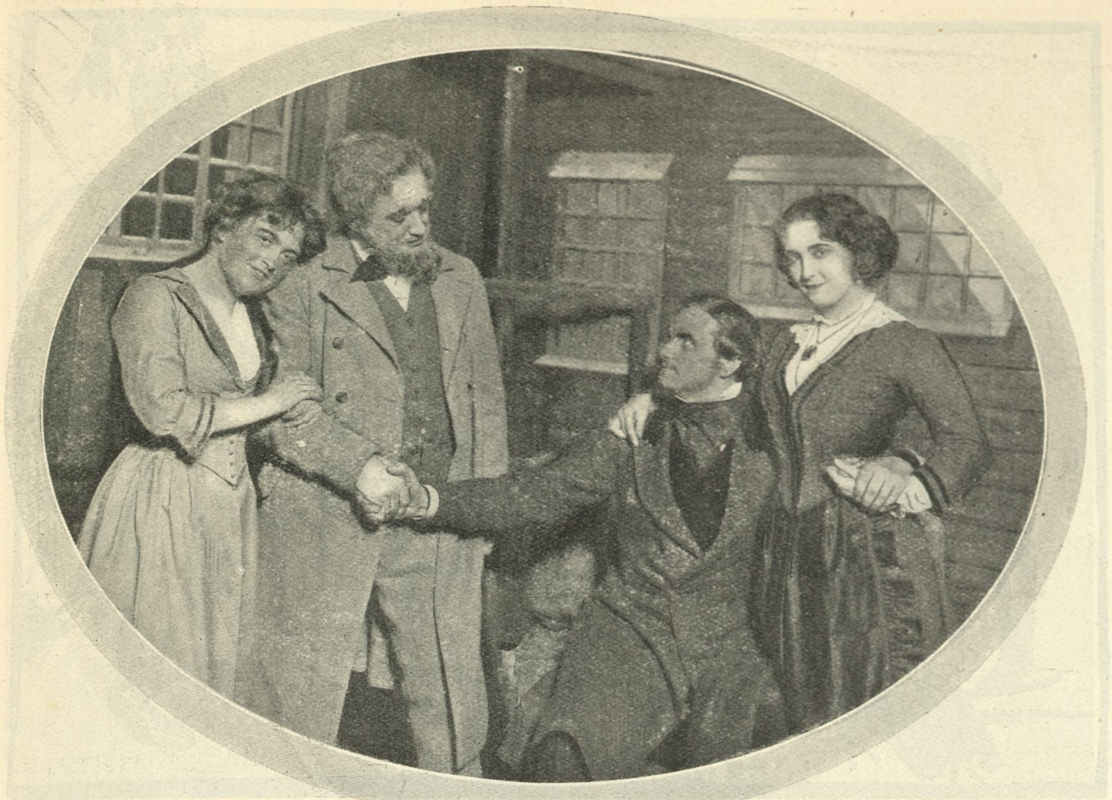

Casino: Et Købmandshus i Skærgaarden.
Olivia Norrie (Maja). Arnold Christensen (Købmand Moss). Robert Dinesen (Aage Hjelm). Dagny Schyberg (Emilie).

stemningsfulde Smugler-Scener fra Bjærgene ved Grænsen og sidst Pladsen foran Tyrefægtningsarenaen saa ogsaa brillant ud.

Det Trobäch'ske Selskabs fyrretyve Medlemmer var saa sandelig allesammen i Ilden og Massevirkningerne paa Scenen fuldtud et Hovedstadteater værdigt. Ikke mindst sidste Akts Optog af Toreadorer, Picadorer og Ballet af spanske Danserinder var af helt imponerende Virkning.

Endelig bør ogsaa den dygtige Kapelmester John Kåhrman nævnes for hans sikre og livfulde Ledelse af Musiken.

Som ekstra Forestilling for det Tilfælde, Selskabet bliver mere end én Dag i hver By, opføres „Cavalleria rusticana", der sikkert staar Maal med Carmen-Opførelsen og saaledes tør betegnes som baade interessant og fornøjelig.

Danske Provinser vil sikkert i vid Udstrækning vide at paaskønne disse Opera-Forestillinger; ingen véd, hvornaar et saadant i Virkeligheden storstilet Eksperiment atter tør forsøges.

—X.—

Teatermisèren.

III.

Hvi ser Du Skæven i din Broders Øje?

I min sidste Artikel foreskrev jeg det højtærede Publikum og Presse en lille Diæt med Hensyn til Deres Forslugenhed overfor de af Modelunerne angivne Livretter, hvorved maaske nogle af de usundt opskruede Gager kunde undgaas. — Men vil De følge Diæten? — Ja, De vil rimeligvis svare mig med ovenstaaende Undertitel, — Hvi ser Du Skæven i Din Broders Øje? — Og mit Svar er, — af den simple Grund, at vi Mennesker nu engang er tilbøjelige til først at se andres Fejl, førend vi ser os selv i Spejl, uanset om vi qua Skuespillere burde være lænkebundne til et trefløjet Pillespejl. Men jeg ved meget godt, at ogsaa vi paa den belyste Side af Rampen har vore store Fejl, og jeg skal gøre mig Umage for at dele Sol og Vind lige imellem alle Parter.

Iøvrigt har vi Skuespillere jo i sidste Instans saare lidt at skulle have sagt. Ud over smaa intetsigende Kulisseintriger og et vist kontraktlig Krav om Penge, maa vi nøjes med at være passive Tilskuere til den Kamp for Tilværelsen, og de Smagsretninger, der gør sig gældende imellem Teaterdirektørerne paa den ene Side, og Presse og Publikum paa den anden Side.

Vi saa det allerbedst under den kortvarige Krig, som for et Aarstid siden udspilledes imellem Kritiken og Forfatterne og Direktørerne.

Forfatterne havde længe følt sig brøstholdne overfor den Maade, deres Arbejder var blevne behandlede af Kritiken, og de fandt villigt Øre baade hos Direktørerne og Skuespillerne. Men da Øjeblikket kom, hvor Krigen skulde erklæres, var der bare ingen af Parterne, der spurgte Skuespillerne, og de blev faktisk tvungne til at staa ganske uvirksomme under hele Kampagnen.

Det er mig endnu den Dag i Dag en Gaade, hvorfor Direktørerne netop opsøgte Striden paa det Punkt! Det forekommer mig, at der var saa mange andre Punkter, hvor et Angreb havde været mere berettiget. Tidsskriftet „T e a t r e t"s Kritik havde praktisk set saa ringe Betydning for Direktørerne, at de godt kunde have taget den mere overlegent, og desuden havde Redaktøren nok ad privat Vej været at formaa til at holde sine Artikler indenfor bestemte Rammer. — Naa, men det var vel en Tilfældighed, der netop gjorde dette til den Draabe, som fik Bægeret til at flyde over, og i den nervøse Sindsstemning, mange af Direktørerne var i paa Grund af de dalende Teaterkonjunkturer, var deres Vrede yderst forklarlig.

Men en endnu større Gaade var det mig ærlig talt, at Direktørerne ikke førte deres Krig igennem, naar de endelig havde paabegyndt den; for jeg ser ikke rettere, end at de ved at holde sammen maatte kunne have vundet Sejren. De viste sig imidlertid ikke at være saa vel organiserede, som Bladmændene, enkelte vaklede i Geledderne, — og Slaget tabtes. Naa, Freden genoprettedes hurtigt, og ved Fritz Petersens store „Efteraarsmanøvrefest" paa Phønix besegledes atter det gamle Venskabsbaand, alt uden Skuespillernes Indblanding, — og jeg kunde tænke mig, at Direktører og Presse stiltiende blev enige om, at Kampen i og for sig havde været meningsløs, som uretfærdige Velgerninger og uretfærdige Misgerninger var løbet i skønne, paralelle Strømme gennem Avisernes Spalter, og mageligen kunde afballancere hinanden.

Helt unyttig blev Kampen dog ikke. Begge Parter indsaa vist, at deres gensidige Forhold var blevet lidt uklart med Aarene, og Naturen anordnede saaledes af sig selv en Diæt, der nu efterhaanden følges af de fleste.

De journalistiske Stimulansmidler kan nemlig have uhyre Værdi for Direktørerne, naar de bruges med Maade, men taber jo unægtelig i Virkning, naar de misbruges.

Og paa samme Maade er Bladenes Kritik og Teaterraportage en væsentlig opdragende og vejledende Faktor overfor det store Publikum; men misbruger den sin Magt, risikerer den en skønne Dag at vende sit Publikum imod sig selv, og da kommer vi alle ud paa de vilde Vover.

Derfor kan man ikke nok som prise den lille Kamp, der aabnede Øjnene for, at ogsaa her kunde der holdes en i det lange Løb helbredende Diæt.

Casino: Et Købmandshus i Skærgaarden.
Valdemar Kolling (Bengt). Holger Madsen (Peter Gædda).

Og som jeg ser paa Forholdet imellem Pressen og Direktørerne, saaledes ser jeg ogsaa paa Forholdet imellem Pressen og Skuespillerne. Uretfærdighed og Retfærdighed, Velgerninger og Misgerninger kan vist udmærket afbalancere hinanden. Maaske nok vor hjemlige Kritik er lidt for tilbøjelig til at underkende de faktisk mange dramatiske Talenter, vi har rundt om paa vore Scener. Hemmeligheden er jo, at vi i Forhold til Københavns Størrelse har uforholdsmæssig mange dygtige Skuespillere, og at vore bedre Kræfter i Virkeligheden staar fuldt paa Højde med Udlandets bedste. Men paa den anden Side er vi Skuespillere ikke flittige nok. Vi lærer ikke fra de unge Aar vor Metier tilstrækkelig omhyggeligt, og vore Indstuderinger ere ofte forjagede og usoignerede. Faa ere ogsaa vore Bestræbelser paa at skabe det Nye, eller virkelig fuldstændiggøre os i Specialet, og enhver Kritik paa dette Punkt er berettiget. Det vilde sikkert være heldigt, om dels den enkelte Skuespiller, dels Skuespillernes Fagorganisation anvendte en Del af sine Kræfter paa at afhjælpe disse kunstneriske Savn, istedetfor at ligge paa Lur efter at blive „knaldet i Vejret“ paa en Succesrolle, eller diktere Direktørerne Normalkontrakter, og indføre Voldgiftsdomstol og Sparekasser.

Det er tilgiveligt, at Skuespillerne i de syv fede Aar fik Blod paa Tanden med at tjene Penge, men da de valgte at gaa til Scenen, var det vel for at blive Kunstnere og ikke — Forretningsmænd.

Kunsten kræver sine Ofre, og dem maa Skuespillerne yde, som enhver anden Kunstner. Altsaa ogsaa de mine Damer og Herrer vil kunne arbejde med paa Helbredelsen, ved at diætisere paa den øjeblikkelige, letkøbte Succes, hvor de selv farligen lefler med Publikums uheldigste Instinkter, og ved at lade Forretningen træde lidt i Baggrunden for Kunsten.

Jeg er forberedt paa, at mine Kolleger og navnlig de Herrer Direktører i dette Øjeblik smiler af mine Forskrifter og siger, — ja, men vi skal jo leve! Vi skal have Penge i Kassen, og Publikum kommer kun, naar vi lefler for det. Biografteatrene trækker Publikum fra os, især det billigere, brede Publikum, og de andre vil kun more sig. Vi maa spille Ting, der kun har til Formaal at underholde, og saa længe vi lever under disse forfærdelige Forhold, kan det ikke nytte, at vi tænker paa Kunsten, vi maa kun tænke paa Kassen.

Ja, det er naturligvis det forbandede, at vi skal leve af det. Skulde vi ikke det, véd jeg

Casino: Et Købmandshus i Skærgaarden. Tegning af Jais Nielsen.
1. Fru Buemann (Sven Spillemand). 2. Hr. Robert Dinesen (Åge Hjelm). 3. Hr. Seemann (Guldbrandsen). 4. Hr. Lauritzen (Olagus Esbjørnsen). 5. Elith Pio (Janne). 6. d'Hr. Kolling og Madsen (Bengt og Gædda). 7. Fru Schyberg (Emilie Hjelm). 8. Hr. Einar Zangenberg (Wilhelm Holt). 9. Melander (Pelle).

godt, var der ikke en Direktør, som ikke spillede Shakespeare og Ibsen, og ikke en Skuespiller, som ikke satte sig de højeste Maal. Derfor kan man jo heller ikke pludselig sætte sig paa altfor skrap en Diæt, saa man kreperer af Sult; men ganske langsomt kunde man dog maaske nok dreje Repertoiret lidt om.

Konkurrencen med Biografteatrene tror jeg ikke er saa slem, som man vil gøre den til. Teatrene har alle Dage haft Konkurrence saa i Cirkus, saa i Variétéer og Kabaretter. Jeg skulde ovenikøbet være tilbøjelig til at tro, at alle disse smaa Kabaretbevillinger, der gives til forskellige smaa Variétéer, i Virkeligheden skader meget mere, ikke blot ved at stjæle Publikum fra Teatrene, men ogsaa ved at forsimple Smagen i en uhyggelig Grad. Den virkelig vittige og helst politiske Revu er saa at sige en national Kunstform, der har sin uhyre Betydning og Berettigelse; men dens Slegfredbørn, de i København saakaldte „Kabaretter“, er en Uting, som burde bekæmpes af enhver, der holder af scenisk Kunst.

At Konkurrencen med Biografteatrene lige i Øjeblikket mærkes saa stærkt, betyder ikke saa stort. De levende Billeder har haft Nyhedens Interesse, og det vil ikke vare længe, førend Tilgangen til dem vil regulere sig. Hele Befolkningen er jo kommet ind paa at leve mere udenfor Hjemmene end før, og den Enkelte vil snart lære at lægge sit Budget saaledes, at han baade faar Raad til Biografteatrenes 25-Ører, og Teatrenes Kroner. Desuden er der jo mange Veje for Teaterdirektørerne at gaa, hvorved de kan hæmme Biografteatrenes Virksomhed.

Den mindst virksomme, men dog ret naturlige, er den, at forbyde deres Skuespillere at medvirke i Biografernes Optagelser, den virksomste, men maaske ogsaa sværest realisable, den, selv at bringe de levende Billeder ind under deres Teaterforestilling under en eller anden Form?

Skulde Teatrene virkelig ikke kunne staa sig i Konkurrencen med alle Byens Forlystelser, selv i daarlige Tider?

Skulde der ikke længer findes et bredt Publikum til at følge en rigtig Folkekomedies Kæde af Sorger og Glæder? Eller kan en kaad Farce eller et vittigt Lystspil ikke længer kildre Lattermusklerne hos den gode Borger? Findes der virkelig ikke kultiverede Mennesker, der gerne sidder en Teateraften i Selskab med en Forfatter, der har noget alvorligt paa Sinde? Og har alle Klassikere da ganske mistet deres Tiltrækningskraft? — Næh, saa sandelig om det er saa galt! Ellers vilde Talescenen vel ikke hver Dag spøge i Aviserne som et Krav, hvis Berettigelse snart ethvert Menneske kunde indse.

Vi skal bare ind i ordnede Forhold. Publikum er blevet ganske desorienteret af den Succesklapjagt, som de Herrer Teaterdirektører har præsteret i de senere Aar, bravt understøttet af den samlede Presse. Den ene udenlandske Kæmpesucces blev hentet hjem efter den anden; Tusinder og atter Tusinder blev sat ind paa flotte Udstyr, snart var der en Gæst hist, snart her, saa forlød det om tyve Fremkaldelser af Sceneinstruktør og Forfatter, og saa talte man om et Par nye dramatiske Vidunderbørn.

Publikum stirrede graadigt efter, hvor de mon fik mest for Pengene, og de arme Direktører,

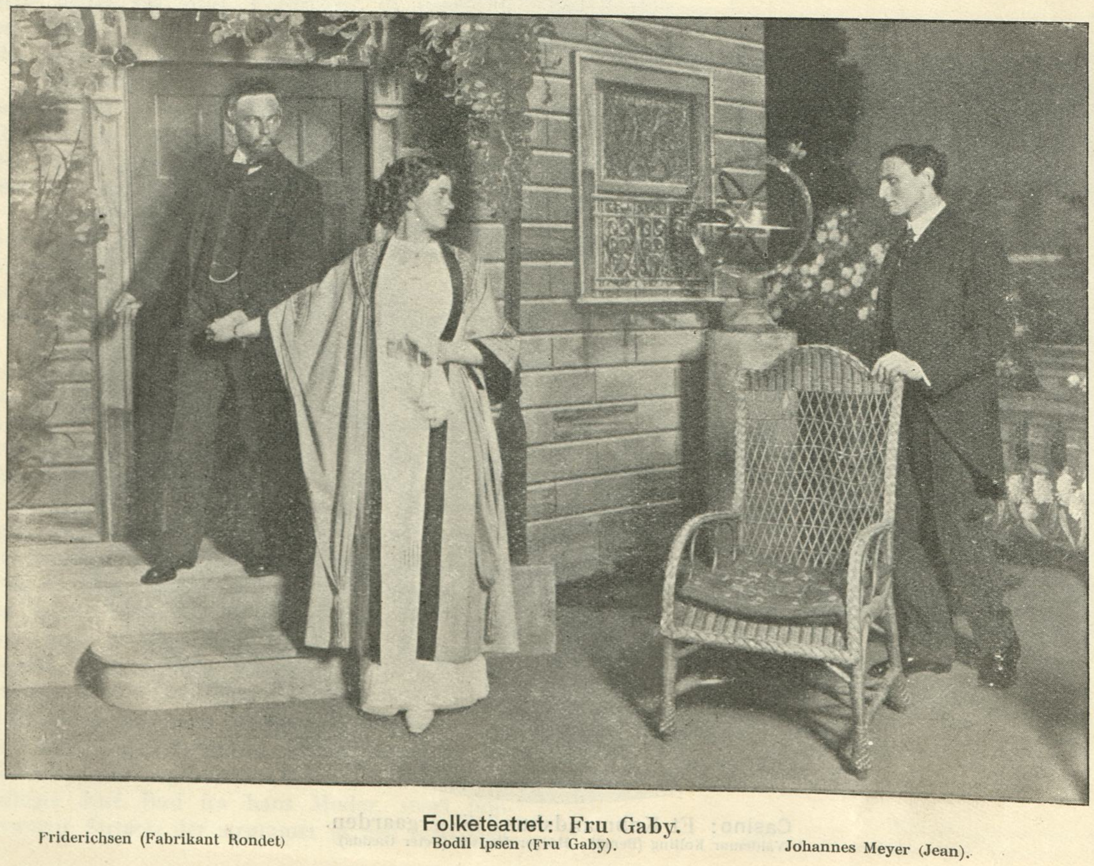

Folketeatret: Fru Gaby.
Friderichsen (Fabrikant Rondet) — Bodil Ipsen (Fru Gaby). — Johannes Meyer (Jean).

Det ny Teater: Kaserneluft.
Leo Tscherning (Sergent Faller) Poul Reumert (Rekrut Hans Frizzen).

der ikke kunde glemme de syv fede Aars store Successer, overbød hinanden, rendte allesammen samme Vej, for blot at finde det Trækplaster, der kunde give den store Gevinst.

Det var en vild Parforcejagt for at redde, hvad reddes kunde; ingen havde Tid til at høre de manende Ord.

Nu tror jeg, alle Parter er trætte, og alle kun ønsker Ro.

Hvis man nu for Eksempel tænkte sig mine smaa Diætanvisninger fulgte, og alle Parter villige til at arbejde hen imod ordnede, normale Forhold, saa tror jeg, det Tidspunkt var inde, hvor Direktørerne kunde føre os langsomt ud af Teatermisèren, ved resolut at tage deres Standpunkt og tone rent Flag.

Leo Tscherning.

FRA TEATRENE

Forrige Uge.

Casino. J. Fristrup: Et Købmandshus i Skærgaarden. Folkekomedie i 5 Akter.

Unægtelig en tynd Udvanding af Emilie Carléns poesifyldte Roman af samme Navn, men vel tilrettelagt. Det er Dekorationsmaleri — ikke Kunst —, malet med bred Pensel og uden mildnende Overgange mellem Lys og Skygge.

Stykket gav absolut ikke Anledning til stor Skuespilkunst. Kolling og Holger Madsen — som altid faar noget ud selv af den ubetydeligste Rolle — gav et tilforladeligt Billede af de gamle, brave Fiskere. Fru Schyberg saa godt ud, men gik saa underlig drømmende omkring, som om Opgaven — der unægtelig heller ikke var taknemlig — ikke interesserede hende videre. Fru Olivia Norrie — som den unge Pige — sled drabelig i det for at bringe alt i Orden i Løbet af de faa Timer, hun havde til Raadighed. Fru Buemann saa sød ud som Skibsdrengen og var uden Tvivl Publikums Favorit. De øvrige gjorde deres Pligt, — ikke mere. Kun fortjener maaske den unge Elith Pio et Par anerkendende Ord. Der var virkelig Glimt af Kunst i Udførelsen af hans lille Rolle, Glimt, der kunde lade ane endnu uudfoldede Fremtidsmuligheder. — Alt i alt — ikke nogen kunstnerisk berigende Aften, og dog vistnok en Publikum-Succes.

Thi „Et Købmandshus i Skærgaarden" er i fuld Overenstemmelse med Casinos gamle Traditioner, og skal derfor nok — flot sat op, som det er — falde i det Publikums Smag, der søger ud i Amaliegade, kun for at more sig og kritikløst glæde sig over Dydens letvundne Sejr over Lasten.

T. H.

Folketeatret. Georges Thurner: Fru Gaby. Skuespil i 3 Akter.

Forfatteren til „Gaby" siger selv, at han i en hurtig og enkel Handling har villet skrive en Kærlighedshistorie, en virkelig Historie, som er passeret i hans egen Nærhed . . . o. s. v. —

Handlingen er virkelig særdeles enkel; „Gaby" er et ganske tyndt, skematisk Skuespil, men med mange levendegørende Smaatræk og af en vis følelsesfuld eller rettere: sentimental Ynde.

Dette blege Skuespil fremførtes paa Folketeatret i en udadelig Form, der ganske dækkede Forfatterens Intentioner. Hr. Friederichsen, som Ægtemanden mindede af Ydre om William Bloch, men i Diktion og Gestus forbavsende om Johannes Nielsen. Fru Bodil Ipsen viste som Fru Gaby paany sine sikre Evner; Fruen har baade Forstand og Hjerte, og stræber ærligt efter det ægte. Men hvorfor ikke gøre Skridtet fuldt ud og sky enhver „Effekt"? Hvorfor vender Fruen saa ofte i tungsindige Øjeblikke et fortrukkent „Duse"-Ansigt lige op mod Loftet? Det er jo dog kun en „Tragédienne-Pose" og intet andet. — Hr. Johannes Meyer, der for hver ny Rolle kommer til at ligne Johannes Poulsen mere og mere, klarede den efter nordiske Begreber vel taarerige Elsker særdeles nydeligt, og Hr. Hellemann og Fru Ring var ganske fortræffelige som de brave Doktorfolk.

Oversættelsen lød friskt og godt.

Til Slut dog et Par pedantiske Bemærkninger, der kun fremkaldes af den Omstændighed, at Folketeatret er et saa renlivet Teater, at den mindste Plet nu straks falder i Øjnene. Hvorfor passer Instruktionen ikke bedre paa det danske Sprog? Hr. Johs. Meyer sagde „Trafikk", og Fru Ipsen talte om „flert" (med kort e) samt gengav det smukke, franske Udbrud „Oh, Jean, Jean!" som: „Aa, Sjang-SS Sjang!" At Fruen bad sin Mand „overtale sig til at hjælpe dem," var sikkert kun en Premièreforsnakkelse for „hjælp mig at overtale dem"; men naar Fru Ring med Vægt sagde til sin Søn „Som Dame skylder Du hende at vise Hensyn" i Stedet for „Du skylder hende som Dame o. s. v." — hvem er saa her den skyldige Sprogforvansker?

Og saa skulde det udmærkede Teater passe paa sine Scenedøre; de vil ikke op, naar de er lukkede, og de vil ikke lukkes, naar de er aabne! Det er en ubehagelig Stædighed hos disse hæderlige Veteraner, og den bør — af Hensyn til mangen en Skuespillers Indgang og Udgang — absolut rettes.

Edgard Høyer.

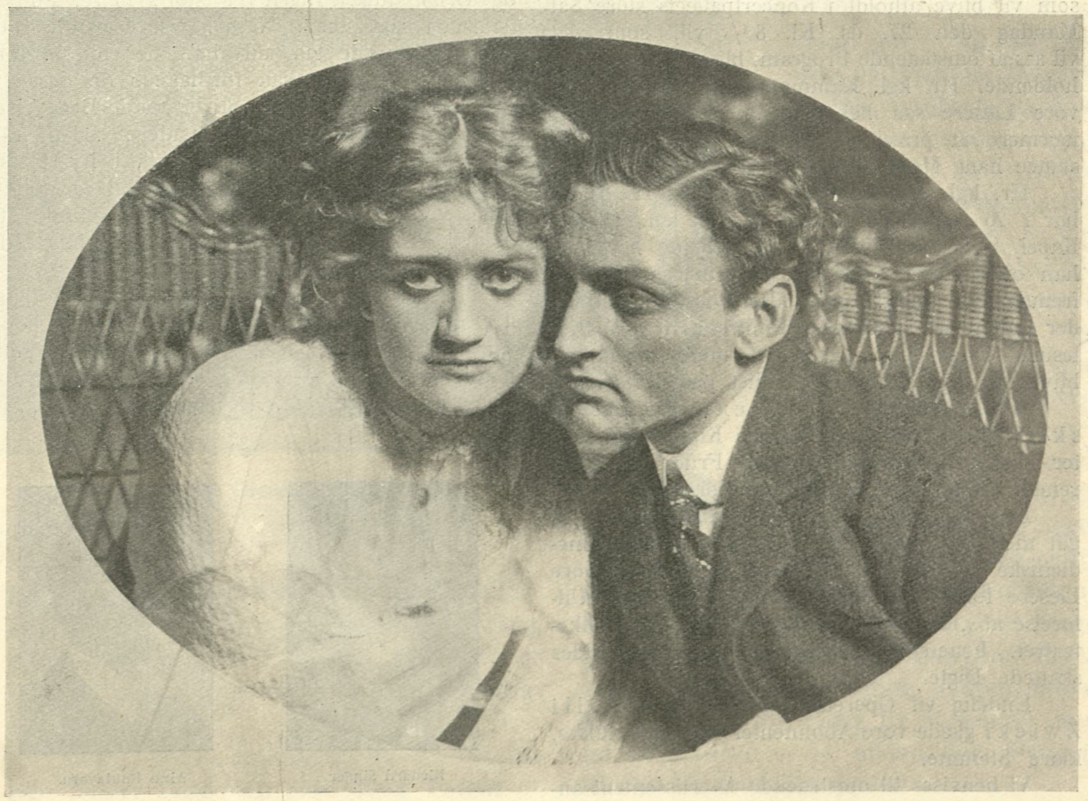

Folketeatret: Fru Gaby.
Bodil Ipsen (Fru Gaby). Johannes Meyer (Jean).

Det ny Teater. H. M. Stein og Ernst Søhngen: „Kaserneluft. Folkeskuespil i 4 Akter. Oversat af Stellan Rye.

En aldeles brillant Folkekomedie paa Godt og Ondt, kraftig i Linjerne og stærk i Farverne. Allerede Stoffet er et Fund; det digter saa at sige sig selv. En preussisk Underofficer er forelsket i en ung Rekruts Kæreste, og af Skinsyge piner og plager han det stakkels, unge Menneske, til denne — ude af sig selv — trækker blank mod sin Bøddel. Derefter deserterer Rekruten; vi er jo i Preussen — altsaa nu gælder det Frihed og Liv.

Dette Sprængstof manøvrerer Forfatterne med den snedigste Beregning. Hver Gang, man venter den sidste Eksplosion, forhales den paa ny af malende Milieuskildringer og af højst komiske Kasernebilleder. Og da saa endelig den sidste Eksplosion finder Sted, saa ødelægger den — til alles store Overraskelse og Glæde — kun selve Skurken.

Sé — saadan, og ikke anderledes skal en rigtig Folkekomedie være for at faa baade høje og lave, baade Galleri og Gulv i Tale.

Iscenesættelsen havde frembragt ypperlige Interiører og — trods den aabenbart hurtige Indstudering — et levende Sammenspil. Det ny Teaters dygtige Personale har aldrig spillet bedre Komedie — i hvert Tilfælde ikke over hele Linjen. At nævne nogen enkelt er egentlig Uret mod alle de andre, thi — oh sjældne Oplevelse! alle var gode, og ikke én blot middelmaadig. Alligevel er det for fristende ikke at faa Lov til at nævne Karen Lunds djærve Stabssergent-Kone, Valdemar Lunds Kejser Wil.... — om Forladelse — Kaptejn von Wildau, Rasmus Christiansens sølle Svin af en Polak, Kornbecks — — nej, det fører for vidt. Man kommer jo dog saa hele Rækken igennem!

Publikum var med Rette ellevildt, og hvis Folk overhovedet mere vil gaa i Teatret, har man endelig den store Succes. —

Det var virkelig ogsaa yderst velgørende endelig en Gang igen paa Scenen at sé og høre det, som Scenens er — og ikke en af disse mange, dramatiske Gøgeunger, som Lyrikere og andet Godtfolk har vænnet sig til at lægge i Scenens Rede.

Edgard Høyer.

Maskens 4de Kunstner-Aften

som vil blive afholdt i Koncertpalæets store Sal Mandag den 27. ds. Kl. 8½ vil, som det vil ses af omstaaende Program, blive meget underholdende. Hr. kgl. Kammersanger Cornelius er vore Læsere saa bekendt, at vi ikke behøver nærmere at præcisere, hvilken værdifuld Assistance hans Medvirkning betyder.

Hr. kgl. Kapelmusikus Ludvig Hegner har i 26 Aar været knyttet til Det kgl. Teaters Kapel, men ved Siden af sit Arbejde her har han ofret al sin Tid paa Uddannelsen af sine fremragende Evner og er den eneste og første, der siden den italienske Kontrabasvirtuos Bottesinis Dage har bevist, at man ogsaa kan blive en søgt og berømt Solist paa Kontrabas.

Hofpianistinden, Fru Helene Lachmanski-Schaul, er et nyt Navn i København. Efter den tyske Kritik forbinder Fruen en glimrende Teknik med et sjælfuldt Foredrag.

Fru Berthe Forchhammer, der er gift med den ansete Overlæge ved „Finsens medicinske Lysinstitut“, vil være de fleste af vore Læsere fordelagtig bekendt ved sin dygtige Udførelse af „Karen Bornemann“s Rolle paa Folketeatret. Fruen vil recitere et af Oscar Wildes skattede Digte.

Endelig vil Operettesangerinde Fru Willi Zwicki glæde vore Abonnenter ved sin smukke, klare Stemme.

Vi henviser til omstaaende Avertissement angaaende Billetterne, som hurtigt vil være revne væk.

Red.

Det er lykkedes os at knytte Hr. Charles Kjerulf til „Masken“ som fast Musikanmelder, og der vil under nærværende Rubrik fremtidig hver Uge blive anmeldt

Ugens Koncerter.

Hvorfor formindskes vort Musikpublikum! — Pianister: Madame Carreras, Michael von Zadora og Richard Singer. — Sanger: Aino Rautavara. — Sangerinder: Fru Simmelkiær-Larsen og Fru Lula Mysz-Gmeiner.

Man undres over, at Koncertgængerne her hjemme bliver færre og færre, Koncertsalene tommere og tommere. Man ligefrem korser sig over denne rædselsfulde Musik-Sæson i Aar.

Men er det egentlig til at forbavses over. Jeg har sagt det før, men maa sige det atter og atter, for det er her Kræftskaden i vort Musikliv, ja, i al vor kunstneriske Ytring, sidder. Landet er saa latterligt lille og vi er saa latterligt mange om det. Allermest i Kunsten (og Kritiken).

Madame Carreras.

Michael von Zadora.

For at holde os til Musiken. Hvert andet dansk Menneske synger og spiller jo offenligt i vore Dage! — Med Forlov: hvem skal da blive tilbage og høre paa det? Naturligvis tager Publikum mere og mere af, naar det skal afgive 50 pCt. af Antallet til de optrædendes Skare. Og for at belyse et andet Punkt: man klager over vore skabende Musikeres Mangel paa Talent og Originalitet. Ingen er store mere, alle er de snart sagt smaa. Naturligvis. I gamle Dage var det kun de faa, udvalgte, der blev „Komponister“, — men saa formaaede de ogsaa at gøre sig gældende — nu bliver baade Begavelser, jævnt-udrustede, ja, Undermaalere „skabende“ Kunstnere . . . og skaber „intet“, i hvert Fald intet af virkelig Betydning. Alt bliver graat i graat, højt regnet: Dygtighed og Teknik. Og til at høre paa det og forstaa det, bliver der færre og færre.

Kritik drukner vi i — Kritikere (ufejlbare, der nok skal vogte sig for noget saa plebejisk som at anerkende). Den vokser frem som Paddehatte. Der bliver — heldigvis — ogsaa færre og færre til at læse den. Det eneste Lyspunkt.

* * *

Richard Singer.

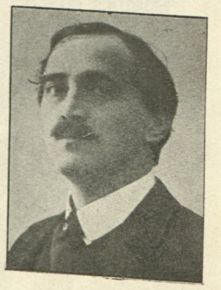

Aino Rautavara.

For Resten har den sidste Uge slet ikke haft saa helt daarlige Huse at opvise. Susan S. Metcalfe havde endog helt udsolgt til sin anden Koncert i Casino og hendes raffinerede Miniatur-Kunst gjorde Lykke hos Kendere.

Tre Pianister — alle fortræffelige — har været paa Tapetet. Fru Carreras hørte maaske nærmest forrige Uge til, men — som

Fru Simmelkiær-Larsen.

Fru Lula Mysz-Gmeiner.

Busonis Elev — hører hun sammen med det nye, store Klaver-Navn Michael von Zadora. Han imponerede og han underholdt, ja, morede. En uhyre sjælden og uvurderlig Egenskab hos en Pianist i vore Dage. En ung, smidig Intelligens med Fingre, der kappes med Hjernen, og en Teknik, der fuldt ud sætter dem i Stand dertil. En vittig Flygel-Konferencier, en blændende Klaviatur-Causeur, naar han kommer højst en skeptisk-sentimental Klaver-Prosaist af udpræget moderne Støbning. Ved Siden af ham er Fru Carreras Romantikeren, Klassikeren, den solbeskinnede, lod-kraftige Romerinde — han Yankee-Polakken! Som Ild og Vand og dog størknet i samme Form: Busonis Skole. Der er Tale om, at de to vil give en Fælles-Aften med Sammenspil paa to Klaverer. Den vil blive lysende interessant.

Richard Singer er en ypperlig Pianist, fortræffelig Tekniker, god Musiker, maaske lidt tung. Medens Zadora spillede paa et udmærket Herman Petersensk Instrument, tumlede Singer en vælig Steinway. Men han har intet Speciale og vil derfor — uretfærdigt nok — hurtigt glemmes, eller rettere: ikke huskes. Det er moderne Klaverspilleres Lod.

En dejlig Sangerinde kunde Ugen opvise: den østerrigske Fru Lula Mysz-Gmeiner, hvis Ry for Resten er fløjet forud. En herlig, karakterfuld Mezzo med Bronceklang i Brysttonerne og ædelt Metal helt igennem. En fuldendt Skole, der tillod hende alle Syngemaader og Nuancer, det vældigste forte, det mest duftende piano. Og bag al Musiken et Menneske-Hjerte, der bankede i Takt med den. Hun sang Schubert, Schumann, Brahms og Hugo Wolf — prægtigt — men først og sidst sang hun sig selv . . . igennem dem. Hvis vi endnu i vor underligt visnende By har Kraft, Humør og Raad nok til en ægte, fanatisk Kunstner-Begejstring, er Fru Mysz-Gmeiner Kvinde for at stable den paa Benene.

En finsk Sanger, Hr. Aino Rautavara, havde en god Baryton og megen Musik-Kultur, men sang saa fladt og presset i Højden, at han blev træt og uren. Vor egen Fru Simmelkiær-Larsen havde Ære af en egen Koncert. Den stemmebegavede, flittige Dame er altid paa rette Veje. Sjøgrens pragtfulde, underskønne, tyske „Tannhäuser“-Sange magtede hun vel ikke helt, men var godt inde paa Livet af dem.

Paa sidste Palæ-Koncert sang Frk. Krarup-Hansen flot og godt og Violinisten Jacob H. Gade fik sig en hel smuk Succes paa Max Bruchs første Violinkoncert med Orkester — en Præstation, der vokser betydeligt i Værdi, naar man véd, at Hr. Gade til Hverdagsbrug staar i Spidsen for et mindre Orkester paa „Phønix“. Der skal en ganske vægtig Indsats af Energi og Ærgerrighed til at føre et Solospil igennem samtidig med saadant et dagligt Stræb.

Charles Kjerulf.

Sidste Ugers Maske:

i Nr. 20 Fru Ellen Price de Plane, i Nr. 21 Frk. Anne Marie Christiansen, i dette Nr. Hr. Holger Bruusgaard.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT
A. Rosenbergs Bogtrykkeri - City - Passager

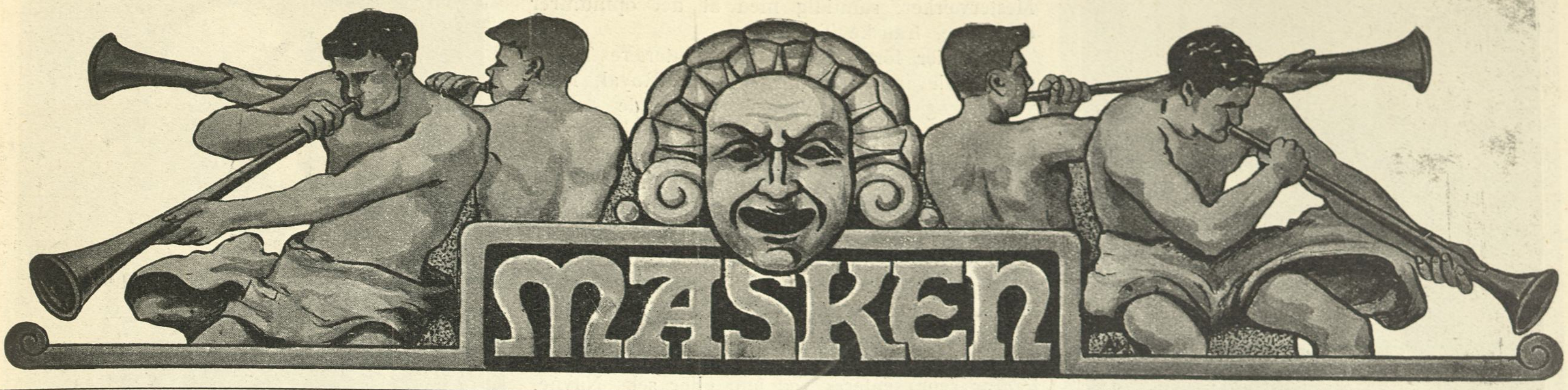

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 5TE MARTS 1911 | NUMMER 23

Clara Wieth.

Dansk Teater er ved at ebbe ud i den middelgraa Kedsommelighed; Ligegyldighedens vanesmilende Maske hænger som Topdekoration over et i Sandhed ironisk „Ej blot til Lyst“. Skuespillerne mangler Ansigter, og de, der engang havde et, er ved at faa dem visket ud i graat.

Repertoiret er næsten bestandig intetsigende og dumt.

Og Teatrene staar endda gabende tomme.

Jeg skriver med velberaad Hu „endda“; thi Misèren skyldes udelukkende Publikums slette og dumme Smag, og man skulde tro, at nu, hvor det har faaet alle Ønsker opfyldt, vilde Folk storme Teatrene.

Publikum har villet det daarlige, det platte og det dumme, og Teaterdirektørerne, der ogsaa skal leve af Pengene, deres Forretning giver, har lidt efter lidt maattet slaa af paa Idealer og skønne Programmer og imødekomme Tidens slette Tilbøjeligheder.

I et ligegyldigt og kedsommeligt Repertoire, graat og kedsommeligt fremført, skal og maa Personligheder og Særevner sløves og slettes. Og saadan er det gaaet. Til vi nu egentlig kun husker de store og gode Kunstnere i vor Samtid fra det, de en gang for Aar tilbage var.

Det er derfor heller ikke til at undre sig over, om en og anden af de ærgerrige unge bryder ud af den graa Kedsommelighed.

Blandt de Ansigter, enhver Teaterinteresseret husker, og husker med Glæde, staar Fru Clara Wieths skarpest.

Clara Wieth har trods sine unge Aar spillet et stort og vekslende Repertoire paa det kongelige, det nye og Dagmar-Teatret.

Den unge Frue var først ved Balletten og vilde sikkert som noget, om ikke en Svaghed i Benene havde hindret det, engang være blevet Ballettens absolutte Primadonna, fordi hun ejer den ene Ting, der paa den enkelte Undtagelse nær er nægtet vore Balletdanserinder, nemlig: Sjæl.

Fru Clara Wieth. Fot. P. Elfelt.

Clara Wieth har Sjæl, og — foruden den heller ikke helt ilde Ting Talent — Hjerne og Hjerte.

Det er da heller hverken Ingenuerne, Elskerinderne eller de æh—bæh-yndige Ungpiger, man husker af hendes Repertoire.

Nej, Skikkelser, vi, der elsker Teatrets sære Kunst, aldrig vil glemme, er det aandssvage Barn i „Pigen fra Arles“, — Krøblingen i „Niels Nielsen“, Skumpelskuddet i „De umyndiges Røst“, den leende og grædende „lille Dorrit“, Clownessen i „Løgnens Ansigter“ og Sommernattens drengeliderlige og dybtskogrende „Puk“.

— — den aandssvage — Skumpelskuddet — — Krøblingen — Clownen — Puk — — ikke sandt? — og det altsammen en purung, henrivende lille Kvinde! Ikke sandt? — Det er et Ansigt. Et Menneske. Et Hjerte. En Hjerne.

— — — —

Og nu gaar Clara Wieth til Variétéen.

Og „Gud næh!“ og „Gud joh!“ vil de sige, alle de dumme, kedsommelige, middelgraa Sjæle, der tilsammen er Publikum. For „Gud, hvor er det forfærdeligt!“

Det er Fanden, er det: det er storartet!

For Clara Wieth er et brillant, alvorligt og knaldenergisk lille Menneske, der siger som saa: „Det Repertoire, Teatrene foreløbig kan byde mig, kan ikke udvikle mig eller lære mig nogetsomhelst. Men jeg er for ung til at drive og for ærgerrig til at dovne. Altsaa: ud! hvor der er noget at sé, noget at lære! alt at vinde og Mulighed for at sejre. Men — jeg er tillige — som enhver Kunstner — for fattig til at kunne rejse ud at studere — — altsaa maa Pengene til min Uddannelse tjenes! —

Eh bien! saa springer den lille, energiske Frue op paa Variété-Tribunen, hvor

Skuespiller Le Bargy.

hun selv før saa ofte — som Tilskuer har beundret saa megen god og virkelig Kunst, og danser.

Og naar hun har tjent sine Penge, rejser hun til Udlandet og sér, hvad dér de store og største har naaet og véd og kan.

Og saa — kommer hun hjem og tilbage til os igen og giver os Del i al den skønne og rige Menneskelighed, der er hendes Kunst.

Ære være Clara Wieth! at hun gør „Springet"! Dansk Teater er ved at ebbe ud i den middelgraa Kedsommelighed, og vi skal være evindelig taknemmelige for den og de, der sætter noget ind paa at tilføre det nyt Blod og Menneske-Liv.

Stellan Rye.

Den sidste Pariser-Première: Bernstein.

Brev fra „Masken"s Pariser-Korrespondent.

Paris d. 20. Februar 1911.

Gamle Victorien Sardou, der var en dreven Teaterrotte, sagde en Gang: en bekendt, en berømt Forfatter staar sig altid bedre ved et stort, eklatant Nederlag end ved en halvvejs Succes.

Henry Bernsteins længe ventede, længe bebudede Après-moi, der opførtes for første Gang i Aftes paa den franske Nationalscene, blev kun en halvvejs Succes.

Det var ikke alene den usympatetiske Bernstein, ikke alene hans sidste og svageste Værk, der led et delvist Nederlag i Aften. Det er et System, en Genre, en Retning, der i Aften har lidt sit første Nederlag ved sin halvvejs Succes.

Premièren i Aften — efter Generalprøven i Lørdags — betyder et Vendepunkt i det moderne, franske Teaters Historie.

Lad os da, for at forstaa dette Vendepunkts Betydning, kaste Blikket tilbage blot over de sidste ti Aars dramatiske Produktion i Frankrig.

De to Nationalteatre dyrker det klassiske Repertoire. Théâtre Français fremfører kun forholdsvis faa Nyheder, mens Odéon, det andet Théâtre Français, navnlig under Antoines Direktion, med Energi opfrisker Verdenslitteraturens Mesterværker, samtidig med at det opmuntrer de yngre, franske Talenter.

Gemier fortsætter Antoines litterære Teater paa Boulevard Strasbourg; Palais Royal, Nouveautés og til Dels Variétés spiller de samme mer eller mindre vittige — men altid mer og mer krydrede — Pièces i nye Udgaver, mens Ambigu lever højt paa sine Røverdramaer, Chatelet paa sine Udstyrsstykker og Sarah Bernhardt paa Kameliadamer og Toscaer.

De fire Boulevardteatre (Vaudeville, Gymnase, Porte Saint Martin og Renaissance) danner en Art Syndikat. Dette Syndikat skal repræsentere den moderne, franske, dramatiske Litteratur i al dens Fuldkommenhed. Denne Litteratur repræsenteres ved fem eller seks Navne. Hvert Navn er en Specialitet. Hvert Teater har sin Specialitet og hver Specialitet sin Helt eller Heltinde . . . for hvem Rollen er skrevet.

Der er saaledes Orden i Kludene. Der er endnu mere Orden, end man tror. Skønt hvert af de fem, seks Navne indbyrdes hader hverandre, er de rørende enige om, at intet nyt Navn maa komme til.

Herover vaager den almægtige Forfatterforening i rue Henner: Société des auteurs. Herover vaager Forfatterne selv. De er Digtere fra Klokken to til syv. De er Levemænd fra syv til ud paa Natten. De er Forretningsmænd fra ti Formiddag til tolv Middag.

Ingen Børsmand kender sin Kursliste saa nøje, som disse Mænd kender de aftenlige Spilleindtægter. Og da Pressen, der ogsaa tilhører Syndikatet, beregner Stykkernes Værdi efter de seks eller de otte Tusinde Francs pr. Aften, er alt i den skønneste Orden.

Man kan, uden at være Antisemit, have Lov til at konstatere, at de fem, seks Berømtheder alle er Israeliter, enkelte endogsaa Udlændinge: Henry Bernstein, Henry Bataille, Georges de Porto-Riche, Tristan Bernard, Francis de Croisset (= Franz Wiener), André Picard, Maurice Leblanc etc. etc.

Det ejendommelige for disse moderne Skuespil er, at intet — eller næsten intet af dem — vil mindes efter ti Aars Forløb. En François de Curels, en Paul Hervieus Dramaer brænder sig ind i Erindringen. Batailles og Bernsteins Pièces er skrevet for Nuet og hører Nuet til. Disse Stykker er ikke skrevet paa fransk, men paa en speciel parisisk Argot, der forekommer uforstaaelig efter faa Aars Forløb. Stykkerne er ikke skrevet over levende Mennesker, over almén-menneskelige Følelser, men skrevet for visse Kunstnere, der ekscellere i en bestemt Genre.

Skuespillerinde Mlle. Provost.

Morer man sig med at tage de gamle Bladkritiker frem, saa støder man regelmæssig paa Vendinger som: det moderne Dramas Mesterværk, sublimt, enormt, heroisk etc. Og man spørger uvilkaarlig sig selv, hvorledes man kan have glemt et saa kosteligt Værk.

Hemmeligheden er, at disse Stykker ikke er skrevet for et nationalt Publikum, men for en forsvindende Part, der kalder sig „tout Paris" og som efterabes af et Utal nationale og internationale Snobber.

Stykkerne knytter sig ikke til nogen Tradition. De behandler ikke det almén-menneskelige, men Undtagelserne. Personerne hører ikke hjemme i det Samfund, i det Land, hvori vi lever, og selv om de er tegnet med realistiske Træk, forekommer de sært uvirkelige. Deres Bevæggrunde er os fremmede og, hvad værre er, de er os usympatiske, selv naar de tilsyneladende lider.

De er udelukkende egoistisk optagne af sig selv: har de elsket, kan de elske, hvorledes elsker de? Har de Penge, kan de skaffe sig Penge og hvorledes? det er de to Hovedspørgsmaal, som de udpiner i uendelig haarfine, psykologiske Selv-Analyser.

De ignorerer fuldstændig alle de andre Følelser og Begreber, der knytter dem ved Pligt,

Téâtre Français.

Djævledans. — Fru Clara Wieth som Barfodsdanserinde. — Spansk Dans. — Fot. P. Elfelt.

Ære, Kærlighed, til en Familie, et Samfund, et Land.

Derfor henlægges Handlingen sjælden til en almindelig Dagligstue, men til en Art kosmopolitisk Salon, hvor der er samlet en Del Individer, der taler parisisk-Jargon. De er mere Parisere end Pariseren selv. De minder om den svenske Kaptajn i Offenbachs „Vie Parisienne“, der synger:

— Je veux m'en fourrer jusque là! —

Hidtil holdt dette Syndikat kun til paa Boulevarden. Om Jules Claretie har gjort Hr. Bernstein nogen virkelig Tjeneste ved at aabne Molières og Corneilles Hus for ham, faar staa hen.

Men da det paa Forhaand saa udbasunerede Après moi er en ypperlig Prøve paa den før omtalte Genre og da selv den venlig stemte Presses Holdning var kølig, er der maaske Grund til at antage, at Genren ikke længer „gør sig“.

Sujettet? Penge og Kærlighed. Penge, d. v. s. Svindel, Bedrageri, Falsk. Kærlighed, d. v. s. uappetitlig Kønslighed, i Form af en halvgammel Kones Given-sig-hen til en pur ung Mand, hvorefter hun paany „ofrer“ sig for sin Slyngel af en Mand.

Hvorfor hun pludselig fyrretyve Aar gammel giver sig hen og hvorfor hun, stadig elskende den unge Mand, ofrer sig for en Mand, der har røvet hendes Ungdom og som hun foragter, det har Forfatteren ikke paataget sig at belære os om.

En Fabrikant, Guillaume Bourgade, der er en Svindler, har spekuleret paa Børsen og mistet ikke alene sine egne, men ogsaa betroede Penge. Han elsker sin Kone og af Hensyn til hende, vil han dræbe sig, efterladende hende 300,000 Francs, som han har „reddet“. Han sidder om Natten i en Salon i sit Slot og har allerede faaet Revolveren frem. Pludselig opdager han Hustruen, Irène, der i let Paaklædning kommer tilbage fra det første Møde med sin Elsker. Han vil ikke længer dø. Han fortæller hende, at han er ruineret og at han er en Tyv. Hun græder, ikke over Mandens Ulykke, men over sin fortabte Ungdom . . . ja, nærmest over, at hun har været ham tro indtil nu. Elskerens Navn vil hun ikke frem med.

Dette besørger Elskeren selv. Han er Søn af en af Bourgades Ungdomsveninder, Madame Alvy, og Bourgade har nu ruineret saavel ham som Moderen. Den unge Mand tilgiver Ægtemanden, at han har ruineret ham, men han vil ikke miste sin Elskerinde, vil ikke, at hun følger Bourgade til Amerika, hvor han er nødsaget til at skjule sig, hvis han ikke vil fængsles.

De to Mænd udveksler nu mange dybsindige Ord om Kærlighedens Ret, og Irène skal vælge mellem dem . . . ligesom Fruen fra Havet. Irène vælger at følge med Manden i Landflygtighed.

Denne Slutning, der er aldeles usandsynlig, overraskede Publikum. Irène erklærer bestandig at elske den unge Mand. Hun føler Foragt og Afsky for sin Mand, der har „stjaalet hendes Ungdom“. Hun har med koldt Blod, om man kan sige, bedraget ham, da hun endnu agtede og ærede ham, og nu, nu da Ægteskabet er opløst, nu da hun kun føler Had og Foragt for ham, nu følger hun ham af ganske uforklarlige Grunde.

Salen, thi man befrygtede Manifestationer, var mod Théâtre Français Sædvane, bevogtet af talrige civile Betjente.

Le Bargy var fortrinlig som Ægtemanden, Madame Bartet forsøgte at menneskeliggøre Irène, Georges Grand var en fyrig Elsker og Mademoiselle Provost præsenterede sig i grønne Skørtebukser, der vakte Sensation.

Og paa Lørdag har vi Generalprøve paa Henry Batailles: L'Enfant de l'amour.

Fritz de Zepelin.

Georg Brandes om dansk Teaterkritik.

Et Brev til „Tidens Tegn“ om „Kærlighedens Øjne“.

Saa bliver de da endelig sagt engang, de sande og oprigtige Ord om dansk Teaterkritik, og sagt af en Mand, hvis Autoritet er ubestridelig og hvis Hensigt ingen tør mistænkeliggøre.

Georg Brandes har i Anledning af Førsteopførelsen af Bojers Skuespil paa Dagmarteatret sendt det norske „Tidens Tegn“ et Brev, hvori der blandt andet staar:

„Vor ganske dilettantiske og altid vrangvillige Teaterkritik, der godtgør sin Overlegenhed ved affejende Tone, har straks slaaet Stykket ned og givet Fremstillerinden af den kvindelige Hovedperson, Fru Nansen, hele Æren for den utvivlsomme Triumf, den første Opførelse blev. Det Held, Stykket opnaaede, skyldtes i første Linje dets Forfatter, om hvem „Politikens“ Kritiker udtalte, at hos ham er Omstændighederne (ɔ: Tilfældet) ene raadende, medens „Riget“s Kritiker ikke mindre dybsindigt og afgørende udtalte, at Bojer aldrig tilsteder Tilfældet mindste Raaderum. Den ene Kritiker siger altsaa lirum, den anden larum, og Summen er et Lirumlarum, der gør Publikum endnu mere usikkert, end det af Naturen er.“

Brandes fremhæver videre Bojers Skuespil som „godt og fast bygget, og naar det kan gaa sikkert over Scenen, selv i en ret svag Opførelse, beror det paa Stykkets ranke Bygning“. Og længere henne i Artiklen hedder det: „Den indre Udviklingshistorie giver en fremragende Skuespillerinde en stor, vanskelig og tilfredsstillende Opgave. Det er Nonsens, at Forfatteren, ifald den løses, skyldes Skuespillerinden alt. Den simpleste Høflighed vilde forbyde at slynge en saadan Tanketorsk i Ansigtet paa en fremmed Forfatter, der faar et Skuespil opført i København“.

Brandes er dog langt fra at underkende Fru Nansen, kalder hende endog „en ypperlig Fremstillerinde af Ovidia fra det Øjeblik, Ulykken har ramt hende“, og slutter med at udtale „Der er saa meget Humør i Stykket, at Pressens Gnavenhed forhaabentlig ikke faar taget Livet af det, før Tilskuerne har glemt Kritiken og kan have uforstyrret Fornøjelse baade af Handlingen og Spillet.“

Vor dilettantiske, vrangvillige, overlegent affejende, tanketorskede Lirumlarum-Teaterkritik!

Det er, som havde man i lange Tider været indespærret blandt Halenegre og endelig hørte et civiliseret Menneske sige sin Hjertens Mening.

Pen.

Ugens Maske

viser os i Johannes Meyers klassisk rene Træk Portrættet af en ung Mand, som ikke blot sér godt ud, men som ogsaa rummer den Aandskultur, som gav sig et saa smukt Udslag i Fremstillingen af den unge Læge i „Fru Gaby“.

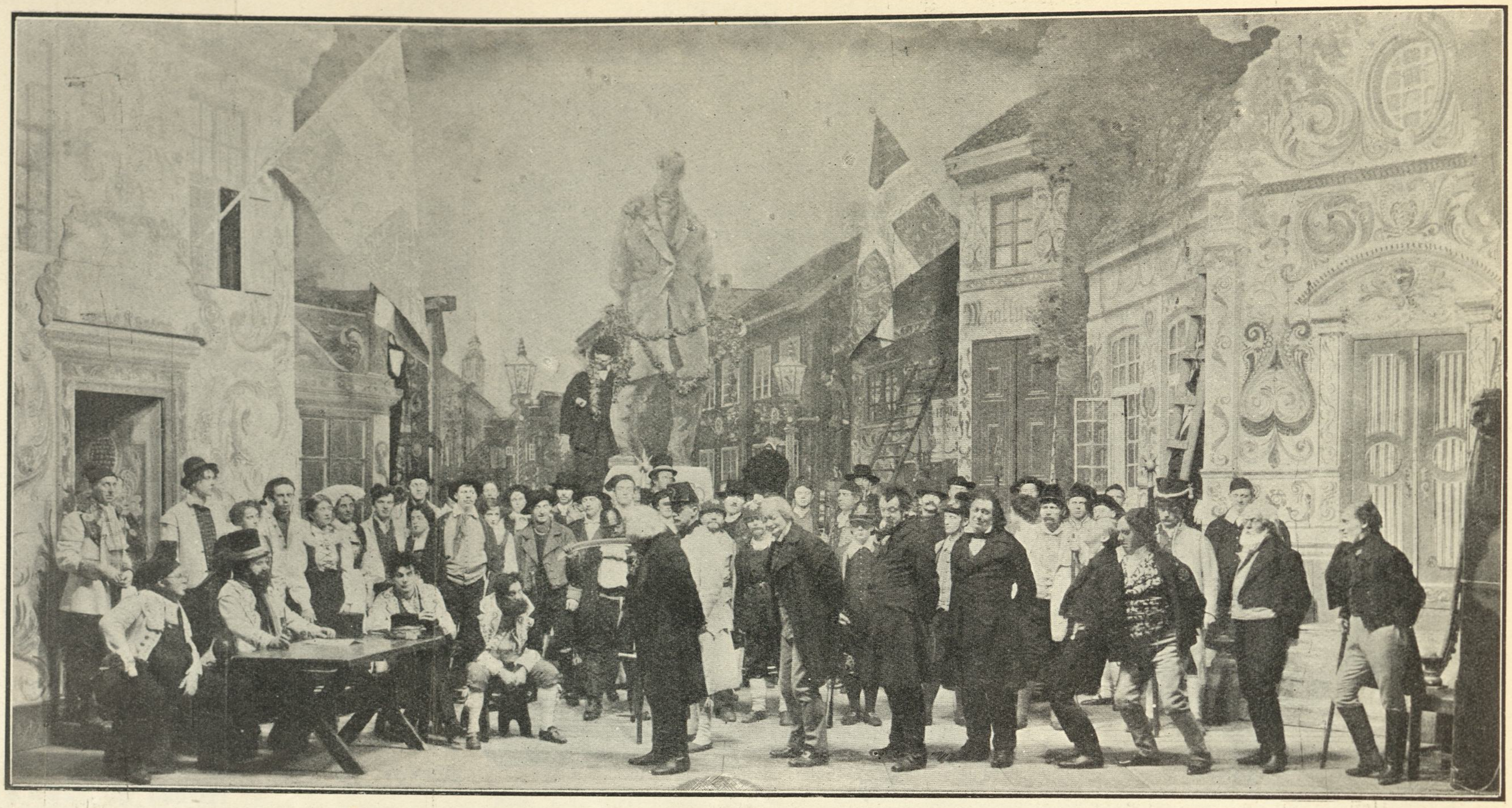

Fra Opførelsen af Gabriel Scott's Komedie „Babels Taarn" paa Nationalteatret. Fot. E. Rude, Kristiania.
Løvaas (Digteren Hoprakarhand). Stormoen (Brauskeland). Oddvar (Skulemeistar Lars Tuftekall). Asmundsen (Digter). Thomassen, Sohlberg, Stub Wiberg, Schanche, Struve, Voss, Müller (Rigsmaalsmænd). Eldegard (Rigsmaalssekretæren).

Fra Kristiania.

Havde bare Holberg levet nu!" Den sætning kjender man nok kanske ogsaa i Danmark. Her i Norge er den saa hyppig at høre som noget andet ordsprog, naar man mener at se noget, som kun behøvede at blive sat i glas og ramme paa Holbergsk vis for at blive komplet komisk.

Den unge forfatter Gabriel Scott har villet forsøge at afhjælpe det dybt følte savn. Han er lyriker af faget, men ogsaa en flittigt iagttagende humorist, som omhyggelig samler paa menneskelige kuriosa for at gjøre bøger af dem. Han har skrevet en komedie „Himmeluhret", som er helt fortrinlig og i djerve, løsslupne og karakterfulde scener latterliggjør „vækkelsesprædikanterne" og deres spekulation i ild, svovl, dommedag og godtfolks pengepunge. Og han har nu sidst skrevet en komedie „Babelstaarn", hvor han efter et grundigt og indgaaende studium lystig svinger sit Holbergske ris over de to kæmpende rækker i den paagaaende kamp mellem „rigsmaalet" og „landsmaalet".

Stykket spilles paa et torv i en liden by, hvor man tilvenstre har „maalmannalagets" hus, helt overmalet med norske bonderoser, tilhøire „rigsmaalets" hus og kontor og i baggrunden en karrikeret statue av den store folkedigter Folkestad (Gustav Vigelands monument over Henrik Wergeland), som tages til indtægt af begge parter. Udviklingens gang markeres nu af, at torvets huse i anden akt for en halvpart er blevet overmalte med bonderoser, og i tredje akt er de alle rosenmalte, ogsaa „rigsmaalets" kontor. Landsmaalsmændene har seiret over hele linjen, de dømmer, stikker, hænger, halshugger, flaar og brænder „rigsmaalets" Tilhængere, men geraader derpaa selv udi en saa bitter indbyrdes strid om det nye navn, de skal give sit fra den overmægtige danske sprogindflydelse generobrede land, at de alle stikker hinanden ned med kniven.

Stykket er for en halvdel god komedie i de gamles aand, men opløser sig i den anden halvdel i diskussioner og sprogdebat paa menneskeskildringens bekostning.

Det blev ganske udmærket spillet. Hr. Harald Stormoen, som i det private liv er teatrets nidkjæreste rigsmaalsmand, spillede landsmaalets paagaaende høvding, Brauskeland, med en usvigelig sikkerhed og lyslevende kunst, og Hr. Sigurd Eldegard, som i det private liv derimod er teatrets ivrigste landsmaalsmand, spillede „rigsmaalssekretæren"s plaprende, pjattende og forskræmte skikkelse meget fornøjelig.

Hverken stykke eller forestilling var dog kunstnerisk saa ophøiede, at ikke det hele faldt ud i kun ensidig og larmende agitation for rigsmaalet. Den hele forestilling blev rigsmaalsagitatorisk seet en stormende succes, saa stormende, at den kunstnerisk seet blev en ligesaa styg fiasko — trods de udmærkede enkeltheder.

Og Nationalteatret, som i den halve menneskealder, det snart har eksisteret, har været betragtet som et sted fredlyst for al piben og ukunst, det har nu aften efter aften afgivet skueplads for de vildeste pibekoncerter og politiske demonstrationer. Teater, forfatter, stykke og spil har derunder intet gjældt; de flygtigste og laveste politiske lidenskaber har ganske og absolut raadet grunden i Thalias tempel og der havt frit spillerum . . . for sluttelig at dø ud i lutter barnagtige gymnasiastoptøier. Leve rigsmaalet, pokker i kunsten!

Et enkelt politisk parti jubler en stakket stund, men Thalia græder. Og længe vil mindet vare om en af de mest stormende successer og uhyggeligste nederlag, som Nationalteatret har havt. —

— — Men Thalia udvandrede ikke længer end ned i Torvgaden til Fahlstrøms teater.

Der opføres i denne tid „Karen, Maren og Mette" for fuldt hus, og baade lystspillet, iscenesættelsen og spillet bekommer Thalia og vort publikum i høi grad vel. Man finder, at stykket netop har sin titels stemning af sørgmodig, saftig og munter folkepoesi, at det er saa kraftfuldt og spænstig et skuespil, som man her ikke paa længe har set, og at det eier en saa velgjørende og befriende folkelighed og naturlighed over sig, at man, medens det spilles, med en grøssen maa sende en tanke til alle de teaterlavementer, en ellers saa tidt maa se.

I fru Alma Fahlstrøms haandfaste og fantasifulde instruktion gaar stykket levende og kvikt over scenen med fru Agnethe Schibsted-Hansson som en høireist og brændende vakker Maren og fru Erna Schøyen som Karen, lys og lystig som et lærkekvidder. Hr. Johan Fahlstrøm spillede gaardmanden med en egenartet døsig tyngde af sterk virkning, hr. Hauk Aabel havde taget kromanden paa kornet og udstyret ham med alle en fuselkonges nederdrægtige og løierlige sider, hr. David Knudsen havde et friskt greb paa amerikaneren og hr. Sandahl var en „Øieblikks-Rasmus" saa fortræffelig, at han huskes. —

I det hele taget den bedste forestilling, som Fahlstrøms teater de sidste sæsoner har ydet.

Chr. Gjerløff.

Elverhøj i Skagen.

Det var forleden, at jeg efter Tur ud til Stokmilen faldt ind hos min Ven Madsen paa „Skandinavien" nede ved Havnen for at varme mig ved en Toddy.

— Paa Tirsdag skal vi ha' Komedie, sagde Madsen. Der kommer Skuespillere, som vil gi' „Elverhøj".

Jeg har tidligere været to Gange i Skagens Teater. Første Gang var en Sommer, hvor jeg saa en fransk Farce, i hvilken der udelukkende optraadte Fyrster, Hertuger og Grever. Det gjorde intet Skaar i Glæden, da Grev Gaston de Vernon de Baville ved en lidt for ivrig Armbevægelse slyngede sin løse Manchet ud over Tilskuerpladsen. Saa har jeg overværet en Seance, som Manden med den sjette Sans gav en Vinteraften, hvor Stormen peb. Vi sad femten Mennesker i Skagens Teater og frøs. Tankelæseren selv var den eneste, der kunde holde Varmen. Han var ikke ædru.

Men forleden her var der mange Mennesker i Skagens Teater. Ja, der var fuldt Hus, hvilket vil sige ca. 200 Mennesker. „Elverhøj" er skam ligesaa populær her paa Skagen som paa Kongens Nytorv, for Smagen er i Grunden den samme overalt i Verden. Direktør Axel Strøm og Hr. Sigurd Lomholt havde anskaffet pæne Dekorationer, om end det kneb lidt med at faa Plads til dem. Og Elverdansen saa vi ikke

noget til. Men det kunde saamænd ogsaa være det samme.

Og tager ikke Skagens Teater sig helt imponerende ud paa Billedet her. Det er første Gang, at Fotografen her har taget Scenebillede, og jeg havde meget Besvær med at faa ham til det. „Saadant noget Djævlens Værk,“ sagde han.

Og maa jeg til Slut præsentere Sufflørkassen. Hvis Skagens Teater er den mindste i Landet, saa er Skagens Teaters Sufflørkasse sikkert den største. Aldrig har jeg set Magen til Pragteksemplar. Men den har Madsen ogsaa selv lavet.

Poul Østergaard.

Af en Skuespillers Dagbog.

III.

— Nat.

Pyha! Det er helt rart at sidde ganske alene og blot høre Pennen kradse henad Papiret; sikken en Dag! — Naar jeg om lidt ligger i min Seng, vil jeg dysses i Søvn af Genklangen af alle de vrede Stemmer, som har summet og brummet om mine Øren; — den stakkels Finansminister, — for hans Øren ringer det vist ogsaa i denne Stund, og han er sikkert paa det rene med, at det ikke er godt, man taler om ham. Hans Søvn bliver næppe helt rolig; i Drømme ser han en Skare fortørnede Teaterdirektører, Skuespillere, Forfattere og mange andre, som truende vender Tommelfingren nedad: „Ned med de 15 pCt., Deres Ekscellence!“ (— Maaske de Damer og Herrer er saa uhøflige i Kampens Hede at glemme Titlen; — ja, det er de sikkert).

Skulde det nu ske, at hans Ekscellence trods alt sover den Retfærdiges Søvn i den salige Tro, at alt er saare godt, kunde han kun overbevises om det modsatte, saafremt han var saa lykkelig at have en Søn, som spillede Komedie, (ligesom en æret Kollega er stolt Fader til en ung Mand, der gør nette Vers) og saafremt denne Søn gik til ham og talte saalunde: „Hør nu, lille du, (eller „lille Fa'r“ eller „du Gamle“) et fornuftigt Ord; hvis du ikke var min Fa'r, vilde jeg være lige saa vred, som alle de andre; nu trænger min sønlige Kærlighed Vreden tilbage. Men den tvinger mig paa den anden Side til at sige dig Sandheden. Du bør ikke have en rolig Time, før du gør din Uret god igen. Vi Teatermennesker sidder haardt nok i det i Forvejen; og gaar dine 15 pCt. igennem, kan

Karen, Maren og Mette paa Fahlstrøms Teater. Fot. E. Rude, Kristiania.
David Knudsen. Fru Erna Schøyen. Hauk Aabel. Osc. Sandahl. Ella Strag. Agnete Schibsted-Hansson. Johan Fahlstrøm.

I vise Fædre benytte Indkomsten af det første Aars Skatter til at udvide „Sundholm“ med; men I maa bygge stort; for vi er mange; glem ikke, at de dramatiske Forfattere maa gaa samme Vej!“ —

Men — ak! — saadan er det vist ikke! Om vi da kunde faa Kollegasønnen til at tolke vor Smerte i et Par af „de nette“! — I saa Fald kan han slutte med saadan noget lignende som:

„Alle raser vi mod Teaterskatten,
fra Olaf og ned til Teaterkatten!“ —

„Macbeth“-Musik.

„Opera comique“ i Paris har haft en stor Succes paa en ny Opera — „Macbeth“ af den unge Genfer-Komponist Ernest Bloch — der i Begyndelsen af December havde sin første Opførelse. Teksten til denne nyeste Shakespeare-Opera er bearbejdet af Edmond Fleg, der har holdt sig nøje til Handlingen i Shakespeares Tragedie, og det er lykkedes Komponisten, hvis første dramatiske Værk Operaen er, at skabe et Arbejde af stor betagende Virkning, der synes at spaa ham en betydelig Fremtid. Operaen var sat op med stor Pragt og Smag, og af de Rollehavende glimrede især Frk. Breval som Lady Macbeth baade ved sin Sang og sit ægte tragiske Spil. —

Denne Opera er den fjerde i Rækken af Macbeth-Operaer. Den første er: „Macbeth“, Opera i 3 Akter af Hippolyte Chélard, opført i Paris 29. Juni 1827, Teksten bearbejdet af Rouget de l'Isle (Marseillaisens Forfatter og Komponist). Denne opførtes Aaret efter i en væsentlig ændret Skikkelse i München. Derefter kommer Verdi med en Opera i 4. Akter, bearbejdet af Cammarano (Forfatter til flere af Verdis Tekster), og opført første Gang 14. Marts 1847 i Firenze, senere i en Bearbejdelse i 5 Akter i Paris (21. April 1865). Og dernæst en 5 Akters Opera af Wilh. Taubert (Tekst ved Fr. Eggers), opført første Gang i Berlin 11. Nov. 1857.

Til Tragedien er skrevet Musik af Englænderne Mathew Lock (London 1672). John Eccles (London 1696), Richard Leveridge (London 1708, J. L. Hatton (1853), Arthur Sullivan (1888) og Edgar Stittmann Kelley, Tyskerne Joh. André (Berlin c. 1780), K. Dav. Stegmann (Hamborg c. 1784), J. Fr. Reichardt (München c. 1795), Gius. Rastrelli (Dresden c. 1817) og Julius Rietz (Düsseldorf c. 1840), samt Dansken Weyse (til Tragediens første Opførelse 15. Novbr. 1817). Af Weyses Musik vil Borgvægterens Sang („Den mørke Nat forsvunden er“) være kendt af alle, men har i vore Dage ikke været anvendt ved Tragediens Opførelse. Den ældre Oversættelse (ved Foersom) hvortil W. har skrevet sin Musik, er foretaget efter Schillers Bearbejdelse, til hvis Ændringer ogsaa nævnte Sang hører. Nu benyttes Lembckes Oversættelse, der er foretagen efter Shakespeares Orinigal, og hvori Borgvægteren ikke synger.

Ouverturer til „Macbeth“ er skrevet af Ludwig Spohr, Otto Klauwell, Clarence Lucas, Joachim Raff, R. L. Pearsall m. fl. Desuden findes en Tonedigtning af Rich. Strauss.

Til Slut skal endnu anføres, at Shakespeares mægtige Tragedie ogsaa har maattet lide den Skæbne at blive omarbejdet til — Ballet, ganske

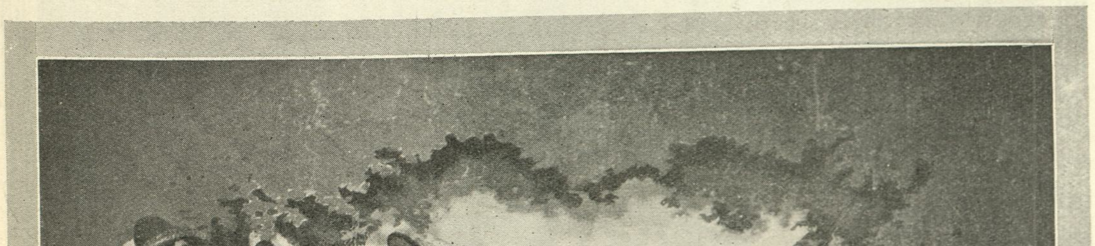

En Opførelse af „Elverhøj“ paa Skagens Teater.

Dagmarteatret: Madame Sans Gêne.

Olaf Fønss (Sergent Lefèbvre). Fru Winding (Cathérine Hütschner).

Fru Antoinette Winding som Vaskepige, 1. Akt.

Fru Winding (Md. Sans Gêne). Holger Reenberg (Napoleon I).

vist „tragisk Ballet i 5 Akter" af V. Galeotti (den sidste af den da 83aarige Mester Værker) med Musik af Claus Schall, opført første Gang paa vort kongelige Teater 2. April 1816 og til 29. Februar 1820 givet ialt 13 Gange. Mens Ballettens Handling (efter Overskous Beretning og Tekstbogens Ordlyd) er et urimeligt Sammensurium af vilkaarlige Misforstaaelser og Ændringer af Shakespeares Værk, udmærkede Schalls Musik sig ved sin melodiøse Udtryksfuldhed og bidrog til at redde Balletten fra et øjeblikkeligt Fald. I de to Hovedroller udmærkede sig den ældre Bournonville og Mad. Schall.

Men — Shakespeares Tragedie som Ballet var dog en for grov Misforstaaelse, og efter de 13 Opførelser i Løbet af 4 Aar skrinlagdes Galeottis sidste Værk for bestandig.

—d.

FRA TEATRENE

Forrige Uge.

Dagmarteatret. Francis de Croisset og Fred Grésac: Den grimme Kone. Lystspil i 3 Akter.

Det er ret uforstaaeligt, hvad der kan have bevæget Dagmarteatret til at indlemme dette spinkle og overfladiske Lystspil i sit Repertoire, navnlig da Udførelsen, paa en enkelt Undtagelse nær, var alt andet end god. I et Par enkelte Scener i tredie Akt blev der spillet en saadan Knock-about-Komedie, at man et Øjeblik spurgte sig selv, om man var i Nørrebros Teater eller i et Teater med literære Traditioner og literære Pretentioner.

Hr. Rob. Schmidt for rundt paa Scenen som en Rasende med flagrende Frakkeskøder og gebærdede sig som en Vild. Han skal spise et Æg og medens han spiser det, taler han til det! „Aa, du lille Æg," „Aa, du kære, lille Æg;" o. s. v. Var det Instruktion, eller var det Skuespillerens eget Paafund? Hr. Schmidt var i det hele meget langt fra at være en ung elegant Pariser, han lignede mest af alt en commis-voyageur, og hans Spil var ganske blottet for Vid og Elegance.

Af den Grund lykkedes det heller ikke Fru Nansen at faa Publikum til at forstaa, at hun i Løbet af en halv Time kunde blive dødelig forelsket i denne unge Mand. Fruen spillede som altid vittigt og morsomt, og hver Gang hun var paa Scenen var man atter inde i Lystspillet.

Hr. Cajus Bruun led under en saa uheldig Memoreren, at det til Tider virkede ligefrem pinligt. Han stoppede op midt i Repliken uden at ane, hvad der nu kom, indtil Suffløren fik raabt det op til ham. Sligt virker lidt forstyrrende paa Illusionen.

Frk. Diedrich var god i første Akt, viste, at hun er i Besiddelse af ikke saa lidt Lune og saa tilstrækkelig parisisk ud. Senere gik hun saavel i Klædedragt som i Spil saa langt over i det barokke, at hun skød over Maalet.

Der blev lét en Del i Teatret i Begyndelsen, men efterhaanden som Aftenen skred frem, trak Latteren sig længere og længere tilbage i Salen.

Vikar.

Dagmarteatret: Victorien Sardou og Emile Moreau: Madame Sans-Gêne: Komedie i tre Akter og et Forspil.

Napoleons Vaske- og Strygejomfru, senere Marketenderske ved Rhinarméen og tilsidst Hertuginde af Danzig, men i alle Livsstillinger den hjertensbrave, fandenivoldske, uovervindelige Madame sans-gêne har allerede tidligere gjort to hæderkronede Felttog her i København, og begge Gange taget Byen med Storm.

Der er saamænd ingen Tvivl om, at „Hendes Naade" vil have samme Held med sin tredie Kampagne. Sardou var en Napoleon, der forstod at opstille sit Skyts og at lade det spille, saaledes at det snart ramte Ørerne snart Øjnene, snart Lattermusklerne, snart Taarekilderne, og det saa ustandseligt og saa overvældende, at man maatte overgive sig paa Naade og Unaade.

Hvad gør det, at Stykket nu er gammelt, naar det dog virker ligesaa nyt, som de funklende Dragter og pragtfulde Interiører? Og hvad gør det, at Stykket — psykologisk og historisk set — ikke er mere ægte end f. Eks. de skønne Møbler

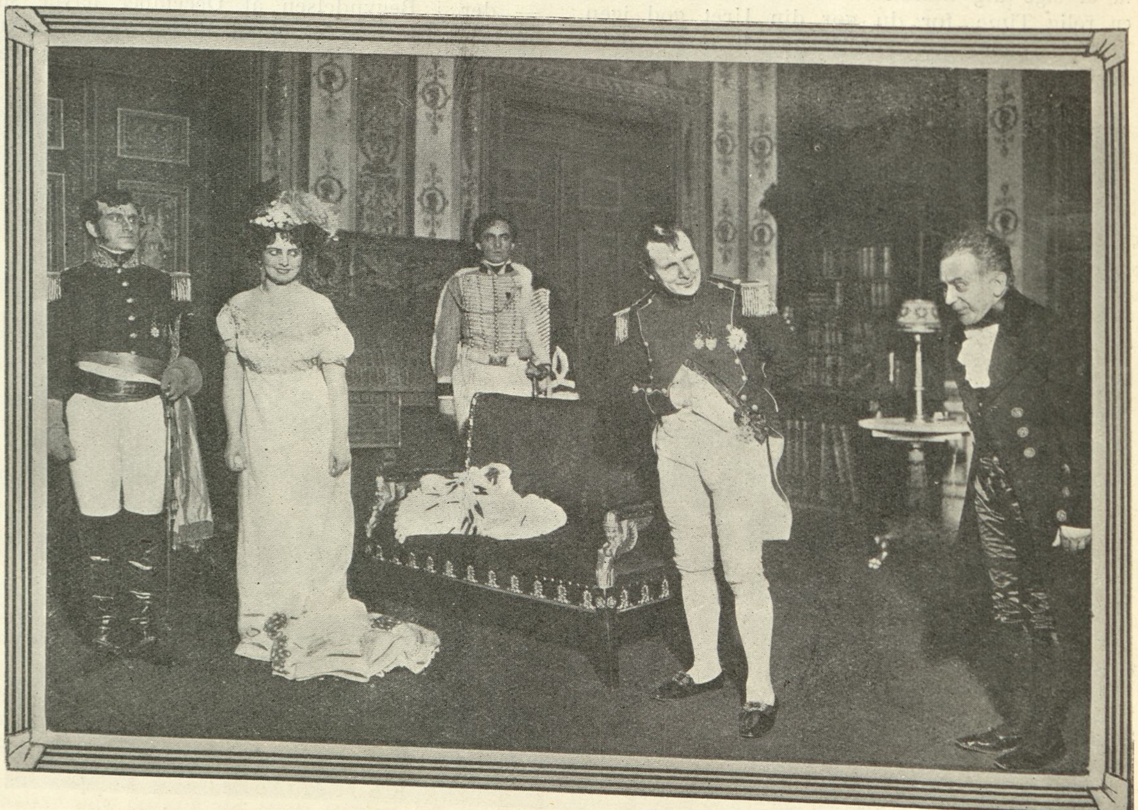

Dagmarteatret: Madame Sans Gêne.
Olaf Fønss (Marchal Lefèbvre). Fru Winding (Md. Sans-Gêne). Aage Fønss (de Saint Marsan). Reenberg (Napoleon I). Em. Larsen (Fouché).

Frederiksberg Teater: En Pjalt. Gerhard Jessen (Hans Ritter). Amelie Kierkegaard (Anna Reisleitner).

og Dekorationer? Det hele virker blændende og bestikkende og tilsigter heller ikke andet eller mere.

I sin Tid debuterede Frk. Johanne Abrahams i den til Réjane syede og tilpassede Rolle som Madame sans-gêne. Takket være dels grundige Studier efter Originalen, dels medfødt robust Humør blev Johanne Abrahams en saa fortræffelig „sans-gêne", at hun blev Typen for København. Der skulde hele en Oda Nielsen's spillende Virtuositet til senere at lægge denne Type om.

Nu kommer som „die dritte im Bunde" Fru Winding. Hvis det lykkes Fru Winding at erobre den nu ledige Trone og bringe Forgængerskerne i en momentan Forglemmelse, da maa Fruen derfor takke sin Skønhed og sin altbesejrende Elskværdighed. Thi hendes Cathérine er ikke Napoleons Vaskepige; ikke heller har hun tjent som Marketenderske ved 13. Armé! Man mærker ikke hos Fru Winding noget til det djærve Folkets Barn, hvis Mund koger over med alle Folkets Kraftudtryk, saasnart hendes brave Hjerte kommer i Kog. Nej — Fru Windings Eder og Fyndsprog kom ikke fra Folkedybet; de virkede kun som en smuk, ung Bourgeoisdames Koketteren med et flot, lille „sgu". (Apropos „sgu"! Vilde det være uoverkommeligt for vore Teaterledelser at faa dette, ganske vist skønne, men dog specifikt-danske Pynteord fjernet fra de Stykker, der foregaar i fremmede Lande eller fjerne Tider? Ved Napoleon I.'s Hof stod de utallige „sgu"er forunderligt til de stilrette Interiører.) Fru Windings Harme kom heller ikke med den rette Klang af Ægthed; Fruens elskværdige Smil syntes hele Tiden at ville forsikre Omgivelserne om, at det hele ikke var saa slemt ment. Det skulde jo nu én Gang siges, men det betød virkelig ikke noget ondt. Med andre Ord: Fru Windings medfødte Elskværdighed kom ofte paa Kant med Rollens Karakteristik; til Gengæld vandt den hende det ganske Publikums Sympati.

Holger Reenbergs „Napoleon" gik til den modsatte Yderlighed. Den dygtige Kunstner var i den Grad optaget af at særtegne den store Korsikaner, at han helt oversaa, at det dog til syvende og sidst her kun er en Teater-Napoleon! Hans Billede af Kejseren var mørkt, næsten uhyggeligt; men jo bedre det var, desto mere blottede det Stykkets Overfladiskhed. Han og Fru Winding skulde have enedes om at finde Mellemproportionalen.

Emmanuel Larsens Fouché havde det rigtige Rævefysiognomi, men savnede — trods mange udmærkede Enkeltheder — den fornødne, koldblodige Ligevægt.

Olaf Fønss var en mandig og statelig Lefèbvre, og Fru Oda Rostrup en saare skøn og pudsig Caroline af Neapel.

Endelig var Svend Rindom sympatisk og fin som Grev Neipperg, og Fru Emma Wiehe velgørende ægte i en ganske lille Rolle.

„Madame Sans-Gêne var et af Dagmarteatrets store Slag i denne urolige Sæson. Maatte Solen fra Austerlitz straale over det — med mange røde Lygters Glans!

Edgard Høyer.

Ugens Koncerter.

Dansk Koncertforening kæmper for saa ideelt et Formaal som muligt, men med den praktiske Vanskelighed, at der i Virkeligheden ikke er megen Sensation ved nulevende danske Komponisters Arbejder, ja, blot saa megen Interesse eller umiddelbar Glæde ved Paahøringen, at man kan samle et nogenlunde fast Stam-Publikum om Foreningens Banner. Det som det stadig kniber med, er at faa Folk (dannede og musikinteresserede Folk) til at høre paa det, der laves. Og man kan ikke skulke fra det: stor Fidus til nyere dansk Musik har Publikum nu én Gang ikke. Det er sørgeligt, men det er sandt. Og — selv om man for Sagens Skyld kun hvisker det: Morsom var Koncerten forleden jo ikke! — saa har Tilhørerne, det dumme d. v. s. alligevel saa snusfornuftige Publikum nu alligevel én Gang samme Instinkt som „det uskyldige Barn" i H. C. Andersens Æventyr. Ogsaa det . . . hvisker (hvis det da ikke raaber højt) om Kejseren, der gaar i Procession i sine nye Klæder: „men — han har jo ingenting paa!"

Med denne lille „Revisionsbemærkning" kan man godt give Decharge for „Dansk Koncertforening"'s Program ved den 2den Koncert i afvigte Uge. Der var til Minde om afdøde Ludvig Schytte en Klaver-Sonate af ham, som blev baade smukt og dygtigt spillet af hans Datter, Frk. Anna Schytte, en af de mest sympatiske Skikkelser i vor lille Klaver-Verden — der var nogle fra Amerika indforskrevne Sange af vor derovre boende Landsmand, Th. Otterstrøm (en syndig Hoben Noder, hvis Udbytte ikke stod i rimeligt Forhold til deres Antal og Travlhed) — nogle Sange af Fini Henriques, der ingenlunde hørte til hans bedste. Den sjældent hørte Frk. Ellen Bech sang alt dette dygtigt, men uinteressant, hvad Komponisterne ogsaa faar bære deres Del af Skylden for. Endelig en ny Strygesextet af Gustav Helsted — et meget dygtigt og klogt Arbejde, men . . . (se ovenfor!).

En anden Kammermusik-Aften var svensk og ikke saa lidt morsommere. Det var Tor Aulin-Kvartettens, suppleret med Vilh. Stenhammer og Sangerinden Fru Dagmar Møller. Men karakteristisk nok, var det her de ældre, kendte Ting af Berwald og den prægtige Emil Sjögren, (Sange), der tog Tèten. Nogle Sange af den tidligere saa berygtede Musikkritiker Petersson-Berger fik kun lige Lov at passere. Danske har heller ikke Spor af Grund til saa let at tilgive ham den rædselsfulde Melodi, hvormed han har forsøgt at ombringe I. P. Jacobsens skønne Digt om „Irmelin Rose". Selv om den er bleven straffet med at blive gjort til gemen Trippevals paa Dansebuler (o hellige, musikalske Nemesis), er dette ikke Straf nok. En ny Strygekvartet af Stenhammer var holdt i svensk Folkevise-Tone, men taaget som selve de lyse Nætter mellem Birk og Tall. Et dygtigt og klogt Arbejde, men . . . (se ovenfor under „Dansk Koncertforening").

Storhederne fra forrige Uge har forfulgt deres Sejr i denne: den pragtfulde Verdens-Sangerinde Fru Mysz-Gmeiner vakte Jubel paa sin anden og sidste Koncert i den store Sal, den fænomenale Verdens-Pianist, Michael von Zadora optraadte ligeledes paa en anden Koncert (i Casino) under den mest stormende Tilslutning, for endelig (i store Palæsal) at forene sig med sin Studie-Kammerat fra Busoni, Fru Maria Carreras, om en Aften for to Flygler. Her hørte man bl. a. saadanne sjældent givne Pragtstykker, som Sindings Variationer og Liszts „Pathétique", begge for 2 Klaverer. De to Piano-Storheder spillede uforligneligt og de to Herman Petersenske Koncert-Flygler bestod den anstrengende Prøve med Udmærkelse.

Operette.

Frederiksberg Teater: „En Pjalt", Operette i 3 Akter af Felix Dørmann, Musik af Edmund Eyssler.

Vi er ved Tidernes Ugunst nu naaet saa vidt her hjemme, at „Operette" maa betragtes som et Skældsord. Navnlig naar der bliver sat „lummer" foran, hvad enhver dydig Krambodsvend føler sig berettiget, ja, forpligtet til. Men

Karnevals-Vise.

Jeg har truffet mange Skønne
fra Neapel og fra Spezzia
og en vild Malajerpige
og en lille munter Geisha.

Jeg har festet med dem alle
efter gladeste Eksempel —
Ja, men Festen er en Forgaard
til mit Hjærtes tyste Tempel.

Ja, Alverdens Fest og Jubel
er Orkester-Symfonier,
men Du er mit Hjertes Vise,
naar de allesammen tier — —

Axel Juel.

Tegning af Thor Bøgelund-Jensen.

Karneval ved Fusijamas Fod.

herom har jeg mindst en hel Artikel paa Hjerte. Den kommer. — „En Pjalt“ kan nu ingen, selv med sin bedste Uvilje, kalde lummer. Den er snarere en sentimental Operette. Men det er maaske ogsaa galt. I hvert Fald er Teksten ualmindelig god, til Tider udmærket, Musiken køn og af bedste Bonitet, til Tider overordenlig nydelig, ja, helt Schubert'sk paa sin „Gammel Wiensk“.

Udførelsen var forbløffende god. I de to Hovedroller fejrede det nylig indvandrede Ægtepar Jessen en hel Triumf. Han: klog og fin, illuderende i Replik og Sang, selv om Røsten er lille. Hun: sød og henrivende, med Talent i hver Fingerspids, illuderende skøndt Sangstemmen er intet. Hun burde plantes ud af Operetten til en rigtig Talescene. Maaske — man véd jo aldrig — er her en ny Anna Larssen. Jutta Lund var pragtfuld som en afdanket Sangerinde, Frk. Kierkegaard overraskende stemmerig. Hr. Alstrup bør under ingen Omstændigheder have Lov at pleje sin Misfornøjelse for aabent Tæppe.

Der burde være fuldt Hus hver Aften.

Charles Kjerulf.

Kunstner-Karnevalet.

Forberedelser.

Naar Kunstner-Karnevalet i en Aarrække har hævdet Stillingen som det smukkeste og stilfuldeste af Aarets Karnevaler, skyldes det sikkert den kunstneriske Dygtighed, hvormed Arrangementet ledes, samt den Omstændighed, at der til Raadighed for Arrangørerne staar en hel lille Hær af unge Talenter, der med Iver kaster sig over Opgaverne.

I over en Maaned har Forberedelserne til Karnevallet den 3. Marts staaet paa under Ledelse af Formanden og Kassereren i de unge Kunstneres Forbund: de Herrer Billedhugger Herman Andersen og Kunstmaler Ludvig Holm. Ude paa Carlsberg Fabrikens Lofter har en Stab af unge Kunstnere arbejdet paa at fremtrylle paa mægtige Lærreder saa mange Meter Japan i Maaneskin, at Koncertpalæets lille Sal kan blive omskabt til Landskabet ved Foden af Japanernes hellige Bjærg, Fusijama, Stedet, hvortil alle, der vil dyrke Glæden, valfarter den 3. Marts.

Vi træffer blandt de ivrigt arbejdende den unge talentfulde Maler Thor Bøgelund-Jensen, der har undfanget Ideen og givet Skitsen til den hele Dekoration; med hemmelighedsfuld Andagt fører han os til det hellige Bjærg og han viser os talrige Kopier af japanske Kunstværker, der i Forbindelse med de saakaldte Kakemonos, Tavler med hemmelighedsfulde Inskriptioner, kulørte Lamper, japanske Faner, Gudebilleder, Guirlander, Tæpper og Baldakiner, sælsomme Dyr og rædselvækkende Uhyrer skal smykke den store Sal og de ellers saa kedelige Trapper og Gange i Koncertpalæet og fremkalde en forunderlig eksotisk Stemning.

Indgangen til den lille Sal vil blive omdannet til den japanske „Hellige Port“ og man vil befinde sig ved Fusijamas Fod. Her vil være bygget et Tehus, hvor der serveres Spiritus for de trætte Pilgrimme.

I den store Sal vil Hr. Julian Olsen dirigere 40 Musici og i den lille Sal vil et 10 Mands Orkester spille.

Hvem vil kunne blive hjemme!

Aliquis.

Rettelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse i vort forrige Nr. er kgl. Operasanger Åke Wallgrens Billede som Toreadoren i „Carmen“ blevet forvekslet med Operasanger Eric Åbys Billede. Hr. Åke Wallgren var Gæst ved Selskabet i Malmø, da vor Fotograf tog Scenebillederne, og derved er Fejltagelserne sket.

Ligeledes er Fru Signe Eklöfs Billede i „Carmen“ forvekslet med Fru Svea Hanssons som Micaëla.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT
A. Rosenbergs Bogtrykkeri - City - Passagen

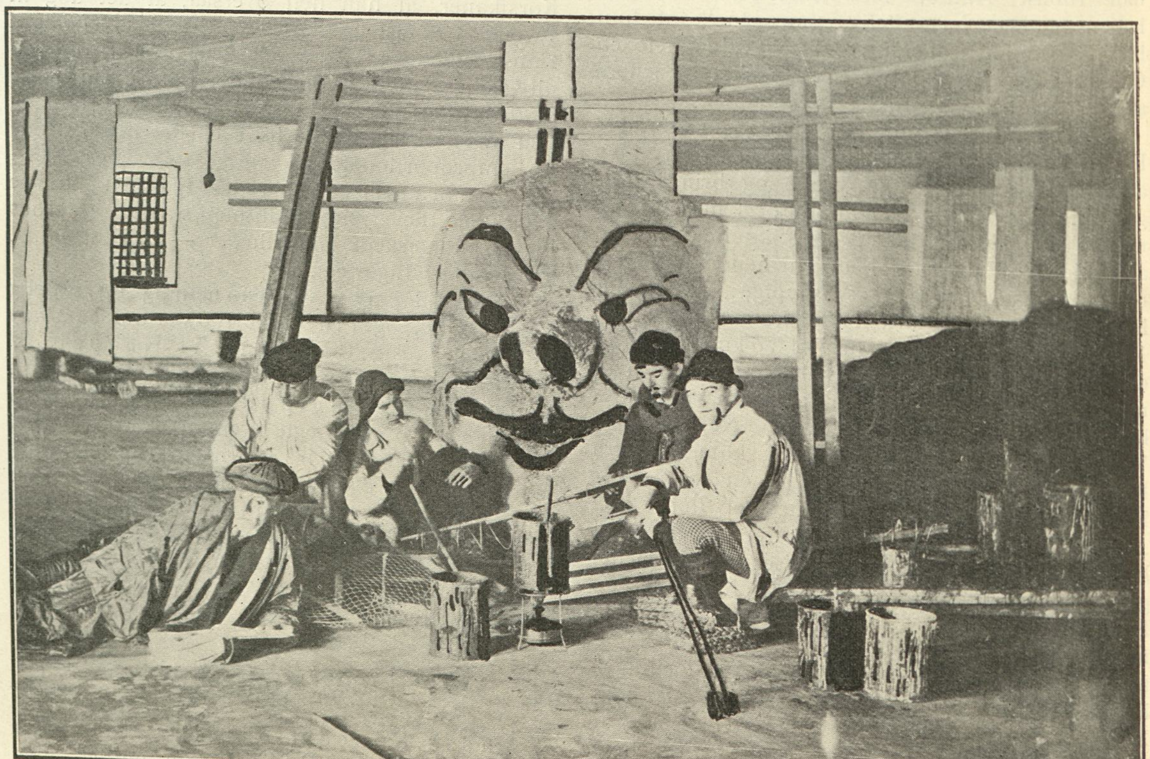

Forberedelser til de unge Kunstneres Karneval.

MASKEN

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 12TE MARTS 1911 | NUMMER 24

Suzanne Deprés.

I Hjemmet.

Madame vil straks være her, og Monsieur kommer ogsaa snart, siger Kammerpigen og fører mig ind i Salonen. Værsgo' at tage Plads — og hvis den Herre vil underholde Dem med Aviserne (hun presser mig Le Figaro i Hænderne). . . .

Jeg e r altsaa ventet, men der er ingen hjemme, og jeg, som maatte saa tidlig op efter en munter Nattefest i Paris! Jeg er alene, falder ned i en Lænestol, folder Avisen ud, lægger den sammen, tager mig til Hovedet og giver mig til at se mig om i Suzanne Desprès' Dagligstue. Det er jo et Hjem, jeg befinder mig i. Ikke et af disse Skuespiller-Interiører med godtkøbs Teaterrekvisiter, hvor det lugter af Kulisser fra Væggenes Kammeratfotografier og visne Lavrbær og Kunstnerinden selv i alle mulige Roller. Nej, det er Ludvig XVI-Møbler, og rundt om — i Krogene og paa Væggene — moderne Kunst: en mæglig og meget dristig Kvinde-Torso i Bronce af Rodin, Malerier af Bonnard, Vuillard, de Thoma, Maurice Denis, Toulouse-Lautrec, van Dongen mellem en majestætisk Buddha og sjældne Porcelæner, Smykker og Vaaben, som Suzanne Desprès har bragt hjem fra sine Farter i Evropa og Amerika . . .

Der er god Tid og god Grund til at se sig om. Jeg fortryder nu ikke, at jeg er kommen saa tidlig op, skønt en Frokost allerede Kl. 12¼ Fanden i Vold oppe i Rue Condorcet ikke just skal friste et Feriebarn i Paris. . . .

Og mens jeg betragter dette Hjem, kommer Suzanne Deprés forpustet ind ad Døren, griber begge mine Hænder og — pardon, pardon . . . men hun har overværet Processen mod Morderen Liaboeuf . . . man maa jo studere . . . og Lugné er hos Doktoren, han har været overanstrengt siden sidste Turné i Sydamerika; men han kommer snart . . . Og hvordan jeg har det? . . . Det er jo 3 lange Aar, siden vi saas sidst i København.

Der er noget hjerteligt og ligefremt over den store Skuespillerinde, ikke Spor af Komedianteri — hun er et Menneske, som hendes Stue er et Hjem, som alt, hvad der er hende og hendes, er langt fra alt „Teater". Hvor hun ligner sig selv, og hvor hun lidet ligner en Stjerne! Trods det, at hun har fejret de største Triumfer og er en af Verdens største Skuespillerinder.

Hun virker saa jævn. Ikke høj af Skikkelse, og hendes Ansigt kan, naar det er i Ro, minde om det afslidte Voksansigt paa min Søsters Dukke, der kunde lukke Øjnene . . . Men naar hun aabner Munden og taler, vokser hun, hendes Fysiognomi, lyser af et glødende Liv, hendes Stemme faar en Understrøm af Fanatisme, saa at hun netop faar sagt, hvad hun vil, som det skal siges — saadan og ikke anderledes, Øjnene af-

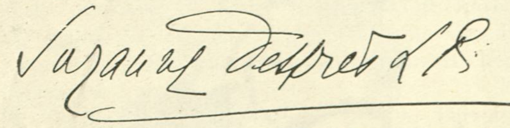

spejler Sjælens mangfoldige Liv, og Trækkene skifter i smidig Bevægelse.

Saaledes behersker hun sin Gæst hjemme, som hun behersker Tilskueren paa Scenen. Idag halvhvisker hun, hun maa spare sin Stemme, fordi hun om Aftenen for 175. Gang skal spille i „La Fille Elisa" paa Théâtre Antoine og frembringe et hjerteskærende Skrig, som skal være dét naturlige, sande og ægte Skrig, den stakkels Glædespige Elisa, som har myrdet sin elskede lille Soldat i Skinsyge, maa udstøde, da Dødsdommen forkyndes hende, medens hun har haabet paa livsvarigt Fængsel.

Suzanne Desprès har sat sig og spørger mig ud om København, hvor Publikum var saa forstaaende og elskværdigt. Hun længes efter at komme tilbage til Skandinavien. Men Turné-Livet slider. Lugné trænger til Hvile og hun selv ogsaa. Hun glæder sig som et Barn til snart at komme ud paa Landet, hvor Ensomheden og Stilheden er hendes Kunsts bedste Raadgivere. I Vinter har de næsten hele Tiden været i Paris, og nu er der Tale om, at Lugné skal have fast Teater dèr. Det er tydeligt, at Lugné, hendes Lærer og Ægtefælle, følger hun blindt. Og jeg mærker grant, hvor Erobringen af Paris har været begges stille og sejge Kamp, fra hvilken de i alle de omstrejfende Aar ikke har veget et Haarsbred.

Mens hele Verden har tiljublet Suzanne Desprès, har Pariserne, der foretrækker ToiletteprAgt for Menneskefremstilling, behandlet hende køligt. Men sejgt har hun sejret over dem, og aldrig har hun snobbet for sine Landsmænd — Kampen er ført med de ærligste Midler — Kunstens slebne Vaaben.

— De maa se mig i „La Fille Elisa", siger hun, jeg skal sende Dem Billetter. De kan tro, jeg er bleven meget bedre, end da De saa mig i Berlin.

Endelig kommer Lugné fra Lægen, og nu er Suzanne Desprès den ømme Hustru, der kærligt spørger ham ud, og Frokosten glider mellem Venner med Minder fra gamle Dage, da Lugné gik paa Konservatoriet, og da „Les Escholiers" i 1892 opførte Ibsens „Fruen fra Havet", hvor han og jeg var Instruktører. I de unge Dage! Ak, hvor Livet har slidt min gamle Ven, som han sidder dèr saa træt og syg. . . .

I disse Stunder er den store Kunstnerinde kun Kvinde og Hustru, stille og ligefrem; men naar hun siger noget, har hun noget paa Hjerte og udtaler det med hidsig Oprigtighed trods de stille Ord. Hun er yderst personlig, lever uden for det Paris, der morer sig, eller de Krese, hvor man viser sig, hendes Liv er intimt og privat, det vedkommer ikke Publikum. I hendes Hjem samles kun de nærmeste Venner i al Fortrolighed, og naar hun gaar i Teatret, gemmer hun sig bort i en Krog, dèr, hvor hun hører bedst, selv om hun ser lidt daarligere og slet ikke sés.

— Og nu har Lugné købt en Automobil, som han selv skal styre paa Landevejene, naar

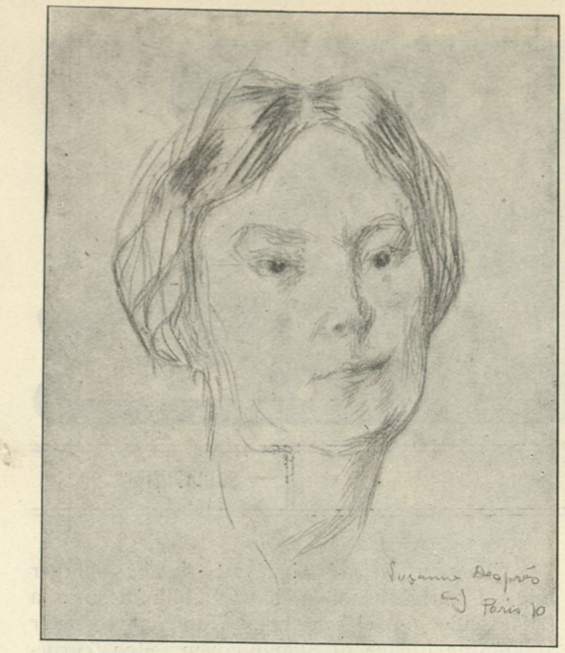

Skuespillerinde Suzanne Després.
(Originaltegning af Carl Jensen).

vi snart skal paa Landet, udbryder hun henrykt midt i sine Betragtninger om sin Kunst . . .

Trofast hænger hendes Øjne ved Ægtefællen, trofast og taknemligt, og man faar det sikre Indtryk, at Forholdet mellem de to er meget forskelligt fra det, der skildres i de mange franske Ægteskabsromaner. Hun ser op til sin Mand, som hele det kunstforstandige Paris gør det — han, der alene findes værdig til at nævnes Side om Side med Antoine. Antoine og Lugné-Poë er de eneste, der har brudt nye Baner for fransk Skuespilkunst, som den kræsne Paul Adam siger i sin mærkelige Bog „La Morale de Paris".

— Men Klokken er bleven mange. Lugné skal paa Kontoret, og Suzanne Després skal arbejde, og vi skilles for snart at sés igen. . . .

Paa Scenen.

Ingen Skuespillerinde har siden Duse gjort et saa dybt og uforglemmeligt Indtryk paa mig som Suzanne Després, da jeg overværede hendes Gæstespil i Januar Maaned 1907 paa Neues Theater i Berlin. Hver Aften var en ny Sejr i en ny Rolle i et vidtspændende Repertoire, der raadede over Skikkelser af den forskelligste Art . . .

Den Gang Després gæstede København for omtrent tolv Aar siden, var det kun de faa lydhøre og langsynede, der fornam hendes vordende Storhed, da hun med Lugné-Poë optraadte paa Folketeatret i Mussets henrivende lille Scene „Nuit d'Octobre", hvor Digteren modtager Besøg af sin Muse . . . Hendes udtryksfulde Blik, hendes melodiske Stemme, hendes af enkel Fantasi og enkel Følelse gennemstrømmede Skikkelse, hendes hele folkeviseagtige Sjælfuldhed bar Bud om det særegne Naturel, der kan magte det Største, naar det finder sin Form.

Men Tiden er gaaet, og nu er det aabenbart for hele Verden.

Naar man nu ser hende, er det, som om en indre Ild brød sig Vej gennem Lag paa Lag fra en vulkansk Sjæl, som om et Menneskes Længsler og Drømme og Lidelser fra dybe Kilder skaffede sig Luft for en længe dulgt usigelig Smerte. Ti Després' Kunst er netop at sige det uudsigelige.

Derfor kendes den mere paa alt det, hun ikke gør, mens de fleste Skuespillere kendes paa alt det, de gør. Hos hende er al Teaterfiffighed og Konvention banlyst, al Virtuositet, Manér, artistisk Effektjageri, Udvendighed, Rutine, ja selv Spil med Rekvisiter forsmaar Suzanne Després. Hun plukker ingen Roser og Kameliaer itu, hun sønderriver ingen Lommetørklæder, eller som det hedder i Teatersproget, „Nødflag", hun indtager ingen Attituder opad Søjler og Portièrer — hun er kun Varme, Inderlighed, et stakkels Menneskebarn, der har sin dyrekøbte Viden om Livet og Menneskenes grusomme Egoisme, og som har en tyst, fortvivlet Anelse om sin Skæbne, saa uafvendelig den er.

Mod den kæmper hun med hele sin indadvendte Sjæls Begær for Længsler og Drømme, der aldrig skal naas. Saa resigneret, saa dæmpet, saa fortabt som en Martyr.

Der er noget sært gribende og rørende ved Suzanne Després' Kunst: en haardnakket stilfærdig Kamp imod Udbruddet, som ene kan udløse Sjælens smertefyldte Vulkan, saa at den kan falde til Hvile i sig selv igen. En indre Gløden og Forbløden, et usigeligt følsomt Liv i Udtrykkets Skiften og et Overskud i Oplevelsen.

Det er Billedet af Suzanne Després i faa Ord — Billedet af den Verden, som er hendes egen og kun hendes. Men en Verden, hvis Fantasi møder os med en Magt, der fortryller og besætter vore Sind uforglemmeligt, fordi den besjæler og beaander de mangfoldigste Skikkelser, som vi alle kender.

Det, som er hendes Maal, er Skildringen af Kvinden i alle de Former, hvori det kvindelige ytrer sig. Després har gennemgaaet Konservatoriet med første Pris til Eksamen, hun har spillet paa Théâtre-Français, hun har lært alt, hvad der kan læres. Men hun har haft det Udbytte af at lære det Teater-Konventionelle, at hun er naaet til at undvære det, kaste det bort for at skabe helt ud af sig selv, sit eget, for Kunsten er altid et Eventyr for hende.

Og hun har sejret.

Jens Pedersen.

Amatørbilleder af Skuespillere paa Glatis.

Et lille Interview paa Midten af Peblingesøen.

Om jeg kan løbe paa Skøjter? Og det spø'r De om? Jo, man har vel ikke for ingen Ting tilbragt sine Juleferier i sin Ungdoms gladeste Dage oppe i Norge. Paa Fjeldsøerne! Hele Døgn kunde jeg steppe rundt paa Isen dèr. Uden at fryse. Og uden at blinke.

Det er Københavnernes Yndling, Carl Alstrup, der afleverer ovenstaaende Replikker, alt medens han hengiver sig til det misundelsesværdige Hverv, at sætte Skøjter paa Frk. Kate Meyers Støvler.

— Nu skal De bare ikke græde, lille Frk. Kate! — fortsætter Alstrup. Nu er jeg straks færdig. Det er bare ad Hækkenfeldt til med de franske Hæle.

Direktør Riegels, der staar og ser til,

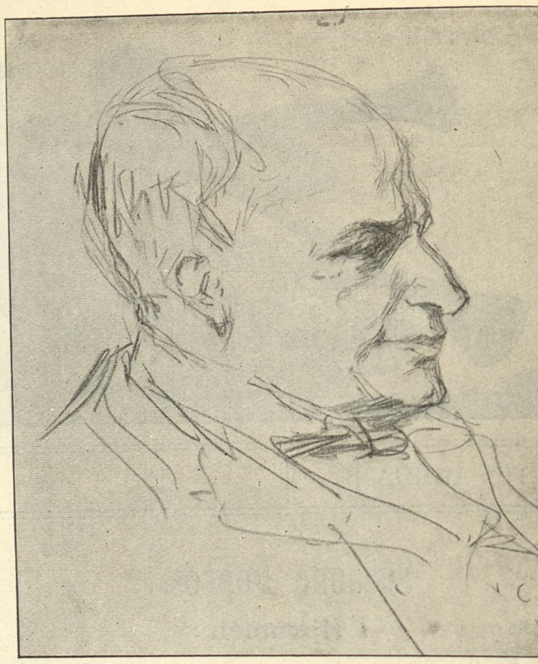

Teaterdirektør, Forfatter Lugné Poë.
(Originaltegning af Carl Jensen)

og som altid er galant, tilbyder elskværdigt Frk. Meyer at maatte laane hans Støvler.

Men Frk. Meyer lønner ham blot med en Kluklatter.

Og Alstrup siger med et ondskabsfuldt Smil spillende paa Læberne:

— Den ene kunde saamænd være nok!

Dog, man kan jo ikke løbe paa Skøjter med to Fødder i en Støvle.

Alstrup maser altsaa videre med „de høje, franske" og „Halifax'erne".

Endelig sidder de som fastnaglede, og Frk. Kate svinger sig overlegent og elegant udover Peblingesøen i dristige Sving.

— Ja, hun kan løbe! — siger Alstrup, som endnu følger Frk. Kate med Øjnene. Men hun har jo ogsaa lært det deroppe nordpaa. Hernede har vi kun Skøjtevejr hvert tredie Aar. Man glemmer Kunsten fra den ene Gang til den anden. — Jeg er ellers kun hernede i Dag for at hjælpe en ung Kollega med de første Skridt paa Glatisen. Det er Holger Petersen fra Nørrebros Teater. Dèr kommer han ovre. Han har snart Øvelsen.

Vor Fotograf gør sig Rede til at tage en Plade af den unge Mand.

— Kom herover og lav et Herresving! — raaber Alstrup til ham.

I næste Nu kommer Holger Petersen i rygende Hast henover Isen imod os.

Fra „Masken"s Amatør-Album.

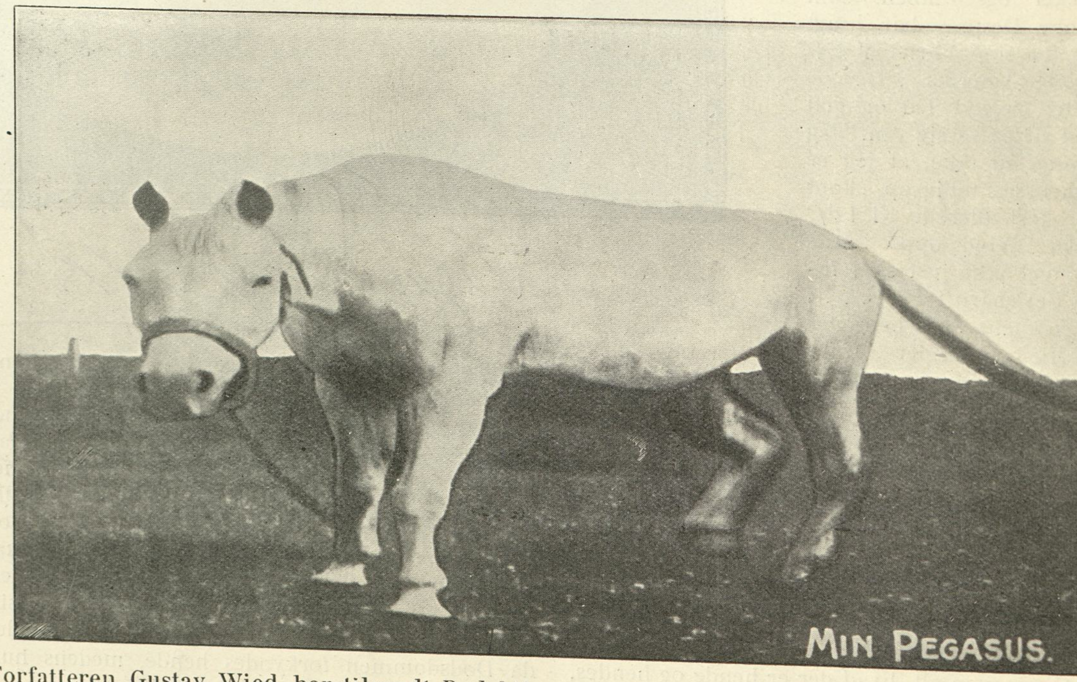

Forfatteren Gustav Wied har tilsendt Redaktionen en venlig Hilsen samt ovenstaaende Billede af sin Pegasus, som vi ikke vil forholde vore Læsere at nyde godt af.

Fra Maskens Amatør-Album.

1. Skuespiller Carl Alstrup spænder Skøjter paa Frk. Kate Meyer. Direktør Riegels ses som Tilskuer.
2. Skuespiller Holger Petersen fra Nørrebros Teater laver Herresving.

— Sving saa! — raaber Alstrup og fægter vildt i Luften med Armene; da den unge Mand er en halv Snes Alen fra os.

Og idet han svinger, napper Fotografen en Plade.

Vi tilføjer for en Ordens Skyld, at Alstrup satte sig ned paa Isen af Grin, da han saa Holger Petersens Herresving.

Oscar Petersen.

Det levende Lig.

Leo Tolstojs sidste Værk.

St. Petersborg, Februar.

Blandt Leo Tolstojs efterladte Papirer har man fundet et færdigt Drama som Manuskript — „det levende Lig" — der vel i en nær Fremtid vil gaa over Scenen.

Uden endnu at kunne danne sig nogen klar Forestilling om Stykkets Værd og kunstneriske Form, har det dog almindelig Interesse at kende det Sujet, der ligger til Grund for den berømte russiske Digters sidste Værk. Manuskriptet foreligger i tolv Billeder.

I det første Billede lærer man den gamle, velhavende Adelsfamilie Protassov i Moskva at kende. Fedor Protassov, Stykkets Hovedfigur, er fraværende. Han har med sin ustadige Natur igen ikke kunnet holde sin Tjenestestilling og er i flere Dage forsvundet. Familiens Medlemmer — hans Hustru Lisa, hendes Søster Sascha (Alexandra) og deres Moder er højst foruroligede over Protassovs Forsvinden. Den opbragte Moder søger at overtale Datteren til at søge Skilsmisse, da et Liv under disse fortvivlede Forhold ikke er til at udholde. Af menneskelig Medlidenhed tager Lisas Søster, Sascha, den fraværende i Forsvar. Moderen er urokkelig og haaber stadig at faa det Ønske, hun længe har næret, opfyldt, at Lisa skal gifte sig med sin Ungdomsven Victor Karenin, som Datteren altid har elsket. Lisa skriver et Brev til Karenin, og da han kommer, beder hun — til Moderens Ærgrelse — ham om at opsøge den forsvundne, som hun endnu stadig elsker. Hun vil tilgive alt, naar han blot vil komme tilbage.

Det andet Billede spilles i et Zigøjnerkor i Grusino. Fedor Protassov ligger i Skjorteærmer paa en Sofa og hører paa Zigøjnernes Sang. Han finder Behag i Zigøjnerlivet, skønt han af og til plages af Samvittighedsnag. Her finder Karenin ham og søger forgæves at overtale den forbumlede Fedor, der har forelsket sig i den unge, skønne Zigøjnerinde Mascha — til at vende tilbage til sit Hjem. Fedor erklærer Lisas Udsending, at han endnu stadig elsker hende, men er kommet til den Overbevisning, at han kun bringer hende Ulykke, og at det derfor er bedre, naar han befrier hende for sin Nærværelse. — Drikkelaget med Zigøjnerne begynder igen.

Det tredje Billede spilles igen i Protassovs Bolig. Barnet er sygt. Lisa befinder sig i frygtelig Ophidselse og finder kun Trøst i Karenins sarte Deltagelse. Hans Opofrelse for hende og Omsorg for hendes syge Barn opfylder hende med dyb Taknemmelighed. En Læge optræder i denne Scene, hvad der giver Tolstoj Anledning til at ironisere over Lægerne.

I det fjerde Billede ses Fedor hos sin Ven Afremov, hvor Drikkelaget med Zigøjnerne fortsættes. Sascha, Lisas Søster, træder ind og søger at overtale Fedor til at vende tilbage til sin Hustru. Fedor gentager sin Vægring, henviser til Lisas Kærlighed til Karenin og raader til, at disse begge skal gifte sig. For at gøre dette Giftermaal muligt vil han selv begaa Selvmord.

Femte Billede bringer to nye Personer: Anna Karenin, Victors Moder og hendes Ven Fyrst Obreskov. Hun beder Fyrsten om Raad, hvorledes hun ved et Giftermaal mellem sin Søn og Lisa, skal skabe dennes Livslykke. Fyrst Obreskov er en streng religiøs Mand, der hverken i et Samliv udenfor Ægteskabet eller i en Skilsmisseproces ser nogen Udvej. Victor Karenin, der kommer til, beder sin Moder om at komme Lisa venlig imøde. Efter en kort Scene, hvor de handlende Personer, hvortil Lisa nu ogsaa er kommet, taler indbyrdes, bliver Karenin og Lisa alene. Det kommer nu til en Kærlighedsscene mellem de to Ungdomsvenner, og Lisa beslutter at ægte Victor og finde sit Livs Lykke.

Det sjette og syvende Billede giver igen et Indblik i Fedor Protassovs forvildede Levnet. Han vil begaa Selvmord, og har allerede grebet Revolveren, da han overraskes af Zigøjnerpigen Mascha, der elsker ham og overtaler ham til sammen med hende at søge Døden i Bølgerne.

Det ottende Billede viser Familien Protassov, hvor man efterhaanden har beroliget sig. Lisa har erfaret, at hendes Mand lever med en anden Kvinde, Zigøjnerinden Mascha, og føler sig ikke mere bundet ved Medlidenheden til ham. Saa modtager hun et Brev fra ham, hvori han meddeler, at han i det Øjeblik, hvor hun læser dette Brev, ikke mere er blandt de levende. Endnu en Gang vaagner den varme Medlidenhed med Manden, hun igen tror at elske. Hun jamrer og bønfalder om at redde ham — maaske er det dog endnu muligt.

I det niende Billede ser man Fedor Protassov. Han har ikke haft Mod til at begaa Selvmord og slæber hellere paa en elendig Tilværelse som forkommen, pjaltet, barfodet Landstryger i en elendig Spelunke — som et „levende Lig".

Det tiende Billede viser en Herregaards Veranda med Lisa og Victor Karenin som et lykkeligt gift Par. Hun er frugtsommelig og venter paa Manden, der er kørt til Byen. Saa bringes der hende et Brev, hvori hun faar at vide, at hendes første Mand endnu lever.

Det elvte Billede forestiller en Undersøgelsesdommers Kammer. Lisa Karenin er anklaget for Bigami. Der optages Forhør over Lisa, Victor Karenin og Fedor Protassov. Fedor holder en heftig Monolog, hvori han nedlægger en lidenskabelig Protest mod Justitsinstitutionen.

Det tolvte og sidste Billede bringer Rets-

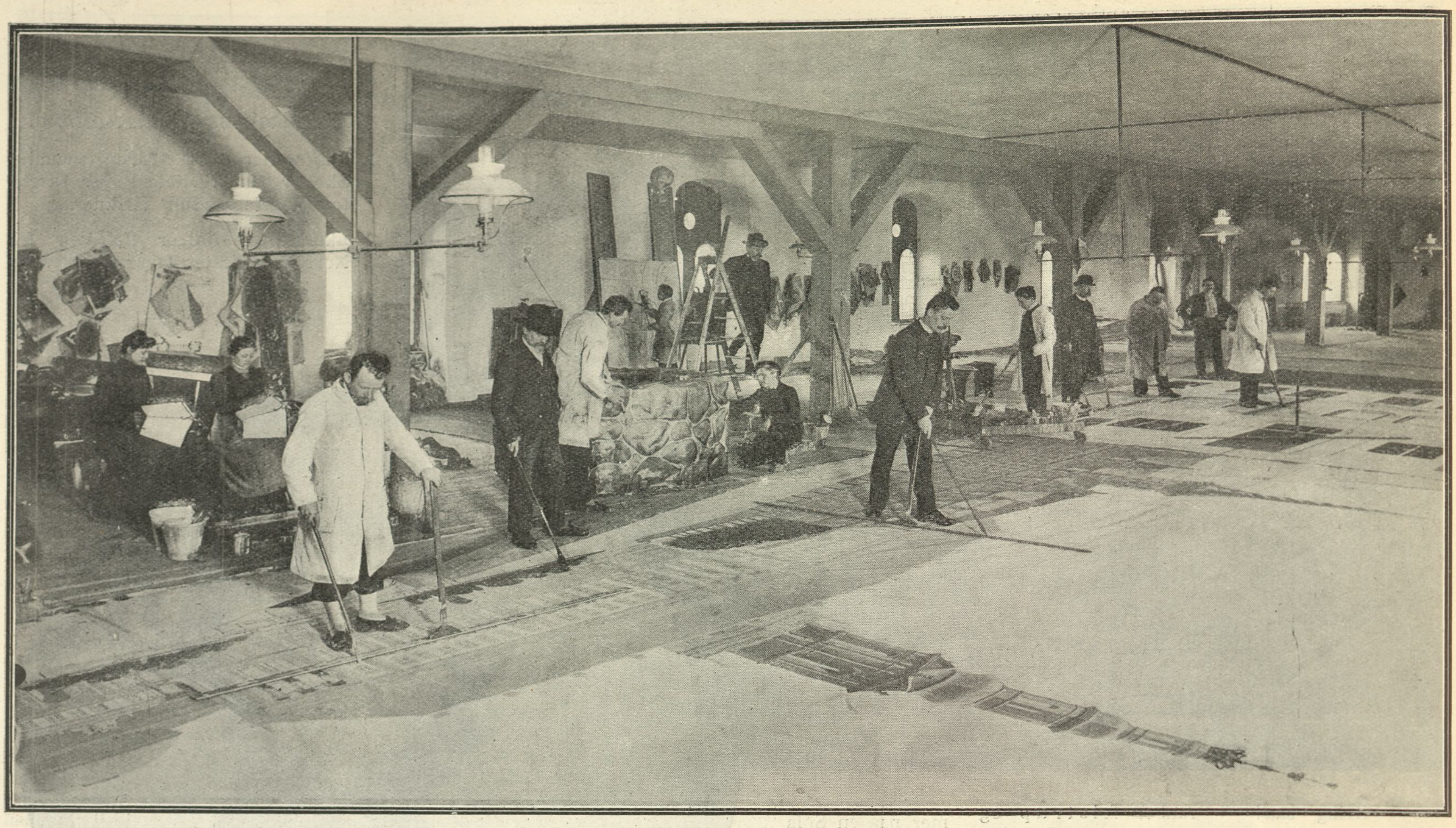

Carl Lunds Malersal paa Trinitatis Kirkes Loft.

forhandlingen. Processen er snart afsluttet. De Edsvorne har trukket sig tilbage for at raadslaa. Fedor er traadt ud i Retssalens Korridor. Her fatter han, endnu før de Edsvorne har udtalt deres Dom, en pludselig Beslutning, der løser den dramatiske Knude: Han skyder sig en Kugle for Panden. Lisa styrter til og kaster sig opløst i Graad og Fortvivlelse over sin første Mands afsjælede Legeme . . .

M. Brøndsted.

Ugens Maske

er denne Gang hentet fra Udlandet og viser os den i Frankrig kendte Skuespillerinde Mlle. Polaire's Portræt.

Lidt om Teatermaleri og Dekorationskunst.

Man skal saa langt tilbage i Tiden som til Begyndelsen af den sidste Fjerdedel af forrige Aarhundrede, for at finde det Tidspunkt, da Teatermaleriet tog det mægtige Opsving, der siden hen stadig er vedbleven at udvikle sig i nøje Forhold til den moderne Tids stedse strengere Krav til det realistiske.

Det var paa Casino, at dette Opsving begyndte og Anledningen var den Række Udstyrsstykker, som den Gang opførtes: „Jorden rundt i 80 Dage", „Kalifen paa Eventyr", „Jomfru Æselskind" og „Kaptain Grants Børn".

Det var alle Stykker, der krævede baade Kostume- og Dekorationspragt.

Alligevel var de for intet at regne mod Firsernes store Træffere, af hvilke vi blot skal nævne „Djævelens Datter", „Rejsen til Maanen" og „Tommeliden".

Men al denne Dekorationspragt var nu ganske primitiv. Den var og blev kun malet Lærred, hvis Fladhed det blev Kunstnernes Sag at forsyne med Perspektiv.

Om jeg husker ret, var det i „Rejsen til Maanen", at man første Gang — i hvert Fald i betydeligere Udstrækning — anvendte udskaaret Løv paa Træerne og transparente Bagtæpper.

Men som Tiden gik og Fordringerne steg, nøjedes man ikke længer med de optiske Bedragerier, som kunde fremstilles alene ved Hjælp af Lærred og Farver.

Malede Møbler f. Eks. forsvandt hurtigt for at erstattes af rigtige, de fritstaaende Sætstykker saasom Træstammer, Søjler og Balustrader fremstilledes plastisk og omtrent samtidig opfandt man de lukkede Stuedekorationer, hvis væsenligste Fordel var den, at de forhindrede Skuespillerne i at gaa og komme gennem Væggene. Gardin-Kulisser afskaffedes lidt efter lidt og erstattedes med „Buer" eller „Mellemtæpper", og i vore Dage er man nu naaet saa vidt, at man ved enkelte Lejligheder har anskaffet Mellemaktstæpper, paa hvilke var malet Motiver, der alluderede til Stykkets Handling.

Vort første Billede viser Carl Lunds Malersal paa Trinitatis Kirkeloft, sikkert den største, der findes i Skandinavien.

Man ser paa Billedet den berømte Mand og hele hans Stab af Kunstnere; de er i Færd med at lægge sidste Haand paa det store Fortæppe, forestillende Christiansborg Slot, som for nogle Aar tilbage benyttedes ved Kunstnerkarnevallet i Casino.

Nuomstunder har man ved Opførelsen af nye Teatre i Europas Storbyer søgt at komme bort fra de gammeldags Malersale, fordi de kræve saa enorm Plads. I Stedet for som det hidtil var Skik at spænde Lærredet ud paa Gulvet, spændes det nu paa en Træramme og hejses

Teatersalen paa Vodrofflund brugt som Malersal.

hængende lodret op gennem Gulvet. Maleren begynder da foroven, og efterhaanden som Tæppet er færdigt, forsvinder det op gennem Loftet. Saaledes er for Eksempel Malersalen i det ny Drury Lane Teater i London indrettet.

Men Teatermalerens Kunst hører i vore Dage ikke hjemme alene paa Scenen; ogsaa andre Steder fra har man Bud efter den.

Store Forretninger benytter jo hyppigt malede Dekorationer til Vinduesudstillinger, og Festlokaler omdannes ved givne Lejligheder ved Teatermalerens Hjælp til snart en lillerussisk By, et Alpelandskab eller til en frodig Bøgeskov.

Den københavnske Teatermaler kender alle Maalene paa de lokale Scener, og han kan derfor ved Hjælp af sit kvadrerede Papir sidde hjemme og lave en Model til en Dekoration. Paa Billede 3 ser vi saaledes en Model til en Dekoration, forestillende et Parti af Frederiksberg Have; den skal bruges til „Det gamle Kongens København". Det fjerde Billede viser Modellen af en Urtekræmmerbutik med det udenfor den liggende Gadeparti. Denne Dekoration bliver benyttet i Lauritz Petersens „Gryden" paa Folketeatret.

Men hænder det saa at Ejeren af et større Lokale en Dag faar den Idé at lade dette dekorere i Anledning af et Karneval, saa forestaar der Teatermaleren et stort og trættende Arbejde, idet han først skal maale Lokalet op i alle Enkeltheder, og det maa gøres ligesaa nøjagtig, som naar en Arkitekt maaler en gammel Bygning op.

Men færdig hermed giver Teatermaleren sig

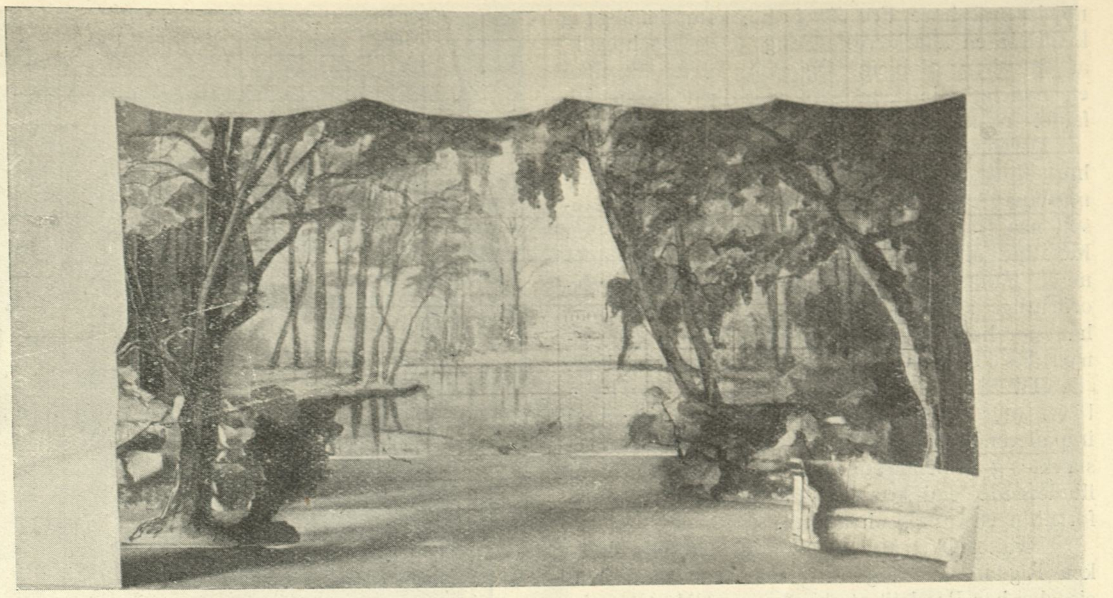

Dekorationsskitse: Parti af Frederiksberg Have.

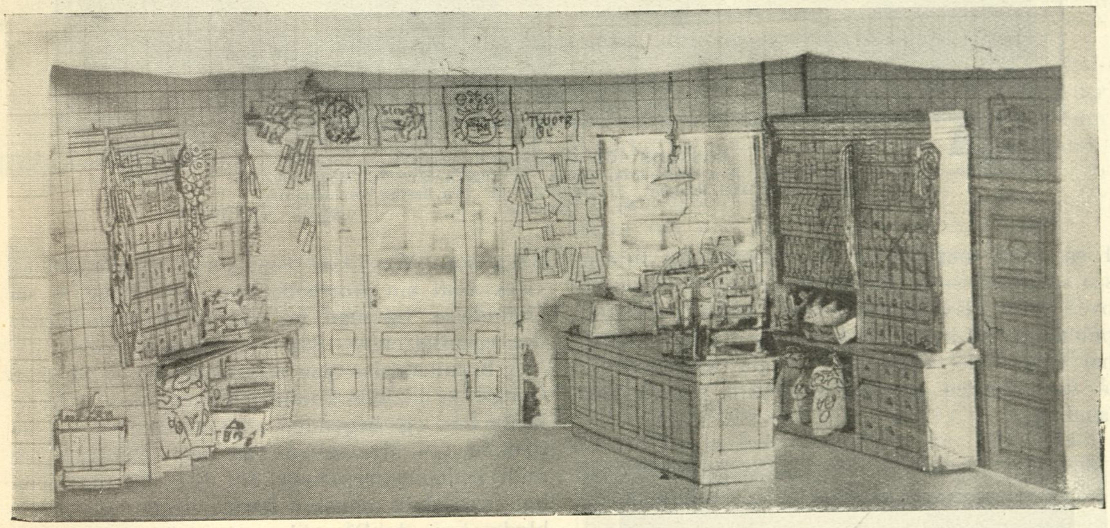

Dekorationsmodel: En Urtekræmmerbutik.

saa til at lave en tro Kopi en miniature af det paagældende Lokale forsynet med de Dekorationer, der skal anvendes.

Paa Billedet Nr. 5 ser vi saaledes en Model af Hotel d'Angleterres Palmehave, som den viser sig, naar Direktør Andersen indbyder Københavnerne til Karneval i Pompeji.

Vort andet Billede, nederst paa den foregaaende Side, er taget for en Del Aar siden ude i Teatersalen paa det nu nedrevne Vodrofflund.

Man ser her Teatermaler Carl Lund med nogle af sine Medarbejdere i Færd med at male det store Schweizerlandskab, som i sin Tid gjorde saa stor Lykke i Tivoli. Foruden de malede Tæpper og Sætstykker bruger man ogsaa plastiske Dekorationer af Papier mâché og næsten veritable Græsplæner af farvet Bast.

Alle disse Raffinementer kendtes som sagt ikke for en Snes Aar siden, men nu kappes Teatrene om at skabe saa naturtro et Scenebillede som muligt. Paa Det ny Teater er man endda naaet saa vidt at bruge massive Trædøre med tilhørende Karme i Stuedekorationerne.

Enkelte Steder f. Eks. i Tyskland — Tyskerne er jo økonomisk anlagte — har man ved Shakespeareforestillinger søgt at spille bl. a. Romeo og Julie i en og samme Dekoration alle Akter igennem.

Dette har man kunnet gøre, idet Dekorationen til det Stykke var malet saaledes, at hele den venstre Side forestillede et Gadeparti, fra hvilket henimod Midten Capulets Hus sprang frem. I det var anbragt en stor Port, der aabnedes og viste Balsalen, hvor de Elskende mødes, men Porten holdtes i de andre Akter lukket. Paa højre Side af Huset laa Haven, hvortil Vinduet med Balkonen førte ud.

Det hele var ret genialt gjort og synes paa tilfredsstillende Maade at vise den gyldne Middelvej, der ligger mellem de Tæppedekorationer, der brugtes paa Shakespeares Tid, og det enorme Apparat, der vilde kræves til en moderne Opførelse af en af den store Digters Tragedier.

Maskens 4de Kunstner-Aften.

Palæets store Sal var atter fyldt til sidste Plads den 27. Februar — „Masken"s 4de Kunstner-Aften.

Fru Willi Zwicki indledede Aftenen med Leoncavallo's Fuglearie af Operaen „Bajadser" og dokumenterede sine udprægede sanglige Evner navnlig i Retning af Koloraturer. Det stærke Bifald opfordrede den statelige Frue til at synge flere Ekstranumre, hvilket hun ogsaa beredvilligt gjorde til Hr. Aage Ankers kyndige Akkompagnement.

Med stor Dygtighed og inderlig Forstaaelse reciterede derpaa Fru Berthe Forchhammer Oscar Wildes saare skønne, sorgtunge „Kvad om Reading Tugthus", hvis dystre Stemning fængslede Tilhørerne, som atter og atter fremkaldte Fru Forchhammer.

Hilst af den største Jubel, der tilstrækkeligt bevidnede Hr. Kammersanger Cornelius' store Popularitet, traadte den kendte Skikkelse frem og sang Romancer af Heise og Gade. Og som Ekstranummer fik man, da Bifaldet ingen Ende vilde tage, den prægtige Sang fra „De Danske i Paris", hvis klangfulde Slutlinie — „Danmark, dig følge Held og Hæder!" — vakte fornyet Bifaldsstorm.

Hof-Pianistinde Fru Lachmanski-Schaul, der var ankommen til København udelukkende for at assistere ved vor Kunstneraften, skuffede ikke de Forventninger, der var stillede til hende. Med rutineret Dygtighed og stor teknisk Færdighed og ikke mindst et sjælfuldt Foredrag spillede Fruen Joh. Brahms' H-Moll Rhapsodie samt, som Ekstranummer, noget af Mozart.

Efter Klaverkoncerten havde man atter For-

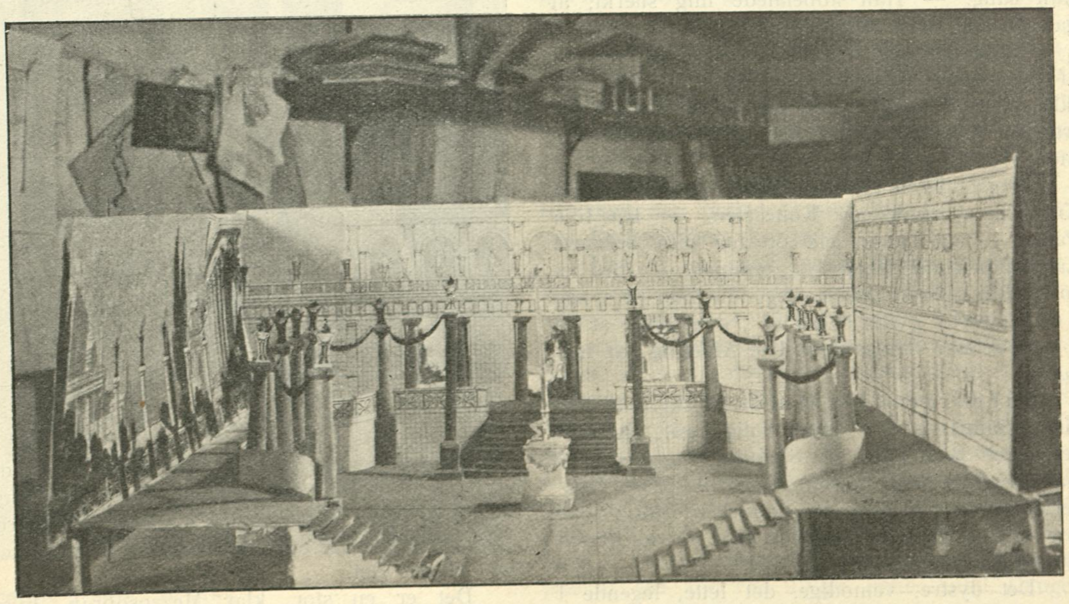

Dekorationsmodel til Omdannelse af Hotel d'Angleterres Palmehave (Pompeji).

nøjelsen at høre Fru Zwicki, som dennegang kvidrede en allerkæreste Sang: „Die Nachtigall“ af Russeren Alabieff. Og som Tilgift fik man en nydelig lille Lærkevise, der igen kaldte Bifaldet frem.

Dernæst fik man en ejendommelig og sjældent hørt Musikpræstation at nyde, nemlig kgl. Kapelmusikus Ludvig Hegners ypperlige Solospil paa Kontrabas. Hr. Hegner spillede dels en Kavatine af Joachim Raff dels en selvkomponeret Fantasi „I Folketone“, der klang overordentligt smukt. Et bragende Bifald takkede ham for hans skønne Spil. Frk. Magda Hegner Pedersen gengav godt Klaverledsagelsen.

Til Slut udfoldede Kammersanger Cornelius atter sin Stemmepragt, først i Tannhäusers imponerende Pilgrimsfortælling, der blev sunget stærkt og gribende og om muligt endnu mere illuderende end paa Teatret, dernæst i Gralsfortællingen af „Lohengrin“.

Hvilket Overskud og Stemmemateriale, hvilken Rigdom af Sangkunst maa den Mand ikke eje, der har Raad til at skænke os et Mesterværk, som Gralsfortællingen, som Ekstranummer.

De stærkeste Klapsalver takkede ham da ogsaa Gang paa Gang for hans Gave. Fortræffelig var ogsaa Hr. Axel Schnohrs Løsning af sin Opgave, det saare vanskelige Flygelakkompagnement.

Det sporedes som en almindelig Opfattelse, blandt vore Abonnenter og de øvrige Tilhørere, at „Masken“'s 4. Kunstner-Aften ingenlunde stod tilbage for de foregaaende.

H.²

Maskens 4de Kunstner-Aften.
Hr. Ludvig Hegner. Fru Lachmanski-Schaul. Hr. Aage Anker. Frk. Magda Hegner-Pedersen. Hr. Axel Schnohr. Fru Willi Zwicki. Fru Berthe Forchhammer. Hr. P. Cornelius.

Danske Kunstnere i Paris.

Madame Povla Frisch.

Paris 1911.

For nogle Dage siden skraaede jeg over St. Sulpice Pladsen, da min Opmærksomhed blev tiltrukken af nogle store Plakater, som en Blusemand var i Færd med at klistre op. —

Povla Frisch stod der — Cercle musicale — Salle Gaveau — nedenunder Harold Bauer. —

Min Ledsager, en ung Nordmand, gjorde mig opmærksom paa, at Madame Povla Frisch — var dansk. —

Ja, rigtig — nu husker jeg — Dr. Frisch i Aarhus havde en Datter, der for en Del Aar siden rejste til Paris for at uddanne sig til Sangerinde.

Jeg havde ikke senere tænkt derpaa, og det var med en lidt tvivlende Nysgerrighed, jeg hørte før omtalte unge Mand fortælle, at Povla Frisch havde erhvervet sig en Position hernede, som var ret enestaaende for en Fremmed, idet det var noget af en musikalsk Begivenhed, naar hun sang. — Han anbefalede mig stærkt, at gaa hen at høre hende. —

Kl. 9 sad jeg i Salle Gaveau — een af de fineste Koncertsale i Paris. — Det var ikke til at tage fejl af, at det var en Del af den franske Musik-Elite, der her var kommen sammen.

Englænderen Harold Bauer, godt kendt fra København, indledede Koncerten. — En lille Pavse — og Døren gik op for min berømte Landsmandinde. Høj, lys, pompøs — med et roligt Blik udover Salen, begyndte hun at synge Schuberts „Wirtshaus“, den første af de 4 Schubertske Sange, som 1ste Afdeling var helliget.

Liederstudiet, et af de vanskeligste Studier i Sangkunst! — Hvor rolig, egal, og fuldt behersket skal ikke en Stemme være, for at faa alle disse Stemningsnuancer, alle disse Temperamentsovergange frem, som Liederforedraget kræver. — Og hvor magtede ikke Povla Frisch alt dette! —

Det dystre, vemodige, det lette, legende i Schuberts Kunst — for alt fandt hun Udtryk. I en Sang som Mein var Glæden og Jublen saa smittende — at Publikum gav sig fuldstændig over, dette blaserte, ligegyldige, kritiske Pariserpublikum, for hvem alt, hvad der ikke er fransk, har saare lidet Værd — og som har Ord for at være næsten umuligt at erobre for en Udlænding.

Madame Povla Frisch.

Medens man i første Afdeling mest havde beundret selve Foredraget, kom i sidste Afdeling, hvor den mere moderne Musik var repræsenteret med 3 Sange af Hugo Wolff, selve Stemmen helt til sin Ret.

Det er en stor, klar Mezzosopran, hvor særlig de dybe Mellemtoner er smukke. I en Sang som Weylos Gesang, et lille Mesterværk i al sin Korthed, kom den rigtig til sin Udfoldelse, og man forstod, hvor altomfattende den egentlig er. — Saa var det forbi. —

Fremkaldelse paa Fremkaldelse — 4, 5, 6 Gange — Ja, der kommer Fruen med et Nodehæfte — og begynder Im Grünen — im Grünen. — Men hvad var det! Pludselig her midt i denne fremmede Sal blev alt saa hjemligt, saa dybt dansk. Hvor kendte jeg denne bløde, rørende Pianoklang fra, der tog om ens allerinderste Musiksjæl — — Frisch — Fru Povla Frisch — Fru Otilia Frisch-Ejler Jensen — rigtig — den fejrede Dame dèr for mig, var en Niece af den danske Sangerinde. — —

Da jeg gik hjem, gjorde jeg op med mig selv, at jeg var en lille Smule stolt over at Povla Frisch var dansk.

— Næste Dag opsøgte jeg hende.

I Palais Chauveau-Lagarde, det historiske Hus i Rue l'Université, hvor Marie Antoinettes Advokat levede — bor hun.

Jeg beder hende fortælle mig om sig selv og sin Karrière. —

I 8 Aar har Povla Frisch boet i Paris, men først de sidste 2 Aar regner hun selv at være slaaet igennem.

Hun hører til de Mennesker, der ved sin rent personlige Fremtræden skaber sig enten Venner eller Fjender, — og dette kan overføres paa hendes Kunst — enten beundrer man — eller man forkaster. Hendes Fremtræden er saa sikker og personlig, at dette er naturligt.

Hun begyndte at synge med den bekendte Sanglærerinde Mme. Sara de Lande og hos hende studerede hun i 7 Aar. Madame de Lande er selv Elev af den store italienske Sangmester Lamperti, som døde for en 16—18 Aar siden. Sammesteds studerede den Gang Maria van Zandt.

En Del Aar optraadte Povla Frisch hist og her uden selv at synes, at hun rigtig fik Vind i Sejlene; men en skønne Dag kom Berømmelsen, nærmest ved et Tilfælde.

Det var ved en Privatsoiré, hvor Monsieur og Madame Havet var tilstede. Da den meget skattede Musikkapacitet havde hørt den den Gang ukendte Povla Frisch, udtalte han højlydt, at hun i Løbet af kort Tid vilde tiltrække sig den musikalske Verdens Opmærksomhed. — Fra den Dag var hendes Lykke gjort. Det ene Tilbud kom efter det andet, og hun opnaaede i Løbet af Vinteren at synge paa selve Konservatoriekoncerterne. — Næste Skridt var de store Sorbonnekoncerter og en Turné til Petersborg og Wien, hvor hun sidstnævnte Sted sang under selve Mahlers Ledelse. Nu hører hun til den lille Stab af faste Navne, som figurerer paa la Société Philharmonique's Plakater.

I Samtalens Løb falder Spørgsmaalet om Opera, hvor Madames dramatiske Talent synes at vise hen mod. — Povla Frisch svarer med et lille Smil: „Der er et gammelt Ord der siger: „Hver Ting — sin Tid“.“

Men jeg ser i Tankerne den Dag, hvor hun beherskende det franske Sprog som en Pariserinde viser os det Særsyn, at en Dansk synger fra en Pariserscene.

— Een af de første Dage rejser Fruen til London — saa gaar Turen til Rusland — Østrig.

Mon den dansk-franske Frue ikke en Dag skulde faa Lyst at erobre Musikbyen København?

Inger Torrild.

Folketeatret: Gryden.
Carlo Wieth (Rudolf). Fru Bodil Ipsen (Josse).

FRA TEATRENE

Forrige Uge.

Folketeatret. Lauritz Petersen: „Gryden“. Folkeskuespil i 4 Akter.

Man kan ikke fortænke Lyrikere og Novellister i, at de erobrer Scenen, naar denne overgiver sig til dem saa værgeløst, som den gør det nuomstunder. Blot Sceneinstruktøren finder „Stof“ til sine Interiører, og Skuespillerne Lejlighed til Masker, saa sørger Vennerne og Klaken for Bifaldet, Pressen smiler velvilligt — og Succesen begynder at løbe. Men den ene efter den anden af de Tilskuere, der lokkes i Teatret, vender dybt skuffet hjem! Mon man ikke i sin ivrige Leden efter Grundene til Teaterlivets Forfald skulde standse alvorligt ved den ene Grund: at Publikum Gang paa Gang lider Skuffelser, fordi Scenen misbruges til Formaal, der er dens Væsen imod?? Naar selv en Digter som Gorki nu ikke mere kan faa et Teaterpublikum i Tale, skyldes det jo aabenbart kun den Omstændighed, at hans Skuespil ganske lader haant om alle Dramaets Væsensegenskaber.

Og „Gryden“ er kun en københavnsk Imitation af Gorki's dramatiske Vanskabninger.

„Handlingen“ indskrænker sig til, at en Mursvend slaar en Urtekræmmer fordærvet, fordi Urtekræmmeren har været Kæreste med Mursvendens Forlovede. Resten er „Interiører“. Det skal villig indrømmes, at Lauritz Petersens Skildringer er fotografisk nøjagtige; men Scenen (ja end ikke Biografteatret) har ingen Brug selv for de ægteste Perler, naar de ikke en Gang trækkes paa en Snor, men bare kyles i Grams.

Sceneinstruktionen havde sat „Gryden“s fire levende Billeder op med en kras Realisme, det ikke gav Forfatterens noget efter. Publikum morede sig over Urtekræmmerens fedtede Bod, forargedes over Dansebulens raa Halløj og syntes ret udeltagende overfor Familien Jakobsens Dagligstueliv.

Samtlige Skuespillere fraadsede af Hjertens Lyst i den rige Lejlighed til „Virkelighedsskildring“; mange af dem var endda — ligesom Instruktionen — ikke bange for at vove sig endnu længere end Forfatteren. Med særlig Honnør fortjener at nævnes Fru Bodil Ipsen; hun virkede forunderlig levende og var overmaade nydelig. De Herrer Ringheims og Gregaards Soutenører og Albr. Schmidts væmmelige Urtekræmmer var et herligt Trekløver af Bisser. Og Fru Sigrid Neiiendam var stilfærdig og rørende som den brave Slider af en Arbejderkone, der forbruger hele sidste Akt til at dø af Mavekræft, paa en højst realistisk og uhyggelig Maade. At Fruen, da hun endelig havde stridt ud, viste sig i lyslilla Aftenkaabe over Natdragten for at takke for Publikums Bifald, var egentlig mere, end man med Billighed kunde forlange af en saa haardt prøvet Kvinde.

Edgard Høyer.

Frederiksberg Teater: Det grønne Haab. II. Akt.
Gerhard Jessen (Frederik Valby). Amelie Kierkegaard (Prinsessen) Otto Detlevsen). (Hans Nattergal). Bertel Krause (Kaptajn Gorm). Carl Alstrup. (Christian Børnehus).

Frederiksberg Teater. H. Drachmann: „Det grønne Haab“. Skuespil i 3 Akter. Musik af Charles Kjerulf.

Direktør Wulff, der nu snart forlader Frederiksberg lille Teater for at gaa ind til en betydeligere Virksomhed som Meddirektør ved det nye „Centralteater“, af hvilket man venter sig saa meget, har i den tolvte Time optaget paa Repertoiret Drachmanns „Det grønne Haab“, hvormed han indledede sin Æra som Direktør ved Frederiksberg Teater.

Der er en egen lyrisk Folkekomediestemning over dette Stykke, som Charles Kjerulfs udmærkede Musik giver en egen Charme.

Atter fik flere af Teatrets unge Kræfter Lejlighed til at dokumentere umiskendeligt Talent, saaledes Fru Jacoba Jessen, Hr. Gerhard Jessen og Frk. Amelie Kierkegaard. Hr. Carl Alstrup var uimodstaaelig som Christian Børnehus og Fru Jutta Lund ovenud morsom som den muntre Pige Pouline. „Det grønne Haab“, skal efter Bestemmelsen kun opføres 7 Gange, men kan sikkert gøre Regning paa at gaa for rød Lygte dette Antal Gange og fortjener det.

I. H.

Ugens Koncerter.

Den forløbne Uge har omtrent været koncertfri, hvad der maa forbavse, men under de nuværende ringe Konjunkturer nærmest glæde.

En debuterende Sanger, Hr. Einar Sidenius, hørte nærmest til den Kategori, som man foreløbig bør formene Adgangen til vore Koncertsales Tribuner, af den simple Grund, at hverken selve Stemmematerialet eller selve Sangtalentet (endsige begge Dele) var ualmindeligt. Og dette bør ubetinget være Skillelinjen mellem Dilettanttisme og Professionalitet. Ellers kan man gerne indrømme Koncertgiveren, at han havde en ganske køn Stemme, paa hvilken han aabenbart havde anvendt Flid og en nænsom Skole.

Den finske Violinist, Hr. Sulo Hurstinen, aflagde os paany et Besøg og bekræftede paa sin Koncert i Casino, at han er en ualmindelig Dygtighed, ikke mindst, naar han spiller Bach. Men han er spartansk fri for teknisk Effekt. Det er sikkert hæderligt, men ikke praktisk.

Ch. K.

Klaveraften.

Pauline Stub.

Frk. Pauline Stub, der i Palæets lille Sal gav sin første selvstændige Klaverkoncert den 23. Februar, dokumenterede at være en Pianistinde, der havde et smukt og sart Anslag, en betydelig Fingerfærdighed og et baade kønt og musikalsk Foredrag.

To Sonater — Beethovens Op. 31 i D-Moll og et ret vanskeligt Klaverværk af Russeren Balakirev — var i Forbindelse med mindre Klaverstykker af Chopin, Schumann og Moszkowski Aftenens prisværdig korte Program.

Man fik Fornemmelsen af, at der ligger en alvorlig Stræben til Grund for Frk. Stubs Klaverstudium, og man vil ikke uden Interesse følge hendes fremtidige Udvikling, saa meget mere som Frøknens hele bly, beskedne Fremtræden virker absolut tiltalende.

Vikar II.

Originaltegning af Svend Brasch

Musikdirektør Otto P. Trobäck.

Musikdirektør Otto P. Trobäck, hvis Billede findes i næste Spalte, vil være mange Danske, der har gæstet Sverige, en god Bekendt, idet han som Musikdirektør ved Kgl. Vestmanlands Regiment med stor Succes har givet Koncerter baade i Stockholm, Gøteborg og Malmø. I 1906 blev Hr. Trobäck Musikløjtnant ved Gøta Livgarde, som siden har været Svenskernes Yndlingsmusikkorps.

Fornylig under det danske Kongepars Besøg i Stockholm dirigerede Hr. Trobäck paa Stockholms Slot.

Ogsaa med Teaterverdenen er Hr. Trobäck kommen i Berøring, idet han baade har været Kapelmester i Stockholm, Gøteborg og Kristiania, i hvilken sidste By han lærte sin sympatiske Hustru Fru Sigrid Ekløf at kende. Fruen er som bekendt Direktrice for det svenske Operaselskab, der for Tiden gæster de danske Provinsbyer.

Forrige Aar dirigerede Hr. Trobäck et 40 Mands Orkester i Berns Saloner, og hver Sommer svinger han Taktstokken paa Hasselbacken.

Direktør Trobäck er udgaaet fra det kgl. musikalske Akademi i Stockholm og fik ved sin Afgang herfra den bedste Karakter, der er givet.

Direktrice, Fru Sigrid Ekløf-Trobäck.

Senere studerede Direktøren Musik rundt om i Evropa.

At hans Fortjenester indenfor svensk Musikliv ikke er blevet uden Paaskønnelser, beviser den Række Dekorationer, som pryder Direktørens Bryst.

Karneval.

De unge Kunstnere havde Ære af deres Karneval den 3. Marts i Odd-Fellow-Palæet.

Til at begynde med var Stemningen maaske nok noget mat, omtrent som Belysningen i den lille Sal, der var meget smukt dekoreret og tog sig aldeles dejlig ud i det dæmpede, maaneskinsagtige Skær; men efterhaanden som Natten skred frem, voksede Munterheden, indtil den hen paa Morgenstunden kulminerede i den rette Karnevals-Vildskab — dog indenfor Sømmelighedens Grænser, maaske ogsaa hist og her en ganske lille Smule udenfor.

Og hvad Ondt er der saa i det? For Mange

Kgl. Musikdirektør Otto Trobäck,
Fr. off. d'acad. Pr. Kr. R. St. Stan.

ligger Lykken først hinsides Grænsen — Lykken, som vi dog omtrent alle længes efter og kæmper for at vinde. Det er jo Livet! — for de Fleste. Først naar man er blevet næsten ligesaa viis som Buddha, gennemskuer man Livet og — længes ikke mere . . . Men saa vidt naar jo kun de Færreste.

Rama.

Maskens 5te Kunstner-Aften.

vil blive en Novice-Aften og blive afholdt i Paladshotellets Koncertsal. Ved denne Lejlighed vil „Masken" give en Række nye, unge, opdukkede Talenter Lejlighed til at lade sig høre, og vi tror at turde udtale, at denne Aften vil faa sin særlige Interesse for vore Abonnenter.

I næste Nr. vil vi bringe Billederne og en Forhaandsomtale af de Assisterende.

Originaltegning af Svend Brasch.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT
A. Rosenbergs Bogtrykkeri - City - Passager

MASKEN

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 19TE MARTS 1911 | NUMMER 25

Carl Gandrup.

Forfatteren Carl Gandrup, med det typiske runde Hovede og den lidt brede Mave, sidder og nyder sin Eftermiddagskaffe med tilhørende Flødeboller paa d'Angleterre.

Som man véd, er Prøverne paa „Potifar's Hustru“ allerede i fuld Gang paa „Det ny Teater“, og jeg benytter derfor Lejligheden til at underkaste Stykkets Fader et lille Interview.

„Ja!“ siger Hr. Gandrup, „saa er mit Stykke da naaet saa vidt, at det er fuldt færdig til Opførelse om en Ugestid; — men det har sandelig ogsaa holdt haardt!

Til at begynde med har Censor klippet og strøget saadan i det, at jeg har maattet forære ham en ny Saks og en ny blaa Blyant, som en ringe Erkendtlighed for hans store Arbejde, — saa det er i ethvert Tilfælde ikke hans Skyld, dersom det ikke bliver Succes.

„Ved De hvad, Gandrup, det er s'gu en hamber Snaps!“ var de Ord, hvormed han udleverede mig det til Opførelse.

— Og dernæst var Stykket, som De maaske véd, først antaget til Opførelse paa Dagmarteatret, men da det viste sig, at Teatret ikke tænkte paa at opføre det i denne Sæson, saa tog jeg det tilbage igen, og indleverede det til Det ny Teater, hvor det altsaa nu skal frem!„

„Hvorfor vilde De netop have det frem i denne Sæson?“

„Jo! jeg skal sige . . .“

„Er det da en Opera-Ballet?“

„Næh! Ikke saadan rigtigt!“

„Hvad er da Grunden til det?“ — — „Jo! det skal jeg sige Dem, — det er ganske simpelt, fordi jeg allerede er færdig med mit næste Stykke, og altsaa gerne vil sé det i Rampens Lys næste Sæson!

For Resten har jeg en Grund til, jeg vil nemlig gerne have Poul Reumert til at spille den mandlige Hovedrolle.

— Det er altsaa lykkedes mig, og jeg er sikker paa, at denne fortræffelige Skuespiller, vil faa et virkeligt levende Menneske ud af den, — en raa og brutal Chauffeur!“

„Næh! ved De nu hvad, De vil da ikke fortælle mig, at der fandtes Chauffeurer paa Fru Potifars Tid, — saa vidt jeg véd, var Elias

Forfatteren Carl Gandrup. Fot. A. W. Sandberg.

da den første, der kørte uden Heste.“ —

„Næh! mit Stykke, der er fuldt ud moderne — W. C., elektrisk Lys og Trappeautomat — det er kun Titlen, der er hentet fra Bibelhistorien.

Jeg skal sige Dem, jeg har altid interesseret mig stærkt for Bibelhistorien, saa det er ikke noget helt Tilfælde, at min første Komedie hedder „Potifars Hustru“. — Den næste, som er et Drama, hedder „Urias Hustru“ og den tredie, som jeg endnu kun har skitseret ganske løst op, skal hedde „Loth's Hustru“. —“

„Kan jeg saa ikke faa Dem til at fortælle lidt om „Potifars Hustru“,“ sporger jeg „Manden med de 3 Koner“. Men Hr. Gandrup ryster paa Hovedet og siger:

„Alt andet, — kun ikke det, jeg tror nemlig altid, det skader, naar Folk kender Stykket for godt i Forvejen. —“

„Ja, det kommer da an paa, hvordan Stykket er!“

„Publikum skulde da helst overraskes ved Premièren, synes jeg,“ siger Hr. Gandrup, „jeg tror nemlig ellers, det skader den dramatiske Virkning. — Men dersom De vil vide noget om mig selv, saa skal jeg med Fornøjelse give Dem saa mange Oplysninger, som De ønsker.“

„Naa ja! lad gaa!“

„De er nok elskværdig! Men nu skal De alligevel høre. — Jeg er født i Nykøbing paa Mors.“

„Altsaa Østersbyen?“

„Ja! Og jeg er den første Digter, der er født der, saa jeg maa søge at kaste Glans over det betydelige Areal af Fødelandet, som Mors jo maa siges at være! —

Ser De, jeg har prøvet saa godt som alle Livsstillinger, undtagen Kildekone i Søndermarken og Vognstyrer paa Linie 13.

Jeg gik i Boghandlerlære efter at have taget 4. Klasses Hovedeksamen; men da mit Maal var højere end til at klistre Strimler til Børnetidende, og meget andet lærte jeg ikke, saa forlod jeg et Par Aar efter Bogladen, og blev Bogtrykker. —

Dette Haandværk syslede jeg med i 4 Aar, og det lykkedes mig at blive udlært Sætter. — Saa var jeg Soldat, og da jeg var færdig med det Slavearbejde, blev jeg Skolelærer med Religion som Hovedfag, og underviste saa i Københavns Kommuneskoler en Tid. —

Men heller ikke det passede mig i Længden, og saa gav jeg mig til at skrive i Bladene. — Jeg begyndte med at oversætte de bedste No-

veller af min Yndlingsforfatter, Rudolf Baumbach, og fik disse optaget i forskellige Ugeblade, blandt andet i „Illustreret Tidende“ og „Maaneds-Magasinet“.

Jeg blev saa ansat som Journalist ved „Vort Land“, og skrev i den Tid en Række københavnske Kauserier under Mærket „Marco Polo“. — De véd nok, at „Marco Polo“ var en berømt Opdager, og som Journalist gjorde jeg skam mange Opdagelser, kan De tro. —

Saa en skønne Dag fik jeg Lyst til at være Skuespiller, jeg blev Elev af Emmanuel Larsen, og det lykkedes mig at faa Engagement med en Provinsturné. Det var den, — skal vi sige berømte — Carit Etlar Turné, jeg var med i, og jeg forlystede i de Par Maaneder, den varede, de stakkels Provinsfolk med en af de største Roller i „Gjøngehøvdingen“. — De kan tro jeg var gaaet godt i Gjøngen! For et Par Aar siden slog jeg mig imidlertid paa Forfattervirksomheden og debuterede under Pseudonymet „Henrik Hjarne“ med nogle Fortællinger, der udkom paa „Nordiske Forfatteres Forlag“, under Fællestitlen „Menneskenes Børn og deres Afguder“ —.“

„De holder Dem altsaa stadig til Religionen og dens Afveje!“

„Ja! det kan man jo godt sige. Men Bøger er jo ikke noget, der giver Penge herhjemme. Saa fik jeg den Idé at skrive for Teatret, jeg havde jo allerede skrevet en lille Enakter i Bogen, og Skuespil kan man jo tjene paa, dersom de gaar. Nu faar vi jo se, om det lykkes! — I saa Fald tror jeg, at jeg kan love Dem, at jeg ikke foreløbig skal skifte Livsstilling! —“

„Har De for Resten overværet Teatrets Prøver paa Stykket?“

„Baade ja og nej! Jeg har nemlig kun været til en Par af dem, men jeg har set nok til at vide, at Teatrets Kunstnere, med Fru Else Frølich og Hr. Poul Reumert i Spidsen, og Hr. Stellan Rye som Sceneinstruktør, gør alt for at faa saa godt et Resultat som muligt!“ —

„De lader ikke til at være særlig nervøs for Udfaldet!“

„Nej, det er jeg egentlig heller ikke. — Skøndt, siden De nævner Nervøsitet, noget jeg slet ikke selv har tænkt paa, saa falder det mig ind, at det maaske er ubevidst Nervøsitet der gør, at jeg ganske har mistet min Appetit i de sidste Dage. —

Det er for Eksempel saadan, at jeg, naar jeg til Frokost har spist mine 12 Stykker Smørrebrød, absolut ikke kan faa mine 3 sædvanlige Flødeboller ned, skøndt disse 3 Flødeboller til Frokostkaffen hører til mine skønneste Oplevelser.

Det er Dagens Lyspunkt for mig! Jeg skal nemlig sige Dem, jeg holder ubetinget paa Flødebollerne frem for andre Kager, dem er man da i alt Fald aldrig snydt med. — Jeg kender ikke nogen værre Skuffelse end at opdage, at en Kage, der ellers ser sympatetisk ud, er ganske hul indeni!

Jeg mener, at de Konditorer, der laver den Slags Kager, burde straffes efter Lovens strengeste Bedrageriparagraffer.“ —

„Sig mig en Gang, hvor gammel er De egentlig! — Hvornaar er det Deres Fødselsdag?“

„Hvorfor dog det?“

„Jo, jeg vil nemlig gerne vise Dem en lille Opmærksomhed, og nu er jeg jo ikke i Tvivl om, hvad jeg skal sende Dem!“ —

„Tak! Det var pænt af Dem. — Jeg er født den 13. Maj 1881, og fylder altsaa snart 30 Aar.“

„Vi er vidst kommet lidt langt bort fra Deres Stykke; — men der er maaske ikke mere at sige om det?“

„Nej, egentlig ikke.“ —

„Naa, saa vil jeg sige Farvel, Gandrup, og lad os saa haabe det bedste! — Gid ogsaa det maa blive et Lyspunkt for Dem! Vi kan jo ogsaa sige: Gid det maa blive en rigtig litterær Flødebolle, og ikke en af dem, med Ingenting i!“

A. W. Sandberg.

Den sidste Parisеrpremière.

(Brev fra „Masken“s Pariser-Korrespondent.

Henry Bataille: L'Enfant de l'amour. Skuespil i 4 Akter. Théâtre de la Porte Saint-Martin (27. 2. 1911).

Det er et af de mest uappetitlige Skuespil, jeg længe har set. L'Echo de Paris' Teateranmelder, Forfatteren François de Nion, sagde til mig efter Generalprøven: Jeg befinder mig som efter et Mareridt. Jeg trænger til at slippe ud og træffe sammen med Mennesker, hvis Ansigt ikke er præget af moralsk Raaddenskab.

Denne Udtalelse er kraftig. Læseren vil nu kunne bedømme, hvorvidt den er retfærdig:

En hovedrig, ikke længer ung Politiker, Rantz, har i sytten Aar underholdt en Kokotte, Diane Orland. Hun elsker sin betalende Elsker, hvad i sig selv er usandsynligt, hun har ikke bedraget ham, men hun er vedblevet at være Kokotte i den Forstand, at hun udelukkende finder Behag i Alfonsers, Kokotters og havarerede Forretningsmænds Selskab.

Rantz, der ganske er i Hænderne paa Diane, faar pludselig at vide, at han er bleven udnævnt til Underminister (Sous-Sécrétaire d'Etat) og dels for at bevare Skinnet af en vis ydre Værdighed, dels for efter sytten Aars Forløb at genvinde sin

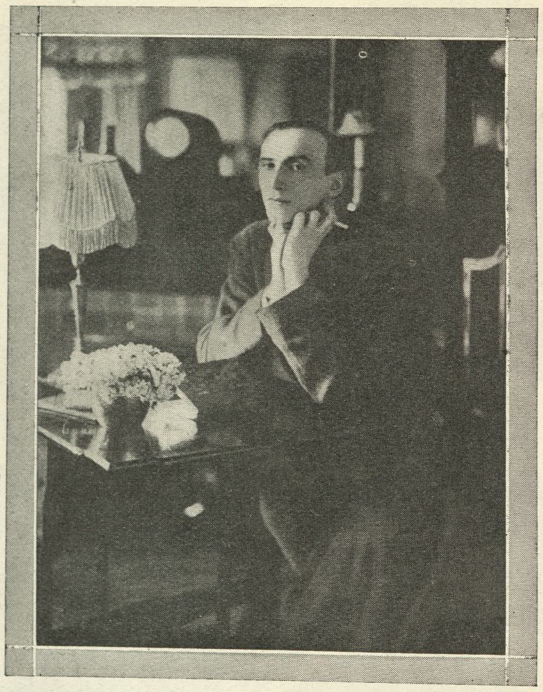

Den franske Dramatiker Henri Bataille.

Frihed, vil han bryde med Diane. Hun, der ikke længer er ung, vil ikke slippe ham. Han er ikke alene hendes sidste Kærlighed, men han repræsenterer ogsaa for hende en sikret Fremtid, et sorgløst Velvære. Scenen mellem Diane og Rantz er en af de raaeste og de modbydeligste, man kan tænke sig.

Da Rantz endelig er gaaet, faar Diane Besøg af sin Søn Maurice. Hun har faaet denne Søn med en Opvarter, har forkælet ham, til han blev de kompromitterende tolv Aar gammel, overlod ham saa til Tjenestefolkene og lejede ham senere en „Garçonnière“, hvor han for Moderens og Rantzs Penge bor sammen med en vis Aline, en Diane i ung Udgave. Af Ydre er han en Alfonse. Han erklærer selv, at han ikke véd, om han er en Kanaille eller en honnet Fyr. Han er lidt af hvert.

Maurice, som Moderen ikke bryder sig om, tilbeder Moderen og lider ved hendes Ligegyldighed. Han længes efter hendes Kærtegn, efter hendes Ømhed og han bebrejder hende hendes Kulde.

Mellem denne Moder og denne Søn kommer det til en yderst penibel Scene. Moderen fortæller, at Rantz vil bryde med hende (hun bliver da ogsaa kastet paa Døren af Lakajerne), og Sønnen vil forene Moderen og hendes Elsker.

Ligegyldig ved hvilke Midler! I denne specielle Verden er man ikke kræsen. Maurice har Beviser i Hænde for, at Rantz er en uhæderlig Slyngel — hvad jo ikke forbavser. Han har begaaet Bedrageri, ikke blot i Panamasagen, men ved Væddeløbene. Maurice indfinder sig da hos Underministeren Rantz fast bestemt paa at tvinge ham til at lystre. Han truer ham dels med at offenliggøre de kompromitterende Papirer, dels ved at vanære hans Datter.

Jeg har glemt at bemærke, at Rantz har en Søn og en Datter, en pur ung, uskyldig Pige, der, skønt hæderlig forlovet, er forelsket i Maurice og som befinder sig i hans „Garçonnière“.

Rantz, der har redet mangen anden Storm af, viser sig selvfølgelig som den slappe Maurices Overmand. Maurice gaar i sig selv, udleverer de kompromitterende Papirer — Datteren bliver senere leveret tilbage i „uskadt Stand“ — men han fortæller Rantz hele sit Liv, hvad han har lidt ved Moderens Ligegyldighed, hvor højt Moderen elsker Rantz.

Skuespillet ender med, at Rantz opsøger sin Elskerinde, som hans Lakajer nylig har kastet paa Døren, og tilbyder hende at gifte sig med hende. Maurice, Kærlighedens kompromitterende Barn, bliver sammen med Aline ekspederet til Amerika, hvor han faar en rig Sinecure-Plads. Moderen ser ham drage bort med største Ligegyldighed, samtidig med at Rantz legitime Børn aflægger deres vordende Stedmoder et Besøg.

Diane er kun Elskerinde, ikke Moder. Moderkærligheden betyder kun lidet for den Kvinde, der elsker. —

Sujettet er, som man ser, yderst uappetitligt og Scenerne mellem Moder og Søn og mellem Sønnen og Moderens Elsker virker revolterende. Det hele Milieu er i den Grad bundraaddent, at det er os umuligt at interessere os for de fremstillede Personer. —

Det moderne franske Teater beherskes for Øjeblikket af fem, seks Forfattere, hvis Mentalitet ikke er fransk, L'Enfant de l'amour er et ypperligt Eksempel af denne Genre Værker, som en lille Klike udnævner til Mesterværker. De interesserer Boulevardens brogede Publikum en kort Tid. Reklamen, Forfatterens Navn, Skuespillernes Talent, Toiletterne, Indiskretionerne og en vis Del af Pressen skaber dem en flygtig Succes. Om ti Aar er de glemt.

Pressen synes dog denne Gang at tage Afstand, selv den Presse, som disse Forfattere særlig støtter sig til. Adjektiverne er mindre epileptiske, Mørbraden er selv en Léon Blum for stram.

L'Enfant de l'amour nød godt af en overdaadig flot Iscenesættelse og en fortrinlig Udførelse. Réjane var uforlignelig som Diane og André Brulé var en udmærket Maurice, dette Kærlighedens utilregnelige Barn, der baade er en Kanaille og en skikkelig Fyr og hvis Ømhed for Moderen er det eneste menneskelige Moment i dette forbløffende Værk.

Fritz de Zepelin.

Af en Skuespillers Dagbog.

IV.

— Aften.

I Morges fik jeg en ny Rolle; jeg fik lige kigget den igennem, inden jeg gik hen paa Læseprøve for at lære det nye Stykke at kende, og om 14 Dage godt og vel skal Stykket gaa; — Rollen er god, Replikkerne menneskelige, — jeg er glad for den.

Efter Læseprøven gik jeg en Tur for at samle mine Indtryk af Stykket, som er godt, men meget vanskeligt; og Rollen er stor og 14 Dage ingenlunde en lang Frist; jo mere jeg tænkte over den Skikkelse, jeg skal fremstille, jo mere sammensat forekom den mig; det vil tage Tid at lære den og fastslaa den ydre Form, tænkte jeg; saa maa du se at stjæle lidt Tid til at spekulere over alt det andet: Mandens Karakter, Fortid og

Fra „Masken“s Amatør-Album.

Fot. M. Thordahl.

Malberg-Turnéen paa Vej til Thisted gennem det oversvømmede Nykøbing paa Mors.

hans Forhold til de andre Personer. — Ude paa Langelinje mødte jeg min Ven Digteren; han standsede mig og spurgte mig om Grunden til mit bekymrede Udseende. Da han havde faaet den at vide, sagde han: „Jeg kender godt den Stemning, du der beskriver; men jeg føler lige det modsatte af det, der bevæger dig i dette Øjeblik; for mig er Forarbejdet en ublandet Glæde; de Dage, jeg lægger den første Grund til et nyt Arbejde, er mig en Fest; jeg føler, hvorledes det vokser og vokser — det, jeg vil skrive; for hver Dag, der gaar, lægges der nye Lag paa Grundstenen; ubevidst former min Fantasi Billederne i min Hjerne, og naar jeg en Dag fornemmer, at nu kan jeg begynde at skrive ned, — jeg venter saa længe som muligt, for ikke at gribe fejl — saa tager jeg fat, varsomt og langsomt i Begyndelsen; Hastværk i Kunsten er mere end i noget andet Lastværk. Hvis jeg for Eksempel mærker, at jeg er uoplagt, lader jeg være med at skrive i et Par Uger; i Stedet for at gøre et Arbejde, som ikke vilde tilfredsstille mig, benytter jeg den lille Pavse til at fylde mig med friske Indtryk og tvinger mig selv til ikke at tænke paa mit Arbejde i den Tid; — sikken man saa bag efter kan tage fat!“

— — —

Det var vist, fordi jeg blev saa inderlig mismodig, jeg ikke svarede ham; — det vilde ogsaa have taget for megen Tid; jeg skulde til Skrædderen, — han, jeg skal spille, skal være saa forbandet fin; — og Middagsmad maatte jeg da ogsaa have, inden jeg gik paa Teatret igen. — Jeg er lidt træt nu, men maa læse, inden jeg tager mig et Par Timers — — Pause!

Ugens Maske

viser os i Dag Fotograf Mathieu's udmærkede Portræt af Sønderbro Teaters Primadonna-Gæst for Tiden, Frk. Rigmor Nathansen, der hver Aften i Palners Operette, „Ungkarlehjælpen“, indhøster sin Part af Bifaldet.

Det kgl. Kapels Septet.

Nedenstaaende Ensemble af det kgl. Kapels Medlemmer, skal d. 18. Marts spille Beethovens Septet og Mozarts Klarinetkvartet i Aarhus Musikforening. D'Hrr. har sidste Sommer, under Hr. Ludv. Hegners Ledelse, trods den stærke Varme i Juni Maaned, gennemført en Turné i 25 forskellige Byer, paa Fyen og i Jylland. Overalt vakte d'Hrr.s Præstationer, Jubel og Begejstring, ikke mindst i de smaa Byer, hvor de stedlige Ledere af Musiklivet — i Modsætning til flere af de større Byer — udviste stor Interesse for at faa Ensemblet til deres By, og ved Forudtegning gjorde det muligt, at kunne nyde et saa verdensberømt Musikværk, som Beethovens Septet. D'Hrr. modtog derfor Publikums varmeste Paaskønnelse og Tak, fordi det havde faaet at høre, hvad der aldrig før var hørt i deres By.

Richard Strauss.

Kun yderst faa Komponister — maaske ingen efter Richard Wagners Død — har været Genstand for en saadan Kultus og saadanne Ovationer som Dr. Richard Strauss, naar han havde Première paa sine 3 sidste Operaer: „Salome“ i 1905, „Elektra“ i 1909 og nu i Januar „Rosenkavaleren“ — alle paa den kgl. Hofopera i Dresden.

Skarpt angreben og skaanselsløst fordømt af mange, har Richard Strauss — efter i lang Tid udelukkende som Symfoniker og Lyriker at være bleven regnet til vor Tids ejendommeligste Tonekunstnere — i de senere Aar ogsaa som musikalsk Dramatiker erobret sig en førende Stilling. Førsteopførelsen af et af hans Værker betyder nutildags en Begivenhed i Musik- og Teaterverdenen, en Sensation, der lokker Musikere og musikinteresserede (eller musiksnobbede) Lægfolk til sig i store Masser fra alle Europas Lande, ja helt ovre fra Amerika.

Hvad der — rent bortset fra det opsigtvækkende ved de Æmner, han har valgt at sætte i Musik, — først og fremmest har faaet Samtiden til at spidse Øren overfor Strauss' Værker i Koncertsalen og paa Scenen, er den Dristighed, med hvilken han har forsøgt at udvide Omraadet for Tonesproget, at rykke Grænserne for den musikalske Udtryksmulighed længere frem. Hvorvidt Forsøget er lykkedes for ham eller ikke, bliver en Sag for sig; her maa Fremtiden fælde den endelige Dom, — som den har gjort det overfor tidligere Fornyelses-Forsøg i samme Retning.

Thi Strauss' Stilling i vor Tid svarer i Grunden til den, de nu som „Klassikere“ be-

D'Hr. kgl. Kapelmusici Carl Skjerne. Knud Lassen. Robertsen. Sophus Andersen. Ludvig Hegner. Louis Jensen. Louis Witzansky.

Richard Strauss.

tegnede store Fortids-Komponister indtog blandt deres Samtidige. Alle Tonekunstens Giganter har, set fra deres egen Tids Standpunkt, stillet sig Opgaver, der betød intet mindre end en Revolutionering af den paagældende Epokes kunstneriske Anskuelser. Mozart, der skabte den første tyske Nationalopera, stillede sig i Modsætning til sin Tids Smag, der befandt sig saa vel i den vælske Operas Ledebaand; Beethoven mødte en fuldkommen Mangel paa Forstaaelse med sine sidste Sonater og Kvartetter; og hvorledes det gik Richard Wagner, véd man jo. Ogsaa Richard Strauss er en Forkynder af nye harmoniske Virkninger, netop saa fremmedartet og ny for den til rodfæstede Tone-Traditioner bundne Samtid som de foregaaende nævnte Mestre.

Den, der tror fast paa Muligheden af, at Musik er mere end de skønne Formers Spil, har allerede gjort et stort Skridt fremad mod en Udvidelse af det Omraade, som Musikken kan udtrykke. Richard Strauss har betydelig udvidet den Følelseslivets Kreds, som Wagner i sin Musik allerede havde formaaet at udvide saa stærkt, og ingen vil kunne nægte, at Richard Strauss' Tonesprog har skabt nye Nuancer, nye musikalske Lydværdier.

Han har imidlertid søgt at naa sit Maal paa sin egen Maade. Han har troet at finde Midlet i en mere intensiv Anvendelse af de rent tonale Effekter for derved at kunne faa Indflydelse paa Tilhørernes umiddelbare Følelse. Deraf forklares ogsaa det, man har kaldt „den thematiske Kortaandethed", der karakteriserer hans Musik, den ligesom kun overfladiske Strejfen af det melodiske Element i Tonekunsten.

Hans Musik — i alt Fald den symfoniske — hører til den Slags, i hvilken man maa ledes ind ved Hjælp af en „Fører". De tyske Kommentatorer har da heller ikke ligget paa den lade Side. Alene „Ledetraaden" til Strauss' symfoniske Digtning „Don Quichote" indeholder 24 Sider forklarende Tekst; da Orkesterpartituret er paa 80 Sider, bliver det ca. 1 Side Kommentar for hver Snes Takter Musik eller mere end 1 Linje „Forklaring" pr. Takt.

Ejendommeligt for Richard Strauss' Kompositioner i den store Stil er det — og det kan vel egentlig ikke siges som en Kompliment til ham —, at han i sin Inspiration er den samme, selvom det er de mest forskelligartede Æmner, han behandler musikalsk.

Saaledes træffer man i hans Opera „Guntram" (1892) paa „Ungdomsdrømmens" Motiv fra hans symfoniske Digtning „Tod und Verklärung" (1889) — og finder det anvendt med ganske samme Betydning, — uden at dette Laan fra en tidligere Komposition gør det mindste fremmedartede Indtryk i det nye Værk. Og i hans symfoniske Digtning „Ein Heldenleben" er der indtil 23 forskellige Motiver, der er tagne ud fra Strauss' tidligere Arbejder, og som man hører paa, uden at det falder En ind, at der foreligger Laan andetsteds fra; i den Grad er Stilen, Atmosfæren i Værkerne den samme.

Forøvrigt er det ikke „karakteriserende" og „personificerende" Motiver, det skorter paa i Richard Strauss' „Tonedigte". F. Eks. kan man i hans „Heldenleben" konstatere ikke færre end en Snes forskellige Temaer, saa at man, naar man medtager de optrædende Varianter af dem og de 23 Laan fra tidligere Værker, som Fr. Røsch i sin Analyse, kommer til et Antal af ca. 70 forskellige Motiver i dette Værk alene.

Dette Faktum viser bedst, hvorledes Komponisten bestræber sig for at byde os en Mylder af poetiske Billeder, udtrykte i Toner.

Og som Richard Strauss er en Grandseigneur i sine Operationer med Motiverne, saaledes er han det ogsaa med Hensyn til det orkestrale Apparat, som han sætter i Bevægelse for at faa sine Tanker og Følelser fremsat. Det Orkester, han f. Eks. forlanger til sin symfoniske

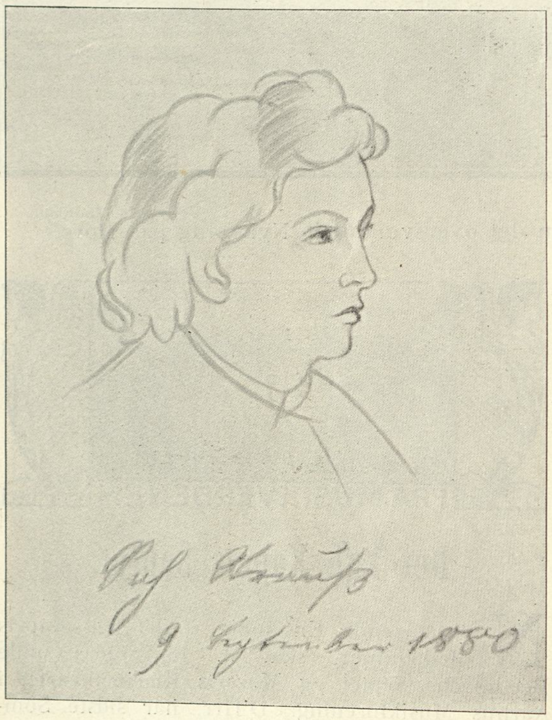

Richard Strauss.
(Efter en Tegning af Frk. Else Demelius).

Digtning „So sprach Zarathustra", er et af de mest rundhaandet besatte, man overhovedet har sét i en Koncertsal. Det bestaar nemlig af intet mindre end: 32 Violiner, 12 Bratscher, 12 Violonceller, 8 Kontrabasser, osv. osv. med Masser af Blæsere og et helt Batteri af Janitschar-Instrumenter samt paa sine Steder Orgel — ialt ca. 100 Mand.

Selvom man skulde synes — og tilmed føler sig overbevist om, — at der kan gøres udmærket Musik med mindre end en saadan Hær, kan man dog ikke fragaa, at der hører en ualmindelig Selvtillid og en ejendommelig, stort anlagt Kunstnerpersonlighed til for at stille den Slags ekstraordinære Krav i Retning af Lydfrembringelse.

Og naar nu om faa Dage Dr. Richard Strauss heri Byen skal dirigere — foruden et Par Beethovenske Værker — to af sine egne symfoniske Digtninge i Spidsen for et efter vore Forhold kæmpemæssigt Orkester, vil det have sin betydelige Interesse at høre, hvad en Komponist med den ovenfor antydede Trang til æsthetisk Reformeren, med den foran skitserede Arbejdsmaade og med en for Tiden enestaaende opsigtvækkende Produktion bag sig kan præstere som Dirigent i en Koncertsal.

9. Marts 1911.

Gustav Hetsch.

Den russiske Symfoni-Koncert.

Safonoff! Der er i dette Navn en Klang af Fanfare, — stolt og festlig smelder det ud over En. Men for Musikkens Elskere i alle Lande har det ogsaa en anden Klang, en anden Betydning. Det genkalder hos dem Minder om store Øjeblikke i Koncertsalen, om høje Nydelser, — og nu, da det atter møder os paa Plakater i København, lover det en Elite-Musikaften, vækker Forestillinger om nogle nye uforglemmelige Timer, tilbragte i Selskab med Tschaikowskys geniale „pathetiske Symfoni", baaret frem af den geniale Dirigent Safonoffs taktstokformaaende, hypnotiserende Hænder.

Denne virkelige Statsraad og Ekscellence, der er en benaadet Orkesterdirigent, denne Professor, der er saa blottet for al Katheder-Doceren, som han er gennemtrængt af Musikfølelse, gennemstrømmet af rødt, sundt Kunstnerblod og ladet til Randen med vulkansk Temperament, — denne sjældne Musiker har allerede for et Par Aar siden, da han gav sin Introduktions-Koncert heri Byen, taget København med Storm.

Det første hos ham, der vakte Sensation i Salen, var: at han dirigerede uden Taktstok. Det næste: at han dirigerede, saa Musiken blev levende for En, saa at Værkerne stod op fra Partiturets døde, sorte Streger og Noder og fik Kød og Blod og aandede, — jublede og hulkede, rasede den vildeste Lidenskab ud eller sukkede en uendelig Længsel frem. Det var baade Drøm og Daad, — Tro, Haab og Kærlighed — Storm og Stille — Ragnarok og Idyl — og alt, hvad der er dejligt!

Saadan var en Safonoff-Aften den Gang. Og saadan bliver nok ogsaa Koncerten paa Onsdag den 22. Marts.

* *
*

For dem, der ikke véd, hvem Wassili Safonoff er, et Par Ord om hans Liv!

Han er født den 6. Februar 1852 i Kosak-Landsbyen Istschory i Kaukasus som Søn af en General. Han blev opdraget paa Alexander-Lycæet i St. Peterborg, studerede samtidig ivrigt Musik (Klaver hos Leschetitzky, Teori hos bl. a. Zaremba) og gennemgik 1878—80 Konservatoriet i St. Petersborg, hvor Louis Brassin var hans Lærer i Klaverspil, og som han forlod med en Guldmedaille i Lommen.

1881—85 virkede han — efter at have foretaget en lang Koncertrejse med Violoncellisten Carl Davidoff — som Lærer ved St. Petersborg-Konservatoriet, hvorpaa han 1889 knyttedes som

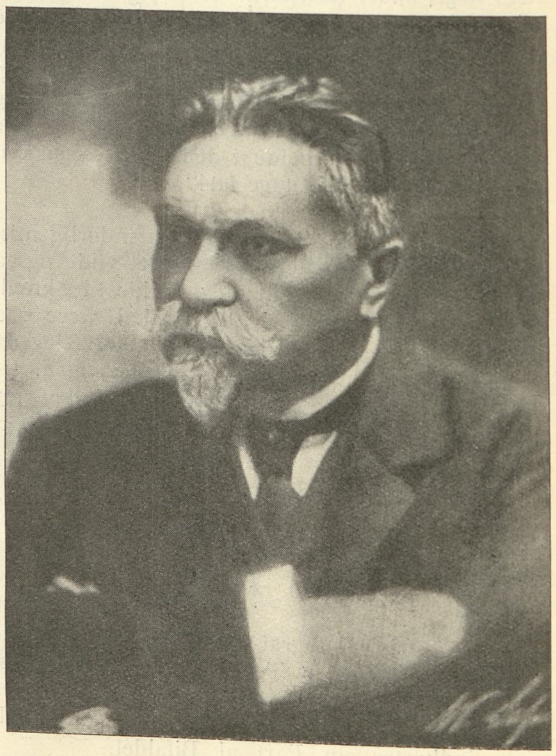

Den russiske Dirigent Wassili Safonoff.

Direktør til Konservatoriet i Moskva og 1890 fik overdraget Ledelsen af det kejserlige Musikselskabs Symfonikoncerter. Safonoff har senere paa mange og lange Koncertrejser i og udenfor Rusland erhvervet sig Ry som en af vor Tids ypperste Orkesterdirigenter.

Ved Koncerten den 22. ds. medvirker under Udførelsen af det helt igennem russiske Program to Solister: Frk. Gudrun Severin, en ung, dansk Pianistinde, der debuterer ved denne Lejlighed efter at have gennemgaaet Det kgl. danske Musikkonservatorium og senere uddannet sig hos Fru Professorinde Kroman; og den fra flere tidligere Koncertbesøg heri Byen velkendte russiske Violinist Issay Mitnitzky, der er udgaaet fra Musikkonservatoriet i Berlin, og som den 22. ds. vil spille Tschaikowskys Violinkoncert Op. 35 med Safonoff ved Dirigentpulten.

G. H.

Frk. Rosa Hjorth

og den nye tyske Operascene.

„Jeg har forfærdelig travlt," udbryder den unge og nu mere end lovende Sangerinde, da jeg møder hende i Entréen til hendes Hjem ude paa Frederiksberg, hvor jeg er taget ud for at faa et Fotografi og nogle Oplysninger af Dagens omtalte Dame. „Jeg er blevet forsinket og kommer nu for sént hen til min kære Lærer, Valdemar Lincke."

„Naar De dog kommer for sént, kan De jo godt lade ham vente lidt endnu . . . jeg skal ikke pine Dem længe," svarer jeg. „Men De maa fortælle mig ganske kort, hvor De først betraadte den Kunstnerbane, der nu tegner til at blive virkelig straalende."

Og Frøkenen fortæller:

„Jeg har lært at synge først hos Frk. Johanne Geisler, senere hos Fru Holstein-Berg og nu sidst hos Hr. Lincke, som navnlig har lagt Vægt paa mine Mellemtoner."

„Kan de taale det — Tonerne, mener jeg?"

„Ja, det kan De tro, de kan. Og det har ikke skadet min Højde."

„Naa —!" afbryder jeg og tager Øjemaal af den smukke, men ikke just høje Frøken Hjorth.

„Ja, men det er naturligvis Stemmens Højde, jeg mener," siger den lille Sangerinde og tænker: „Idiot!". „Jeg kan tage det høje F. og synge „Nattens Dronning". Og det er jo ikke umuligt, jeg naar saa vidt nede i Berlin.

Frk. Rosa Hjorth.

Men for at vende tilbage til Begyndelsen — jeg debuterede for 5 Aar siden paa Frederiksberg Teater i Operetten „Madame Scherry", slog igennem i „Svalereden", sang Arsena i „Zigøjnerbaronen" og gjorde Lykke i flere andre Operetter.

I Fjor, da Dr. Mantzius blev Direktør paa Det kgl. Teater, knyttedes jeg til Operaen der, debuterede 4. Marts i „Hoffmanns Eventyr" baade som Dukken og Antonia og har senere sunget Frasquita i „Carmen", Pepa i „Dalen" og Ida Møllers Valkyrieparti i „Valkyrien". Men jeg vilde jo gerne have nogle flere Opgaver at give mig i Lag med; og nu faar jeg dem jo nok, nu da Direktør Moris fra Berlin har været heroppe og engagere mig for tre Aar til det nye Operahus, Kurfürsten-Oper, som til Oktober aabner sine Porte for Publikum, og hvor jeg skal medvirke i selve Indvielsesforestillingen som „Frau Vluth" i „De lystige Koner i Windsor"."

„Saa er De vel glad?"

„Ja, det kan De tro, jeg er . . . og dog ogsaa en lille Smule bedrøvet. Jeg véd, jeg vil komme til at længes efter mit Hjem og efter mine kære Elever."

„De lider maaske allerede af Hjemvé? . . . Det manglede bare! . . . De faa Timers Rejse her fra Byen! — Nej nu skal De ud og

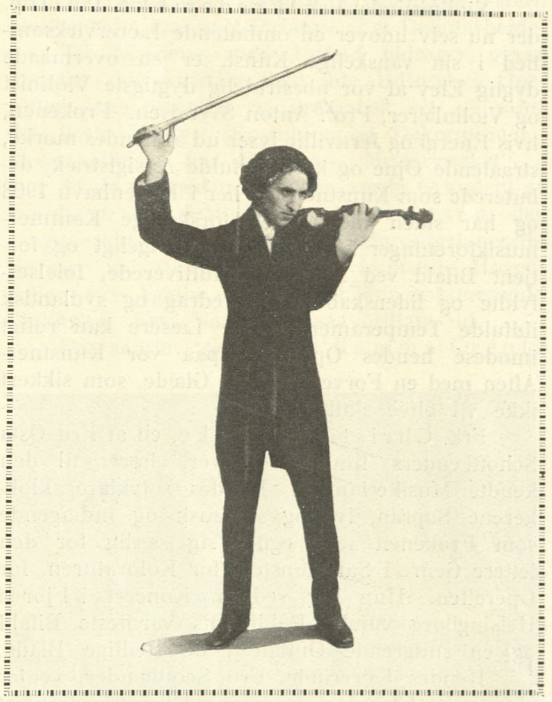

Violinvirtuos Issay Mitnizky.

vinde de store Sejre! Og naar De saa engang kommer tilbage, kan det jo være, at vor egen Opera . . ."

„Farvel!"

„Paa Gensyn!"

H—n.

Maximilian Moris

Fot. Jul. Folkmann.

Maximilian Moris.
Direktør for den nye Kurfürsten-Oper i Berlin.

regnes for en af Tysklands mest celebre Teatermænd og har i en lang Aarrække haft Ansættelse som Sceneinstruktør ved Hofteatret i Dresden, hvorefter han for seks Aar siden var med til at starte „Komische Oper" i Berlin, hvortil han siden har været knyttet som Overregissør.

„Masken"s Abonnenter havde ved vor 1ste Kunstner-Aften Lejlighed til at høre Direktør Moris' Søn, den unge talentfulde Violinvirtuos Eugen Moris spille Violin. Vi havde ved samme Lejlighed den Fornøjelse at gøre Direktørens Bekendtskab. Vi erfarede, at Direktør Moris var ved at bygge sin egen Opera i Berlin, der allerede til Efteraaret skal staa færdig. Den skal hedde Kurfürsten-Oper og ligge paa Kurfürsten-Dam. En pragtfuld Bygning bliver det med 1200 Siddepladser og alle nymodens Sceneindretninger. Det vil koste 3,700,000 Mark at opføre Operabygningen.

En af de første Forestillinger paa denne ny Opera bliver Heises Drot og Marsk, som aldrig har været opført i Udlandet før. Desuden vil Moris spille Nogès Quo vadis og Vendetta — et spændende korsikansk Musikdrama — samt den italienske Baron Cammundos to Akts Opera Klovnen. Naturligvis vil han ogsaa opføre Wagner, men ikke før 1913. Wagner bliver nemlig først „fri" dette Aar.

Direktør Moris udtalte sig meget anerkendende om vore unge Sangkunstnere og erklærede at ville aflægge København et Besøg senere for at knytte forskellige unge danske Kunstnere til sin ny Opera.

Igennem sin herværende Repræsentant Hr. Folmer Hansen har Hr. Moris nu efter et kort Ophold i København foreløbig sluttet fleraarigt Engagement med Operasangerinde Frk. Rosa Hjorth og Operasanger Hr. Pjetur Jonsson, ligesom Hr. kgl. Kammersanger Cornelius er engageret til et Gæstespil, der vil blive Kammersangerens Debut i Berlin.

Uden Tvivl er dette kun en Begyndelse, og en Række Engagementer vil sikkert følge efter.

Det er kun glædeligt, at en saa fremragende Autoritet, som Maximilian Moris, har faaet Interesse for danske Kunstnere og er i Stand til at byde disse de Chancer, som er saa saare vanskelige at naa herhjemme.

I. H.

Samson og Dalila.

Sven Lange har paa Samson og Dalila faaet en Succes ude i Provinsen.

Det skyldes — næst Skuespillet selv — Henrik Malberg, der har ævnet at fremstille Digteren Peter Krumbak, saaledes at Figuren staar som en Helhed og ikke falder i to Stumper, en komisk og en tragisk. Overgangen fra Farcen til Tragedien glider let og naturligt for Henrik Malberg, og dette er jo Skuespillets farlige Punkt.

Naar Hr. Malberg er færdig med sin Provinsturné, burde han præsentere sin Samson for Københavnerne, hvem det sikkert vilde interessere.

Dalila er i Provinsen blev spillet af den nydelige Frk. Oda Alstrup og en Debutantinde Frk. Evelyn Evo. Begge Damerne har været tilstrækkelig smukke til i det rent Ydre at illudere.

Frk. Signe Hagensen.

Frk. Frederikke Philip.

Frk. Christiane Marke.

Frk. Lindberg.

Frk. Astrid Trock Madsen.

5te Kunstner=Aften „Masken"s 5te Kunstner=Aften

De Unges Aften.

„Masken" har i den korte Tid, den har bestaaet, opnaaet en Udbredelse, der sikkert er uden Sidestykke i den danske illustrerede Presses Historie. Det er nu en Kendsgerning, at „Masken" findes i de fleste Hjem, hvor Interesse for Teater og Musik er raadende.

Vi har derfor tænkt os det værende af Betydning for de mange unge Talenter, der har vanskeligt ved at faa Lejlighed til at lade sig høre af et større Publikum, at komme i Rapport til dette „Masken"s store og specifike Publikum, hvorfor vi har ladet „Masken"s 5te Kunstner-Aften" forme sig som „De Unges Aften", hvor en Række af disse unge Talenter vil komme til at medvirke.

Vi bringer herved Portræter af de Unge, der Fredag den 24. Marts i Paladshotellets Koncertsal Kl. 8½ vil glæde „Masken"s Abonnenter ved deres Kunst, og vi føler os paa Forhaand forvissede om, at hver eneste Billet vil blive revet bort, naar vore Abonnenter har erfaret, hvad denne Aften vil byde.

Vi minder om, at enhver ny tiltrædende Abonnent faar Ret til en gratis Billet, ligesom enhver, der blot skaffer os én ny Abonnent. Enhver af vore Abonnenter, der allerede har deltaget i en af vore tidligere Kunstner-Aftener, kan imidlertid erholde en Billet til halv Pris 1 Kr.; men da der kun reserveres et meget begrænset Antal af disse Billetter, bør man hurtigst sikre sig en saadan.

Frk. Signe Hagensen, der er fleraarig Elev af Baronesse Gyldencrone, er udpræget Romancesangerinde. Udover nogle Velgørenhedskoncerter, hvor Frøkenen har gjort sig meget fordelagtig bemærket, har hun aldrig optraadt.

Violinistinde Frk. Frederikke Philip, der nu selv udøver en omfattende Lærervirksomhed i sin vanskelige Kunst, er en overmaade dygtig Elev af vor ubestridelig dygtigste Violinist og Violinlærer, Prof. Anton Svendsen. Frøkenen, hvis Energi og Jernvillie lyser ud af hendes mørke, straalende Øjne og karakterfulde Ansigtstræk, debuterede som Kunstnerinde her i København 1908 og har siden medvirket i forskellige Kammermusikforeninger og altid vundet rigeligt og fortjent Bifald ved sit gennemkultiverede, følelsesfyldte og lidenskabelige Foredrag og sydlandsk ildfulde Temperament. Vore Læsere kan roligt imødesé hendes Optræden paa vor Kunstner-Aften med en Forventningens Glæde, som sikkert ikke vil blive skuffet.

Frk. Christiane Marke, en af Fru Osta Schottlænders flinkeste Elever, hører til den kendte Musikerfamilie. Hendes sølvklare, klokkerene Sopran, lys og skælmsk og indtagende som Frøkenen selv, egner sig særlig for den lettere Genre i Sangkunsten, for Koloraturen, for Operetten. Hun har ved en Koncert i Fjor i Helsingborg vundet Publikums varmeste Bifald og en smigrende Omtale i de stedlige Blade.

Hendes Lærerinde, Fru Scottlænder, venter sig meget af hende; saa vi er vel berettigede til at vente det samme.

I Frk. Lindberg vil „Masken"s Læsere lære at kende en Kunstnerinde, hvis ejendommelige, dybe, dunkle Altstemme anvendes med stor Dygtighed og beherskes af den udmærkede Uddannelse, Frøkenen har faaet. Frk. Lindberg har ligesom Frk. Marke nydt godt af Fru Schottlænders fortræffelige Sangundervisning. Og den Elev, som faar den samvittighedsfulde Frues Anbefaling med sig paa Vejen ud i den vide Verden, kan trøstig tage Kampen op mod sine Konkurrenter.

Frk. Astrid Trock Madsen har oprindelig faaet sin høje, lyse Sopran uddannet ved fire Aars Studium paa „Det kgl. Musikkonservatorium", hvorefter Frøkenen har været en skattet Elev hos Fru Hornemann. For første Gang vil Frøkenen optræde offentlig og sammen med Hr. Alfr. Osmund synge Duetter.

Frk. Esther Lillie ejer en fyldig Mezzosopran med en varm, altagtig Karakter. Ved en egen Koncert i København 1909 vakte Frøkenen berettiget Opsigt. Frk. Lillie er oprindelig Elev af kgl. Kammersangerinde Frk. Ellen Bech, men har i de sidste to Aar faaet sin Stemme yderligere uddannet hos kgl. Hof-Operasanger Schrauff i Dresden.

Tenorsangeren, Hr. Alexander Lauritzen, er utvivlsomt en decideret Operasangerbegavelse. Han er oprindelig Elev af Fru Julie Rosenberg, f. Gundestrup; men har senere faaet sin Uddannelse hos Viggo Forchhammer. Samtidigt har han faaet Undervisning hos Fru Sofie Walleen, som regner ham for et „ualmindelig dramatisk Talent". Hr. Lauritzen har blot vist sig for Offentligheden i forskellige Foreninger samt ved en enkelt Sang-Soiré i Fjor. Men man har lagt Mærke til hans „stærke og klangrene" Stemme, der skal udmærke sig ved en „robust Intensitet" og et „fanfaremæssigt Smæld over Højden".

Hr. Alfred Osmund er oprindelig Københavner, men har i en Aarrække opholdt sig i Afrika og Amerika. Bl. a. deltog Hr. Osmund med Hæder i Boer-Krigen. Efter at han var

Frk. Esther Lillie.

Hr. Alex. Lauritzen.

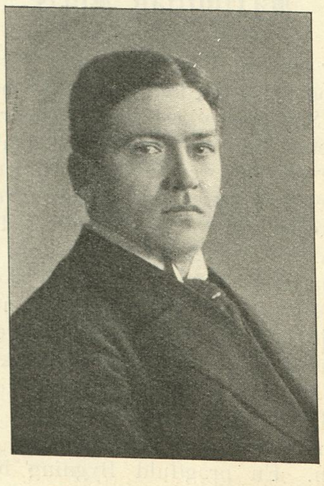

Hr. Alfred Osmund.

Hr. Pjetur A. Johnsson.

Frk. Hertha Paludan.

Sønderbros Teater: Ungkarlehjælpen, II Akt.

Rigmor Nathansen (Agathe du van Dydbær). Victor Wulff (Baron von Werner). Schiøler Linck (Politidirektør Strøm). Johs. Guldbrandsen (Proprietær Pompery). Kamma Creutz Nathansen (Helene).

vendt hjem til sit Fødeland for nogle Aar tilbage, besluttede han sig til at ofre sig for Sangkunsten, tog Undervisning hos kgl. Operasanger Carl Madsen, blev Elev af Musikkonservatoriet og privat Elev af fhv. kgl. Operasanger Lincke. Der ventes meget af den unge Sangers mandige og klangfulde Basstemme.

Pjetur A. Jonsson, den islandske Heltetenor, der netop i disse Dage har modtaget Engagement paa fordelagtige Betingelser ved „Kurfürsten-Oper" i Berlin, hvor han vil komme til at optræde sammen med den andetsteds i Bladet omtalte Operasangerinde Frk. Rosa Hjorth, raader over en særdeles indtagende Røst, blød og smeltende, som en Første-Elsker-Tenor bør være.

Hr. Jonsson er født i Reykjavik 1884 og Student fra samme By. Han var allerede paa Island Medlem af lokale Sangforeninger. Han har her i København, samtidig med at han gik paa Tandlægeskolen, faaet Sangundervisning først hos Koncertsanger Ernst Schønberg senere hos den bekendte finske Sanglærer Talvi, John Forsell's Elev. Som Solist optraadte han med Held ved Sveinbjørn Sveinbjørnsons Kompositions-Koncert i Fjor samt nogle Gange i Sommerlyst Koncertsal, hvor han ligeledes gjorde Lykke. Han er for Tiden Elev ved Det kgl. Teater og har som saadan medvirket i et Par Smaapartier i nogle af Sæsonens Operaopførelser.

Frk. Hertha Paludan vil sikkert være mange af vore Læsere bekendt fra Koncertsalen, hvor hun i flere Aar har været en skattet og forstaaende Akkompagnatrice. Frøkenen, der er privat Elev af Professor ved „Det kgl. Musikkonservatorium" Hr. Albert Orth, vil ved den forestaaende Kunstner-Aften første Gang optræde som Solist og spille tre Kontradanse af Beethoven.

Sønderbros Teater.

har faaet sig en ny Succes i Carl Palners 3 Akts Farce-Operette: „Ungkarlehjælpen", som hver Aften vækker det varmeste Bifald — og paa en Maade fortjener det. Thi Operettens Idé — Oprettelsen af et Herretøjs-Reparations-Bureau og Beskrivelsen af de Forviklinger, som opstaar, ved Planens Realisation, — er i sig selv saa god, at det ikke er lykkedes Librettoens Forfatter trods al udvist Umage at ødelægge den.

Musiken er nydelig, melodiøs og indsmigrende, og man genoplever i Erindringen, medens man lytter til dens kælne Toner, hele den moderne Operette-Kunsts Historie i omvendt Orden fra Lehár over Strauss til Offenbach. Mere kan man jo ikke godt forlange af et Debutarbejde.

Til Aftenens gode Udfald bidrager ogsaa mægtigt den virkelig ikke ilde Udførelse, Operetten faar, sangligt og dramatisk sét — samt det flotte Udstyr (Kostumer og Dekorationer), Iscenesættelsen har ofret paa „Mesterværket".

Af de Optrædende er der særlig Grund til at fremhæve Frk. Rigmor Nathansen, der sang smukt og hvis statelige, velproportionerede Former var som skabt til at fremstille Hovedrollen, Fru Agathe du van Dydbær's imponerende Skikkelse. Frk. Nathansen saa brillant ud.

Det samme gjorde Fru Kamma Creutz Nathansen, der optraadte i hypermoderne Skørtebukser.

„Ungkarlehjælpen"s Komponist, Carl Palner.

Daniel.

Fra den franske Scene.

Danserinden Regina Badet som Skuespillerinde i Pierre Louys Dramatisering af „La femne et le Pantin".

Dette var mere end en Première. Det var en dobbelt Debut.

Først for Stykkets Vedkommende, der, litterært talt, har gjort Springet fra Bog til Komedie. Saa for Mademoiselle Regina Badet, der, bogstavelig talt, har gjort Springet fra Ballet til Komedie.

Begge Dele er vovelige; men ikke umulige, selv om de mislykkes oftere, end de lykkes.

Regina Badet er en fortryllende Skabning. Den hede Sol fra „Midi" straaler i hendes Øjne, og der er Andalusiens paa en Gang lade og elektriske Charme i hendes skønne Legemes Bevægelser.

Som Kvinde hører hun sammen med Lantelme og Berthe Bady til Paris' allersmukkeste.

Som Danserinde er hun noget for sig med sin Blanding af hvid græsk Plastik og rød sydlandsk Ildfuldhed, der i sin Tid gjorde hendes Dans i „Carmen" til en Fest og Fryd for Øjet, som ingen, der nogensinde har set den, glemmer.

Rent teknisk sét, staar Regina Badets Dans paa Højde med, hvad Adelina Genée præsterede i sine Glans-Numre. Men hun rækker længere. — Lige fra kortskørtet Ballet-Dans til den klassiske Dans svimlende Højde naar hendes Kunst. Den samme gnistrende Magnetisme, der udstrømmer fra den store „Pawlowa", præger ogsaa Regina Badet, og tvinger Publikum for hendes Fod . . . hed og kold paa en Gang i aandeløs Sensation.

Det er denne henrivende og temperamentfulde Danserinde — som Danserinde, en Kunstnerinde af Rang — der har debuteret som Skuespillerinde i intet mindre end P. Louys Dramatisering af „La femme et le Pantin".

Var der en stum Carmen, vilde Regina Badet, blot ved sin Dans og sit Ydre, have danset alle forudgangne Carmen'er i Stumper og Stykker. Men Carmen skal kunne synge . . . Og kan hun ikke synge, maa hendes Sprog have en Klang af Musik, der kærtegner Øret og — forfører. . . . Regina Badet — Idealet af en stum Carmen — strandede paa Sprogets Omraade, som saa mange Danserinder har gjort det før hende i det vanskelige Spring fra Ballet til Talescene.

Det blev ikke helt den Succes, Pressen og Publikum saa gerne havde undt deres Yndling.

Carmen — thi i Dramatiseringen af Louys' Værk er hans Heltinde, den lille, gaadefulde, vellystige og dog kyske Concha Perez, gjort til en Slags Carmen, som i en Ramme af Ild gemmer en snehvid og gletcherkold Jomfrusjæl — blev kun Carmen i de Scener, hvor Regina Badet greb sit Sjal og dansede . . .

Hendes Diction, mere end hendes Organ, der i Grunden er vellydende, dræbte Illusionen.

Som Bog er P. Louys' Fortælling et Arbejde af rig og fremmedartet, næsten eksotisk Skønhed og høj kunstnerisk Værd . . . Den er elegant i Sproget, som en Juvel af fransk, moderne Litteratur, og alligevel ren i Formen, som et klassisk Værk.

Den er gennemglødet af Mystik og Fanatisme i en mesterlig Beskrivelse af den lille spanske Concha Perez's Sjæl.

Og hvilken Sjæl! . . .

Fot. Jul. Folkmann.
Fru Dagmar Hansen Heinemann.

Saa taaget og kompleks . . . med sin Blanding af klar Uskyld og mørk Grumhed og en næsten pervers Trang til at bringe Lidelse over den, hun elsker . . . og hvorfor? . . . ja hun ved det næppe selv. Bogens Slør af fin og varm Mystik over den umaalelige Bund i hendes Sjæleliv øger dens Charme.

Ikke saaledes med Dramatiseringen, der har været foretaget af P. Louys selv med Hjælp af P. Frondau.

Skuespillet forklarer; og netop derfor — dræbes den Duft af eksotisk Mystik, det Slør af Uigennemtrængelighed, der i Bogen gør Concha saa vidunderlig — og saa frastødende, saa fængslende — og saa umulig.

I Skuespillet er Concha Perez blot en stolt og kold Jomfru, der vil vindes — ikke ved almindelige Udbrud af dyrisk Lidenskab, men ved en sand Kærligheds tilbageholdne Styrke.

Medens Matéo Diaz, den rige Seigneur fra Sevilla, der grebet af Elskov lider under den lille, fattige Piges Luner og Grusomhed, i Skuespillet gøres til en ganske gemen Pigejæger.

Den Følelse af sær og uundgaaelig Fatalitet, der svæver over Kærlighedsstriden mellem Mateo og Concha, spores slet ikke i Skuespillet. Al Charmen og Skønheden der hviler over Bogen er dræbt i Skuespillet; det synker ned til at blive et ganske vist fængslende Melodrama, men ogsaa kun et Melodrama.

Et Værk som „La femme et le Pantin“ noget af det skønneste moderne fransk Litteratur har at opvise, fortjener en bedre Skæbne.

Naar det alligevel har opnaaet en vis Succes, skyldes det meget den prægtige Iscenesættelse samt den Interesse, hvormed Publikum jager til Théâtre Antoine for at se Regina Badet som „Skuespillerinde“.

— Direktionen har desuden, for at bevare den lokale Farve, forskrevet alle Kostumerne fra Spanien. Kun Regina Badet er forblevet sin franske Skrædder tro . . . men det er heller ingen mindre end Skrædder-Kongen selv — René Paquet.

„Vorherre bevare os for Spanierinder, hvis de alle er saa grusomme, som Concha Perez“, skrev et af Bladene den paafølgende Dag, „men er de alle saa skønne, som Regina Badet, kan man jo finde sig i det“, sluttede samme Blad forsonende.

Det er betegnende for den almindelige Stemning.

Regina Badets Debut blev ikke den store Succes, man havde ventet. Men hun er en altfor henrivende Danserinde og altfor „belle femme“ til nogensinde at kunne begaa en Fiasko.

Blot Skade — Skade — at hun ikke var en stum Concha Perez! — Og hele Paris vilde have været for hendes Fødder.

Betty Marie Ahlberg.

Under „Scala“s Stjernehimmel.

Til Trods for en usædvanlig livlig Karnevals Sæson har Københavnerne ikke glemt deres Variétéer. Direktør Lorenzen kan saaledes fra sin Loge skue ud over et tæt besat Hus. Men „Scala“s Marts-Program er ogsaa saa kyndigt sammensat, at det vilde kunne lade sig se i en hvilken som helst Storstads-Variété. Og som dets „Clou“ maa vi nævne den sidste ame-

Mlle. Regina Badet.

rikanske Nyhed, Abe-Mennesket Natal, der med ufattelig Behændighed og Sikkerhed klatrer rundt langs med 2den Etages Serveringshylder, forskrækkende intet anende Tilskuere, for tilsidst med et Egerns Smidighed at gaa tilvejrs ved Hjælp af et Toug, og placere sig helt oppe paa Loft-Gesimsen i en svimlende Højde.

Mr. Natal er Inkarnationen af den moderne Variété-Nervepirring. Men dog er det sikkert Programmets to nationale Sangstjerner, der staar Publikums Hjerte nærmest. Det er første Gang, at „Scala“s fejrede Primadonna Fru Dagmar Heinemann efter $2\frac{1}{2}$ Maaneds uafbrudt Succes giver sine Venner paa Tilskuerpladsen Lejlighed til at drage en Sammenligning mellem hendes eget højtskattede Foredrags-Talent og den ikke mindre almenyndede Fru Friis-Hjorths ditto ditto. Det skal siges, at de to Rivalinder kommer udmærket ud af det sammen, og at den enes Succes ikke lider mindste Afbræk paa Grund af den andens Tilstedeværelse. Muligvis bl. a. fordi de 2 Damers Foredragsmaade er ligesaa forskellige som deres ydre Personer. Man kunde ogsaa sige, at de fortræffelig supplerer hinanden. Fru Dagmar har efterhaanden lært at foredrage en Vise, saaledes at alle Pointerne kommer til

Fru Friis-Hjorth. Fot. Lindstrøm.

deres Ret. Hendes udtryksfulde Mimik, hendes frapperende Evne til at lade en lille Underfundighed skinne igennem, hendes elegante Plastik — alt støtter og understreger Foredraget. Og Fruens Kostumepragt er jo forlængst hors de concours . . .

Og saa Fru Friis-Hjorth! Lille, ægte københavnsk i sin blonde Buttethed, med Smilehuller og straalende Tænder slynger hun med uforfærdet, djærvt Humør Publikum sine muntre Sange lige i Synet, trallende glad som det ægte Solskinsbarn hun er, snart med lystig Spot over de famøse 15 pCt., som truer med at kvæle Livslysten, snart kvædende en lille dristig-pikant Vise paa saa komisk-bly Manér, at man umulig kan forarges over den. Men dertil kommer, at den nydelige blonde Frues Genoptræden i „Scala“ har været lidt af en Sensation: hun er den første, der herhjemme har lanceret de sidste Dages Modelune la jupe-culotte paa Scenen.

Fru Friis-Hjorth har i den senere Tid med Held optraadt i forskellige større tyske Variétéer bl. a. Dresdens „Victoria-Salon“. Men hun længes altid hjem, naar hun er paa Rejse. Godt derfor, at vi nu beholder hende — forhaabentlig for stedse —, og kan sige: Paa Gensyn i Centralteatret til Nytaar!

Henry Clay.

Elektrofonen.

En ny amerikansk Opfindelse, „Elektrofonen“, som vi mener, det vil være af største Interesse for vore Læsere at gøre Bekendtskab med, vil paa „Masken“s Kunstner-Aften første Gang blive offentlig demonstreret.

„Elektrofonen“ regnes for Verdens ypperligste Klaverspilleapparat, der kan indbygges i ethvert Piano eller Flygel uden at skæmme dette. Ved Hjælp af Elektricitet fra en almindelig Stikkontakt eller Akkumulator sættes Elektrofonen i Bevægelse, og Instrumentet spiller selv om det staar i en anden Stue eller anden Etage. Noderne, hvorefter der spilles, er udført i tynde Metalbaand og er næsten uopslidelige. „Elektrofonen“ spiller med det mest fuldkomne musikalske Udtryk.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT
A. Rosenbergs Bogtrykkeri - City - Passager

MASKEN

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 26DE MARTS 1911 | NUMMER 26

Fru Ellen Reumert.

„Tvillinger“ — Navnet paa Fru Reumerts store Folketeater-Succes — karakteriserer bedre end mange Ord hendes dramatiske Produktion. I en Tid, hvor vore Forfatterinder spilder Tid og Kræfter paa at skildre os højtelskede Eva'er og hysteriske Damer og deres farlige Alder, er det velgørende at møde Ellen Reumerts brede, elskværdige Ansigt, som smiler saa varmt og saa sundt. Det frodige og gemytlige, Ordet Tvillinger rummer, er uløseligt knyttet til hendes dramatiske Arbejder; Humør og Hjerte, det er de to Tvillingesøstre, som altid gaar Haand i Haand i Følge med Navnet Ellen Reumert, hvad enten det saa findes paa en Teaterplakat eller paa Titelbladet af en Bog.

Det var paa Grund af Forfatterindens gode Humør, at „Tvillinger“ i sin Tid opnaaede en Succes, som forfulgtes gennem alle danske Provinser og fastsloges i Sverige og Norge, og hendes rige, medfølende Hjerte bankede i hver Replik af det to-Akts Skuespil „Aflad“, som Casino for et Par Aar siden opførte; vel opnaaede „Aflad“ ikke at blive det Tilløbsstykke, som „Tvillinger“ var for Folketeatret; men den rørende lille Historie, som Forfatterinden fortalte os i det første, vandt hende trofaste Venner, som vil vise hende, at de ikke har glemt hende, naar hun nu igen kalder dem sammen for at fortælle dem en ny Historie; — „Andedammen“ hedder den; efter Sigende har ingen af hendes Tvillingemuser heller denne Gang svigtet hende; — og Humør og Hjerte klæder nu engang Folketeatrets Scene bedst. —

Forfatterinde Fru Ellen Reumert. Fot. Julie Laurberg & Co.

Om nogen Tid udsender Fru Reumert endnu et Skuespil paa et af vore største Forlag, og for kort Tid siden udkom en Samling Fortællinger, — „Lænker“, som af den samlede Presse fastsloges som en af dette Aars klogeste og smukkeste Bøger; det frodige i Begrebet Tvillinger er saaledes ogsaa kvantitativt set saare betegnende for Fruens Produktion; men hun er ogsaa saa lykkelig at have en Mand og Datter, som viser hende det Hensyn at tage i Skoven, naar hun har hvæsset Pennen og skal til at dyppe den; ikke er de ude af Døren, før hun tager fat; — i den hyggeligste Stue, man kan ønske sig, sidder Fruen ude paa „Ny Carlsberg“ og arbejder med den Kunst, som hun har viet det halve af sit store, gode Hjerte; — den anden Halvdel er med i Skoven. — Alle, som i Teatret søger en sund, fornøjelig Underholdning, glæder sig til at stifte Bekendtskab med Fru Reumerts nyeste Arbejde: „Andedammen“; skønt det nyeste er vel nok det Lystspil, som Casino lige har antaget og agter at fremføre i næste Sæson.

vo.

Fra „Masken“s Amatør-Album.

Skuespiller Einar Zangenberg ved „Flyvefisken“s Rat.

Einar Zangenberg ved „Flyvefisken“s Rat.

Interview paa Flyvepladsen.

— Hvordan gaar det med Flyvekunsten? — spørger jeg den unge Einar Zangenberg, (som i Parentes bemærket er Sportsmand om en Hals, og nu har indregistreret Flyvesporten som sin Yndlingsfornøjelse).

— Tak, det gaar rigtig skidt! — svarer han muntert. Nu har jeg gaaet herude i to Maaneder og haabet paa at komme i Luften, men endnu har jeg knapt nok faret Banen en Omgang rundt. Jeg har ikke Indtrykket af, at „Skolen“ herude er Stedet, hvor man kan faa sine Flyveinteresser tilfredsstillet. Jeg har da ogsaa besluttet at tage til Frankrig til Sommer. Dernede er der jo en ganske anderledes storstilet Skole. Saa kan jeg maaske være heldig at faa Certifikat dernede og saa flyve for mine Bysbørn til Efteraaret. —

Alle den unge Skuespillers mange kvindelige Beundrere vil med Ængstelse erfare, at hans Beslutning om at ville i Luften, staar urokkelig fast.

Johannes Poulsen.

Der er, siger Hr. Johannes Poulsen, en vis Nervøsitet, som jeg tror er et naturnødvendigt Fænomen, en sund Uro; det er den, der gør, at man ikke kan spise, gaar om og søger at give sig noget at tænke paa og adsprede sig med, det er den Uro i hele Ens Organisme, der stammer fra Bevidstheden om, at iaften skal der præsteres det højeste Arbejde, iaften skal al Ens Evne spændes til det Yderste.

Væddeløbsheste maa man holde igen paa og berolige, naar de føres frem før Starten, de dirrer af Uro, Anspændelse og Forventning.

Det er en Tilstand der svarer til Maskinens, naar den sættes i Gang uden at have noget at drive: den dirrer og durer — og man giver den saa lidt at tage fat i, for at den kan arbejde normalt og roligt.

Min Fader f. Eks. følte sig altid mest rolig, naar han mødte tidligt paa Teatret og gav sig god Tid til Sminkning og Paaklædning. Jeg møder nu altid i sidste Øjeblik — og saa lige i Ilden!

Denne Nervøsitet mener jeg altsaa er sund og naturlig og beror paa, at enhver Organisme maa arbejde sig op til den højeste Ydelse.

Den Overnervøsitet og lammende Rædsel, som nogle Skuespillere lider af, kender jeg kun lidt til; men det beror maaske ogsaa paa, at Teatret altid har været et ganske hjemligt Sted for mig.

Forøvrigt tror jeg, at „Lampefeber“ hos mange Skuespillere er beslægtet med Angsten for Menneskeskaren; De véd nok, hvordan Indtrykket af en Menneskemasse, et Opløb for Eksempel, kan virke voldsomt paa nogle Mennesker, og naar man saa véd, at Ens Person og Præstation er Objekt for Menneskeskarens Betragtninger og Kritik — ja saa kommer jo meget rimeligt den stærke Nervøsitet.

Sans peur.

Italiensk Komedie.

Af Albert Gnudtzmann.

Italien! For de fleste, der som Turister gæster det, er det de store Oltidsminders, Malerkunstens, den gyldne Vins eller den blaa Himmels Land.

Men den, der rejser for at se Komedie, han gaar til Paris, Berlin eller Wien.

Og dog er maaske Italien et Skuespilkunstens Land fremfor noget.

Netop Landet for Skuespilkunst og ikke saa meget for Teatret som Institution. Thi italiensk Komedievæsen har endnu ikke naaet den faste Organisation som Mellemeuropas. Faste Teatre er først i de allersidste Aar blevet forsøgt i Rom og ikke med ubetinget Held. Ellers kendes kun farende Trupper.

Men hvem véd, om ikke Vandrelivet har bevaret for den italienske Skuespilkunst den Friskhed og Glød, som man undertiden savner hos de bosatte Familiefædre og Husmødre, der i mere fremskredne Lande besørger den dramatiske Kunst.

Vist er det, at Italien i vore Dage fortrinsvis er de store Skuespilleres Land. For saa vidt er det maaske godt, at de Hof- eller Statsteatre, der bestod før Riget for 50 Aar siden samledes, ophørte af den Grund, at Victor Emanuel I.s Regering ikke vilde yde dem Understøttelse.

Men paa den anden Side kan det ikke nægtes, at nogen synderlig udviklet scenisk Kultur findes ikke i Italien. Der lægges kun ringe Vægt paa Helheden; de fleste Trupper ledes af en eller anden fremragende Skuespiller eller Skuespillerinde, hvis fornemste Indsats er Vedkommendes egen Person. Desuden engageres 4—5 Dygtigheder, maaske endda ualmindelige Dygtigheder. Men Resten er kun altfor ofte Tavshed.

I Sammenhæng hermed staar det, at den ydre Iscenesættelse, Dekorationer og Interiører, for det meste er ret primitive.

Jeg har i et Teater i Venedig set Canale grande, hvis Pragt og Skønhed de fleste af Tilskuerne hver Dag havde for Øje, i en Bagtæppe-Fremstilling, som intet nok saa tarveligt Provinsselskab hos os vilde byde sit Publikum. Jeg har i Florens set Grasso, som er verdensberømt, spille i Dekorationer, der syntes malede af en Landsbydilettant, og mellem hvis aabne Kulisser man saa Skuespillerne spadsere, naar de ikke var inde paa Scenen. En Grubebrand fremstilledes her af en Mand, der i Kulissen svingede et bengalsk Lys paa Enden af en Pind. Man saa baade Manden og Pinden! Kun i Rom har jeg set en Iscenesættelse og et Udstyr, der nogenledes tilfredsstillede moderne Fordringer.

Og saa reklamerede man, der i Venedig, med

Eleonora Duse.

den Øjenslyst, Dekorationer og Dragter bød paa!

Alligevel opfylder Teatret maaske i Italien en nok saa stor Kulturmission som hos os. Det er, netop fordi ingen forlanger ægte Stoffer og pragtfulde Dekorationer, muligt at holde Billetpriserne saa langt nede, at de brede Lag ikke holdes borte.

Da jeg — i Venedig — første Gang var i et italiensk Teater, købte jeg paa Maa og Faa en Billet til 2 Lire og var forberedt paa at komme til at sidde paa en ret tarvelig Plads. Men Teatertjeneren førte mig med Ærbødighed til en særlig reserveret Afdeling af Fauteuils, tæt op ad Scenen; der sad jeg selvanden og følte mig som en hel Krøsus. 3—4 Lire er vel i det hele taget Højden. Og mange, ogsaa bedre Tilskuere, foretrækker en „Ingreso“ til 1 Lire, for hvilken Pris de har Adgang til en Art Staaparterre eller Promenoir.

Den Andagt, hvormed Skuespillerne kan regne, er paa Forhaand ikke stor. For Sydlændingen er en Teaterforestilling ikke en højtidelig Kunstudfoldelse, som man andægtig maa opsuge med alle sin Sjæls Rodtrevler. Nej, det er en Præstation, hvoraf han kan forlange, at den skal rive ham med, begejstre ham, more ham eller vække hans Rædsel eller Medfølelse. Formaar de Folk deroppe paa Scenen ikke det, saa er det deres Fejl og ikke hans, og han forbeholder sig at ytre sin Misfornøjelse ved alle de Midler, der staar til en vred Teatergængers Raadighed.

Altsaa en garde, mine Damer og Herrer! Italieneren, der kommer i Teatret, har sin Avis med sig, og han læser i den, lige til Tæppet gaar. Maaske har han ogsaa sin Kone med sig og la Signora har et lille Barn ved Brystet. Men se! der er jo Ettore og Giulio! Buona sera, Amici!

Og Manden styrter hen til sine Venner. De køber Cigarer af en af de talrige Drenge, der raaber med dem i Mellemakten; de tænder, ryger og spytter; de taler og de ler.

De bliver ved endnu lidt efter at Tæppet er gaaet. Der er ingen, der tysser paa dem. De første Scener interesserer ikke.

Midt i Parkettet sover en træt Sjæl. En lydelig Snorken blander sig i de Optrædendes Replikker. Italienerne staar tidlig op og holder af at tage Forskud paa Nattesøvnen.

Men saa kan det hænde, at pludselig en Replik fænger, og fra dette Øjeblik er Tilskuerpladsen én eneste bundløs Stilhed. Snakken dør hen, Cigarerne slukkes, den sovende vaagner forvildet. Hør dog, hør!

Saaledes var det de Aftener i Florens, da jeg saa Sicilianeren Grasso og hans Trup. Der lever maaske større Scenens Kunstnere, men nogen større Skuespiller har jeg ikke sét end dette Vilddyr, der, i en Række hjemmelavede og grove Folkekomedier, det ene Øjeblik greb og rystede med sin ubændige Lidenskab og det næste sneg sig ind i Hjerterne med et Spil af den blideste og ømmeste Inderlighed. Ja, og saadan har det været den Gang for mange Aar siden, da Duse, endnu ikke verdensberømt, viste sine Landsmænd Dybden af sin blødende Sjæl! Saadan var det endelig, for at gaa endnu længere tilbage, de Aftener, da et af Navnene Ristori, Rossi eller Salvini stod paa Plakaten.

Foruden disse de allerstørste ejer Italien endnu en Række fremragende Scenekunstnere, hver for sig betydelige nok til at bære en Trups Renommé, og flere af dem med europæisk Ry. I Rom spillede saaledes, da jeg var der, den smukke, muntre og indtagende Tina di Lorenzo, hvis Kunst er mild og frodig som et Foraar, og den ypperlige Zacconi, den mest moderne italienske Skuespiller, som bl. a. har indført Ibsen Syd for Alperne og selv tæller Oswald mellem sine største Sejre. I Neapel opførte Emma Grammatica bl. a. Esmanns

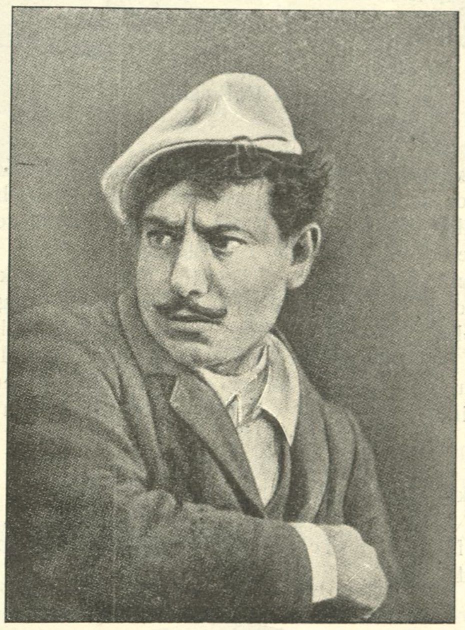

Grasso.

Tina di Lorenzo.

„Fader og Søn“. Det Esmannske Stykke skal have gjort Lykke i norditalienske Byer; i Neapel, der dog paa den Fremmede egentlig ikke gør et snærpet Indtryk, forargede det moralsk, fordi — det spottede Familielivet.

Men hvorfor gaar man ogsaa og ser Esmann i Neapel? Man skal se Polichinel. Sandt nok: de fleste Udlændinge vil ikke forstaa synderligt af hans neapolitanske Dialekt, men saaledes som den gamle Maskekomedie gennem ham er overleveret, ses den ikke noget andet Sted. Og i de ofte virkelig betydelige Skuespillere, der den Dag idag trækker i den hvide Lærredsfrakke og tager den sorte Halvmaske for Ansigtet, lever endnu Commedia del arte's Aand. Det er Gøglet, der har udviklet sig til Kunst, ikke gennem noget Tankearbejde, men ganske naivt og umiddelbart, gennem et Samarbejde mellem de vekslende Fremstillere og sikkert ogsaa ofte mellem dem og det Publikum, de spillede for.

En Maskekomedie i Neapel.

Olivia Norrie (Hilda). Rob. Dinesen (Junker Ove).

Casino: Et Folkesagn. 1. Akt.
Junker Ove (Rob. Dinesen) og Elverpigerne.

Thi det er det ejendommelige og det tiltrækkende ved Sydens folkelige Kunstnere, at de aldrig helt forsimples. I de nordligere Lande findes der en mere bevidst kunstnerisk Kultur, men ikke saa megen naturlig. Sydboen er den fødte Skuespiller — blussende, lidenskabelig og dog et naivt, godt Barn.

Og hans skønne Land er én eneste storslaaet og betagende Teaterdekoration.

Forrige Uge.

Casino: „Et Folkesagn", Eventyr-Skuespil med Sange og Kor i 5 Akter efter Motiver fra Bournonvilles Ballet af Vilh. Østergaard, Edgar Collin og Alfred Ipsen.

At dømme efter Publikums Glæde ved Gensynet med „Et Folkesagn" lader „Casino" til at have gjort et heldigt Greb i Gramseposen, da det bragte det gamle Eventyr-Skuespil frem i Rampelyset igen. Og det var slet ikke til at undres over, at Folk var glade. Det var ligefrem velgørende at faa et Pust af Romantik i en Tid som vor, hvor Teatret misbruges i den Grad, at man ofte en hel Aften igennem maa nøjes med levende Billeder i Stedet for Skuespil, og det ovenikøbet alt andet end tiltalende Billeder, Billeder saa raa og grimme, at man ligefrem glæder sig over, denne Gang til en Afveksling, at aande i en lidt renere Luft. „Et Folkesagn" er ganske vist ikke Kunst i strengere Forstand, men det er i alt Fald en hæderlig Folkekomedie. Og Teatret havde Ære af den Maade, hvorpaa det havde sat Stykket op. Der var dejlige Dekorationer, saa smukke som kun en Carl Lund kan male dem, der var smagfulde Dragter, der var Liv over Elverpigedansen i første Akt, og der var først og sidst Hartmanns og Gades vidunderskønne Musik.

Udførelsen var gennemgaaende god. Hr. Rob. Dinesen var sympatisk som Junker Ove, om end hist og her lidt for kvindagtig. Fru Olivia Norrie sød og indtagende som det blide Dukkebarn, Hilda, medens Fru Edith Buemann boltrede sig med Liv og Kraft i Troldpigens mindre taknemmelige Opgave. De to Trolde Didrik og Vidrik var betroet d'Hrr. Holger Madsen og Arnold Christensen. Den første havde frembragt et helt lille Mesterværk af en Figur, hans Trold var som skaaret ud af et af Grimms Eventyr. Mindre fantasifuld var Hr. Christensen, men dog af og til ganske pudsig.

Som sagt en Forestilling, der vil og bør lokke Folk ud i Amaliegade.

Det ny Teater. Carl Gandrup: „Potifars Hustru". En international Komedie i 4 Akter.

Det nye Teater: Potifars Hustru.
Poul Reumert (Chauffør Beck). Else Frølich (Emmy Norrland).

„Potifars Hustru" var en ualmindelig tarvelig Komedie. Den var raa, raa i Ordets videste Betydning. Raat sammentømret, uden Konstruktion og uden nogen bærende Idé, raa i Repliken og liderlig i Indhold. Der er forsaavidt ikke Grund til at komme videre ind paa dette Arbejde, som det forhaabentlig dør en tidlig Død, men der er Grund til at beklage, at et Teater aabner sin Scene for den Slags Stykker og derved narrer sit Publikum til at tilbringe en Aften i Omgivelser, som anstændige Mennesker ellers gaar langt uden om.

Udførelsen var paa et enkelt Punkt ganske mislykket. Hr. Viggo Wiehe som den forhenværende Præst havde skabt en Figur, som var meget langt fra, hvad den skulde være. Forfatteren havde skildret en frisindet Præst, der var faldet som et Offer for andres Bornerthed og havde maattet opgive sin Stilling, hvorefter han i Aarevis havde rejst rundt i Europa og studeret Kunst og Historie. Man tænke sig nu denne Mand fremstillet som en halvfjoget Landsbypræst med Basunkinder og tilsvarende Stemmeføring, flagrende Slips o. s. fr. Han trak derved Stykket helt ud i Farcen i de to sidste Akter, hvad der vist næppe var Meningen.

Hr. Reumert gav et naturtro Billede af den hjerteraa Egoist, Chaufføren. Rollen gav ham kun en enkelt Streng at spille paa, men den benyttede han ogsaa med Fynd og Klem. Han var saa brutal, hensynsløs, raa og usmagelig som vel muligt.

Fru Else Frøhlich spillede med en forbløffende Virtuositet Tøjten, der ved Giftermaal er kommen ind i det gode Selskab. Fruen saa glimrende ud og førte sit smukke Legeme med al den Gratie, der er hende medfødt.

De øvrige Rollehavende gjorde deres Sager godt, men uden noget særligt bemærkelsesværdigt.

Forfatteren røbede ganske vist noget scenisk Talent og Lune, men druknede enhver god Egenskab i sin egen Smagløshed.

Vikar.

Det kgl. Teater. Pjerrettes Slør. Pantomime i 3 Akter af Arthur Schnitzler og Ernst von Dohnányi. — J. L. Heiberg: Recensenten og Dyret. Vaudeville i 1 Akt.

Bare det var faldet i Etatsraad Johan Ludvig Heiberg's Lod at skulle anmelde Pantomimen „Pjerrettes Slør". Det vilde have været overordentlig interessant at sé, hvilken Virkning denne Ballet-Trâgedie à la „Grand-Guignol" vilde have gjort paa den Mand, som fandt sin kunstneriske Udtryksform i „Recensenten og Dyret."

„Pjerrettes Slør" er som en kraftig og giftig Likør. Schnitzler, der jo aldrig er bange for stærke Midler, har her, hvor han har forsaget Ordet som Meddelelsesmiddel, forceret Effekterne til deres yderste Bæreevne. Med sikker, dramatisk Beregning lader han Rædslerne stige til det Toppunkt, hvor alt brister i Døden eller Galskaben; og paa alle Mellemstationer udnytter han raffineret enhver Mulighed, som Situationen tillader i Retning af Uhygge.

Da den stakkels Pjerrette tilsidst af sin egen Brudgom slæbes til Bords med sin Elskers Lig og derpaa af Brudgommen lukkes alene inde med Liget, er man vel nok saa højt oppe, som man overhovedet kan naa? Aldeles ikke!! Schnitzler skruer sit Torturinstrument endnu nogle Omgange rundt. Pjerrette bliver vanvittig og danser kaade og vilde Danse, afbrudte af øm Kælenskab overfor den Døde. Vi maa tømme Kalken til sidste Draabe, før Pjerrettes Hjerne brister.

Og Komponisten Dohnányi mildner just ikke paa Tingene. Efter Sagkyndiges Udsagn er Dohnányi en af de største nulevende Musikbegavelser, der tumler sit Orkester med en Strauss' Sikkerhed og Voldsomhed.

Hans Musik, der paa flere Steder er yndefuld og indsmigrende, understreger overalt, hvor Rædslen og Uhyggen fører Ordet, med en rentud fantastisk Vælde. Introduktionen til Pjerrettes Vanvidsscene virker, som om det var Verdens Undergang og den evige Dom, det gjaldt om at skildre orkestralt.

Den mimiske Udførelse af Hovedpartierne og Iscenesættelsen er hævet over enhver Ros. Hans Beck som den stakkels Pjerrot, der dræber sig selv af ulykkelig Kærlighed, Johannes Poulsen som den uhyggelige Arlechino — en lurende, sort Panter, altid parat til det ødelæggende Spring — og Fru Price som den ulykkelige Pjerrette, der drives gennem Rædslen til Vanvid og Død, var alle tre fuldt paa Højde med Digter og Komponist.

Interiørerne var stilfulde og korrekte. I andet Billede vises saaledes et „Skydebane"-Bryllup i det gamle Wien, ganske analogt med det Bryllup, som præsenteres paa Wiens Hofopera i en Ballet, der koreografisk gengiver Wienervalsens Historie. Det var morsomt at sé, hvorledes vort kgl. Teater her paa en Prik ramte det autentiske Billede fra Wieneroperaen. Kun paa ét Punkt skortede det hos os — Wienervalsen! I Wien elektriseredes man af Valsens æggende Rhytmer; i København savnedes ganske det „fesche, weanerische Schwung". Her laa Fejlen vist i Dirigentstokken. Publikum var hypnotiseret og voldført — men udløste til Slut sin Besættelse i kraftigt Bifald.

„Recensenten og Dyret" lige ovenpaa! Det var som Mælkevand efter grøn Chartreuse. Men hvor Publikum begærligt læskede sine forbrændte Læber paa dette Mælkevand. Man faldt til Ro i disse spinkle, gamle Melodier; man gottede sig over alle de gammelkendte Repliker og Situationer; og man klappede ad alle sine Yndlinge: Fru Blochs Opvartningspige, Hofmans stammende og Olaf Poulsens flammende Karikaturer, Fru Neiiendams frodige Berideske og Johannes Poulsens frækt-elegante Troldmand. Der var nok at juble over. Over dem alle ragede Dr. Mantzius' Trop. Hans Lune gik i én — hos denne Kunstner — ganske sjælden Grad for allerfuldeste Damp. Han var uimodstaaelig morsom, og hvert eneste af hans Indfald ramte lige i Centrum.

Hvis Publikum begærer Afveksling, kan det umuligt i noget Teater faa sit Begær stærkere tilfredsstillet end i det kongelige, saalænge Spisesedlen byder paa „Pjerrettes Slør" og „Recensenten og Dyret".

Edgard Høyer.

Det kgl. Teater: Pierrettes Slør.
Fru Ellen Price de Plane (Pierrette). Hans Beck (Pierrot).

Dansk Teaterkritik.

Et Indlæg.

(Fra den fhv. Redaktør af det ansete svenske Teaterblad „Rideau" har vi modtaget følgende).

Hr. Redaktør!

De gengiver i Nr. 23 af „Masken" nogle Udtalelser angaaende dansk Teaterkritik af Georg Brandes. Jeg er ikke kompetent til at bedømme, hvorvidt Udtalelserne er særskilt træffende, specielt for Københavnerkritikken; men med en toaarig Erfaring fra Ledelse af Turnéer i Skandinavien og Tyskland samt en tidligere Kritikervirksomhed som Grundlag kunde jeg ønske at komplettere Brandes' Udtalelser, thi det synes mig, at de langt fra er fyldestgørende.

Jeg er til en Begyndelse ikke enig i Brandes' dulgte Bebrejdelse af Kritikkernes Uenighed indbyrdes. En Kritik kan jo kun give Udtryk for Anmelderens subjektive Meninger, og det er derfor helt naturligt, at der Dagen efter en Première eller Koncert i Pressen aabenbarer sig lige saa mange Anskuelser, som der findes Anmeldere. Det skaber Usikkerhed blandt Publikum, desværre, men det er et nødvendigt Onde, saa længe Kritikerne har den Opfattelse af deres Virksomhed, som de øjensynlig nu har, nemlig at de med deres Kritik skal retlede Kunstnerne. I den Anledning gaar de ind paa en Detailkritik af Præstationerne, som er al Ære værd, men som er til ingen Nytte. Først og fremmest, fordi det maaske er én af hundrede Kunstnere, som har dybere Indtryk af en Kritik. Mange læser den ikke, og de, som læser den, ja, de smigres af Lovordene, irriteres af Anmærkningerne; men tager dem ad notam! Næppe. De kan det simpelthen ikke; thi skulde de følge alle disse ofte diametralt modsatte Anvisninger, kom de at ende i en Daarekiste. En ærligt arbejdende Kunstner opdager lidt efter lidt sine Fejl og Ufuldkommenheder og retter og forbedrer dem.

Jeg kender en Kunstnerinde, som har arbejdet paa sin Opgave i Maaneder; i Dage og Nætter har hun kæmpet med sit Emne, først for at lære det, saa for at trænge ind i det, forstaa det og saa endelig for at udforme og klarlægge det efter sin Opfattelse! Hun har ikke vovet sig frem for Publikum, før hun følte, at hun fuldstændig var Herre over sit Emnes Grundrids. Saa kommer Kritikeren, som efter at have sét hende om Aftenen den paafølgende Morgen maaske dekreterer, at hendes Opfattelse er forkert i den og den Henseende. Skal hun saa begynde at rokke ved sin møjsommeligt tilkæmpede Opfattelse? Det maa man dog ikke forlange. En Kunstner, som spiller paa sin Sjæls intimeste Strenge, trænger fremfor alt til Ro for at kunne yde lødig Kunst. Det er denne Ro Kritikken, som oftest ikke under dem.

Saa siges der, at Kritikken ogsaa skal retlede Publikum. Ja, men det opnaas ikke ved en Kritik af Bagateller. Hvor anderledes er ikke den tyske Kritik, d. v. s. den i Dagspressen! I store Drag anmelder den Kunstnernes Præstationer. Er Fortjenesterne i Majoritet, saa forbigaas Manglerne. Og omvendt!

I Skandinavien klager Aviserne daglig over, at gedignere Kunstarter ikke formaar at samle Hus, uden at forstaa, at Fejlen ligger hos dem selv! Det er os Skandinaver umuligt at give en Kunstner hel og uforbeholden Anerkendelse. I Anmeldelserne maa altid et Men stikke frem, ellers kunde paagældende Kunstner faa Højhedsvanvid! Og det er disse Men'er, som fordriver Publikum fra Koncertsalen og Teatrene. Jeg kan igen ikke undgaa at henvise til den tyske Kritik. Hvem kan som denne synge en Kunstners Pris. For os tager disse Anmeldelser sig ud, som ekstra Overdrivelser! De er det maaske ogsaa! Men Hensigten opnaas, at skaffe en ærligt og alvorligt arbejdende Kunstner et til hans kunstneriske Ydelser nogenlunde svarende økonomisk Udbytte. Her i Skandinavien kender jeg kun én Avis, som nogenlunde vover at tage Munden fuld, nemlig „Politiken", og dèr navnlig Ch. K. Hvad dansk Musikliv skylder en Mand som Kjerulf, kan ikke overvurderes.

Jeg sagde, at den tyske Kritik er overdrevent rosende. Men den kan ogsaa være det modsatte. Ingen kan „slagte" en Kunstner, som den tyske Kritik. Dog, den handler under Ansvar. Ikke blot et moralsk, men et rent juridisk Ansvar. Der findes i Tyskland Præjudikat for, at en Kunstner, som kan bevise, at han har faaet en uretfærdig Kritik, at Domstolen kan faa sig tilkendt Oprejsning, moralsk og økonomisk. Derfor er den tyske Kritik aldrig flabet, altid saglig!

Det skulde være mig kært, om Ovenstaaende ikke blev opfattet som et Angreb paa udelukkende dansk Teater- og Kunstkritik; thi det gælder i lige stor Grad den øvrige skandinaviske Kritik. Det er overhovedet ikke noget Angreb. Jeg har blot villet fremlægge nogle Synspunkter, som jeg tror deles af Kunstnere i det ganske Norden. Og kunde disse Synspunkter, mangelfuldt fremførte af en ubetydelig og for Danske ukendt Person, foranledige nogen Begrundelse hos rette Vedkommende, saa er Hensigten opnaaet.

Sigfrid Johnsson.

Torben Meyer
født den 1. December 1884 i Aarhus; opholdt sig tre Aar i Paris som Hotelier; Elev af Peter Fjelstrup; Elev paa Dagmarteatret 1904—1905; debuterede paa Dagmarteatret den 26. December 1905 som Kapellanen i „I Ravnekrogen“; ved Dagmarteatret 1905—1907; rejste med Fjelstrups Personale i Skandinavien 1907—1908; ved Det nye Teater 1908—1911.

Robert Schmidt
født den 27. April 1882 i København; ved Handelen til sit tyvende Aar; kom til Dagmarteatret som Elev August 1902; ved Dagmarteatret 1902—1905; med „De otte“ 1905—1906; med Fjelstrups skandinaviske Turné 1906—1908; ved Odense Teater 1908—1909; ved Frederiksberg Teater 1909—1910; ved Dagmarteatret 1910—1911.

FIRE UNGE SAMTIDIGE.

Vi véd godt, at vi ved at kalde disse unge Mænd Samtidige røber, at de nu er naaet til den Grænse, hvor Aarene begynder at spille en Rolle, og maa klassificeres med dem, hvis Aar tynger ligesaa meget paa den før saa ungdommelige Bag. Men havde vi ikke røbet det, vilde deres omhyggelige, men lidt anstrengte Frisurer nok have gjort det, ialtfald for de tre's Vedkommende.

For at bøde paa det, kalder vi dem unge, og minder om, at de begyndte saa at sige samtidigt paa Dagmarteatret under Martinius' Imperatortid, medens de nu, efter at Flyvegrillerne er overstaaet, roligt og sikkert oparbejder sig en Position ved hver sit Teater.

Johannes Meyer
født den 28. Maj 1884 i Skodsborg; Student 1902; cand. phil. 1903; debuterede paa Dagmarteatret den 24. September 1905 som Unge Strange i „Dansen paa Koldinghus“; ved Dagmarteatret 1904—1907; ved Folketeatret 1907—1911.

Torben Krarup
født den 14. Marts 1882 i København; Elev af Sceneinstruktør Poul Nielsen; debuterede paa Dagmarteatret den 7. November 1903 som Peter i „Et Eventyr i Rosenborg Have“; ved Dagmarteatret 1903—1904; ved Casino 1905—1907; i Paris og Wien paa Studierejse 1907—1908; ved Aarhus Teater 1908—1910; ved Casino 1910—1911.

Tenna Frederiksen.

Af Hedevig Quiding.

Intet kan sætte en ung Piges Fantasi i Bevægelse som dette, — „at have Sangstemme“. Kan hun bare synge C-Dur-Skala nogenlunde rent, straks drømmer hun, og Drømmene kulminerer i „at ville til det kgl.“ (unge Piger siger aldrig kgl. Teater). — Naa, — i Reglen brister Drømmene lige saa hurtigt som de regnbuefarvede Sæbebobler, hun blæste ud af Kridtpiben som lille Pige !

Drømmen om det kgl. Teater foresvævede vel ogsaa Tenna Frederiksen, da hun en Dag bankede paa gamle Nyrops Dør, for at bede ham høre „Stemmen“.

Den gamle Sanger skimtede hurtigt i Ungpigerøsten den Timbre, som skaber Primadonnastemmen, og han tog straks fat. Under hans nænsomme Hænder voksede Stemmen sig stor og stærk, antog Farve og Karakter. Da der var gaaet et Par Aar, vandrede den gamle Sanger hen til det Teater, der for ham gemte baade virakduftende Massaniellominder og bitre Skuffelser. — Nu kom han som Læreren, der bad for sin unge Elev. Efter en vellykket Prøve aabnede Templets Forgaard — ensbetydende med Fribillet i 2. Parket og Udsigt til Debut i en meget fjern Fremtid, sig velvilligst for Tenna Frederiksen.

Den gamle Sanger oplevede ikke den Glæde, at se sin unge Elev paa Scenen !— Kort forinden hendes Debut som „Elsa“ i Lohengrin bøjede den gamle Sanger sit trætte Hoved og vandrede didhen, hvor skuffede Kunstnerdrømme forhaabentlig er banlyste! Som Elsa fik Frøkenen Lejlighed til at vise sin skære, klokkeklare Sopran. — Debuten førte straks til Engagement, forholdsvis hurtigt var Drømmen om det kgl. Teater gaaet i Opfyldelse for den unge Pige.

Ovenpaa den meget vellykkede Debut kom der ligesom en Reaktion! Stemmen roste man, men man var tillige ikke blind for, at den dramatiske Begavelse, hvis der da var nogen, sov trygt som Tornerose i sit Eventyrslot. Efter et Studieaar i Berlin, som ikke satte videre Spor, drog Frk. Tenna Frederiksen til Paris. Jean de Rezske, den fejrede Sanger, blev hendes Lærer. Han fremelskede Kulturblomsten; han lærte hende alle de smaa Finesser eller rettere Prikken over i-et i Sangkunstens Alfabet.

Da rygtedes det, at den unge Dame ved sin Hjemkomst skulde kréere „La Tosca“, Divaen, der med koldt Blod myrder sin Elskedes Bøddel. Man rystede skeptisk paa Hovedet (Danskerne er nemlig fødte Skeptikere): Tenna Frederiksen — La Tosca! hun, som ikke anede hvad Skuespilkunst betød.

Synge Partiet kunde hun selvfølgelig; men spille det?

Kgl. Operasangerinde Frk. Tenna Frederiksen.

Saa kom Premièren!

I første Akt klarede den unge Dame sig stolt, hun saa fortræffelig ud, sang sin store Vals vidunderligt smukt, spillede med Ynde og Skælmeri, var fuldtud den kokette, forelskede Operadiva La Tosca.

Da Tæppet faldt for anden Akt, sad Skeptikerne tavse, thi det vidunderlige var sket: Tenna Frederiksen havde vist os en La Tosca, der i sin hjerteskærende Smerte maatte rive med; — Mennesket La Tosca, undfanget i Digterens Sjæl, frembaaret af en talentfuld, rigt stemmebegavet Kunstnerinde.

Efter dette Gennembrud skulde man tro, at det kgl. Teater havde budt den unge Dame store, interessante Opgaver, thi kun gennem Arbejde finder en Kunstner helt sig selv, medens intet er saa nedbrydende for et ungt Talent som at vente paa Opgaver. Men Tiden er gaaet, uden at Teatret har bekymret sig om sin mest stemmebegavede Sangerinde.

Nu skal Frk. Frederiksen efter Forlydende synge „Md. Butterfly“ i Puccinis Opera af samme Navn. „Butterfly“ staar i Operaverdenen ligesaa ene, som Orchidéen i Blomsternes!

Den lille skævøjede Geisha, Sommerfuglen, der Mændene til Behag kælent smyger sig rundt i sin silkebløde Kimono; men som ogsaa kan elske sig til Døde.

Butterfly, der elsker den unge, amerikanske Officer, og som tror, at hun er bleven hans Hustru, efter et pro forma Bryllup, han for Spøg har arrangeret. Butterfly, der, da han rejser bort, værner om sin Ære, sit Hjem og kun aander og lever for sin lille Søn, hans Søn, og som venter tre lange Aar paa hans Hjemkomst.

Da Skibet glider ind i Havnen, smykker hun sit Hjem med Japans skønneste Blomster — saa stiller hun sig ved Vinduet, spejder efter ham, venter paa ham; men — venter forgæves. Der gaar en hel Nat, en hel Dag. De fine, hvide Kirsebærblomster ligger nedtrampede paa Gulvet. Chrysantemerne har bøjet deres tunge Hoveder af Tørst. Hendes lille Søn er slumret ind ved hendes Fødder. Hun ændser intet; hun stirrer kun gennem Vinduet efter ham, Elskeren som ikke kommer!

Da kommer hendes Ven, den amerikanske Konsul. Han bringer hende Bud fra Linkerton — som har sin unge Hustru med —; derfor har han sviglet sin lille, japanesiske Veninde.

Som Tyfonen, der hærger Japans Kyst, knuser alt, saaledes knuser denne Efterretning hende. Hun kan ikke overleve dette! Da Konsulen er gaaet, vækker hun sin lille Søn, kysser ham, giver ham et „Star and Stripes“-Flag i Haanden, binder ham spøgende et Silkeklæde for Øjnene og gennemborer saa sit Hjerte med en Dolk. Medens hendes lille Søn leger videre med sit Fædrelands Flag, udaander Butterfly.

Som man ser, en Rolle, der rummer en Verden af Elskov.

Der maa tages varsomt paa denne lille, sarte Porcellænsfigur, thi ellers mister den sin Charme. Sang, Spil, alt maa være afstemt, som en finttonende Akkord, der bærer Bud fra fjerne Lande!

Frk. Ferrar i Berlin forstod at troldtage sit Publikum; hun gød det Vemodsskær over den

lille, forladte Sirfugl, som kan betage et Publikum. Kan nu vor unge, danske Butterfly smyge sig ind i den silkebløde Kimono? Vil hun formaa at lokke de klare Dugdraaber frem i vore Øjne? — nous verrons!

Harald Christophersen. Paula, Kamma og Gerda Christophersen.

Operasanger H. Christophersen.

Det er noget udenfor det almindelige, naar en Operasanger, der for snart 20 Aar siden efter en mer end 25aarig Virksomhed trak sig tilbage fra Scenen, endnu er i Besiddelse af saa megen Stemme, at han kan paakalde Publikums Opmærksomhed som Koncertgiver. Dette er Tilfældet med Harald Christophersen, Københavnernes i sin Tid forgudede „Postillon i Lonjumeau". Christophersen, der oprindelig debuterede som Skuespiller (12. Sept. 1865 i „Væringerne") havde allerede sunget flere lyriske Tenorpartier da han 25 Sept. 1873 for første Gang sang „Postillonen" og med sin høje, lyse Tenor, sit muntre Spil og de berømte Piskesmæld erobrede hele København. Til hans andre bedste Roller hører ogsaa George Brown i „Den hvide Dame", Rose i „Ungdom og Galskab" samt frem for alt Narren i „Liden Kirsten" og Rane i „Drot og Marsk".

Det er et langt og broget Kunstnerliv, Christophersen kan se tilbage paa, rigt paa Triumfer og rigt paa Skuffelser og Sorger, som dog ikke har formaaet at knække ham. Stor Glæde har den gamle Kunstner af sine tre smukke og musikalsk begavede Døtre, der paa Lørdag som sædvanlig møder „mandsstærke" for at hjælpe deres Fader: Gerda, den stemmebegavede og temperamentfulde Skuespillerinde, Violinistinden Kamma, og Violoncellistinden Paula. Naar hertil kommer, at der ydes Medvirkning af to saa udmærkede Kræfter som Herman Bang og Johannes Poulsen, skulde det være mærkeligt, om den gamle, fortjenstfulde Kunstner ikke fik udsolgt Hus paa Lørdag i Casinos Koncertsal.

—d.

Ugens Koncerter.

Der er indtraadt den mærkeligste Stilstand, ja, næsten Dødvande i vor Koncertsæson. Medens vi var naaet til, at der som Regel gaves to Koncerter pr. Aften, meget ofte mere, er Reglen i denne Tid kun tre à fire om Ugen — højst — en ganske antagelig Nedgang. Men naturligvis er det langt sundere at faa denne konstateret og se Sandheden lige i Øjnene, i Stedet for at man bliver ved at arrangere Koncerter for lutter „Fribilletter" med stort Tab. Om det saa er „Fribilletterne" er de lige ved ikke at ville gøre deres Pligt mere.

Musikforeningen fejrede sin 75-aarige Bestaaen med en Ekstra-Festkoncert. Ernst v. d. Recke havde selvfølgelig lavet en ganske selvfølgelig Prolog, af Pietetshensyn opførte man Weyses Ouverture til „Ludlams Hule", der ikke har ét eneste Ord at sige til Nutidsmennesker. Slet saa galt var det vel ikke med I. P. E. Hartmanns „Hinsides Bjærgene"; men den gamle Mester har rigtignok skrevet ganske anderledes prægtige og varige Ting end denne — saa hvorfor netop tage en af de kedsommeligste. Nej, saa slog Gade rigtignok til Lyd og Fryd med sin herlige Foraars-Fantasi for blandet Solokvartet, Klaver og Orkester. Hvor klang dog ikke dette bøgefriske Værk vidunderligt. Her begyndte Festen. Og den varede Beethovens 9de over! — Den „niende" fik en fortræffelig Udførelse under Prof. Neruda, der i det hele var Genstand for den mest berettigede Hyldest.

Frk. Johanne Krygell.

Frøken Johanne Krygell viste sig som en flink Pianistinde paa en egen Koncert, hvor hun dog selv stod noget for beskedent i Skygge. Fru Ejler-Jensen sang med Varme i Stemmen og nobelt Foredrag en Del Romancer, og Hr. Max Schlüter spillede smukt Violin.

En svensk Dame, saavidt vides fra Gøteborg, Frk. Signe Boberg, præsenterede i den lille Sal en stor og flot Stemme, der nok allerede har faaet Anvendelse udenlands, men aabenbart ogsaa i særlig Grad peger hen imod store Forhold og store Linier. — Stenhammars prægtige Sang: „Fylgia" viste navnlig hendes Evner i fuld Belysning.

Ch. K.

Et Bryllup i Katakomberne.

Det kgl. Teater har genoptaget Hr. Georg Høebergs kun faa Aar gamle Opera Bryllup i Katakomberne. Den har en Mængde udvendige Betingelser for at gøre sig paany: Emnet er fortræffeligt — de skiftende Scene-Billeder livfulde og hele Opsætningen jo nærmest overdaadig. Paladsgaden i Rom i første Akt og Trappen op til Arenaen i sidste er jo rene Pragtstykker af Teater-Dekoration. I Musiken er meget godt, endnu flere Tilløb til noget godt; men Sangstemmerne er næsten umuligt behandlet. Det er beundringsværdigt saa meget det kgl. Teaters dygtige Sangere og Sangerinder faar ud af disse dem nærmest fjendtlige Noder. Prøv en Gang at give dem noget sangligt, ja sangbart at synge, Hr. Høeberg, og de vil mærke en Forskel. Værst kniber det naturligvis for en ny, og forholdsvis usikker Mand som Hr. Niels Hansen, der er kommet i Stedet for Hr. Kierulf, som Konsulen. Men hans smukke Stemmeklang hjælper ham stadig over, hvor Hjælp er mulig. Hr. Høeberg dirigerer selv Operaen med udmærket Haandelav.

Ch. K.

Kunsten stiger.

Den engelske Scene er Vejen til Ros og Magt og — Brudeskamlen. Indenfor det engelske Aristokrati er det ligefrem Mode at gifte sig med Teaterdamer. Næsten hvert adeligt Hus har sin teatergifte Søn.

Selve Skuespillerinderne gifter sig sjældnere med de unge Adelsmænd. Saa højt op paa Kulissernes Rangstige naar kun de færreste af de unge Lorder. Som deres Brude hjemfører de disse mystiske Væsener, der i Staffagen og Omkvædet udstiller deres Yndigheder og Juveler, og hvorfor de oppebærer en Gage, der knebent dækker deres Luksusvogns Benzinforbrug. Sidste Aar leverede et enkelt Teater ikke mindre end 12 Koristinder som Brude til Sønnerne af bedre, adelige Familier.

De rigtige Skuespillerinder stiler højere. Meget højt! Deres Hu staar i Øjeblikket til Luftens moderne Betvinger, Areoplanets læderpansrede Helt. Englands to eneste store Flyvere er allerede fangede i Skuespillerinders Sommerfuglenet.

Loraine og Graham White!

Manden, der faldt i det irske Hav, og som

selv var Skuespiller, indtil Flyvningen lokkede ham væk fra Teatret, flyver i nær Fremtid ind i Ægteskabets Hangar med Marie Løhr, det engelske Lystspils purunge og bedaarende Primadonna. Hans tilkommende Brud vil gerne stække hans Vinger og føre ham tilbage til Teaterlands noget mindre livsfarlige Atmosphære.

Den engelske Skuespillerinde Pauline Chase.

Men Robert Loraine vil ikke opgive sine højtflyvende Planer — han er fast bestemt paa at leve af Luften.

Ligesaa med Graham White.

Ham fangede den yndefulde Pauline Chase, Pantomimernes straalende Dronning, hvis Peter Pan i Barries poesiskælvende Eventyrkomedie har lagt 3 Verdensdele for hendes indtagende Fødder. Selv det strenge Paris overgav sig paa Naade og Unaade for hendes „Dreng, der ikke kunde blive voksen". Alle kan hun overvinde — kun ikke Manden, hun har udset til Livsledsager. Men det gør ham sagtens endnu mere tiltrækkende for den forkælede Diva, der altid fik sin Vilje. Saadan er jo Kvinder.

For faa Dage siden kom hun og han hjem fra New York. De havde begge tjent Sække af Dollars i „Guds eget Land", som Amerikanerne med sædvanlig Beskedenhed kalder deres Part af Kloden.

Graham White rejste straks til Syd-England. Han vil tjene de 100,000 Francs, en flyvebegejstret Mand har udsat i Præmie for den Englænder, der flyver over Kanalen og længst ind i Kontinentet paa en engelsk Flyvemaskine.

Han prøvefløj, men hans Aëroplan faldt til Jorden som en vingeskudt Fugl. Under dens masede Stel laa den blødende og bevidstløse Graham White.

Da han igen slog Øjnene op, laa han i en fremmed Seng, og Pauline Chase sad grædende ved hans Side.

Hans første Ord var: „Telefoner endelig straks til Fabrikken og bestil en ny Aëroplan. Den maa være færdig om 4 Dage, saa flyver jeg igen."

Da forstod den lille Pauline, at hun maa lade den Fugl flyve saa meget, han lyster.

Axel Gerfalk.

Frk. Britta Petersen i London.

Der gik en Gang herhjemme en lille Balletpige, som tjente 1400 Kr. ved Det kgl. Teater. En smart Variétédirektør saa', hvilke Evner, den lille Pige sad inde med, og en skøn Dag stod hun paa Variétéens Scene med en Gage, hun før aldrig havde drømt om. Den forformaaende Direktør skaffede dernæst sin lille Protegé et Engagement ved den store Londoner-Musichall „Alhambra", og det mærkelige skete, at den ukendte danske Danserindes Navn meget snart kom til at høre til dem, der paa Plakaten staar med fed Klamme om. Det lyder næsten som et Eventyr, ikke sandt?

Et Par Aar er gaaet siden da, Frk. Britta har i „Alhambra" aarlig tjent det dobbelte af hvad en dansk Minister har i Gage. Og nu er hun bleven løst fra sit Engagement, og optræder under stormende Bifald i den store Pragt-Variété „Coliseum", hvor hendes Gage er 800 Kr. om Ugen. Medens Frk. Britta i „Alhambra" maatte medvirke i de store Udstyr-Balletter, og indordne sig under den Smagsretning, som krævedes af Direktionen, har hun i „Coliseum" faaet en ganske anderledes gunstig Lejlighed til at vise sin fra Det kgl. Teater udgaaede Skole og koreografiske Færdighed. Resultatet er, at Publikum er begejstret, og at Londoner-Pressen siger vor lille Landsmandinde de smukkeste Komplimenter. Ja, det er egentlig først nu, at Frk. Britta fuldt ud kan brillere med sit Talent. Og hvor højt den fuldendte Ballet-Kunst skattes blandt Britterne, ved man jo bl. a. fra Adelina Genées store Succes. Frk. Britta har forøvrigt under hele sit Londoner-Ophold stadig søgt at perfektionere sig, og har i den Anledning faaet Undervisning hos en kendt Danse-Lærerinde à 1 Pd. St. pr. Time.

— Nye Laurbær vinker nu Frk. Britta. Den 27. Maj skal hun første Gang møde til Prøve i det nye elegante Specialitetsteater i New York „Folies Bergère", hvor hun bl. a. vil træffe „Alhambra"s mangeaarige udmærkede Balletmester Signor Curtiss, som ligeledes er bleven engageret. Der er ingen Tvivl om, at Frk. Britta vil vende tilbage fra New York med en endnu større Gage, end den, hun har faaet i London.

Frk. Britta Petersen.

Og maaske ender den lille Balletpige med de 1400 Kr. om Aaret som Hertuginde. Man har set saa galt før!

Ugens Maske.

viser os i Dag „Bel Canto"-Tenoren Aage Wang-Holms kendte Aasyn. Og Anledningen! — Hr. Operasanger Wang-Holm, som for Tiden er en solid Støtte for „Komische Opera" i Berlin har i disse Dage bestemt sig til at blive en bærende Kraft ved den kejserlig-kongelige Opera i Wien.

Jacob H. Gade.

I Anledning af, at Violinistinden Frk. Frederikke Philip har faaet Forfald, har den kendte Violinist Hr. Jacob H. Gade, der fornylig ved sin Medvirkning ved Palækoncerterne gjorde saa stormende Lykke, tilsagt sin Assistance ved

Den engelske Skuespillerinde Marie Løhr.

„Masken"s Kunstner-Aften. Hr. Gade, hvis Portræt findes paa næste Side, er bl. a. Elev af Hr. Max Schlüter.

Fru Panduro.

Et endnu ukendt Navn, hvis Bærerinde har Muligheder, store Muligheder, som hvad? Ved hun det selv? ved vi andre det?

De snevre Kredse, der har kendt Fru Panduros Talent, har haft Fornøjelse deraf. Det maa Journalistforbundet, af hvilket Fruen som Medarbejder ved Hovedstadspressen er Medlem, bekende.

Fru Panduro.

Thi her i Kollegernes Kreds har Fruen ofte ved en festlig Sammenkomst sunget sine smaa rørende eller muntre Sange, eller hun har foredraget en ægte amerikansk Niggervise med al den brede og barokke Kolorit, Steppedans indbefattet, der hører den Genre til. Men altid skinnede hendes uforlignelige Skælmeri igennem, det muntre Smil og Øjnenes Slaaen Smut virkede indtagende. Og Bifaldet, der fulgte, kvitterede Fruen for ved aldrig at gøre sig kostbar.

Saa meget vidste hendes Kolleger om hende, til de sidste Foraar erfarede, at hun ved det Axel Jacobsenske Selskab havde gjort Lykke i Provinsen som „Dollarprinsessen".

Denne Kendsgerning vakte Opmærksomhed i Teaterkredse — og Engagementstilbudene fulgte.

Om det nu bliver som Revueskuespillerinde eller som Operetteprimadonna, at Fru Panduro slaar igennem, det véd vi som sagt ikke, men det skulde ikke undre os, om hun lagde København for sine Fødder den Dag, hun fik Lov til rigtig at boltre sig i en kaad, moderne, fransk Farce.

Man bør jo ikke — allermindst i Teaterverdenen — regne med Muligheder alene. Der er jo Sandsynligheder.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT
A. Rosenbergs Bogtrykkeri-City-Passagen

MASKEN

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 2DEN APRIL | NUMMER 27

„St. Helena".

Sophus Michaëlis' nye Skuespil paa Det kgl. Teater.

VORT Nationalteaters Forfatterregulativ indeholder en Bestemmelse om, at naar et antaget dramatisk Arbejde har hvilet tvende Aar i Arkivet uden at være bragt til Opførelse, staar det Forfatteren frit for at lade det spille paa en anden Scene.

Denne Bestemmelse benyttede *Sophus Michaëlis* sig af, da Det kgl. Teater to Aar efter at have antaget „Et Revolutionsbryllup" endnu ikke havde naaet at fremføre dette en Digters modne og lødige Værk. Muligvis har det Held, der fulgte „Et Revolutionsbryllup" ude i den store Verden, særligt i Tyskland bidraget til, at Nationalscenen har fremskyndet Indstuderingen af Forfatterens andet store dramatiske Arbejde „St. Helena" saavidt, at „Uropførelsen" virkelig kan finde Sted i København — hvad der jo unægteligt er det naturligste og et rimeligt Hensyn at vise en virkelig Skuespildigter i en Tid, hvor originale danske Dramaer, som er værd at spille, sandelig ikke hænger paa Træerne.

„Masken" har anmodet Hr. Michaëlis om nogle Forhaandsudtalelser angaaende det nye Skuespil. Og Forfatteren har beredvilligt stillet sig til Disposition. Sophus Michaëlis er et ideelt Objekt for en Interviewer. Fuld af elskværdig Forstaaelse af de Motiver, der ligger til Grund for den professionelle Fritten ud; „indstillet" paa at lade sig interviewe — uden Parlamenteren og principielle Indvendinger.

Forfatteren Sophus Michaëlis og hans Hustru Forfatterinden Fru Karin Michaëlis i deres Hjem

Fot. Jul. Folkmann

„Blot forbeholder jeg mig ikke at røbe Stykkets Indhold," udtaler Forfatteren. Spændingen og Duften skal ikke tages af Premièren. Men der er meget andet, som det maaske kunde interessere Publikum at høre.

Se — *Napoleon* og hans Historie er et Emne, som gennem mange Aar har interesseret mig stærkt, og som jeg bestandig har syslet med. Allerede i 1888 udgav jeg „Thiers: Napoleon paa St. Helena." Jeg var dengang ung Studerende. I 1900 udgav jeg Digtsamlingen „Livets Fest," i hvilken der findes nogle Digte om Napoleon, for hvem jeg

altid har været meget begejstret. Et af dem handler om, hvorledes Soldaterligene efter den frygtelige Overgang over Beresina i Tusindtal flød ned ad Floden og dannede en hel Lig-Ø, over hvilken der siden bredte sig det vidunderligste Væld af Forglemmigejer.

Til Efteraaret udsender jeg en Roman, „Den evige Søvn," der behandler Napoleons Felttog i Rusland. Paa Hjemturen fra min Jordomsejling besøgte jeg Moskva alene af Hensyn til nogle Skildringer i denne Roman, som forudsatte Studier paa selve Stedet. Og mærkeligt nok — da jeg nu saa Moskva med de blaa og gyldne og sølverne Kupler ligge for mig, slog det mig, hvorledes det Billede, jeg havde dannet mig i min Fantasi snarest var kraftigere end Virkelighedsbilledet.

Selvfølgelig har jeg sat mig nøje ind i Samtidens og Eftertidens Litteratur om den store Napoleon; som en værdifuld Kilde kan jeg nævne las Cases „Mémorial de Sainte-Hélène." For mig staar Napoleon som en digterisk Helt. Hvis han ikke var blevet den store Feltherre, var han uden Tvivl blevet Digter. I de Bøger, der findes fra hans Haand, viser han store digteriske Egenskaber. Han har ydet et Bidrag til Korsikas Historie og tillige skrevet rent novellistiske Ting, der er præget af en nærmest Ossiansk Naturekstase og ofte isprængt med funklende Tankelyn eller Deklamationer.

En Rigdom af *Bonmots* stammer fra Napoleon. Hvor træffende er det f. Eks. ikke, naar han siger: „Et Hoved uden Hukommelse er en Fæstning uden Garnison." Eller hvor betegnende synes det ikke for hans Opfattelse af Kvinden, naar han om Ægteskabet udtaler: „Er det noget at tage saa højtideligt? C'est un affaire de Canapée." „Indbildningskraften behersker Verden," siger han et andet Sted. Han vilde have behersket den med Ord, hvis han ikke havde behersket den med Kanoner! Hvilken opflammende Magt var der ikke i hans Proklamationer til Hærene. Ogsaa i disse røber han sig som en Digter. Og ingen har skrevet mere glødende og betegnende Elskovsepistler end hans knitrende lidenskabelige Breve til Josephine."

„Foregaar Deres Skuespil paa St. Helena?" spørger jeg.

„Ja, udelukkende. Det viser Tilskueren Napoleon som *den store Invalid*. Det er slet ikke særligt højtideligt. Vel nærmest tragikomisk. Thi hvilken Blanding af Tragedie og Komik laa der ikke i dette, at Napoleon vilde holde Hof i den usle Farm, hvor man havde anbragt ham, — holde Hof ganske som i Tuilerierne. Han krævede at blive tituleret Kejser. Og det overordentlig strenge Reglement, der ubønhørligt haandhævedes overfor ham af den engelske Guvernør, pinte ham usigeligt. Det gik noget bedre, da Kejseren blev ældre. Saa sysselsatte han sig med Havedyrkning o. lign."

„Hvorledes kommer der nu dramatisk Bevægelse i dette tilsyneladende stillestaaende Stof?"

„Ja, det vil jeg nødig forklare Dem. Jeg kan kun sige, at der ikke forekommer noget Undvigelsesforsøg i mit Stykke. Det er nemlig udenfor al Tvivl, at et saadant paa Forhaand maatte betragtes som umuligt."

„Og hvorledes faar de *Kvinder* indført i Skuespillet?"

„Napoleons Marskaller havde deres Koner og Børn med ovre paa St. Helena. Forøvrigt griber de i Stykket forekommende Kvinder ikke stærkt ind i Handlingen."

Endnu veksler vi Ord om Hr. Michaëlis' interessante, stærkt dramatiske Skuespil „Lægen", der foreløbig er uopført.

„Det var antaget til Opførelse i Wien, men blev beslaglagt af Censuren, rimeligvis paa Foranledning af det russiske Gesandtskab. Men Beslaglæggelsen vil muligvis blive hævet. Det skildrer Dødsangsten ved et Kongehof, som forøvrigt ikke er stedfæstet. Nu,da Det kgl. Teater har spillet Fru Bramsons „Kongemagt", er det jo muligt, at man ogsaa kunde tænke sig at bringe „Lægen" til Opførelse. Forøvrigt har jeg ikke indleveret det til Teatret," slutter Hr. Michaëlis sine Udtalelser.

Niels Th. Thomsen

Den sidste Pariser-Premiére.

Efter Bernsteins og Batailles kosmopolitiske Skuespil spilles endelig et fransk Drama: Le Tribun, af Paul Bourget.

(Brev fra Maskens Pariser-Korrespondent).

Paris den 16. Marts 1911

PAUL BOURGET har intet stort Navn blandt de moderne franske Dramatikere. Han har — indtil nu — kun skrevet faa Ting for

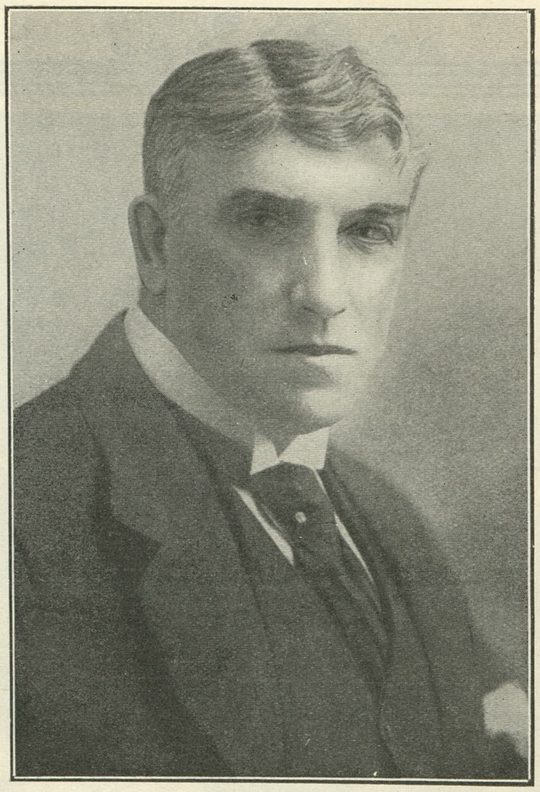

Den franske Skuespiller Lucien Guitry

Scenen. Han har ingen Slagord, ingen Routine, ingen bestemt Genre, ingen særlig Fremstiller eller Fremstillerinde.

Han har fyrretyve Bind bag sig, nu da han kun er lidt over de Halvtreds, nu da han forlængst er Medlem af Akademiet. Fyrretyve Bind: Kritikker, Romaner, Vers, Noveller, Rejsebeskrivelser. Blot to af disse Bind, hans „Essais de psychologie", var nok til at sikre ham en varig Plads i den franske Litteratur, mellem Stendhal og Taine. Hans Romaner, Crime d'amour, Cruelle énigme, Mensonges, Cosmopolis er — deres digteriske Værd ufortalt — Værker, som ingen, der vil kende det moderne Frankrig, kan ignorere.

Det er en fransk Aand, der er bleven befrugtet af Tidens kosmopolitiske Strømninger. Det er ingen Kosmopolit, der har faaet — jeg vil ikke sige en fransk — men en parisisk Fernis.

* * *

Det tre Akt Skuespil: *Le Tribun*, som Vaudeville i Gaar Aftes opførte for første Gang, er skrevet om Franskmænd, af en Franskmand og om moderne franske Forhold. Og netop derfor er det almén-menneskelig gyldigt.

Grundtanken — jeg vil ikke sige Moralen, thi Bourget er for stor en Kunstner til blot at ville moralisere — er denne: Revolutionen (1789) og senere mange intellektuelle Revolutioner har sat Individualismen i Højsædet. Individet var almægtigt. Dets Ret var ukrænkelig. Det havde kun Rettigheder, ingen Pligter. Generedes Individet i Ægteskabet og i Familielivet, søgte det Skilsmisse. Trykkedes det af nationale Hensyn, gjorde det sig til Kosmopolit. Individet løsrev sig fra Land, Tradition, Samfund og Familie. Manden havde intet Regnskab at kræve af sin Hustru, Faderen ingen Ret til at paavirke sine Børn. Hver fik Lov til at leve sit eget Liv . . .

Det er efter disse Principer, at Portal, socialistisk Collectivist, har opdraget sin Søn, Georges. Og det er disse Principers Fallit, Paul Bourget skildrer i sit Skuespil.

Handlingen er kortelig denne:

Portal, hvis absolute Hæderlighed, store Intelligens og oratoriske Gaver anerkendes af Alle, bliver fransk Ministerpræsident, den første socialistiske Minister, man har sét i Frankrig. Han vil naturligvis straks reformere det bestaaende, kapitalistiske Samfund (Opløsning af Ægteskab, Ophævelse af Arveret) og han beviser en af sine Kollegaer i Ministeriet, der er bleven bedraget af sin Kone, at han ikke behøver at tage sin Afsked af den Grund, da „hver kun er ansvarlig for sine egne Handlinger".

Portal vil — ligesom Jesus vilde rense Templet — rense Deputeretkamret for de uværdige Medlemmer, der lader sig købe og som underholdes af tvivlsomme finansielle Selskaber. Portal, der kender Navnene paa visse Politikere, der har ladet sig købe til at foranledige Bestilling paa seks Krigsskibe hos tvivlsomme Konstruktører, vil ramme disse Politikere. Georges, hans Søn, samtidig hans Kabinetssekretær, — i Frankrig gør det Sagen særlig aktuel — gaar paa Akkord med Politikerne og overleverer dem det knusende Bevismateriale mod en større Pengesum. Han har paatrængende Brug for denne Sum for at kunne bevare sin Elskerinde, en ung Kone, der er gift med en af Faderens Venner.

Politikerne, der tror, at Portal har tilvendt sig denne Sum, indfinder sig hos ham. Portal smider den ene paa Døren og erfarer af den anden, at hans egen Søn er den Skyldige. — Ligemeget, svarer han, sine Principer tro, min Søn og I andre vil alle tre komme til at sove i Fængslet i Nat. Om et Kvarter vil I være anholdt.

Er han ansvarlig for Sønnens Handlinger?

Scenen mellem Fader og Søn er noget af det mest gribende, noget af det ypperste, der nogensinde er blevet spillet paa et moderne fransk Teater.

Faderen vil lade Sønnen anholde. Han har allerede sendt Bud efter Republikens Procureur. Han er ubønhørlig.

Saa hvisker endelig Sønnen:

— Fader, vil du, at jeg skal dræbe mig?

Og Blodets Baand — Baandene, der knytter Ideologen til et Samfund, til en Tradition, til en Familie — er de stærkeste. Faderen, der har skænket Sønnen Livet, vil ikke, kan ikke, evner ikke at tage det fra ham. Han dækker over Skandalen og han tager sin Afsked.

Det er umuligt i disse flygtige Linier at fortælle et Drama i dets Enkeltheder. Det er ogsaa umuligt at give Læseren en Forestillling om *Lucien Guitry's* geniale Fremstilling af Portal. Guitry har aldrig ydet bedre og lødigere

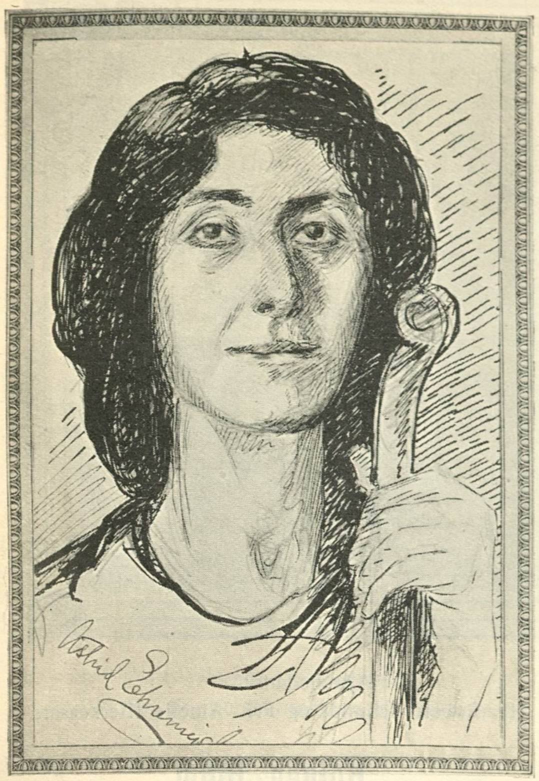

Frk. Eva Mudocci

Kunst. Hans stumme Spil i anden Akt, hans Vrede, hans Overraskelse, hans Raseri, hans Nederlag . . . ja, det hører til de Minder, man aldrig glemmer.

Det hænder sjældent, at man staar i saa stor Taknemlighedsgæld til en scenisk Kunstner. Jeg mindes kun saaledes Betty Hennings i „Vildanden“ og Eleonora Duse, i Roms Teatro Valle for tyve Aar siden, som Marguerite Gautier. Lucien Guitry's Portal vil føje sig til disse Minder.

Fritz de Zepelin

Max Levy.

DEN, der har overværet „Casino“s to sidste Forestillinger, — „Et Købmandshus i Skærgaarden“ og „Et Folkesagn“, — vil have glædet sig over at se, hvor levende og ægte saavel den ydre som indre Iscenesættelse virker; i den første lyttede man med Glæde til Skuespillernes Tale, saa nøje afstemt den var, og i den sidste beundrede man den rige Fantasi, hvormed den gamle Æventyrkomedie gik over Scenen. Æren herfor tilkommer Teatrets nye Sceneinstruktør, Max Levy, som hermed har slaaet sit Navn fast.

„Masken“ vilde saa gerne have bragt sine Læsere et Billede af Hr. Levy. Men da der ikke eksisterer noget Fotografi, som gengiver hans karakteristiske Træk, og da det vilde være lige saa umuligt, at faa ham til at sidde for en Tegner, som at bevæge en Kongetiger til at staa stille for en Amatørfotograf, maa vi denne Gang nøjes med at beskrive Levy med Ord.

To brændende, smukke, kloge og gode Øjne i et Ansigt, som indrammes af et sort, stærkt kruset Haar; skarpe Træk, en skægløs, spids Hage under den stærkt krummede Næse, — voilà monsieur Levy! — Levy's Arbejdsprincip som Sceneinstruktør gaar ud paa i Ro og Glæde at danne et Hele; han er hjælpsom mod alle og den mest beskedne af alle.

Max Levy er i Ordets største og dybeste Betydning en fuldendt gentleman. —

David.

Hos Bella Edwards og Eva Mudocci.

Skandinavisk Musik i Paris.

TÆT ved den skønne Luxemburghave, midt i Paris' Kunstnerkvarter, bor *Bella Edwards* og *Eva Mudocci*. vore to berømte Landsmandinder. Deres Navne var blandt de første der mødte mig i den forvænte parisiske Musikverden, og jeg noterede dette med selvfølgelig national Stolthed.

— Hvor Skæbnens Gudinde maa have været i godt Humør, da hun lod to Kunstnerinder med saa skønt klingende Navne mødes, tænker jeg, da jeg staar udenfor deres Dør og lader den morsomme gammeldags Dørhammer afgive to smaa iltre Messingbjæf.

— —

Lidt efter sidder vi ved 5 Theen i den originale og elegante Musiksalon, hvor et dejligt Hornung & Møller-Flygel breder sig i Hjørnet og flere mærkelige gamle Violiner hænger paa Væggene Side om Side med *Edv. Munks, Chr. Krogs, Olaf Guldbrandsens* og andre kendte Kunstneres Tegninger og morsomme Karikaturer af Bella Edwards og Eva Mudocci, samt den engelske Billedhugger *Spicer-Simsons* Relief hvoraf vi bringer en Gengivelse.

— —

Værelset ligger i dæmpet Belysning, og et tykt „Alterlys“ midt paa Bordet kaster morsomme viftende Skygger over et udmærket Portræt af Fru *Oda Nielsen*, tegnet af hendes Søn, den unge Hr. Kay Nielsen.

— Er det Deres Mening helt at svigte Danmark, spørger jeg Bella Edwards, der straalende og livlig præsiderer ved Thebordet.

— Svigte! Bella Edwards ser bebrejdende paa mig, — nej, men hvor skal vi faa Tid til alt! Vore Koncerter her tager al vor Tid — — ikke sandt Eva? —

— Jo, svarer Eva Mudocci, der sidder drømmende ved Kakkelovnen med et graat Echarpe som et Taageslør om sine smukke Skuldre, — vi spiller altid — *altid,* baade i

Frk. Bella Edwards

de store amerikanske og franske Saloner — og nu skal vi til England og give Koncerter. Men maaske kommer vi alligevel til Danmark snart — —

— Ja hvis der da ingen Hindringer indtræffer, skynder Bella Edwards sig at tilføje — for hvis vi nu fik fordelagtige Tilbud her, saa — — og desuden er Sangerinden *Mathilde Jungstedt*, som vi skulde give Koncerter sammen med i Skandinavien, syg for Tiden. Men hvis der altsaa ingen Hindringer indtræffer kommer vi til Danmark til Efteraaret — i September eller Oktober antager jeg.

— Men i Paris bliver De boende?

— Vi elsker Paris begge to — el...sker den, forstaar De, forsikrer Bella Edwards og rækker mig Konfektskaalen; husk vi har boet her nu i 10 Aar, kun afbrudt af vore Kon-

Relief af Frk. Eva Mudocci og Frk. Bella Edwards

Negerdans:
Fru Jutta Lund og Hr. Alstrup

Cancan:
Fru Edith Buemann og Hr. Bewer

Apachedans:
Hr. Robert Schmidt og Frk. Amelie Kierkegaard

certturnéer. Her har vi vore Venner, baade Amerikanere, Englændere, Franskmænd, der samles hos os til Musik en Gang om Maaneden, sammen med Kunstnere af forskellige Nationaliteter — — — og tænk, er det ikke morsomt, det er udelukkende *skandinavisk Musik* vi maa spille for Amerikanere og Franskmænd: *Sinding, Lange-Müller, Grieg* og *Sjøgren* især. Aa, De aner ikke hvor begejstrede Franskmændeee er for *Sinding!* Af og til holder vi Komponistaftener, hvor Komponisterne selv er til Stede og spiller — —

— Og De selv, — komponerer De ikke?

— Jo, Bella komponerer, svarer Eva Mudocci og rejser sig, kom lad os spille dine „3 Skitzer udenfor Zigeunerteltet“, — dem maa De høre, de har gjort megen Lykke her.

Og Eva Mudocci samler Taagesløret om sig og stemmer sin prægtige „Stradivarius“, medens Bella Edwards sætter sig til Flygelet.

Der er ægte Musik og Originalitet over disse 3 Zigeunerskitzer, som endnu ikke foreligger trykte, og det er som altid en Nydelse at høre de to Kunstnerinders udmærkede Sammenspil.

— Nu forbereder vi os til en Amerika-Turné, siger Bella Edvards til Slut, vi har nu spillet i Skandinavien, Tyskland, England og Frankrig — ja og i „Midnatsolens Land“, — nu vil vi prøve Amerika ogsaa, — men først besøger vi altsaa antagelig Skandinavien.

Københavns Musikpublikum kan altsaa glæde sig til i en ikke altfor fjern Fremtid at faa Lejlighed til at hilse paa sine gamle Bekendte, Bella Edwards og Eva Mudocci.

Marie Jerntved.

En Formiddagsprøve i Tivoli
Frk. Amelie Kierkegaard og Balletmester Holger Holm

Holger Holm.

Centralteatrets Balletmester.

BLANDT de mange fortræffelige Idéer, som Direktionen for Centralteatret, d'Hrr. Carl Nielsen og Emil Wulff, har haft, og som vi allerede har hørt en hel Del om gennem Dagspressen, er den, at Teatret opretter en fast Balletskole, en af de bedste!

Til at lede denne har Direktionen engageret Danser ved „Det kgl. Teater“ Holger Holm, der sikkert udmærket vil egne sig til denne Stilling.

Vi har Gang paa Gang set, hvor store Successer, han har haft paa sine Danse, baade paa Frederiksberg Teater og i Teatersalen i Tivoli.

Hvem husker ikke hans ustyrlig komiske Negerdans, som Alstrup og Jutta Lund dansede i „Sommerrejsen“ for et Par Aar siden — hans pragtfulde Apache-Dans, hvor Robert Schmidt og Amelie Kierkegaard havde en mægtig Succes, — den yndefulde Clowndans fra Vinterrevuen i Aar, — den fornøjelige Parodi-Apache-Dans fra „Hvad Tivolisøen gemte“ — den elegante Stepdans — o. s. v. —

Ja, man kunde blive ved med at nævne Navne paa Danse, som Holger Holm har glædet Publikum med.

Naar man saa tager i Betragtning, at det hidtil kun har været paa smaa Scener og med smaa Midler, at han har virket, hvilke Underværker vil han saa ikke kunne udrette, nu da han faar et stort Personale at arbejde med, og en Scene, der endogsaa er bredere end „Det kgl. Teater“s.

— *Step.*

Clowndans

Parodi-Apachedans:
Frk. Emilie Sannom og Hr. Alstrup

Skovshoved-Dans:
Frk. Emilie Sannom og Frk. Mary Øhler

Parodi-Apachedans
Frk. Emilie Sannom og Hr. Alstrup

Afløseren.

DET BLEV for det kongelige Teater en stor Skuffelse, da det viste sig, at man ikke kunde faa Shakespeares „Henrik den Fjerde" op. Et stort Arbejde var gjort, Prøverne ført saa vidt frem, at Premièredagen kunde bestemmes, nye Dragter og Dekorationer bekostede — Teatret havde forberedt sig paa at slaa det store Slag, det baade kunstnerisk og pekuniært vel kunde trænge til at vinde. Og saa laa det hele der, da Olaf Poulsen, med en Henvisning til sit vaklende Helbred, erklærede sig ude af Stand til at binde an med Falstaffs Kæmperolle.

Det har ikke manglet paa gode Raad for at hjælpe Teatret ud af Kniben.

Der er dem, der har foreslaaet at indforskrive en svensk Gæst — hvem? — til den store og fordringsfulde Rolle. Raadet er maaske ikke helt velovervejet. Et fremmed Maal i en Forestilling, der paany skulde fastslaa det nationale Teaters kunstneriske Overlegenhed, vilde dog vist lyde lidt besynderligt, saa besynderligt, at man hellere maatte være Forestillingen foruden.

Et ligesaa velment Forslag, om at Hr. Mantzius burde tage Affære for at redde Situationen, er heller næppe altfor gennemtænkt, og det bliver ikke bedre, naar der henvises til, at han har sét sin Faders udmærkede Udførelse af den berømte Rolle. De, der mindes Kristian Matzius, vil vide, at det var hans brede, strømmende Lune, hans blodrige Komik og hans skarpe Vid, der gjorde den engelske Istervom saa vidunderlig, altsaa netop Egenskaber, af hvilke den udmærkede Skuespiller Karl Mantzius i hvert Fald kun ejer den sidste. Sikkert vil han ogsaa selv betænke sig to Gange, inden han lader sig stille paa en saadan Uriaspost.

Det kongelige Teater burde da resignere og lade „Henrik den Fjerde" hvile, hvis det ikke var, at vi jo alligevel har den Skuespiller, der kan skabe Uldsækken i Kød og Blod paa vor Scene, uden at vi skal behøve at indkalde fremmed Hjælp eller nøjes med det, der dog kun vil være et Surrogat.

Naar Navnet er nævnet, vil ingen være i Tvivl om, at det er det rigtige — *Peter Fjelstrup.*

Vil Fjelstrup ikke? Mon ikke han vil alligevel. Den største Vanskelighed bliver vel nok den, om han kan. Men er han bunden ved Engagementer i Øjeblikket, saa kommer der jo en Sæson efter denne, i hvilken det tør formodes, at Hr. Poulsens Helbred vil staa paa de samme svage Fødder. Billig bliver han ikke, men det kunde nemt hænde, at det blev dyrere at være ham foruden.

Og saa er det jo det, at det er ikke denne ene Rolle og dette ene Stykke! Maaske var det da lidt lovlig meget Staahej om den. Vi lever jo endda, selvom vi skal undvære „Henrik den Fjerde". Men det var jo det, om man muligvis fik Peter Fjelstrup til at blive der, naar han først engang var fanget ind paa Kongens Nytorv.

Det tvivler jo desværre ingen om, at vi nu bliver nødt til at se os om efter en Stedfortræder. Syg er vel ikke Olaf Poulsen i almindelig Forstand; det vil de indrømme, der i disse Aftener har set ham boltre sig saa kaadt som nogensinde før i „Genboerne"s vilde Farceløjer. Men sikkert nok er det, at han ikke kommer til at spille nogen stor og ny Rolle. Kongen er ikke død — heldigvis! Men klogt vil det dog være at have Arvtageren parat.

Peter Fjelstrup kunde blive det, hvis han vilde. Og mon han nu ikke endelig en Gang skulde ville? Mon han ikke snart skulde være træt af sin evige Farten om med sine billig købte Succeser og sine tre—fire fortærskede Roller? Og mon han ikke skulde have lært, hvad han paa den Maade kunstnerisk sætter til?

Derpaa kommer det an, eller derpaa burde det komme an, hvor stor Ærbødighed Fjelstrup har for den Naadegave, han fik i sit rige Talent. Har han lært, at han ikke har Lov til at slide det op i Turnéernes og Gæstespillenes Døgnstræv, saa vil ogsaa nu Tiden være inde for ham. *Helmer Lind.*

Chantecler-Dans

Stepdans

Folketeatret: „Andedammen". 3. Akt
Fru Anna Jakobsen (Konsulinden), Hr. Texière (From), Fru Sigrid Neiiendam (Fru Brasen), Hr. Bewer (Brasen)

FRA TEATRENE

FOLKETEATRET: *„Andedammen"*, Lystspil i 3 Akter af Fru *Ellen Reumert.*

I „Andedammen" siger Forfatterindens Talerør, den djærve, hjertensbrave Fru *Brasen* en Replik, der omtrent lyder som saa: *„Lad os gemme de skarpe Ord og se venligt paa Alt."*

Denne Brugsanvisning vil man jo hellere end gerne følge overfor en saa elskværdig Dame som Fru *Reumert*, hvis gode Hjerte altid prises omkap med hendes gode Humør. I al Venskabelighed turde man maaske da anmærke, at Fru *Reumert* i de to første Akter af „Andedammen" har været saa hæderlig optaget af at soignere sit Stof og bekæmpe sin medfødte Lyst til groteske Overdrivelser, at det gode Humør er helt ved at sygne hen og Stykket ved at nærme sig den eneste utilladelige Genre — den kedelige!

Ganske vist er den ovennævnte Fru *Brasen* sikkert og morsomt slaaet an, og Karikaturtegningen af den galdesyge Adjunkt *From* nok saa bedsk og hvas — men ellers gaar Forfatterinden i disse to Akter saa underlig ængstelig til Værks, og tager baade paa sine Personer og sine Repliker, som om hun frygtede for at brænde sig.

Ogsaa Scenegangen er ligesom forknyt — saa underligt Personerne lister sig ud og ind, som om de slet ikke havde noget der at gøre, og bad om Forladelse, fordi de forstyrrer det højtærede Publikum. Varsomt og uhyre langsomt føres vi hen imod Stykkets Konflikt, den unge søde Provinspiges og den „mystiske" Storverdensdames Kamp om Byens stolteste Hane — „Hr. Overretssagføreren", som samtlige Rollehavende uafladelig kalder ham, endda med et Tonefald, som om de sagde „Deres Majestæt". Men ligesom Kampen skal til at begynde, og ligesom Publikum begynder at faa Interesse for den maaske en lille bitte Kende fordærvede Frøken *Vinge* — bums! saa slutter Forfatterinden hele Stykket.

Ind træder i giftigt-grønt Maanelys Overretssagførerens fraskilte Kone og faar i en Haandevending Frk. *Vinge* til at vige Valpladsen! Skade — for der syntes virkelig at have foresvævet Forfatterinden Billedet af et stakkels fortumlet Menneskebarn, hvis Skæbne og indre Liv, det vilde have været højst interessant at lære at kende.

Men nej — Frk. *Vinge* maa forsvinde sporløst, og i samme Øjeblik slutter Stykket, ligesom det skulde til at begynde. At Forfatterinden nemlig derefter lader Overretssagføreren falde i den lille Backfisch's Arme og bruger en hel Akt til uvedkommende Farceløjer, fører ikke Stykket videre. Det begyndte i Slutningen af 2den Akt, og paa samme Sted holdt det op.

I den vilde Farceakt, som Forfatterinden glæder os med efter Stykkets Slutning, tager hun forøvrigt fuld Revanche for al sin Afholdenhed under selve Stykket. Her faar ethvert Indfald — selv det kaadeste — uhindret Lov til at slippe med.

Iscenesættelsen var lige saa slingrende som Forfatterinden. Der var fortræffelige Ting i de to første Akter. Kun Stillingerne var ofte lidt underlige. Da f. Eks. Fru *Brasen* i 2den Akt besøger Overreretssagføreren, skiftede hun i én Scene Siddeplads 4 à 5 Gange.

Saadan flyver og farer en jævn og sund Provinskone da ikke rundt i et fremmed Hus under et Besøg paa ti Minutter! — Men den menneskelige Tale var brillant og klogt afstemt; ogsaa Interiørerne tog sig godt og naturtro ud. (Herfra bør undtages et meget usandsynligt Kirketaarn paa Bagtæppet i 2den Akt).

— Men dér, hvor Forf. slap Stykket, dér slap ogsaa Instruktøren Taget. Iscenesættelsen i 3die Akt var ikke heldig. Som Eksempler nævner jeg blot *Adjunkt Froms* stadige og irriterende Spil med Vandkaraffen og det store Komparseri i Selskabet; det Selskab var intet mindre end en Fornærmelse imod enhver dansk Provinsby. Af Enkeltpræstationer skal først nævnes Fru *Sigrid Neiiendams* mageløse Fru *Brasen* — et Stykke robust og ærlig Hverdagskunst i Slægt med de bedste hollandske Maleres. Hr. *Texières* arrige Adjunkt var ogsaa træfsikker nok, og saa *taler* den Skuespiller saa dejligt klart og logisk. Hr. *Hellemann* var som altid udadlelig; han klæder altid Scenen og den ham. Den talentfulde Frk. *Krause* fik desværre ikke Lov af Forfatteren til at udfolde sig; hun maatte nøjes med at skjule sit Væsen bag en skøn *Eleonore Ulfeldts* Maske. Hr. *Albrecht Schmidt* led mandigt Martyrdøden som

Dagmarteatret: Tante Cramers Testamente
Svend Rindom (Sørensen), Fru Wandahl (Josefine Lustig), Fru Winding (Caroline Hansen)

De Assisterende ved »Masken«s 5te Kunstneraften, »De Unges Aften«

Frk. Hertha Paludan — Hr. Aage Ancker — Frk. Asta Lindberg — Hr. Jacob H. Gade — Hr. Ejner Wilton
Frk. Signe Hagensen — Frk. Astrid Trock Madsen — Frk. Agnes Marke — Frk. Kristiane Marke

den smukke „Hr. Overretssagføreren". Bifaldet var saa fanatisk og faldt paa saa mærkelige Steder, at man skulde tro, at Publikum væsentlig bestod af Udlændinge. Fremkaldelserne var følgelig Legio — navnlig da Belysningsmesteren med megen Snedighed forstod ved hvert Tæppefald at skifte Mørke og Lys saaledes, at Bifaldet stadig fik nye Incitamenter. Mellemaktsmusiken var dræbende lang. Om Stykkets Fremtid er det umuligt at profetere.

Edgard Høyer

Dagmarteatret. „Tante Cramers Testamente". Lystspil i 4 Akter af *Edgard Høyer.*

Dagmarteatret har genoptaget *Edg. Høyers „Tante Cramers Testamente"*, formentlig fordi Teatret har en ideal Fremstillerinde til Hovedrollen i Fru *Winding*. Stykket hører til et af denne Forfatters bedste; det staar under *„Niels Peter Svane"* i Henseende til Virkelighedsskildringens Alvor og Konfliktens Betydning, men giver ligesom dette — i muntrere Form — en sand og gyldig Fremstilling af Livet, som det leves, og Menneskene, som de er i vore Dage.

Udførelsen har, som ovenfor antydet, faaet et betydeligt Plus ved Fru *Windings* Overtagelse af *„Caroline Hansen"s* Rolle, idet hun var langt mere menneskelig og langt sikrere i Skildringen af den københavnske Tjenestepige end Fru *Oda;* dog, det maa indrømmes, at Fru *Winding* har lettere ved at vinde Sejren, idet hun straaler som en Sol af Skønhed og Ungdom mellem de nuværende „fine" Damer.

Hr. *Cajus Bruun* og Hr. *Rindom* var gode hver for sig paa sin Vis; men det kan ikke nægtes, at man alligevel med Vemod tænkte paa *Jacques Wiehe* og *Johs. Poulsen*, der hver for sig i sin Tid gav disse københavnske Typer Liv og Blod.

Fru *Wandahl*, der havde overtaget *Anna Larssens* Rolle som den fikse og rapmundede Herskabsstuepige, lignede en Fabrikspige fra Nørrebro og opførte sig, som om hun hørte hjemme i „Gryden".

Fru *Neumann-Nielsen* var nu som før en bastant og haandfast „Tante Cramer", og Fru *Rosenberg* saa „stilig" ud og talte Svensk med den rette Klang.

Glæden paa Tilskuerpladsen var stor og Bifaldet stærkt.

T. J.

Pierrettes Slør: Johannes Poulsen som Arlechino

„Masken"s 5te Kunstner-Aften.

»De Unges Aften«

VED Planlæggelsen af „Masken" var det én af de Opgaver, der laa til Grund for dette Bladforetagendes Start, at søge at være de mange unge, fremadstræbende Kunstnere, der alvorligt kæmper for at naa frem ad Kunstens trange Vej, en Hjælp og Støtte i disse deres Bestræbelser, ved dels igennem „Masken" at bringe deres Navn til den store Offentligheds Bevidsthed og dels, ved at lade dem optræde ved vore Kunstner-Aftener, give dem Lejlighed til at komme i Rapport til et stort og interesseret Publikum og for dette Forum dokumentere deres Evner.

Medens der ved vore tidligere Kunstner-Aftener blandt de Medvirkende kun har været et enkelt nyere Navn, saa formede vi vor 5te Kunstner-Aften som „De Unges Aften," hvor de fleste Medvirkende til Dels var ganske ukendte af det store Publikum.

Desværre maatte ikke mindre end *fem* af de Assisterende i den tolvte Time, begrundet paa Sygdom, sende Afbud, saa det et Øjeblik saa ud til, at vi maatte aflyse denne Kunstner-Aften. Takket være d'Herrer, Violinisten *Jacob H. Gade* og Operasangeren *Ejner Wilton*, der med Timers Varsel tilsagde deres elskværdige Assistance, lykkedes det os dog at overvinde Vanskelighederne.

Den stærke Efterspørgsel efter Billetter viste, i hvor høj Grad Publikum var interesseret i denne Aften. Men skønt vi sikkert med Lethed havde kunnet fylde Koncertpalæets store Sal, foretrak vi af Hensyn til de Medvirkende at vælge Paladshotellets mindre, men festligere Koncertsal, hvor de enkelte Stemmer komme bedre til deres Ret.

* * *

„Masken“s 5te Kunstner-Aften, „De Unges Aften“ indlededes af Frk. *Kristiane Marke*, der akkompagneredes forstaaende af sin Søster. Frk. Marke raadede over en velskolet og køn Sopran, der virkede meget sympatetisk.

Frk. *Asta Lindberg*, der ganske uden Grund af mange antages at være af svensk Nationalitet, forbavsede ved en egenartet, klangfuld Alt, der utvivlsomt vil bringe hende frem.

Frk. *Astrid Trock Madsen* vandt Publikums Hjerter ved sin nydelige ungdomsfriske Stemme og sit skælmske Foredrag; og man følte, at Frk. Trock Madsen i Modsætning til de andre af Aftenens optrædende Damer havde levet sig ind i sine Sanges Stemning og evnede at gengive den, hvad der gav hendes Sang et betydeligt Fortrin fremfor de andres. Endelig skal nævnes Frk. *Signe Hagensen*, der raader over en smuk Sopran og sidder inde med et rigt Stemmemateriale, der sikkert vil føre hende frem i første Række, naar forskellige tekniske Vanskeligheder er overvundne. Frk. Hagensen bør imidlertid søge at se mindre alvorlig og lidende ud naar hun synger; thi det betog En noget af Glæden at høre hende, at hun saa ud, som om al Verdens Sorg var lagt paa hendes unge Skuldre. Men det maa maaske tilskrives Debutantindens Nervøsitet, der dog ikke sporedes synderligt i hendes Stemme, men prægede hele hendes Person.

Pianistinden Frk. *Hertha Paludan* spillede rutineret paa et noget haardt Flygel 3 „Kontra-Tänze“ af Beethoven baade med Myndighed og Forstaaelse. Hr. *Ejner Wilton*, som vore Abonnenter ved en tidligere Kunstner-Aften har hørt synge, sang denne Aften et Heroldsk Repertoire, hvad der maaske er noget voveligt blandt Heroldbegejstrede Københavnere. Han skilte sig imidlertid godt fra Eksperimentet, der modtoges med Bifald. Endelig glædede Hr. *Jacob H. Gade* Publikum ved sit fine, gennemmusikalske Violinspil og blev atter og atter fremkaldt.

Som Aftenens Akkompagnatør dokumenterede Hr. *Aage Ancker* atter sine fremragende Evner.

Aftenen sluttedes med, at Hr. Fabrikant *Søren Jensen* foreviste for første Gang offentlig i København en ny amerikansk Opfindelse „Elektrofonen“, som vi omtalte udførligere i vort forrige Nummer, og som gjorde fortjent Lykke.

Trods alle Uheld, haabe vi dog, at „Masken“s 5te Kunstner-Aften, saavel for Publikum som for de Assisterende formede sig som en fornøjelig Aften. *Cer.*

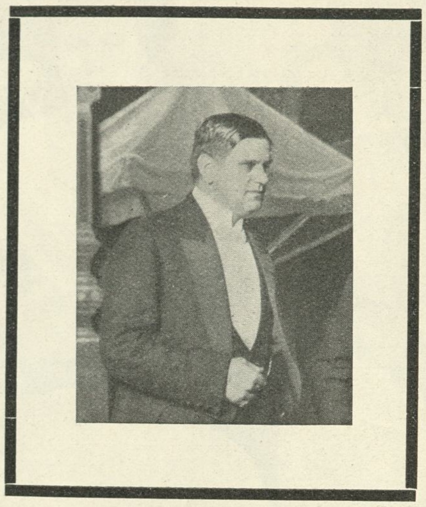

Direktør Fritz Petersen

Direktør Fritz Petersen.

JUST som Redaktionen af nærværende Nummer var sluttet, kommer Efterretningen om, at Direktør *Fritz Petersen* efter faa Dages Sygeleje er afgaaet ved Døden.

En betydelig Opsigt vil sikkert dette Budskab vække, fordi Efterdønningerne af den Affære, der satte alle Sind saa heftigt i Bevægelse, endnu ikke helt har fortaget sig.

Det skal ikke her være vor Opgave at fælde nogen Dom over den Afdøde, men vi vil haabe, at den haarde Skæbne, der overgik denne indenfor sit Felt saa virksomme og sjældent dygtige Mand ikke har brudt hans fysiske Modstandskraft og derved indirekte har været en medvirkende Aarsag til hans tidlige Død.

En Karrière, som den *Fritz Petersen* kom til at gøre indenfor Teaterverdenen i en forholdsvis ung Alder, bragte ham paa en saare udsat og vanskelig Plads, og det Held, der til en Begyndelse tilsyneladende fulgte ham, bidrog yderligere sit til at skabe ham mange Misundere og Modstandere. Men havde han end mange Fjender, saa kunde han ogsaa glæde sig ved at have mange gode og trofaste Venner, der ikke slog Haanden af ham, da han stod som en slagen Mand.

Før nogen anede det, har Døden meldt sig og vil sikkert ogsaa blandt hans Modstandere vække alvorlig Eftertanke.

Red.

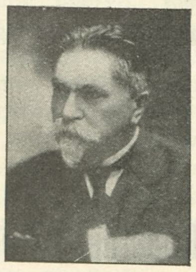

Wassili v. Safonoff

Frk. Severins

Louis Glass

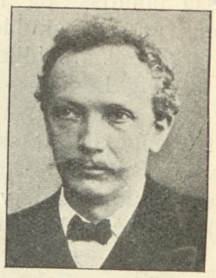

Richard Strauss

KOMMER det endelig, kommer det altsammen paa én Gang,“ kan man rigtignok sige, med den forløbne Uges Musik-Indhold i Erindringen. Her var Koncertlivet næsten fuldstændig stoppet op, tørret ud — og pludselig tager det med ét saadan Fart, at vi i Løbet af de sidste otte Dage kan notere tre store Begivenheder — hele Vandfald —: først *„Koncertforeningen“* med *Glass'* nye Symfoni — saa *Safonoff*-Koncerten — endelig *Richard Strauss*-Aftenen.

Dansk Koncertforenings Aften tilhørte udelukkende *Louis Glass* og hans nye, fjerde Symfoni i E-moll. Dette Arbejde blev ikke blot hilst med sjælden stærk og enstemmig Applaus, ja det er ikke blot uden Sammenligning langt det bedste, som dets Komponist hidtil har skrevet, men det er overhovedet det bedste, mest sluttede, fuldendte Orkesterværk, som dansk Musik siden Gade-Hartmanns Tider.

Først og fremmest distancerer Glass i denne Symfoni langt sig selv, dernæst alle de andre. Han har her ligesom for første Gang smidt al overflødig Ballast over Bord, hvad der bevirker, at han stiger højere end nogensinde før. Han er ikke mere filosofisk søgende, men mandigt villende — han er ikke bange for det naturlige, lige for liggende Udtryk, men griber det resolut — og sé: det er ogsaa det kunstnerisk mest værdifulde og veltalende. Han er ikke bange for at lade sit Hjerte synge højt og lydt — og hør: Melodien er hverken banal eller laant, men ægte og Komponistens egen. Der strømmer En saa megen kunstnerisk Glæde og menneskelig Indignation i Møde fra dette Arbejde, at man tager imod det med største Taknemmelighed. Gudskelov, at dog dansk Musik endelig en Gang igen har kunnet bringe en fuldbaaren Skabning til Verden. Det begynder at se lidt trist ud for Tronfølgen.

Maatte Glass' Symfoni snart igen opnaa sin anden Opførelse — maatte den hurtigst mulig tiltræde sin Rejse ud over vore egne Enemærker; den har visselig en Mission for vort Navn derude.

Resten af Koncertforeningens Aften udfyldtes af Gade's „Elverskud“. Hr. Georg Høeberg viste sig hele Aftenen som en dygtig og behændig Dirigent. Af „Elverskud“ vil man længst huske Hr. Albert Høebergs stemmerige Oluf.

Den russiske Dirigent, Ekscellencen *v. Safonoff* vandt paany en dundrende Sejr med Tschaikowskys vidunderlige „patetiske Symfoni“, den han dirigerer og „inspirerer“ som ingen anden. Det er næsten ikke Kunst at overvære en Opførelse — det er Gudstjeneste. Jublen var enorm. Samme Aften spillede *Mitnitzky* Tschaikowskys Violinkoncert — hæderligt, men ikke mere — og en ung dansk Dame, Frk. *Severins*, Rachmanninoffs første Klaverkoncert med Orkester — dygtigt og nydeligt, men lidt spædt.

Den store *Richard Strauss*-Aften kunde melde alt udsolgt til store Priser. Som Dirigent for Beethovens „2den Leonore“-Ouverture og syvende Symfoni ydede hverken han eller det over hundrede Mand store Orkester noget ekstraordinært. Hans egne to store Orkester-Malerier „Don Juan“-Fantasien og „Tod und Verklärung“ imponerede selvfølgelig ved Klangenes Masse- og Farve-Virkning, som ved deres hele storslaaede Improvisations-Præg. Deres Formløshed er paa samme Tid deres Styrke og deres Svaghed. Deres Styrke for saa vidt som den giver Fantasien stærkt Spillerum, deres Svaghed fordi den forhindrer den arkitektoniske Opbygning og plastiske Skønhed, der dog endnu maa anses for en meget væsenlig Del af Musikens Maal og Middel, og som f. Eks. netop en Beethoven var saa vidunderlig en Mester i.

Publikums Holding var yderst elskværdig overfor Verdensberømtheden Strauss, men vildt begejstret eller meget hjertelig var den ikke.

Charles Kjerulf

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT

DET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN

MASKEN

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 9DE APRIL. | NUMMER 28.

Ellen Price de Plane.

DET var en Gang sidste Foraar, jeg traf Fru *Ellen Price de Plane*, paa en Damper. Hun var paa Vej til Norge. Foruden hende var der en anden dansk Kunstnerinde ombord, en udmærket Malerinde, hvis Livssyn, i hvert Fald den Dag, ikke var altfor lyst!

— Hvad i Alverden skal Fru Price de Plane i Norge? spurgte Malerinden mig. Hun havde sét mig tale nogle Øjeblikke med den unge Danserinde, medens vi spadserede paa Dækket. — Hun passer da kun, hvor der er Glæde; og det er der ingen Steder mindre af end i Norge.

— Fruen skal op og danse hos Fahlstrøms i Kristiania, svarede jeg — og hun skal bl. a. danse Skuffelsens Dans af „Den lille Havfrue“. Er Nordmændene for tunge til at forstaa andet af hendes Kunst, vil de altid kunne forstaa den.

— Hun skulde hellere danse noget Valseværsen for dem. Det er den eneste Dans, de er vante til i Kristiania, sagde Malerinden, som ofte havde været i Norge, i en bitter Tone; hvorefter hun strakte sig i sin Flugtstol og lod sit trætte og aandsfraværende Blik glide ud over Vandet.

Vi kom til Kristiania. Et Par Dage efter var Premièren hos Fahlstrøms. Og Mage til den Lykke, Fru Price de Plane gjorde i den norske Hovedstad, har hun vist aldrig gjort. Kun én Gang før var der hørt et lignende Bifald i det Teater, og det var, da Fritz Thaulow havde formaaet Miss Fuller, som han kendte fra Paris, til at „flamme“ der nogle Aftener og beruse det lidt træge Kristiania-Publikum med sine Farvekaskader.

Den Glæde, den Stemning, den Livslyst, der strømmede ud fra de Bournonville'ske Danse, forvandlede Kristianienserne til Sydlændinge; og Poesien og den blide Ynde i hendes Havfruedanse bedaarede dem. De havde aldrig sét noget saa stille og drømmende som hendes Yndefuldhed.

Solodanserinde Fru Price de Plane. Jul. Folkmann fot.

Herhjemme, hvor vi betragter Balletten som noget selvfølgeligt paa Det kgl. Teater, som en tredje Kunstart, der nu en Gang er der og skal være der, om ikke for andet, saa for lejlighedsvis at kunne gøre Nytte i Skuespillet og Operaen — her kan vi ikke rigtig gøre os nogen Forestilling om den Beundring, Dans vækker i en By, hvor der ingen Balletskole findes, og hvor en fremmed Stjerne kun viser sig i Ny og Næ for at funkle nogle Aftener og slukkes igen.

I saadan en By betragtes Dansen med helt andre Øjne; og der sér man som Dansk først rigtig, at den, naar den er dreven til virkelig Kunst, er et Vidnesbyrd om Aand og Kultur.

Vi kan meget godt, naar vi taler om vor gamle Kultur, være bekendt at tage Det kgl. Teaters Ballet med som ét af dens Tegn. Og én af dens fornemste Repræsentanter er Solodanserinden Fru Price de Plane, som nu fejrer sit Jubilæum, idet hun den 18. April 1886 første Gang betraadte Scenen i Heibergs Skuespil „Alferne“.

Naturligvis var det et Tilfælde, at det blev som en Alf, hun gjorde sin Indtræden paa Teatret. Det kunde ligesaa gerne have været som en Negerunge eller en lille Bondetøs. Balletbørnene maa jo tjene til saa mange Slags Staffage. Men Tilfældet lignede en Tanke.

For det alfeagtige, det luftige, det ubestemmelige Eventyrskær, der siges at have været Charmen ved hendes Slægtning, Juliette Prices højtskattede Fremstilling af "Sylfiden", er jo netop ogsaa et Særkende, for Fru Price de Planes stumme Kunst.

Om hun, Ballettens Primadonna, ubetinget er den, der danser bedst, det maa de, som forstaar sig paa Dansens Teknik, bedømme. Det er muligt, at hun i teknisk Henseende kan overtrumfes af Konkurrentinder; og hun sagde selv, da hun saa den

berømte russiske Ballerina, Anna Pawlova: — Jeg vidste slet ikke, at der i Dansen fandtes saa vanskelige Kunststykker!

Marius Christensen fot.
Kolombine i „Harlekins Millioner".

Men det sjælfulde Minespil, og den uhaandgribelige Poesi, der kan være i Dansen, ejer hun fremfor nogen anden af de Balletkunstnerinder, som i Nutiden har vist sig herhjemme, ogsaa fremfor Adelina Genée, der er en saa enestaaende Virtuos.

Derfor er Fru Price de Plane betydeligst, naar hun skal gengive det blide og barnlige,

P. Elfelt fot.
Pierrette i „Pierrettes Slør".

det rørende og troskyldige, det, hvortil der kræves Stemning og ikke Lidenskab. Temperamentet er ikke hendes stærke Side.

Det har de Forfattere og Komponister, der i den seneste Tid har skrevet „Den lille Havfrue" og „Askepot" for hende, ganske rigtig sét og taget Hensyn til. Og det har hun selv tydeligst vist i Partier som „Sylfiden", Astrid i „Valdemar", den lille Flamlænderinde i „Kermessen i Brügge", for at nævne nogle fra det klassiske Repertoire, og som Hyrdinden i „Hyrdinden og Skorstensfejeren".

Hun er udpræget nordisk, ja, Ordet kan gerne begrænses endnu snævrere, udpræget *dansk* i sin Kunst. Hendes Dans er saa blond og hendes Ynde saa lys, at Rampens Maaneskin klæder den bedre, end det røde Festskær.

Ogsaa udenfor Scenen er den unge Balletprimadonna, der kan holde 25-Aars Jubilæum nu, saa dansk i sit Ydre og Væsen, at der intet som helst Spor er at opdage af hendes udenlandske Afstamning. Kun herhjemme vilde en Danserinde af hendes Rang optræde saa fordringsløst.

Peter Most fot.
Ellen Price 1887 i „Konservatoriet".

Det saa jeg ligeledes tydeligst den Gang sidste Foraar deroppe i Norge. Fru Price de Plane boede udenfor Kristiania, ved Holmenkollen. Naar hun om Aftenen tog hjem fra Teatret, var det lyst endnu, medens hun spadserede det lille Stykke Vej fra Jernbanestationen til Hotellet. Som alle rigtige Teatermennesker, eller i det mindste som alle de, der er opvoksede mellem Kulisserne, er hun meget overtroisk. Hvert Øjeblik fandt hun et rustent Søm fra en Hestesko, og hun bukkede sig altid og tog det op og puttede det omhyggeligt i sin Taske. Ingen maatte gøre det for hende; hun skulde selv samle sin Lykke op.

Vi andre Gæster fra Hotellet, som fulgte hende, hævdede, at Lykken kun laa i en hel Hestesko, og ikke i disse Sømstumper, som den slette, stenede Vej var oversaaet

Hyrdinden i „Hyrdinden og Skorstensfejeren".

med. Men hun paastod haardnakket, at vi Mennesker næsten aldrig fandt hele Lykken, og derfor værsaagod skulde pille de Stumper af den sammen, vi stødte paa.

Saa en Aften mødte vi en Flok Damer og Herrer, der kom gaaende ned mod Jernbanen, og idet vi passerede dem, sagde en af Damerne: — Vi skal ned til Stationen for at se den danske Balletprimadonna fra

P. Elfelt fot.
Astrid i „Valdemar".

Juncker-Jensen fot.

Eleonora i „Kermessen i Brügge“

P. Elfelt fot.

Rose i „Askepot“.

P. Elfelt fot.

„La Ventana“.

Fahlströms. De siger, hun plejer at komme hjem ved denne Tid.

At den lille, nydelige Dame i den enkle Ungpigedragt, de i det samme gik forbi og ligegyldigt betragtede, var den, de søgte, faldt ingen af dem ind.

Fru Ellen Price de Plane er som Menneske ligesaa borgerlig og hyggelig, som hun i sin Kunst er ubunden af al Tradition, trods den klassiske Skole, hvorfra hun er udgaaet.

H. Falkenfleth.

Aktuelle Teaterbetragtninger.

I.

Et overset Punkt i Teaterøkonomien.

Af *Edgard Høyer*

TEATRET og dets Gerning sés som bekendt under højst forskellige Synsvinkler, alt efter det Forhold, Betragteren staar i til denne Institution. *Pressen* sér i Almindelighed udelukkende *ideelt* paa Teatret, betragter det som en Kunstanstalt og fordrer derfor opført saadanne Arbejder og i en saadan Udførelse, som efter dens Anmelderes Skøn er den bedste Kunst. Hvis Direktøren vil indvende, at han skal dog leve, bliver Pressens konsekvente Svar, at det indsér den ikke Nødvendigheden af! Sulter den ene Direktør ihjel (hvad der forøvrigt hører til Sjældenhederne), kommer der jo straks en anden. Direktøren er død, Direktøren leve! *Publikum* forlanger af Teatret „noget for sine Penge“. Det vil more sig, underholdes, bevæges, lé, græde — kort sagt: komme i Affekt. Hvad det koster Direktøren at præstere en Forestilling, der sætter Tilskuerne i Affekt, er Publikum saa inderligt ligegyldigt. Om han har sat Stykket op med den vanvittigste Ødselhed, eller om han har fedtet sig igennem, om han overernærer sine Skuespillere eller halvsulter dem, de Spørgsmaal kan jo nok give Anledning til den i Selskabskredse saa yndede „Teaterpassiar“ (en Gru for alle Fagfolk!); men for Successen spiller det ingen Rolle. Naar blot Publikum er kommen i den Sindstilstand, som det forlanger, Teatret skal sætte det i, er alt andet uden Betydning. Synes man *ikke* om Forestillingen, blødgøres man ikke, fordi man faar at vide, at den har kostet en Formue at sætte op; synes man om den, formindsker det ikke Fornøjelsen, at den ikke har kostet Direktøren noget. Noget andet er, at selve det flotte Udstyr kan bidrage til at opnaa Publikums Tilfredshed, og Fedteri til at skade dets Stemning.

Fru Price de Plane i Pantomimen „Pierrot og Pierrette“. Juncker-Jensen fot.

Ligesaa ligegyldig er Publikum overfor Spørgsmaalet, om nu ogsaa det, som det skænker sin Gunst, efter en æstetisk Vurdering fortjener det.

For *Skuespillerne* er Teatret den Institution, der dels skal give dem Lejlighed til at udfolde deres Kunst, dels brødføde dem. De kræver derfor af Teatret dels gode Roller, dels saa høj Gage som muligt. I Almindelighed er Skuespillerens Interesse for selve Stykkets Værdi ringere end for hans Rolles Størrelse og Bonitet, og hans Stilling til Teatrets Økonomi kan som Regel udtrykkes i de samme Ord, som *Fru Lætitia Bonaparte* skal have benyttet om sin Søn *Napoleons* Kejserdømme: „Bare den holder“!

Men for Direktøren — jeg taler kun om Privatteaterdirektøren — er Teatret først og fremmest hans *Levevej*. Naturligvis vil mangen en Direktør gerne byde saa god Kunst som mulig, gerne ofre noget, maaske meget, for sit Teaters „Ære“; men som alle andre Dødelige holder en Teaterdirektør det for en absolut Nødvendighed, at han lever. Og dertil kræves desto værre blandt andet et Minimum af Penge. Hovedopgaven er derfor, at Indtægterne overstiger Udgifterne. Hvorledes Direktøren bør bære sig ad med at løse denne Opgave, hvilke Hensyn han f. Fks. under Løsningen bør tage til andre Interesser end de rent

„Sylfiden“. P. Elfelt fot.

„Den lille Havfrue“. P. Elfelt fot.

Maria i „Toreadoren“. P. Elfelt fot.

finansielle, skal jeg ikke her komme ind paa. Jeg vil blot slaa fast, at det er Direktørens *Ret — og Pligt* overfor ham selv og alle hans Undergivne — først og fremmest at vaage over sit Teaters Økonomi;

Andrea i „Livjægerne paa Amager“.

alle de andre Hensyn maa *for ham* komme i anden Række. Hvad der i saa Henseende bør gøres, sér enhver Direktør ret hurtigt, og gaar han alligevel i Stykker, er det sjældent, fordi han med Forsæt har ringeagtet de økonomiske Hensyn, men simpelthen, fordi Forsøgene paa at skaffe den attraaede Balance er mislykkedes for ham, som de mislykkes for saa mangen anden Forretningsmand.

Der er dog *ét* Punkt i Teaterøkonomien, jeg her skal dvæle ved et Øjeblik, netop fordi jeg synes, at man for Tiden oversér dette Punkts rent *økonomiske* Betydning. Jeg sigter til den Anvendelse, Direktionen gør af sine Skuespillere. Der har i de senere Aar indsneget sig den Vane eller rettere Uvane, at ethvert Teater kun benytter en lille Kreds af sine Skuespillere. Kredsen udvides kun, naar Rolleantallet nødvendigt kræver det. De enkelte, som har særlig gjort Lykke, eller som af andre Grunde har Direktørens Naade, maa altid holde for. De andre forsvinder i Glemsel, nogle sés saamænd kun paa Gageudbetalingsdagene. Jeg taler her slet ikke om alle de Kvaler, man derved bereder de Stakler. Det siger sig jo selv, at det er drøjt for et ærekært Menneske hver Maanedsdag at møde op og hæve Penge, for hvilke han ligefrem ikke faar *Lov* til at udføre Arbejde. Og naturligvis skader den lange Uvirksomhed altid hans kunstneriske Evne og dermed ogsaa hans Persons økonomiske Værdi. Men disse Betragtninger vækker i det højeste kun en human Direktørs Medlidenhed; de formaar ikke at bevæge Direktøren til at forandre selve Systemet.

Derfor vilde jeg gerne med denne Artikel forsøge at faa Teaterlederne til at indsé, at Systemet er skæbnesvangert for Teatret selv, ja, at det ligefrem *er slet Økonomi.*

Det falder jo let i Øjnene, at der maa være noget økonomisk-forkert i, at en Forretning udbetaler mange Tusinder hvert Aar til Personer, som Forretningen ikke beskæftiger eller kun i hvert Tilfælde i meget ringe Omfang. En saadan Daarskab vil ingen fornuftig Forretningsmand indlade sig paa. Hvorfor gør da Teaterdirektøren det? Svaret vil gerne blive dette, at man er nødt til for alle Eventualiteters Skyld, saasom ekstraordinære, store Rollelister, Sygdomstilfælde o. s. v., at have et større Personale, end man i den daglige Drift har Brug for. Men dette Svar gaar uden om Sagen. Dette „Nødhjælpspersonale“ behøver kun at bestaa af unge Aspiranter, der lader sig engagere for ubetydelige Gager og selv kun føler sig som Elever, for hvem Engagementet ikke er Levebrødet, men den praktiske Skole i Teatertjeneste.

Men her taler jeg naturligvis kun om de *virkelige* Skuespillere og Skuespillerinder, der i Hobetal vandrer ubrugte om ved vore Scener, fordi Tilfældet ikke har draget dem ind i den „Kreds“, Direktøren fordeler Roller imellem. Man skulde synes, Direktøren ved nogen Eftertanke maatte kunne sige sig selv, at sund *Økonomi* kræver, *enten* at han bruger disse Mennesker, *eller* at han afskediger dem. Afskedige dem tør han ikke; ingen Direktør vil føle sig tryg ved *kun* at have „Kredsen“ ved sit Teater og saa de unge Aspiranter. Han véd, at han, hvad Øjebiik det skal være, kan være absolut nødt til — ogsaa i en længere Periode — at ty til en af sine *virkelige* Skuespillere udenfor „Kredsen“. — Men naar han ikke kan afskedige disse Mennesker, hvorfor bruger han dem saa ikke jævnligt? Det er dog givet, at Direktøren selv forringer deres Værdi ved kun at bruge dem, naar Forholdene *tvinger* ham til det. Saa kender Publikum dem jo knapt af Navn, og vil i hvert Tilfælde være sikkert paa, at der nu bydes dem en Skuespilkunst, som Teatret selv kaster Vrag paa. Og saa bliver Publikum ganske simpelt borte. Derfor sér man saa ofte en Succes miste Livet, saasnart en af „Kredsen“ bliver syg og maa erstattes med en af dem, der gaar med Direktørens „sorte Kokarde“ — selv om „Pariaen“ maaske spiller meget bedre end den privilegerede Aktør.

Men ogsaa selve „Kredsens“ Værdi forringes ved det her angrebne System. Ingen Skuespiller kan i Længden holde ud at spille hver eneste Aften. Ikke blot hans Fysik tager Skade, ogsaa hans kunstneriske Fantasi og Ydeevne ebber ud efterhaanden. For ikke at tale om, at Systemet Gang paa Gang tvinger disse foretrukne ind i Roller, der ligger deres Naturel eller Person fjernt. Følgen er, at Vedkommendes „Popularitet,“ altsaa ogsaa hans økonomiske Værdi efterhaanden ødelægges. Enhver Direktør vil kunne attestere det Faktum, at hans Teaters Yndlingsskuespillere efter nogen Tids Forløb ikke „trækker“ mere. Det vil sige, at Publikum ikke mere gaar i Teatret *for disse Skuespilleres Skyld,* men kun af Hensyn til Stykket. Og derfor griber Direktørerne, naar Successtykket udebliver, nu mere og mere til det baade kunstnerisk og økonomisk sét farligste Middel af alle: *Gæstespillet!*

Søkadetten i „Fjærnt fra Danmark“.

Men altsaa: naar det omtalte System økonomisk forringer Værdien paa *alle* Teatrets Skuespillere, direkte kun udenfor Kredsen, og indirekte ogsaa selve „Kredsen,“ saa er det *slet Økonomi* at bruge det. Følgelig bør Direktørerne netop i vore daarlige Tider *straks* fravige det og benytte *alle* sine Skuespillere skiftevis, alt efter deres Evners Forhold til de Opgaver, Repertoiret stiller.

Saa vil Publikum lære at kende dem alle, og indrette sin Teatergang efter Stykket, ikke efter Rollebesætningen. Saa vil en enkelt Skuespillers Forbliven ved Teatret ikke mere af Direktøren opfattes som et Livsspørgsmaal. Saa vil ogsaa det prekære Gagespørgsmaal nogenlunde regulere sig selv. *Direktørens Pengeforhold vil saaledes paa flere Maader forbedres, qvod erat demonstrandum!* — Og at ogsaa *Kunsten* vil vinde betydeligt ved, at *alle* Skuespillernes Evner udnyttes fuldt ud, kan jo i hvert Tilfælde da kun glæde *os andre!*

Fritz Petersen.

Efterskrift til en Tragedie.

FRITZ PETERSEN er død. Af Lungebetændelse, paastaas der. Ja, man siger endog, han havde hele tre Sygdomme til.

Det stemmer ikke. Fritz Petersen blev mishandlet ihjel. Byen og Teatret dræbte ham. Vi kommer ikke uden om dette, vi bør det ikke, vi skal og maa det ikke. Her har vi allesammen et Ansvar, større eller mindre. Men alle. Hele Byen København — dens Teaterbefolkning, dens Presse og Publikum — hele denne By, der snart burde søge Navneforandring. *Saa* lidt svarer den nu til Dags til „det glade København“, med de muntre og skeptiske, slagfærdige, men godmodige Beboere. En ækel By er det blevet, sur og gusten, med en ondsindet, egoistisk Ny-Befolkning, der kun kender én Parole: „Jeg selv frem — de andre . . . ned! væk!“

Denne By og disse Folk taalte ikke, at den halvt pudsige, ungdommelige „Interesse-Petersen“ fra Kasino i Løbet af faa Aar slog sig op til Direktør for Byens to største Privatteatre. Tilmed havde han „Held“ med sig, tjente Penge, vovede endog at blive Frimurer og Skydebroder. „Ned!“ og „Væk!“ lød Bjæffene om ham. Først ganske stille. Saa i hylende, halsende Kor.

Hele Byen har Ansvaret for, at Fritz Petersen blev mishandlet ihjel. De direkte, oprindelige Angribere maa selvfølgelig let kunne bære dette Ansvar. De har kunnet bære Sejrens Palmer, Pressens Bifald, ja, Dagens Triumf — saa maa de ogsaa kunne bære Ansvaret nu, højt, med knejsende Hoved. Saa fuldgod maa deres Samvittighed være, uden mindste Skygge, saa rene deres Hensigter, uden mindste Plet.

Det udelukker jo ikke, man kan være glad over, ikke at behøve at knejse med.

At Pressen er uden Skrupler og let bærer *sit* Ansvar — hvem tvivler derom! „*Den* gamle Historie! — Der er helt andre og nye Ting nu paa Tapetet — hver Dag sin Plage!“

Men alle de mange andre Københavnere? — Ja, — I, vi, jeg med, vi alle har vor Del af Ansvaret. — For — hvem af os protesterede den Gang, højlydt, offenligt? Flertallet lod sig vel kujonere af „Stemningen“, „Strømmen“, — Larmen fra den ene Parts Reportage-Kanoner . . . Stilheden paa den anden Side. I Hjemmene, paa Tomands-Haand . . . dèr protesterede man maaske og var rasende — Knips i Lommen! Offenligt havde de andre Ordet og sejrede — triumferede!

Det nytter ikke at sige „stemmer ikke!“ og dermed tro den hellige Grav vel forvaret. „Stemmer ikke“ er altid i Modpartens Favør.

Hysteriske Fantasier! vil maaske nogle sige. Fritz Petersen døde en almindelig og naturlig Død. Han var jo kommet sig storartet efter Affæren — havde ganske rejst sig paany — omgikkes med Fremtidsplaner — tog til Ud-

Fritz Petersen. Alb. Schou jun. fot.

landet — kom hjem — saaes paa Variété — og blev *saa* først syg — af fire regulære Sygdomme. -

Nej — det stemmer ikke. De, der fulgte ham Dag for Dag, og det er ikke faa, kan bevidne, at denne Mand, Gud bedre det, *var* slaaet ned, at han aldrig et Øjeblik blev sig selv eller Menneske igen — efter Katastrofen. Fjedren i ham var øjeblikkelig sprunget. Hans sammenbidte, tavse Energi og urokkelige Ro var brudt. Hans sunde, unge Legeme var saa udhulet og udmarvet af „Affæren“, at det slet ingen Modstandskraft mer kunde yde men var det letteste Bytte for den første, bedste Sygdom.

Nej — Fritz Petersen døde simpelt hen af

Charlotte Bournonville. J. Petersen fot.

. . . offenlig Mishandling. Jeg er saa langt fra ene om denne Mening, at tværtimod snart alle i det stille er af den. Ogsaa offenlig frem er den kommet. Selv visse Dele af Pressen har alligevel *saa* megen Samvittighed, at de halvt eller helt indrømmer det . . . og det er besynderligt nok saadanne Yder-Poler som „Berlingske Tidende“ og „Ekstrabladet“.

Berl. Tid. (d. v. s. Forfatteren Jul. Clausen) skriver: „De Angreb, der rettedes mod ham, havde i den Grad Karakteren af en Forfølgelsesjagt mod et Menneske, at Sympatien var ved at glide over til den forfulgte. Om disse hidsige Angreb har knækket hans Modstandskraft og hurtigere, end det ellers vilde sket, gjort ham til Sygdommens Offer, derom kan jo intet vides.“

Og „Ekstrabladet“ — endnu mere direkte: „Teatret dræber! . . . Nu har det myrdet Fritz Petersen . . . En ung, ærgerrig Mand er død — nej, han er dræbt. Han er slaaet ned som en Hund . . . Der vil nu blive sagt: Den Mand blev mishandlet ihjel, og det er i en vis Forstand rigtigt . . . Ved sin egen altfor hurtige Stigen til Vejrs blev han en mærket Mand — og han fik det at mærke . . . I dette (Teatrenes) Kaos af Sladder og Bagvaskelse er der ingen Bund. Fritz Petersen kvaltes i Slammet.“

Hans ivrigste Modstandere vil maaske hertil sige: Godt, saa er han død. Men hans Død var alligevel selvforskyldt — kun den endelige Frugt, hans „Brøde“ bar.

Jeg skal vel vogte mig for at grave Affæren op paany. Men lad os være enige om, at Fritz Petersens „Brøde“ — det, der foreligger belyst gennem „Anklagen“ og sandsynlighedsbevist gennem hans eget „Forlig“ — at Forholdet mellem denne „Brøde“ og hans „Straf“ er saa meningsløst, ja, skrigende uretfærdigt, at det tynger Vægtskaalen dybt ned til Fordel for ham.

At en Mand i sin bedste Alder med faa Dages Varsel maa opgive hele sin Position, sin Stilling, sin Forretning, sit Levebrød, gaa fra det . . . eller rettere blive smidt ud fra det altsammen — paa Grund af en offenlig „Proscription“ . . . alene det var en aldeles urimelig, umenneskelig haard Straf for denne Brøde. At Straffen nu ikke alene rammer „Ære og Gods“, men ogsaa „Livet“ gør den visselig ikke mere retfærdig.

Det kan være uhyggeligt og pinligt at se Sandheden lige i Øjnene, men det er ofte nødvendigt, sundt og retfærdigt — her kun simpel Nemesis: Byen København — Ny-København — dens Teaterfolk, Presse og Publikum — dens Sladder, Misundelse og Skadefryd — har dette Drama, denne Tragedie paa sin Samvittighed.

Maaske det nu kan gaa op for *alle* Vedkommende, *hvor* farlige Vaaben det er, man letsindigt — i hvert Fald: med let Sind — har tumlet og rumsteret med.

Men en Ting er sikkert: Sæsonen 1910—11 vil staa med et uhyggeligt rødt Kors i vore Teatres Almanak. Det har været den elendigste i Mands Minde. Den har været gennemsyret af Uheld og Skuffelser, alt har været trægt og tungt — Solen borte — Klamhed og Uhygge — først og sidst: Publikum har ikke været til at trække noget Steds hen . . . . „Affæren“ satte straks i Begyndelsen sit uhyggelige Stempel paa denne Sæson, mærkede den, forgiftede den.

Teatrene steg visselig ikke i Anseelse derved.

Men Skuespillerstanden da? Den, for hvis Hæders Skyld jo netop Krigen blev erklæret? Er dens Anseelse steget? Og har den virkelig haft Raad til med koldt Blod at offre en sjælden driftig, energisk og dygtig Teater-Forretningsmand, hvem netop den praktiske Omsorg for Standen laa ganske særligt for?

Jeg spørger blot — skal ikke svare. Men det

Fru Olga Hofman (Margot). Hr. Poul Reumert (Løjtnant Boislurette). Frk. Agnes Nørlund (Tata).

Det ny Teater: „Den dydige Susanne". 2. Akt.

skulde glæde mig, om mine Anelser her slaar fejl.

Fritz Petersen trivedes kun ét Sted: i København. Han havde kun én Interesse: Teatret. Og *de* to dræbte ham.

Livet skriver saa bittre, ja, raa Tragedier, at ingen anstændig Teaterdirektør turde antage dem til Opførelse.

Charles Kjerulf.

Frk. Kate Meyer (Susanne). Hr. Peter Fjelstrup (Baron des Aubrais).

Det ny Teater: „Den dydige Susanne". 3. Akt.

Charlotte Bournonville

var en Datter af vor store Balletkomponist, hvis Kunstnerblod var gaaet i Arv til hende. Fem og tyve Aar gammel debuterede hun ved den kgl. Opera i Stockholm, optraadte i den følgende Sæson som Gæst i Tyskland og fik derpaa Ansættelse ved vort kgl. Teater, hvor hun debuterede som Angela i „Den sorte Domino" og forblev indtil 1883.

Hun flyttede derpaa til Fredensborg, hvor hun af Kong Christian den Niende havde faaet Fribolig i Slottets ene Fløj. I de skønne Omgivelser levede hun sin Livsaften og genoplevede sin Ungdomstid ved at nedskrive sine Erindringer, der udkom for nogle Aar tilbage.

Frk. *Charlotte Bournonville* var et ualmindeligt fint og nobelt Menneske, der i sit Sind til det sidste bevarede Ungdommens hellige Ild. Enhver, der er kommen i Berøring med den gamle, elskværdige Dame, vil bevare Mindet om hendes Personlighed og med Vemod erfare, at hun har forladt det Liv, som hun til det sidste elskede med al sit Hjertes Varme.

Cer.

DET NY TEATER. *„Den dydige Susanne"*, Farce-Operette i 3 Akter af Georg Orkonkowski, oversat af Charles Kjerulf. Musiken af Jean Gilbert.

„Den dydige Susanne" hører til de moderne Wiener-Operetters Kategori, med en Tekst „efter det Franske".

Carl Alstrup (Freddy Hammond). Kate Fabian (Værtinden). Amelie Kierkegaard (Marietta).
Frederiksberg Teater: „Den sorte Haand“. 4. Afdeling, italiensk Knejpe i New York.

Men Teksten er i dette Tilfælde ovenud banal og kun faa Steder virkelig morsom.

Det er den gamle Historie om igen om bedragne Ægtemænd, letsindige Fruer, Souper i Separatkabinetter o. s. v. Har man set første Akt, kan man straks slutte sig til de andre. Musiken er komponeret af en Komponist ved Navn *Jean Gilbert*, der for Tiden er ved at komme paa Mode i Berlin. Den er ret ørefaldende og svarer i Lødighed til Farcens Indhold.

Af de Rollehavende er der særlig Grund til at nævne Hr. *Fjeldstrup*, der med sit sædvanlige frodige Lune spiller Videnskabsmandens usandsynlige Rolle og Hr. *Rasmus Christiansen*, der virkelig præsterer god Kunst i Overkelneren Alexis Skikkelse. Hr. *Poul Reumert* spillede som sædvanligt friskt og fornøjeligt og dansede udmærket som Løjtnant René Boislurette.

„Den dydige Susanne“, Frk. *Kate Meyer*, sang som altid udmærket, vakte Sensation ved sine ovenud elegante og smagfulde Kostumer samt pragtfulde Hatte, der hver især repræsenterede en lille Formue.

Frk. *Astrid Neumann* tog sig godt ud som Jacqueline og hendes Stemme var tiltalende. „Det ny Teater“s debuterende Tenorsanger Hr. *Adolf Wantzin* havde en køn lille Stemme men ikke noget charmerende Sceneydre. Endelig skal nævnes Hr. *Charles Wilcken* som den morsomme Parfumefabrikant og Fru *Karen Lund*, der var fuldendt dejlig som „Rose“.

„Den dydige Susanne“ gik som Helhed kvikt over Scenen og var sat op med stor Luksus. Publikum lod til at være glade. Og dette er jo det vigtigste.

Frederiksberg Teater: Den sorte Haand, amerikansk Folkekomedie i 7 Afd. af J. B. Atkinson:

Dette spændende Dramas Forfatter er maaske ikke mere Amerikaner, end den bekendte Louis de Moulin var Franskmand; men han skriver mindst ligesaa godt som sidstnævnte.

I hvert Fald rummer Stykket en Række Rædsler, som ingen Scherlock Holmes eller Arsène Lupin vilde skamme sig ved at omtumles i. Man sidder under Overværelsen spændt fra først til sidst, og aander befriet, da Hovedskurken (James Tie) endelig til Slut rammes af en retfærdig Skæbne.

Stykket gaar med Liv og Lyst, Fut og Knald over Scenen; og skønt alle de Agerende spiller godt, hæver dog *Carl Alstrup* (Helten), *Bertel Krause* (Skurken), *Gerhard Jessen* (den ædle Læge) og *Amelie Kirkegaard* (den „Habanera“-dansende skønne Italienerinde) sig betydeligt over de andre — navnlig *Carl Alstrup*.

Daniel

Provinsens Teater.

I.

AF DE MANGE Trupper og Turnéer, som i disse smukke foraarsklare Dage befarer de danske Provinsbyer, er *Henrik Malbergs* den, der fortjener den største Honnør og Opmærksomhed. Selv om Personalets Sammensætning havde været ringere, vilde alene det kunstneriske Maal være fuldkommen tilstrækkeligt til at sikre Turnéen udelt Paaskønnelse hos de mange, der sidder ude i Landets smaa Byer og venter paa et lille Solstrejf fra det, man nu næsten med et Skuldertræk kalder „den store Kunst“. Der er jo nu engang ingen Kunstart, der som Scenens kan føre Poesien ind i Dagligstuen, saaledes at den faar Mulighed for at kunne tilegnes af den jævne Mand. Det er derfor, der er saa megen god *Agitation* i Teatrets Kunst; men det er desværre netop ogsaa det samme Fænomen, som bevirker, at man ustraffet Aar efter Aar kan fylde vore Scener med saa forfærdende meget Stads, der kun søger sin Berettigelse i en eller anden ligegyldig og tilfældig Idé eller aktuel Stemning. Man maa derfor være *Sven Lange* dobbelt taknemlig, fordi det agitatoriske i *Samson og Dalila* selv er iklædt Poesiens uforgængelige Klædning.

Henrik Malberg (Peter Krumback). Frk. Oda Alstrup (Dagmar Krumback) i „Samson og Dalila“.

Lange har gennem sit Stykke fastholdt en klar og bevidst Tendens, der uafladelig bølger frem og tilbage bag Menneskeskildringen. Men dette gør det vanskeligt at give *Samson og Dalila* en fuldt tilfredsstillende Udførelse. Thi *Langes* Replik er i Forvejen ofte indrettet som en kinesisk Æske, hvor der er baade Bund og Underbund og endnu mere. Naar der skal bruges saa meget til selve Skildringen af Mennesker og Milieu, bliver det svært for Skuespilleren at holde selve Retningslinien, Tendensen — eller hvad man nu vil kalde det.

Dette mærkedes i høj Grad paa Hr. *Henrik Malbergs* Peter Krumback. Hr. Malberg var saa bange for Helheden, at Detaillen gik i Stykker under hans Hænder. Han gjorde Peter Krumback til et stort Barn og fastholdt i og for sig denne Opfattelse ypperligt. Men Underbunden — Lunet, som ligger paa Lur i hver eneste Replik — Digteren og hans dybe Kultur — Ironien — alt dette blev borte i Hr. Malbergs Fremstilling. Men — ligesom Faëton — fortjener han overmaade megen Ros, fordi han satte sig et højt Maal.

Det er da ogsaa glædeligt at se, at Provinsens Publikum atter flokkes om *„Forretning er Forretning“*, hvor Hr. Malberg spiller Olaf Poulsens gamle Rolle.

Som „Frikadelleskuespilleren“ i *Samson og Dalila* viste Hr. *Birch* atter, hvilken fortræffelig Farcør han er, og en ung, endnu enstonig Debutantinde, Frk. *Evo* syntes at besidde Muligheder.

I Silkeborg saa jeg *„Damernes Ven“* med Hr. Professor *Martinius Nielsen* i Hovedrollen. Han *var* selvsagt Damernes Ven i saa høj Grad, man overhovedet kan være det her til Lands, og han spillede sine Medspillende sønder og sammen. Man lagde dog Mærke til Hr. *Peter Nielsens* kloge Smil og klare Tale og forbavsedes over, at en saa habil Teaterdirektør, som Hr. *Otto Jacobsen* siges at være, ikke kan forsone sig med Tanken om udelukkende at ofre sig for Teatrets merkantile Side.

Turnéerne kan ikke klage over Modtagelsen i Provinsen. Husene er fulde, og Folk er glade. Ogsaa for Operaturnéen, som det tilkommer andre at tale om.

H. O. Buemann.

Ugens Koncerter.

„*Palækoncerterne*“ har tre Gange opført „Jægerbruden“ uden Repliker og Kostume, væsentlig med Elever fra Fru Wahlboms og Hr. Gradmanns Operaskole som Solister. Første Gang var disse stærkt nervøse, de andre Gange langt mere fortrolige med Opgaverne og roligere.

Selve den prægtige Musik gjorde udmærket Indtryk paa Publikum. Naar en *homo novus* blandt vore Musikanmeldere vover at kalde Webers skønne Musik for „barnlig“, vover vi at sende ham Ordet tilbage — endda understregende *Han*kønnet stærkt deri.

At *Safonoff*-Koncerten i Løbet af nogle faa Dage saa at sige improviseredes „da capo“ — endda med Tschaikowsky patetiske Symfoni *alene* paa Programmet — var et ganske enestaaende Fænomen i vor Musikverden. Her var det til og med ikke en Solist, det drejede sig om, men et stort Instrumentalværk og en Dirigent, der havde bragt Begejstringen op paa saadanne Grader, at det helt kogte over. I Løbet af faa Timer og saa godt som uden Annonceren stormede Publikum det unge Firma „Skandinavisk Musikforlag“ i Vimmelskaftet — og alt var udsolgt. Selve Aftenen blev en ny, straalende Triumf for begge Russerne, Tschaikowsky og Safonoff. Den sidste vil altil være en meget kærkommen Gæst, naarsomhelst han viser sig hos os.

Den tredje Russer, Violinisten *Mitnitzky*, gav med Held en egen Koncert i den lille Sal. Hans Spil, ja hele hans Personlighed gør sig langt bedre gældende her end i den store Sals tonesslugende Rum. Fhv. Operasanger *Christophersen* — assisteret af sine tre talentfulde Døtre — gav ogsaa en Aften, hvor hans gamle Venner havde god Lejlighed til at hilse paa hans ligesaa vel konserverede Person som Stemme. Under Navnet *Simmelkiær-Larsen-Kvartetten*, har Fruen sammen med Frk. *Ida Brincker* og Herrerne *Vilh. Michelsen* og *Carl Møller* dannet en Enkelt-Kvartet af blandede Stemmer, der forleden gav ualmindelig smukke Beviser paa, hvad de og deres dygtige Instruktør, Organist Aug. Felsing formaar.

Ch. K.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT

DET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN

6te Kunstner-Aften „Masken“s 6te Kunstner-Aften

(Cirkus-Aften)

Cirkus-Etablissementet

Lørdag den 15. April 1911

(Paaskelørdag Kl. 4).

▪ ▪

Frk. Gerda Christophersen.
Juncker-Jensen fot.

Hr. Sofus Erharth.
Jul. Folkmann fot.

Frk. Jutta Lund.
Alb. Schou jun. fot.

TIL Variétéen er Tidens Løsen!

Stadig hører man snart et og snart et andet af Skuespilscenens store Navne forlade denne for at gaa til Variétéen.

Det er det røde Guld, der vinker; det er de store, svimlende Gager, som intet Teater, men kun de store Variétéer kan byde, der lokker og drager.

Men samtidig er Variétéen undergaaet en Forandring. Disse Etablissementer, hvor man for nogle Aar tilbage neppe turde vise sig, hvis man ønskede at regnes til det gode Selskab, søges nu af alle Rangklasser, og man ser nu den respektable Familiefader ledsaget af sin Hustru og sine Børn under tvangfri Former tilbringe sin Aften i den moderne første Klasses Variété, der efterhaanden er blevet omdannet til en Kunstanstalt, hvor man virkelig kan høre og sé god Kunst. At der selvfølgelig ogsaa undertiden bydes noget uskyldigt Gøgl, er vel sandt; men heller ikke vore Teatre kan altid siges at holde Niveauet lige højt.

„Masken“, som foruden at være et Organ for Teater og Koncert, ogsaa har sat sig som Opgave at være Organ for de sunde og gode Forlystelser, har ved at forme sin „6te Kunstner-Aften“ som en Cirkus-Aften, hvor baade første Rangs Kunstnere og Artister optræder, ønsket at vise sine Abonnenter, hvad der en saadan Aften kan præsteres af god og fornøjelig Underholdning, og give de mange, der maaske af gammel Fordom ellers ikke viser sig i en Variété en gunstig Lejlighed til at overbevise sig om, at Variétéen er noget andet nu, end den var for Aar tilbage.

Københavns Politidirektør har givet os en særlig Tilladelse til Paaskelørdag at afholde denne Kunstner-Aften, hvor vi se os i Stand til at byde et Program, som er ganske enestaaende.

Frk. *Gerda Christophersen* er jo saa skattet og kendt en Kunstnerinde, at hendes Navn paa Programmet vil være tilstrækkeligt dragende.

Og det kan sikkert siges, at Skuespillerinde Frk. *Jutta Lund* og Hr. Skuespiller *Sophus Erharth* i deres Navne ejer den samme Publikumdragende Magt, fordi vi ved disse Navne altid maa mindes den Lunets rige Fylde, den Humørets Feststemning, som Navnene repræsenterer. En glad og munter Vise, en morsom Fortælling og den sunde Latter, som derved vækkes, er altid en stor Værdi i en trist og traurig Tid.

Vi kan derfor garantere vore Abonnenter en virkelig fornøjelig Eftermiddag alene ved Konstellationen: *Gerda Christophersen, Jutta Lund* og *Sophus Erharth.*

Men desuden byder vi ved denne Paaskelørdags-Eftermiddags-Forestilling en Række fremragende Attraktioner fra selve Cirkus-Etablissementet, Hovednumrene for Maanedens Program: den overordentlige morsomme Grimassemager, Englænderen *Chris Richards*, hvis Gummiansigt i sin bevægelige Elasticitet endog overgaar vor berømte Sophus Neumann's; Rulleskøjteparret Miss *Nellie Donegan* og Mr. *Earle Reynolds* i deres musikalsk-dramatiske Danseakt, hvorunder de udfører de vanskeligste Pas og Pirouetter — og alt paa Rulleskøjter; *The four Readings*, utvivlsomt i Øjeblikket Verdens dygtigste Akrobater, fire dumdristige og flot skabte Amerikanere, som endogsaa vover saa halsbrækkende Øvelser som „Flyvespring“ og „Saltomortaler mellem Hænder“, noget, som aldrig før er set her i Byen; de *8 Cocktails*, en Samling „English Girls“ og den kendte Kategori, der glimter frem som et Bundt levendegjorte Solstraaler; endelig bør vi ikke glemme de *Tre Arleys* med deres overmaade veldresserede Hunde, som tilsidst spiller Fodbold; det er et Nummer paa vort Program, som især vil henrive Børnene til den vildeste Begejstring.

Musiken ledes som altid i Cirkus af *Carl Gottschalksen*, og saa er den jo i de bedste Hænder . . .

Angaaende Billetsalget til „*Masken*“*s 6te Kunstneraften* henviser vi vore Abonnenter til næste Side, og tilraader dem at bestemme sig snarest af Hensyn til de bedste Pladser, der som sædvanlig udleveres først. Vi tilføjer, at der under Forestillingen *ingen Servering vil finde Sted i Lokalet.*

MASKEN

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 16DE APRIL. | NUMMER 29.

Fru Emma Gad.

KORSØR burde — foruden at være stolt af Jens Baggesen — være stolt af Emma Gad.

Det er nemlig Korsørs dræbende Kedsommelighed, der har stor Andel i, at Fru Gad er begyndt at skrive, og at hun derfor nu kan fejre sit 25 Aars Forfatterjubilæum.

Korsør er en Modsætningens By med sin altid travle menneskedirrende Banegaard, der ligger som et Skrig mod Byens klosterlige Ro.

En Søndag har jeg været i denne By, der kun er berømt, fordi Jernbanekonduktører altid har travlt med at raabe København-Korsør, jeg husker en uendelig lang Gade, hvor der ikke var en levende Sjæl ud over en lille graa Høne, der ivrigt trippede omkring og udsøgte sig de saftigste Straa af det grønne Græs, der groede mellem de toppede Brosten.

Jeg kom til at tænke paa, at her havde Fru Gad, — dette hovedstadsmuntre, hovedstadslevende og hovedstadsaandende Menneske — henlevet sine første Ægteskabsaar, fordi hendes Mand for nogle Aar var traadt ud af Marinen og var Kaptejn paa Postbaaden til Kiel.

Naar jeg nu skal skrive en Jubilæumsartikel om Fruen, lyder Konduktørens Raab Korsør-København mig i Øret. — Denne Bindestreg mellem de to Byer udfyldtes vist i mange Aar af den nygifte Frues Længsler.

Paa sine Morgenture gik hun ned til Jernbanebroen, og naar hun stod der, tabte hun sig i Drømme — det var for hende, som hun takket være Jernbaneskinnerne, havde København hængende hos sig i en Snor; hun var ikke mere i denne Ravnekrog af en By, hvor hun, i de tre Aar hun var der, ikke lærte andre Menneske at kende end Urtekræmmeren, — næ hun var i sin Barndoms og Ungdoms København, med alle dets Selskabeligheder, Teatre og Baller, med alle dets mange højtbegavede Mennesker.

Jul Folkmann fot.

Forfatterinden Fru Admiralinde Emma Gad
i sit Hjem.

Naar hun saa kom hjem fra sin Morgentur, var hendes Mand allerede langt paa Vej til Kiel, — hun havde sine Smaabørn og, naar de var passet, laa hele den lange Dag for hende i sin uendelige Trivialitet, — hun havde intet andet til Underhold end Bogen.

Hun læste og læste, og naar hun nu, 25 Aar efter mindes sit Korsørophold, er dets eneste forsonende Moment, at hun i disse Aar lærte at forstaa Goethes Faust og at hun blev en ivrig Beundrer af Taine.

For os andre er der jo ogsaa det Moment, at hun i disse Aar lærte, at hun ogsaa selv kunde skrive.

Naar Fru Gad om Aftenen fortalte Eventyr for sine Børn, fortalte hun helst sine hjemmelavede, og da der var et Par af dem, der endog var paa Vers, fik hun den Idé at skrive dem ned.

Hun sendte dem ind til København og forespurgte, om de var værdige til Udgivelse, — men da hun hurtigt fik dem tilbage med Bedømmelsen „umulige“, brændte hun dem sporenstrengs i Kakkelovnen og sammen med dem brændte hun sin ulmende Ærgerrighed som Børnebogsforfatterinde.

Men Forfatter vilde nu under alle Omstændigheder Fru Gad være.

Hun skrev og skrev, — mest skrev hun hjertens- og smertenstunge Bøger, som hun fik lige saa hurtigt tilbage, som hun sendte dem ind.

Men Fru Gad lod sig ikke knuge af de strenge Forlag-Gennemlæseres Højesteretsdom, — de hørte vel den Gang som nu til det samme Slægtled af graanende Mennesker, der tror, de har sejret, fordi de enten bliver Redaktører af „Danmarks største Blad" eller fordi de udgiver en straalende Bog om en „Grønlandsfærd".

Da hun var 34 Aar gammel, lykkedes det hende at faa antaget en lille Enakter „Et Aftenbesøg" paa Det kongelige Teater, og da den daværende Chef — Kammerherre Fallesen — tilbød hende, at hun kunde faa det op med det samme, hvis hun vilde finde sig i, at det kun blev spillet af Teatrets yngste Skuespillere — de nuværende Fru Bloch, Karl Mantzius og Poul Nielsen — gav hun naturligvis glædesstraalende sit Samtykke dertil. Det var i April 1886, at Fru Gad debuterede, og nu maa hun finde sig i, at vi, der er glade ved hende, fejrer hendes 25 Aars Forfatterjubilæum.

Fru Gad har i disse 25 Aar næsten faaet et nyt Stykke opført hver Sæson, og der er vist ikke en københavnsk Scene, som er kommet uden om Fruen. Desværre har hun i de sidste Aar øst sit store Talent ud over et Utal polært forskellige, mer eller mindre ligegyldige Hverv, og den megen Alsidighed har ikke været til det bedste for de senere Stykker.

„Fruens Politik", „Den mystiske Arv", „Guldfuglen" var f. Eks. kun meget ligegyldige Rutinestykker.

Men saa er der den lange Række Skuespil, der ligger mellem „Et Aftenbesøg" og „Gadens Børn".

Det dygtigste og dybeste af dem alle er vel nok „Et Sølvbryllup"; — i det, som i alle de andre, viser Fru Gad sig som en kvik og behændigt formende Iagttager, der ejer et stort følende Hjerte (jfr. „Aabent Visir"), et satirisk Lune og et fornøjeligt Blik paa sine Medmennesker.

Bedst og sikrest er Fruen, naar hun skildrer det Bourgeoisi, af hvilket hun selv er runden, — Tonen ved Grosserermiddagen og i Etatsraadsdagligstuen er træffende ægte.

Mellem Fru Gad og Gustav Esmann kan der trækkes mange Paralleller, men den skønneste af dem er dog den, at de begge er saa velsignet københavnske.

Naar Fru Gad ser tilbage paa de forløbne 25 Aar, er det egentlig med lidt Mismod.

Hellere havde hun skrevet Bøger, — hvilken Kunstart, hun synes, har et mere intimt Tag i Læseren, — end Skuespil, hvor man baade maa skrive for Spækhøkermadammen paa Galleriet og for en af vore højeste Lovgivere, der altid sidder og taler for højt nede i første Parket.

Fru Gad holder af sine Skuespil mest af „Aabent Visir", og hvis der bliver Tale om en Jubilæumsforestilling for hende, vil hendes gamle Venner, Fruerne Bloch og Hennings og Hr. Dorph-Petersen spille Hovedrollerne deri.

Hendes Søn, den unge fremragende Sceneinstruktør Hr. Peter Urban Gad, skal saa sikkert iscenesætte sin Moders Stykke.

Fru Emma Gad.
Nutidsportræt.

Fru Emma Gad.
Ungdomsportræt.

Foruden at Hr. Peter Urban er den fremragende Sceneinstruktør, er han ogsaa en overordentlig talentfuld Kunstmaler, men det kan man vel sagtens blive, naar man har haft en Lærer og Onkel, der selv malede, og især naar han bar Navnet Fritz Thaulow.

Hr. Urban er ogsaa en meget habil Biografforfatter; han skriver nogle uhyggelige, spændende Dramaer, hvor den unge eksotisk skønne og flimrende talentfulde Frk. Asta Nielsen altid spiller Hovedrollen. Hun har en bedaarende Evne til at filmse sig ind i sine Tilskueres Hjerter.

Det maa være skønt for Fru Gad at have saa begavet en Søn, og vi andre ser med Glæde, at Æblet ikke falder langt fra Stammen, skønt det jo nok kan trille lidt hen ad Jorden.

Rud Lange.

AF MASKENS KUNSTNER-ALBUM

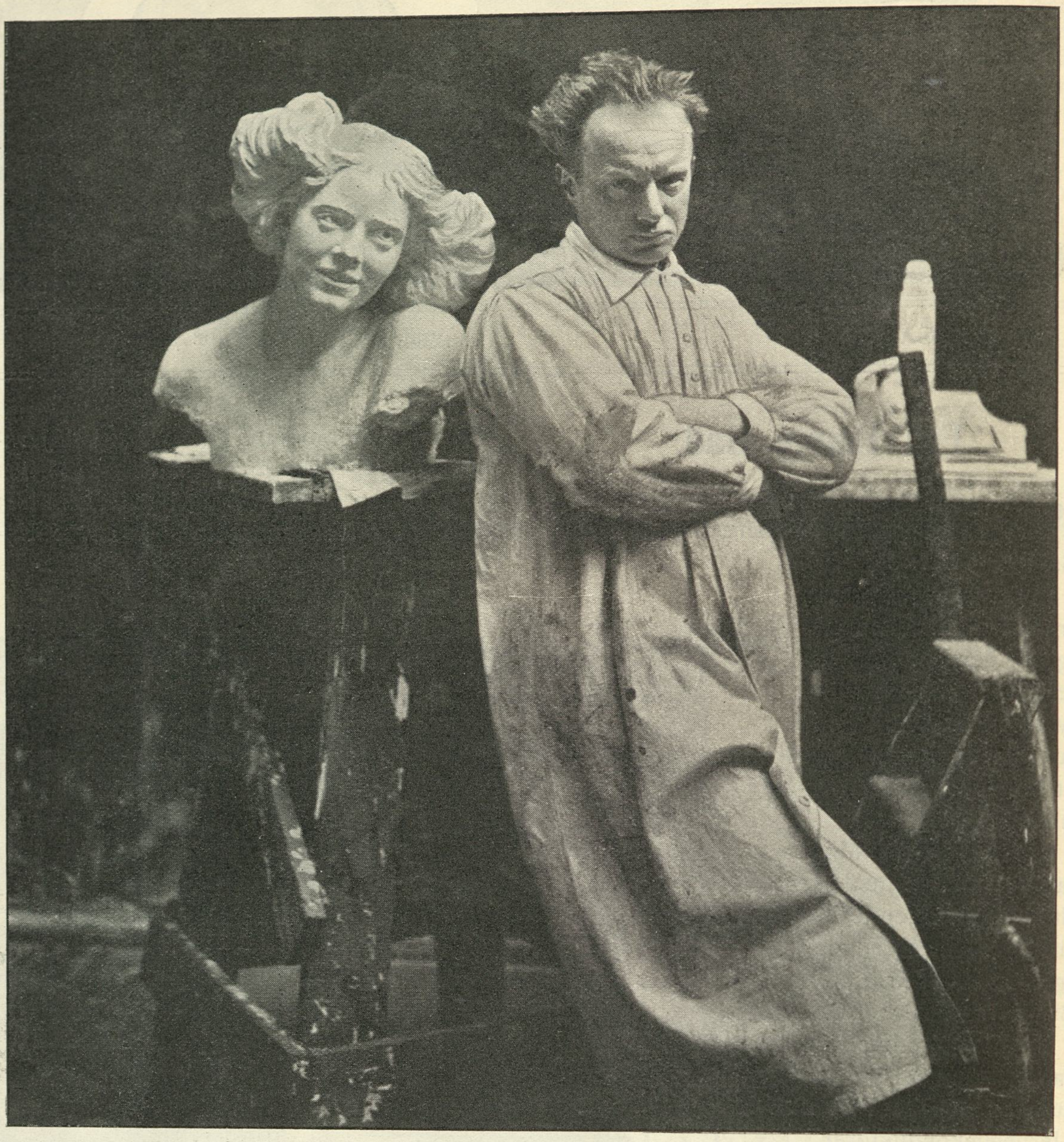

Billedhugger Rudolf Tegner i sit Atelier med sin Portrætbuste af Balletdanserinde Fru Ellen Tegner

Fru Ellen Tegner.

En ung Kunstnerinde holder Jubilæum i disse Dage — eller rettere, hun kunde fejre sit femogtyve Aars Jubilæum, hvis hun ikke havde modsat sig alle Festligheder og bestemt, at Dagen skulde glemmes.

Det er Fru *Ellen Tegner*, en af Det kgl. Teaters talentfuldeste og smukkeste Danserinder.

Hvorfor hun ikke vil mindes om, at det nu er femogtyve Aar siden, hun som lille Pige dansede ind paa Scenen? Ja, hvem kan vide det! Maaske synes hun ikke, Teatret har skænket hende saa stor en Lykke, som hun gør Fordring paa — maaske har hun andre Grunde.

Men hun kan ikke forhindre, og har heller ingen Aarsag til at hindre, at de, der kender hendes Kunst og paaskønner den, sender hende en venlig Tanke i Anledning af den Mindefest, hun paa Forhaand har frabedt sig.

I vor nordiske og blonde Ballet indtager Fru Ellen Tegner allerede ved sit sydlandske Ydre en Særstilling; og hun gør det ikke mindre ved sit Temperament. Midt i et Kunstnerensemble, hvis Væsen er kølig Harmoni, er hun ildfuld og urolig; hun er ved Balletten, hvad Karakterskuespillerinden er i Skuespillet, den, der rejser Stormen omkring sig.

Desværre var det stormfulde aldrig Bournonvilles Sag, og derfor har Fru Ellen Tegners Evner ikke faaet den Udvikling, der tilkom hende. Men i „Fjærnt fra Danmark“, hvor hun er den pragtfulde Spanierinde, og i „Et Folkesagn“, hvor hun er den viltre Troldfrøken, har hun vist, hvad hun kan yde i større Partier; og i smaa Roller har hun fastslaaet, at de kan gøres store, naar den, der bærer dem, er en Personlighed.

Kan Nogen, som har set „Den lille Havfrue“ eller „Et Bryllup i Katakomberne“, tænke tilbage paa de to Forestillinger, uden at huske Fru Ellen Tegners straalende Tilsyneladelse? Og det kommer ikke blot deraf, at hun er smuk — alle Ballettens unge Damer er jo nydelige —, men deraf, at hun paa sine Enemærker er en Kunstnerinde. Hun har Fantasi nok til at føle og tænke som den Skikkelse, hun fremstiller; og hun har altid nøje beregnet hver lille Enkelthed i sin Maskering, sit Kostume, i de mange Smaating, der tilsammen giver det sceniske Billede.

Formodentlig tænker kun én af hundrede Tilskuere over, at en saa sorgløs Kunst som Fru Ellen Tegners har en alvorlig Baggrund; de, der véd det, vil sige henne Tak nu ved Jubilæet, som ikke maa være noget Jubilæum, og de, der tror, Dansen er en evigglad Leg og slet ikke andet, vil takke hende for hendes store, varme Smil, som har kastet et Strejf af Sydens Sol over mange Teateraftener.

Haagen Falkenfleth.

En Teaterhistoriker.

FORFATTEREN Knud Bokkenheuser har i disse Dage faaet Tilsagn om Carlsbergfondets Understøttelse til at udarbejde et Værk om Det kgl. Teaters Historie, og vi har i den Anledning søgt ham for at høre lidt om Planerne til dette Arbejde.

Hr. Bokkenheuser, som vi træffer i hans Hjem paa Gammelholm, gaar lige til Sagen: „Jo, se De, under Udarbejdelsen af min Bog „Kgl. Mayestæts Acteurs“ opdagede jeg, at Overskou vrimler af Fejl, — ikke alene i Retning af Aarstal og andre tørre Facta, — næh, han gør sig skyldig i Misforstaaelse paa Misforstaaelse.

A. D. Jørgensen gjorde offentlig Overskou opmærksom paa, at han ikke havde benyttet de Kilder, der fandtes i Rigsarchivet, men som den Autodidakt, Overskou var, blev han rasende og erklærede, at selvom han havde vidst, at de eksisterede, vilde han ikke have benyttet dem.

Peter Hansen var ikke blevet klogere af Skade; han havde endogsaa optrykt Overskous Trykfejl.

Da jeg fortalte Folk, hvad jeg her har udviklet for Dem, var der ingen, som vilde tro det. Men saa besluttede jeg at bevise min Paastand ved at fremdrage en enkelt Sag, og jeg valgte til denne Bevisførelse Md. Krætzmer-Affæren.

Da jeg søgte efter Akterne til denne Sag i Rigsarchivet, fandt jeg ikke noget for 1831, hvor det sagdes, at hun var puttet i Hullet. Saa gik jeg hen til 1835, hvor Overskou fortæller, at hun fik sin Afsked paa graat Papir. Men saa opdagede jeg, at hun i 1841 havde haft en Proces med Baltz-Christensen, Red. af „Fædrelandet“. Dertil havde hun faaet udlaant de omtalte Aktstykker, hvorfor jeg straks gik ud i Landsarchivet, hvor jeg ikke alene fandt disse Papirer, men ogsaa en Del Breve, som Molbech har skrevet til hende, mens hun sad i Fængslet, — Breve, som kaster et helt nyt Lys over Molbechs og Bournonvilles Personlighed.

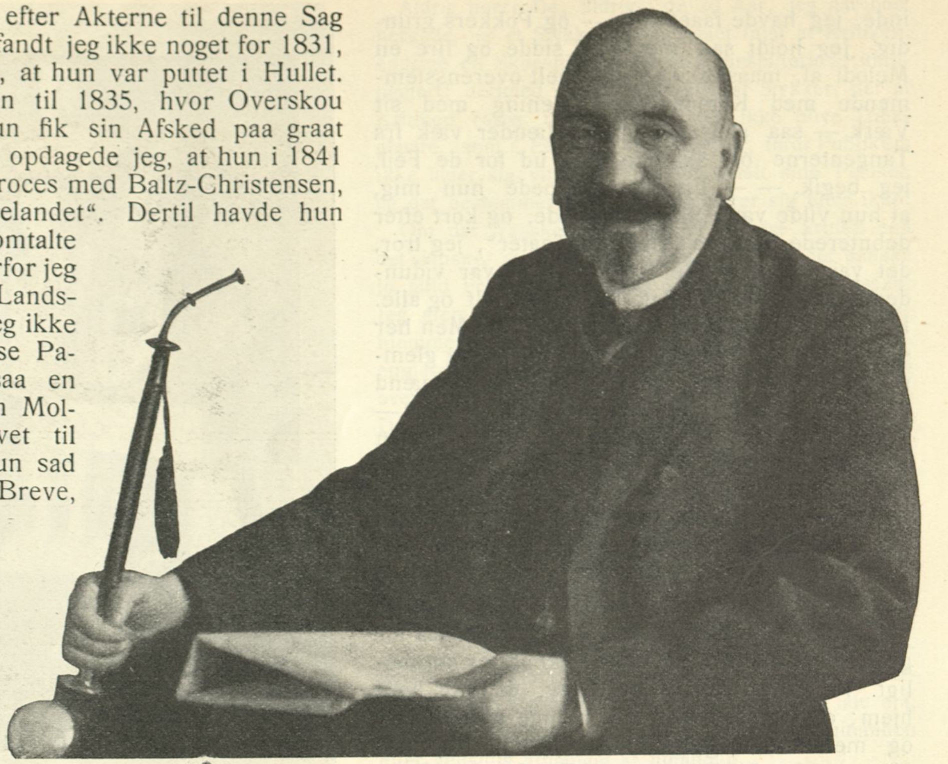

Knud Bokkenheuser. Jul. Folkmann fot.

Paa Grundlag af alt dette Materiale skrev jeg „Den sidste Blaataarnsfange“ og gik op med den til Teaterchef Weiss, som læste den og var meget glad for den. Han opfordrede mig paa det ivrigste til fremtidig at kaste mig over Studiet af Det kgl. Teaters Historie. Dertil erklærede jeg, at det jo var et brødløst Studium, hvorfor Det kgl. Teaters Direktion gav mig en støttende Paaskrift paa en Ansøgning til Carlsbergfondet og Staten. — Professorerne Bloch, Borchsenius og Bauditz samt Gehejmekonferentsraad Goos, som var i Teaterkommissionen, tiltraadte alle Anbefalingen, og Resultatet blev det, at jeg faar en foreløbig 2-aarig Understøttelse fra Carlsbergfondet. Staten har ikke afgjort noget endnu. „Det Gyldendalske Forlag“ udgiver „Den sidste Blaataarnsfange“ til Efteraaret, ligesom de følgende Bind vil komme paa samme Forlag. Jeg er naturligvis glad

Balletdanserinde Fru Ellen Tegner. Juncker-Jensen fot.

over at faa Lejlighed til at arbejde med det Stof, som i saa høj Grad har min Interesse. Der er jo meget at tage fat paa; foreløbig har jeg faaet et godt Øje til Bournonville.“

Vi forlader Hr. Bokkenheuser, idet vi ønsker ham alt muligt Held til at finde Sandheden frem fra de gamle, gulnede Papirer.

David.

Billedhuggerinde Fru Finne Berg

fortæller om

Fru Johanne Dybwad.

FRA en slank Standerlampe henne paa Bordet falder Lyset i beskeden Majestæt over en Krog af Fru Finne-Bergs store Atelier. Ellers hviler et dæmpet Mørke over Rummet; kun Skulpturerne træder skarpt frem i deres hvide Fysiognomier. En mægtig Tonebølge skyller os i Møde, da vi træder ind. Det er Gemalen, Bellmannsangeren Hans Berg, der indstuderer en ny „Fredmanns Epistel“. Præsentation. Fru Finne-Berg faar os placeret ved Bordet henne i Krogen. Hun sætter sig magelig tilrette i en Stol, og Bellmanns Fortolker sætter sig lige over for os. Det er mere end godt varmt i Atelieret, Kakkelovnen har absolut uhyre hede Tanker, og Hans Berg, der sidder lige foran det gloende Uhyre, faar i en Fart tilvejebragt en improviseret Kakkelovnsskærm, som en beskeden Protest mod at blive stegt levende. Absinthen staar grønlig i de tunge Glas og Cigaretten er bleven tændt. Skaal! og til Sagen! Det er Fruens, fra Charlottenborg-Udstillingen kendte Buste af Fru Johanne Dybwad det gælder. Fru Finne-Berg tager et dybt Drag af Cigaretten, nipper til Absinthen og fortæller: „Fru Dybwad er jo min Veninde lige fra Barndommen. Som jeg husker hende! Særlig flittig var hun ikke, men et godt Hoved, brillant begavet — og en dejlig Tøs. Gymnastik var iøvrigt hendes Force. Og som hun lavede Løjer med Lærerne. Det var Temperament alt sammen, Uro og Spillopper. Vi gik i Bergens Skole, i Bergen er hun født, og hun var min svorne Veninde. Jeg husker et Træk fra den Tid. Jeg var syg efter at komme til at spille Klaver. Alle mine Søskende, der ingen Interesse havde for Musik, blev tvunget til at terpe Noder i sig — hvorimod jeg, der elskede Musik, ikke maatte lære at spille: jeg skulde studere. Jeg betroede Johanne Dybwad min Sorg, og hun tilbød mig med det samme at lære mig den vanskelige Kunst. Hun gav iøvrigt dengang Timer i Musik. Jeg var henrykt, i den syvende Himmel. Det var noget af et Eventyr for mig, dette at skulle indvies i Musikkens Mysterier. Men „Ingen Roser uden Torne“. Det var en streng Lærer-

inde, jeg havde faaet mig — og Pokkers grundig. Jeg holdt saa meget af sidde og lire en Melodi af, maaske ikke altid helt overensstemmende med Komponistens Mening med sit Værk — saa slog hun mine Hænder væk fra Tangenterne og skældte mig ud for de Fejl, jeg begik. — — En Dag betroede hun mig, at hun vilde være Skuespillerinde, og kort efter debuterede hun paa „Bergens Teater", jeg tror, det var i „Den lille Heks". Hun var vidunderlig, som hun er det, fortryllede alt og alle. Kort sagt: hun kom, saa og sejrede. Men her sidder jeg og fortæller Dem Romaner og glemmer helt min Buste. Ja, jeg begyndte saamænd paa den oppe hos hende i Kristiania, i 1899—1900 tror jeg. Saa skulde hun rejse, og en Decembermorgen, jeg vaagnede, var Busten frosset ihjel. Jeg sov den Vinter for vidtaabne Vinduer og uden Tæppe. Jeg holdt, men stakkels Johannes Kontrafej revnede af Kulden. Den *var* nu ogsaa stærk den Vinter, omkring nogle og tyve Grader. Vandet i Vandkummen var saaledes altid frossent. Det blev altsaa for groft for „Kødet", der som bekendt er skrøbeligt. Vi tog imidlertid fat paany, da hun kom hjem; og jeg arbejdede med mange Afbrydelser og med en meget lille Arbejdstid. En Snes Minutter for Prøven plejede Fru Johanne Dybwad at stille hos mig, forpustet af Skyndsomhed. „Vil Du have mig i ti Minutter" var Refrainet, og nervøse var vi inderst inde begge to, for at den kostbare Tid skulde gaa til Spilde. Endelig blev Busten færdig, efter c. 1 Aars Forløb. Først blev den udstillet hos Blomkvist i Kristiania, senere i 1901 paa Charlottenborg-Udstillingen her. Den er, for en Fuldstændigheds Skyld, solgt i Marmor." Fruen har ivrigt gestikulerende fortalt sine Minder om Barndomsveninden og Busten af hende, nu og da sekunderet af sin Gemal. Busten har været fremme til Beskuelse og har trukket sig tilbage til Halvmørket mellem de andre Skulpturer. Absinthen er bleven drukket — og Interwievet er forbi.

R. H.

Billedhuggerinde Fru Finne-Berg i sit Atelier med Busten af Skuespillerinde Johanne Dybwad

Jul. Folkmann fot.

Emma Gad intime.

DER er faa Mennesker i denne By, der er saa flittige som Fru Gad. Hun ynder at bruge sin gamle Danselærers gode Ord til hans Elever: „Kære Børn, mens vi hvile, ville vi marchere!"

Hun har ved Siden af sit egentlige og højtidelige Valgsprog *Perseverando* gjort disse Ord til sine. Naar de alvorlige og vanskelige Arbejder i hendes Dags Danseskole er forbi, marcherer hun løs paa alle mulige af sine Yndlingspassioner.

Fru Gad, der har stiftet og ved sit aldrig hvilende Initiativ opretholder Dansk Kunstflidsforening, er selv en udmærket Haandarbejderske. I det Gad'ske Hjem i Dronningens Tværgade hænger i Fruens Arbejdsværelse to prægtige gamle Gobeliner, der nu ser nydelige ud. Men da Fruen fik dem, var de med Respekt at melde Laser. Hun har stoppet dem med en Smag og en Dygtighed, der gør hende til Kunstnerinde paa det Punkt. Ogsaa gamle Kniplinger, der trænger til Hjælp i deres gule Alderdom, udbedrer hun. Det er hendes Lyst om Vinteren, naar hun ikke læser franske Memoireværker fra det 18. Aarhundrede eller arbejder sig igennem den nylig udkomne Literatur ved sin hyggelige Petroleumslampe, der slukkes i god borgerlig Tid.

— — Ganske anderledes falder hendes Dag om Sommeren.

Naar Solen begynder at varme for Alvor, tager det Gad'ske Hjem paa Landet. Oppe i Humlebæk har hun bygget sit lille Hus, som hun kalder det, og for Penge, hun har tjent ved sin Succes „Et Sølvbryllup".

Det er bygget paa vaad Strandjord og med en Have omkring, som ved store Anstrengelser i Aarenes Løb er bleven anvendelig. Her udfolder Fru Gad sine Anlæg som Havemand og — Brolægger. Tidlig om Morgenen ses hun, iført et forsvarligt Lugeforklæde, udføre Gartnerens og Havemandens og Lugekonens Arbejde, og naar Mørket falder paa, kan man være heldig og se Admiralinden luske sig bort fra Hjemmet og ud i Nattens Mørke.

Fot. Rude og Hilfling, Kristiania.

Skuespillerinde Fru Johanne Dybwad.

(Nyeste Privatfotografi).

Hvad Fru Gad foretager sig paa disse natlige Ekspeditioner, var længe hendes Familie et aabent Spørgsmaal. Men en Gang blev hun afsløret. Det viste sig, at hun slæbte Sten til Haven og Gaarden, som hun maatte tilstaa var Andenmands Ejendom, taget paa de omliggende Marker.

Sten tager Fugtigheden af Jorden, paastaar Fruen, og hører iøvrigt med til en Haves Udsmykning. Med megen Kunstsans anbringer hun dem paa dertil svarende Steder og har saaledes dannet sin Have, som hun vil.

— — Vi kender alle Emma Gad som den skarpe Dramatiker. Fra sine Ungpige-Aar har hun omgaaedes Teatermennesker. I hendes Moders, Fru Halkiers velhavende Hus ude paa Østerbro omgikkes hun talrige Scenens Børn. Gennem Veninderne, de senere Fruer Søstrene *Dorph-Petersen* og *Godfred Christensen*, lærte hun Fru *Sødring* og derved ogsaa Fru *Hejberg* at kende og kom meget i den sidstes Hus.

Selv paastaar hun dog, at naar hun begyndte at skrive, var det, fordi hun kedede sig saa utroligt i Korsør, og hendes Trang til hurtigt og direkte at komme i Berøring med Publikum har saa bevirket, at hun valgte Scenen at skrive for.

Hendes Journalistik hører de sidste Aar til og interesserer hende meget. Hun kan i Reglen være sikker paa, at en Artikel af hende ikke alene bliver læst, men ogsaa vække Diskussion.

Og mere kan en Journalist jo ikke med Billighed forlange.

Undertiden strækker denne Interesse fra Publikums Side sig dog for vidt for den optagne Frue. Thi efter hver Artikel, hun offentliggør, og hvert Stykke, hun lader opføre, strømmer en Regn af Breve ind til hende. Folk, der enten udtaler deres Beundring for hende, eller i stærke Udtryk giver deres Harme Luft, eller, hvad der er almindeligst, beder hende give sig i Lag med den eller den Sag, for at dog det eller det Forhold kan blive ændret.

Det er ikke Smaating, Publikum paa denne Maade opfordrer Fruen til; og — kan hun udrette noget, hviler hun ikke, før det er gjort.

— Mens vi hvile, ville vi marchere — det er for Emma Gad intet vanskeligt Valgsprog, det er hende et nødvendigt.

Helge Wamberg.

DAGMARTEATRET: *„Fra Diavolo"*, Syngestykke i 3 Akter af *Scribe*. Musiken af *Auber*.

Saa naaede da Dagmarteatret sin tredie og sidste — maaske allersidste — Opera-Serie med

Aage Føns (Beppo). Alfred Møller (Giacomo).

Dagmarteatret: „Fra Diavolo“.

Aubers gamle Syngestykke „Fra Diavolo“ — men rigtignok ikke uden Akkompagnement af Beskyldninger og Erklæringer imod hinanden fra Teatrets to ledende Aander eller Sagførere. Der er nu *én* Gang gaaet „Pech“ i denne Vintersæson paa alle Leder og Kanter.

Selve Teatrets nye Opera-Forestilling kan vanskeligt regnes for nogen Heltebedrift, saavist som Aubers og Scribes „Syngestykke“ i Virkeligheden slet ikke er vanskeligt at sætte op eller gennemføre. Men Kammersanger Herolds Stemme, Rutine og alle hans blændende Charmeuregenskaber forlener Bandit-Markien med saa megen Glans og sætter en saa lysende Glorie over hans Hovede, at alene det er nok til at trække Folk til Huse. Samtidig er Frk. Ida Møller overordentlig nydelig og synger saa naturligt smukt og muntert som Zerline, at Hr. Herold ikke kan ønske sig nogen mere klædelig Medspillende. Hr. Bruusgaard, der gjorde et saa ualmindeligt godt Indtryk og gav saa mange Løfter i „Konge for en Dag“, har som Englænderen kun ringe Lejlighed til at indfri dem. Kun ét er konstateret: han savner ganske Lune til at kunne paatage sig Buffo-Roller. Maaske henviser ogsaa selve Stemmens Klang ham mere til det alvorlige Felt. Banditterne har *saa* taknemlige Opgaver, at man skal vogte sig for at se *for* stor Kunst i deres Hokus-Pokus-Præstationer.

Det sandsynligste er vel nok og Udgangen paa Historien bliver vel den, at Dagmarteatret med denne Sæson siger Farvel til sine Opera-Aspirationer. Det er selvfølgelig altid et Vovestykke at eksperimentere med at indpode et Privatteater en ny Kunstart (endog samtidig med, at vor Stats-Scene gør alt for at blive af med sine to Trediedele); men det giver Luft og Plads for ny Energi, ikke mindst for de unge. Nogen endelig Dom om „Dagmar-Operaen“ kan Historien dog endnu ikke, ja, vil den maaske aldrig kunne fælde. Den blev ikke fuldbaaren.

T. M.

Dagmarteatret: „Fra Diavolo“.
Vilh. Herold (Røverhøvdingen).

Dansk Teaterkritik.

Et Indlæg.

Paris, 25—3—11.

Hr. Redaktør!

Som god, gammel Københavner holder jeg naturligvis „Masken“; skønt jeg nu i 20 Aar har levet hernede, følger jeg dog med i alt, hvad der foregaar hjemme i det kære, gamle København, ikke mindst med Teatrene og Teatrets Børn, der altid har staaet mit Hjerte nær:

Derfor har jeg med Glæde læst Sigfrid Johnssons Indlæg „Dansk Teaterkritik“, der udtrykker, hvad jeg saa tidt har tænkt paa. Gaadefuldt har det altid været mig, at Skuespillere og Teaterdirektører i København finde sig i den Kritik, Pressen dèr udøver; her taaltes det simpelthen ikke, her eksisterer Kritiken *kun* for at støtte Teatrene saavelsom Skuespillerne.

Aldrig hører De, aldrig i de 20 Aar, jeg har boet hernede, er et Stykke blevet slaaet ihjel af Kritiken, endsige en Skuespiller eller en Skuespillerinde umuliggjort; derimod hænder det ofte, at Stykker, der af Kritiken roses i høje Toner, dog ikke blive Trækplastre, (som f. Eks.: Le vieil homme), fordi Publikum ikke lader sig vildlede; det har betalt sine Pladser, og det bestemmer selv, om det morer sig eller ikke!

Om det franske Publikum er mindre kritisk end det danske, skal jeg lade være usagt, da det danske jo altid er rede til at lade sig paavirke af Pressen: Jeg glemmer aldrig, da jeg paa et af mine Besøg hjemme overværede en Første-Genopførelse af Kongsemnerne. Publikum var ude af sig selv af Begejstring over Dr. Mantzius's Spil; men da man den næste Dag af Pressen blev underrettet om, at Doktorens Spil ikke faldt i Anmelderens Smag, var der ikke mere en Haand, der rørte sig. Man har jo dog Kunstforstand! Naar det kan gaa selve en Dr. Mantzius saaledes, kan man deraf slutte sig til Resten! —

Sikkert er det, at de fleste Stykker, der spilles hernede i de sidste Aar er under Lavmaal; men Teatrene er altid overfyldte, . . . fordi Publikum morer sig.

At rent personlige Hensyn *maa* gøre sig mere gældende i en lille By som København, end i en Verdensby som Paris, er en Selvfølge, ikke at tale om, at det halve København er i Familie med hinanden eller gensidig afhængig af hinanden.

Tillad mig, Hr. Redaktør, sluttelig at benytte Lejligheden til her at takke Gustav Wied for hans mageløse lille Ord i rette Tid forleden i Masken. Skulde De optage disse Linier i Deres ærede Blad, da tegner jeg mig med Tak for Optagelsen.

Deres

„vieux garçon“ danois.

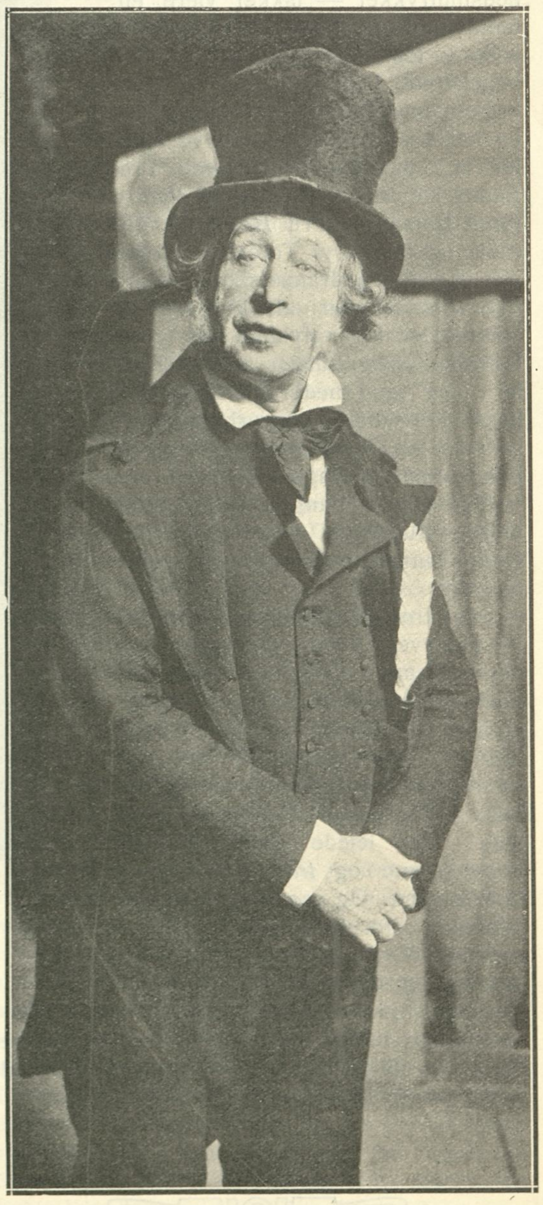

Dr. Mantzius som Trop i „Recensenten og Dyret“.

Den svenske Opera-Turné.

Carmen-Successen i danske Provinser.

DER var slet ikke saa faa, der tvivlede, dengang det fortaltes, at et svensk Operaselskab paa 40 Personer vilde hjemsøge danske Provinser. Hvordan mon det vilde spænde af? — Er Teaterforholdene p. t. sløje i København, saa er de saamænd ikke synderlig bedre i Provinserne, og saa tilmed vove Forsøget med saa mange Mennesker, saa stort Materiel, saa kolossale Udgifter . . . !

Men det gik altsaa, og gik *saa* godt, at Turnéen og dens Leder nu bagefter kun har gode og glade Minder at se tilbage paa.

Under Ledelse af Hr. Impresario *Waldemar Hansen*, der kender danske Provinser som ingen anden, lagde man ud i Aarhus, hvor Successen straks fastsloges af Publikum og den stedlige Kritik, og i de tyve Dage, Turnéen fortsatte, gik den fra Sejr til Sejr.

Overalt var man henrykt over „Carmen", baade over Hovedpartiernes Indehavere og det hele Ensemble. Naar alle Selskabets fyrretyve Medlemmer stod paa Provinsens ikke overdaadig store Scener, var der ligefrem Trængsel, og Helhedsindtrykket — takket være en fantasifuld og farverig Iscenesættelse — tog næsten Vejret fra det begejstrede Publikum.

For en Gangs Skyld baade saa og hørte man en Opera blive spillet og sunget i Provinserne. Fru *Ekløfs* smidige Carmen, Hr. *Wahlfordts* Don José, Fru *Hanssons* Micaëla og Hr. *Åbys* Toreador — det var jo virkelig dramatiske og sanglige Præstationer af kunstnerisk Værdi. Dertil klangfyldige Kor, store levende Optog, saagar spansk Ballet — og egne medbragte flotte Dekorationer samt en udmærket Iscenesættelse af Direktør *Ekløf!* Hvad kunde man forlange mere? —

Men man forlangte heller ikke mere. Publikum var besejret — Opera-Turnéens Succes var uomtvistelig.

Dog tro nu ikke, det gik saa let alligevel. Tænk, at drage Landet igennem i tyve Dage med *saa* mange Mennesker og saa vældig en Bagage. Tilmed var der i flere Byer . . . Kuskestrejke! Det var umuligt at faa Dekorationer og Bagage til Jernbanen! Men hvad gjorde man? Man lejede ganske simpelt nogle Vogne og *trak* selv Læsset til Stationen. Og saa sang man om Aftenen — for fuldt Hus.

At alle Vanskeligheder blev overvundne og alt formede sig til en Succes, skyldtes ikke mindst den utrættelige Leder, Hr. *Wald. Hansen*, der ved Turnéens Slutning fik overrakt en værdifuld Sølvgave af Operaselskabets Medlemmer.

Rollo.

Hugo Wahlfordt som „Don José".

Fru Ekløf som „Carmen"

Direktør Ekløf.

Teatercensur i U. S.

New York, Marts 1911.

DER ER jo saa ofte i København — især under den tidligere Censor — blevet anket stærkt over den Teatercensur, der praktiseredes (man vil bl. a. have Forbudet mod det intetsigende „*Karen Bornemann*" i friskt Minde!)

Men det kunde maaske interessere det danske Teaterpublikum at erfare hvordan Teatercensuren udøves i Amerika—, „Frihedens" vidtberømte Eldorado — de frie Anskuelsers saa udskregne „forjættede Land"!

Hva'behar, vil Læseren udbryde, hvad er det for noget Sludder! Amerika har jo ingen Censur. Det kendes jo ikke i dette Fremskridtland! Hold op med den, Hr. *Manuel Garcia!*

Fru Johanne Dybwad (Anna Karénin) og Hr. Johs. Nielsen (Grev Wronsky).
Folketeatret: „Anna Karénin".

Nej *officielt* har *U. S.* ingen Censur — det er ganske rigtigt. Men hvad sagde den højsalige, tyske Gehejmekonferensraad i *Weimar*: „*Grau theurer Freund ist alle Theorie, u. s. w.*" At Theori *her* er eet, og Praksis noget ganske andet, vil De erfare, naar De hører, hvad der i disse Dage er hændt i New York.

Som tidligere meddelt har Mme. *Sarah Bernhardt* i den sidste Maanedstid gæstet New York, og hensat Publikum i en Rus af Begejstring ved sin uforlignelige Kunst.

Blandt Fruens Repertoire fandtes ogsaa et af *Edmond Rostand*'s Skuespil „*Le Samaritaine*".

Heri forekommer nogle bibelske Skikkelser — og nu begynder Tragedien:

Og det hændte, at Formanden for et katolsk Selskab saa Programmet i et af Bladene — og han forfærdedes saare . . .

Hvad gjorde han?

Jo, han lod sin høje Hat „stryge" og begav sig til New York's Borgmester, Mayor *Gaynor* og nedlagde, paa egne og Trosfællers Vegne en bestemt Protest mod denne Profanation af Bibelen, og bad Mr. *Gaynor* om at forbyde Opførelsen!

Hvad gør Mr. *Gaynor*?

Ja, nu slaar Tragedien over i den mest henrivende straalende, vilde Farce, som faar selv Grossererfirmaet *Blumenthal & Kadelsburgs* Varer til at blegne!

Majoren lover at „træffe sine Forholdsregler," giver Klageren en Cigar (han drak nemlig ikke Whisky), stikker ham paa Næven og beder ham hilse hjemme — Hvorefter Manden gaar hjem, og er ligesom lidt mere rolig!

Mr. *Gaynor*, der er en meget vittig Mand, kalder Politidirektøren til Audiens, og spørger, om der er nogen af hans Betjente, der kan Fransk.

Jo, der viste sig at være *een* — en Overbetjent i Gadepolitiet (!!) — Well? — siger Mayor — send ham ind i „*Globe*" i Morgen Aften, lad ham købe en Billet paa Byens Regning, og lad ham afgive en Kendelse om, hvorvidt Stykket er passabelt eller kassabelt!

Og de to Herrer ser paa hinanden og smiler „amerikansk", tar dem en „*Black & White*", tænder en Havanna og skilles i god Forstaaelse!

Og Betjenten gaar i „Globe" og ser paa *Rostand*'s Drama og den guddommelige Sarah's Spil — forstaar ligelidt af begge Dele — og tar sig en ordentlig Whisky i Mellemakten (paa Byens Regning)!

Næste Dag stiller han med stram Honnør hos Chefen og „melder tjenstvilligt": at det omtalte Stykke er — — „*meget ordentligt*" (!!!) Det kan godt gaa! Den er fin i Kanten!

Og saa var den „Censur" besørget! Stykket fik Lov at gaa! De smiler . . . De ryster paa Hovedet — jo, jeg kan *se* det helt herovre fra.

De synes, det lyder mildest talt lidt utroligt, lidt „amerikansk". Ja, det er ogsaa *amerikansk*, men det er den nøgne, mest haandfaste Virkelighed — passeret i New York i det Herrens Aar 1911!

Men jeg foreslaar samme Censur indført i København! Næste Gang der er „Tvivl" om et scenisk Arbejdes Karakter, saa send Gadebetjent *1047*, *Petersen*, hen og „se paa det", og lad ham afgive sin Kendelse!

Det er en ny Form for Censur. Den er maaske lidt orginal; men den er morderlig billig! Den koster kun Magistraten en Galleribillet (foruden de obligate Bajere, „Censor" ta'r sig i Mellemakterne!)

Manuel Garcia.

Herrekoret „Bel Canto".
Dirigenten, Hr. Vilhelm Poulsen.

Typer fra vore egne Brædder.

— Dandyen —

FOR ti Aar siden var det hovedsagelig Officers-, Godsejer- og Grosserersønner, der forbløffede Strøget og Kaféerne med at lancere en ny Modefarve eller en raffineret Form paa en Hat. D'Herrers Hovede var kløvet af en linje-ret Skilning og tungt af Pomade. Deres Optræden var præget af samlede Hæle og Buk i Nakken. De følte sig som en Slags Ceremonimestre, naar de traadte ind i Parkettet eller i Palmehaven. Skuespillere foragtede den Gang saa materielle Ting som Fedt i Haaret og Tøj efter sidste Mode. De bar deres lange Haar og storskyggede, bløde Hatte efter deres eget Ho'de, og grinede haanligt af Levemændene. Paa Kaféen greb den unge Skuespiller begærligt efter sidste Nummer af Simplicissimus, Graphic og L'illustration, *nu* venter han i Spænding paa Modejournalerne fra London og Paris. Den moderne Dandy blandt Skuespillere sætter Størsteparten af sin Gage i Skrædderens Hovedbog. Han har forandret Ordsproget — Aand er Magt — til — Klæder imponerer Fæhoveder. Han er nu til Dags ligesaa elegant Tip Top udstyret som Wieneroperetterne fra Verch og Flotow. Han bringer europæiske Modeoverraskelser med hjem fra sin Ferierejse og bliver omgaaende interviewet om Støvler og Slips. Skuespiller-Dandyens raffinerede Udhaling kræver selvfølgelig det, man i gamle Dage kaldte „Grossererskilning", altsaa kortklippet, kløvet, bandolineglinsende Frisure, og for at synes degenereret og sokratisk barberes to Tommer Haar bort fra Panden. Tillige kræves Stil — det vil sige: en gennemført Stivhed og fornem Afmaalthed i Gestus og Gang, saa fornem, „at intet Fiskeben bøjer sig" — og man mindes promenerende Hofmænd i Versailles Have.

Dandyen omgaas ikke gerne sine Kolleger — hvorfor? — en Forretningshemmelighed. I sit Hjerte forguder han Teatret, men overfor Offentligheden smiler han overbærende og nedladende af det.

Han søger helst Omgang med blege, krognæsede Ansigter af blaat Blod og et Skjold i Navnet. Det forhøjer hans Prestige, og faar det naive Publikum til at stejle og vende sig ti og tyve Gange. Det blaa Blod kan bruges i Stedet for Tryksværte som en Slags Annoncer. Thi den yngste Skuespillergeneration er Business-Mænd, og paa Vej til ogsaa at gøre Forretninger paa Børsen.

I det lille København med de smaa Gager kan Dandyen desværre ikke holde Bil og Chauffør — han maa indskrænke sit Verdensmandslune til et Praj i Telefonen — 9001. I en Taxamotorvogn tager han Strøget med en slap Cigaret paa Læben, og med Monocle i Øjet studerer han sin Rolle.

Vi Københavnere bør være glade for Dandyen, han er en Pryd for sin Stand og for sin By, og virker tillige som en moderne, kostbar Lysreklame for sin Direktørs Teater. Han vækker Sensation i en dansk Balsal, og tilfører de gamle Komedier nyt Tøj. Og hvis han saa foruden sit overfyldte Klædeskab har virkeligt Talent — saa fører han maaske Teatret i Dannevang et Skridt videre.

—.

Bel Canto.

„BEL CANTO" betyder „Skønsang". Og med Rette har det bekendte Herrekor, som i disse Dage atter har givet en af sine stærkt gouterede Koncerter i København, valgt sig dette forjættende, men fordringsfulde Navn, — med Rette, fordi det viser Ensemblets høje, kunstneriske Maal, og fordi det forbausende hurtigt har naaet det og derved gjort sig værdigt til Navnet. Æren herfor tilkommer i lige Grad Korets menige Medlemmer og dets Leder, fhv. kgl. Kapelmusikus *Vilhelm Poulsen*, der i Spidsen for „Bel Canto" har vist sig som en sjælden Dirigent-Begavelse, i Besiddelse af ikke alene megen musikalsk Kultur, men tillige Energi og Fører-Myndighed.

Det var i Efteraaret 1906 — altsaa for kun $4^1/_2$ Aar siden —, „Bel Canto" stiftedes med Vilhelm Poulsen som Dirigent. Koret talte den Gang ikke mere end 10 Sangere, alle Amatører. Den første Vinter holdt det sine Prøver efter Tur i de forskellige Medlemmers private Hjem, og først senere fik det af Kultusministeriet overladt Metropolitanskolens Festsal til Øvelseslokale. Blandt de første Medlemmer kan nævnes den bekendte musikinteresserede Læge, Dr. F. Hoyrup, Kontorchef Lette og Overretssagfører Svend Kielgast, der nu er Korets Formand. I Efteraaret 1907 var Medlemmernes Antal steget til 19, og med denne ikke just imponerende Styrke debuterede „Bel Canto" ved en egen Koncert i Odd-Fellow-Palæets mindre Sal den 26. Novbr. 1907 og fik straks den allervenligste Modtagelse hos saavel Publikum som Pressen.

Saa konstituerede Koret sig som „Selskabet Herrekoret Bel Canto"; det valgte sig en Bestyrelse og fik dannet sig Love for Virksomheden. Lovenes § 1 siger, *at Korets Formaal er ved Koncertoptræden at øge Interessen for danske Mandskor, og at Overskudet ved dets Virksomhed skal tilfalde godgørende Institutioner.* Alle Korets Medlemmer saavel som Dirigenten stiller Tid og Evner i Sangens og Velgørenhedens Tjeneste.

Siden sin ualmindelig vellykkede Debut for $3^1/_2$ Aar siden har Koret indtil Dato selv givet eller medvirket ved ialt ca. 70 Koncerter — et imponerende Tal! — dels i København, dels i de danske Provinser, dels i Norge og Sverrig.

Dets første Turné gik i Sommeren 1908 til Jylland med Koncerter i Esbjerg, Kolding, Fredericia, Ebeltoft, Aarhus, Horsens, Randers og Vejle. Den anden Koncertrejse den følgende Sommer gjaldt ligeledes Jylland, hvor man denne Gang optraadte i Silkeborg, Skanderborg, Vejle, Horsens og Aarhus (Landsudstillingen), og hvor Koret bl. a. glædede de Syge paa Vejlefjord Sanatorium med sine Sange, der overalt havde en eklatant Sukces.

Tredje Gang, Koret drog ud, var forrige Sommer, da det lagde ogsaa det norske og svenske Publikum for sine Fødder; det gav da 3 Koncerter i Kristiania, 5 i Bergen (bl. a. paa Udstillingen) og 1 i Gøteborg.

Desuden har „Bel Canto" koncerteret i Hillerød, Næstved, Nykjøbing F. o. fl. St., og nu i Vinter skal det bl. a. til Odense.

Korets Medlemmer er stadig for den overvejende Dels Vedkommende Amatører og rekruteres af Folk fra forskellige Lejre: Jurister, Ingeniører, Arkitekter, Bankfolk, Lærere, Forretningsfolk og Haandværkere m. m. Til dem alle stilles der Krav om: god Stemme, sanglig Uddannelse, musikalsk Sans og Kultur, og alle nye Medlemmer maa gennemgaa en Optagelsesprøve. Men foruden disse Sang-Amatører har man blandt „Bel Canto"s menige Medlemmer ogsaa kunnet træffe adskillige Fag-Sangere, f. Eks. den nu til Berlin bortdragne Tenorist, Aage Wang-Holm, der ogsaa var Korets fejrede Solist, Operasanger Niels Hansen og Marius Jørn-Nielsen, der endnu tilhører Koret, saavidt som Teatertjenesten tillader dem det.

Her i København har „Bel Canto" allerede trods

sin korte Levetid assisteret ved et stort Antal Koncerter, saaledes ved adskillige i velgørende Øjemed, f. Eks. i Raadhushallen og i Odd-Fellow-Palæets store Sal, og det har i Efteraaret 1909 nydt den Ære at synge paa Fredensborg Slot for vort Kongepar og dets Gæster, Dronning *Alexandra* og Kejserinde *Dagmar*.

*g.

Musikforeningens Koncert.

Musikforeningen afsluttede sin indeværeode Sæson med en særdeles underholdende, men maaske lidt broget sammensat Koncert. Efter en gammel, prægtig Haydnsk Symfoni, spillede en ung dansk Pianist, Hr. *Chr. Møller* en Saint-Saënsk Klaverkoncert med Orkester. Den unge Mand, der forøvrigt er en Brodersøn af den fra Neruda-Kvartetten kendte Godsejer Møller, og Elev af Professor Neruda, har allerede vakt en Del Opmærksomhed ved sit udprægede Klaver-Talent. Endnu kan adskilligt falde spædt, og Rytmen har ikke altid tilstrækkelig Vægt, men der var Dygtighed og Haandelav i det tekniske, Forstaaelse og Flugt i det musikalske. *Ludolf Nielsen* havde komponeret Stuckenbergs „St. Hans-Aften"s Digt for Baryton-Solo, Kor og Orkester og i Grunden faaet noget kønt og ikke saa lidt karakteristisk ud af det. I hvert Fald havde Komponisten — der selv dirigerede dygtigt — ogsaa som Komponist saa udmærket Hold paa Kor og Orkester, at man fik al mulig Respekt for det. Soloen var lagt noget upraktisk, og Hr. Lemche fik ikke synderligt ud af den, men Stykket *efter* denne var det betydeligste i Arbejdet og fortjente absolut Opmærksomhed. Et stort Bruchner'sk „Haleluja", der sluttede, var ualmindelig fanatisk af Indhold og voldsomt i Udtrykket. Det passede ikke rigtig for Musikforeningens Temperament, heller ikke for det hertil altfor lille Kor- og Instrumental-Ensemble. *Ch. K.*

Skuespiller Fr. Schack-Jensen,

af hvem vi i Dag bringer et Billede paa „Masken"s Omslag, vil være saavel det københavnske som odensianske og aarhusianske Publikum godt bekendt, idet Hr. Schack-Jensen efter at have debuteret paa Det kgl. Teater Sæsonen 1899 i de paafølgende 3 Sæsoner var knyttet til Folketeatret. Under Martinius Nielsens Dobbeltdirektorat var derpaa Hr. Schack-Jensen knyttet til Casino en Sæson, hvorefter han tog Ophold i 3 Aar i Paris og studerede fransk Scenekunst. Hjemkommen fra Udlandet knyttedes han derefter til Aarhus Teater i 2 Sæsoner, hvor han med Held udførte Roller som „Ambrosius", „Bertrand de Born", „Pigernes Alfred", „Herløv" og „Klint". I Vinter har Hr. Schack-Jensen bl. a. været Gæst ved Odense Teater.

Det interessante mimiske Drama, „En Kærlighedsdrøm", som opførtes i Tirsdags ved Midnatsforestillingen paa Dagmarteatret og hvoraf vi i næste Nr. vil bringe Billeder, er forfattet af den unge Kunstner, som selv med stor Dygtighed spillede Hovedrollen. Vi skal i næste Nummer nærmere omtale „En Kærlighedsdrøm".

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.

DET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN

6te Kunstner=Aften „Masken"s 6te Kunstner=Aften

(Cirkus-Aften)

Cirkus-Etablissementet

Lørdag den 15. April 1911

(Paaskelørdag Kl. 4).

Frk. Gerda Christophersen.

Juncker-Jensen fot.

Hr. Sofus Erharth.

Jul. Folkmann fot.

Frk. Jutta Lund.

Alb. Schou jun. fot.

TIL Varietéen er Tidens Løsen!

Stadig hører man snart et og snart et andet af Skuespilscenens store Navne forlade denne for at gaa til Varietéen.

Det er det røde Guld, der vinker; det er de store, svimlende Gager, som intet Teater, men kun de store Varietéer kan byde, der lokker og drager.

Men samtidig er Varietéen undergaaet en Forandring. Disse Etablissementer, hvor man for nogle Aar tilbage neppe turde vise sig, hvis man ønskede at regnes til det gode Selskab, søges nu af alle Rangklasser, og man ser nu den respektable Familiefader ledsaget af sin Hustru og sine Børn under tvangfri Former tilbringe sin Aften i den moderne første Klasses Varieté, der efterhaanden er blevet omdannet til en Kunstanstalt, hvor man virkelig kan høre og sé god Kunst. At der selvfølgelig ogsaa undertiden bydes noget uskyldigt Gøgl, er vel sandt; men heller ikke vore Teatre kan altid siges at holde Niveauet lige højt.

„Masken", som foruden at være et Organ for Teater og Koncert, ogsaa har sat sig som Opgave at være Organ for de sunde og gode Forlystelser, har ved at forme sin „6te Kunstner-Aften" som en Cirkus-Aften, hvor baade første Rangs Kunstnere og Artister optræder, ønsket at vise sine Abonnenter, hvad der en saadan Aften kan præsteres af god og fornøjelig Underholdning, og give de mange, der maaske af gammel Fordom ellers ikke viser sig i en Varieté en gunstig Lejlighed til at overbevise sig om, at Varietéen er noget andet nu, end den var for Aar tilbage.

Københavns Politidirektør har givet os en særlig Tilladelse til Paaskelørdag at afholde denne Kunstner-Aften, hvor vi se os i Stand til at byde et Program, som er ganske enestaaende.

Frk. *Gerda Christophersen* er jo saa skattet og kendt en Kunstnerinde, at hendes Navn paa Programmet vil være tilstrækkeligt dragende.

Og det kan sikkert siges, at Skuespillerinde Frk. *Jutta Lund* og Hr. Skuespiller *Sophus Erharth* i deres Navne ejer den samme Publikumdragende Magt, fordi vi ved disse Navne altid maa mindes den Lunets rige Fylde, den Humørets Feststemning, som Navnene repræsenterer. En glad og munter Vise, en morsom Fortælling og den sunde Latter, som derved vækkes, er altid en stor Værdi i en trist og traurig Tid.

Vi kan derfor garantere vore Abonnenter en virkelig fornøjelig Eftermiddag alene ved Konstellationen: *Gerda Christophersen, Jutta Lund* og *Sophus Erharth*.

Men desuden byder vi ved denne Paaskelørdags-Eftermiddags-Forestilling en Række fremragende Attraktioner fra selve Cirkus-Etablissementet, Hovednumrene for Maanedens Program: den overordentlig morsomme Grimassemager, Englænderen *Chris Richards*, hvis Gummiansigt i sin bevægelige Elasticitet endog overgaar vor berømte Sophus Neumann's; Rulleskøjteparret Miss *Nellie Donegan* og Mr. *Earle Reynolds* i deres musikalsk-dramatiske Danseakt, hvorunder de udfører de vanskeligste Pas og Pirouetter — og alt paa Rulleskøjter; *The four Readings*, utvivlsomt i Øjeblikket Verdens dygtigste Akrobater, fire dumdristige og flot skabte Amerikanere, som endogsaa vover saa halsbrækkende Øvelser som „Flyvespring" og „Saltomortaler mellem Hænderne", noget, som aldrig før er set her i Byen; de *8 Cocktails*, en Samling „English Girls" og den kendte Kategori, der glimter frem som et Bundt levendegjorte Solstraaler; endelig bør vi ikke glemme de *Tre Arleys* med deres overmaade veldresserede Hunde, som tilsidst spiller Fodbold; det er et Nummer paa vort Program, som især vil henrive Børnene til den vildeste Begejstring.

Musiken ledes som altid i Cirkus af *Carl Gottschalksen*, og saa er den jo i de bedste Hænder . . .

Angaaende Billetsalget til „*Masken*"*s 6te Kunstneraften* henviser vi vore Abonnenter til næste Side, og tilraader dem at bestemme sig snarest af Hensyn til de bedste Pladser, der som sædvanlig udleveres først. Vi tilføjer, at der under Forestillingen *ingen Servering vil finde Sted i Lokalet.*

MASKEN

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 23DE APRIL. | NUMMER 30.

Rasmus Christiansen.

JEG ser ud i Fremtiden og min Drøm fører mig til Aarhus, hvor der paa Teatret er Gæstespil af kgl. Skuespiller *Rasmus Christiansen.* Han optræder jo for sin Fødeby's Publikum i sine to Glansroller: Peder Ravn i „En Spurv i Tranedans“ og Titelrollen i „Den pantsatte Bondedreng“. Den aarhusianske Presse mindes i Dagsnumrene den Tid, da den fremragende Kunstner endnu kun var Smededreng der i Byen og udenfor Læretiden, for 50 Øre pr. Aften, i rød Djævledragt trak Pluto's Dragevogn ind paa Scenen — den Gang, da *Benjamin Petersen* opførte „Orfeus i Underverdenen“, og da Aarhus Teater endnu stod ganske nyt og var alle bypatriotiske Aarhusianeres Stolthed. Oppe paa Galleriet — i Professor *Kampmann's* lueforgyldte Hus hedder det forresten „Amfiteatret“, populært: „Amfi'en“ — heroppe sidder der, drømmer jeg, glade, umiddelbare Mænd: Maskinarbejdere og andre gamle Drenge fra Gaderne med de mærkelige Navne Spanien og Dynkarken. De husker alle *Rasmus* som en opløben, blegnæbbet Fyr, der lavede Abekattestreger ved Drejebænken og ga' morsomme Scener, naar Læredrengene efter Middagstid stod uden for den sodede Maskinfabrik paa Søndergade og ventede paa, at Dampfløjten skulde kalde til Arbejde. De mindes ham fra Aftenerne i de smaa Afholdsforeninger, hvor „Skuespilleren“ læste op og sang Bondeviser, imponerende i en for rummelig Diplomatfrakke. Enkelte af disse Kammerater har vel ogsaa, sammen med ham, siddet her paa de bageste Rækker af „Amfi'en“ og modtaget de første Indtryk af dramatisk Kunst . . . . . og *nu* stod *Rasmus* der nede paa Scenen — den samme Scene, der slugte hans første Replik — som Peter Ravn, den Rolle, han saa længe ventede paa, men som ogsaa, da den omsider faldt i hans Turban, blev hans store Sejr.

Og saa vaagnede jeg . . . . . og følgende

Skuespiller Rasmus Christiansen. Newland fot.

Kendsgerninger blev mig klare: Rasmus Christiansen optræder *ikke* som Gæst paa Teatret i sin Fødeby Aarhus, og det vil antagelig vare længe, inden han naar saa vidt, i hvert Fald med Titlen kgl. Skuespiller paa Plakaten. Foreløbig er han ansat ved *Det ny Teater,* hvor han hver Aften spiller god Komedie i mere eller mindre gode Stykker. Han har en altid elskværdig Presse og et trofast Publikum. Han nævnes kun med anerkendende Adjektiver: den unge flinke, den morsomme, den talentfulde . . . . kort sagt: Rasmus Christiansen har en sikker Position og en vistnok meget pæn Gage. Mange andre vilde maaske med Glæde bytte med ham . . . . . kun vi, der kender Rækkevidden af hans Evner, er langt fra tilfredse. Vi venter stadig paa det afgørende Gennembrud, den store Sejr — den, han maa og skal bringe hjem, før eller senere.

— — —

Paa Aarhus Teater har Statisterne deres Garderobe i Kælderen. Om Dagen, naar der var øde og tomt, listede „Eleven“ Rasmus Christiansen derned, tændte Blussene foran Sminkespejlet og sad timevis og studerede sit Ansigt, øvede sig i at lægge Maske, som han saa *Malberg* gjorde det. *Henrik Malberg* var jo hans Ideal.

Sæsonen 1904—1905 gik smukt til Ende. I Ny og Næ sagde „Eleven“ en Replik paa Scenen, uden at nogen derover tog Anledning til at profetere. Om Sommeren spillede han Komedie for Fiskerbefolkningen i Frederikshavn. Personalets første Komiker taalte ikke ret godt den intime Forbindelse mellem Sommerteater og Keglebane med kolde Bajere, og den nittenaarige maatte tage Affære. Repertoirets ældre Karakterroller lagdes over paa Christiansens unge Skuldre. Han bar dem med Taalmod og fik af sin Direktør tilstaaet en Benefice. Der var fuldt Hus og megen Begejstring. Thi ogsaa Fiskerbefolkningen var taalmodig.

Skuespiller Henrik Malberg anbefalede for den kommende Sæson sin unge Ven til Frederiksberg Teater, og en skønne Dag stillede

Amatørfotografi af Rasmus Christiansen paa Vej til Prøven.

Rasmus Christiansen ude i Alleen. Han kom for at erobre Hovedstaden og begyndte klogt nok fra en Ende.

Begyndelsen var lovende. Husker De, kære Læser, hans „Lille Sørensen" i *Poul Østergaard's* „Der er Forskel —"? Rasmus Christiansen viste straks, at han kunde spille det, han nu selv kalder „Menneskekomedie". Thi denne forvaagede, halvvoksne Kontorist, der „gaar i Byen", var ikke blot pudsigt gengivet, nej, han *levede* i Komedien lige til den struttende Hvirvel over Pomadeskilningen.

„Lille Sørensen" vakte Opmærksomhed, og Rasmus Christiansen blev et af de Navne, man kendte.

Da hændte der det, at Serveringsteatrets Direktør fandt paa at spille *Wessel's* „Kærlighed uden Strømper" mellem sine Operetter. Som Johan von Ehrenpreis i den klassiske Komedie var Rasmus Christiansen det eneste klassiske i den hele Forestilling. En enkelt Anmelder skrev endog Dagen efter i sin Avis, at denne Johan von Ehrenpreis var *akademisk* Komedie.

Christiansen havde næppe tænkt paa at spille akademisk, da han formede sin Johan. Men til Gengæld ejede han *Instinkt*, kunstnerisk Takt, der lod ham blive stilfuld i sin Komik, givende Wessel, hvad Wessel's var.

Dette Instinkt, Gudernes Gave til de faa udvalgte, har i Tidens Løb lært ham, den læge Mand, Respekt for Kunsten og bibragt ham en scenisk Kultur, som mange af hans studerede Kolleger burde misunde ham.

Efter to-tre Aars Virksomhed ved Frederiksberg Teater rykkede Christiansen længere ind ad Byen til paa sit Erobringstogt — til Det ny Teater. Han har her spillet en Mængde „Menneskekomedie", i sin Komik paa samme Tid velsignet umiddelbar og dog behersket. Charmen ved hans Kunst bestaar vel netop deri, at baade Hjerte og Hjerne er med.

Her skal ikke ramses Roller op — Christiansen er jo med i næsten hver Forestilling paa Det ny Theater, og hans Smaasejre er mange — her skal blot fremføres en beskeden Henstilling til hans Direktør om engang at lade ham faa en virkelig stor Opgave, een af de Roller, der betyder Vendepunktet i en Skuespillers Liv. Nu har vi saa hyppigt set Rasmus Christiansen gøre de smaa Roller store. Vi er saa vante til at se ham spille fortræffelig Komedie i andet Plan. Stil ham derfor engang aller forrest i en Forestilling og giv ham Lejlighed til at opfylde de *store* Forventninger, vi nærer til ham. Lad ham for Alvor vise, hvad han duer til.

Mærkeligt nok har hidtil ingen Teaterdirektør faaet Øjnene op for, at Christiansen vilde kunne blive den ideelle Peter Ravn. Flere af vore mest fremragende Skuespillere har i de senere Aar knækket Halsen paa den Rolle. Een manglede Ungdom, en anden Umiddelbarhed. En tredie havde ikke Skikkelsen . . . . Rasmus Christiansen har det altsammen. Som Peter Ravn vil Sejren være ham vis . . . . . . og han *bør* sejre!

Henry Hellssen.

Peter Fjelstrup — Falstaff?

SHAKESPEARES berømte Falstaff i „Henrik den Fjerde" bliver som bekendt ogsaa denne Gang liggende i Arkivet. Olaf Poulsen mener ikke at have Kræfter nok til at give Giganten Kød, Blod, Vid og Humør — med andre Ord. Stykket ligger Brak med O. P.s Fratræden.

Ingen ved Det kongelige Teater tør eller kan paatage sig Opgaven. Fra forskellige Sider i Pressen har man peget paa Peter Fjelstrup som den eneste, der sammen med „Olaf", kan faa rusket Liv i Falstaffs mægtige Rolle.

Helmer Lind skrev for nylig her i Masken

Originaltegning af *Søren Fjelstrup.*
Peter Fjelstrup.

en brillant træffende Artikel, hvori han mindede Dr. Mantzius om P. F.s Tilværelse og tillige bemærkede, at det var paa Tide, Det Kongelige Teater sikrede sig ham og fik ham til at blive, for engang med Tiden helt at overtage O. P.s Repertoire.

At P. F. er den eneste Rette til at magte denne store omfattende Opgave, føler enhver, der har virkeligt Kendskab til Teatret.

Men hvad siger Skandinaviens „lunefulde" Globetrotter Peter Fjelstrup selv om Sagen?

Vi mener, det maa interessere Maskens Læsere at høre hans *eget* Svar.

Her er det ordret:

„Jeg egner mig *ikke* for Falstaff, jeg er for sart og fin til den Renaissance-Type; de har jo ogsaa mange yngre Skuespillere derovre, hvis Mester Olaf ikke vil. — Der var maaske andre *smaa* Roller, jeg kunde tænke mig, men jeg har ikke Raad til Det Kongelige Teater, og Det Kongelige Teater har ikke Raad til mig, og Lysten mangler maaske ogsaa, saa det er jo — — — — — —"

Disse faa fyndige Ord maa jo glæde d'Herrer Privatteaterdirektører ikke alene i vore egne, men ogsaa i Norges, Sveriges og Finlands mange Fjelle-begejstrede Byer.

Den unge Skuespiller Søren Fjelstrup ved Aarhus Teater har overladt os hosstaaende sønlige Karikatur af sin Fader.

obbo.

Miss Gertie Millar som „Den lille Kvækerpige".

Den lille Kvækerpige

hedder en af Londons sidste fastslaaede Successer.

Spørg mig ikke om Indhold eller Handling, thi ingen af Delene er taget med i Betragtning.

Det er et af de saakaldte „musical plays", hvor Forfatteren er holdt helt i Baggrunden, Komponisten danner Skelettet med nogle smaa spinkle Melodier, og hvor to à tre „pretty girls" en „funny man" og en pragtfuld Iscenesættelse besørger Succesen.

Forfatteren James Tanner og Komponisten Lionel Monkton kunde ikke have gjort et bedre Valg. Iscenesættelsen er endogsaa for London non plus ultra med Lys-Virkninger af ny og forbløffende Pragt. Der er fuldt op af smukke Piger og morsomme Mænd — de nydeligste og originaleste Kostumer — og der er endelig Primadonnaen selv, Miss Gertie Millar, der vilde have baaret en endnu mere umulig Operette (hvis en saadan er mulig) frelst over alle Skær.

Gertie Millar er sød. Hun er fuld af Skælmeri og Ynde. Hun skaber Liv i de blegeste Replikker, og hun danser Musik ind i de ferskeste Sange. Der er mere Rytme i Gertie Millars lille, svage Fod end i al Monktons Musik . . .

Desuden ser hun allerkæreste ud som Prudence „The quakergirl". Hvad Under, at denne morsomt enkle og klædelige Dragt har influeret Londons Modedamer; overalt ser man de unge Piger med Kyser og ærbare hvide Fichuer.

Den lille Kvækerpige har sat sit Præg paa Sæsonens Mode. Hermed et Portræt, der sikkert vil give Københavnerinden Lyst til ogsaa at forsøge sig i den yndefulde, kvækeragtige Simplicitet.

Den vil sikkert klæde hende meget bedre end den — ikke altid vellykkede Efterligning af den franske Madame la Mode, hun ofte gør sig skyldig i.

Thi Simpliciteten vil passe til hendes Stil — selv om hun ikke altid er i Stand til at gennemføre den med det Chic, der særtegner Gertie Millar, den mest forførende, gratiøse Dame i hele London.

Betty Marie Ahlberg.

Peter Urban Gad

er et af de mest urbane Mennesker, jeg kender, saa høflig og korrekt og formfuldendt i sin Optræden, at han formelig tvinger en stakkels Interviewer til at tænde en ny Cigar — selv om Staklen ikke kan taale den —, før det tillades samme Pressens Mand at forlade det Gad'ske Hjem.

Ud af Ejendommen i Dronningens Tværgade, hvor den unge kendte Forfatter bor hos sine Forældre, maa man ikke træde med en „Sjoverstump“ i Munden. Det kunde jo kompromittere hele Huset. Og Pressemanden, som selv er høflig, føjer sig og bøjer sig og tænder en ny „Havaneser“.

Men mellem disse to Cigarer ligger der en lang Samtale om den dramatiske Kunst og dens Forhold til Biograf-Teatrene, der, som en Underafdeling af de rigtige Teatre, har Hr. Peter Urban's varmeste Interesse, navnlig efter at han selv er traadt i nærmere Forbindelse med disse Kunstanstalter, som Films-Drama-Forfatter og -Iscenesætter ved *Fotorama* i Aarhus og *Deutsche Bioskope-Gesellschaft* i Berlin, fra hvis Optagelses-Atelier nedenstaaende og omstaaende Billeder stammer. Hr. Gad, der sammen med sin for nyligt jubilerende Moder har forfattet „Fruens Politik“, har paa egen Haand formet Film-Dramaet „Afgrunden“, der nu er ved at blive en Biograf-Teatrenes Verdenssucces og i disse Dage lader Asta Nielsen, Poul Reumert og Robert Dinesen erobre Paris.

Det er sikkert overflødigt at komme nærmere ind paa Handlingen i „Afgrunden“, som med sin æggende Gaucho-Dans i Asta Nielsens sansepirrende Udførelse utvivlsomt er godt kendt af enhver Københavner fra dets talrige Opførelser i *Kosmorama*.

Men denne Handling, som i sig selv er fortræffelig tilrettelagt, viser ligesom Scenegangen i Hr. Gads nyeste Værk „Det hede Blod“, at Hr. Gad har det rigtige Greb paa at sammentømre et Stykke, der kan fængsle Publikum og holde det fast, medens Filmen køres igennem.

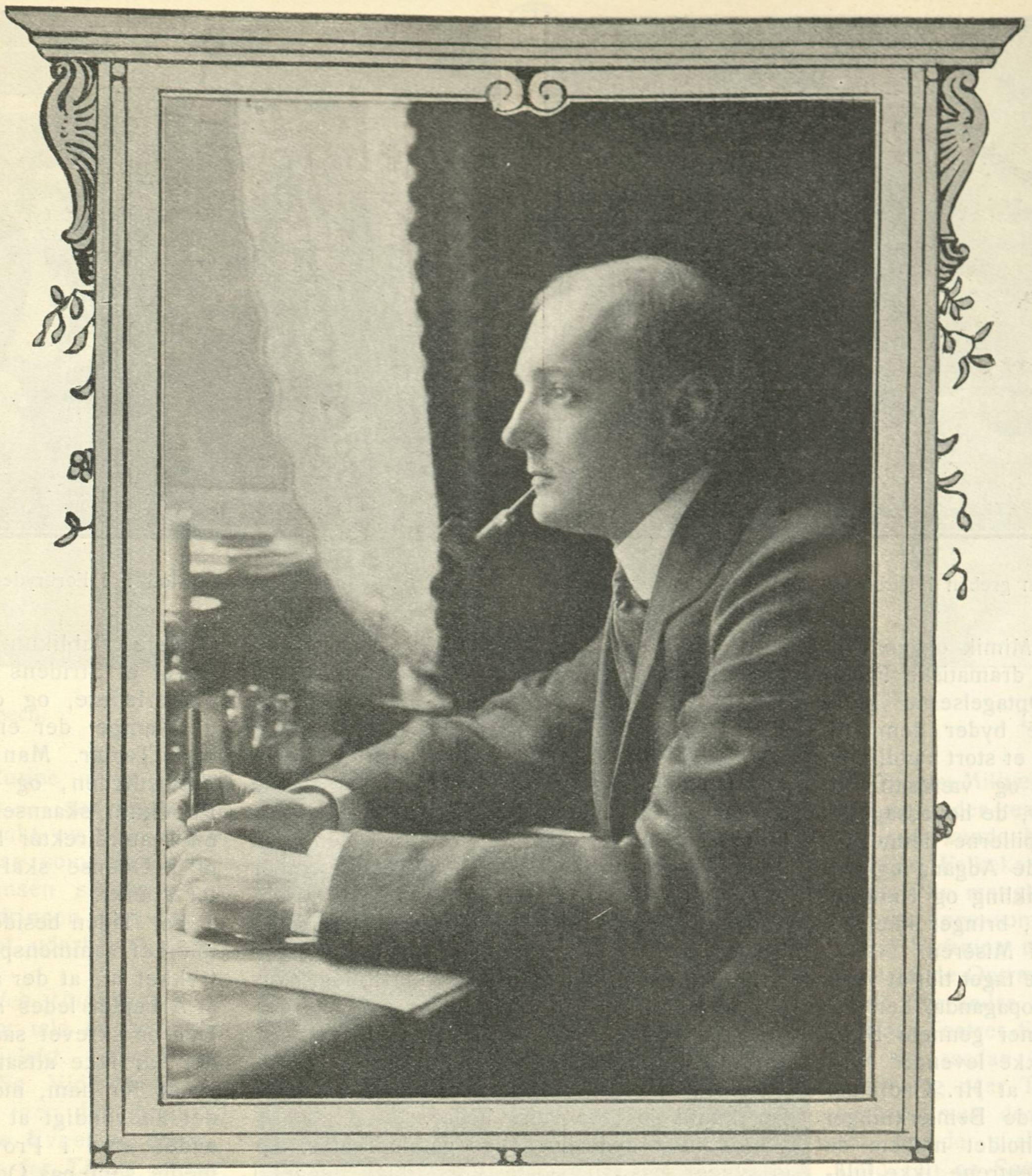

Forfatteren Peter Urban Gad ved sit Skrivebord.

Jul. Folkmann fot.

Kan man med Billighed forlange mere? Og er Hr. Gad mon ikke den rette Mand paa den rette Plads og en værdifuld Støtte for de Teatre, som dog trods Modstanden fra de „rigtige“ Teatres Side er Fremtidens?

Thi her er vi ved et Punkt, der er af ret stor Betydning for de „rigtige“ Teatre, som, hvis de ikke drager Lære af Biograf-TeatretsPublikum-fangende Magt og det Grundlag, hvorpaa denne Magt baseres, har al Udsigt til at ligge fuldstændig under i Konkurrencen.

For Biograf-Teatret giver netop Publikum, hvad det forlanger: en kort og kraftig Handling; Lejlighed til at følge de Agerendes ofte udmærkede Minespil uden fantasiødelæggende Lytten til tidt trættende Replikker; en mere levende Forestilling af personligt og paa nært Hold at deltage i Begivenhedernes Gang; Skildringens større Sandsynlighedspræg; den lynsnare Følgen med fra Sted til Sted, hvor Dramaets enkelte Scener udspilles; den næsten samtidige Beskuelse af og Indlevelse i de vidtforskellige Situationer, der afføder Konfliktens Udvikling og Forløb; og sidst, men ikke mindst den store Frihed for „*Teater*“: Undgaaelse af omstændige Forklaringer, illusionsforstyrrende Tale ud til Publikum, Oplæsning af Breve — i Biograf-Teatret læser Tilskuerne selv Brevet —, og Indvielsen i de ofte ikke overvundne Vanskeligheder, Forfatteren har haft for at faa indført i Skuespillets enkelte Akter de for Stykkets Handling nødvendige Personer og Situationer.

Paa disse Felter kan det „rigtige“ Teater virkelig lære noget af de levende Billeder, der staar Livet og Virkeligheden, som det jo dog er al god Kunsts Opgave at gengive saa nøjagtigt som muligt, betydeligt nærmere, end Scenen og Scenens Udtryksmidler i al Almindelighed . . .

Naar hertil kommer den bekvemme og billige Adgang til at faa en Biograf-Teater-Forestilling at se, kan man forstaa, at Teatrene, de „rigtige“, føler sig truede paa deres ømmeste Punkt, Portemonixen, og har erklæret Films-Konkurrenterne Krig paa Kniven.

Men at forbyde deres egne Skuespillere den

Fra Bioskop-Selskabets Optagelsesatelier. Hr. Gad og Frk. Asta Nielsen omgivet af Fotografen og Maskinpersonalet.

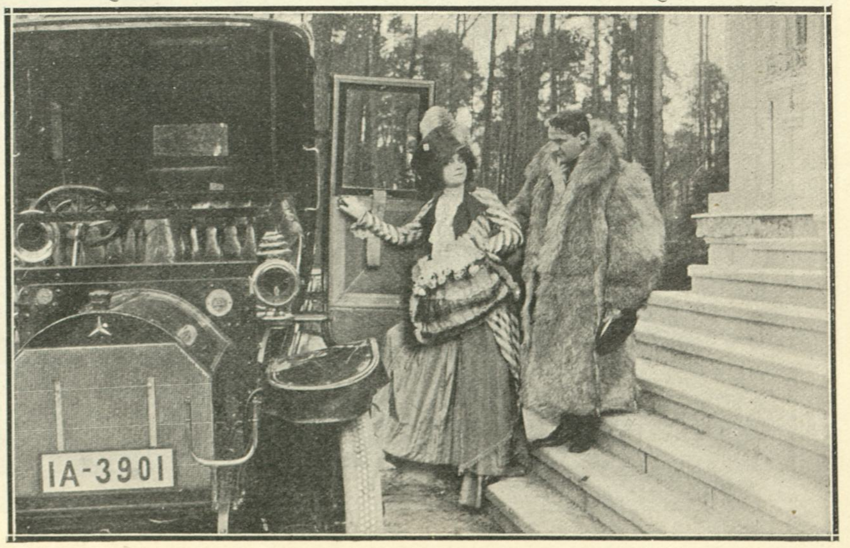

Scenebillede fra „Det hede Blod“: Den utro Hustru og Chaufføren.

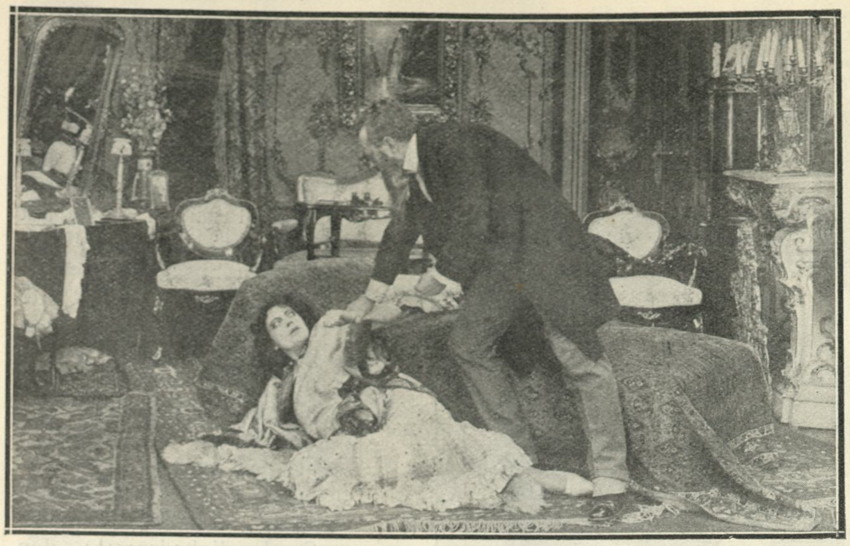

„Det hede Blod": Hustruen greben i Utroskab; Opgør med Manden.

„Det hede Blod": I Forbryderknejpen.

Adgang til at uddybe deres Mimik og koncentrere og skarptegne deres dramatiske Fremstillingsevne, som Biograf-Optagelserne giver dem, og den Lejlighed, de byder dem, til, ved at komme i Rapport til et stort Publikum, at blive yderligere kendte og værdsatte til Gavn for dem og det Teater, de hovedsageligt tjener, — at forbyde Skuespillerne denne for Teatrene selv mest værdifulde Adgang og Lejlighed til mimoteknisk Udvikling og Karakteriserings-Fuldkommengørelse, bringer ikke Sejren og viser ikke Vej ud af Misèren.

Teatrene synes i det Hele taget tidt at være uforstaaende overfor den Propaganda, der skabes dem og deres Præstationer gennem Billeder, baade „levende" og „ikke levende" . . .

Naar jeg sluttelig tilføjer, at Hr. Gad, der fuldt ud indser ovenstaaende Bemærkninger og deres Berettigelse i Forholdet mellem de „rigtige" Teatre og Biograf-Teatrene, ikke fuldstændig og for bestandig forlader „den danske Skueplads" i højere Forstand, men blot betragter sin nuværende Virksomhed som et for ham selv og hans sceniske Interesse nødvendigt og lærerigt Udviklingstrin, tror jeg at have antydet, hvem Hr. Peter Urban Gad er, og hvad der i den nærmeste Tid vil være hans Opgave, at blive et Fordragelighedens og Forsonlighedens Element i Teaterverdenen paa de levende Billeders Omraade.

Edm. B. H.

Provinsens Teater.

II.

Af Landets to eneste faste Scener udenfor Hovedstaden er *Odense Teater* det ældste og det, der har de smukkeste Traditioner. Allerede i Aaret 1789 havde man i Odense et dramatisk Selskab, som den anden September gav sin første Forestilling i Baghuset til Rebslager Leopolds Gaard „lige for vor Frue Kirke".

Forestillingen indlededes med en Prolog, hvor der bl. a. findes saa gode Linier som disse:

„Os være skal det store Maal,
At skye utidig Lyst og smage ædle Glæder."

Det kunde jo ikke være bedre.

Det nuværende hyggelige gamle Teater, der jo synger paa sit sidste Vers, blev bygget i 1795; men først den 18. November 1796 aabnedes „det odensianske *danske* „National-Teater" med Olufsens „*Gulddaasen*". Skuespillerne hilstes med dundrende Bifaldsraab: „Velkommen de danske".

Odense Teater har gennem de mange Aar i sjælden Grad forstaaet at bevare sit Fysiognomi — maaske som intet andet dansk Teater. Odensianerne er et konservativt Folkefærd, og de holder ikke af, at man ofte skifter Skuespillere og Direktører. Det er Provinsens mest trofaste Publikum. Derfor har det saa ofte været et Stridens Æble mellem de forskellige Teaterledere, og der fortælles sære Sagn om de Kampe, der er udkæmpede for at beholde dette Teater. Man kan nemlig ogsaa misbruge Trofastheden, og i saa Fald er det Odense-Publikum skaanselløs i sin Dom. Mere end én Teaterdirektør har faaet sørgelig Vished for, at i Odense skal man ikke presse Citronen for stærkt.

For Tiden besidder Direktør *Walther* en udmærket sammenspillet Trup, og man har Indtrykket af, at der arbejdes paa dette Teater, og at Arbejdet ledes af en fast og kyndig Haand. Der er skrevet saa meget om Hr. Walther, og det har ikke altsammen været egentlig smigrende for ham, men simpel Retfærdighed gør det nødvendigt at sige, at der for Tiden intet andet Sted i Provinsen spilles saa god Komedie som paa Odense Teater. Og dette skyldes ikke alene de gode Kræfter.

Iscenesættelsen af „*Jeppe paa Bjærget*" vidnede f. Eks. bestemt om, at der bag det hele staar en Mand med Kærlighed til Kunsten, et ikke helt ringe scenisk Blik og megen Erfaring. Har Hr. Walther muligvis forsyndet sig som Skuespiller — og herom skal jeg ikke udtale mig — saa har han til Gengæld de sidste Aar vist, at han som Teaterleder har noget at tære paa.

Som Jeppe viste Hr. *Peter Christiansen*, at

FRA „MASKEN"'S AMATØRALBUM

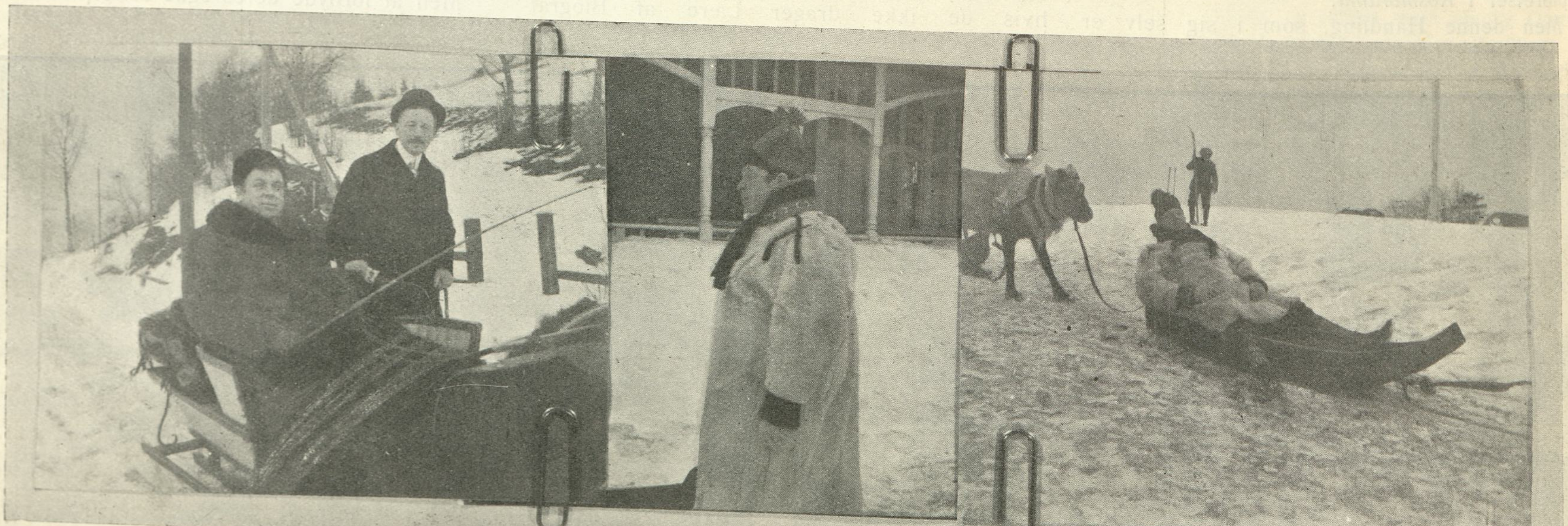

Peter Cornelius rejser med Skyds.

I Lapdragt.

Paa Kjælke.

Billeder fra Kammersanger Peter Cornelius' Norgesfærd.

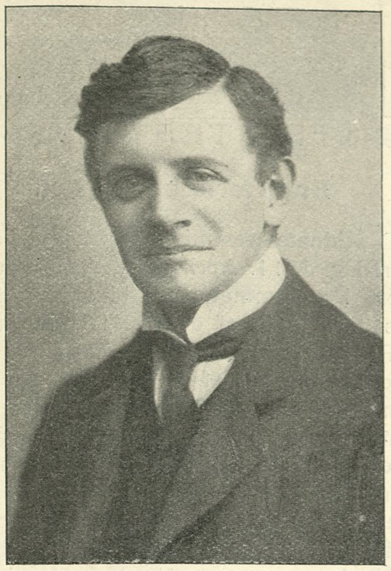

Svend Kornbech.

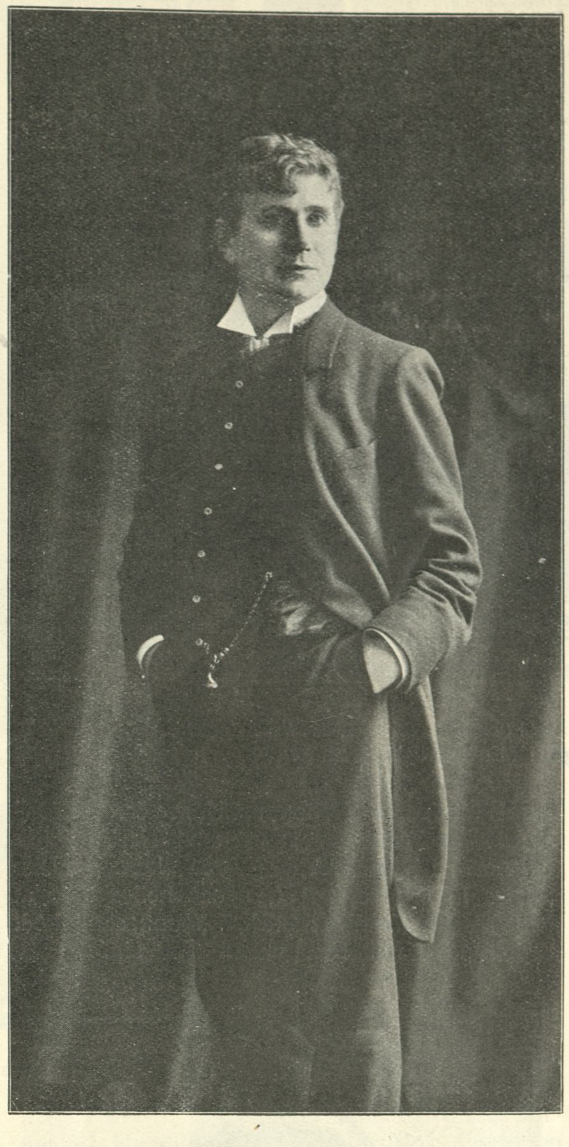

Direktør Jens Trap Walther.

Tronier Funder.

han er i rig Udvikling. Rutine alene skaber ikke en Figur som denne — saa solidt opbygget, saa vel gennemtænkt og saa fuld af sandt og stille Lune. Ogsaa som Suffløren i „*Kean*“ var Hr. Christiansen stilfærdig og ægte — selv om Figurskildringen ikke var tilnærmelsesvis saa detailleret udarbejdet som i „Jeppe“.

Den talentfulde Frk. *Ellen Ungermann* var Nille og overraskede ved at tale en fortræffelig, jordslaaet sjællandsk Dialekt. Selve Fremstillingen bar jo selvfølgelig Vidnesbyrd om Skuespillerindens Ungdom; men der synes alligevel her at være sjældne Evner til Stede.

Direktør Walther opfører for Tiden „*Kean*“ i den kendte tyske Skuespiller *Ludwig Barnay's* Bearbejdelse. Det er et Bevis paa det odensianske Publikums Trofasthed, at Teatret havde udsolgt Hus til Premièren, skønt Professor *Martinus Nielsen* samme Aften spillede Kean paa Folketeatret.

Hr. *Carl Lauritzen* var en rutineret Kean og Fru *Marie Kornbeck* nydelig og troværdig som Anna. Fru *Anna Henriques* var ganske fortræffelig som Pistol. Hun virkede for en Gangs Skyld virkelig som en Dreng, og hun gnistrede af Paafund og Humør. Hr. *Florents* var en tiltalende og beskeden Prins og Hr. *Eyvind Kornbech* en tilstrækkelig dyster Lord Melvill.

Paa *Aarhus Teater* gik *Landsoldaten* i en Iscenesættelse, som ikke var Teatret helt værdig. Det er let at forstaa, at dette Teater har vanskelige Arbejdsvilkaar, men en saa ufærdig og næsten upræsentabel Forestilling som denne bør ikke have Lov at passere paa en Scene, der oven i Købet søger Statens Understøttelse. For Sagen er jo den, at en Folkekomedie som *Landsoldaten skal* Teatret kunne spille — i hvert Fald passabelt. Selv om man ikke kan slaa Gnister af Filt, skal det dog siges, at endogsaa Aarhus Teaters nuværende Personale sammen med det udmærkede Statistmateriale fra Byens Militær efter et passende Antal Prøver og under teaterkyndig Instruktion udmærket godt kunde have givet denne yderst taknemlige Folkekomedie en præsentabel Udførelse. Nu manglede Optrinene Fart og Liv, der var ingensomhelst Tale om Forsøg paa at skabe Virkning med de mange Mennesker, og flere af de Optrædende gik bogstavelig talt og hørte hverandre i deres Roller.

Naar Teatret finder nogen Interesse i at opføre en saadan gammel Kliché som *Landsoldaten*, og naar Teateret sætter saa meget ind derpaa, *maa* der være Tid til Indstudering, selv om der skal spilles svenske Operaer om Lørdagen og Søndagen. Det viste sig da ogsaa, at Stykket ikke blev noget Kassestykke. Ufærdige Forestillinger er altid kostbare.

I alt dette mærkelige var det en Glæde at høre Hr. *Philip Bechs* kloge Tale og Fru *Christel Holchs* kønne Stemme og gode Replik. Fruen har altfor betydelige Evner til at skulle bruges til at blæse paa Horn. Hr. *Aage Garde* var en fin og snurrig Kancellist, og som Orla gjorde Hr. *Kai Lind* god Virkning med sin smukke Røst og sit kønne Blik. Hr. *Tronier Funder* var ganske vist ikke nogen traditionel Kommandersergent, men han talte med en vis stilfærdig Myndighed, som virkede behageligt.

Aarhus Teater vil næste Sæson faa et delvist nyt Personale. Det er da at haabe, at

Fru Marie Kornbech som Tora i „Den fortabte Søn.

Hr. Hermann Florents som Prinsen i „Kean“.

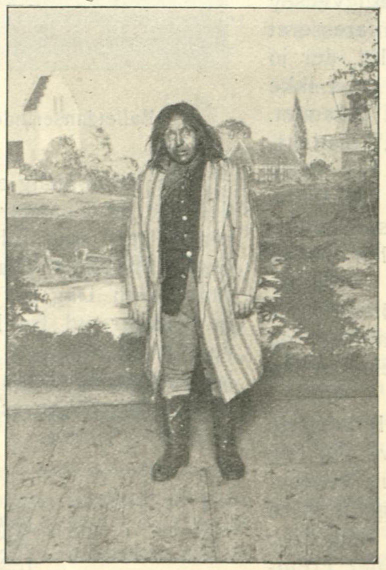

Hr. Peter Christiansen som Jeppe i „Jeppe paa Bjerget“.

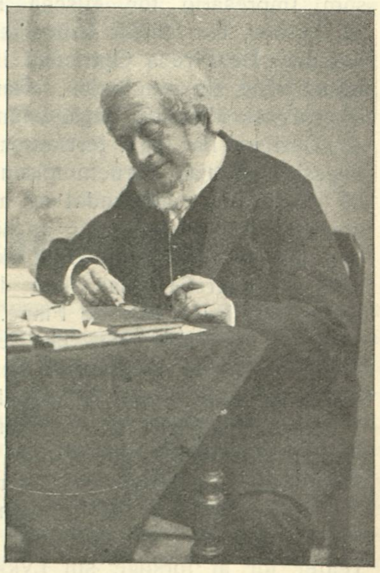

Hr. Alfr. Cohn som Provst Klinge i „Byens Stolthed“.

Schack-Jensen (Lambert). Karen Lindahl (Jeanne). Johs. Meier (Lupin).

Fra Midnatsforestillingen: „En Kærlighedsdrøm".

Hr. Direktør *Jacobsen* vil gøre Skridtet helt ud og virkelig skabe et *brugbart* Personale.

Direktøren — i Forening med en saa habil Stabschef som Hr. *Aage Garde* — vil da sikkert indfri de Veksler, som er blevne protesterede i denne Sæson.

H. O. Buemann.

Balletten i det Fremmede.

DEN BEKENDTE Impresario, Ungareren *Alexander Grosz* var forleden her i Byen for at se Fru *Price de Plane* i „Pierrettes Slør".

Hr. Grosz er ellers ikke nogen Beundrer af Bournonvilles Ballet.

„Ude i Verden vil man ikke mere se den Form af Ballet, hvor man omfavner en, to, tre paa Tælling og i Takt," siger han, „man forlanger først og fremmest Naturlighed og Menneskelighed."

Alexander Grosz, der i sin Tid slog Isidora Duncan op og som herhjemme vil være kendt som Impresario for Mischa Elman, Vecsey og Parlow, har derfor heller ikke interesseret sig for „De Fire"s Optræden i Berlin, der jo ogsaa viste sig resultatløs, eftersom den ikke efterfulgtes af andre Engagementer i Udlandet.

„Derimod har jeg", fortsætter han, „instinktmæssig haft paa Fornemmelsen, at Fru Price de Plane var noget andet og mere end Bournonvilles Ballet, og efter at have set hende, kan jeg se, at mit Instinkt ikke har narret mig. Koreografien har ikke dræbt Naturligheden hos Fru Price de Plane. I hende har man en Kunstnerinde, der er naturlig og menneskelig og samtidig i Besiddelse af en betydelig koreografisk Uddannelse!"

Disse Udtalelser af en erfaren Impresario kunde vore unge Balletdamer skrive sig bag Øret, inden de drager ud i den store Verden.

I disse Dage er det jo den unge Frøken *Karen Lindahl*, der forlader det kongelige Teater for at forsøge sin Lykke i det Fremmede.

Karen Lindahl er utvivlsomt mere end nogen anden af Ballettens Unge den *Københavnerinde-Type*, der alene med sit Ydre har Chancer i Udlandet, og den koreografiske Skole, hun er oplært i, synes heller ikke at have dræbt hendes naturlige Menneskelighed. Saa hun vil nok faa Lykken med sig.

Balletdanserinde Frk. Karen Lindahl.

Men selvfølgelig er der ingen fra vor Ballet, der har de Chancer for at opnaa Verdensberømmelsen, som Ellen Price, fordi hun nu en Gang er en af Naturen benaadet Kunstnerinde. Den Dag er vel næppe fjern, da ogsaa hun flyver ud fra Dueslaget — om end forhaabentlig kun paa kortere Udflugter. Vi har jo herhjemme ikke godt Raad til at undvære de faa betydelige sceniske Talenter, der findes paa vore Teatre.

Clodoche.

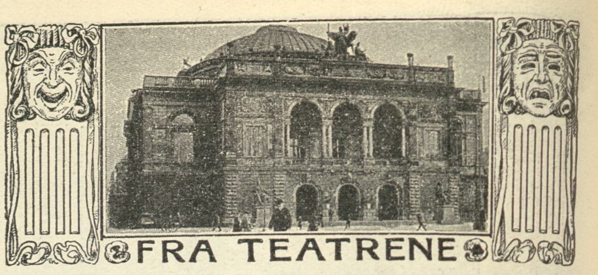

En Kærlighedsdrøm.

VED Midnatsforestillingen paa Dagmarteatret Tirsdag d. 11. April var der særlig et Nummer paa Programmet, som blev imødeset med en vis Spænding af det ret talrige teaterkyndige Publikum — *En Kærlighedsdrøm*, mimisk Komedie i en Akt af *Schack-Jensen*.

Handlingen i det lille Drama, der egentlig ikke med Rette kan kaldes en Komedie, er i Korthed følgende: En velhavende ung Mand træffer under Karnevalet i Nizza mellem tre maskerede Damer, som følger ham op i hans Lejlighed og hvoraf den ene bliver tilbage hos ham, i denne ene en fordums Veninde. Og der fortætter sig nu mellem hende og ham en Mindernes og Stemningernes Atmosfære, som sluttelig sønderrives af et Skinsygens Uvejr.

Nedbøjet af Fortvivlelse over den fortørnede Elskedes Flugt, søger den unge Mand Trøst i Champagneflasken, falder i Søvn og drømmer i sin Rus, at han i Raseri dræber den, han elsker højest af alle.

Han vækkes af den onde Drøm, da en Gentleman-Tyv, som har opholdt sig skjult i Lejligheden, forsøger, medens den unge Mand sover, at dirke hans Skrivebord op.

Tyven, som ved Ejerens pludselige Opvaagnen forstyrres i sit Forehavende, hæver sin Revolver, men før han faar fyret Skuddet af, bliver Vaabnet slaaet ham ud af Haanden og han selv bundet af Jeanne, den unge Pige, der er vendt tilbage, drevet af *sin Kærlighed*, som har vundet Sejr over hendes *Skinsyge*.

Den bundne Tyv jages latterliggjort ud i Menneskevrimlen paa Gaden, men slipper fri, og hævner sig for Spot og Spe ved at skyde Jeanne ned, da hun nærmer sig Balkonen, hvor han, skjult bag et Gardin, har stillet sig paa Lur.

Uden Tanke for den flygtende Morder styrter den unge Mand sig over sin Elskedes Lig... og Tæppet falder.

Som man ser, ikke just lutter Løjer! —

FRA „MASKEN"S AMATØRALBUM.

Sangerinden Fru Julie Rosenberg i dansk Nationaldragt.

Det kgl. Teater: „St. Helena". Dr. Mantzius som Napoleon.

Dramaet, som var sat i Scene af Fru *Emilie Walbom,* gik ganske kvikt over Scenen, og baade Hr. *Schack-Jensen* og Frk. *Karen Lindahl* tog sig udmærket ud — men kunde nok have vist noget mere Temperament.

Musiken var ejendommelig, klangskøn og malende.

Den gør Komponisten Hr. *Nicolai Hansen,* der selv dirigerede den, al Ære, en Ære, der fuldt ud kvalificerer ham til at indtage en Hædersplads paa „Masken"s Forside.

Blandt Aftenens øvrige Optrædende maa vi af Pladshensyn indskrænke os til blot at nævne Luthspillerske Frk. *Vivi Petersen,* Operasanger Hr. *Johannes Fønss,* Skuespillerne d'Hrr. *Poul Reumert* og *Frederik Jensen,* der alle gjorde Lykke, sidstnævnte maaske mest.

H—n.

Folketeatret: „Anna Karénin", Drama i 5 Akter efter Tolstojs Roman af *Edmond Giurand.*

Efter den store Succes „Anna Karénin" havde opnaaet paa Kristiania Nationalteater med Fru Dybwad i Hovedrollen, mødte man med store Forventninger ved Folketeatrets Première.

At man gik skuffet bort, skyldtes vel nok i første Række, at Dramatiseringen af Tolstojs berømte Digterværk, kun var en mat Genspejling af Romanens stærke, fængslende Optrin.

Men heller ikke syntes Fru Dybwad at være paa Højde med sig selv. Hendes stort anlagde „Anna Karénin" blev i hendes Udførelse ikke den fine kvindlige og moderlige Anna Karénin, som Tolstoj har skildret, men en underlig haard, næsten brutal og hysterisk Kvinde. Ingen af de øvrige Rollehavende illuderede som hørende til det fornemme russiske Selskab.

Alligevel vil „Anna Karénin" sikkert trække Hus, thi Fru Dybwad har jo sit store, trofaste Publikum i København, hvad de talrige Fremkaldelser overbeviste hende om, og Tolstojs berømte Digterværk vil sikkert af de fleste gerne ses i dramatiseret Skikkelse.

I. H.

Det kgl. Teater: „St. Helena", Skuespil i 4 Akter af *Sophus Michaëlis.* Iscenesat af *Poul Nielsen.*

Bygget op paa solid historisk Grund, helt igennem præget af Sophus Michaëlis' fine poetiske Gemyt, gennemgaaende upaaklageligt spillet og iscenesat med stor Omhu med udmærkede, virkningsfulde Dekorationer, blev „St. Helena" dog ikke den Succes, Det kgl. Teater sikkert havde ventet. Og Grunden var den, at Forfatteren havde forløftet sig paa sin Opgave.

I Stedet for et Stykke med Handling var det kun lykkedes at give en Række levende, smukt udpenslede Billeder, men intet derudover.

Efterhaanden som Stykket skred fremad, følte man mere og mere Savnet af Handling og Fart, hvorfor Publikum uvilkaarligt trættedes.

Dr. *Mantzius* spillede Napoleons Rolle meget levende og menneskeligt, uden det dog lykkedes ham helt at illudere som den store Bonaparte. Frk. *Ingeborg Larsen* var yndefuld og morsom som den lille Betsy og Herrerne *Jerndorff* og *Adam Poulsen* havde fortræffelige Masker som Generalerne Bertrand og Montholon. Bedst var dog *Johannes Poulsen* som den koleriske General Gourgaud, der skinsygt søgte at holde alle borte fra Kejserens Nærhed.

Den Omhu, der fra Teatrets Side var skænket Iscenesættelsen, og de Bekostninger, der var ofret paa Udstyr og Dekorationer, fortjener den største Paaskønnelse, og enhver, der har historisk Interesse, vil høste Udbytte ved at overvære en Opførelse af Sophus Michaëlis' smukke Digterværk.

I. H.

En realistisk Skuespiller.

I ANLEDNING af, at *Max Reinhardt* nu ogsaa vil opføre Shakespeare som Cirkusdrama, opfrisker tyske Blade Beretninger om, hvorledes man fordum spillede Shakespeare i Tyskland.

Blandt andet dvæles der ved, hvorledes den store Wienerskuespiller *Johann Baptista Bergabzoomer,* der var „Tyranskuespiller", opfattede *Richard den 3die,* da han i 1774 spillede denne Rolle paa Nationalteatret i Wien.

En samtidig Kritiker skriver om ham: „Han var i Blik og Stemme et Billede paa Ødelæggelsen. Hos ham var alt fortærende Raseri og hans Vrede var Galskab. Han syntes at ville ødelægge og myrde med det samme. Det løb Tilskuerne koldt ned ad Ryggen i Dødsangst — de følte sig, som sitrede deres Hoveder under en Skarpretterøkse. De betragtede Richard som en Skarpretter, hadede og forbandede ham og takkede Gud, da han endelig selv var dræbt. Naar han spillede Richard den Tredie, *tog han Sæbe i Munden for i rette Øjeblik at kunne skumme* frygteligt, og for at hans Halten kunde være korrekt, havde han Ærter i den ene Sko. Var han med i en Tvekamp, fik Publikum rigtigt Blod at se og rigtigt Støv at sluge. Han styrtede i Otways „Det frelste Venedig" saa hovedkulds baglæns ned ad en Trappe, at Tilskuerne mistede baade Syn og Hørelse." Det kan man da kalde realistisk Skuespil.

Elna From.

DER har længe været tavst om Fru Froms Navn, og man kunde fristes til at tro, at hun helt havde forladt Scenen, blandt hvis lovende Navne hendes ikke hørte til de mindst lovende.

Men ved en Privatforestilling forleden paa Østerbros Teater dokumenterede Fruen tilfulde, at man fremdeles har Lov til at vente sig noget af hende.

Skuespillerinde Fru Elna From.

Hun vil altid kunne gøre god Gavn ved et af vore Privatteatre og rent legemlig set — fylde godt i Sceneensemblet, renæssancefrodig og pragtfuld, som hun er.

Det Hovedstadsteater, som genengagerede hende, vil næppe komme til at fortryde det, saa vist som Fru From fra gammel Tid har mange Venner og Velyndere af hendes Kunst.

Dan.

Edward Elgar.

„EN engelsk Komponist er *ingen* Komponist", kunde endnu Robert Schumann have Lov til at sige i Spøg. Men nu til Dags kan det ikke siges længere. Albions Ø har jo nemlig i det sidste halve Aarhundrede frembragt Komponister som *William Bennet, Arthur Sullivan* („Mikadoen", „Ivanhoe", „Den gyldne Legende" osv.), *Alexander Mackenzie, Charles Stanford, Frederic Cowen, Dowel, Aschtor* og navnlig *Edward Elgar,* hvilken sidste turde være den, der betyder — og i Fremtiden kommer til at betyde — mest af dem alle.

Rulleskøjteløberne i Cirkus Variété. Miss Nellie Donegan og Mr. Earle Reynolds.

Naar „Masken“ nu beskæftiger sig lidt med ham, skyldes det den Omstændighed, at Komponisten er saa godt som ukendt herhjemme, selv for Musikfolk.

Elgar er født den 2. Juni 1857 i en lille By i Nærheden af Worcester, Broadheath, hvor Faderen var Musikhandler og Musiker, fortræffelig Violinist og Organist ved Domkirken. Forældrene havde ikke tænkt paa, at Sønnen skulde blive Musiker, og han fik da heller ingen planmæssig og regelmæssig Musikundervisning, men fantaserede hyppig paa Faderens Orgelplads.

Videbegærlig og opvakt, som det unge Menneske var, vilde han til Leipzig for at lære noget mere og udvide sin Horisont, men det var smaat med Pengene, og han maatte tage Ansættelse paa et Sagførerkontor. Dette opgav han imidlertid hurtigt og søgte at slaa sig igennem som Violinist i Orkestre, snart her, snart der. Samtidig komponerede han løs, Messer, Kammermusik osv., der blev liggende i Bordskuffen.

20 Aar gammel drog han til London for at tage nogle Timer i et Par Uger hos den navnkundige Violinist, Professor ved „*Royal Academy of Music*“ Adolf Pollitzer; — han fik kun 5 Timer; flere havde han ikke Raad til! Det var den eneste regulære Undervisning, han nogensinde har haft i Musik. Han er altsaa helt og holdent en selvlært Mand.

Med 22 Aar finder vi ham som Kapelmester ved en Sindssygeanstalt i en engelsk Provinsby, — hvorved dog er at bemærke, at Orkestret bestod ikke af de sindssyge, men af Anstaltens Funktionærer. Omsider blev det ham dog for trangt i disse smaa Forhold i Hjemmet, og 1882 kunde han endelig opholde sig en kort Tid i Leipzig, hvor han fik hørt en Mængde for ham ganske ny Musik. Efter Hjemkomsten arvede han Faderens Organistembede, som han beholdt til 1899.

Da gjorde han nemlig noget, der var langt fornuftigere: han giftede sig med den eneste Datter af Generalmajor Sir Henry Geo Roberts og fik med hende saa mange Penge, at han herefter kunde leve som en fuldstændig uafhængig Mand og helt vie sig den Kompositionsvirksomhed, der dog var hans inderste Trang. Den eneste Post, han bibeholdt efter sit Giftermaal, var Stillingen som Dirigent for det filharmoniske Orkester i Worcester. Han henlever nu sit Liv paa Landet, i en stor Villa ved Malvern, og føler sig helt desorienteret og utilpas, naar han en Gang imellem maa ind til Myretuen London for at dirigere et af sine store Værker.

Forøvrigt er der det mærkelige, at, medens Elgars Kompositioner allerede i 1890erne opførtes ved Musikfesterne i alle store og mellemstore engelske Byer, naaede de ikke frem i Hovedstaden. Kunstneren havde fyldt sit 42. Aar og havde udsendt sit Opus 36 (næsten udelukkende større Orkester- og Korværker), inden et af hans mere omfangsrige Orkesterarbejder præsenteredes Londons Musikpublikum. Det skete ved en af *Hans Richters* Koncerter i 1899.

Dette Arbejde: „Variationer“ for Orkester, gjorde et ganske ejendommeligt Indtryk paa Thems-Stadens fashionable Season-Publikum. I en kort Indledning forklarede Komponisten, at hans Variationer skulde opfattes som Karakterstudier, som Portrætter af en halv Snes af hans Venner, „men“ — tilføjede han — „det er jo i Grunden et rent privat Anliggende, der ikke kommer Kompositionen ved.“

Et andet og nok saa bekendt Værk af Elgar er hans Koncert-Ouverture „Cockaigne“ (1901), hvori Komponisten har villet fremstille en Række Episoder af Verdensstadens brogede, febrilske Liv i kaleidoskopisk Vekslen. Altsaa et orkestralt Sidestykke til

Edward Elgar.

Franskmanden *Gustave Charpentiers* samtidige Opera (eller „Musik-Roman“) „Louise“, der skildrer Paris. — Fremdeles kan nævnes Elgars „Kronings-Ode“ for Kor og Orkester og andre monumentale Lejlighedsarbejder samt hans hidtil største Værk: Kantaten „Gerontius' Drøm“, der efter at have været givet i de engelske Provinser i Marts 1904 opførtes i „*Queens Hall*“ i London og skal være stærkt paavirket af Mystikken i Richard Wagners „Parsifal“-Musik. Et andet stort Arbejde af ham er Oratoriet „Apostlene“, der holdtes over Daaben ved Musikfesten i Birmingham Efteraaret 1903, og som skildrer forskellige Scener af Kristi Liv, bl. a. Golgatha, Jordfæstelsen og Himmelfarten. Endvidere: Koncert-Ouverturen „I Syden“ og en stor Symfoni i As-Dur, som Musikforeningen vil fremføre i næste Sæson.

De fleste af de her omtalte og adskillige andre af Elgars Arbejder er udenfor England opført mange Steder i Tyskland og Østrig, kun et Par af dem her hjemme.

Elgar, der er udnævnt til Æresdoktor ved Cambridge Universitetet, skildres af en Mand, der har været en Del sammen med ham i England, som en ualmindelig sympathetisk Personlighed — høj, bred, lidt bleg, med brunt Haar og Skæg, aabenbart ikke saa lidt nervøs, usædvanlig hurtig i sin Tale. Han ligner nærmest en højtstaaende tysk eller østrigsk Officer og gør i det Hele taget et særdeles „rask“ Indtryk. Men saasnart han som Dirigent skal i Rapport til Publikum, bliver han ængstelig og kejtet, og naar hans engelske Auditorium overvælder ham med Hyldest, ser han ud, som om han havde mest Lyst til at opsøge sig et lillebitte Musehul at krybe i!

22. 3. 1911. *Gustav Hetsch.*

Koncerter.

Tre velkendte hjemlige Kunstnere, der nu færdes i Udlandet, havde under Fællesbetegnelsen „Nordisk Trio“ fundet Vej til Casinos mindre Sal og henrykkede ved deres aldeles ypperlige Gengivelse af tre Klavertrioer det lille, men begejstrede Publikum. Det var Violinisten, Hr. *Jul. Thornberg*, der for Tiden er 1ste Koncertmester hos Filharmonikerne i Berlin — hvad de kan være udmærket tjent med — hans Frue (tidligere Pianistinden, Fru Christensen-Geelmuyden) og Violoncellisten, Hr. Bramsen.

Hvad disse tre præsterede af Sammenspil — navnlig i Schuberts dejlige Værk — var velegnet til at faa Landsmænds og Musikvenners Hjerter til at svulme af Stolthed og Glæde.

En ikke helt ung, hidtil ukendt tysk Violinist, Hr. *Alfred Wittenberg*, gav ogsaa Koncert. Han satte vist adskillige Penge til paa den, men han konstaterede, at han var ikke blot en dygtig og habil, men endog særdeles velbegavet Violinist, der til og med kunde spille Bachs Chiaconne og Tartinis „Djævle-Trille“ hørværdigt. Og dem er der dog ellers gaaet adskilligt Slid af.

Ch. K.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.

DET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN

MASKEN

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 30DE APRIL. | NUMMER 31.

Anna Larssen.

DEN bedste Figur, Fru Anna Larssen endnu har skabt, er sikkert Lægprædikantinden i Coloseum. Hvor mange Gange er jeg dog ikke gaaet derind om Aftenen, for at se hende, som hun stod der og læste et meget lærd Bibelforsvar op af en meget lærd Bog.

Det var, som Fruen læste dette Forsvar, for derigennem selv at finde Opbyggelse ved, at det manede hendes Tvivls stædige Tanker i Jorden.

Fru Larssen burde have betænkt, at den Slags Mennesker, der kommer i Coloseum, for at høre Guds Ord, for længst har overgivet sig paa Naade og Unaade; Bibelkritik er for dem Syndens Synd, og at Bibelen paa visse Punkter trænger til Forsvar, ligger langt uden for deres Horisont.

Men Fru Larssen forsvarede med Fynd og Klem — ikke over for de andre, men over for sig selv.

Der har sikkert været mere Glæde i Himmerig end i Coloseum, for paa sidstnævnte Sted hørte man desværre kun Fru Annas bedaarende hjertevarme Stemme i de Pauser, hvor de tilstedeværende Urolige maatte trække Vejret, for at faa ny Luft til de ugengivelige daarlige Brandere og uendelige dumme Afbrydelser, som man saa godt kender fra Frelsens Hærs Friluftsmøder, hvor Troen hamres ind af Stortrommer og Messingblæsere.

Desværre er der paa saa mange Punkter Lighed mellem Frelsens Hærs Tjenestepigereligion og saa Tungetalerreligionen, der med sine ganske sindsforvirrede Tunger har indfanget vor skønneste og højt begavede

Nyeste Portræt af Fru Anna Larssen. Jul. Folkmann fot.

Skuespillerinde. Hr. Barrat har lært Reklamens Kunst i Amerika, der hvor Tungerne ogsaa besatte ham, og man kan ikke fortænke ham i, at han, naar der aabner sig Røster, for at faa Fru Larssen tilbage til Scenen, da kører frem med sine „Tungers“ tungeste Kanoner og sørger for at en eller anden gammel afdanket Klaverlærerinde rejser sig op i Salen og affyrer et dundrende: „Lo Lo Gym Gym Huzxcv Huzxcv Casdf Casdf Vyuio Vyuio!“ hvilket han saa udlægger for Fru Larssen som et Skrig fra det Højeste, at hvis hun igen vender tilbage til de skraa Brædder, da ligger Fortabelsens frygtelige Pinested og venter paa hende i Stedet for den evige Glæde i Himmerigs lyse Sale.

Og Fru Anna bøjer sit fine Hovede med de dueblide Øjne for Hr. Barrats Udlægning.

For os andre er det lidt uforstaaeligt, at Fru Larssen netop har maattet vende sig til Tungetalerne, for at finde Frelse; — — der er dog en betydelig Mængde Kristne herhjemme, der nok tror, at de ved vor hellige almindelige og autoriserede Kirke kan finde Vej til det evige Livs syndfri Salighed.

Men Fru Larssen, der paa saa mange Punkter er et gudsbenaadet Geni, har ikke Fidus til vor almindelige Kirke. — — Hendes rige Sjæl, der altid har tørstet efter noget ualmindeligt, har ogsaa valgt sig en ualmindelig Kirke.

Men skønt havde det været, om Fru Larssen havde fundet Trøst ved vor graaspurvefattige Tro, — — den er, trods sin Fattigdom, dog rig nok til ikke at fordømme, fordi en Skuespillerinde af sit rige og dirrende Indre skaber Menneskeskikkelser, der kan glæde og begejstre.

Man skulde tro, at Fru Larssen misfor-

staar Skuespilkunstens Opgave, — — maaske er det taabeligt af mig at minde om, at alle vore store Teatre gør sig Umage for at overføre den kongelige Scenes Valgsprog „Ej blot til Lyst“ til deres egne Scener, — og jeg vil nødig gøre Fru Larssen — denne drevne Teaterrotte — opmærksom paa, hvilke aandelige Værdier, der fra Teatret spredes ud i de mange trælsomme, graa Hjem, der fra en enkelt Teateraften har faaet Stof til Samtaler og Skønhedsdyrkelse for lange Tider.

Fruen vilde sikkert gavne sin Livssag mere ved at skabe sjælsskønne eller — for at fremhæve Modsætningen — sjælsraa Menneskeskikkelser paa en stor anerkendt Scene — — end ved at være Trækplaster for Hr. Barrat til Møderne i Coloseum.

Blandt de Teaterfigurer, der for mig staar mest levende, — den jeg stadig tænker tilbage paa som noget særligt rent og sjælelutrende — er Fru Larssens Ofelia.

Anna Larssen.

Denne Teater-„Ofelia“ og Tungetaler-„Ofeliaen“ minder i meget om hinanden.

Men hvem af disse to har bragt os den største Tro paa Livsværdet, — hvem af dem har aabnet vore Øjne mest for det store omdebaterede, der ligger bag den Dødes tavse Mund.

Desværre tror jeg, Fru Larssen overvurderer sine Evner som Evangelistinde, — endnu har jeg ikke hørt en eneste, der kom fra hendes Møder, tale om andet, end at hun saa yndig ud i sin Hellighed, og at den graa Kjole med den brede hvide Krave egentlig klædte hende bedaarende.

Fru Larssen har maaske et andet Indtryk af sine Møder, — hun hører nu og da, at nogle synger Salmerne med, og efter Mødet er der altid nogle, som vil trykke hende i Haanden.

Men Fruen maa huske, at de fleste af disse hører til den trofaste Garde af gamle Koner og hjernefade Møer, der er paa Pletten ved alle de religiøse Møder, Dagen opvarter med.

Jeg tror, at den Kokkepige, der en Aften — som en Morgenrøde — stiger op paa Frelsens Hærs Talerstol og vidner, at hun,

Anna Larssen som „Den mørke Pige“ i „Halfred Vanraadeskjald“.

der i mange Aar har været paa Syndens Afveje, endelig er blevet indhentet af Gud, og at nu den slemme Djævel aldrig mere skal faa Bugt med hende, — virker mere paa de naive Tilhørere i Frelsens Hær, end Fru Larssen virker paa sine nysgerrige i Coloseum.

Fru Larssen er blevet troende, fordi hun trængte til Tro, — men Kokkepigen — —?

Ja, i de fleste Tilfælde passer vel Ordsproget, at da Fanden blev gammel, begyndte han at gaa i Kirke.

Jeg tror ikke, at det kan overføres paa Fru Larssen, for hun er da endnu en af de mest tilbedelsesværdige Kvinder, vi ejer, og saa er hun den Skuespillerinde, vi alle sukker efter, — for sandt at sige har vi jo for Øjeblikket ikke en eneste, der formaar at skaffe Folk til et Teater, — ja det skulde da være Fru Winding, der saa ovenud ypperligt og hjertevarmt spiller paa to Strenge, naar Fru Larssen mestrer alle fire lige godt.

Anna Larssen med sine Angorakatte.

Fru Nansen hører jo desværre nærmere til Finland, Norge og Sverige, hvilke Lande hun pisker med sin aandfulde Rutine.

Tilbage er kun Fru Larssen, hvor længe vil hun mon endnu stampe mod den offentlige Menings Ønske om at faa hende tilbage, hvor længe vil hun endnu lade sig kujonere af sin Samvittighed, den Hr. Barratt holder og værner i sin lukkede Haand, som den var en lille forfrossen Fugleunge.

— — — —

Langfredag kørte jeg med Sporvognen den lange Vej ud til Dronning Olgas Vej, hvor Fru Larssen bor.

Jeg ringede paa Døren, og Fru Larssen kom selv og aabnede.

Da jeg saa hendes skønne Ansigt, der var opløst i en Pløre af Graad, fortrød jeg at være taget derud netop Langfredag.

Jeg kunde være taget derud en hvilken som helst anden Dag, blot ikke paa denne

Anna Larssen.

Kristendommens mest vemodige og hjerteknusende.

Men Fru Larssen bød mig venligt ind, og jeg, der havde hørt, at Fru Larssen nu skulde have det saa fattigt, blev uendeligt forbavset ved at komme ind i skønne, smagfulde, luksuøse Stuer. Dagligstuen var for Eksempel som et skønt Miniatur-Kirkerum.

Men som et Hvin stod paa en Opsats et Billede af Gabriele d'Annunzio.

Her skal ikke refereres Samtale, — Fru Anna føler sig af sit ganske Hjerte som Evangelistinden, og hun vil spille denne Rolle til den er udspillet, — hun er jo ikke for intet et Teaterbarn.

Jeg føler endnu det trofaste Haandtryk, hun gav mig, da jeg tog Afsked med hende, og jeg hører endnu hendes Indbydelse til at komme ind og høre hende i Coloseum.

— — — —

Hvad man end mener om Fru Larssen og hendes Tro, — man maa have den dybeste Beundring for den Varme, hvormed hun

ofrer sig for det, der interesserer hende. Hun har altid givet sig helt under de Følelser, der har behersket hende, og naar hun nu — som overfor mig — indbyder til Coloseum, vil mange af hendes Beundrere blive hyppige Gæster der; for saa længe hun ikke behøver at gaa ind i sit Kammer og lukke sin Dør for at bede, — saa længe har vi endnu Lov til at glæde os over hendes bedaarende Ungpigeskikkelse, over hendes rene, uskyldige, dybe Øjne, over hendes sagtmodige og lutrende Væsen, over hendes Vidnen, der bærer Trofasthedens Stempel, over hendes skolede, krystalskønne Stemmes Velklang, over hendes dybe, ordsikre Forstand, over hendes himmelske Ynde, over hendes milde, ujordiske Tanker og over alt det, der saar Gløder i Manden.

Anna Larssen som Monna Vanna.

Rud Lange.

P. C. V. HANSEN

REDAKTIONSSEKRETÆR P. C. V. HANSEN Forfatteren til Dagmarteatrets ny Skuespil *„Naar Ministeriet falder —“*, har en snart 20-aarig journalistisk Virksomhed bag sig.

Han begyndte ved *„København“*, kort efter at *Witzansky* var bleven dette — den Gang stærkt omtumlede — Bladforetagendes forretningsmæssige Leder, og omtrent samtidig med, at *J. A. Jensen* overtog den redaktionelle Ledelse.

„København“ var den Gang endnu i sin „Sturm und Drang“-Periode, hvor det gik paa Livet løs, og hvor man greb Pennen med haandfast Landsknægttag, som var den et skarptslebet Slagsværd.

P. C. V. Hansen var i sin Skrivemaade mindre krigerisk end Flertallet af Bladets Medarbejdere. Han skrev sine omhyggelig udarbejdede, kultiverede og retlinede Literatur- og Teateranmeldelser, passede stilfærdigt sit Arbejde og gennemgik iøvrigt en udmærket journalistisk Skole i de Aar, han var Medarbejder ved dette dristigt skrevne og baade i den ene og anden Retning med betydelig Dygtighed ledede Blad.

I 1896 kom han til *„Politiken“*, ved hvilket Blad han siden har været Medarbejder, i de sidste 10 Aar paa Redaktionssekretærens ansvarsfulde Post.

I de syv eller otte og tyve Aar, i hvilke jeg saa at sige daglig har haft min Gang paa Bladkontorer — i København og i Provinsen, paa Blade af højst forskellig politisk Farve og Beskaffenhed, tilhørende saavel den saakaldte anstændige som den saakaldte Skandale-Presse — er der et Led i Bladmekanismen, som jeg alle Tider har haft en ikke ringe Respekt for, nemlig Redaktionssekretæren.

Hans Hverv er lige saa brydsomt som utaknemmeligt. Dagen igennem skal han høre paa Medarbejdernes Kvaler, Urimeligheder og Beklagelser, gennemlæse Manuskripter, der for almindelige Mennesker ofte synes aldeles ulæselige, men som skal gennemlæses, i hvert Fald de Yngstes. Man kan jo aldrig vide, om ikke saadan en ungdommelig Himmelhund kan finde paa at „pryde“ en tilsyneladende artig Artikel med en Blasfemi eller anden Uartighed, der mulig kan bringe Redaktøren i Fængsel eller endnu værre — sætte Publikum i Raseri. De Dage, hvor et forbitret Publikum ustandselig ringer op, skælder ud og siger Bladet af — for en Uges Tid efter paany at bestille det — glemmer en Redaktionssekretær aldrig.

Forfatteren, Redaktionssekretær P. C. V. Hansen. C. Ferslew & Co. fot.

Og de er uundgaaelige i et dristig og talentfuldt skrevet Blads Historie.

Brydsom er saaledes Redaktionssekretærens Lod og samtidig i hvert Fald udadtil lidet paaskønnet.

Maa Redaktøren end ofte tage sine Stryg, saa faar han jo paa den anden Side ogsaa Laurbærrene; og Anmelderen, Intervieweren, Causeuren, han er vel nok frygtet og hadet, men samtidig elsket og beundret, hvorimod Redaktionssekretæren som Regel kun er lidet kendt af det store læsende Publikum.

Man kan da ikke andet end beundre, at „P. C. V.“ efter i 10 Aar med megen Dygtighed at have beklædt Stillingen som Redaktionssekretær med en Arbejdstid paa mindst en halv Snes Timer daglig, har haft Humør og Tid til at skrive et Skuespil.

Alene af den Grund fortjener det paa Forhaand at modtages med Velvilje.

* * *

„Naar Ministeriet falder —“ er, som det fremgaar af Titlen, et politisk Skuespil.

Det er ikke *stedfæstet*, ikke skrevet efter levende Model eller over bestemte politiske Begivenheder, men da Forfatteren har gjort sine Forstudier her i Danmark, vil man vel næppe kunne undgaa at tænke paa dansk Politik.

Det foregaar i Nutiden, men Emnet er almenpolitisk, gældende for alle Tider. Det drejer sig i Skuespillet ikke om Kampen for og imod en politisk Idé, men om de Midler, der anvendes for at naa den Magt, der er nødvendig for at føre Idéerne ud i Livet. Stykket er altsaa forsaavidt *ikke tidsbegrænset*, eftersom Spørgsmaalet om Midlerne er evigt, saalænge Politik eksisterer, hvorimod Idéerne, som bekendt, kun har en forholdsvis kort Levetid. Den Idé, der synes radikal for den ene Generation, repræsenterer jo ofte den strammeste Konservatisme for den næste.

Stykkets Hovedperson, Etatsraad Halstrup, der spilles af *Cajus Brun*, er en Ministerstormer, en Opkomling, der ved Flid, Fiffighed og Paagaaenhed har arbejdet sig i Vejret, skabt sig en Formue og en Etatsraadstitel, og er bleven Medlem af og Partifører i „det folkevalgte Ting“.

Han er uden Kultur, helt uden politiske Idealer, knap nok med en politisk Mening — med andre Ord kun en Stræber, for hvem intet Middel er helligt.

Hans Modstykke er Konsejlspræsidenten, som han vil styrte, en Mand med fin Kultur

„**Morfinisten**“: Det første Møde mellem Mary (Lili Beck) og John Robert (*⁎*).

„**Morfinisten**“: Mester og Lærling John Robert (*⁎*) og Mary (Lili Beck).

og virkelig grundfæstede politiske Idealer, og som kun vil bruge honnette Midler til at bevare sin Stilling.

Denne Figur, der kun optræder i en Akt og som nærmest virker som en Profil, der fremhæver Modstanderens mindre heldige Egenskaber, spilles af *Liebmann.*

Første Akt begynder med et Partimøde i Etatsraadens Hjem, hvor Planer lægges for at styrte Ministeriet, og det er Kampen mod dette, der er Stykkets Hovedhandling, men ind herimellem slynger sig et Kærlighedsforhold mellem Etatsraadens Søn, der spilles af *Rindom* og Konsejlspræsidentens purunge Datter, der udføres af Frk. *Elsa Walleen.*

Større Roller har *Emanuel Larsen*, der er Rigsdagsmand og Redaktør af et Blad, der spekulerer i en religiøs Bevægelse, en Rævepels, der bærer Kappen paa begge Skuldre og nok vil være med til at styrte Ministeriet, men samtidig holder sig en Bagdør aaben for alle Eventualiteters Skyld, samt *Aage Fønss,* der er en Overretssagfører, der paa forskellig Vis griber ind i Stykkets Handling.

Medens første og sidste Akt foregaar hos Etatsraaden, foregaar 2den Akt hos Konsejlspræsidenten, der kun optræder denne ene Akt, og 3die Akt hos Overretssagfører Juhl.

Det lykkes Etatsraad Halstrup efter forskellige Intriger at styrte Ministeriet, og han staar i sidste Akt som Triumfator med alle Kort paa Haanden, da pludselig i sidste Øjeblik alt ramler for ham.

Taburetten glider fra ham, idet en anden bliver Konsejlspræsident, hans Søn faar mod hans Vilje Konsejlspræsidentens Datter, og hans Hustru, af hvem han har ventet en Succes som Kunstnerinde, skuffer ham ogsaa paa dette Punkt. Han staar da ved Stykkets Slutning som en slagen Mand og en uhjælpelig komisk Figur, der trods Flid, Fiffighed og Hensynsløshed i Valg af Midler kun har opnaaet at blive latterlig.

* * *

Dette er i korte Træk Indholdet af „Naar Ministeriet falder —“. At stille Horoskopet for et Stykke, man hverken har set eller læst, er selvfølgelig umuligt, men Æmnet synes i sig selv saa tiltalende, at man ikke kan andet end ønske det en Succes.

En saadan kunde maaske virke opmuntrende ikke alene paa den debuterende Forfatter, men ogsaa paa andre, saaledes at vi mulig kan blive berigede med Skuespil, der skildrer Livet som lidt andet og mere end en sølle Andedam, hvor *alt* drejer sig om det ret ligegyldige, hvorvidt den ene eller den anden af to unge Piger faar den Mandsperson, i hvem begge er forelskede.

Frederik Graae.

Lili Beck.

SAAVIDT jeg mindes var det i Aalborg, jeg første Gang saa Frøken Lili Beck spille Komedie. Det var en sludfuld Vinter for et Par Aar siden, og Folk gik meget i Teatret. Jeg kom fra København og var en kræsen Mand. Var det Umagen værd at gaa paa Komedie her?

Men Vejret var sludfuldt, og Byen bød ikke

Skuespillerinde Frk. Lili Beck.
Rosa Metz Pasberg fot.

paa mange Forlystelser, saa jeg gik hen i det gamle Komediehus.

Hvad jeg saa der, husker jeg nu ikke saa nøje — uden ét. Det var Frøken Lili Beck som Kirstine i Dansen paa Koldinghus. Hun traadte ind som den unge, høje, smukke Adelsjomfru — og jeg studsede. Hvor var hun selve Jomfru Kirstine, med al den Ynde og Poesi over sig, som Stykkets Rolle kræver; hvor var hun øm, blid og berusende. Hvor man forstod, at Sangeren kunde juble ved Tanken om hende:

Mit Liv, Blanchefleur!
Mit Liv for din Gunst, Blanchefleur!

Jeg gjorde, hvad jeg sjælden plejer — jeg saa Stykket flere Gange for samme Jomfru Kirstines Skyld.

En Tid efter gik „Samfundets Støtter.“ Jeg læste paa Programmet: Marta Bernick — Frøken Lili Beck.

Marta Bernick, tænkte jeg, skal Lili Beck være Marta Bernick? — Og jeg mindedes den blonde Adelsjomfru med al en Sommernats Fortryllelse over sig, og jeg kunde ikke begribe, hvorfor de nu gav hende Marta Bernicks Rolle. Den halvgamle, norske Frøken fra et strengt Hjem, hun, hvem Livet haardt har skuffet, Lærerinden, der har brændt inde med al Lykke, al Elskovslængsel, og som staar vistnok ædel og god, men mørk og resigneret.

Men nu var min Nysgerrighed vakt. Jeg vilde se, hvordan Frøken Beck klarede den Vanskelighed.

Hun klarede den. Særlig i sidste Akt, hvor hun og Lona Hessel staar sammen, og hvor hun betror denne sit Livs skuffede Længsel. Det var Kvinden med den gammeldags Opdragelse, vant til at tage Hensyn til Forældre og Slægt, vant til at tie og bære i Stilhed. Hvor hun var stille og gammel, som hun stod der. Og hvor hun virkede betydelig og menneskelig netop ved sin tause Resignation.

Paa en Provinsscene maa der Afveksling til. Følgen var, at en kort Tid efter „Samfundets Støtter“ gik „Aladdin“. Og paa Programmet stod at læse: Prinsesse Gulnare — Frøken Lili Beck. Og naturligvis saa jeg „Gulnare“, og se! Noget af Jomfruen fra „Dansen paa Koldinghus;“ men dog en helt anden. Ung og hed, lad og drømmende; her var netop den østerlandske Prinsesse, set gennem et nordisk Temperament.

Og nu sidste Aar saa jeg hende paa Folketeatret som „Dalila“. Rollen var dygtigt udført og indbragte hende jo Anerkendelse, og dog laa ikke denne Rolle rigtig for hende. Denne smaaskaarne, kolde Kvinde tangerede ikke hendes rette og inderste Væsen. Den Ungdom og Fortryllelse, hun raader over, kom ikke til Anvendelse. Man mærker, Forfatteren har hadet og foragtet denne Kvinde:

„Morfinisten:“ Dér, hvor der leves. En Danserinde (Karen Lindahl).

„Morfinisten:“ Mary og Lord Mac Duncan ombord paa Damperen. Mary (Lili Beck) og Lord Mac Duncan (Robert Schmidt).

ikke en Gnist Sympati vækker hun. Hun er nærmest ufordragelig i sin Tarvelighed og Egoisme. Derfor saa jeg Frøken Beck her uden at føle mig greben. Jeg mindedes med Længsel hendes Billed fra Kirstine, Gulnare og Marta Bernick.

Siden Frøken Beck viste sit uomtvistelige Talent i „Dalila“, har hendes Teaterdage gaaet temmelig stille hen. I Provinsen maa en talentfuld Skuespillerinde mangen Gang arbejde for stærkt, i København ligger Faren ved Lediggang nærmere. Nok er det, de Smaaroller, man siden har givet hende, er for Nul at regne. Og hvem ved, hvorlænge Københavnerne skulde have baaret det ensidige Indtryk af Frøken Beck som den ufordragelige og egoistiske Dalila, Kvinden, der blot tænker paa Hr. Meyers Soupéer og hader Poesi?

Hvem ved hvorlænge? Om ikke man forleden havde set hende paany som Filmsskuespillerinde. Selve Stykket vil jeg ikke tale om. Det er som et godt Filmsskuespil bør være. Gud ved forresten, om selve Ibsen kunde lave et „lødigt“ Filmsskuespil. Heller ikke om den udmærkede Udførelse af den mandlige Hovedrolle vil jeg tale; thi at nævne Skuespillerens Navn er ikke tilladt.

Men Frøken Lili Becks Udførelse af den kvindelige Hovedrolle er i Sandhed Omtalen værd. Ikke alene havde hun en beundringsværdig Mimik og straalende smuk saa hun ud. Men hendes Udførelse af Marys Rolle viste, hvor hun mestrer meget. Den unge uskyldige Bondepige, den glimrende Kokette, den stilfærdige Ekspeditrice. Nu bør de, der blot husker hende fra „Dalila“, se denne Films i Kosmorama. Og hvad de vil beundre mest er vistnok ikke den glimrende, drevne Kokette; men den yndefulde Bondepige, der de første Akter optræder og spreder Uskyld og Vemod omkring sig. Herregud, den arme lille værgeløse Tøs! Hun og hendes Vasketøj og hendes Kat! Som et gammelt engelsk Kobberstik virker disse Billeder — man er helt bedrøvet, da Børsherren faar Kloen i hende, saa den glimrende Hetære ødelægger det fine, fortryllende Naturbarn.

Det Teater, Frøken Beck er ansat ved, maa nu snart give hende en virkelig Opgave. Talentet er tilstede, og et Talent er som bekendt Sværdet lig. Det maa nu og da bruges, om det ikke skal ruste.

Og det vilde være Synd, om Lili Becks unge, frodige Talent skulde ruste! *H. S.*

Forfatterinden Fru Lily van der Aa Kühle

hører til den bekendte „Kohl“ske Familie og er en Søster til de tre talentfulde Brødre Forfatterne Carl, Aage og Louis von Kohl, hvoraf Kaptain Carl von Kohl tillige om kort Tid debuterer som Komponist og Hr. Louis von Kohl allerede har opnaaet et Navn som Maler.

Fruen er gift med Hr. Kay van der Aa Kühle, der er Direktør for „Det Skandinavisk-Russiske Handelshus“, hvis Hovedbranche er Salg til Ind- og Udland af originale Films, og hun er saaledes sin Mands værdifulde Medarbejder.

Som Forfatterinde til „*Morfinisten*“, hvoraf Masken i Dag bringer forskellige Billeder, har Fruen dokumenteret sine absolute Evner som

Forfatterinden Fru Lily v. d. Aa Kühle.

en habil Films-Forfatterinde og -Arrangør.

„*Morfinisten*“ er et spændende Drama med en Række virkningsfulde og stemningsrige Optrin, hvor hver Scene er arrangeret med stor Smag og Troværdighed. Udførelsen af Hovedrollerne er lagt i Frk. Lily Becks og d'Herrer * ⁎ * og Robert Schmidts Hænder, og disse Kunstnere har præsteret overmaade god Komedie, som det absolut er værd at se.

Uden Tvivl vil „*Morfinisten*“ blive en „Kassefilm“ baade for Kosmorama og de Biografteatre i Provinsen, der har sikret sig dette Stykke.

I. H.

Provinsens Teater.

III.

HERMAN BANG skriver et Sted om en gammel, teaterkyndig Herredsfoged. Han havde set Ristori og de andre store. Lyden af deres Stemmer sad endnu i hans Øre. Naar han gik ind i det gamle Teater i *Graven*, var det for at høre den danske Provinsscenes eneste Tragedienne — *Emma Cortes*. Med lukkede Øjne sad han da og lod den gamle Skuespillerindes krystalklare Røst risle forbi. Han drømte sig tilbage til de Tider, da Johanne Louise Heiberg — som den første — aabnede hans Blik for Scenens Kunst.

Den gamle Herredsfoged gik i Provinsbyens Teater for at drømme — for at genopleve det forbigangne. Saaledes gaar det mange den Dag i Dag. For dem vilde det være en stor Sorg, hvis Provinsscenens Vilkaar blev saa slette, at alt det, som dog — trods alt — stadig har en Smule med Kunst at gøre — om ikke andet saa i hvert Fald et Forfatternavn —, skulde opgives til Fordel for Operetten og Biografkomedierne. Det er jo nemlig utvivlsomt, at Biografteatrene indvirker fuldt saa meget paa Scenen og dens Forfattere, som det modsatte er Tilfældet.

Der er andre, der gaar i Provinsens Teatre for at opleve det nye og ukendte og prøve deres dramatiske jugement. Den Slags Mennesker foretrækker endog Provinsens Teatre for Hovedstadens; thi de ser med Lethed bort fra de primitive Omgivelser for at nyde de spage og spæde Evners Kamp. Og denne Kamp er bitrest i de farende Trupper, hvor Skuespillerne næsten hver Aften føler sig som „fremmede mod fremmede“. Den hyppige Skiften-Sted holder Sjælen frisk, og Entusiasmen sløves ikke. Der skal stadig sejres paany og i samme Rolle. Det er blandt andet af disse Grunde, at Italien har frembragt saa mange fremragende sceniske Kunstnere. Men der skal

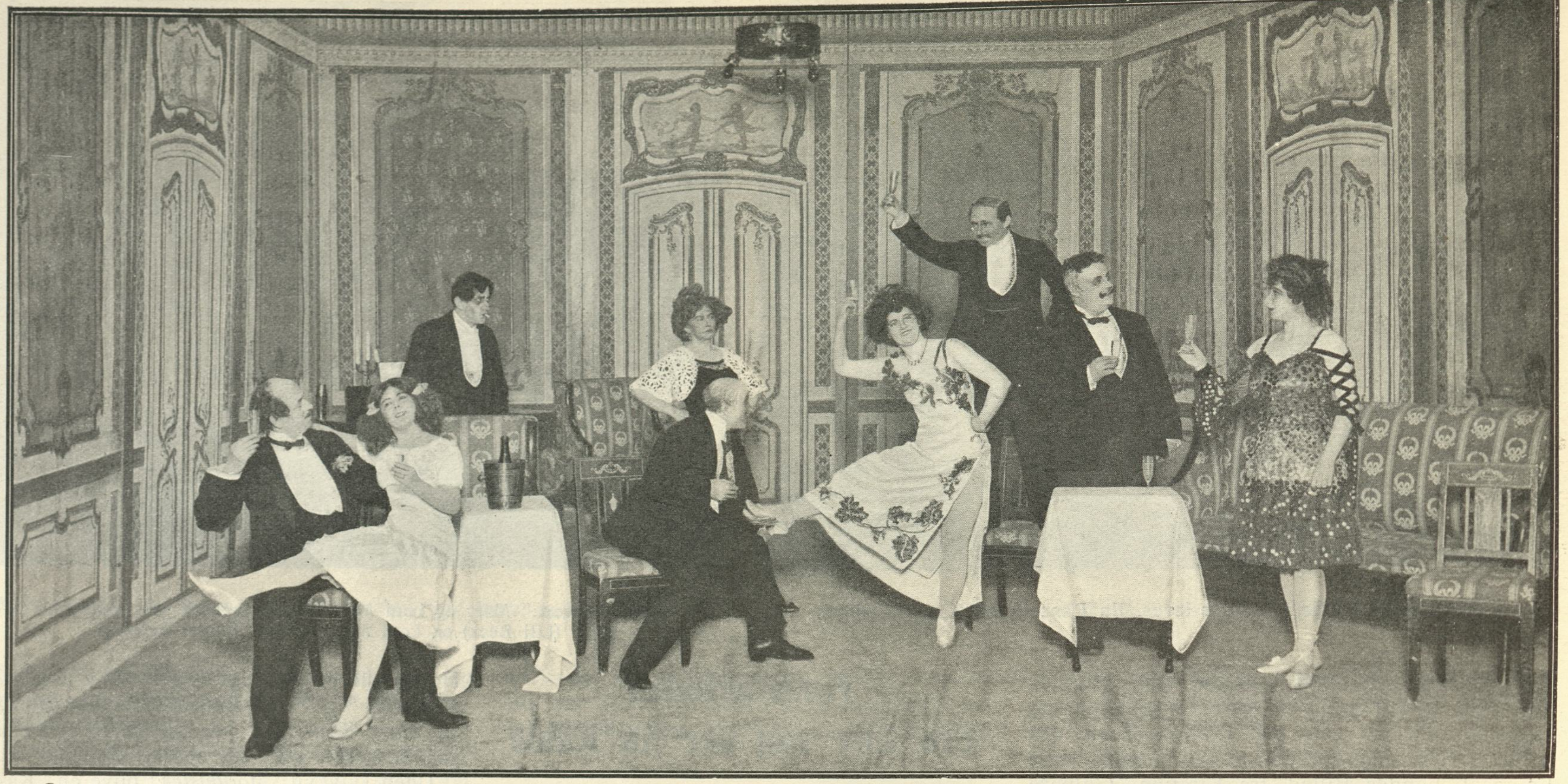

Carl Thomsen. Agnes Schønning. Alex Flensborg. Alma Willumsen. Aage Steffensen. Agnes Dion. Aage Nuppenau. Fritz Stannis. Ellen Thomsen.

Carl Thomsens Teaterpersonale i „Den hvide Slavehandel“. 2. Akt.

Selvkritik til at staa Kampen ud i de smaa Byer — ellers gaar selv de bedste Evner til Grunde. Det hænder ikke saa grumme sjældent, at man ude i Provinsen ser en ung Skuespillerinde ved sin første Optræden vise mærkelige og friske Evner. — Er man saa heldig — eller uheldig — at se hende Aaret efter, er hendes Spil stivnet i maniereret og ækelt Koketteri med Publikum. Direktøren mangler ofte den nødvendige Kultur, og det hævner sig paa — Skuespillerne — og ofte paa de bedste. Det er uretfærdigt; men det *er* saadan. Og tidt sejrer den Direktør, der udstøder de højeste Reklamebrøl. Det er i Provinsen ikke ualmindeligt at se Annoncer og Plakater, som reklamerer for de respektive Teaterpersonaler i Udtryk, der i ingen Henseende giver Menagerier og Blaarædere noget efter.

Ude i Landets Landsbyer har der i denne Sæson været Kapløb mellem to Teaterpersonaler om det frigivne „*Elverhøj*“. Der var næsten ikke et Træ ved de jydske Hovedlandeveje, hvor man ikke saa opslaaet kæmpemæssige, kolorerede Plakater med Indbydelse til at overvære Opførelsen af „Elverhøj“, som selvfølgelig blev en Pengesucces for begge Selskaberne. Jeg saa et af disse — d'Hrr. Axel Strøms og Lomholts — i Langaa, hvor der opførtes en gyselig Dramatisering af „*Nøddebo Præstegaard*“. Men Udførelsen var saamænd meget respektabel.

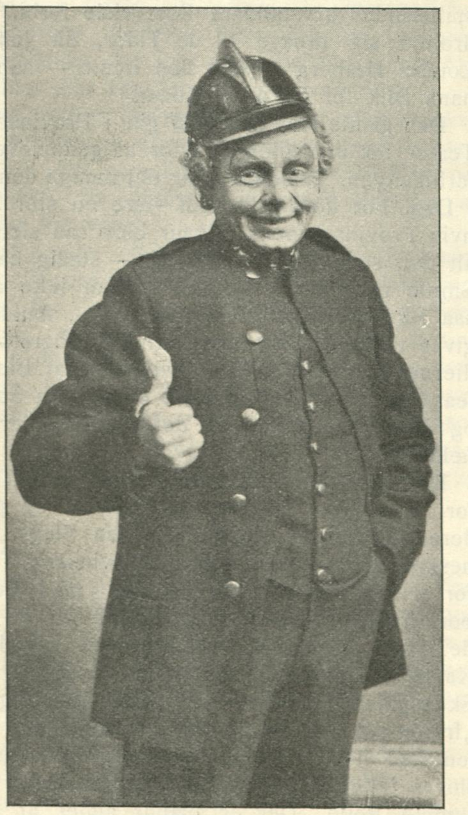

Aage Nuppenau som Kærteminde i „Gennem Ild og Vand“.

Dir. Carl Thomsen.

Fru Ellen Thomsen.

Carl Thomsens Teaterpersonale har i denne Sæson helliget sig Fremstillingen af den brede Folkekomedie — Det er jo ikke lutter Genier, den kyndige og energiske Direktør har i sin Varetægt; men Forestillingerne gaar afrundede og vel indstuderede, og Hr. Thomsen har en fortræffelig Støtte i sin smukke og ejendommelige Hustru, Fru *Ellen Thomsen*.

Baade „*Gennem Ild og Vand*“ og „*Mestertyven*“ gik kvikt og uforfærdet, og i „Den hvide Slavehandel“ var der saavel Tveskørt som Apachedans. Mere kan man ikke forlange.

Hr. *Alex. Flensborg* var en nonchalant Tyveknægt og en ganske lille Mand, Hr. *Nuppenau*, gjorde sig ingenlunde forgæves Umage som Brandmanden i *Gennem Ild og Vand*.

Hr. Thomsen bør i kommende Sæsoner sigte højere. Han behøver ikke at være bange.

H. O. B.

Anna Judic.

Nitouche og *Niniche*, *Lilli* og *Rødtop* og *Fa'ers Kone* . . . hvor ser jeg hende ikke for mig, med den buttede Soubrette-Krop, det runde, glade Ansigt, men først og sidst: Øjnene, Smilet og Stemmen!

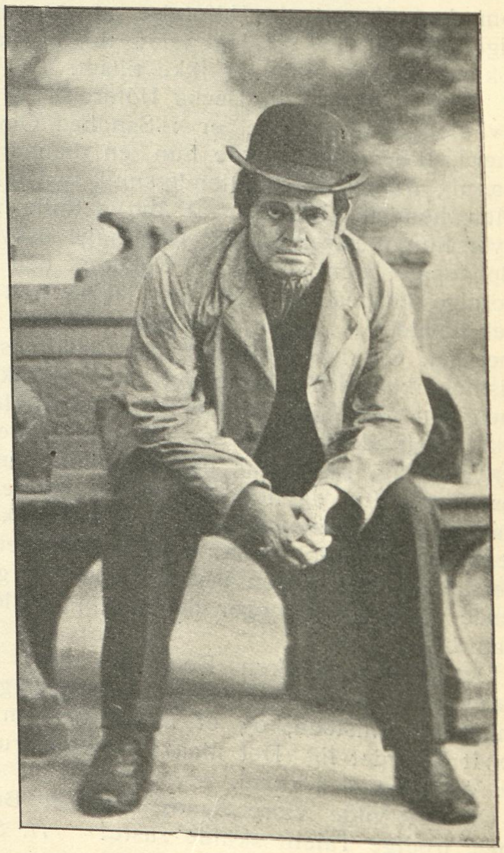

Carl Hinz som Hendrik Larsen i „Karen, Maren og Mette“.

Mdme. Anna Judic som „Nitouche“.

Disse store fløjlsbrune, blanke Dyre-Øjne, hvor Kaadheden svømmede i Taarer — dette svulmende, røde Læbe-Smil om store hvide Tænder, med glubende Appetit paa Livet og syg efter Kys, endelig denne vidunderlig klokkerene, uskyldige Engle-Røst, der sang de mest vovede Ting, som var det Salmer i en Kirke.

Musen for Hervé's Speciale af den franske Operette, Farce-Operetten fra Firserne, der blev skrevet af Judic's Mand og sunget af Judic.

Hos os blev hun ogsaa forgudet i disse Aar under gentagne Gæstespil. Man husker Jubelen i Tivoli, hvor hun bl. a. sang i „Kulhandlerne“ paa det aabne Pantomime-Teater. Man husker hende i „Lykkebarnet“ paa Casino, hvor hun spillede alene fransk med det sædvanlige danske Personale. Hun havde slet ikke prøvet forinden; hendes Sekretær havde blot om Formiddagen gaaet „Stillingerne“ igennem med Danskerne. Saa kom Aftenen.

Judic kom ind. Men da hun fik Øje paa Sofus Neumanns Auran og da han begyndte at spille Komedie med hende . . . da opgav Judic Ævred af Forbavselse og Morskab. Hun satte sig ned og lo og lo — gjorde undskyldende Gestus til Publikum — og spillede og sang ellers nydeligt . . . Kun naar Auran kom ind, opgav hun det hele og var selv paa Komedie og morede sig som den bedste.

Straalende, henrivende, forgudede Anna — lysende som en Livsglædes Fakkel!

Slukket, forbi, død, begravet . . . Judic er ikke mere. *Ch. K.*

Den svenske Dramaturg Algot Sandberg.

Tre Successers Fader.

Algot Sandberg.

EN tætbygget Skikkelse, pillen og sirlig i Paaklædning, som Svenskere af Distinktion er flest, studset, mørkt Henri-quatre-Skæg, milde, kvindeforførende Øjne . . . saadan ser *Algot Sandberg* ud, den talentfulde Dramaturg, som i én Sæson har haft det sjældne Held samtidig at opnaa 3 Successer paa stockholmske Scener. I December havde Folkelystspillet „Jon Jonson“, der handler om en Svensk-Amerikaners Oplevelser, Première paa Folk-Teatern; det gik 50 Gange for fulde Huse og reddede den nævnte Scene fra Fallit. I svenske Provinser er det opført mindst 100 Gange.

Opmuntret af sit Held gik Algot Sandberg i Lag med 2 nye Opgaver: en Dramatisering af *Selma Lagerløfs* berømte Roman „Gøsta Berlings Saga,“ samt et originalt Lystspil „Silkestrømpen“. Det sidstnævnte Stykke havde Première paa Wasa-Teatern den 28. Februar, og 4 Aftener senere opførtes Dramatiseringen af „Gøsta Berlings Saga“ paa Svenska Teatern. Begge disse Sandbergs Arbejder fik stor Sukces — tilmed i én og samme Uge! Hvad Dramatiseringen angaar, saa havde Frk. Lagerløf stillet sig noget skeptisk overfor Sandbergs Idé — inden Stykket var naaet frem til Rampens Lys. Men efter den ualmindelig vellykkede Première var den berømte Forfatterinde fuld af Anerkendelse overfor sin Bearbejder. For Direktør *Ranft* har Stykket betydet en stor økonomisk Succes, og det blev alene taget af Plakaten som Følge af foregaaende Kontrakt-Bestemmelser angaaende Fru *Betty Nansens* Gæstespil.

„Silkestrømpen“, Sandbergs tredje Succes i denne Sæson, fylder derimod stadig Wasa-Teatern, og saa kendte og gode Kræfter som Fru *Winnerstrand, Olga Anderson,* Fru *Sahlin* m. fl. indhøster Publikums livligste Bifald. I Paasken var Algot Sandberg en Sviptur her i København for at forhandle om Opførelse af sit Lystspil paa en af vore Scener.

„Jeg tror, „Silkestrømpen“ skulde kunne gaa aldeles brilliant f. Eks. paa Folketeatret,“ ytrede den heldige Forfatter i Samtalens Løb. „I Stockholm taler man meget om Stykket, og det har, hvad økonomisk Udbytte angaar, ligefrem sat Rekord.“

„Hvad handler „Silkestrømpen“ om?“

„Det er en Satire over moderne Kvindespørgsmaal. Kvinderne trænger ind paa Mandens Arbejdsomraade, Hjemmene trues af Opløsning, da Damerne foretrækker at gaa ud paa Rangel og Eventyr. Mit Stykke er bygget paa Konservation. Jeg har faaet den Kompliment, at det minder om *Bernh. Schaw,* hvem jeg forøvrigt ikke kender . . . “

„Og nu skal De vel hvile lidt paa Laurbærrene?“

„Paa ingen Maade. Jeg agter tværtimod at skrive 3 nye Piecer til den kommende Sæson, og de vil blive til her i Danmark; jeg tænker mig nærmest i en eller anden nordsjællandsk Bade-Idyl uden altfor mange Gæster, men med nem Forbindelse med Deres herlige København . . . “ *V. S.*

En Berigtigelse.

I Anledning af Omtalen i forrige Nummer af *„Balletten i det Fremmede“* har Direktør Folmer Hansen gjort os opmærksom paa, at „De Fire“s Optræden i Berlin gjorde stor Lykke, og at der fra forskellige tyske Teatre forelaa en Række Engagementstilbud, som dog ej kunde accepteres af Hensyn til Tjenesten paa Det kgl. Teater. Der blev vist „De Fire“ megen Opmærksomhed, og de blev bl. a. inviterede til Fest hos Rigskansleren, Fyrst Bülow.

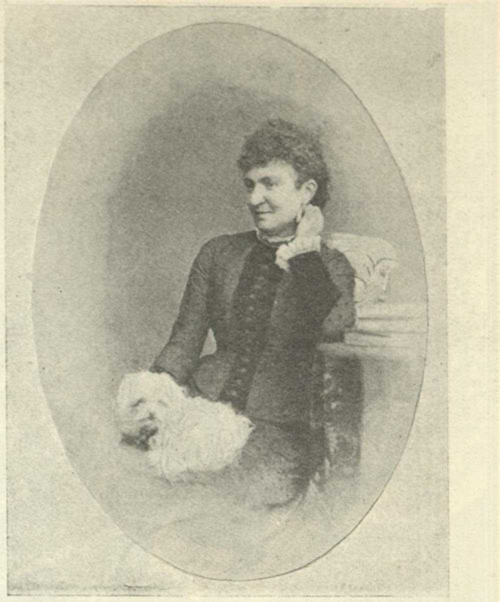

„Violindronningen“ Lady Hallé.

Lady Hallé.

VILHELMINE NERUDA, — under dette Navn var hun bedst kendt her i Byen — er død! Et langt og virksomt Kunstnerliv, begyndt allerede i 7 Aars Alderen, hvor hun gav sin første Koncert i Wien, er hermed afsluttet.

Blandt de kvindelige Violinister i vor Tid stod hun ubetinget som Nummer Et, som Joachim mellem de mandlige. Og sammen med denne Violinisternes Konge er hun ogsaa optraadt ofte, særlig i London, hvor hun siden 1869 i en lang Række Aar havde sin faste Bolig.

Wilma Neruda, der var født i 1839, var første Gang gift med den svenske Komponist Ludvig Norman og ægtede senere den engelske Pianist Sir Charles Hallé, efter hvem hun blev Enke i 1895. Sine sidste Aar tilbragte hun i Berlin, hvor hun døde.

Her i København, hvortil hun i 1861 første Gang kom i Følge med Søsteren Marie og Broderen Franz, var hun en hyppig og kær Gæst, i lige høj Grad beundret af de ældre, der som unge havde oplevet hendes første Triumfer, og af de yngre, hvem hendes Ry lokkede hen i Koncertsalen. Og de gik ikke skuffede bort. Hvem, der blot én Gang i sit Liv har haft den Lykke at høre Beethovens eller Mendelssohns Violinkoncert i hendes Fortolkning eller hørt hende som Anfører i en af Beethovens eller Mozarts Kammermusikværker, er et Minde rigere, et Minde, der aldrig udslettes. — *d.*

Den danske Komponist Emil Robert Hansen.

Fra »Masken«s 6te Kunstner-Aften: Et Vue over de ca. 3000 Tilskuere i Cirkus Variété.

Emil Robert Hansen.

En dansk Opera-Komponist i Udlandet.

FRA Tid til anden har den udenlandske Presse bragt Meddelelse om, at vor i Leipzig i mange Aar bosatte Landsmand Emil Robert Hansen, der er ansat som 1ste Solo-Violoncellist i det kgl. Teater og i Gewandhaus Orkester i Leipzig, har faaet snart et større og snart et mindre Værk opført.

For nylig har han saaledes paa det fyrstelige Teater i Sondershausen, der raader over en Række unge, dygtige Kræfter og regnes for en Slags Prøvescene i Tyskland for mange Nyheder, der gives i Sæsonens Løb, faaet opført en fire Akts komisk Opera „*Kvindelist*“, som, efter de foreliggende Udtalelser i den tyske Fagpresse, er bleven en betydelig Succes, der har bragt hans Navn frem i første Række.

Hr. Emil Robert Hansen er som bekendt en Søn af Folketeatrets mangeaarige Violoncellist, Hr. Hansen, der for nylig afgik ved Døden.

Det vilde være ønskeligt, om et af vore Teatre vilde sikre sig Opførelses-Retten til „Kvindelist“, saa at vi ogsaa herhjemme fik Lejlighed til at lære vor Landsmands Værk at kende.

Operasanger Harry Haurowitz.

BLANDT vore unge Tenorer staar sikkert *Harry Haurowitz* ikke blot som en af de bedst stemmebegavede, men ogsaa som en af de temperamentrigeste — det sidste i hvert Fald udenfor Scenen; paa Brædderne kan man undertiden nok ønske ham lidt mere Ild i Blodet, lidt mere af den Sindets Gløden og Kunstnerlunets Laden-slaa-til, der præger ham i det daglige Liv.

Men trods ovennævnte Mangler er hans Lorenzo i „Fra Diavolo“ en fremragende Præstation, der gør den unge Sanger al Ære.

H—n.

Seeber van der Floe,

den begejstrede Wagnerbeundrer, der trods mange Hindringer med saa stor en Energi og Dygtighed har gennemført og dirigeret Opførelsen af „*Parsifal*“ i Raadhushallen, bringer „Masken“ i Dag paa Forsiden et Portræt af.

I næste Nummer skal Parsifal-Opførelsen nærmere blive omtalt.

„Masken“s 6te Kunstner-Aften.

SOM vort ovenstaaende Billede viser, var Cirkus' store Rum fyldt af en talrig Skare Abonnenter den 15. April, hvor „Masken“s 6te Kunstner-Aften fandt Sted.

Trods det smukke Aprilsvejr havde ca. 3000 Mennesker taget Plads i Cirkus, da den populære Kapelmester *Carl Gottschalksen* præcis Kl. 4 hævede sin Taktstok og indledede Forestillingen.

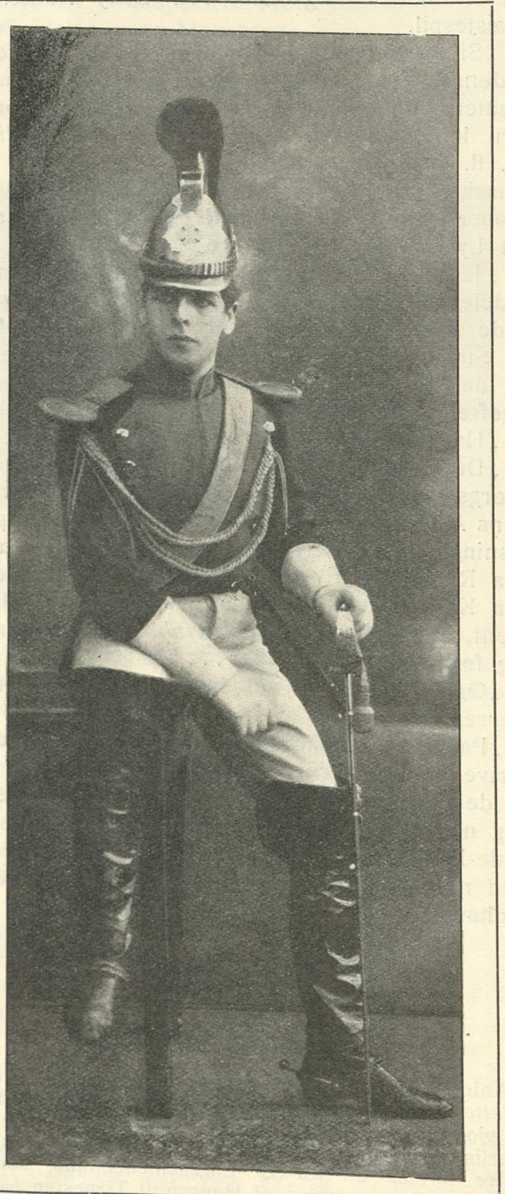

Operasanger Harry Haurowitz som Lorenzo i „Fra Diavolo“.

Tæppet gik første Gang for „*De tre Arleys*“, hvis fodboldspillende Hunde vakte almindelig Jubel.

Den engelske Komiker og Danser Mr. *Chris Ricards* fulgte derpaa, og hans barokke Indfald fik atter sat Lattermusklerne i Bevægelse.

Frk. *Jutta Lund* sang derefter i Kostume med sit sædvanlige Lune og sin brillante Foredragskunst „Skørtevisen“ af Operetten „Hook van Holland“, der blev modtaget med Begejstring. Frøkenen var dog ikke til at faa klappet frem til et Dacapo.

Det verdensberømte Rulleskøjtepar Miss *Nellie Donegan* og Mr. *Earle Reynolds* skuffede ikke de store Forventninger, man havde stillet til deres musikalsk-dramatiske Danseakt. Med en enestaaende Færdighed og Elegance udførte de de vanskeligste Pas og Pirouetter, som om det var den simpleste Sag af Verden.

Hr. *Sophus Erharth*, som vi efter talrige Opfordringer fra vore Abonnenter havde formaaet til ogsaa at medvirke ved denne Lejlighed, blev ved sin Fremtræden hilst med en Varme, der sikkert lod ham forstaa, at han har vundet et trofast Publikum blandt „Masken“s Abonnenter. Som sædvanlig rungede Lokalet af Latter over hans morsomme Historier, som han fortæller med et saa uimodstaaeligt tørt Lune. Selvfølgelig undgik han ikke sin Skæbne, men maatte give et Dacaponummer.

Frk. *Gerda Christophersen* saa pragtfuld ud og dokumenterede atter, at hun ejer alle Betingelser for at blive en Variété-Stjerne af første Rang. Hendes hele Ydre, hendes fortræffelige Sangkunst, hendes musikalske Foredrag og klangfulde Stemme vil overalt i Verden skabe hende Successen. Frøkenen høstede stærkt Bifald og maatte atter og atter frem for aabent Tæppe.

„*The four Readings*“ var virkelig noget før usét her i Byen. Der gik et Gys igennem Tilskuerne, da de flotte Amerikanere bundne for Øjnene og med Sæk over Hovedet udførte deres ganske halsbrækkende Saltomortaler fra Haand til Haand. Det er snart ganske sindssvagt, hvad der præsteres af Variétéens første Rangs Akrobater.

„*De 8 Cocktails*“ sluttede Programmet med deres kvikke Steppen og fikse Dans.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.
DET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN.

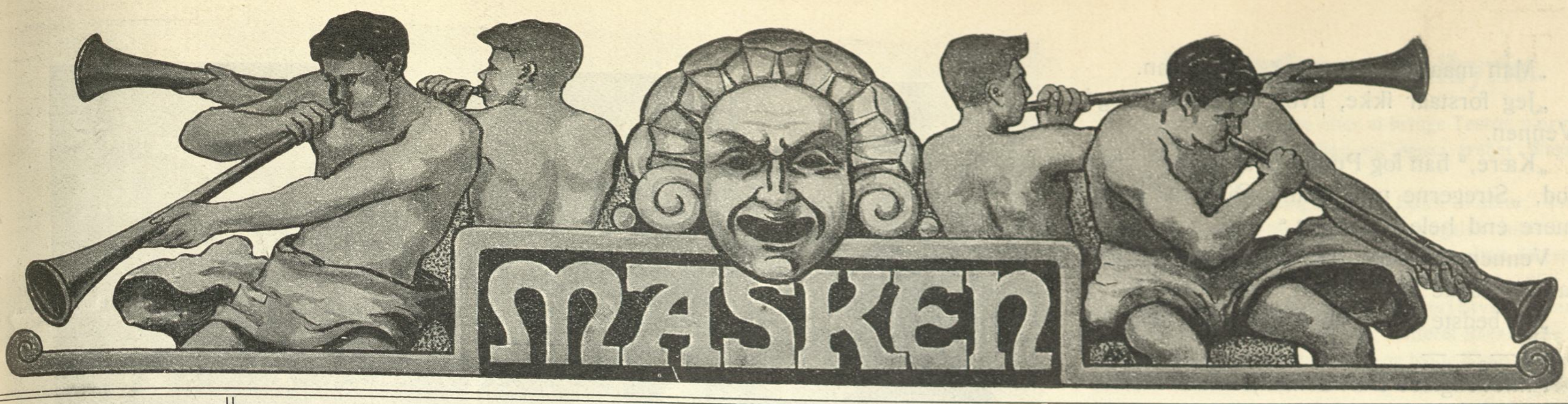

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 7DE MAJ. | NUMMER 32.

Herman Bang.

DYBT NEDE — næsten ved Gulvet — hænger paa en mægtig Fløjdør en næsten mikroskopisk lille Navneplade, der i gyldne Bogstaver rummer et betydeligt Navn — „Herm. Bang“.

Efter lang Tids Trykken paa den elektriske Knap, bliver Døren aabnet af et livréklædt Spøgelse, der høfligt og slattent svarer mig paa min Forespørgsel om Hr. Bang er hjemme, med et:

„Nein, Hr. Bang ist nicht zu Hause.“

Men da jeg véd, at Hr. Bang „ist zu Hause“, hvor meget end den tyske Tjener paastaar det modsatte, paalægger jeg ham bestemt „paa dansk“, at han maa bringe mit Visitkort ind.

— — — —

Som jeg staar her og venter i den knagemanglende Entré, kommer jeg til at tænke paa den første Gang, hvor min Fantasi beskæftigede sig med Herman Bang.

Det var i Frederikssund, og jeg var vel ikke mere end en otte Aar gammel.

Hr. Bang boede her en Sommer for i Fred og Ro at kunne samle Kræfter efter en Brystsyge, han lige — „ved et Guds Mirakel“ — var kommet over.

Naturligvis var den lille By, der aldrig før havde set en Digter færdes over sine Rendestensbrædder, i Oprør.

Byen ejede fire Mennesker, der var litterære, hvilket for Frederikssunds Vedkommende vil sige, at de læste Feuilletonen i Issefjordsposten.

Disse fire gudsbenaadede Udvalgte var enige om at splejse sammen til en Bog af Herman Bang, og de sendte Bud ind til en Antikvar

Forfatteren Herman Bang.

i København og bad, om han vilde sende dem een, dog maatte den ikke koste mere end to Kroner.

Saa vidt jeg husker, var det „Stuk“, de blev benaadet med — den forargede overordentligt, og den led al Stuks Skæbne — en behjertet Husmoder kastede dette Sodoma i Komfuret en Dag, hun stod og lavede Gule Ærter — og de fire litterære gik herefterdags over paa det andet Fortov, naar de saa Hr Bang komme imod dem.

Men ikke nok med, at han forargede gennem sine Bøger, — selve hans Levevis var i højeste Grad formastelig efter de frederikssundske Begreber.

Naar han efter at være blevet barberet kom ud fra Barber Torp, var Stregerne under hans Øjne endnu mørkere end ellers, og der opløftede sig et harmfnysende Skrig, da det blev bekendt, at Hr. Torp havde en hel Flaske Tusch staaende til at male ham med.

Men havde Frederikssunderne læst en anden Bog af Herman Bang — „Haabløse Slægter“ — saa havde de maaske forstaaet Tuschen, — eller at han, naar det en Dag var meget varmt, gik ind til Byens Parfumehandler Hr. Outrup og købte en Flaske Kølnervand, hvis Indhold han hældte ned bag Flippen:

„medens han havde alt sit gode Tøj paa“.

Selv har han i denne Bog — altsaa „Haabløse Slægter“ — givet alt det, Folk maaske vil kalde „Stuk“ ved ham, i dette morsomme og overlegent selvironiske Replikskifte:

— — — —

— — han skulde paa Bal og sminkede sig foran Toiletspejlet og lagde sig sort under Øjnene:

„Man maa være yndig," sagde han.

„Jeg forstaar ikke, hvor du gider," sagde Vennen.

„Kære," han føg Pudderet af med en Harefod, „Stregerne under mine Øjne har gavnet mere end hele Talang'et."

Vennen stod lidt, „Du er egentlig en Charlatan," sagde han.

„Ja, bedste Ven," han lo, „det er Ulykken."

— — — —

I mit religiøse Barndomshjem var Herman Bangs Frederikssunderophold nærmest en Udfordring, — for han var jo efter sigende Fritænker.

Det var mig umuligt at forstaa, at et Menneske kunde lægge sig til at sove, hvis han ikke forinden havde bedt sit Fadervor, — og jeg var meget betuttet, da jeg opdagede, at han ikke havde Hale, smaa Horn og Hestehov.

Senere lærte jeg paa Sorø Akademi Herman Bangs usigelige Elskværdighed at kende, da han — der var tilstede ved et af Skolens Baller — fortalte Historier for de af os Drenge, der ikke brød sig om at danse.

— — — —

Som Herman Bang allerede optog mig ved sin Person i mine Barne- og Drengeaar, har senere hans Produktion — især hans ypperlige Smaafortællinger — optaget og henrevet mig.

Men hvor er han ogsaa stor i sine fine, stemningsrige, smaatingssikre og hjertevarme Erindringsbøger, dem, der atter og atter kredser om de to store Kvindeskikkelser — hans Moder og Tine.

„Det graa Hus", „Det hvide Hus" og „Tine" er helliget Mindet om dem; — men ogsaa til de fleste af sine andre Bøger kunde Hr. Bang bruge det Motto, han har staaende foran i det graa og det hvide Hus:

Tell me the tales,
that to me were so dear,
long long ago,
long long ago.

for næsten alle Herman Bangs Bøger er Erindringer om den skønne Fortid, — Barndoms- og Ungdomsaarene.

Men ogsaa sine Manddomsaar har Hr. Bang skildret i den tungsindige og sjælfulde „Mikaël".

Hans to sidste Bøger „De uden Fædreland" og „Sælsomme Fortællinger" er lidt for meget Eksportbøger, og jeg synes, at man paa Titelbladet savner et „Made in Denmark" eller „Støt dansk Arbejde".

— — — —

Men nu er det allerede længe siden, at Tjeneren er kommen tilbage og har givet Tilladelsen til at komme ind til Mesteren.

Døren bliver aabnet, og jeg kommer ind i en stor Stue, der glitrer af Hvidhed og Sol og er opfyldt af Fuglekvidder.

Stuen er saa stor, at Herman Bang, der kommer ud fra sit Studereværelse, næsten bliver helt borte i Perspektivet.

Jeg kan ikke lade være med at sammenligne den store Entrédørs lille Navneplades berømte Navn med denne store Stue med den lille Mand, der bærer vort fineste litterære Navn — „Herman Bang".

Tilfældigt ser jeg rundt i Stuen, — det var for at følge en Risfugl, der efter at have siddet lidt og pippet paa Herolds Prinsesse Marie Buste nu svirrer op; og da den vil sætte sig paa en Gardinstang, overvælder en Hr. Grønirisk og en Fru Grønirisk den med de værste Skældsord, fordi den vover at komme og forstyrre dem i deres Middagsro.

„Nej," siger Hr. Bang med sin bløde soignerede og sordinerede Stemme, „det nytter ikke, — nytter ikke, siger jeg Dem — at De ser Dem rundt efter Spejle, — Hr. Bang behøver ikke at spejle sig mere."

„Det var den smukke Stue," indskyder jeg.

„Ja, ikke sandt — jeg bor yndigt her.

Hvert Møbel, hvert Billede, hver Nipsgenstand rummer et eller andet skønt Minde for mig.

Denne Krystalskaal her er en Foræring til mig fra Hertuginden af Bostanjoglo.

„Det skønneste, mit Hus ejer, skal Herman Bang have," sagde hun, da hun forærede mig den.

Denne gamle Samovar har jeg faaet af min gode Ven Vodka Bogdanoff og denne Sølvtabatière minder mig om Fyrst Chapkal Freereowitch."

„De kender mange Russere," spørger jeg.

„Ja jeg kender nogle, — men der er jagu flere Russere, der kender mig.

Mit største Publikum har jeg vel derovre, mine samlede Værker er kommet i to Oplag."

„Saa tjener de mange Penge paa Rusland?"

„Ikke en Øre har jeg tjent, — de russiske Forlæggere har hidtil været nogle rigtige Røvere over for mig; — men det tredie Oplag, der nu er i Pressen, vil jeg tjene lidt ved.

Forleden ringede det paa min Dør, og Hartmann — min Major Domus — meldte en russisk Herre; — men da jeg den Dag var meget syg, — det var lige efter min Automobilulykke, — bad jeg ham sige til Russeren, at jeg ikke kunde tage imod ham.

Men Russeren maatte tale med mig, — han var taget direkte hertil fra Moskva, for at faa min Autorisation til en ny Udgave af mine samlede Værker, — og for denne Autorisation vilde jeg faa Honorar, idet han tilbød mig saa og saa mange Rubler pr. Tusinde Ord; — men det vil jo blive et Arbejde fra nu af og til Dommedag, hvis jeg hitter paa at undersøge, om de nu snyder mig derovre.

Maxim Gorkij, der selv er Forlægger og mere begejstret for mine Bøger end jeg for hans, tilbød mig engang 50,000 Rubler for at faa Eneret paa mig, — men et Par af mine russiske Venner fraraadede mig at tage mod Tilbudet, da det var alt for ringe et Beløb, man bød mig, — og da jeg vidste, at Knut Hamsun havde faaet 80,000 Rubler for sine Bøger, sagde jeg „Nej Tak" til Hr. Gorkij; — men senere har jeg saamænd bitterligt fortrudt det, for 50,000 Rubler er dejligt mange dejlige Penge."

En Zebrafinke er imidlertid bleven hængende fast i et Gardin med sine alt for lange Klør, og Hr. Bang faar et Øjeblik travlt med at hjælpe Fuglen fri.

Da han kommer tilbage, beder jeg ham udtale sig lidt om sin Sceneinstruktørplads, den han nu uigenkaldelig siger sig fra.

„Bedste Ven," svarer han mig, „lad mig nu have Fred, — lad min Teatergerning af-

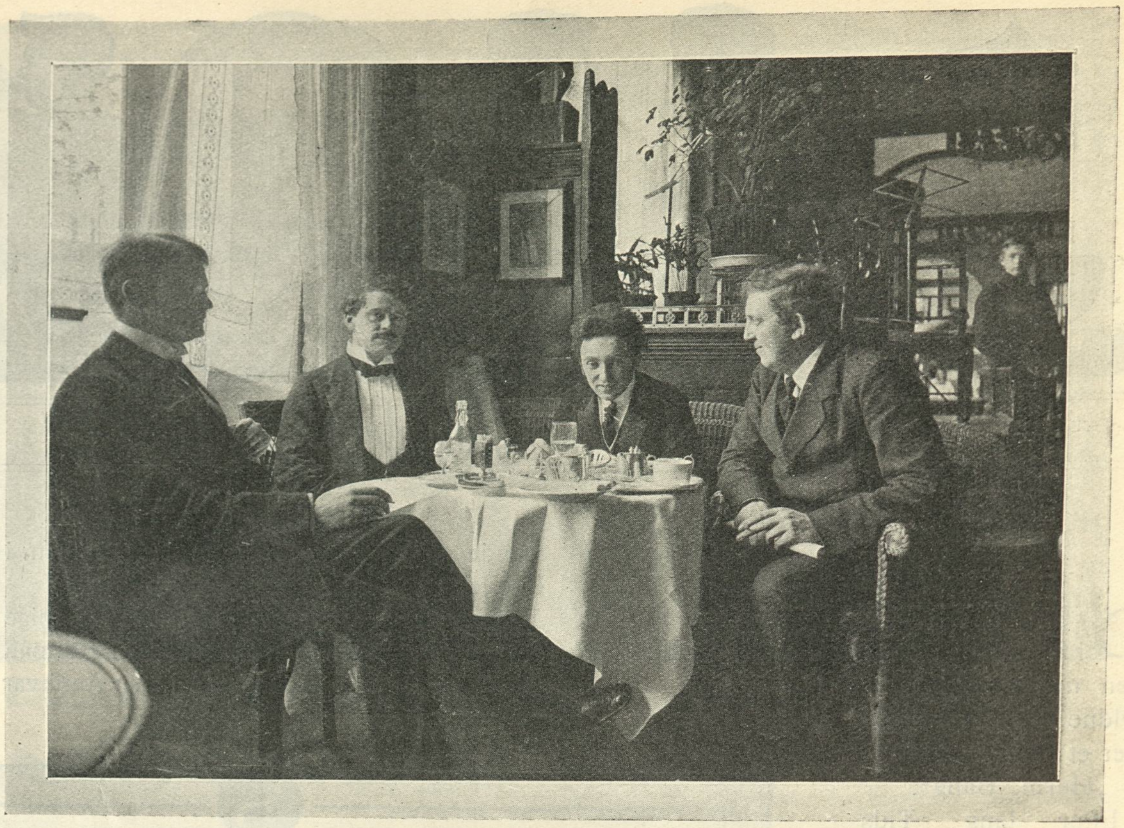

Koncertmester Marius Hansen. Kapelmester Seeber v. d. Floe. Operasanger Johannes Føns.

Morgenfrokost i Hotel Bristol efter Parsifal-Sukcessen.

gaa ved den blide og rolige Død, den danske Presse har fordømt den til.

Jeg er ikke mere nogen offentlig Personlighed; — mit højeste Ønske er, at jeg i Fred og Ro maa have Lov til at bo her i Lille Strandstræde.

Jeg passer mig selv og jeg skal ikke ulejlige nogen.

De vil aldrig finde mig paa noget Sted, hvor Folk kommer. Er jeg en Aften ude til Oplæsning, kører jeg frem og tilbage i Automobil; jeg bryder mig kun om at være saa upaaagtet som muligt; der er ingen, der skal sige, de bliver besværet af mig.

Mit Hjem her i Lille Strandstræde er mit alt; lad mig have det i Fred og Ro, saa maa alle de andre gerne have alt det andet.

Og jeg, — jeg Herman Bang beder Dem paa mine Knæ, skriv ikke om min Teatervirksomhed.

For de Danske — de Danske — har den jo kun været et Intet — Ha! Ha!

Den ene Maaned fortæller Aviserne om mit Geni, men den næste fortæller de Gud Herren hjælpe mig, at Dagmarteatret mangler kunstnerisk Ledelse.

Det var i Anledning af Johan Bojers „Kærlighedens Øjne".

Dette Stykke kostede mig mange Maaneders Arbejde, inden jeg vovede at sætte det i Scene.

For det første er mine Øjne meget daarlige, og jeg maa altid bruge Lup, naar jeg skal læse — — —"

„Hr. Bang skulde bruge Briller," docerer jeg.

„Du Fredsens, saa vilde jeg jo komme til at ligne en Hornugle — — —

Dernæst koster det mig lige saa meget Arbejde at puste Liv i et fremmed Stykkes døde Bogstaver som selv at skrive en Bog.

Først ligger det hele i Kaos; men ud af det vokser et Træ, og om det grupperer der sig saa et Landskab, i hvilket der efter nogen Tids Forløb viser der sig et Menneske, hvem jeg lærer at tale, og naar han kan det, bringer jeg ham sammen med andre Mennesker; og alle disse andre Mennesker har jeg ogsaa lært Tankens og Talens Brug.

Saadan maa jeg som Sceneinstruktør gennemleve og opleve hver eneste Replik, inden jeg tør vove mig frem paa Teatret og instruere, og der gælder det saa om at tage alt muntert, saa man hverken selv bliver træt eller man trætter sine Skuespillere.

Munterhed, det er nemlig det Kit, der holder et Teater sammen; — jeg har nu i lang Tid hver Dag været munter fra Klokken elleve til Klokken fire, og det for den svimlende Sum af 8000 Kroner om Aaret.

— — — —

Men hvad har jeg faaet ud af alt dette Hjernearbejde, jeg har givet fra mig.

Ja, jeg har jo faaet den Ros, at Dagmarteatret mangler kunstnerisk Ledelse."

Hr. Bang ler medlidende med sin underlige tonløse Latter, — saa rejser han sig op og siger:

„Men jeg lover Dem, — jeg Herman Bang lover Dem, — at fra min store Oplæsningsturné — den der vil strække sig gennem Norge, Sverige, Finland, Holland og Rusland — lige til Nishnii-Novgorod, — at fra den skal Dønningerne om den Lykke, jeg gør, naa til Danmark, og det skal være mit Svar til den danske Presse."

— — — —

Og Hr. Bang gaar frem og tilbage i sin store Stue og fortæller om, hvor glad man er over ham og hans Bøger i alle Europas Lande — undtagen Danmark.

Og Hr. Bang fortæller om sin Teatervirksomhed, — men jeg glemmer ikke mit Løfte, om ikke at skrive om den.

Kun har jeg Lyst til at nævne to Sætninger, Hr. Bang i Samtalens Løb kom med:

„Teatret, min unge Ven, er ikke det, at Tæppet gaar op for nyt Liv, — men det, at Livet fortsættes."

„Al Skuespilkunst er en aandelig Akt fuldbyrdet af Legemet."

— — — —

Det er en Oplevelse at have været paa Besøg hos Herman Bang; — mest af alt husker man hans hjertensgode, tungsindige Øjne; — og som en svag Erindring husker man, hvor hans Cigaretters Røg svier i ens egne Øjne.

Rud Lange.

Revolutionær Valkyrie.

NUTIDENS Stræben efter at bringe Teatret nærmere til Virkeligheden har nu ogsaa grebet Wagner-Operaen.

Det er Wagner-Sangerinden *Edith Walker*, der er Præstinde for denne Sag. Til en engelsk Interviewer har hun under et Gæstespil i London udtalt følgende:

„Jeg rejser nu direkte til Berlin for at bestille mig et nyt Kostume til Opførelsen af *Ringen* i Bryssel, hvor jeg skal synge *Brynhilde*. Jeg har kvitteret Brynhildes traditionelle flagrende røde Kappe og hvide Kjole. Det er en absurd Tanke, at en vild Valkyrie, der suser gennem Luften paa en skummende Hest, bærer en pletfri, hvid Klædning med sirlig udsyede Sømme. Min nye Brynhilde-Dragt — hvis Enkeltheder foreløbig er en Hemmelighed — vil blive i Lighed med den, de gamle skandinaviske Krigskvinder sandsynligvis har baaret. Atalanta gik ikke paa Jagt i flagrende Kappe."

* * *

Hvormange Tilskuere, københavnske Teatre kan rumme, vil sikkert interessere „Maskens" Læsere. Her er Tallene: *Det kgl. Teater* har 1600 Pladser, *Casino* 1385, *Folketeatret* 1297, *Dagmarteatret* 1205 og *Det ny Teater* 1178. Af Forstadsteatrene har *Sønderbro Teater* 800, *Frederiksberg Teater* 635 og *Nørrebros Teater* 604 Pladser.

Det nye „*Centralteater*" vil imidlertid sætte Rekorden med 2300 Pladser.

* * *

Kan vore Læsere skaffe os Nr. 2 og 3 af „Masken", altsaa henholdsvis fra 8. og 15. Oktober 1910, vil vi betale disse Numre med 30 Øre pr. Nummer. Fejlfri Eksemplarer kan indleveres paa „Masken"s Ekspedition Gl. Mønt 14, fra 9—5.

:: FRA „MASKEN"S AMATØR-ALBUM ::

Frk. Ellen Diedrich. Hr. W. Wandahl Fru Winding. Hr. Olaf Fønss. Hr. Robert Schmidt. Hr. Charles Schwanenflügel. Hr. Alf. Møller. Hr. H. Reenberg. Hr. Svend Rindom.

Udenfor Dagmarteatrets Port: Skuespillere drøfter Begivenhedernes Gang.

Da vi „jubilerede“ —

Operasangerinde Fru Johanne Brun.

UDE i St. Thomas Allé i en hyggelig Dagligstue med solide velhavende Christian VIII.s Møbler, hvortil et Par ultramoderne Malerier danner en pudsig Kontrast, sidder Operasangerinden og „Jubilarinden“ Fru *Johanne Brun* midt i et Drivhus af Jubilæums-Blomster og fortæller, muntert leende med sine respektløse, brungraa Øjne og sine kokette Smilehuller, om den Gang, da hun og de to Balletdamer, *Ellen Price* og *Ellen Tegner*, debuterede i „*Alferne*“.

„Jeg anede ved Gud ikke, at jeg skulde have Jubilæum, før jeg saa det i „Politiken“. Jeg blev helt benauet. Herregud, tænkte jeg, er Du virkelig *saa* gammel?

Jeg syntes, at det var ganske utroligt, at der var gaaet 25 Aar, siden jeg, om jeg saa maa sige, debuterede som den lille Marie i „Alferne“. Grinagtig er det for Resten, at jeg begyndte som *stum*, og saa paa mit 25 Aars Jubilæum kom til at „*gale*“ som Wagner-Sangerinde.

For Resten var min Debut virkelig en stor Rolle. Jeg spillede med hele Tiden i begge de to første Akter, og i sidste Akt, da jeg var blevet forvandlet til Voksen og Talende — hvorfor en anden maatte tage Rollen — sad jeg musestille bag et Træ hele Akten igennem. Det var ikke morsomt, men heldigvis var *Fru Phister* saa elskværdig at forære mig en stor Dukke, saa at Tiden kunde gaa for mig. Hun var min Bedstemoder i Stykket, og jeg tror nok, at jeg var bedst, naar jeg hang i Skørterne paa hende, for jeg syntes, at hun lignede livagtig min egen Bedstemoder, og saa var Fru Phister saa sød og rar mod mig. Det glemmer jeg hende aldrig.

Jeg tror nu for Resten ikke, at det var paa Grund af fremragende mimiske Evner, at jeg fik Rollen. Det var vist nærmest, fordi jeg sagdes at ligne den Skuespillerinde, der spillede den voksne Marie.

Jeg kan huske, at jeg tidt spurgte mig selv: Kommer Du virkelig til at se *saadan* ud, naar Du bliver stor?

De to andre Debutantinder erindrer jeg slet ikke. Jeg husker kun de to *talende* Alfebørn — *Valborg Guldbrandsen* og *Ellen Andersen* — som jeg legede med i Alfelandet.

Specielt husker jeg, at Valborg en Dag, da *Fru Hennings* overværede en Prøve, kom til mig og sagde fra Fru Hennings, at der var et eller andet, som jeg skulde gøre anderledes. Men det turde jeg ikke, for det var lige stik imod, hvad den gamle Sceneinstruktør *H. P. Holst* havde beordret, og den Gang havde man jo *endnu* en dyb Respekt for en Sceneinstruktør (her ler Johanne Brun med sin mest respektløse og allerhjerteligste Latter).

Jeg gik altsaa efter Hr. H. P. Holsts Recept, og næste Dag kunde Valborg berette, at Fru Hennings havde erklæret, at jeg var *umulig*.

Det krænkede mig paa det dybeste, men for Resten var jeg aldeles utvivlsomt umulig i Balletten.

Mine Arme og Ben var altfor grinagtig lange — den Gang var jeg en lang, tynd Bønnestage, senere har jeg jo sunget mig lidt Kød paa Kroppen. (Fru Johanne Brun ler atter med sin mest respektløse og allerhjerteligste Latter.)

Evindelig sagde Balletmesteren til mig:

Prieme! Ret Ryggen! eller: Prieme! Maven ind!

Det var blevet et helt Slagord for ham, og saa krænkede det mig, at han ikke nævnede mig ved Fornavn, men sagde „Prieme“. Gud hvor var jeg gal paa dette Prieme. Tilsidst giftede jeg mig, bare for at faa et andet Navn. Den Gang var det nemlig ikke saa nemt og saa billigt at faa Navneforandring som nu. Man var ligefrem nødt til at gifte sig, naar man vilde af med sit Navn.

Snurrig nok var jeg slet ikke angst, da jeg debuterede. Derimod kan jeg huske, at det gjorde et dybt Indtryk paa mig, at *Emma Thomsen* som Alfedronningen, da hun tog mig i Haanden, var ganske iskold af Angst og rystende som Espeløv. Teaterangsten lærte jeg først at kende nu forleden paa mit saakaldte Jubilæum.

Det var jo 8 Aar siden, at jeg havde sunget *Elsas* Parti, og jeg havde maattet geninstudere det med tre Dages Varsel og kun én Repetitionsprøve.

Mine Ben rystede ligefrem under mig af Angst, og jeg troede somme Tider, at jeg skulde besvime. Aldrig i mit Liv har jeg været saa dødtræt som efter den Forestilling. Egentlig synes jeg altsaa ikke, at det var saa rart at holde Jubilæum, men paa den anden Side er jeg ganske overvældet over alle de mange Blomster, jeg i denne jubilæumsfattige Tid har faaet, baade fra mine Kammerater og fra Venner og Bekendte og fra Publikum; der var saamænd endog én, der sendte mig en Flaske St. Marceaux. Han har vist tænkt, at jeg trængte til en Opstrammer.

I Virkeligheden begriber jeg aldeles ikke, hvorfor Folk saa gerne vil jubilere. Jeg synes kun det er et Tegn paa, at man bliver ældre, og jeg føler mig Gud være lovet saa dejlig ung, at jeg slet ikke føler Trang til at se tilbage. Jeg synes, at det er morsommere at se frem i Tiden.

Lyst for og mørkt bag!

Københavner.

Jul. Folkmann fot.

Operasangerinde Fru Johanne Brun i sit Hjem.

Tivoli til Sommer.

„MASKEN“ har endnu ikke oplevet en Sommer; vi har endnu aldrig beskæftiget os med Tivoli, alle Sommer-Forlystelsernes bankende Hjerte. Som Organ ogsaa for Forlystelser maa vi derfor meddele vore Læsere, hvad denne hæderværdige gamle og altid unge Institution vil bringe, naar den aabner en af de nærmeste Dage, og hvad der vil samle Københavnere og Turister Sommeren igennem.

Noget nyt og storslaaet er der ikke Udsigt til. Tivoli har stadig været rigtig godt med; men de overordentlige Overraskelser har ikke været dets Sag og vil heller ikke blive det i Aar. Men noget er der jo altid, og det vil vi meddele vore Læsere.

I det ydre Arrangement vil man lægge Mærke til et Par nye Kiosker, en Musiktribune mellem Teatersalen og Kunstnerplænen, hvor Kapelmester *Ishøy* skal dirigere. Musiken foran den gamle Koncertsal er flyttet herhen; der bliver ingen Mangel paa Promenade-Koncerter. *Gottschalksen* spiller som sædvanlig i Harmoniorkestret, saa *dér* er ingen Fare.

De gamle Komponistbuster, vi har glædet os over under den gamle Koncertsals rystende Vinløv, er flyttet bort og anbragt i den store Koncertsal, broncerede og fine, men uden deres gamle Poesi. De vil nu lytte til *SchneDler Petersens* Orkester, herom i en følgende Artikel. Men der bliver mere Musik endnu. *Stockmarr* skal dirigere et lille Orkester paa Tivolis Udstillingsterræn.

Paa denne udmærkede Plads vil der udvikle sig et mangeartet Liv. I Begyndelsen af Juni aabnes en Turistudstilling, som de fornylig havde en i Berlin, mindre, men særdeles fyldig. Naar denne er forbi, aabnes ind i Juli en *Damernes Udstilling*. Vore Læserinder vil studse! Den bliver meget interessant. Det bliver en

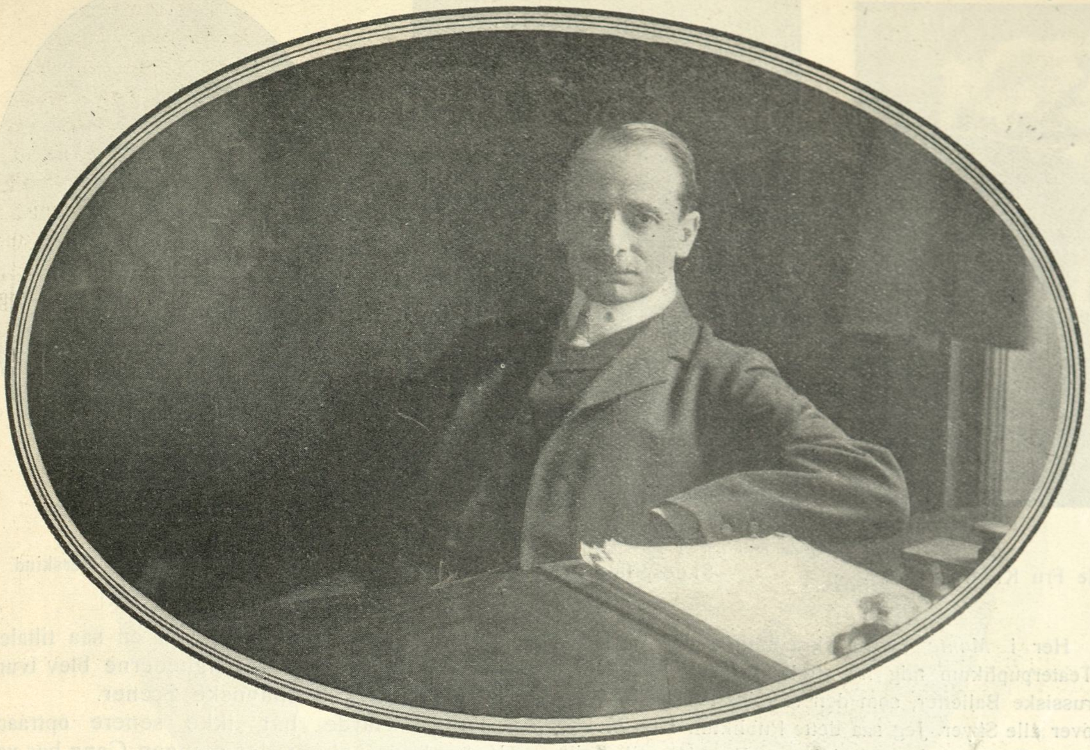

Tivolis Direktør, Hr. Arne Petersen i Tivolis Direktionsværelse. Jul. Folkmann fot.

Luksusudstilling, alt, hvad en forvænt Dame kan tænke sig, ønske sig og haabe sig til af Luksus og Pynt, vil hun her kunne faa at se. Desuden arrangeres en Samling af berømte Kvindeportrætter, som vore Læsere vil ofre deres særlige Interesse.

Det er de store Arrangements, om vi saa maa sige, den alvorlige Del af Festlighederne.

Til de gemytligere hører *Den blaa Fugl*. Hvad er den blaa Fugl? Vi kender alle „Den blaa Blomst" og véd, det er Længslens eventyrlige Blomme. Den blaa Fugl vil ikke vække mindre Længsel. Den indrettes i *Olympia* og bliver et Eventyrland, helliget Dansen, Konfettien, Serpentinerne.

— — Og Teatersalen! Vi vil beskæftige os nærmere med dens Program og her kun give en lille Oversigt.

Aftenens første Forestilling bliver en lille Operette: *Den unge Papa* af Edmund Eysler, der har gjort stormende Lykke i Wien. Men Hovedforestillingen, som Forsæsonens Direktør, *Knud Lumbye* trakterer med, bliver: *L'enfant prodigue*, hvor Fru *Else Fløllich*, den blonde, glade Fru Else, skal spille Hovedrollen.

Saa rykker *Emil Wulff* ind, og *Sommerrejsen* begynder, indledet igennem Sæsonen med en Række Smaaoperetter.

— — Kunstnerplænen har i mangfoldige Aar savnet et Vandbassin. Naar Artisterne skulde lave Vandpantomime og Vandakrobatik, maatte de i den gode, gamle Sø. Det er kun et Mindretal af Tivoligæsterne, der kender Søen, den gamle, kære Voldgrav; men de af dem, der en stille Sommeraften er dumpet i den, og ved et Guds Under atter har set Maanens Staaler og Tivolis Gaslamper, fortæller uhyggelige Ting om dens Bund. Artisterne har derfor ikke gerne kastet sig derned.

Savnet afhjælpes nu, der er indrettet et stort og dybt Vandbassin med Varmerør, saa Artisterne, der vil forsøge sig her, kan gøre det trygt; de vil i alle Tilfælde ikke faa Lungebetændelse.

. . . Og Belysningen! Hvor Tivoli har lidt for den Belysning. Det er sandt, at der var mørkt i mange Aar og lange Aftener, men det blev bedre, og nu er der saamænd dem, der klager over, at der er for lyst derinde. Hertil siger *Arne Petersen*: Ved Søen kan de sværme, mine Damer og Herrer; andre Steder, indser jeg godt, at der maa være lyst, og vi gaar nu fremad. Saa alle *kan* blive tilfredse.

I Aar indrettes en ny og virkningsfuld Lygterække omkring Koncertsalen, og i selve Salens Loft indlægges en Stjernehimmel. I Kavalergangen bliver alle Lys elektriske, og Fyrværkeriet bliver endnu mere knaldende og straalende.

. . . Under Tivolis spæde lysegrønne Løv vil vi hilse den første Sommer. Vi vil fryse, som vi altid gør det — den første Maanedstid; men Varmen kommer og Tivoli vil atter modtage Tusinderne.

Pister.

Lidt Smaapassiar derudefra.

Af *Edgard Høyer.*

I.

SARDOU spurgte mig en Gang ganske uden Varsel, hvad jeg syntes var det mest karakteristiske for Paris. Forsøg paa Aandrigheder var der slet ikke Tid til; desuden skal man jo ikke byde Bagerbørn slet bagt Hvedebrød. Jeg svarede derfor ganske simpelt og uden Spor af Kruseduller, at det, der forekom mig det ejendommeligste, var at sé, hvorledes det mest raffinerede, moderne Liv udfoldede sig paa ældgammel, historisk Grund og delvist i middelalderlige Dekorationer. Svaret behagede ham, væsentligt vistnok, fordi han selv tidligere paa Dagen havde nedskrevet en lignende Bemærkning i et eller andet, han arbejdede paa.

Det pikante ved Livet her ved Rivieraen synes mig ogsaa at ligge i de Dekorationer, i hvilke det føres. Saaledes giver f. Eks. Modsætningen mellem den tavse, lampebelyste trente et quarante-Sal og det sollyse Middelhav lige udenfor Vinduerne Spillelidenskaben en Understregning af en ejendommelig, uhyggelig Art. Og opover *Monte Carlo*'s myldrende Tuer af moderne Luksusmennesker hæver sig de alvorlige Bjærgkæmper, hvis Ruiner og Taarne taler Historiens tusindaarige Fyndsprog ud over Hovederne paa al den tomme Forfængelighed.

Igaar fik jeg og nogle danske Damer Lyst til en Ekskursion op til disse Bjærgenes historiske Billedbøger i Sten, og det er denne Udflugt, der er Skyld i, at jeg idag kan holde mit Løfte til „Masken"s Redaktør, om „at lade høre lidt fra mig under min Rejse".

Turen begyndte i straalende Solskin og gik fra Romernes By „Turbie" til den gamle Saracenerfæstning „Eze". Vejen var lang og paa Slutningen stenet og stejl; men da vi pludselig saa det ældgamle Eze svømme for vore Fødder paa Toppen af en stejl Klippeø, midt i det mægtige Bjærghav, syntes vi dog, Umagen havde betalt sig! „Scenen forestiller en vild, romantisk Bjærgegn" — som de gamle Operatekster siger! Og da jeg havde efterladt mine tre, trætte Ledsagerinder i den landlige Kro ved Opgangen til Saracenerbyen, og alene — langsomt og tungt — begyndte Opstigningen til Røverreden, ind gennem dens eneste Port og op ad de skumle, stenede Bjærggyder, mens Uvejrsskyer trak sammen over Toppene og kastede en gul-graa Skumring over hele det uhyggeltge Sceneri, da mindedes jeg uvilkaarligt „*Fra Diavolo*" og sendte en Tanke hjem efter til vor uforlignelige, charmerende Røverhøvding, der efter Meddelelser i danske Blade for Tiden skulde ligge i Strid med den ædle Englænder, Lord *Liebmann*! Ak! — hvor Romantiken dog er bedaarende og forfriskende endnu i Anno 1911!

Men — man kan ogsaa faa for meget af det gode! Da hele Rejseselskabet havde hvilet ud, og vi var begyndt Nedturen fra Bjærget, behagede Romantiken at overvælde os med et saa usandsynligt Teater-Tordenvejr, at vi pjaskvaade og i Ilmarsch søgte Læ det første, det bedste Sted, vi fandt, med et Tag over. Det var en tom, mørk Stenhvælving med et mistænkeligt blødt og stinkende Fodtæppe. Her stod vi da, mens Regnen knitrede, Tordenen buldrede omkap med Bjærgekkoet og Syndflodens Vande styrtede ned.

Pludselig blev Vejen udenfor os ganske levende. Det var Hvælvingens retmæssige Beboere, der vendte hjem fra en mislykket Tur i Bjærgene. Tykke, fede Faar og enkelte storsnudede Vædre væltede som et bølgende Hav ind i vor mørke Celle — med et paagaaende Mod, som aldeles ikke stemmede med mine tillærte Forestillinger om Faarenes Natur! Hvis vi ikke vilde drukne i levende Faar, maatte vi fortrække! Altsaa: igen ud i Styrtebadet og op i en fattig Bondestue ovenover Faarehotellet. Hvor dog de firbenede Selvejere havde det komfortabelt i Modsætning til deres menneskelige Oppassere.

Et lavt, sodet Køkken; foran en Brændeild paa Ovnen en lille, snavset Fyr, der legede med Gløderne. Paa en Træbænk ved Væggen to smaa, kønne, ligesaa snavsede Smaapiger og en ung, stammende Soldat, kun iført Bukser, Skjorte og Kasket. Paa Træbordet foran Bænken en ussel, osende Lampe uden Kuppel; den havde unægtelig en vanskelig Opgave i Konkurrencen med det lystige, røde Ildskær fra Ovnen og de fantastiske, blaalige Lynglimt fra Vinduet. Bedstemoder øste Aftensuppen op til Smaapigerne; men den ene foretrak dog — trods sine fire Aar og trods

Dir. Arne Petersen inspicerer Terrænet foran Koncertsalen. Jul. Folkmann fot.

Fru Ellen Jensen.

Skuespillerinde Fru Kirstine Garde.

Bodil Hauschildt fot.

Skuespiller Aage Garde.

Skuespiller Johannes Herskind.

Familiens Indsigelse af Hensyn til det fine og uventede Besøg — at aflægge en meget intim Visit ved sin unge Moders Barm. Gammel Vane bider bedst — der var slet ikke noget at stille op!

Det hele Interiør var en saadan malerisk Blanding af Skønhed og Hæslighed, koloristiske Lyseffekter og nøgen Armod, at det vilde have været en sand Lækkerbisken for en af de rigtige, gamle Hollændere.

Naa — her sad vi altsaa og konverserede vore gæstfri Værter, hvis „patois“ ikke altid vår lige begribeligt. Saa kom Bedstefader hjem — derude fra Marken og Uvejret. En barsk, midaldrende, pjaltet Mand, der til min store Forbavselse uden Spor af Motivering oplyste mig om, at vore øjeblikkelige Genvordigheder ikke taalte Sammenligning med de Strabadser, han som Soldat havde maattet døje i Krigen med de forbandede Tyskere. Manden antog os altsaa for Tyskere, og hans medfødte Gæstfrihed kæmpede derfor en haard Strid med hans indgroede Had. At jeg forklarede ham, at vi var Danske, gjorde ikke Spor af Indtryk, førend jeg havde tilføjet, at vi var et Folk, der i sin Tid havde lidt en lignende Medfart af Prøjserne, som den, hans Nation havde døjet. Det glædede aabenbart Gubben overordentligt! Nu blev han forholdsvis opklarende, og da Vejret samtidig blev det samme, anbefalede vi os og begav os afsted paa den meget lange Nedtur, der endte i bælgmørke, ensomme Bjærgdale, hvor kun Lynene lyste op i Ny og Næ.

Efter mange Genvordigheder naaede vi endelig sent paa Aftenen hjem, tilsølede og medtagne. Og i Dag maa jeg pænt holde mig inden Døre, fordi mine Fødder energisk har reageret mod den Overanstrengelse, jeg har budt dem i Gaar.

Der har De Grunden til, at jeg kan holde mit Løfte om at „lade høre lidt fra mig.“ Det kedelige er bare det, at jeg slet ikke har noget at fortælle.

Paa Ekspresfarten gennem Europa var der ikke Tid til Teaterbesøg; jeg maatte nøjes med Teaterprogrammer. Og da Foraaret lyste i sin fejreste Pragt hele Rhindalen igennem, var Teaterlysten heller ikke stor. Men Programmerne viste mig, at *Karl Schønherrs* ypperlige Drama *„Glaube und Heimath“* gik sin Sejrsgang gennem hele Tyskland. Skandinaviske Teatre, der bringer dette Digterværk frem, køber sig Absolution for mange Synder.

I Schweitz begyndte Vinteren at tage fat. *Luzern* svømmede i Regn, saa den lignede Nørrebro en trist Novemberdag, og i *Lugano* blæste det saa bitterligt koldt, at vi ikke vovede os udenfor en Dør efter Solnedgang. Ellers havde vel nok *Carlo Duuses* Opførelse af *Sardous „Tosca“* lokket os i Teatret, tilmed da de bedste Pladser kun kostede 3 Francs — inclusive „Indgangen“, som Plakaten lokkende fortalte! Den næste Dag laa *Lugano*'s Palmer og blomstrende Frugttræer skjult af metertyk Sne, og i veritabelt Snefog gik Turen til *Genova* — „la superba“. Ak — men *„Den fraskilte Kone“* og *„Dollarprincipessa“* drev os ind i *Teaterkaféen* i Stedet for i Teatret. Og i *Nizza* fejrede *„la veuve joyeuse“* sine velkendte Orgier.

Her i *Monte Carlo* skræmmede det uhyggelige Teaterpuplikum mig fra straks at kaste mig over de russiske Balletter, som den stedlige Presse hæver op over alle Skyer. Jeg saa dette Publikum i en Mellemakt i Foyeren, der samtidig er Forsalen til Spillesalene. Kvinder med stive, hvidmalede Ansigter og sært udpyntede Legemer, Mænd i korrekte Selskabsuniformer og med moderne Sportskulør i Kinderne. Men alle trætte og hviskende! Ikke et Smil, ikke et glad Glimt i Øjnene, ikke et pudsigt og muntert Udbrud.

„Masken“s Redaktør maa tilgive mig — men foreløbig har jeg ikke faaet Mod til at indtage min Plads imellem en Tilskuerskare, der synes hjemmehørende paa den anden Side af Lethe — i Skyggernes haabløse Rige. Nej — saa lokker det antike romerske Teater i *Freyus* mig dog noget mere. 1ste Paaskedag vil Kunstnere fra Paris dèr opføre *Sofokles' „Ødipos“* og 2den Paaskedag *Racine's „Andromache“*. Men — da Vejen frem og tilbage er for lang for en Dag, og da Kunstnerne ikke er af de første, og da den franske Tragediedeklamation — alt vel overvejet — er mindre fristende end Prins *Alberts* Vidunderhaver deroppe paa Monaco's Klippetop, saa — ja saa har jeg vist heller ikke noget at fortælle „Masken“ fra Freyus.

Nej — jeg tror, jeg gaar i *Monaco's* Katedral, der i Anledning af Paasken har laant *Monte Carlo's* profane Orkester og agter at give to Kirkekoncerter 1ste Paaskedag. Saa nyder jeg gratis min Musik — og tier stille.

Men skulde mine kære Monégasquer (Navnet paa de 2000 Sjæle, der befolker det herlige, lille Fyrstendømme *Monaco)* finde paa at opføre en ægte monegasquisk Komedie, saa skal det være mig en Glæde at give Møde og beskrive den for „Masken“s Læsere saa partisk, som det overhovedet er mig muligt.

For lige saa lidt som det internationale Sodoma *(Monte Carlo)* med dets forstenede Loth's Hustruer og Maitresser kan afvinde mig nogen synderlig Interesse, lige saa meget sværger jeg til det skønne *Monaco* og dets brillante Beboere. Tænk — denne Verdens allersomdejligste Bjærgby er rén, som en Hollænderby, skønt Sproget er fransk. Den har ikke et eneste Hotel, ikke en Portier og ikke en Kelner! Og dens Beboere har endnu ikke lært bare at *prøve* paa at trække de Masser af fremmede Besøgende op — skønt *Monte Carlo* blot ligger ti Minutter borte!! Saadan noget vidunderligt noget maa man selv erfare, før man tror det.

Aage og Kirstine Garde.

AAGE GARDE's sidste Rolle paa „Folketeatret„ —ɔ: i København var den bedragne Ægtemand i „Agnete“. Der var den Gang en ung Mand, der skrev nogle Linjer om Hr. Garde's fine Melankoli og mandige Sorg og sluttede med at beklage, at en saa tiltalende Skuespiller af Omstændighederne blev tvunget bort fra de københavnske Scener.

Aage Garde har ikke senere optraadt i København, skønt der mangen Gang har været god Brug for hans sikre Kultur og maalbevidste Styrke. Det faar da trøste Hr. Garde's mange Venner, at Landflygtigheden har udviklet og skærpet hans Evne og fjernet den lidt overdrevne kunstneriske Blufærdighed, som af og til virkede som Ubehjælpsomhed. Tillige har han skabt sig et smukt Navn som Sceneinstruktør — først hos *Oddgeir Stephensen* senere ved *Odense og Aarhus Teatre.* Hvis man véd, hvilke Vanskeligheder en saa fintfølende, samvittighedsfuld Mand som Aage Garde har at overvinde, naar han som Sceneinstruktør stilles Ansigt til Ansigt med en Skuespillertrup, der rummer alle Modsætninger — baade kunstnerisk og disciplinært — maa man beundre hans Taalmodighed og dygtige Arbejde. Opførelsen af „Daniel Hertz“, „Karen Bornemann“, „Naar den nye Vin blomstrer“, „Dønvig Præstegaard“, „Betroede Midler“ o. s. v., taler tilstrækkelig tydeligt om hans Evner — tydeligst, naar man erindrer, at han tillige i alle Stykkerne har skabt Mennesker, som huskes.

Fru Garde har som Fru Arvik i *„Naar den nye Vin blomstrer“*, Emma Vinge i *„Betroede Midler“*, Tante Eet i *„Skærmydsler“*, Fru Bornemann og som Moderen i *„I Blinde“* vist, at ogsaa hun er i rig Udvikling og har bevaret de mange gode Egenskaber, som huskes fra Fruens Dagmarteater-Tid.

Hr. og Fru Garde hører til de faa sceniske Kunstnere, som sætter Præg paa det Teater, der har Æren af at tælle dem blandt dets Kræfter.

Anubis.

„Ambrosius“ i New York.

New York, 9. April 1911.

I GAAR Aftes opførtes *Molbecks* gamle, men endnu højst „rørige“, Skuespil *„Ambrosius“* for den herværende danske Koloni, med Hr. *Johannes Herskind* i Hovedrollen.

„Ambrosius“ synes at skulle bevare sin Tiltrækningskraft usvækket gennem Aarene — selv om Sceneriet forflyttes til den anden Side af Oceanet. Der var mødt c. 1000 Tilskuere, hvad der er usædvanlig meget ved en dansk Forestilling herovre, og Kvindehjerter smeltede . . . og de Gode græd — og selv de Onde smilede gennem Taarer . . .

Mein Liebchen, was — — —!

Hovedinteressen samlede sig selvfølgelig om Hr. *Herskind*, der her spillede den Rolle, han

Fru Else Mantzius (Paula Heidner). Aage Fønss (Overretssagf. Juhl). Svend Rindom (Georg Halstrup).
Dagmarteatret: „Naar Ministeriet falder". C. Ferslew & Co. fot.

nu har udført ialt c. 200 Gange, assisteret af koloniale Dilettanter.

Meningerne og Forventningerne var højst varierende. At Hr. *Herskind* maatte besidde Rutine i den Rolle, var jo alle enige om — men kunde han illudere? Der var jo de Kinder, altsaa . . . de berømte Kinder —!

Men Hr. *Herskind* slog alle disse Indvendinger til Jorden med Bravur. Han tog sig helt godt ud paa Scenen, han sang sine Sange meget smukt og han spillede med en Fyrighed og en Følelse, der ganske tog Publikum. Kort sagt: Hr. *Herskind* fik sig en rigtig pæn Succes — med mange Fremkaldelser, Blomster og andet Tilbehør.

Af de andre Rollehavende, der alle var Dilettanter, er der kun Grund til at nævne *Abigaëls* Fremstillerske, Fru *Ellen Jensen*. Den unge, smukke Dame tog sig henrivende ud og spillede med en diskret og skælmsk Ynde, der gjorde hende værdig til en Plads paa en københavnsk Scene.

Fruen hyldedes ligeledes med meget Bifald og et Væld af Roser. Forestillingen var, som sagt, særdeles vellykket, takket være de to nævnte Kræfter, og dens Skær vil lyse en Tid paa den danske Kolonis dramatiske Himmel, hvor Skyerne ellers er meget graa, og Lysningerne forbandet smaa!

Manuel Garcia.

Fra Teatrene.

DAGMARTEATRET: P. C. V. Hansen: *„Naar Ministeriet falder."*

Efter det foreliggende Debutarbejde synes det, som om Hr. P. C. V. Hansen har store Chancer for at vinde sig en Position som dramatisk Forfatter. „Naar Ministeriet falder" er et behændigt skrevet, underholdende og vittigt Lystspil, der vakte Publikums største Behag.

Hr. *Cajus Bruun* spillede Hovedrollen som Hustyran og Ministeremne udi egen Indbildning og var overmaade vellykket. Det var en virkelig Fornøjelse at se denne dygtige Skuespiller i en Rolle, hvor han spillede med en Sikkerhed, der var forbavsende.

Hr. *Liebmann* var tiltalende som Politikeren med „de rene Hænder" og Fru *Rosenberg* nydelig og fin som den gode Hustru og Moder.

Hr. *Rindom* og Fru *Else Mantzius* spillede det unge forelskede Par særdeles kønt og Hr. *Aage Fönss* lagde meget Lune for Dagen som den unge, levelystne Overretssagfører.

Som „indvendig Jomfru" var Frk. *Kierulff* meget morsom.

Der er ingen Tvivl om, at „Naar Ministeriet falder" vil trække fuldt Hus, selv i denne Teatrenes Agurketid.

DET NY TEATER: *„Landsoldaten"* af *Georg Emil Betzonich*, dramatiseret af Prof. *Wilh. Østergaard.*

Fem og tyve Aar er svundne, siden „Landsoldaten" første Gang holdt sit Indtog paa Dagmarteatrets Brædder og blev en enestaaende Succes i dansk Teaterhistorie.

„Det ny Teater" har ment, Stykket endnu vil kunne faa Tag i den store Masse og maaske blive et Kassestykke i denne Sæsonens vanskeligste Maaned. Som for 25 Aar siden er Hr. *Lindstrøm* trukket i Trøjen som Jens Daglykke, og det maa siges, at han spiller Rollen baade med Liv og Fynd og vækker stor Begejstring.

De øvrige Roller er i de bedste Hænder, og Stykket gaar baade med Liv og Humør over Scenen. De mange Unge, der ikke har set „Landsoldaten", bør absolut benytte Lejligheden og se dette berømte Stykke.

Parsifal-Koncerten

i vor herlige Raadhushal, der desværre ikke ubetinget egner sig til Koncerthal, blev en glædelig Begivenhed i vort hjemlige Musikliv, som sent vil glemmes.

Det tjener den unge, energiske Dirigent Hr. *Seeber van der Floe* til største Hæder, at han overvandt alle de optaarnede Vanskeligheder og paa Trods af alt bragte „Parsifal" til en Opførelse, der blev en ubetinget Succes, og som først rigtig lærte os at forstaa *Richard Wagner*, som de mægtige Følelsers og inderlige Stemningers store Mester.

Det ny Teater: „Landsoldaten". 4. Akt, 2. Afd. C. Ferslew & Co. fot.
Jens Daglykke (Viggo Lindstrøm). Orla Helgesen (Poul Reumert).

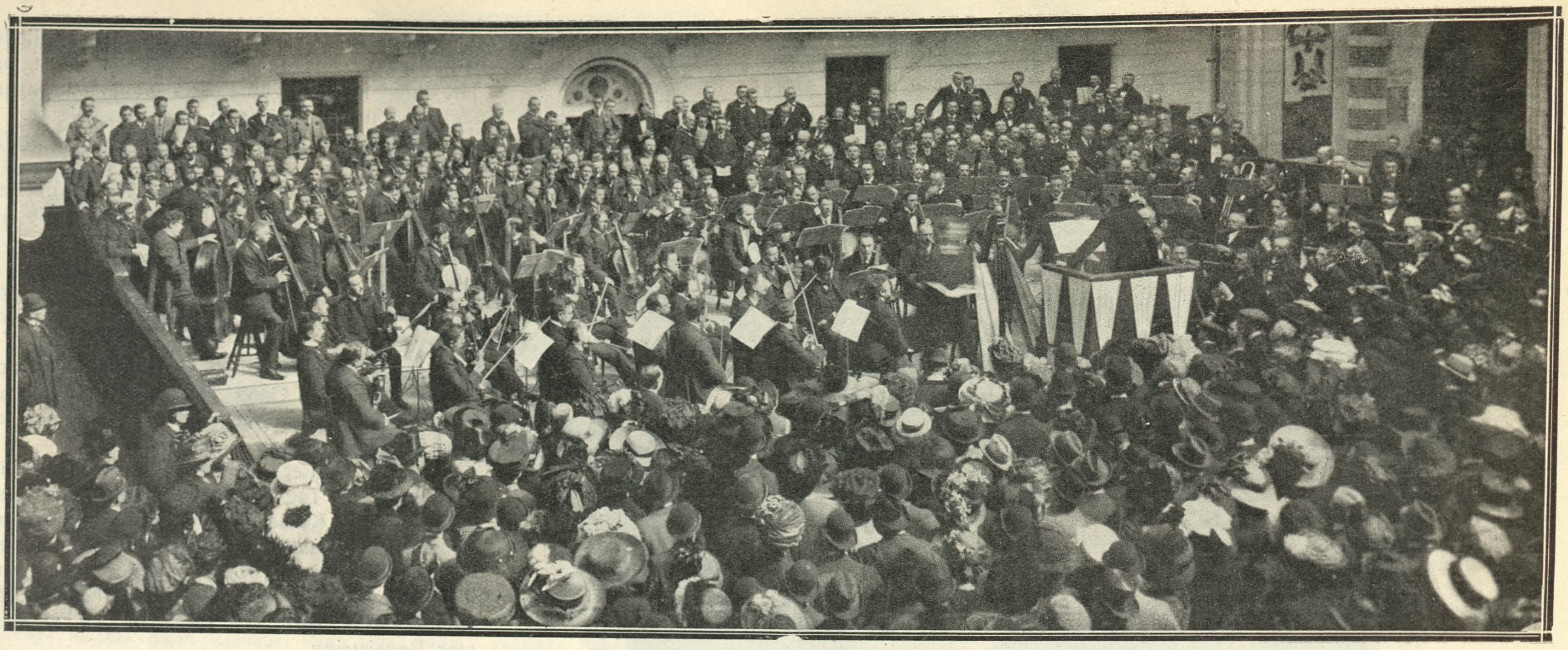

Fra Generalprøven paa „Parsifal“ i Raadhushallen. Paa Dirigentpulten Hr. Seeber van der Floe. C. Ferslew & Co. fot.

Musiken i „*Parsifal*“ trængte ikke til nogen Definition; den talte umiddelbart til hvert Hjerte, den greb og rørte netop det i hver Menneskesjæl, som har noget Værd, og talte derfor for sig selv.

Publikum skylder enhver af de mange Assisterende, der bistod ved Parsifal-Opførelsen, en oprigtig Tak, fordi de bidrog til at berede det en saa uforglemmelig Aften.

I.—H.

„Parsifalitis“.

KONCERTOPFØRELSERNE i disse Dage af *Richard Wagners „Parsifal“* i Raadhushallen bringer mig uvilkaarlig til at mindes det Hurlumhej, som det vakte i Amerika, da Direktør *Conried* vilde give Værket som Teaterforestilling paa *Metropolitan Opera House* i New York paa Trods af det Forbud, Digterkomponisten selv havde nedlagt imod, at hans „Bühnenweihfestspiel“ maatte fremføres paa andre Scener end den i Bayreuth.

Jeg opholdt mig netop i New York den Vinter; det var 1903—04. Og det var Juledag, „Parsifal“ gik første Gang.

Hele Byen, ja, store Dele af Fristaterne var grebne af Wagner-Galskab. „Parsifalitis“ kaldte et af de store Blade derovre den *rabies*, der havde bemægtiget sig Publikum i og udenfor Millionstaden. „Parsifal“ havde i Uger forinden Premièren behersket Sindene i forbavsende vide Kredse. Overalt blev Wagners Musikdrama diskuteret og drøftet og endevendt; ja, det dominerede endog Presse, Talerstol og Prækestol.

Aviserne bragte om Værket ikke Spalter, men orienterende og karakteriserende Artikler paa hele Sider; flere Blade aftrykte *in extenso* Tekstbogen paa Originalsproget eller i engelsk Oversættelse, — hvad de amerikanske Blade paa Grund af deres Pladsforhold kan præstere uden større Besvær; — andre Aviser bragte Node-Eksempler af Hovedmotiverne med Forklaringer af Fagmænd.

Fremragende Musikere og Literater holdt timelange Foredrag, illustrerede med Udførelse af Musiken i Udtog, for at sætte Publikum ind i Sagen — ligesom Hr. Gradmann har gjort her i København —; og Folk, der ellers ikke havde den ringeste Forstaaelse eller Interesse for Kunst, lærte derved at kunne snakke med om Wagner, hans kunstneriske Idéer og Idealer og Bestræbelser og Værker.

Men allermest ivrig — skønt ganske ufrivilligt — blev Reklamens Stortromme til Fordel for Opførelserne i *Metropolitan Opera House* dog maaske nok rørt af Kirkens Mænd: Flere presbyterianske Biskopper søgte at sætte Himmel og Jord og Helvede i Bevægelse imod Hr. Conried og advarede paa det mest indtrængende deres Troende imod at tage Del i den forestaaende „Vanhelligelse“.

Resultatet af denne Kæmpereklame var, at der i de sidste Uger før Opførelserne egentlig slet ikke blev talt om andet end „Parsifal“. Wagnerianerne gik omkring med Ekstase i Blikket, og det syntes, som om den mysteriøse Atmosfære skulde brede sig mere og mere for til sidst at beherske hele New York.

Man drak kun „Parsifal-Punsch“, i hvilken man dyppede „Conried-Bisquits“; man røg „Parsifal-Cigarer“, gik med „Parsifal-Slips“ og benyttede — naar det var nødvendigt — „Parsifal-Insektpulver“.

Særlig Damerne og Herrerne af „de øverste 400“ (eller rettere sagt: 550) befandt sig i en kolossalt ophidset Tilstand, — den var vel endog *endnu* større end den, der havde hersket, da en Tid forinden en fashionabel ung Mand havde givet en Festbanket til Ære for — en Orangutang!

Dette forstod man ogsaa meget godt, thi „Selskabet“ saa sig stillet lige over for et forfærdeligt Problem, hvis Løsning syntes det at kunne faa de mest vidtrækkende Følger, og i Sammenligning med hvilket Sfinksens berømte Gaade var at regne for det rene Barnemad.

Man maatte jo nemlig have klaret, hvorvidt man, da Forestillingens Begyndelse var ansat til allerede Kl. 5 om Eftermiddagen, skulde give Møde i Promenadedragt eller i Aftentoilette. Efter mange og lange Raadslagninger og Overvejelser naaede man omsider til den Beslutning, der var en Salomon værdig, at man vilde tage i Teatret Kl. 5 om Eftermiddagen i Promenadedragt for saa under den 2 Timers Diner-Pause imellem 1. og 2. Akt at køre hjem og klæde sig om i Soiré-Dragt! . . .

Memor.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.
DET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN

Johs Fønss. Marius Hansen. Frk. Steen. H. Larsen. Peter Cornelius. Albert Høeberg. Fru Mimi Carstensen. Frk. Fanny Gætje. Hans Seeber v. d. Floe. Schnedler-Petersen. Axel Guldbrandsen.

Hovedpersonerne fra „Parsifal“-Opførelsen.

J. Petersen & Søns Eftf. fot.

MASKEN

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 14DE MAJ. | NUMMER 33.

Johannes Nielsen.

EN Teaterleder af en ikke almindelig Støbning! Et betydeligt Menneske og en betydelig Kunstner i tæt Forening, en stærk, hidsig Vilje, der har ondt ved at sætte sig selv Grænser, en utrættelig Arbejder, der ligger i stadig Kamp med sit Arbejde, fordi dets Resultater aldrig helt tilfredsstiller ham, en fint dannet Mand med et usvigeligt Instinkt — skulde saa mange gode Egenskaber ikke netop give den Sum, der maatte skabe den ideale Teaterdirektør.

Naar han ikke er det, er det naturligvis ikke alene, fordi ogsaa han som alle andre har sine Skrøbeligheder, men ogsaa fordi Forholdene ikke vil tillade ham det. En københavnsk Teaterdirektør i vore Dage kæmper — om han da ikke opgiver at kæmpe — med dobbelt Front. Han kæmper mod den Konkurrence, der truer ham allevegne fra, fra oven som fra neden, og han kæmper mod det Publikum, der kun grumme sejgt og langsomt lader sig overvinde, og som langt hellere lytter til de daarende Fløjtetoner, med hvilke der lokkes, end til den Alvor, der næsten maa true sig ind paa det for at vække dets Opmærksomhed.

Vore Dages Teaterhistorie kender et saadant tidligere Forsøg paa en Strømkæntring, Dagmarteatret under Riis-Knudsens Ledelse. Og hvor langsomt og besværligt gik det ikke, trods det at Teatret stod med en Formue i Ryggen og en ung begejstret Stab, der i første Række forlangte store Opgaver og ikke Ministergager. Hvor megen Modstand at overvinde, hvor mange Forhaanelser at lide, hvilket Overmod af ond Vilje at slaas med! Og

Direktør Johannes Nielsen

Georg Lindstrøm fot.

endda tør man ikke sige, at Resultatet blev en hel Sejr. Selv gik Riis-Knudsen ud af Kampen som en slagen Mand, og det paafølgende Regimente satte forbausende hurtig den Prestige over Styr, som var købt med saa mange og dyre Ofre. Og det var den Gang, paa et i økonomisk Henseende heldigt Tidspunkt og i en Periode, hvor Sansen for dramatisk Kunst var ganske anderledes stærk og levende end nu.

Direktør Johannes Nielsen er ikke i samme heldige Tilfælde som Riis-Knudsen var. Han har næppe nogen stor Bankkonto at støtte sig til, han har vel knap stort andet end sine to tomme Næver og saa den Driftskapital, der hedder Energi og Vilje. Og alligevel tør det vel siges, at han er naaet saa langt i de faa Aar, da han har staaet som Folketeatrets Leder, at hans Scene staar som den, hvor Idealets Fane holdes højest, og af hvilken de, der endnu har en lille Tro paa, at Scenens Kunst kan være noget mere end Afteners tomme Tidsfordriv, tør vente sig noget.

Og det er saamænd ikke naaet ved, at Teatret altid har spillet de allerbedste Ting i den allerbedste Udførelse. Ingen ved det bedre end Hr. Johannes Nielsen selv. Ingen har lidt mere under det end han selv. Ingen har vel raset mere forbitret og i mere uforbeholdne Ord sagt sin Mening om det halvgode og det helt daarlige, han *maatte* spille, fordi han og hans Teater og dets mange Mennesker jo først og fremmest skulde leve, for at ogsaa andre og højere Maal kunde forfølges. Alligevel har det været umiskendeligt, at der toges Sigte paa disse højere Maal, ved den aabenbare Alvor, hvormed der arbejdedes, ved den

Omhu, hvormed der stræbtes efter dog at bringe noget godt ud af selv det tyndeste Produkt, og ved nu og da paa Repertoiret at indsætte et eller andet af de Skuespil, ved hvis Antagelse der ikke først og sidst skeles til Kassen, fordi de paa Forhaand ikke kan antages at faa nogen synderlig Betydning for den. Hvorledes Folketeatret i Øjeblikket pekuniært staar sig, ved jeg intet om; men det tør dog vist menes, at det alt har en ikke helt ringe Kapital i Ryggen i Form af den Tillid og den Respekt, intet Teater dog i Længden kan undvære, og som aldrig skabes af en nok saa smart Forretningsledelse.

For det har jo ogsaa nok Direktør Johannes Nielsen sin Første-Skuespiller Hr. Johannes Nielsen adskilligt at takke. Ikke paa Grund af særlig blændende Egenskaber, han straaler og glimrer ikke paa kvindelige og mandlige Primadonnaers Vis — hvad han i disse Dage i det ganske tomme „Anna Karénin“ giver tilstrækkeligt Bevis for —, men fordi hans Kunst er saa ganske fri for alt „Teater“, er sund og stærk og helt menneskelig. Nogen stor og særegen Fantasi bærer den maaske ikke Vidne om, og dens Vinger vil næppe kunne bære ham til nogen skyhøj Flugt; saa meget mere ægte er den, hvor han staar sikkert og fast paa Jorden og tryg kan tage hele sin Evne og ypperligt skolede Kunnen i Brug. Og ganske aabenbart er det, at den Tillid, hvormed Publikum altid modtager Skuespilleren, ogsaa i høj Grad er kommet Direktøren tilgode.

— — —

Der siges om Johannes Nielsen, at han til Tider er en noget uregerlig Herre, der kan berede sine Kunstnere ret kvalfulde Stunder, naar han giver sin Misfornøjelse lidt ubeherskede Udtryk, Øjeblikke, i hvilke han ikke kender til nogen Persons Anseelse. Og det hedder sig ogsaa, at han forbauses, naar det bebrejdes ham, og at han mener om sig selv at være et endog særdeles elskværdigt og fremkommeligt Menneske. Begge Dele er sikkert rigtige og forenes saare vel. Det vidner kun om, at han har noget af det „Sind“, han selv har givet et saa udmærket Udtryk paa Scenen, og som ikke er tom og støjende Opfarenhed, men en saa potenseret Vilje, en saa ubetvingelig Drift henimod det rigtige Maal, at det sprænger alle Former.

Og for dette „Sind“ har baade hans Skuespillere og vi andre kun Grund til at være ham taknemlige. Det er saa vist kun en sjælden Vare blandt vor Scenes Kunstnere.

Helmer Lind.

Egil Eide.

Norsk Kunst.

DET var Vinter i Norge. Fjeldene omkring Christiania laa dækket af høj nyfalden Sne — den første Sne i 1905.

Alle Idrætsmænd, der havde fri, satte Kursen opefter. „Triken“ førte et Mylder af Skiløbere op til Holmenkollen.

Inde i Skovene og ude over Vidderne var Snedækket i Løbet af faa Timer gennemfuret af lange dybe Spor, som langsomt blev udvisket af den faldende, fine, lette Sne.

Nordmarken, som ligger et godt Stykke ovenover Holmen- og Voxenkollen, var Maalet for flere Sportsmænd dernede fra Byen. Jeg var paa Vej ind over Nordmarken i Selskab med to norske Skuespillere.

Fjeldbakkerne var ligefrem levende af Sport den Dag — Latter og Raab klang fra alle Kanter — Damerne klædt i norske Bondefarver og Herrerne i Sweaters og Sixpence gjorde Stormløb paa den første Vinterdag.

Vi standsede ved Foden af en høj Bakke — puttede Huen og Vanterne i Lommen, og gav

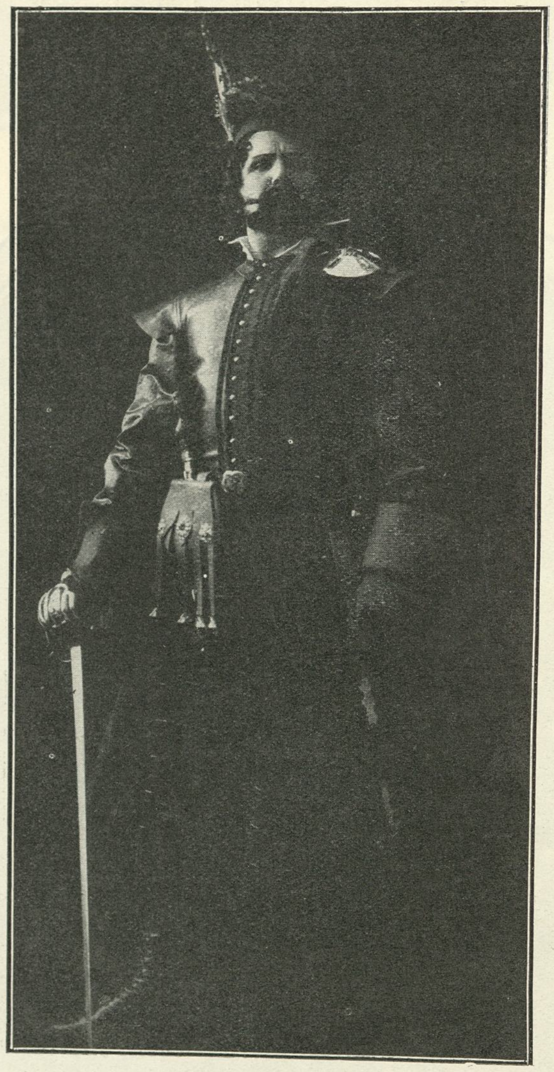

Den norske Skuespiller Egil Eide.

os til at stoppe en Pibe Tobak — i det samme lød et dundrende Raab fra Skyerne, der smældede mod Fjeldsiderne — Af Vej . . . en — Det var, som om en Løve slog ud i et advarende Brøl — Vi saa alle op paa engang — Og oppe paa Toppen af Bakken skimtede vi gennem Snefaldet et stort skyggeagtigt Væsen, der rasede ned imod os — brød gennem Fnuggene — og kom til Syne længere nede som et Medmenneske — af Skikkelse som en Kæmpe — i en Sportsdragt der var fuldkommen tilsneet — som smalle Plovjærn skar hans Ski to dybe Remme tæt forbi os — han forsvandt i en strygende Fart med Ryggen til os — men blev genkendt af den ene af de norske Skuespillere, der skreg efter ham — „Hov Egil! — stands — tag os med!“ — Skiløberen hørte Raabet, og bremsede øjeblikkelig i saa stejl en Bue, at Sneen stod i Brænding op om Benene paa ham. Han satte sin Hue paa Skistaven og svingede den som et Flag over sit Ho'de, idet han raabte til os: „Go'da Gutter, nu kommer jeg did!“ Jeg blev forestillet for Kæmpen, der havde Skuldre og Bryst som en Fjeldknøvs. Han snakkede straks løs med et elskværdigt Natur-Smil, og trykkede min Haand uden at lædere den.

Det var Skuespilleren Egil Eide fra Nationalteatret i Christiania.

Han er en helbefaren Sportsmand, og en helbefaren og ejendommelig Kunstner. Noget Sidestykke til hans Kunstnerfysiognomi findes ikke i Danmark.

Temperamentet er det fremherskende i hans Natur — et ubændigt Temperament, der pludselig kommer bag paa En, griber fat og rusker Ens Nerver ved at flaa og rive ganske dagligdags Ord og Sætninger i Stumper og Stykker.

Alle hans Roller formes over *denne* Ild; det er forstaaeligt, at et og andet lettere Stof forbrænder eller smælter i denne Varme.

Samme Dag, Nationalteatret udleverede Jarlen af Bothwell til Egil Eide — en Skikkelse som kun faa Skuespillere kan fylde med den Renaissancens Voldsomhed den kræver — vidste alle, der kendte ham, at *her var den Figur*, hvori han *endelig* kunde faa Luft for den Helvedes Ild, der *privat* hærgede hans Væsen.

Bothwell blev i hans Hænder til en Krigens Bøddel, der lige hjemvendt fra Slagmarken — har kastet sin Rustning — iført sig den nationale Dragt — meldt sig ved Hoffet, for der at knuse sine Fjender og besejre Maria Stuart med sin Berømmelse og sine to rubbede Næver, der endnu er varme af Krig og Sejr.

Som alt under Renaissancen — Kunst, Religion, Handel, Inkvisition — blev dyrket og opretholdt af en stejl og graadig Lidenskab, saadan dyrker ogsaa Bothwell Krigen. Som en „Slagter“ fører han sine Svende gennem *Lig og Blod* — hans Røst *maa være* Raab og Eder, naar han tordner sin Kommando udover den Hoben underordnede „Slagtere“, der venter paa hans Befaling.

Ud fra denne Opfattelse spillede Eide Rollen, og vandt personlig en stor Sejr for norsk Kunst.

Der var enkelte Øjeblikke i hans Præstation, hvor man mindedes engang tidligere at have set den krigerske Kraft og Sjover-Raahed, der formede hans Udtryk — det var i Colleonis Ansigt, den verdenskendte Kondottiere i Venedig af Verrocchio, den General af *Næveretsadel*, om hvem Forfatteren Michaëlis siger at:

„Hans Hjerne er Flamme, hans Hjerte er koldt,
hans Blik er af Bly, hans Øje
en gloende Bolt.“

Netop hans *ene* Øje — en *gloende Bolt*.

Disse Linier kunde være skrevet om Hr. Eides Bothwell i femte Akt af Bjørnsons Maria Stuart, hvor hans vanvittige Raseri kulminerede.

Det var, blandt andre, *denne* Rolle, han var engageret til at spille paa Dagmarteatret under Fru Oda Nielsens Direktion i 1909—10. Engagementet ophævedes, da den nye Direktion tiltraadte.

Denne Kunstner er en interessant og betydelig Fremstiller af de Karakterfigurer, der har *Blod* i Kroppen.

Han har selvfølgelig spillet Othello og Halfred Vandraadeskjald — endvidere Brand, Sigurd Jorsalfar, den gamle Fader i „Daglannet“ og Titelrollen i Bjørnsons „Kongen“; og i „Fossegrimen“ præsterede han en uforglemmelig Springdans, hvori hans Arme og Ben virkede som eksploderende Bomber.

For faa Aar siden vovede han Ødipus — det lykkedes. Bjørnstjerne Bjørnsons Begejstring for denne Fremstilling gav sig Udtryk i en Særartikel i Aftenposten. Han skrev blandt andet: „Med Undtagelse af Laura Gundersen i

hendes store Øjeblikke, har det norske Teater ikke haft en saa vældig Fantasikraft som Egil Eides. Og intet Stykke af alle dem, jeg har set ham i, har aabenbaret den saa skønt, saa stort som i Ødipus. Jeg sad urørlig fra hver Akts første Ord til det sidste. Jeg mindes ikke, at noget Kunstværk har holdt mig stærkere fast."

B. B. begyndte Artiklen saaledes: „Det har ligget mig paa Hjerte, siden jeg saa Ødipus, at afbetale min Gæld til Egil Eide" — og sluttede sine Lovord med at fastslaa: „Hvilken stor, skøn lyrisk Kraft, vi har i ham. Hvilken herlig Kunst han allerede nu kan yde, hvad har vi saa ikke i Vente."

Forhaabentlig faar vi engang den Ære at se Hr. Eide som Gæst her i Byen.

Alle, der holder af særpræget Kunst, vil takke ham og ikke glemme hans Besøg.

Bothwell!!!

obbo.

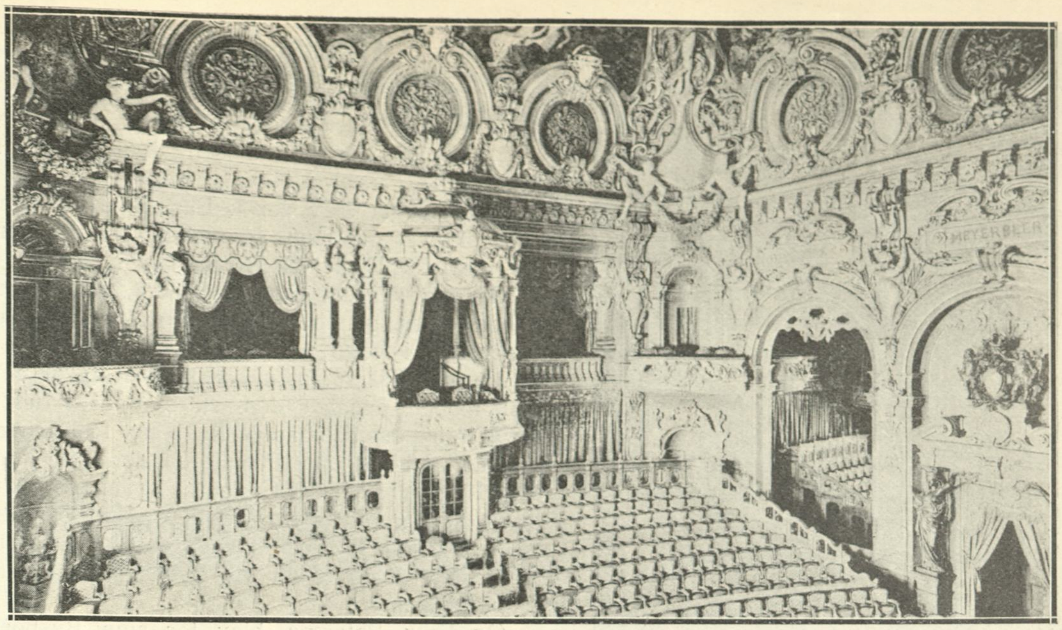

Teatersalen i Monte Carlo. I Baggrunden Fyrst Alberts Loge, ved Siden heraf Rothschilds og Gordon Bennets Loger, som er de eneste Loger i Teatret.

Lidt Smaapassiar derudefra.

Af *Edgard Høyer.*

II.

Da Direktionen for Monte Carlo's Teater var saa elskværdig at sende mig en Indbydelse til at overvære en Forestilling — en Elskværdighed, jeg forøvrigt ikke selv var ganske uden Skyld i — blandede jeg mig i Gaar Aftes imellem det tilsyneladende overblasserede Publikum for at nyde 3 russiske Balletter. Forventningen var stor — *inden* Tæppet gik op! Teatersalen er jo som bekendt den lækreste Juvelæske, forgyldt og silkepolstret — et skønt Opbevaringssted for de smokingklædte, monokelprydede Gentlemen og navnlig for deres kvindelige Ledsagere, blandt hvilke mange hæderlige Veteraner med Bravur afballancerer Tidens Tand med pragtfulde Perlecolliers og lynende Diamanter.

Naa — saa sad vi der altsaa i Juvelæsken og ventede, alle vi Smykker fra Alverdens Egne — rene og urene som i Noæ Ark, ægte og simili imellem hverandre! Saa lukkede man Laaget op for Smykkeskrinet — Tæppet gik op.

Det var et „romantisk Drømmeri" af den russiske *Hans Bech* og det hed „*Sylphiderne*". Musiken var god nok, for man havde *tout simplement* stjaalet løs af *Chopin* — men Resten!! Ja, Programmet advarede rigtignok imod at vente andet eller mere end Musik og „Choréografie". Men alligevel — hvorfor hed disse magre, stakkels Danserinder uden Skørter just Sylphider? Hvorfor stod de snart og rystede over alle Lemmer som Rejer i Krampe? Og hvorfor bukkede de hvert Øjeblik begge Ender sammen paa sig selv i forbløffende Grupperinger, overstraalede af umotiverede, kulørte, elektriske Lys?

Primadonnaen — *Madame Karsavina* — sprang ganske vist som en Gummibold og gjorde sig interessant ved samtidig at sætte tunge *Eleonora Duse*-Øjne op! Og Russernes *Uhlendorff* svirrede rundt med stor Vivacitet — men samtidig med lange, forlorne Lokker og et infamt-sødligt Cirkussmil. Ak, nej — *Bournonville* har tilføjet os Danske en ubodelig Skade; han har vænnet os til at forlange sund Sans, ja, endogsaa Straaler af Poesi over Balletbilleder, og saa sidder vi der i Verdenscentrerne og flover os, vi sølle „Ebeltoftere", mens Europa og Amerika applauderer paa Kommando.

Efter en Pause, saa lang, at Publikum var stærkt opfordret til at tabe en Formue inde i Spillesalene, fik man en Ballet i 3 Tableauer „Armidas Pavillon". Efter Programmet prætenderede den at have en fornuftig Sammenhæng, hvorfor den forvirrede En endnu mere end „Sylphiderne". Det var det rene Galimatias, og ovenikøbet saa kummerligt udstyret i Retning af Dekorationer, saa smagløst i Kostume- og Belysningseffekter og lige saa vel forsynet med tilfældige kaleidoskopiske Grupperinger som „Sylphiderne", at Publikum ved Tæppets Fald paany styrtede sig over Spillebordene med skærpet Appetit. Aftenen endte med nogle „vilde" Folkedanse, plukkede ud af den russiske Opera „*Fyrst Igor*". Efter Udplukket at dømme vil jeg nødig overvære en samlet Opførelse af hele Operaen — for det første. Dette er muligvis en meget utaknemlig Anmeldelse, men den genspejler paa det sandfærdigste mine Indtryk. Efter den stedlige Presses Mening er det soleklart, at jeg hverken kan se eller bedømme. Men jeg er jo ogsaa kun fra Bournonvilles Land — fra Danmark. Og som en klog Mand i Gaar underrettede to Italienere om: „Ved De virkelig ikke, hvor Danmark er? Danmark ligger jo i Motenegro"!! Altsaa i Kultur milevidt fra — Monte Carlo!

Henry Seemann.

HENRY SEEMANNS Navn har faaet en god Klang hos det teaterinteresserede Publikum; han er en Kunstner, som man regner med, han har faaet et Tag i sine Roller, han vækker altid Sympati, naar han er paa Scenen, og saa er han i den misundelsesværdige Alder, da man stadig har Lov til at tale om nye Udviklingsmuligheder.

Seeman har hidtil havt en lykkelig Kunstnerbane, fordi den har været sund og jævn. Han er ikke — som det netop i Sangerfaget er ret almindeligt — pludselig dukket op som en Sol paa Teaterhimlen, for, efter at være feteret et Par Aar, atter at dumpe ned som en Skindpels!

Skridt for Skridt er han gaaet frem, rolig og støt; han har med hver ny Rolle sat sine Fødder fastere i Gulvet og banket sit Navn ind i Publikums Bevidsthed; der har aldrig staaet det store Gny om ham, men hans Person er stille men sikkert gledet frem saadan, at nu kender man den og husker den, — bedre end den, hvis Navn kom op gennem Rabalder. Han staar ubestridt som vor første Operetteelsker. Og saa er der det gode ved ham, at han bliver ikke vammel, der stikker altid et Mandfolk i Kostumet.

At nævne de Sangpartier, Seeman har kreeret, vil være det samme som en Opremsning af de fleste af de Operetter, — og det er ikke faa — der er opført paa Frederiksberg Teater og „Casino", siden han debuterede i 1904, som Hans Nattergal i Drachmanns „Det grønne Haab". Der er mere Grund til at nævne de Stykker, hvor han har vist, at han ikke alene er Sanger, men ogsaa Skuespiller, — det er jo Egenskaber, der ikke altid forenes, — og her vil man fra de sidste Aar mindes ham i

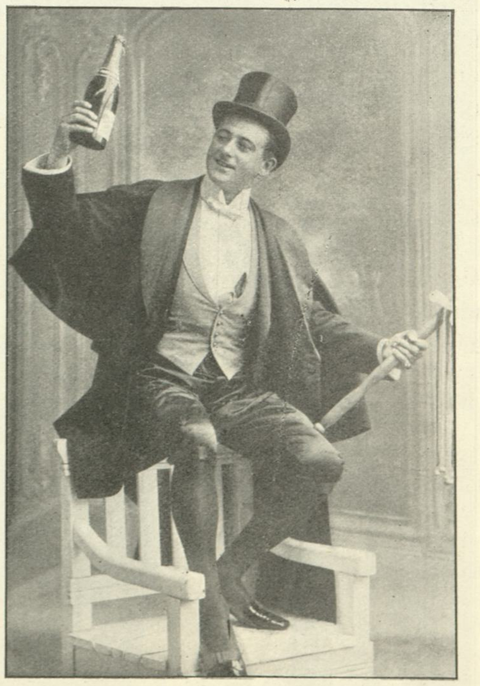

Henry Seemann som „Greven af Luxemburg".
Paetz fot.

FRA „MASKEN"S AMATØR-ALBUM

Henry Seemann som Jæger.

Fru Gerda Krum Juncker. Even Neuhaus fot.

„Fem Søstre", som Dilling i „Gurli", eller i „den fraskilte Kone", hvor man saa det Særsyn, at Skuespilleren Holger Reenberg havde overtaget Sangpartiet, medens Sangeren Seemann bestred den Rolle, hvor der skulde spil-Komedie, og gjorde det med Bravur.

I „Lykkebarnet" udtalte Sophus Neumann: „Seemann er den bedste Pipo, jeg har spillet med", og det er jo en Ytring, man maa regne med.

Og dog er der mange, der mener, at man helst skal se og høre Seemann uden for Teatret — paa en Koncerttribune. Jeg er ved at give disse Ret. Hans sympatetiske Ydre, indsmigrende Stemme og vindende Optræden gør sig først rigtig gældende, naar man har ham alene paa Tribunen, — han er Koncertsanger af Guds Naade. Og saa har han en velsignet naturlig og ukunstlet Optræden. Naturlighed er endog et Hovedtræk i Seemanns Karakter; naar man er sammen med ham udenfor Scenen er han Menneske! Fri for Kulissestøv og ikke Spor skuespilleragtig; men det hænger maaske sammen med, at hans største Interesser udenfor Teatret er Jagt og Hundeopdræt. Det er saadanne Interesser der holder sine Dyrkere sunde. *Orla Bock.*

Frk. Gerda Christophersen.

Glade Enker.

FOR det københavnske Publikum regnes *„Den glade Enke"* uløselig knyttet til afdøde *Fritz Petersens* Navn.

Hvor meget blev der f. Eks. ikke ved hans Død skrevet om ham som den, der indførte de *„lumre"* Wiener-Operetter her i Byen.

Og dog var det slet ikke ham, men hans Meddirektør, gamle *August Rasmussen*, der saa Operetten i Wien, købte den og satte den i Scene paa Casino, men ganske vist havde den vel næppe opnaaet den store Succes uden Fritz Petersens behændige Reklame. 130 Gange gik den i Træk efter Premièren den 18. Aug. 1906 og derefter 20 Gange i Sæsonens Slutning, stadig med *Gerda Krum*, der sang og dansede sig ind i Københavnernes Hjerter, saa hun sikkert den Vinter var Byens populæreste Skuespillerinde.

Og Fritz Petersen blev for sine Bysbørn den beundrede Lykkens Yndling, den unge smarte Forretningsmand, der dristigt vovede og heldigt vandt. Thi det var jo i Lykkeridder-Periodens Kulminationspunkt, da Guldet rullede, som var Skatkamrene uudtømmelige, og Champagnen flød i Strømme hen ad Restaurationens Borde og Gulve, som Øllet paa en Münchnerknejpe i Salvatordagene. Lystigheden var ganske ovenud — som anede man det store Krak og de triste Aar, der vilde følge efter.

Ved Sæsonens Slutning stod Fritz Petersen ombølget af Lykken som den dygtige, heldige og velhavende Teatermand, til hvis Lommer Guldet søgte hen, og da han i Maj Maaned gik paa Turné i Provinsen med Enken, formede det sig som et fuldstændigt Triumftog, der endte den 1. Juni i Aalborg — med et *Revolverskud*, der bragte den lille glade Enke paa Hospitalet, Maaneder igennem svævende mellem Liv og Død. Ved et Tilfælde, der saa ud som Tanke, var netop i de samme Dage *Holger Drachmann*, der mere end nogen anden havde været med til at skabe Fritz Petersens Ry, bleven indlagt paa det samme Hospital af den Sygdom, der nogle Maaneder senere lagde ham i Graven. Men Fritz Petersen lod sig ikke skræmme af Varslernes Uhygge — fra Sommerlyst var han jo vant til Revolverskuddene, den Gang hans Konferencier blev skudt ned en klar September Søndag-Morgen.

Han forfulgte sin Sejr i den næste Sæson. Om Efteraaret 1907 dansede *Charlotte Berény* 29 Gange Enkevalsen, og i Maj 1908 sluttede Sæsonen med *Gerda Christophersen*, der sang og spillede Enken 7 Gange. De fik hver paa sin Vis deres Succes, den første ved sin yndefulde Dans, den sidste ved sin pragtfulde Stemme og sit djærve Lune. En eneste Gang i Foraaret optraadte ogsaa Gerda Krum som Hannah ved en Velgørenhedsforestilling, og dermed lagdes Operetten til Side for at efterfølges af andre glade Wiener-Valseoperetter.

Nu efter 3 Aars Hvile sætter Casino den atter paa Plakaten for at kæmpe med den milde Maj og de lysegrønne Bøge om Københavnernes Gunst.

Det er ikke fordi Hr. *Holger Rasmussen* elsker Enken — tværtimod, der er intet Stykke, der er ham mere imod, efter at han 187 Gange er optraadt som en af de fuldkomment idiotiske Pontevedrinere. Tilmed havde han den Tort, at hans lille 8-aarige Søn, da han havde set ham, sagde til ham:

„Du tror maaske, at Du laver Teaterspil — jeg kalder det nu Hundekunster!"

Men han tror paa, at Fru *Dagny Schyberg* som Enken kan besejre Bøgeskoven og drage Strømmen ud i Amaliegade. Højst sandsynlig faar han Ret, thi Dagny Schyberg ejer netop den Ungdom, Skønhed og Ynde, som Rollen kræver; hun har et Par vidunderlige, varme Øjne, og hun er lige hjemkommen fra Paris, hvorom saa meget i Operetten drejer sig, og saa er hun endelig i Besiddelse af et uforligneligt Humør, der ikke viger tilbage for med godt en Uges Varsel at paatage sig Hannah Glavarys store Rolle — som hun tilmed aldrig har set før.

Fru Charlotte Wiehe-Berény.
Juncker-Jensen fot.

Heller ikke er det utroligt, at Holger Rasmussen har ønsket at vise, at andre end *Reenberg*, der som en anden Rolf Blaaskæg har været alle tre Enkers Grev Danilo, kan træde Valsen med den skønne Hannah.

En Ting kan man være sikker paa — naar *Dagny Schyberg* og *Seemann* den 18. Maj valser over Casinos skraa Gulv ved *„Den glade Enke"s* 200 Opførelse, saa vil der blive lige saa fuldt Hus, som da *Léhar* dirigerede ved den 100.

Københavner.

Fru Dagny Schyberg.
Jul. Folkmann fot.

John Forsell i „Othello“,

„Barberen i Sevilla“,

„Don Juan“,

Baron Scarpia i „Tosca“.

JOHN FORSELL

DET VAR i Stockholm, for mange Aar siden. Der var om Aftnen blevet spillet en ny Strygekvartet af Stenhammer, og efter Koncerten var jeg indbudt som Gæst i Byens „Kammermusikforening“. Vi var ikke saa overvættes mange, men der var de bedste Navne i svensk Tonekunst: Sjøgren, Stenhammar, gamle Nordqvist, Aulin og en Del Instrumentister. Vi spiste til Aften, og efter Bordet skulde der musiceres lidt.

„Nu skal du høre vor nyeste Opdagelse,“ sagde Sjøgren til mig, „det er en af kgl. Majestæts Officerer, som absolut vil være Sanger. Ja, vakker Røst har Karlen.“

Jeg blev præsenteret for en høj, men duknakket, meget beskeden ung Mand, der syntes at krybe fra den ene Krog i den anden: „Hr. Løjtnant Forsell!“ Ulykkelig som en dødsdømt stillede han sig op ved Siden af Klaveret, hvor Stenhammar allerede sad og var begyndt paa Forspillet til sin egen, skønne Sang „Blanzeflor“.

Løjtnanten, der til at begynde med var saa ængstelig, at Stemmen rystede af Skræk, tog sig lidt efter lidt sammen, og fik fastere Hold paa sig selv. Det var en prægtig Baryton — derom var alle enige — men synderlig stærk eller fyldig forekom den mig ikke hin Aften, skønt Stuen var forholdsvis lille. Derimod var der en bestemt, rørende Charme over selve Klangen, navnlig naar han sang piano, fortyndet, som gik lige ind i mit inderste, som blev siddende dèr og, som endnu er der, saa saare Forsell synger *mezza voce*. Eet eneste Glimt af Sentimentalitet i hans ellers saa helt og holdent *mandige* Sang.

Løjtnanten fik Lov at debutere paa Operaen, gjorde Lykke med sin smukke Stemme, men maatte i adskillige Sæsoner døje mange Gloser og Skoser, fordi han ikke havde Begreb om at staa og gaa og føre sig paa Scenen. At tænke sig, *han* har været Officer! sagde Damerne og vendte Øjnene mod Loftet. At han ogsaa kun sad inde med meget ringe dramatisk Begavelse, var de fleste den Gang enige om. Han var jo stiv som en Stok og tør som en Pind.

.... Aarene gik, og før nogen ret vidste af det, var han Stockholmer-Operaens første, dominerende Kraft. Stemmen var stærk som en Tyrs, hans *forte* som et Orgel — paa Scenen straalede han af Liv og Bevægelighed, ja, var i enkelte Partier en helt fortrinlig Skuespiller. Og Beskedenheden? ... Han bankede en skønne Dag Byens mest frygtede Musikkritiker og forlangte sin egen private Indgangsdør til Operaen, gennem hvilken kun han maatte gaa og komme.

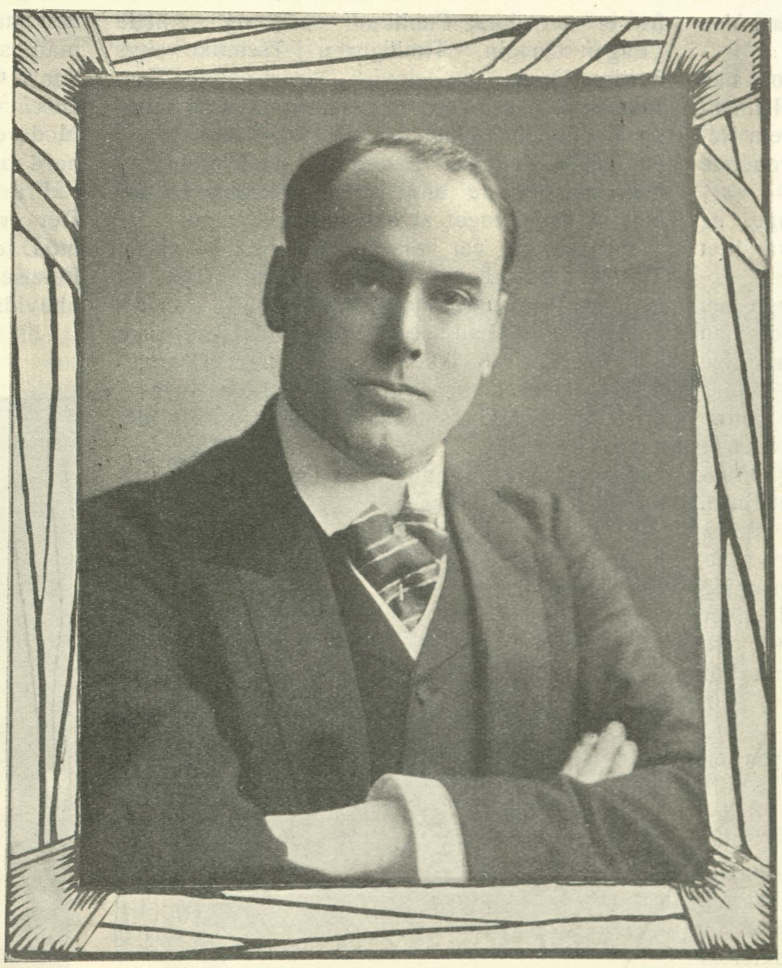

Operasangeren John Forsell.

Herm. Hamnqvist, Stockholm, fot.

Det var netop i de Aar, en Sommer, han sang som Gæst paa Marienlyst, hvis store nye Kurhotel lige da var bygget. Salen var stopfuld af Mennesker, der jublede over Forsell. Han blev tilbedt som en Gud og fik ovenikøbet et efter daværende Forhold meget betydeligt Honorar for at synge denne ene Aften. Første Afdeling var forbi — der var ulideligt varmt i Salen. Jeg gik i Pavsen ind paa et af Værelserne bag Salen, for at hilse paa Sangeren og sammen med ham glæde mig over den straalende Succes. Jeg fandt ham — ude af sig selv, rasende, som en Tiger i sit Bur farende frem og tilbage, knurrende, skældende, fraadende, brølende.

Hvad i al Verden var der i Vejen?

Jo, der var *det* ... at Forsell for at komme fra Artistværelset op paa Tribunen og tilbage igen, maatte passere Hoved-Restauranten paa et Stykke af — lad os sige: femten Skridt! Der var *ingen* i Restaurationen paa den Tid, ja, sad maaske langt borte en enlig Svensker og drak Kaffe.

Men Forsell var rasende. *Det* vovede man at byde en Kunstner af hans Rang! — At gaa igennem „Matsalen“ naar *han* skulde synge ...! Han gik *ikke* ind og sang anden Afdeling af Koncerten, han sang ikke en Tone mere, blæste Vært og Publikum og os alle et Stykke ... nu gik han! — — Og ud foer han i Terrainet, i Parken. Calle Knorring og jeg efter ham, tryglende, beroligende — lige meget hjalp det. Tilsidst fik jeg ham hen i en Krog og holdt en ganske stille, lille, men indtrængende Formaningstale til ham, væsenlig slaaende paa den Streng, at han jo fornærmede det glade, begejstrede danske Publikum derinde, det, der jo i hvert Fald ingen Ting havde gjort ham. Lod han sit onde Lune nu gaa ud over *denne* uskyldiges Hoved, vilde det sikkert aldrig glemme ham

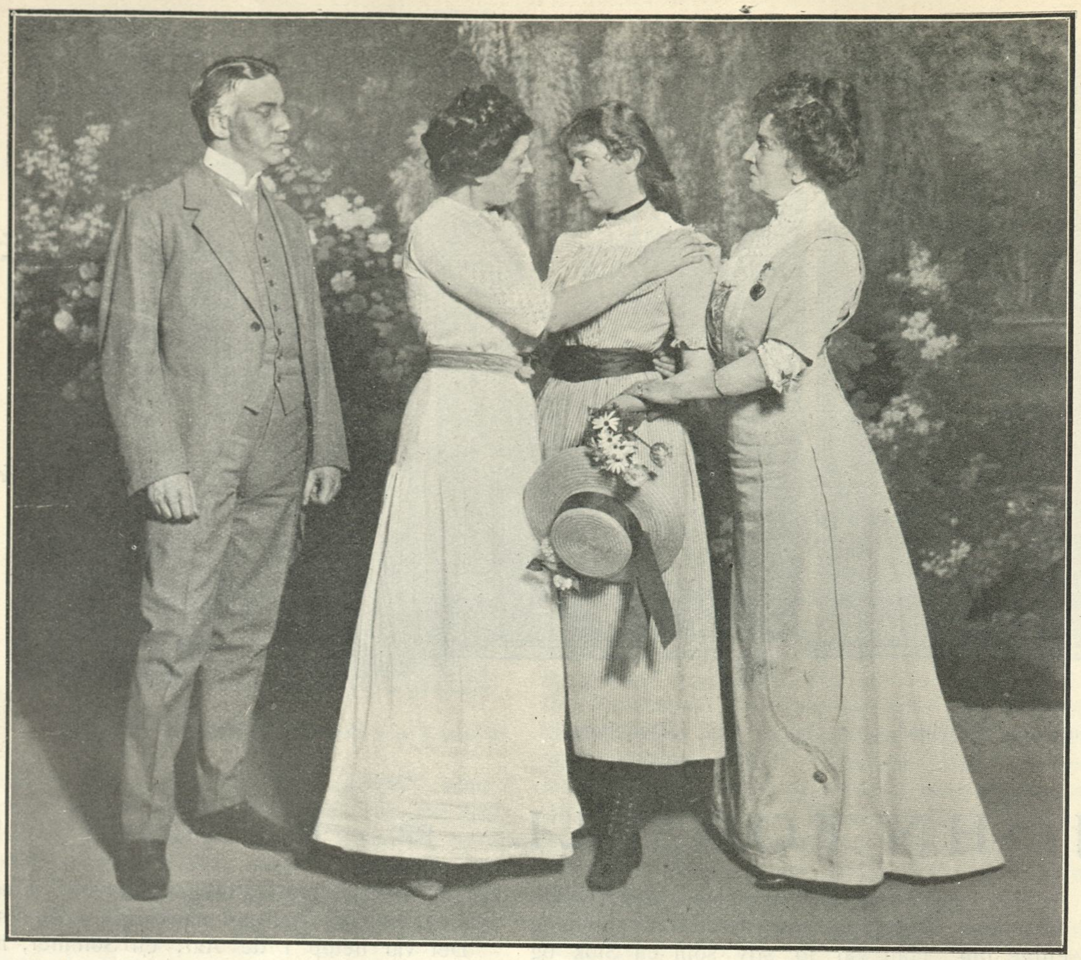

Scenebillede fra Fru Gads Jubilæumsforestilling „Barnets Ret“ paa Folketeatret. Ferslew & Co. fot.
Albr. Schmidt (Karl Vallin), Fru Orlamundt (Eline Malling), Fru Bloch (Ida), Fru Hennings (Jonna Malling).

det. Men saa havde han mistet en trofast Ven og ivrig Beundrer for altid.

Ræsonnementet slog selv Forsell, skønt han sprudede Gnister. Efter en bevæget Mellemakt paa en halv Time *gik* han ind — gennem Restauranten — i Salen og sang sig en drønende Sejr til.

Smilende, lykkelig vendte han tilbage, og bad os „om Forladelse“ for før. „Jag var litet nervøs,“ undskyldte han sig.

— — Der gaar de frygteligste Frasagn om Forsells Nervøsitet ved de Teatre, hvor han har været ansat. Aldrig er man sikker. Lige med ét vælter han alle Keglerne.

Temperament er der da i hvert Fald i denne Sanger. Og Kunstner er han. Hvidglødende af Iver efter at yde sit bedste. Og straalende elskværdig kan han være. Som et Barn. Naiv og ligetil.

Jeg har altid Fornemmelsen af at være sammen med et ikke udbrudt Tordenvejr, naar jeg er i Stue med ham. Men som oftest udebliver Uvejret, og man nøjes med at lytte til den fjerne Rullen og de vittige Kornmodsglimt. For morsom er Forsell.

Og som han kan synge.

Da han for nogle Aar tilbage var paa en ganske lille Sommerturné med et ganske lille Kor af „Lundenser“-Sangere under „Fader Berg“s Ledelse, sang de for første Gang Griegs Bearbejdelse af den dejlige, gammel-norske Salme „Den store, hvide Flok“ med Forsell som Solist.

Jeg hører ham endnu i den lille Teatersal — ogsaa paa Marienlyst —, hvorledes han, ikke sang, men „forkyndte“ denne vidunderlige Melodi og disse Strofer. Det var ikke Koncert, det var Gudstjeneste. Forsell var som en Moses med Lovens Tavler, der kommer ned fra Bjærget. En saadan Vælde har jeg aldrig hørt en enkelt Mand kunne fremtrylle i Toner.

En anden Aften husker jeg — i Helsingfors, i „Finska Teatern“, hvor Forsell under Jubel fra et tætpakket Publikum sang og spillede „Eugen Onegin,“ Titelfiguren i Tschaikowskys herlige Opera, en slavisk, drømmende Don Juan-Skikkelse, ægte russisk. En saadan sanglig Replikbehandling, en saadan Gaaen op i en højere Enhed af Sang, Spil og Fremtoning maa man til de allerstørste Operanavne for blot at finde noget at sammenligne med.

Forrige Aar var Forsell i Amerika — sidste Sæson i Stockholm — nu er han brudt ud hjemme fra igen . . . jeg maa være fri og uafhængig, siger han selv. Og naar han *kan* være det, hvorfor saa ikke. Alle mulige Engagementer staar ham aabne hele Verden over — en Sanger af Guds Naade, som han, vil alle have.

Men af den beskedne, lille Løjtnant er egenlig ikke meget tilbage.

Snarere en Feltmarskal — en Kondottiere, højt til Hest — en Sangens Colleoni!

Charles Kjerulf.

FRA TEATRENE

FOLKETEATRET: *„Barnets Ret“*. Skuespil i 3 Akter af Fru *Emma Gad*.

Jubilæumsstemning i det ganske Teater. Jubilæumsbegejstring hos det ganske Publikum. Hele Fruens faste Stampublikum havde selvfølgelig givet Møde for at hædre deres Yndling. Og denne Gang kunde det gøre det uden nogen ram Bismag i Munden. For en Gangs Skyld undlod Fru Gad nemlig at svinge sin Svøbe over Bourgeoisiet og nøjedes med ærligt og varmt at kæmpe for den Paastand, at det uægte Barn har samme Ret som det ægte til at blive vedkendt af sin Moder.

Der var meget kønt og godt i Fru Gads Skuespil, og mange gode, om end ikke særlig ny Figurer, saasom den dumme Baron, den hyperintelligente Frk. *v. Switzer*, den maalbevidste *Jonna Malling* og endelig ikke at forglemme Enkefru *Madsen*. Hvor mesterligt gengiver ikke Fru Gad disse Kvinder fra Middelstanden! Hvor ser man ikke tydeligt for sig denne fedtede Pensionatsværtinde, som kniber og sparer for at komme igennem, og som lusker og lyver, hvor hun ser sin Fordel derved. Hvor vilde ikke en Kunstnerinde som Fru *Walléen* have kunnet skabe et Mesterværk ud af denne Figur! I Fru *Anna Jakobsens* Gengivelse var den nok ganske morsom, men denne Skuespillerindes evige Hang til at chargere ødelægger saa meget.

Frk. *Antonsen* var som Generalinden saa „fin“, at hun rent glemte at være Menneske, hun bevægede sig som en Automat og talte saa langsomt og prækende, at det til Tider var rentud søvndyssende.

Hr. *Albrecht Schmidt* spillede kønt og sympatisk, men Elskerfaget er jo nu en Gang ikke hans rette Element.

Hr. *Ring* var meget morsom og sekunderedes fortrinligt af Frk. *Krause*. Det er en Fornøjelse at se, hvor denne unge Skuespillerinde vokser med hver ny Opgave, hun faar.

Fru *Hennings* spillede med en Virtuositet og et Lune, som Gang paa Gang henrev Publikum til Begejstring, og hun saa saa ung og frisk ud, at det var rent umuligt at tro, at Fruen kan have passeret de halvtreds.

Fru *Orlamundt* gengav med en rørende Ynde den stakkels forpinte *Eline*. Det er ikke ofte, man ser et saa ægte Komediespil som det, der i Gaar Aftes blev ydet af hende og Fru *Bloch* i sidste Akt, hvor Barnet endelig tvinger Moderen til at kaste alle Betænkeligheder overbord og aabent vedkende sig hende.

Fru *Bloch* var ganske ypperlig som *Ida*. Der er vel næppe nogen nulevende Kunstnerinde, der som hun evner at skildre et Barns Følelser. Dette Barns rørende Hjælpeløshed, ubevidste Ynde, dybe Kærlighed til Moderen,

Folketeatret: „Barnets Ret“. Ferslew & Co. fot.
Fru Hennings (Jonna Malling), Frk. Antonsen (Generalinde Vallin)

Fra Studentersangernes Amerikafærd. 1. Afrejsen med „United States".

Helge Nissen og Hustru, f. Rye.

Frk. Houlberg. Olaf Holbøll. Fru Ulrich. Sekretær Thorvald Engkvist. Fru Levysohn.

alt gengav hun saa ægte og følt, at man maatte være af Sten for ikke at blive revet med.

Aftenen endte med en Række Ovationer for Fru *Gad*, som smilende og elskværdig i en lille Tale takkede sit Publikum saavel for denne Aften som for de forløbne 25 Aar.

FOLKETEATRET: *„Hvem er hun?"* Folkeskuespil i 4 Akter af *Alexandre Bisson.*

Ja, saa gensaa man altsaa Fru *Dybwad* i den forfærdelige Biografkomedie „Hvem er hun?" Det er ufatteligt, at det kan interessere en Kunstnerinde af Fru *Dybwads* Rang at spille i dette uhyrlige Miskmask, dette grove Effektjageri, som ustandseligt bejler til Publikums laveste Instinkter.

Stjernekomedie er i sig selv aldrig sund for et Teater; men hvis det, som det lader, skal være en fast Institution paa Folketeatret, at der skal indkaldes fremmed Hjælp hvert Foraar, er det virkelig paa Tide at raabe lidt Vagt i Gevær overfor det Repertoire, der samtidig rykker ind. Det er nemlig i høj Grad ødelæggende for al god Smag. Med Undtagelse af *„Tyven"* og *„Anna Pedersdotter"* har alle de Stykker, Fru *Dybwad* har spillet i, været mere eller mindre daarlige, last, not least den elendige Dramatisering af *Tolstojs* berømte Roman. Det er dog utænkeligt, at der ikke skulde eksistere gode Arbejder, hvori Fru *Dybwads* rige Kunst kunde finde Opgaver.

At Fruen ogsaa i Aftes var betagende og stor, skal villigt indrømmes; men man har ikke Lov at give et saa udmærket Billede en saa tarvelig Ramme.

Vikar.

* * *

Pariserteatrenes Indtægter. Teatrene i Paris har i Sæsonen 1910 indspillet 57 Mill. Frcs., hvilket er 6 Mill. mere end den foregaaende Sæson. *Théâtre Pont Saint Martin* er Nr. 1 med 2,760,000 Frcs., derefter kommer *Den store Opera, Théâtre Français* og *Opéra comique* hver med 2 Mill., hvorimod *Odéon* er helt nede paa 970,000 Frcs.

Selv i en ekstra god Sæson er samtlige københavnske Teatres Indtægter ikke en Tiendedel af Pariserteatrenes.

* * *

Fra Studentersangernes Amerikafærd vil „Masken" bringe interessante Billeder, idet vi har truffet et Arrangement med en af Deltagerne, som er en fortrinlig Amatørfotograf, og som i Billeder vil holde os à jour med Sangernes Oplevelser undervejs.

Fra Afrejsen fra København bringer vi i Dag to Billeder, hvor man ser de mest fremragende Medlemmer tagende Afsked med deres Nærmeste.

Kunsten at kopiere Scenens Børn.

Improvisatoren Louis Halberstadt.

GIVES der mon i denne teatergale By nogen mere attraaet Egenskab end den at kunne kopiere Scenens Koryfæer? Vi har herhjemme baade Folk af Faget, som kan tale med kendte Skuespilleres Tunger (f. Eks. *Alstrup* som Nic. Neiiendam, Olaf Poulsen, Fred. Jensen, paa særdeles fornøjelig Vis), og Amatører, der er saa lykkelige at sidde inde med en mindst ligesaa gouteret Evne (f. Eks. Bankassistent *Kalckar*, som dog kun lader sit Lys skinne i private Kredse).

„Masken", for hvem ingen Kunstform er fremmed, har sat sig for at interviewe en kendt op populær Kopieringskunstner: Hr. *Louis Halberstadt.*

Det er ganske vist nærmest som Improvisator, Halberstadt er kendt. Han debuterede i denne Egenskab for 3 Aar siden, og skaffede „Sommerlyst" udsolgt Hus 35 Gange. Genren var den Gang ny herhjemme, og Halberstadt var netop vendt hjem fra et Pariser-Ophold, under hvilket han ivrig havde studeret Cabaret-Improvisatoren *Tardney.*

— Jeg havde haabet, siger den trivelige og joviale Kunstner, at Publikum vilde give mig Opgaver med store, stærke Emner, saaledes at Resultatet kunde blive en Art „Noveller paa Vers". Jeg vilde udforme Stemnings-Billeder — — men desværre faar jeg i Reglen opgivet ganske taabelige Emner — saasom Rullepølser og Bananer!

— Men nu Deres Kopierings-Evne, hvor længe har De dyrket den?

— Da jeg var syv Aar, snød jeg mig ind til Det kgl. Teaters Forestillinger; De vil altsaa forstaa, at Teater-Interessen var tidlig vaagnet hos mig. I de sidste 10—12 Aar har jeg forsøgt at kopiere Scenens kendte Navne, og jeg maa sige, at jeg har haft megen Fornøjelse af denne Specialitet. Men naar jeg kopierer disse Koryfæer, maa jeg altid nøje betænke, hvor vidt

Det første danske Skuespillerselskab, som i Sommer besøger vore nordlige Bilande Færøerne og Island. I Billedets Midte sidder Fru Boesen og tilvenstre for hende staar hendes Mand, Selskabets Direktør, Hr. Fritz Boesen.

Bag Tivolis Teatersal. Frikvarter under Prøven.
Lauritz Olsen. Fru Walbom. Hr. Guldbrandsen. Fru Amanda Lund. Fru Lumbye. Fru Frølich. Kai Rasmussen.
Kapelmester Wallin.

mit vekslende Publikum ogsaa *kender* de kopierede Kunstnere; ellers har det jo ingen Glæde af at høre mig. Selvfølgelig gives der mange Mennesker her i Byen, som aldrig har set eller hørt Skuespiller dit og dat . . .

— Er det svært at kopiere?

— Jeg tror, det kommer an paa at faa fat i det „musikalske“ Element i enhver Stemme. Jeg har for Tiden 16—17 „Objekter“ paa mit Repertoire: Olaf, Jerndorff, Mantzius, Sophus og Victor Neumann, Martinius, Herman Bang — ja han er ganske vist ikke Skuespiller, men ham kender Folk —, Alstrup, Fr. Jensen, Fjelstrup . . .

Hr. Halberstadt, der i indeværende Maaned optræder i Scala, giver os en lille Prøve, og taler med Teaterdirektør Ferdinand Pipers (alias Fjelstrups) Røst — saa pudsigt, at vi faar et lille Tilfælde af Latterkrampe.

Hr. Halberstadts morsomme Evne fortjener at kendes af alle, der har Trang til en sund Latter. Og de, hvem det gaar ud over, vil le højest!

Henry Clay.

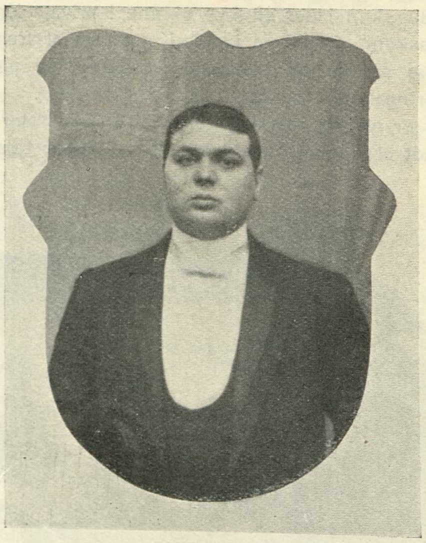

Improvisatoren Louis Halberstadt.

„Las Carinas“.
Frknr. Carina Norman-Bryn og Emmy Sørensen.

„Las Carinas“.

„SCALA“S Direktør præsenterede i forrige Maaned sit forvænte Publikum et Par unge og nydelige Danserinder, som til Trods for deres spanskklingende Navn var Døtre af den By, vi alle beundrer og elsker. De to unge Damer gjorde Lykke med deres spanske Danse, og da Engagementet jo nu er udløbet, begaar vi næppe nogen Indiskretion ved at nævne deres Navne: *Carina Norman-Bryn* og *Emmy Sørensen.* Begge de unge Damer er i den lykkelige Alder af tyve Aar, og Scala-Engagementet var deres Debut paa de skraa Brædder, hvor sikkert nye Laurbær venter dem. Et fristende Tilbud fra et af Berlins største Specialitets-Teatre vil forhaabentlig blive akcepteret, og „Las Carinas“ vil vise vore Naboer imod Syd, hvad københavnsk Ungdom og Charme er værd.

De unge Damers Danse er indstuderede af Fru *Emilie Walbom.* De selv er bleven „opdagede“ af Direktør Lorenzen.

Henry Clay.

Fra en Prøve i Tivolis Teatersal.

FOTOGRAFEN har lokket et lille Selskab fra Teatersalens Mørke ud i Solskinnet. Det er under Prøven paa *L'enfant prodigue*, den smukke Pantomime, der før har gjort Lykke her i Byen. Titelrollen spilles af Fru *Else Frølich*, som ses paa Billedet i en tvangfri Paaklædning, der imidlertid klæder Fruen fortryllende, fordi en saa smuk Dame altid er indtagende. Fru Walbom, der sætter Stykket i Scene, er bleven lokket med ud, skønt hun ellers ikke tillader Standsninger i Instruktionen. Den søndrede Gipsfigur er det umuligt at bestemme; den er et sørgelig Billede paa Forgængeligheden, som dog ikke lader til at lægge nogen tung Sky over Selskabet.

Den smukke Dame ved Else Frølichs Side er Direktørens, Hr. *Lumbyes* Frue, der har den anden store kvindelige Rolle i Stykket.

L'enfant prodigue skal spilles hele Forsæsonen i Teatersalen, indtil „Sommerrejsen“ begynder.

Frk. Gudrun Christensen,

Datter af Balletdanser Chr. Christensen, gør i disse Dage stor Lykke paa Casino i „Den glade Enke“, hvor Frøkenen danser med stor Dygtighed en Czardas og en indsmigrende Vals. Frøkenen er uddannet paa den kgl. Ballet, hvilken hun imidlertid har forladt for til næste Sæson at gøre Springet til Variétéen.

Balletdanserinde Frk. Gudrun Christensen.

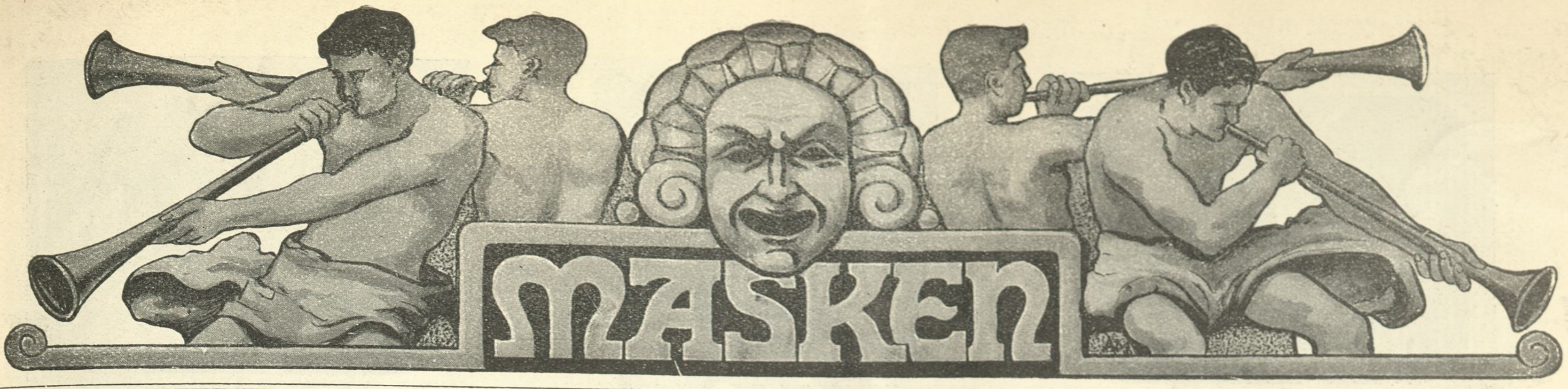

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 21DE MAJ. | NUMMER 34.

Sophie Walleen.

FRU SOPHIE WALLEEN gaar fra Det kgl. Teater. Uden mange Forvarsler, uden forudgaaende Trusler til Direktionen og dermed følgende Pronunciamentoer til det danske Folk, tager hun en skønne Dag, sit gode Tøj. Og er der saa ikke mere — simpelthen.

Det falder noget overraskende, naar man betænker, hvor højtidelig en Sag ellers en Skuespillers eller Skuespillerindes Afgang er og i hvor mange Tempi den plejer at tages. Dog, naar Talen er om Fru Walleen, vilde det maaske snarere overraske, om hun havde føjet sig efter de gængse Mønstre.

Thi hun er ikke som de andre. Af det, der skaber en Kunstner, fik hun mest af Uroen, det springende, det hede Blod, der findes hos hende, som i det hele taget hos hendes Slægt — mindre af Beregningen og det taalmodige Overlæg. Ikke at hun mangler Intelligens — tværtimod. Men der fattes den lempelige Sindsro, der venter og spinder sine Planer i det stille. Derfor gaar hun ogsaa nu, da hun ikke føler sig tilfreds eller i det hele taget har faaet nok af Teatervæsen — hvad véd jeg — gaar i alle Tilfælde paa et Tidspunkt af sit Liv, da de fleste endnu sidder midt i Spindet og adskillige først rigtig skal til at begynde.

Kommer denne Afslutning som en Overraskelse, saa passer det godt til hendes Teaterliv, der aldrig rigtig vilde falde i et en Gang for alle fastslaaet Strømleje, men som havde det med bestandige Bølgekast og Svingninger, undertiden ogsaa med bratte Fald.

Da den unge Frøken Sophie Rosenberg i sin Tid debuterede paa Det kgl. Teater i „Gnisten“, var det Ingenufaget, man forsøgte hende i. Og hvorfor ikke? Hun var lille, havde to store, mørke Øjne, der baade kunde blive fløjlsblødt bedrøvede og flamme op i Skælmeri.

Men der var andet hos hende, der passede mindre godt: Stemmen, der var uden Blidhed, næsten lidt ru, og saa noget vist markeret over hele Personens Fremtræden.

Det varede da heller ikke længe, før hun blev forsat fra Ingenuerne til Soubretterne, og saa gik det jo ogsaa bedre. Gamle Teatergængere vil huske hendes raske og friske Birthe i „Strandby Folk“ og hendes Dorine i „Tartufe“. Af disse to Roller lykkedes dog den første bedst, fordi hun langt bedre magtede det direkte Menneskestudium end den Fremstilling, der tillige beroer paa Tradition og Stil. Thi Fru Walleen er udpræget Realist.

Skuespillerinde Fru Sophie Walleen. Jul. Folkmann fot.

Da Riis-Knudsen overtog Dagmarteatret med P. A. Rosenberg som Sceneinstruktør, var Fru Walleen mellem dem, der fulgte Fanerne. Hun spillede her et betydeligt Repertoire tildels udprægede Primadonna-Roller, som Titelfiguren i „Jødinden i Toledo“ eller Musette i Dramatiseringen efter Maupassant. Men det var dog paa helt andre Felter, hun vandt sine Sejre. Det var som den jævne Arbejderkone i Karl Larsens „Kvinder“, der opførtes ved en af det frie Teaters Forestillinger. Og det var som Jomfru Ludvigsen i Fru Emma Gads „Et Sølvbryllup“.

Da hun vendte tilbage til Det kgl. Teater, blev det ogsaa Skikkelser som disse, der blev hendes ubestridte Omraade. Her ydede hun noget, som ingen ved Teatret gjorde hende efter. En Række herlige Madammer har hun ladet traske over Det kgl. Teaters Brædder, stilfærdigt resignerede, rapmundede, lastefulde, bedrøvet indskrumpede. Hendes Iagttagelsesevne er lige saa skarp som hendes Lune er friskt, og hun tog dem paa Kornet ude i Livet — en skøn Fremgangsmaade, som kun altfor meget forsømmes af vore Skuespillerinder.

Ulykken var blot, at disse Roller for det meste kun er Sideroller. Den, der tager dem paa sig, maa saaledes væsentlig nøjes med en god kunstnerisk Samvittigheds Vished om at have gjort alt, hvad der kunde forlanges — og lidt til. Fru Walleen gjorde det. Og naar hun fik en Rolle, hun ikke følte med eller selv mente, hun ikke magtede, gav hun blankt op hellere end at forsøge sig med Tricks og Kneb — som hun iøvrigt næppe vilde have magtet.

Den Virksomhed, der blev budt, har muligvis ikke været nok for Fru Walleen. Der kunde jo ogsaa gaa hele Sæsoner, hvor hun ingen nævneværdige Opgaver fik.

Altsaa gaar hun nu.

Birthe i „Strandby Folk“ (Kure, Hr. Carl Meyer).

Jomfru Ludvigsen i „Et Sølvbryllup“.

Lise i „Det gamle Færgested“ (Daniel, Hr. Zangenberg).

Hendes mange Venner blandt Publikum faar foreløbig trøste sig med, at en Afsked fra Scenen i vore Dage ikke altid gælder for hele Livet. Og Fru Walleen gaar jo i hvert Fald ikke, fordi Alderen trykker hende. Man har da Lov at tænke sig en Genopstandelse.

Og hun vil absolut efterlade Mindet om en Række Skikkelser, der i hendes Fremstilling levede paa Scenen med al den Uvilkaarlighed i Væsen, den Ægthed i Betoninger, som var de marcherede lige derop fra de To- og Treværelsers Lejligheder, hvor de hørte hjemme.

Albert Gnudtzmann.

Teaterbrev.

En aristofanisk Komedie. — En Dansk som fransk Skuespiller. — M. m. m.

Paris, 6. Maj 1911.

IDAG susede Automobilerne ved Halvto-Tiden til Téâtre Antoine, hvor Lugné-Poë's Théâtre de l'Ouvre havde Generalprøve paa sin nye Forestilling, der faar Première Mandag Aften.

En Generalprøve er hernede en mondæn Begivenhed. Her møder Kritiken, der til Direktørens store Sorg og Harme ofte nedsabler Forestillingen før den første Opførelse, her møder hele det Paris, der viser sig og danner Domstolen over et Stykkes Skæbne. — Pariserne staar i Kø timevis og taalmodigt, saadan sværmer de for Teater! — Det hele ligner en Premièreaften hos os.

Det susede derfor med Automobiler, det summede i alle Sprog og myldrede med Folk af alle Nationer. Staar jeg ikke pludselig Side om Side med kgl. Skuespillerinde Frk. *Elisabeth Dons?* Er det ikke Billedhuggerinden Frk. *Misse Haslund?* Dèr hører jeg Svensk!

Naa, det er ikke saa underligt. For paa alle de brogede, parisiske Plakatsøjler ser man i Dag vor Landsmand *Paul Leyssac's* Navn. Han skal debutere i Nozière's satiriske Komedie „Fuglene“ efter salig Aristofanes' berømte Revue af samme Navn. Og Svenskerne er mødt op, fordi den nydelige og ejendommelige Frk. *Greta Prozor,* hvis Fader er den bekendte Ibsen-Oversætter, den polske Greve, men hvis Moder er svensk, skal spille en Rolle i Henri Bordeaux' og Denarié's „Landsbylægen“. For Frøkenen er det ganske vist ingen Debut. Hun har spillet Ibsens Hedda Gabler og Dionysia i „Malazarte“ af den brasilianske Gesandt i Kristiania de Aranha før, og hun er født i Frankrig. Men Leyssac, der er født i — Taarbæk, det er meget mere spændende.

Vi véd alle hernede, at Leyssac, hvis Fader er født Franskmand fra Bordeaux, den kendte Grosserer Jürgensen-Leyssac, taler Fransk som en Indfødt, og de, der overværede hans soirées littéraires et musicales, som han gav i Hornung & Møllers Sal sammen med Operasanger *Albert Høeberg* sidste og forrige Vinter, kender ikke blot hans Franske, men ogsaa hans udmærkede Foredragsevne som Fortæller og hans Fremsigelse af Digte. Vi har ogsaa i denne Vinter haft Lejlighed til at beundre hans Recitationer som *diseur* i mondæne franske Klubber, saaledes i „La Fran-

Hansen & Weller fot.

Palle i „Gøngehøvdingen“

çaise“, hvor ogsaa Frk. Dons sang efter længere Tids fuldkomne Tavshed i det offentlige Kunstnerliv, og hvor han foredrog H. C. Andersens Eventyr og Bjørnsons „Ørnereden“. Vi vidste, at han havde været engageret til de elegante Soiréer i Paris' *haute volée* med disse Foredragsnumre til høj Betaling, og at Reichemberg, der forhen var Théâtre Français' forgudede Ingénue og nu hedder Baronesse de Bourgoing, blev saa begejstret for ham, at hun tildelte ham Hovedrollen i André Theuriet's „Jean Marie“, da hun fremførte sine Elever i Salle Malakoff.

Men — fra denne halvt private Tilværelse -stod han nu paa alle Paris' Plakatsøjler og er . . . fransk Skuespiller! Deraf vor Spænding.

Først spillede man en yndefuld lille Enakter, hvis følsomme Vers gjorde Digteren Georges Battanchon al mulig Ære. Men de var ikke nok til at faa Bugt med vor Hjertebanken. Og efter en lang Mellemakt — oh, hvor de franske Mellemakter er lange og øredøvende af Pludren og Sludren! — fulgte det Toaktsskuespil „Landsbylægen“, et meget interessant Arbejde, hvis Hovedperson er en Landsbylæge, som en Juleaften ved sin Hjemkomst fra Praksis finder sit Barn døende af Strubehoste. Om han var kommet før havde den lille været til at redde, men nu er det for silde. En af hans Kolleger gør, hvad der kan gøres, men der er intet at stille op. Fader og Moder sidder tilbage i Dødens Angst og Fortvivlelse, og da Moderen er gaaet ind til den lilles Dødsleje, banker det paa Døren. Det er en Bonde, som søger Doktorens Hjælp; han er kommen langvejs fra, hans Barn er sygt af Strubehoste, men — Barnet kan reddes. Den samvittighedsfulde Læge fører nu en frygtelig Kamp mellem sin professionelle Pligt og sin Faderkærlighed, nægter først at følge med, men giver tilsidst efter trods sin Hustrus Trusler og Bønner. — Da Doktoren kommer tilbage, er hans Søn død i Nattens Løb. Han vidste det, før han tog afsted, han har vidst det hele Vejen, han kender til Punkt og Prikke Sygdommens Forløb. Og nu nægter hans forpinte Hustru ham Adgang til Dødsværelset. Men han svarer hende, at han har været tilstede ved Barnets Dødskamp, at Drengen ikke et Sekund har været ude af hans Tanker, mens han opfyldte sin Pligt i denne grufulde Julenat — han kan sige hende lige til det Øjeblik, da Barnet udaandede, og hulkende falder hun i sin Mands Arme.

Det var knugende og rørende og kan paa det varmeste anbefales til danske Direktøres Bevaagenhed. Frk. Greta Prozor, der kun havde en Birolle som en gammel tro og opofrende Tjenestepige, tilfredsstillede alle mine skandinaviske Instinkter med Glæde.

Men den Spænding, jeg havde kunnet glemme under dette fængslende Skuespil, bragte atter mit Hjerte til at banke, og jeg skyndte mig op til Leyssacs Paaklædningsværelse, mens jeg rundt om i de labyrintagtige Gange rendte paa alle mulige Skuespillere og Forfattere, som mødte til Kur og Gratulation hos de Optrædende.

— Leyssac er paa Nr. 22, siger Lugné, den danske Skuespiller, tilføjer han smilende paa Dansk, mens hans sminker sig til *Anden* — Lugné skal spille Anden i „Fuglene“. —

Paa Nr. 22 finder jeg Leyssac . . . ukendelig. Han har lagt en meget komisk Maske til en fordrukken Slave Xanthias, en Figur, som Nozière har indlagt i sin Bearbejdelse.

Men nu ringer Klokken, som den skulde sprænge Trommehinderne, Tæppet skal gaa . . . Leyssac! Leyssac! raaber de allevegne fra,

Henning Jensens Døtre fot.
Fru Sophie Walleen.

Bertha i „Fiesco“. Hansen & Weller fot.

Juncker-Jensen fot.
Leonie i „Kvindens Vaaben“.

De begynder, der spørges efter Dem paa Scenen, en scène! en scène! — og jeg styrter gennem Jerndøren ind paa Tilskuerpladsen.

De tre dumpe Slag lyder, og Tæppet gaar op for den lystige og i mere en én Henseende frie Behandling, Nozière har ladet Aristofanes' gamle Revue vederfares.

Dèr staar Leyssac som Slave sammen med en anden Slave, to tildigtede Figurer. De tjener hos de to atheniensiske Borgere, som er misfornøjet med Demokratiet i Athen og nu vil finde Fuglenes Rige for at danne en Mønsterstat. Leyssac taler, taler Fransk, taler og spiller Kommedie med virkeligt Lune, og da han gaar ud, har man Billedet af en fejg, forkuet, fordrukken, men misundelig og forslugen Slavesjæl. Og Bifaldet, det første Bifald gælder ham.

Revuen gaar nu sin videre Gang — som hos Aristofanes, men uden Kor og med mange tildigtede Fuglefigurer, der ligner Legetøjsfugle i Træ. „Mønsterstaten“ dannes, men viser sig hurtigt at ligne alle andre moderne Stater, hvor de regerende hersker og de regerede er misfornøjede. Nu er Slaverne frigivne og optræder storsnudede som Fagforeningsformænd, og her havde Leyssac atter en yderst morsom Scene, der struttede af Opkomlingshovmod, da han foreskrev de misfornøjedes Betingelser. Atter bølgede Bifaldet ham i Møde — Folk havde travlt med at finde hans Navn paa Programmet — og da Guderne i deres Vrede havde ødelagt Fuglenes Stat, sluttede han Stykket med virkelig komisk Skuffelse over at være fattigere, end da han kom: Da var Blæren fuld af Vin, nu er den tom!

Det hele var en Satire over det moderne, demokratiske Frankrig med samme aristokratiske Tankegang, som man finder hos Aristofanes. For et Par Aar siden havde man paa Residenz-Teatret i München foretaget en lignende Bearbejdelse med Satire over vor Tids München. Det er en munter Ramme, der klæder godt, samme Aristofanes har skabt. Jeg husker, at afdøde Gustav Esmann efter en Studentersamfunds-Forestilling holdt en Tale, hvor han udkastede Idéen til noget lignende. Var det ikke en Tanke for vore altfor rammeløse Revuers Forfattere at krybe i Aristofanes' Fugleham — det vilde give større Frihed og ramme dybere, samtidig med at vi vilde slippe for vor provinsielle Tagen Sigte paa Personer i Stedet for paa Forhold. — Aristofanes' „Lysistrata“ i moderne Bearbejdelse af P. A. Rosenberg lykkedes jo godt paa Folketeatret for nogle Aar siden . . .

Naa — men for at komme tilbage til Sagen — det glædeligste Resultat af denne Forestilling var alligevel for mit danske Hjerte, at *Paul Leyssac* i Aften underskev Kontrakt med Vaudevilles Direktør Porel for næste Sæson. Nu er han fransk Skuespiller til en efter vore Forhold svimlende Gage!

Jens Pedersen.

Det store Krak
paa
Alexandrateatret.

„Masken“s nye originale danske Teaterroman.

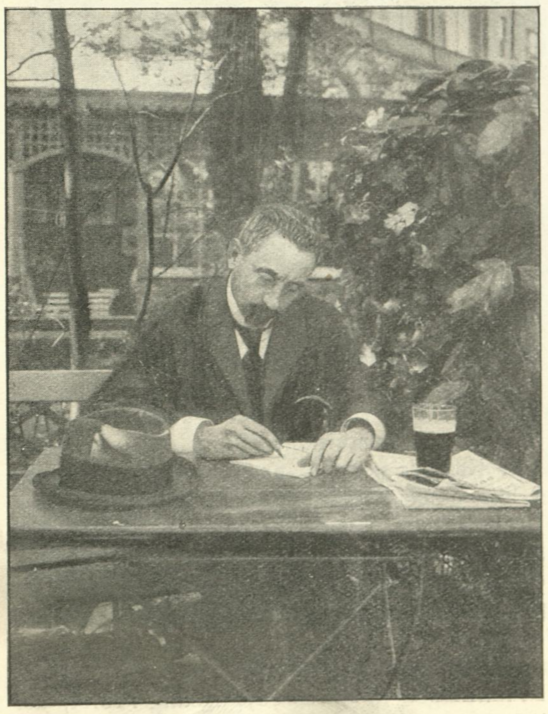

Forfatteren Carl Muusmann.

„MASKEN“ paabegynder i næste Nummer en stor, original, københavnsk Teaterroman med ovenstaaende Titel.

Romanens Forfatter er *Carl Muusmann*, om hvem den mest københavnske blandt alle københavnske Forfattere, Gustav Esmann i sin Tid skrev:

„Journalisterne, der daglig beskæftiger sig med deres Bys levende og skiftende Overflod, finder i Kulisse- og Artistverdenen et dragende og uudtømmeligt Stof. Skuespillerne, Varietékunstnerne, Beriderne og Gøglerne — de mandlige som de kvindelige — med Staben af Direktører, Regissører, Agenter, Impresarier og Amatører bliver deres Modeller, deres Meddelere og Kammerater. En Specialitet, der har været skæbnesvanger for mangen Journalist, hos hvem Tillokkelserne har taget Luven fra Arbejdet. Men for den solide og intilligente Pressemand et fornøjeligt Studium, der forrenter sig og skaber sine Værdier.

Carl Muusmann er en saadan solid Helbefaren paa det brogede og pirrende Felt. Faa véd saa grundig Besked om vor Tids københavnske Teater-, Variété- og Cirkusliv, med dets offentlige og private Hemmeligheder. Man kan spørge ham som et Leksikon. Han har kendt alle Koryfæerne, de store som de smaa, fulgt alle Bevægelserne, oplevet Skandalerne og Tragedierne, modtaget Bekendelserne og lyttet til Anekdoterne. Han besidder det Personalkendskab, den faktiske Viden og det kaféhistoriske Reservefond, som er en moderne Kronikørs uundværlige Driftskapital, den Skat, han stadig maa forøge, for stadig at kunne øse deraf.

I sit Blads Spalter er Muusmann sine Læseres sandhedstro Tjener, der intet fortier af, hvad han sikkert véd, men overbærende fælder personlige Domme og højst lader en lille Skepsis raade.

I sine Bøger følger han kun sit Hjerte og slipper Fantasien løs!“

I disse sine Bøger, som har vundet et saa stort Publikum baade herhjemme og særlig i Tyskland, har Carl Muusmann hidtil væsentlig behandlet Artistlivet i Romaner med Titler som: „Tretten Trumfer“, „Den flyvende Cirkus“, „Grevinde Clara“, „Matadora“, „Wolfings Kæmpemenageri“, „Beridernes Konge“ og „Løvebruden“.

„Masken“ har nu anmodet Carl Muusmann om at skrive en Roman fra det Felt, paa hvilket han er lige saa hjemme som i Manegen: Teaterverdenen.

Carl Muusmann hører ikke til de Forfattere, der for at være „oplagt“ skal have Tøfler paa Fødderne og Langpibe i Munden, medens Ilden bluser lunt i Kakkelovnen. Han vælger sit Arbejdssted, hvor det passer ham, og flere af hans Romaner er bleven til paa Boulevardernes Fortove, i Europas Storbyer, paa et Dampskibsdæk eller i en grøn Skov.

Frænder og Venner i Fugleperspektiv.
Fotografiet er taget fra Damperen før Afrejsen.

Dr. Christoffersen. Hr. Helge Nissen. Dr. Jørgen Møller. Hr. Levysohn.
Ombord i „United States“.

Fra Studentersangernes Amerikafærd. 2.

Paa Billedet ser vi Forfatteren siddende i vort hjemlige „Tivoli“ i Færd med at skrive det første Kapitel af „Det store Krak paa Alexandrateatret“, der vil blive rigt illustreret af en ung Kunstnerinde, Frk. *Ingeborg Hyldahl*, som med disse Illustrationer for første Gang har paataget sig en større Opgave, der imidlertid sikkert vil blive løst med Bravur og bevise hendes ubestridelige kunstneriske Dygtighed.

„Kraket“ bliver et Københavnerbillede, i hvilket hver Streg giver Antydninger og ingen StregPortræt, en Roman, der paa Forhaand vil være sikker paa en stor Læsekreds blandt alle dem, der har fulgt det brogede Sceneri, der hedder københavnsk Teaterhistorie.

Sejrende Ungdom.

MAN mindes fra Dyrehavens Teater den store kunstneriske Sejr og de uudslettelige Skønhedsindtryk, man dèr har modtaget, og man glæder sig over det smukke Formaal. Det er dog ikke langt fra, at jeg tillægger Friluftsteatret nok saa stor Betydning i en anden Henseende — som en Sejr for Ungdom — for den nye Slægt — for Fremtidens Mænd. Foretagendet er baaret oppe af en sejrrig ung Begejstring, der varmer vore Hjerter og ægger enhver af os til Efterligning, hver paa sit Felt.

Th. Lind fot.
Direktør Adam Poulsen.

Det gør godt at se det store Publikum, der har maattet døje saa mange onde Ord, villigt underkaste sig, uden at der har været leflet for dets onde Instinkter Det er altsaa alligevel ikke nødvendigt for Kunsten at bukke sig frem gennem Verden. Bedst som man troede den hellige Ild stille udgaaet i Dannevang, stiler en handlekraftig Ungdom med Ryggen rank og Idealerne lige luende maalbevidst mod Højaltret. Det trængte vi til! Men det bør kun være en Begyndelse. Teatret udgør saa ringe en Del af Verden. Og Sejren paa Teatret er forholdsvis let for den unge; selve Ungdommen er jo dér det Instrument, der skal spilles paa — ældre Skuespillere maa spille paa det unge i deres Sind. Endelig har Dyrehavens Kunstnere sejret til Dels derved, at de har kastet sig i Støvet for Fortidens store Mester. Der er ingen ret Revolution i dem.

Der fortælles om en ung Amerikaner en

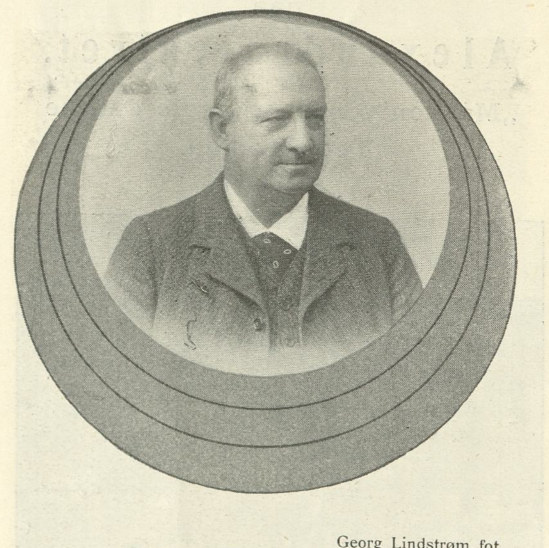

Georg Lindstrøm fot.
Direktør Vilhelm Petersen.

Anekdote, der kunde være sand. Han blev vist rundt i Peterskirken i Rom, og den tjenstivrige Kustode pegede med andægtig Mine paa en lille Olielampe.

„Den lille Olielampe,“ sagde han, „har brændt uafbrudt i mere end 1000 Aar.“

Amerikaneren gik hen til Lampen som for at se nøjere paa den. Saa pustede han til Flammen.

„Nu gik den ud,“ sagde han.

Vi trænger til en levedygtig ung Profet, der ejer slig genial Hensynsløshed. Og vi trænger til Folk, der tør lege med Bomber. Vi mangler Friskhed. Der er ikke Overflod paa unge Mandfolk, der har Mod paa at slaas og formaar at føre en Fleuret, svinge en Huggert og — om fornødent — drikke en Skalle. Eller er det kun Adgangen til Arenaen, der er spærret? I saa Fald stoler vi paa, at han snart vil komme, den ny Tids Profet, og bane Vejen for os.

Vi, der endnu ejer Begejstringens Lyrik og Forargelsens Lidenskab — vi, der tager os Raad til at holde Idealer i Ære — vi har al mulig Respekt for den modne Manddom, naar den kommer os i Møde med Forstaaelse, og vi nærer varm Beundring for de Mænd, der har ført Før-Nutids Kamp til Sejr. Blandt dem søger vi vore Forbilleder.

Men *begejstres* kan vi kun for en af vore egne.

Den Ungdom er fattig, der lader sig bruge til Hyldest af Oldinge. Den er blind.

Men lad Profeten fremstaa blandt os, og vi vil fylkes om ham og kappes med ham; jublende vil vi drage i Leding og slaa ned for Fode; maaske vil vi dumdristigt vove os saa langt frem, at vi falder som Offer for Latter og Haan —; men vi agter sans façon at opstaa Dagen derpaa, thi vi er unge og usaarlige.

Og Fremtiden er os sikker allenfals.

Th. Lind.

Revuernes Fader.

Direktør Vilhelm Petersen.

DEN 7. OKTOBER 1870 debuterede en 18-aarig slank ung Mand hos Ferd. Schmidt paa Helsingørs Teater som Herløv i „Eventyr paa Fodrejsen“. Schmidt havde sammensat et lille Selskab, hvis „Stjerner“ var ingen ringere end Frederik Madsen og Fru Recke, — som begge var bleven uenige med Folketeatrets Direktør, Kammerraad Lange — og den omtalte slanke Yngling var Københavnernes senere saa populære Revue-Direktør, Direktør Vilhelm Petersen. Kun et Aar rejste han i Provinserne, og kom saa til Folketeatret. Den unge Hr. Petersen var den Gang saa smækker, at Teatret ikke ejede et Livbælte, der kunde passe ham, naar han skulde spille Ridder; det maatte syes to Gange ind, for at

Chr. Neuhaus fot.
Direktør Vilhelm Petersen

Hr. Zangenberg (Svante Sture). Frk. Houlberg (Karin Månsdatter). Hr. Johs. Poulsen (Kong Erik XIV). Hr. Neiiendam (Göran Persson).

Det kgl. Teater: „Erik XIV“.

Ferslew & Co. fot.

omslutte hans Taille! Den unge Skuespiller gik imidlertid allerede da med en Direktør i Maven. Og saa tidlig som i 23-Aars Alderen fik han sit Ønske opfyldt. Det gik saaledes til:

Vilhelm Petersen havde i 1873 sammen med Carl Wulff forfattet den første Sommer-Revue til Ferd. Schmidt paa det gamle Vesterbros Teater. De to Forfattere fik tilsammen 40 Rigsdaler for deres Arbejde. Da de hver Dag efter Prøven spillede „66“ med Direktøren, kom de tilmed til at skylde denne 20 Rigsdaler, som Schmidt dog var ædelmodig nok til at eftergive dem. Skønt Datidens Billet-Priser kun var smaa (1 Mark = 33 Øre var her højeste Entré, der betaltes), tjente Ferd. Schmidt ikke desto mindre 7000 Rigsdaler paa Revuen, og da Vilh. Petersen det følgende Aar havde skrevet en ny Revue ganske alene, regnede han ud, at han lige saa godt selv kunde tjene de Penge! Altsaa gik han ud og lejede Morskabsteatret, og den 2. Marts 1875 var Kontrakten i Orden. Skuespiller og Revueforfatter Petersen var bleven Direktør Vilhelm Petersen.

— — Nu fulgte en lang Række Aar, hvor Vilh. Petersen om Vinteren rejste i Provinserne, medens han de fleste Somre var Lejer af Morskabsteatret. Under disse Rejse-Aar var den unge Direktør selv hyppigt paa Scenen. Blandt hans mest kendte Roller kan nævnes Peder Tordenskjold, Herløv, Celestin i „Frk. Nitouche“, Peter Ravn og Julius Schmidt i Arvesens „Et Rejse-Eventyr“. En Aften, da Vilh. Petersen opførte dette sidste Stykke i Nykøbing, lød der — under Scenen, hvor Pigerne kysser den glade Jul. Schmidt — en Barnerøst fra Parkettet: „De Piger maa ikke kysse min Fa'r!“ Røsten tilhørte Direktørens lille 4-aarige Datter, den senere Fru Magna Redøhl.

Forøvrigt gæstede Vilh. Petersen under sine Rejseaar 3 Gange Slesvig og trængte endog frem til Kiel og Hamborg. Det var blevet ham opgivet af Konsulatet, at Elbstaden rummede 90,000 Skandinavere, og paa denne Basis vovede han Eksperimentet. Det lykkedes fortræffeligt. Selskabet spillede i en Maaned paa det daværende „National-Teater“, og paa Repertoiret fandtes bl. a. „Elverhøj“, „Ambrosius“, „Eventyr paa Fodrejsen“ osv. I Paasken 1886 kom Vilh. Petersen igen til Hamborg og opførte „Frk. Nitouche“.

I 1892 var Rejseaarene forbi, og Vilh. Petersen blev sammen med Ferd. Schmidt Direktør for de to københavnske Forstads-Scener Nørrebro og Morskabsteatret ude i Alleen. Guldbryllups-Sommeren bragte den berømte Succes-Revue med „Stop nu lidt Smith“, „Drej om ad lille Kongensgade“ osv., og denne Revuernes Revue gav de to Direktører et solidt pekuniært Fundament, hvad begge i høj Grad trængte til; de ejede nemlig til at begynde med ikke Salt til et Æg, og levede bogstaveligt af at kautionere for hinanden!

Ved Schmidts Død i 1893 blev Vilh. Petersen Enedirektør. Samme Aar optraadte han en enkelt Aften i sin gamle Bravur-Rolle som

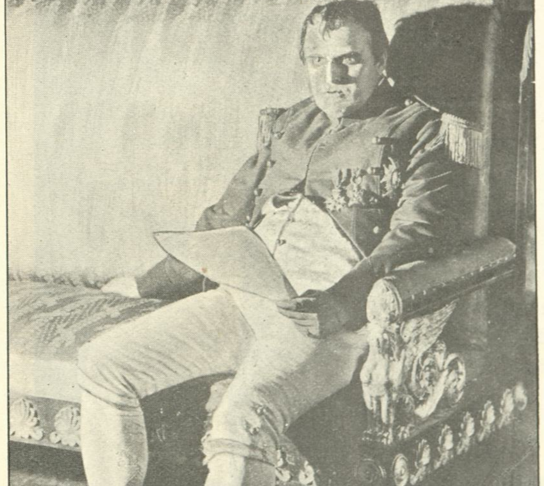

Rude & Holfling, Kristiania, fot.

Hr. Bjørn Bjørnson som Napoleon i „Madame Sans-Gêne“.

Tordenskjold. Det var ved denne Lejlighed, at Forfatteren Oscar Madsen lancerede den berømte Vits:

„Det er s'gu ikke Peder Wessel, men snarere Peder Vett.“

Sagen var, at Vilh. Petersen i Aarenes Løb var bleven ligesaa trivelig som han før havde været smækker. Men hvorledes kunde det være anderledes, naar han faktisk gik fra Succes til Succes, støttet af sit fortræffelige Revue-Personale — hvori Navnene Frederik Jensen og William Gerner lyser med særlig Glans — og sine udmærkede Medarbejdere: Axel Henriques og Melbye og senere Triumviratet Fristrup, Fr. Ricard og Carl Arctander? Hvad specielt Revuerne angaar, har Vilh. Petersen altid næret klippefast Tiltro til denne Genres vedvarende Tiltrækningskraft ud fra dette rigtige Synspunkt: Saalænge der er gode Forfattere, vil Revuerne more og tiltale Publikum. Er en dramatisk Genre ikke længere en vogue, ligger Skylden enten hos Skuespillerne eller hos Forfatterne, der har outreret Emnet. Vi har i de sidste Aar iagttaget dette Fænomen for Operetternes Vedkommende. I Storstæderne med den vældige Turiststrøm kan Revuerne baseres paa Udstyr og Kostume-Raffinements; men en Københavner-Revue skal og maa være spirituel! Det var utvivlsomt ogsaa rigtigt, at Vilh. Petersen i sin Tid gik fra „de gamle Revueforfattere“ til det ovennævnte Triumvirat; thi Afveksling maa der til. Nu skal Melbye jo forøvrigt atter skrive Revue for Morskabsteatret sammen med Johs. Dam, og forhaabentlig vil den nye Direktion faa megen Glæde heraf. Vilh. Petersen trækker sig tilbage efter lige til det sidste at have hævdet sit Ry som Succes-Direktør af Rang. Efter de 41 Aars omtumlede Teater-Strabadser kan han trænge til lidt Otium. Men da han stadig er i fuld Vigeur, tør det antages, at han ofte vil lade sin store Erfaring og Teaterkløgt komme Efterfølgerne til Gode. I Vilh. Petersens Kontrakt med Frederik Jensen og Melbye staar der, at han skal være disse Herrers „dramatiske Konsulent“! Helt forsvinder „Revuernes Fader“ altsaa ikke fra københavnsk Teater-Liv.

V. S.

Fra Teatrene.

DET KGL. TEATER. *Erik XIV.* Skuespil i 4 Akter af *August Strindberg.*

„Erik XIV“ er en Mesters Værk, men ikke et Mesterværk. Det er springske Tableauer fra en Episode af Sveriges Historie, nogle fyldte af poetisk Ynde, andre med en intensiv Milieutegning, atter andre kun rungende Folkekomedie og andre igen (som f. Eks. det næstsidste Tableau) interesseløse og Skuespillet uvedkommende. Den største Fejl i den digteriske Støb-

Hr. Bjørn Bjørnson (Advokat Verdisson). Hr. Cajus Bruun (Flochencoeur). Fru Winding (Lucienne Verdisson).
Dagmarteatret: „Damernes Advokat“. Ferslew & Co. fot.

ning er dog den, at Skildringen af *Agda* og Forklaringen af hendes Troløshed ganske er sprunget over. Da *Agda* svigter *Göran*, springer Fjederen inden i ham; den maalbevidste, blodigt-retfærdige Statsmand forvandles til en maabende Stakkel, for hvem hele Livet bliver det ubegribeligste Nonsens. Og da *Göran* falder, falder ogsaa den stakkels, syge Konge, der kun har snyltet paa *Görans* Energi. At *Agda*, der saaledes bærer Stykkets to eneste udførte Personer, kun vises os som en tom og næsten tavs Papfigur, at vi slet ikke lærer at kende det Menneske, hvis Kærlighed er *Görans* bærende Kraft, og hvis Troløshed er hans Sjæls Død, det føles som hele Skuespillets Ulivssaar. Men alligevel virker og betager dette usammenhængende Skuespil, dels ved flere ypperlige Detailler, baade i Replik og Milieutegning (f. Eks. 2den Akts Skildring af *Göran* i sit fattige Hjem), dels — og navnlig — ved Persontegningen af Kong *Erik* og hans Bondekansler *Göran Persson*. I første Akt er Skildringen af Kongen — dramatisk set — mislykket, eftersom han kun fremstilles som et ondskabsfuldt og komplet sindssygt Dyr, der kun kan interessere Patologer. Men efterhaanden som Stykket skrider, lægger Digteren baade Tanker i hans Hjerne og Følelser i hans Hjerte, medens hans Modstandere bliver sortere og sortere.

Tilsidst staar Kong Erik næsten med Martyrglorie om sit stakkels, trætte Hoved, som en øm Fader, en elskende Husbond, en velmenende og retfærdig Folkefyrste, der efter anerkendte, tragiske Mønstre fældes af sine overmægtige og skurkagtige Fjender.

Med andre Ord: der er ingen psykologisk Sammenhæng i denne Persontegning. Men der er i Udmalingen af mange enkelte Stadier undervejs en genial Kraft og et poetisk Klarsyn.

Derimod er Skildringen af Almuesmanden *Göran*, „der er født til at herske“, helt igennem gjort med fast og kraftig Mesterhaand. *Strindberg* kaster Lys dybt ned i denne rige Menneskesjæl; til den fuldkomne Forstaaelse mangler — som ovenfor sagt — kun Forklaringen af, hvorledes *Agda* er. For at kende *Göran* tilbunds, maa vi nødvendigvis ogsaa kende hende.

Hvad Udførelsen angaar, blev Aftenen paa en Maade Hr. *Johannes Poulsens*. Publikum fejrede ham med sande Ovationer, der vel nok saa meget betød Tilfredshed over at se denne talentfulde Kunstner i en stor Opgave som Glæde over dens Løsning. *Johannes Poulsen* kastede sig resolut ud i den usammenhængende Karakterskildring med al sin Energi og al sin Fantasi og naaede — ligesom Digteren — meget højt i enkelte af Stadierne.

Men *Johannes Poulsen* er nu en Gang ikke Kostumets Skuespiller, og hans Taleteknik er ikke uddannet og skolet nok til rent fysisk at føre Kostumedramaets højtraabende Helte uskadte igennem de mange Akter. Diktionen bliver ru, næsten flosset, og den umaadelige Anstrengelse, Skuespilleren maatte opbyde, netop fordi Tekniken svigter, skader det saa fantasifuldt anlagte Billede. *Johannes Poulsen* er efter mit Skøn det moderne Skuespils talentfuldeste Mand blandt de unge; paa det Felt

Ferslew & Co. fot.
Fru Else Frølich (unge Pjerrot). Fru Ellen Lumbye (Phrynette).
Tivolis Teatersal: „L'enfant prodigue.“

har han allerede vundet store Sejre, og dèr vil han fremdeles vinde Slag paa Slag — uden Anstrengelse.

Hr. *Neiiendam* derimod, som i moderne Dragt ofte føler sig ufri og hæmmet, faar Luft under Vingen, saasnart han iføre sig Middelalderens Dragter. Det er ikke en Skuespiller, der har forklædt sig; det er en Kunstner, der indefra genlever Renæssancemennesket, og hvem dettes Klædebon derfor falder naturligt og hjemligt.

Hans *Göran Persson* var den ægteste, fornemste Kunst oppe fra de Højder, hvor al Kritik er forstummet, og kun den rene Tilegnelsens Glæde kan leve og trives.

Blandt de øvrige Rollehavende er der kun Anledning til at nævne Hr. *Roose* for sin karakteristiske Maskes Skyld og Hr. *V. Møller* for sin djærve Landsknægt, der i robust Bredde mindede om *Carl Prices* bedste Ydelser.

Iscenesættelsen var omhyggelig og velafstemt overalt, hvor det gjaldt om at tolke Digtningen gennem Ordet. Men det ydre Apparat var ikke altid heldigt. *Henri Nathansen* opererer fortræffeligt med Lyseffekter, ofte endda vel raffineret; men han overser mange Smaapletter i det dekorative og det maskinelle. Rene Bagateller ganske vist, men som skader den Illusion, han ellers med saa megen Energi og Fantasi arbejder paa at fremtrylle. Og saa manøvrerer han endnu ikke sikkert med Komparseriet! Naa — men alt dette rent udvendige faar han jo Bugt med efterhaanden; det vigtigste — den „indvendige“ Iscenesættelse — magter han som den fintfølende og interesserede Dramatiker, han er. Hvilket med Glæde bør antegnes!

Publikum var overordentlig modtageligt og taknemligt.

Der er ikke Tvivl om, at „Erik XIV“ vil „oversomre“ og blive et Tilløbsstykke i Sæsonen 1911—12.

DAGMARTEATRET: *Madame sans-gêne. Bjørn Bjørnson* som *Napoleon*.

Da Bjørnsons *Napoleon* havde sagt sin sidste Replik, antog han den kendte, historiske Attitude med den ene Haand stukket ind paa Brystet, den graa Kappekrave op om Ørerne, den trekantede Hat paa Tværs — nu stod virkelig Kejseren der for første Gang! Øjnene tabte Evnen til at se de nærmeste Omgivelser, der blev fjerne og vidtskuende; den store Napoleon glemte den pudsige Madame sans-gêne og hendes Smaaoplevelser; Grundende vandrede han ud i Natten for at forme Rigers og Folkeslags Skæbner! Det var et meget morsomt Paafund af *Bjørn Bjørnson*, om end ikke videre artigt mod *Sardou! Bjørnson* kunde meget godt have vist os *noget* af den store Kejser, ogsaa saa længe Lystspillet stod paa. Men det gjorde han nu ikke; han formede robust og haardhændet en gemytlig Lystspil-Napoleon. Han satte straks fuld Kraft paa Stemmen og fuld Fart paa Tempoet, og udelukkede sig derved fra enhver Stigning. Og det var ligesom om han ikke *vilde* nuancere. Derved blev Napoleon en meget enstonig og vel højrøstet Herre.

Og hvad der var det værste, han konfunderede sin danske Medspillende, der ikke kunde følge med i den anslaaede Toneart og i det forcerede Tempo.

Bjørnsons „Napoleon“ var saaledes ikke nogen Sejr, hvad den ypperlige Maske bestemt lovede os. Men saadan en lille Modgang plejer jo at være den bedste Stimulans for Erobrere. Saa slaar de bare saa meget desto eftertrykkeligere til næste Gang — og vinder Slaget.

DAGMARTEATRET: *„Damernes Advokat,“* Farce i 4 Akter af *Georges Duval* og *Maurice Hennequin*.

Denne gamle Farce, der er bygget over et morsomt Indfald og ofte spækket med komiske

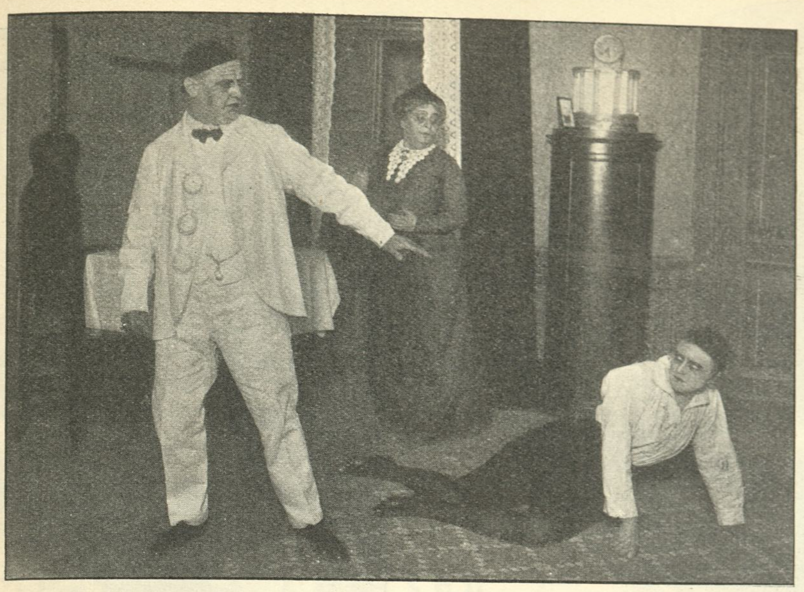

Hr Johs. Guldbrandsen (gl. Pjerrot). Fru Amanda Lund (Madame Pjerrot). Fru Else Frølich (unge Pjerrot).
Tivolis Teatersal: L'enfant prodigue. (Den forlorne Søn). Sandberg fot.

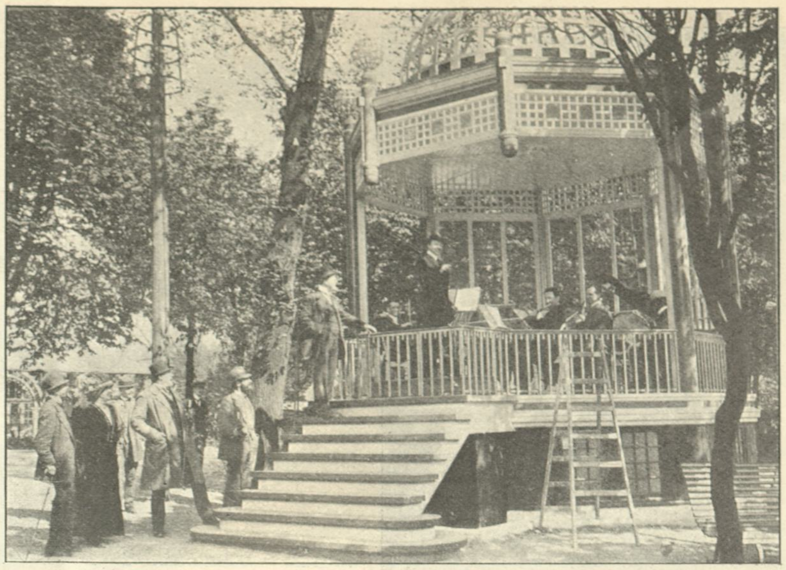

Formiddagsprøve paa den ny Musiktribune. Sandberg fot.
Forfatteren Paul Sarauw ved Dirigentpulten.

Replikker, brænder af som et vaadt Fyrværkeri. I første Akt futter og knalder det nok saa lystigt; men allerede i Begyndelsen af 2. Akt lader Fabrikanterne med en i Frankrig ualmindelig sjælden Mangel paa Opfindsomhed, Stoffet slippe op, og fra det Øjeblik er Glansen af *St. Gertrud.* I Ny og Næ lyser et Indfald op, en Replik suser flot af som en Raket, en Situation skinner et Øjeblik, og en eller anden Aktslutning drøner som et Kanonslag — men ellers taber det hele sig i Os og Røg.

Hvorfor indkalder man dog en Gæst med *Bjørn Bjørnsons* Ry til at assistere ved den Art Børneleg med Ilden? Naturligvis var han elskværdig og sikker nok som den forelskede unge Pariseradvokat; men det kan vore egne jo med Lethed præstere Mage til. *Bjørn Bjørnson* er dog først og fremmest Manden med det store *Temperament*; der er Storm og Søgang i ham — eller, som han selv udtrykker det, han har „en Djævel i Kroppen." Det var virkelig den Djævels Brøl, vi vilde høre, og ikke en Farcørs almindelige, ferske Pip. Underligt, at *begge* vore kære og velkomne norske Gæster vælger at optræde i daarlige Stykker, og *Bjørnson* ovenikøbet i beskedne, underordnede Roller, der slet ikke giver ham selv Lejlighed til at vise sine egentlige Evner.

Farcen var iøvrigt iscenesat i det rette Tempo og blev fortræffeligt ageret. *Hertel*, der bruges altfor lidt, var meget komisk baade i Maske og Spil, og Fru *Emma Wiehe* gav med fint og diskret Lune et udmærket Billede af en rar, sippet, gammel Frøken. Scenen i 3. Akt imellem *Hertel* og Fru *Emma Wiehe* var den bedst spillede i hele Stykket.

Fru *Winding* saa pragtfuld ud og gik paa med knitrende Vivacitet — navnlig i Begyndelsen, hvor den smukke Frue lagde Hovedvægten paa Replikken og ikke paa sit kønne Smil og berømte Latter.

Cajus Bruun tumlede med overstrømmende Komik en gammel Zouavkaptajn; *Wandahls* gamle, lystne Tjener straalede af polisk Dumhed, og Hr. *Robert Schmidts* degenererede Sagførerfuldmægtig var tiltalende behersket. Den talentfulde *Rindom* fik destoværre ikke nogen Lejlighed til ny Landvinding, hvorimod Frk. *Elisabeth Lange* baade ved kvikt Spil og tiltalende Apparition paany gav en Lejlighed til forbavset at spørge om, hvorfor Teatrene dog ikke — navnlig i Nedgangstider — hyppigt afvekslende bruger *alle* sine gode Kræfter.

Publikum lod til at more sig godt, var ikke karrigt paa Bifald og hyldede navnlig sin berømte, norske Gæst.

Edgard Høyer.

Otto Detlefsen.

VED Siden af Fru Frølich staar *Otto Detlefsen* som Tivoli-Forsæsonens ubestridte Favorit. Hans bløde og smeltende, ja indsmigrende Tenor, der er godt kendt fra hans Op-

George Mathieu fot.
Sangeren Otto Detlefsen.

træden paa Casino og i Frederiksberg Teater, formaar i Edmund Eyslers lille Wiener-Operette: *Den unge Papa* at daare ogsaa Kvindehjerter paa den anden Side af Rampen.

Hr. Detlefsens kunstneriske Løbebane kan i faa Ord ridses op saaledes: Debut i Maj 1907 som Peter Kaninstok i Capriciosa. Engagement i 1907—08 i Amerika ved „Castle Square Opera Company", et af de største Selskaber i New York; 1908—10 ved Casino, hvor han bl. a. spillede Elektriker Barkow i „5 Søstre", Ritmester v. Emrich i „Efteraarsmanøvre" og Rochefort i „De tre Musketerer". I Sæsonen 1910—11 har Hr. Detlefsen paa Frederiksberg Teater bl. a. spillet i Søofficeren i „Prinsen af Pilsen", Knud Salling i „Feriegæsterne" og Hans Nattergal i „Det grønne Haab".

Hr. Detlefsen, som forøvrigt er Elev af Høeberg og Vilh. Rosenberg, er for den kommende Sæson engageret til Centralteatret, hvor han sikkert vil befæste og forstærke sin Stilling indenfor vore Operetteelskeres kæmpende Falanks, klar til at rykke frem i første Geled.

H—n.

Tivoli aabner.

TIVOLI aabnede i Aar i det smukkeste Sommervejr og med udsprungne Træer. Er det da underligt, at 15,000 Københavnere søgte til deres Hjertebarn og Stolthed og sank til dets Barm med nogle kærlige Ord, om at vi dog ikke kan undvære den gamle Have.

Tivoli synes i Aar at være bleven pudset op allevegne, eller er det kun en taknemlig Stamgæst, der ser den i det klareste Lys og de lyseste Farver! Det er muligt; men smukt er der i hvert Tilfælde derinde, og Himlen har i de første Dage været naadig og vist Alt fra den bedste Side. Overalt har Gartnerne haft

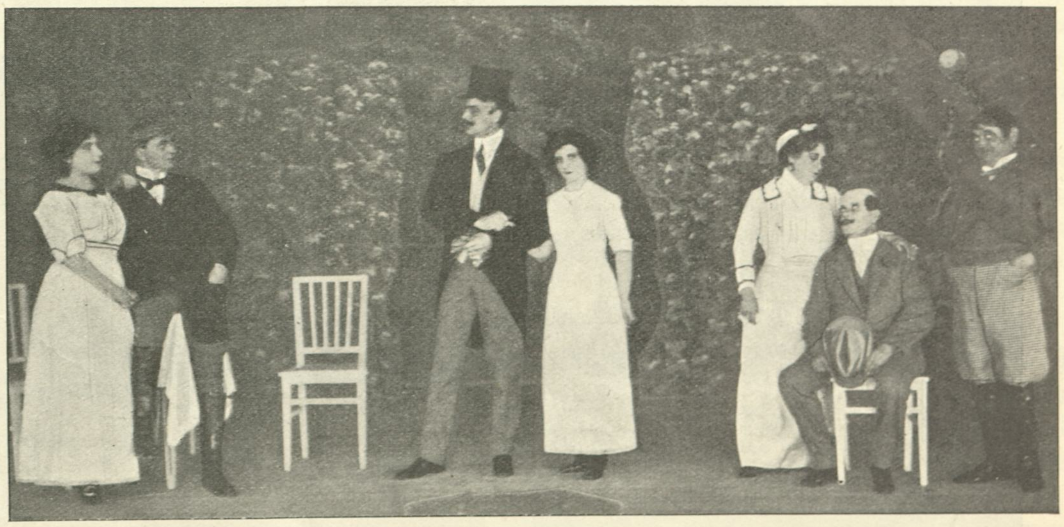

Ellen Lumbye (Gretl). Kai Rasmussen (Franz). Otto Detlefsen (Grev Rafael St. Denis). Elisa Busch (Susanne). Amanda Lund (Valentine Gebhardt). Lauritz Olsen (Rudolf). Johs. Guldbrandsen (Dominik).
Tivolis Teatersal: Den unge Papa. Sandberg fot.

Frk. Grethe Ditlevsen (Det kgl. Teater). Hr. Rob. Dinesen (Casino). Hr. Alfr. Nervø.

Fra Boldbanen.

Aviatikeren Gabriel Poulain paa Vej fra Roskilde.

Fra Flyvepladsen.

Frk. Erna Schrøder (Centralteatret). Hr. Viking Ringheim (Folketeatret).

Fra Traverbanen. Uheldige Spillere.

deres Haand; der er saa mange smukke Blomster, at Stenbroen og Asfalten efter et Besøg synes En dobbelt bar og utaalelig; omkring Koncertsalen, der straaler nymalet over hele Façaden, er der indrettet et Bænke- og Lygte-Arrangement af megen Virkning.

Fra den nye Musiktribune indbankes nye Melodier: „Wer kann dafür — Kann ich dafür —," og hvad de nu hedder disse bedaarende, sindssvage Melodier, der gør ondt i Hjernen, men blødgør Hjertet, hvis det er nødvendigt —, og fra *Gottschalksen*'s Muslingeskal klinger *Elverhøj* og den sidste *Two Step*.

Er der noget Nyt — ellers? spørger København. Selvfølgelig! Er „Det muntre Hjul" ikke nyt, skønt det ganske vist er sét før her i Staden? Eller er . . . ja er Rutschebanen ikke altid ny? . . . Inderst inde forlanger Københavnerne ikke saa meget hidtil usét, de modtager det endogsaa jævnligt med overdreven Skepsis . . . Men én Ting er de ubønhørlige overfor i deres Kritik, og det er Restaurationernes langsomme Betjening.

Her kræver de noget Nyt og med Rette. I det kære Tivoli fra den kære *Nimb* til den kære *Grøft*, det varer utrolig længe, før man faar, hvad man har bestilt . . . Men lad os haabe, at det vil blive godt, ogsaa det. Og det underlige er, at selv om vi venter tre Kvarter paa en Tuborg . . . gør vi det igen, en, to— tyve Gange til. Vi kan ikke undvære Haven.

. . . „Wer kann dafür" — det er ikke til at forstaa.

Pister.

Overretssagfører Nathansen. Kronprins Christian. Kronprinsesse Alexandrine. Prins Aage.

Fra Saddelpladsen ved Fodboldkampen mellem Middlesbrough Boldklub og det udvalgte danske Hold.

Fra A. B.s Boldbane. Englænderkampen. Sofus Hansen forsvarer det danske Maal.

„Masken" i Sommer.

DE MANGE, der har stillet Redaktionen det Spørgsmaal, om „Masken" ogsaa Sommermaanederne igennem kan holde sine Læseres Interesse fangen, kan vi trøste med, at vi sikkert tror os i Stand hertil. Thi „Masken" er jo foruden at være et illustreret Ugeblad for Teater og Koncert tillige som Titelen angiver et illustreret Ugeblad for Forlystelser.

Foruden *Friluftsteatrene*, der indgaaende vil blive behandlede i Tekst og Billeder, vil „Masken" saaledes ogsaa bringe Illustrationsstof og Tekst fra vore mange Sommerforlystelses-Etablissementer, saasom *Tivoli*, *Zoologisk Have*, *Sommerlyst*, *Over Stalden*, samt fra vore Sportspladser, *Flyvepladsen*, *Boldbanen*, *Traverbanen*, *Cyclebanen* osv.

Tillige vil vort *Sommercirkus* blive skildret i morsomme Interiører og Billeder.

Idag bringer vi forskellige Billeder fra nogle af vore Friluftsforlystelser.

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.
DET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN.

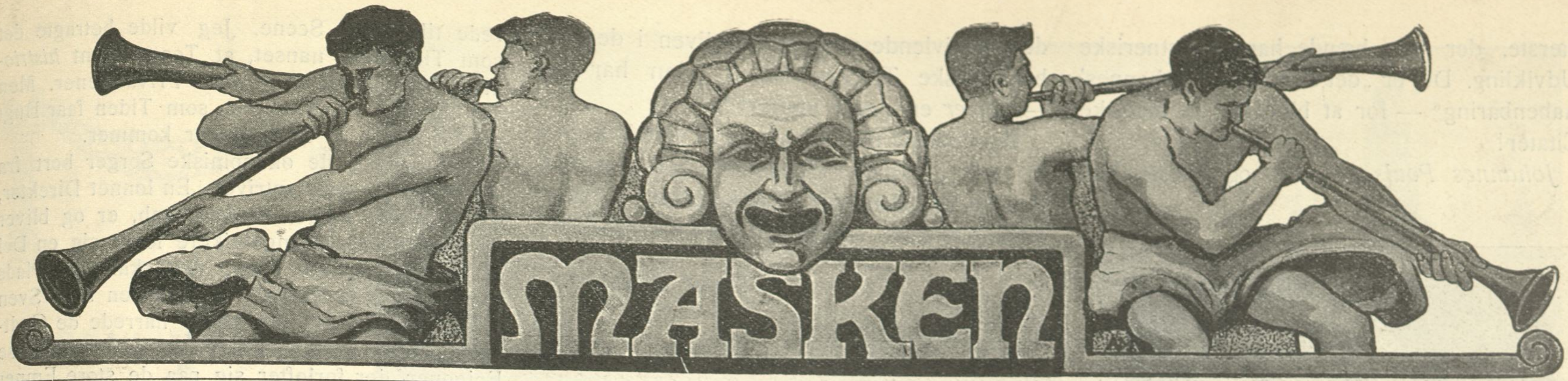

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 28DE MAJ. | NUMMER 35.

Johannes Poulsen og Verdensscenen.

Et Forslag —!

New York, Mai 1911.

DER stod for nylig en Bemærkning i „Masken", der særlig bed sig fast i min Bevidsthed, fordi den var saa slaaende og saa sand! Det var Forfatterinden, Frk. *Ahlberg*, der i en Londoner-Korrespondance opfordrede *Johannes Poulsen* til at komme til London og vise Englænderne, hvordan Narren i „Hellig tre Kongers Aften" *skal* spilles!

Dette var ikke nogen Effektbemærkning, puttet ind i en Korrespondance for at vække Sensation — det var ingen let henkastet en-passant-Replik — det var en dyb og gylden Sandhed, der *burde* vække Kunstnerens Eftertanke i højeste Grad.

Der er saa faa — for ikke at sige ingen — danske Skuespillere, der har Betingelser for at erobre Verden og alle dens Herligheder. *Olaf Poulsen,* denne mægtige Renaissance-Gigant, *kunde* have gjort det i sin Tid . . . *Fjelstrup*, det andet Geni, havde også mange Chancer, inden han stykkede sit lynende Talent ud i Farcernes og Fjællebodsløjernes smaa fedtede Kobbermønter . . . Den eneste, der nu *kan* gøre det, er den unge danske Scenekunsts første og eneste geniale Kunstner — Herren i Junglen — *Johannes Poulsen.*

At ville ridse denne Kunstners sceniske Saga, turde være overflødigt. Alle, der blot følger *lidt* med i dansk Teaterliv, kender jo hans lysende Bane. Han er jo selve det kostelige, dyre Instrument, hvis gyldne Strenge rummer *alle* Nuancer . . . Fra *Hallfred Vanraadeskjald* til Neutrummet *Frida* i „Ranke Viljer" . . , fra Hostrups *Klint* til

Skuespiller Johannes Poulsen

Julie Laurberg & Gad fot.

Shakespeares *Nar!* Større Alsidighed skal man lede længe efter — og dog ikke finde.

Eller se ham som *Klovnen* i Stellan Ryes mærkelige, dramatiske Kukkasse *„Løgnens Ansigter"* — dette væmmelige Dyr, hvis raa Alfonsnatur vekslede med den mest ynkelige, krybende Fejghed . . . og nu hans sidste smaa Sejre paa Det kgl. Teater, som jeg jo desværre ikke har haft Lejlighed til at *se,* men maatte nøjes med at *følge.*

Det store i *Johannes Poulsens* Kunst bestaar — foruden i hans rige Kultur — i hans stærke Kontakt med det moderne Liv og alle dets mangfoldige Rørelser — og i hans ligesaa stærke Interesser og Sympatier for den gamle og klassiske Kunst.

Og saa — last but not least — fordi han, ved Siden af sin medfødte fuldendte *gentlemanlikeness,* tillige ejer den ene Draabe af Apachens Blod, der betinger al den store, *moderne* Kunst*!*

Og hvad gør saa denne Gudernes Yndling med sine rige Naadegaver?

Ja, han viser nu og da et lille Lynglimt af dem i en og anden Rolle . . . han feteres af de københavnske Bourgeoisidamer . . . figurerer paa Postkort . . . benyttes som Interview-Objekt, naar Pressen i „Øjeblikket" mangler Stof — *voila tout!*

Og i København, hvor Teaterinteressen er *saa* stor, at dens Maalestok er Postkortoplag . . . og hvor en fladbundet Ballettist og en feminin Operetteelsker staar som „Publikums" Helte og Idealer — *dér* staar *Johannes Poulsen,* bogstavelig talt, som — *Røsten i Ørkenen! Derfor* burde denne Kunstner bryde op og søge ud. *Han* ved sikkert bedst selv, at *den* „Publikumyndest", han for Tiden er falden i — den er det

værste, der kan hænde hans kunstneriske Udvikling. Det er „det store Dyr i Johannes' Aabenbaring" — for at blive ved de bibelske Citater!

Johannes Poulsens rette og eneste Felt

Julie Laurberg & Gad fot.
Johs. Poulsen
som Narren i „Hellig tre Kongers Aften".

er — *de store Verdensscener!* London f. Eks. vilde være en glimrende Start for ham — og saa *New York.* Hvor meget New York trænger til en Kunstner af *Johannes Poulsens* Rang, kan kun den forestille sig, der nøje kender de sceniske Forhold dèr.

Her er de store Opgaver for ham — lige fra de moderne engelske Skuespil til de store klassiske Værker. Og hvor trænges der til ham i en By som denne, hvor Teaterlederne er nødte til at importere engelske Skuespillere — naar de vil opføre Shakespeare! Her i New York vilde han vinde de store Sejre — og vinde dem med Ære igennem de store Opgaver.

Hans rige Kultur, hans sjældne Talent og hans charmerende Ungdom vilde erobre ham en af Førstepladserne paa New Yorks Kæmpescener. Ikke blot vilde han bringe Ungdom og Liv og Blod i Shakespeare og de øvrige Klassikere, men ogsaa i de hypermoderne engelske og amerikanske Skuespil vilde han skabe Skikkelser, der levede og huskedes.

Vorherre bevare mig — *men* jeg vover den tilsyneladende lidt dristige Paastand, at han vilde kunne lære de unge indfødte amerikanske Skuespillere, hvorledes man spiller — en moderne Amerikaner!

Altsaa Forslaget er: Ruten *København—London!* 1 Sæsons Ophold! Derfra: *London—New York!*

Johannes Poulsen bør nøje overveje dette Forslag! Der er baade Guld og Ære ved at erobre New York! Og hvorfor skulde en *dansk* Skuespiller ikke gribe de gyldne Chancer naar han, som her, for en Gang Skyld er sikker paa Sejren?

Den udmærkede Kunstner har selv indsét det fortvivlende ved sin Forbliven i den københavnske Teaterandedam. Han har Ret — det *er* en „*sale metier*"!

Og dobbelt trist er det jo at vedblive med at være „Røsten i Ørkenen", naar man véd, at man er „den, der skal komme", og naar *Verden* venter — hinsides Jordans Flod!

Oscar Olafsson.

Teater paa Aktier.

Hr. Redaktør!

SPØRGER man mig om min Mening med Hensyn til Teaterdrift paa Aktier, saa lyder mit Svar efter 12 Aars Erfaring saaledes — uden enhver Reverentz.

Mit Ideal af en Teaterdirektør er en selvstændig Mand i jævn men truet økonomisk Foderstand, ikke over Gennemsnitsvelnærethed, en i sin Selvfølelse svækket af periodiske økonomiske Sorger for Fornuft modtageliggjort Kunstner, Manden, der haaber og tror. Gaar det saa en Gang imellem kontrært, saa har det altid været min stille Lykke som Teaterskribent at staa i et tarvelig Kontor med en energisk Mand og give ham et Haandslag paa, at nu skal vi Pinedød se om ikke vi kan klare de Ærter, som de to Mandfolk vi er, uden at lefle med Publikum og Presse. Saa gaar det og vi skilles.

Sagen er nemlig den, at en Teaterdirektør, der har haft den store Sukces aldrig er rigtig behagelig. Alle Teaterforfattere kan bekræfte dette, men jeg vil indskrænke mig til mine egne Erfaringer. Har jeg en enkelt Gang haft Held til at hjælpe med til en Sukces, saa har jeg med Sorg konstateret en Køling i vedkommende Teaterdirektørs Sindelag, naar Slaget var endt.

Saa kommer de hyggelige Ventetimer paa Trapperne mellem allehaande jævne Audienssøgende, — jeg har aldrig kunnet forstaa, hvorfor man skal vente paa Teaterdirektører paa en Trappe. Og Audiensen selv er usikker. Det er utroligt hvor lidt Tid Direktører har i deres Velmagt; i Nedgangstider har de altid Tid. Det hører til mine bedste Teaterminder, at jeg en Dag søgte en Teaterdirektør med momentan rød Lygte i hans Modtagelsestid paa hans Kontor medbringende et vistnok fortrinligt Arbejde.

Manden modtog mig med den Bemærkning: Jeg skal til min Barber! — De maa undskylde.

Han skulde til sin Barber! Jeg undskyldte *ikke*; jeg ventede til Manden fik daggamle Skægstubbe i et bekymret Ansigt. Saa fandt vi hinanden igen. —

Nej ærlig talt, jeg lider ikke velnærede, bekymringsfrie Teaterdirektører med Guldkæder over trinde Maver, — maa jeg be' om et passende Kvantum Næringssorg.

Og Institutioner hader jeg af Princip. Det kgl. Teater med sine Embedsmænd, sine Vedtægter, sin Censur og alt sit Udenoms-Kancellivrøvl, det officielle som det private, har altid irriteret mig enormt. Bag *alt* det officielle kryber *alle altid* i Læ, vifter med Paragrafer, Regulativer, Reglementer og Hs. Maj. Mefisto og hans Pumpestok.

For ikke at misforstaas skal jeg anføre, at medens jeg har indsendt forskellige Eksperimenter til Teatret, som dette med Føje ikke har antaget, er ikke ét af mine med mere eller mindre fortjent Held opførte Skuespil indleverede til denne Scene. Jeg vilde betragte det som Tidspilde, uanset, at Teatret rent *histrionisk* staar langt over vore Privatscener. Men det ligger i en Tradition, som Tiden faar Bugt med i Løbet af de Aar, der kommer.

Nej, — tag de økonomiske Sorger bort fra et Teater og det vantrives. En lønnet Direktør, der arbejder for et Aktieselskab, er og bliver en Funktionær. Sangvinikere lover sig en Del af de betryggende Kaar, der skal give Plads for „Den gode Kunst", for Poesien som Sven Lange kalder det. De bliver narrede de Godtfolk. „Den gode Kunst" er enten blodløse Epigoner, der forløfter sig paa de store Emner og de store Forbilleder eller moderne Eksperimentatorer uden dramatisk Nerve, der famler rundt i Stil og Tendens, som Lange selv.

Vi kender dem saare vel. Selvfølgelig vil de brede sig i Ly og Læ af deres egen og deres Venners Teaterkritik, men saalænge Aktieselskaberne ikke vil betale Tilskuerne for at gaa hen og se „Poesien", vil Husene staa tomme. Og de pengestærke vil hurtig finde Vejen til „de glade Enker" og tapre „Landsoldater", som Nationalteatret i Kristiania fandt den.

Vi fremelsker ikke den store dramatiske Kunst ved Penge, den har Fossens Urkraft; det bliver Pip-Hanserne, der klækkes op af Kapitalen. De svarer til Fortidens Hofpoeter. Dem har vi nok af i Kongeriget Danmark.

Hertil kommer, at det ikke *er* Teaterdirektørerne, men Forfatterne, der skal give Tonen an i Dramaet. Det erkender de fleste Teaterdirektører, navnlig altid naar de er i Bekneb. Er de for velsituerede hænder det hyppigere, at de vil bestemme Dramaets Art og Indhold. Det kan de som Regel slet ikke. Aktieselskaberne vil saa anskaffe sig en Art Amfibier de saakaldte „literære Konsulenter," som Fanden har skabt og Institutionen lønner.

Disse udmærkede Medborgere skal kun forsørges, de kan ikke skrive Komedier og ikke spille dem, de kan bare læse. Men det læres som bekendt i Danmark i Almueskolen. De kendes ikke ved ansvarlige Teaterejeres Teatre, dèr afgør Manden selv Sagen med Forfatteren. Derimod florerer de ved Institutionerne. De er min Skræk, fordi de ofte er aandelige Pensionister uden egentligt Ansvar. Jo færre der er om det, jo bedre gaar det. Vi er nu naaet saa vidt, at ethvert talentfuldt Arbejde har Betingelsen for at komme frem.

Julie Laurberg & Gad fot.
Johs. Poulsen som Corregio.

FRA BØRNEHJÆLPS-DAGEN

DEN 16. MAJ 1911.

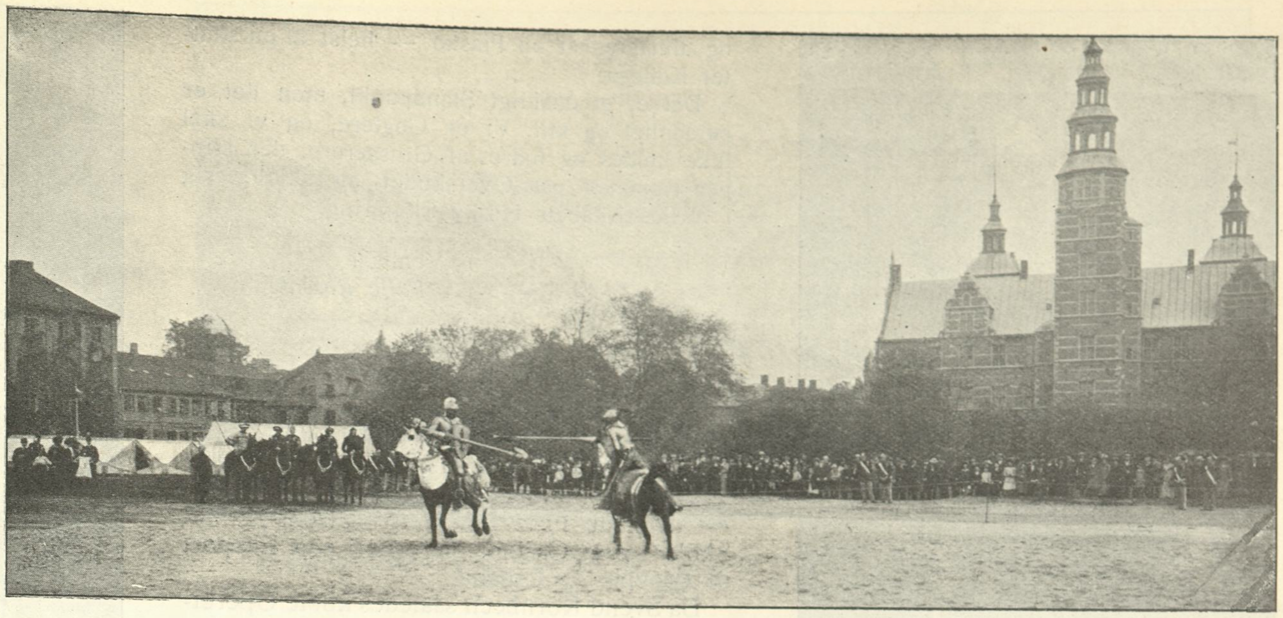

Ridderturnering paa Rosenborg Plads.

Frk. Ella Petersen og en Del af Ridderoptoget.

Fru Else Frølich med sin Datter. Hr. Johs. Herskind.

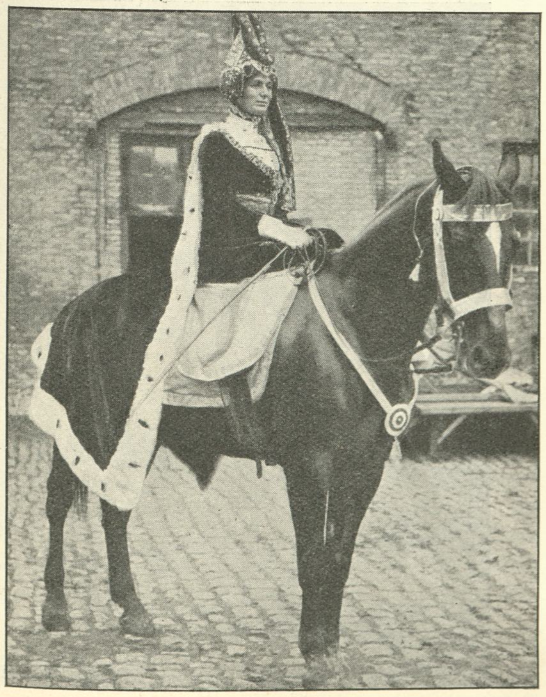

Skuespillerinde Fru Augusta Blad.

Fru Else Frølich.

og afmagres af en Fiasko — helst af en skattet Kollega.

Det er et ensidigt Standpunkt, men det er personligt og mit. Vi er Gøglere, og vi skal ikke holdes og fodres af Grosserere, der klipper Kuponer paa Overskudet og skjuler sig i Aktieselskabets lyssky Skumring.

Venligst
Palle Rosenkrantz.

Der er en egen Tilfredsstillelse i det selv at arbejde sig frem, tage sine Skrup og indkassere sine Sejre. Arbejdets Fordeling er den naturlige, og det personlige Arbejde faar sin Løn. Friluftsteatrets Sukces ifjor var en Tilfældighed. Ude i Dyrehaven foretrækker jeg Kronhjorte og Daaer for Oehlenschläger og dramatiske Kunstnere. Det de lavede derude, var Brøl og Processioner i Forbindelse med Udstilling af Sommerhatte — syntes jeg.

Den Opfattelse vil sikkert sejre i Tidens Længde, og en Sammenslutning, der hviler paa den Stemning, bærer Orm i sig fra Fødslen. Det gode Skuespil og den gode Skuespilkunst skal bære Teatret med de enkelte Arbejder uden Kapitalister og Halvmæcener. Betryggede Kaar har Kunsten aldrig haft, og det skal den heller ikke have, saa bliver den dvask og fed.

Jeg siger modsat Cæsar: Jeg mistror fede Teaterdirektører. Aktieselskabs-Direktører er fede, jeg mistror Aktieselskabs-Direktører. Jeg foretrækker de middelernærede, der afvekslende fedes af en Sukces — helst af mig —

Glade Enker.

EFTER at Enke-Sukcessen var fastslaaet, dannede Fritz Petersen ligefrem „Enke-Skole“ paa Casino, beregnet paa Eksport til Provins og Udland.

Da Svend Kornbech saaledes købte Operetten for Provinsen fik han med i Købet den unge Casino-Skuespillerinde Frk. *Bertha Lindgreen*, der i en mindre Rolle i Operetten havde lavet alle Gerda Krums Tricks. Kornbech spillede 110 Gange „Den glade Enke“

Fru Gudrun Fønss.

Fru Ellen Kornbech.

med Bertha Lindgreen og derefter 73 Gange med den unge nydelige Direktørfrue *Ellen Kornbech*, der i de Aar var Provinsens Operetteprimadonna.

Til Aarhus Teater udlaante Fritz Petersen Fru *Gudrun Fønss*, der opnaaede 32 Opførelser og som nu danser Enkevals i Finland, til Kristiania drog *Gerda Krum* paa Gæstespil, og endelig gik han selv i Maj 1908 paa Turné i Finland med Fru *Edith Buemann* og *Henry Seemann* i Hovedrollerne. Finnerne var ellevilde af Begejstring over de danske Skuespillere, specielt over Hannahs og Grev Danilos Fremstillere, og Pengene rullede ogsaa hen til Direktørens Kasse. I de to følgende Somre spillede Fru Buemann paany i Finland — ialt 60 Gange — sidst med *Carl Alstrup* som Grev Danilo. Var ikke Fru Buemanns Stemme bleven overanstrengt i „Et Folkesagn“, havde vi her i København rimeligvis nu faaet hende at se i „Den glade Enke“.

Dog ikke, hvis Fritz Petersen ikke var bleven styrtet, thi han havde helt andre Planer.

I Aarhus havde Fru *Else Frølich* spillet Enken 10 Gange efter Gudrun Fønss og senere mange, mange Gange i Kristiania.

Her saa Fritz Petersen hende sidste Sommer og begejstret over den smukke Frue, vejrede han en ny berømmelig Enke-Æra og besluttede at opføre Operetten i denne Sæson med Fru Frølich som Gæst.

Den unge blonde Skuespillerinde, der elsker denne Rolle fremfor nogen anden, kunde naturligvis ikke modstaa et saadant Tilbud — hvilken ung Skuespillerinde vil vel sige nej til en saa flatterende Rolle —; men Skæbnen vilde det anderledes.

Med Fritz Petersens Fald troede man Enken skrinlagt, men da hans Død umuliggjorde Fru *Johanne Petersen*'s Optræden i „Dukkebarnet“, kom det gamle Tilløbsstykke atter paa Tapetet for — takket været alle disse uberegnelige Tilfælde — at skaffe Teatret og Fru *Dagny Schyberg* en smuk Sukces.

Som man vil se, har Operetten her i Landet ialt været spillet 425 Gange — den naar saamænd ogsaa nok de 500 — og man forstaar, at denne Kæmpe-Sukces kunde og maatte stige den unge Direktør til Hovedet, saa at han glemte, at det dog var August Rasmussen, der havde indført og iscenesat

Frk. Gerda Lindgreen.

Fru Edith Buemann.

Operetten, og glemte, at der ogsaa i Teaterlivet er noget, der hedder: „*Skoven hævner*“.

Men uberørt af Fritz Petersens Skæbne synes „Den glade Enke“ nu at være blevet indlemmet i vort klassiske Operette-Repertoir, sammen med „*Den skønne Helene*“, „*Lykkebarnet*“ og „*Frøken Nitouche*“, og vi faar nok med Tiden baade Edith Buemann og Else Frølich og mange, mange andre smukke Damer at se som Hannah Glavari.

Københavner.

Fodboldkampen mellem Bradford City (Englands Mesterskabshold) og et udvalgt dansk Hold paa A.B.s Bane.

Professor Victor Bendix

fyldte den 17. ds. 60 Aar — en Alder, der maaske vil forbause den, der kender hans lille Skikkelses energiske Holdning og hans endnu ungdommelige Spændstighed som Kunstner, hvad enten han komponerer, spiller Klaver, dirigerer eller underviser.

Han er en yngre Broder til den særlig fra

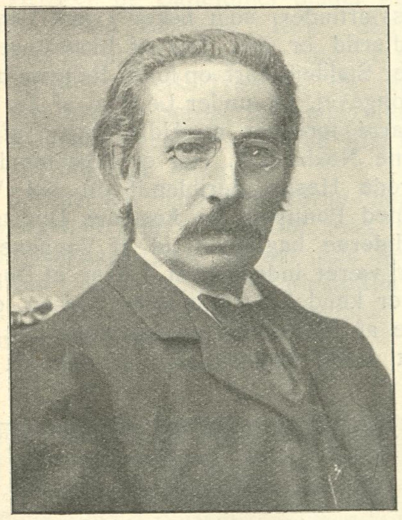

C. Reinau fot.

Professor Victor Bendix.

det kgl. Kapel som Violincellist og Regissør bekendte *Fritz B.* — en anden Broder, *Otto B.*, udvandrede som ung til Amerika og bosatte sig der —, og han dyrkede fra sin tidligste Barndom med betydelig musikalsk Begavelse og Flid navnlig Klaverspil og Musikteorie. Han gennemgik Musikkonservatoriet, hvor særlig *N. W. Gade* og *Aug. Winding* øvede stærk Indflydelse paa ham.

I 1872 stiftede han sammen med *Axel Liebmann* „Korforeningen,“ som han ledede, indtil den 3 Aar efter opløstes. 1882 fik han tildelt det Anckerske Legat, paa hvilket han opholdt sig i længere Tid i Tyskland. Foruden at han af og til gav egne Koncerter eller medvirkede som Klaversolist ved andre, dirigerede han ved de „filharmoniske“ Koncerter i 1901 og 1902 de første Opførelser her i København af Brudstykker af Wagners „Siegfried“ og Götterdämmerung“ med delvis tyske Solister. Ogsaa i Berlin og Dresden har han dirigeret store Orkester-Koncerter (med egne Kompositioner).

Af disse maa nævnes først og fremmest hans 4 Symfonier: „Fjeldstigning“ fra 1882, opført bl. a. i „Musikforeningen“; „Sommerklange fra Syd-Rusland,“ opført i „Koncertforeningen“ 1888; *a-moll*-Symfonien (Nr. 3) fra 1895 og nu senest den fjerde, som spilledes for et Par Aar siden første Gang i „Dansk Koncertforening,“ for hvilken Prof. Bendix i 3—4 Aar (indtil Udgangen af forrige Sæson) var Dirigent. De 3 førstnævnte Symfonier har ogsaa ved deres Opførelser i Dresden vakt smigrende Opmærksomhed.

Men desuden har Prof. Bendix skrevet Kammermusikstykker (bl. a. A-Dur Trioen for Klaver, Violin og Violoncel op. 12, som ogsaa har haft god Lykke i Udlandet), en Klaverkoncert, mindre Klaverstykker, Sange, en Lystspil-Overture og Davids 33. Salme for Kor og Orkester.

At Prof. Bendix yderligere i mange Aar har været og stadig er en stærkt søgt Klaverlærer, der har Æren for adskillige dygtige Pianisters og Pianistinders Uddannelse, er saa bekendt, at det næppe er nødvendigt at dvæle nærmere ved *den* Side af hans Gerning.

X

Hofpianist Fritz Hartvigson,

der den 31. ds. fylder 70 Aar, hører til de danske Musikere, der med Ære har hævdet Danmarks Plads i det internationale Musikliv, idet han — dels som Klaverpædagog, dels som optrædende Pianist — har indtaget en fremskudt Position i England, hvor han endnu stadig er bosiddende.

Han er født i Grenaa og ældre Broder til den herhjemme velkendte Klaverspiller og Musikkonférencier, Prof. Anton Hartvigson. Efter at Faderen, der var Købmand, var flyttet til Aarhus, fik Fritz H. den første Klaverundervisning af sin Moder, f. Rée, og da Familien i Drengens 14. Aar havde bosat sig i København, uddannedes han videre af Anton Rée, saa at han allerede kun 19 Aar gammel kunde optræde i „Musikforeningen;“ senere (fra 1859) studerede han med Statsstipendium i Berlin under *Hans v. Bülows* Vejledning.

Han optraadte ved Koncerter i Kristiania, i „Gewandhaus“ i Leipzig o. fl. St., og rejste i 1864 med Anbefaling af *N. W. Gade* til London, hvor han spillede — som sædvanlig under meget Bifald — i „*The Philharmonie.*“

Siden da — altsaa i snart 50 Aar — har han levet i den engelske Hovedstad, dels som Koncertspiller, dels som Lærer, med Undtagelse af et Par Aar (1873—75), hvor han opholdt sig i St. Petersborg.

1873 blev han udnævnt til Pianist hos Prinsessen af Wales, 1875 ansattes han som Professor ved „*The Normal College for the Blind*“ i Norwood og 1888 som Professor ved „*The Royal Academy of Music.*“

Foruden i England har Fritz Hartvigson hyppig koncerteret paa Fastlandet, saaledes i Finland, i Moskow og i München og et Par Gange

Harald Paetz fot.

Prof. Fritz Hartvigson.

herhjemme, bl. a. 1872 ved egne Klaveraftener og i 1889 i „Musikforeningen.“

Forbindelsen med Fædrelandet har han, skønt han kun sjældent hørtes her, dog stadig trofast holdt vedlige, idet han næsten hver Sommer har tilbragt sin Ferie ved Øresundets Kyst, og han agter da ogsaa nu at henleve sin Livsaften her i Danmark.

G. H.

Cirkus Carrés Ankomst Kl. $3^1/_2$ Morgen paa Københavns Hovedbanegaard.
Direktør Albert Carré. Direktør Max Carré. Forretningsf. Godsdeel. Forfatter Carl Muusmann. Skuespiller Leo Tscherning. Redaktør Ivar Hiort. Journalist V. Schiørring.

Cirkus O. Carré.

DER var over „Koninklijk nederlandsch Cirkus Oscar Carré“s Ankomst til København i forrige Uge noget af den Stemning, som huskes fra de store „Cirkuskonger“s Indtog — som da Altmeister *Renz* for 25 Aar siden første Gang kom herop med sit enorme Ekstratog, eller da *Paul Busch* arriverede med Elefanter, Harem og sin ypperlige Stald . . . men Tidspunktet for Hollændernes Entré var, set fra et Reklame-Synspunkt, ganske vist mindre heldigt valgt. Københavnerne var gaaet til Køjs efter Børnehjælpsdagens Rædsler, og kun en lille Skare af de allermest trofaste Cirkus-Habitués, vor Hovedstad rummer, ventede paa den øde Perron i den gamle, skumle Banegaard.

Ti Minutter i fire kom endelig det lange Train — 4 Personvogne og 16 Materiel-do. — en kostbar Ladning, hvis Transport hertil havde kostet Hr. Carré 5100 Reichsmk. paa tysk Grund, 800 Reichsmk. over Østersøen og 1282 danske Kroner for den resterende Del af Strækningen fra Gedser til København. Det første, man opdagede, var *Scheel Vandels* berømte Bulehat, der stak ud fra et Kupé-Vindue. Den uundværlige Cirkus-Sekretær havde mødt Selskabet i Warnemünde, og ordnet alt paa bedste Maade; bl. a. havde Toldvæsenet vist sig fra en yderst galant Side (da samtlige Effekter jo senere skal føres ud af Landet igen, krævedes kun et Depositium, ca. 700 Kr.), og den danske Dyrlæge Hr. *Andersen* havde foretaget sit Eftersyn ombord i „Prins Christian“, hvorved megen Tid var sparet.

Hr. *Max Carré*, Selskabets administrerende Leder, en jovial udseende Gentleman sidst i Trediverne springer ned fra sin Kupé og trykker sin Repræsentant Hr. *Théophile Godsdeel* i Haanden. Vi præsenteres:

— En behagelig Rejse, Hr. Direktør?

— Naa! . . . vi var 26 Timer undervejs, men alt gik godt . . .

Direktørens yngre Broder, Hr. *Albert Carré*, en slank, elegant Cirkustype, hjælper sin Frue ned, og tager varsomt sin Førstefødte paa Armen. Et lille Uheld, han har haft i Leipzig — et Piskeskaft, der ramte ham i Øjet —, er nu ganske forsvundet, og Hr. Carré taler med forventningfuld Glæde om de kommende 4 Maaneder i København, hvor han er for

Direktør Oscar Carré.

første Gang. Hvor ligger Tivoli? Tegner det til godt eller daarligt Cirkusvejr? Monsieur Albert medfører Automobil, og skal bo langt ude paa Strandvejen.

. . . Imens er Perronen bleven fyldt af en broget Skare Artister, Balletdamer, Staldpersonale . . . alle er belæssede med Pakker, og som altid ved en Cirkus' Ankomst vrimler det med Børn i alle Aldre og — Hunde. Scheel Vandel oplyser, at Toget ialt medfører 160 Personer foruden „Spidserne“, og retter derefter til de forrejste og søvnige Mennesker den kærkomne Meddelelse, at der er frisk Kaffe i Cirkuskaféen. Karavanen sætter sig i Bevægelse i Retning af det historiske Hjørne, fulgt af en Skare af Vesterbros Artist-Pensionatsværtinder, som fisker i rørt Vande. —

Imidlertid er den Del af Ekstratoget, som rummer Stalden, kørt op foran Rampen ud imod Gl. Kongevej, og under Ledelse af de to Brødre Carré foregaar nu Udladningen af denne moderne Noahs Ark. Der er ikke mindre end Hundrede Heste, deriblandt en hel Vaggon fyldt med Ponnyer. De kostbare Dyr trækkes ved Halerne baglænds ud af Vognene, hvor de har været indespærret i over et Døgn. De fleste er kendelig trætte efter Rejsen, og kun enkelte af Springhestene gør velmente Forsøg paa at kaste Staldkarlene af. Særligt Opsigt

Ankomsten til Godsbanegaarden med Bagage og Materiel. Albert Carré i sin medbragte Automobil.
Ferslew & Co. fot.

Morgenkaffen indtages efter Ankomsten i Cirkus-Caféen.
1. Forretningsfører Godsdeel. 2. Forfatteren Carl Muusmann. 3. Redaktionssekretær Hartmann. 4. Skuespiller Leo Tscherning. 5. Balletmester Guiseppe Ottavi. 6. Direktør Albert Carré. 7. Direktør Max Carré. 8. Red. Ivar Hiort 9. Inspektør Scheel Vandel.

vækker gamle Direktør Carrés private Køreheste — bl. a. 2 prægtige russiske Skimler og et Par amerikanske Travere; de sendes direkte ud til Direktørens Sommerlejlighed, Villa „Søfryd", Strandvej 192. — En af Vognene viser sig at indeholde et Par Æsler, nogle Muldyr og 5 indiske Dværg-Zebuer. Disse sidstnævnte sjældne Dyr, der skal anvendes i Pantomimerne, giver af Glæde over Friheden en lille improviseret Assaut til bedste. Den sidste Vogn endelig indeholder Fjerkræet: Haner og Høns, dresserede Gæs og Duer . . .

— — Mens Hestene vrinsker, Æslerne skryder og Hanerne hilser Solens Komme med et gjaldende Kykeliky, begiver Brødrene Carré og deres nye københavnske Venner sig over til den ventende Morgenkaffe i Cirkuskaféen. Artister og Balletpiger sidder halvsovende rundt ved Bordene. Kun „den lille Cohn", alias Dværg-Klovnen Mr. *Manny*, synes at have glemt al Rejse-Træthed, og pludrer løs paa alle mulige Sprog, da Fotografen arrangerer Grupper og anbringer den lille Mand som det selvfølgelige Midtpunkt.

Inde i Cirkus har Haandværkerne begyndt deres Morgen-Arbejde. Direktør Max Carré løfter sit Kognaks-Glas, og det lille Selskab ønsker den elskværdige Administrator Til Lykke med de 4 Sommer-Maaneder.

Sæsonen kan begynde. —

* * *

Aabningsforestillingen fastslog, hvad de Indviede i Forvejen vidste: at Cirkus Oscar Carré i enhver Retning rangerer lige med Kontinentets største Selskaber som *Alb. Schumann* og *Busch*. Der var noget af den uforfalskede, rigtige Cirkus-„Duft" over denne Paradeforestilling, hvis Hovedindtryk var: Gamle og gode Traditioner, en vis Noblesse forenet med jævn, hyggelig Borgerlighed, Hovedvægten lagt paa rent ekvestriske Præstationer og kun saa megen Hensyntagen til Variété-Genren, som Smagen kræver.

Publikum, der havde fyldt det store Rum til sidste Plads, hilste venligt paa den gamle stærkt ordensbehængte Direktør *Oscar Carré*, Indehaver af det skønne Slot Hees, af diverse Bøndergaarde, Maskinværksteder m. m. Dir. Carré er meget svagelig, og nøjedes med denne korte Entré.

Til Gengæld demonstrerede hans unge Søn *Albert Carré* Aftenens lødigste hippologiske Ydelse, først og fremmest Fremføringen af 16 ypperligt dresserede Hingste. Hr. Carré har ikke saa megen ydre Chic og Elskværdighed over sin Person som f. Eks. *Ciniselli*. Han er mere formløs, minder snarere om Alb. Schumann-Typen. Arbejds-Menneske først og fremmest!

En morsom Idé var Polo-Spillet og den efterfølgende „Kamp om en Hest", udført af 8 flinke Ryttere, og „Les 4 Proserpis" akrobatisk Dogart-Akt vakte Kenderes Bifald. Derimod sorterer Mr. *Gadbins* „Dødsspring" nærmest under de mindre tiltalende Pirringsnumre, som er fremkaldt af de senere Aars usunde Effekt-Jagt, der intet har med Manegens Kunst at gøre.

— — Der var lidt for iøjnefaldende Mangel paa feminine Tillokkelser paa Programmet. Dog, den unge Frk. *Ella Renz* viste et passabelt Skoleridt og i Tilgift et vakkert Smil, og Signor *Ottavi*'s 40 Balletdamer introduceredes i et lille Divertissement, som applauderedes velvilligt, uden at man tør paastaa, at Lidenskaberne sattes i Kog. Men Premièrens Publikum var overhovedet yderst elskværdigt. Den sidste Fremkaldelse galdt Direktør Oscar Carré og Sønnen Albert.

Summa Summarum: Et Cirkus, der slet ikke er saa firkantet, som . . . man efter Navnet kunde tro!

Henry Clay.

Tivolis Koncertsal igennem Sæsonen.

DER er faa Orkestre her i Byen, der er saa populære som Schnedler-Petersens i Tivolis Koncertsal. Aften efter Aften, Maaneder igennem, fylder det den store Koncertsal med et klappende og jublende Publikum, der er saa uensartet, at det for den aarvaagne Betragter giver Anledning til et helt Studium. Her sidder først og fremmest de kære Aboniner og deres gamle Følgesvende, der klæder sig som da Volden endnu stod. Disse glade Sjæle, for hvem Tivoli er Livet, disse kære Københavnere, der har hundrede gemytlige Melodier i Hovedet og utallige Refræner paa Læben. De sidder hver Aften og lytter, og aldrig er de gladere, end naar et Sammensurium af Melodier spilles af Orkestret, med „Husker Du, det var i Kongens Have" og „Det var en Aften i Tivoli" o. s. v., som uundgaaelige Led i Kompositionen.

Og her sidder de forsigtige Provinsboere og de glade Svenskere, de forvænte Københavnere, ingen svigter Sæsonen igennem det store Orkester, fordi det véd at byde noget, men altid noget godt for enhver Smag.

Afdøde Joachim Andersen forstod denne Kunst, og Schnedler-Petersen er fornuftig og godt gaaet i hans Fodspor. Naar det er lykkedes i Sommersæsonen, hvor den fine Musik ellers forstummer, at holde Orkestret oppe som et anset og kunstnerisk respektabelt Kapel, skyldes det imidlertid dets Bestræbelser for et Par Gange om Ugen at byde paa et Program. der tilfredsstiller selve Musikpublikumet.

I Aar vil Koncertsalen ligesom tidligere Aar om Onsdagen arrangere Solist- og om Lørdagen Symfoni-Aftener. Omkring Juni Maaneds Begyndelse tager Hr. Schnedler-Petersen fat paa Onsdags-Aftnernes fine Repertoire. Han har formaaet at knytte bl. a. *Peter Cornelius, Helge Nissen*, Frk. *Oderwald-Lander, Henry Bramsen, Niels Hansen* og Tyskeren *Paul Reimers* til sig som Solister. Han vil ved Hjælp af disse og fg-Koret fremføre Brudstykker af Operaer som „Vilhelm Tell", opføre store Korværker som Gades „Korsfarerne" med Sangeren *Blaamann* og Frk *Ingeborg Stephensen* som Solister.

Som en praktisk Foranstaltning maa nævnes, at Solisterne i Aar ikke optræder i første, men i 2den Afdeling.

Pister.

En Gruppe af Cirkus-Personalet med Børn.
Dværg-Klovnen, Mr. Manny (1) og hans 10-aarige Søn (2).

Carl Muusmann: Det store Krak paa Alexandrateatret. Teaterroman

KAP. I.

Dryp, dryp, dryp, uh, hvor det pøsede ned! Det var saa haabløst trist og mørkt og tungt i Vejret, medens Vandet sang i Tagrenden og gurglede i Rendestenens Rist.

Paa Gaden var der næsten helt tomt. I Portene var der smaa Opløb af Folk, der med opkiltede Klæder spejdede op efter en lille, forjættende Lyss'ribe paa den blygraa Himmel.

Ved Omnibusserne sloges Folk irriterede og nervøse for at komme med. Saa fik man dem endelig stuvet ind Allesammen i den lumre, rullende Kasse, der fyldtes af en ram Os af fugtige Klæder, som begyndte at tørre.

Med bøjede Hoveder asede de stakkels forpjuskede Heste afsted med den tunge Last. En elektrisk Vogn fo'r kimende forbi med et affærdigende: „Optaget“ paa sit Skilt. Et Vindstød strøg om Hjørnet, slog Regnen i Svalp ned over Stenbroen, vendte Paraplyen for den sidste fremadstræbende Fodgænger og satte ham op mod Husrækken som en Graaspurv mod en Ladeport.

Den store Plads foran Alexandra-Teatret var nu fuldstændig menneskétom. Det piskede ned med en Voldsomhed, saa at Draaberne fløj til Vejrs igen og fik Pladsen til at ligne en kæmpemæssig Sværpude fuld af Knappenaale. Af og til lynede store, hvide Hagl som smaa Fugleæg mellem de mørke Projektiler, der trommede deres ensformige Reveille paa Teaterkaféens store Spejlglasruder.

I Kaféen, der havde et underligt gammeldags Præg med afbleget Forgyldning og slidte røde Fløjlsmøbler, var der næsten ganske tomt. Trods det faldende Mørke havde man ikke tændt Gassen. Opvarteren, der trippede rundt paa sine Listesko, havde et Par Gange været i Færd med at sætte Blus til Hanerne, men hver Gang var han bleven standset af en Stemme, der lød gennem Mørket:

— Kan det ikke vente lidt Petersen, her er jo ingen Gæster.

Og Petersen havde slukket den tændte Vokskærte, som var anbragt paa et Kosteskaft, og havde stillet det hen i Krogen.

Stemmen kom fra en høj, mørk Mand, der sad ved Vinduet og stirrede ud over Pladsen. Hans Hoved var smukt og udformet, men Trækkene var opdunstede, og en dyb Rødme glødede under de glatbarberede Kinder. Hans store, krøllede Haar, i hvilket han ofte purrede op med en fin, hvid Haand, havde et Par store Snelotter lige i Panden. Han nynnede en ubestemmelig Melodi, medens han af og til skænkede sig et Glas af en Flaske, der stod foran ham paa det lille Marmorbord. Han svælgede med Mellemrum hele Glassets Indhold paa en grim Maade, som om han mere spiste det end drak det. For hver Gang blussede et kort Glimt op i de blaasorte, melankolske Øjne.

Saa sluktes Blikket atter lidt efter lidt, medens han stirrede ud paa Pladsen, hvor Lygterne nu stod med en regnbuefarvet Sæbeboble om hvert Blus.

Flasken var nu tom. Skulde han bestille en ny. Han betænkte sig, som om han generede sig. Saa drejede han Hovedet et Par Gange frem og tilbage. Der var stadig mørkt og tomt i Lokalet.

— Petersen!

Man hørte de listende Sko nærme sig ligesom tøvende. Uden et Ord pegede en Haand paa den tomme Flaske. En anden Haand tog den bort og satte lidt efter et fyldt paa Marmorbordet med et Dunk. Indholdet begyndte atter langsomt at ebbe ud for at blandes med Sodavand. Mørket lagde sig endnu tættere og ligesom skaansomt om det smukke Hoved, der nu blussede over det Hele med dyb, tykblodet Rødme.

Og for den Mand, der sad der, sværmede selv

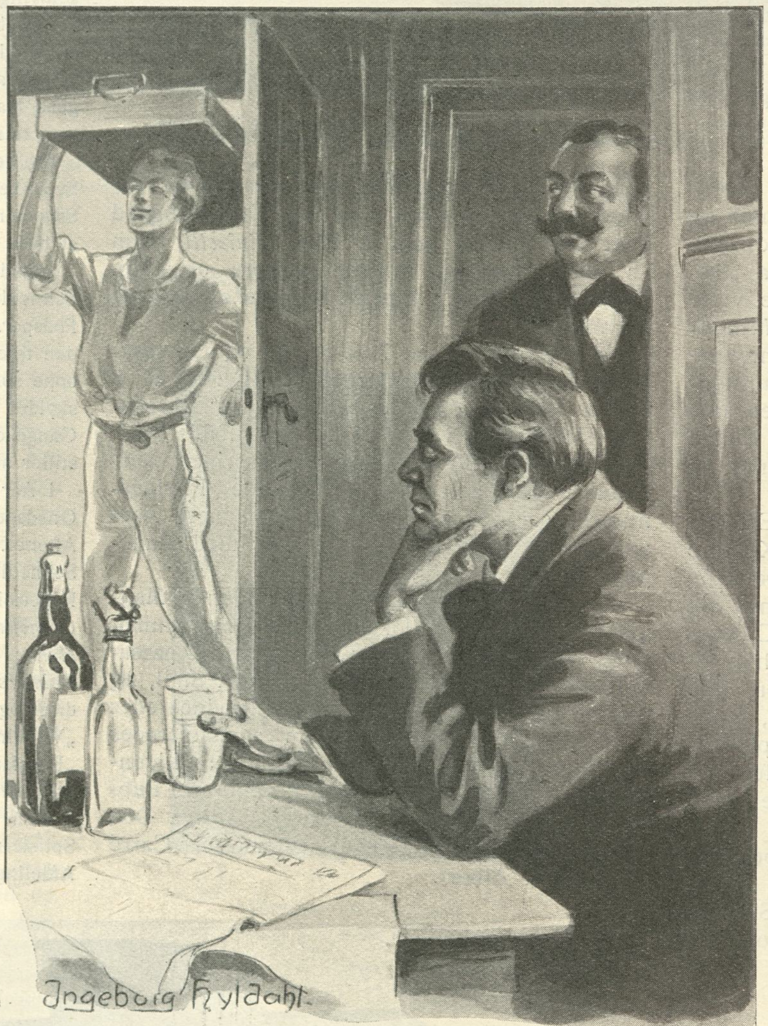

Ingeborg Hyldahl.

ganske unge Damer i Løndom. Men de saa ham heller aldrig i Dagslyset, som han skyede, og de saa ham kun sjælden i Mørkningen, naar han med et halvt forskræmt Blik vaklede til og fra sin Stamkneipe, hvor han altid sad alene. De saa ham kun om Aftenen, naar han i Rampens Lys traadte ind paa Alexandra-Teatrets Scene. Og da bankede deres Hjerte stærkere; ikke blot, fordi han syntes saa skøn, saa fornem, saa fjærnt fra alle sine Medspillende i Blik og Lader, men først og fremmest, fordi hans Stemme havde en egen mystisk, betagende Klang, der gik lige til Hjertet og gjorde det glad og uroligt paa een Gang.

— Naar man lukker Øjnene og hører Daniel Broge tale, saa kan man bilde sig ind, man er i Himmelen!

Det var sagt, og det var ogsaa skrevet mange Gange, thi Alexandra-Teatrets faste Karakterskuespiller var forkælet af Pressen, fordi han tilsyneladende slet ikke brød sig om, hvad den sagde om ham.

Nu lød Stemmen atter gennem Mørke:

— Petersen! Betale!

Vist var det sandt! Saa uhyggelig banale som disse Ord var, saa fyldte de Rummet med Vellyd som to Slag paa Sølvklokker.

Petersen sprang op fra sin Krog, i hvilken han havde siddet og smaasovet.

Saa opgav han Hovedbeløbet uden at nævne hvormange Glas — det kunde Daniel Broge ikke fordrage — gav igen og takkede for Drikkepengene, idet han tilføjede:

— Nu tør jeg ikke vente længere med at tænde, Hr. Broge.

— Godt! Nu gaar jeg ogsaa. Hvordan er Vejret.

— Jeg synes, det er ligesom det stilner lidt af.

— Vel!

Daniel Broge støttede sig tungt til Stoleryggen, som om han vilde rejse sig. I det samme sank han imidlertid atter ned i Stolen og stirrede hen for sig.

Døren bag Disken var gaaet op paa vid Gab. Et Væld af Lys stod ind i Mørket, og midt i Rammen stod som paa et Maleri et ungt Menneske i halv Profil. Han var klædt i en fuldstændig hvid, tætsluttende Klædning og paa Hovedet havde han en lille, kæk Hue. Han løftede stolt som et Bytte en Plade i Vejret op over sit Hoved med en næsten plastisk Anstand. Saa lukkede han Døren bag sig, og Synet forsvandt. Men i det Øjeblik, det havde varet, havde den letbevægelige, af Alkoholen ophidsede Kunstnerfantasi opfattet det som en Aabenbaring.

— Hvem er det, Petersen?

— Det er vor nye Konditorsvend. Han er for Resten helt skuespillertosset.

— Saa? Tænd Gassen og lad mig se lidt nærmere paa ham.

KAP. II.

Gassen var bleven tændt. Daniel Broge havde først misset lidt med Øjnene som en Kat i Solskin. Saa var det, som strøg han Lyset af sig, idet han et Par Gange haardt lod Haanden gaa over Ansigtet. Kindernes Blussen tog af, Blikket blev sikkert og forskende, og idet han lod det hvile med et underlig bredt Favntag paa den unge Mand, som helt omtrylledes af det, sagde han med en blød, næsten vemodig Stemme:

— Naa, saa De er skuespillertosset.

Den unge Mand havde sat Pladen med Kagerne fra sig paa Hylden. Han var nu kommet frem fra Disken, medens han febrilsk drejede den lille, hvide Hue mellem sine Hænder. Hans Haar var ganske gult og krøllede drilsk ved Tindingerne. Øjnene var blaa og af en mærkværdig stærk Glans, der forhøjedes ved hans Generthed, som fik hans Kinder til at blusse. Han stirrede paa Daniel Broge med en naiv Henrykthed, som vilde han sluge ham med Øjnene.

(Fortsættes.)

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.
Redaktionssekretær: Edm. Bügel Hartmann.
DET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN

MASKEN

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 4DE JUNI. | NUMMER 36.

Olaf Fønss.

DET er idiotisk, men man kan ikke lade være med at sammenligne, og naar man nu en Gang ikke kan lade være, kan man godt more sig med at sammenligne Teaterlivet nu med Teaterlivet for en Menneskealder siden.

Litterært og teatermæssigt regerede dengang Ægteparret Johan Ludvig og Johanne Louise Heiberg.

Skal man finde de nutidige Pendanter, maa det blive Ægteparret Peter og Betty Nansen.

I gamle Dage blev litterære Tidsafsnit betegnede ved de regerende Fyrsters Navne. Nu er Fyrsterne gaaet helt af Mode, og nu er det de betydende Kunstnere, der maa lægge Navn til.

Vi taler om den Heibergske og den Brandeske Periode, og om femten Aar vil vor Tid blive kaldt den Nansenske.

Eller den skulde da vel ikke blive kaldt den Jensenske, — opkaldt efter det litterære Spanskrør Johannes Valdemar Jensen, der kender saa utroligt mange fremmede Ord; han véd f. Eks. hvad Exhibitionist betyder, for det har han da kaldt Gustav Wied, og denne skal efter Sigende have moret sig meget over det, hvad jeg synes er Synd for Johs. V. Jensen, der skal have sagt det i den bedste Mening. — Men nu tilbage til Skuespillerne.

Skal man sammenligne, bliver det nærmest epidemiske Dynastier, der falder i Øjnene.

Wieherne dominerede i mange Aar —, endnu er der lidt Efterdønninger, — men fra Sufflørkasserne er snart de sidste Replikker hviskede til dem.

Saa kom Hr. og Fru Phister og endelig Familien Poulsen.

Den har vi da, Gud være lovet for dansk Teaterliv, endnu.

Her er der ikke noget om, at Fædrenes Tænder blev sure.

Skuespiller Olaf Fønss   Jul. Folkmann fot.

Det kgl. Teaters to største Kunstnere, den danske Scenes to ypperste Genier, er Olaf Poulsen og hans Nevø — Johannes Poulsen.

Det har klapret i min Skrivemaskines Tangenter efter at svare Hr. Carl Behrens paa hans „alt kan erstattes" om Olaf Poulsen, men Maskinen, der snart er en ældre Herre, véd, at man ikke skal skrive alt, hvad man har Lyst til, og den véd ogsaa, at man kun skal give sig i Lag med det, man kan; derfor forholder dens Typer sig i Ro om Johannes Poulsens „Erik XIV" — den Teaterpræstation, der staar højest i denne Sæson. — Til Dynastiet Poulsen hører også saa eminente Kunstnere som Emil Poulsen (hvem vi, af den yngste Generation, aldrig har set) og hans Søn, Adam Poulsen (hvem vi desværre aldrig faar at se) og saa den sprudlende Karen Lund (hvem vi en Gang haaber, vi faar se spille sammen med sin Fader (Olaf Poulsen) i Holbergs Stykker).

Hun er den fødte Pernillefremstiller. Man skulde tro, Holberg havde kendt hende.

Til disse Skuespillerdynastier er der nu kommet et nyt — Fønss'erne.

De tre Fønss'er med deres tre Fruer har i de sidste Aar trængt sig frem til Førerstillingen blandt de unge.

Først er der Verdens- og Fønssebassen Johs. Fønss.

Det ene Aar er han Grossherzoglicher, det andet Königlicher, det tredie Kaiserlicher Operasanger, og han ender nok som dansk Kammersanger.

Men naar han en Gang forlader de jordiske B'er og Kryds'er, og skal deltage i de overjordiske Symfonier, bliver han sikkert udnævnt til Grosshimmelreichigerkontrabassunenengel, og det er en pæn Titel. — — Den yngste Fønss, Aage, er en Mellemting mellem Sanger og Skuespiller, og det er derfor naturligt at lade ham komme ind mellem Hofsangeren Johannes og Skuespilleren Olaf.

Aage, der i mange Aar tilhørte Aarhus, blev sidste Aar knyttet til Dagmarteatret, og han har i dette Aar gjort sig bemærket

Vald. Sørensen fot.
Autifer i „Bonifaciusskæret“.

ved tre Ting: først ved at han er en meget dygtig og kultiveret Skuespiller og Sanger, dernæst ved, at han er saa hjertens elskværdig og endelig ved, at han har giftet sig med den lille Zigeunerunge, Gudrun Carlson.

Olaf Fønss er den af Fønss'erne, der er bedst kendt her i København; han har været ved Dagmarteatret siden sin Debut i 1903, hvor han viste sig som en blodtørstig Bøddel.

Det er egentlig svært at skrive om ham; for en Skuespillerartikel er ikke morsom, uden den er lidt indiskret, uden man stikker lidt til Privatlivet.

Men Olaf Fønss har ikke noget Privatliv, — eller rettere, han lever sit private Liv saa regelret, at man aldrig hører det nævne.

Først og fremmest kommer det vel af, at han er et Mandfolk som faa; der kommer aldrig Pjatte- eller Sladrehistorier udenfor hans sammenbidte Mund. Han forstaar

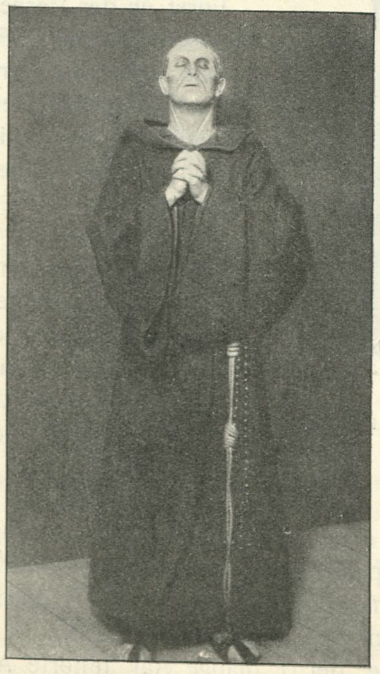

Vald. Sørensen fot.
Munken i „Tove“.

i lige høj Grad Kunsten at tie i Privatlivet, som han forstaar Kunsten at tale, naar han er paa Scenen.

Men hvad man alle Steder hører nævne om ham er, at han er en hjælpsom og god Kammerat, og at han hører til de sjældne Mennesker, hvem man kan stole paa.

Og som man kan stole paa ham som Ven, saaledes har hans forskellige Direktører kunnet stole paa ham som Skuespiller,

I sine Begynderroller ødelagde han aldrig noget; man lagde straks Mærke til ham, — og nu i de senere Aar, hvor han har vist, hvilke Kæmperoller han magter, er han naaet frem til at blive blandt de første.

Men han ejer ogsaa en lang Skala af ægte Følelser lige fra de elskværdige til de brutalt hensynsløse, til de fantastisk lidenskabelige og de energisk fanatiske.

De Roller, han magter bedst, er de elskværdige, fordi de ligger hans Hjerte nærmest.

Den, der har set hans Konge i Bjørnsons

Atelier Bjørnsdal fot.
Ivar Lykke i „Dronning Margrethe“.

„Kongen“, vil aldrig glemme denne Figur, — men det er sikkert ogsaa den, hvor han har ydet sin bedste Kunst.

Varmt og inderligt fremstillede han Kongens haabløse og ulykkelige Forelskelse, — men især i sidste Akts Slutscene var han oppe paa Højde af den store Kunst.

Den stilfærdige Maade, paa hvilken han lod Kongens Sorg vokse, var saare gribende. — — —

Til hans elskværdige Roller hører ogsaa Marskal Lefèbvre i Sardous Biografkomedie „Madame Sans-Gêne“ og den uheldige Jægermester i Sven Langes ypperlige „Kvindelykke.“

Til hans bedre fantastiske Roller hører den strengt dømmende Munk i Grev Ludvig Holsteins skønne Elskovsdrama „Tove“ og den fæle Kystaand „Antifer“ i Drachmanns ligegyldige og kedsommelige „Bonifaciusskæret.“

Man kan blive ved at nævne Figurer i

Atelier Bjørnsdal fot.
Palle Galt i „Dansen paa Koldinghus“.

Fønss store Repertoire; men da de vil fylde for meget, maa man holde op, — men man har jo Lov til at tænke paa hans Ivar Lykke i „Dronning Margrethe“ eller paa hans Palle Galt i „Dansen paa Koldinghus.“

Forresten vil det være Synd, hvis en Skikkelse som Bastarden Grev Dunois i „Jomfruen fra Orleans“ gik i Glemmebogen.

Som man ser, har hans jydske Blod ikke fornægtet sig, — han har formaaet at fuldføre det, han en Gang foresatte sig, at blive en Førsterangsskuespiller.

Hvis nogen tvivler paa, at Olaf Fønss er Jyde, kunde jeg saamænd ønske, de maatte faa Lov at se ham i et Par af de jydske Stykker, han har spillet (f. Ex. som Anders Persen i „Niels Nielsen“ eller Visti Andersen i „Livet paa Hegnsgaard.“)

Man kunde lige saa godt sidde nede i de giftige Sumpe omkring Tsad Søen (se Erslevs Geografi); man vilde være lige klog, for det er nemlig ganske umuligt at forstaa

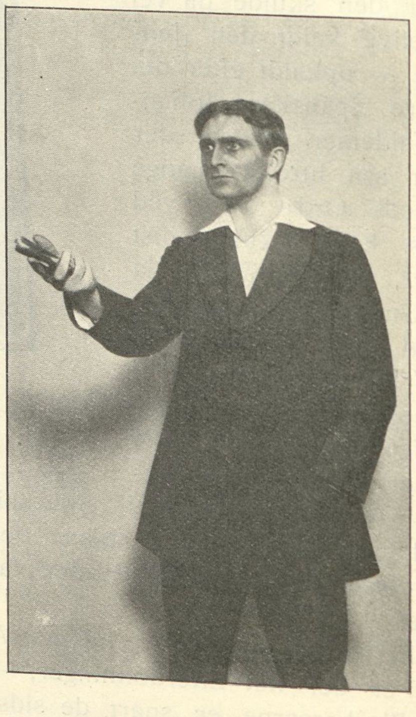

Vald. Sørensen fot.
Kongen i Bjørnsons „Kongen“.

Frk. Karen Møller som Valdemar.

et eneste Ord af, hvad der bliver sagt. — Men ellers er Jyderne saamænd rigtig pæne og agtværdige Mennesker.

Der bliver tit klaget over, at Helteskuespilleren er ved at uddø (paa samme Maade som Kaskelothvalen), at der ikke er nogen mere, der baade sjæleligt og legemligt kan krybe i et Harnisk.

Olaf Fønss behøver ikke at stoppe ud med Puder mellem sig og Harnisket, han maa tværtimod linde lidt paa Stropperne, ellers vilde hele Brynjen sprænges, naar han lod sine Muskler svulme.

Holger Danske behøver altsaa ikke at komme igen.

Rud Lange.

Svend, Knud og Valdemar.

SAA sluttede da den Vilh. Petersen'ske Æra paa Nørrebros Teater, saa glansfuld som nogen kunde ønske sig det.

For mere end udsolgt Hus holdt Peter Vilh forleden Dag sin Afskedsforestilling, der formede sig som en Hyldest til den fratrædende Direktør, med Laurbær, Blomster, Orkestertouch og alt, hvad der ellers hører til ved en saadan Lejlighed.

Naar „Svend, Knud og Valdemar" stod paa Programmet, saa var det vel neppe noget helt Tilfælde. Denne fortræffelige Parodikomedie, der har opnaaet et saa antageligt Antal Opførelser, at den er langt over de 400, er vel det Stykke, der er gaaet flest Gange over Brædderne under Vilh. Petersens Direktorat!

Naar man har set det, saa forstaar man det imidlertid; thi en saadan Præstation, som Frederik Jensens Kong Svend, skal man lede længe efter at finde et Sidestykke til!

Som den fordrukne Dollerup og den forlorne Fru Pipper, alias Absalon og Astrid, viste Stribolt og Victoria Petersen os for sidste Gang paa denne Scene, hvor meget Lune og Talent disse to Kunstnere er i Besiddelse af.

Det bliver sikkert svært for den nye Direktion at udfylde de Pladser, som de efterlader sig!

Som Valdemar (Jomfru Stjernholm) havde Karen Møller skabt en Syngepige-Type, der morede meget og, som saa ofte før, viste, hvor talentfuld hun er.

Alt i alt en fortræffelig Forestilling.

Hjerter Knægt.

Frederik Jensen som Kong Svend.

Frederik Jensen og Nørrebros Teater.

NU ER altsaa Tæppet faldet for uigenkaldeligt sidste Gang for „l'ancien regime" paa Nørrebros Teater. Det har været et langt og et betydningsfuldt Regimente, Vilhelm Petersen

Skuespiller, Direktør Frederik Jensen.

har haft. Han har altid haft den Lykke i det afgørende Øjeblik at vælge det rette for sit Teater, og saa har han opdaget *Frederik Jensen,* derfor er vi ham saa megen Tak skyldig, nu da han forlader det og saa langt fra at hvile ud paa sine Laurbær tværtimod drager af Sted paa nye Erobringstog. Hvem véd, maaske stiller han os snart overfor nye Overraskelser. Naa, Frederik Jensen har paa sin Side ikke gjort

Fru Viktoria Petersen (Astrid) og Stribolt (Absalon) i „Svend, Knud og Valdemar".

de Forventninger til Skamme, der i sin Tid blev stillet til ham, han har roligt og sikkert arbejdet sig frem til den Position, han nu indtager som en af de ypperste blandt vore meget faa virkelige Komikere. — Det er ikke Opgaven her at give en Oversigt over Frederik Jensens mange Figurer gennem Tiderne, de er ligesaa indgroet i Folks Bevidsthed som Tivoli og Øresund, enhver Københavner med Sans for Humor har glædet sig mange Gange over ham, og af tilrejsende er han altid blevet betragtet som en af de rigtige Seværdigheder, jævnsides med Thorvaldsens Museum og Zoologisk Have. Hvad er det da, der bevirker, at denne Mand har saa stort et Publikum, at fyldte Huse Aften efter Aften tiljubler ham, og at Folk, naar de forlader Teatret, næsten eenstemmigt maa erklære: „Gud, hvor var han ubetalelig morsom!" Svaret ligger lige for, det er, fordi han helt er Kunstner paa sit Omraade. Han er i saa høj Grad Kunstner, at hans Revyfigurer f. Eks. fra først af med pinlig Omhu er udarbejdet indtil de mindste Detailler uden dog derved at miste Friskhedens og Improvisationens Præg, og han er det saa meget, at han, uden at ødelægge sine Roller eller overskride Smagens Grænse, af sig selv kan skabe de mange Ekstravariationer, der har vakt saa vild Jubel gennem Tiderne. Han har udviklet sig til at blive Danmarks største Viseforedrager; ingen har, som han, den Evne at foredrage en Vise, saa at den lyder som Tale og dog har Melodiens inciterende Evne, ingen har saa mange Variationer staaende til sin Raadighed, som han, der bogstaveligt talt foredrager med hele Kroppen, saa at hver eneste Bevægelse faar sin vigtige Betydning. I alle hans Revyfigurer er denne ubeskrivelige Frodighed, denne umiddelbare Humor og Genialitet, der virker saa æggende og saa besejrende, ogsaa fordi Figurerne er taget saa lige ud af Livet, set af et skarpt, men godmodigt og forstaaende Kunstnerøje, der har set meget og holder af det, som af sin By og sit Land. Man behøver blot at se tilbage paa den sidste Revy for at indse Frederik Jensens rige Nuanceringsevne; han var deri: Chefen, der vender hjem fra Berlin i Pølsetyskermundering og synger om: „Guld i Barrer, Guld, Guld, Guld, Munden, Halsen og Maven fuld", den „slikkede" Chef for Varehuset, Vagabonden, der samler Haarnaale, Manden i Sommerdress, der synger Visen om Frue- og Frøkentitlen, den rødgrødspisende Tjener iført skotsk Hue med Baand ned ad Nakken og den indtagende Puk; det var, som om det var seks forskellige Personer, der spillede. Her i Revyerne har Fre-

derik Jensen sin store Kulturmission, sin store samfundsopdragende Opgave, og han har heri kunnet arbejde paa Grundlag af ualmindeligt vittige og fantasifulde Forfatteres Værker; man maa dog haabe, at de fremtidige Revyer i højere Grad end de tidligere maa sætte sig Samfundssatiren som Maal indesluttet i en nogenlunde fast Handling, at de maa komme noget bort fra at give Replikkerne den yndede erotiske Dobbeltbund og ikke være overlæsset med Petitesser, det vil meget forøge deres Betydning. — Saa er der Frederik Jensen som Farceskuespiller, hvormange fuldendte Figurer har han ikke som saadan skabt gennem Tiderne; men Perlen blandt dem alle, den mest uimodstaaelige komiske Præstation er jo dog — de fleste vil indrømme det — „Rentier Stork" i „Barn i Kirke." Hans blotte Tilsynekomst paa Scenen som den afdankede Balletdanser i Kjole og langt hvidt Bindeslips, snævre Benklæder og Dansesko, vil høre til det uforglemmelige. Enhver, der ikke har set ham heri, er gaaet Glip af en stor Nydelse, og de, der har, vil bevare Mindet om en utrolig blodrig og spændstig Skikkelse, for hvem Humøret ikke ét Øjeblik svigter, og ind under hvis uindskrænkede Herredømme man hjælpeløs af Latter maa overgive sig paa Naade og Unaade.

Fra Flyvepladsen. Aërodromen er under Kaptajn Federspiels energiske Ledelse blevet et af Attraktionsstederne for Københavnerlivet om Aftenen. »Masken«s Fotograf har taget et Billede af de ventende Tilskuere, blandt hvilke bemærkes den bekendte Tegner Hr. Rasmus Christiansen, Fru Berthe Forchhammer og Fru Prof. Jul. Poulsen.

Fra Tivoli. Direktør Wulff har forlagt sin Virksomhed til Tivolis Teatersal, hvor Forberedelserne til Sommerrejsen er i fuld Gang. I en Pavse tager »Masken«s Fotograf en Gruppe af Kunstnerne blandt hvilke bemærkes fra venstre til højre: Dir. Emil Wulff, Hr. Jessen, Hr. Detlefsen, Frk. Agnes Nørlund, Frk. Amelie Kierkegaard, Hr. Prehn, (den ny Musikdirigent), Hr. Carl Alstrup, Frk. Anna Müller, Frk. Jutta Lund, Hr. Holger Holm, Hr. Vendelboe, Hr. Kay Foght og Fru Jacoba Jessen.

Vi ønsker Frederik Jensen, og vi er sikkert mange, at han maa bevare sin Ærbødighed for Kunsten baade som Direktør og som Skuespiller, at han maa kunne være begge Dele uden Skade for nogen af Delene; vi takker ham for alle de lyse Minder om ham og hans Kunst, for alle de muntre Timer, han gav os, fordi vi, naar vi saa ham, fik glemme Daglivets mange Fortrædeligheder, fik se lysere paa Tilværelsen og fik nyt Arbejdsmod.

Til Lykke *Frederik Jensen & Melbye.*

Aage Borchersen.

Fra Teatrene.

Det kgl. Teater.

Fru *Sophie Walleens* Afskedsforestilling. *„Kvinder"* af *Karl Larsen.* — *„Skærmydsler"* af *Gustav Wied.*

DEN 21. Maj tog Fru *Sophie Walleen* Afsked med Det kgl. Teaters Publikum i tre af Fruens Glansroller fra de senere Aar. Det er overflødigt at berette om eller skildre disse tre Præstationer; baade Madam Jensen i „Kvinder", Gedske i „Barselstuen", og ikke mindst den mageløse Tante To i „Skærmydsler" staar saa friskt i alle københavnske Teatergængeres Erindring, at Anmelderen kan indskrænke sig til at notere, at Publikum hyldede Fru *Walleen* med den største Begejstring — og dog ikke udover Fortjeneste!

Alle tre Skikkelser hører jo til den Hovedtype, indenfor hvilken Fru *Walleen's* rige Evner ved Forholdenes Ugunst er bleven spærrede inde, nemlig: *den gamle eller halvgamle Hverdagskvinde.* Forf. *Albert Gnudtzmann* har her i Bladet med megen Forstaaelse dvælet ved Fru *Walleen's* store Sejre indenfor denne Specialitet. Der er ingen Grund til at regne dem op — alle disse lyslevende Hverdagskvinder, som Fru Walleen har glædet os med, ligefra den vidunderlige *Jomfru Ludvigsen* i *„Et Sølvbryllup"* og til *Thorvaldsens Mo'r* i *Bergstrøms „Det gyldne Skind".* Der var langt snarere Grund til at spørge, hvorfor Fru *Walleen* ikke fik *alle* Rollerne af den Type, naar Teatret nu én Gang havde gjort hende til Specialitetskunstnerinde! Hvorfor fik hun f. Eks. ikke *Gina* i *„Vildanden"* og *Kobbersmedemadammen* i „Genboerne?"

Fra Cirkus Carré. Balletmester Signor Guiseppe Ottavi holder Formiddagsprøve med sin »Amor-Ballet«.

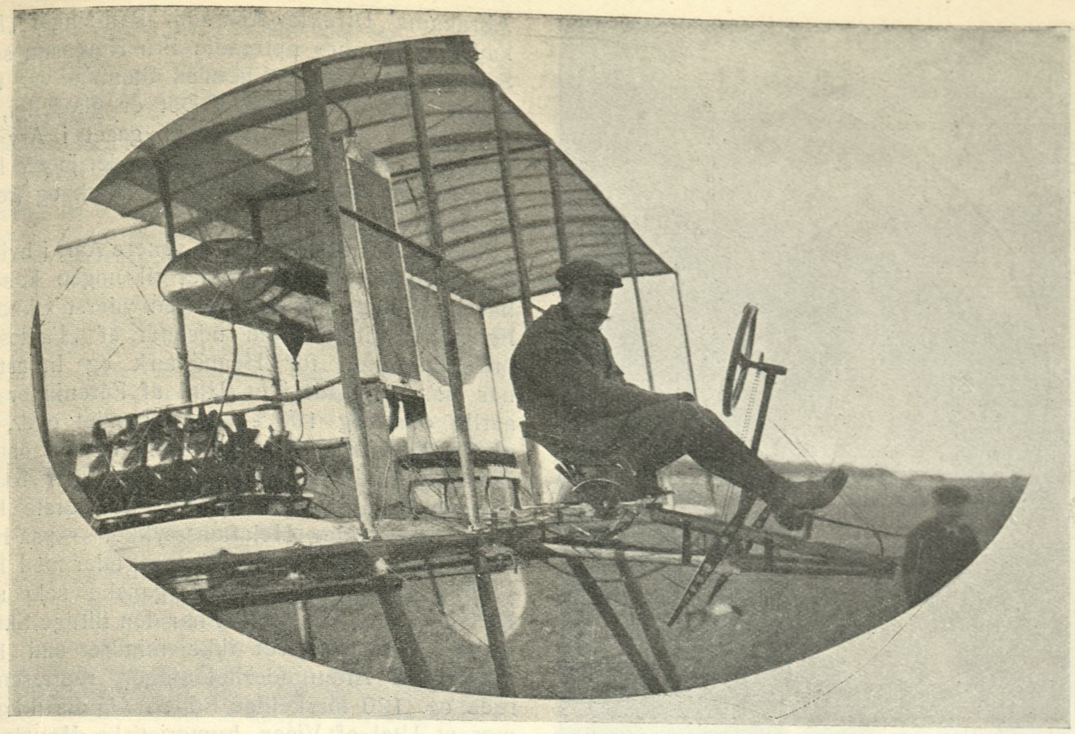

Fra Flyvepladsen. Den blandt vore Flyveinteresserede saa popu'ære Flyver Cozic har optaget Konkurrencen med Baron Cederstrøm i Stockholm og har allerede vundet Svenskernes Sympati.

Dog langt rimeligere vilde det være at spørge, hvorledes det gaar til, at en i Virkeligheden saa alsidig, saa fantasirig, saa intelligent og teknisk sét saa ypperlig uddannet Kunstnerinde bliver spærret inde i en ret snæver Specialitet? Fruen, der har de *Rosenbergers* hede Temperament, visionære Fantasi og lidenskabelige Kærlighed til „das alte romantische Land", er kunstnerisk bleven tøjret fast paa den københavnske Stenbro. Ikke skulde det muligvis være Grunden til, at Fruen er bleven „teatertræt" og nervøs paa en Tid, hvor hendes skabende Evne endnu er i sin fejreste Modenhed???

Det maa jo erindres, at hun fra tidligere Tid har Sejre at opvise fra *alle* Kunstens Egne! Af unge Roller f. Eks. *Bertha* i *„Fiesco"*, den lille *Klärchen* i *„Sodoms Ende"*, *Asta* i *„Lille Eyolf"* (en stor Sejr), *Emmy* i *„Det gamle Hjem"* og *Lydie* i *„Kampen for Tilværelsen"*. Paa det fantastiske Omraade behøver jeg blot at minde om *Læremo'r* i *„Ole Lukøje"*, Rottejomfruen i „Lille Eyolf", Fru *Helvig* i *„Svend Dyrings Hus"* og tildels den gamle Frøken i *„Sne"*. Og hendes gamle Etatsraadinde i *„Konsulens Aktier"* var den sødeste og *fineste Dame* man kunde tænke sig. Fru *Walleen* er saaledes en af de Kunstnerinder, der mindst af alle burde have været indskrænket til en Specialitet.

Fra Galopbanen i Klampenborg. Vinderen »Orphan Jim«, der tilhører Cirkusdirektør Orlando, med Baron Bennet i Sadlen paabegynder sin Sejersrunde efter det fuldendte Løb

Aldrig har hun ødelagt en Rolle; som Regel har hun tilført den nye Værdier fra sin egen, rige Personlighed, ogsaa de ganske faa Gange, i hvilke hun i de senere Aar fik Lov til at komme udenfor Specialiteten.

Hvem véd: hvis man havde benyttet Fru *Walleen* ogsaa i den borgerlige Tragedie og i romantisk klassiske Opgaver, saa havde Teatret maaske endnu været mange Aar borte fra hendes Afskedsforestilling. Naa — de romantisk-klassiske Arbejder dyrkes jo ikke meget for Tiden, men af den borgerlige Tragedie staar da f. Eks. *„Vildanden"* og *„Gengangere"* paa det løbende Repertoire. Vi véd alle, at *Betty Hennings* spænder fra Barnet *Hedvig* til den i Sorg helbefarne gamle Fru *Alving*; men jeg *tror*, at *Sophie Walleen* kunde have magtet den samme milevidde Distance — om Lykken havde været hende huld og budt hende Lejlighed dertil. Men her staar vi ved den sørgelige Hemmelighed i *Sophie Walleens* Kunstnerliv: *Lykken var hende ikke god.* Alt, hvad der kunde naaes, ved rige Evner og hidsig Energi, det blev naaet. Men al den ufortjente og øjenblændende Nimbus, som *„Lykken"* lægger om sine Kælebørn, og alle de letbrugelige Muligheder, som hun med ødsel Haand rækker disse samme, søde Børn, har *Sophie Walleen* maattet give Afkald paa. — —

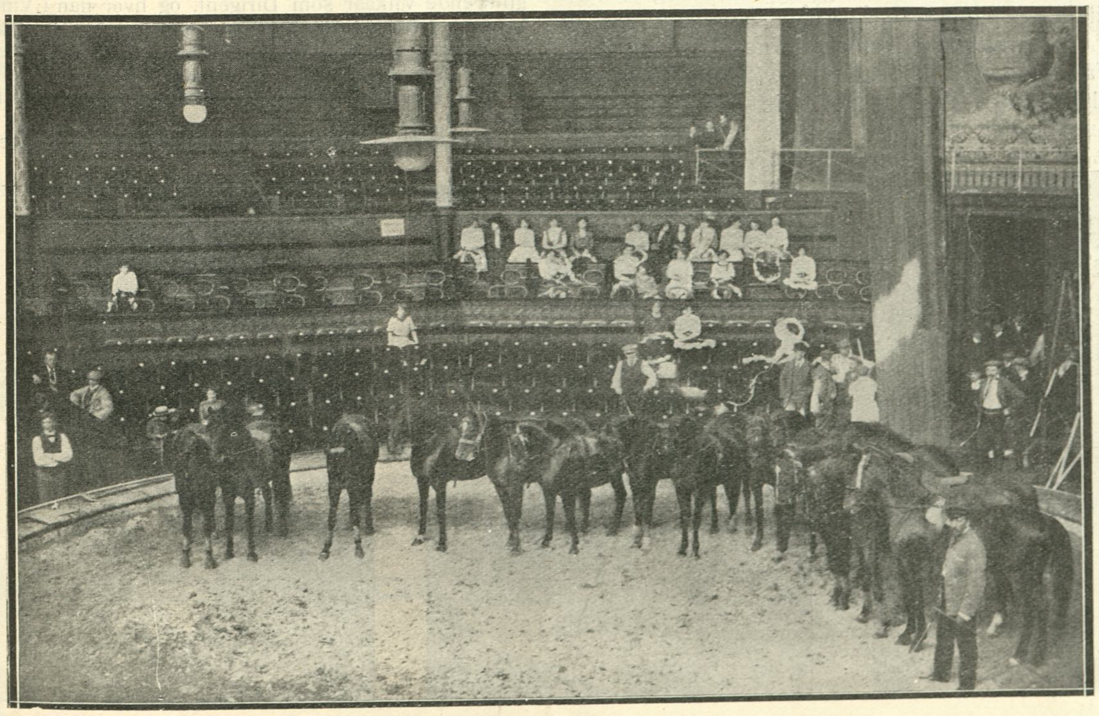

Fra Cirkus Carré. Hr. Albert Carré giver sine 16 Hingste en Morgenlektion.

Dette blev ikke en Anmeldelse, men en vemodig Nekrolog. Lad mig da slutte med det samme Haab, som fylder alle danske teaterinteresserede ved denne triste og for tidlige Afsked: at den ikke er for Livet, men kun Indledningen til en Hvile, som giver *Sophie Walleen* baade Kræfter og Lyst til at skabe paany! Som *Gustav Wied* siger i „Skærmydsler", lige inden Tæppet gaar ned, og lige efter at „Tante To" er gaaet ud af Scenen:

„Imorgen er der jo atter en Dag".

Edgard Høyer.

„Naar den nye Vin blomstrer". Lystspil i 3 Akter af *Bjørnstjerne Bjørnson.*

JA, der er jo ingen Grund til at komme ind paa Stykket; det er kritiseret saa ofte paa alle Verdens Sprog, at det vilde være urimeligt nu at debattere dets Mangler og Fortrin. Stykket var jo kun taget op for at give Fru

Ragna Wettergren en Lejlighed til at vise sig for det danske Publikum.

Guderne maa forøvrigt vide, hvad der kan have bevæget Teaterstyrelsen eller Fru *Wettergren* selv til at vælge just denne Rolle. Den giver ikke Lejlighed til fremragende Spil, naar undtages Scenen i sidste Akt med Manden, og det var da ogsaa det eneste Sted, hvor Fru *Wettergren* fik nogenlunde Tag i Publikum. I de to første Akter spurgte man uvilkaarligt sig selv, hvorfor vi skulde have en norsk Skuespillerinde herned for at gøre det, som mange af vore egne Skuespillerinder kunde have gjort bedre. Ganske vist var der Racepræg over Fru *Wettergren*; hun var helt og fuldt den maalbevidste Kvinde, der véd, hvad hun vil. Men der var ogsaa kun det. Hele den anden Side af Fru *Arviks* Væsen, den kærlige Moder, hvis Tanker først og sidst kredser om Børnene, endog i den Grad, at hun ganske glemmer sin Mand, saa man intet til. Og i Scenen i sidste Akt, hvor det endelig gaar op for hende, hvad hun har forsømt som Hustru, og hun bliver grebet af Stemningen fra de unge Dage, medens hun bevæget gennemlæser de Sange, Manden har skrevet til hende i hendes Ungdom, dèr glippede Figuren aldeles for Fru *Wettergren*. Hun slog helt over i Farcen og ødelagde derved Forfatterens kønne Tanke. Det er muligt, at Fru *Wettergren* er en stor norsk Skuespillerinde; men efter Forestillingen i Aftes er det umuligt at vide noget derom.

Forestillingen gik forøvrigt godt over Scenen. Hr. *Mantzius* straalede som en Sol blandt en hel Mængde smaa Planeter, der alle var rigtig indtagende.

Vikar.

Fru Ragna Wettergren.

Fru Ragna Wettergren,

hvis Optræden paa Det kgl. Teater som Fru *Arvik* i „Naar den ny Vin blomstrer“ nærmere omtales af vor Teateranmelder, er en af Norges betydeligste Skuespillerinder. Fruen, der er født i Arendal, debuterede paa *Kristiania Teater* 1886, blev ved Teatret til 1900, var dernæst 4 Aar ved *Nationalteatret*, saa nogle Aar ved *Fahlstrøms Teater* og er nu atter fast knyttet til *Nationalteatret*, til hvis bærende Kræfter, Fruen maa henregnes.

—n.

Direktør Claesson.

I DISSE Dage, hvor Sommerens Cirkus har holdt sit Indtog, savnes der et kendt Ansigt i den gamle Bygning. Det er Direktør *Claessons*. Alene dette vilde have været tilstrækkeligt for *Masken* til at bringe den afholdte Direktørs Billede. Men der er nu kommet en afgørende Grund til. Og det er den, at Hr. Claesson den 22. Maj fyldte 60 Aar. I den Anledning føjer *Masken* sin Lykønskning til de mange, der allerede foreligger. Direktør *Claesson* er endnu ung i Sind og fuld af Energi og Virkelyst.

Biografteatret i Vimmelskaftet giver atter Guld under hans kyndige Hænder, og det varer næppe længe, før vi ser hans betydelige administrative Evne i Anvendelse paa Steder, der i højere Grad end i den nuværende Virksomhed har Bud til den store Offentlighed.

N. T.

Et populært Sølvbrudepar.

Victor Neumann og Hustru.

DEN 3. Juni fejrer Victor Neumann og Hustru f. Bodilsen — Astrid Neumanns Forældre — deres Sølvbryllup, og mange venlige Tanker vil sikkert i Dagens Anledning sendes til det populære Par. Victor Neumann var jo i en Aarrække en af Støtterne i det komiske Fag paa vore københavnske Scener, og hans elskværdige Frue, som i sin Tid debuterede under Rob. Watt, vil bl. a. mindes fra afd. Abrahams' Direktør-Aar som Peti-sing i „Mikadoen.“ Senere optraadte Fru Neumann som Sangerinde, efter at hendes Stemme var uddannet hos Fru Keller. Det er glædeligt, at Moderens sanglige Evner er gaaet i Arv til Datteren, Frk. Astrid Neumann, der jo paa Det ny Teater har erobret sig en smuk og fremskudt Position.

Victor Neumann har i de senere Aar, i hvilke han ikke har været knyttet til nogen københavnsk Scene, lagt sig efter en yderst taknemlig „Specialitet“: som udsendt af „Fællesrepræsentationen for Haandværk og Industri“ har han optraadt i et Utal af Foreninger — aarlig omkring 100 — hele Landet over, og glædet Provinserne med sit Lune og morsomme Fortæller-Talent. Neumann ringeagter baade Bog og Sufflør; han „spiller“ de største Komedier — endog Helaftensstykker — paa Hukommelsen, synger alle Viserne, taler med forskellig Dialekt og klarer ganske solo alle Rollerne! I denne Sæson har den flittige Skuespiller saaledes givet ikke mindre end 100 dramatiske Aftenunderholdninger, repræsenterede ca. 120 forskellige Roller. Og dertil kommer et Utal af Viser, humoristiske Monologer m. m. Man vil da forstaa, at Victor Neumann er kendt over hele Landet. Det er ikke mange Aftener fra September til April, hvor han er ledig.

„Masken“ bringer det elskværdige og afholdte Kunstnerpar sin bedste Lykønskning til Højtidsdagen.

V. S.

Gustav Mahler.

TORSDAG DEN 18. MAJ døde i Wien *Gustav Mahler*, der fra 1897 til 1908 havde været Direktør for den derværende Hofopera og i denne Egenskab havde virket med en uslukkelig kunstnerisk Begejstring og Alvor, en hensynsløs Energi og myndig Kraft, der forskaffede ham mange Modstandere, for at hæve denne gamle, fine Institutions Niveau og Ry.

Mahler blev kun 51 Aar gammel. Han var Bøhmer af Fødsel, uddannedes paa Musikkonservatoriet i Wien og begyndte sin Virksomhed som Dirigent i 1882 ved Teatret i Halle, var derefter Kapelmester i et Par mindre Byer, indtil han i samme Stilling knyttedes til Hofteatret i Kassel, blev saa efterhaanden Kapelmester i Prag, i Leipzig og i Budapest, og fra 1888 til 1897 i Hamborg. Efter at have trukket sig tilbage fra den kunstneriske Ledelse af Hofoperaen i Wien drog han til Amerika, hvortil han var engageret paa glimrende Vilkaar som Dirigent, og hvor han i Vinter blev angrebet af den Sygdom, som nu har lagt ham i Graven, — trods alle Forsøg, der af de berømteste Specialister anstilledes for at redde hans Liv, efter at han for en Maanedstid siden var bleven ført tilbage til Europa.

Som *Dirigent* — baade i en Opera og en Koncert-

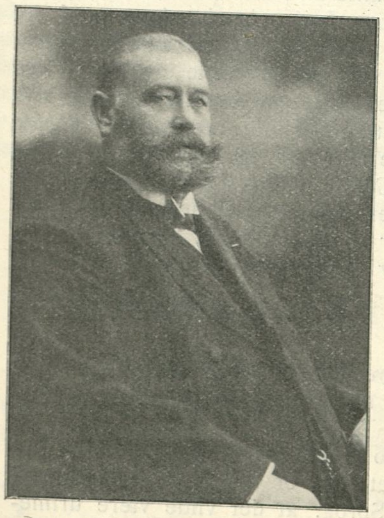

Direktør Claesson.

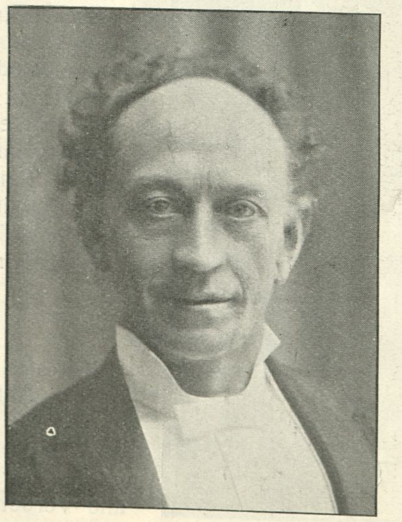

Skuespiller Victor Neumann.

Fru Neumann.

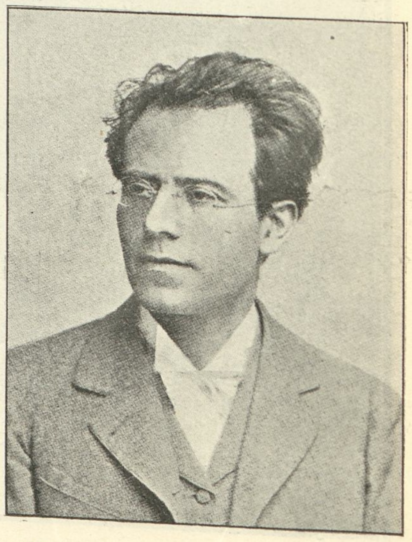

Komponisten Gustav Mahler.

sal — hørte han til vor Tids allerypperste. Den, der én Gang har set ham føre Taktstokken, vil aldrig glemme, hvor uendelig stor hans personlige Indflydelse var, naar den lille, uanselige Mand med foroverbøjet Hoved helt og holdent gik op i Gengivelsen af det Partitur, der laa opslaaet foran ham, og med sin enestaaende, luende Energi ligesom syntes at tvinge hvert enkelt af Orkestrets Medlemmer til at præstere det alleryderste.

Som *Komponist* var han et af det nutidige Musiklivs mest omdebatterede Navne. Trods alle ydre Sejre var hans Kunstnertilværelse dog hovedsagelig en Kamp. Med Vanskelighed havde han stridt sig til den Position, han indtog i sit Livs sidste Tredjedel, og ved sin Død havde han endnu ikke som Komponist naaet den fulde Værdsættelse, som en senere Tid maaske vil tildele ham uden Forbehold.

Hans 9 Symfonier — der er hans Hovedværker — er monstrøse ved saavel deres Dimensioner som deres musikalske Indhold. De har bestandig delt Tilhørerne i to Lejre: dem, der fanatisk begejstret fulgte ham og svor til ham som en Tonekunstens Fornyer, og dem, der stillede sig kategorisk afvisende overfor ham. Alene denne Evne til at vække Diskussion overalt i Verden viser Mahler som en mærkelig Kunstnerindividualitet. Han var ikke alene en Musiker, der havde sat sig de højeste Maal og gik lige løs paa dem med en urokkelig Selvfølelse og en uforstyrrelig Selvsikkerhed, men han sad ogsaa inde med et kompositionsteknisk Mesterskab, der tillod ham i sine monumentale Orkesterværker at udnytte den ubegrænsede formelle Frihed, den hidtil uanede Udtrykkets Styrke og Rigdom, som *Beethoven* havde naaet i sin „9. Symfoni" og i sine sidste Strygekvartetter.

Memor.

IN MEMORIAM.

Til min Ven, Sceneinstruktør *Aage Garde.*

BRAST end det ømmeste Hjerte itu
i skiftende Strid mellem Lykke og Pine —
blev end alene tilbage Du
uden Din Hustru, den milde Christine —

Er af vor Vennekreds søndret et Led
ved glippende Tag om de dødtrætte Hænder:
Kæden vil sluttes, Du mærker det ved,
at vi samler os om Dig, vi Venner!

Staar end vor Scene berøvet med eet
den Moderlighed, det Renhedens Smykke,
hun var for en Stue: Det trøster os lidt,
at vi maatte dele Jer Lykke!

Aarhus, den 25. Maj 1911.

C. A. Nielsen.

Zoologisk Have og dens nye Direktør.

DA ZOOLOGISK HAVE i Fjor mistede sin populære Direktør, Julius Schiøtt, var Almenheden stærkt interesseret i, hvem der skulde løfte Arven

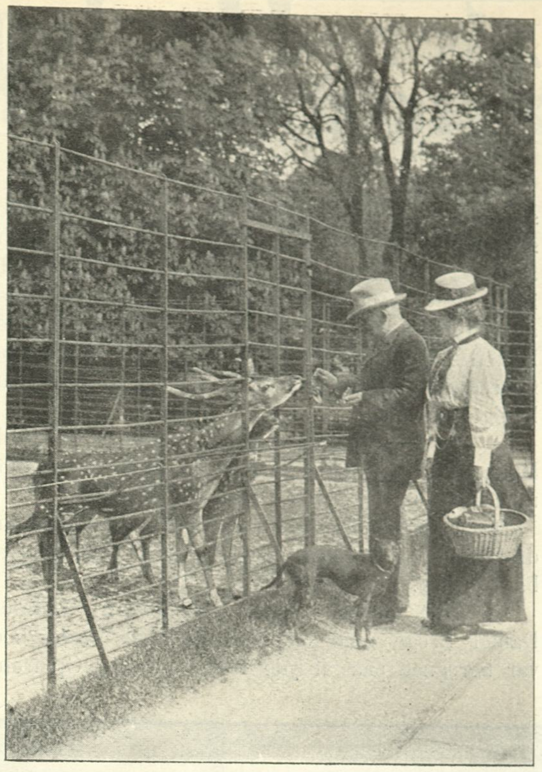

Direktør Dreyer og Frue paa Fodringstur i Haven.

efter ham. Dette Direktørakifte vakte mere end almindelig Opmærksomhed; man vidste, at Schiøtt ikke blev let at erstatte, og den Mand, der traadte i hans Sted, blev paa Forhaand mødt med Skepsis og vaagne Kritikerøjne.

Men lad os sige det straks; Doktor Dreyer har allerede vist, at han sikkert er den rette Mand paa det rette Sted, — og vi kan føje til, — han er traadt til paa det rette Tidspunkt.

Da Julius Schiøtt i sin Tid blev Direktør, laa der en stor Opgave og ventede paa ham. Haven kæmpede med vanskelige Forhold og økonomiske Sorger, men Schiøtts Idérigdom og enestaaende Reklameringstalent bragte uanede Resultater. Han forstod som ingen anden at røre Trommen og han havde en heldig Stjerne. Han begyndte i en god Tid under en Opgangsperiode for Landet, hvor Folk havde baade Humør og Penge; og Zoologisk Have var i de foregaaende Aar næsten gledet ud af det store Publikums Bevidsthed, — det var ligesom det var noget helt Nyt, Schiøtt havde at vise frem. — Og saa kom der en Blomstringsperiode for Haven. — Men — uden at forklejne Julius Schiøtt maa vi sige, at der er et men!

Schiøtts Interesser var spredte paa saa mange Hold og for Havens Vedkommende var det de store Dyr, de iøjnefaldende Navne, — dem der kunde bruges i Reklamens Tjeneste, der havde hans Interesse. — Dyrebestanden i sin Helhed, alle de smaa, der i Virkeligheden danner den zoologiske Have, men ikke kommer i Forgrunden, — de formaaede ikke at fange Schiøtt.

Da Dreyer traadte til, var det et vanskeligt Hverv han paatog sig, — et Hverv, der i Glansen af Schiøtts Navn, maaske vilde blive endnu vanskeligere. Det store Publikum saa det ikke, men Havens trofaste, der kommer der til Stadighed, vidste, at der var meget at tage fat i, og de glædede sig over at se, at det var de rigtige Hænder, der fik fat i Rorpinden. — Rovfuglevoliererne, Voliererne for mindre Svømmefugle og Vadere, — kortsagt hele Strækningen fra Fasanvejen til Apistemplet, laa — Isbjørnegrotten og Søløvebassinet undtagne — i faldefærdig Tilstand. — Det er nu opbygget og Dyrebestanden delvis fornyet. — De to store Indhegninger for Flammigoer og store Vadere samt Strandfugle, dem, der danner Centrum i det store Rosenanlæg, er ligeledes ombygget og befolket med flere, til dels sjældne, for Haven helt nye Fugle.

Dokter Dreyers zoologiske Fagkunskab er her kommet Haven til gode. Der findes nu en aldeles enestaaende Samling Fasanarter, deriblandt flere kostbare Sjældenheder af en enestaaende Farvepragt, anbragt i Voliererne ved Apistemplet: nye Marabuer og australske Storkearter, flere forskellige Tranearter og Svømmefugle i den store Park vil fange de Besøgendes Opmærksomhed.

Der gik en Mængde Dyr om i enlig Stand — det har den nye Direktør raadet Bod paa; — han hylder først og fremmest det Princip overalt, at have Par, — det vil i Tidens Løb gennem Ynglen komme Havens Kasse til gode. I det lille Rovdyrhus er snart alle Bure fyldte, — her er af Nyheder et pragtfuldt Par kanadiske Losser, et Sjakalpar, adskillige smaa afrikanske Maararter m. m. fl.

Det er for tidlig efter et halvt Aars Forløb at stille Horoskopet for den nye Leder, — men de, der ser det Arbejde, der allerede er gjort, og forstaar det, kan kun gratulere Haven. Julius Schiøtt var Haven en god Mand, han har indlagt sig stor Fortjeneste af dens Trivsel, og bedre Afløser end Doktor Dreyer vilde han ikke kunde ønske sig.

De to Mænd supplerer hinanden. Hvor Schiøtts Evner bristede, ligger netop Dr. Dreyers Virkefelt, — og Tidspunktet, da han fik fat, var netop det rigtige; — han behøvede ikke at komme før, — men hellerikke senere. Zoologisk Have kan nu rolig se Fremtiden i Møde, — med Doktor Dreyer ved Roret venter den sikkert gode Dage.

Orla Bock.

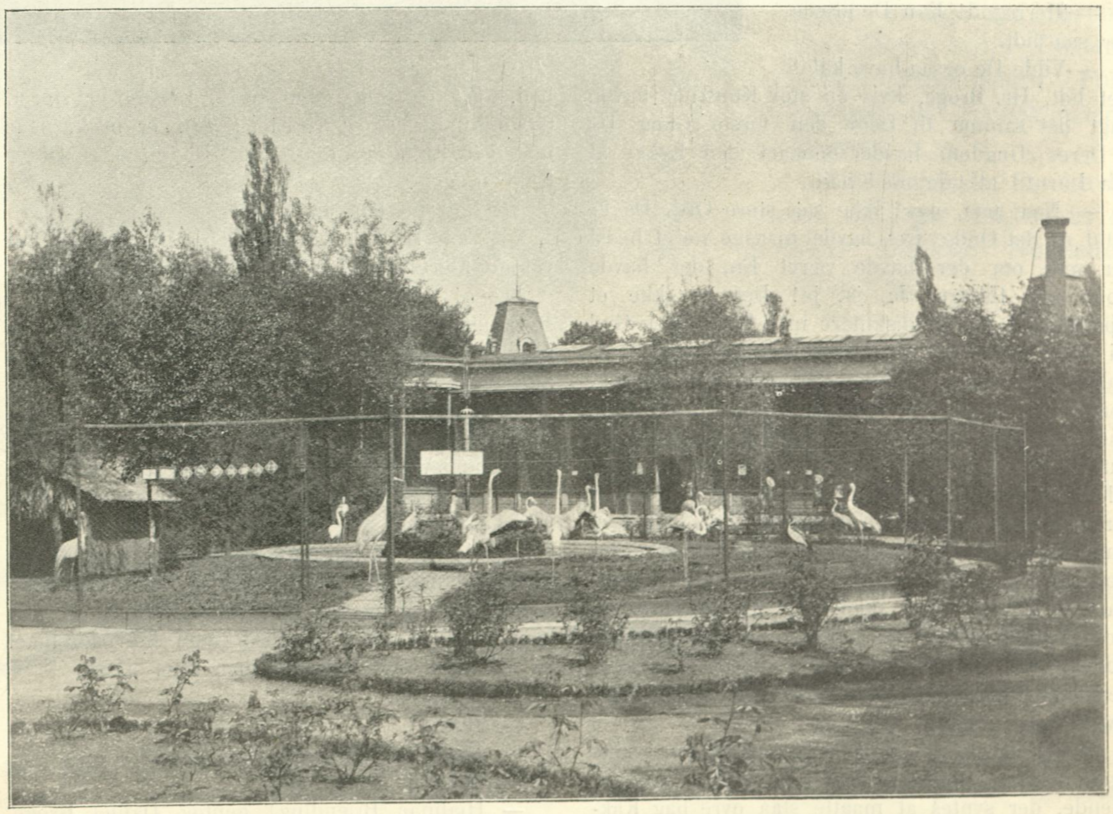

Vadefuglenes Voliere i zoologisk Have.

Carl Muusmann: Det store Krak paa Alexandrateatret. Teaterroman

Tilsidst sagde han med et sværmerisk Blik uden direkte at svare paa det stillede Spørgsmaal:

— Jeg synes, det maatte være det dejligste paa Jorden at spille Komedie.

Der gik et træt, næsten bittert Smil over Daniel Broges Ansigt, saa sagde han:

— De synes i hvert Fald at have den rette ubefangne Tro, uden hvilken man ikke kan blive Kunstner.

Den unge Mand lod til at optage disse Ord, som Daniel Broge næsten havde sagt hen for sig selv, som en Opmuntring. Det straalende Glimt kom igen i hans klare, blaa Øjne. Rødmen var nu saa stærk, at den gjorde Ansigtet skjoldet, og han udbrød med en Stemme, der dirrede af undertrykt Utaalmodighed, efter Svaret:

— Tror De virkelig, at jeg kan blive Kunstner, Hr. Broge.

Daniel Broges smukke Øjne fik et næsten fjendtligt Udtryk; hans skønne Stemme lød haard og afvisende, idet han sagde:

— Sludder! Det gaar ikke saadan at blive Kunstner. Det er ikke nok at ha'e et kønt Mælkebrødsfjæs, som Pigebørnene gloer efter. Slaa de Tanker af Hovedet unge Mand og lad os ikke tale mere om det.

Den unge Mand, der pludselig var bleven løftet op til den højeste Forventnings Lykke, stod sønderknust. Det kæmpede et Øjeblik i ham, saa voksede den blanke, fugtige Glans i hans Øjne til to klare Taarer, der trillede ned over hans Kinder.

Velvillien kom igen i Daniel Broges melankolske Blik, og idet Stemmen blev blød, som naar man trøster et Barn, sagde han:

— Herregud! Kan De græde for saa lidt.

— Vilde De ogsaa have kaldt det lidt, Hr. Broge, hvis en stor Kunstner havde sagt det samme til Dem den første Gang, De i Deres Ungdom havde opnaaet den Lykke at faa Lov til at tale med ham.

— Naa, naa, naa! Ikke saa store Ord. De er altid af det Onde. Det havde maaske været bedst for mig, om der havde været En, der havde holdt mig tilbage. Ja, ja, ja! Det er ikke et Spørgsmaal, jeg vil diskutere med Dem. Men Gud fri og frels mig fra nogensinde med min saakaldte Autoritet at give en Mand en Opmuntring, som han mener at kunne bygge sin Fremtid paa. Af alle de Ord, for hvilket vi saakaldte Kunstnere skal dømmes paa den yderste Dag, vil vi ikke blive dømt saa haardt for noget som for det, ved hvilket vi ubesindigt har lokket et ungt Menneske fra hans borgerlige Erhverv. De Folk, der har Englefabrikker, de er selv Engle i Sammenligning med dem, der har Kuvøser og Udrugningsanstalter for ufuldbaarne kunstneriske Fostre. Det er Menneskehedens mest samvittighedsløse Udskud, der skulde brænde i den evige Ovn.

Daniel Broge var atter sunket sammen i sine egne Tanker, medens han talte til en indbildt Fjende, der syntes at maatte staa ovre bag Kakkelovnen. Et Par Gæster var komne ind og blev staaende, medens de betragtede den kendte Skuespiller. Petersen søgte forsigtig at genne dem til Siden. Han vidste, at Daniel Broge pludselig kunde blive greben af Desperation, naar han mærkede, at han blev observeret. Petersens Diplomati mislykkedes imidlertid, og Daniel Broge plantede sine Øjne som et Par Dolke i de to Gæster, idet han heftigt udbrød:

— Vil De glo paa mig, min Herrer, saa køb Dem en Billet. Derovre maa jeg finde mig i det, men her forlanger jeg at være i Fred.

De to Gæster forsvandt, medens den unge Konditorsvend forskrækket havde trukket sig tilbage bag Disken.

— Hej! De der! Kom lidt herhen, vedblev Daniel Broge med en Stemme, hvis Venlighed var beregnet paa at yde Bod for hans Opfarenhed. Tro De mig, unge Mand, Lykken er størst, medens man *nyder* Kunsten; den er besk, naar man selv skal *yde* den. Skal De nu ud i Deres Køkken igen?

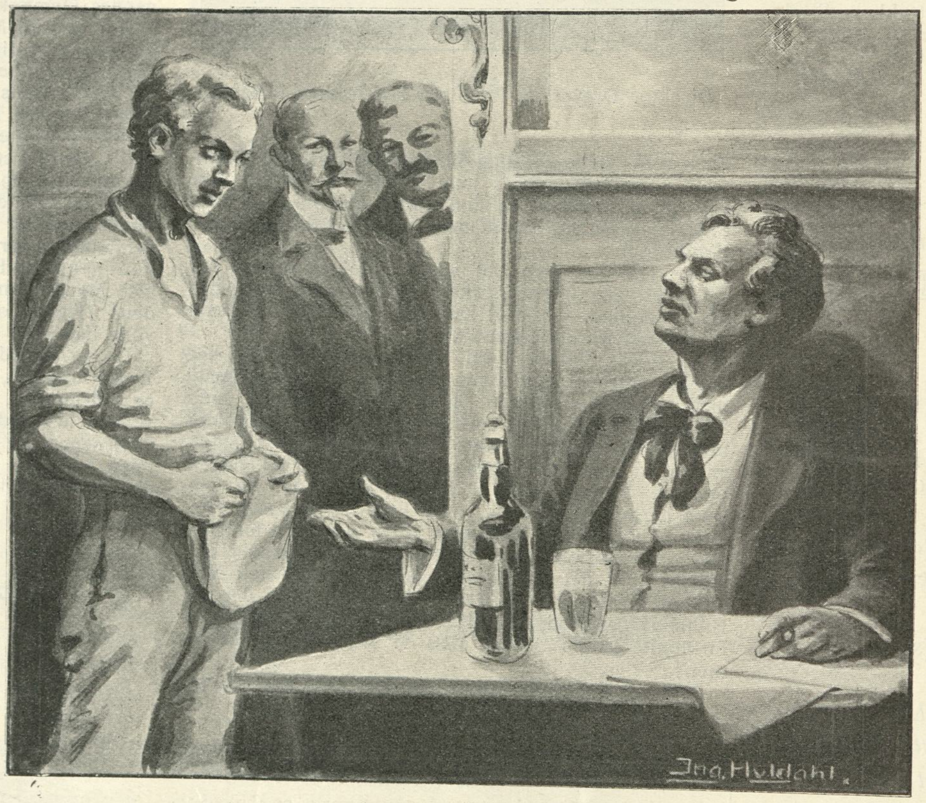

— Nej, nu har jeg fri.

— Skal De saa hen til Kæresten? For De har vel en Kæreste?

Ja—a!

Daniel Broge rodede længe i Vestelommen, saa fik han endelig fat i to røde Papirslapper, som han rakte frem:

— Tag De dem, min unge Ven. Gaa De saa hen og hent Kæresten og tag hende med paa Komedie. Vær Tilskuer, vær Tilskuer, min unge Ven, hos Tilskueren findes al den sande kunstneriske Glæde!

Idet Daniel Broge rakte Billetterne frem, fejede han den unge Mand til Side, ret som han vilde tilkendegive ham, at han ikke ønskede at tale længere med ham. Opfordringen blev forstaaet og lidt efter sad Daniel Broge atter alene.

— Petersen.

— Javel!

— Hvad hedder den unge Mand?

— Hjalmar Brænding!

— Hjalmar Brænding! gentog Daniel Broge, som om han saa Navnet for sig paa en Plakat. Saa nikkede han og sagde:

Se at faa de Fluer pillet ud af Hovedet paa ham, Petersen.

— Javel, Hr. Broge! svarede Petersen, der aldrig sagde Gæster imod.

Daniel Broge saa paa sit Uhr, pustede lidt og sagde:

— Petersen! Det er vel bedst jeg faar et lille Glas, jeg har jo ikke drukket noget i Eftermiddag.

— Javel, Hr. Broge! svarede Petersen og satte atter Flasken frem. Daniel Broge tømte den halvt, betalte og gik med en lidt vaklende Gang.

— Naa! Sikken en Brændert, han havde! sagde den ene af Gæsterne, idet Daniel Broge faldt i med Døren.

— Saasnart han er paa Scenen, er den som pustet væk! indskød Petersen, der trods sin ubetingede Høflighed mod Gæsterne dog ikke taalte, at der blev sagt Noget om Daniel Broge.

KAP. III.

Hjalmar Brænding var baade stolt og bedrøvet over sit Møde med Daniel Broge.

Fra Barn havde han sværmet for Alt, hvad der hed Teater, og saasnart han havde et Par sammensparede Skilling tilovers, skulde han altid købe sig en Galleribillet. Hans lille Mo'r, der sad Enke efter en Kanoner, der var omkommet ved et Ulykkestilfælde under Flaademanøvrerne, havde ofte været bekymret for Drengen, fordi han var saa skuespillertosset, som Petersen havde sagt. Da Hjalmar imidlertid artede sig vel, da han altid var fornuftig med Penge, efter at han var bleven Svend, og da han var saa pillen og pudset i Tøjet som en Kammerjunker, saa var den lille Madam Brænding efterhaanden slet ikke ked af, at hendes Søn sværmede for Teatret. Det er det, der gør ham saa pæn og dannet. Det er da endelig talt ogsaa meget bedre at se paa god Komedie, end som at bruge sine Penge til at sidde og svire op paa Værtshus eller gaa paa Dansebuler.

Saadan sagde Madam Brænding, der dog vistnok ikke havde disse Ord fra sig selv.

Men herefter blev det hendes største Glæde, naar hun kunde faa Lov til at komme med sin Dreng i Teatret. Hun kunde glæde sig til de Søndage længe i Forvejen, saa Hjertet hoppede i Livet paa hende.

— Men der er jo rigtignok det ved det, at det er saa mange Penge for Hjalmar at rykke ud med.

Men ogsaa det kom man over. Ved en Dilettantforestilling i Konditorforeningen blev der opført „En Søndag paa Amager“, i hvilken Hjalmar spillede Jokum, saa den lille Madam Brænding græd af Glæde og Rørelse.

(Fortsættes.)

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.
Redaktionssekretær: Edm. Bügel Hartmann.
DET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN.

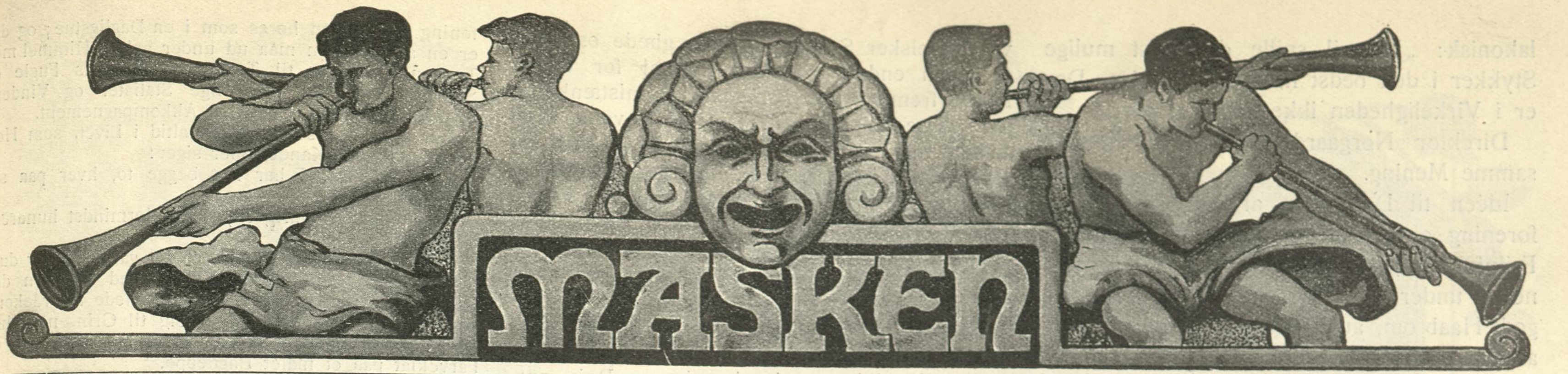

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 11TE JUNI. | NUMMER 37.

P. Nørgaard.

KONSUL NØRGAARD er født i Thingstrup ved Thisted paa 5. Junidagen, men i det Aar, da vi fik den reviderede Grundlov.

For en Mand, der skulde stille et Horoskop, vilde dette Sammentræf sandsynligvis have stor Betydning. For os er det vigtigere, at det netop er Thisted, der blev den By, hvor Formanden for „Selskabet til Scenekunstens Fremme“ modtog de første, varige Indtryk.

Thisted er nemlig en Limfjordsby, og Limfjordsbyerne med Oplande synes de senere Aar at have en Mission i dansk Kultur.

Man behøver blot at nævne Navne som J. P. Jacobsen, Johannes V. Jensen og Jeppe Aakjær.

Og blandt alle Limfjordsbyerne er Thisted den ejendommeligste. Baade selve Byen og det omliggende Landskab er fyldt med den særlige Stemning, de Farver og Toner, der i dette Land skaber livskraftig Lyrik og faar Fantasien til at gaa paa Langfart. Det er vel ogsaa derfor, at Thistedkøbmanden altid har haft Ry for Fremsyn og Foretagsomhed, selv om den misundelige Vendelbo smiler ad Tyboen og siger, at „han er derfra, hvor de siger *æ* til en Flæskepandekage.“

Oppe paa Bakkerne, der lukker af til Landsiden, er der Udsyn over Bredningen og over til Kiselbankerne paa Mors — vid og fri Horisont med Hav og Sol — og lukker man Øjnene og lytter, kan man høre Braget ude fra den store Verden — Vesterhavets koglende Kog. Thistedianeren faar Øboens bløde Natur, men Baggrunden er Havet og Jyllands sorte Bakker.

Konsul Nørgaard vil have Vanskelighed ved at fornægte sin Oprindelse. Han er Typen paa Tyboen — Manden, der først som syttenaarig drager paa Langfart for at se og høre og derefter i 22 Aars Alderen bliver Direktør for saa omfattende en Virksomhed som et jydsk Andelsslagteri, for senere — endnu som en ung Mand — paa mangfoldige Omraader at blive ledende og førende i Landets største Stad.

Peter Elfelt fot.

Det er ogsaa karakteristisk, at Danskeren, Direktør Nørgaard stadig med aabenlyst Held driver to store private Svineslagterier i Randers og Holstebro, medens selve Englænderne giver blank op i Kampen med Andelsslagterierne. Foruden denne Virksomhed er han tillige Leder af store Eksportforretninger i Smør og Æg. Naar man véd, hvor vanskeligt Konjunkturerne ofte stiller sig — navnlig i Æghandelen —, kan man kun med Besvær begribe, at *een* Mands Energi kan slaa til. Men Konsul Nørgaard har alligevel udmærket Tid til at sidde i Overskatteraadet, i Bestyrelsen for Holstebro Aktiebryggeri, der ovre paa Vestkysten er lige saa berømt som Tuborg her, i „Pligtens Ofre“, Friluftteatret, Foreningen til Scenekunstens Fremme o. s. v.

Den Mand, der har travlt, har altid god Tid, synes at være Direktør Nørgaards Valgsprog.

Hvis man vilde spørge ham om Grunden til, at netop han stiller sig i Spidsen for Friluftteatrets Komité, vil han sikkert svare med slet og ret at fortælle om sin store Interesse for Teatrets Kunst — den Interesse, som han ved Rejser har uddybet og skærpet.

Han har den urokkelige Opfattelse, at Publikum i Længden holder sig til de Teatre, hvor der bydes god Kunst. Da man engang spurgte den kendte parisiske Teaterdirektør, *Porel*, hvad han vilde gøre for at trække Folk i Teatret, svarede han

lakonisk: „Jeg vil spille de bedst mulige Stykker i den bedst mulige Udførelse. Der er i Virkeligheden ikke andet at gøre."

Direktør Nørgaard er vist af akkurat samme Mening.

Idéen til Dannelsen af den ny Teaterforening er opstaaet under Samarbejde ved Friluftteatret, og den er modnet langsomt netop under dette Arbejde. Der er derfor godt Haab om, at de ledende forstaar hverandre, og at Foretagendet vil bryde sig sin Bane i Fremtidens danske Scenekunst.

Blandt Skuespillerne og en Del Mennesker, som skriver for Teatret, synes der at være nogen Frygt for, hvad man kunde kalde „de stærke Teaterdynastier". I Overensstemmelse med Romernes Regel om at dele og herske ser man med større Fortrøstning paa de mindre og svagere Dynastier. Man føler sig sikrere — ogsaa paa Kunstens Vegne.

Der kan maaske under visse Forhold være noget sandt i dette. Men de svage Dynastier bliver desværre ofte netop paa Grund af deres Svaghed letkøbte Spillebolde for smaa Forfængeligheder og ukunstneriske Hensyn og Formaal.

Det er da at haabe, at det nye Foretagende med fast Haand vil føre vor stagnerende Scenekunst ind i nye Baner, hvor der kun sejres under ét Banner, Kunstens.

Konsul Nørgaard vil sikkert bidrage sit til, at dette Maal kan naas. Han er jo født paa Idealernes 5. Juni-Dag, men i det Aar, da Genrejsningens Møje skabte et nyt Land.

H. O. B.

Teatertrusten.

I ANLEDNING af den nu fuldbyrdede Sammenslutning mellem *Dagmar-* og *Folketeatret* er der fældet mange bitre og haarde Ord. Man har med bevidst Odium knyttet det forhadte Navn „trust" til denne Sammenslutning, og som saa ofte før ud fra Smædenavnet rettet sine Angreb.

Min højtagtede Dobbelt-Kollega *Palle Rosenkrantz* har her i Bladet — ligervis som Prinsen i „Der var engang —" med kongelig Anstand slynget Gøglerkappen om sin slanke Gestalt, og det skal indrømmes, at Attituden klæder ham paa den Baggrund af „overernærede Direktører" og „lyssky Kuponklippere," paa hvilken han med udpræget Evne for scenisk Effekt har forstaaet at anbringe sig.

Men — naar nu „vi Gøglere" har udført vort Arbejde, og Regnskabet viser Underskud, vil saa vi Gøglere bære vor Part af dette?" Nej — saamænd om vi vil! . . . Vi vil ikke en Gang finde os i med Sindsro at miste noget af Betalingen for vort Arbejde. Vi vil takke Guderne, om der maatte findes en „overernæret Direktør" eller „lyssky Kuponklipper," der vil honorere os til Punkt og Prikke, og vil med Begejstring overlade ham at dække hele Sæsonens Underskud.

Oprigtigt talt: har den Omstændighed, at Sygdommen „Teaterkrak" i den senere Tid er bleven „kronisk", virkelig været til Scenekunstens Fremme? Eller tør nogen for Alvor paastaa, at et kapitalstærkt Konsortium ikke ganske anderledes end en evigt-nervøs og insolvent Direktør er i Stand til at virke for „Scenekunstens Fremme"? Skulde ikke alle vi, der elsker Scenens Kunst, glæde os over, at nogen endnu vil vove Kapital for denne Kunst fremfor *paa Forhaand* at mistænkeliggøre disse Kapitalister? Det er desværre vist sikkert nok, at en Spekulation f. Eks. i Sukkeraktier, rent finansielt set, er mere profitabel end en Anbringelse i Teaterdriftaktier. Hvorfor da *paa Forhaand* tro, at disse Kapitalister kun gaar egennyttige og kunstfjendske Ærinder? Og hvor kan tænkende Medborgere finde paa at forlange, at disse skammelige Kapitalister kun har at aflevere deres blanke Kroner i Teatrets Kasse, men for Resten være saa venlige ikke at bryde sig en Døjt om, hvorledes „Kunsten" behager at anvende dette usle Mammon?

Efter mit ringe Skøn vilde det være det sømmeligste og det retfærdigste, om vi modtog den Kapital, der siger, den vil virke til „Scenekunstens Fremme," med et hjerteligt „Velkommen"!

Lad den saa i Fred og Ro vise os sin Tro af sine Gerninger. Man skulde dog nødig skrive sin Kritik allerede, *inden* Tæppet er gaaet op!

Edgard Høyer.

Fru Else Frølich som unge Pjerrot i l'enfant prodigue.
Originaltegning af Gerda Wegener.

Scenen i det Fri.

VI ENDER, hvor vi begyndte; alt er en Cirkelbevægelse. Eller som det mere folkeligt hedder: „Alverden gaar omkring i en grøn Kasseking."

Det er, som om vor gamle Klodes Køren i Ring med sig selv og dens besynderlige Trang til at bide sig selv i Halen er gaaet i Arv til dens Børn, saa at de med eller mod deres Vilje maa gøre Kunststykket efter.

De første Teatre, som Historien véd at fortælle om, var Friluftteatre, og nu mer end to tusind Aar efter rykker Scenekunsten ud af sine komfortable og med Aarhundreders Opfindsomhed udstyrede Hjem, for at faa frisk Luft i Lungerne og rekreere sin bedagede Ærværdighed med et lille Ophold i Guds fri Natur.

Og Gud skal vide, vor Scenekunst trænger til Rekreation!

Men Spørgsmaalet er nu blot, om Kuren er hensigtsmæssig og om Patienten, der var begyndt at lide svært af Blodmangel og svækkede Aandsevner, i det hele taget mer staar til at redde.

Der er jo de, der holder paa, at et Klinikophold i „Det intime Teater", med meget begrænset Besøg, er at foretrække.

Men Sandheden er vel nok den, at begge Metoder er lige gode hver til sit Øjemed. Der er én Side af Scenekunsten, som vil trives bedst i „Det intime Teater", hvor det mindste Minespil og den mindste Betoning i Stemmen høres som i en Dagligstue; og der er en anden, som maa ud under aaben Himmel med Træernes Kroner til Tag, med Himlens Fugle og Skovens Dyr som ufrivillige Statister og Vindens Nynnen som melodramatisk Akkompagnement.

Det gaar her som næsten altid i Livet, som Holbergs politiske Kandestøber siger:

— Messieurs! I har Ret begge to, hver paa sin Maade!"

Sandheden er aldrig én, men allermindst hundrede og sytten.

Kun et er alle enige om, at det gamle Teater duer ikke mere. Naturlyrikken falder ned som en død Fugl, naar den flyver imod de malede Skovdekorationer, og Skuespilleren gør sig til Grin, naar han taler om de jagende Skyer, og vi faar Øje paa en Farveklat paa et malet Bagtæppe.

Der var ganske vist en Tid, hvor Skuespilleren var en saadan Troldkarl, at han kunde faa Folk til at tro, hvad det skulde være; ja, der har endog været Tider, hvor man kunde drømme Sommernattens Drømme i en Stald under en osende Lygte.

Men de Dage er ikke mere — — — enten det nu skyldes, at Skuespillerne har tabt Talentets Tryllemagt, eller det er Tilskuerne, der har sat deres Barnlighed til.

— — — Saa forlader vi da de gamle Templer og dyrker Poesien, hvor den er at finde; og de gamle Teatre lader vi blive staaende som Dansebule for Operetternes valsende Flane og Fjællebod for Rabalderkomediens Sabelslugere og stærke Mænd.

Men Poesiens oprigtigt Troende gaar ind i „Det intime Teater"s Lønkammer og beder eller de slaar sig ned ude i Poesiens og Vorherres egen frie Natur.

Foreløbig rykker vi jo altsaa ud i Friluftteatrene.

Og sé, Poesien bliver levende, Naturens store Under fuldbyrdes.

Ja, og med Skuespillerne sker der næsten Mirakler. De gode bliver endnu bedre og de daarlige næsten gode — — selv den skrækkeligste Frelsermand kan jo undertiden gøre sig helt godt, naar han kommer til at staa under et kønt Træ.

Naar vi rører ved den moderlige Jord, faar vi nye Kræfter, og det kendes paa os, at vi er dens Børn.

Skuespillerne bevæger sig, som var de rigtige Mennesker, der hørte hjemme her. En træder frem i faunisk Overstadighed som en gammel, fornøjeligt gryntende Vildorne, og en lille letfodet Nymfe kommer springende saa yndefuld som Skovens Hind og der er pompøse Krondyr og den raadvilde Daa, den angstfulde, spejdende Raabuk og den skurkagtige Krage og alle Skovens vævre smaa Fugle. En synger Versene af sig som et susende Træ, en klukker som en Kilde, en brøler brunstigt som en brummende Hjort, og de kvidrer som Fugle og kukker som Gøge og ler som Birkens Blade.

De bliver til et med Naturen, til rigtige Mennesker, — for alle rigtige Mennesker ligner Dyr og Fugle og Træer.

Af Natur er vi kommet og til Natur skal vi blive; og uden at vi bliver til Natur igen, skal vi ikke indkomme i Poesiens Rige.

— — — — —

Men naar Spillet er endt og Natten falder paa og alt er stille igen, mødes Natravnen og den vise Ugle for at lave Recension af Forestillingen.

Og de er Jordens strengeste Kritikere.

For kun den, der er vant til at se i Mørke i Skoven, forstaar alle menneskelige Følelser helt til Bunds.

Anders W. Holm.

Det kgl. Teater.

Lauritzens Debut som Turiddu.

DA „MASKEN"s Musikanmelder ikke overværede den nye Tenor Hr. *Lauritzens* Debut, og da Redaktionen derfor har bedt mig, der som almindelig Tilskuer var til Stede, om med et Par Ord at meddele „Maskens" Læsere mine Indtryk af Begivenheden, skal jeg for en Gangs Skyld forlade mit egentlige Felt, idet jeg til Beroligelse anfører, at min Mening heldigvis falder sammen med mange Sagkyndiges Dom, den, jeg umiddelbart efter Tæppets Fald mundtlig æskede.

Hr. *Lauritzen* har utvivlsomt et rigt Stemmemateriale, en kraftig og køn Tenor i et sundt og naturligt Leje. Hans Sang bag Tæppet mindede forbløffende om *Herold*. Men hvor lyriskkønt han end sang de faa cantabile Steder i „Turiddu"s Parti, var det klart, at han først og fremmest er „Heltenor", „Wagnersanger". Hvad hans dramatiske Evner angaar, tør man

Fra Dyrehavsspillenes Première paa Friluftteatret i Ulvedalene. Scenebillede fra Antigone, Tragedie af Sofokles.

Antigone: 2den Korfører (Holger Bruusgaard)
1ste Korfører (Alfred Møller)

have det bedste Haab, siden han dog saa nogenlunde klarede en af *Herolds* bedste Skuespillerroller og det med kun ganske faa Prøver! At han var nervøs og — navnlig i Begyndelsen — slet ikke Herre over sine Bevægelser, er jo kun ganske naturligt. Og de uheldige Omstændigheder, at Debuten faldt midt paa en smeltende hed Sommersøndag, i en *Herolds* Glansrolle, der ligger Debutantens eget Naturel fjern, og at Rollen kræver, at Debutanten maa vente ca. $1/2$ Time efter Tæppets Opgang, inden han faar Lov til at betræde Scenen og udløse Spændingen i Aktion, skulde jo ikke gøre Nervøsiteten mindre.

Man spaar næppe galt, naar man lover den unge Sanger en smuk Fremtid, saafremt han energisk arbejder videre paa sin dramatiske Uddannelse.

Edgard Høyer.

Friluftteatret

UNDER de allersomgunstigste Auspicier tog denne Sommers „Dyrehavsspil" sin Begyndelse Fredag den 2. Maj.

Ikke en Sky paa den glasklare Himmel, ikke det svageste Vindpust, meget beskedne Myg og ikke altfor koldt.

Amfiteatralsk op ad Bakken det udsøgteste Premièrepublikum fra Nordens *Athen*; og disse sommerklædte Borgere og Borgerinder var livligt-interesserede, som ægte Atheniensere — og haardføre, som gamle Spartanere!

Og paa Scenen en i mange Maader bemærkelsesværdig Fremførelse af *Sofokles'* totusindaarige Tragedie. Naar dette Vovestykke lykkedes, var det ikke i Kraft af de omgivende Naturskønheder, men *paa Trods* af disse. Det var *ikke Naturen*, der sejrede; det var Iscenesætterens *Kunst*, en maalbevidst og mandig Kunst, der tog de andre Kunstarter i sin strenge Tjeneste. Den Iscenesætter havde beregnet *alt*, baade Ordenes og (ikke mindst) Pausernes Virkninger, Farvernes Sammenstilling, de menneskelige Legemers Plastik, den Stemning, som fødtes af Toner, og den, som Offerskaalenes Ild-brændte ind, mens Skumringen faldt. Kort sagt: *alt!* Man skal ligefrem gaa paa Jagt for at finde en Enkelthed, der ikke var helt ud vellykket, som f. Eks. de unge *Dionysos'* Drenges fæle Trikots og tvungne Balletattituder og enkelte Skuespilleres mindre logiske Skanderinger eller forcerede Raab.

Rene Undtagelser, der bekræftede Reglen, at *Johannes Nielsen* er en ligefrem *genial* Sceneinstruktør, som forhaabentlig i mange, mange Aar kan bevares for *dansk* Teaterliv, men som

Antigone: Kong Kreon (Adam Poulsen)
Haimon (Robert Dinesen)

mindst ligesaa vel som *Max Reinhardt* fortjente Verdensnavnet.

— Utallige og uanede er de Vanskeligheder, han her har haft at kæmpe imod.

For det første er Sammenstillingen: *Sofokles*, *Mendelssohn* og *danske Bøge* jo langt fra nogen harmonisk Treklang. Navnlig de skønne, kuplede Bøge, der oprindelig var Friluftteatrets bedste Støtte, ja saa at sige dets raison d'être, galdt det denne Gang om at faa eliminerede ud af vor Sansning. Vi skulde i Aanden i Stedet for sé de graa Klipper med Agaver og Kaktus, de kalkhvide Fjeldveje og det gamle *Thebens* Huse og Hytter.

Er det sandt, at „Skoven hævner", saa er det ikke mindre sandt, at „Teatret hævner". Man har villet drive Teatret ud med Natur, og nu tvinges man til at drive Naturen paa Flugt med Teater. Hvilket kunde være et Fin-

Antigone: Antigone (Fru Augusta Blad) og Kong Kreon (Hr. Adam Poulsen).

Alt, hvad der kunde henføres under Begrebet dansk-amerikansk, havde givet Møde over Dokken, og „ædle Kvinder, skønne Møer“ viftede og græd, og Mænd raabte Hurra, og de „raske Drenge“ sang med paa Omkvædet . . .

Og en Pottemager blev *saa* begejstret, at han slog Musen for et „Digt“ i Koloniens Avis, og Sangforeningen „Den gode Mening“ sang „Der er et yndigt Land“ — og ikke en Gang *det* formaaede at bryde Feststemningen.

Og „*World*“ — det store Verdensblad — føjede ogsaa et Led i Festens Laurbærkrans. Det flagede til Sangernes Ære med to Flag — — et *svensk* og et *spansk!!*

Det var jo en lille Fejltagelse, men Herregud — *Meningen* var jo *all right*, og *Æren* er jo — selv i Amerika — det fejreste Træ i Skoven . . .

* * *

gerpeg om i Tide at huske Begrebet „Friluftteatret“s Begrænsning og i Repertoirevalget holde sig til de Opgaver, hvor de danske Bøge kan spille en Hovedrolle (f. Eks. „St. Hans Aftenspil“, Dele af „Syvsoverdag“ o. l.)

Dernæst har Iscenesætteren maattet tumle med et stort Mandskor, der ovenikøbet er paa Scenen under *hele* Stykket. Jeg véd ikke nogen, der før har løst den Opgave at faa en større Samling Korister til at deltage i den sceniske Aktion, uden at de Herrer virkede parodisk. Men min Sandten, om ikke Johannes Nielsen ogsaa havde løst den Opgave! Og saaledes kunde man blive ved at pege paa næsten uovervindelige Vanskeligheder, som næsten alle var løst, de fleste endda til Fulkommenhed. Al Ære for *Sofokles*, for *Mendelssohn* og for de danske *Bøge!* Men *Dyrehavsspillet* „Antigone“ har som Bygmester kun *Johannes Nielsen;* alle de andre har kun været hans Tjenere. — Naturligvis havde denne Troldmand ogsaa hekset grundigt med de talentfulde Skuespillere, der alle med Respekt for Opgaven satte deres bedste Kræfter ind. Navnlig *Fru Blad* som *Antigone* tog sig herlig ud og spillede med en Kraft, en Plastik og en Hengiven, som skaffede hende fuld Oprejsning for det sidste Aars Modvind.

Adam Poulsens mandige og karakteristiske *Kreon*, *Dinesens* ranke, unge Grækerhelt, *Alfred Møllers* pompøse og værdige Korfører, *Viggo Wiehes* let-komiske Hovedsmand, *Texières* blinde Spaapræst med den kloge og klare Diktion, *Rindoms* ildfulde (om end noget forcerede) Deklamation, Fru *Dinesens* dronningstolte Apparition — alt og alle fortjener med Hæder at nævnes.

Musiken klang skønt, og *Andreas Møller* udfyldte sin delvis-usynlige Feltherrepost med sædvanlig Dygtighed og Smag. Og Oversættelsen lød kraftigt og smukt; kun et enkelt Sted skurrede Ordet „det Afskum“ fælt imod det rene, klassiske Marmor. Hvad om det til næste Opførelse ombyttedes f. Eks. med „den Nidding“? Ellers risikerer man, naar Premièrehøjtidsstemningen er borte, at Latteren skyller ind paa et af de allerfarligste Steder.

Publikum var i høj Grad „med“ og „Antigone“s smukke Succes vil sikkert kunne forfølges længe.

Edgard Høyer.

Studenter-Sangforeningen i Amerika.

Smaa Kornmodsglimt fra Stjernehimmelen.

Fra vor Special-Korrespondent.

New York, Maj 1911.

Modtagelsen.

HU! HEJ!
Hele Kolonien er i en Rus af Deltagelse . . . hele Kolonien sveder af Jubel . . . alt har været i Oprør i disse Dage — Studentersangforeningen har været her, er blevet hentet, fejret, banketteret (undskyld Ordet!) o. s. v. Længe har man gaaet i Forventning og Spænding og Længsel og alt det dèr — og en vældig Hoved-Komité er bleven dannet med 5 Underkomitéer og 18 Viceformænd, som De ser, der blev ikke sparet paa Krudtet!

Reception og Koncert.

Onsdag d. 19. Maj var Sangerne inviterede til *Lunch* og efterfølgende *Reception* hos *New York Press Club*. Kl. 12 holdtes Lunchen, der var ypperlig og meget animeret, og Kl. 2 holdtes Receptionen, der havde samlet et overordentligt udsøgt og elegant Publikum bestaaende af New Yorks mægtige Pressemænd og deres Damer.

Her kom det *historiske* Øjeblik, da de danske Studenter sang for *Verdenspressen.*

Og de sang dem en Sejr til! De friske, kultiverede Stemmer tog det kræsne og kritiske Publikum med Storm. Hr. *Holbøll's* kønne, charmerende Tenor tog stærkt Bifald, og Hr. *Helge Nissens* mandige og malmfulde Baryton vakte ligefrem en hel Orkan af Jubel.

Desværre fik man ikke Lejlighed til at høre Korets tredje Solist, den udmærkede islandske Heltetenor Hr. *Pjetur A. Jonsson.*

Antigone: Kor af thebanske Oldinge.

Fra Studentersangernes Amerikafærd 3: Vi ser os desværre nødsaget til at meddele, at Amerikakorets fortræffelige Dirigent midt paa Atlanterhavet degraderedes til almindelig Sanger, besejret — som samtlige øvrige Sangere — af Korets improviserede »Conductor«, the first american Frejastar, Sangerne mødte paa deres Vej.
Paa Billedet ser man denne henrivende Gibson-Girl svinge Taktstokken til den amerikanske Nationalsang over saa kendte Sangere som bl. a. Solisterne Helge Nissen og Olaf Holbøll.

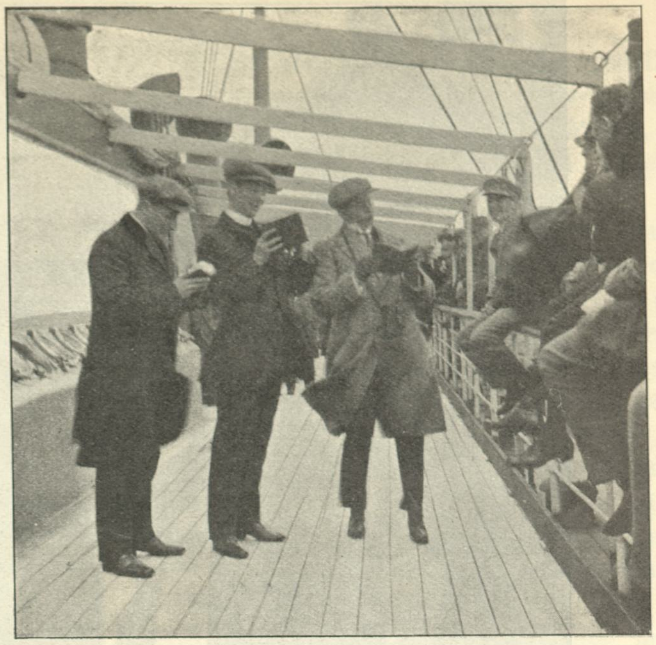

Fra Studentersangernes Amerikafærd 3: Blandt de forskellige Forlystelser, Studentersangerne havde opfundet for at underholde sine Medpassagerer og sig selv, blev der ogsaa en Dag foranstaltet Væddeløb paa Dækket Der savnedes hverken Gammelmands-, Outsider-, Bondefanger-, Drenge- eller Forelskedesløb.
Paa Billedet ser man Deltagerne i Turistløbet, hvor Turistforeningens Sekretær, kgl. Translatør K. Bratli maa siges at være afgjort Favorit.

Han stod beskedent i Rækkerne — men han burde have været i Fronten.

— — Koncerten i Carnegie-Hall blev en stor Succes! 2500 Mennesker — stor Begejstring — Orkaner af Bifald. Hr. *Levysohn* hyldedes med Blomster og Laurbær. Koret maatte synge mange Ekstranumre. Og Solisterne var Genstand for store Ovationer, ganske specielt *Helge Nissen* — selvfølgelig.

* * *

Paa Hotel Victoria.

I Formiddags aflagde *Masken's* Korrespondent en Visit paa Hotel „*Victoria*" paa Broadway, hvor Sangerne er indkvarterede.

Det var et helt velsignet københavnsk Interiør, der aabnede sig for den Indtrædende. Man følte sig som i en af *à Porta'*-erne — eller paa Frøknerne *Nimbs* klassiske Veranda... Hele det forreste Lokale er okkuperet af kendte Københavnere. Her sidder Hs. Højhed, Politiassistent *Tvermoes* og nyder en Portion snittede Bananer med Fløde... der sidder *Helge Nissen* ved Frokostkaffen, med en Cigaret vippende mellem de hvide Tænder — og ved et af Vinduerne sidder Hr. *Levysohn* og kæmper en veritabel Brydekamp med den kollossale Morgenudgave af „*World*"... Overalt kendte Strøgprofiler... overalt Dansk summende om Ørerne. — Oh! Nimb! à Porta! Dit Navn er — *Victoria*!!

Masken hilses højlydt velkommen! Og snart er den bænket midt i en tæt Skare, og Samtalen flyver med amerikansk Eksprestogsfart fra Emne til Emne.

Alle er henrykte over det korte New Yorkerophold.

Hr. *Levysohn* er henrykt over Koncertens ypperlige Forløb... Hr. *Holbøll* begejstret over New Yorks gigantiske Ydre... Hr. *Helge Nissen* finder, at det har været tre herlige om end lidt anstrengende Dage. Jeg spørger, om der er Mulighed for at blive herovre næste Sæson.

— Kun meget ringe Mulighed! siger Kammersangeren, der er stor Diplomat.

— Metropolitan!?!

— Jeg vil *ikke* opgive Operaen hjemme — ikke paa nogen Maade. Skulde jeg synge her, maatte det arrangeres saaledes, at det ikke kolliderede med Sæsonen hjemme. Og det er jo *næsten* umuligt! — Gud velsigne ham for det „*næsten*"!!"

— — Hallo! Hallo! Opbrud! Pr. Automobiler til Baltimore-Ohio Stationen.

Afsted! Til Washington! Til „*Garten party*" hos Præsidenten i „det hvide Hus". Ud til det store, forjættede — til selve Eventyret!

Sangerne vinker og svinger Huerne fra

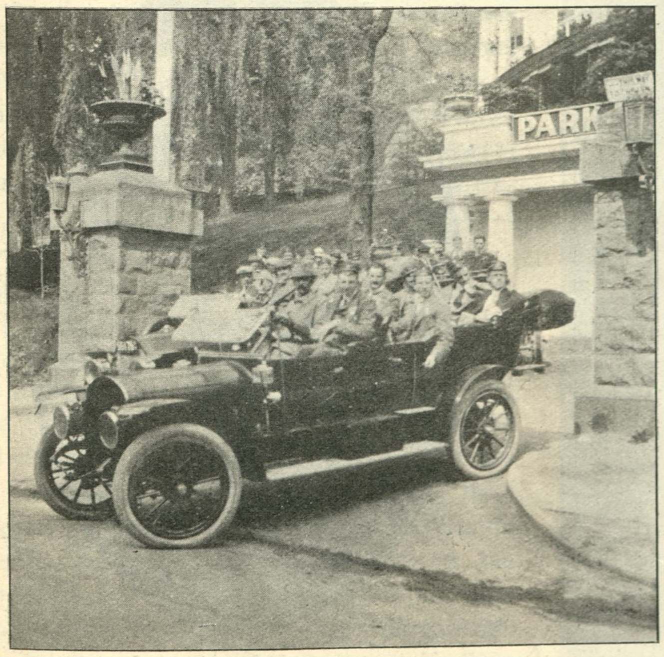

Fra Studentersangernes Amerikafærd 3: I tropisk Varme gaar Turen pr. Automobil til Park Hill.

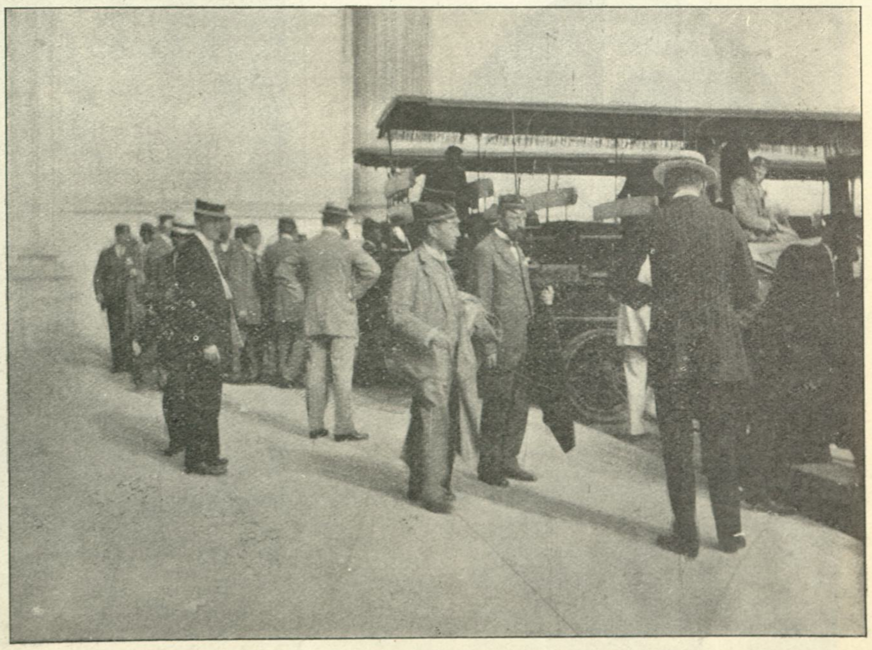

Fra Studentersangernes Amerikafærd 3: Den danske Gesandt, Grev Moltke anviser Sangerne Plads i Automobilerne. Varmen er saa trykkende, at hver af Sangerne har maattet forsyne sig med Vifte.

Blandt de Ekstra-Forlystelser, som Københavnerne har haft at glæde sig over i denne hede Forsommer, spiller ikke mindst det amerikanske Flaadebesøg med dets Invasion af overstadige *bluejackets*, der i mere eller mindre ædru Tilstand tumlede sig i Byens Gader, en ikke ringe Rolle. Vor Fotograf har hosstaaende foreviget et typisk Gadebillede fra Flaadedagene — en amerikansk *man-of-war*, eskorteret af to af vore egne »Pansere».

Automobilerne. — Hils dem alle derhjemme gennem *Masken!* raabes der.

Motorerne stønner og smælder.

— Lykke paa Rejsen!

Og Vognene rutscher afsted mod Eventyret og alle dets Herligheder.

— *Au revoir!*

Manuel Garcia.

Det nye Skovteater.

„Over Stalden"s Revue-Première.

KØBENHAVNERNE faar minsandten i denne Sommer deres Appetit paa Revuer tilfredsstillet! Vor gode By er jo i saa Henseende næsten blevet et helt Paris. Og — Spøg til Side — hvad Udstyret, denne væsentlige Revue-Faktor, angaar, kan vi snart hamle op med Seinestaden . . . *en miniature* begribeligvis!

Der var en vis forventningfuld-festlig Stemning over Premièren ude hos *Theodor Fugmann* forleden. De store Teatre har haft en daarlig Sæson; men Fugmann skræmmes ikke af Sporene, og vover „Springet" fra Variété-Tribune til „rigtig" Scene, altsaa i omvendt Retning. Vil Eksperimentet lykkes? De fleste fandt sikkert, at det klædte „Over Stalden" at være bleven Teater. Fin og lys og straalende tog den tidligere Skovvariété sig ud. Og man mærkede under hele Forestillingen en fast og instruktions-kyndig Haand. Hr. *Adolf Jensen* maa siges at have haft en heldig Debut som Teater-Leder.

Ganske vist var Programmets tvende *pièces de rideau* — Opera-Parodien „Don Juan" og den franske Farce-Bagatel „Betzys Profil" — ikke egnede til at gøre Publikum vildt af Begejstring. Men Hovedvægten var jo ogsaa lagt paa Revuen: „Vikingefærden". Dens Forfatter Hr. *André* var i enkelte Henseender heldigere med sin Vinter-Kabaret i Olympia. Men han har i „Over Stalden" været en Del hæmmet af Privilegiets forskellige strenge Bestemmelser: kun 6 agerende Personer paa Scenen, kun saa og saa mange Minutters Varighed og kun én Akt. I en „Kabaret" kan man lade Tæppet gaa op og ned og derved markere Afdelingerne. „Over Stalden"s Revue maa nøjes med et kort lille Mørknings-Intermezzo mellem de to Scenerier: Skovdekorationen og Traverbanen.

Naar Hr. André imidlertid efter Tæppets Fald kunde notere en Succes, saa skyldtes det hans ungdommelige og tilpas respektstridige Humør, hans smilende Elskværdighed og hans Evne til at skrive en munter og letflydende Vise. Endvidere de flinke Fortolkere, hvis Falanks dannedes af kendte og alményndede Kræfter. Hr. *Henry Seemann* stillede sin indtagende Mandighed og vakre Stemme til Raadighed for den lille Revue. Fru *Edith Buemann* skænkede os sit Smil og sit friske Humør, *Valdemar Kolling* og *Victoria Petersen* deres djærve og haandfaste Komik.

Hvad Teatrets kønne Dame-Kor angaar,

Fra Skovteatret „Over Stalden" i Charlottenlund.
Hr. Henry Seemann i sit Paaklædningsværelse.

Fra Tivolis Teatersal: Sommerrejsen.
Den engelske Danserinde og Peter Ferdinand Ravn (Carl Alstrup).

Fra Skovteatret „Over Stalden" i Charlottenlund.
Fru Dagmar Krarup, Fru Victoria Petersen og Fru Edith Buemaann i Paaklædningsværelset.

Fra Skovteatret „Over Stalden“ i Charlottenlund: Vikingefærden.
Sangberg (Henry Seeman), Flora Bakke (Victoria Petersen), Hilda (Dagmar Krarup), Peter Bakke (Vald. Kolling).

kunde man have ønsket de unge Damer nogle fikse Danse. Nu mindede de lidt for meget om ubevægelige Statuer, — men ganske vist en Fryd for Øjet!

Af Revuens Melodier er der Grund til at nævne den smukke Slutnings-Sang til Øresunds Pris, sunget af Henry Seemann. De indsmigrende Toner er komponerede af — Revuens Forfatter, der sandelig fortjener Prædikatet af en Tusindkunstner!

V. S.

Johannes Poulsen.

Et andet Forslag.

Hr. Redaktør!

Med den største Opmærksomhed læste jeg Hr. Oscar Olafssons interessante og begejstrede Indlæg om Johs. Poulsen. Som en af de mange, der med vaagent Øje har fulgt denne Kunstner paa hans sceniske Løbebane — fra Sejr til Sejr — kan jeg naturligvis kun af Hjertet slutte mig til Hr. Olafssons Udtalelser — i det væsentlige, — nemlig at „Johs. Poulsen er den unge danske Scenekunsts første og eneste geniale Kunstner“; men der er dog forskellige Punkter i Artiklen, som jeg føler Trang til at imødegaa — i Sandhedens Interesse.

Jeg har ikke Fornøjelsen at kende bemeldte Hr. Olafsson — desværre; — gjorde jeg det, kunde vi vist faa stor Glæde af at tale lidt sammen om Emnet Johs. P.; men jeg maa tillade mig at tro, at Hr. O. i nogen Tid har opholdt sig ovre i New York, hvorfra Artiklen jo er tilsendt „Masken“; thi i modsat Fald tror jeg næppe, han kunde skæmme sin smukke Artikel med en saa misvisende og fejlagtig Udtalelse som den, hvormed han besvarer sit eget Spørgsmaal: „Og hvad gør saa denne Gudernes Yndling med sine rige Naadegaver?“ Han svarer nemlig følgende: „Ja, han viser nu og da et lille Lynglimt af dem i en og anden Rolle . . . han feteres af de københavnske Bourgeoisidamer . . . figurerer paa Postkort . . . benyttes som Interview-Objekt, naar Pressen i „Øjeblikket“ mangler Stof — voila tout!“

For det første er det fejlagtigt at sige, at han „nu og da“ viser sine Evner i „en og anden“ Rolle. Man kan dog umuligt have glemt, at han sammen med sin Broder og Fru Anna Larssen i flere Sæsoner bogstaveligt talt *bar* Dagmarteatret paa sine unge Skuldre, indtil han omsider segnede under Byrden af de Kæmpeopgaver, der lagdes paa ham; — i dem *alle* lagde han saa tydeligt som muligt sine ualmindelige Evner for Dagen; han formaaede Gang efter Gang at omskabe sig selv i en (som et Blad engang skrev) ganske foruroligende Grad, hvad Hr. Olafsson forøvrigt andet Steds i Artiklen selv omtaler. —

Og har ikke den sidste Sæson paa Det kgl. Teater bragt ham store Opgaver, som han *alle* har løst paa en saadan Maade, at det absolut maa kaldes forkert at benytte Udtrykket „nu og da.“

At han feteres af de københavnske Bourgeoisidamer er ganske rigtigt; — det er naturligt og uundgaaeligt! En anden Ting er, at det maa være frygteligt for en virkelig Kunstner som Johs. P. at høre forbigaaende Damer hviske — himmelhøjt —: „Der gaar Johannes, — Gud hvor han er sød!“ — Det er let at besejre Københavnerinden, naar man er Skuespiller og ser en Smule godt ud; men jeg tager næppe Fejl, naar jeg paastaar, at Johs. P. aldrig har higet efter denne letkøbte og ligegyldige Sejr; nej, først da hans sejge Energi og Arbejdsomhed med „Erik den Fjortende“s kæmpemæssige Rolle bragte ham den vanskelige og betydningsfulde Sejr over de for deres Strenghed noksom bekendte københavnske Teaterkritikere, — først da var han tilfreds.

Til Slut kun en Henvendelse direkte til Hr. Olafsson. Hvorfor ligefrem *opfordre* Johs. P. til at søge ud; — den Dag kommer maaske, da han selv faar Lyst til at prøve paa at vinde det Guld, som vinker der ude fra. Jeg for mit Vedkommende ser ikke rettere, end at Udvandringen af vore *betydende* Kunstnere i den sidste Tid har været saa stor, at vi ikke, straks naar en ny „Stor“ er udklækket, ligefrem skal opfordre ham til at rejse. Vi har sandelig selv saa udmærket Brug for dem herhjemme; og i Særdeleshed synes jeg, der er den allerstørste Anledning til at sige til Johs. Poulsen: — De har arvet et *Navn* efter Deres store Fa'r og Onkel! *Bliv* og *fortsæt* det ærefulde Kapitel i *dansk* Teaterhistorie, som hedder „Familien Poulsen.“

E. Valeur-Fausbøll.

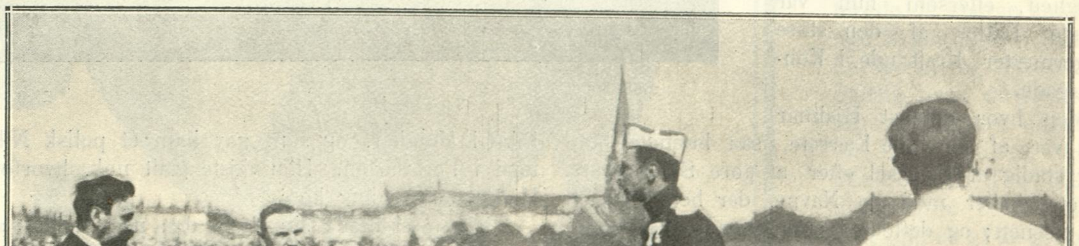

Fra Københavns Idrætspark. Kronprins Christian indvier den nye Idrætsplads med en Tale til Ungdommen. Tilvenstre paa Billedet ses Overretssagfører Nathansen og Borgmester Jensen.

Carl Muusmann: Det store Krak paa Alexandrateatret. Teaterroman

Fra den Aften skete der en Forandring paa mange Maader. Under Prøverne havde Hjalmar nemlig stiftet Bekendtskab med adskillige Folk, der tilhørte den lavere Teaterverden som Statister, Operister og Maskinfolk. Af disse fik han af og til Fribilletter, naar det gjaldt om at „pynte“ Huset. Først var Madam Brænding henrykt. Tænk at man kunde komme i Teatret for Ingenting! Saa begyndte Glæden at tage lidt af, thi Hjalmar gik nu aldrig mere personlig med hende. Han sendte bare to Billetter hjem i sidste Øjeblik, og saa maatte Madam Brænding selv se at finde En, der kunde gaa paa den anden Billet. Og det blev i Reglen Madam Svendsen paa fjerde Sal. Hun lo, mens hun slog sig paa Laarene, og hun græd, saa der var vaadt efter hende, saa det var Synd at sige, at hun ikke morede sig. Men at gaa med hende i Teatret, var jo alligevel ikke det samme som at gaa med Hjalmar. Dog da Madam Brænding fik den rigtige Grund at høre, udbrød hun som den fornuftige Kone, hun var bleven i Ægteskabet med en Sømand:

— Det er der ikke noget at sige til. Vi Gamle maa vige Pladsen for de Unge, naar Afløsningen kommer.

Som man let forstaar, skulde det betyde, at Hjalmar var bleven forlovet. Og det var saamænd endda en rigtig Teaterforlovelse, for det var netop med hende, der havde spillet Lisbeth. Det syntes Madam Brænding nu straks var saa rørende; men hvad der var meget vigtigere var, at den lille Lisbeth, som for Resten i det Borgerlige hed Ellen Kraft, var sød og rar og net, og saa var hun rig.

Det antog man da i Almindelighed, eftersom hun var eneste Datter af den store Bagermester Kraft ude i Kongensgade.

Men hvor optaget Hjalmar end var af sin lille Kæreste, saa brændte han dog stadig af Længsel efter at gøre Skuespillerbekendtskaber med de Navne, der betød noget paa Scenen; og dette var medvirkende til, at han netop havde søgt Plads i Teaterkaféen, hvor saa mange af Scenens Børn fra gammel Tid havde holdt til i Eftermiddagstimerne.

Ofte havde han opfattet et Glimt af den ene eller den anden Berømthed gennem den aabentstaaende Lem, der førte fra Kaféen ind til Køkkenet. Først idag havde han opnaaet at staa Ansigt til Ansigt med en af Berømthedernes Berømtheder, og saa var det hele Udbytte — to Fribilletter.

Han kastede et Blik paa dem. Det var Billetter til første Parket. Det var dog allerede et Fremskridt, thi i Reglen havde han ellers kun Pladser i Etagerne eller højst i Parterret. Det vilde alligevel imponere Ellen, ikke mindst, naar han kunde fortælle hende, at det var selve Daniel Broge, der havde inviteret ham i Teatret.

Denne Tanke gjorde han pludselig glad og gav ham Vinger, saa at han formelig fløj op ad de mange Trapper til det lille Værelse oppe under Taget, hvor der var saa henrivende Udsigt over Byens Skorstene og Taarne, der forekom ham som en Skov af smaa og store Master over et stadig bølgende Hav.

I en Fart var han i Stadstøjet og ned ad Trapperne igen. Regnen var nu holdt op. Luften var fyldt af en ejendommelig Blødhed, der fortalte om Foraar og Grøde. Han saa over paa det store Uhr paa Hjørnet. Der var endnu en god halv Time til Forestillingens Begyndelse. Han talte og fløjtede afvekslende, medens han med lette Skridt gik ud ad Kongens Gade. Han smuttede ind gennem Porten i Nummer 47, forbi en stor, bararmet Bagersvend, der stod sig en Aftentur med sin Pibe i Munden, og som gav ham et polisk Nik med i Forbifarten. Han vidste godt nok, hvorfor Hjalmar Brænding kom.

Hjalmar skuttede sig forbi den paa skraa opkørte Bagervogn og nogle store Plader, der var lagt ud i Gaarden. Saa aabnede han en lille Trædør, der var saa blank som en Honningkage af Mel og Fedt, og han stod i Bageriet. En varm, vellugtende hyggelig Os stod ham i Møde. Han spejdede hurtig omkring. Saa lyste det op i hans Øjne. Derhenne i Hjørnet stod han Ellen. Hendes Ærmer var smøgede op, saa at man saa de smukke kraftige Arme langt op over Albuerne. Hun stod bøjet over Arbejdsbordet, saa den stærke, hvide Nakke blottede sig helt ned over de runde, bløde Skuldre. Hjalmar listede sig sagte bagpaa hende og kyssede hende paa Ryggens strammede Hud. Hun sprættede op med et lille Skrig, men da hun vendte sig om, lo hun med alle sine hvide Tænder og udbrød overgivent:

— Er det Dig, Din Galfrans!

— Ja, Ellen! Troer Du, at Du kan faa Lov til at gaa med mig i Teatret iaften?

Ellens runde Ansigt, der havde struttet saa veltilfreds som en Fastelavnsbolle, blev betænkeligt, da hun svarede:

— Tør Du spørge Trolden, Hjalmar?

IV

Trolden var den gamle Bagermester Kraft. Han var Enkemand, og Ellen var snart sagt baade hans Kone, hans Datter, hans Mestersvend og hans Butikschef.

Derfor havde han heller ikke været saa glad ved, at hun havde forlovet sig, især da det var med en sølle Stymper uden Penge. Men det passede ham dog paa en vis Maade, at den Udvalgte saa at sige hørte til Faget. Af en Konditor kunde der let komme en Bager. Derfor havde han heller ikke sagt noget mod Partiet, skønt han ærgrede sig over, at det var Frugten af dette Komedianteri, som han saa længe som muligt havde sat sig imod. Men i sin Fritid gjorde Ellen, hvad hun vilde, og var ikke bange for at sætte Trolden Stolen for Døren. Men følte hun, saadan som nu, at det var hendes Pligt at blive, fordi Andre ellers skulde gøre hendes Arbejde, saa var hun meget myg for at bede om Lov.

Heller ikke Hjalmar var rigtig dristig. De stod derfor og saa lidt betænkelige paa hinanden, da den gamle Kraft dukkede frem bag den store Ovn. Lyset fra det aabne Ildsted faldt paa hans lille, faste Skikkelse, og det kunde i dette Øjeblik ikke forbavse, at hans Datter med det gode Humør halvt i Gemytlighed halvt i Ærgrelse havde fundet paa at give ham Øgenavnet Trolden. Hans graasprængte Haar strittede i en tyk Paryk om det lille, kuglerunde Hoved med de blussende Kinder og de smaa, livlige Griseøjne. Hans bare Arme var saa lodne som en Bavians. Det var, som om Varmen og den fede Luft i Bageriet formelig havde bragt Grøde i Haarvæksten. Han bevægede sig altid i smaa Hop med udbredt Favn, som ledte han efter Ligevægten. Det stammede fra et Fald, under hvilket han havde brækket det ene Ben, der bagefter var vokset lidt skævt sammen.

— Naa, er *han* der! udbrød Bagermester Kraft, idet han fik Øje paa Hjalmar Brænding.

Trolden yndede Tiltaleformen: Han. Den benyttede han overfor Svende, han havde kendt fra Drenge, og til hvem han derfor hverken vilde sige Du eller De. Og nu brugte han den ogsaa overfor sin vordende Svigersøn.

— Jeg vilde blot hen og se lidt til Ellen.

— Det er der ikke noget at sige til. Er *han* fri i Aften?

— Ja!

— Naa! Saa kan *han* jo blive her og spise med os. Vi har vel nok lidt at byde ham, Ellen?

(Fortsættes.)

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.

Redaktionssekretær: **Edm. Bügel Hartmann.**

DET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN.

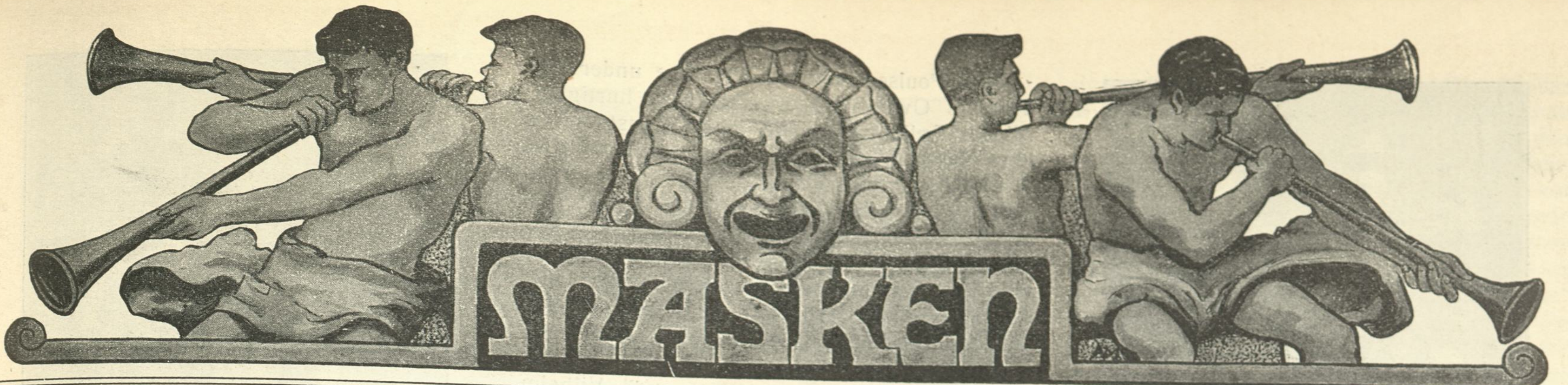

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 18DE JUNI. | NUMMER 38.

Emil Poulsen.

Født 9. Juli 1842, død 8. Juni 1911.

DA Det kgl. Teater i Torsdags Morges hejste sit Flag paa halv Stang, vidste hele København, at Professor *Emil Poulsen* var død. Bladene havde i nogle Dage bragt foruroligende Meddelelser om hans aftagende Kræfter, og man var forberedt paa den dødelige Udgang af den Sygdom, der forøvrigt ret pludselig havde ramt ham paa hans smukke Landsted ude ved Helsingør. Alligevel gjorde Budskabet om Døden det stærkeste Indtryk. Skønt Emil Poulsen paa Grund af sin Lamhed i Benene allerede for en halv Snes Aar tilbage havde maattet opgive sin Virksomhed som udøvende Kunstner, var han i høj Grad levende mellem os. Hans Oplæsninger — hvoraf den sidste fandt Sted for faa Uger siden — samlede altid en lige saa stor som interesseret Tilhørerkreds, og han var paa mange forskellige Maader fremdeles knyttet til Bevægelserne i vor literære og kunstneriske Verden.

Som sine to Sønners baade myndige og kloge Raadgiver havde han sikkert sin Haand og sin Vilje med i, hvad der planlagtes og iværksattes af dem, ikke alene naar det gjaldt Friluftsteatrets Repertoire og Iscenesættelsen af de valgte Digterværker, men ogsaa naar nu den ældste af Sønnerne som Dagmarteatrets nye Styrer trængte til en forfaren Teatermands praktiske Vink og en gennemdannet Akademikers literære Hjælp. Det hed sig jo ogsaa, at Emil Poulsen, ligesom en Gang tidligere, nu skulde være Dagmarteatrets literære Konsulent paany. Vi vil derfor alle til Vinter savne Emil Poulsens kendte Personlighed og skønne Stemmeklang. Det var en Fornøjelse at se hans hvide Haar mellem de to unge, ivrige Sønner, der har taget saa smuk en Arv fra deres berømte Fader.

Men dybere vil selvfølgelig Savnet føles, naar Tanken gaar tilbage til det Kunstnerliv, der nu definitivt har fundet sin Afslutning. For den yngre Slægt er det en Periode af Det kgl. Teaters Historie, der her løber til Ende, Menneskealderen fra sidst i Treserne og et Stykke ind i det nye Aarhundrede. Det var Brødrene Emil og Olaf Poulsen, Fru Betty Hennings og Peter Jerndorff, der fortrinsvis bar dette Spand af Tid og nyere dansk Skuespilkunst. De begyndte alle deres kunstneriske Bane paa det gamle Teater, medens de store Kunstnere Phister og Fru Sødring, Kristian Mantzius og Vilhelm Wiehe, Adolf Rosenkilde og Hultmann endnu var i fuld Virksomhed, og den store Tids to navnkundige Veteraner, Fru Louise Phister og Peter Schram, holdt en rum Stund ud, endnu efter at det ny Teater havde sat Skel mellem to Tidsaldere. Den levende Kæde af udmærkede Kunstnere, der altid har været Det kgl. Teaters Styrke og Stolthed, fik saaledes ogsaa her Lov til at flette sine nye Led ind, efterhaanden som de gamle brast. Men naar vi nu ser tilbage, er Olaf Poulsen og Peter Jerndorff de sidste af den kendte Kreds af sceniske Kunstnere, der bar Ibsen og Bjørnson over Scenen og for Skuespilkunstens Vedkommende repræsenterede de mange aandelige Brydninger i Halvfjerdserne og Firserne. Særlig hvad de to store norske Digtere angaar, vil Emil Poulsen ikke mindre end Fru Hennings altid blive erindret som en af de grundlæggende Faktorer i Det kgl. Teaters Historie. Hvad han har ydet af Nyskabelser i Henrik Ibsens Skuespil, vil uden Tvivl altid blive nævnet blandt hans Samtids ypperste Scenekunst.

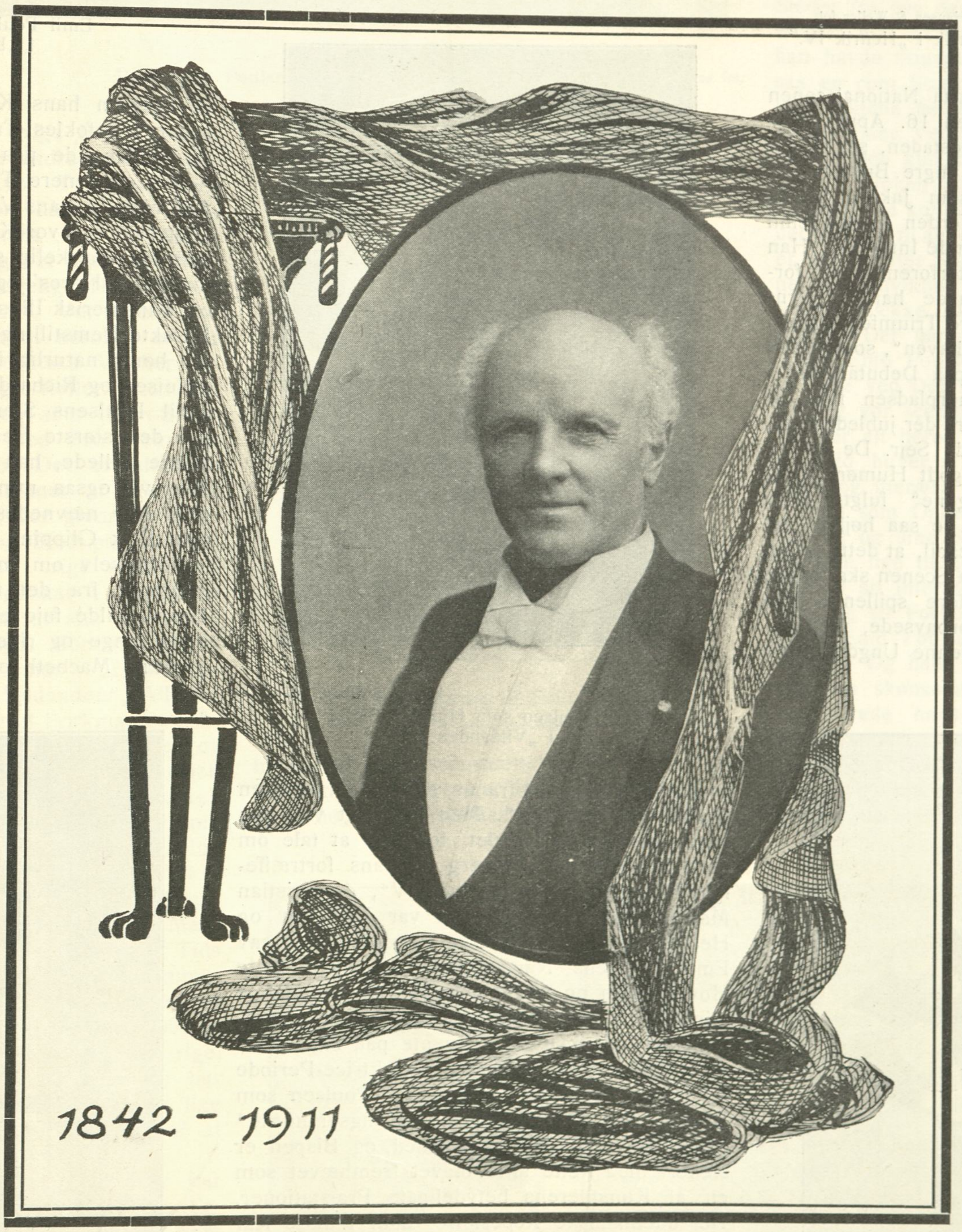

Professor Emil Poulsen. Julie Laurberg & Gad fot.

Emil Poulsen, der som kendt er en Københavner af Fødsel, vandt allerede som Discipel i Metropolitanskolen Ry for sine sceniske Evner i Skolekomedierne, og skønt han efter at være blevet Student i 1860 med baade Flid og efter Sigende udmærkede Anlæg studerede Filologi, blev det ikke til Alvor med nogen Embedseksamen. Teatret

Hansen & Weller fot.
Emil Poulsen som Prins Henrik i „Henrik IV."

drog ham, og hans Debut paa Nationalscenen som Erasmus Montanus den 16. April 1867 blev en Begivenhed i Hovedstaden, saa meget mere som hans syv Aar yngre Broder Olaf samme Aften debuterede som Jakob. Særlig indenfor den akademiske Verden fulgtes Emil Poulsen med den mest levende Interesse. Han var vel kendt fra Studenterforeningens forskellige Forestillinger — baade han og Jerndorff havde bl. a. fejret store Triumfer i Henrik Hertz's „Eventyr i Dyrehaven", som Høedt havde sat i Scene — og paa Debutaftenen i Det kgl. Teater var Tilskuerpladsen fyldt af ældre og yngre Kammerater, der jublede over, at en af deres egne vandt Sejr. De lystige unge var endogsaa i saa godt Humør, at da Duftvaudevillen „Slægtningene" fulgte efter „Erasmus Montanus", udlo de saa højlydt det ellers saa yndede lille Skuespil, at dette aldrig oftere blev opført. Men paa Scenen skal baade Phister og andre af de ældre spillende ikke alene have været yderst forbavsede, men ogsaa meget opbragt over denne Ungdommens Kaadhed.

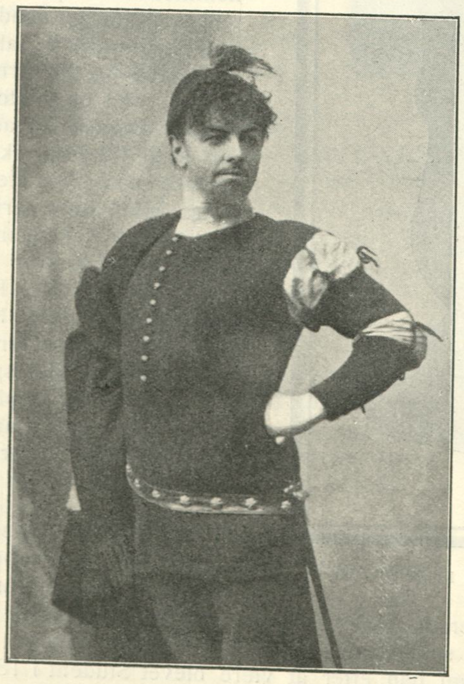

Hansen & Weller fot.
Emil Poulsen som Prinsen i „Der var engang — —".

Emil Poulsen selv led dog ikke under sine Venners Overgivenhed. Han blev hurtig en afholdt Fælle mellem de ældre Kunstnere og blev ikke mindst nøje knyttet til Vilhelm Wiehe i fortroligt Venskab. Et lille Sammenstød med Kristian Mantzius under Opførelsen af „Fruentimmerskolen" satte heller ikke blivende Spor. Emil Poulsens Kultur og hele vindende Personlighed gav ham overhovedet saa at sige en fremtrædende Position baade bag og foran Rampen. Almenhedens erklærede Yndling blev han særlig, da han i Begyndelsen af Halvfjerdserne sammen med Vilhelm Wiehe i Bertran de Born havde vundet den enestaaende Teatersejr for Ernst von der Recke. Naturen havde været gavmild imod ham — ligesom senere mod hans Sønner — hans smukke Skikkelse, hans rene og klare Sprog, hans sympathiske Sangstemme, alle Scenens ydre og indre gode Gaver tog Publikum med Storm. Emil Poulsens samtidige vil mindes, hvor højt han blev baaret oppe paa Folkegunstens Bølger. Det er i saa Henseende tilstrækkeligt jævnsides med Bertran de Born at nævne hans Ambrosius og hans Prokonsul

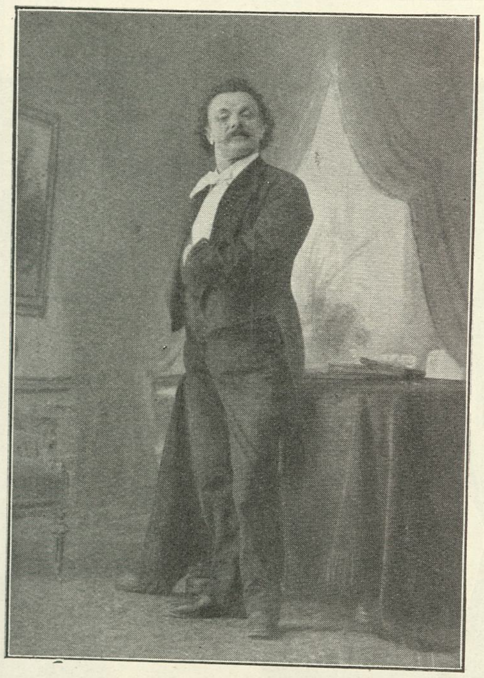

Hansen & Weller fot.
Emil Poulsen som Hjalmar Ekdal i „Vildanden".

i „Fulvia", ligesom fra en senere Tid Prinsen i „Der var en Gang". Men forøvrigt var han baade Romeo og Hamlet, for ikke at tale om hans Leander hos Holberg og hans fortræffelige Prins Henrik i „Henrik IV", da Kristian Mantzius var Falstaff. Det var Elskeren og Helten, der i disse typiske Ungdomsroller gav Emil Poulsens Navn Klang og Ry i hele Hovedstaden og voldte mange unge kvindelige Hjerter en sær Banken. Men Karakterfremstilleren lod ikke længe vente paa sig. Allerede under Fru Heibergs Instruktrice-Periode først i Halvfjerdserne vakte Emil Poulsen som Bisp Nicolas i Henrik Ibsens „Kongsemnerne" den allerstørste Opmærksomhed, og Bispen er sikkert med Rette altid blevet fremhævet som en af Kunstnerens betydeligste Præstationer. Det udenlandske Repertoire, som i disse Aar spillede en vis Rolle paa Det kgl. Teater, havde ogsaa i Emil Poulsen en meget værdifuld Støtte. Hans modbydelige Hertug af Septmonts i Dumas' „Den fremmede" gjorde bl. a. almindelig Opsigt. Og fra Biskop Popo i „Palnatoke" til Sortebroder Knud i „Axel og Valborg" har han i Oehlenschlägers Tragedier ligeledes ydet udmærket Karakterkunst. Hans Helge i „Yrsa"

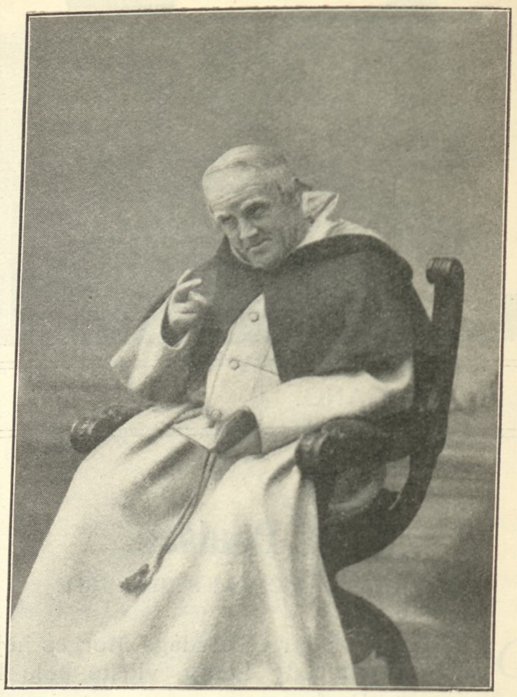

Hansen & Weller fot.
Emil Poulsen som Abbeden i „Broder Rus".

er ligesom hans Kreon i „Antigone" — Tyranen i Sofokles' Tragedie, som Adam Poulsen nu spiller ude paa Friluftteatret i Dyrehaven — fra en senere Tid. Og fra hans allersidste Aar endelig hans Vølund i Holger Drachmanns Digterværk, hvor Kunstnerens legemlige Svaghed saa mærkelig smeltede sammen med den mythiske Heros' egen Skæbne og bidrog til en kunstnerisk Illusion af betagende Magt. Til Karakterfremstillingerne udenfor det store Drama hører naturligvis ogsaa hans Erik Glipping i Heises og Richardts Opera „Drot og Marsk". Emil Poulsens Stemme og Sangkunst vandt her den største Beundring, og det var et gribende Billede, han gav af den usalige Konge. Man vil ogsaa mindes, hvorledes det forgangent Aar nævnedes til Herolds Ære, at han som Erik Glipping kom sin Forgænger nær.

Men selv om man til disse Karakterfremstillinger fra det tragiske og det romantiske Drama vilde føje endnu en Række Figurer fra hans lange og rige Galleri af sceniske Typer — hans Macbeth og hans Shylock, hans Faust

Hansen & Weller fot.
Emil Poulsen som Hamlet.

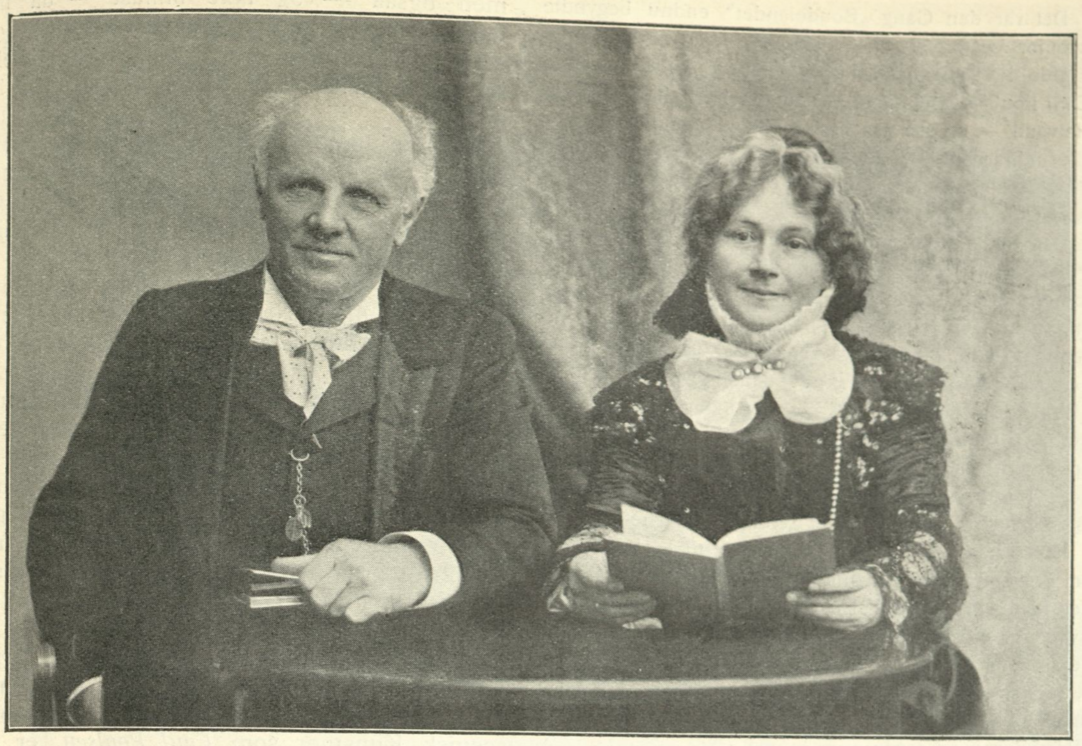

Prof. Emil Poulsen og Hustru Julie Laurberg & Gad fot.

og hans Noureddin, hans evige Jøde i „Genboerne" og mange, mange andre med dem — er det dog udenfor enhver Tvivl, at hans Skabervirksomhed indenfor hans egen Tids dramatiske Digtning bød hans Geni de største og frugtbareste Opgaver og vel ogsaa fortrinsvis gav ham hans uforgængelige Navn blandt Mestrene i vor nyere Kunst. Vor egen moderne Literatur bød ham som berørt i et Par af Holger Drachmanns sceniske Værker interessante og taknemmelige Roller, men det var uden al Sammenligning som Ibsen-Skuespiller, at han sammen med Fru Hennings naaede sin Kunsts Højde. Det er altid en Lykke for en scenisk Kunstner at skabe fra ny af, at være den første, der giver sin Samtids Frembringelser Kød og Blod paa Scenen, og denne Lykke blev jo i rigt Maal Emil Poulsen forundt. Hans Advokat i Bjørnsons „En Fallit" var Forløberen for alle de kendte Skikkelser i Ibsens Skuespil, Konsul Bernick i „Samfundets Støtter", Helmer i „Et Dukkehjem", Hjalmar Ekdal i „Vildanden", Allmers i „Lille Eyjolf", John Gabriel Borkman o. s. fr. Fremfor alt vil Helmer, Ægteskabsegoisten og den brutale Rethaver bag Skønhedssværmeriet, samt Hjalmar Ekdal, Fantasten og Floskelmageren, bestandig staa som Vidnesbyrd om denne Kunstners sanddru Menneskeskildring og dybt satiriske Blottelse af sjælelige Skavanker. I Forening med Fru Hennings Ibsen-Fremstillinger og Peter Jerndorffs Pastor Manders vil Emil Poulsens Spil i disse vor Tids ypperste Samfundsdramaer være det berømmeligste Udtryk for, hvad dansk scenisk Kunst har ydet i den sidste Menneskealder. Det er kun Skade, at vor egen, en Gang saa rige, dramatiske Literatur ikke tilnærmelsesvis har budt vore nyere sceniske Kunstnere et lige saa værdifuldt originalt og nationalt Stof at forme af.

Ogsaa som Iscenesætter og Instruktør har Emil Poulsen haft Betydning for Det kgl. Teater. Da Fru Heiberg i 1874 tog et Aars Orlov som Sceneinstruktrice, vikarierede Poulsen for hende, men var efter et Aars Slid i Følge Fru Heibergs Omtale i Erindringerne saa nervøs, at han ikke i lange Tider indlod sig paa en Gentagelse heraf. Det var først i Halvfemserne, at han paa ny lod sig bevæge til at føre Kommandostaven bag Kulisserne. Han skal, sagde man den Gang, have brugt sin Magt og Myndighed med stundom noget for haard en Haand overfor den enkelte; men

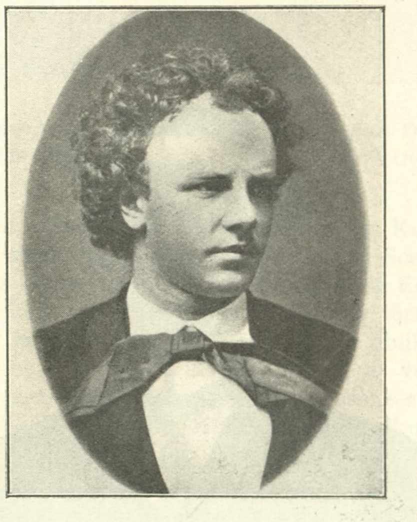

Ungdomsportræt af Emil Poulsen.

mange af hans Iscenesættelser var baade virkningsfulde og farverige. Han forstod den Kunst at manøvrere med Masserne, og der knytter sig særlig for den store Kunst smukke Minder til denne hans under en Nedgangstid vistnok ofte vanskelige Kamp som Bolværk mod den daværende Radikalisme, der efter sit eget Feltraab vilde erobre Teater og Literatur. Det var ikke for intet, at Holger Drachmann allerede i 1884 havde tilegnet Emil og Anna Poulsen sin Digtsamling „Dybe Strænge" og takket dem begge for, at de „i Kunsten som i Livet" vilde være „danske". Emil Poulsen var i Virkeligheden i mange Aar den store Kunsts Talsmand og en Borgen for, at vor første Scene trods alt holdt den rette Kurs. Des mere Overraskelse og Forundring vakte det, da han, efter forgæves at have søgt Lindring for sin Sygdom i Syden med det nye Aarhundrede tog sin Afsked fra Det kgl. Teater og stillede sig i en Slags Kampstilling overfor sin gamle Scene under den mærkelige Guerillakrig, som Fru Betty Nansen og Bjørnstjerne Bjørnson fra Dagmarteatret aabnede mod Det kgl. Teater eller, som Bjørnson kaldte det, den gamle Kasse paa Kongens Nytorv. Man forstod heller ikke, at Emil Poulsen lod sine to unge talentfulde Sønner debutere paa Dagmarteatret i Stedet for paa den Scene, han selv med saa megen Ære havde tjent et helt Liv, og hvor han havde vundet sit Ry. Det varede jo ogsaa en rum Stund, før de to Sønner endelig blev vundne for Det kgl. Teater, og for den ældste Søns Vedkommende blev Glæden herover endda kun kort. For alle dem, der netop nu, da Tanken om en Dobbeltdrift af to sammenhørende kongelige Teatre endelig har arbejdet sig frem til almen Anerkendelse, glædede sig, er det en stor Sorg, at Adam Poulsens kunstneriske Udvikling og Blomstring i hvert Fald for en Række Aar skal falde paa en anden Scene. Det har været en Skuffelse, at Professor Emil Poulsen ikke overtalte sin Søn til at blive ved Det kgl. Teater, paa hvis førende Stilling vor sceniske Kunsts Vækst og Trivsel fremfor alt beror, og hvis Maal det altid var og altid bliver at samle de ypperste kunstneriske og literære Kræfter om sig.

Men som Oplæser baade sammen med sin Hustru og sine Sønner holdt imidlertid Emil Poulsen lige til det sidste altid sin gamle Fane højt. I sit interessante Foredrag om Fru Heiberg og sit Forhold til den store Kunstnerinde lagde Emil Poulsen den smukkeste Pietet for Dagen. Og hans Valg af Repertoire var altid lige saa skønsomt som klassisk. Ingen, der overværede hans sidste Oplæsning sammen med Sønnerne, vil nogensinde glemme hans Foredrag af Goethes Indledningsdigt til „Faust". Med dyb Vemod hørte man den rene, nu noget sprøde Stemme tolke Digterens Resignation

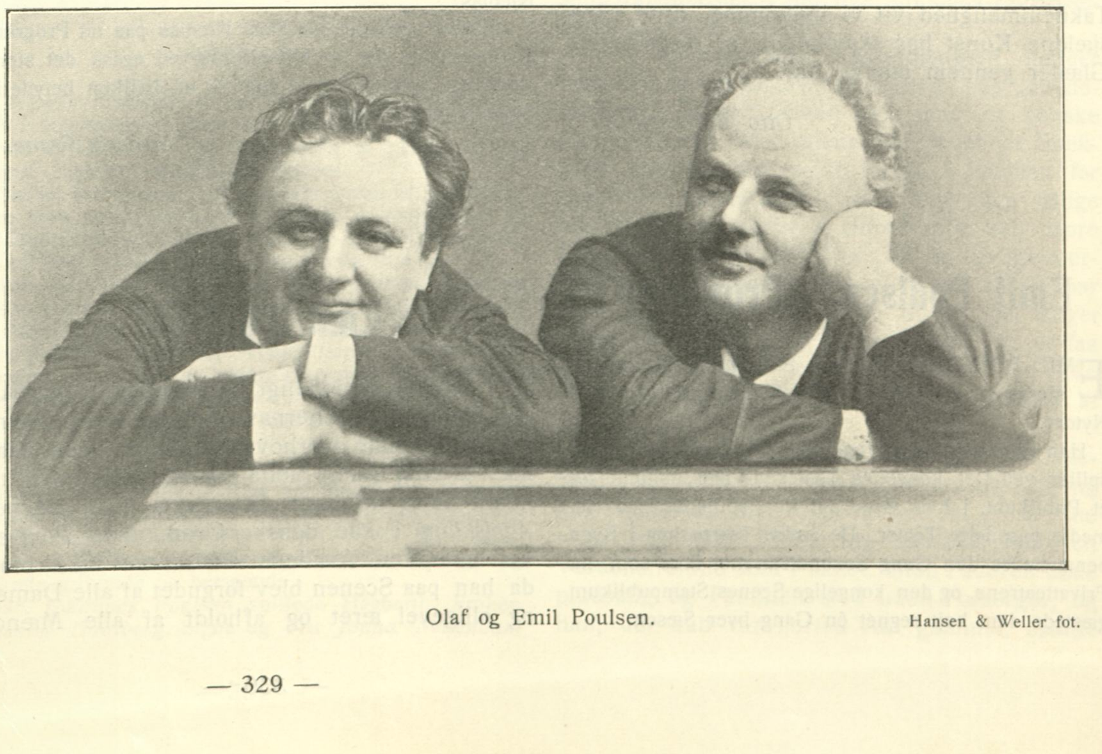

Olaf og Emil Poulsen. Hansen & Weller fot.

Emil Poulsen og Peter Hansen.

og Trylleskæret fra Ungdommens glade Dage. Ogsaa Kunstneren fremmanede „Taageskikkelserne fra svundne Tider“ og dvælede ved de gamle Minder mellem henfarne Venner:

Ej kan de mine Toner nu fornemme,
de kære, som har hørt min Ungdoms Sang;
forsvundet er den Kreds, hvor jeg var hjemme,
og hendød, ak! den første Atterklang!
En ukendt Mængde lytter til min Stemme,
og selv dens Bifald gør mig Sjælen trang.
Hvad før ved Sangens Magt jeg kunde binde,
er, om det lever, spredt for alle Vinde.

Emil Poulsen, der selv var dybt grebet af dette Digt, sagde til mig efter Oplæsningen, at han næsten syntes, P. Hansens Oversættelse heraf var skønnere end selve Originalen. Det blev den gamle Kunstners Farvel til sit Publikum. Han kunde ikke afslutte sit rige og virkelystne, for vor sceniske Kunsts saa betydningsfulde Liv med mere rørende Ord:

Og Længsel, som jeg ej har følt den længe,
mig griber efter Aanders stille Hjem;
med dæmpet Klang, som Æolsharpens Strenge,
min Sangs Akkorder sagte svæve frem.

En Maaned efter havde han lukket sine Øjne. Ære være hans Minde! Med dyb og inderlig Taknemmelighed vil vi ihukomme, hvad hans sjældne Kunst har skænket os af Nydelser og Glæder gennem mange Aar.

Otto Borchsenius.

Emil Poulsen i Provinsen.

EMIL POULSEN har som Skuespiller kun yderst sjældent optraadt udenfor Scenen paa Kongens Nytorv.

Han følte sig i sin Ungdom i høj Grad som Skuespiller ved Det kongelige Teater og han spillede for et Publikum, i hvis Øjne der kun spilledes god Komedie paa dette Teater. De andre Teatre her i Byen benævnedes den Gang Sekondteatrene, ikke som nu Privatteatrene, og den kongelige Scenes Stampublikum gæstede dem højt regnet én Gang hver Sæson.

Det var den Gang „Bondelandet“ endnu begyndte udenfor Vesterport.

Ude i Provinsen kendte det store Publikum kun Emil Poulsen af Omtale — som en fjern, højttronende Halvgud -- og saa paa anden Haand gennem de mer eller mindre rædsomme Efterlignere, af hvilke ethvert Provinsselskab ejede mindst En, der som Regel bedst havde forstaaet at efterligne Mesterens Skavanker.

Det var først i Halvfemserne og som Oplæser, at Provinsen lærte Poulsen at kende. Sammen med Professor Peter Hansen gik han, hvis Sygdom den Gang endnu kun var i sin Vorden, paa en Oplæsningsturné gennem hele Landet, hvis store Publikum for første Gang erfarede, hvor smukt det danske Sprog kan lyde. „Emil og Peter-Turnéen“ blev en stor Sukces. Senere, da han som syg Mand var begyndt at læse op sammen med sin Hustru, var han en hyppig Gæst ude i Provinsen, og det var dér, han første Gang læste Bisp Nicolas' Dødsscene af „Kongsæmnerne“.

Han var af en Forening engageret til at læse op i en Provinsby, og Foreningens Formand havde anmodet ham om at sætte Bisp Nicolas paa Programmet, hvad han kun modstræbende gjorde. Da Oplæsningen, der paahørtes af Publikum i aandeløs Stilhed og efterfulgtes af langvarigt Bifald, var til Ende, gik Formanden op til Emil Poulsen, trykkede ham begejstret i Hænderne og sagde:

„Jeg synes aldrig, at jeg har set Dem spille saa gribende som i Aften!“

„Tror de ikke, at jeg selv føler det,“ svarede Emil Poulsen, „netop derfor var det, at jeg vægrede mig ved at læse den Scene op. Det er forfærdeligt at vide, at man endnu evner det samme som i éns Velmagtsdage og saa ikke at kunne, fordi man ikke kan gaa.

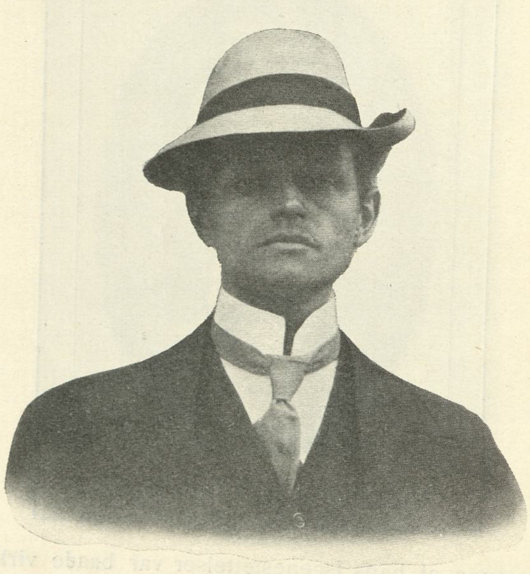

Direktør Poul Fjeldgaard.

Det er i Virkeligheden en Lidelse for mig at spille Bisp Nicolas!“

Alligevel beholdt han Bisp Nicolas paa sit Program gennem flere Aar og bibragte derved ogsaa det store Publikum i Provinsen et Indtryk af, hvilken betydelig Skuespiller han var.

Frederik Graae.

Emil Poulsen.

ET ganske almindeligt Fornavn og et ganske almindeligt Efternavn, begge saa jævnt borgerlige som overhovedet muligt. Men naar man knytter netop dette tarvelige Fornavn til netop dette tarvelige Efternavn, faar Navnet *Adelsklang* i alle danske Øren. *Emil Poulsen* var netop en Aandens *Adelsmand* ikke blot, da han paa Scenen blev forgudet af alle Damer og alligevel æret og afholdt af alle Mænd, men ogsaa — og ikke mindst — da han, lammet og forpint af uhelbredelig Sygdom, satte alle sin lyse Aands usvækkede Kræfter ind paa stadig at virke for den Kunst, han elskede.

Nu, da han er død, opregnes og optælles hans kunstneriske Bedrifter i alle danske Blade. Til hvad Nytte deltage i denne Opremsning? Vi ældre, der har set alle disse Skikkelser, glemmer dem dog aldrig, og for de yngre, der ikke har oplevet hans Kunst, giver alle disse Navne paa Roller og alle de hædrende Adjektiver dog intet Billede af det, der var og nu er borte.

Lad os nøjes med at forsikre disse unge, at en stor Kunstner og et fint Menneske er gaaet bort, og at de af os, som har haft den store Glæde paa Arbejdsmarken at høre hans kloge Kritik eller hans venlige Ros, er et godt Minde rigere. Døden, som udsletter alt, farer jo særlig grumt og hastigt frem mod den sceniske Kunstner. Hans Kunst kan ikke blot nogle faa fattige Aar overleve ham selv; ofte døer den, før han selv. Og alle de lyriske Udbrud, hvormed vi strømmer over, naar Døden berøver os en saa stor og folkekær scenisk Kunstner som *Emil Poulsen,* er kun som de Blomster, vi lægger paa hans Grav. De er Udtryk for vor mægtige Trang til endnu en Gang at vise ham vor Hengivenhed og Taknemlighed, og de skal skjule Dødens Gru for os selv.

Men Blomsterne visner hurtigt — tilbage bliver en Grav! Vi kan ikke med Digte eller Blomster slippe udenom dette: *„Dansk Scenekunst har lidt et smerteligt Tab; Emil Poulsen og hans Kunst er død!“*

Men en stor og rig Trøst har vi, fordi hans to ranke Sønner *Adam* og *Johannes* med Myndighed har besteget den døde Konges Trone og synes at kunne dele hans store Rige ligeligt imellem sig. Det Arbejde, *Emil Poulsen* i sine senere Aar har udført for med nænsom men dog fast Haand at føre sine kære Sønner saa vidt, at de stod rustede til at løfte Arven, er sikkert det, der har været ham selv det bedste, og det, der bar oppe over Sygdom og Smerte.

I hvert Tilfælde er det det Arbejde, dansk Scenekunst længst vil være *Emil Poulsen* dybt taknemlig for.

Kongen er død — de unge Konger leve!

Edgard Høyer.

DA „Et Dukkehjem“ i 1884 genoptoges paa Repertoiret, hændte det ved Premièren, at Emil Poulsen som Helmer i sidste Akt, da Nora efter det store Opgør er gaaet ud for at iføre sig Rejsetøjet, kom til at vælte et Tændstikstativ, saaledes at Tændstikkerne spredtes ud over hele Gulvet. Emil Poulsen bøjede sig ned og pillede omhyggeligt Tændstikkerne op og satte dem en for en paa Plads — netop hvad Helmer vilde have gjort i en lignende Situation.

Publikum troede, at det var et genialt Paafund af Skuespilleren. At det ikke var beregnet, ment ilfældigt, viser, i hvor høj Grad Emil Poulsen havde indlevet sig i Helmers Rolle.

Poul Fjeldgaard.

UDEN Brask og Bram, — maaske næsten ubemærket af det store Publikum, er Poul Fjeldgaard bleven Direktør for Casino. Enhver, som ønsker dansk Teater sund Trivsel og Fremgang, har Grund til at være glad; en Mand, som nærer oprigtig Kærlighed til Scenens Kunst, som støt og roligt har arbejdet hen mod sit Maal, og som foruden store ideelle Værdier, sidder inde med den nødvendige Kapital, er kommen i Spidsen for et af vore største Teatre.

Af Offentligheden er Fjeldgaard bedst kendt ved sin fleraarige Virksomhed som Teateranmelder, først ved „Vort Land“ og senere — og længst — ved „Politiken“.

Scenebillede fra Opførelsen af „Hagbarth og Signe“ paa Odense Friluftteater.
Hamund (Olaf Fønss), Alf (Johs. Meyer), Dronning Bera (Fru Jonna Neiiendam), Hagbarth (Johs. Poulsen), Signe (Gudrun Houlberg).

Med sin grænseløse Begejstring for Skuespilkunsten som Baggrund udarbejdede han sine Teaterkritiker; søgte man bag de haarde Ord og den til Tider lidt vel paradoksale Form, fandt man i Virkeligheden kun den største Trang til at være retfærdig, den redeligste Vilje til at drive Kunstens falske Præster og Præstinder ud af det Tempel, som i hans Øjne var ukrænkeligt som det helligste; — at de Skuespilkunstens Udøvere, som maatte lægge Ryg til og Gang paa Gang uskaansomt faa deres Ufuldkommenhed fastslaaet over for Offentligheden, kom til at nære et indgroet Had til P. F. og hans skarpe Pen, er kun menneskeligt; og dog havde de haft nogen Grund til at være ham taknemmelig, fordi han havde sit Øje aabent for Talens vanskelige Kunst; sikkert vilde han intet heller, end at der skulde drages Lære af, hvad han skrev; men hvem er paa den anden Side saa stor, at han sagtmodigt vender det andet Øre til efter den første Lussing?

Og maaske har Fjeldgaard ogsaa af og til i den forløbne Vinter, hvor han som „Dagmarteatrets“ literære Konsulent har haft rig Lejligbed til at lære Teatrets Liv *bag* Tæppet at kende, har faaet Indblik i de Udøvendes ofte vanskelige Arbejdsvilkaar og fulgt dem i deres daglige Kamp, — maaske har han selv indset, at han nu og da mod sin Vilje har været uretfærdig; men han kan da trøste sig med, at han i Fremtiden vil faa rig Lejlighed til at gøre sin Uret god igen og rydde de Sten af Vejen, over hvilke Skuespillerne saa ofte snubler og forbløder; — og han vil sikkert gøre, hvad han kan; han vil blive Skuespillernes Ven, fordi han sætter deres Kunst saa højt og ikke har noget højere Ønske, end at de skal naa de bedste Resultater.

Personlig Redelighed, en klar Intelligens og Evnen til at se roligt og nøgternt i en vanskelig Situation, virkelig literær Dannelse og Kultur og et sikkert Instinkt for, hvad der paa Scenen vil virke *dramatisk*, — udrustet med disse Egenskaber kan Fjeldgaard gaa ind til sin forhaabentlig lange Direktørvirksomhed; Publikum og Casinos Personale har Grund til at vente sig Ro, sunde Arbejdsforhold og maaske af og til et lille Pust fra den virkelige Skuespilkunst.

Frilufteatret

Odense.

ANDEN Pinsedag var der Première paa Friluftteatret i Næsbyhoved Skov ved Odense — Provinsens første Friluftteater. Og Opførelsen af „Hagbarth og Signe“ blev en uomtvistelig Succes.

Saavel Scene som Tilskuerplads er saa velindrettede, som man kunde ønske det. Scenen er meget stor og Tilskuerpladsen er bygget stejlt op ad Voldskrænten, øverst paa hvilken Kong Hans gamle Slot laa.

Der var Feststemning den Premièreaften. Naturen havde gjort sit. Luften var mild og sval, Maanen lyste og Nattergalen sang — det var saa prægtigt et Vejr, som ønskes kunde. Og Skuespillerne kappedes med Naturen om at fejre og hædre Oehlenschlägers Minde. De bandt Guldalderdigteren en ny Mindekrans — og en Krans, paa hvis Blade deres egne Navne staar prentet, som de elskendes Navne i Bladene paa den italienske Kaktus, om hvilken Bergsøe fortæller ...

I Begyndelsen var Spillet vel noget for forceretkraftigt og man savnede i Begyndelsen noget menneskeligt bag Maskerne. Men snart vokste Mennesker frem bag Ordene og Spillet, og den prægtige Digtning virkede gribende og betagende.

Hr. *Johannes Poulsen* spillede Hagbarth, Frøken *Gudrun Houlberg* Signe og Fru *Jonna Neiiendam* Dronning Bera. Hr. Olaf Fønss spillede Hamund, Hr. Poul Hansen Skjalden, Hr. Johannes Meyer Alf, Hr. Hans Starch Alger. Hr. Vilh. Birch, Grim, Hr. Peter Malberg Fangevogteren, Hr. Otto Conradsen Herolden, Hr. Hans Kragh Erik og Frøken *Oda Alstrup* spillede Rinda.

— — — For Direktør *Henrik Malberg* blev Premièren her et Varsel om en kunstnerisk fuldendt Sæson paa Provinsens tre Friluftteatre.

T. V-J.

Kapelmester Hans Ishøy.

LILLE, blond, tæt og energisk, anerkendt dygtig, dygtig kendt — kort sagt *Hans Ishøy*, som fra næste Sæsons Begyndelse staar som Kapelmester i det nye Storstads-Etablissement „Central-Teatret“.

Alle københavnske Teatergængere kender ham fra talrige Operetteopførelser paa „Frederiksberg Teater“, hvor han med et ganske lille Orkester ikke alene har lavet et Spektakel som var det selve Souza i Spidsen for hundrede Amerikanere, men hvor han tillige har evnet kunstnerisk at tilfredsstille selv store Fordringer. Man erindrer bl. a. „Zigeunerbaronen“, „Flagermusen“ o. m. m. Ishøy har altid haft en praktisk Evne til at „faa noget ud af det“. Og naar han nu skal til at faa „noget ud af det“ for sig selv, er det ikke mere end simpel Retfærdighed og i Kraft af en personlig Evne.

Han begyndte saamænd tidlig nok, fik allerede i de første Drengeaar Klaverundervisning hos Horneman, der regnede ham for en af sine mest begavede Elever og spaaede ham en Verdensfremtid som Pianist. Men Faderen døde pludselig og Familien stod uden Forsørger, og han, der kun var fjorten Aar gammel, maatte

tage praktisk fat. Musiken *vilde* han ikke opgive, det daglige Brød *skulde* han — den fjortenaarige! — tjene — — saa fik han da

Jul. Folkmann fot.
Musikdirigent Hans Ishøy.

Plads som Pianist i „Tivoli-Hallen" i Vimmelskaftet.

Det var Begyndelsen.

Her sad han Aften efter Aften i Tobaksrøg og Øldunst og tampede Døgnets Melodier paa et brystsygt Klavér. Mangeartede var de Fristelser og Farer, som her truede den halvvoksne Dreng, der var bedre vant; Skæbnen havde nok saa nydelig beredt ham Vejen til den Sump, hvor saa mange talentfulde før han var havnet. Men Kuren er ingenlunde daarlig for den, der kan taale den, i hvert Fald er den sikkert for en væsentlig Del Skyld i den udholdende Trods og den ranke Holdning, som Ishøys Venner Gang paa Gang har Lejlighed til at faa Respekt for.

Fra „Tivoli-Hallen" avancerede Ishøy til Søpavillonen, hvor han spillede sammen med et Par andre Musikere. Det var et stort Fremskridt, og da Folmer Hansen fik ham ind som Pianist i Tivolis Glassal var han allerede inde paa den rigtige Vej. Her i Tivoli sad Ishøy ved sit Flygel og spillede til store Opera-Fragmenter, som var det et helt stort Orkester han havde under sine Hænder; endda var som Regel den ene Haand højt hævet over Rampen for at slaa Takt for de syngende, medens den anden var alene om at bestride Orkesterakkompagnementet paa Klaveret.

Det var første Gang et større Publikum fik Lejlighed til at lære hans Dygtighed og Energi at kende. Der var maaske nok dem, der smilede lidt af den unge Mands ligefrem legemlige Kraftudfoldelser foran Flyglet; men jeg gad gerne have set en anden i hans Sted, paa samme Tid være Kordirigent en face og Orkesterklaverspiller sidelæns! Men det lykkedes ham og at „faa noget ud af det". Et af de lykkeligste Øjeblikke i hans Liv var sikkert, da Direktionen til „Kasernearrest" spenderede en rigtig Trompet bag Scenen — det smagte ligesom lidt af Orkester.

Senere kom jo saa Emil Wulff, der fra allerførste Færd — baade i Tivoli og paa Frederiksberg — har haft Ishøy ved sin Side og haft en uvurderlig Støtte i ham.

Og endelig er han nu ved Tivoli-Sæsonens Begyndelse bleven „Tivolis egen Mand", idet han er rykket ind i Rækken af Etablissementets faste Orkesterdirigenter og har faaet sit eget Orkester midt i Haven. Den Popularitet, han tidligere har vundet sig ved sin Virksomhed, vil her paa denne Plads have de gunstigste Betingelser for at vokse sig endnu meget større.

Ja — fra „Tivoli-Hallen" til Tivoli!

Man siger uvilkaarligt om ham, at det er godt gjort. Og dog er han saa langt fra at være Strugler. Uden at blinke er han parat til at gøre de største Dumheder, hvis han tror, at *det* er rigtig, og han har en saare upraktisk Trang til altid at stille sig paa de Forurettedes Side. Men netop derfor har han klaret sig saa smukt over mange Forhindringer, bevaret sin Friskhed i Teatrets støvede Luft ogført sin Menneskelighed frelst gennem Intrigernes Urskov.

Det er selvfølgelig godt for den, der skal føre et Skib, at have været ude i Storm og Taage. Men skal en af dem, der kender hans Væsens Værdi og tror paa hans Evners Udfoldelse, ønske ham noget rigtig godt, saa skulde det være lidt stille Vejr, der gav ham Ro og Fred til at finde det bedste i sig selv.

Axel Kjerulf.

Axel Andersen fot.
Frk. Kate Rantza, f. Meyer,
tager, før sin Afrejse til London, Afsked med sin Fader, Folketingsmand *A. C. Meyer* og sin Kollega, Skuespillerinde Frk. *Astrid Neumann.*

Tivoli-Teatersal. *Sommerrejsen.* 1. Akt. „Spejderne".
Peter Ferdinand Ravn (Carl Alstrup), Susanne Sødstrup (Jutta Lund), Tychsen (Oscar Stribolt).

Sommerrejsen 1911.

TIVOLI-TEATERSAL er Aften efter Aften næsten overfyldt af et forstaaende og begejstret Publikum. Og ikke uden Grund. Thi dette Aars Sommerrejse er ualmindelig flot og fikst udstyret af *Direktør Wulff.*

Musiken er ørefaldende, Dansene og de dansende smukke, Viserne vittige og *Carl Alstrup* — først og sidst Carl Alstrup ligefrem vidunderlig. Hvad gør det saa, at selve Revyens Handling maaske er noget mager?

Blandt de Viser, som gør mest Lykke, maa nævnes den om „Dansk Arbejde", „Mormonvisen", som begge foredrages af Alstrup, alias Peter Ferdinand Ravn, og Sangen om København til Ch. Kjerulfs smukke Melodi, der synges af Osc. Stribolt.

Sidstnævnte Sangs Indhold er en Længsel efter det gode Københavnerhumør, et Hjertesuk, som synes ufornødent, eftersom det ønskede spadserer lyslevende og frodigt rundt oppe paa Scenen, bl. a. i *Carl Alstrups, Jutta Lunds* og *Oscar Stribolts* Skikkelser. Alene de tre rummer et rigt Fond af Humør, tilstrækkeligt til Mange og for lange Tider.

Som det gode Humørs gode Tolkere bør desuden ogsaa fremhæves *Jacoba Jessen* med en meget morsom Maske, *Agnes Nørlund, Olga Lind, Kaj Voigt* og *Kai Rasmussen* og — last

P. Hadrup fot.
Skuespiller Carl Schmidt.

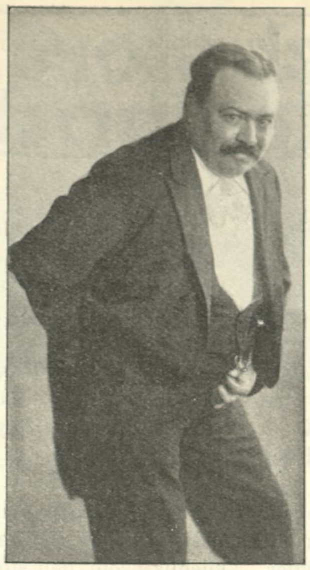

Jul. Folkmann fot
Forfatteren Orla Bock som Oplæser.

Ferd. Flodin, Stockholm fot.
Skuespillerinde Fru Ingrid Andersén.

but not least — den nydelige engelske Steppedanserinde, Miss *Addie Lynn*, hvis Portræt „Masken" bragte i forrige Nr. Hendes Optræden sammen med Carl Alstrup, som amerikansk „Blueboy", til Melodien af „Yankee-dodle" er vel nok et af Sommerrejsens Højdepunkter af løssluppent, overgivent Humør — det Humør, som aldrig kan dø, saalænge København er til.

Daniel.

Carl Schmidt.

DET er som *Ambrosius,* man ude i Landets Byer vil huske Carl Schmidt.

Her inde i Hovedstaden er der mange, der vil knytte Mindet om *Emil Poulsen* til den samme Rolle. *Amalie Skram* skrev det engang i en enquête —

Og nu er de begge døde — Hovedstadens og Provinsens Ambrosius — omtrent i samme Stund. Andre havde allerede forlængst afløst dem i den Rolle, hvor de i sin Tid fejredes, som det sjældent falder selv i Skuespilleres Lod.

Ogsaa Kristian IV i „Elverhøj" hører til de dødes fælles Repertoire.

Ellers var der vist ikke mange Lighedspunkter. Carl Schmidt besad en smuk og anselig Skikkelse, en køn Sangstemme og en vis Noblesse, som virkede i høj Grad tiltalende paa Provinsens Publikum. Men han besad ingen betydelig kunstnerisk Fantasi, og hans Omraade var — maaske paa Grund af Forholdene — efterhaanden bleven meget begrænset. Som Skibsklarerer Møller i „Vedbæk—Skodsborg—København" viste han f. Eks. en Del ægte Lune, som pegede i andre Retninger end de for ham gængse.

Carl Schmidt, der blev født den 16. September 1843, var en Søn af den bekendte Direktør for Casino, F. Schmidt, og en Broder til Fru Krum, Gerda Krum-Junckers Moder. Han var gift med den i Provinsen overmaade afholdte Skuespillerinde, *Marie Schmidt*, født *Raun.* Ægteparret var fra 1879 engageret hos gamle Cortes. Da han trak sig tilbage, sagde Carl Schmidt ogsaa Farvel til Scenen. Han var allerede den Gang en træt og svag Mand.

Blandt Carl Schmidts mest kendte Roller kan nævnes: Lindahl i „Abekatten", Jokum i „En Søndag paa Amager", Propritær Skjoldborg i „Under Snefog", Feltmarschallen i „Michael Falk" og — sidst men ikke mindst — Skuespilleren Vert-Panné i „Tromb-al-Cazar". Her viste han igen de komiske Evner, han aldrig fik bragt rigtig til Udfoldelse.

Anubis.

Orla Bock.

FORFATTEREN *Orla Bock* har foruden ved sine aarligt udgivne humoristiske Fortællinger tillige vundet sig et Navn, som en troværdig Skildrer af Livet imellem det københavnske Bundfald, der holder til i det København, som nu er ved at forsvinde.

Men desuden har Hr. *Bock* den værdifulde Evne at kunne oplæse sine egne Skildringer saaledes, at han kan bringe sine Tilhørere fra den dybeste Alvor over i den mest befriende Latter.

Det er ikke udelukkende den humoristiske Side, der er Hr. *Bocks* Force; der gaar gennem alle hans Skildringer en Understrøm af dyb menneskelig Medfølelse med de Stakler, der er „kommet paa den forkerte Side af Plankeværket", og gennem en skarp Iagttagelsesevne forstaar han at gengive disse forhutlede Individers Jargon og bagvendte Syn paa Livet og Samfundslovene. I den sidste Sæson har *Orla Bock* været stærkt søgt som Oplæser overalt i Landet og har høstet stor Anerkendelse som saadan.

Orla Bock er født i Ringsted 1872 og oprindelig uddannet som Fotograf. Et Bevis for sin Dygtighed som saadan har han klargjort ved sine udmærkede Illustrationer til Værket „Stor-København".

I Midten af Halvfemserne slog han sig imidlertid paa Journalistikken, og i 1903 udgav han sin første Bog „Hans Henriks Tossestreger", som siden er efterfulgt af 11 andre Bøger, der alle har vundet en stor Læsekreds. Men *Orla Bock* har ogsaa paa det zoologiske Felt vist Interesser, og en Afhandling om „Fuglelivets Aftagen i Danmark i det 19. Aarhundrede" vidner om zoologisk Indsigt.

Orla Bocks smilende Ansigt er kendt af alle Københavnere, og han kan glæde sig ved en stor Popularitet i alle Samfundsklasser baade paa denne og den anden Side af „Plankeværket."

H.

Fru Ingrid Andersén,

den svenske Skuespillerinde, som ved sit Foredrag af „Bergliot" til eget Akkompagnement fornylig paa *Skodsborg Badesanatorium* høstede varmt Bifald, er Elev af Bjørn Bjørnson og debuterede 1904 som Signe i „En Fallit" paa Nationalteatret i Kristiania, kom Aaret efter til Dramatiska Teatern i Stockholm, hvor hun bl. a. spillede Anette i „Den gamle Pavillon", optraadte det følgende Aar hos Ranft paa Svenska Teatern som Ingerd i „Den røde Hane", Helga i „Geografi og Kærlighed", Klärchen i „Sodomas Undergang" og Käthe i „Alt Heidelberg".

H—n.

Sommerlyst.

HR. Axel Breidahl bruger akkurat *syv* Linier til at forklare, hvem der har malet, tegnet, dansearrangeret, iscenesat, komponeret og stjaalet alt det mærkelige, som „Sommerlyst-Revyen 1911" eller „Den farlige Alders" *seks* Personer med bravt Humør træder rundt i.

Forfatteren kunde næste Gang f. Eks. nøjes med de levende Billeder, slette hele Personlisten og udgive Viserne med Kommentar. Der er ingen Grund til at vente et Par Tusind Aar, indtil en eller anden Filolog tager sig deraf. Det maatte gamle *Aristofanes* ganske vist; men det gør jo ingenlunde Hr. Breidahl mindre. Kommentaren vil saamænd blive svær nok. Naar Fru *Kate Fabian* f. Eks. synger om en Isbjørn: „For Grunden er, at naar man tror, det er en Han, saa er det kun en Hun" — er man i Vildrede med, om man mest skal beundre den delikate Sprogbehandling, eller om Forfatteren i al Almindelighed ønsker at udmønte en personlig Erfaringssætning i populær Form og derved bl. a. give sit Bidrag til Fortolkningen af en af vor frønnede Straffelovs mest omstridte Paragraffer.

Ogsaa Hr. *Schrøders* fynske Tale er efterhaanden bleven en haard Nød at knække; men her er Forfatteren jo sagesløs, ligesom det — formedelst Frk. *Aase Birchs* Skønhed — skal tilgives ham, at han har kunnet nænne at give en saa stilfærdig og nydelig ung Dame til Sangelskeren Hr. *Stabell*, som bør være uden Kommentar. Det er overflødigt at nævne, at Hr. *Ringheim* med Lethed hævdede de gamle Traditioner, og at den smukke Fru *Tilley Christiansen* henrev sit trofaste Publikum til Paroksysmer og Bifald, naar hun paa godt københavnsk sagde: *Tullemand* til Hr. *Holger Nielsen*, som er en fortræffelig Musikdirigent.

I *Adams* bedaarende Enakts-Opera-comique „Schweitzerhytten" sang Fru *Ida Kjær-Nielsen* behersket og overmaade kønt. Fruen støttedes godt af Hr. *Delfs*, hvorimod Hr. *Anckers* sympatiske Stemme altfor hastigt kom til at lyde træt og enerveret.

„Schweitzerhytten" bør faa Folk til at gaa i *Sommerlyst.*

Jens Venus.

Carl Muusmann: Det store Krak paa Alexandrateatret. Teaterroman

Hjalmar og Ellen saa forlegne paa hinanden.

Trolden, der var et Stykke af en Menneskekender, rynkede de tætte Bryn og purrede op i den store Paryk.

— *Han* kommer vel ikke igen for at hente hende ud paa Fjant og Fjas.

— Nej! svarede Hjalmar Brænding med lidt forsigtig Stemme, jeg kommer bare, Hr. Kraft, for at spørge Ellen, for at spørge Dem, om Ellen ikke maa gaa med mig i Alexandrateatret.

Trolden standsede med et Spjæt. Han vippede et Par Gange frem og tilbage med de udbredte Arme som en Jonglør, der spiller med Kugler, saa sagde han arrigt:

— I Alexandrateatret! Ja, jeg tænkte det min Salighed nok. Altid paa Farten og altid Hovedet fuldt af Narrestreger i Stedet for at tænke paa sin Profession og sin Fremtid. Hvad har *han* at gøre som Konditor i et Teater, og har *han* ikke noget fornuftigere at bruge sine Penge til end at smide dem ud til Gøgl og Grin?

— Men det er Fribilletter, Hr. Kraft, udbrød Hjalmar Brænding helt lettet.

— Fribilletter! Hvem har *han* faaet dem af?

— Af Daniel Broge!

— Gud, af Daniel Broge! udbrød Ellen, og det lyste i hendes store, blanke Øjne, der blev saa klare som et Barns.

— Daniel Broge! gentog Bagermester Kraft. Er han Billethandler?

— Men Fa'er dog! foer det forskrækket ud af Ellen, som vilde hun forhindre en Majestætsfornærmelse.

— Nej, han er Skuespiller ved Alexandrateatret, Hr. Kraft, den første Skuespiller ved Teatret! oplyste Hjalmar Brænding.

— Saa! Ja, jeg kender ham ikke, og jeg bryder mig heller ikke om at kende ham. Jeg har kun truffet én Skuespiller i min Tid. Jeg laa inde som Soldat med ham, og ham fik jeg mere end nok af. Han er ogsaa kommet her og har faaet baade Fødselsdagskringler og Fastelavnsboller, og bagefter har han villet give mig Fribilletter. Men jeg har sagt til ham: Behold dine Billetter for dig selv! De Fornøjelser, Peter Kraft vil have, dem køber han sig selv, eller ogsaa undværer han dem.

Ellen og Hjalmar stod et Øjeblik uden at svare. Troldens Fribillet, som de aldrig før havde hørt Tale om, havde aabenbart imponeret dem. Bagermester Kraft nød sin Triumf, men da han saa, at det begyndte at trække i Ellens Mundvige, og at hendes Øjne blev fugtige, greb han til sit sædvanlige Retrætemiddel. Han anstillede sig forfulgt og sagde i en næsten ydmyg Tone:

— Har Du ikke Lyst til at blive hjemme hos din gamle Fa'er, som Du dog ikke véd, hvorlænge Du beholder, saa gaa Du blot med din Kæreste, Ellen, og lad mig blive siddende alene og kukkelure!

Dermed gik Trolden med sænket Hoved ud af Bageriet, som om han bøjedes af en dyb Bekymring.

— Skynd Dig saa, Ellen! sagde Hjalmar Brænding. Nu har Du jo faaet Lov.

— Ja tak! svarede Ellen, medens Blodet pludselig skød op i hendes Kinder af undertrykt Utaalmodighed. Fa'er giver mig altid Lov paa en saadan Maade, at han alligevel spolerer Fornøjelsen for mig.

— Naa, naa, naa, Ellen! Han mener det ikke saa slemt. Du véd jo, han gaar alligevel lige paa Hovedet i Seng. Skynd Dig nu bare, det er paa højeste Tid, og Du maa være fin, for vi skal sidde i Parkettet, i første Parket.

— Gud, Hjalmar! Men bare jeg ser ordentlig nok ud til det, udbrød Ellen og forsvandt i samme Øjeblik, som den store Bagersvend, der endog var Mestersvend, igen kom ned oppe fra Porten.

— Naa, skal De ud med Kæresten, Hjalmar?

— Javel, Berg. Vi skal i Alexandra-Teatret.

— Naada — dada! Og hvad sagde den Gamle?

— Han gjorde jo lidt Vrøvl som sædvanlig.

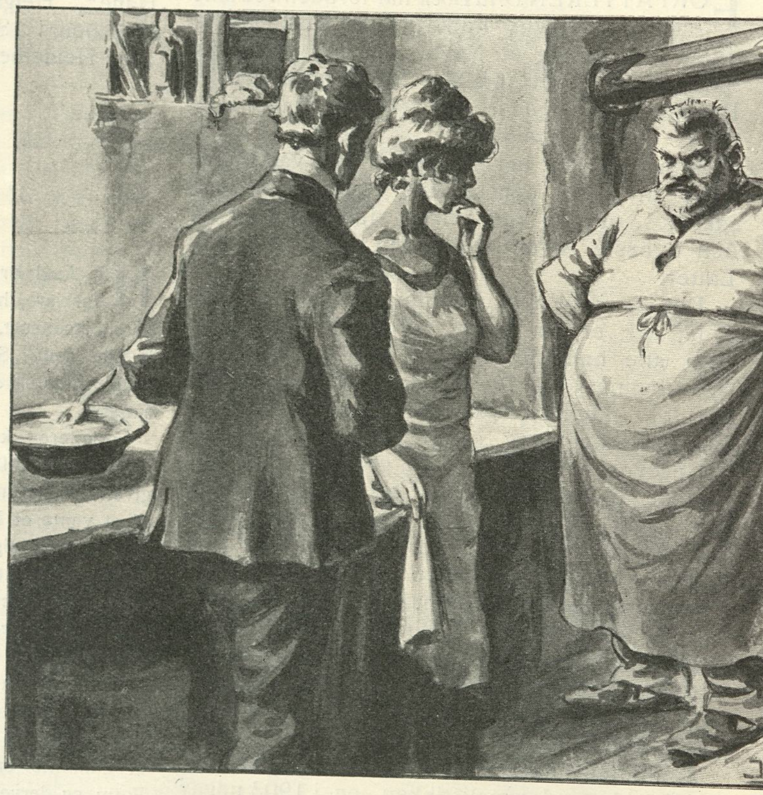

— Naturligvis! Den gamle Knurhane plager Livet af Jomfru Ellen, og det er Synd, for uden hende kunde han sgu' gerne lukke hele Butiken.

— Ja, det har De Ret i, Berg.

— Gu' har jeg Ret! svarede Mestersvenden og saa mønstrende op og ned ad Hjalmar, idet han tilføjede med et underligt Tonefald:

— Og sikke Kunder hun trækker til Huset.

— Trækker til Huset? gentog Hjalmar og spidsede Ører.

— Ja, trækker til Huset! gentog Mestersvenden ligeledes, som om han ikke vilde bort netop for dette Udtryk. Troer De, at det er for den gamle Peter Krafts Bollers Skyld, at der baade kommer Grever og Baroner og Kammerjunkere i Butiken, og at de sidder og drikker Mælk ligesaa artige, som smaa Konfirmander? Nej, min gode Hjalmar! Det er for Jomfruens Skyld, for „den smukke Bagerdatters" Skyld. For saadan kalder de hende i hele Nabolaget. Var jeg Mester, saa vilde jeg meget hellere holde Jomfru Ellen fra Butiken af end som fra at gaa ud med sin lovlige Kæreste. For det er vel Brød, vi handler med, og ikke med Dejlighed!

Med disse mystiske Ord halede Mestersvenden op i sine hvide Benklæder, trak Spænderemmen et Hul ind, som om han var bleven magrere af Anstrengelsen, og gav sig saa fløjtende i Lag med at aabne den store Bagerovns Dør.

KAP. V.

Forpustede og forfjamskede var Ellen og Hjalmar kommet til Alexandra-Teatret et Kvarter efter, at Forestillingen var begyndt.

Det var „Røverne", der opførtes.

Efter at have ulejliget en hel Række gnavne Teatergængere, der kun langsomt og uvilligt rejste sig for dem, fik de endelig Plads midt inde paa Gulvet.

Naar Hjalmar Brænding sad paa en Tilskuerplads, saa plejede han altid at gribes af en Følelse, som fyldte ham helt, og som lod ham gennemleve Alt, hvad han saa oppe paa Scenen. Naar Tæppet faldt, fløj han ofte op med et Sæt, som om han med Vold blev flyttet tilbage til en anden Tilværelse.

Der var for ham en ejendommelig Nydelse i denne Grebethed, der føltes som en Rus.

Men i Aften vilde det ikke lykkes ham at komme i den rette Stemning. Samtidig med, at han saa Optrinene deroppe passere forbi sit Blik, saa han i Tankerne andre Billeder ved Siden af.

Bjærgene i Baggrunden aabnede sig, og det forekom ham, at han kiggede ind i en lille, hyggelig Bagerbutik med en hvid Marmordisk, bag hvilken han saa en smilende Bagerjomfru, der struttede af Sirlighed og Nyvaskethed. Hun nikkede og lo, men ikke til ham, men til fine Folk, der kom og gik, eller som slog sig ned ved de smaa Borde, medens de passiarede med hende. Aldrig før havde han tænkt paa, at en lille Dame, der stod dèr, paa en Maade er Allemands. Hun maatte ikke blot finde sig i at blive begloet, hun maatte ogsaa være høflig mod Enhver, der blot var Kunde for nogle Ører, og hun maatte høre paa, hvad man fandt for godt at sige til hende.

Mestersvendens Ord havde saaet en ond Sæd i Hjalmars Hjerte, og den spirede og voksede med rivende Hastighed. Nye Spørgsmaal vedblev at trænge sig frem. Var det blot en Bemærkning i al Almindelighed, som Berg havde gjort, eller hentydede han til noget bestemt? Havde han maaske, naar han pludselig kom ind med det varme Brød fra Bageriet, set et eller andet? Havde han overrasket hende, eller var han simpelthen selv jaloux? Han gik jo hver Dag rundt om hende, og hvem kunde gøre det uden at blive forelsket, saa sød og køn og venlig som Ellen var.

(Fortsættes.)

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.
Redaktionssekretær: Edm. Bügel Hartmann.
DET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN

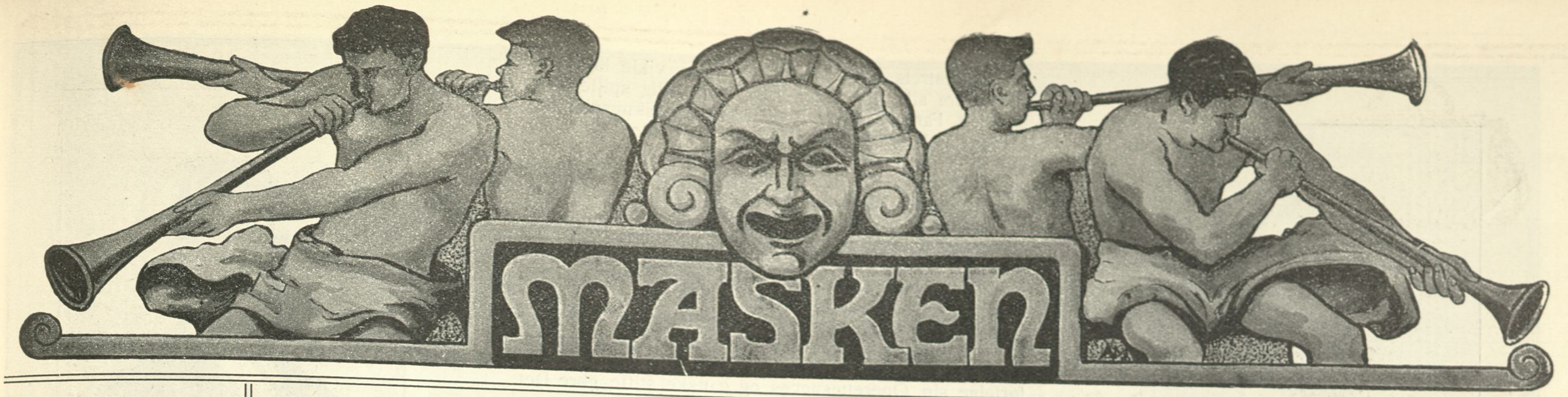

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 25DE JUNI. | NUMMER 39.

Johan Svendsen.

DEN unge Beethoven kaldte de ham, da han kom frem — det har jo alle Dage været Skik og Brug at klistre Etikette paa.

Det var saa misvisende som vel muligt. Det var ikke Beethoven, hverken med hans sammentrukne Bryn og Gigantlidenskab eller hans ægte tyske Humor, der her fødtes paany. Skulde der absolut en Etikette til, saa da hellere Mozart. Johan Svendsen er ingen Mozart, ingen altomspændende musikalsk Shakespeare, men han er en enkelt Side af Mozarts Don Juan. Han er Don Juan, der hvor han beruses af sig selv. Paa Slottet ved Menuettens Toner, i sidste Akt ved Taflet.

De „højtidelige“ Tyskere med deres „Tiefsinn“ og symbolske „Dichtungen“, som Richard Strauss og hans Faar, synes ikke om ham. Fornylig, da Oktetten opførtes dernede, raabte en Kritikus ogsaa „Taffel“ efter ham, men ikke for det gode — Taffelmusik, snærrede han. Men Tyskerne spiser ogsaa saa grimt, de kender intet til Madens Æstetik.

Johan Svendsens Taffel er ikke Maden alene, men hele den prægtige Opdækning paa skinnende Sølv, ja mere endnu, den straalende oplyste Sal, de ordenslynende Uniformer, de silkeraslende, diamantfunklende Kvinder — og saa naturligvis den skummende Veuve Cliquot.

Johan Svendsen. Georg Lindstrøm fot.

Men Festen bliver aldrig Orgie. Hans Kunsts Adel hindrer det. Glansen af Johan Svendsens Orkester fortryller ikke ved det, han lærte af Klangfresseren Berlioz, det var ham kun Anretterfadet for hans facet-tindrende Livsnyden, som var paa en Gang saa renaissance-frodig og sund og saa moderne raffineret. Skolet i Tyskland, hentede han Kraften fra de lovbundne, ædle tyske Klassikere, *de* gav ham Indhold. Krydderiet endelig laa i hans Nationalitet, det unge, friske, særprægede Folk, der var hans.

Saa kosmopolitisk sammensat var han; han havde Lykke til at indsuge fra hver enkelt Kultur netop det, der passede for hans eget lyriske Temperament. Det var ikke dybt, dette Temperament, er der sagt. Vel ikke altid, dog kunde det være det; indenfor den glitrende Overflade kunde der — som i B-Dur Symfoniens Andante — gaa en Understrøm af Inderlighed og dybt grebet Længsel.

Som Komponisten, var Dirigenten.

Se paa hans Billed. Hvor mange Minder rummer ikke Synet af hans skønne Haand, af Skikkelsens ædle Holdning:

Nu slaar han an til denne klingende rytmiske Fest, hvorunder der lurer et Drama — „Carmen“. Nu til den historisk berømte „Skæbne, der banker paa“ — Beethovens C-Moll. Til Wagners mystiske Kogleri og Sanserus. Til sin egen Festpolonaise.

Se paa hans Billed . . .

Hugo Seligmann.

Eulenstein, Leipzig, fot.

Johan Svendsen i Leipzig 1866.

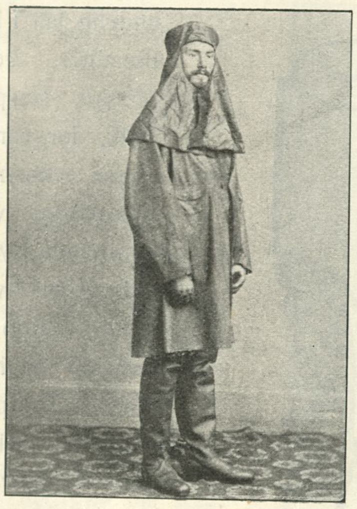

Wilh. Cappelen, Christiania, fot.

Johan Svendsen ved sin Rejse til Island.

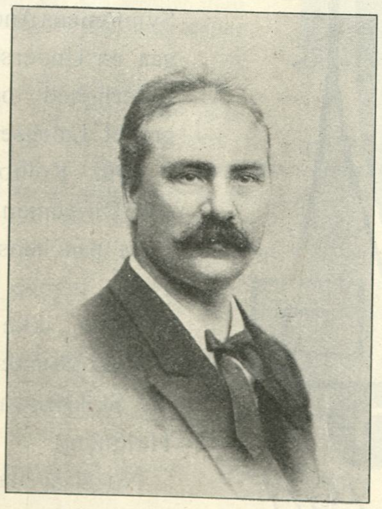

E. Rye & Co.s Efterf. fot.

Johan Svendsen ca. 1885.

Det ny Teaters Fremtidsmuligheder.

DA DIREKTØR LINDSTRØM i sin Tid engagerede sit oprindelige Personale, sagde han, at „Det ny Teater"s Repertoire vilde komme til at ligge imellem Dagmarteatrets og Folketeatrets. Han vilde holde sig fjærnt fra alle literære Forsøg, væsentlig spille Lystspil og Farcer, iblandet med enkelte Skuespil; kun Casinos Folkekomedier vilde han ikke spille. Dog føjede han til, at kom der en stor udenlandsk Operettesucces som „Den glade Enke", vilde han ogsaa spille den.

Han havde allerede den Gang Kig paa „Dollarprinsessen", og stærkt personlig entusiasmeret for Operetter og Syngestykker, i en Tid, hvor Operetten endnu tilsyneladende var i Kurs, lagde han i al Stilhed sin første Sæson tilrette til at slaa Hovedslaget med „Dollarprinsessen".

Heldet fulgte ham, og „Dollarprinsessen" blev en mægtig Succes, — saa stor, at den slog ham ihjel. Thi fra den Dag tænkte han ikke paa andet, end at forfølge sin Operettesucces og ganske stille gøre Det ny Teater til et Operetteteater.

Heldet fulgte ham imidlertid ikke længere. „Røverne" blev kun en Succes d'estime, og „Damen fra Nizza" blev en saa sørgelig Fiasko, at man længe vil mindes hin begrædelsesværdige Première. Hverken „Niniche", „De smaa Michuer" eller „Den dydige Susanne" fik meget mere Tag i Publikum, end „Damen fra Nizza", og „Zigøjnerblod", der blev slaaet op som en Succes, viste sig paa Regnskabets Dag ikke at have givet noget nævneværdigt Overskud.

Tre berømte norske Musikere.

Edmund Neupert. Edvard Grieg. Johan Svendsen.

Der er ikke Tvivl om, at afdøde Fritz Petersen kom Lindstrøm i Vejen med sin Opera-Comique, og det er vist ikke urigtigt, naar det fortælles, at Fritz Petersen haabede paa at rykke ind paa Det ny Teater nu i den kommende Sæson og realisere sin Opera-Comique-Plan her.

Men Direktør Lindstrøm kunde jo *selv* have gjort dette Forsøg! Han turde imidlertid ikke vove Springet ud til det deciderede Operetteteater.

Et saadant kræver nemlig, om det skal lykkes, en meget stor Driftskapital, et stort Orkester, Kor, Komparseri, Ballet og en Uendelighed af Dekorationer og Kostumer — foruden Solister, hvis Gager bliver ret betydelige efter danske Forhold, da man paa mange Punkter kommer til at konkurrere med Udlandet (f. Eks. Herold, Wang-Holm, Kate Meyer o. s. v.).

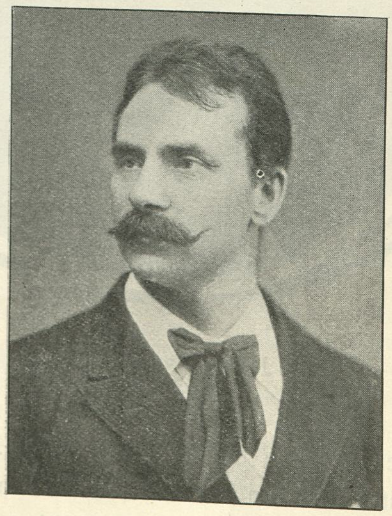

Fr. Dahl & Co. fot.

Johan Svendsen 1883, da han blev Kapelmester ved Det kgl. Teater.

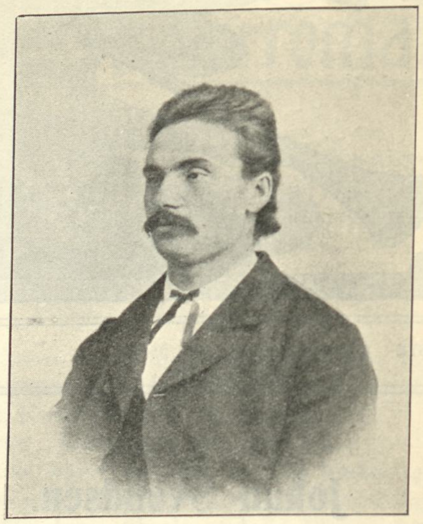

Wilh. Cappelen, Christiania fot.

Johan Svendsen i Christiania ca. 1870.

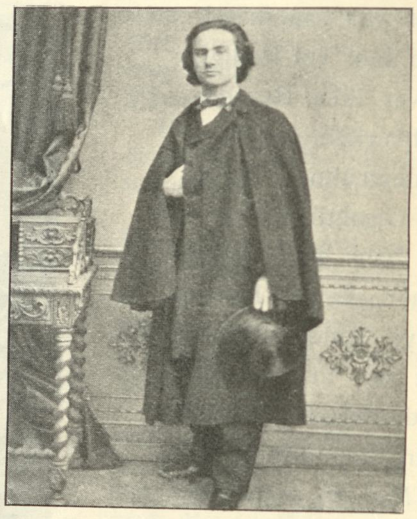

Eulenstein, Leipzig, fot.

Johan Svendsen som Konservatorieelev i Leipzig.

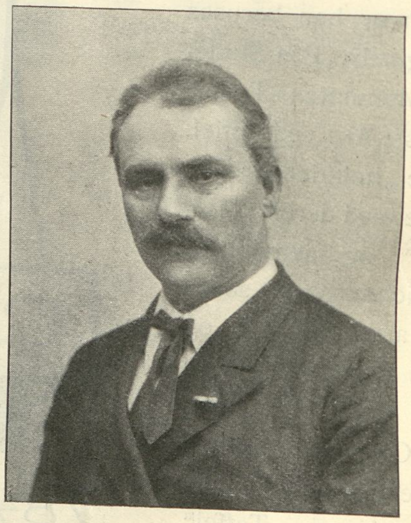

Berthelsen & Lind fot.

Johan Svendsen ca. 1887.

Kapelmester Johan Svendsen og det kgl. Kapel ved en af de filharmoniske Koncerter. Georg Lindstrøm fot.

Forsøget kan jo imidlertid gøres endnu; men der maa da skaffes en Driftskapital paa imellem 80 og 100,000 Kr., og „Det ny Teater“ har da alle ydre Betingelser for at blive den Opera-Comique-Scene, som Dagmarteatret naturnødvendigt aldrig kunde blive.

Skulde Forsøget gøres, maatte man blande Repertoiret af Syngestykker, lettere Operaer og Operetter, hvor man foruden et fast og af Hensyn til Sygdom omtrent dobbelt Operettepersonale tillige benyttede sig kraftigt af Gæstespil. Endvidere maatte man have et fast Balletpersonale, et stort, dygtigt Kor, en Syngemester, en Kapelmester, og særdeles dygtige og fantasifulde Instruktører, Kostumierer og Dekorationsmalere. —

Penge, Penge, — Penge! Mon en By af Københavns Størrelse kunde betale et saadant Opera-Comique-Teater? Næppe! Desuden er der jo ingen, som siger, at det danske Publikum tørster efter Musik. Da vi aldrig har formaaet at skabe et nationalt Operetterepertoire, og vort nationale Operarepertoire er saare lille, kunde der være noget, som tydede paa, at den dramatiske Musikform ligger os Danske ret fjærnt.

Endelig bør man ikke glemme vor Opera, og erindre, at den Tid maaske ikke er langt borte, da vi faar en Talescene, og Operaen derved bliver i Stand til at udvide sine Rammer og fremføre netop en Del af de lettere Operaer og Syngestykker, som skulde være en saadan Opera-Comique-Scenes egentlige Berettigelse.

Men som sagt, „Det ny Teater“ har en Mulighed her, — men hvem har Mod og Penge til at gøre Forsøget?

Foreløbig vist ingen! Sporene skræmmer, og „Det ny Teater“ faar nok Lov til at have sine Operaer og Syngestykker i Fred, og Operetterne vil i de kommende Sæsoner kun momentvis komme paa Casinos og Det ny Teaters Plakater.

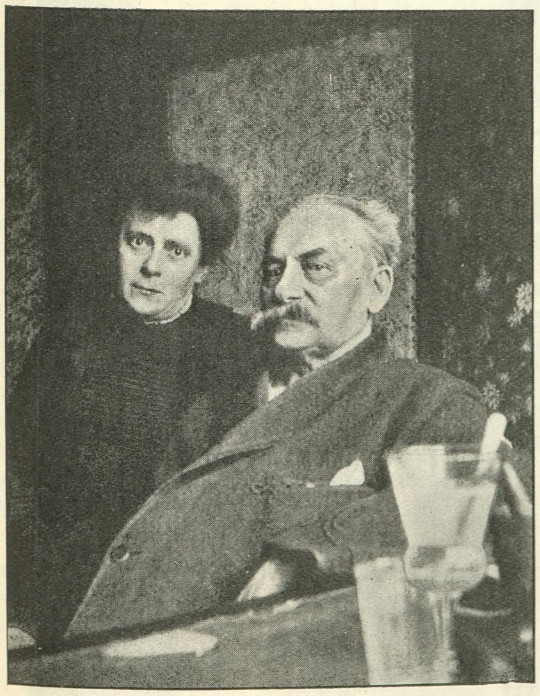

Fini Enna fot.

Johan Svendsen og hans Hustru, f. Haase. Sidste Portræt af Johan Svendsen, taget i Hjemmet i Slutningen af Maj Maaned i Aar.

Jul. Folkmann fot.

Johan Svendsen i sit Hjem paa sin 70-Aars Fødselsdag 30. Septbr. 1910.

Iøvrigt er der et lille Aber dabei ved „Det ny Teater“s Mulighed som Opera-Comique-Scene, som jeg ikke godt kan lade uomtalt her, — det er dets Beliggenhed. Medens selve Teatrets Konstruktion, baade dets Scene, Orkester, Tilskuerplads og Akustik udmærket egner sig for Operetten og Syngestykkerne, saa er dets Beliggenhed ikke rigtig god.

Det ligger jo i Sagens Natur, at det hovedsagelig maa være det bedre Publikum, der søger i Operetteteatrene eller Opera-Comique-Teatrene, ligesom man vil!

Et literært eller kunstforstandigt Publikum gider ikke gaa der, og det brede Publikum vil have noget mere „med sig hjem“ for Pengene, end det en fad Operette eller et gammeldags Syngestykke kan give det, — og dets Musiksans, ialtfald Københavnernes, strækker sig ikke længer end til Revuvisen og Døgnmelodien. Desuden maa et saadant Teater, hvis aftenlige Udgifter er saa store, naturnødvendigt have forholdsvis høje Priser, og dem giver det brede Publikum ikke undtagen ved specielle Lejligheder.

Det Bourgeoisipublikum, som et saadant Teater derfor nødvendigvis maa baseres paa, bor imidlertid ikke paa Vesterbro, og lader sig nødigt trække derud; det gaar hellere i det nærliggende Casino, om det da ikke udelukkende holder sig til Det kgl. Teater.

Hvad Beliggenheden derfor angaar, vil Casino altid lettere faa Tag i Operettens og Syngestykkernes Publikum; men foreløbig har Hr. Poul Fjeldgaard jo erklæret saa vidt muligt at forsage disse.

En anden Mulighed for „Det ny Teater“ var, at gøre det til et Slags Metropol Teater. Der er sikkert mange, der ligger paa Lur efter en saadan Bevilling med Serveringstilladelse, og Tanken har været fremme Gang paa Gang.

For blot et Aar siden havde Idéen været god, — om den da af Hensyn til Brandvæsen, Ombygning, Bevilling o. s. v. havde været realisabel; — nu, hvor Centralteatret er en Kendsgerning, er den ganske fjollet.

Med Fred. Jensen paa Nørrebro og Alstrup og Jutta Lund paa Centralteatret vil det være ganske umuligt at tage Konkurrencen op, enten det saa gælder en Revu, en Udstyrsoperette eller en meget „vovet“ Farce,

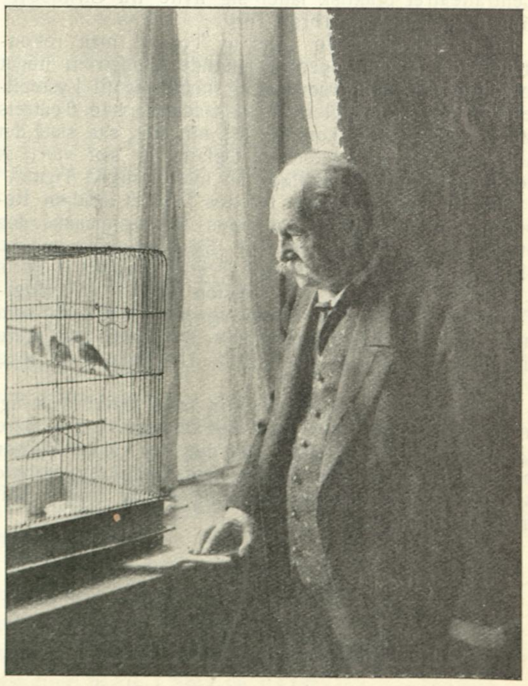

H. Damgaard fot.

Johan Svendsen betragter sine Fugle, som han nærede stor Kærlighed til.

Georg Lindstrøm fot.

Kapelmester Johan Svendsen med Familie udenfor sin tidligere Bolig i Hellerup.

— og Teatret kan dog ikke leve udelukkende paa Foyerernes Tillægsattraktioner, som naturligvis ellers i den Slags Teatre har sin store Tiltrækningskraft overfor et vist Herrepromenoirepublikum.

Maaske de Herrer Nielsen og Wulff ad Aare kunde tænke sig at forlægge Centralteatret til „Det ny Teater“; med de fornødne Ekstrabevillinger gik det nok; men for Andre vil det være halsløs Gerning nu at gøre sig selv til Konkurrent med to Teatre, hvor man nødvendigvis maa ligge under.

Men hvor ligger da „Det ny Teater“s Fremtidsmulighed, naar det hverken kan gøres til en Opera Comique-Scene eller et Serveringsteater à la Metropol?

Ja, i sit Aabningsprogram udtalte Direktør Lindstrøm, at han vilde spille Alt, kun ikke det kedelige.

Han holdt destoværre ikke sit Ord. Men han svajede, da det kneb, som et Siv for Vinden, saa han ganske ødelagde det Fysiognomi, han selv engang havde givet Teatret.

„Den Dummeste“, „Lille Dorrit“ og „Niels Peter Svane“ betegner i „Det ny Teater“s Historie den Periode, hvor Teatret var inde paa den rette Vej Lystspil og Folkeskuespil med maaske endnu et Skridt længere over i Folkekomedien er det Repertoire, som „Det ny Teater“ retteligen bør holde sig til, indtil Tiderne maaske ad Aare forandre sig saaledes, at Byen enten er bleven saa stor, at den kan føde en dyr Opera-Comiquescene foruden vor Opera, eller Centralteatret praktisk lader sig flytte fra Cirkusbygningen ud paa Vesterbros Torv.

En ny Direktør for „Det ny Teater“ maa rekonstruere det af den operetteelskende Lindstrøm noget forsømte Skuespilpersonale, og holdt sig til Lystspillene og Folkeskuespillene, helst saadanne, hvor Teatrets store, gode Scene kommer til sin Ret, saa skal det nok vise sig, at Vesterbros Opland er saa stort, at det mageligen kan brødføde sit nye, smukke Teater.

Om Servering kunde forenes med et saadant Repertoire er et Spørgsmaal, men det var maaske dog et Forsøg værd. I Italien er f. Eks. Servering ganske almindelig selv i mange fine Teatre, medens i Paris f. Eks. Servering er ret sjælden selv i Serverings-Teatrene. Det er en Smagssag hos Publikum, som man godt kunde imødekomme, hvis den trak mere til Huse, og maaske forringede Udgiftskontoen med Huslejen.

Hvorom Alting er, er det min faste Overbevisning, at man i Øjeblikkct ikke bør forsøge paa at gøre „Det ny Teater“ til andet end det, det oprindelig var bestemt til, et folkeligt Teater, hvor Publikum *morede* sig, og for en nogenlunde billig Penge bragte Lidt med sig hjem.

L. T.

Grillparzers Aforismer.

Indledede og oversatte af *Carl Gandrup.*

Franz Grillparzer er født i Wien, 15. Januar 1791, hvor han, med Undtagelse af nogle faa Rejser (bl. a. til Grækenland og Tyrkiet), levede uafbrudt til sin Død, 21. Januar 1872. Han er den østrigske Litteraturs Nationalheros, der ikke blot i sit Hjemland, men ogsaa overalt i den tyske Læseverdens Bevidsthed har erobret sig Pladsen næst Goethe og Schiller som Dramatiker og æsthetisk Filosof. Selvom Kleist og Hebbel i det sidste Decennium synes at have stillet Interessen for den store østrigske Dramatiker noget i Skygge, spilles de fleste af hans 11 store Dramaer (de berømteste og værdifuldeste er vel nok Mytedramaerne „Das goldne Vliess“ og „Des Meeres und

Den østrigske Forfatter Franz Grillparzer.

der Liebe Wellen“) dog stedse i hans Hjemland og paa alle tyske Scener; men ogsaa hans fine og hans aandfulde Digte (3 Bind), to mesterlige Noveller og hans talrige æsthetiske Betragtninger læses og anses for klassiske af enhver dannet Tysker og Østriger.

Her i Danmark er Grillparzers Navn et „terra incognita“, og den Samling, „Masken“ bringer af hans skønne, tankevægtige (maaske af Samtidens Aand lidt stærkt prægede) Aforismer, som i sjælden Grad er typiske Udtryk for hans borende Skepticisme, er den *første trykte* Oversættelse af et Grillparzerværk paa Dansk. I Aarene 1890—92 opførte Dagmarteatret „Sappho“ og „Der Traum ein Leben“, og i September 1908 „Elga“ (en kalkeret og udramatisk Bearbejdelse af G.'s fantasifulde Novelle „Das Kloster bei Sendomir“ ved Gerh. Hauptmann). I December 1900 havde Casino bragt en mishandlende Opførelse af det vittigt og snildt vævede Lystspil „Weh dem, der lügt!“

G's 80aarige Fødselsdag fejredes over hele Wien som en Nationalfest, og hans Begravelse Aaret efter blev den største, som Wienerne til denne Dag har set.

G. giftede sig aldrig; men hans Ungdomselskede (Katharina Fröhlich), hvem Digteren havde indsat som sin Universalarving, stiftede „Grillparzerpreis“ for den anselige Formue, som Grillparzers Værker allerede i levende Live havde indbragt ham.

En Teateraften i Rom.

Rom, i Maj 1911.

ALEXANDRIA-TEATRET — det kommunale Teater — ligger gemt i en snæver Gade, og det bærer absolut ikke i sit Ydre Præget af at være et Kunstens Tempel. Det er en kedelig, graa Bygning, der lige saa godt kunde være Furage-Lo eller Hestestald efter Udseendet at dømme.

Signora Gambrinius.

Heller ikke indvendig er der stort ved det, skønt det er Byens næstfineste, og Rom er jo ikke noget Snoldelev. Det kommer ikke en Gang ind under Begrebet: net uden at være pralende.

Axel Andersen fot.

Fhv. kgl. Skuespiller, Prof. Emil Poulsens Jordefærd fra Frue Kirke den 14. Juni.

Fra Studentersangernes Amerikafærd. 4: Omaha. Dirigenten, Operarepetitør Levysohn samt Solosangerne Nissen og Holbøll tager paa Banegaarden en rørende Afsked med deres Vært, Omaha-Komitéens Formand, Bankier Sibbernsen med Frue og Søn.

Fra Studentersangernes Amerikafærd. 4: Da Studentersangerne rejste fra Omaha til Sioux-City, stormede de paa hver lille Mellemstation ud af Toget for at spejde efter Indianere.

Foyeren er der heller ikke meget ved. Et Par Rum af Størrelse som middelstore Spisestuer i en komfortabel seks Værelsers Lejlighed med elektrisk Lys og W. C. — det er det hele. Og om Udstyret bør der herske en skaansom Tavshed. Garderoben er af Størrelse som et velvoksent Pigekammer, og der er kun én af Slagsen, hvad for øvrigt hænger sammen med den Kendsgerning, at man tager sit Overtøj med ind paa Tilskuerpladsen, hvis man har noget. For Herrernes Vedkommende er der som Regel kun Tale om Hatten, og den beholder man paa Hovedet, eller sætter den ind under sin Plads, saadan som det nu bedst passer én. Og de fleste Damer møder barhovedet efter Lands Skik. Og har de en Hat paa, bliver den uvægerlig siddende, selv om den er saa stor som et almindeligt Mellemaktstæppe.

Og ligesaa lidt her som andet Steds hjælper det at knurre.

Heller ikke Tilskuerpladsen glimrer af Fornemhed eller Komfort. Stolene er haarde og umagelige og hviner i Klapperne, saa det kan skære én i Hjertet, og kommer man lidt tilbage i Parkettet, sidder man paa noget underligt Jærnsprinkelværk, der uvægerlig vælter en hel Række langs, dersom man læner sig alt for energisk tilbage.

Og Etagerne . . . Ja, der er seks af dem. Men de ser allesammen ud, som var det smaa Stærekasser klistret sammen ved Siden af hverandre hele Tilskuerpladsen rundt. Der er Plads til to i hver Stærekasse.

Det ser frygteligt ud.

Det eneste, der ikke er noget i Vejen med, er Billetpriserne. De er særdeles tilfredsstillende — for Ledelsen. 16 Lire koster en første Parket-Billet for de bedste Pladsers Vedkommende, og derefter gaar det nedad til 15, 12, 10, 6, 4 og 3 Lire. Under 3 Lire kan man ikke faa en Billet, dersom man bryder sig om at se noget.

Desværre ved jeg intet om, hvorledes Teatret svarer sig med de Billetpriser. Men jeg kunde tænke mig, at *Lindstrøm* for Eksempel vilde have været henrykt, hvis Folk vilde betale *saa* meget for at gaa i „Det ny Teater".

Der kunde saa blive Raad til et Par alvorlige Fiaskoer, og endda et pænt Overskud, saadan at *Reumert* ikke behøvede at gaa til det kongelige . . . . Naa, men det var Alexandria-Teatret.

Behageligst virker Publikum. Thi der er Stil over de Mennesker, der søger Teatrene i Rom. Man *klæder sig paa* til det, som man klæder sig paa, naar man skal i udmærket Selskab, og derved faar en romersk Teateraften det Præg af Festivitas over sig, der som Regel mangler, for Eksempel i København. Der mødte man jo gerne i Slaabrok og lang Pibe, dersom der bare var én, der gjorde Begyndelsen.

Og Iscenesættelsen er overordentlig omhyggelig, præget af Kultur og stærk Sans for det virkningsfulde.

Jeg saa paa Alexandria-Teatret et lille Skuespil af *Gabriele d'Annunzio.* Dets italienske Titel husker jeg ikke længere. Men paa Dansk vilde det hedde saadan noget som „Elskovens Efteraar."

Scenen forestiller en aaben Plads i en Have. Der pladsker et Springvand midt paa Scenen, og bag Havemuren, der deler Scenen tværs over, ser man en Lund af Pinjer og Cypresser i Skæret af en synkende Sol. Over Havemuren vælder i yppig Svulmen gyldne og blodigrøde Roser, og Roserne var ægte nok. Naar

Axel Andersen fot.

Fra Aërodromen. Svendsen paa Vej til Køge. Interesserede Tilskuere. Siddende: Fru Breidahl, Fru Ellen Jørgensen (Frederiksberg Teater), Fru Ella Gregers, Hr. Emanuel Rex. Staaende: Hr. Dir. Sylvester Hvid, Hr. Dir. Emanuel Gregers, Hr. Dir. (?) Axel Breidahl.

man sad i de første Rækker af Parkettet, fornam man deres hede Duft. Og bag Muren i Scenens Baggrund strakte et Orangetræ sine slanke Grene i Vejret, mens Kronen nu og da, under en sagte Brise, viftede imod en Balkon. Orangetræet var ogsaa ægte nok. Man saa det, hver Gang en ung Dame viste sig paa Balkonen. Hun skulde absolut fingerere ved et Par af de modne, gyldne Oranger . . .

Dette er kun et Par Eksempler, der illustrerer den Finhed, hvormed man gaar til Værks.

Men nu Spillet . . .

Ja — det er jo ingen Forbrydelse at tilstaa det. Jeg forstod ikke mange af *d'Annunzios* glødende Ord i den lange En-Akter. Men jeg havde den Glæde at se en af det unge Italiens betydeligste Skuespillerinder, Signora *Gambrinius,* der af kyndige stilles ved Siden af den berømte *Duse.* Adskillige regner hende forøvrigt oven i Købet for betydeligere.

Hun spillede en Kvinde i „den farlige Alder", hvis Elskede er død, og som ingen længere bryder sig om, men hvis hede, skælvende og skrigende Temperament længes mod en Mands Favntag.

Det var ypperlig Kunst, men adskilligt stærkere baade i Mimik og andre ydre Virkemidler, end efter nordiske Forhold almindeligt.

Men betagende alligevel.

Kendsgerningen taler: Signora Gambrinius havde i den lange Enakter en Replik, der varede det meste af 20 Minutter. Hun klagede i denne over sin Ensomhed og over de Mænd, der veg bort fra hende, fordi hun savnede den første Ungdoms stærke Charme. Hun levede i Mindet om sin Elskede . . . Det var en skiftende Strøm af Græmmelse og Forbandelse, af Jubel og Lykke, af søde Erindringer og hede Minder. Og det var samtidig en Skiften med de mimiske Virkemidler, en Jongleren med Stemmen fra Klynk til Rasen, fra klagende Suk til syngende Lykke, fra Hvisken til Skrig . . . hele den menneskelige Stemmes Skala igennem i evig Skiften.

Det var en kunstnerisk Ydelse, der holdt én i Aande — selv én, der stod fremmed overfor Sprogets sikkert digterisk fuldkomne Virkemidler, og som derfor kun havde Mimiken og Stemmeklangen at samle Interessen om.

Men intet Øjeblik svigtede denne Interesse, og Indtrykket var det, at Signora Gambrinius er en Skuespillerinde af stor teknisk Dygtighed, og af et Temperament, der spænder vidt og kender det dybest menneskelige baade i Sorg og i Lyst . . .

Hun vilde virke paa en Gang interessant og fremmed paa en dansk Scene, og jeg kender egentlig ingen herhjemme, med hvem hun kan sammenlignes. *Det* Temperament, der koger og raser som en Vulkan,

er jo ikke netop dansk kvindelig Skuespilkunsts Særkende.

Aftenen var uforglemmelig og Bifaldet stormende. Publikum larmede af Begejstring. Det mindede mig om en Børneforestilling i Casino i Vinter, naar „et Folkesagn“ stod paa Programmet.

Jeg har aldrig set voksne Mennesker larme som Parkettet i Alexandria-Teatret. Et Vælgermøde i femte Kreds, naar Bølgerne gaar højt, er det rene Bollemælk . . .

Erich Erichsen.

Aage Hertel. Harry Paetz fot.

Aage Hertel.

LEDERNE af Friluftteatret i Dyrehaven har her i Bladet faaet det meste af den Hyldest, de tilkommer. Nu er Turen til de Kræfter, de har forstaaet at knytte til Foretagendet og først og fremmest til Kostumieren Hr. *Aage Hertel.*

Man spørger, hvad en *Kostumier* er for en moderne Funktionær. En *Regissør* hed i gamle Dage den, der sørgede for Dragter og Rekvisitter og for Dekorationer tillige, hvis Teatermaleren var taget i Skoven. Men en Kostumier?

Vi skal give Svaret paa, hvad denne uundværlige Mand er, og hvad han efter Hr. Hertels Mening burde være.

Ud fra en mærkelig Selvmodsigelse, som er Særkendet i mange Scenekunstneres Færden, siger Hr. Hertel, at Skuespilkunsten i sin rene Form holder sig fri af Maske, Dragter og Dekorationer. Den sande Kunstner finder det ædleste, det mest gribende Udtryk for Digterens dybeste Mening, naar han ikke hæmmes af noget Udstyr.

Ikke des mindre er det blevet Hr. Hertels dybe Ulykke at være beskæftiget alene med dette Udstyr, at være en fremragende Kunstner i at opfinde, tegne, frembringe, ja med egne Hænder forfærdige Kostumer, Masker, Scenearrangementer og Udstyr.

Efter at vi har fastslaaet dette overfor Hr. Hertel, bevæger vi ham til at forlade for et Øjeblik de abstrakte Teorier for scenisk Kunst, som vi kun ser praktiseret, naar vi forvilder os ud i et Forsamlingshus paa Landet og hører en „Oplæser“, og vi beder ham hellere fortælle lidt om sit Arbejde med Friluftteatret.

Med sine egne Hænder har Hr. Hertel forfærdiget alt det Skæg, Oldingekoret bar til Skue i Antigone.

Den pjaltede Kjortel, som Hr. Adam Poulsen bærer, og som skal tilsvare en dito dadelfri, har Hr. Hertel sønderrevet, tilsmudset, gjort gammel og grim paa en eneste Nat.

Hvor vanskeligt dette Arbejde har været, forstaar man nok, naar man erindrer, at det er derpaa Falskmøntnere altid falder, at de ikke kan faa Sedlerne til at se gamle og brugte ud.

Kostumier Hertel gik ganske op i sin Virksomhed og i den Grad, at han ikke laa stille, fordi Friluftteatret aflyste med Regnvejret.

Den første Aften, han hørte Draabernes Dryp paa sin Sovekammerrude i Charlottenlund, fo'r han op: En dødelig Angst for de fine, haandmalede Dragter, der hang i Døckerske Filttelte ude i Dyrehaven, greb ham. De regnede jo nu ud i en graa Farveløshed.

Han naaede med sidste Tog til Klampenborg og fik laant en Lygte af Togpersonalet. Bevæbnet med den skred han ind mellem Bøgene og efter de sælsomste Eventyr — den tyske Hjorts Efterkommere flokkedes om ham, hidlokket af Lanternen — naaede han Friluftteatret og fik reddet de dyre Stykker!

Saaledes ser en nidkær Embedsmand ud, og naar dette er sagt, behøves der ikke større Smiger. En Ting skal dog endnu siges: Det Teater, der betror en Mand som Hr. *Hertel* ikke alene Dragter, men ogsaa Dekorationer og lader hans Smag være den bestemmende, opnaar at kunne nævne en Kostumier i moderne Forstand mellem sine første Funktionærer og vil faa Fornøjelse deraf.

Men netop saa ærligt stræbende en Kunstner, netop saa scenevant en Mand maa det være, som den betydningsfulde Opgave skal betroes at sammenstemme alle Midler, saa de toner i én Dur, og som er fintmærkende nok til at føle, paa hvilket Punkt Duren slaar over i Moll.

For den overlegne Sceneinstruktør vil en saadan Mand ikke blive en Konkurrent, men en værdifuld Hjælper.

Chr. A—.

Richard Jensen.

SOLODANSER UHLENDORFF er nylig blevet knyttet til den danske Ballet som Balletinstruktør, og der er derfor, da dette Ballet-Ben er gaaet fra Richard Jensen, god Grund til at skrive en Artikel om ham; han kan jo ikke gøre for, at han er et Par Aar yngre, og at derfor den lidt ældre Hr. Uhlendorff har faaet Pladsen.

Men Richard Jensen er en god Kammerat, han nærer ikke den fjerneste Bitterhed over for Hr. Uhlendorff, han siger som den selvfølgeligste Ting af Verden: „Ja, det er jo rimeligt, jeg er den yngste!“

I det hele taget er der vist ikke mange Steder, hvor den gensidige Beundring trives saa godt som ved vor Ballet.

Lige fra de bedst springende Solodansere ned til de kun en Millimeter hoppende Badutspringere bliver for Eksempel Balletmesteren omtalt med de mest smigrende Lovord.

„Hans Beck, — Ih, Død og Pine“, bliver der sagt, og det paa en Maade, saa man virkelig forstaar, at det kommer fra Hjertet.

Men Hr. Beck forener jo ogsaa to fremragende Egenskaber, han kan paa samme Tid være Kammerat og Lærer for sine Undergivne, — og vi andre ser Frugten af hans Arbejde, — ja lad mig nu kun holde mig til Richard Jensen, det er jo ham, jeg skal skrive om, — skønt jeg nok havde Lyst til at nævne baade Uhlendorff og saa den skønne Stab af Damer, for hvis Fødder alle Københavner-Mandfolkenes Hjerter ligger og vibrerer.

Der er, foruden den ovennævnte, een god Grund til at skrive om Richard; han har ved Sæsonens Slutning spillet eller danset (hvad man nu vil sige) Hovedrollen i „Toreadoren“, den anden rigtig store Rolle, han har haft, siden han blev Solodanser.

Naar man ringer ham op i Telefonen, kan man altid være sikker paa, at man faar dette Svar af hans Husholderske:

„Ja, nu skal jeg gaa ind og spørge Hr. Jensen, om han er hjemme!“ Denne Husholderske er den berømte Madam Uhrenfeldt af de statelige Uhrenfeldter fra Bloustrød, — — — hun véd, at der er saa mange paatrængende Mennesker, der altid er paafærde for at „slaa“ Mønt af hendes Herre, der har den for alle Kunstnere berømte Ligegyldighed for Penge.

Fru Uhrenfeldt har altsaa meget at bestille; hun passer hans Hus, hans Telefon, hans Pengesager, og hun maa ogsaa være hans Meddanser til hans Hjemmetræning.

Hun har efterhaanden faaet en enorm Rutine, og det vil undre mig, hvis hun ikke lader Det kongelige Teater nyde godt af den, — hun har da under alle Omstændigheder stor Lyst til at danse Titelpartiet i den lille Havfrue, — — men selvfølgeligt kun som Gæst.

Men jeg kommer hele Tiden bort fra Richard Jensen. „Masken“ kan jo en anden Dag bringe en Artikel om Fru Uhrenfeldt, nu er det Richard, det gælder.

Det er næsten Blasfemi, saa megen Gymnastik og saa mange Lektioner og Systemer, han daglig gennemgaar, for at holde sig spænstig.

„Hemmeligheden ved at være Solodanser er, at man er afholdende“ gentager han utrætteligt.

Han spiser mikroskopiske Portioner tarvelig borgerlig Mad og nyder aldrig Spiritus.

Man forstaar, hvilke Ofre han bringer sit Teater, — skønt han jo nok har faaet noget ud af sin Askese.

Faa har det Spring i sig som han, — han kan paa særlig heldige Aftener naa helt op

Originaltegning af Gerda Wegener.
Solodanser Richard Jensen.

til det høje C, — — — og naar han laver et Chassé til venstre efterfulgt af to skælmske Pas-de-bas'er, gaar der en stille og himmelsk Gysen gennem de kvindelige Tilskuere. Næste Gang de gaar hen, for at se ham, lader de deres Mænd blive hjemme, — for Ægtemænd har den sørgelige Egenskab, at de piller Illusionerne fra deres Koner.

Men naar de nu sidder alene her i Parkettet, drømmer de meget bedre om Pladsen i Hr. Richards Løvehjerte, — de aner jo ikke, at det er mere sagtmodigt og beskedent end et Lams . . .

Det er vel ikke for meget at sige, at Richard er den danske Nations Yndling, takket være sine smukke og begavede Ben.

Rhel.

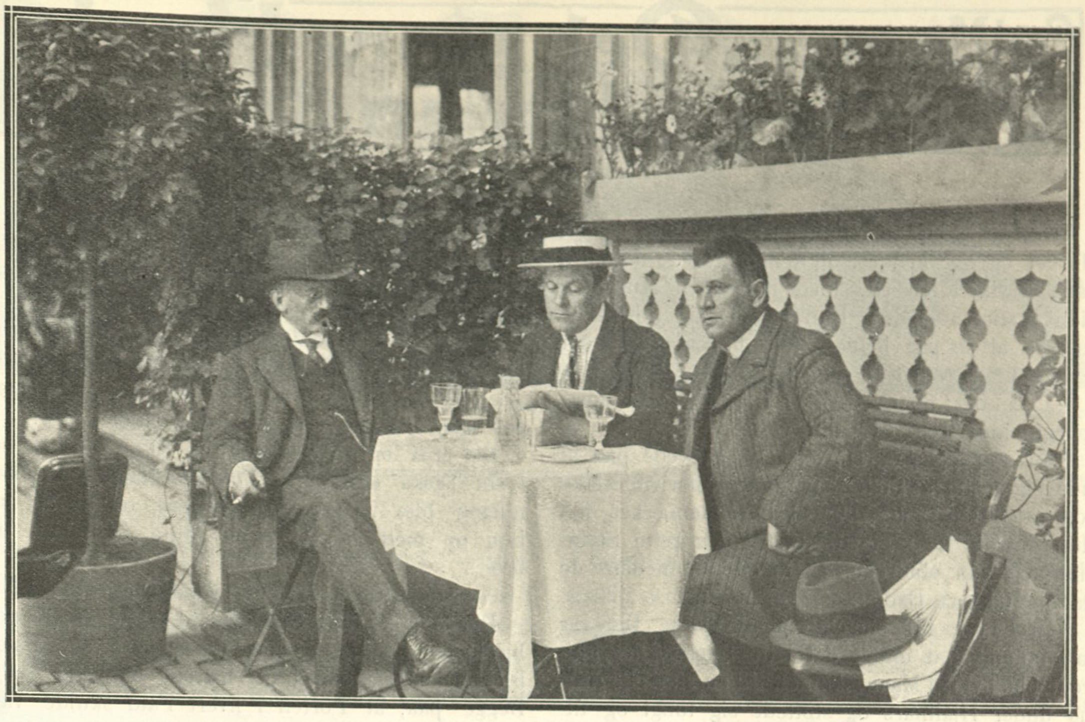

Et vanskeligt Problem. Dir. Anton Melbye, Dir. Frederik Jensen, Forf. Johannes Dam.

Før Revuen.

EFTER nogle magre Aar er den rigtige gamle *Sommerrevu* atter bleven en *Begivenhed.* Man havde i Smalkostens Tid en Fornemmelse af, at det var de mange anonyme Kokke, som fordærvede al den gode Lammesteg. Denne Gang tones der rent Flag over hele Linien; der er da igen noget af det ægte Smæld

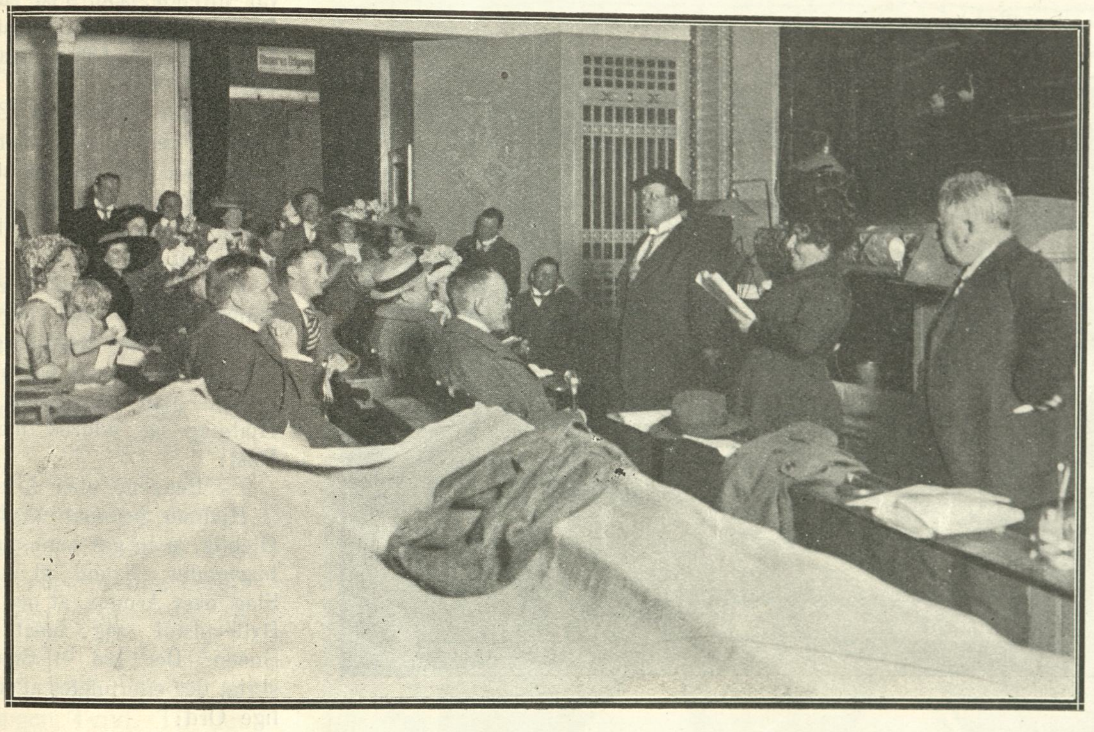

Sommerrevuens første Prøve. Johs. Dam, Anton Melbye, Frederik Jensen, Overregissør Frederiksen

i en Række Navne som: Melbye, Dam, Frederik Jensen, Olfert Jespersen og Krause.

C'est le canon de l'empereur — man er ikke bange for, at der ikke i denne Omgang skydes en Smule med skarpt. Og det glæder man sig over, fordi det vist er en ret udbredt Opfattelse, at det netop denne Gang kunde være rart, om man lod de 80 nys opdukkede „Kabaretteatre" opbruge alt det *løse Krudt*, der findes i dette Land. De har jo hidtil ikke sparet paa det.

Det er jo da ogsaa morsomt, at det er en gammel Oprører som Anton Melbye og en scenisk Reformator som Frederik Jensen, der sidder og dirigerer det gamle *„Morskabsteater"*. Det betyder Brud paa Traditionen, men paa den rigtige Maade.

Og der er jo ingen, som tvivler paa, at et saa oprindeligt og fribaarent Visetalent som *Johannes Dam* i Forbindelse med disse to Mænd er i Stand til at skaffe os et virkeligt aristofanisk *Revu*teater. Ikke for Farcer eller Farceoperetter, eller hvad alt det Stads nu hedder, men et Teater, hvor der i en god, *kunstnerisk* formet Vise siges et „borgerligt Ord" — helst et med lidt kraftig Syre i. En Revu er en Revu og bliver aldrig til en Farce, fordi Farcen er imod Revuens Væsen. Men alligevel knækkes der daglig mange Halse paa dette Eksperiment.

Der er ogsaa det rare ved „Sommerrevuen", at den har Tid til at give sig Tid. I andre af de saakaldte Revuer skal der paa Grund af den knappe Tid ske en stor Ophobning af Viser. Den gamle Revu har god Tid til at tage baade Brandere og Omklædninger med. Den bliver derfor hyggeligere uden at behøve at blive kedeligere.

Selv om vi nødvendigvis i dette Aars Sommerrevu i en Akt skal ud paa Flyvepladsen, bliver der dog Plads til nogle Overraskelser — foruden Viserne.

Den nydelige Frk. *Karen Møller* og den allerede yndede Hr. *Holger Petersen* skal f. Eks. spille og synge i dette Aars Revu, og der kommer Fru *Panduro* og Frk. *Hegner* og — selvsagt — en Sangelsker, Hr. V. Møller.

Naar man véd, at den sympatiske Fru *Magna Redøhl* fører an blandt Kræfterne fra tidligere Aar, vil man forstaa, at der er Succes i Luften. Hvilket ske!

Hans Venus.

Berigtigelse.

Hr. Redaktør! I Deres elskværdige Omtale af min afdøde Mand har indsneget sig en lille Fejltagelse, som jeg gerne ønsker rettet. Carl Schmidts Fader var Fuldmægtig i Finansministeriet C. H. O. Schmidt og tilhørte ikke samme Familie som Fru Krum-Hunderup. Med hjærtelig Tak.

Marie Schmidt, f. Raun.

Paa „Glasverandaen". Efter Prøven. Anton Melbye, Frederik Jensen, Holger Petersen, Karen Møller, Emilie Sannom, Johs. Dam, Krause.

Carl Muusmann: Det store Krak paa Alexandrateatret. Teaterroman

Uvilkaarlig strakte Hjalmar sin Haand frem i Mørket og tog hendes. Men den svarede ikke paa hans Tryk. Ellen sad med halvaaben Mund og blanke, stirrende Øjne. Han lænede sig tilbage og vedblev at se paa hende, indtil hun mærkede det og vendte Hovedet til Siden.

— Er der noget i Vejen med Dig, Hjalmar? spurgte hun troskyldig.

Han rystede paa Hovedet og prøvede paa at lade sig gribe af Stemningen. Men den vilde ikke komme. Ellen syntes ikke at have bemærket det. Hun havde hele Tiden været i den rette Stemning, og hun pludrede og lo endnu, medens de traadte ud paa Gaden.

Vejret var nu slaaet om til Frost. Det var ualmindelig glat under det lette Snelag, der gnitrede blaahvidt i Maaneskinnet. Ellen stak sin Arm ind under Hjalmars og støttede sig tungt og tillidsfuldt til den. Han følte dette som en Beroligelse. Han blev mere glad og let i Sindet og sagde:

— Skal vi gaa ind og tage et Stykke Smørebrød?

— Bare det ikke bliver for sent.

— Aa, nej! Vi behøver jo ikke at sidde saa længe. Har Du nogensinde været i Palmehaven?

— Nej! Er der ikke for fint?

— Snak! Skulde vi ikke være fine nok til at gaa derind.

Og de gik derind; men da de først sad der, medens Musiken spillede, og alle Gæster dukkede frem i Kjole eller Smoking, følte Hjalmar sig alligevel usikker i sin sorte Frakke, og han ønskede, at han havde taget Ellen med ind et andet Sted, hvor det gik lidt mere borgerligt til.

Henne ved et Bord i Krogen sad fire elegant klædte dekorerede Herrer i Kjole og hvidt Slips. Det var tydeligt, at de kom fra en bedre Middag, thi de blussede alle Fire stærkt. Særlig var det Tilfældet med en høj, mørk Mand, der havde et ejendommeligt fremmedartet Udseende. Han lignede i Holdning og Ansigtstræk den tidligere russiske Kejser Alexander den Tredie saa paafaldende, at det sikkert var villet. Det var aabenbart ham, der var Vært, thi han gav af og til Opvarteren et kort, myndigt Tegn til, at han skulde skænke Champagne rundt i Glassene.

Nu rejste han sig og gik gennem Lokalet. Idet han passerede forbi, mødte hans Øjne Ellens. Han standsede et Øjeblik, saa rev han Havannacigaren ud af Munden, og idet han bukkede let, sagde han halvhøjt:

— Godaften Frøken!

Ellen blev blodrød i Hovedet, og svarede med et kort Nik, medens den Fremmede i Forbigaaende mønstrede Hjalmar med et langt, forskende Blik, der irriterede ham.

— Hvem var det? spurgte Hjalmar haardt og greb Ellen i Armen.

— Det var den russiske Grev Willdorff! svarede hun ligesom lidt smigret.

— Russisk Greve! Hvor kommer Du til at kende ham?

— Han handler af og til hos os.

— Handler! Derfor behøver han da ikke at hilse paa Dig.

— Jeg kan da ikke gøre ved, at han er høflig mod mig.

— Aah, maaske! Man behøver ikke at indlade sig altfor meget med Kunderne.

— Nej, véd Du hvad, skal jeg nu ogsaa skændes paa, naar jeg er ude for at more mig!

Det trak op til Regnvejr, og Ellen famlede ned i sin Taske efter sit Lommetørklæde. Eftersøgningen blev ivrigere og ivrigere, og tilsidst saa hun op med en forstyrret Mine, idet hun udbrød:

— Gud, jeg har glemt mine Nøgler!

Der blev hastigt Opbrud, thi dette var sandelig ingen Spøg. Medens de skyndte sig afsted, blev der ikke vekslet et Ord, de haabede endnu Begge paa, at Porten i hvert Fald skulde være aaben. Men selvfølgelig skulde det nok passe, at den netop var lukket i Aften.

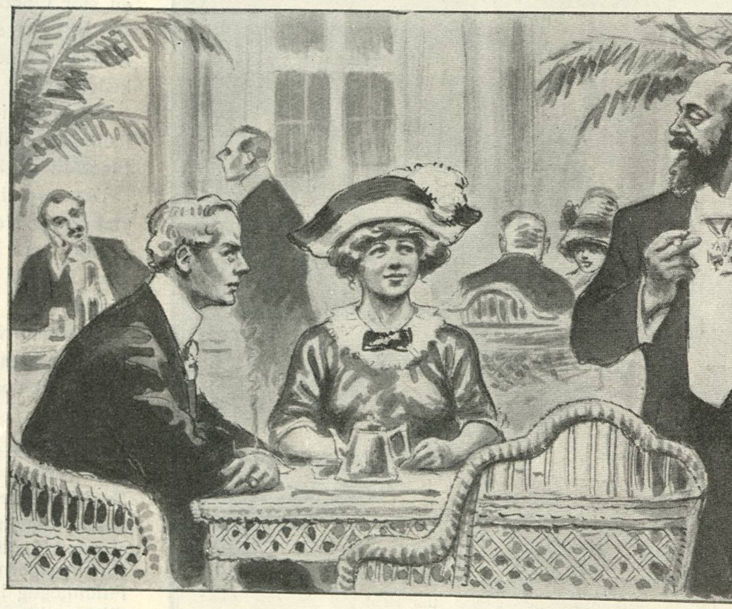

De gik lidt frem og tilbage for at vente paa, om der ikke vilde komme Nogen, der skulde ind. Men tilsidst sagde Ellen:

— Lad os hellere tage det overtvært, ellers bliver det bare altfor sent.

Saa trak hun i Portklokken, saa det kimede tungt gennem det store Hus.

De stod lyttende, men alt var stille. Saa ringede Ellen en Gang til, saa det drønede.

Efter en Pavse aabnedes et Vindue og et graasprængt Hoved med Nathue paa kiggede ud. Det var Trolden.

— Hvem er der?

— Det er os, der har glemt Nøglen, kan Du ikke kaste den ned?

— Jeg holder ikke af at have mine Nøgler liggende og flyde paa Gaden, lød Stemmen. Nu skal jeg komme ned.

Lidt efter raslede det i Laasen, Porten gik op, og Ellen smuttede ind, uden at Hjalmar havde faaet saa meget som et Godnatkys.

KAP. VI.

Hjalmar Brænding var i et rædsomt Humør, da han gik ned ad Gaden. Først var der Mestersvendens Ord, saa var der Mødet med den russiske Greve og endelig Tanken om de Ubehageligheder, som Ellen nu fik. Thi Trolden var ikke til at spøge med, naar man vækkede ham i hans gode Nattesøvn.

Klokken slog 12 paa et Uhr langt borte i Natten.

Der var kun faa Folk at se, og der blev helt menneskefomt, da Hjalmar drejede ned ad det lille Stykke Boulevard, som førte ham til Pladsen foran Alexandra-Teatret. Maanen kastede Skygger af Træerne hen over den hvide Sne. Men hvad var det, der rørte sig. Hjalmar saa Silhouetten af en Mand tegne sig flygtig paa Snelagenet fra Træ til Træ. Nu standsede Manden omtrent en Snes Skridt borte. Hjalmar standsede ogsaa og kiggede skarpt frem. Bag Træstammen tegnede der sig i Maaneskinnet et uhyggeligt, skummelt Ansigt. Det havde store, kulsorte Øjne med tykke Rande omkring, et langt, tjavset Skæg flød underlig løst om Underansigtet. En bredskygget Filthat var trykket ned i Nakken. Saavel Stilling som Blik var lurende, som stod Manden lige paa Springet til at fare frem over sit Offer, naar det passerede forbi.

Hjalmar tænkte et Øjeblik paa at vende om, men saa skammede han sig over at være bange for en almindelig Vagabond. Han gik rask til, medens han saa lige ud.

Idet han passerede Træet fløj Manden, der stod bag det, frem med et Rejespring, og idet han stillede sig lige i Vejen, rettede han en Pistol imod Hjalmar og udbrød med hul Røst:

— Pengene eller Livet.

Hjalmar betænkte sig ikke et Øjeblik, men gav ham med den bagvendte Haand et saadant Slag over Armen, at den gamle Rytterpistol røg langt ud i Sneen. Der lød et Smertensskrig, der efterfulgtes af de løjerlige Ord:

— Av for Satan! Kan Du ikke forstaa Spøg?

— Spøg! gentog Hjalmar Brænding forfærdet.

— Ja! Kender Du mig ikke? sagde Røveren, medens han af og til pustede paa Haanden. Det er jo mig, „Krigskammeraten“.

I det samme tog han det store, løse Skæg af Hagen, og Hjalmar Brænding brød ud i en befriet Latter.

— Nej! Hvordan skulde jeg kende Dig, saadan som Du er uglet ud.

— Det tænkte jeg slet ikke paa.

— Vær Du glad, at jeg ikke tilfældig havde et Vaaben ved Haanden, for saa kunde det let have gaaet Dig galt.

— Det er da ogsaa en farlig Bunke Kræfter Du har. Det snurrer endnu i Haanden paa mig.

— Ja Du, det er ikke saadan at gi'e sig i Lag med en gammel Nybodersdreng.

„Krigskammeraten“ havde imidlertid taget Pistolen op. Medens han stod der i Sneen med Skydevaabnet i Haanden gjorde han en meget ynkelig Figur. Og dog var det stærkt krigerske netop hans Specialitet, som det fremgik af hans Øgenavn.

(Fortsættes.)

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.
Redaktionssekretær: Edm. Bügel Hartmann.
BET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN

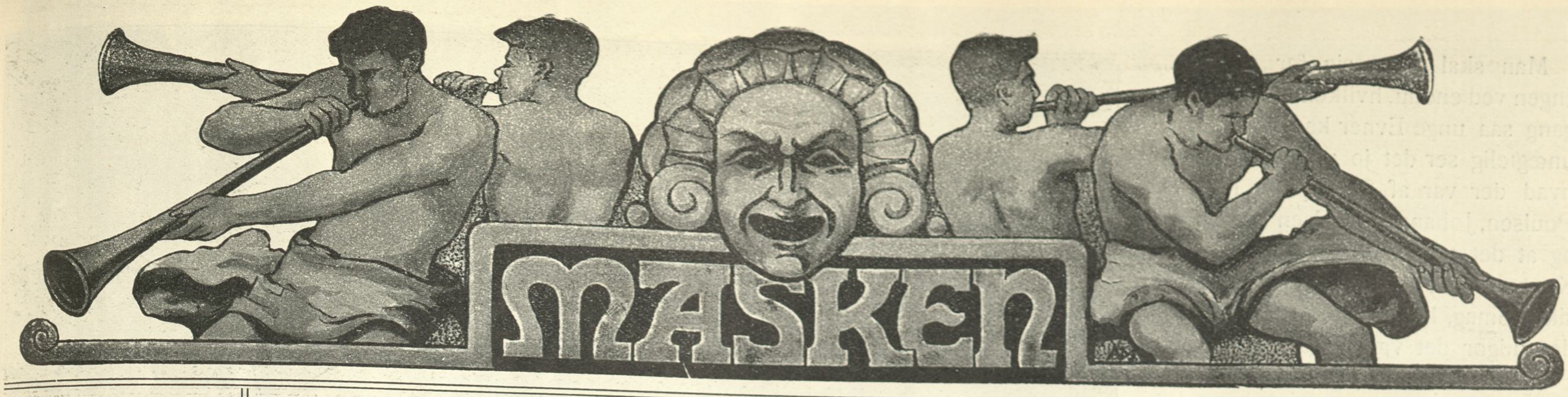

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 2DEN JULI. | NUMMER 40.

Adam Poulsen.

EMIL POULSEN er jordet, og med hans Støv skrinlægger vi en Periode af den danske Skuespilkunsts Historie. Thi Forholdet var jo det, at han, hvorlænge han end havde ophørt at herske fra Scenen, endnu sad inde med en betydelig Magtstilling. Der skete i den danske Teaterverden ikke ret meget, hvor han ikke havde et Ord med i Laget, eller hvor hans Indflydelse ikke gjorde sig gældende, aabenlyst eller i det skjulte. De, der har haft Lejlighed til at følge lidt med i den Verden, der var hans, vil vide det, at hans Ord endnu havde Magt, og at hans Raad hørtes og fulgtes. Ogsaa at han gerne brugte denne Magt.

Til det Gode eller til det mindre Gode? Om hans Hensigts Renhed er der ingen Tvivl. Til det sidste tjente han tro den Kunst, han havde helliget saa langt et Liv og saa rige Evner. Men det er ingen Forkleinelse for hans Minde at sige, at han var en Overgangstids Mand og saa meget mere virksom, som han paa sit Omraade var den første og en Fører. Viste hans Kunst os ikke, og navnlig i hans senere Aar, hvor dybt han i Virkeligheden bundede i en Fortid, som nu er død, og skød den alligevel ikke nu og da Skud, der havde Fremtids-Vækst i sig? Han var i dansk Skuespilkunst Akademikeren i Smag og Interesse, og han brød dog i givet Øjeblik gennem Stil og Tradition, gav i et Billede, der næsten forfærdede hans Samtid, det menneskelige Nid, den umenneskelige Ondskab saa voldsomt, saa realistisk — som Slagordet en Gang var — et Udtryk som i den døende Biskop Nicolas, tegnede med en ganske moderne Satire Helmers og Hjalmar Ekdals endnu levende Skikkelser og var selve Ungdommen fra Fortid og Fremtid i den unge Prins Henriks levende Person, som han sad der paa Bordet ligeoverfor den tykke Fallstaf og vippede med sine prinselige Ben.

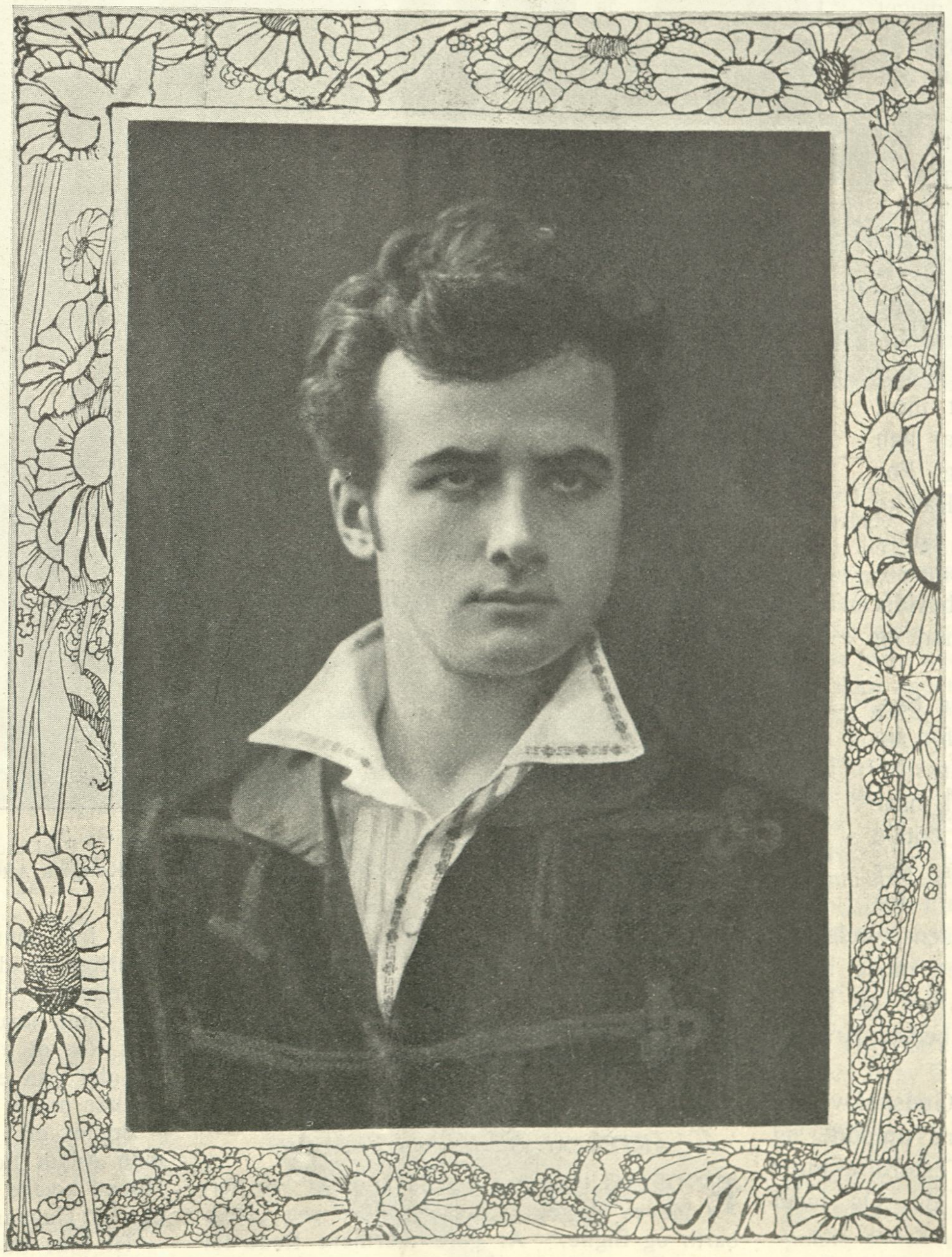

Julie Laurberg & Gad fot.

Adam Poulsen.

Stærkt rodfæstet i det Gamle, det, han aldrig kunde slippe, og i sine bedste Øjeblikke bevidst stræbende mod det Ny — var det ikke Emil Poulsens Kunstnerliv?

Nu, mere end fyrretyve Aar efter Emil Poulsens første Fremtræden, der skaffede ham den Position, han aldrig senere tabte, staar hans to Sønner paa den danske Skueplads og har alt tilkæmpet sig Navne, der stiller dem i allerførste Række, ombejlet af en Publikum-Yndest, der kan stige til en hel kritikløs Forgudelse, selv hos dem, der forvalter Kritiken. Kort inden Emil Poulsen lukkede sine Øjne, vandt Johannes Poulsen sin største kunstneriske Sejr i Strindbergs Skuespil, og da hans Træk var stivnede i Døden, fik Adam Poulsen sin officielle Udnævnelse som Direktør for den Scene, der af alle Privatscenerne havde siddet inde med det fineste Navn, og til hvilken den gamle Professor en Overgang selv knyttede sit Navn og sin Indsigt. Det synes, som de allerede ejer den Fremtid, mange skal kæmpe saa haardt for.

Kom de nemt til den? Hvormeget fik de i Kraft af deres Ophav, og hvormeget har de selv lagt til? Hvor langt kan de leve paa den lykkelige Arv, der blev deres, og hvor stort et Tilskud af deres eget vil der kræves, inden de fuldkommer det, der skal blive deres Livs Maal? Og hvorledes delte de det Arvegods, der blev dem betroet? Ligeligt som Brødre, eller tog en af dem den store Broderpart for sig, den søde Kærne, og lod Skallerne ligge til den anden?

Man skal vogte sig for at spaa. Ingen ved endnu, hvilken Udviklingsgang saa unge Evner kan tage. Men unægtelig ser det jo ud, som det er, hvad der var af Skuespiller i Emil Poulsen, Johannes Poulsen har faaet, og at det er det andet i den gamle Kunstner, hans høje Kultur, hans sikre Smag, hans skolede Intelligens, der udgør det væsenligste af Adam Poulsens Arvelod. Og slaar ikke alle Julemærker fejl, vil denne Fordeling ogsaa blive den, der bestemmer deres Fremtidsbane.

Hvad der er bedst og mest værd, er det ganske unyttigt at slaas om. Sikkert er det, at det, der blev Adam Poulsen tildel, netop er det, han mest behøver til den Gerning, han nu har taget op og vil sætte alle sine Kræfter ind paa. Her er det ikke det stærke og oprindelige Talent, det kommer an paa, meget mere Evnen til at kunne lede og samle, den sikre Dannelse, det usvigelige Instinkt. Og Viljen!

At denne Vilje — Viljen til det Gode — er tilstede hos den vordende unge Direktør, derpaa tvivler ingen, og det er vel ikke mindst derfor, at Meddelelsen om hans Overtagelse af Dagmarteatret fra alle Sider blev hilst med saa stor Sympati. Den aabenbarede sig under hans Ledelse af Friluftteatret ifjor, og den skal kendes ogsaa, naar han faar Dagmarteatret under sig. For ham vil det ikke i første Række være en Forretning, han skal administrere, det vil være en Kunstanstalt, han skal lede, med fuldt og bevidst Ansvar for det Navn, han har, og den Kunst, han elsker.

Thi ogsaa det Fortrin har han, at han virkelig er begejstret for sin Kunst, ogsaa den Arv fik han. Johannes Poulsen har af og til, naar han har haft Lejlighed til at udtale sig offenlig, brugt Yttringer, der kunde tyde paa en vis dedain for Skuespilkunsten. Adam Poulsen kunde det aldrig falde ind at sige eller mene noget saadant. For ham er den Alvor, en hellig Alvor, der vel er en Mands bedste Kræfter værd.

Og naar Kræfterne saa Gudskelov ere saa unge, uden dog at være umodne og uprøvede! Vi har haft unge Teaterdirektører før, men hvor langt naaede de. Og hvad takker Kunsten dem for?

Hvad den vil have at takke Adam Poulsen for, skal først Fremtiden vise. Men man har Lov til at tro, at han ærligt vil vedgaa Arv og Gæld i det Bo, han nu har overtaget, og at han altid vil vogte den Ild, der brændte i ham, om hvem vi nu kun har Mindet tilbage.

Helmer Lind.

Adam Poulsen (Hertug Orsino) og Johannes Poulsen (Narren) i Paaklædningsværelset i en Mellemakt under Opførelsen af „Hellig tre Kongers Aften".

Frilufteatret

„HAGBARTH OG SIGNE". TRAGEDIE I 5 AKTER AF OEHLENSCHLÄGER.

ENDELIG lykkedes det da efter et Par forgæves Forsøg at faa Première paa „Hagbarth og Signe." At gøre nærmere Rede for denne Forestilling vil sikkert være overflødigt, da den vel som Reprise er kendt af en stor Del af „Maskens Læsere" allerede fra forrige Aar. Kun saa meget skal siges: Enhver, for hvem ikke Teatereffekten, men Kunsten er det første, bør se denne Forestilling. Der kan næppe frembringes noget stærkere Skønhedsindtryk end her, hvor Poesi og Natur smelter sammen i ubrydelig Harmoni. De Oehlenschläger'ske Vers, der paa en Teaterscene maaske vilde føles lidt søgte og kunstlede, falder her saa naturlige, ja det er, som fødes de af selve den forunderlige Stemning, der griber det modtagelige Sind herude i de skønne Naturomgivelser, hvis Ros de netop synger. Lykkelig den Digter, der paa en saa smuk Maade kan faa sine Tanker omsat i levende Virkelighed.

Spillet er i al Almindelighed upaaklageligt, men Adam Poulsen er kunstnerisk set — „et Hoved højere end alt Folket." Han *spiller* ikke, han *er* Hagbarth.

Til Slut kun nogle faa prosaiske Bemærkninger. Var der ikke Mulighed for at begynde Forestillingen en Time før eller at gøre den til Eftermiddagsforestilling f. Eks. fra 5—7? Den Fugtighed, der uundgaaelig indfinder sig efter Solnedgang, vil faa Mennesker ustraffet kunne udsætte sig for. Men skal Forestillingen nødvendigvis først være Kl. $7^1/_2$, saa bør der ogsaa begyndes præcis, ikke som her ved Premièren et helt Kvartér efter Tiden.

Vikar.

Fra Friluftteatret ved Opførelsen af „Hagbarth og Signe".

Et Par Londonminder.

BETTY MARIE ALBERGS Artikel „Den lille Kvækerpige" med Navnene Gertie Millar, Lionel Monkton og James Tanner har opfrisket i min Erindring et Par Minder fra et længere Londonophold 1905.

Den fejrede Operettediva Millar er Komponisten Lionel Monktons Hustru.

I 1902 gjorde jeg paa en Elgjagt i Sandefjordstrakterne Bekendtskab med en stor Londonforretningsmand C. Peto Bennet esq, Kontor Lombardstreet 27, hvis Ambition det var i sit Hjem at samle Kunstens Udøvere, blandt andre daværende Adelina Genée, og dèr var jeg en Eftermiddag til 5 The sammen med baade Lionel Monkton og Frue.

Desværre var mine Kundskaber i Engelsk paa det Tidspunkt ikke saa veludviklede, at jeg fik nogen Fornøjelse af det interessante Selskab, men jeg erindrer hende som en fin, livlig, naturlig og overordentlig indtagende Kvindeskikkelse.

Fjorten Dage efter fortalte Bennet mig, at hun netop havde oplevet en rystende Begivenhed.

Selvfølgelig var hun allerede dengang omsværmet af halv- og helforrykte Tilbedere i Dusinvis, og hvor mange Mænd, der ialt har skudt sig for hendes Skyld, aner jeg ikke.

Jeg, der nedskriver disse Linjer ialtfald ikke.

Blandt hendes Tilbedere var en ung, rig Mand, som i Maaneder havde bestormet hende med Blomster og Smykker, uden at erholde noget Svar.

Saa fattede han en fortvivlet Idé.

Ved at ofre tilstrækkelig mange Pund, bestak han en Stupige i Monktons Hjem og blev af hende indladt i Lejligheden, medens Divaen og Komponisten var til Prøve.

Her gemte han sig i Dagligstuen bag et Flygel og ventede trolig paa Gertie Millars Tilbagekomst.

Idet hun traadte ind alene, sprang han frem fra sit Skjul, kastede sig paa Knæ, tilstod, det var ham, der havde sendt hende Blomsterne

Tilskuere ved Friluftteatret under Prøven.
Fru Augusta Blad og Frk. Anna Marie Christiansen.

og Smykkerne, og begyndte paa en længere Forklaring om, hvor højt han elskede hende, og at han ikke kunde eller vilde leve uden hende.

Da Operettedivaen blot meget tørt bad ham foreløbig vise sin brændende Kærlighed ved at forlade Lejligheden, trak han en sværkaliberet, seksløbet Revolver op af Lommen og satte Mundingen for Tindingen og jog sig en Kugle gennem Hovedet.

Han døde paa Stedet.

For den bestyrtede, tililende Komponist var der ikke andet at gøre end at se at faa Liget fjernet hurtigst muligt. Jeg formoder Stupigen blev furet...

„Forfatteren" James Tanner erindrer jeg fra en i sin Tid meget celeber Teateraffære.

En ung Officer havde til Direktøren for Gaiety-Teatret, Edwards, indleveret Teksten til en musical play.

Inden han havde faaet noget Svar, blev han imidlertid forflyttet til Indien. Hjemkommen efter et Par Aars Ophold gik han en Aften i Gaiety-Teatret og saa da til sin store Forbavselse sin Komedie spillet, men paa Plakaten stod Forfatteren angivet som James Tanner.

Den unge Officer gjorde, hvad enhver anden vel vilde have gjort i lignende Tilfælde, han henvendte sig til en sollicitor.

Da tilfældigvis en ung Jurist boede i samme Boardinghouse, som jeg, ude i Kvarteret Russel square, var jeg saa heldig at slippe for public entrance og fik Adgang til hele Processen i det Rum i Court of justice, hvor Sagen skulde for.

Saa fint Selskab har jeg aldrig været i hverken før eller senere.

Ikke engang hos Fridtjof Nansen.

Thi næsten hele det engelske high life, som paa den Tid, Maj eller Juni, var i London, havde søgt at komme med.

Fortrinsvis var der imidlertid kun givet Adgangskort til Teaterdirektører, dramatiske For-

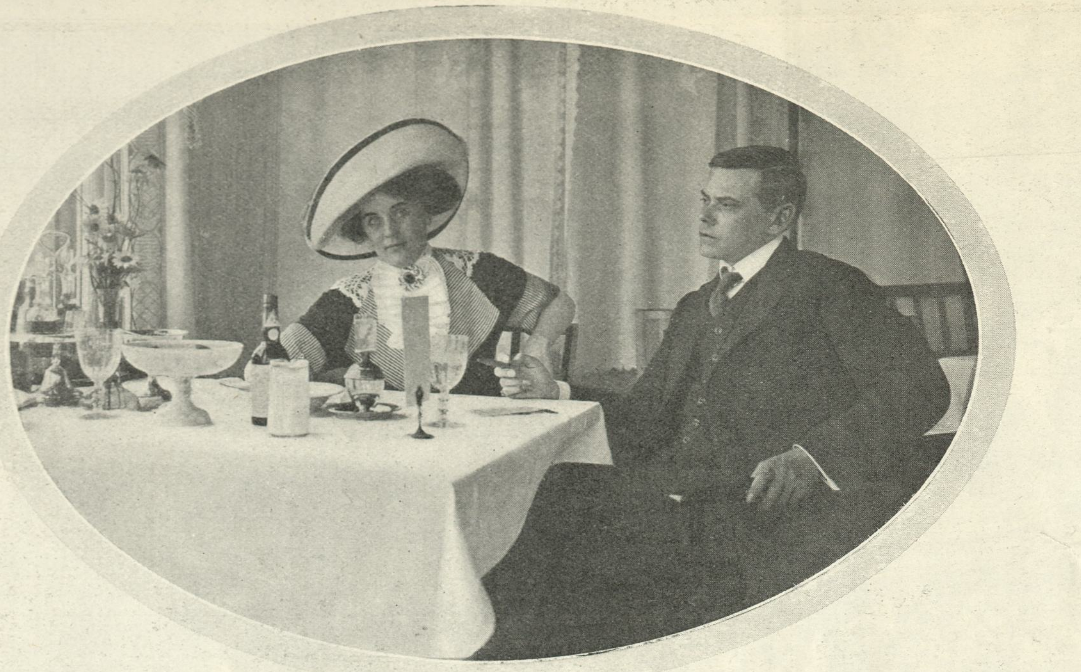

Operasangerinde, Fru Carin Gillberg Gade og hendes Mand, Sceneinstruktør Svend Gade i Langelinie-Pavillonen paa Gennemrejse til en Verdensturné.

fattere, — jeg kom saaledes en Dag til at sidde ved Siden af Pinero, — Skuespillere og en Mængde meget smukke Skuespillerinder med Gertie Millar og Mary Studholme i Spidsen.

Men en Mængde Lorder havde ogsaa vidst at skaffe sig Adgang forat kunne tage deres Udvalgte i nærmere Øjesyn end fra en Loge.

Baade Edwards og Tanner, der ivrigt gestikulerede med sin diamantbesatte, højre Haand, plæderede selv deres Sag i lange Taler under Publikums — thi det var nærmest en Teaterforestilling — Latter og Bifald.

Ogsaa Dommeren og Juryen tog sig af og til et billigt Grin, hvad der fik "Forfatteren" Tanner til ved en enkelt Lejlighed rasende at udbryde:

„Jeg er ikke kommet herop forat blive gjort til Grin!"

Hvad Dommeren især lo af, var, „at, naar der i en musical play er en Komiker og en Flod (og det er der meget hyppigt i musical plays), saa falder Komikeren uvægerligt i Floden."

Og han fik derved Lejlighed til at opfordre Forfatterne af musikalske Komedier til at søge nye Veje for deres Vid og Humor.

Edwards oplyste forresten, at han blev „bombarded" med 2000 Stykker om Aaret. Saa Vejen for Dramatikeren er ikke saa lidt vanskeligere i London end her, hvor han dog skal slaas med et halvthundrede teaterskrivende Kritikere og Journalister.

Processen endte kort og godt med, at Edwards blev dømt til at betale den unge Officer en efter Londonforhold ret passende Erstatning, nemlig tre Tusind Pund Sterling.

Henry Ette.

Richard Strauss paa Verdensturné med „Rosenkavaleren".

Et skandinavisk Kunstnerpars Succes.

„HVOR er her dog vakkert," udbryder Operasangerinde Fru *Carin Gillberg Gade,* idet hun sætter sit Vinglas foran sig og nikker over til sin Mand, vor Landsmand *Svend Gade,* hvis Succes som Sceneinstruktør ved „Kleines Teater" og „Neues Schauspielhaus" i Berlin *„Masken"* i sit første Nummer udførligere har omtalt.

Det er i Langelinies Pavillon, Samtalen føres.

Foran ligger Langelinie, badet i Sol, og ikke en Krusning bevæger Sundets spejlblanke Flade.

„Tror Du," spørger den smukke Frue i sin syngende svenske Dialekt, „at vi paa vor Verdensturné vil finde en skønnere Plet end denne, hvor Hygge, Harmoni og Hjemlighed fornemmes stærkere end her?"

Hendes Mand ryster tvivlende paa Hovedet, og vi deler hans Tvivl.

En saadan solskinsmættet, stille Sommerdag er der en ganske egen bedaarende Charme over Langelinie, som sikkert i sin Enkelthed er uden Sidestykke Verden over.

„Tror De, Frue," drister vi os til at spørge, „at der findes et ungt Kunstnerpar, hvem Lykken har været mere gavmild imod end Dem og Deres Mand?"

„Nej! Men vi er ogsaa begge saa taknemmelige derfor," svarer Fruen, og ser straalende glad over paa sin Mand, der hæver sit Glas mod hende og nikker forstaaende.

„Men nu maa De fortælle os, bedste Frue, hvorledes det er gaaet til, at De og Deres Mand har opnaaet et saa storslaaet Engagementstilbud til en Verdensturné med selve Tysklands tilbedte og beundrede Richard Strauss."

„Ja!" svarer Fruen, „det er næsten noget af et Eventyr. Vi stod just med pakkede Kufferter for at skulle rejse til Stockholm for at se til min Familie, da jeg modtog et Brevkort fra min tyske Agent, der forespurgte ganske kort, om jeg Klokken 11 vilde aflægge Prøve for Richard Strauss i Singakademiet som Feltmarskalinden i „Rosenkavalier".

Der var kun en halv Time til Prøven, og i en Bil tog min Mand og jeg afsted.

Til min Overraskelse fandt jeg ved min Ankomst en Snes af Tysklands mest bekendte Sangerinder forsamlede, der alle var tilsagt til Prøve hos den store Mester.

Det var ikke uden Benauelse, jeg tog fat, da Turen kom til mig; men ingen kan beskrive min Overraskelse og Glæde, da Richard Strauss efter at have hørt mig smilende kom hen til mig og udbrød: „Da haben wir ja eben die Lady auf der Bühne, die ich brauchen kann, und welche prachtvolle Stimme haben Sie doch, junge Frau!"

Jeg forstod, det ikke var en tom Kompliment, da jeg faa Øjeblikke efter sad overfor Repræsentanten for den londonske Teaterdirektør Witney, der leder „Rosenkavaler-Turnéen" med selve Richard Strauss som Dirigent over London gennem Amerikas og Kanadas største Byer. Det Tilbud, der blev gjort mig, var saa gunstigt, at jeg øjeblikkelig slog til, hvad der bekom mig ilde bagefter, idet min tyske Agent ligefrem var rasende over, at jeg ikke havde forlangt meget mere, end der blev budt mig, idet han paastod, at Strauss for enhver Pris *vilde* have mig, og Witney derfor maatte betale, hvad jeg forlangte.

Men nu kommer det bedste af det hele. Samme Dag fik min Mand et meget smigrende Tilbud fra *„Baruch & Co.",* De ved, det store verdenskendte Dekorations- og Udstyrsfirma, der leverer Dekorationer og Dragter til „Rosenkavaleren", om at deltage i Turnéen som Firmaets Repræsentant. Ved en særlig Imødekommenhed fra Direktøren for „Neues Schauspielhaus" og „Neues Teater", Hr. Halms Side fik min Mand tilstaaet 5 Maaneders Orlov, og De kan forstaa min Glæde over at kunne rejse sammen med ham.

Efter i August at have optraadt som Elsa i Lohengrin ved Operaen i Leipzig, rejser jeg til London, hvor Premièren paa „Rosenkavaleren" finder Sted paa Covent Garden den 23. September. Derpaa gaar Turen til Amerika og Kanada og vil ialt tage 5 Maaneder.

Fra næste Sæson er baade min Mand og jeg engagerede paa særdeles gunstige Vilkaar i 3 Aar til Operaen i Hamborg, min Mand som Operainstruktør, og jeg som første Sangerinde."

Vi udbeder os Tilladelse til at telefonere til „Masken"s Fotograf om at tage et Billede af det lykkelige Kunstnerpar.

„Ja, men det maa gaa i en Fart," svarer Fruen, „for min Mand og jeg skal hjem paa Bristol og klæde os om i stort Toilette til Koncert!"

„Hvor skal De give Koncert, Frue?"

„Paa et Hospital! Min Mands gamle Moder har aldrig hørt mig synge, hvad der er hendes højeste Ønske. Hun ligger syg paa et Hospital, og vi har i Gaar ladet et Flygel flytte derind. Inden vi i Eftermiddag rejser, giver vi en Koncert for hende og hendes Lidelsesfæller, og vi vil gøre os rigtig fine, for at alt kan blive saa festligt som muligt."

„Masken"s ekspedite Fotograf er allerede ved at stille sit Apparat op, og et Øjeblik efter klapper det.

Vore Læsere vil ovenstaaende se Billedet af det unge, lykkelige Kunstnerpar, der i al deres Travlhed og Lykkerus dog ikke har glemt Hensynet til en gammel, syg Moder.

Ivar Hiort.

Studenter-Sangerne i U. S.

Post festum — !

New York, Juni 1911.

DET store Gæstebud er nu overstaaet — ! Sangerne har holdt deres Afskedskoncert i Brooklyn for fuldt Hus og under behørige Ovationer — og i Dag er de sejlede hjem med „Oscar II," for i det daglige Arbejde at opnaa den højt tiltrængte *Rekreation* efter den meget forcerede og meget anstrengende "Ferietur" i U. S. A. Kolonien var „paa Jobben", da de sejlede. Hele Dokken vrimlede af Dansk-Amerikanere, og der var Hurrarraab og Viften ... og der var Graad og Kvindetænders Gnidslen ... og Forglem-mig-ej'er og Tulipaner ... og „Der er et yndigt Land" og *„Goodbye, little girl, goodbye!"* —

Og Afskedens Vemod virkede saa stærkt paa Sindene, at Bydrengen ved den lokale, koloniale Avis gik hen og begik et „Digt", det var et rent ukristeligt vanskabt Misfoster — men det gik i!

Nu er Uroen ovre ... Koloniens Puls slaar saa tilnærmelsesvis normalt, som den kan det, og Sangerne er atter i Danmark.

***

Nu, da Festernes sidste Dønninger er døde hen — da Kolonien er li'som lidt mere rolig, og Sangerne har travlt med at faa deres Fordøjelsesmuskler bragt i Nummerorden igen — nu turde Tiden maaske være inde for et Par ganske nøgterne Post festum-Betragt-

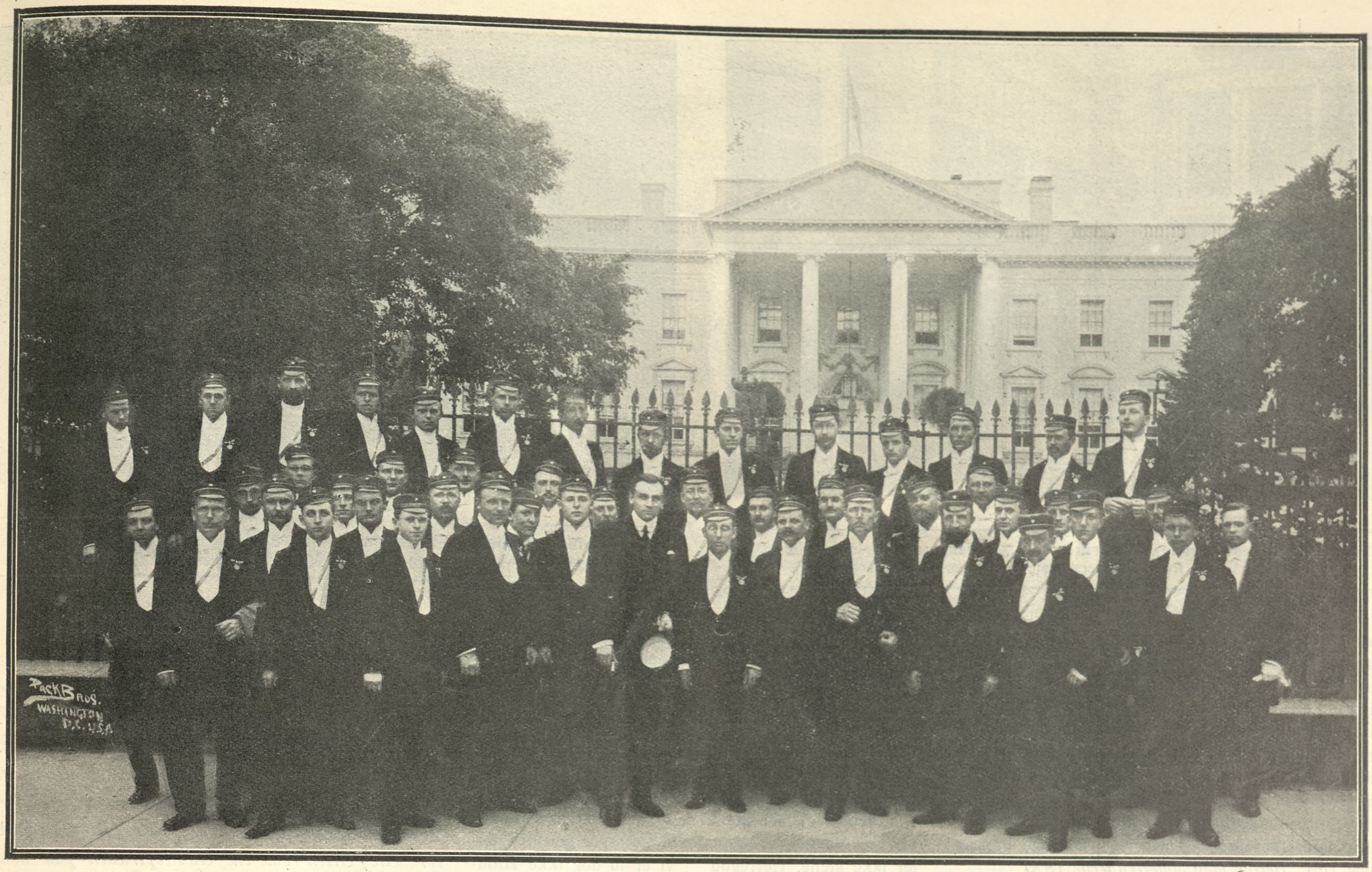

Fra Studentersangernes Amerikafærd. 5: Efter Audiensen i det hvide Hus: Blandt Personerne i Billedets Forgrund kan nævnes Operasanger Pjetur A. Jónsson, den danske Gesandt, C. P. O. Greve Moltke, Kordirigent Levysohn, Hr. Holbøll, kgl. Kammersanger Helge Nissen, Dr. Andresen og Dr. Kuhn.

ninger — et lille, borgerlig Epilog til den store Sammenspisning i U. S.

At Turen *kunstnerisk* set blev en betydelig Succes — lad mig straks slaa det fast, som en urokkelig og glædelig Kendsgerning.

Al Honnør til det udmærkede, velsammensungne og rigt kultiverede Sangerkor — til deres fortrinlige Dirigent og deres ypperlige Solister! Koncerterne var en Nydelse af Rang, og det skandinaviske Publikum, der flokkedes om Tribunerne, var med Rette baade begejstret og betaget.

Forsaavidt var alt jo saare godt!

Men det *skulde* jo gerne have været saaledes: at ikke blot den ene Part, men begge Parter, havde lige meget Glæde af Turen.

Og jeg er meget bange for, at Sangerne ikke har haft tilnærmelsesvis den samme Fornøjelse af Turnéen, som det herværende Publikum har haft.

Alene det, at Turen ikke en Gang har balanceret, turde jo være nok til at tage en Del af Glæden væk!

Aarsagen hertil maa søges i den højst mangelfulde Ledelse! Denne var lagt i Hænderne paa en svensk Impresario, hvis Valgsprog aabenbart var: „Sovende Mand fanger nok Sejr." Men det var ikke ret meget

Fra Studentersangernes Amerikafærd. 5: Besøg ved Niagara. For at besejle Niagara-River og for overhovedet at kunne nærme sig de pragtfulde Vandfald fra Søsiden, er Betingelsen den, at alle og enhver iføer sig ovenstaaende mere vandtætte end klædelige Dragt. Lige fra „Conductor"en, Mr. Levysohn til cand. jur. Hr. P. E. Therp gik alle i Tøjet og naaede saaledes nogenlunde tørskindede Land igen efter en Douche, som de sent vil glemme.

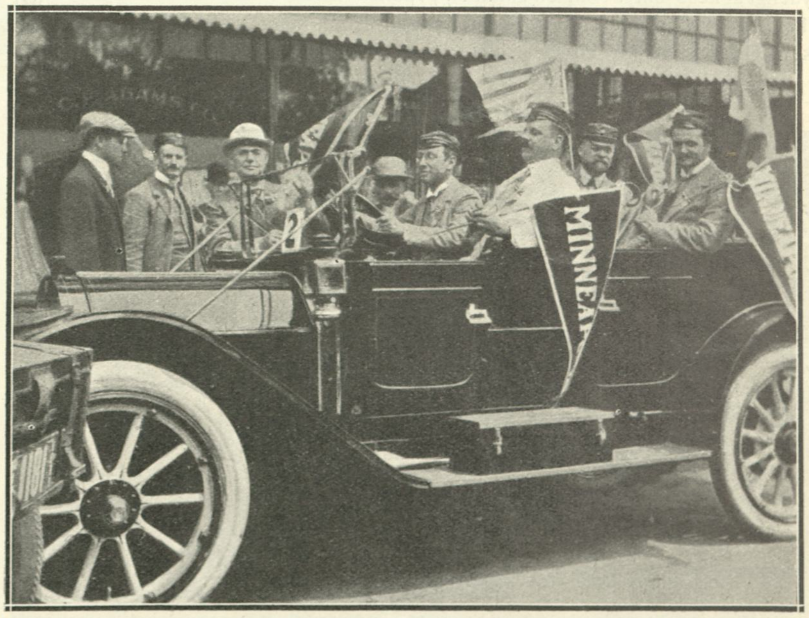

Fra Studentersangernes Amerikafærd. 5: Besøg i Minneapolis. Adskillige af Sangerne har for første Gang i deres Liv forsøgt sig som Chaufføer paa deres Amerikatur. Paa ovenstaaende Billede ser man endogsaa Operarepetitør Levysohn vove sig ud med en 60 Hestes Automobil med en saa dyrebar Last som Olaf Holbøll, Doktor Andresen og Ingeniør Engquist.

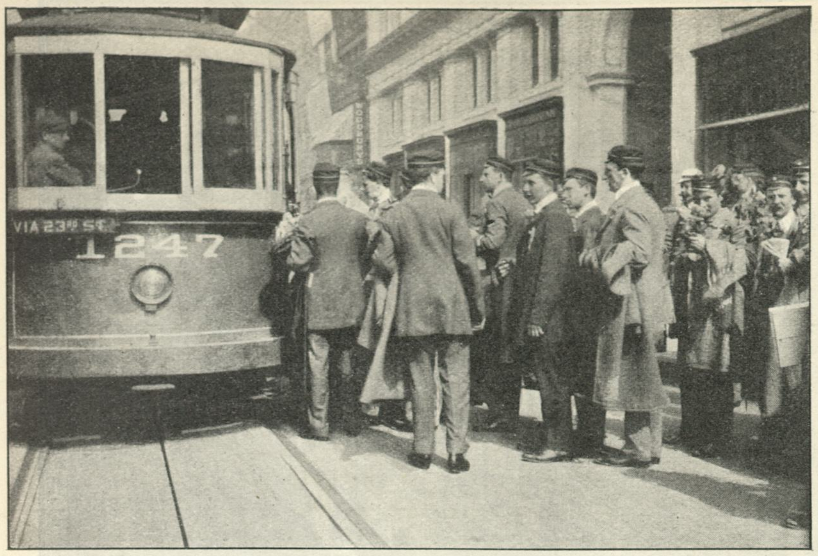

Fra Studentersangernes Amerikafærd. 5: Sangerne vandrer belæssede med Roser fra deres første store Succes i New York.

Fra Studentersangernes Amerikafærd. 5: De to Solister, der ser glade ud over den overordentlige Lykke, de lige har gjort i Carnegie Hall.

han „fangede" — man skal nemlig helst være meget *vaagen* for at lave Succes i U. S.

Det første og vigtigste var, at faa den amerikanske Presse til at omtale Koncerterne. Det vilde have betydet den sikre Succes for de danske Sangere, som det blev det for de svenske Sangere, da disse i Fjor holdt deres store Koncerter i Carnegie Hall med selve *John Forsell* som den fejrede Solist.

De herværende Ledere gjorde intet som helst for at komme i Forbindelse med den mægtige Presse i New York *Derfor blev Amerikanerne væk!*

Dernæst var Reklamen og Averteringen af Koncerterne rent ud skandaløs. Masser af Mennesker, der vilde have Billet fra Udsalgsstederne, fik den Besked, at der „var udsolgt" til Koncerten i Carnegie Hall!

Alle disse Mennesker blev saa selvfølgelig borte. Følgen var, at 5—600 Pladser, der kunde være bleven solgte, stod tomme! Paa den Maade er det ikke saa uforstaaeligt, at Turen gav Underskud. Men det er dobbelt beklageligt, fordi den under en kyndig og *smart* Ledelse *kunde* have — ikke blot betalt sig — men ogsaa givet et klækkeligt Overskud!

Nu vil maaske en og anden indvende, at Sangerne ikke brød sig om at tjene paa Turen.

Gudbevares, det lyder morderlig kønt og „det er nydeligt at læse om", som en gammel, populær „Klassiker" en Gang sagde. Men vi er dog alle Mennesker. Og jeg vil nu alligevel gerne se den Mand, der er henrykt for at faa Underskud, naar han véd, at han *kunde* have faaet Overskud for de samme Penge!

„Lynturnéen" var — efter Sangernes eget Sigende — altfor forceret. Det var en Slags Modernisering af „den vilde Jagt" med Middage og Jernbanerejser og Middage og Koncerter og Middage igen. Men Mennesket lever nu ikke af Middage alene — der er tværtimod dem, der dør af dem —; og Roser og Laurbær og Venushaar og andre Grøntsager gør det heller ikke alene. Herregud — vi er jo dog ikke Hindhedianere allesammen.

Men, som sagt, var den økonomiske Side af Turen ødelagt paa Grund af en uduelig Ledelse, saa var den *kunstneriske* Side straalende vellykket.

Og Sangerne fortjener den bedste Tak, fordi de kom herover og bragte os en Hilsen fra Landet med Bøgeskovene, de bølgende Marker og de blaanende Sunde . . .

Det var som to Bølger, der favnedes i en maanehvid Midsommernat . . . som to store, usynlige Hænder, der mødtes og vekslede Hilsen og Haandslag over det store Hav!

Manuel Garcia.

Jævne Betragtninger.

— Gaar det nu løs? Er det nu, Stormløbet paa den gamle Skuespilkunst skal gaa for sig? Og hvad bliver det ny, vi skal have i Stedet?

Jeg gør mig disse Spørgsmaal, da jeg læser om, at nu har Fru Betty Nansen og Hr. Dr. Mantzius afsluttet Kontrakt med Hr. Filmdirektør Ole Olsen om en Gæsteoptræden paa hans stumme Teater. Er det Begyndelsen til Enden? Er Ragnarok nær?

Er det da noget saa mærkeligt, der er sket? Vist ikke Nej! Med megen Ret henviser Hr. Direktør og Dr. Mantzius til, at Udlandets allerstørste Kunstnere har stillet deres Kunst i Kinematografens Tjeneste, og hvorfor skulde han saa ikke kunne det. Nej, hvorfor ikke ogsaa han! Skulde den hjemlige Storhed være for stor, naar Udlandets ikke er det? Og Spørgsmaalet, om det kan siges at være helt passende, at Det kgl. Teaters Direktør lader sig leje til at agere i en Filmkomedie, er naturligvis en Smagssag og en Sag, han selv maa afgøre med sin Samvittighed og sine høje Foresatte.

Fra Studentersangernes Amerikafærd. 5: Sangerne vinker i Racine det sidste Farvel til deres elskværdige og gæstfrie Værter paa Stationen

Fra Studentensangernes Amerikafærd. 5: I Pullmann-Electric-Car langs Niagara-River. Omtrent midt paa Fotografiet ses Operarepetitør Levysohn.

Tivoli-Teatersal: *Hyrdens Drøm.*
Amor (Agnes Nørlund), Statuen (Amelie Kierkegaard), Hyrden (Gerhard Jessen).

Og Fru Betty Nansen vil hævde, at hun ogsaa paa den Vis kan tjene den Kunst, hvis Præstinde hun er. Tør nogen modsige det?

Alsaa er det kun naturligt og rigtigt, det, der er sket. Et Led i Udviklingens Kæde.

***

Det var Otto Larssens Tanke at skabe det ideelle »Stumme Teater«. I en Sum, i en kort og sammentrængt Form at give i et Kvarter, hvad de andre brugte Timer om, Kunsten i Ekstrakt, en Likør, en stærk Snaps! Han, der ellers sad lidt spotsk overlegen paa det meste, talte sig varm, naar det kom paa Tale. Det var Fremtiden! En ny Skuespilkunst vilde fremblomstre og skabe en ny dramatisk Literatur, der vilde være stærk, uovervindelig, fordi den intet overflødigt havde i sig. Blev det maaske ikke Livet selv — men det blev den gamle Kunst heller ikke — saa kunde det dog blive dets Essens. Og hvad behøvede vi mere. Vi havde end ikke Tid til mere. Det var den Gang, man drak sig Begejstring til af funklende Burgunder i slebne Pokaler. Nu gør en tør Whisky i et beskedent Snapseglas det samme.

Det gik altsaa foreløbig ikke. Var det, fordi det var noget Nyt og som alt Nyt havde sine Trængsler? Skulde det kun have sin Tid, inden Publikum forstod, og inden Digterne fandt den ny Form og Skuespillerne passede sig ind i den?

Maaske — — —!

***

Jeg gaar rundt paa Biografteatrene og ser, hvad det er, de spiller, og hvorledes de spiller det.

Jeg ser Skuespil af de største, klassiske Forfattere, tre—fire Timers Skuespil af Shakespeare og Schiller trukket sammen til 20 Minutter, og jeg siger til mig selv, at det er i hvert Fald ikke Vejen. Der staar bag dem nogle Spøgelsefigurer og truer, Aander, der rejser sig af deres Grave, og hvis vrede Øjne intet godt lover. Jeg ser de nye Stykker og forstaar i de ni af ti Tilfælde, hvorfor Anonymiteten som Regel dækker dette dramatiske Skrædderarbejde efter meget knebent Maal. Og jeg ser Skuespillerne pinligt vride og vende sig for at passe sig efter Tilskæringen. De gør deres allerbedste, saa inderligt gerne de vil. Her lokker jo det røde Guld, og det kan jo ogsaa være Kunst. — — —

Men mest ser jeg paa Publikum. Hører først efter dem og ser bagefter paa dem, naar de gaar bort. Men ingensinde fornemmer jeg den mærkelige Stilhed, der kan være over en Tilskuerplads, naar noget fænger og tager den. Og i Tilskuernes Øjne, naar de gaar bort, aldrig noget af den Glans, der siger, at her er et Menneske taget om Hjertet, bevæget til sin inderste Nerve.

Ædel Drue — — —? En Drink i en Bar og videre!

***

Jeg søger at trøste mig. Det er vel, fordi vi endnu kun er ved Begyndelsen. Vent kun til vi faar udviklet alt dette til Fuldkommenhed. Optagelserne vil blive endnu bedre, endnu skarpere, Gengivelserne endnu tydeligere, husk paa, hvor Teknikken gaar frem. Er ikke det utrolige allerede sket, og der vil komme meget mere endnu. Tænk, hvad Maskinerne kan drives op til. Og saa er der da endelig Grammofonen. Et Samspil med den og den stumme Pantomine! Jeg har hørt og set det i Berlin. Det var ganske vist skidt, men det maa kunne — — —

***

Som jeg gaar, møder jeg en Bekendt. Han er usædvanlig stille i det, som om der var hændet noget, og jeg spørger.

— Igaar begravede jeg min lille Dreng, siger han.

Der staar jeg. Jeg kendte kun lidt til ham og hans Dreng. Og det er jo en dagligdags Historie, og der dør saa mange Børn. Noget videre er der heller ikke at se paa ham, hans Ansigt og hans Øjne er omtrent de sædvanlige. Men i hans Stemme! Den fylder mig med en hel og stærk Forstaaelse, saa hjælpeløst fortvivlet den lyder i al sin Stilfærdighed.

Og jeg, der kom fra Biografernes hundrefoldig større Rædsler, fra umenneskelige Sorger og Lidelser, der ikke havde formaaet at røre mig mere end ingenting. Og nu, kun denne trætte, haabløse Stemme. — — —

Den menneskelige Stemme, der bringer Bud dybest inde fra. Ja, naturligvis — — —!

Jeg tror alligevel, at den gamle Kunst klarer sig. Grammofonen tiltrods.

Outside.

Scala.

SOM maaske aldrig nogen Sinde før vil den tilstundende Sæson blive en Kampsæson — Forlystelsesskattens førstefødte.

Direktør *Thomas S. Lorenzen* har *foreløbig* beredt sig paa at tage Kampen op med alle Vaaben.

Paa Programmet finder vi bl. a. en Verdensberømthed som *Maud Even* og en opdukkende Stjerne, den klassiske Danserinde *Louise Bauhofer*, der skal vise os, hvad *Sachetto ikke* formaaede.

Scala er det eneste Specialteater, der slaar Døren op til Europa — til de Navne, der omtales ude i Verden. Vi tvivler ikke paa, at Direktør *Lorenzen* ogsaa i Aar vil forstaa at hævde *Scalas* gode Renommé.

I forskellige Interviews har *Lorenzen* ladet sig mærke med, at han fra Oktober simpelthen vilde lukke *Scala*, hvis Forlystelsesskatten gaar igennem.

Skulde det virkelig ske, vilde det vække Sorg hos de mange — ikke mindst blandt vore Kunstnere —, som i *Scala* har fundet et Sted, hvor der passerede noget, som havde lidt af Verdensklodens Støv i Frakken.

B.

Fra den store nordiske Fjerkræudstilling i Kongens Have.
Skuespiller Holger Reenberg betragter sine Høns („Orpingtons"), belønnede med 1. Præmie.

Carl Muusmann: Det store Krak paa Alexandrateatret. Teaterroman

Han var en skikkelig Fyr, der i sin Tid havde været en munter Soldat i Felten, rask til at synge en Sang og rask til at svinge et Bæger. Nu var det til Tider lidt skralt for ham, og mellem Sæsonerne afsøgte han ofte Provinsbyerne. Det var hans Trick, naar han kom ind i en Forretning, hvor Vaabenbroderbrevet var ophængt i Glas og Ramme, da at læse Navnet og Nummeret, og derefter præsentere sig som „Krigskammerat“, der saa blev vel modtaget.

Deraf havde han sit Navn, som han iøvrigt selv var stolt af.

For Øjeblikket var han Undergarderobeforvalter paa Alexandrateatret.

— Hvordan kommer Du her i det Kostume? spurgte Hjalmar Brænding, der begyndte at føle sig lidt genert ved at staa med den lasede Bandit midt paa Gaden, hvor man nu hørte Stemmer.

— Korforeningen har Maskerade ovre i „Palæet“. Jeg har været med i „Røverne“ iaften, og da jeg havde lukket og slukket, tænkte jeg, at jeg kunde stikke derover i disse Klude. Det bliver morderlig gemytligt.

— Det var da et farligt Kostume at tage paa.

— Man skal være forsigtig med at gaa til Maskerade i for fint Kostume, min Krigskammerat. Naar man ikke har en Syl i Lommen, saa maa man helst være Røver, saa kan man altid hugge sig lidt. Du er vel ikke pr. Kasse?

— Naa—aa!

— Er Du? Du skal ikke være bange for, at jeg vil laane, min Krigskammerat. Jeg vil bare gøre Dig et Forslag. Jeg har en Billet her forstaar Du, og et Kostume kan vi gaa over og tage paa Teatret. Vil Du med? Jeg betaler Entréen og Tøjet, Du betaler Fortæringen. Det er dog altid et Forslag.

Hjalmar Brænding stod og betænkte sig et Øjeblik, og „Krigskammeraten“ mærkede, at han havde vundet Terræn.

— Det er brillant! Kom saa. Det bliver morderlig sjov. Alle Skuespillerne har lovet at komme og gøgle for os. Det vil rigtig være noget for Dig. De er der hele Rusen!

Hjalmar Brænding følte sig ved disse Ord stærkt fristet, og han havde allerede ladet sig trække over mod Alexandrateatret. „Krigskammeraten“ aabnede en Bagdør og sagde:

— Følg bare tæt efter mig. Og hold mig i Frakken.

De gik gennem lange Gange og op over mørke, knirkende Trapper, medens Hjalmar Brænding hvert Øjeblik følte det, som om han skulde falde i en dyb Afgrund.

Men Krigskammeraten, der gik saa sikker som en Kat i Mørke, lo bare og sagde:

Træd til for Pokker! Der er ikke noget at være bange for.

Nu gik de ind gennem en tung Jærndør, der slog til bag dem med et Brag, som drønede gennem hele det vældige, tomme Rum.

De stod paa Scenen. Den var nu gjort ryddelig. Alle Dekorationer var trukket til Vejrs, og den øde Tomhed bredte sig med dybe Kroge og underlige Fortoninger i det sparsomme Maaneskin, der sivede ned gennem nogle aabenstaaende Luger.

Hjalmar Brænding blev grebet af en vis Højtidsfølelse, han tog uvilkaarlig sin Hat af og stillede sig midt paa Scenen.

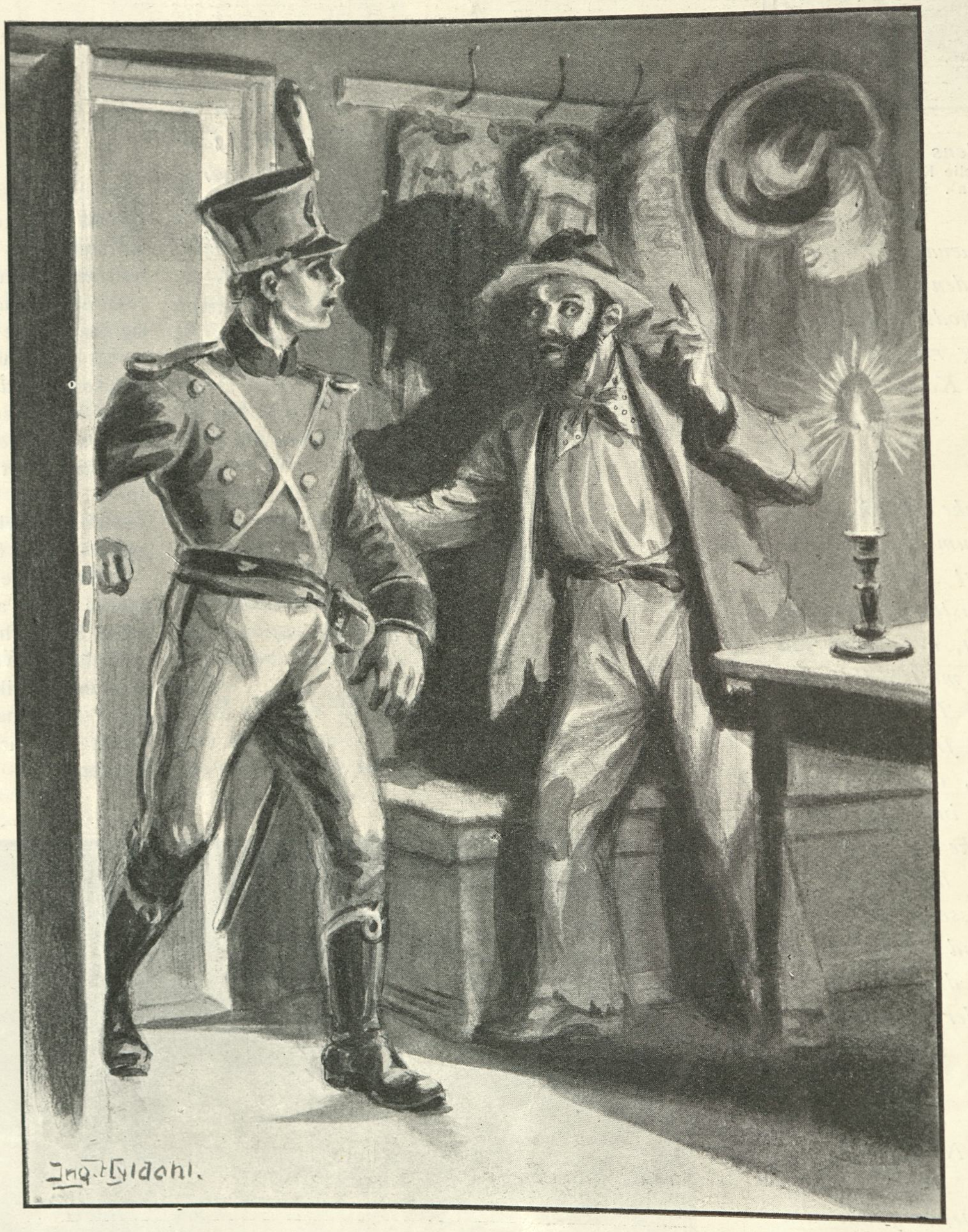

Tænk, hvis Salen dernede var fuld af Mennesker, Hoved ved Hoved, og han stod her for at skulle erobre dem dernede og fravriste dem deres Bifald.

Hans Hjerte kom til at banke, og han mærkede, at han blev varm i Kinderne.

Han saa et enligt Lys flakke langt borte, og han hørte Krigskammeratens Stemme.

— Kom nu her og faa noget til at hænge paa Dig.

Hjalmar Brænding traadte ind i et langt smalt Rum, hvor der lugtede af Peber, saa han kom til at nyse.

— Ja! Der maa skrap Lud til at holde Møl og Lus ude, lo Krigskammeraten inde mellem en hel Masse Kostumer, der hang paa Rad. Skal det være en Ridder? Nej, ham skal Du ha'e Trikot til. Eller en Toreador? Nej, Du har vel ingen Strømper. Her er en fransk Nationalgardist. Ham kan Du krybe lige i. Værsgo! Der er baade Uniform og Gamascher og Bandoler og det Hele. Eller en god dansk Sømand. Det er maaske det Bedste for en rigtig Nyboderdreng.

Krigskammeraten aabnede Døren til et Hummer, hvor der kun var en Stol foran en Servante med Spejl og et Par Knager.

Hjalmar Brænding gik ind i den lille Garderobe og klædte sig om. Da han atter traadte ud, saa han sin Ledsager staa lige i Skæret af det flakkende Lys. Han var ganske bleg, og idet han greb ham om Armen, sagde han:

— Hys! Kan Du høre, han gaar deroppe, min Krigskammerat?

KAP. VII.

Hjalmar Brænding var bleven helt underlig ved Krigskammeratens Tiltale, der var sket i en næsten højtidsfuld Tone. Han stod lidt og lyttede, saa sagde han:

— Jeg kan kun høre, at det girer i alle Blokke og Taljer deroppe. Det er fordi vi har havt Fugt i Vejret.

— Hvor har Du den Visdom fra?

— Du har jo selv sagt, at jeg er en gammel Nyboderdreng. Havde det staaet til mig, saa var jeg stukket til Søs, men lille Mo'r græd og bad. Hun var bange for ogsaa at miste mig, som hun havde mistet Fa'r, og saa blev jeg jo her paa Landjorden. Men Tovværk og Takkelage og al den Slags Ting, det er noget jeg forstaar mig paa fra Dreng.

Det lod imidlertid, som Krigskammeraten slet ikke hørte paa alle disse nøgterne Betragtninger. Han lyttede stadig spændt med store, anstrengte Øjne.

— Saa nu standsede han. Kan Du høre, nu græder han.

— Aah Sludder, det er bare Trækvinden.

— Naa det er det! Nej, det er ham, det er ham, der gaar deroppe, og nu bliver det onde Tider for Alexandrateatret.

Der var en næsten profetisk Klang i Krigskammeratens ildevarslende Ord. Hjalmar Brænding, der var begyndt at smile, var allerede kommen under den Overtroens Magt, der hersker paa et Teater som paa et Skib, og for hvilken han som Sømand allerede var forud paavirkelig. Han talte ikke mere om Taljer og Trosser, han spurgte blot i en sagte Tone:

Ansvarhavende Redaktør: IVAR HIORT.
Redaktionssekretær: Edm. Bügel Hartmann.
DET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN

MASKEN

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 9DE JULI. | NUMMER 41.

Oda Nielsen.

NAAR Publikum med smaa Mellemrum læser i Bladene, at Fru *Oda Nielsen* er rejst til Paris, forestiller det sig hende farende som et Meteor gennem Verdensbyen, febrilsk jagende fra Fest til Fest, ivrigt studerende Kunsten og Butikerne, altid dèr, hvor det mondæne Liv pulserer stærkest.

Denne Forestilling er fuldkommen fejlagtig. Naar Fru Oda er i Paris, hviler hun sig. Hun bor ovre paa den venstre Seinebred i en af dens mest stille Gader sammen med sin Søn, den unge Kunstner *Kaj Nielsen*. Han maler og hun nyder Glæden ved at være uforstyrret, hun, der hjemme flyver fra Turné til Turné, fra Gæstespil til Gæstespil med Viseaftener puttede ind imellem. Hun sér helst ingen ud over Sønnens unge Venner; stille gaar hun og pusler, hygger i Atelieret og vander Blomsterne, en øm og nænsom Morlille, der gyser for det Øjeblik, da hun atter skal hjem og være Primadonna.

Fru Oda Nielsen har mange Beundrere, ikke blot fordi hun har været og endnu er en udmærket Kunstnerinde, men ogsaa fordi hun er et tappert Menneske, trofast som faa, med en usvigelig og altopofrende Kammeratsskabsfølelse. Aldrig blev hun modløs, aldrig gav hun sig over, altid var hun parat til at lægge ud paany, naar det Fartøj, hun sejlede med, var gaaet under, bestandig lystrende det umætteligste af alle Krav, Kravet om Penge. Blev Danmark for lille til at honorere Kravet, søgte hun resolut over Havet og gik paa Turné i Amerika. Og fordi hun selv altid trængte til Penge, forstod hun, at andre

Oda Nielsen. Jul. Folkmann fot.

gjorde det samme, og de Timer, hvor hun kunde og burde have fredet sig selv, gav hun til de Fattige. Ingensinde, naar det gjaldt om at lindre Nød og Savn, gik der forgæves Bud til Fru Oda.

Denne evige Jagen fra det ene til det andet satte imidlertid i Publikums Bevidsthed efterhaanden sit Præg paa Fru Oda. Ligesom det vænnede sig til den populære Fornavnsbetegnelse, saaledes blev ogsaa hendes ydre Personlighed lidt for meget Allemandseje, Overfladen blev saa kendt, at man tilsidst ikke saa andet end den og glemte at trænge til Bunden. Paa denne Maade er det gaaet Publikum, og paa samme Vis er det gaaet Pressen. Fru Oda har selv følt det. „Naarsomhelst der skrives om mig i Bladene,“ sagde hun en Gang under en Samtale, hvor *hun* ikke var Skuespillerinde og *jeg* ikke var Journalist, men hvor Menneske talte til Menneske, „skildres jeg som én, der laver en spids Trutmund og siger „mit søde lille Barn“ til hvert andet Ord . . . og jeg er dog noget andet og mere.“

Det er sandt, Fru Oda er noget mere — hun er træt og hun er skuffet, og den, som er det, og dog kan blive ved at tage Livskampen op, er et *stort* Menneske.

. . . . „Se,“ sagde hun ogsaa „mine Potteplanter er visnede og der er Støv i mine Stuer.“

Og næsten i samme Aandedrag kom det: „Mit stakkels lille Teater . . . . det var Synd, stor Synd, at det blev taget fra mig, for *det* var blevet til noget, det tror jeg fuldt og fast.“

Tankegangen syntes springende, men i Virkeligheden var de to Sætninger logisk bundne sammen. Hun vidste, at hun ofrede den Hjemmets Fred og Stilhed, som enhver Kvinde før eller senere i Livet længes imod, og Ofrets Maal var hende for fattigt. Men

Fru Oda Nielsen i „Den Fremmede“.
Det kgl. Teater.

det lille Teater, det intime Teater, som hun saa troligt arbejdede for, det var hendes Livs store og dybe Kunstnerdrøm, *det* vilde have trængt hver en Længsel tilbage og fyldt Kunstnerinden i hende. Hun stod allerede foran dets Virkeliggørelse, saa meldte Pengekravet sig atter og slog det hele ud af Haanden paa hende. Dagmarteatret skulde „reddes“, og hun gik ind som Direktrice med sit „lille“ Teaters Publikum og Penge som Garanti. Nogle Maaneder efter var det hele forbi, og Fru Oda maatte atter — „utrættelig som altid“, som den staaende Floskel lyder — drage ud paa Turné. Men det lille Teater var for bestandigt gaaet under i Skibbruddet.

Fru Oda tav lidt, saa fortsatte hun som det tredie selvfølgelige Led i Tanken: „Men Gudskelov .... jeg har mine Drenge.“

„Drengene“ er det centrale i Fru Odas Liv, Midtpunktet, hvorom det hele drejer sig. For rigtig at lære Fru Oda at kende, skal man høre hende tale om sine Sønner, om hvor vanskeligt det er at opdrage Børn og om at det først og fremmest gælder om at bevare deres Fortrolighed.

For at føre denne Teori ud i Praksis, har Fru Oda grebet til det Middel, der har været hendes Rettesnor i hele Livet: Kammeratskabet. Ingen Moder har som Fru Oda forstaaet at blive og stadig være sine Børns Kammerat. Og Kammeratskabet gaar videre over paa den næste Generation. Midt i en Lænestol, omgivet af et langt Livs forskellige Kunstnererindringer, troner en mægtig, lodden Bjørn.

„Er den ikke dejlig?“ spørger hun, „den tilhører mit Barnebarn, en yndig lille Pige .... vi maa jo have noget at lege med, naar hun kommer .... og den knurrer saa morsomt, saadan brm .... brm .... brm!“

Ogsaa disse Ord kastede et Strejlys over Fru Oda; jeg saa hende sidde i Lænestolen med den lille Pige og Bamsen paa Skødet og knurre omkap med dem begge, den lille Piges allerbedste Legekammerat.

Det er noget af dette Kammeratskab, hvori Kærligheden til hendes egne faar Udtryk, som Fru Oda, naar hun synger for Børnene, overfører paa sit Publikum. Hun kender hver eneste af sine smaa Tilhørere til Bunds, fordi hun selv saa nær har fulgt sine egne Sønner gennem Barneaarene, og hun véd, hvilke Strenge, der skal slaaes paa, for hos hver af dem at vække Genklang. Hun er Kammerat med dem alle og hun øser af sin Kunsts Midler, som et Barn vilde tage af sin Sparebøsse for at købe Slikkerier til sine Legekammerater. Børnene imponeres slet ikke af hendes Kunsts Overlegenhed, de mærker den ikke, de aner intet om den; de er bare glade, naar hun er glad, sørgmodige, naar hun er bedrøvet, og henrykte, naar hun fortæller noget morsomt.

Man kan kritisere Fru Oda Nielsen som Skuespillerinde, man kan analysere hende, naar hun nuancerer Visens vanskelige Kunst, men naar hun synger for Børnene, kan man kun stiltiende lægge Pennen fra sig, thi her er Kunst og Hjerte bleven ét.

Loulou Lassen.

Casino.

Nu er der klart til Start.

CASINO melder klar til Start. Naar nu Personalet faar taget sig en lille Sommerferie — gid Pokker havde alt det Frilufts- og Sommerferie-Komedie-Kommers, der tager Skuespillernes Tid og Kræfter i den Sommerferie, de saa ærlig har fortjent — saa gaar det løs.

Først er der *Fjeldgaard*, Direktøren. Han er en rolig, kundskabsrig og kultiveret Mand. Hvilket er fortræffeligt i en Tid, hvor Pinstrup-Kulturen kæmper for Anerkendelse i alt Folket. Om han har Forstand paa at lede Komedie, véd vi ikke. Vi er tilbøjelig til at tro det, da vi har hørt ham sige fornuftige Ting om de Dele; skrevet har han, synes os, med lidt for paaholden Pen.

Men han kender det gode og synes at være forsigtig overfor det stille.

Han taler ikke stort op om sine Idealer og Idéer, som han betegnende siger om sig selv: *han er en Mand, der aldrig lover noget og derfor ikke kommer i det vanskelige Tilfælde, at skulle holde noget!*

Det er Mandens bedste Egenskab, ubeskreven som han i Øjeblikket er. Han skal faa *„a fair trial“*.

Saa er der *Repertoiret*. Om det vides meget lidt. Casino lægger for med en Komedie af *Walter Christmas*, og det er lovende. Christmas har et frejdigt Humør, en prægtig Erfaringsskat og et ypperligt Haandelag. Fjeldgaard siger, at hans nye Komedie fortræffeligt vil kunne præsentere Personalet, og Fjeldgaard er ikke tosset som Dramatiker; det beviste han ifjor paa Dagmarteatret. Derefter kommer Turen til „Dukkebarnet“, en Efterklang af Operette-Sværmerier, som *skal* spilles og som er fuldt forsvarlig. Operetten er ved at fortone, lad den fortone blidelig. Saa paatænker Teatret at opføre en Spejderkomedie af et Konsortium, der ikke er Forfatteren af disse Linier ubekendt. Det er ogsaa en Del af Holger Rasmussens Bo, og Fjeldgaard lægger ikke Skjul paa, at han kunde tænke sig en Komedie, han heller vilde opføre. Han skal ikke blive modsagt; men Forsøget er paa den anden Side ogsaa fuldt forsvarligt. Længere ude dæmrer „Spionen fra Kronstadt“ af den populære *Schrøder* og den fine aandfulde Skribent *Garde*, som sikkert vil blive hilst velkommen i Dramatikernes Kreds, allerede af den Grund, at han kun har Venner. Og det Casino skal, er at *spille gode danske Lystspil*, siger Fjeldgaard. Han kan sagtens; men hvem skal skrive dem? Gode danske Lystspil er saa sjælden en Vare som Lammesteg og Jordbær i Januar!

Vi naar nu til *Personalet*. Det er Maskens Læsere velkendt. Ugalant nævnes *Sværdsiden* først. Her er som Gæst vor uforlignelige *Sofus Neumann*, den fødte Komiker, som staar i allerførste Række blandt vor Skuespillere; man huske blot „Grøns Fødselsdag“, „Den indbildte Syge“, „Cesar Girodots Testamente“, „Familien Jensen“ og „Et Sølvbryllup“. En Første-Kraft i det danske Lystspil og den gode Komedie. Dernæst som faste Aktører *Cajus Bruun* og *Holger Reenberg*, hvis Engagement er Fjeldgaards første Kunststykke. Cajus Bruun er for Tiden Nummer ét i Lystspillet, og Komediens Karakterrollefremstiller af Middelalder. Langsomt og sejgt har han arbejdet sig frem, han staar for Tiden uden egentlig Medbejler, og han vil drive det vidt, sikker og flittig, som han er. Reenberg er Casinos Helt, han har aabenbaret nye Sider af sin unge, frejdige

Fru Oda Nielsen i „Diana de Lys“.
Dagmarteatret.

Fra Studentersangernes Amerikafærd. 6: Hjemrejsen om Bord paa „Oscar II". Omtrent paa hver Overfart med de store Amerikadampere afholdes der et oftest særdeles animeret Karneval. Blandt de maskerede paa ovenstaaende Billede findes: Helge Nissen, Jørgen Møller, Tvermoes, Holbøll og Levysohn.

Fra Studentersangernes Amerikafærd. 6: For Hjemgaaende. „Oscar II" staar ud af New Yorks Havn. Paa Promenadedækket ses i Forgrunden Olaf Holbøll.

Kunstnerbegavelse under sit Besøg i Jernbanegade. Nu staar han paa sin Højde og tør tage Tag i en hvilken som helst Opgave. *Holger Rasmussen* har baade Kraft og Glød. *Dinesen* og unge *Zangenberg* er dygtige og paalidelige, moderne Skuespillere, der sammen med Publikums Yndlinge, den brede, joviale *Kolling* og den solide *Arnold Christensen* vil kunne tage et Tag i et moderne Repertoire. Blandt de mange andre bør særlig nævnes *Holger Madsen* for sit ejendommelige Forvandlingstalent og sin ret enestaaende Fantasi. Og det gælder i det hele om Casinos Skuespillere, at de er arbejdsvante, øvede og i høj Grad lynsnare. Af Operettens Kræfter kan endelig nævnes *Seemann* og *Bjelke*, der i de sidste Aar har taget den Tørn. *Det smukke Køn* er for Øjeblikket i vor københavnske Teaterverden desværre ogsaa *det svage Køn*. Det er ligesom om det kvindelige Talent søgte andre Baner end Skuespilkunsten, hvor det har fejret saa mange og velfortjente Triumfer. Vi skal jo ikke smigre, men tale uforbeholdent sandt.

Gerda Christophersen er velkendt og hendes Talent skattes, men det har ligesom ikke faaet Lov til at faa Luft i de sidste Aar, det ulmer stadig. *Olivia Norrie* har før været med til at bære et stort Repertoire, hun er jo saa godt som født paa Scenen. Til *Edith Buemann* knytter man med Rette Forventninger, og *Dagny Schyberg* saavel som den nyengagerede *Ebba Thomsen* er i hvert Fald ødselt udstyrede af Chariterne. Den kvindelige Komik formes bravt af *Amanda Lund*. Rent generelt sét savnes Prikken over i'et, det maa erkendes, men Kunsten vaagner under Opgaverne, og maaske vokser paa Casino de kvindelige Talenter frem, som Teatergængere med nogen Rette i Øjeblikket savner; helt ukendte Kræfter som Fru *Fritz Petersen* og Fru *Fjeldgaard* vil maaske afgive Løfter. Vi skal nøje vogte paa og notere ethvert Talentets Livstegn. Skuespilkunsten kan ikke undvære det kvindelige Talent i sin fulde Blomstring.

Sceneinstruktionen passes af *Max Levy*, der har Temperament og Viden, men endnu skylder os Beviser for sine Evner til Sejr. Ved hans Side staar *Aage Garde*, der forlængst har vundet sine Sporer i Aarhus og Odense, og som forhaabentlig faar Lov til i denne lille Sal at servere os det Kammerspillets hors d'oeuvre, som er enhver Teatergængers Lækkerbisken. Orkesterdirigenten *Hemme* er god nok og behøver ikke at præsenteres.

Regi'en passes af den allestedsnærværende *Frederiksen* og den fra Dagmarteatret saa fordelagtig bekendte *Klæbel*. Det, Publikum ikke sér, er saaledes i gode Hænder.

Naar derfor en kyndig Læge skulde stille Casinos Prognose i den kommende Sæson, vilde han sige: Hovedet er roligt og godt, Kroppen solid, Ernæringstilstanden fyldestgørende og Lemmerne i Orden, ligesom Temperaturen behageligt og passende afsvalet. Alt tyder paa, at det vil gaa Patienten vel.

Nu gælder det blot om at finde den rigtige Kost. For den maa Skribenterne sørge — altsaa: *„Gode danske Lystspil frem!"*

Det siger Poul Fjeldgaard — — med Rette.

P. R.

Direktør Ivar Schmidt.

Ny Teaterdirektør.

Ivar Schmidt.

ENDELIG kom der da en Løsning paa det med saa megen Spænding imødesete Spørgsmaal: „Hvem skal være Direktør for Det ny Teater?"

Justitsministeriet meddelte under den 30. Juni Hr. Grosserer *Ivar Schmidt* Bevilling til at drive Teatret.

„Masken" har i et Interview i et af sine første Numre opfrisket Erindringen om Hr. Schmidt som Skuespiller ved Casino, hvor han særlig i Esmanns „Magdalene" opnaaede en Succes som Grosserer Finck.

Det ny Teater vil under hans Direktion komme til at undergaa forskellige Forandringer, hvad selve Teatrets Udstyr angaar; og med Interesse vil man afvente, hvilket Personale det vil lykkes Direktøren at faa samlet til den forestaaende Sæson.

Vi vil i en senere Artikel komme nærmere ind paa Hr. Schmidts Repertoireplaner.

I. H.

Jævne Betragtninger.

SAA kom vi altsaa over Sommerrevyen!

Rettere sagt: vi er midt i den. En Sommerrevy kommer man ikke saadan over. Den har altid sin Tid, fordi den altid har sit Publikum. En velvillig Presse kan Morgenen efter Premièren slaa den mausetodt, den lever dog sine Maaneder, fordi der altid er saa og saa mange Mennesker, for hvem en Revy er en Revy, en

FRU ODA NIELSEN I

Eventyr i Rosenborg Have.
Det kgl. Teater.

Ved Bosporus.
Det kgl. Teater.

Konge for 1 Time.
Casino.

Enfoldigt Pigebarn.
Casino.

Lille Eyolf.
Det kgl. Teater.

Hvor man keder sig.
Det kgl. Teater.

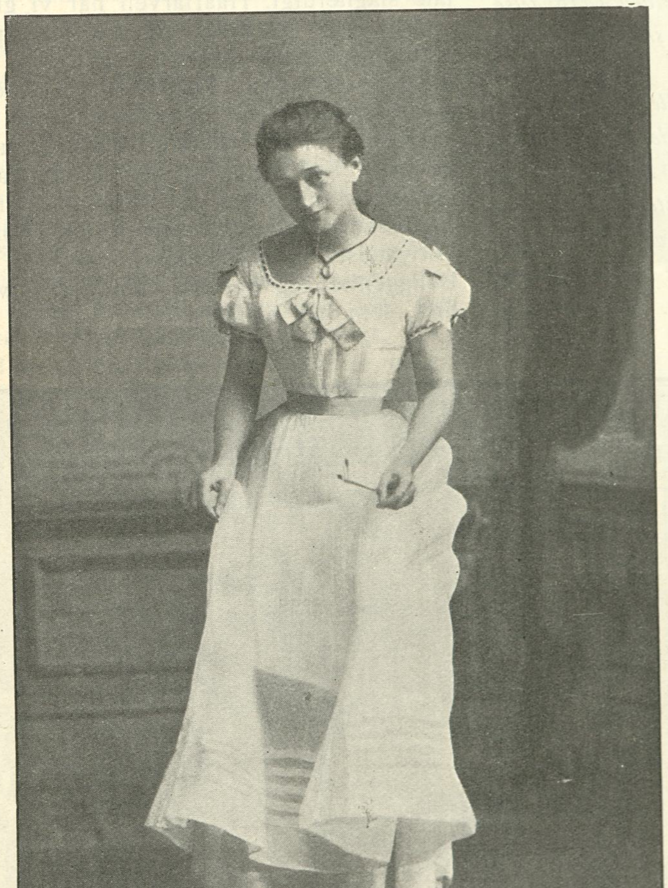

Emilies Hjertebanken.
Det kgl. Teater.

En lykkelig Aften.
Det kgl. Teater.

Slags Sommerfornødenhed ligesom Jordbær og Asparges. Og deres Antal forøges i ikke ringe Grad af dem, hvem det er en kildrende Fornemmelse at søge ud i Frederiksberg Allé for at konstatere for sig selv, hvor slet Revyen er i Aar, og hvor sørgeligt langt ned Folks Smag nu er naaet. For at fastslaa hvilket, de ikke alene ulejliger sig ud i Alléens lille Teater, men samvittighedsfuldt afsøger samtlige de Etablissementer, der med større eller mindre Held — og oftest med mindre — gør i Genren.

Det er efterhaanden bleven ikke saa faa. Ingen af de smaa Scener eller Tribuner, med bare nogenlunde Plads og den fornødne Selvagtelse, nægter sig det Plus paa Programmet, som en Revy eller Cabaret — eller hvad Serveringen hedder — nu en Gang er. Og det gaar tilsyneladende. Den altid elskværdige Presse finder altid nogle bifaldende Ord, og de ikke mindre velvillige Autoriteter, Minister, Censor, Politi, lægger de færrest mulige Hindringer i Vejen. Om ikke af andre Grunde saa for at dokumentere, at det Alberti'ske Regimente, der resolut forbød al Revy, lige til Navnet, da heldigvis er forbi!

⁂

Alberti — naa, han havde nu sine egne Formaal at tage tilbørligt Hensyn til. Men ellers var der jo maaske noget at gøre for en Justitsminister netop her. Forstod han lidt af, hvad det er, han i Embeds Medfør kan blande sig ind i, kunde han ræsonnere som følger:

— Lad mig gøre, hvad jeg kan, for at Københavnerne faar saa megen Fornøjelse af deres Revy som muligt. Jeg vil sige til min Censor, at han i den Anledning skal lukke ikke ét, men helst begge sine Øjne til, og om de saa finder paa at fremstille mig selv lyslevende paa Scenen, som jeg staar og gaar i Uniform og det hele, skal de have Lov dertil. Lad det blive som en aarlig Renselsesfest, hvor det gode Humør og det skarpe Vid faar Lov til at sige om os alle, alt hvad det vil og kan. Hvad de snakker om, at det ikke er Kunst, og at det ødelægger Smagen, bryder jeg mig Pokker om. Selv har jeg sjældent moret mig saa godt, som naar jeg har overværet en Sommerrevy, og hvad Kunsten angaar, saa kan baade Viserne og Frederik Jensen saa vist med fuld Ret gøre Krav paa den Betegnelse.

Men lad mig saa ogsaa gøre mit muligste for, at de, der skal binde det aarlige Ris til os, faar Lov til at gøre det under de bedst mulige Vilkaar. Lad os blive fri for alle disse mange tarvelige Efterlignere, der gaar og misbruger de gode Idéer og hakker saa længe i Dagens Spørgsmaal, at de tilslut er ganske uanvendelige. Lad os lukke af for al den Slags og spare det hele op til den store Sommerfest, hvor vi alle, tilhøjre og tilvenstre, højt oppe og langt nede, skal for i Satirens Hulspejl. Og lad de Herrer saa svinge deres Pisk saa bravt og saa snertende, som de vil og kan. Er der en eller anden, som hyler lidt højt, er det kun, fordi han er ramt paa et altfor ømt Sted — — —

⁂

Ak, der er næppe nogen Justitsminister, der ræsonnerer saaledes, og der vil naturligvis ogsaa være mange Grunde, gode borgerlige Grunde, gudbevares, mod et saadant Ræsonnement. Hvad der er Lov for den ene, maa natarligvis ogsaa være Lov for den anden, og man kan vanskeligt tillade det ene Teater, hvad man nægter det andet. Naturligvis kan man ikke det, og alligevel — — —

Sagen er jo den, at disse Revyer er intet mindre end noget af en Kulturmagt — bliv ikke bange for det store Ord —, eller jeg maa maaske hellere sige, at de var det, inden ængstelige Autoriteter lagde dem Stene i Vejen og emsige Censorers Blaakridt klemte Vid og Salt ud af dem, og inden hver Tribune ogsaa fik sin Revy og ganske traadte den Mark ned, hvor de andre skulde høste.

Den, der har fulgt de københavnske Revyer fra saa at sige deres første Begyndelse, vil vide, at det i Virkeligheden ikke er for stærkt sagt. De vil vide, at det, der oprindelig kun var en Samling af nogle raptungede Skuespilleres Brandere over Billardbordet, efterhaanden udviklede sig til at blive en virkelig Satire over politiske, literære og sociale Forhold, der ganske umærkeligt og næsten som i Leg omformede Begreberne og omstemplede Værdierne. København var ikke, hvad den er i Dag, uden de københavnske Revyer.

⁂

Men hvorfor da ikke give en Genre, der har saa stor en Indflydelse, frit Spillerum? Hvorfor ikke lade en saa velsignelsesrig Kunstart brede sig over den ganske By, til mangedobbelt Glæde for os allesammen?

Der er en lille Hemmelighed bag den Omstændighed, at de gamle Revyer havde den Indflydelse, som ingen kan frakende dem. De skreves af Folk, som ikke alene var Vitzmagere, lystige Københavnere, der var med paa det allersidste Ny, og som kunde turnere en Vise med de Pointer og de Refrainer, som gik lige i deres Bysbørn — en Kunst, hvortil Fordringerne er steget ganske betydeligt i de senere Aar —; der var noget andet bag alt dette tilsyneladende lette Københavneri.

Man vil maaske knapt tro det. Men der var virkelig en Baggrund af en Vilje, et Grundlag af en Overbevisning, der gav det, der syntes Døgnets luftigste Spøg, Vægt og Værdi udover Døgnet.

Lad det da være et godt Omen, at det er en af de rigtige gode, gamle Revyforfattere, der iaar har Ordet, i nært Forbund med en Pen, der heller ikke er spidset for ingenting og véd, hvor den skal stikke, for at det kan mærkes.

Outside.

Sommerlyst.

ADAMS nydelige Enakter er nu bleven afløst af Hr. *Palners* Operette-Farce: *De løse Bukler*, hvor man henrykkes ved at finde saa gode, gamle danske Navne som Bandecca Løvenskjold, Alfred Hansen, James Fly o. lign.

Handlingen foregaar i en Haarforretning og bærer helt igennem Præg af denne Kendsgerning, selv om Forfatterens Vid ikke altid kan siges at ramme paa et Haar.

Fru Tilley Christiansen bar sit rødgule Haar fra Paris med ægte københavnsk Elegance, medens Hr. Chr. Schrøder indskrænkede sig til en Slags „malcontent" i Forbindelse med et ypperlig tegnet Tuschskæg. Hr. Harald Stabell var som én stor levende Illustration til „De løse Bukler", hvilket i høj Grad var i den lille Operette-Farces Aand.

I det Ægteskab, Hr. Stabell — saavidt vi kunde skønne — engang i Fremtiden maatte indgaa med Haarforretningens Direktrice, Fru Ida Kjær-Nielsen, vilde det nemlig utvivlsomt blive den sidstnævnte. der kom til at bære Bukserne. Det er da kun rimmeligt, at det bliver Ægtemanden, der bærer Buklerne.

Fru Amelie Sønderskov maatte som Forretnings-Ekspeditrice nøjes med at synge kønt og tale slagfærdigt. Haarfarven har vi glemt.

Den kgl. saksiske Solodanser Hr. *Walter Rossig* fra Hof-Operaen i Dresden, glemmer vi derimod aldrig. Kostumerne var tegnede af Kostumemaler ved Dresdener Hof-Operaen, Professor Fanto. Denne Mand er utvivlsomt en stor Kunstner, og det havde været rart, om man kunde sige det samme om Hr. Rossig.

„Sommerlyst" bør være Saltet i Sommerens Forlystelser. Etablissementet har jo en fortrinlig Beliggenhed og besidder allerede en vis Tradition, som bør hævdes.

Sommerlyst-Teatersal: De løse Bukler.
Kate Fabian (Jægermesterinden), Chr. Schrøder (Jægermesteren), Tilley Christiansen (Pylle), Amalie Sønderskov (Ekspeditricen), Ida Kjær-Nielsen (Bandecca Løvenskjold), Harald Stabell (James Fly).

Hr. Holger Pedersen (Charles Bengelberg)
Frk Karen Møller (Effie).

Frederiksberg Teater: Sommerrevyen „Nu stiger den —“

Fru Felumb Friis (Adele), Hr. Fr. Jensen (Pelle Ellevild).

Fru Magna Redøhl (Pylle),
Hr. Frederik Jensen (Pelle Ellevild).

Hvis „Sommerlyst“ atter kunde faa etableret et Samarbejde mellem Begivenhederne og Begivenhedernes Mænd paa den ene Side og den lille Scene i Alléen paa den anden, vilde Etablissementet kunne faa nogen kulturel Betydning, og det vilde sikkert ogsaa betale sig.

Der er saamænd Mennesker nok til at deltage i dette Arbejde.

Jens Venus.

Frederiksberg Teater.

De to Døve. — Sommerrevyen 1911.

DEN uhyggelige og stormfyldte Vintersæson 1910—11 er til Ende; og paa Valen ligger samtlige Privatteatres Direktører, slagne, flygtede eller flyttede! Kun den af Aar unge *Johannes Nielsen* staar endnu tilbage som en gammel, vejrbidt Kæmpegran paa sin Klippe. Ellers er overalt nye Mænd rykkede frem. De første af disse nye Regenter har nu begyndt deres Kampagne, idet Direktørfirmaet *Frederik Jensen* og *Anton Melbye* lukkede op paa Frederiksberg Teater med *Sommerrevyen 1911*. Først bragtes af Forsigtighed et Sonoffer til de vrede Guder, idet man slagtede en lille Farce fra téâtre français' Repertoire „De to Døve“. Saa kom Begivenheden! Enhver, der er gammel nok til at vide det, véd, at naar der er Tale om Revyer, er netop *Frederiksberg Teater* „den rigtige gamle Sæbekælder“.

Alt andet er kun Imitation, hvor vellykket det saa end er. Og til de folkekæreste og ældste Ekspeditienter i denne grundmurede, gamle Forretning hører netop de to Indehavere af det ny Direktørfirma — *Anton Melbye* som den vittige og behændige Kuglestøber, *Frederik Jensen* som den uforlignelige Jonglør, der skyder Kuglerne ud. Og da nu tilmed *Anton Melbye* denne Gang havde associeret sig med den meget talentfulde, lyriske Satiriker *Johannes Dam*, var Forventningerne højspændte.

Fru Elna Panduro (Klotinka).

Ikke desto mindre syntes de at blive overtrufne. Man saa med Begejstring bort fra, at Digterne end ikke havde benyttet den bitterste Ritraad for at holde deres Perler paa Snor; man tog imod de kaade Indfald, som de nu bedst kastedes i Grams, og ikke en af de mange, mere eller mindre fikse, Bolde, der slyngedes ud over Rampen, faldt virkningsløst til Jorden. Der var lattervækkende og haarrejsende Brandere mellem hverandre, der var flotte Kostymer, smukke Dekorationer, morsom Musik og sidst — men ikke mindst — brillante Viser.

En Indvending bør dog gøres: Revyen er omtrent en halv Time for lang. *Frederik Jensen*, der ligesom *Carl Lund* har den Vane at overgaa sig selv, førte an med et Lune, der strømmede ud over alle Bredder, men samtidig med en Foredragsteknik, der var fuldendt i sin strenge Beherskelse. Omkring sig havde han grupperet en hel Del, særdeles flinke Revyskuespillere af begge Køn, blandt hvilke særlig de to unge, Frk. *Karen Møller* og Hr. *Holger Pedersen* livede svært op.

Derimod hører Frk. *Martha Hegner's* Talent mere hjemme i den „rigtige“ Komedie. Ubegribeligt, at ikke en af vore mange Direktører i denne damefattige Tid forlængst har indsét det!

Sommerrevyen 1911 vil vistnok holde ud, til Tæppet gaar op for Sommerrevyen 1912.

Edgard Høyer.

Rosenkavalererne.

Hr. Frederik Jensen (Pelle Ellevild).

Carl Muusmann: Det store Krak paa Alexandrateatret. Teaterroman

— Hvem er han da, der gaar deroppe?

Krigskammeraten saa længe forbavset paa ham, som om han ikke kunde forstaa et saadant Spørgsmaal paa et saadant Sted, saa sagde han:

— Det er den tidligere Direktør Olaf Borre.

— Han er jo død for mange Aar siden!

— Ja vist er han død, ellers kunde han jo ikke gaa igen.

— Gaa igen?

— Saa! Nu er han der igen. Han gaar 10 Skridt til den ene Side, saa standser han og gaar tilbage. Kan Du høre, hvor han sukker og stønner. Det er af bare Spekulationer over, hvordan han skal klare den.

Hjalmar Brænding vilde gerne have sin Fantasi klemt ind i Mysteriet. For ham var alle Lydene deroppe i Snoreloftet endnu naturlige, men Olaf Borres Historie, som han dunkelt erindrede fra han var en lille Dreng, var begyndt at vække hans Nysgerrighed.

— Hvordan døde da Olaf Borre?

— Hvordan han døde. Ja, er der Nogen, der kan tale med om det, saa er det vel mig, da jeg var ansat som Korist her den Aften det skete.

— Var Du det, saa fortæl mig det.

— Kom herind sagde Krigskammeraten og trak Hjalmar Brænding gennem en Jærndør ud i et underligt langagtigt Rum. Gennem nogle Sprækker faldt der hist og her tynde, blaa Straaler ind og skar Mørket som skarpe Syle. Krigskammeraten slog et Par af Skodderne til Side og Maanelyset væltede ind som en bleg, tynd Taage.

Hjalmar Brænding saa sig om i Rummet. Det mindede ham om et Værelse i det fortryllede Slot, hvor alt gjorde Indtryk af at være hengemt og afdødt. I et Hjørne skimtedes en lille Skov af Palmer, paa hvis Blade der laa tommetykt Støv. Rundt om paa de mange store Spejle i Guldrammer var der tegnet Navne med en Finger i det matte, fugtige Lag, der laa over de blanke Flader. Møblerne var dækkede af Kuverter, under hvilke der kun hist og her stak lidt kulørt Fløjelsbetræk frem. Man havde Fornemmelsen af at være paa et Pulterkammer, hvor alt hastigt var kastet mellem hinanden, men med Tanken om atter ved Lejlighed at tages frem for at bringes til Ære og Værdighed. Man følte sig i Virkeligheden greben af en Art Mystik, der lod Uordenen virke tiltrækkende.

— Det er Skuespiller-Foyeren! sagde Krigskammeraten oplysende. Det er det eneste Sted, hvor der endnu er en Smule Varme tilbage.

Krigskammeraten trykkede Hjalmar ned i en Sofa, hvis Ben sukkede under Vægten med en knirkende Lyd. Idet han forfulgte sin Tankegang fra før, sagde han:

— Det var den uhyggeligste Aften, jeg har oplevet i mit Liv.

Vi holdt Allesammen meget af ham. Aldrig har jeg let som af ham, Olaf Borre, naar han optraadte i Farcerne. Det var daarlig nok, at vi selv kunde bare os paa Scenen. Oprindelig havde han været romantisk Elsker; men det var, ligesom der var sprunget noget i ham, og fra det Øjeblik blev han Farcør. Han kunde faa selv de mest melankolske til at le. Jeg tror egentlig, han hellere vilde have ønsket, at han kunde faa de Gladeste til at græde. Han var den, der havde den største Gage, og det var ogsaa ham, der bar hele Repertoiret. Der stødte mange Uheld sammen. Der kom sløje Tider, fejle Spekulationer, Landesorg og meget mere, og tilsidst gav Direktøren blankt op og meddelte Personalet i en Skrivelse, at det selv maatte føre Sæsonen igennem ved at spille paa Deling.

Jeg husker alle de bekymrede Ansigter den Aften, medens vi stod samlede om det Opslag, som Regissøren havde anbragt ude i Skabet.

Saa kom Olaf Borre. Han stod et Øjeblik tavs, saa sagde han:

Kammerater! Jeg overtager Ledelsen Sæsonen ud, og jeg lover at svare enhver sit.

Han fik paa Stedet et Hurra. Vi havde Allesammen Tillid til ham. Var der Nogen, der havde Autoritet til at lede Sæsonen ud, saa maatte det være ham. Men fra det Øjeblik, han flyttede ind i det lille Direktørkontor, blev han en hel anden. Han havde troet, at han forstod sig paa Penge; han havde ikke Begreb om dem. De løb Allesammen om Hjørnet med ham, og han disponerede ad Helved til. Vi forstod godt, at han maatte rykke ud med Penge af sin egen Lomme for at klare sig. Han betroede sig dog ikke til Nogen. Han blev bare mere og mere stille og klein og mager, saa det blev en Ynk at se. Vi led med ham. Men vi kunde ikke hjælpe. Saasnart han kom paa Teatret, lukkede han sig inde, og saa kunde vi høre ham gaa frem og tilbage, frem og tilbage, den Lyd gjorde os tilsidst helt nervøs.

Men en Aften, da der var slaaet Gageudbetaling op til næste Formiddag, hørte vi pludselig et skarpt Knald. Lyden af Skridtene derinde holdt op, og da vi sprængte Døren, sad han ganske stille i sin store Stol. Han havde skudt sig en Kugle gennem Hovedet og var død paa Stedet. Han havde været for fin og ærlig en Mand til at være Direktør. Han havde ikke været haardhudet nok, og han havde ikke kunnet taale den Tort at skylde Kammeraterne.

Krigskammeraten havde gjort en Pavse. Der gik nu en Kuldegysning igennem ham, og han udbrød:

— Uha! Hvor her er koldt! Lad os se at komme afsted.

De gik ind paa Scenen. Krigskammeraten standsede og sagde:

— Kan Du nu ikke høre ham gaa deroppe?

Og Hjalmar Brænding nikkede.

Nu kunde han ikke blot høre ham, nu kunde han se ham, den forpinte Mand, der gik ustandselig frem og tilbage, med det flakkende Blik, der begyndte at samle sig til et Forsæt — Forsættet om at dø bort fra natlig Angst, knugende Ansvar og bitre Bebrejdelser.

KAP. VIII.

Hjalmar Brænding havde slet ikke havt Lyst til at gaa paa Maskerade, efter at han havde hørt Olaf Borres triste Livshistorie, der havde gjort et stærkt Indtryk paa hans modtagelige Sind.

Men Krigskammeraten, der ikke kunde holde en Stemning ret længe ad Gangen, vilde ikke paa nogen Maade lade sig snyde for Nattens Fornøjelser.

Da de traadte ind i „Palæet"s store Sal, var Lystigheden paa sit Højdepunkt. Pludselig rettede alle Blikke sig imidlertid mod en af Logerne. Musiken standsede, Dansen gik istaa, og det syntes at trække op til en stor Skandale.

I Logen sad en ældre, destingveret Gentleman, i dyb Samtale med en Dame, der koketterede ivrigt til ham bag Viften. Pludselig traadte en mørk, italiensk Røverhøvding ind i Logen. Han greb Gentlemanen haardt i Nakken bagfra og pegede truende paa Damen, der retirerede hen i en Krog. Herren blev mere og mere højrøstet, og et Medlem af Komitéen kom styrtende til, idet han forpustet raabte:

(Fortsat.)

IDET jeg fratræder Stillingen som Redaktør og Leder af dette Blad og tager Afsked med dets Læsere, Forbindelser og Medarbejdere, siger jeg Dem alle Tak for de Beviser, jeg fra Dem har faaet paa, at De nærede Sympati for mit Arbejde og havde Forstaaelse af den Form, jeg gav Bladet.

Naar andre nu vil føre Teaterbladet "Masken" videre, haaber jeg, at min Fratræden ikke vil fjerne Læsere, Forretningsforbindelser og Bladets Ledere altfor langt fra hinanden, saaledes at det Navn og den Virksomhed, hvorfor jeg har kæmpet, gaar tabt.

Tilsidst en Tak til den forstaaende danske Presse, der fra første Færd har ydet mig den virksomste Støtte.

Med Højagtelse
IVAR HIORT

Undertegnede, der fra Bladets Begyndelse har været knyttet til "Masken" som Redaktionssekretær, forlader efter eget Ønske ligeledes Bladets Redaktion.

EDM. BÜGEL HARTMANN

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 16DE JULI. | NUMMER 42.

Edith Buemann.

DEN vestlige Horisont staar i Glød, og lange, smalle, sorte Skyer trækker af Sted tæt nede ved Kimingen, hvor Solen just er dukket ned.

En blød Duft fra blomstrende Kirsebærtræer hænger i Luften, der er varm og mild . . . en vidunderlig dejlig Maj-Aften er det.

Vi sidder paa Verandaen udenfor det lave, lille Hus og har set Solnedgangen, mens vi smaapassiarede.

Fru *Edith Buemann* sidder og stirrer over mod Stedet, hvor Solen forsvandt . . . De bare Arme hviler paa Havestolens knudrede Arme. Kjolen sluttede tæt om den spænstige og vævre lille Skikkelse.

Ude paa Vilvordevej i Charlottenlund ligger det lille Hus, Fruen har lejet for Sommeren.

— —

— Jeg bor paa Villvordevej, havde Fruen fortalt mig en Aften, da vi ude paa Casino aftalte, hvornaar jeg skulde komme. De kan køre med Linie 15 lige til Takstgrænsen, saa er de ved Vejen, og det er den sidste Laage paa højre Side . . .

Og da jeg saa endelig fandt det idylliske Sted, hvor Fruen bor, havde jeg først brugt en halv Time til nede ved Hellerup Takstgrænse at lede efter og spørge mig for om Vejen. Og dernæst havde jeg, da jeg endelig fik at vide, at det er ved Jægersborg-Allé-Takstgrænsen, været hele Vilvordevej igennem for at finde den sidste Laage. (Husnumre eksisterer derude kun for Beboernes Fornøjelse. Paa Husene findes des de allenfals ikke). Men da jeg naaede den sidste Laage, maatte jeg tilbage igen til det første Hus paa Vejen (der er et godt Kvarters Gang mellem Vejens Endepunkter), og der stod Fruen . . .

— Aah, sikken en Besked, jeg har givet Dem . . . hvor det ligner mig . . . ved den sidste Laage mente jeg den sidste af de to, der hører til Huset — her bor to Familier med hver sin Laage. Og saa ler Fruen med sin hjertelige Latter, der er saa klinger og klokkeren:

— Det skulde Kammeraterne paa Teatret høre; hvor vilde de le ad mig. Jeg skal altid gøres til Grin . . . . de tager mig aldrig alvorlig. Gør jeg Indvendinger, ler de bare ad mig . . . . Og jeg er nu slet ikke Komiker tilføjer Fru Buemann og ser akkurat saa skælmsk ud, som paa Billedet . . . .

— — — —

Vi har siddet og talt om dengang, da Fruen spillede i Provinsen med Hovedsæson i Svendborg, og da jeg, som alle andre begejstredes for Fruen.

Skuespillerinde, Fru Edith Buemann

— Det var en *dejlig* . . *dejlig* Tid saa smuk . . . . staar de Svendborg-Dage for mig i Erindringen, siger Fru Buemann.

— — — Efterhaanden er det røde svundet af Horizonten. Det bliver mørkere og mørkere om os. Og i Aftenens Stilhed hører vi kun vore egne Stemmer, der er dæmpede, som for ikke at bryde Naturens Fred.

Fru Edith Buemanns Stemme er saa blød og melodisk. Den lægger sig og føjer sig saa varligt om alt det, hun fortæller. — Og det er i Aftenens Løb saa mange Ting.

Blandt meget andet, fortæller Fruen, at hun, naar hun i Sommer har optraadt paa det nye Sommerteater i „Over Stalden", forlader Scenen. Maaske, siger hun, vil jeg „filmse", det er ikke nær saa opslidende . . . jeg er bleven saa nervøs . . .

Og Fruen fortæller om sin Premiére-Angst.

Den skyldes en hel Del Pressen, siger hun. Den er saa haard herhjemme. Naturligvis har en Skuespiller godt af at faa sine Fejl at vide. Jeg selv har ofte indset, at Kritiken har haft Ret, naar den har indvendt eet eller andet mod mig . . .

Men det gør saa ondt Morgenen efter en Premiére at se en skarp Kritik. Man synes, det er saa ubarmhjertigt, at det netop skal siges saadan, at alle Mennesker kan læse det . . .

Og Fru Buemann stirrer med sine store smukke Øjne ud over Landskabet, der hviler i den blødeste Vaardis . . . som vilde hun lede en Barmhjertighed dér.

Saa taler vi om Fru *Dybwad*:

— Ja, det er ikke Hysteri, siger Fru B., men da jeg saa' hende i Retsscenen i „Hvem en hun", da var det som fik jeg Krampe i Hjertet af Betagelse . . . Hvor *er* hun vidunderlig dejlig . . . saa stor og rig . . . *Hun* kan spille Komedie. Hun kan gøre noget stort ud af det, der for andre falder parodisk . . . som f. Eks. da hun i „Kameliadamen", efter at Armand er gaaet, knæler ned og kysser Stolen, hvor han har siddet . . . for hvis jeg kunde spille *saadan*, forlod jeg ikke Scenen.

Vi har begge tiet en Stund. Jeg har i Erindringen genkaldt den Tid, da Fruen spillede Käthie i „Alt Heidelberg". Det var en Rolle, i hvilken Fruens store følsomme Hjerte fik Udløb, en Rolle, om hvilken man mærkede, at hendes Hjerte-Blod var med i hver een af Replikerne.

— Husker De Käthie, Frue . . .

Slutningstableau af Sommerrevuen 1911.

— Om jeg gør . . . den dejlige Rolle . . . ja, hvor jeg har holdt af den.

— Hvorfor særlig af den, spørger jeg . . . skønt jeg tror jeg ved hvorfor.

— Ja, hvorfor holder man af en Rolle . . .

— Er det ikke, fordi der i en Rolle kan komme saa mange af ens egne Træk og Tanker, at man bag Masken synes at finde sig selv . . .

— Jo! Det var vist netop derfor, jeg holdt af den Rolle. Det personlige, der spilles ind, har saa meget at sige. Det var mens jeg spillede Käthie i Svendborg, at jeg fik Meddelelse om min Søster Ebbas Død. Og aldrig nogensinde før eller siden tror jeg, at jeg har sagt Replikeu: „Den skønne Ungdomstid, den varer kun saa kort“, som den Aften. Jeg var saa opfyldt af Meddelelsen. Det græd dybt inde i mig.

Der kommer noget fjernt, noget drømmende i Fruens Blik, og da hun atter taler, forstaar jeg de Baner og de Veje, hvor hendes Tanker har færdedes: — Hvor Sorgen gør en Kunstner rig. Først naar *den* har naaet En, finder man ind i sig selv, saa man kan give alt det Udtryk, som man ofte skal. De unge skal også have prøvet Ildt af Livet, før de kan spille Komedie . . . virkelig Komedie.

— Mor, lyder en Stemme, og saa kommer Sven, en lille 6—7-aarig Purk, og fortæller om en Sukker-Engel, som Vingerne er „gaaet af“. Og Mor hører paa Sven og snakker om den stakkels Sukker-Engel.

Jeg ser, hvordan den Mor forstaar sin Dreng.

Og jeg kommer, ved at se Drengen dér til at tænke paa Fruen som den kaade Dreng, Svend Spillemand, i „Et Købmandshus i Skærgaarden“. Saa taler vi om den Rolle . . .

— Ja, den var morsom, siger Fruen . . . og med ét synes jeg, det er Svend Spillemand, der sidder der henne, halvt gemt i Mørket, og rask som Svend Spillemand taler, fortæller Fruen, mens hun slaar med Nakken.

— Saadan en vilter og ustyrlig Krabat kan jeg lide at spille. Der kan De for Resten tro, jeg tit kopierede min egen Sven. Jeg gik og lurede ham hans smaa Pudsigheder af og dem brugte jeg saa i Rollen, hvor jeg tit sagde meget mere, end jeg skulde og maatte . . .

Jeg holder saa meget af Børn; derfor kan jeg ikke lide at spille Birthe i „Et Folkesagn“. I den Rolle kan Børnene nemlig ikke lide mig. En Aften saa jeg en lille Pige sidde nede i Parkettet og græde, som blev hun pisket, hver Gang jeg var ond mod Fru Norrie . . . Den Aften kunde jeg slet ikke spille rigtig ud . . .

Saa skænker Fruen i et Par Glas . . . Der er den samme yndefulde, smygende Bevægelse, som vi kender fra Scenen . . .

. . . Jeg synes, det er Käthie, den dejlige lille Käthie, der skænker i Krusene for Studenterne . . . Og jeg drikker med Käthie . . .

Luften er mild og muldfrisk. Det dufter sødligt af Kirsebærblomster og bedøvende af Hyacinter.

F. Vogel-Jørgensen.

Theater an der Wiens Gæstespil i Paris.

MEDENS *herhjemme* Ordet „*Operette*“ snart bliver betragtet som et Slags Skældsord, naar der er Tale om dramatisk Kunst, og for Eksempel Betegnelsen Operetteskuespillerinde eller Operetteskuespiller sætter Vedkommende ned i en lavere Klasse blandt den dramatiske Kunsts Udøvere, saa har i en By som *Paris* Navnet endnu ikke forandret Klang. En lystig og melodiøs Operette, har endnu i Offenbachs Adoptivby et lige saa stort Publikum, som et Drama af *Rostand*, et Lystspil af *Capus* eller en Farcekomedie af *Caillavet* og *Robert de Flers*. Og Kritikken ser ligesaa velvilligt paa Genren som paa Publikum.

Men baade Publikum og Kritik har nu snart i en længere Aarrække utaalmodigt ventet paa, at en ny Æra skulde oprinde for den *franske* Operette, at en ny Mester skulde vise sig som en værdig Fornyer af den gode gamle franske Opera-Buffo Genre, der grundlagt af *Hervé* (der fik Mærket „Musiquette“ hæftet paa sine Partiturer) og *Offenbach*, som vel maa kaldes Operettens egentlige Fader og Mester, senere er dyrket og eksporteret over hele Verden, kan man vel nok sige, af Koponister som *Lecocq*, *Audran*, *Planquette*, *Varnsy*, *Roger* og *André Messoger*. Denne er snart den sidste af denne Skole, da de fleste andre er døde.

Ganske vist lever Charles Lecocq endnu, skønt de franske Aviser, og med dem hele den øvrige europæiske Presse for nogen Tid siden slog ham ihjel, men Lecocq, som nu er en højt bedaget Gubbe, har i lang Tid ikke ladet høre fra sig.

Saa var der *Louis Ganne*, som bevæget af sit Ry som Danse-Komponist, for nogle Aar siden skrev en Operette „Gøglerne“, der bragte Løfte om at *han* muligvis var den, der kunde skabe ny Interesse for den franske Operette, og ifjor blev da ogsaa hans ny med Spænding imødesete Opus „Fløjtespilleren Hans“, som spilledes paa „Theatre Apollo“, modtaget med Velvilje af Kritikken. Men Publikum holdt sig borte, og nægtes kan det ikke, at denne Operette var et temmeligt tyndt Produkt. Stykket spilledes ialt kun tredive-fyrretyve Gange — og hvad gjorde man saa for at bøde paa den mislykkede forventede Succes? man genoptog „*Den glade Enke*“, der i en hel Sæson havde trukket fuldt Hus, og som man troede var udspillet.

Dette viste sig imidlertid ikke at være Tilfældet, og efter at Enken som Afløser havde faaet en anden Wiener Operette Dame, nemlig „*Den fraskilte Kone*“, der ogsaa blev en Succes, og gik sine Par Hundrede Gange, kan man endnu i denne Sæson se „Den glade Enke“ paa Apollo Teatrets Plakater.

Med *Lehars* „Enke“ havde den paa Verdensmarkedet dominerende Wiener Operette fra Donau holdt sit sejrende Indtog i Seinestaden.

Men ikke alene Wiener *Operetten* erobrede et Pariser Theater, — det var et Wiener Forlægger Direktorat, der satte sig fast som Ejere og Ledere af et Theater midt i det mest parisiske Paris; og dette Direktorats Plan var at etablere et fast Operette Teater i Paris, alene med Wiener Operette Repertoire. Forsøget lykkedes over al Forventning. Hvad man i Paris for blot en halv Snes Aar siden vilde have forsvoret: at Wienerwalsen skulde fortrænge den gode gamle franske Operette Rythme, er blevet en fuldbyrdet Kendsgerning. Men medens baade „Enken“ og „Konen“ i den franske Tilskæring, var bleven saa nogenlunde efter Pariser Mode, (for Enkens Vedkommende foretaget af et saa anset Firma som Flers og Caillavet) havde man dog ikke tænkt sig, at en direkte Importeren af selve „*Theater an der Wiens*“ Ensemble vilde glide saa let ind i det imod det tyske Sprog ikke altfor lydhøre Pariserpublikums Øren, som Tilfældet har været i Juni Maaned iaar, hvor Direktør Karsyog med hele sit Personale, Solister, Orkester, Kor og Udstyr fra Theater an der Wien er rykket ind paa Boulevard d'Capucines, og paa Vaudeville Theatret har haft en, endogsaa efter Pariserforhold, ualmindelig Succes.

Med *Frants Lehar* ved Dirigentpulten begyndte Gæstespillet Søndag den 4. Juni med „*Greven af Luxembourg*“, og skønt Teksten vel nok faldt Pariserne lidt for Brystet, fejrede Musikken, Udførelsen, og Lehar personlig en stor Triumf. Gæstespillet, til hvis bærende Kræfter saadanne Wiener-Navne som Frøknerne Günther og Kartousch og Herrerne Herold, Storm og Glarvatsch hørte, skulde kun vare en Maaned, men i denne forholdsvis korte Tid vilde man gerne vise et saa stort Udvalg af Wiener-Repertoiret som muligt, og for stadig fuldt Hus er foruden „Greven af Luxemburg“, *Straus'* „*Wienerblod* og *Zigeunerbaronen*, *Leo Falls* „*Dollarprinsessen*“ og „*Skønne Risette*“ samt *Milløckens* „*Tiggerstudenten*“ blevne spillede. Den største kunstneriske Sejr blev dog Opførelsen af „*Zigeunerblod*“, som Lehar ogsaa personlig dirigerede, og som alle var enige om er et Mesterværk, der i Originalitet, Melodi og Instrumentation fortjener Betegnelsen „Opera comique“.

Saa ser man da det Særsyn, at den for Tiden andre Steder saa højt foragtede Wiener Operette, i selve den dramatiske

Kunsts Hovedstad bliver modtaget med en overstrømmende Velvilje, som maa forbause, naar man kender Franskmændenes Konservatisme ogsaa paa Teater og Dramatikens Omraade.

Wienerne selv er vist ogsaa helt forundrede, thi de er paa det rene med, at *nu* trænger Wiener Operetten ogsaa til en Foryngelse, og at Kysse og Trappe og Trippevalsens Tid er forbi — foreløbig.

Viggo Lindstrøm.

Frilufteatret

Schiller: „Røverne“, i Bearbejdelse ved Adam Poulsen.

ALLEREDE ved „Antigone“ var Frilufts-teatret inde paa et galt Spor, forsaavidt som Teatrets Ramme, ɔ: den danske Bøgeskov stod grelt til den græske Tragedie og til de græske Bygninger og Dragter. Med Scene-bearbejdelsen af „Røverne“ tog Friluftsteatret et nyt Kæmpeskridt — i den gale Retning!

Lad være, at *Ulvedalenes* idylliske Bøgekupler ikke rummer de bøhmiske Skoves nattemørke Uhyggestemning. Med lidt god Vilje kunde Fantasien nok, alt som Aftenens Mørke faldt paa, forlene Skoven med det fornødne mystiske og truende Udseende. Men alle de Scener, der foregik i *Moors* Slot, blev rent ud ihjelslagne af Billedernes Naturramme.

Man havde søgt at klare sig ved at lade store Gobelins, der lignede Gulvtæpper, ophængte til Sommerudbankning, glide sammen paa Snore, hvorpaa to kostymeklædte Flyttemænd indbar en Lænestol. „Dette skal være Troja“. Det skal indrømmes, at Sceneinstruktøren havde anvendt al sin Energi og Smag i denne Teatrets haabløse Kamp *imod* Naturen, og det var forsaavidt ogsaa en stor Sejr for ham, at han holdt Latteren borte fra disse farlige Optrin. Men hvorfor vil dog Naturteatrets dygtige Direktion absolut i Krig med selve Naturen, i Stedet for at benytte den som Tjener?

Skovteatret er henvist til Stykker, der spilles i nordisk Skov eller Have, og dets idylliske Sceneri begrænser Repertoiret til saadan noget som den lette Vaudeville, det glade Sangspil, den yndefulde Dans, den drømmende, mildtbevægede Romantik. I Stedet for har man valgt de blodige Tragediers Rædsler. At man under Fakkelskin bærer Lig ud er den stereotype Slutning paa de sidste Dyrehavsspil.

Hvorfor skal det dog være saaledes? Er det for de store Digteres Skyld? Naturligvis — *Sofokles* og *Schiller*, det er altid pæne Navne „paa en Plakat“! Men ingen vilde vist mere end *Schiller* selv han beklagede sig over den kraftigt-beskaarne Udgave af „Røverne“. Hvor blev de af — alle de flammende, himmelstormende Ord, som *Schiller* ikke kan faa nok af? Beklippede, strøgne, dividerede — saa næsten kun Handlingens Skelet stod tilbage. Vist var det dygtigt gjort af *Adam Poulsen* at dividere „Røverne“ med to. Der skal meget mere Kultur og Arbejde til end mange aner. Men alligevel — „Røverne“ uden *Kosinsky!* med en saa formindsket *Franz Moor*, at *Schiller*'s fantastiske Kæmpe-Skyggebillede af en Skurk, svandt ind til et lille ækelt Kryb. Man vil indvende, at Friluftsscenen kræver en saadan Beskæring af praktiske Grunde. Svaret vil fra enhver oprigtig Ven af denne skønne Scene og af dens udmærkede Direktører blive dette: *Friluftsscenen kræver, at man kun spiller de Stykker, der i alle Maader passer for Friluftsscenen.*

Franz Moor paa Skurkagtighedens Tinde. (Albrecht Schmidt og Robert Dinesen).

Hvad Udførelsen angaar, saa var meget godt blandet sammen med meget daarligt — til Skade for Helhedsindtrykket.

Tag f. Eks. *gamle Moor* og hans to Sønner! Det var som tre Trompeter, der blæste kraftigt løs — hver i sin Toneart. Hr. *Holger Madsen* som den gamle *Moor* havde en meget fantasifuld Maskering, men hans Deklamation var larmoyant og gik i Takt og paa høje Stylter, medens Hr. *Albrecht Schmidt* som den udpræget-moderne Skuespiller han er, ofte forfaldt til den jævneste Hverdagsklang. Imellem disse to Yderpunkter blæste Hr. *Reenberg* de *Schiller'ske* Fanfarer i den rette, smældende Stil. Hr. *Reenberg*, der saa udmærket ud (lidt *„Martinius'k“*,) dannede sammen med Hr. *Reumerts* fyrige *Roller* Aftenens Lyspunkter. — Og saa naturligvis de brogede Røveroptrin, den effektfulde Kampscene med Ryttere til Hest og halsende Hunde — kort sagt: de Scener, hvor det ikke var *Schiller* men *Johannes Nielsen*, der havde Ordet.

Apropos Ryttere — naar man nu alligevel vilde spendere levende Heste, hvorfor anvendte man saa ikke denne kostbare Effekt, det eneste Sted, hvor Digteren forlanger den, nemlig dèr, hvor *Karl Moor* kommer sprængende ind fulgt af *Roller*, hvem han lige har reddet fra Galgen? Der lader *Schiller* jo *Karl* komme ridende ind, springe af Hesten og forlange den svedige Ganger „vasket med Vin“.

Det er baade karakteristisk og effektfuldt, og det vilde paa Naturteatret have virket ligesaa naturligt, som en Hest virker sindssvagt paa et almindeligt Teater. Princippet bør dog stadig være dette: at benytte alle de Fordele, Naturteatret har fremfor andre Teatre og undgaa alt det, som kræver en almindelig Scene.

Publikum, der aabenbart har lært at elske Friluftsteatret, var meget lydhørt og velvilligt, men næppe saa begejstret som ellers.

Edgard Høyer.

Adelina Genée. Karikatur af Bladet „The World“s berømte Teatertegner *Marius de Zayas.*

Kronprinsen har Besøg af Studentersangerne paa sit jyske Slot.

Kronprinsessen tager en Plade af sine Gæster.

Friluftsteater.

Til Vejledning og Bedømmelse.

DET er det pudsige ved os danske, at vi altid grupperer os partipolitisk til offentlige Fænomener. Og Politik er knyttet til Personer. Altsaa, enten er man Ven af Friluftsteatret og sværger til Adam Poulsen og P. Nørgaard, eller man er Fjende og danser Krigsdans med Tomahawker hævede og Knive skarpslebne. Begge Dele er urigtigt.

Det vilde være taabeligt at nægte, at Dyrehavsspillet rummer en sjælden fin og ædel Stemning, der kan gennemtrænge den Kunst, det frembærer, og forlene den med en sjælden Skønhed. „Hagbarth og Signe“ saavel som „Antigone“ er Beviset herfor. Oehlenschlägers enstrængede nordiske Sørgespil og Sofokles dystert, enkle græske Tragedie fik ved Forestillingen i Dyrehaven et eget Højtidspræg, som ingen Tilskuer vil glemme.

„Hagbarth og Signe“ greb, fordi de danske Bøge saa herligt indrammede den danske Digters Ord, der paa Teatret klinger saa underlig gemte og glemte.

I „Antigone“ brød den store Digters ædle mandige Sprog gennem alt og fejede Rammen væk, kun de evige Ord med Testamentets Kraft blev tilbage. De to Dramaer maatte sejre.

„Skærsommernatsdrømmen“ blev kun en halv Sejr, Alfespillet er Eventyr og Skoven desillusionerede. Puk blev i Clara Wieths Gengivelse et pusigt vel udført Nummer. De andre magtede ikke deres Opgaver. Medens Adam Poulsen helt magtede Hagbarth og var en fuldgyldig Tolk for Kreon, lykkedes det hverken ham eller de andre at tegne det Shakespeare'ske Lystspil Silhuetter som de skal staa. De komiske burleske Haandværkeroptrin faldt til Jorden, fordi Skuespillerne ikke magtede dem. Vore Privatteatres Skuespillere er vænnede til den moderne Komedie. De har ingen Tradition, ingen Skole, i gammeldags Forstand. Derfor magter vore Privatscener ikke de klassiske Komedier. Det er ikke tilfældigt at Amfitryon maatte aflyses efter Generalprøven, at Holbergforestillingerne paa Folketeatret er matte og blege, at Dagmarteatret aldrig helt har kunnet gennemføre hverken Schiller, Shakespeare eller Oehlenschläger. Der skal Tid, Tradition og Skole dertil.

Det moderne Skuespil tager Tiden og skal tage den. Man spiller ikke Komedie efter Henrik Ibsen, som man spillede før hans Tid. Men hvor meget mindre lader det sig saa gøre at prøve at spille Shakespeare uden den Støtte Teatret byder. Det kunde ikke lykkes.

Og Shakespeare ligger vore moderne Skuespillere langt nærmere end Schiller. Den tyske Romantiker er ingen Verdensgenius, han er som vor Oehlenschläger. Repræsentanten for en Tid, eller vel snarere for brydende Tider. Røverne kræver den franske Tragedie's Stil, ind over hvilken den tyske Romantik bryder med ny Bølgekraft.

Men Stil er Følge af Skole. Røverne staar og falder med Stil. — Og hverken Reenberg, Albrecht Schmidt, Neiendam, Holger Madsen eller Fru Rindom ejer blot Spor af den Stil, der skal bære det romantiske Drama fra vore Oldefædres Dage. Et Cirkustableau kan laves i Oedipus, i Julius Cæsar, i Goethes Faust og i Per Gynt, og Statister kan uddannes til at fylde Scenen i dette Billede. Er der Skov og Bakke eller Sø og Hav. Tant mieux! Men Dramaet er alt dette uvedkommende.

Røverne slog ikke til fordi ingen af de Rollehavende magtede Stilen. — Det kan næppe spilles paa noget københavnsk Privatteater, umuligt er det at opføre det i Dyrehaven.

Kommer saa hertil den stadige vældende Regn, de kolde Aftner, der rent fysisk hindrer Spillet, ja saa er det ikke saa underligt, at Dyrehavsspillets Skæbne i Aar er bleven krank. Men deraf kan der ikke Partimæssig sluttes noget. Friluftsspillet er en æstetisk Nydelse af høj Rang, naar alle ydre og indre Betingelser foreligger. En Gang skabt vil det altid bestaa og altid hævde sin Plads. Men det kræver et sikkert Valg af Drama, gammelt eller moderne, men altid afpasset til Stedet. Det kræver en Skole hos Aktørerne og nogen Tid til Indøvelse, det kræver at Vejr og Vind tages med i Betragtning og det kræver endelig store økonomiske Ofre uden Udsigt til nogen Gevinst.

Det er en Fest, der fejres til Gudernes Ære af Ypperstepræster, Tempeltjenere og troende Menigmænd, en sjælden Fest, en Fest, der aldrig kan blive et aarligt Led i Teaterlivet, fordi den intet har med Teaterlivet og Dagens Scenekunst at skaffe.

Det maa Teatergængere gøre sig klart, naar de vil dømme retfærdigt og roligt om Friluftsteatret.

Masque de fer.

Der skoges blandt de Store.

EN Sommer — først med Ørkenhede, saa med arktisk Kulde og svære Regnstrømme og siden med vinterraa Blæst. En saadan Sommer er gunstig og bekvem for Livets Bøddel — Døden! Stormen er hans Ganger, de sorte Skyer hans Vogn, Regnen hans Kappe, og den kvælende Hede hans Aande.

Og han mejer dem for Fode ned, alle dem, som vi elsker og ærer, og som skænkede for os af deres rige Aands gyldne Skaaler.

Døden — denne ubønhørlige Skattekræver for Sjælenes Herre — har gjort dette Blad af Livets Aarbog — Sommeren 1911 — til et Sorgens Blad, vædet af Folkets Taarer — men læst og husket af alle.

Emil Poulsen — Adolf Wilbrandt — Johan Svendsen, — Scenens, Digtningens og Tonekunstens Stormestre — Thalias, Melpomenes og Polyhymnias rigt benaadede Yndlinge.

Den danske Skuespiller, den norske Symfoniker og den tyske Digter — alle tre fejede ud af Livets uophørlige Dans.

Ingen Dansk af det jævnt oplyste Samfundslag kender ikke det Ry, der stod om Nordens første og ypperste Shakespeare-Ibsen- og Bjørnsonfremstiller, og ingen i hele Norden, hvis Øre er opladt for det skønne og mægtige Væld af Toner, der sprudlede under Johan Svendsens Haand som Vand af den Klippe, Moses berørte med sin Stav — ingen tør vedkende sig Uvidenhed om denne Mesters Navn.

Fornem i sin Kunst som begge disse, frodig som de i skabende Kraft, dybt præget af en rig og ejendommelig Personligheds storladne Stempel var Digteren *Adolf Wilbrandt*, med Skam at melde næsten ganske ukendt her hjemme hos os. Hans store Samtidige, Artur Fitger og Ernst Wildenbruch, reves bort for faa Aar tilbage. Ogsaa de var fremmede Navne paa nordisk Jordbund.

Men de, som har beskæftiget sig med

Wilbrandt og hans Kunst og tilegnet sig Straaler af det rene og stærke Lys, der udgik fra hans Aand, de vil vide, hvad hans Hjemland har mistet ved ham, og hvad han betød for den Nation, han tilhørte.

Hans Hovedværk „Der Meister von Palmyra", et Kæmpedrama fra Julian Apostatas Tid, hører til det sublimeste, som tysk dramatisk Literatur har frembragt. Det spilles og elskes den Dag i Dag paa de fornemste af Tysklands Scener. Af hans oldromerske Sørgespil er kun „Aria og Messalina" i sin Tid spillet paa vort kgl. Teater med Fruerne Eckardt og Oda Nielsen i Titelrollerne — men i rent digterisk Henseende staar Tragedien *Cajus Gracchus* langt højere. Begge disse Arbejder er for øvrigt oversatte af *Ambrosius'* Digter Chr. Molbech.

Ved sin Stils Renhed og Glans, ved Karaktertegningens Dybde og Klarhed, stod Wilbrandt højt mellem sine Samtidige. Hans herlige Bog „*Novellen aus der Heimat*" viser det til Fuldkommenhed, saavel som den bindstærke Flok af Romaner og Noveller, Dramaer og episke Digtninge, som gavmildt udøstes af hans Haand, og hvoraf vel nok „Ein Mecklenburger" og „Die glückliche Frau" holdes for de bedste.

Med Wilbrandt sænkedes den germanske Klassicisme i Graven. Realismens Høvdinge, Hauptmann og Sudermann, har længst kulmineret, og Nyromantikens Pionerer er nu i fuld Gang med at forberede denne ny Æras sejerrige Indtog.

Carl Gandrup.

Grillparzers Aforismer.

Menneskeaanden og Verdens Gang er under alle Forhold og til alle Tider saa lig hinanden, at en Sandhed sjælden vil være helt ny, og en Nyhed sjælden helt sand.

Moralen er en Mundkurv for Viljen, Logiken en Stigrem for Aanden.

Hvor uhyre synes ikke Menneskehedens Fremskridt, naar vi betragter det Punkt, hvorfra vi gik ud. Hvor forsvindende lille bliver det ikke, naar vi betragter det Punkt, mod hvilket det stiler.

Det er med Fyrsterne som med Solen. De Mennesker, som lever den nærmest, er altid de sorteste.

I Kirken synger altid *de* højest, som synger falsk!

Dersom man ikke mere gaar i Kirke, er Teatret den eneste offenlige Gudstjeneste, ligesom Litteraturen er en Privatandagt.

Hele Selskabet.

Vi bringer her vore Læsere en udsøgt Buket. Det er 400 Ansigter, udvalgt af Scenens og Tribunernes populæreste Navne — som det vil more vore Læsere at bryde deres Hoveder med. Enkelte af Selskabet er ganske vist døde — altsaa historiske. Men lad det være nok at sige, at Literatur og Tribune er repræsenterede ved saa udmærkede Notabiliteter som H. C. Andersen og Louis Halberstadt. Hvem finder nu det største Antal Navne?

HELE SELSKABET

Mounet Sully.

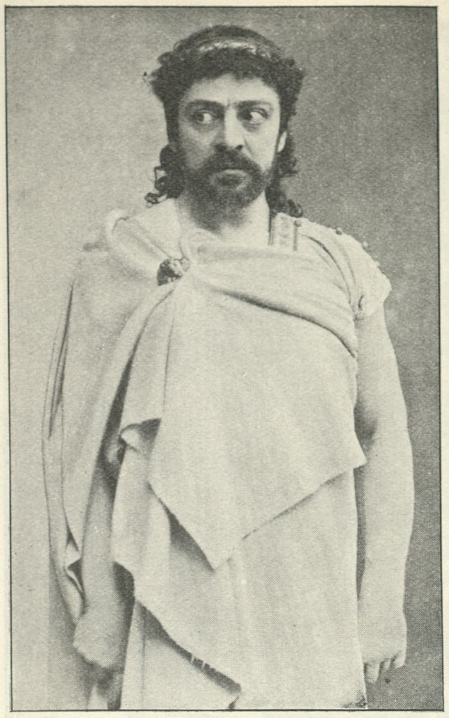

KAN der spilles „stor" Komedie endnu i det Herrens 1911, og kan man faa Folk til at se derpaa? — Hvad om den guddommelige *Talma*, der efter Sigende skal have været Buddhist, vendte tilbage i sin egen Skikkelse! Vilde han være naaet frem til en Position? Var han ikke blevet pebet ud? Havde man ikke fundet ham fjollet og hysterisk her i Paris, hvor han forhen fejrede sine Triumfer her, hvor „Mlle. Beulemanns Bryllup" for Tiden gaar for 345de Gang, „Har de noget, der skal fortoldes" for 216de Gang, og hvor man maa bestille Billetter 3 Uger i Forvejen for at gøre sig Haab om at komme i „Casino de Paris", hvor den sidste af Resuerne gaar? — Jeg har tvivlet paa, at han nogensinde var naaet længere end til Statist med strengt Paalæg om ikke at sige noget som helst, naar jeg har set *Mounet Sully* i „Ødip" — og jeg er blevet troende.

Gaa ikke derhen — sagde en til mig — gaa for Guds Skyld ikke derhen, han er oven de 27 og *Regina Badet* danser i Aften i „femme et le pautin" — og hun har næsten intet paa. —

En anden raadede mig til at gaa til „Den blaa Fugl" — „tænk, det er to Børn, der spiller Hovedrollerne — 12 Akter igennem, og den ene er endda en Dværg."

Men jeg stod imod og holdt mig til Théâtre français" i Stedet for de foretrukne Privatteatre — og jeg fortrød det ikke.

Først undrede det mig, at alt var solgt, og derefter, at det var et usædvanligt folkeligt Publikum, der den Aften havde fyldt Nationalteatret. De høje Hatte var i Mindretal paa Gulvet, og op gennem Etagerne gik Slipsene mere og mere over i det kulørte og endte i det knaldrøde paa Galleriet. Ejendommeligt var det ogsaa at se saa meget *Haar*, der var i Salen den Aften. Jo flere Skaldepander des finere Publikum, hedder det, og naar man hele Teatret over ser kraftig og krøllet Haarvækst, ved man, at de unge og ubemidlede er ude, og at Forestillingen vil blive fulgt med udelt Interesse og hvert Ord og hver Gestus bliver vejet paa den fineste Guldvægt.

Og saa gik Tæppet op for Sophokles' urmenneskelige Tragedie, og *Mounet Sully* skabte fra Scene til Scene denne herlige Figur, denne gudsdømte Drot, og da han tilslut viser sig halvgal af Sorg og Smerte med Blodet sivende fra de udstukne Øjne, brusede Bifaldet frem. Saa stærkt og varmt, som jeg endnu ikke har hørt det i noget andet parisisk Teater.

Det kan altsaa gøres!

Der findes endnu et folkeligt Publikum, der véd at værdsætte klassisk Kunst, med dens store, almenneskelige Linier.

Thi det var i egentligste Forstand klassisk Kunst, det man her saa. Mounet Sully var Græker i Sjæl som i Legeme, og netop derved skabtes Illusionen.

Lad være, der er tyske Skuespillere, der vilde kunne have uddybet Rollen mere, men hvem af dem kunde møde frem med et Legeme, som det denne Olding ejer?

Han er over 70, men endnu er der en naturlig Harmoni i enhver af hans Bevægelser, hans Arme er runde og stærke, hans Ben bærer ham let og spænstigt, og hans Bryst stiger og synker som en Ynglings. Han er den legemliggjorte græske Aand.

Og saa det, at han er blind.

Kan vel nogen, der ikke véd, hvor det vil sige at miste Dagens Lys, han være sig nok saa stor en Skuespiller, give et virkeligt ægte Billede af den Rædsel, der griber et Menneske, naar han mærker Gravens Mulm lukke sig over ham, føler sig som levende begravet, medens Livet endnu pulserer i hans Legeme?

Det var det, der gjorde denne Forestilling saa enestaaende. Mounet Sullys Syn er saa svækket, at han næsten er blind. Han famler for sig, hvor han gaar, han er nervøs, og først i Slutningsscenen, hvor han har stukket sine Øjne ud, spiller han rigtigt løs, der er han paa hjemlig Grund og skaber der et enestaaende Mesterværk af scenisk Kunst.

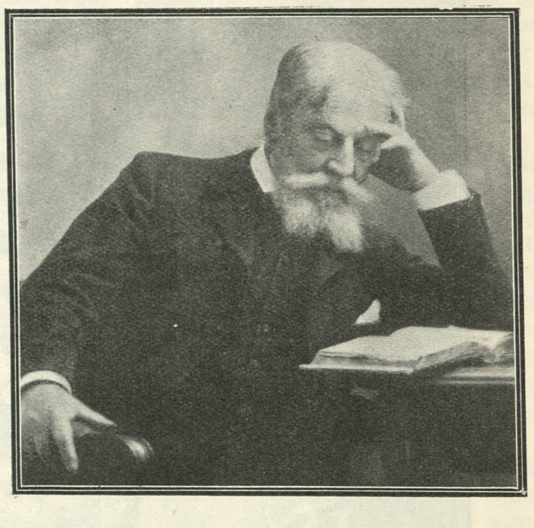

Mounet Sully.

Og se til dette brede Publikum, se dem gribes og hør dem klappe, det var som om en Orkan var sluppet løs i Teatret, og atter og atter maatte den store Skuespiller frem og modtage sin Hyldest.

Men hvor længe vil det kunde vare ved?

Mounet Sully er den sidste, Frankrig har tilbage, og han er over de 72 og dertil blind. „Ødip" og „Kong Leoi" er de eneste Roller, han endnu spiller, og hvor længe vil han vel blive ved dermed?

Og naar han en Dag er borte, vil vor Tid saa formaa at skabe en ny? Vil de store Tilløbsstykker, Revnerne og Udstyrskomedierne ikke kvæle al Sans for de rene og ædle Linier, er Mounet Sully ikke den sidste Athenienser?

Jens Locher.

Mme. Adelina Genée.

Et Interview

New York, Maj 1011.

OPPE paa „*Plaza*", et af New Yorks pragtfuldeste Luksus-Hoteller, bor (eller boede indtil i Dag) vor verdensberømte, beundrede og fejrede Landsmandinde Fru *Adelina Genée-Tsitt.*

Det var i Gaar, at jeg — efter at have modtaget en elskværdig Indbydelse fra Fruen — aflagde en Formiddagsvisit hos *the famorès star* for paa egne og *Masken*'s Vegne at bringe hende en Hilsen og — hvad der ellers er meget vanskeligt — at opnaa et Interview med hende.

— — Det er en af de vidunderlige amerikanske Foraarsdage med blaanende Himmel og smeldende Sol. Paa selve 5. Avenue ligger „*Plaza*" stolt som et Kæmpeslot i et Æventyr, og fra den ligeoverfor liggende *Central Park* strømmer der en berusende Duft af Syréner. Den imposante guldgallonerede Majordsmus tager mit Kort og en af de utallige andre Funktionærer telefonerer mit Navn op til Fruen, der beder mig vente et Øjeblik . . .

— — Og medens jeg venter i den store elegante *lobby*, mindes jeg en Aften for fire Maaneder siden . . .

Det var i *Alhambra* — en af de største *Mucie-Halt*'s i New York, hvor *Adelina Genée* dansede under Orkaner af Jubel . . .

Udenfor — helt ind over Fortovet — lyste i roterende Flammeskrift Ordene: *Adelina Genée — the world's most famous dancer — !*

Og Fruen dansede 5 moderne Danse under Amerikanernes jublende Ovationer. Ak! — *dansede*, det er saa jammerligt et Udtryk! For det var jo ikke „Ballet" efter den gamle „skikkelige" Form med Knæbøjning og Benstrækning, trukne efter en Balletmesterlinial, og heller ikke „yndige" Atituder regnede ud efter Tyngdelovene . . . nej, det var jo selve det koglende, dejlige, blonde danske *Foraar*, der hvirvlede ind over Scenen og fyldte Rummet med Blomsterduft og Strejf af den gyldne Sol . . .

Det var et Drag af legende Ynde af besnærende Charme — det var selve Dansens Poesi, der sommerfuglelet flagrede ind i Tilhørernes Sind og *tog* dem . . . tog dem med Storm!

— — —

— — Fruen kommer smuk og gratiøs klædt i en gunske enkel, stilfuld blaa *tailor-mode*. Ingen skulde tro, at denne slanke, beskedne Ungpigeskikkelse var Verdens mest feterede Danserinde . . .

Lidt efter sidder vi i Hotellets Palmehave og Fruen fortæller elskværdigt og muntert om sig selv og sin kunstneriske Bane.

— Ja, jeg er jo født i Aarhus . . . jeg er jo en Jyde! Da jeg var 9 Aar gammet „debuterede jeg i Christiania med min Onkels Balletselskab. Gennem Norge, Sverige og Tyskland turede vi. Saa kom jeg til München og der fik jeg Tilbud fra Det kgl. Teater, hvor jeg blev en Tid.

Saa hændte det, at jeg i en Ferie tog til London.

Adelina Genée i sin Alders 11. Aar.

Jeg vilde kun blive der i 6 Uger — men det blev til 10 Aar! Der blev jeg, der studerede jeg, der vandt jeg mine første *rigtige* Laurbær — og der er jeg nu gift og har mit Hjem.

— Og nu?

— Ja, nu tager jeg hjem igen. Jeg rejser i Morgen tidlig — og glæder mig meget. For jeg *elsker* London ... det er en henrivende By!

— Er det sandt, at dette er Fruens sidste Turné?

— Antagelig, ja! Jeg *tror* ganske vist en Række meget fordelagtige Tilbud herom fra for næste Sæson. Men jeg *ved* ikke ... jeg vilde gerne blive ved, for jeg elsker min Kunst, men min Mand ser helst jeg holder op med at rejse, og bliver hjemme. Saa det *bliver* vel nok min sidste Rejse.

— — Samtalen glider ind paa Emnet: *Bournonville* og den kgl. danske Ballet. Jeg spørger Fruen om hendes Mening om den gamle Mesters Balletform.

— Jo, den er vist rigtig nydelig og pæn ... Men — spørg mig ikke nærmere ud ... for jeg kender saa lidt til den.

— Mener Fruen, at den har Betingelser for at vinde nogle Sejre i Udlandet.

— Jeg ved det virkelig ikke, siger Frue. Udlandet kender jo saa saare lidt til den Og Udlandet har jo selv udmærkede Balletter saa ...!

Vi voltigerer behændig fra *Bournonville* og den danske Ballet, og over til Begrebet, Dansens Kunst i vore Dage.

— Tror Fruen, at Dansen, som nogle har paastaaet, er en Kunstart, der vil gaa af Mode.

— Nej, det ved Gud jeg ikke tror! svarer *Madame*. Trærtimod. Interessen for Dansekunsten har aldrig været stærkere og større end nu.

Kloge „Kritikere" siger jo ogsaa, at *Dramaet* er en Kunstform, der er ved at gaa af Mode — og dog opføres der f. Eks. i England, Amerika og forøvrigt i alle store Lande, mere Drama nu end nogensinde før. Se bare, hvor *Shakespeare* spilles i vore Dage! Nej, *Dansen* gaar aldrig af Mode — den er evigung fordi den stadig fornyer sig selv.

Vi kommer atter tilbage til Fruens forestaaende Europarejse.

— Ja, jeg tager direkte til London nu. Jeg skal optræde i „Collisæum" og derefter hviler jeg mig ud ved Landophold og Jagt. I August Maaned tager jeg 8 Dage til Danmark.

— Til København?

— Nej til min Fødeby Aarhus. Jeg har forresten Lyst til at optræde een eneste Aften dér i velgørende Øjemed, inden jeg trækker mig helt tilbage fra Scenen, Jeg har aldrig danset for Aarhusianerne ... jeg vilde derfor gerne gøre det, hvis jeg kan hjælpe et eller andet godt Formaal, og hvis det kan arrangeres i de 8 Dage jeg er der.

Vi forsikrer Fruen om Aarhusianernes Glæde ved at faa hende — deres fejreste Bysbarn — at se ...

— — To Gange har en Tjener indleveret 1 Kort paa en Sølvbakke Jeg takker Fruen for hendes Elskværdighed og for de interessante Udtalelser.

— Farvel Frue! Lev vel og Lykke paa Rejsen!

— Tak! Farvel! Det glædede mig at se Dem!

Og der staar atter et Skær af koglende Foraar over hendes Smil og hele hendes Person, da hun siger:

— Hils mine Landsmænd derhjemme!

— — Jeg gaar ud, forbi den hilsende Majordomus ... ud til det sydende Mylder paa 5. Avenue — fra det *danske* Foraar paa *Plaza* til det *amerikanske* Foraar i *Central Park* ...

Manuel Garcia.

Læserindernes Rubrik.

Et romersk Sagn.

PROKONSULEN af Sidonia havde en vidunderdejlig Datter, Julia hed hun, og hun var fyrig, som hun var stolt og skøn. Prokonsulen var en Ven af Sang og Skuespil, og ved hans Hof samledes Provinsens største Kunstnere og skønneste Kunstnerinder.

Agesippe hed en Sangerinde, og nogle mente, hun var skønnere end Prokonsulens Datter, dog var hun blid og dydig. Agathon hed en ung Skuespiller, den djærveste blandt den gamle Tragedies Heltefremstillere, ham elskede Agesippe, men de var begge fattige, og Prokonsulen forbød deres Elskov.

Da hændte det, at den stolte Julia blev heftig greben af Elskov til den unge Skuespiller; og hun bød ham sin Elskov. Han svimlede ved hendes Underdejlighed, og hvad hans Forstand forbød ham, det tilskyndede hans Lidenskab ham at tage. Julia gav og han tog — i Løndom.

Men Prokonsulens Folk meldte ham om dette, han slog den unge Skuespiller i Lænker og dømte ham til Døden.

Paa den festlig smykkede Arena skulde han kæmpe med Ørkenens Konge, den vilde Løve fra Arabien. Alt Folket skulde se hans Kamp. Kort Sværd mod Dyrets Gab og Klør, og Julia skulde trone blandt sine Slavinder i Prokonsulens blomstersmykkede Loge. Men Folket knurrede, den sande Kunstner er elsket af alt Folket.

Da stillede Prokonsulen Afgørelsen i de retfærdige Guders Haand, og han talte saaledes til Skuespilleren for alt Folket.

„Under Arenaens Sand er et dobbelt Gemme, og hvert Aflukke er dækket af en jernbeslagen Port. Den ene Dør gemmer Ørkenens Konge og bag den anden skælver den dejlige Agesippe. Nu vælger Du, og Guderne lede dit Valg. Vælger Du den, der gemmer Løven, da tager Du din Kamp og din Død, som Du ved din formastelige Adfærd har fortjent. Vælger Du den anden, da er Venus Dig naadig og Du drager herfra i Fred med Agesippe som din Viv. Valget er dit."

Saaledes talte Prokonsulen af Sidonia. Men Julia kendte sin Faders Raad og var ikke fremmed for hans Beslutning. Og hun vidste ogsaa, hvilken Port der gemte Løven og hvilken Pigen; thi for den skønne Herskerdatter er intet dulgt, naar hun vil vide det. Og hun havde sendt Agathon Bud, at han nøje skulde agte paa hendes Hænder og vælge om hun gav sin højre eller venstre.

Der stod han skøn som en ung Gud i Solens Glans paa det gule Sand, medens Folket larmede i Amfiteatret. Og der sad hun, den dejlige Herskerdatter i den blomstersmykte Loge. Hun elskede Agathon af sin stolte, fyrige Sjæl, af sit ganske Hjerte. Gav hun ham Tegnet, saa valgte han, blindt stolende paa hende.

Valgte Døden for hendes Øjne — eller valgte sin dejlige Brud, hende der havde været hans Livs Maal, hende, han havde elsket og som han maaske endnu ....

Fremtiden blev hendes — af Landet skulde de drage sammen.

Den skønne og stolte Julia elskede Agathon og hun havde truffet sit Valg, det Valg, der skulde være hans.

Valget paa Liv og Død.

Og hun hævede sin Haand, den venstre. Rank skred han mod Pillerne, der knejsede ved Indgangen til det underjordiske Gemme.

Og der traf han sit Valg. Derned drønede en Port, som Prokonsulens Tjener lod slaa op.

I aandeløs Taushed biede alt Folket, men Agathon vendte sit unge varme Blik i Tryghed mod hende, der sad der skøn og rolig mellem de duftende Roser.

Hvem stod bag den jernbeslagne Port, der nu hvinede paa sine Hængsler efter Julias Bud. —

Hvem — Ørkenens Løve eller den blide Sangerske?

Sig mig det, skønne Læserinde, og jeg skal svare Dig, om Du traf det rette. Men mærk dog vel alt, hvad her er berettet.

Hvem stod bag den jernbeslagne Port?

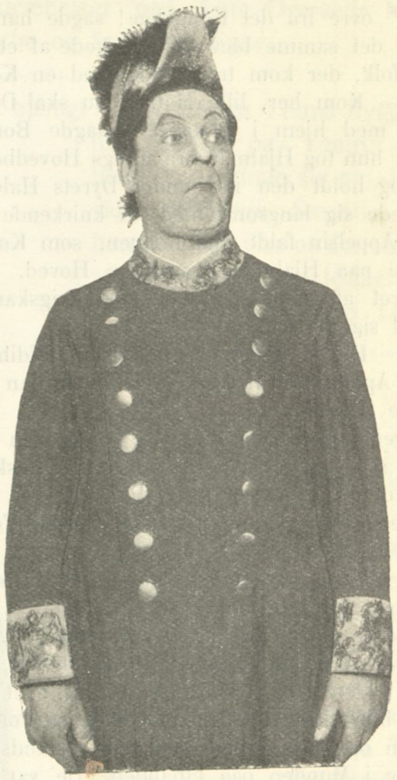

Præsidenten af Kunnani spørger: Hvem?

Til „Masken"s Læsere.

Man har bedt mig overtage Redaktionen af „MASKEN", og det har jeg giort. Bladet vil blive ført videre i samme Spor, som hidtil, væsentligst talrige og skiftende Billeder fra den Kreds, der interesserer Teatergængere. „MASKEN" er et Blad for Teatergængere, og dets Tekst vil søge at omfatte alt, hvad der interesserer disse. I „MASKEN" er Ordet frit og enhver er velkommen, der har noget paa Hjerte. Men Pladsen er indskrænket, og man maa fatte sig kort.

Enhver, der interesserer sig for Teater, vil hos „MASKEN"s Redaktion kunne finde Oplysning, Vejledning og Øre; og alt, hvad der interesserer Teatergængere, interesserer ogsaa „MASKEN". — Det er et jævnt og ligetil Program. Vort Motto er: „Ærlighed varer længst", og vi vil være ærlige.

For Redaktionen

PALLE ROSENKRANTZ

Carl Muusmann: Det store Krak paa Alexandrateatret. Teaterroman

— Min Herre, De maa opføre dem ordentlig her?

Ved disse strenge Ord faldt Damen i Besvimelse, styrtede over den lave Ballustrade og faldt skrigende ned paa Gulvet med Benene lige i Vejret.

Den pinlige Stemning, der var begyndt at trække sammen som et truende Uvejr, udløste sig i et Latterkor, man løftede Damen i Vejret, medens hun hvinede og sprællede, og Musiken faldt ind med en Fanfare til Ære for den komiske Maske, der et Øjeblik havde faaet Karnevalsgæsterne til at gaa i Tøjet.

Krigskammeraten lo, saa det klukkede i ham:

— Han laver altid Ballade den lille „Snurretop“ ovre fra det Kongelige! sagde han.

I det samme blev de standsede af et Par Bønderfolk, der kom trækkende med en Ko.

— Kom her, lille Matias, nu skal Du faa noget med hjem i „Laaget“, sagde Bondekonen, idet hun tog Hjalmar Brændings Hovedbeklædning af og holdt den ind under Dyrets Hale. Denne løftede sig langsomt med en knirkende Lyd, og en Appelsin faldt ned i Huen, som Konen atter satte paa Hjalmar Brændings Hoved. Saa trak Parret af med Koen, medens Krigskammeraten vred sig af Grin.

— Du er da ogsaa en Lykkens Fidibus, dumper Appelsinen ikke lige i Din Turban som paa selve Aladdin.

Der lød en lang Fanfare, og Masken faldt under muntre Genkendelsesudbrud. Krigskammeraten omfavnede henrykt et Par Masker, der forestillede Don Quixote og hans trofaste Følgesvend Sanchopansa.

— Vil I med ind og ha' en Bid Brød og en Snaps. Jeg har fanget en Guldfugl.

De to Spanioler var straks villige, og efter at der var foretaget almindelig Præsentation, gik man ind i den lange Gang og fik fat i et Kabinet. Der blev bestilt Bøf med Spejlæg og Porter. Ridderen og hans Svend snakkede ustandseligt dog aldrig i Munden paa hinanden. De var vant til at gaa ud sammen og til at lade sig traktere sammen. Derfor fortalte de ogsaa stadig deres Historier ovenpaa, idet den ene — der blev kaldt Ole — altid sluttede med at sige: Det kan Du fortælle en brillant Historie om, Alfred.

Det var Alfred, ham der forestillede Don Quixote, der nu netop havde Ordet:

— Det var mens jeg endnu rejste. Vi spillede i Aalborg. Det var „Elverhøj“. Kan Du huske tykke Biliam . . . .

— Rundstykket!

— Javel! Han spillede Fjerde Christian. Han havde bedt, at han maatte rejse med Nattoget, da han skulde til Bryllup næste Dag, og Direktøren, det var ham Gummi-Petersen, han sagde:

— For mig gerne, hvis De kan blive færdig med Forestillingen til rette Tid.

— Det er livagtig, som man hørte ham tale! udbrød Ole med Munden fuld af Mad, medens Krigskammeraten ledte efter Beundring i Hjalmars Blik.

— Naa, hvordan gik det saa? Du maa ikke spænde os saadan.

Alfred fortsatte smigret efter en lille Hvilepavse.

— Det gik storartet. Hver Gang en af de Spillende begyndte paa en Replik, slog Holger ud med Haanden og sagde:

— Tak, aah, ædle Herre! Jeg ved, hvad I vil sige!

Vi fik sgu' spillet hele Kongedramaet af paa to smaa Timer, og Rundstykket kom et helt Kvarter for tidlig til Banegaarden.

— Ja! Det var en Satan han til at hitte paa. Kan Du huske Alfred, da vi spillede „Capriciosa“.

— Det er ikke noget at at tale om, mens vi spiser.

— Aah, Sludder! Det er der da ikke noget i. Han hængte en af Dukkerne, som blev smidt ned paa Bunden af Kanalen i Frederiksberg Have, op i et af Træerne udenfor Sommerteatret. Om Natten, da Maanen begyndte at skinne, kom et lystigt Selskab forbi. De troede, at det var en Mand, der havde hængt sig, og de gjorde Allarm, saa baade Politi og Vægter kom til.

— Naa — ja! Jeg troede, det var den anden Historie.

— Den anden Historie! gentog Ole saa stiuttende af Nyfigenhed, at man skulde tro, at han aldrig havde hørt den før i sit Liv.

— Ja! Direktøren troede jo Rundstykket saa godt, og han bad ham da gemme Dukkerne paa et sikkert Sted for at den Komedie ikke skulde gentage sig. Og det gjorde Rundstykket ogsaa.

— Hvordan det?

— Ta'e Snaps til, nu kan I nok døje den.

Der blev skænket. Don Quixote hævede sit Glas højt i Vejret og raabte varsgoende: Væk dernede! Saa slog han et Smeld med Tungen og tilføjede i en sagte, fortrolig Tone. Han satte Dukkerne ind paa W. C., en i Damegarderoben og en i Herregarderoben! Det værste var, at det var lige i Blommetiden!

Krigskammeraten fik et saadant Latteranfald, at han sprøjtede sin forsinkede Snaps helt ud over Bordet.

— Aah Gud! Det er til at dø af Grin over!

I det samme gik Portieren til Kabinettet til Side, og to smaa Damer i en meget let Paaklædning kom til Syne. Det var to af Figurantinderne fra Operetten „Trækfuglene“. De var klædte som Svaler med lange sorte Haler, og den ene af dem, der havde et hvidt næsvist Ansigt med Opstopper-Næse, sagde:

— Sikken I morer Jer. Maa vi le med.

Krigskammeraten saa spørgende hen paa Hjalmar. Med sit udviklede Kenderblik, konstaterede han straks, at „Guldfuglen“ allerede var begyndt at blive betænkelig. Inden han fik Tid til at give det Afslag, der svævede ham paa Munden, blev Svalerne imidlertid grebne bagfra af to gule Dominoer og ført bort under høje Protestskrig.

— Se saa! udbrød Krigskammeraten lettet over, at de truende Budgetvanskeligheder var hævede. Nu skal jeg bare have mig en Romtoddy, de andre Herrer drikker Whisky-Sjus, og saa siger vi Tak for god Behandling.

Krigskammeraten havde havt en rent ud forbløffende Evne til at lodde Dybden og Vandstanden i Hjalmar Brændings Havn.

Da Regningen var betalt med Drikkepenge, havde han ikke en Mønt tilbage.

Skønt han intet sagde, og ikke lod sig mærke med noget, var det tydeligt, at de alle Tre vidste Besked med, hvorledes Status stod.

Der blev en lang Pavse. Saa rejste Ole og Alfred sig med et: Tak for iaften!

Krigskammeraten sad endnu lidt for et Syns Skyld. Saa brød ogsaa han pludselig op med et:

— Farvel Hjalmar! Vi ses maaske siden!

KAP. IX.

Hjalmar Brænding var træt. Hans Træthed stammede nærmest fra Skuffelse over det Selskab, han havde truffet, og som ikke svarede til, hvad han havde ventet sig, da han mod sin Lyst gik hen i Palæet. Han følte en vis Flovhed, da han stod nede i Garderoben for at tage sit Tøj paa, medens han skrabede nogle Smaapenge sammen for at betale.

Da han kom ud i Gangen, saa han et Selskab paa en halv Snes Personer, der havde samlet sig om den kæmpemæssige Kontrollør, og som prøvede paa at tiltvinge sig Adgang.

— Det kan ikke nytte Noget! De Herrer kan ikke komme ind, det er privat Selskab.

— Det er ogsaa en fjollet By. Man kan ikke komme ind Nogensteder i denne Ravnekrog.

Selskabet omringede Hjalmar Brænding.

— Kan De ikke lodse os ind.

— Jeg har selv været Gæst.

— Vi vil ikke staa her og tigge længere! lød nu en Stemme. Det var en ung, mørk Mand, der talte. Efter hele Typen at dømme, var han Forretningsmand, medens hans Ledsagere var mere ubestemmelige.

— Hvad skal vi da?

— Lad os gaa op paa „Fyrtaarnet“s Ildsted. Der er da i hvert Fald Cigarer og Champagne.

Ved disse Ord hævede der sig et Begejstringshyl. Alle stormede ud paa Gaden, hvor Droskerne holdt i en uendelig lang, trist Række med halvsovende Kuske paa Bukken. Den mørke Herre dirigerede en tre—fire Stykker ud. De blev besatte lige til Pladsen paa Bukken og rumlede af, efterhaanden som Kusken var bleven færdig mod alle sine endeløse Forberedelsor.

I Gangen stod foruden Hjalmar Brænding en høj, elegant Mand med et underlig stikkende Blik. Han var soigneret og pillen i hele sit Udseende, og han havde lange, smalle, ubedækkede Hænder, der kunde ligne en Musikers. Paa en af Fingrene bar han en stor Ring med et Familievaaben indgraveret i en rød Sten.

— Vil De ikke tage med? spurgte han Hjalmar Brænding.

— Jeg kender Dem jo slet ikke; svarede Hjalmar Brænding forbavset over den uventede Indbydelse.

— Der er Ingen af os, der kender hinanden saadan videre. Vi har truffet sammen tilfældig. Kom De blot med. Det kan maaske blive ganske morsomt.

Hjalmar Brænding vidste ikke, hvorfor han sagde ja. Det forekom ham næsten, at den Fremmedes Blik havde hypnotisk Magt over ham, og som om han maatte gøre, han sagde. I hvert Fald befandt han sig lidt efter ved Siden af ham ud i en Droske, der rullede ud ad Vesterbro.

Der blev ikke vexlet et Ord under Kørselen, og Hjalmar Brænding følte sig efterhaanden helt uhyggelig, medens han kun saa den Fremmedes Cigaret lyse rødt i Mørket.

Endelig standsede Drosken. Et helt lille Opløb var samlet, medens den mørke Herre betalte Droskerne. Saa sagde han:

— Naa Højstærede! Vil De saa gøre mig den Fornøjelse at komme med op. Lad mig gaa i Forvejen, saa skal jeg give Dem et Prai, naar Passagen er ryddet.

Der blev en lille Pause. Saa lød der et skarpt Pift, og Alle sluttede op ad Trapperne, og ind i et stort, halvt oplyst Kontorværelse.

Det var udstyret med megen Elegance af en lidt tarvelig Art.

(Fortsat.)

Ansvarlig overfor Presseloven: PALLE ROSENKRANTZ.

DET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 23DE JULI. | NUMMER 43.

Teaterchef A. P. Weis.

DEN der aflægger Nationalscenens Chef et Besøg i hans Kontor paa det kgl. Teater, vil straks mærke, at han staar over for den Mand, i hvis Hænder hele det administrative Maskineri er betroet.

Og et Maskineri som det kgl. Teaters med dets tresidige Kunstomraade, dets enorme Personale, de utallige Funktionærer, de store Nyanskaffelser af Materiel, de aarlige Restaurationer af Teatrets Indre etc., kræver i Sandhed et Overblik og en Indsigt, som det kun er en betydelig administrativ Begavelse givet at tilegne sig.

Og Teaterchef Weis er netop Administrator *par excellence.*

A. P. Weis er født her i København 30. Oktober 1851 som Søn af den for sin musikalske Interesse og Begavelse bekendte Departementschef Weis i Kultusministeriet. Sønnen blev juridisk Kandidat i 1877. To Aar senere ansattes han som Assistent i Kultusministeriet, hvor han i 1892 erhvervede sig Stillingen som Kontorchef, og endelig i 1909, 1 Juli, konstitueredes han som Chef for det kgl. Teater med Dr. phil. Karl Mantzius som Næstkommanderende (Direktør).

De forløbne to Sæsoner har baaret Præget af et udmærket Samarbejde mellem disse to begavede, men i Personlighed og Anlæg saa indbyrdes vidt forskellige Mænd.

Navnlig den første af Sæsonerne (1909—10) skal have været et Unicum af røde Lygters Mangfoldighed indenfor Nationalscenens Historie, og naar der af Samarbejdet mellem vor ypperste *Teater*-Autoritet herhjemme og hans Chef er støbt en smuk, harmonisk og kunstnerisk betydende Æra paa vor Nationalscene, skyldes det vel for en væsentlig Del den fine Kultur og *alsidige* Dannelse, som ved Siden af en anerkendt Administrationsdygtighed var A. P. Weis's Indsats som Chef for Teatret.

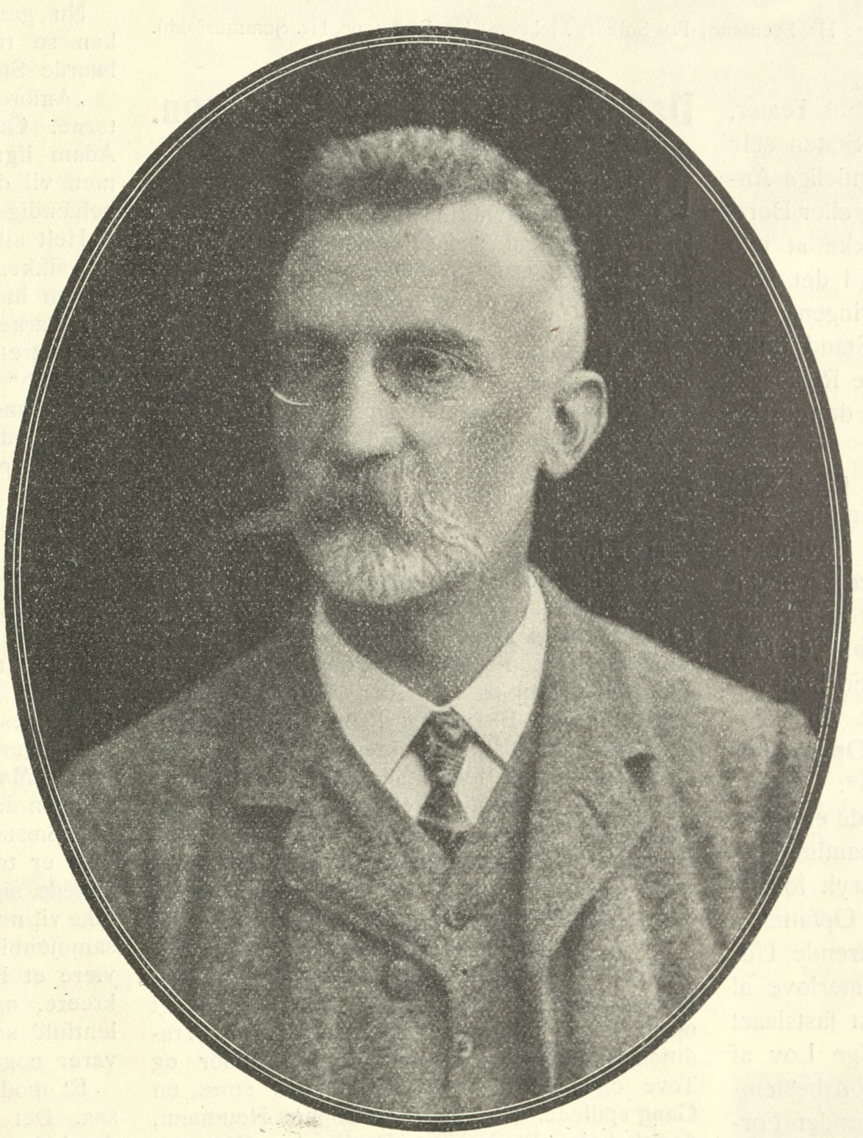

Teaterchef A. P. Weis.

Hans musikalske Interesser, en Arv fra Faderen, der utvivlsomt vil være til Gunst for Udviklingen af vor Opera, har allerede skaffet ham Sæde i Bestyrelsen af en Del af vore bedste musikalske Foreninger, og i 1910 blev han udnævnt til Kultusministeriets Repræsentant i „Det kgl. danske Musikkonservatorium."

Ogsaa den danske Folkebogsamlings Sag har han gennem mange Aars energisk Virksomhed tilført en Udvikling og et Omfang, der har gjort ham til en landskendt Mand, hvis Bestræbelser paa dette Omraade har sat sig dybe og frugtbare Spor.

— — — —

Vi har opsøgt Teaterchefen i hans hyggelige Kontor paa Teatret og bedt ham udtale sig om den sidst forløbne Sæson, og han har da vist os den Ære at stille følgende Udtalelse, som vi hidsætter med Teaterchefens egne Ord, til Raadighed:

— — — —

De ønsker et Tilbageblik paa det kgl. Teaters sidste Sæson!

Maa jeg her nøjes med at pege paa en enkelt Begivenhed, der til Gengæld er af fundamental Betydning for Nationalscenen, et Replikskifte, som ganske vist hverken veksledes paa Teatrets Scene eller hørte til dets Repertoire, men som gennem dets Grundsyn paa Teatrets Stilling i Samfundsorganismen i højere Grad berører dets vitale Interesser end noget andet, af hvad der paa eller udenfor Scenen er passeret i dette Spilleaar.

Jeg tænker ikke herved paa den stærke og enstemmige Interesse for Tilvejebringelsen af en særlig Skuespilscene for Teatret, som kom til Orde fra alle Partier under Teaterlovens Behandling i Rigsdagen, Ord som fra Teatrets Side kun kunde modtages med ublandet Taknemlighed, og som varsler godt for Fremtiden, fordi de i Modsætning til de tidligere herskende Betragtninger paa Tinge fastslog Talescenen som en Statsopgave, hvis Løsning kun de særlig vanskelige Pengeforhold for Tiden kunde tillade udskudt.

Med større Vægt end de Udtalelser, der behandlede dette Spørgsmaal, falder dog Kultusminister Appels uforbeholdne Prokla-

En Sommerferie i gamle Dage. (Gruppe: Hr. Seemann, Fru Solborg Fjeldsøe, Hr. Strøm og Hr. Sommerfeldt).

mation af Nationalteatret som Statens Teater, for hvis Drift og Opretholdelse Staten selv gennem sine Organer tager det endelige Ansvar. Enhver Tanke om Udlejning eller Bortforpagtning til privat Drift, for ikke at tale om Salg til Private, staar for ham i det fjerneste Fjerne, og ikke blot Regeringens Repræsentant stiller sig paa dette Standpunkt, men Ordførerne for de forskellige Rigsdagsgrupper slutter sig enstemmigt til denne Betragtning.

Hvor ganske anderledes lyder disse Ord end Finansudvalgets Bemærkninger for 8 Aar siden, da man med Hensyn til Lovforslagets Indledningsord „Det kgl. Teater er en Statsanstalt" fandt det nødvendigt at hævde, at der herved kun skulde forstaas „et Udtryk for et faktisk bestaaende Forhold og ikke som direkte eller indirekte Anerkendelse af, at det skulde være en Opgave for Staten at drive Teatervirksomhed".

Og hvad der i denne Henseende er kommen til Orde i afvigte Rigsdagssamling, begrænses ikke til at staa som Udtryk for de tilfældige Magthaveres personlige Opfattelse, det er i Modsætning til de tilsvarende Udtryk i de to tidsbegrænsede Teaterlove af 1903 og 1908 endeligt og bevidst fastslaaet som gældende Ret i den endelige Lov af 13. Maj 1911. At Lovens Revisionsbestemmelse har Hensyn til et ganske andet Forhold end det her omtalte, er formentlig overflødigt at bemærke.

I Sammenligning med, hvad der herigennem er opnaaet, betragter jeg det afvigte Spilleaars øvrige Begivenheder med deres lyse og — mindre lyse Sider som i alt Fald staaende i andet Plan.

C. G—p.

Dagmarteatret i næste Sæson.

NÆGTE det hvo der vil. — Dagmarteatret er Københavnernes kæreste Teater, deres Hjertebarn. Lad trofaste Abonniner flokkes i det kgl. Teaters Loger, lad artige Komfirmandinder glæde sig til deres halve Klap og Kammerjunkere i Smoking og sort befolke Parkettet. I Dagmar kommer unge, varme Hjerter, dér gløder hvide Kinder. —

Kort sagt — Dagmarteatret!

Og nu staar unge Adam Poulsen paa Broen, solbrændt og rank, med Raaber i Haand og Øjet fæstet paa Kompasset. Det maa blive til noget.

Men hvad?

Vi kender Adam Poulsen som Skuespiller. Køn, rank, med Holdning og Skole. Han har set noget og hørt noget. Hans oprindelige Talent er ikke omfattende, men han har et sikkert Øre, et ypperligt Organ og stor Respekt for Kunsten. Hans Ydre er Elskerens, hans egentlige Rollefag den bevidste Karakterskuespillers. Det er svært at sige, hvor han en Gang vil vinde sine Sejre, men givet er det, at han er en Beundrer af Traditionens og Stilens Spil. Som Direktør vil han hige derhen, hvor Historien melder om Sejre, og af det nye vil han vælge det plastiske, det, der „toner frem". Vi ser jo allerede, hvad han vil spille.

„Syvsoverdag", en Indledning med den Heibergske Gratishøst efter flere Aars betydeligt opskruede Honorarer. Tja — der er Tradition i Syvsoverdag med Kong Volmer og Tove og med Max, som Olaf den store en Gang spillede. Nu bliver det Sophus Neumann, der skal sige den berømte Replik om „Giggen".

Saa kommer „Livgardisten" med sin Blanding af Opera og Skuespil. Er det maaske et Offer til de engagerede Operister, der led Skibbrud paa Kap Herold. Muligvis. Musikken skal altsaa dyrkes paa Dagmar uanset Konflikten med Kapellet. Derom vidner „Sigurd Jorsalsfar" med Griegs Musik.

Men Skuespillet skal herske. „Vierge folle" er overladt Dagmar fra Folketeatret, og her møder vi allerede Fællesdriften til Scenekunstens Fremme. Det er altsaa givet, at de to Teatre skal ledes i Fællesdrift. Det er forsaavidt heldigt som Folketeatret har et stort og godt Personale, der gaar for længe ledigt under Sukcesserne, men det er paa mange andre Punkter uheldigt. Dog det vedrører ikke Teatergængerne. I „Glaube und Heimath", Sæsonens store, tyske Attraktion, skal Underet ske. Johannes Nielsen i en stor, lidenskabelig Rolle paa vort kæreste Teater. Det bliver noget. Johannes Nielsen er som skabt til dette berømte tyske Skuespil, der siges at være oversat af Charles Kjerulf. Johannes Nielsen som Skuespiller og Instruktør paa Dagmar!

Det er noget af en Begivenhed. Gud velsigne Johannes Nielsen saa krasbørstig han er, naar han sætter i Scene. Dagmarteatrets af Bangs milde Instruktion forvænte Skuespillere vil rasle mellem hverandre, naar Johannes Nielsen lyner og tordner. Men godt bliver det. — Han er nemlig, siden den geniale William Bloch træt og fornem trak sig tilbage, Nummer et blandt Scenens Instruktører. Han kan tage helt Fejl, det virkelig komiske, barokke magter han ikke, forstaar det ikke, men der hvor Blodet bruser og Ordene bølger, der er han med, helt og energisk med.

Afgjort Nummer et.

Og de fem eller seks Roller, han virkelig tager sig paa, dem fylder han helt ud.

Nu gælder det blot om Direktør Poulsen kan se til. Der males stundom godt mellem haarde Stene. —

„Ambrosius" er en lille Madding til Abonnenterne. Gud ved om den glider ned — for Adam ligner jo Faderen, vil de gamle sige, men vil de unge igen tage for sig af Molbechs behændige Komedie.

Helt sikkert er det ikke. — Derimod er det helt sikkert, at „Erik og Abel" *ikke* gaar. Tragedien har sat en Rekord: 2 besatte Pladser i 1. Parket i det kgl. Teater. Det taaler Dagmarteatret ikke. Peter Egges „Kjærlighed og Venskab" har set mindst fire Rolleuddelinger, og kommer alligevel aldrig op. Derimod tør man imødese den drevne Teatertekniker Bernsteins „Après moi" med Forventning. Bernstein ved paa en Prik, hvorledes Parkettet skal have det, han kan sin Teknik: Ingen Kunst, kun en Smule Behændighed, og han har den.

„Vølund Smed" vil blive en Fest, hvis det kommer. Men kommer det? Scenekunstens Fremme maa i saa Fald lukke op for Portemonixen — vil P. Nørgaard det? Han er Jyde ligesom Jeppe Aakjær.

Længere tør vi ikke følge Adam Poulsens Løfter. Man nævner Navne som „Under Snefog" — men dog — Oldenborrene, de har figureret flere Sæsoner, „Søstrene paa Kinnakullen", hvormed er truet før, „Livet i Skoven", der som egnede sig for Friluftsteatret, og flere, som vi ikke vil nævne. Jo — der er „Bjergegaard" af den sammenbidte Islænder Sigurd Jónsson. Det skal være et Pragtarbejde, som Fru Dybwad skal kreere, og det vil vække Forventninger, talentfuld som den unge Islænder er. Men det varer noget.

Et moderne dansk Arbejde kommer vel ogsaa. Det kommer altid underlig uventet ind i det hele og gør Udslaget.

Men hvilket — vides ikke.

Adam Poulsen har vist, at han kan finde Skuespil frem, og det er godt og glædeligt.

Hvem er hans Stridsmænd?

Ja der er altsaa ham selv og Johannes Nielsen, det er godt og lovende. Men de to Konger rider ikke alene. I Hirden ses Emmanuel Larsen, der, naar han ikke gaar helt ved Siden af, i Kraft af sin Jernflid og sin enorme Arbejdskraft, præsterer det udmærkede, Olaf Fønss, der en Gang skal slaa afgørende igennem, mandig og forstaaende, som han er, Malberg og Wilcken, der begge er løfterige og kampberedte, Liebmann, der mere end nogen Skuespiller i Øjeblikket ejer Varme og Charme for-

enede med Viden og høj Kultur, og Rasmus Christiansen, der skal og maa blive en komisk Kraft. Men iøvrigt er der i Listen af Dagmarteatrets Skuespillere egentlig lutter gode Navne, ikke et eneste bør være unævnt, hver paa sin Plads, hver i sit Plan vil de fylde. Den brede, solide Alfred Møller, den vittige uforgængelige Orlamundt, Traditionens Arvtager Vilhelm Wiehe, den unge arbejdsivrige Svend Rindom, Aage Føns, og da det er ugørligt at nævne alle med Adjektiver, Forfatteren og Sceneinstruktøren Egil Rostrup, der selv om han ikke altid gør det, saa udmærket godt ved, hvorledes det *skal* være.

Paa Kvindesiden har Dagmarteatret gode Navne. Mathilde Nielsen er ubestridt Københavns første „Komische alte“. Tænk blot paa Cesar Girodot og Familien Jensen! Ellen Rindom vil diskret og sikkert glide ind i Repertoiret og fylde som Ellen Diedrich fyldte. Hun har lært sin Kunst. Oda Rostrups blide Skikkelse vil fylde Tilskuerne med frydblandet Vemod og Elisabeth Rosenberg vil virke sikkert og dygtigt nu som før. Til Antoinette Winding vil der blive ofret Virak offentlig, stundom fortjent, stundom mindre fortjent, men hendes gode glade Smil vil lyse ærligt gennem Virak, og hun vil le ad Narrene og trykke trofast de Kloges Hænder. Clara Wieth vil gøre Underværker eller skuffe dybt, alt eftersom hun sættes paa rette Plads eller ej. Fru Wandahl vil sikkert vinde Terræn som hun gør det stilfærdigt Aar efter Aar. Og for at blive ved, Lovise Jørgensen vil en Gang utvivlsomt dokumentere det store, ægte Talent hun har, hun, der ingen Venner og Basuner har i Pressen, men kun sig selv at lide paa, Karen Poulsen vil fange Opmærksomhed i sine pudsige Karikaturer, og maaske vil de unge unævnte vinde frem til Berømmelse. Vi skal agte paa dem.

Om Maja Bjerre Lind, der saavidt vides har høstet Triumfer i Aarhus, maa vi foreløbig tie. Aarhus Teater er en underlig Anstalt, dens Basuner har en jysk Klang.

Men med Wandahl ved Regi'en, den prægtige, sikre Wandahl, og hele Nørregade som Reserve vil, skal og maa det gaa for Dagmar i næste Sæson.

God Jagt altsaa — Gud give det maatte blive os forundt at se Johannes Nielsen instruere Adam Poulsen og hans Komparser.

Masque de fer.

Mester Jakel og hans Forfædre.

Af *Carl v. Kohl.*

Der har været en Tid, da det først og fremmest var Marionetkomedien, der lærte Folkets brede Lag den dramatiske Kunst at kende.

Som et uforfalsket Udslag af Folkehumoren har Dukkekomedien haft en stor kulturhistorisk Betydning; den hører til de primitive, folkelige Kunstretninger, der har formaaet at udøve betydelig Virkning i de svundne Tider og gør det endnu. Thi i den findes Dramatikens Elementer, nøgne og uslebne, som de fødes af Folkesjælen.

Marionetteatrets komiske „Helt,“ — hvad enten han hedder Pulcinella eller Guignol, Punch eller Hans Wurst, Kasperle, Pickelhering eller Mester Jakel, — har erobret flere Hjerter og frydet flere taknemlige Sind, end nogen nok saa stor og forgudet Skuespiller.

Man kan neppe finde et bedre Bevis for, at Kærligheden til Scenens Kunst er et medfødt Instikt hos Mennesket end ved at iagttage den forventningsfulde Spænding, hvormed et Barnepublikums Øjne er hæftede paa den tarvelige Scene, hvor Mester Jakel skal øve sine Bedrifter, og ved at høre den Jubel, der følger hans groteske Rhodomontader.

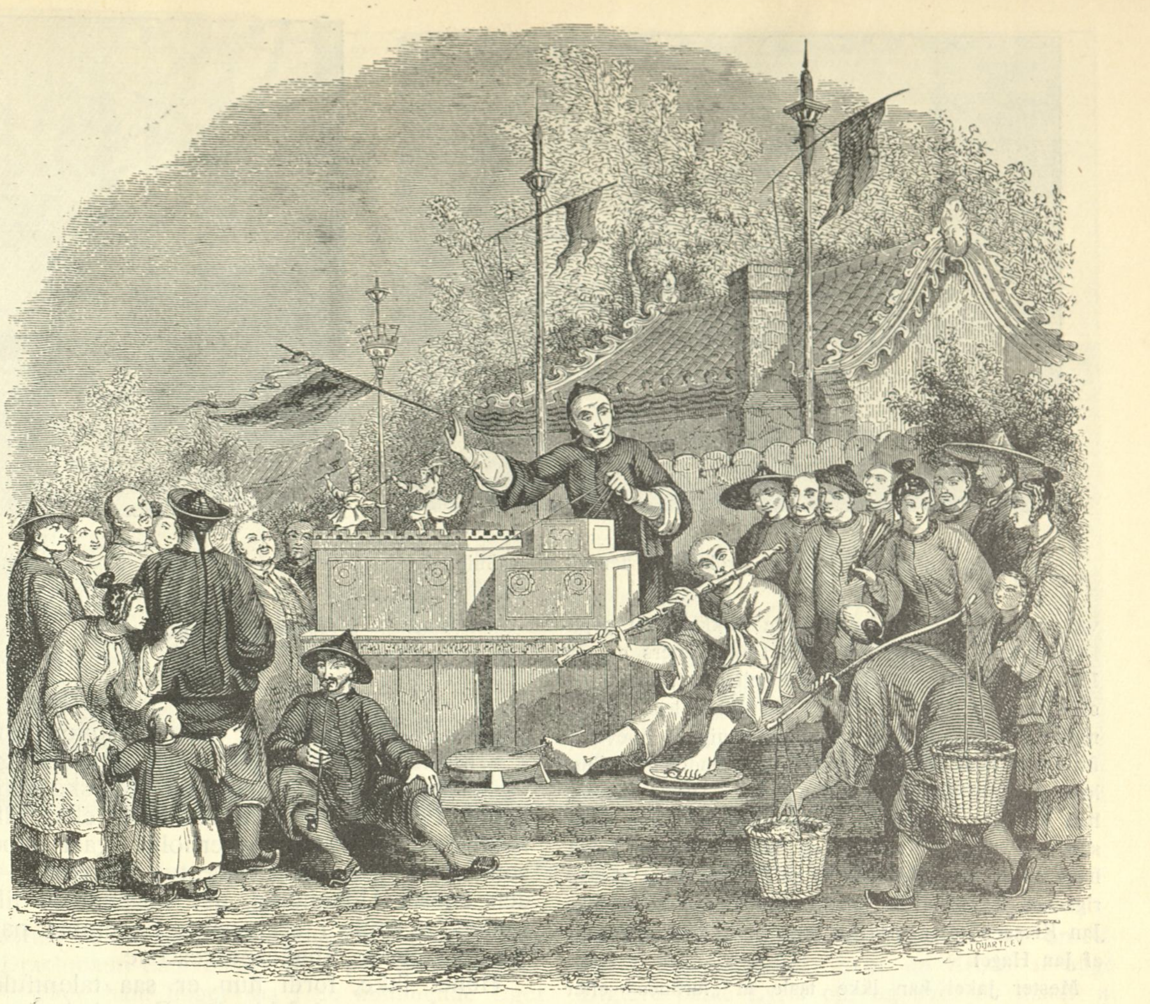

Kinesisk Dukkekomedie. (Orkestret bestaar af en Mand, der spiller samtlige Instrumenter).

Men det er ikke blot Barnets Hjerte, som Mester Jakel fryder; ogsaa for den Voksne har han haft Betydning; bl. a. i de Tider, da en ansvarsløs Dukke ustraffet kunde sige Ting, som en ansvarlig Skuespiller maatte vogte sig for. Det er selve Jonathan Swift, der i sine Puppet-Shows har sagt, at „til at fremstille Menneskelivet og sætte dets Latterligheder i Gabestokken har vor Aand opfundet Dukkekomedien, hvor Hovedpersonen er en Gal.“

Hvorfra Marionetterne oprindelig er komne, ved man ikke. Allerede i det gamle Ægypten morede man sig selv og sine Børn baade med mekaniske Dukker til at „trække op“ og med Leddedukker, der bevægedes ved Snore. I det gamle Hellas har man ved Udgravninger fundet adskillige Teatermarionetter; paa Sophocles' Tid var der i Athen et berømt Dukketeater, hvor der spilledes Farcer og Parodier.

I Rom var det, at Dukkekomediens Hovedfigur fik det typiske Udseende, Puklen og den lange Næse, der har holdt sig gennem Aarhundreder ned til os. Maccus, den latinske Farces groteske Komiker, er Urtypen, Mester Jakels udødelige Stamfader.

Da det romerske Teater sank i Glemsel, levede Atellanerne med Maccus videre. Romerriget forgik, dets stolte Kunstværker forvitrede og jævnedes med Jorden, og gennem Tiderne græssede Kvæget paa det romerske Forums klassiske Jord, men Maccus, Narren, levede. Og naar hans Fjællebod rejses ved den sicilianske Landsbyfest, paa hollandske Kermesser, ved tyske Markeder og paa vor Dyrehavsbakke, — allevegne er det den samme som i Oltidens Hellas og Rom.

Mester Jakel har ikke altid været det Literaturens og Kunstens Stedbarn, som han er nu. Gennem hele Middelalderen spillede han en vigtig Rolle; under dygtige Ledere trængte Marionetspillet ind paa alle Felter af dramatisk Kunst. For 200 Aar siden spillede man i England Tragedier som „Julius Cæsar“ med Marionetter; i Italien opførtes hele Operaer. I Frankrig skrev 1721 den berømte Le Sage Skuespil, der opførtes af Polichinelle og hans Bande. Voltaire foranstaltede Marionetkomedier i sit Hjem i Ciray; det var gennem et Jakel-Teaters Opførelse af „Dr. Faustus,“ at Goethe fik Ideen til sit udødelige Faust. George Sand havde sin egen Marionetscene hjemme i Nohant; „théâtre des amis“ kaldte hun det. Der er mangen Gang forsøgt en „Forædling“ af Jakelteatrets Form, som f. Eks. Théodore de Banville's „Théâtre erotique,“ Henri Signoret's Teater, Galerie Vivienne i Paris og i det endnu eksisterende Münchener Marionettentheater; men til Forædling egner Mester Jakel sig ikke.

Han er jo ogsaa god nok som han er. Overalt har han med Rette været en national Kæledægge for unge og gamle: Dukketeatret paa Java er berømt over hele Verden. Det er ikke blot Skyggespillet, Wajang Purwa, der er elsket dèr, men ogsaa det rigtige Dukkespil med den ægte Mester Jakel; Semar hedder han dèr. Men den javanesiske Jakel er ikke indfødt, han er kommet til Malajerne over Indien sammen med Brahmanismen. I det oldindiske Heltedigt Mahâbhârata, omtales Marionetterne ofte; de kaldes Pancâla (det nuværende Trihut). Selve Jakelfiguren hedder i Indien Vidûsaka og er, som vor, en latterlig lille, pukkelrygget Person. I Kina hører det mekaniske Teater til Folkets kæreste Forlystelser; men som man ser paa vort Billede, bevæges de kinesiske Marionetter ved Snore, der er anbragte under deres Fødder. I Europa

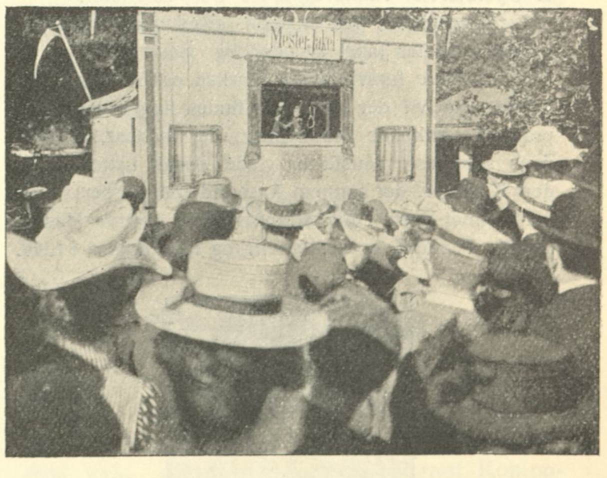

Mester Jakel paa Dyrehavsbakken.

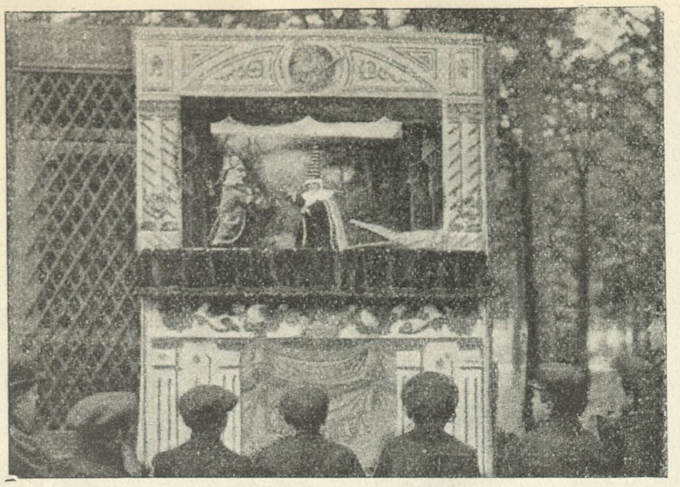

Guignol, Troldmanden og en Krokodille, der vil æde Guignol.

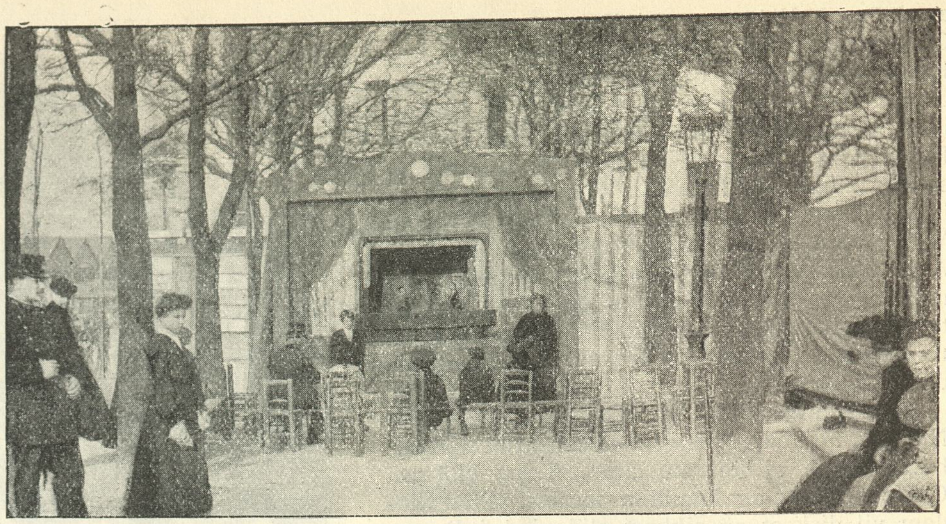

Guignol paa Paris' ydre Boulevarder.

var det Italien, der først gjorde Dukketeatret populært; derfra stammer alle vort Dukketeaters og vor Pantomimes klassiske Figurer: Polichinel, Scaramuccia, Harlekin, Pjerrot osv. I Frankrig blev Polichinellen til den nationale Yndling, Guignol, Væveren fra Lyon, med sin stridbare Hustru, Madelon. I England er han Punch med sin Judy, i Tyrkiet hedder han Karagøz, i Holland Pikelheering eller Jan Klaasen, i Tyskland Kasperle og hos os Mester Jakel, hvad enten dette Kæleavn er en Forvanskning af Østrigernes Jakoble (lille Jakob) eller af den hollandske Jan Klaasen eller maaske blot en Sammentrækning af Jan Hagel.

Mester Jakel kan ikke taale at „forfines" eller „forædles"; han vilde dø af Kuren. Desværre er vor Tid saa overvættes hygiejnisk i alle Retninger, saa grumme alvorsfuld, naar det drejer sig om at udrydde Baciller, det være sig physiske eller moralske. Mester Jakels Morsomheder er platte, siger man, hans Grundsætninger umoralske; det kunde let besmitte vore Børns Tankegang, naar Mester Jakel slaar sin Kone i Hovedet, propper Doktoren i en Kiste, hugger Hovedet af Betjenten, hænger Bødlen i sin egen Galge og giver selve Djævelen Fanden. Herregud, Børns Moral er ikke saa ømfindtlig. Børn kender ikke til moralske Tømmermænd.

Ja vist — Mester Jakels Ord og Handlinger er ikke skaarne over den mest ønskelige, moralske Læst, men bør derfor ikke de Snese af svundne Slægtleds Jubel og Latter tale til Gunst for ham, og beskytte de smaa Dukker for vore Hygiejne-Entusiasters vandalske Udrensningsmani? De lysende Barneøjne og de leende Barnemunde, der aabner sig for at sluge Mester Jakels primitive „Vid", vidner tydelig nok om, at for Jakel-Bacillen behøver man ingen Andels-Sanatorier!

Og er Dukker da saa aandløse? Deres Ansigt er af Papier maché, men for Tilskueren ser det ud, som om alle Sindsbevægelser tegnede sig i Mester Jakels Bi-Ba-Bu-Træk, — *fordi* Dukken netop *ikke* er en Automat, men er gjort levende ved Operatørens levende Haand, der er gemt under dens Klæder. Enhver Gestus, enhver Bevægelse er en direkte Følge af Operatørens Tanke og af de Ord, han taler.

Dukketeatret er ved at uddø, siges der. Det lyder utroligt; Mester Jakel er udødelig. Selvom hans lille Teater skulde forsvinde fra Marked og fra Dyrehavsbakke, saa vil der dog altid findes fingernemme og praktisk tænkende Mennesker, der forstaar, at Verdens skønneste Musik er glade Børns Latter og at den Komiker, der gennem Aarhundreder Jorden rundt har kunnet more i de samme Roller, samme Maske, samme Paafund, er uerstattelig og maa holdes i Live.

Aggerholms.

London i Juli.

AGGERHOLMS har høstet Sukcessens første, saftige Druer efter Aars flittige og ærlige Arbejde i Englands sceniske Vingaard. For det var ikke ved Held eller Tilfældighed, at Ellen Aggerholm igaar stod som *Puck* paa „His Majestys Theatre" — den eneste Udlænding, der nogensinde tilstedtes at spille i et engelsk Ensemble paa Verdens første Shakespearescene.

Heller ikke, fordi hun er saa talentfuld og smuk og yndefuld. De Egenskaber er naturligvis nødvendige eller selvfølgelige. Men dem deler hun med mange, der forgæves bankede paa Shakespeare Templets velvogtede Dør. Faa ejer derimod Ellen Aggerholms ukuelige Selvtro og stædige Udholdenhed, to sjældne Egenskaber, der til sidst skal og maa bringe Sejrens Laurbær hjem.

I disse Dage er det tre Aar siden, at Aggerholms første Gang stod paa „His Majestys Theatre". De havde opnaaet det utroligt vanskelige at prøve for Teatrets Ejer, den nu adlede Sir *Herbert Beerbohm Tree,* Shakespeares sikre Fortolker og smagfulde Iscenesætter. Brændende hedt som i Dag var det, og vi faa Tilskuere var ved at kvæles.

Tree var begejstret og overrasket og mere ødelagt af Varme end nogen anden.

Udmærket! raabte han. Mere, mere! Jeg maa se alt hvad I kan! Og han sagde Ting om Aggerholms *Hamlet* og Fruens Rosalind og Puck, som en Skuespiller sjældent siger om en anden.

Der var kun et *men* — Sproget! Dengang var de danske Skuespilleres engelsk ikke fuldkomment. De tænkte og følte endnu ikke paa engelsk. Det kan nu engang ikke læres i Danmark.

Sir Herbert sagde:

Kun det bedste engelsk maa tales i Shakespeare fra denne Scene. Vær flittige. Studér Sproget — og kom igen!

De kom hvert Aar og prøvede hvert Aar, indtil den kræsne Shakespeare-Dyrker var tilfreds også med Sproget. Og iaar havde han, hvad „Masken"s Læsere forlængst har vidst, lovet dem begge en Opgave i Shakespeare-Sæsonen. Desværre er *Hamlet*-Opførelsen med Hr. Aggerholm i Titelrollen udsat til næste Aar, da to af de større Rollehavende af forskellige Grunde ikke har kunnet spille iaar.

Megen Lykke gjorde Fru Aggerholm. Man fik travlt med Programmerne, da hendes kaade og skelmske Puck sprang ind paa Scenen.

Denne lykkelige Mellemting af en Alf og en Satyr havde de ikke set før. Saadan plejede en engelsk Puck ikke at være. Og hendes friske, drilske Latter smittede dem, førend de selv vidste af det, og de jublede over hendes strittende Hale og respektløse Bukkespring.

Hvem er hun? spurgte en.

Kun en Skotte, svarede en anden, det kan Du da høre paa *r*'erne.

Nej, hun er svensk, hun er fra Christiania, en Landsmandsinde af Dronning *Alexandra,* hviskede en tredje.

Men morsom er hun alligevel, sagde en tredje.

Og de lo og klappede og morede sig næsten lige saa godt som vi Danskere, der græd af bare Glæde og Begejstring, da *Bourchier,* Englands *Dr. Ryge,* kom frem med Fru Aggerholm i Haanden efter Tæppets Fald. Paa *denne* Side af Nordsøen er vi nemlig glade over, naar det gaar Landsmænd godt. Og vi griner og vrænger ikke af dem, hvis Sjofelhed og Intrige prøver paa at spænde Ben for dem.

Axel Gerfalk.

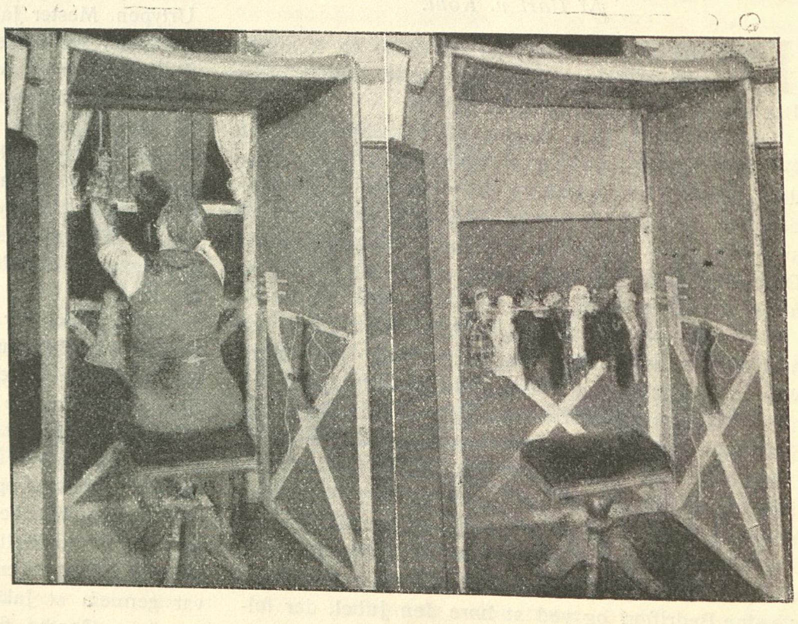

Mester Jakel bag Kuliserne.

Den engelske Mester Jakel: Punch og hans Familie.

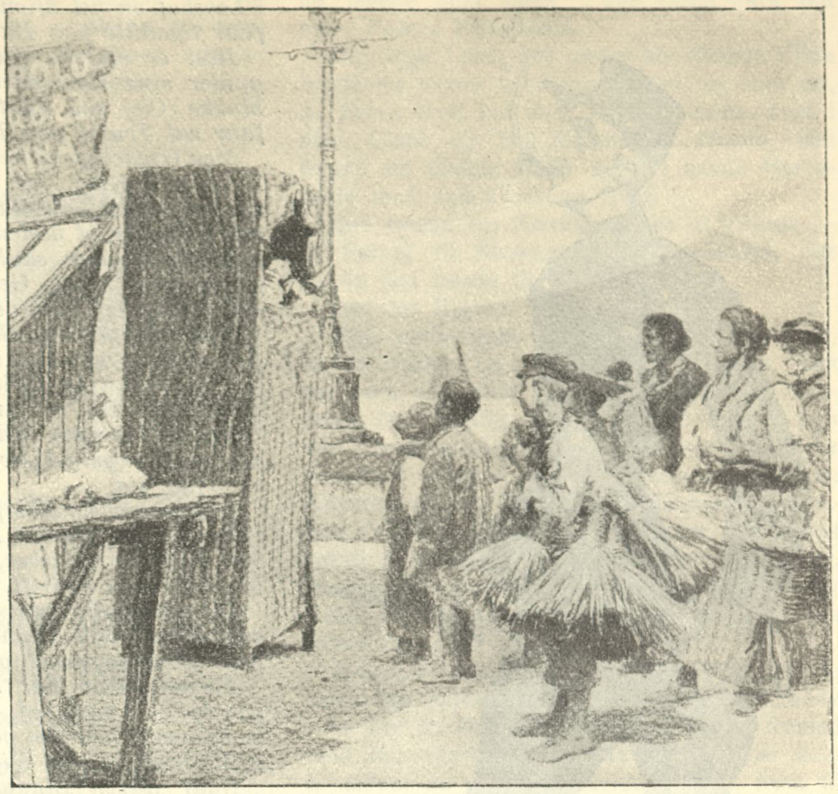

Puncinello i sit Hjemland Neapel.

Digter-Aftenen paa Sommerlyst.

MEDENS Tivoli mer og mer indretter sig paa at tækkes Fremmedbesøget, og Dyrehavsforlystelserne henvender sig til de bredeste Lag, er Frederiksberg det Sted, hvor i Sommertiden ogsaa de mere kritiske Feinschmekere kan finde noget for deres Smag.

Selv den mest kræsne føler sin Gane kildret af den skarpe Sauce, *Johannes Dam* og *Anton Melby*, har tilberedt paa *Frederiksberg Teater*, og nu i denne Uge lægger Naboen, *Sommerlyst*, ud med en hel Serie *Digter-Aftener*. Medens i de foregaaende Aar kun ganske enkelte Digtere har læst op paa Sommerlyst, bliver det i Aar en virkelig smuk Fremstilling af dansk Digtekunst. Direktør *Robert Kreutz* har allerede engageret 16 Digtere og flere vil sikkert følge efter.

I forrige Uge begyndtes der med *Jeppe Aakjær, Helge Rode* og *Sofus Claussen*. Medens de to første er rutinerede Oplæsere og gamle Kendinge af Publikum, er det Claussens Debut. Det er ikke nogen ilde Idé at begynde med to Modsætninger som Aakjær og Claussen. Den første Jyde til Fingerspidserne, den anden Øbo og Storstadsmenneske, Falstring og Pariser. Født og opdraget paa de smaa overdaadig frugtbare Øer, der ligesom gynger paa Østersøens kælne Bølger, og hvis Befolkning — som man kan læse sig det til hos *Aarestrup* og *Claussen, Agnes Henningsen* og *Gustav Wied* — i frimodig Aabenhjærtighed bekender Troen paa den gamle hedenske Gud, den Eros, har Claussen tilbragt sine Manddomsaar i København, Rom og Paris, paa hvis venstre Seinebred han er en kendt Skikkelse.

I varme Foraarsnætter, naar Kastanjerne staar i Blomst, kan det hænde i Kunstnerkresen paa Terrassen ved Claseri de lilas, at Sofus Claussen trækker sin Ungdoms „Pilefløjte“ frem og mens den brune Lok vipper ned over de polisk underfundige Øjne, og Fødderne tripper i Takt som Bukkehornene paa en Skovtrold, kogler han frem for sine Tilhørere den hjemlige Sommernat ved Østersøen, naar det nyslaaede Hø damper, og Mosekonen brygger.

Som den Blanding af en stor Lyriker og en lille Djævel Sofus Claussen nu en Gang er, synes han at have Betingelsen for at forny den Drachmann-Esmannske Æra paa Sommerlyst.

Efter ham følger saa i de kommende Uger *Niels Hoffmeyer, Rimestad, Andersen Nexø, Rørdam, A. C. Meyer, Kaj Friis Møller, Georg Nygaard, Juel, Ahlmann, Anker Larsen, Houmark, Anders W. Holm* og *Aage Berntsen*.

Frederiksberg bliver i Juli Maaned med andre Ord Digternes Eldorado.

F. G.

Vi maa give Hr. F. G. Medhold i, at det *har* og bør have *ubetinget almen* Interesse for det virkelig kunstnerisk forstaaende og udvælgende Publikum her i København, naar saa fremragende Lyrikere som *Aakjær* og *Sofus Claussen*, saa fornem en lyrisk Dramatiker som *Helge Rode* læser egne Værker op paa Sommerlyst, ligesaa stor Interesse som det har, at en af vore allerbetydeligste og fineste Prosadigtere som *Niels Hoffmeyer* læser et Udvalg af sine Arbejder op (i Særdeleshed, hvis han vil læse det pragtfuldt koloristiske Indledningskapitel til *„Babylon“* op for os).

Men det er dog baade af det onde og det gode, naar en Del ret ungdommelige — ofte lidt blegsottige — Eksperimentatorer paa det lyriske Omraade stiller sig frem for et Publikum, *der har betalt sin Entré*, og mod Honorar oplæser en Suite Stemningsdigte, der i Reglen alle ligner hinanden.

Det ser lidt pretentiøst ud og vil let komme til at virke irriterende paa Publikum. Publikum vil have noget for sine Penge.

Det er noget, som Direktør Kreutz ved god Besked med.

Sagen kan nemlig ses fra forskellige Sider.

For det første maa d'Hrr. Forfattere vide, hvad de udsætter sig for. Til Akkompagnement af Knive og Gafler, Sker og Kopper, der af klodsede Kelnere tabes paa Gulvet, Stole der skraber, og Rabalder fra Naboens Tingeltangel (Alleenberg) — til denne Orkestralledsagelse vil nye, og for det store Publikum ganske ukendte, Lyrikere — der, naar de staar Ansigt til Ansigt med Publikum og den store oplyste Sal, bliver tørre i Ganen af Forlegenhed — oplæse de sarte, stilfærdige, silkesokkede Skyggebørn, som lyriske Digte nu engang er. Vi mindes en Lejlighed for nylig; det var en Aften i Paladshotellet, hvor en Kreds af unge Digtere læste Lyrik op, og hvor en enkelt af dem gjorde saa stor Lykke, at hele Auditoriet lo paa de allerbedrøveligste Steder.

For det andet bør der spørges — eller *prøves* — om den unge Digter virkelig *kan* læse op, for i saa Fald vil hans Optræden paa en offentlig Tribune jo have sin Berettigelse. Kan han imidlertid *ikke* læse op, maa hans Navn og Position, som jo er erhvervet af hans *Produktion*, være af en saadan Kvalitet, at hans Optræden derigennem har Interesse og Berettigelse.

Baade Andersen-Nexø, Houmark, Rørdam, A. C. Meyer og Georg Nygaard har hver for sig Krav paa at høres med Fornøjelse af „Sommerlyst“s store og trofaste Stampublikum og vil sikkert gøre Direktør Kreutz's Idé Ære. Og de — blandt de øvrige 16 — som *kan læse op*, vil forhaabentlig ogsaa faa Glæde af Eksperimentet.

Der ligger nemlig — hvad saare faa har gjort sig klart — en meget lang Vej mellem det at læse *op* og det at læse *højt*.

Læse højt kan ethvert dannet og jævnt begavet Menneske, men at læse *op* kræver baade et positivt naturligt Anlæg og en ikke ringe Rutine — det betinger en ganske specifik Evne, som endogsaa meget ofte selv gode Skuespillere savner. De litterære Aftener paa „Sommerlyst“ vil sikkert blive instruktive med Hensyn til, baade hvad der *kræves* og hvad der *evnes* paa Oplæsningens fine og farlige Felt.

Marco Polo

Ny Komposition.

FORFATTEREN, Hr. Premierløjtnant *Carl v. Kohl* har i disse Dage paa Nordisk Musikforlag udsendt en overordentlig smuk og yndefuld Vals *„Josanne“*, der er tilegnet Komponistens Hustru.

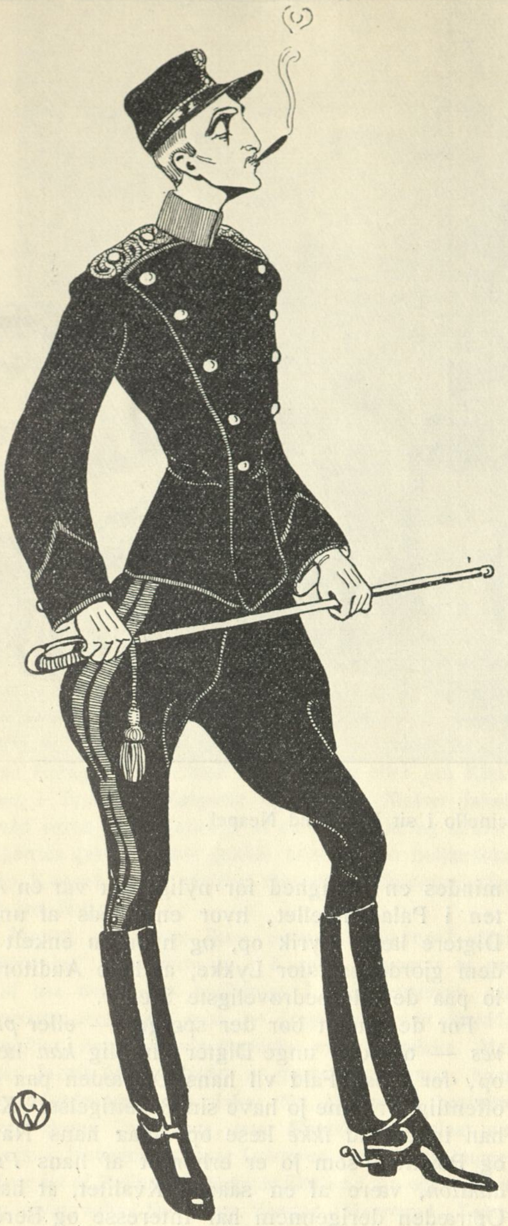

Harding Sonne.

NAAR Premierløjtnant Harding Sonne gaar ned ad Gaden og hans Sabel kommer til at klirre paa Stenbroen, kan han pludselig — selv i en meget artilleristisk Samtale — afbryde med et:

„Kan Du høre, det var det trestrøgede A“, og saa begynder han lidt umotiveret at regne ud, om der ikke var et Par Takter for meget.

Det maa være skrækkeligt at være saa overfyldt med Noder, især naar man, som han, ikke kan være i Fred for dem.

Han skal bestemme hvilke Toner alt, hvad han hører, staar i.

Hviner en Sporvogn om en ikke indsmurt Skinnedrejning, har han straks Tonen, og han kan med sin forbløffende Imitationsevne straks gengive den.

Skriger en Patteunge, slaar han Takt dertil med sin Sabel, og Gud naade Barnet, hvis det kommer ud af Takten.

Gaar en Gadedreng fløjtende forbi, kan man se ham fare over og ruske i ham:

„Din Pokkers Dreng, kan Du ikke høre, Du er $2^1/_2$ Tone ved Siden af.“

Gaar man med ham i Skoven og ganske naivt nyder Gøgens Kuk-Kuk, river han Haar ud af sit Hoved:

„Jamen Herregud, kan I ikke høre, den er ganske umusikalsk, det er jo pivende falsk.“

Og saa gaar han Resten af Vejen og kukker, som Gøgen skulde have kukket.

Som han altsaa meget tit er i vrede Dur-Stemninger, har mange set ham, naar han var stemt i Moll, — for Eksempel, naar han i Løbet af en hel Aftens Kortspil ustandseligt faar Spadille paa Haanden.

Han er da saa glad, at han uafladelig gnider sine Hænder (i B-Dur) og han kan klukke (Cis) saa hjerteligt, naar han rigtigt faar sat Trumf paa Bømanden.

Men frygteligt vil det blive, om han engang kommer i Krig, for hans Hjerne maa da sprænges, om han pludseligt paa Kamppladsen begynder at bestemme Toner.

Tænk, om han skulde udrede en Symfoni af Saaredes Skrig, Geværers Knitren, Døendes Rallen og Kanoners Buldren.

Selvfølgeligt er det ikke, fordi han kan spille Klaver (selv om han næsten er Virtuos), eller fordi han er Officer (endda vor flotteste Artilleriofficer), at han skal i „Masken.“

Nej, vi vil være indiskrete og hale ham ud af den Anonymitet, hvori han længe har søgt at skjule sig.

Han er nemlig Komponist, og naar jeg fortæller, at det er hans Melodier, de fleste af os har paa vore Læber, vil man forstaa den journalistiske Bedrift, det er at afsløre ham.

Det er nemlig ham der har komponeret og sammensat Melodierne til de tre, fire sidste Aars Sommerrevuer og Sommerrejser.

Foruden dem har han et Opus 1, 2 og 3 paa sin Samvittighed, og det er ham, der har komponeret hele den pompøse Musik, der blev spillet under Clara Wieths Optræden i Cirkus.

Naar Karen Lindahl nu lægger Englænderne for sine Fødder, er det til Toner af Harding Sonnes Musik, og Fru Price de Plane har ogsaa Grund til at være Sonne taknemmelig for hans fremragende Ydelser.

For et halvt Aar siden indleverede han en Opera til Det kongelige Teater; han fik den tilbage med overordentlig smigrende Adjektiver for det Geni, der laa i dette ikke professionelle Begynderarbejde.

Foruden at Hr. Sonne er en dygtig Klaverspiller, en flot Officer og en dreven Komponist, er han ogsaa en meget anvendelig Luftskipper.

Det er altid oppe i de højere Sfærer, han faar sine geniale Indfald; men derfor behøver han ikke at være saa distrait, naar han kommer ned blandt os stakkels Mennesker.

Det ser ikke godt ud, naar han i sin Ballonrapport melder, at: „vi havde en meget glat Landing i Es-Dur,“ naar han mener Esrom. Men der kan man da se en af Generne, naar man har sit Hoved saa propfuldt af Noder, som han har.

Rhel.

Grillparzers Aforismer.

Oversat af *Carl Gandrup.*

Den, der vil gøre Sædelighed til Menneskets eneste Maal, forekommer mig at ligne den, der vil finde et Urs Hovedbestemmelse deri, at det ikke gaar forkert! Det første og vigtigste ved Uret er, at det gaar. Som en regulativ Bestemmelse kommer da dertil, at det ikke viser galt. Thi hvis det, at et Ur ikke gaar forkert, er det vigtigste ved det, maatte jo de, som aldrig var blevne trukket op, være de bedste.

Enhver digterisk Ild bringer — ganske som enhver virkelig Brand — sin egen Vind med sig, der ikke saa sjælden fører Flammerne langt videre, end man fra først af kunde formode.

Dillettanten nyder Værket — Professoren tillige Mesteren!

Selvom Publikum ikke er den øverste dømmende Myndighed paa Kunstens Omraade, saa er det dog en Jury, som uden at kende nærmere til Lovene udtaler sit: Skyldig — Ikke skyldig! ud fra sit umiddelbare Indtryk. Men *Anvendelsen* af Lovene og deres *Fortolkning* tilhører netop derfor *Kritiken.*

Ellen Aggerholm som Puck paa „His Majesty“.

Den engelske Teaterskønhed Mrs. Lose.

At være Nogen forbunden for *store* Tjenester har intet ubehageligt ved sig, thi Taknemmelighed er en sød Pligt. Kun de smaa Forbindtligheder er pinlige.

At efterabe eller bekrige, det er *Mængdens* Natur.

Enhver Digter skal og maa virke *paa* Masserne — *med* Masserne aldrig!

Jeg betragter Lærdommen med de samme Øjne, hvormed Monarkerne betragter Forræderiet. Jeg ærer Lærdommen, men foragter de Lærde, — naar de intet andet er — end Lærde!

For at bringe det vidt i et Livskald maa man ikke blot besidde de Fortrin, men ogsaa de Fejl, som dette kræver. De første er Opgavens Aand — de sidste dens Legeme.

Kloge og dumme Mennesker kender man blandt andet fra hinanden derved, at Dumrianer nærer Ærefrygt for det, der ligger i deres egen Retning, men de Forstandige for alt det, som de føler afviger eller ligger helt udenfor deres egne Baner.

Af alle Dyder er Retfærdigheden den sjældneste. Man finder 10 Højmodige for hver 1 Retfærdig.

Vi er aldrig mere intolerante, end naar vi mødes med *de* Fejl hos andre, der er Karikaturen af vore egne.

Man har talt og skrevet saa meget om, hvad Grunden vel kan være til, at Skuespillerne, der saa hyppig forkæles og smigres, dog i Almindelighed maa savne den egentlige borgerlige Agtelse; (NB. Denne Aforisme stammer fra Aaret 1816). Mon ikke den dybere liggende Grund hertil maa søges i den indignerende Følelse, der uvilkaarlig paatvinger sig ved at se Nogen aabne og blotte det lønligste, det dybeste og det helligste af sin Sjæls Følelser og Stemninger, som vi andre dog freder om og tilhyller med ængstelig og blufærdig Varsomhed, mens Skuespilleren *for Penge* aabenbarer hver Lønkrog af sit Indre baade for den Udannede og Uforstaaende.

Det gaar med Sjælen som med Legemet. Begge har Dele, som vægrer sig ved at stilles til Skue, — i hvert Fald for Nysgerrighedens Øjne.

Man er aldrig mere skinsyg, end naar Kærligheden i vort eget Hjerte begynder at fryse. Just da mister man Tilliden til den Elskedes Troskab, fordi man lønligt føler, hvor lidt man selv fortjener Tiltro.

Al Uro i Mennesket har sit Udspring fra Fantasien, thi selv Samvittigheden — selv om den ogsaa tager sit *Stof* fra den moralske Bevidsthed — henter dog i det mindste sin *Form* fra Fantasien.

Vor Kunstneraften.

DET vil sikkert være vore Læsere en Glæde at erfare, at „Masken“, sine Traditioner tro, Tirsdag den 8. August vil afholde sin *syvende* Kunstneraften, ved hvilken det Publikum, som vi haaber vil fylke sig tæt og tusindhovedet i Salen, vil faa en Del af vore ypperste Kunstnere at høre, bl. a. *Johannes Poulsen* i hans interessante Viserepertoire.

Læserindernes Rubrik.

Det vanskelige Valg.

En engelsk Historie.

TÆPPET faldt, og som et Vandfald gød Bifaldet sig over det store Teater, et larmende, brusende Vandfald af Bifald, der slog frem, væltede over Rampens Kam, gjaldede og gav Genlyd. Et overtonigt, vældigt, evigt Bifald.

Maud Henderson havde sejret. Hun havde sejret som Portia i Købmanden fra Venedig. Den kloge, klare, dejlige Portia, som smiler med den hun elsker, lover, ægger og holder. Drømmen: „Portia i saadan Nat“.

Maud Henderson havde sejret. Tilfældet bragte hende Sejren. Beskeden og undselig havde hun, den fattige Præsteenkes Datter, banket paa hos den store, betitlede Direktør, hvem ingen bedres Havelse havde forlenet med den Ridderværdighed, der er Tradition i Londons Skuespillerverden. Paa Naade og et smukt Ansigt blev hun antaget, et Aar gik hun uden Opgaver. Hun elskede Shakespeare, hun tilhørte bly og tilbageholdende sin Kunst, hun gled saa stille i Teatrets Larm og hendes gamle Moder rystede sit graa Hoved. Teatervejen er farefuld.

Maud vilde rejse, og nu havde hun sejret. En Stjerne, der burde være føjelig mod Ridderen, blev udtilbens. Han vilde vise Stjernen, at hans var Magten, og en Terne fik Dronningens Rolle.

Ternen var Maud Henderson. Hun sejrede stolt, stort og helt som Portia skal og kan sejre.

Og nu bragede Bifaldet derude, det klappede og klirrede som Storm af Guld Guineas der randt. Sejren var hendes, den store, vældige Sejr, som kun Millionbyen kender.

Maud sad i sit Paaklædningsværelse og græd stille. Kammeraternes Lykønskninger, mente eller forstilte, Ridderens Ord og faderlige Kærtegn, Løfter og Forventninger. Alt dette gled hen over hende som Bifaldet nys, som en Strøm, der glider og bliver borte der langt ude, hvorhen Øjet ikke naar.

Og saa kom det, kom fra to Hold. Det kom med Ord og det kom med Brev.

Brevet holdt hun i sin Haand, nedkrasset var det i faa Minutter paa et Kort, der bar en højadelig Krone, en Grevekrone og et gammelt Navn fra Normannertiden. Lord Herbert hed han og han skrev. Maud, nu véd jeg det — du alene. Lad mig komme til Dig imorgen og vær min Portia — min for Livet.

Hun vidste, hvad det betød. En ung Husbond, der havde elsket hende, Præstens Datter, paa hans Faders Gods fra den Tid, da de legede som smaa i den stolte Park om hans Faders Herresæde.

Den rige Lord, der under sin Moders Villie frygtsomt havde holdt sig tilbage, og som nu, da Solen brød ind over hende, traadte frem i dens Glans og bød hende sin Haand, bød hende sin Faders Navn og det gamle Herresæde med dets Gods og Guld.

Bød hende sin Kærlighed paa et Vilkaar — et Farvel til Kunsten, til Skuepladsen, der havde ført hende til Sejr.

Det var Brevet.

Men mens hun i sin Haand holdt Brevet, havde varme Ord lydt i hendes Øren. Det var ham der talte, Bassanio, den unge Købmand fra Venedig. Bob Heart hed han og han var Londons Afgud, den sejrende Helt fra Kunstens Stævne. Som hun selv elskede han Kunsten, og som hun selv havde han ved Kunsten vundet den store Sejr, der gør Livet værdt at leve. Hun havde følt hans Blik i sit, da det gjaldt, og af hans Blik havde hun hentet Kraft og Mod. Ham skyldte hun Sejren, saa havde han bedt om Sejrens Løn.

Haand i Haand skulde de to vinde fremad, sagde han, to Navne blandt de store Navne, to Liv i et Liv til Kunstens Ære, i Stævne fremad mod det allerhøjeste. Hele Verden var dem jo aaben, de to kunde skride fremad, frem til den store livsvarende Sejr, forenede i Kærlighed til hinanden og til deres Kunst.

Det sagde han og det maatte hun tro.

Men Valget, det usalige Valg. Misundelige Guder havde stillet hende for dette Valg i hendes Lykkes Stund. Og Maud Henderson græd.

Livet derude med ham — Herre til Gods og Guld — i Højhed og Ære, baaret paa Hænder af ham, hendes Ungdoms Ven. — Men fjernt fra Kunsten, der havde bragt hende Sejren. Vilde det Valg være Lykke? Kunde ikke hun, Kunstens indviede Præstinde, blive Kunsten tro og gaa Tempelgangen ved hans Side, der havde ført hende til Templets Port.

Hvad skulde Maud Henderson vælge, hun var dem begge god, og det hun valgte, vilde hun aldrig svige.

Men hvem?

Hvem skulde Maud Henderson vælge. — Sig mig det, Læserinde, thi tilforladeligt jeg ved det ikke —

Ogsaa Puck har Vanskeligheder ved Svaret.

Carl Muusmann: Det store Krak paa Alexandrateatret. Teaterroman

Foruden et Par store Skriveborde, der var oversaaede med Manuskripter og Korrekturer, var der Sofaer og bløde Stole rundt om i Værelset. Loft og Vægge var smykkede med historiske Vifter, Vaser og Marguartbuketter. I Hjørnerne var der anbragt orientalske Lamper. Gæsterne slog sig ned, som de kunde bedst uden at tage videre Notits af hinanden. Selv Hjalmar Brænding vakte ikke større Sensation i sit Maskeradekostume. Han sad i en Sofa ved Siden af den Fremmede, og han saa sig forundret om, idet han spurgte ham: Hvad er dette her?

Den Tiltalte mumlede halvt mellem nogle smaa Tænder, der gjorde hans fine Ansigt grimt, og svarede:

— Det er „Fyrtaarnet“s Haller.

— Saa—aa? Men hvor er Værten?

— Det er ham, vi kalder „the black John“. Det er en gal Rad, der har været i Amerika. Han har ikke været exporteret for sine Dyders Skyld, men hvad Herre Gud, man skal være overbærende med sine Medmennesker. Derovre hinsides Atlanterhavet var han Agent for de berømte „Kliope-Pastiller“. Han fik et Beløb til at reklamere for dem, og det er det, han nu solder op.

— Men det er jo næsten Bedrageri.

— Bedrageri, lo den Fremmede, hvad er dog det for et grimt Ord. Reklamen har mange Veje nu til Dags. Han har valgt denne, og den er maaske ikke den dummeste.

— „The black John“ var nu kommet tilbage fra et Sideværelse. Han havde en Mængde Champagneflasker under Armen.

— Kom nu og hjælp mig!

Skabe blev aabnede og Skuffer trukne ud, Glas blev stillet frem, Cigarer kastedes i Grams og Propperne knaldede, medens et Snevejr af Cigaretter fløj gennem Værelset, der snart var fyldt af en Tobaksrøg saa tæt, at alle Skikkelser tegnede sig som Skyggebilleder mod den graa Baggrund.

Den sorte John var sprunget op paa en Stol. Han holdt et Glas Champagne i Haanden. Med en Gestus prøvede han paa at skaffe Stilhed og faa Gæsterne til at falde til Ro. Det lykkedes ham delvis, og medens man flokkedes om ham, begyndte han at tale:

Unge Venner! Lad mig hilse Eder velkommen i de udødelige Kaliope-Pastillers Navn.

Hvad er Kaliope-Pastiller?

— Hold Kæft! Lad os blive fri for Reklame her?

— Fri for Reklame! Nej, mine Venner, den slipper I ikke for. Hvad er Reklame?

— Humbug?

— Akkurat! Hvad er Humbug! I svarer ikke, I ved det ikke, I kender ikke dens Trylleevne til at gøre en lille Guldflue til en kostbar hvid Elefant. Thi af Guld maa Fluen være! Duer Varen ikke, saa hjælper ingen Reklame, saa skaffer man sig kun en tusindhovedet Fjende, der hver Dag faar tusind nye Hoveder. Men er Varen god, saa skaffer man hver Dag den lille, hidtil oversete og uænsede Guldflue tusind Venner, der slaas om at fange den. Derfor er god Reklame for

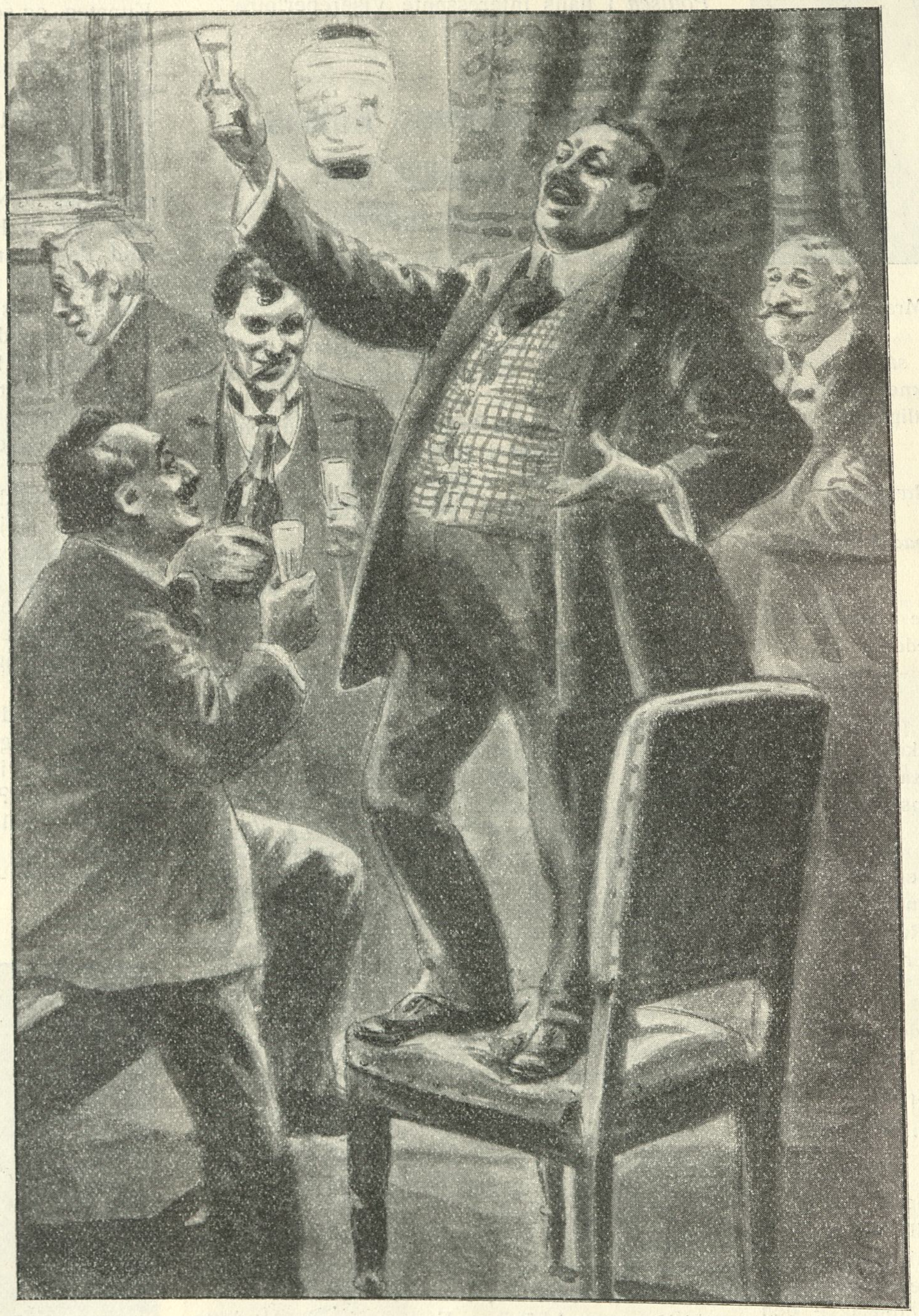

en god Vare ikke Humbug, naar det gælder . . .

— Kaliopes Pastiller?

— Nej! Men heller ikke, naar det gælder Jeres Talent, mine unge Venner! I kan ikke faa Publikum i Tale, I kan ikke faa Eders nye, stærke, oplysende Tanker spredt ud i Mængden. En gammel forbenet Klikke holder Jer nede med sin Autoritet. Spræng den med Reklamens Humbug, hvis I endnu vover at kalde det saadan. Ryk frem i sluttet Falanks og med Fakler i Hænderne, medens I synger hinandens Ros til Mængden, der, hypnotiseret af Lovsangen, kaster sig ned paa sine Knæ og tilbeder Eder som de nye Profeter.

Brug kunstige Kaliope-Pastiller! Thi Kaliope-Pastiller fjærner alle gamle Madrester, giver god Smag, ren Aande og glubende Appetit paa alle Livets Goder.

Kaliope-Pastillerne leve!

Den fremmede Herre havde faaet Hjalmar Brænding ned i en Sofa og lænede fortroligt sit Hoved op til hans Skulder.

— Der er sgu' noget Sandt i det fordrukne Sludder! sagde han og tømte et Glas, idet han gentog: Leve Kaliope-Pastillerne!

KAP. X

Forvirringen og Larmen var taget til. Det var nu næsten ikke til at høre Ørelyd. Medens alle talte i Munden paa hinanden, var der En, der pludselig kom med et Forslag, der blev modtaget med Akklamation.

— Skal vi lave en literær Varietée?

Som efter en stiltiende Plan gik man straks i Arbejde. To Skriveborde blev rutschede op mod Væggen paa begge Sider af en Dør, i hvilken der blev sat Stole som Trapper. Mellem Skrivebordene blev der lagt Plader, der havde staaet op ad Muren, og der blev anbragt et Forhæng for Døren. Det var tydeligt, at det ikke var første Gang, at dette Arrangement blev truffet. Dertil gik det altfor livligt fra Haanden. Nu blev Stolene ordnede i Rækker foran den lille Tribune, og den sorte John klappede i Hænderne:

Det er vort Valgsprog i dette Hus: Ungdommen først!

Er der Nogen, der ikke har været her før, saa op paa Scenen med ham. En Snes Hænder greb en ganske ung, bleg Mand, der havde et forskræmt Udtryk i Ansigtet som et Hjortekid paa Flugt.

Jeg skal synge Dem en fransk Sang oppe fra Montmartre, sagde han. Derefter tog han Plads paa en Stol, bandt den ene Ende af sit Lommetørklæde til en Vesteknap og trak det derefter ud som en Guitar, medens han lod som om han klimprede Akkompagnementet.

— Bravo! Der er jo helt Humør i Fyren.

— Stille! Lad ham synge!

Un jeune homme
Vient de se prendre
Dans le bois de St. Germain!

I et underligt drævende og grædende Foredrag berettede han derefter om hvordan der var saa mange Forberedelser med at faa den unge, hængte Mand skaaret ned, at han allerede var blaa, da Gendarmen kom.

(Fortsat.)

Ansvarlig overfor Presseloven:
PALLE ROSENKRANTZ.
BET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN.

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 30TE JULI. | NUMMER 44.

Hans Beck.

Kgl. Balletmester.

VOR Nationalballets første Mand er omend langt fra nogen Olding saa dog heller ikke nogen Yngling

Han en født i Haderslev den 31. Maj 1861, og fyldte saaledes i Aar det halvthundrede. Naar man ser ham i det stramtsluttende Trikot som Loke i „Thrymskviden“ (hans Glansrolle) eller som Junker Ove i „Et Folkesagn“ for ikke at nævne Fiskeren i „Napoli“, der har gaaet ca. 300 Gange over det kgl. Teaters Scene, er der over ham en ungdommelig Spændstighed og Rankhed, som er en levende Protest mod den Kendsgerning, at Hans Beck virkelig har passeret det halve Sekels Grænseskel.

Og mon ikke de halvtreds inden for Terpsichores Verden plejer at betegne „Den farlige Alder“? Muligt nok, kun ikke her!

Napoleon sagde engang: „Ingen dør, før han selv vil.“ Men Hans Beck har — og han har vist sin Tro af sine Gerninger — forandret dette Dogme til: „Ingen bliver gammel, før han selv ønsker det.“

I Aar 1869 kom Beck paa det kgl. Teaters Balletskole (som man ser, kun 8 Aar gammel) og kun 10 Aar senere debuterede han i en Pas des deux, for derefter i 1881 at avancere til Solodanser — altsaa en hine Dages Richard Jensen, vil vore københavnske Backfische sige, naar de prøver paa at tænke sig vor elegante Balletmester, som han dengang saa ud.

I 1894 blev han ansat som Balletmester. og Balletdirigent — som man ser en straalende Karrière.

Kgl. Balletmester Hans Beck.

Vel ejer han ikke den Nimbus af romantisk Poesi, der omgav afd. Valdemar Price, hvis *Junker Ove* var en Aabenbaring af de gamle Folkevisers sælsomme Mystik og dybt poetiske Sommernatsstemning med ægte national Kolorit. Til Gengæld har Beck en Energi og Teknik, som tillader hans store Publikum endnu i en Aarrække at vente sig fortrinlige Ydelser af den populære Kunstner. Og der er jo Opgaver nok.

Hvorfor har Hans Beck ikke tænkt sig Muligheden af at glæde sine Bysbørn med en Fremførelse af f. Eks. Balletten „Valdemar“ (hvori han selv er en overbevisende tapper og djærv Fremstiller af Knud Lavards Søn) eller „Et Folkesagn“ paa *Friluftsteatrets* skønne, naturduftende Scene.

Vor nationale Ballet har saa talrige Venner og Tilhængere, at det maa anses for givet, at Hans Beck og Direktør Adam Poulsens kunstneriske Intentioner og Interesser kunne mødes i denne Idé's Brændpunkt.

Ja, nu har vi skænket Hans Beck Idéen, og vi skulde kende den initiativrige Kunstner daarligt, om han ikke griber den med begge Hænder.

Eet er sikkert. Friluftsscenen i Dyrehaven ejer saa mange og herlige Betingelser for koreografisk Fremstilling, at det vilde være Synd at lade disse ligge døde hen i Upaaagtethedens Mose.

Kære Hans Beck! Hic Rhodos', hic salta ɔ: Her har De en ideal Sommerballetscene, her skal der springes og danses. Og De kan jo dog baade det ene og det andet!

C. G—p.

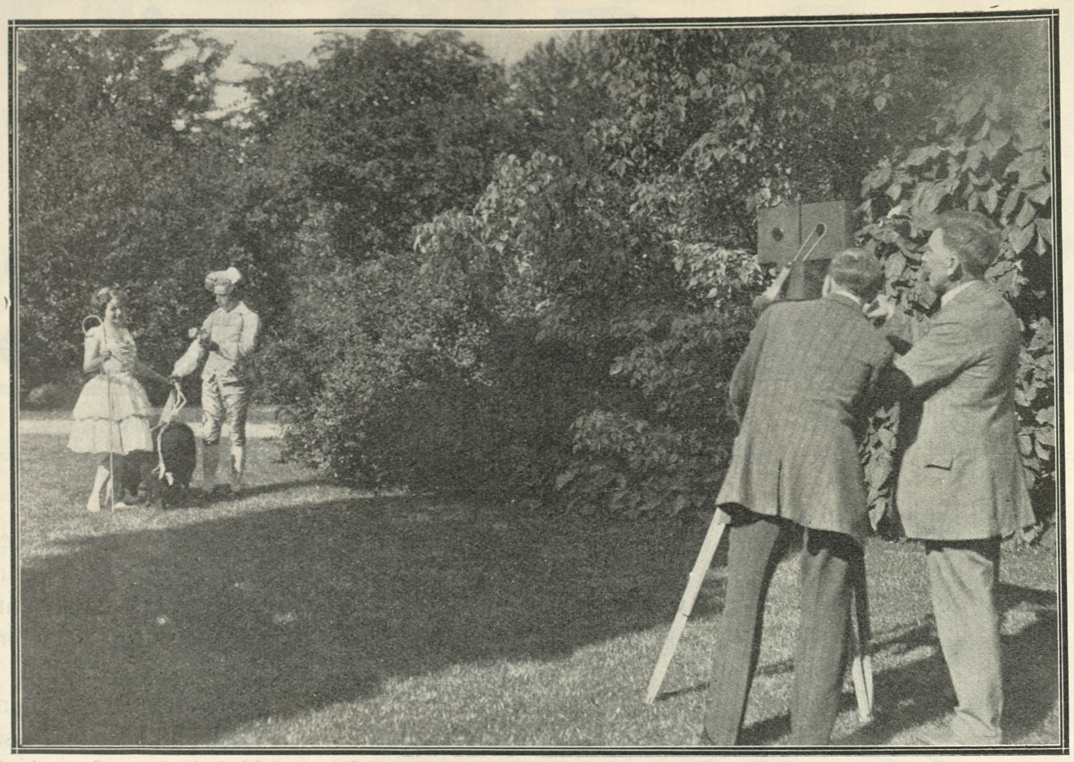

Balleiten filmer. (Ellen Schmidt og Richard Jensen).

Teaterkritikere.

I gamle Dage herskede Fyrsterne enevældigt over et ydmygt og taalmodigt Folk. Enevælden blev Tyranni, og Folket brød ind over Fyrsterne og tog selv Styret. Med Folket fulgte Pressen. Aviserne blev Enevoldsfyrsternes Arvtagere, de herskede, og Folket lød.

Nu er der somme, der mener, at Pressen øver Tyranni. Og blandt disse somme er navnlig Skuespillere og Digtere. Deres Tyranner er de onde Kritikere, som de gerne guillotinerede, om de havde Magt som Lyst.

Aa, hvem der kunde faa fat i saadan en Kritiker —! Og Publikum, der efterhaanden er blevet mere respektsløst overfor Aviserne, under ogsaa en Gang imellem Dhr. Kritikere en Omgang ved deres Venner Skuespillerne og Digterne.

Nu er man maaske ikke helt retfærdig mod Kritikerne. Vore hjemlige Kritikere — i hvert Fald ved Hovedstadens Blade — er maaske ikke geniale Aander, men de er redelige og flittige Folk, der arbejder ærligt og støt. De er ret uafhængige baade af hverandre og af Teatrene, de skriver, hvad de mener og de har ikke sjældent Ret.

Teatergængere bør kende vore vigtigste Kritikere, og vi skal nu, medens Dhr.s Penne hviler, præsentere dem for vore Læsere; i Vinterens Løb skal vi af og til sammenstille deres Kritiker — ikke som Overkritiker, thi vigtige er vi ikke — men for at vore Læsere kan se og bedømme den Side af Teaterarbejdet, som ingenlunde er betydningsløs for dem, der vil forestaa Scenens Kunst og dens Udøvere.

I Dag bliver det en ganske kort Præsentation af kendte Navne og Fysiognomier, vi har jo Læsere blandt alle vore Blades Læsere, og det vil maaske more at kaste et hurtigt Blik over Kritikens Mænd; vi holder os foreløbig til Skuespilkritikerne.

„Berlingske Tidende“, vort ærværdigste Blad, har paa denne Post to Mænd, *Julius Clausen* og *Carl Behrens*. J. C. er som skabt til at anmelde i „Berlingske“. Han tager køligt, men velvilligt paa Teatrene, fremhæver det gamle traditionshævdede og revser det unge, dog ikke uden Sympathi. Han forstaar sig bedre paa Digtekunst, faglært Bogmand som han er, end paa Skuespilkunst, men han støder aldrig og ved, hvorledes Berlingskes Læsere skal have det. Carl Behrens er selv et Stykke af en Kunstner og besvogret med det store Poulsenske Teaterdynasti. Man mærker dette uden egentlig at blive forstemt. Carl Behrens er saa rar.

„Nationaltidende“ og de øvrige Ferslevere er ganske flot kørende. *Chr. Guulman*, der i sin Tid var Redaktør af „Illustreret Tidende“, har vel ofte en pudsig pretentiøs Maade at sige *„det gale“* paa, men petit maître, som han er, er han skattet af Bourgeoisiet. Hans Kollega *Hagen Falkenfleth*, ser betydelig bredere paa Teaterkunst og skriver behagelig jævnt og sagligt derom. Hans Fejl er den, at han skriver sjældnere end Chr. G.

„Politiken“, i hvilket Blad i sin Tid Edvard Brandes skabte en hel ny Form for Kritik, en skarp, bevidst politisk Kritik, der altid havde et Maal, tæller endnu blandt sine Teateranmeldere, det eneste virkelige kunstneriske Talent, nemlig *Sven Lange*. Det er en Nydelse at læse Langes Teateranmeldelser, man bliver ikke altid klog af dem, men man føler, at den Mand vil noget bestemt — noget, som maaske ikke er det objectivt rigtige, men som i hvert Fald er noget, der er *hans*. Hans Vikar, *Niels Hoffmeyer*, er en redelig, ikke altid helt sikker Arbejder, med dyb Respekt for Kunsten, men endnu, som Fader Holberg siger „lidt raa udi Excercitierne“. Politiken tillader sig den Luksus at lade et Par vittige og talentfulde Putzenmagere spille Halløj med de alvorlige Anmeldere i petit. Det ærgrer Skuespillerne rasende, men det morer Læserne, og baade *Poul Sarauw* og *Andreas Winding* kan være meget morsomme. Sarauw er en af vore mest drevne Teaterrotter. Til Skuespilkunsten i Periferien anvender Politiken den scenekendte Ræsonnør *Hjorth Clausen*, der klarer sin vanskelige Opgave med Kløgt og Takt.

„Vort Land“ har altid været langt fremme med sin Teaterkritik. Her skrev Esmann sine vidunderlige sylespidse Teaterkauserier, her tordnede og lynede den, Gud velsigne ham, altid galdeflydende L. C. Nielsen, her muntrede Høyer sine Kolleger, og der sidder nu *Svend Leopold* og vender sine blaa Digterøjne op mod Himlen med Bøn til Muserne om at komme ham til Hjælp. Det gør de ikke altid.

„Riget“, det yngste Skud paa den ædle Stamme, har erhvervet *Albert Gnutzmann*, den ærlige, forstaaende og akademisk-kancellimæssig overbærende Kunstkender, der, med dyb Respekt for andres Arbejde, redeligt udtaler sin Mening. Han synes altid at have Ret, men har det selvfølgelig ikke altid. Derimod har Kausøren *Julius Magnussen*, næsten altid Ret. Han er det vittigste Hoved blandt vore unge Respektløsheder og bliver sikkert en Gang en betydelig Dramatiker, Kritiker bliver han aldrig — det gider han ikke.

„Ekstrabladet“ mønstrer *Arthur Aumont*, der paa en Prik ved, hvor mange Gange hvem har spillet hvad. Han er et levende Leksikon og kan gøre en Tænker hovedsvimmel med sin Viden. Som Anmelder holder han Kontinuiteten i Ære, og hvis man vil vide nøgternt og rigtigt, hvorledes et Skuespil har været og virket, saa bør man læse Ekstrabladet og Aumont. Hans Indtryk er rigtigt. Det kan man stole paa.

Det samme kan ikke siges om *„Illustreret Tidende“*. *Poul Levin* er en snurrig Fætter. Han elsker Kunst og han forstaar den maaske ogsaa, men man kan trygt og roligt gaa ud fra, at der er ikke tre Mennesker i Kongens København, der mener som han. Det skal være forfærdelig fornemt, men for Læseren er det undertiden lidt vildledende. Naa — det bryder Poul Levin sig ikke et Suk om. Næste Gang skriver han meget paradoksalere. Det er nu hans lille Kæphest, som han har Raad til at ride.

„Social-Demokraten“ har den fine og forstaaende *C. E. Jensen*, der har skrevet det samme i saa mange Aar, at det med al Respekt for den udmærkede Mand bliver lidt ensformigt. Udover 70ernes Gennembrud naar C. E. ikke. Men det er maaske godt det samme. 70erne bød jo alligevel paa adskillige gode Sager, som ikke bør gaa af Minde.

Bladet *„København“* har slet ingen Teateranmelder.

Middagsbladene har ikke konstante Anmeldere, men ofte fortræffelige Anmeldelser, og der vil i Aarets Kampagne hyppigt blive Lejlighed til at citere dem formedelst deres Friskhed og Respektløshed.

Med disse Linier var det kun Meningen at præsentere Kritikerne, der saa tidt har præsenteret andre. Hver af vore Læsere kender jo sit Blads Folk, vi har kun villet fortælle ham lidt elskværdigt om *de andres*. Teaterkritikere er Folk, som alle bør kende, thi hos dem skal man hente Visdom og Belæring. Os har de hyppigt belært, hvorfor vi takker med foranstaaende.

Masque de fer.

Lysander. Hr. Poul Reumert række Kritiken sin store Haand.

Kinesisk Teater (Originaltegning fra 1840).

Teater i Kina.

Af Carl v. Kohl.

I Kina er Skuespilscenen, ligesom saa meget andet i dette Stilstandens forjættede Land, blevet ved at være den samme som for Tusinder af Aar siden: en simpel Estrade paa et Gadehjørne, aaben ud imod Tilskuerpladsen, der oftest er den nøgne Gade, og i bedste Fald blot et sammentømret Skur som paa et Landsbymarked hos os. Kineseren elsker Teater og Skuespil, men dog er det kun de større Byer, der har faste Teaterbygninger.

Hvad Teatrets Dekorationer angaar, nøjes man med et Par Forhæng, nogle Stole og et Bord; Resten overlades trygt til Publikums egen Fantasi. Man siger, at det kinesiske Folk er prosaisk og ganske mangler Indbildningskraft, men det skulde dog synes, at en Nation, der kan tro, at man kan forskrække sine Fjender ved at male frygtelige, ildspyende Drager med martialske Indskrifter paa sine Bannere, og at man kan undgaa at støde paa undersøiske Skær og Koralrev ved at anbringe store, stirrende Porcellænsøjne paa Skibets Forstavn, ikke kan være ganske fantasiforladt. Og denne Opfattelse bestyrkes kun ved Synet af en kinesisk Scene, hvor et Bord forestiller et Bjerg, og hvor Skuespilleren møjsommeligt klavrer op derpaa, indtil han triumferende meddeler det dybt interesserede Publikum, at nu har han naaet Toppen.

Skuespillernes Ageren er ikke mindre naiv og primitiv. Enhver af Stykkets Personer begynder med at forestille sig og forklare sin Karakter for Publikum: „Jeg er Ho-Ling-Fu, en berømmelig Krigshelt. Min Fader var en fattig, men from Mand fra Pei-Ho, der gav mig en god Opdragelse. Mine Forældre døde tidlig, og jeg blev Soldat. Nu staar jeg her, og omkring mig er der et trøstesløst Øde med stejle sneklædte Klipper. Med mit Følge drager jeg nu mod Bantu.“ — Krigshelten løfter sit ene Ben, — altsaa stiger han til Hest; han slaar med Ridepisken i Luften, hvilket antyder, at nu gaar det i Galop. Sætter han atter den løftede Fod ned paa Gulvet, forstaar Publikum, at nu er han kommet til Bantu. Skal han med Skib, stiller en Tjener sig bag ham med en Aare i Haanden og skraber med den paa Gulvet: Baaden gynger hen over Bølgerne, mens et objektivt Øje kun ser ham trippe langsomt over Scenens Brædder. Drejer det sig derimod om Krigsscener, forlanges der ikke lidt af Skuespillerne. Ligesaa forhadt Krig og Krigsvæsen er af Kineseren i det virkelige Liv, ligesaa begejstret er han for det paa Scenen. Som blodtørstige Kannibaler styrter Soldaterne rundt paa Scenen og myrder hverandre under vilde Hyl og med et Utal af dobbelte Saltomortaler. Bliver en Kriger træt af sin akrobatiske Virksomhed, tager han sig i Hast en Slurk Te ved Bordet i Scenens Baggrund, hvor Orkestret hamrer løs paa Instrumenterne som sindssvage.

Hvad Skuespillernes Kostumer angaar, fordrer man ikke blot den ødsleste Pragt men ogsaa, at Traditionerne respekteres til det yderste. En historisk ægte Dragt, hvor Tids- og Stedskolorit er samvittighedsfuldt gennemført, betragtes af Publikum som en reel Garanti for Dramaets og Personens Ægthed.

De to Hovedpersoner i „Pi-Pa-Ki“ paa Teatret i Kanton.

Har saaledes kinesisk Teatervæsen adskillige latterlige Sider, betyder det dog ikke, at Kinas dramatiske Kunst helt savner de store Værdier. Intet Folk i Verden har en saa righoldig dramatisk Literatur som Kina, og i den findes selvsagt mange smukke, fine og ophøjede Ting.

Som overalt har vel ogsaa i Kina Scenekunsten oprindelig staaet i Forbindelse med Religionen. Man har peget hen paa Kinesernes velkendte religiøse Ligegyldighed som Bevis mod, at Dramaet er opstaaet under religiøs Indflydelse. Men den intime Forbindelse, der knytter al kinesisk Poesi, ogsaa Dramaet, til den kinesiske Morallære synes ikke at tyde i den Retning. „De, der skriver umoralske Skuespil“, — siger den kinesiske Filosofi, — „vil blive straffet i Ming-Fu (Helvede), og Straffen vil vare, saalænge deres Værker lever paa Jorden“.

Sikkert udgjorde Dans og lyriske Deklamationer oprindelig en Del af de religiøse Ceremonier, men meget tidlig blev Scenekunsten til en blot profan Adspredelse. Missionæren R. P. Cibot fortalte, at Kejser Tsing-Tang allerede 1766 Aar før Chr. kaldte Skuespil for en frivol og usømmelig Fornøjelse.

Uhyre rig er Kinas dramatiske Literatur. Alene de Stykker, der er skrevne under Tschuan-Dynastiet (fra 1279 til 1368) udgør 500 Bind. Men trods Dramernes Utal er det let at følge Udviklingen, idet enhver Periodes

Toj-Sen,
den eneste kinesiske Skuespillerinde i Amerika.

Skuespilproduktion har en særlig Fællesbetegnelse. Saaledes kaldes den første Periodes Dramer „de stille Gaders Glæder“, mens Værkerne fra Dynastiet Thang hedder „de kgl. Pærehavers Musik“, og den følgende Periodes benævnes: „den blomstrende Skovs Fornøjelser“.

De kinesiske Dramer inddeles i 8 Typer, hvoraf den vigtigste er den, der omhandler Kinas Historie. Andre drejer sig om Kærlighed til Forældrene, Lærdommens Velsignelse, falske Religioner, eller latterliggør de menneskelige Laster, revser Slethed o. s. v.

At kinesisk Skuespildigtning vanskeligt kan hæve sig til sublim Poesi, ligger i selve den kinesiske Scenekunsts yderst demokratiske Maal, nemlig: „fra Scenen at belære alle Uvidende ved at give sandfærdige eller sandsynlige Billeder af retfærdige Mænd, kyske Kvinder og lydige Børn“. Desværre er denne ophøjede Tradition ikke bleven altfor nøje overholdt, ti saare mange af de kinesiske Dramer er just ikke høviske, hvilket er en Hovedaarsag til, at Kvinderoller i Reglen udføres af Mænd. Oprindelig optraadte Kvinder paa Sce-

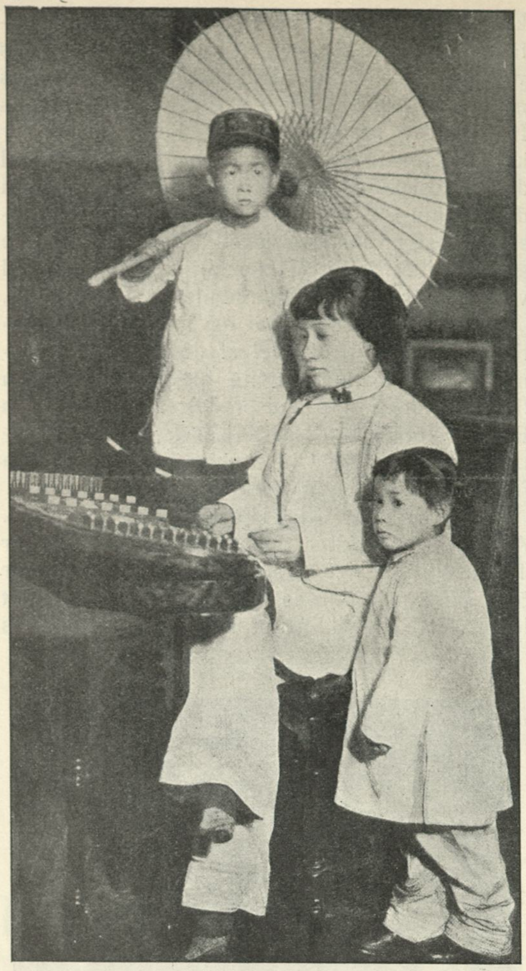

Fru Chung,
„Kina's Sarah Bernhardt" og hendes Sønner.

nen, og endnu er der intet positivt, officielt Forbud derimod, men offentlig Sømmeligheds-følelse fordrer i Almindelighed, at Tilskuernes Moral beroliges ved, at foragtede Skabninger som Skuespillerinder ikke faar Lov til fra Scenen at henlede Folks Opmærksomhed paa sig. At Kejser Kien Long 1733 optog en Skuespillerinde blandt sine Hustruer, gjorde ogsaa sit til, at det fandtes upassende at se Kvinder paa Scenen.

De fleste Skuespillerselskaber bestaar af en Direktør og 8—10 Personer, der i Reglen er hans Tjenere eller Slaver. De rejser rundt i en Baad, hvor de boer, og hvor Direktøren lærer dem Rollerne. De unge Mænd, der udfører Kvinderollerne, gennemgaar en haard Skole, men de opnaar ogsaa at kunne spille Kvinde paa den beundringsværdigste Maade. Ligesom der i det hele taget nu er en Bestræbelse oppe for at hæve Skuespilstanden op fra sit lave sociale Niveau, er der ogsaa en moderne Stræben efter i Smag med Japan at lade Kvinder udføre Kvinderoller. Kinas største Banebryder i denne Retning er den berømte Skuespillerinde Mme. Chung, „Kinas Sarah Bernhardt". I Paris og Berlin har hendes ejendommelige Kunst gjort Lykke, og adskillige Kineserinder følger nu hendes Eksempel. Vi bringer et Billede af Fru Chung og af en anden, kinesisk Dame, Toy Sen, der i Øjeblikket er den eneste kinesiske Skuespillerinde i Amerika.

Desværre for det kinesiske Dramas Overplantning til Europas Literatur vil de bedst skrevne Skuespil, de historiske, aldrig kunne interessere os. Ulige interessantere er de, der handler om Kærlighed til Forældrene, ti selv om de for os synes at mangle det dramatiske Element, er de i alt Fald meget belærende angaaende den kinesiske Folkekarakter. Det er i denne patriarkalske Genre, at det Drama findes, der kan betragtes som Kinas Nationaldrama og tillige som det af europæiske Kendere mest beundrede: „Pi-Pa-Ki", Historien om en Luth. „Hvem der læser Pi-Pa-Ki og ikke fælder en Taare, har aldrig elsket sine Forældre", staar der i en Kommentar fra Aaret 1704.

Pi-Pa-Ki er skrevet omkring Aar 1390 af Kao Tung Kia og blev spillet første Gang i Peking Aar 1404. Det er endnu i Dag et af Kinesernes mest yndede Dramer. Og for den europæiske Læser har det ogsaa Interesse, langt ud over Kuriositeten. Det indeholder bl. a. en Scene, der i sin friske Ynde og sin Menneskekundskab saare vel kunde være skrevet af en af vor Tids Mestre.

Tsai-Jong er blevet overvældet af Kejseren med Æresbevisninger og har endog ægtet en ung, fornem Dame. Men i Hjertet elsker han sin Ungdomskærlighed, den fattige *Chao*, som han har maattet forlade, og allerede Dagen efter Brylluppet opdager hans ny Hustru, *Neau*, at han skjuler noget for hende.

Neau: „Du spillede nok paa din Luth, hørte jeg."
Tsai: „Ja, Hustru, jeg spillede for at berolige mig."
Neau: „Ja, man har fortalt mig, at Du spillede saa smukt, men hvor kan det da være, at Du holder op at spille, saa snart *jeg* kommer for at høre? Aa, jeg vilde saa gerne lytte, for jeg, din Tjenerinde, har også mine Sorger. Syng en Gang for mig, beder jeg Dig."
Tsai: „Gerne — men sig mig, hvad vil Du, jeg skal synge? Vil Du høre „Fasanen, der flyver bort"?"
Neau: „Aa nej — den handler jo ikke om Kærlighed."
Tsai: „Aa, jo, dog . . . Men saa kan jeg synge om „Fuglen Uen, der er skilt fra sin Elskede"."
Neau: „Hvorfor vil Du dog synge om Enkestandens Sorger?"
Tsai: „Saa synger jeg noget andet! Hvad siger Du om „Den smukke Medhustrus Hævn"?" —
Neau: Nej, nej — ikke om Hævn her i Slottet, hvor alt er Fred? Nej, Herre, lad mig høre „Naar Stormen ryster Fyrretræerne"." —
Tsai: „Godt — det er en smuk Sang" (han synger og akkompagnerer sig paa sin Luth).
Neau (afbryder ham): „Men det er jo fejl! Du synger den jo til Melodien: „naar jeg drømmer om at vende hjem til mit Barndoms Land"." —
Tsai: „Ja vist saa — — Saa begynder jeg forfra" (synger).
Neau (afbryder igen): „Herre, nu tager Du fejl igen! Nu er det Melodien til „Den forladte Due"." —
Tsai: „Aa, undskyld mig. Jeg troede, det var den Melodi."
Neau: „Det kan Du ikke, uden at det er med Vilje. Du foragter mig, og Du vil ikke synge for mig." —
Tsai: „Det være langt fra mig. Sagen er, at jeg kan ikke spille paa dette Instrument."
Neau: „Hvorfor ikke?" —
Tsai: „Fordi jeg før altid spillede paa min gamle Luth. Denne her er ny, og jeg er ikke vænnet til den."
Neau: „Hvor er den gamle?" —
Tsai: „Den har jeg kastet bort for længe siden." —
Neau: „Hvorfor?"
Tsai: „Fordi jeg har faaet en ny." —
Neau: „Tillad din Tjenerinde endnu et Spørgsmaal. Hvorfor lægger Du da ikke denne Luth fra Dig og tager den gamle igen?" —
Tsai: „Tror Du da ikke, Kvinde, at mit Hjerte elsker min gamle Luth? Men desværre, jeg kan ikke slippe denne." —
Neau: „Et sidste Spørgsmaal, Herre. Naar Du ikke kan slippe dette Instrument, hvor kan det da være, at Du føler Dig knyttet til det gamle?"
Tsai (langsomt): „Jeg har knust min gamle Luth, og nu, da jeg gerne vil spille paa den, kan jeg ikke, ti jeg blander Melodierne sammen".
Neau: „Aa, det er i dit Hjerte alene, at Melodierne blandes. Hvem kan Du dog tænke paa med saa megen Bevægelse?" —

Og saaledes fortsættes Scenen, indtil *Neau* ved sin Taalmod og List lokker Hemmeligheden fra *Tsai*.

Man hører jo tit nok Uhyrlighederne i kinesiske Skuespil latterliggjorte, det synes derfor betimeligt at erindre, at der ogsaa dér, i alt Fald pletvis, findes den Aandens Finhed og de etiske Værdier der karakteriserer den virkelige Kunst.

En mandlig Fremstiller af Kvinderoller.

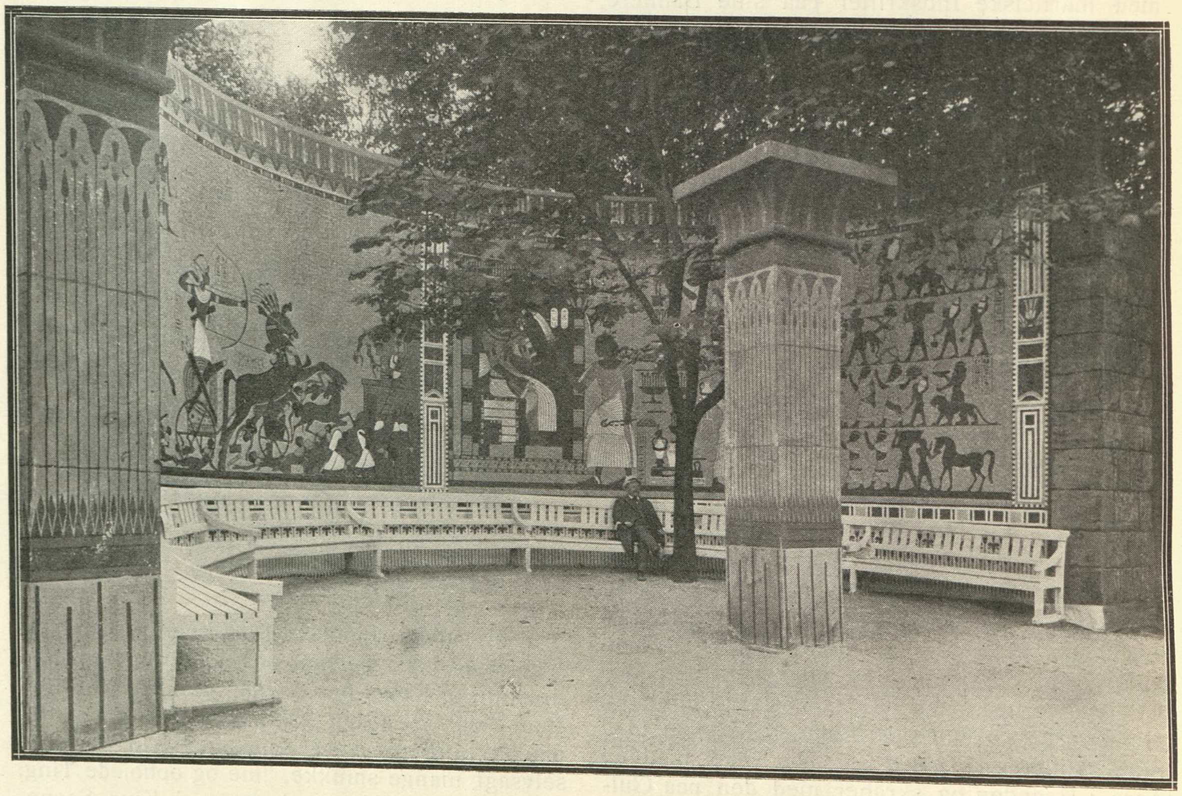

Kunstneren tilbagetræder ved sit Værk sig højlig glæder. (Gl. Digt).
(Carl Lund i Tivolis Ægypten).

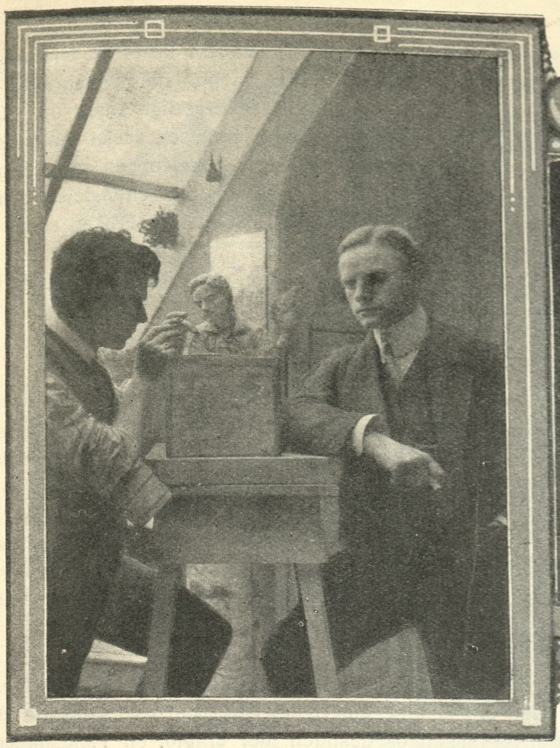

Billedhugger Ulmer ved Arbejdet.

Billedhugger Georg Ulmer

fortæller om

Clara Wieth, Johanne Winther og Robert Dinesen.

DEN af vore yngste Billedhuggere, der har givet sig mest af med Modellering af Scenens Børn, er ubetinget *Georg Ulmer*, hvad Under da, at „Masken" beder ham fortælle lidt om denne „Gren" af hans Virksomhed. Den unge „Sculpteur" fortæller, karakteriserende sin Tale med disse runde, næsten forelskede Haandbevægelser, en Billedhugger aldrig kommer helt uden om:

„Skuespillere er udmærkede, næsten ideelle Modeller! Den første Time, de „sidder" for En, kan maaske forekomme dem lidt ubehagelig, lidt anstrængende. Men forbavsende er det, hvor let de finder sig tilrette i Forholdene. Selvfølgeligt giver det, at Skuespilleren kender sit Legeme og dets Virkemidler, et mægtigt Plus i Samarbejdet imellem ham og Billedhuggeren. Men morsomt er det senere at se, hvor forstaaende, ja undertiden hel fagligt kritiserende, hans Dom eller Udtalelser kan lyde — og mærkværdigt saa sjeldent hans Instinkt tager fejl." Vi har under den unge Billedhuggers Karakteristik af Skuespillerens sculpturelle Instinkt forladt Forstuen, og sidder nu i selve Atelieret, et højt lyst Værelse, hvis regnslørede Glashalvtag ligger som et Drag af Taage over Hr. Ulmers smaa, karakterfulde Sculpturer. Der lyser noget slankt, hvidt i det vege Tusmørke. „Men det er jo Deres Clara Wieth-Statuette!"

Særdeles à propos beder vi Georg Ulmer fortælle os noget om sin talentfulde Model, og med et Smil fortæller han: „Ja, det var dejlige Dage dengang. Det var sidste Vinter. Som jeg for Resten husker den første Dag, Fruen stod Model for mig. Det var en Søndag. Jeg havde faaet lagt i Kakkelovnen, og det var dygtig koldt udenfor. Saa kom hun, stærkt interesseret for Værket. Det blev til 8 Timers Arbejde den Dag, fra Kl. 1 til 9 Aften. Vi talte mest om Stillingen, og det var Fruen, der gav mig Ideen, om jeg saa maa sige. Jeg husker, at Pigen kom her op med Middagsmad til os. Fru Wieth boede dengang lige i Nærheden. Og som Tiden gik — og Dage og Maanederne derefter! En hel Maaned, og lige i Begyndelsen, var Fruen imidlertid saa optaget af sin Teatertjeneste, at vi slet intet fik gjort ved Statuetten. Men saa blev der jo ogsaa til Gengæld arbejdet med Højtryk paa den bagefter. Det hele har vel taget en 4 Maaneders Tid. Fruen var selv med ovre at se paa Støbningen af den, og morede sig meget over at se sig selv komme frem Stykke for Stykke af den hvide Gips. Saa kom den jo paa Charlottenborg i Foraaret, og samme Dag, husker jeg, var Hr. og Fru Wieth og jeg ude paa et vældigt Sold — men det tilhører vistnok Privatlivet, ligesom den Flaske Champagne, der knaldede, da Statuetten stod færdig oppe hos mig. Jeg glemmer aldrig den Champagne. Den var jo ikke *Vin* alene, i den var en hel Himmel af Forhaabninger og Ungdom. Og alle tre var vi glade for Arbejdet. Men nu snakker jeg vist over mig." — — Den unge Billedhugger nipper til sin Hochheimer og fortsætter paa vort Spørgsmaal: „Om jeg erindrer noget specielt? Aa ja maaske. Et lille Rids eller et Minde? Det bliver som et fransk Æventyr, og det var som et saadant, naar jeg inde fra Forstuen hørte Silkeskørternes Raslen og Fru Wieth banked paa og aabenbared sig for mig med sit Modeltøj under Armen, en lille Pakke, ikke meget større end et Lommetørklæde. Dørene til det opvarmede Atelier blev saa lukkede, medens Fruen iførte sig sin lyserøde græske Dragt, en Silkekjole (om jeg maa bruge et saa moderne Udtryk), der oprindeligt naaede til Fødderne, men som ved Ringe og Læg var indrettet paa under Dansen at kunne løftes op til Knæene. Ja, saa blev Døren aabnet, og Fruen hoppede i Stilling, og jeg begyndte at arbejde."

Hr. Ulmer har faaet tændt det elektriske Lys, og vi er lige ved at forlade Atelieret, da en Buste af Frk. *Johanne Winther* (nu Fru Robert Dinesen) tiltrækker sig vor Opmærksomhed og erindrer os om en talentfuld Debut af daværende Frk. Winther i „Boubouroche" paa Folketeatret. „Ja, den lovede jeg for c. 2 Aar siden. Kan De bruge dette Billede til „Masken", saa tag det. Rob. Dinesen har taget Pladen ved et lille Kaffeselskab heroppe. Men da De nu er naaet saa langt, vil jeg ikke skjule min sidste Forbrydelse for Dem." Inde i Forstuen staar paa Pianoet en karakterfuld Buste af *Robert Dinesen* som „Ambrosius". „Mit Arbejde med denne Buste kan jeg næsten karakterisere som et „Ringarbejde", om De forstaar mit Udtryk. Mens jeg arbejdede paa Dinesen, forsøgte han nemlig at modellere sin Frue, mens den russiske Forfatter Erastow tegnede mig. Og denne „Ring" arbejdede ret ofte. Dinesen er vel iøvrigt den af alle mine Modeller, som har taget mest Del i Arbejdet, rent materielt set. Han æltede saaledes selv Vokset, viste for Resten en rent ud frapperende Evne til at bedømme sit Ansigts Udtryk som anvendeligt eller ikke til det foreliggende Arbejde. — Men nu er jeg pumpet læns, og vil trække mig tilbage til Privatlivets Fred og Hygge!!" — — —

Carl Lund.

Eller Manden, der fik den vanskeligste Lod her i Livet.

TIRSDAG Morgen, den 24. August 1909, vaagnede mangen brav og ærlig Københavner med alvorlige Tømmermænd, der skyldtes en — Maler-*Mester*.

Det var alle dem, der havde deltaget i den Banquet, som Repræsentanter for københavsk Teater- og Presseverden havde arrangeret i Casino til Ære for Carl Lund, der ved denne Lejlighed fejrede sit 25aarige Jubilæum.

Naar Carl Lunds Navn nævnes, eller naar en ny Præstation fra hans Haand tages i Øjesyn, kan man være sikker paa at høre: *Carl Lund har overgaaet sig selv!*

Og da det nu — som Følge af det populære Mundheld — efterhaanden er bleven en *Fordring*, at Carl Lund skal overgaa sig selv, maa det vel siges, at hans Lod her i Livet har været den mest muligt tragiske, idet dette stadigt ikke blot at skulle konkurrere med sig selv, men endogsaa *sejre* i denne Konkurrence vel nok er saa noget nær det vanskeligste, man kan forlange af en Mand.

Ved den omtalte Banquet blev der — og det ikke med Urette — sunget til Jubilarens Pris:

„Du tidt har reddet et slet Stykke,
blot med et Sætstykke!"

Dette Udbrud ved en saa højtidelig Lejlighed synes at vidne om den Taknemligheds-

gæld, hvori samtlige Teaterdirektører har staaet til Carl Lund.

Ved Festen indløb Telegram fra Martinius Nielsen, der dengang befandt sig i Landflygtighed i London:

„Scenens Verden hører jo ellers kun Nuet til. — Deres Del deraf fik dog et længere Liv og fortjener — til Deres Hæder — at leve dette Liv“.

Martinius.

Heraf synes at fremgaa, at et Bagtæppe fra Carl Lunds Ateliér har en større Livsvarighed end en Skuespiller med normal Levealder. En bedre Reklame for sine Lærreders Soliditet kan vel ingen Maler attraa, naar han vil afstemme sin Ærgerrighed efter almenmenneskelige Forhold.

Men naar endogsaa en rigtig Kunstmaler — som f. Ex. Professor Rosenstand — skrev til Carl Lund med dialektisk Finhed:

„Til Mesteren med den store Pensel fra Mesteren med den lille Pensel,“ —

saa beviser denne Udtryksform, at Prof. Rosenstand anser Carl Lund for at være sin Lige (selv om hans Pensel er lidt større).

Af disse spredte Festhilsener ses, i hvor overordentlig Grad Carl Lund fra alle Sider nyder den mest uforbeholdne Deltagelse netop i Kraft af, at han bestandig *skal* overgaa sig selv, og den mest uskrømtede Beundring, fordi han bestandig *har* overgaaet sig selv.

Og hvad han i Grunden er for en Mester, har i disse Dage København faaet et fyldestgørende — nej, et straalende Eksempel paa med det Festarrangement, *Ægypten*, som Carl Lund har skabt inde i Tivoli, og hvorved han har givet dette Københavnernes Hjertekammer fornyet Glans og Tiltrækning.

Pyramider og Sfinxer — Memnonstøtter, Kameler og Lotusblomster langs Tivolisøens østre Side, der i Carl Lunds Hænder illuderer som Nilbred, langs hvilken Krokodillerne stikker deres brede Snuder og blodtørstige Grin frem. Og alt dette er skabt af Lærreder udspændte paa Træskelet, og bemalet med Farver, som kun Carl Lunds Mesterhaand formaar at blande.

Vort Billede vil tale mer end mange Ord, — Ruinen, der synes at være tabt midt ude i Søen og et Ørkenbillede under Maaneskin vil bringe al sur og blaseret Kritik til at forstumme.

Marco Polo.

„Skuespillerindens Dag“.

af *Oscar Petersen*

(Illustreret af *Asker Michelsen.*)

I.

EN spæd Solstraale har banet sig Vej gennem de fine kniplingsbesatte Gardiner, den kigger nysgerrig omkring paa den lille Forligger; men finder intet interessant at opholde sig ved. Faa Minutter efter har den sneglet sig opefter. Nu er den paa Vej til den unge Skuespillerindes Seng.

Da den er naaet op paa det hæklede Sengetæppe, der dækker over en smuk Eventyrdrøm, staar den paa Tæerne. „Oh!“ — udbryder den. „Hvor hun er sød!“ Og Solstraalen begynder straks at dænge sit Guld over den lille Prinsesses Ansigt.

Klokken er ni. Hun maa virkelig ikke sove længer! — ræsonnerer Solstraalen. Hun skal værsgo' staa op. Og længe varer det saa heller ikke, før den unge Dames Kinder har taget Farve af Solstraalens Guld, og med Panden badet i en let Dug, slaar hun langsomt og ligesom overvejende Øjnene op.

— „Da', lille Solstraale!“ siger hun og nikker med et tilfreds Smil spillende paa Læberne. „Alt saa tidlig!“

Men dog, det er jo slet ikke tidligt mere, opdager hun, da hun har oprikket Øjnene og kastet et Blik paa den gamle Bornholmer. *Morgenavisen* maa dog pløjes igennem, inden man staar op!

Den forsynlige Kammerjomfru *Petrine* eller *Nanine* — alle Skuespillerinders Kammerjomfruer hedder *Nanine* eller *Petrine!* — har — tro mod sine Pligter — lagt Avisen ind til Frøkenen, efter først at have læst den grundig igennem selv.

Et lille Tryk paa den elektriske Knap, og Jomfruen bringer Kakaoen. Avisen og Kakaoen er en dobbelt Nydelse, uden hvilken den første Morgentime ikke var til at komme igennem. — „Hvad man taler om i Dag? Oh, Premiéren! Ja, det er sandt.“

Den unge Skuespillerinde løber hastig Anmeldelsen igennem. Skønt ganske ung i Thalias Tjeneste er hun allerede saa rutineret Avislæser, at hun straks søger ned mod Anmeldelsens Slutning, hvor Omtalen af Kunstnerne findes. Et Sekund glemmer hun Kakaoen. Pegefingeren farer i fuld Galop nedover Spalten, indtil den standser med et lille Ryk ved de spærrede, fremhævede Typer — de Optrædendes Navne.

Endelig! Jo, hun er da bleven nævnt dennegang. „Frøkenen skilte sig ganske net fra sin Opgave,“ staar dér. Næh, hvor elskværdig den Anmelder er. „Hun sagde sine Repliker med stor Naturlighed.“ Han er rigtignok sød. . . . Men hvad er dog det, han *saa* skriver? „At stille noget Horoscop for Fremtiden forhindrer den diminutive Rolle dog En i.“ Næh, *det* er dog uforskammet. Gud véd, hvad saadan En bilder sig ind.

„Nanine! Hvor er de andre Morgenblade? Har De ikke husket, der var Premiére i Aftes?

Nanine styrter afsted.

Den lille vordende Primadonna læser nu først Anmeldelsen i sin Helhed. Da hun nærmer sig Artiklens Slutning, sætter hun et ærgerligt Ansigt op. Uf, sikke' en Ridder! — siger hun, og kaster foragtelig Avisen bort, tømmer hastig Kakao-Koppen, sætter den fra sig med et Bums, og et Øjeblik efter dejser den saa paa Gulvet og knuses. den lille Frøken er bleven hidsig.

. . . Men lidt efter glider hun tilbage i Puderne i en blid Halvslummer — — —

II.

— — Klokken er allerede mange. I Badeværelset damper det fristende Bad. Den lille Skuespillerindes Opstandelse skal finde Sted. Hun strækker endnu engang sine unge Lemmer, undertrykker en let Gaben, fatter saa en rask Beslutning og tæller „en“, „to“, „tre“.

I næste Nu er hun med et yndefuldt Hop ude paa Gulvet, har svøbt en let Peignoir over sig, og uden hun selv rigtig ved af det, glider hun med et koket lille Hvin ned i Karret.

— Den smukke Susanne i Badet! —

Længe giver hun ikke Rollen som lille Havfrue. Det er jo blot en rigtig Dukkert, det gælder for at blive vaagen og desuden, der er blot en Time til der skal være Prøve. Vel var der Premiére i Aftes, men i vore Dage gaar Stykkerne ikke længe, og Prøverne paa den næste Nyhed maa derfor straks begynde.

Altsaa: Til Toilettet.

Fortsættes.

Asta Nielsen ved Toilettet.

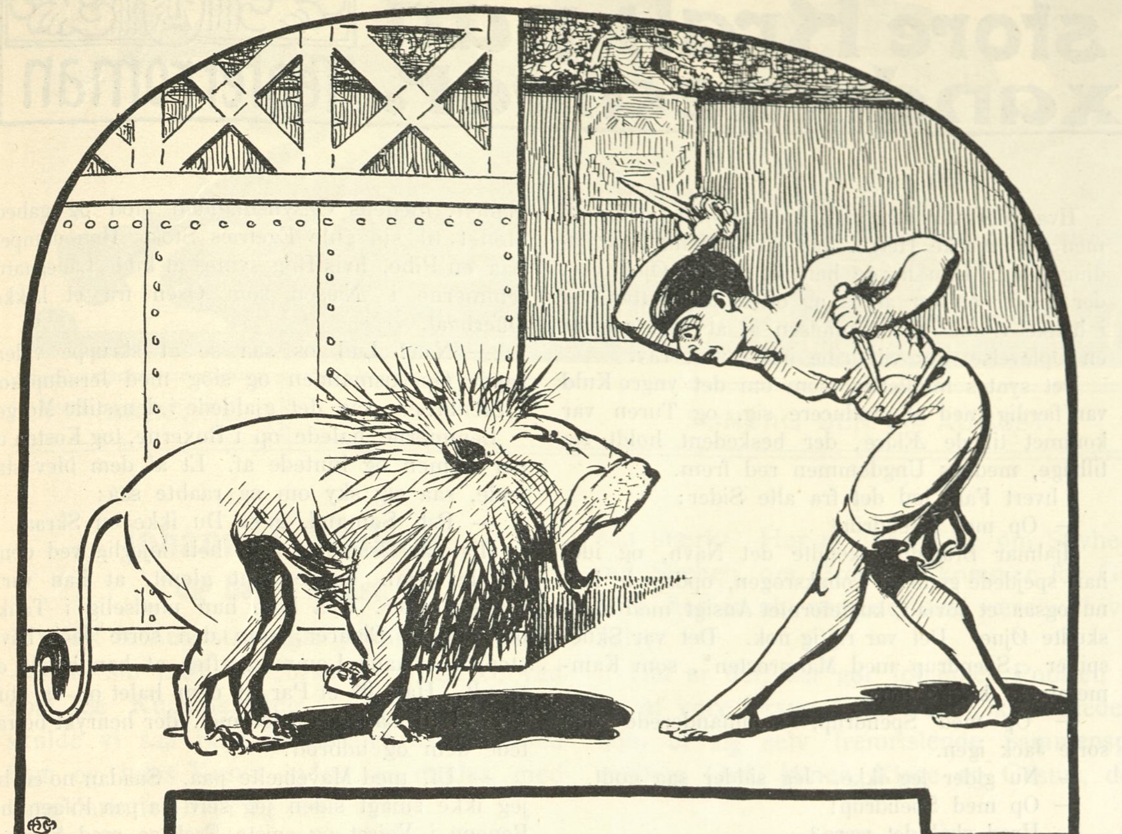

Agaton og Løven.

Læserindernes Rubrik.

Løven og Sangerinden, Lorden og Skuespilleren.

MASKENS Redaktion har ikke været længe om at opdage, at vi har trofaste og skønne Læserinder.

Men vi er overvældede!

Vort Postbud, en rar rød Mand, præsenterede sig paa Redaktionskontoret med en stum men veltalende Protest. Klage maa de brave røde Mænd ikke, og intet Ord undslap denne. Og dog, vi følte med Manden, dybt og ærligt. 5000 Breve var der ikke, men der var grumme mange, og alle drejede de sig om det samme.

Løven og Sangerinden.

Vid da Læserinder, at de tre Femtedele haardt og blodigt, med Kvindens Underkendelse af sit eget Køn, skrev *Løven*.

Den skønne Julia skulde efter de tre Femtedele af vore brevskrivende Læserinders Mening have ofret sin Elsker til Døden hellere end unde sin Medbejlerinde hans Elskov.

Saaledes elsker altsaa danske Kvinder.

Om vi blev saaledes elskede? — „Masken“ kom aldrig ud!

Altsaa Løven, Døden for den unge Agathon. Det maa være sorte og brunette Damer, der dømmer Agathon til Døden, og vi troede i vor Uvidenhed, at Flertallet af de danske Ungmøer var blonde og blaaøjede.

Det synger Digteren om — altsaa Digteren har Uret. Saa overvældende er Dødsdommen over den stakkels Agathon.

Den lille Rest skriver med fin og øm Forstaaelse af Kvindens Offervillighed enten Agesippe — med Streg under sippe eller *den unge Dame*.

De har dog vel overvurderet den skønne Julia. Og de har ikke Ret.

Thi Sandheden ligger ikke i de to Besvarelser. Sandheden, som synes saa ligetil og enkel, er ikke givet ved vore Læserinders Svar.

Sandheden er en anden — en overraskende anden.

Men hvilken?

Den Læserinde, der svarer rigtigt, vil fra os modtage et synligt Bevis paa, at vi er galante. Staar vi højt i vore Læserinders Gunst, da vær forvisset, de staar højere i vor.

Altsaa vore Damer — det rigtige Svar. Helst med et Portræt, som vi skal sætte i „Masken“ til Vidne om Ynde og Aand.

Men det rigtige Svar.

Hvorledes gik det til i den romerske Arena? Hvad skete?

— — — — — — — — — — — — — — — —

Lorden og Skuespilleren — ja endnu har kun faa udtalt sig om dette intrikate Spørgsmaal. Skal man, naar man staar højt bestraalet af Kunstens flammende Lys, vælge Kunsten eller Guldet?

Er Skuespillerindens Liv andet end Forfængelighed? Er Kunsten Maalet eller er den kun Midlet? Er Livet ikke noget mere værd derude paa den store virkelige Scene?

Det kunde blive en filosofisk Afhandling — det kunde blive en Afsløring af en Kvindes lønligste Tanker.

Masken bøjer sig mod sine Læserinder blandt Kunstnerne og siger: Besvar dette Spørgsmaal, Kunstnerinder, hvoraf der i vort rige Fødeland findes saa mange.

Besvar det og lad os høre, hvad vore Kunstnerinder mener. Lad „Masken“ binde en Blomsterkost af fine og kloge Svar, og yde den fineste og klogeste sin varmeste Hyldest.

Vi venter — Damerne har Ordet. Læs Læserindernes Rubrik i „Masken“ Numer 42 og 43 endnu en Gang tænksomt og grundigt, og svar saa. For det rigtigt begrundede Svar paa Spørgsmaalet: *Løven og Sangerinden* og for den aandfuldeste Afhandling om *Valget*, giver „Masken“ de to sejrende Damer en chevaleresque Souvenir, der skal bevirke, at de aldrig glemmer „Masken“.

„Masken“s 7de Kunstneraften.

LÆSERNE bedes erindre, at vor syvende Kunstneraften finder Sted i Tivoli den 8. August, Kl. 9. Vi byder paa vor Skuespilkunst ypperste yngste, Johs. Poulsen og paa fortræffelige Koncertkræfter.

Beslut Dem til nu at tegne Abonnement paa „Masken“ straks. De faar en nydelsesrig Aften og senere flere nydelsesrige Dage.

Vore gamle Abonnenter haaber vi at se talrigt.

Kate Meyer i Badekar.

Carl Muusmann: Det store Krak paa Alexandrateatret. Teaterroman

Men de, der havde hjulpet til, skar den Hængtes Reb i smaa Stykker og puttede hver en Stump i Vestelommen. Det skulde skaffe dem Lykke.

— Jeg kan ikke lide at høre om hængte Folk, raabte den sorte Jack. Den Vej kan vi tidsnok komme Allesammen. Lad os faa noget lystigt. Hej, De der, Sømand. Har De ikke en Sang.

Hjalmar Brænding havde baade været glad og ængstlig ved at Turen skulde komme til ham.

Nu, da han fik den direkte Opfordring, røg der pludselig en Djævel i ham. I et Spring var han oppe paa Scenen. Hans Kinder blussede, hans blaa Øjne lyste, og hans Stemme lød frisk og klar gennem den lumre Tobaksrøg, medens han sang af Hjertens Lyst, og de andre faldt i med Omkvædene, i hvilke der var saa rigeligt med Ohøj! og faldera! at den sorte Jack tilsidst udbrød, mens man til Belønning stoppede Hjalmars Lommer fulde af Cigarer:

— Tak, tak! Nu har vi faaet nok af den Tønde. Nu skal De ikke øse mere op til os, Sømand. Lad os nu faa noget literært.

Lidt flov over denne pludselige Afsvaler, kravlede Hjalmar Brænding ned af Scenen og satte sig under spredt Bifald atter ved Siden af den mørke Fremmede.

Denne havde uafbrudt fulgt ham med Øjnene. Da Hjalmar Brænding satte sig, lagde han fortroligt sin Haand paa hans Knæ og sagde:

— Der er Temperament i Dem, unge Mand, men Deres Talent skulde skoles, og under ordentlig Røgt, og saa skulde De have en virkelig Opgave i Stedet for de dumme Viser. De er jo en født Charmør og næsten smuk som en Kvinde med deres blaa Øjne og krøllede Haar.

Hjalmar Brænding blev ubehagelig berørt af den næsten kælne Tone, i hvilke disse Ord blev sagt, medens de mørke Øjne, der nu havde faaet en ejendommelig Glans, hvilede skarpt paa ham. Den Fremmedes Ord havde alligevel smigret ham saa meget, at han blev siddende, som ventede han paa en fornyet Anerkendelse.

— Er De Student? spurgte den Fremmede.

— Nej! desværre, svarede Hjalmar Brænding halvflov.

— Desværre! Sig hellere: Gud ske Lov. Studenter er i Reglen saa forkludrede, at de ikke er til at faa Form paa. De har ingen umiddelbar Evne til at modtage Instruktion. Hvad er De?

— Jeg er Konditor! svarede Hjalmar Brænding, der var ved at gaa i Jorden af Skam over denne Bekendelse, midt i dette literære Selskab.

Virkningen blev helt anderledes, end han havde ventet sig.

— Konditor! gentog den mørke Mand. Tænk, jeg har altid fundet, at der er noget poetisk ved en Konditor. Saadan et Bageri med unge, smukke Konditorsvende i deres klædelige, stramme, hvide Dragter, med bare Arme og røde Kinder, der blusser af Varmen fra Ovnen og den lette Anstrengelse med at tilberede de lækkre Kager — jeg elsker Kager! — det virker paa min Fantasi som et fint Operetteinteriør.

Skønt der ikke var noget stødende i Ordene, der næsten havde et vist poetisk Sving, følte Hjalmar Brænding sig dog atter ilde berørt.

Den mørke Herre greb imidlertid ned i sin Brystlomme, tog et Visitkort frem og sagde:

— Kan jeg ved Lejlighed være Dem til Nytte, og det er vel ikke helt umuligt, saa se op til mig. Der er min Adresse.

— Tak! svarede Hjalmar Brænding og rejste sig uden at se paa Kortet, som han dog stak til sig.

Hvad der var foregaaet, medens han havde talt med den mørke Herre, var ikke Hjalmar Brænding klart. Han havde haft et af de Øjeblikke, der møder enhver af os og oftest om Natten, og i hvilke vi har Fornemmelsen af at staa overfor en Oplevelse, der vil gribe ind i vort Liv.

Det syntes imidlertid, som om det yngre Kuld var færdig med at producere sig, og Turen var kommet til de Ældre, der beskedent holdt sig tilbage, medens Ungdommen red frem.

I hvert Fald lød det fra alle Sider:

— Op med Spendrup!

Hjalmar Brænding kendte det Navn, og idet han spejdede gennem Tobaksrøgen, opdagede han nu ogsaa et jovialt, kugleformet Ansigt med blodskudte Øjne. Det var rigtig nok. Det var Skuespiller „Spendrup med Malmrøsten“, som Kammeraterne kaldte ham.

— Op med Spendrup, kommanderede den sorte Jack igen.

— Nu gider jeg ikke. Jeg sidder saa godt.

— Op med Spendrup!

— Hvad skal det være?

— Terjevigen!

— Den har I jo hørt saa tit, lad mig nu være fri.

— Ter—je—vi—gen! lød det i taktfast Kor.

Spendrup rejste sig halvt smigret, gik ind gennem en Dør, saa at han kunde hoppe ordentlig op paa Scenen fra Baggrunden og traadte bukkende frem for Publikum, der hilste ham med larmende, halvt ironisk Bifald. Spendrups godmodige Ansigt fik et dystert Præg, og idet han sænkede Stemmen helt ned i Kælderetagen, begyndte han:

> Der boede en underlig graasprængt En
> paa den yderste, nøgne Ø!

Som en Bjørns Brummen rullede Versene afsted. Spendrups Blik skød Lyn, medens hans Mave dirrede, som var den fyldt med Rædsler. Nu fortættede Malmen sig i hans Stemme, og idet han gjorde et voldsomt Udfald paa det højre Ben, brølede han:

> Men højere skreg dog de Femten end han:
> Som ved Lyngør saa gik det her!

I det samme slog begge Bordene sammen som et Par Broklapper, „Scenen“ skred ud, og Spendrup laa midt mellem væltede Glas og Flasker, medens „the black Jack“ dansede Krigsdans midt paa Gulvet og raabte:

— Gud ske Lov, at vi endelig fik at vide, hvordan det gik til ved Lyngør. Det har jeg altid været morderlig spændt paa!

KAP. XI.

Det begyndte at lysne, da Hjalmar Brænding stod nede paa Gaden midt i en højrøstet Skare, der truede med at arrangere en lille Revolution, da en stor Politibetjent nærmede sig spejdende med sænket Hoved, som om han vilde stange.

Hjalmar Brænding, der var ganske klar i Hovedet, vilde ikke paa nogen Maade i Klammeri med Ordenshaandhæveren, og medens Spendrup indledede Forpostfægtningen med Repræsentanten for det frihedstyranniserende Samfund, skyndte han sig afsted uden at sige Farvel og efter at have afslaaet en Invitation fra den mørke Herres Side om at køre med ham i Droske.

Da han kom hen paa Hjørnet af Strøget, saa han i den blege Morgen, der gjorde alt saa underlig fantastisk og uvirkeligt, en Afdeling Ladegaardslemmer, der i deres sorte Dragter fejede Gaden, medens Opsynsmanden stod og gabede, støttet til sin gule Egetræs Stok. Han dampede paa en Pibe, hvis Røg syntes at kilde Ladegaardslemmerne i Næsen som Osen fra et lækkert Offerbaal.

— Naa! Lad os saa se at skruppe videre! sagde Opsynsmanden og slog med Jerndupskoen i Stenbroen, saa det gjaldede i den stille Morgen.

Lemmerne halede op i Buxerne, tog Kosten under Armen og luntede af. Et af dem blev staaende, saa sig sky om og raabte saa:

— Pst, Sømand, gi'er Du ikke en Skraa.

Hjalmar Brænding blev helt løjerlig ved denne Tiltale. Han havde rent glemt, at han var i Matrosklæder. Saa kom han pludselig i Tanker om alle de Cigarer, som den sorte Jack havde stoppet i hans Lommer, efter at han havde optraadt. Han fik et Par af dem halet op og stukket ud til Ladegaardslemmet. der henrykt betragtede dem og udbrød!

— Uf, med Mavebælte paa. Saadan no'en har jeg ikke smagt siden jeg selv laa paa Fifaen med Benene i Vejret og spiste Frekase med Ske.

— Naa, kan han humme sig, han derhenne! lød Opsynsmandens ru Stemme ledsaget af et Slag i Brostenene.

— Gomoren, Grosserer! sagde Ladegaardslemmet og skyndte sig at slutte Trop, medens Hjalmar Brænding blev staaende og stirrede efter det triste Optog.

En Kuldegysning greb ham i den friske Morgen, og han ilede hastig hjem.

Skønt Porten allerede var aaben, mødte han dog ingen, og han stod nu i sit lille Kammer.

Han aabnede det store Tagvindue og stirrede ud over Byens Tage og Taarne. Den Udsigt blev han aldrig ked af, men idag blev han staaende længere end sædvanlig, dels fordi hans Hoved brændte som Ild, dels fordi han aldrig havde set Panoramaet i en saa ejendommelig skøn Belysning, der næsten fik det til at se ud, som om det var malet.

Endelig lukkede han Vinduet og kravlede i Seng for at sove uroligt en lille Times Tid. Saa stod han op, trak i Arbejdstøjet og gik ned i Konditoriet. Men hele Formiddagen ravede han rundt i en Døs, medens Pigerne lo af ham og sagde:

— Naa, Hjalmar har nok været ude paa en ordentlig en i Nat.

Saasnart det blev Middag, løb han op til sig selv igen for at faa en lille Lur. Da han saa Sømandstøjet, der laa slængt hen paa en Stol, skyndte han sig at pakke det sammen for at faa det sendt over paa Alexandrateatret. Man vidste jo aldrig om der kunde blive spurgt om det, og Krigskammeraten skulde da ikke komme i Forlegenhed for hans Skyld. Idet Hjalmar Brænding lagde Dragten sammen, faldt der et Visitkort ud af en af Lommerne. Han tog det op og læste: Albert Uhlstrøm. Elevinstruktør.

Det var det Kort, han havde faaet om Natten af den mørke Herre.

Hjalmar satte sig ned med Kortet i Haanden og vedblev at stirre paa det. Var den Mand, han i Nat havde været sammen med, Albert Uhlstrøm, om hvem han havde hørt saa meget baade godt og ondt, baade Ros og Dadel. Og han havde lovet at ville læse med ham!

(Fortsættes.)

Ansvarlig overfor Presseloven: PALLE ROSENKRANTZ.

DET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN

MASKEN

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 6TE AUGUST. | NUMMER 45.

Johannes Poulsen
og hans Kunst.

DEN 8. August synger Johannes Poulsen til sin Luth for „Masken"s Læsere ved vor 7de Kunstneraften i Tivoli. Hvorfor skulde vi saa ikke beskæftige os lidt med ham og hans Kunst inden vi mødes med ham derinde, hvor Lysene straaler under den mørke Augusthimmel.

Charmen ved Johannes Poulsens Kunst er den, at den er ubevidst. Ellers i Livet er det Arbejdet, det bevidste, paa et Resultat rettede Arbejde, der har den største Værdi. I Kunsten, og da særlig i Skuespillerkunsten, er det noget helt andet.

Den flittige Skuespiller studerer sin Rolle, former sine Karakterer og udpensler deres enkelte Træk. Han skal gengive Mennesker og deres Tale. Han ved at Ordet er et ringe Middel, med Ordet virker Klangfarve, Minespil, Bevægelse, kort sagt, en Række Fænomener, der lynsnart følger Ordet eller gaar forud for Ordet. I Livet er Mennesket ikke Herre over alt det, der kommer af sig selv, det følger Ordene, følger Talen, men løber hyppigst lynsnart Talen, ja selve Tanken forbi. Det kommer af sig selv, uden at Tanken retter derpaa. Skuespillere skal genskabe alt dette. Men saa maa det følge hans Tanke, det kommer senere end den, ja senere end Ordene eller samtidig med dem. Derfor virker den gennemskolede Skuespiller — herhjemme er Dr. Mantzius et ypperligt Eksempel — undertiden lidt stift. Men den, der har det hele „i sig", som Johannes Poulsen har det, behøver ikke at rette sin Tanke eller sin Vilje paa at faa Ordets Følgefænomener frem. De melder sig af sig selv, de løber forud for Ordet — ligesom i Livet —, det er der altsammen, fordi Kunstneren *er* den Figur, han fremstiller. Tilskueren mærker intet, kun dette, at alt er som det skal være, og derved virker det saa stærkt. Her er ikke Tale om Stivhed, om Slæben, om Ord, der kommer før Gestus, her er alt, som det skal være — Livet selv.

Det er det, der gør Johannes Poulsen til en af vore første, det er dette „ikke villede", som af sig selv fremrislende Sammenspil mellem Ord, Miner, Klage og Gestus, der

Johannes Poulsen i Helligtrekongers Aften.

gør Tilskueren saa sikker, vækker hans Lystfølelse og holder den fast saa længe Spillet varer. Det er Prøvesølvsmærket i den fødte Skuespillers Kunst.

Forfatteren af disse Linier traf første Gang Johannes Poulsen under vanskelige Forhold. Det var paa et fortræffeligt Teater, der ved Omstændighedernes Ugunst var kommet i Forfald. Forholdet mellem Lederen og de første Kræfter blev paavirket deraf. Der trak Tordenskyer op i Horisonten, Disciplinen var slappet, Ledelsen kritiseredes, der førtes en saapas tavs, men ikke derfor mindre heftig Strid mellem Kulisserne. Det var umuligt at undgaa at bemærke, at Kunstnerne var delt i Lejre for og imod. Tonen var præget af denne Splittelse. Hertil kom, at personlige Forhold spillede med, som de saa tidt gør det mellem Scenens Kunstnere, — til Glæde for dem, der stirrer efter Romanen bag Sminken og bag Rampens Gærde.

Det var slet ikke nogen let Situation for den, der som Forfatter var interesseret i at alt gik paa allerbedst.

Det drejede sig om et ubetydeligt lille Lystspil, som Kunstnerne saa ned paa og agtede ringe. Forfatteren kan altid mærke saadant, og saa gælder det om at være paa sin Post. Disse Liniers Forfatter var Stykkets Forfatter. Han gik til Johannes Poulsen, der spillede Hovedrollen meget mod sin Vilje, og som trods sit velopdragne Væsen ikke helt formaaede at skjule, at han ingen Interesse nærede for Stykket eller dets Forfatter, og at han netop som Forholdene nu laa, hellere saa Teaterkatten spinde den Rolle ud. Instruktøren og han gik med Kniv i Ærmet, der var Uvejr i Luften, og det trak stundom op til ret haarde Ord. Forfatteren søgte at mægle, han bad Skuespilleren gøre, hvad han formaaede; men hertil kunde denne med Rette svare: Det gør jeg altid.

Og dog gik Prøverne trægt og trøgt. Det kunde det ubetydelige Arbejde ikke taale. Forfatteren resignerede og sagde ikke mere. Saa maatte det gaa, som det vilde. — Aftenen kom, Lyset straalede paa Scenen og Huset var fuldt. Johannes Poulsen traadte ind paa Scenen, Forfatteren saa til. Han ventede intet, og kunde derfor ikke blive skuffet. Men hvad var det. Det var, som gik der usynlige elektriske Strømme mellem *„dem dernede"* og *„ham Skuespilleren deroppe"*. Alt det, der ikke havde været ved Prøven, det kom af sig selv, den ubetydelige Figur fik Værdi, fordi den under Strømmen over Rampen blev et yndefuldt, livfyldt Menneske, og Figuren stod der, ti, ja tyve Gange —

om Tal kan bruges saaledes — mere værd end fra Forfatterens Haand.

Og Forholdene, der havde stillet sig saa kontrært, førte med sig nu, at de, der spillede sammen, fuldblodige Mennesker begge to, blev endnu mere livfyldte og yndefulde end ventet, om de havde strængt sig an efter yderste Evne. Saa sagde Forfatteren til Direktøren: „Det gik". Og Direktøren svarede tværs igennem Bitterhed og Dagens Kiv: „Ja, for Satan, naar man som han har det i Blodet, saa skal det gaa".

Det kan overhovedet ikke gaa galt, naar Johannes Poulsen kan leve den Figur, han gør. Hans Kunst vil tvinge ham til Studier, men det vil kun medføre, at han udvider Kredsen af de Figurer, han kan *leve*. Han lægger nyt Land ind under sig, ikke saaledes, at han lærer Figurer at kende og kan eftergøre dem, men saaledes, at han, uden at vide det selv, kan beherske disse nye Figurers inderste Væsen og alt det ydre Udstyr.

Mest bedaarende er han ved sin Luth. Alt det, han her fortæller, mens Strengen nynner indsmigrende dertil, er alle de smaa Hemmeligheder, som Livet hvisker Kunstneren i Øret. Og vemodigt, brutalt, ekscentrisk, barokt kommer det igen, med Glimt i Øje, Smil om Mund, Rynke i Pande, kommer saa selvsagt jævnt som en rislende Bæk, saa uvillet, egenkraftigt, som den kaade Fos over Fjældets Kam.

Lytte, le eller græde og saa overgive sig, det er Tilhørerens Lod. Og naar han saa forstaar, at det er Kunstens alleregentligste Væsen, dette at virke uafhængigt af Viljen, hastigere end selve Tanken, langt hurtigere end Ordet, saa skabes der en større Glæde, en dybere Beundring for den, der ejer disse Gudernes Gaver til Jordens Børn.

Og saa vil det gaa Tilhøreren som det gik Forfatteren af disse Linier den Aften, hans ubetydelige Lystspil blev en Sejr. Han vil ikke føle Trang til at takke Kunstneren for det, han, uden at ville det, gav; han vil rette sine Skridt til Kunstens Kapitol og takke Guderne.

Vore Læsere vil gøre en Ting til, de vil,

Poul Reumert og Lilli Bech i „En Skærsommernatsdrøm".

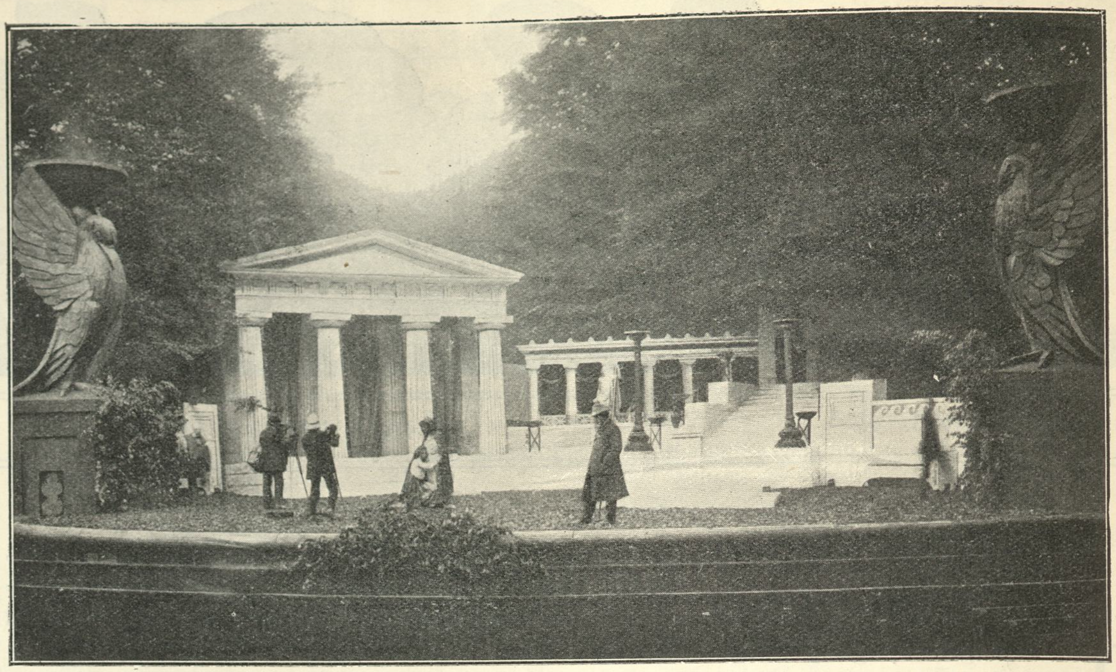

Friluftsteatrets Scene (ved Antigone).

om de er rare Mennesker, takke os for den Fest, hvortil vi bød dem. Og vi vil svare med Narren i Helligtrekongers Aften:

A great while ago the world begun
With hey, ho, the wind and the rain,
But that's all one, our play is done,
And we we'll strive to please you every day.

Palle Rosenkrantz.

Farvel til Friluftsteatret.

NU bliver Dyrehavens Kroner mørkegrønne, snart vil Bakkens knirkende Karuseller og Gøglet synke hen i Vinterdvale. De brune Hjorte bøjer deres Hoveder til Høstens Kamp om Hinderne, og deres Brøl ved Aftentid følger de elskende Par med sikkert skærmende Hegn.

Saa slutter Friluftsspillet af, Skoven bliver stille, og Efteraarets Dug lægger sig om Eng og Kær.

Farvel til Friluftsspillet, dets Kunstnere og dets Mænd.

Der har staaet Kamp om det — lad Kampen være udstridt, vi har i al Beskedenhed sagt vor Mening. Naar Dyrehavstræernes Kroner grønnes med nyt Vaarløv, vil Kampen bryde ud igen, det nye Stævne vil bringe nye Sejre eller nye Nederlag.

Den Tid, den Sorg. Og nu Farvel.

Lad Alferne danse Festen ud som ved Kong Theseus Bryllup med flammende Kærter for sidste Gang, og Stjerner blinke til Sanct Hans-Ormene dernede, der glimter og slukkes. Skønhed og Kunst har I villet, saa er alt forladt.

Sofokles, Schiller og Shakespeare under danske Bøge, og vor egen ubestridelig største Digter Oehlenschläger i de store Fremmedes Følge.

Det er ædelt Maal, og det er Tak værd.

Nu kommer Vinteren med en Tribut til Folket for Folkets Gunst, nu laller trætte Læber Valsemelodier, nu gaber Kæber om tomme Paraderepliker, nu famler Nutidsforfatterne frem i de Stores Fodspor.

Sæt Jer tilrette. I, der skal til og dømme. Se og døm, men lad os forinden slaa fast, at I i Sommer har været med, hvor Øjet saa, uden at Tanken dømte. Og det har Dyrehavsspillet alt til Trods været for os, der saa det, det drog os til at se og ikke dømme, fordi dets Vingeslag susede deroppe fra, hvor vor Dom ikke naar, deroppe fra de høje Tinder med den evige, solbestraalede Sne, som menneskelig Fod aldrig har betraadt.

Den hvide, kølige Storhed, der sendte sit Pust ind over den danske Bøgeskov, som den laa midt i Sommersol, det er Eventyret om Friluftsspillet.

Og dermed Farvel.

Masque de fer.

Paris—Berlin.

ENDSKØNT den egentlige Teatersæson i Paris, hvor de store Kunstnere Aften efter Aften tiljubles af et begejstret Publikum, var ved at slutte, kunde Operaen dog møde frem med en første Rangs Sangerinde, en ung Russerinde, Mlle Kousnegoff, hvis høje, lyse Sopran i mangt og meget mindede om Christina Nilsson, da hun i sin Tid var Parisernes forgudede Diva. Kousnegoffs Margrethe i „Faust" var i alle Enkeltheder en fuldendt sanglig og scenisk Ydelse, der ovenikøbet understøttedes af stor legemlig Skønhed. Stormende Ovationer og jublende Fremkaldelser vekslede i det uendelige, indtil Tæppet endelig for sidste Gang sænkede sig for den store Kunstnerinde.

I Folies Bergère udførte Mlle Polaire Norahs Rolle i Pantominen „Opiums Hulen" med en realistisk Genialitet og Given-sig-hen, der paa samme Tid greb og forfærdede, medens der over hendes Dødsscene var en tragisk Højhed, der ganske betog Tilskuerne.

I Berlin gik Sophus Michaëlis dejlige Skuespil „Revolutionsbryllup" paa Schiller Teatret. Alaines skønne Rolle blev spillet af Helene Wagenbreth, en meget talentfuld, ung Skuespillerinde, som navnlig i Kærlighedsscenen med Marc-Arron forstod at give de skiftende Følelser Udtryk i Overgange og Nuancer af stor kunstnerisk Værdi og særprægede af virkelig Menneskefremstilling. Dernæst de Trésailles (Conrad Wiene) og Marc-Arron (Georg Paeschke) virkede begge sandt og fint.

Iøvrigt er at berette, at Kammersanger Herold med Glans hævdede sin Mario i „La Tosca" og blev fremkaldt mange Gange og hyldet med Blomster.

Alfred Winther.

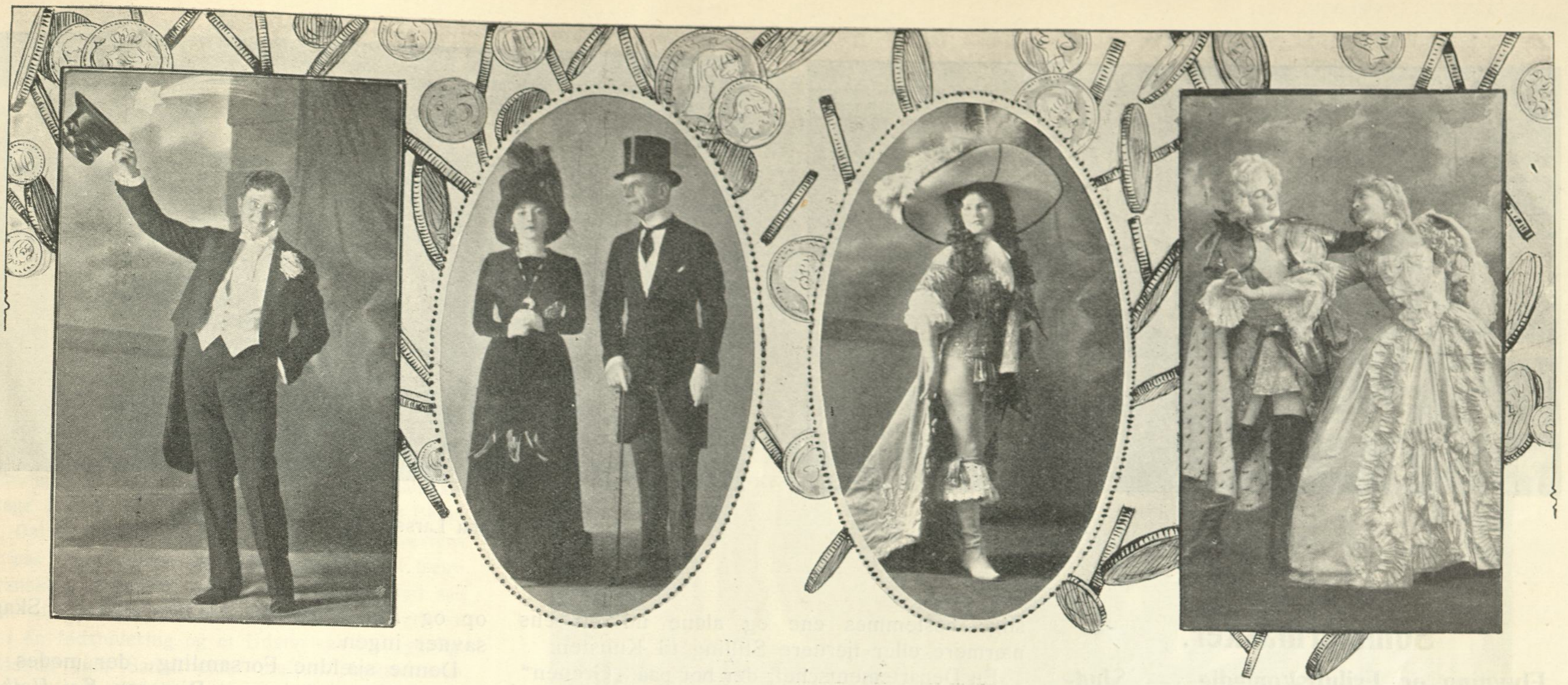

Billeder fra Metropol-Teatret. (Giampetro, Thielscher og Magde Lessing.)

„Metropol-Theater“ og „Metropol-Palast“.

Til Revue i Behrenstrasse. — Sukces-Teatrets Stjærner. — I „Palais de danse“ og „Pavillon mascotte“.

(Brev fra Berlin).

Metropol-Teatret er Kælebarnet blandt alle Rigshovedstadens Thalia-Templer. Her er altid Sukces, altid udsolgt Hus. Thi alle skal se Revuen, ikke mindst Berlins mange Fremmede. Ofrer de den første Aften paa Operaen, er det givet, at de den næste styrer Kursen imod det store „Ranch-Theater“ i Behrenstrasse, hvis Muse er den elegante, silkeraslende Halvverdens-Skønhed, og i hvis lysstraalende, tæppebelagte Promenoir med de mange Champagne-Buffet'er Berlins chic'este Repræsentanter for den mest letlevende Verden hver Aften møder op til Parade. . .

Metropol-Teatrets Direktør, Hr. Richard Schultz, er saa heldig stillet kun at behøve at spille et Stykke om Aaret: Revuen. Den har Premiere i September, og trækker Hus endnu i Juni. Imens forberedes dens Efterfølger. Men det gælder om at se Revuen endnu mens alle Hovedkræfterne er i fuld vigeur, og inden Holländers Melodier er blevne for medtagne af hver Aften at gentages fra et Par hundrede Café- og Bar-Orkestre.

Udstyret, som ofres paa denne store Aars-Revue, er, set med berlinske Øjne, meget flot. Sammenlignet med Pariser-Revuerne kan det dog ikke skjules, at disse — som i Reglen har en langt kortere Levetid — byder adskilligt mere for den blaserede Tilskuer. Men de Raffinements, der i saa Henseende kan tillades i Seinestaden, vilde absolut ikke blive taalt af den ret skrappe Berliner-Censur! Til Gengæld „laaner“ Metropol-Revuens Forfatter, Hr. Julius Freund, jævnligt en og anden god Ballet-Idé hos sine galliske Kolleger. Det hænder jo, at den samme Idé gaar videre til en københavnsk eller en wiensk Revue. Paris er og bliver Opfindsomhedens By. Det er en misundelsesværdig Stilling at høre til Første-Kræfterne ved Metropol-Teatret. Gagerne bevæger sig omkring 35—40,000 Mk. om Aaret! Til Gengæld kræves der et stort aftenligt Arbejde. Den graciøse Fritzi Massary, som forøvrigt til Foraaret definitivt forlader Teatret for at indtræde i den hellige Ægtestand, maa saaledes klæde sig om 5 Gange, ja endog — i Chantecler-Akten — krybe i den hvide Hønes Ham. Fru Massary ser lige fortryllende ud som Madame Pompadour, som Jeanne Granier og som „Pumpprinzessin“, og hun synger og danser med en bestikkende Verve. Teatrets næst-fineste feminine Kraft (i Henseende til Gage) er den kaade og humørsprudlende Englænderinde Magde Lessing, der efterhaanden har lært at tale taaleligt berlinsk. Hun fremstiller i Revuen bl. a. Ludvig XV., videre en vilter Backfisch, samt „Der Løve von Berlin“: en ung Dandy, der er korresponderende Medlem af Foreningen til Fremme af Nat-Livet i Storstæderne, og i denne sin Egenskab af „Bett-schoner“ naturligvis er godt kendt med alle de smaa vævre „Mus“, der sværmer omkring de Fremmede.

Revuens to masculine Hovedstøtter er Josef Giampetro og Cuido Thielscher; den første lang og næsten uhyggelig mager, ulastelig som var han sprunget lige ud af en Modejournal, tør og tilknappet i sin Komik og med en beundringsværdig tydelig Diktion; den anden lille, korthalset, jovial, sprudlende af skalkagtigt og zünftigt Berliner-Humor. Giampetros Gardeløjtnant og Thielschers „Komitéegatte“ og Provins-Opkøber af Sæson-Konfektionsartikler hører til Revuens morsomste Figurer. Hver af dem maa forøvrigt tage 4—5 Stykker paa Samvittigheden.

Der lés og klappes meget i Metropol-Teatret, navnlig efter en god Vits af dem, som alle kan forstaa. Men hvad Applausen angaar, kan det ikke nægtes, at Klakens Anstrængelser i saa Henseende undertiden virker noget irriterende. Det skulde synes, at man i dette af Guderne saa tilsmilede Sukces-Teater maatte kunne stryge disse brutale Klappere.

Saa meget mere som der virkelig — selv for en kræsen Tilskuer — nu og da er Anledning til at give sin Beundring Luft. T. Eks overfor den gennemført kunstnerisk-smagfulde Tableau-vivant-Gengivelse af Fragonards og Boudouins berømte Billeder: „Roman d'amour“, „Le hasard heureux“ etc., — Stjærnerne paa den franske Kunstudstilling ifjor —, eller overfor den blændende og farverige Troppe-Revue med hele Balletten i Uniformer og 6 levende Heste paa Scenen. Med dette straalende Billede, der forherliger den tyske Krigs-Begejstring, slutter „Hurra! wir leben noch“! — og man giver i sit stille Sind Firmaet Hugo Baruch & Co. en velment Kompliment for det flotte Udstyr.

* * *

Ved Siden af Metropol-Teatret knejser det for kun faa Uger siden aabnede nye kæmpemæssige og luksuøse Forlystelses-Etablissement Metropol-Palast, der inklusive Udstyret har kostet 5 Mill. Mk., og staar som et talende Vidnesbyrd om Berlins hastige og uventede Udvikling til Verdens-Stad. Da der er en vis Sammenhæng mellem Metropol-Teatret og Paladset af samme Navn, vil et Par Ord om det nye Etablissement mulig have Interesse, saa meget mere som den københavnske Dagspresse endnu ikke, mærkelig nok, har bragt et Ord om dette i Sandhed imponerende Foretagende — i hvert Fald fra et Fremmed-Synspunkt betragtet.

Metropol-Paladset rummer 3 indbyrdes fuldstændig isolerede Afdelinger: i Stue-Etagen en stor folkelig Koncert-Sal for Menigmand; 2 Trapper op dels et hyper-elegant Bal-Lokale „Palais de danse“, dels en overdaadigt udstyret, hele Natten aabnet Restaurant „Pavillon mascotte“.

Som man kan tænke, er disse Berlins nyeste, til Glæden viede Lokaler hovedsagelig indrettede med Fremmed-Besøget og Leveverdenen for Øje. Baade i „Palais de danse“ og „Pavillon mascotte“ er Champagne Normaldrikken! Jeg har aldrig i mit Liv set en Konsum af denne ædle Drue saa mægtig som her. Begge Lokaler er udstyrede i gammelfransk Barok-Stil. Over „Palais de danse“s cirkelrunde, glat polerede Danse-Estrade hæver sig en enorm Kuppel, gennem hvis Glastag der kastes afvekslende rødt, grønt, gult og blaat Lys ned over de Dansende. Omkring paa Terrassen udenom Estraden sidder Tilskuerne ved deres Borde — ja, dette er nemlig at betragte som en Forestilling, hvortil Entréen koster 5 Mk! Man ser mange, ganske borgerlige Elementer, som morer sig over at studere de dansende Par, oftest 2 Damer sammen. Under Valsen løftes Silkeslæbene, og den herskende Mode med Undertrykkelse af alt hvad der hedder jupons, muliggør et Indblik à discretion i de Skønnes intimere Toilette-Bestanddele. . .

Og imens knalder Propperne ustandseligt. Er dette ikke en Dans paa en Vulkan? „Aah“, siger Direktørerne Schultz og Jentz, Foretagendets Hovedmænd, „Berlin har Penge nok, Berlin er Verdensby. Men vi maa ogsaa have nogle glade Københavnere herned. . . . .“

Efter Kl. 2 fortsættes der i „Pavillon Mascotte“. Man souperer en bandes joyeuses. De kære Berlinere gaar jo saa nødig i Seng!

Viggo Schiørring.

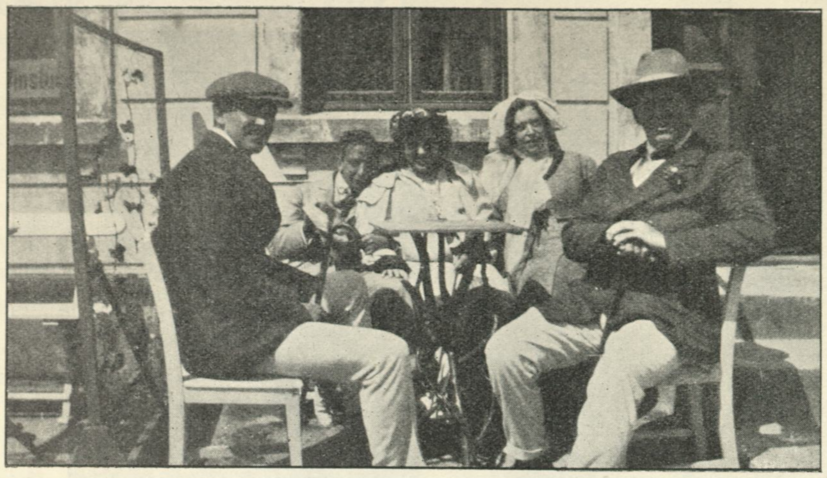

Den Fønsseske Familjegruppe.

Fru Anna Larssen og Michael Ancher

Sommermasker.

Flyvning og Friluftskomedie. — Sludder og Sladder.

Skagen i Juli.

SKAGEN er et mærkeligt Sted!

Norden for Lov og Ret, paastod Drachmann at det laa, men der ligger det ikke mere. Stedet har Borgmester og 3 uniformerede Betjente, og det koster 10 Kroner at køre der op i Automobil.

Men Norden for Titler og Rang, kunde man maaske kalde det, thi det er det mærkelige, at her oppe gælder den almindelige, af Frederik V. indstiftede Rangforordning slet ikke.

Stedets Glans udgaar fra Kunsten. Først fra de 4 store Profeter, Malerne af Guds Naade, Herrer til Skagen, den gamle Skagenskoloni, der er tyndet ud, men endnu staar fast deroppe, og dernæst fra de mange smaa, der hvert Aar rejser derop, for at Skagen hver Sommer kan fremvise en Kunstnerflok saa stor og saa broget som intet andet Sted i vort kunstgødede lille Land.

Hvad er vel det at være smykket med en Titel paa Skagen?

Ens Glans og Stade paa den lokale Rangstige bestemmes ene og alene ud fra ens nærmere eller fjernere Stilling til Kunsten.

En Departementschef, der bor paa „Grenen" (15 Kroner om Dagen), men forøvrigt er Muserne fremmed, er ikke nær saa fin som hans yngste Assistent, der bor paa „Højskolehjemmet" (3 Kroner pr. Dag), og i sin Ungdom har faaet et Billede kasseret paa Charlottenborg.

Kan det derfor undre nogen, at denne mærkelige Plet ved Sommertid oversvømmes af de nye Rangspersoner, og at de gamle, der gærne for en Tid lægger Titlerne bort, ser interesserede til, og at hele denne mærkelige Menage skal i „Masken" i Tekst og Billeder? De 4 store Profeter ser man nu ikke meget til i Sæsonen, de gemmer sig bort, gaar i Sommerhi og kommer først frem naar Sandflugt og Søndenstorm har jaget Sommergæsterne bort.

Men de mange andre er det let at faa at se, og aller lettest, hvis man kan komme op til Klokken 12, da Toget kommer, og alt, hvad der duer i Skagen, møder frem for at suge Sensation fra det sydlige. Se *Fønssebassen,* et Hoved højere end alt Folket, og dertil brun som en Femøre. Han kan nu tage det dybe *e* og haaber en Gang at naa helt ned til *c*.

De øvrige Medlemmer af Dynastiet Fønss er her ogsaa, og „Kylle" og *Anna Larssen* har læst op og *Fru Oda*, de er her alle — Skagen savner ingen.

Denne sjældne Forsamling, der mødes her ved 12-Tiden, isprængt Digteren *Kai Holberg*, uden hvis Nærværelse Toget aldeles ikke kan komme ind, Filmeren *Nobel*, Sangerinden *Fru Flügen*, *født Tørsleff*, osv., skilles langsomt, naar „det kogende Vand" endelig har indfundet sig, pustende og hvæsende efter den møjsommelige Tur fra Frederikshavn, og den omhyggelige Stationsforstander har tørt den svedige Maskine af med en ulden Klud, — da er det samlende forbi og enhver begiver sig til sit.

Og hvad taler man saa om i Skagen for Tiden? . . . .

Kære, der er jo Flyvningen, den store Danmarksflyvning, eller rettere: der *var*. Der gik for megen Blæst af Sagen til at Maskinerne turde gaa op; det eneste, der blev tilbage af den hele Historie, var et flygtigt Snap-shot af *Nervø*, der var her oppe for at inspicere Startpladsen. Den tiltalte ham ikke, og han fløj Syd efter paa Længslens Vinger, og med ham alt Haab om den store Flyvning.

Og saa er der Friluftskomedien, som optager alle Sind.

Digteren *Kai Holberg* i Forbindelse med en yngre Journalist fik den gode Idé at spille Drachmanns „Strandby Folk" i Klitterne nedenfor Fyrbakken.

Tanken slog mægtigt an, som enhver Tanke overhovedet gør det i Varmen, om nogen ellers gider fostre en saadan, og alle kom i Aktivitet. Op ad Fyrbakken kan Tilskuerne sidde. Scenen bliver i Klitterne, hvor der lægges en Baad, males et Hus og hænges tørret Fisk paa en Snor, for at den ægte Lugt og Stemning kan sprede sig blandt Tilskuerne. Fiskerne benytter man som Statister og Havet danner Baggrunden, det store, sommerdovne og taalmodige Hav.

Hvem der skal kreere Rollerne, vides endnu ikke. Her er Kræfter nok. Hver Aften er der Oplæsning, Sang eller Musik paa et eller andet Hotel, og Sommergæsterne udenfor Rangklasserne proppes med en saadan Masse Kunst, at det er utroligt, det kan glide ned.

Og naar Aftenunderholdningen er forbi, samles man i „Palmehaven", — Skagens egen uforfalskede Palmehave, med Koncert hver Aften, Smørrebrødsseddel, Gæst- og Solistoptræden af Frk. ⁂ og Hr. do., do., do. Der blandes Kortene. Herrebladene med Damebladene, Klør Knægt med Hjerter Dame, Matadorerne med Fausserne, der mødes „hele Skagen" og drøfter Tid og Sted, Flyvning og Friluftskomedie og mangt og meget.

Jens Locher.

Aftenstemning. (Gruppe: Hr. Seeman, Fru Solborg Fjeldsøe, Hr. Strøm og Hr. Sommerfeldt).

Théâtre des Arts.

Paris, 1911.

TURISTEN, der kommer til Paris, *skal* i Théâtre Français og Operaen. Vil han more sig, le, maa han i Variétés, Nouveautés eller Palais Royal. Vil han se de sidste Sukcesser, maa han for Tiden se Nutidens største franske Skuespillerinde *Réjane* i Bataille's L'enfant de l'amour eller den største franske Skuespiller *Guitry* i Bourget's Le tribun, eller, hvis han sætter Pris paa Digtekunst, Maeterlincks Eventyrskuespil „Den blaa Fugl" paa Théâtre Réjane i et Udstyr, som ikke staar tilbage for Chantecler.

Men er man træt af at se Klassikerne traditionelt spillet, og uden om Stjernerne al den traditionelle Dygtighed, der virker som rutineret Skuespilkunst og ofte efterlader et tomt og overfladisk Indtryk, saa skal man søge *Théâtre des Arts* paa Boulevard des Batignolles. Det er en lille elegant „Æske", hvis Eksistens bygger paa Abonnement, og hvis Formaal er at fremføre franske — klassiske og moderne — Skuespil saa vel som alle mulige udenlandske, der har digterisk Værd, i en Indstudering og et Udstyr saa omhyggeligt og fuldendt, som Samarbejdet mellem Instruktøren *Durec* og den franske Malerkunsts mest fremragende Navne formaar at skabe. Et Repertoire, der i dette Aars Plan rummer Navne som Molière, Musset, Calderon, Ma-Tjen-Iuen, d'Annunzio, Andrejew, Wedekind, for blot at nævne Verdensnavnene, med Dragter og Dekorationer af Mænd som Laprade, d'Espagnant, Ch. Guérin, Sert, Piot, Dethomas, Maurice Denis, André, Poulbots, Vuillard og Albert Besnard, hvoraf de fleste nu er kendte fra Udstillingerne i Kunstforeningen og Kleis i denne Vinter.

For at give et Indtryk af det usædvanlige og kunstneriske Tilsnit i Teatrets Virksomhed, kan jeg af usædvanlige og kunstneriske Grunde vælge den sidste Forestilling „Brødrene Karamazov" af Jacques Copeau og Jean Croné efter Dostojevskijs berømte Roman. Det er blevet en Sukces, som Aften paa Aften fylder Huset, som hele Paris og hele den dannede Verden maa se, som allerede er solgt til mange fremmede Scener, og som man kun vover sig til at se med bange Anelser. Thi hvilken Selvmodsigelse at dramatisere Dostojevskij! Og overhovedet, hvilken Dramatisering har, uden Kendskab til Romanen, nogensinde virket som en Digters selvstændige Værk, der redegjorde for Originalens Særegenhed i dramatisk Form? Af danske Digtere har vel kun Sven Lange med „Den gamle Præst" naaet et tilfredsstillende Resultat, uden at han dog formaaede at gøre Jakob Knudsens „gamle Præst" til Hovedpersonen.

Hvad er det for Biografteaterforestillinger, vi har set over Tolstojs Romaner som „Opstandelse" og „Anna Karènin" paa Det kgl. Teater og Folketeatret? Dramatiseringen af „Kreutzersonaten", som var meget bedre og hernede havde et usædvanligt Sceneheld, synes man ikke at have Øje for hjemme. Men „Brødrene Karamazov" maa vel naa København.

Det synes, som sagt, selvmodsigende at dramatisere Dostojevskij. Denne den psykologiske Analyses enestaaende Mester i Verdenslitteraturen har tilsyneladende ikke den dramatiske Kompositionsevne til sin Raadighed, naar han ad mystiske Labyrinter fører os ud og ind i Menneskehjerternes Lønkamre. Men han var det menneskelige Mods Digter, hans Personer vover sig i Tanke og Handling ud paa de yderste Skær, og der er nok af direkte dramatiske Udslag, alt som hans Fortællinger skrider frem. Desuden drømte han, hvad man ser af hans Breve, om at skrive dramatisk.

For Kortheds Skyld forudsætter jeg den to Bind stærke Roman bekendt, og skal fortælle, hvorledes det er lykkedes at sammentrænge den til fem Akter. Dybden maatte erstattes med Relief; noget maatte udskydes, og andet, som kun var antydet, maatte føres videre ud, uden at Værkets Aand og Hensigt krænkedes.

Den frygtelige Familjetragedie tager sin Begyndelse i et Kloster ved Moskva hos den ærværdige 100aarige Pope Zossima. Her har den yngste af Brødrene Karamazov, Aliosja, en ren og brændende from Sværmer, søgt hen for at bede for sin Familje: Faderen, den allerhelvedes Grev Karamazov, hvis Liv er en eneste umættelig Appetit paa Kvinder og Vin; Broderen Dimitri, der slægter Faderen paa og hader ham, fordi han har taget hans Elskerinde Grusjenka fra ham og bruger Arven paa sit vilde Liv, — en Udhaler og en Spiller, der skal ægte den karakterfaste og indtagende Katherina, som ikke elsker ham mere og som han ikke elsker mere, der tidligere har tvunget hende til at komme til sig for at hente Penge til sin Fader, som begik Underslæb, og nu har hun laant ham 3000 Rubler, som hun vidste, han vilde stjæle for at øde dem i Spil og paa Grusjenka, for hun elsker nu den klare, positive Tænker, den ældste Broder Ivan.

Slutningstableau af „Per Spejder". Pantomimeteatret i Tivoli.

I disse stille Omgivelser mødes nu Fader og Sønner og Faderens Tjener, den uægte fødte, epileptiske Smerdiakov, der faar at vide, at hans Moder var en stinkende Skøge og hans Fader — den gamle Grev Karamazov selv. Og i dette Møde mellem den vilde og hykleriske Fader og hans Børn bryder Hadet løs, det raser med Trusler og Vredesudbrud og kommer næsten til Haandgribeligheder. Da kaster den gamle Pope sig næsegrus til Jorden for Dimitri, som skal have saa mange Lidelser at udstaa. Vi er straks midt i skæbnesvangre Begivenheder.

Scenen forlægges til Katherinas Stue. Hun tør ikke elske Ivan. Hun beklager Dimitri, tilbyder endog sit Venskab til Grusjenka, der lader, som om hun modtager det, men pludselig slaar om og slynger hende sin Haan i Ansigtet: hun véd, hvorledes Katherina kom til Dimitri, det har han fortalt hende paa Værtshuset! Og da Dimitri kommer, er det for at søge Grusjenka. Da samler Katherina al sin Vilje, hun vil hævne sig, og slipper Dimitri løs paa Faderen, der dyrker Grusjenka. Hermed er dette Skuespil af Had og Hævn og Skinsyge i fuld Udvikling.

I tredje Akt træffer vi den gamle Karamazov mere drukken end nogensinde. Han svælger i Mad og Vin og snakker i sin Rus med Sønnen Ivan om Gud og Evighed. Der er ingen Gud og ingen Synd og ingen Evighed, svarer denne. Samtalen paahøres af Smerdiakov, som varter op, og han hører Faderen prale af, hvorledes han tog hans Moder, Skøgen. Og nu lægger Smerdiakov sin Plan. Gamle Karamazov venter Grusjenka, han vil skænke hende 3000 Rubler, den samme Sum, som Dimitri har stjaalet fra Katherina. Mistanken kan falde paa Dimitri. Da den gamle er gaaet til Ro, søger Smerdiakov at friste den stolte og ædle Ivan, som føler Afsky for sin Fader: han skal blot rejse sin Vej, Smerdiakov selv er jo Epileptiker, han skal nok faa et Anfald . . . han skal bare lade Tingene gaa deres Gang.

Mordet sker. Dimitri arresteres paa en Spillebule i Selskab med Grusjenka, han har Blod paa Ærmet og dømmes til tyve Aars Ophold i Sibirien.

Saa kommer Dagen for hans Afrejse. Smerdiakov kommer tilbage fra Hospitalet, hvor han har opholdt sig efter sit epileptiske Anfald. Grusjenka, der er ganske forandret, bodfærdig og forædlet, vil sammen med den fromme Aliosja følge Martyren Dimitri, de vil sone alt, selv Dimitris Uskyldighed. Tilbage bliver den hævngerrige Katherina, Ivan, som er syg, bekymret, ja næsten vanvittig og den stakkels Smerdiakov. Da tilstaar denne klynkende og kynisk, at han er Morderen, men de er to: Ivan, som gjorde ham Mordet muligt, og han selv. Og Smerdiakov hænger sig, mens Ivan og Katherina kaster sig ud i et vildt Liv uden at frelse den uskyldig dømte Broder.

Dette er det korte Skema, der rummer de Millioner Nuancer, som kendetegner Dostojevskijs Psykologi, og som Spillet ene kan levendegøre. Og Spillet saa vel som Sammenspillet var det fuldkomne nær. Der var Lidenskab, Voldsomhed, Kynisme, Oprør, Fromhed, Frækhed, Ynde, Mystik, Skønhed og Gru over disse Skikkelser, hvoraf særlig Henri Krauss som gamle Karamazov, Roger Karl som Dimitri, Iscenesætteren Durec som Ivan og Dullin som Smerdiakov var blændende.

Man maa haabe, at dette sjældne Skuespil vil finde Vej til en af vore Scener. Hvilken djævelblændt Rolle vil ikke Faderen være for Olaf Poulsen, Emil Helsengreen, Fjelstrup eller Cajus Bruun, og hvilken Smerdiakov vil vi ikke have i Johannes Poulsen! Roller nok og Mennesker nok for Menneskefremstilling . . .

Dethomas' Dekorationer og Kostumer fra 1850 var en fornem Baggrund for de gribende Begivenheder. Rolige Farver i hele Flader og mystisk dæmoniske Belysninger. Alt var Pietet omkring denne tilsyneladende Helligbrøde af en Dramatisering, der er et Digterværk.

Jens Pedersen.

Scenens Børnebørn.
(To smaa Helsengrener fra Aarhus).

Friluftsteatret i Slagelse.

FRILUFTSSPILLENE har efterhaanden faaet Karakteren af en Epidemi herhjemme. Ligesom Kinematografiens Idé har ynglet som Rotter og spredt sit Kuld over Landet, saa at hver Landsby og Ladeplads, hver Gæstgivergaard har aabnet sit Teater for de levende Billeder, saaledes er det samme snart Tilfældet med Friluftsspillene i Danmark.

Mod Biografteatrene har der fra mange Sider været rettet — og bliver stadig rettet — de skarpeste Angreb, og der er blevet slaaet drabeligt til Friluftsteatret, idet man har søgt at afdisputere og fravriste denne Form for Sommer-Komedie al kunstnerisk Værdi og Betydning. Men Friluftsspillet har staaet sin Prøve og vundet Riddderslaget i Folkets Dom.

Vox populi, vox dei! — Folkets Dom har en Gang for alle taget Standpunkt for Komedien under aaben Himmel, og selvom „vox dei" af og til har givet sit Besyv med i Laget i Form af sorte Skyers sejge rindende Væde, vil dog vist ingen, — hvis Øje og Sans har været opladt for de ædle og mægtige Skønhedsindtryk, som Naturspillene Gang efter Gang har fremvirket paa de i tusindvis tilstrømmende Skarer, — nægte, at man her staar overfor en Kulturfaktor af fornem Rang — selv om det er de store og brede Linjers Kunst, der øves. Naturen selv maler altid med den brede Pensel, og naar kræsne Teaterfeinschmeckere bestandig taler højt om: det *intime* Spil, der gaar tabt, de fine Nuancer, som forsvinder i Sammenspil, Betoning og Mimik — ja, saa kan der kun svares paa alle disse Begrædelser, at Friluftsskuepladsen ikke *er* og heller ikke *skal være* en Indendørsscene, men har og *maa have* sit eget Præg, sin individuelle Karakter og Art med de store og umiskendelige Fortrin, som den nu éngang rummer.

De store enkle Optrins og de stærke Farvers Hjemsted er Friluftsscenen. — „Antigone"s og „Hagbarth og Signe"s overordentlige Succes vidner herom. Men naturligvis maa Udvælgelsen foretages med forsigtig Skønsomhed; Friluftsspillets Mission er saa klar og simpel, saa aabenbar i sin Begrænsning, at man aldrig vil behøve at gaa udenfor de naturlige Rammer.

Provinsernes Sommer-Komedie, der hidindtil har bestaaet i det tarveligste Bundfald af flove Farcer, smaa hyperkedsommelige Syngestykker og slibrige Revuer, har nu fundet en lykkelig Afløsning i Friluftsspillene. At Vejrliget ikke var Hr. *Henrik Malbergs* Kasse gunstig, forringer ikke hans Foretagenders kunstneriske Fortjeneste, og de Friluftsspil, han fremførte i Odense, Kolding og Aarhus har kun kunnet regnes ham til Ære.

I *August* Maaned vil nu ogsaa Direktør *Sigurd Lomholt,* der efterhaanden i danske Provinser har erhvervet sig et Navn baade som Skuespiller og Teaterleder, aabne sin Friluftsscene i *Slagelse,* paa et ypperligt egnet Skovterræn nær Byen.

Han har haft den heldige Idé at sætte „Elverhøj" og „Et Folkesagn" paa Repertoiret, idet han opfører hvert af disse Stykker fem Gange. I Provinserne er disse to Skuespil alle Teatergængeres Hjertebørn, og Sigurd Lomholt — der i *smartness* ikke giver Malberg en Tøddel efter — vil vise de Hellig Anders' Bysbørn Christian den Fjerde til Hest, omgivet af sine ridende Jægere og Jagthunde. Personalet omfatter efter Reklameplakatens Ordlyd ialt 18 Herrer og Damer, 6 Heste, en Høj og 13 Hunde.

Udmærkede Kræfter er det ogsaa lykkedes Dir. Lomholt at samle om dette Foretagende, f. Ex. *Fru Elna From,* der fra næste Sæson er knyttet til Centralteatret, Hr. og Fru *Rassow* (Folketeatret), den nydelige og talentfulde *Evelyn Evo,* der under Malberg-Tournèen gjorde saa stor Lykke i „Samson og Dalila", og den unge Karakterskuespiller Hr. *Arne Stöckel,* der hos *Boesen* deltog med Bravur i Islandsfærden i Aar. *Sigurd Lomholt* selv er Christian IV, og om det saa er selve *Vilhelm Birch,* saa er han ikke gaaet af Vejen for at spille baade Walkendorff og Mogens Jæger paa en og samme Aften.

Forfatterinden Fru *Rosa Bruhn* har skrevet en smuk Prolog til Aabningsforestillingen den 4. August.

Vi haaber for Direktøren, at Vejrligets Guddomme vil tilsmile ham i Terminen 4.—20. Aug., saa at han selv og hans Følgesvende vil faa Glæde af Forsøget.

Marco Polo.

„Masken"
i den kommende Sæson.

NU kalder Signalhornet Scenens Børn fra Sommerliv og Sommerhvile. Prøverne begynder, Kampen begynder, og i Teatrene arbejder travle Hænder paa at gøre alt rede til Sæsonens Slag.

Vore Læsere vender hjem fra Rejse, og Teaterinteresser, der ikke har kunnet holde Sol og Hav Stangen i de lyse Sommerdage og lune Sommeraftener, vaagner paany.

Her er vi, rede til at tage imod vore Venner.

Vi lægger altsaa for med vor Kunstneraften den 8. August i Tivoli, hvor Johs. Poulsen vil samle sine trofaste, og flere kendte Kunstnere med ham vil bejle til Publikums Gunst, og vinde den.

Alle gamle Abonnenter paa „Masken" har Entré for 75 Øre, og alle nytiltrædende gratis Entré. Vi skylder vore nye Læsere en Velkomst, som vi har budt vore gamle. Men samtidig vil vi skizzere vort Program for den kommende Sæson.

Vi vil holde vore Læsere à jour med alle Teaterbegivenheder, melde og anmelde alle nye Arbejder, følge deres Fremkomst og Gang.

Vi vil give Oversigter og Udredninger af nye Arbejder, fortælle, hvad vi ved om dem, og forberede vore Læsere.

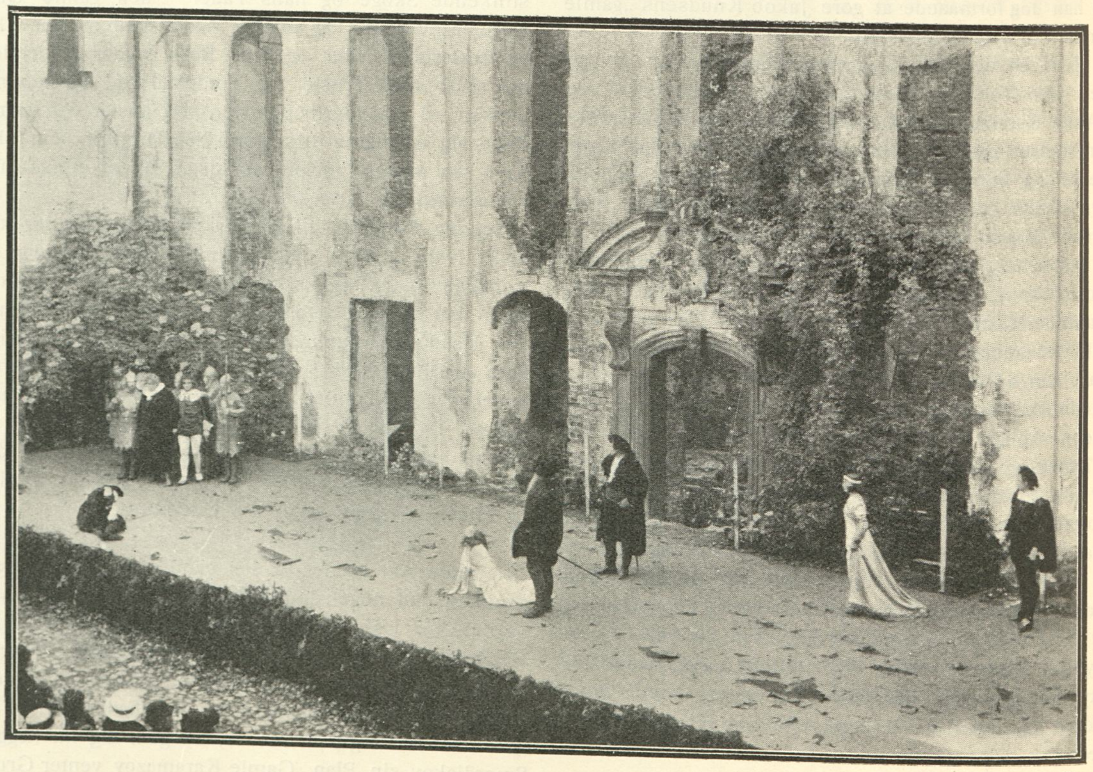

„Dansen paa Koldinghus". Friluftsteatret i Slotsruinen.

Vi vil følge Skuespillernes Liv og Færden paa Scenen, pege paa nye Kræfter, udførlig omtale Enkeltpræstationer og genkalde tidligere Virksomhed i Erindringen. Alle københavnske Skuespillere vil faa Omtale og Bedømmelse, de store med de smaa.

Vi vil holde Læserne à jour med Provinsens Komedie, dens Direktører, Skuespillere og Forestillinger, og vi vil sende Korrespondenter til Syd og Nord for at faa paalidelige Efterretninger.

Vi vil følge Musiklivet ved dets Koncerter og Sangaftener, og vi vil omtale inden- og udenlandske Kunstnere og forestille dem for vore Læsere.

Vi vil, kort sagt, være med overalt, og vore Læsere skal være med overalt. Og vi vil ledsage vort Stof med talrige originale og forskelligartede Billeder.

Alt som før.

Men vi vil udvide vor Virksomhed paa forskellige Punkter, idet vi anser det for vor Pligt at fremhjælpe Teaterinteressen og staa vore Læsere bi.

Vi vil danne et Fond, der skal sætte os i Stand til at yde gratis Teateraftener i vore Hovedstadsteatre for saadanne Abonnenter, hvis Pung ikke tillader dem at gaa i Teatret.

Vi vil ved fornuftige Arrangementer med Teatrene, om disse vil vise os Imødekommenhed, sørge for Moderation i Priserne for saadanne Abonnenter, der synes, at det bliver for dyrt at betale fuld Pris. De nærmere Regler herfor skal vi senere angive.

Vi ved, at vor nuværende Redaktion i en lang Aarrække har staaet paa den bedste Fod med vore Privatteatres Ledelse, og vi tør derfor tilbyde vor Assistance for Abonnenter, der ønsker dramatiske Arbejder indleverede, eller ønsker at træde i Forbindelse med Teatrene paa anden Maade. Kom kun til os, og vi skal hjælpe Dem.

Vi er til Tjeneste med alle personlige Oplysninger om Lærere og Instruktører, om Sangundervisning og Musikuddannelse, vi giver Oplysning om alle literære Spørgsmaal, om Oversættelsesret og Opførelsesret. Alt ved nærmere Henvendelse til Redaktionen.

Vor Redaktør i sit Hjem.

Intet, der vedrører Teater- og Musiklivet, er os fremmed. —

Endelig tilbyder vi alle vore Abonnenter, til Læsning i Efteraarets Aftener, en ny spændende Kærlighedsroman, der berører Teaterlivet, og hvis Titel er *„Første Elsker“*. Den skrives af vor Redaktør Palle Rosenkrantz, som maaske nogle af vore Læsere kender som Romanforfatter. Romanen vil blive 16 Ark, udstyret som vore bedste Forlags-Romaner, med Omslagstegning af Maleren Arild Rosenkrantz. Dens Bogladepris vil blive 4 Kr., men „Masken“s Abonnenter kan erholde den for 50 Øre, naar Anmodning herom er indsendt inden 1. Oktober d. A. paa Kuponer, der vil findes i „Masken“. Bogen kommer ud den 15. Oktober. Af Hensyn til Bestemmelsen af Oplagets Størrelse, vilde vi være taknemlige for snarlig Meddelelse fra dem, der ønsker Bogen. Kuponen findes nederst paa denne Side.

Samtidig meddeler vi, at vore Abonnenter vil kunne erholde Eksemplarer af Edgard Høyers „Frk. Venus“, saavidt Restoplaget slaar til, ved Indsendelse af 50 Øre + 5 Øre Porto til vort Kontor.

Iøvrigt er vi lydhøre for alle Ønsker fra vore Læsere.

Skriv kun til os.

„Masken“s Redaktion.

Undertegnede ønsker til 15. Oktober d. A. et Eksemplar af

Palle Rosenkrantz: **„Første Elsker“**, *en Kærlighedsroman.*

Bogen bedes sendt til Adresse ....

50 Øre + 5 Øre Porto indsendes i Tiden mellem 1.—15. Oktober d. A.

Underskrift.

NB. Abonnenter, der modtager „Masken“ gennem Boghandlere, maa indsende Bestillingen til disse, med hvem vi om Ekspeditionen vil træffe særlig Aftale.

Carl Muusmann: Det store Krak paa Alexandrateatret. Teaterroman

Saa havde den Nat alligevel ikke været spildt. Han havde gjort et virkeligt Bekendtskab, der kunde være ham til Nytte i Fremtiden.

Og alligevel! Der var noget ved den Mand, som gjorde ham utryg.

Hjalmar gik atter ned i Konditoriet, men hele Dagen var han underlig forvirret og adspredt. Nattens Indtryk vilde ikke afklare sig. Ud paa Eftermiddagen følte han sig ligesom mere rolig, og han spejdede et Par Gange gennem Lemmen ind i Kaféen.

Daniel Broge sad paa sin sædvanlige Plads. Hjalmar Brænding tog en Plade og aabnede Døren til Kaféen. Han fløjtede sagte. Det var for at henlede Daniel Broges Opmærksomhed paa sig, men det behøvedes ikke. Det var næsten som om Skuespilleren havde siddet og ventet paa ham, thi i det samme Øjeblik, han traadte ind, udbrød han:

— Naa, hvordan morede De Dem saa igaar, Hjalmar.

— Jo—o tak, Hr. Broge, det var mig jo bare en Skuffelse, at De ikke selv spillede med.

— Lad være med det Smigreri, sagde Daniel Broge haardt. Jeg har jo sagt Dem, at det er en af de grimmeste Egenskaber for en Skuespiller.

— Men jeg er kun en Tilskuer! sagde Hjalmar Brænding, idet han mindedes Ordene fra igaar.

— Vist saa! Men naar unge Mennesker først har faaet de Nykker, saa er de jo desværre ikke til at pille ud af dem, skønt Gud skal vide, at det er un sale metier hver Aften at skulle male sig i Ansigtet og krybe i andre Folks Klæder, Tanker, Karakter og Roller. Men det har vel ikke bidt meget, hvad jeg sagde til Dem igaar. De vil vel alligevel være Skuespiller?

— Ja, Hr. Broge. Jeg tror jeg vil prøve paa det.

— Prøve paa det! Hvad vil det sige?

— Jeg mener, at jeg vil lade En, som jeg tror har Forstand paa det, se, hvad jeg duer til.

— Hvad er det for En.

— Albert Uhlstrøm.

— Albert Uhlstrøm! gentog Daniel Broge og blev saa blodrød i Hovedet, saa det næsten truede med at sprænges.

— Hvor har De truffet ham, og hvordan har han faaet fat i Dem?

— Jeg har truffet ham tilfældigt i et Selskab, og han har tilbudt at læse med mig.

— At læse med Dem! udbrød Daniel Broge og slog en haard Haanlatter op. Den rungede gennem hele Lokalet, saa Gæsterne vendte Hovedet, thi man var ikke vant til at høre den melankolske Skuespiller le.

— Er der noget ondt i det? spurgte Hjalmar Brænding med et naivt forskræmt Udtryk?

Daniel Broge betragtede Hjalmar Brænding med faderlig Velvilje og sagde saa i en Tone, som ynkede han hans Ungdom og hans Uerfarenhed:

— Ja, der er noget ondt i det! Den Mand, hvis Navn jeg ikke en Gang gider nævne, er en Ungdomsforfører af den værste Art. Han har kun Evnen til at forkludre og forkvakle. Har De lidt Talent, skal han nok faa det spoleret eller gjort det til hul Maner, og har De intet Talent, har han ikke Mands Evne og Vilje til at sige Dem det. Han vil holde Dem hen med tomme Lovord og hul Smiger, indtil De en Dag vender tilbage til Samfundet som en aandelig Krøbling, der har spildt Ungdommen til ingen Nytte og hører til den foragteligste Klasse af Alle: Skuespillerproletariatet. For det er der ikke en Gang en Ladegaard.

Daniel Broge havde talt sig varm og hidsig. Hans store, smukke Stemme lod Ordene rulle gennem Lokalet, saa alle nu var begyndt at spidse Ører, medens de lod deres Aviser synke.

Hjalmar Brænding stod helt sønderknust og ulykkelig, medens han med skælvende Stemme spurgte:

— Jamen, hvad skal jeg da gøre, Hr. Broge?

Daniel Broge mønstrede med et skarpt Blik længe den unge Mand, saa sagde han med Vægt:

— Skal det endelig være, saa er det i hvert Fald bedre, at jeg tager mig af Dem.

— Vil De, Hr. Broge? udbrød Hjalmar Brænding, medens en Glædesrødme farvede hans Kinder, saa at hans Ansigt lyste som en Solopgang.

— Ja! De kan komme op til mig imorgen Klokken 11, men præcis.

Ellers er vi to færdige med det samme.

KAP. XII.

Rygtet om, at Daniel Broge havde antaget Hjalmar Brænding som sin Elev, havde vakt Sensation i Teaterkaféen baade blandt Gæsterne og i Personalet.

Man havde aldrig tidligere hørt, at den snart aldrende Skuespiller havde taget sig af en af de Unge. Det hed sig almindelig, at han altid stod imod dem. Han havde altsaa maattet se noget særligt i Konditorsvenden. Den gamle Opvarter Petersen, der tidligere var den eneste, hvem Daniel Broge havde vist en vis Fortrolighed paa passende Afstand, var den, der følte dette mest bittert. Han kunde ikke mere se op til den store Kunstner som i gamle Dage. Han syntes, at det var under en saadan Mands Værdighed at tage sig af en snottet Konditordreng. Al den Spiritus, som Daniel Broge tyllede i sig, havde nok alligevel slaaet sig paa Hjærnen.

Der opstod et skjult Fjendskab mellem Stamgæsten og hans Livopvarter.

Og dette øgedes, da Daniel Broge endog begyndte at blande sig i Kaféens Drift.

En Eftermiddag forlangte Skuespilleren nemlig at tale med Værten.

Værten var Tysker af Fødsel. Han følte dette som en Brøde. Han holdt sig altid paa Afstand af Gæsterne og kom kun til Stede i Lokalet, naar man sendte Bud efter ham. Og det skete nu. Med et forlegent Buk traadte han ud fra Disken. Han var formelig trukket i Stadstøjet i den højtidelige Anledning. Han strøg sig over det tynde, rødlige Fuldskæg, medens hans smaa Øjne missede under de hvidlige Bryn.

— Hvad befehler Hr. Broge?

— Jeg befehler ingenting, Hr. Wolfing, men jeg vil bede Dem om en Tjeneste.

— For megen Ære, Hr. Broge.

— Ingen Komplimenter! De har en ung Mand, som jeg vil prøve at tage mig af, men jeg vilde anse det for meget uheldigt, om dette Forsøg, hvis det mislykkes, skulde bringe ham ud af hans Stilling. Er der Mulighed for, at han kan faa nogle Timer fri daglig uden at miste sin Plads?

— Som Hr. Broge befehler! Jai ikke vil staa den unge Mand hans Glück i Vejen.

— Ja, om det bliver en Glück, det er ikke godt at vide. Men kan han faa fri, uden at De knapper ham noget af?

— Jai ikke vil knappe ham en rød Hvid af, Hr. Broge, naar Di beer mai derum. Det ordner sig nok, Hr. Broge.

— Tak, Hr. Wolfing.

Og saa ordnede det sig, men der blev skumlet over denne Ordning, ikke mindst bag Disken, og Hjalmar Brænding følte det. Men det Nye tog ham saa stærkt, at det pansrede ham mod Drilleriernes Naalestik.

Han mødte nu hver Dag i et Par Timer hos Daniel Broge. Skuespilleren boede i Strandstræde. Udefra saa Huset usselt og gammelt ud, og for at naa op til Lejligheden skulde man gennem en beskidt Port, der altid var spærret af Vogne.

Men saasnart man kom indenfor og gik op ad de brede, lave Trapper med de store, udskaarne Trægelændere, følte man sig som i et stort Herskabshus. Den Mand, der havde lejet her, havde ikke gjort det tilfældigt. Han havde søgt efter sin Smag, og han havde fundet.

Naar man ringede paa, blev man lukket op af en gammel Husjomfru med Kappe og snehvidt Forklæde.

Hun havde en egen Maade at spærre Døren paa, indtil hun havde faaet Sikkerhed for, at Gæsten var velkommen. Saa blev hun saa indladende som en Hund, der logrer med Halen af sin Herres Bekendtskaber.

(Fortsættes.)

Til

„Masken"s Ekspedition

Gl. Mønt 14

København K.

Ansvarlig overfor Presseloven:
PALLE ROSENKRANTZ.
DET HOFFENSBERGSKE ETABL KJØBENHAVN

MASKEN

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 13DE AUGUST. | NUMMER 46.

Frøken Jenny Roelsgaard.

DET er en Aften i Aarhus Teater. Tæppet gaar op for en fattig Stue. Her er Manden og den lille, vanføre Datter. Det er Frk. Jenny Roelsgaard. Hun lister saa stille om i den lille Stue, som om hun aldeles ikke tænkte paa at tiltrække sig Opmærksomhed. Fordringsløs og beskeden. En fremmed vilde maaske finde hende for fordringsløs og beskeden. Det er næsten et Tilfælde, at han bliver opmærksom paa hende. Men har han først set hende, saa følger han hende med Øjnene, hvor hun gaar. Her er ingen Effekt, men overbevisende gennemført Ægthed. Hun agerer ikke den vanføre Pige. Hun *er* hende. Saadan maatte hun se ud. Saadan var hendes Bevægelser og hendes Ansigtsudtryk. Der er Resignation over det gammelkloge Ungpigeansigt. Det fortæller i sit tavse Sprog om uafbrudt Lidelse, om den vanføres egen Lidelse, om Livet, der kun bragte hende det tungeste og tristeste. Og om Hjemmets Lidelse, hvor den fordrukne Fader øder de stakkels Smaaskillinger til Brændevin.

Og samtidig med den forpinte Resignation fortæller hendes trætte Ansigt om Kampen for at holde Hjemmet oppe. Om den eneste, der tænker paa at styre den synkefærdige Skude.

Den lille, trætte Pige, der er bleven altfor klog i sin evindelige Kamp imod Undergangen, er den, der bærer dette Hjem. Den, der trods alt gør det til et Hjem. Hendes Sorg over Faderens Fornedrelse er hjerteskærende. Og da han tigger Penge af hende til Brændevin, ser man for sig, som i et dybt Perspektiv, Rækker af Dages Strid og Angst og Sorg. Det er den stilfærdigste og fineste Kunst, der her er trængt igennem til de mindste Enkeltheder. Hvert Skridt, hver Bevægelse, hvert lille, tungsindigt Smil fortæller den vanføre Piges Historie.

Frøken Jenny Roelsgaard.

Og alt dette saa yndefuldt i sin fordringsløse Uanselighed. Jeg har ofte set stærkere Kunst, men aldrig renere og mere ægte.

Eller jeg ser hende i en Hovedrolle. Hun er den unge Lærerinde, der er bleven Kone Numer to i det rige Hus. For hvert Skridt, hun gør, løber hun Panden imod Mindet om den første Kone. Hendes Væsen, hendes Manerer, hendes Interesser, alt er en Fornærmelse imod Numer en. I det hele taget: hendes Tilværelse er en Fornærmelse.

Saa kastes hun frem og tilbage imellem haabløs Resignation og planløst uforstandigt Oprør. Jeg ser hende i den Luft, der vil kvæle hende, ligesom snappe efter Vejret, for tilsidst at synke mat sammen i Selvopgivelsens Fromhed.

Den unge Kone kunde spilles meget voldsommere og lidenskabeligere, men næppe mere overbevisende ægte. Det er lykkedes Frk. Roelsgaard at give os et saadant Indblik i hendes Liv, at vi har gjort et Bekendtskab, vi ikke glemmer. Vi har levet en Teateraften, som vi vil huske, ikke et Aar eller to Aar, men saa længe vi overhovedet husker vore Oplevelser.

Og jeg ser hende i en ganske ubetydelig Rolle. Ikke andet end en Kammerpige, en tjenende Aand, der villig forsvinder i sin Frøkens Skygge. Men faar man ret Øje paa Pigen, saa glemmer man Frøkenen. Der er Stemning, naar Frk. Roelsgaard er paa Scenen, en egen mild Stemning. Hvor beskeden og

fordringsløs hun er, saa hører hun til dem, der selv giver Lys til en Scene.

Men Frk. Roelsgaard behøver et Publikum, der kender hende. I Aarhus havde hun vundet en sikker Plads i alles Hjerter. Man vidste, at man kunde lide paa hende. At hendes Spil altid var ægte og retskaffen Kunst. Det kunde være lidt blegt, men det var aldrig forlorent.

Men netop fordi hun er saa stilfærdig, kan det ske, at Publikum slet ikke bliver opmærksom paa hende. Hun holder sig saa gerne i Skyggen af andre, at hun staar Fare for at blive der.

Dog, den der først engang ret har set den gennemførte Ærlighed i hendes Kunst, han vil aldrig overse hende mere.

Helge Hostrup.

Anna Larssen.

DET hedder sig med stor Bestemthed, at Fru Anna Larssen til Efteraaret vil tiltræde en Tourné med Rostands smukke Skuespil „La Samaritaine", i Fordanskning af Hr. Kaj Friis-Møller. Er det sandt, saa er det glædeligt og giver Anledning til Forventning.

Af alle de Kunstnere, Forfatteren af disse Linier under et mere end tiaarigt Arbejde i Samarbejde med de københavnske Privatteatre har lært at kende, er der ikke én, der som Anna Larssen har vakt hans Beundring og Sympati. Der er næppe nogen, der som hun, stille, flittigt, fordringsløst, altid lydhør, altid uden Nykker, har søgt at faa det mest mulige ud af sin Opgave. Jo, der var maaske én, det var Fru Julie Møller paa Folketeatret, den ægteste af de ægte — men hun er død.

Anna Larssen har uden Avisfanfare, uden mægtig Protektion, uden Reklame af nogen Art kæmpet sig frem til at være den af alle Københavns Skuespillerinder, som Publikum forgudede mest og holdt mest trofast ved. Den, der havde set hende ved Arbejdet, forstod det. For hende var Teater-Arbejdet en Livsgerning; hun vilde noget og hun havde Evne, derfor blev hun til noget. Hun var ingen Trilby, som en genial Instruktør-Svengali kunde hypnotisere op til at yde det mærkbare, men som faldt sammen som en Gasballon, naar Instruktøren veg fra hende. Hun tog Instruktørens gode Vink, vænnede sig aldrig til at tilegne sig hans Unoder. Hun lod sig aldrig fordærve. Var der Ting, hun ikke magtede, saa omsatte hun dem, til de laa for hende. Paradenummeret Kameliadamen er et ypperligt Eksempel. Denne Parade-Skøge i Rampelys, der, givet af en genial Kunstnerinde, bliver et Paradigma, men fremstillet af en rutineret Scenearbejderske bliver en uudholdelig Krukke, blev i Anna Larssens Fremstilling intet af det, hun var tænkt at skulle være, snarere en lille, hjerteskudt Pipfugl, men vidunderlig rørende og ganske fornuftstridende ægte.

Uægte kunde Anna Larssen ikke være. Forfatteren af disse Linier husker første Gang, han traf Anna Larssen, da hun spillede Hovedrollen i hans Skuespil *„Oprejsning"*. Det var i Dagmarteatrets Glansperiode ved Aarhundredskiftet, endnu inden Anna Larssen helt var kommet frem i allerførste Række. Hun kom paa en Prøve stilfærdigt glidende op mod Forfatteren og sagde saa venligt: „De maa ikke blive vred, men det forfærdelige Sludder, den unge Pige siger her, kan jeg ikke sige. Jeg har ikke de Ord i mit Forraad". Forfatteren bukkede og maatte indrømme, at det var nogle gyselige Mundfulde, den 16aarige Forpagterdatter skulde aflevere. Han blev flov og sagde hjælpeløst: „De har Ret, men hvad skal hun sige?" Anna Larssen lo: „Det ved jeg skam ikke — det kan knibe med at spille Jeres Stykker, men lave dem for Jer, det kan jeg Pinedød ikke. La'e hende sige noget menneskeligt, saa skal jeg være der ligestraks."

Saa blev Replikkerne gjort lidt mere menneskelige, og saa gik det. Det er *hendes* Kunst, og derfor har ingen som hun kunnet give Sven Langes dejlige Kvindeskikkelser med deres henrivende Tale, deres smaa, sære, men sande Ord, deres Stil, som ikke findes i anden dansk dramatisk Kunst. Den vidunderlige Polly i *„Kvindelykke"*, hvis Tilsynekomst i første Akt er som en Shakespearesk ung Kvindes Genopstandelse, hendes lille Pige i *„De Umyndiges Røst"*, Barnet paa Tærskelen af Kvindens Liv, hendes Rektorfrue i *„De stille Stuer"* med det hjælpeløse Blik over Bordet med Torskene — den skønneste Terzet vor Skuespildigtning ejer —, hendes lille utilfredse, lurvet-gentile Fuldmægtigkone i *„En Forbryder"*. — — — Man kunde blive ved, man kunde sidde og skrive sig lige saa forelsket i Sven Lange som i hende — de to hører sammen paa et Blad af vor moderne Teaterdigtnings Historie.

Og hun ejer netop den Tryllemagt, der skal og maa lukke alt op for hende, den fine, stille, sarte Kvindelighed — hvorfor Pokker har Probenreutervittighed ødelagt Goethes vidunderlige *„ewig weibliche"* for os! Den, der ikke kender Kvindens Væsen, kan ikke skrive for Anna Larssen, men han kan trygt sværge paa, at det mindste Holdepunkt, der er, skal hun gribe, holde fast og vikle ud som et indisk Shawl af et Fingerbøl.

Og saa blev hun aldrig træt. Jeg husker hende ogsaa fra „Oprejsning", da hun skulde styrte ind ad en Dør og forhindre en noget flegmatisk Elsker i at skyde sig med en Pistol. Situationen var ikke overbegavet udtænkt, og det kneb gevaldigt for Løjtnanten; ti, tyve, maaske tredive Gange maatte det gøres om. Hver Gang styrtede Anna Larssen ind ad Døren, som gjaldt det om at frelse et Menneskes Liv. Saa stoppede hun pludselig op, blev staaende paa Tærskelen og gispede: „Nu maa I holde op, for ellers gaar Talentet Kraft stejle mig af mig." Hun sagde „Kraft stejle mig" — Replikken er laant fra Jens Pedersens og Gustav Wieds „Første Violin", og hun er den eneste, der har kunnet bruge det Udtryk serafisk — det klædte hende uimodstaaeligt.

Vi kender alle: „Jeg elsker Dig Kraft stejle mig." Anna Larssen kunde sige alt, og hun har sagt meget — men hvor det lød!

Nu faar vi hende snart at se igen. Alle alvorlige Mennesker — og hvem af os lærer Livet ikke Alvor — maa føle Respekt for de Følelser, der fik hende til at standse sin Kunstnerbane. Kommer hun igen til andre Opgaver med andre Maal, saa vil vi alle hilse hende velkommen. Kunst er ikke alene Herskerinde, den kan tjene uden at tabe sin Straaleglans. Rafael har malet de dejligste Billeder til Guds Moders Ære, og den, der nylig har vandret i Roms og Florenz' Kirker, har set Kunsten bøje sig for den religiøse Følelse og herske, naar den tjente.

Og naar alt kommer til alt, er saa ikke Kvindens Blik, naar Hovedet bøjes under Sløret, netop en Aabenbaring fra de fjerne, skønne Egne, hvorhen Mænds Tanker aldrig naar, men hvorhen den ægte Kvindes Følelse bærer hende paa lette Vinger.

De Ord kunde Anna Larssen aldrig sige, de er heller ikke gode, men de udtrykker noget, alle ægte Menneskebørn, uanset Køn og Alder, føler — de staar der, med Velkomst til den, vi altsaa maaske faar at se igen og som vi alle beundrer, alle holder af.

Thi har Margrethe ikke Ret, naar hun siger til Faust:

Anna Larssen.

Das ist alles recht schön und gut;
Ungefähr sagt das der Pfarrer auch,
Nur mit ein bischen andern Worten.

Palle Rosenkrantz.

Friluftsscenen, før og nu.

I de fjerne Tider, da det var ved Lysskæret, der straalede ud fra Athen og Rom, at Europa lærte at stave sig frem gennem Kulturens ABC, den Gang var Teatret enhver græsk og romersk Bys fornemste Bygning. Stort nok til at modtage et helt Folk var Friluftsteatrets mægtige Halvkreds, og det var Livets Højtidsdage, naar de store Digteres Ord lød fra Scenen. — I den svidende Solglød hvirvles Vejenes Støv op af alle Slags Køretøjer, men i Dag er der kun Smil om alle Munde, thi det fælles Maal er Teatret. I sin polstrede Bærestol sidder den værdige Senator, draperet i sin purpurbræmmede Toga, og tæt, usømmeligt tæt forbi ham stryger en hel Karrefuld af søndagsklædte Bønder, der haster til Bys. Unge Patriciere bøjer sig helt ud af Sadlen for at se paa de unge Kvinder, der hviler mellem Blomster paa Silkehynder, mens deres rappe Bæreslaver, pustende og sveddryppende, løber den Frigivne forbi, der med Stav i Haand traver afsted langs Vejkanten for at komme tidsnok til at faa sig en god Plads. Piske smelder, Stude brøler, og der er en Raaben og Latter, et Kapløb om at komme først ind gennem Teatrets Vomitorier. Honoratiores søger deres Plads i Orkestret, mens Ridderne indtager Pladserne lige bag ved. Højere oppe kommer det almene Borgerskab, mens Bønder og Slaver slaas om Pladserne øverst oppe ved den sidste Præcinctio.

18—19 Aarhundreder er gaaet siden da. Bærestolene er blevne til Automobiler, og de klodsede Kærrer løber nu med Dampkraft paa Skinner, men den klassiske Friluftsscene er opstaaet fra de Døde, og Folkemængden, der nu søger ud til Teatret i det Fri, er ligesaa talrig og ligesaa forventningsfuld som den Gang, hvad enten det, som i Syden, er til Forestilling i selve de antike Teaterruiner eller, som i Norden hos os, er til de store Tragedier paa Ulvedalenes Scene.

Da det romerske Riges Kultur svøbtes ind i Middelalderens Nat, slukkedes ogsaa Glansen om den dramatiske Kunst. Kun som Gøgl vegeterede den videre, indtil den efterhaanden gennem de gejstlige Skuespil, „Mysterier“ eller „Mirakler“, fik nyt Liv; Menneskenes Begærlighed efter Skuespillets Glæder er medfødt og uudryddelig. „Mysterierne“s Oprindelse søges i de store Kirkefesters Højtideligholdelse; blandt de første kendte, større Teaterforestillinger kan nævnes det religiøse Skuespil, som Kong Philip den Smukke i Aaret 1313 diverterede den engelske Kong Edward II med paa Torvet i Paris. Scenens Indretning var næsten altid den samme. Flere Stilladser var anbragt ovenpaa hinanden, og hvert Stillads med sit Fjælegulv var Scene for et Optrin. Naar Mysteriet saaledes forestillede Kristi Lidelseshistorie, saa repræsenterede det øverste Stillads Paradiset, mens de andre var Byen Jerusalem, Herodes' Palads, Pilatus' Hus o. s. v. Paa begge Sider af Stilladset var der Trin, hvor Skuespillerne sad, naar de ikke spillede. Neden under Teatret var Helvede: de Fordømte sendtes fra Scenen derned gennem det aabne, ildrøde Svælg af en Drage, hvis Mund kunde aabnes og lukkes. Ofte blev disse Mysterier

Fru Elna Jørgen Jensen som Chauffør. I Vognen Frk. Houlberg.

Mounet-Sully som Oedipus paa Amfiteatret i Nîmes.

spillet lige udenfor Kirken: ved Normandiets Tusindaarsfest i Aar gjorde man et vellykket Forsøg med Genopførelsen af disse naive Skuespil, og Scenen blev opført i et Hjørne af Pladsen udenfor Rouen's Kathedral, saaledes at selve Kirkens ærværdige og rigt udsmykkede Sidevæg var Teatrets Baggrund. Virkningen var glimrende, og Forsøget vil sikkert mange Steder blive gentaget; vi har jo selv herhjemme haft Lejlighed til at beundre en lignende Ramme, Regensens Gaard, der gav det gamle Stykke den pragtfuldeste Kolorit. Endnu i vor Tid blomstrer en Rest, eller maaske snarere en forædlet Gren af det gamle Mysteriespil: Frilufts Passionsspillet i Ober-Ammergau, der i de sidste 270 Aar har været opført i den lille bayerske By af Skuespillere, der i det daglige Liv er Bønder og Haandværkere. Af dyb og forunderlig Virkning er disse Optrin af Kristi Lidelseshistorie paa den 50 Fod dybe Scene, der er aaben foroven til den dybblaa Himmel og bagud mod de fjerne Bjerges mørke Kamme.

Allerede i Middelalderen begyndte man dog ofte at opføre Mysterierne inde i selve Kirken, og senere, da deres religiøse Betydning svandt, i særlige Teaterbygninger. Og lidt efter lidt blev det selvfølgelig mindre og mindre fint at spille Komedie under aaben Himmel; kun rene Markedsgøglere nedlod sig dertil.

Men til al Lykke for Friluftsscenens mondæne Fremtid fandtes der den Gang, som altid, foruden de professionelle Skuespillere ogsaa Amatører. Gennem dem hindredes Friluftskunsten i helt at forsumpe i obskøne Farceløjer og grove Klownkomedier. Det blev Mode ved Hofferne og hos de Store at dyrke Friluftsdramaet. Ligesom Grækerne sørgede for at anbringe Scenen saaledes, at Tilskuerne samtidig med Digterværket ogsaa nød Naturens Skønhed, saaledes yndede nu Rokokotidens pudrede Noblesse Skuespillet, serveret i en velarrangeret Park. Men desværre — Udsigten til en Scenebaggrund af stive Hække, klippede og friserede i unaturlige Façoner, og til kunstfærdige Fontæner i Parykstil blev ikke saa inspirerende for den store Kunst som f. Ex. Tilskuernes Udsigter fra det antike Teater i Tauromenium (nu Taormina paa Sicilien), hvor Vulkanen Ætna saas bag Scenen i al sin pittoreske Vælde.

Men alligevel: Friluftsscenens Tanke blev holdt i Live; selve *Goethe* lod jo i Weimar flere af sine Stykker opføre som Friluftsspil paa „den naturlige Skueplads“ i Tiefurt. Det klassiske Teaters store Genopstandelse kom dog først, da man for Alvor forstod, hvilke uvurderlige Skatte Tiden ejer i de Minder, der endnu er ladt tilbage fra Oldtidens Kultur. Det har vel for en stor Del været Udgravningerne af Pompeji, der gav Stødet til, at man i de Lande, hvor Romerne havde hersket, gav sig til at rense de romerske Amfiteatre for alle de sørgelige Tilbygninger, der i Tidernes Løb havde snyltet sig paa dem. De to største Teatre i Frankrig (i Nîmes og i Orange) indeholdt saaledes hele Landsbyer med snævre og svinske Gader, rene Pesthuler; endnu i Begyndelsen af det 19. Aarhundrede dannede Teatret i Nîmes et helt Sogn for sig med sin egen Kirke, St. Martin des Arènes, og med 2,000 Indbyggere, der talte en egen Dialekt! I 1809 sløjfedes denne Bydel, og det antike Teater førtes baade dèr og andetsteds tilbage til sin oprindelige Skikkelse.

Saa var det, at det sydfranske Digterforbund, Felibrerne, fik den store Tanke at benytte de antike Scener til det store Skuespil. Og den 11. August 1888 opførtes første Gang paa Amfiteatret i Orange *Sophokles*' „Oedipus“

Folkeskuespillet „Wallenrode von Berneck“ paa Naturteatret i Berneck. (╳ Marschal Blücher.)

Forberedelser til et „*Mysteriums* Opførelse“. (Efter Maleri af Van Bons 1580).

Skuespillertruppen kalder Landsbyens Borgere sammen til Forestillingen. En af dem er i Færd med at ophænge et Billede af Jomfru Maria. De andre Skuespillere ses i Baggrunden, og blandt dem kan man kende den hellige Kvinde, der sandsynligvis er Mysteriets Hovedperson, endvidere Djævelen, en Munk og Stykkets Nar, der er i Færd med at skaffe Plads ved at banke løs paa altfor nærgaaende Tilskuere.

med *Mounet Sully* i Titelrollen. Den enstemmige Dom lød, at Virkningen var uforglemmelig; som en Aabenbaring virkede denne Tragedie ved den fuldendte Harmoni mellem de stemningsrige og vældige Teaterruiner og den gamle Mesters Storværk, der, digtet, som det er, for en hel By, kun bør høres i et saa uhyre Rum, hvor det kan gribe de mange Tusinders Hjerte. — En Række Opførelser af antike og moderne Tragedier fulgte nu efter paa de gamle Teatre. Blandt de Tragedier, der gjorde størst Lykke, er vel *Peladan's* „Semiramis“ i Nîmes 1905. I dette storslagne og dybt originale Skuespil har Digteren formaaet at gribe og fastholde 20,000 Tilskueres aandeløse Interesse, udelukkende ved en Kvindes pathetiske Sjælekamp, Striden mellem Ærgerrighed og Vellyst, Vilje og Drift, Pligt og Lidenskab. Fortolket af Mme Segond-Weber blev Tragedien om Assyrernes Dronning til et almengyldigt Drama om Menneskets smertelige Afhængighed og om de organiske Lidenskabers skæbnesvangre Magt. — Hvad der i Frankrig kostes paa saadanne Opførelser, faar man et Begreb om, naar man hører, at Semiramis' hængende Haver arrangeredes i tre Terrasser til en Højde af 19 Meter og en Bredde af 39 Meter; Tømmerværket dertil kostede alene 6,000 Francs, og den malede Baggrund 12,000. Til Belysning anvendes Elektricitet, og i 1904 brugtes til Galleriernes Oplysning alene 15 Kilometer Ledninger. Paa Teatret i Orange benyttes Acetylén-Gas; Tilskuerpladsen faar kun lige netop Lys nok til, at man kan finde sin Plads, mens derimod Scenen oplyses af flammende Baal.

Ogsaa andre Skuespil end Tragedier er forsøgte paa Friluftsscenen. I adskillige tyske Byer, hvor lokale Forhold og lokale Traditioner begunstiger Folkeskuespil med historisk Baggrund, er saadanne Festligheder blevne afholdte. At en ældgammel og stilfuld Stad som Rothenburg har haft sin Friluftssukces, siger sig selv, men iøvrigt har Naturteatret i den maleriske By Berneck i Fichtelgebirge oplevet storstilede Opførelser af *Dittmaris* „Wallenrode von Berneck“, hvor den pragtfulde Skov og det stejle, knejsende Bjerg med Borgruinen

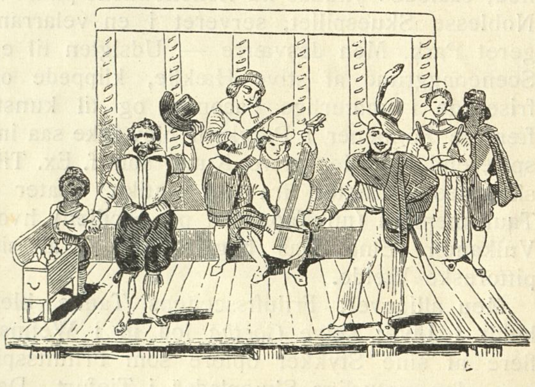

Et Friluftsteater i Paris 1630.

(Mondor og Tabarin's „Theâtre en plein vent“ paa Pont-Neuf).

Wallenrode var en glimrende Baggrundsdekoration. Over 200 af Egnens Indvaanere medvirkede. — Men ogsaa paa den genfødte, antike Scene i Frankrig forsøgtes andre Kunstarter. I Orange spilledes saaledes *Molières* „Précicuses ridicules“, men Dommen lød, at Munterheden klang forloren og Latteren spinkel. Og er det ikke noget lignende, vi oplevede i vort Friluftsteaters første Sæson?

Fra Scenen, der dybt ind forlænger sig i den mørke Bøgeskovs hellige og tavse Mysterier, klang *Oehlenschlägers* højstemte Ord, sublime og fortættede i Virkning ved Naturens Tryllemagt. Under Dalens brede Bøgekroner fik den danske Heltedigtning flammende Liv ved Harmonien mellem Kunst og Natur, mens derimod „Skærsommernatsdrømmen“s kaade og fantastiske Kogleri skuffede, trods al sin graciøse Alfelyrik og sin massive Komik. Thi det er kun Tragedien med sine enkle og ophøjede Linier, sin rene og ædle Skønhed, der ved sin Pathos kan begejstre Folkesjælen. Den intime Scenekunst, der virker ved Talens fint afstemte Nuancer, ved alle de moderne psykologiske Udpenslinger og ved Minespillets Miniaturmidler, bliver altid uforstaaelig for Mængden, fordi den udelukkende er beregnet paa en faatallig Elite. Den Skuespilkunst, hvis Maal er Undtagelsessjælens Analyse, kan aldrig blive den virkelig folkelige Kunst og kan aldrig faa den indgribende Betydning for Nationalaandens Højnelse, der nu, ligesom i Antikens Hellas, bør være Dramaets sociale Maal. Naar en Dramaturg som Hr. *Herman Bang* derfor kun indrømmer Friluftsscenen „en vis Berettigelse“, og klager over, at den berøver Skuespilkunsten de fleste af dens Virkemidler, glemmer han, at Teatret ikke blot er Psykologi, men ogsaa har en civilisatorisk Mission. „Der Menschheit Würde ist in Euren Händen — bewahre sie!“ staar der over det ny Teater i Wiesbaden. — Og naar Hr. *Herman Bang* frakender Friluftsteatret enhver Evne til at bringe en Fornyelse af Skuespilkunsten, beroer dette paa en dyb Misforstaaelse. Desværre — det moderne Teater, hvor Sceneinstruktionen er blevet langt den vigtigste Ingrediens, er ikke længere det Sted, hvor Folket kan nyde en sundt opdragende Kunst. For at vor Skuespilkunst atter skal blive den sociale Faktor, der bag den ydre Virkelighed skal vise den dybere Mening med Livet, idet den tilfører vor Kultur Pathos og Evne til at begejstres over, hvad der er stort og skønt, saa maa vort Teater fornyes, — og hvilken Kunstart er nærmere dertil end det store Drama, Tragedien? I den leder Digtningens Ord og Handling Tidens vage Længsler, dens bevidste eller halvbevidste Stræben, dens endnu uklare Følelser henimod deres etiske Fuldkommengørelse, og paa Friluftsscenen, naar en absolut Harmoni er skabt mellem Digterværket og Naturomgivelserne, dèr modtager Massernes Sjæl den Skønhedsaabenbaring,

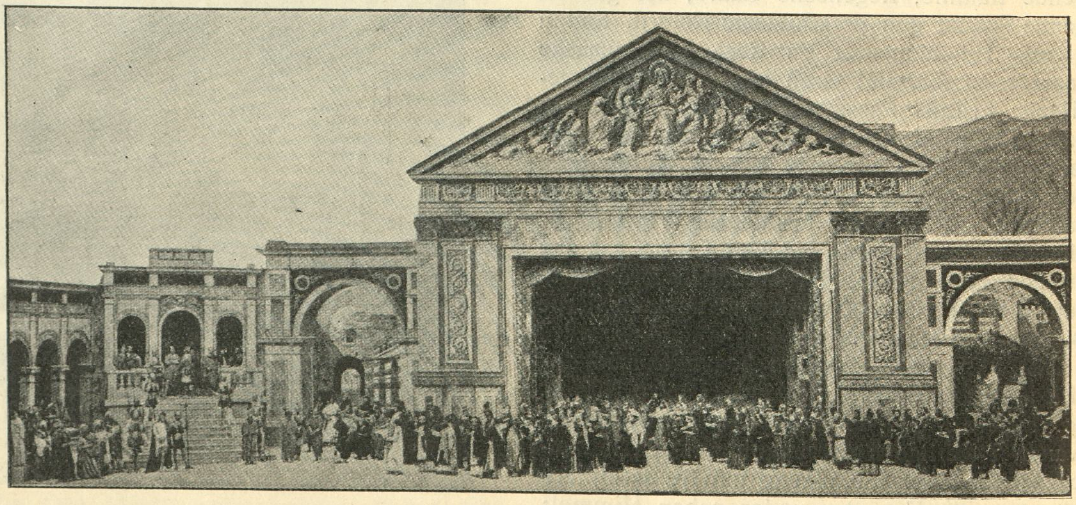

Fra Passionsspillet i Ober-Ammergau. Barrabas eller Jesus?

der ikke glemmes. Dèr vil den Kunst kunne findes, der, ligesom i den helleniske Oldtid, udgaar fra selve Gudernes Mund.

Carl v. Kohl.

Tivoli.

Lidt Samtale med en Mand, der har mange Ting at tænke paa.

Vi sætter os — som saa ofte før — tilrette i en af de læderbetrukne Stole inde paa Direktør *Arne Petersens* hyggelige og skyggefulde lille Kontor, der vender ud mod de høje gamle Træer tilvenstre for Tivolis Indgangsportal — *Stævnemødetræerne* nævnes de i Folkemunde.

De gamle Træers Løvkroner skærmer os og skygger mod den infernalsk skoldende Formiddagssol, der næsten tager Charmen af det lille *Rendez-vous,* som vi har aftalt med den populære Direktør.

Venteværelset er fuldt af Mennesker, der alle staar som paa Naale for at faa den Mand i Tale, hvis Jernenergi og store omfattende Overblik styrer og drejer de utallige smaa muntre Hjul, som svirrer og snurrer i Etablissementets hele Kæmpemaskineri.

Endelig sidder vi da Ansigt til Ansigt med denne Københavns vistnok mest optagne Mand, der dog altid har et Par Minutter og det elskværdigste Smil af Verden tilovers for en nysgerrig og frittelysten Journalist.

„Har De været tilfreds med den forløbne Del af Sæsonen, Hr. Direktør?“

„Vi maa ikke klage, slet ikke. For det vilde være sort Utaknemmelighed mod Vindens og Vejrets Herre. Vi havde for Eksempel en aldeles udmærket Forsæson — særlig omkring Pinsen. Men saa kom der jo rigtignok en kedelig Periode med Kulde og Regn og Blæst; det var trange og triste Dage. Ikke engang vore særlige Anstrængelser ved Skt. Hans-Tid fik vi den Fornøjelse af, vi havde ventet. Men nu — ja, nu er det jo klaret op igen, hvad vi baade maa takke Vejret og Turiststrømmens tætte Skarer for. Vi har for Tiden *Hverdage,* som vore Søndage i tidligere Tid maa gaa langt af Vejen for.“

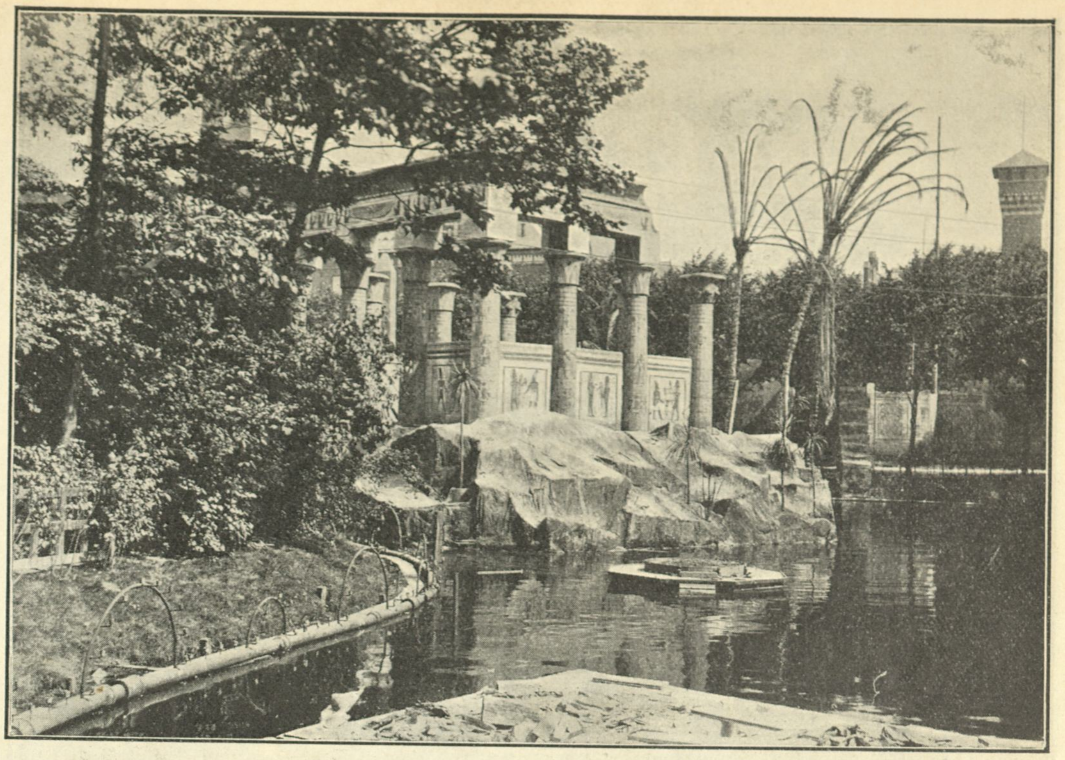

Templet i Philæ. Tivoli.

„Saa er vel Juli Maaned som Regel Deres bedste?

„Nej, det er August. For saa kommer alle Landliggerne jo ind — — . Naa, men vi gør jo ogsaa alt, hvad der med Rimelighed kan forlanges, for at vore kære glade Københavnere kan føle sig tilfredse herinde. Belysningen er bleven forbedret Aar for Aar, en Del Udenværksbekvemmeligheder er fremskaffet, og saa Ægypten! Hvad synes De om Ægypten? Det har ikke været nogen billig Historie, kan De tro.“

„Der er vel stopfuldt hver Aften?“

„Der er *Trængsel* hver Aften, men det fortjener *Carl Lund* virkelig ogsaa, for han har gjort sig stor Umage med Arrangementet. Man skulde tro, at det skræmmede Folk, at Passagen derinde er lidt snæver, men tværtimod: *Københavnerne elsker Trængsel,* vil for enhver Pris i Trængsel. Det er morsomt at iagttage, hvorledes den københavnske Godmodighed og Humor giver sig typiske Udslag netop i Trængsel, ved Vitser og pudsige Paafund, der rasler om Ørerne paa Folk, som om det var en hel stor Familje, der var sluppet derind. Københavnerne er svært glade for Trængsel, naar blot de ved, at de kan komme ud igen.“

„Det *muntre Hjul* har nok givet store Penge?“

„Det har det. Men det er jo forøvrigt ikke Tivolis Entreprise, det ejes af et Interessentskab, der staar ganske frit over for os paa samme Maade som Vandrutschebanen, Flyvekarussellen o. fl. a. I Sammenligning med alt, hvad jeg i Udlandet har set af samme Art, hersker der en sømmelig Tone, der selv midt i den lystigste Tumult aldrig brydes. Jeg kunde nævne Dem Navne paa en Række af højtstaaende Personer, der efter Souperen hos *Nimb* har moret sig derinde.“

„Gør det!“

Direktøren smiler hemmelighedsfuldt.

„Nej — men jeg kan sige Dem, at baade Aristokrati og Demokrati mødes derinde, og at den Plathed, som kommer til Orde i de fleste af Udlandets „muntre Hjul“, maaske netop er bandlyst i vort, i Kraft af de mange forskelligartede Elementers Blanding derinde. Jeg tvivlede paa Forhaand stærkt paa „Det muntre Hjul“s Sukces, nu tror jeg fuldt og fast paa dets Levedygtighed for flere Sæsoner.“

„Venter der os endnu flere Overraskelser herinde i Aar?“

„Ja; i Udstillingsgaarden vil der blive foranstaltet et stort nyt Festarrangement: „*Rosen blusser*“, hvormed den aldrig svigtende Carl Lund har været behjælpelig. Det vil forme sig i kunstnerisk Fremstilling af dansk Natur — ved Siden af „fransk Have“. Musik og Dans vil sikkert hjælpe Folk med at finde derind; Orkestret vil, som hidtil i Udstillingsafdelingen, blive dirigeret af *Stockmarr,* der i Aar synes at have faaet udmærket Tag i Publikum.“

„Apropos Musiken, De er vel glad for at have faaet Hr. *Schnedler-Petersen* tilbage fra *Hades?*“

„Ja, naturligvis. Ganske vist har Hr. *Otto Olsen* klaret sig meget smukt og høstet megen Anerkendelse for sit Vikariat, men Schnedler-Petersen har nu *sit* Publikum, og vi var allesammen glade ved Gensynet.“

„Og nu vore Kunstneraftener, hvad mener De om dem?“

„Jeg finder, at „Masken“s Idé paa dette Punkt er fortrinlig. Det har saa stor Betyd-

Tempel med Lotusblomster.

Hvor Nilen vander Ægypterens Jord.

ning for de unge Begavelser, navnlig de egentlige Begyndere, at komme til at optræde forsøgsvis overfor et Publikum som det, der her bydes dem, under de bedste Forhold at komme i Rapport til Publikum og Presse. Pressen har bestandig med nænsom Overbærenhed taget paa disse unge Mennesker, der her prøver deres Vingers Bæreevne. Jeg synes, at „Masken“ har Ære af denne Idé!“

Vi takker Direktøren for hans Interesse for Sagen og for hans venlige Mening, hvorefter vi hensynsfuldt viger Pladsen for en utaalmodig ventende udenfor, der flere Gange — ret umelodisk — har rømmet sig med ostentativ Styrke.

Marco Polo.

„Skuespillerindens Dag“.

Af Oscar Petersen.

(Illustreret af *Asker Michelsen.*)

III

Toilettet!

Hvordan skal hun dog kunne naa at blive færdig? Opsætningen af Haaret med de mange Modefinesser tager jo ubarmhjærtig Tid. Det kan heller ikke nytte at vove sig ud i den skarpe Luft uden at skærme sin Hud med Indholdet af de smaa, lækre, franske Daaser, der omgiver enhver smuk Dames Toiletbord med en fristende Mystik; thi det vilde snart hævne sig paa Teinten om man sprang Pariserierne over med Ligegyldighed.

Teinten er jo forøvrigt noget af det dyrebareste for en Kvinde. Den Grimme forsoner man sig med, naar hendes Teint er veltillavet, og den Smukke faar over sig dette: „Jeg ved ej hvad!“ saa Herrerne kalder hende „*blændende skøn!*“ Desværre — Kvinden er lige paa Grænsen til at blive højhedsvanvittig, naar hun har opnaaet Prædikatet *køn* — Tilgiv mig min ligefremme Tale.

Nu har *Nanine* Krøllejærnet, Kammene og Naalene parat. Med utrolig Hurtighed gaar det. Som den unge Dames smaa Fingre dog kan. Hun har nu glemt alt — forlængst, at de fleste af Aviserne i ubegribelig Naivitet slet ikke har nævnt hende — alle hendes Tanker er nu kun koncentrerede om hendes Toilette.

„Det er da vel ikke en Filebums?“ næsten skriger hun til *Nanine*, og peger paa sin Næse. „Aah, Gud skelov!“ kommer det bagefter med et Suk.

Naar hele Ansigtet er behandlet, kommer Turen til Haaret. Ak, en Kvindes Haar! En Roman i vore Dage. Men for „Masken“s smukke Læserinder behøver jeg ikke at foredrage Romanens enkelte Afdelinger. De kender den jo. En smuk Roman — ja; men dyr! Paa en lille Times Tid er Skuespillerinden naaet til dens sidste Side.

Efter at have spejdet ud af Vinduet og set, hvordan Vejret er, træffer Skuespillerinden Afgørelse om hvilken Kjole, der „staar“ bedst til „Solskinnet.“ Hun vælger med sikker Smag en straalende grøn emeraude med kostbare Broderier, der faar Veninderne til at blegne. Tro mig, en Skuespillerinde er lykkeligst, naar hendes Veninder blegner. Hun ligefrem *nyder* det, men sørger for ikke at bære sin Glæde altfor aabenlyst til Skue.

Nu er hun endelig helt klædt paa. Hun lader sin Haand kærtegnende glide ned over de dejlige Fantasifjer. Hun fæstner Sløret med de traditionelle Mundbevægelser, og — idet hun trækker Handsken paa — mindes hun Franskmanden, der sagde: „En Kvinde, der er smuk, og som har Agtelse for sig selv, promenerer ikke før Solen staar i Syd.“

I det samme ringer Raadhusklokkerne tolv.

IV

Paa Vej til Prøve!

Ned gennem Strøget glider Skuespillerinden. Fantasifjerene bølger for Vinden, og de Forbipasserende vender sig for at skue efter Mesterværket, alt som hun skrider frem.

Grossereren, der er paa Vej til Børsen, glemmer alle Kursfald, for at betragte Skuespillerindens sidste

Lilli Bech

Paahit. „Tja,“ filosoferer han, „Skuespillerinden hører til de Papirer, der svinger mest!“

Overretssagføreren, der skal være i Retten paa Klokkeslet, bliver forsinket for at hilse paa „den Lille“ og sige hende en Kompliment for hendes sidste Rolle, som han forøvrigt aldeles ikke har set hende i.

Bourgeoisifruen fra Bredgade, der er ude for at gøre Indkøb, faar travlt med at hitte et Udstillingsvindue, hvorfra hun med smaa Mellemrum hemmeligt i sin Stanglorgnet kan iagttage Skuespillerinden.

Og idet Skuespillerinden drejer om Hjørnet, passerer netop en kær Kollega fra et andet Teater. Kollegaen smiler allermest elskværdigt; men ikke saa snart er hun passeret forbi, før hun mumler et *„Hø! Vigtigprinsesse!“*

Saadan tripper den unge Dame nedover den københavnske Asfalt, beundret og misundt, feteret og forhadt.

Lykkelige lille Skuespillerinde!

Casinos Skuespillere vender tilbage.

Læserindernes Rubrik.

Vi er overvældede ved al den Deltagelse i vor lille Spøg om Løven og Sangersken. Vi modtager stadig Besvarelser, men de er ikke rigtige. Den rette kommer nok, og skal blive belønnet.

Det gælder om i nogle faa Linier at give en fuldkommen logisk rigtig Udgang paa Historien. Da vi fra flere tilfældige Læsere har modtaget Anmodning om at sende dem det Nr., der indeholdt vor lille Historie, men ikke er i Stand til det, da vi med Skam at melde i denne Sommertid har været lidt flotte med vort Oplag, aftrykker vi Historien igen.

Læs den nu nøje og svar saa.

Et romersk Sagn.

PROKONSULEN af Sidonia havde en vidunderdejlig Datter, Julia hed hun, og hun var fyrig, som hun var stolt og skøn. Prokonsulen var en Ven af Sang og Skuespil, og ved hans Hof samledes Provinsens største Kunstnere og skønneste Kunstnerinder.

Agesippe hed en Sangerinde, og nogle mente, hun var skønnere end Prokonsulens Datter, dog var hun blid og dydig. Agathon hed en ung Skuespiller, den djærveste blandt den gamle Tragedies Heltefremstillere, ham elskede Agesippe, men de var begge fattige, og Prokonsulen forbød deres Elskov.

Da hændte det, at den stolte Julia blev heftig greben af Elskov til den unge Skuespiller; og hun bød ham sin Elskov. Han svimlede ved hendes Underdejlighed, og hvad hans Forstand forbød ham, det tilskyndede hans Lidenskab ham at tage. Julia gav og han tog — i Løndom.

Men Prokonsulens Folk meldte ham om dette, han slog den unge Skuespiller i Lænker og dømte ham til Døden.

Paa den festlig smykkede Arena skulde han kæmpe med Ørkenens Konge, den vilde Løve fra Arabien. Alt Folket skulde se hans Kamp. Kort Sværd mod Dyrets Gab og Klør, og Julia skulde trone blandt sine Slavinder i Prokonsulens blomstersmykkede Loge. Men Folket knurrede, den sande Kunstner er elsket af alt Folket.

Da stillede Prokonsulen Afgørelsen i de retfærdige Guders Haand, og han talte saaledes til Skuespilleren for alt Folket.

„Under Arenaens Sand er et dobbelt Gemme, og hvert Aflukke er dækket af en jernbeslagen Port. Den ene Dør gemmer Ørkenens Konge og bag den anden skælver den dejlige Agesippe. Nu vælger Du, og Guderne lede dit Valg. Vælger Du den, der gemmer Løven, da tager Du din Kamp og din Død, som Du ved din formastelige Adfærd har fortjent. Vælger Du den anden, da er Venus Dig naadig og Du drager herfra i Fred med Agesippe som din Viv. Valget er dit.“

Saaledes talte Prokonsulen af Sidonia. Men Julia kendte sin Faders Raad og var ikke fremmed for hans Beslutning. Og hun vidste ogsaa, hvilken Port der gemte Løven og hvilken Pigen; thi for den skønne Herskerdatter er intet dulgt, naar hun vil vide det. Og hun havde sendt Agathon Bud, at han nøje skulde agte paa hendes Hænder og vælge om hun gav sin højre eller venstre.

Der stod han, skøn som en ung Gud i Solens Glans, paa det gule Sand, medens Folket larmede i Amfiteatret. Og der sad hun, den dejlige Herskerdatter, i den blomstersmykkede Loge. Hun elskede Agathon af sin stolte, fyrige Sjæl, af sit ganske Hjerte. Gav hun ham Tegnet, saa valgte han, blindt stolende paa hende.

Valgte Døden for hendes Øjne — eller valgte sin dejlige Brud, hende der havde været hans Livs Maal, hende, han havde elsket, og som han maaske endnu . . . .

Fremtiden blev hendes — af Landet skulde de drage sammen.

Den skønne og stolte Julia elskede Agathon, og hun havde truffet sit Valg, det Valg, der skulde være hans.

Valget paa Liv og Død.

Og hun hævede sin Haand, den venstre. Rank skred han mod Pillerne, der knejsede ved Indgangen til det underjordiske Gemme.

Og der traf han sit Valg. Dernede drønede en Port, som Prokonsulens Tjenere lod slaa op.

I aandeløs Tavshed biede alt Folket, men Agathon vendte sit unge varme Blik i Tryghed mod hende, der sad der skøn og rolig mellem de duftende Roser.

Hvem stod bag den jernbeslagne Port, der nu hvinede paa sine Hængsler efter Julias Bud. —

Hvem — Ørkenens Løve eller den blide Sangerske?

Sig mig det, skønne Læserinde, og jeg skal svare Dig, om Du traf det rette. Men mærk dog vel alt, hvad her er berettet.

Hvem stod bag den jernbeslagne Port?

Undertegnede ønsker til 15. Oktober d. A. et Eksemplar af

Palle Rosenkrantz: **„Første Elsker“**, *en Kærlighedsroman.*

Bogen bedes sendt til Adresse ....

50 Øre + 5 Øre Porto indsendes i Tiden mellem 1.—15. Oktober d. A.

....
Underskrift.

NB. Abonnenter, der modtager „Masken“ gennem Boghandlere, maa indsende Bestillingen til disse, med hvem vi om Ekspeditionen vil træffe særlig Aftale.

Carl Muusmann: Det store Krak paa Alexandrateatret. Teaterroman

Hun vimsede formelig om den Besøgende, medens han tog Tøjet af i Entreen, og aabnede saa med en indbydende Haandbevægelse Døren til et stort Værelse. Et Pust af Hygge stod den Indtrædende i Møde.

Væggene var helt tapetserede med lutter smaa Kostumebilleder i Ramme. Møblerne var gammeldags og af fuld Mahogni. Ved den ene Langvæg stod en kæmpemæssig Reol med Bøger i Pragtbind. For Enden af Reolen var anbragt Buster af Goethe og Schiller.

Ved den anden Langvæg stod en Sofa, hvis Højdeskabe bar to andre Buster af Holberg og Oehlenschläger. Alt vidnede om en næsten pertentlig Trang til Symetri, der tydelig røbede Arrangørens Smag og Karakter.

Andagtsfuld, som var det en Kirke, der skulde betrædes, holdt Hjalmar Brænding med bankende Hjærte sit Indtog i disse stilfulde Omgivelser.

De første Ord, hans vordende Lærer sagde til ham, var disse:

— Tro nu endelig ikke, at De straks er bleven Kunstner; og bliver De en Gang Kunstner, saa husk først og sidst, at De altid skal vedblive at være Menneske.

Mærker De, at De en Dag begynder at vokse, saa voks samtidig i Beskedenhed. Den er den sande Kunstners Adelsmærke. Tro aldrig, at De kan opnaa noget ved ydre Naragtigheder, ved Slængkappe, Flagreslips eller Langhaar. Tag altid Livet med op i Komedien, tag aldrig Komedien med ud i Livet. Deres Person vil jeg ikke prøve paa at paatrykke noget Præg. Jeg vil kun lære Dem ved rent ydre Virkemidler at tale Deres Sprog, saa man kan forstaa det. Det er det første, man skylder de Folk, der betaler deres Penge for at høre, og de Forfattere, der betror os at tolke deres Ord.

At føre sin Person med Anstand, det skylder man sin Skaber, sig selv og de Tilskuere, der skal tage det gode Eksempel fra Scenen.

Først og sidst: lær at have Respekt for Deres Kunst, for derigennem at faa Respekt for Dem selv.

Efter denne Indledning, til hvilken Hjalmar Brænding havde lyttet som til Præstens Ord, tog man fat paa Undervisningen, der mere syntes rettet paa en Almendannelse for Livet end paa en Specialdannelse for Scenen.

I disse lykkelige Timer, der baade fyldte Lærer og Elev med Tilfredsstillelse, mærkede Hjalmar Brænding at han voksede, men han mærkede ogsaa, at hans Beskedenhed voksede. Thi for hvert Skridt, han gik frem, syntes Maalet fjernere, som naar man gaar efter et højt Bjerg.

Daniel Broge var altid mild, venlig og overbærende. Kun een Gang kom han med en mild Bebrejdelse, og det gik saaledes til:

En Dag stod der i „Fyrtaarnet“ med Smaaskrift en lille Notits, der lød saaledes:

En ny Stjerne er efter Forlydende ved at gaa op paa Teaterhimmelen. Det er den unge, sympathetiske Hjalmar Brænding, hvis nette Ansigt og slanke Skikkelse mange af Stamgæsterne i „Teaterkafeen“ vil mindes at have set. Man maa nu haabe, at det unge Talent hviler i de rette sagkyndige Hænder, og at det Rygte ikke taler sandt, der fortæller, at han er søgt til en af de gamle Stakit-Autoriteter i Stedet for at søge udviklende og opdragende Instruktion for sit friske Talent.

Mange Gange i Løbet af den Formiddag maatte Hjalmar Brænding i Smug have Bladet frem. Han følte den kildrende Fornemmelse, der griber ethvert Menneske første Gang, han ser sit Navn paa Tryk. Men Ordene, der stod der og lyste sort paa det hvide Papir, forskrækkede ham ogsaa:

— Hvad vilde Daniel Broge sige, hvis han læste dette. Naa, han saa vist ikke „Fyrtaarnet“.

Dog, da Hjalmar Brænding traadte ind i den store Stue, saa han, at „Fyrtaarnet“ laa paa Bordet.

— Jeg har faaet dette Nummer sendt i et Korsbaand. Jeg gaar ud fra som givet, at De ikke har nogen Andel i denne Notits Fremkomst.

— Jeg har ikke . . .

— Det er godt. Blot dette, min unge Ven: Prøv ikke paa at skaffe Dem Journalistbekendtskaber. Det er en daarlig Vej at komme frem ad. Intet er saa uheldigt for en Kunstner, som at tage Forskud paa sin Anerkendelse, inden han endnu har præsteret noget.

Saa taler vi ikke mere om det!

KAP. XIII.

I to Aar havde Hjalmar Brænding nu læst med Daniel Broge.

Disse to Aar havde paa mange Maader været betydningsfulde for ham.

Først og fremmest havde de udviklet ham stærkt, baade aandeligt og legemligt.

Indtrykket, som dette havde fremkaldt, havde været forskelligartet.

Den lille Madam Brænding var henrykt over at se, hvor stor og smuk hendes Dreng blev, medens hun gik og drømte om, at hun en Dag skulde se ham som en berømt Mand.

Bagermester Kraft sagde Ingenting. Det havde baade ængstet og glædet Hjalmar. Han havde frygtet for, at den gamle Spidsborger vilde bruse op, naar han hørte, at hans vordende Svigersøn havde bestemt sig til et saa letsindigt Skridt som at gaa til Scenen.

Men Bagermesteren havde kun sagt: Saa længe *han* passer sin Profession, kommer den Sag mig jo ikke ved. Lad os se Tiden an, saa kan vi jo altid senere tales ved.

Meningen med disse Orakelord maatte antagelig være den, at hvis det viste sig, at Hjalmar havde Talent og kunde drive det til noget som Skuespiller, saa havde den Gamle ikke nogen Indvending at gøre.

Denne Liberalitet forbavsede ganske vist Hjalmar Brænding, men den kunde jo kun glæde ham.

Derimod vakte Forholdet til Ellen undertiden hans Bekymring. Straks, da han havde fortalt hende, at han vilde være Skuespiller, havde det interesseret hende, især da hun hørte, at Daniel Broge havde lovet at tage sig af ham, thi saa maatte det jo være givet, at han vilde drive det til noget.

Men som Tiden gik, og Hjalmar blev mere og mere bevidst i sit Væsen og begyndte at tale om mange Ting, som Ellen aldrig før havde hørt Tale om, saa begyndte hun at føle sig usikker og tilsidst ulykkelig.

En Dag, da han pludselig kom hen i Bageriet, overraskede han hende, medens hun sad og græd i en Krog.

— Men hvad er der dog i Vejen, lille Ellen? spurgte han hurtigt og strøg hende over Haaret.

— Ingenting! svarede hun.

— Saadan et Ord maa Du ikke bruge til mig! sagde han og satte sig ved Siden af hende. Lad os nu tale rigtig sammen, det er snart helt længe siden.

Hun nikkede hen for sig og sagde:

— Det er netop det, jeg ogsaa synes. Før kunde vi sidde og more os som Børn over Ingenting. Nu synes jeg altid, naar jeg taler med Dig, at Du er saa meget klogere end jeg, og at Du ikke kan have nogen Fornøjelse af at snakke med saadan en lille dum Gaas som mig.

— Aah sikke noget Snak, lille Ellen.

— Nej, det er ikke Snak, Hjalmar. Jeg er saa bange for, at Du skal glide fra mig, at Du ikke mere skal bryde Dig om mig, naar Du en Dag bliver en stor Kunstner og kommer op mellem alle de mange smukke Skuespillerinder, der alle vil lægge an paa Dig.

Men nu lo Hjalmar, tog hende om Livet og kyssede hende, idet han sagde:

— Du lille Nar! Hvad jeg saa end bliver eller ikke bliver, saa vil der aldrig være nogen, som jeg holder saa meget af som min egen lille Ellen. Det Løfte giver jeg Dig her: Du skal altid vedblive at være den samme for mig som i dette Øjeblik.

Saa skinnede Solen atter, men med Mellemrum kom de jaloux Tanker atter op i Ellen, og for hver Gang stærkere.

Det var efter en saadan lille Scene, der havde tæret paa hans Humør, at Hjalmar Brænding en Dag gik ned gennem Strøget for at begive sig til Daniel Broge.

(Fortsættes.)

Til

„Masken“s Ekspedition

Gl. Mønt 14

København K.

Ansvarlig overfor Presseloven
PALLE ROSENKRANTZ.
DET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN

MASKEN

1STE AARGANG. | SØNDAG DEN 20DE AUGUST. | NUMMER 47.

Censor.

CENSORINSTITUTIONEN er en fuldkommen meningsløs Institution, til Forsvar for hvilken der ikke lader sig sige et eneste fornuftigt Ord. Det vilde være en Fornærmelse mod „Masken“s Læsere blot at anføre et eneste Argument imod den. En lille, dannet Herre fra Justitskancelliet med Frikort til sig og Forlovede kunde varetage Retfærdighedens Interesser: at de efter antediluvianske Enevældesynspunkter i Grams fordelte Teaterbevillinger blev sømmeligt bestyrede.

Dybt maa man altsaa beklage den Synder, der af det offentlige er ansat som Censor morum ved Privatteatrene og de periferiske Damebensudstillingslokaler. Naar man har gjort det, kan man saa iøvrigt med Glæde beskæftige sig med Censors Person. De første Censorer var Sagførere, der sad sløve hver ved sit Teater og passede paa, at der ingen Majestætsfornærmelser præsteredes fra Scenen. De blev slaaet sammen i den fine, aandfulde Vilhelm Møllers Person, og denne fortræffelige Mand sad i en Aarrække og satte sit Frisind til i Draaber uden at vække større Opsigt. Hans Eftermand Carl Levin havde en virkelig Sukces, forsaavidt som han opnaaede stor Berømthed; for Resten blev denne elskværdige og i Virkeligheden frisindede og navnlig for dramatiske Forfattere i deres Forhold til de da i Provinsen grasserende Skuespiller-Røverbander højst nyttige Mand meget uretfærdig behandlet. Han bar sit Kors paa Ryggen med Taalmod indtil han konverterede det til et at bære i Knaphullet, og saa blev P. A. Rosenberg Censor.

Det er ham, vi maa trækkes med nu. Guderne skal vide det, P. A. Rosenberg var en bedre Skæbne værd. Han er for det første en særdeles belæst og kundskabsrig Mand, hvem intet Aandslivet vedkommende er fremmed. Han er dernæst en meget dygtig Dramatiker, hvis Flid og Viden maaske er større end hans skabende Evne, men som har skrevet virkelig fortræffelige Skuespil, af hvilke enhver vil mindes „Dønvig Præstegaard“, „Henning Tondorff“ — for ikke at tale om hans ypperlige Oversættelse af „Cyrano de Bergerac“. Han er endelig en forstandig og forstaaende Instruktør og en Teatermand af Hjerte. Kort sagt, han er alt

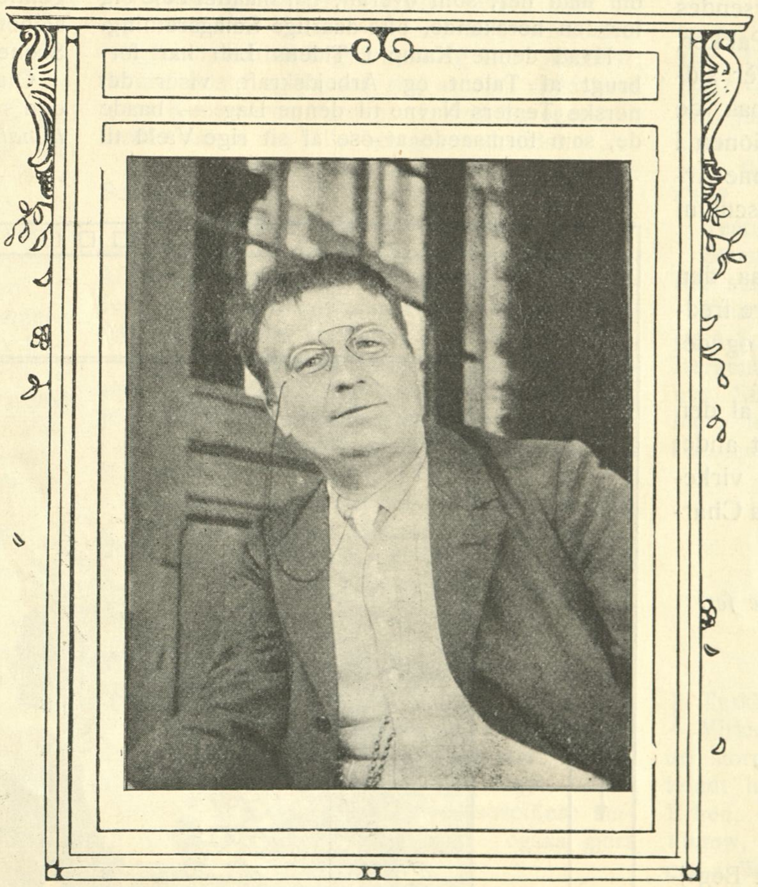

Censor P. A. Rosenberg.

det, som en Censor ikke skal være. En Censor skal være en tør, bureaukratisk Dumrian, der idelig griber fejl og i Løbet af et Par Aar gør det indlysende for selv de mest stokreaktionære, at Institutionen er umulig. P. A. Rosenberg gør det modsatte, han prøver paa at gøre den populær. Han tillader — ganske vist kun i det københavnske Sodoma og Gomorrha — skrupuartige franske Sovekammerfarcer, han lader sindsoprivende Filmskomedier passere, som mindre begavede Politimestre blandt Molboerne skrider ind imod, han hævder, at han er til for at fri Teaterdirektørerne for Ansvar, og han maaler de smaa Damers Trikot med Centimeter hvor Levin maalte med Kvarter og Vilhelm Møller med to Alen.

Med en Censor som P. A. Rosenberg faar vi aldrig Institutionen aflivet, og derfor er han en rigtig daarlig Teatercensor. Han var meget bedre, da han stod paa Skydebanen og ivrede mod Censuren i Kor med den hyper-frisindede Professor Torp og Ove Rode. Nu sidder han og gør Arbejdet saa forbandet upaaklageligt, at der aldrig bliver Lejlighed til at skælde ham ud. Derfor skal det gøres her. Og saa skal det for Resten erkendes, at P. A. Rosenberg er en Mand, det er en Fornøjelse at tale med, fordi han har den dybe Respekt for Kunsten, der forlener sin Mand med Respekt ogsaa for kunstneriske Forsøg, den Alvor overfor alt literært Arbejde, der gør Literaten retfærdig og paaskønnende overfor ung Kunst — den Alvor, som er ved at forsvinde fra Jordens Overflade nu hvor enhver med Præliminæreksamen udrustet Boghandlermedhjælper er Digter og hans Sidekammerat i Realskolen skriver om hans Digtning i en Avis.

Stakkels, for tidlig afdøde, prægtige Carl Ewald sagde en Gang, at alle danske havde Talent med Undtagelse af en literær Journalist, der den Gang sjældent lod sig klippe.

En Dag opdagede Carl Ewald til sin Forfærdelse at denne haarfagre ogsaa havde Talent. Han tog sig det meget nær. Men det burde have trøstet ham, at der er Forskel paa Talentet. Og P. A. Rosenbergs Talent er af det gedigne, af Viden støttede, paa hvilket i gamle Dage Fyrste-Mæcener spenderede Fløjlsjakke og Beværtning ved Taflet, med Slotsnøglen en Gang om Ugen til Raadighed. Det er det Talent, der gav Guldalderen Relief, og det er en Lise i vore Revue-Refrains Dage at vide, at Kunstens Sammenhæng med Fortiden bevares.

Censor P. A. Rosenberg og Komponisten Vilh. Rosenberg.

Det gør den ved Rosenberg. Som Menneske er han en charmant og gæstfri Mand med et hyggeligt Hjem, der om Sommeren flyttes til Nøddebo, hvor han bor Side om Side med sin begavede Broder Komponisten. Didhen forsendes de Aandsværker, der skal kritisk gennemgaas, didhen forsendes smaa Danserinde-Skørter i sirlige Pakker, direkte fra Modeetablissementet, og dèr sidder P. A. Rosenberg og tænker paa de Dage, da han angreb Censurinstitutionen i mere akademiske Vendinger, end denne Artikels Forfatter. Som Hadrian i Tusculum planter han Kaal.

Der er kun én Ting, der kan faa den iltert udseende, men inderst inde uhyre fredsommelige Mand tirret op til Raseri, og det er en Jernbaneassistent, der er vittig.

Det har vi aldrig kunnet forstaa, al den Stund de Staklers Tilværelse er alt andet end lystelig. Deres Vittigheder burde virkelig, ligesom fremragende Mestres paa Charlottenborg, være *udenfor Censur.*

Masque de fer.

Den nationale Scene.

Bergen.

TEATRET har fra gammel Tid vakt Begejstring og Interesse i den livlige By mellem de syv Fjælde.

Det er et Tilfælde, der ser ud som en Tanke, at den danske Skueplads' Skaber, Ludvig Holberg, er født i Bergen. *Her* har han første Gang set Jeronimus, Magdelone, Henrik, Pernille — og Jeppe paa Bjerget er *vel* den livegne sjællandske Bonde, men han findes den Dag idag lyslevende paa disse Kanter.

Af denne Bys Jordbund har det ofte nok været fremhævet, at dramatiske Talenter har kunnet stampes op af Jorden.

Det bergenske Gadeliv har en Livfuldhed — helt forskellig fra dette Lands øvrige Byer. Fader Holberg kalder Byen „Noæh Ark".

Bergensernes Lyst til at agere, deres Humør og Iagttagelsesevne — dette at efterligne sine Medmenneskers mere eller mindre iøjnefaldende Sider, naturligvis parret med en Del Malice — og dertil den af det øvrige Land ofte haanede bergenske Lyrik — det har skabt Bergens Hegemoni paa Scenen.

De smaa Forhold har vanskeliggjort Teatrets Arbejde. Men „den nationale Scene" har altid — i gode som i onde Dage — stridt og lidt for den gode Sag — har kæmpet med Begejstring, Energi og sejg Udholdenhed, selv om man her, som overalt, har maattet bøje sig for den herskende, ofte daarlige Smagsretning.

Hvad denne Kamp i Tidens Løb har forbrugt af Talent og Arbejdskraft, viser det norske Teaters Navne til denne Dag — baade de, som formaaede at øse af sit rige Væld til det sidste og de, som trange Forhold *magtstjal og knækkede før Tiden.* Det dramatiske Selskab stiftedes 1794.

Hundredaarsdagen for dettes Bestaaen — 25de Februar 1894 — fejredes med en Festforestilling i Bergens Teater. Der opførtes Johan Nordahl Bruuns „Republiquen paa Øen" — en interessant Prøve paa Komedien i „Oplysningens Tidsalder". Stykket gjorde megen Lykke. Det var ikke netop tilsat med attisk Salt. Skæmten var noget grovkornet og efter vore Begreber saare lidet gejstlig.

Det dramatiske Selskab bestod af Bergens gode Familier, som for sin Fornøjelses Skyld dyrkede Scenens vanskelige Kunst, og hvor baade Ensemble og Enkeltpræstationer skal have naaet en betydelig Højde. Forestillingerne blev oftest givne i Veldædighedens Tjeneste.

Aaret 1800 byggedes Teatret paa Komediebakken.

Disse Forestillinger af Privatfolk bestod indtil 1828.

Efter denne Tid blev Teatret udlejet til danske Teatertrupper. Disse har haft et stort Publikum her i Landet. Det var nemlig lang Tid en i Norge almindelig Mening, at det norske Sprog ikke passede for Scenen, og at de Norske i Væsen var altfor tunge og plumpe til at kunne virke der — i Modsætning til det bøjelige danske Sprog og de Danskes Utvungenhed. Alene den Bergenske Dialekt — afslebet — blev i mange Aar taalt paa vore Scener, fordi denne nærmede sig mest Dansk.

Ole Bull, den verdensberømte Violinist, havde den store Kongs-Tanke at rejse den første *nationale* Scene i Norge. Hans Kunstnerøje fandt

Fru Elna Jørgen-Jensen som Moder.

Skuespillerne paa Bergens Gader — eller rettere sagt i dens Smugkunstnere, som blev de største: Johannes Brun, et Geni med overordentlig Fantasi, Lune og Hjerte; Louise Guldbrandsen (senere gift med Johannes Brun), Heltinden i de romantiske Skuespil og Fremstillerinden af „Damen“ i de franske Salonstyk-

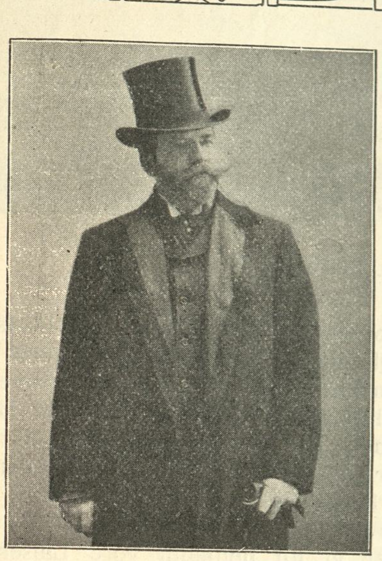

Teaterchef Ludvig Bergh.

ker, som dengang var paa Mode; Lucie Johannessen (senere Fru Wolf), en vittig og straalende Soubrette; Prom, Elskeren og Helten „par excellence“ o. s. v.

Den nationale Scene gav sin første Forestilling 2den Januar 1850. Aftenens Program var: Prolog med indlagte Kor (Musiken af Ole Bull) og Ludvig Holbergs „Den Vægelsindede“. Desuden spillede Ole Bull sin berømte Komposition „Sæterbesøg“.

Det blev en stor Sejr baade for Scenens Skaber og de udmærkede Fremstillere — Patriotismen og Jubelen stod højt i Taget denne minderige, historiske Kvæld i Komediehuset paa Engen.

Men der kom tunge Dage trods Lederens Geni, de store Fremstillere og Instruktører, som senere fik Verdensry i Digtekunsten. Fra November 1851 var Henrik Ibsen knyttet til Teatret som Sceneinstruktør, og det er sikkert nok, at han her fik rig Anledning til at studere den dramatiske Teknik, som han senere i sine Værker mestrede til den højeste Fuldkommenhed. Til Scenens Stiftelsesdag i 1855 skrev han sit historiske Drama „Fru Inger til Østraat“, og til Aarsdagen derefter det romantiske Skuespil „Gildet paa Solhaug“. Sommeren 1857 forlod Ibsen Bergen.

I December samme Aar afløstes Henrik Ibsen som Instruktør af ingen ringere end Bjørnstjerne Bjørnson.

Bjørnson viste sig baade ved denne Scene og senere ved Kristiania Teater som en storslagen Begavelse paa dette Omraade; men allerede i August 1859 opsagde han sin Stilling.

Bergen, som dengang var en liden By paa nogle og tyve tusind Mennesker, formaaede ikke at holde Scenen oppe ved egen Kraft. Staten har her i Landet aldrig støttet Teatrets Drift.

Desuden havde den nationale Scene mistet flere af sine bærende Kræfter. Hovedstaden lokkede dengang som nu. Den 17. Maj 1863, Norges Frihedsdag, gaves Afskedsforestillingen.

Epilogens Slutningsord var:

Vi gaa — men *Aanden* vil her evigt leve.
Forklaret *skal* sig Kunsten atter hæve!

Danske Skuespillere raadede igen alene paa „den nationale Scene“ i tretten Aar.

Men Ønsket om *norsk* scenisk Kunst var levende, og en Del kunstinteresserede Mænd tog Initiativet til Teatrets Genrejsning.

Den nationale Scene aabnedes for anden Gang 25. Oktober 1876 med Prolog og „Hærmændene paa Helgeland“ af Henrik Ibsen. Denne Scene har bestaaet til denne Dag og vil efter al menneskelig Beregning bestaa, uagtet der findes — blandt de bedste — dem, som betvivler Scenekunstens Fremtid.

Den nationale Scene er blevet en *virkelig Kulturmagt* ved det levende Liv og Ordets Magt.

Her har i Tidens Løb været Mangel paa Penge — ja Fattigdom.

Men *Kunsten* har været *rig*.

At nævne de Navne, som har virket og virker ved „den nationale Scene“, vilde være at skrive megen Teaterhistorie.

Norges største sceniske Personligheder har begyndt her, og de fleste har haft sine rigeste Udviklingsaar her.

Denne Bys Publikum har faaet en mærkelig Lydhørhed, Evnen til at skille det ægte fra det uægte.

Og til al Lykke kom der samtidig med Scenens Genrejsning en glimrende Tid for den norske dramatiske Literatur.

Ibsens og Bjørnsons Mesterværker blev til, og Haand i Haand — som det altid sker — gik dramatisk Digtekunst og Skuespilkunst; denne sidste ogsaa saa rig, at den vilde have givet Kunstnerne Verdensry, hvis Sproget ikke havde været det lille bortgemte Lands.

Skandinaviens bedste Navne har været denne Scenes Gæster.

I det gamle, paa Traditioner saa rige Skuespilhus spilledes sidste Gang 15de Februar 1909. Afskedsforestillingens Program var „Hærmændene paa Helgeland“, som ved Scenens Genrejsning; derefter en Epilog af Hjalmar Meidelf.

Den 19de Februar 1909 flyttede den nationale Scene ind i det nye Teater paa Engen. Aabningsforestillingens Program var Prolog af Johan Bizh. Derefter opførtes „Erasmus Montanus“.

Bygningen er monumental og indrettet med al moderne Teknik. Salonen er kanske noget puritansk, men til Gengæld er der undgaaet alt, hvad der skaber Forvirring og distraherer. Alt er stilfuldt og roligt.

Teatrets Arkitekt er Einar Osc. Schou. Bygningen er rejst ved Tilskud fra Bergens By alene — uden fremmed Hjælp.

To Kunstnere er igen fra Scenens Genrejsning i 1876 og spiller endnu et stort Repertoire: Octavia Sperati og Albert Bøgh.

Som den nationale Scenes Skuespillere stadig har skiftet, har dens Ledere ogsaa gjort det.

Siden Scenens Genrejsning i 1876 har følgende indehaft Chefstillingen: Den første var Niels Wichstrøm, død December 1879. En kort Tid Cand. phil. John Grieg. Nuværende Musæumsdirektør Johan Bøgh fra 1881—84. Gunnar Heiberg fra 1884 til Sæsonens Udgang 1888. Henrik Jæger 1888—89, død 1895. Otto Valseth, nuværende Redaktør i Trondhjem, 1889—90. Høsten 1890 blev Irgens-Hansen Teaterchef og virkede i denne Stilling indtil sin Død 1895.

Olaf Hansson fra Høsten 1895. Han forlod Bergen ved Nationalteatrets Aabning Høsten 1899.

Fra 1899—1900 Forfatteren Hans Aanrud. Skuespiller Gustav Thomassen fra 1900 til Høsten 1904. Samtidig var Forfatteren Wiers-Jensen Instruktør og literær Konsulent. Fra 1904 var Anton Heiberg Chef — fratraadte December 1907.

Derefter overtog Olaf Hansson for anden Gang Stillingen, som han indehavde til Sæsonens Udgang 1909.

Ludvig Bergh er nu den nationale Scenes Chef.

Ludvig Bergh er Søn af afdøde Regeringsadvokat Johannes Bergh. Tog Examen Artium 1883 — gennemgik Krigsskolens nederste Afdeling, studerede et par jus — uddannede sig derefter i Udlandet som Sanger — optraadte 1890 i Koncertpalæet i København — debuterede ved Karl-Johan Teatret i Kristiania som Skuespiller 1893. Var ved dette Teater i

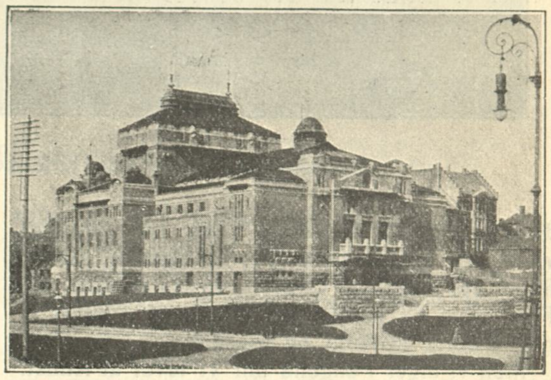

Den nationale Scene i Bergen.

to Aar. Derefter fire Aar ved Kristiania Teater. Gik derfra over til Nationalteatret indtil 1907 — det sidste Aar som Sceneinstruktør. Fra Januar 1908 har Ludvig Bergh været ansat ved den nationale Scene i Bergen, først som Sceneinstruktør, fra Høsten 1909 som Chef.

Teatrets Bestyrelse bestaar af fem Herrer. Statsminister Chr. Michelsen har i mange Aar staaet som Formand.

Kristiania Teaterlivs Udvikling, Trondhjems faste Scene, som skal aabnes i September, og Bergens store Gerning — Rejsningen af det nye Skuespilhus — vil forhaabentlig skaffe mere levelige Vilkaar i Fremtiden for Scenekunstens Udøvere her i Landet.

Christian Sandal.

„Folmer Hansen“.

I Tyskland, hvor Teatret og dets accessoriske Virksomheder føder Hundredetusinder, er de store Teaterforretningers Tal legio. Bedst kendt herhjemme er Navne som Felix Bloch, Erben, det ophævede Hus Entsch, Verch & Flotow, Baruch o. fl. i Berlin, Karczag & Wallner i Wien og Østrigsk Kostumeatelier sammesteds, Emil Berté i Wien og et stort Hus i Køln, hvis Navn ikke er mig present i Øjeblikket.

Felix Bloch har sit eget Teater Trianon, hvor han spiller de franske Farcer, han køber i Paris, Baruch har et kæmpemæssigt Fabriksanlæg for Teaterbygning og Teatermateriel o. s. fr. Det drejer sig her om Millionfirmaer med kolossal Omsætning. Herhjemme har vi kun én Teaterforretning, og det er „Folmer Hansen“s. Udenforstaaende gør sig næppe rigtig klart, hvor omfattende en saadan Forretning i Virkeligheden er. Det drejer sig om Forretning, og vi er herhjemme tilbøjelig til at synes, at Kunst og Forretning ikke har noget med hinanden at gøre. De fleste af os lever af Forretning og anser det for noget særdeles vigtigt, at den passes; naar vi morer os i Teatret eller Koncertsalen vil vi ikke høre Tale om Forretning. Vi gaar saa vidt, at vore Teater-

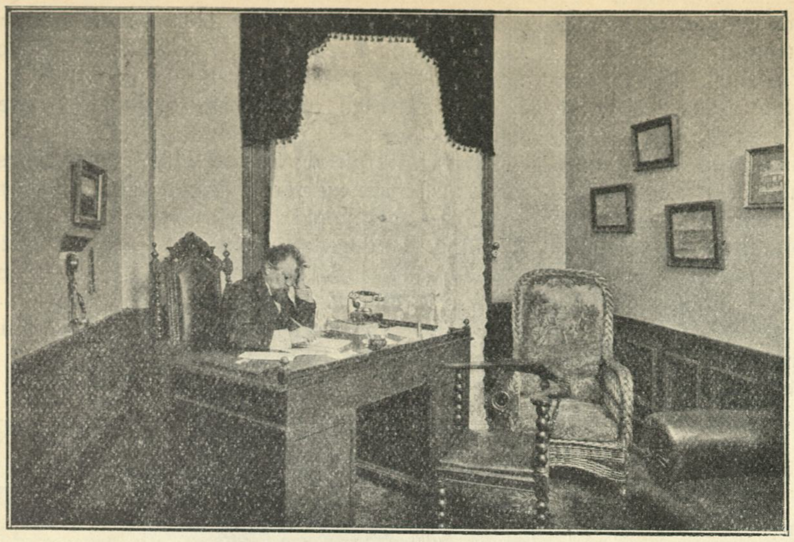

Overretsagfører Høyer i det juridiske Kontor.

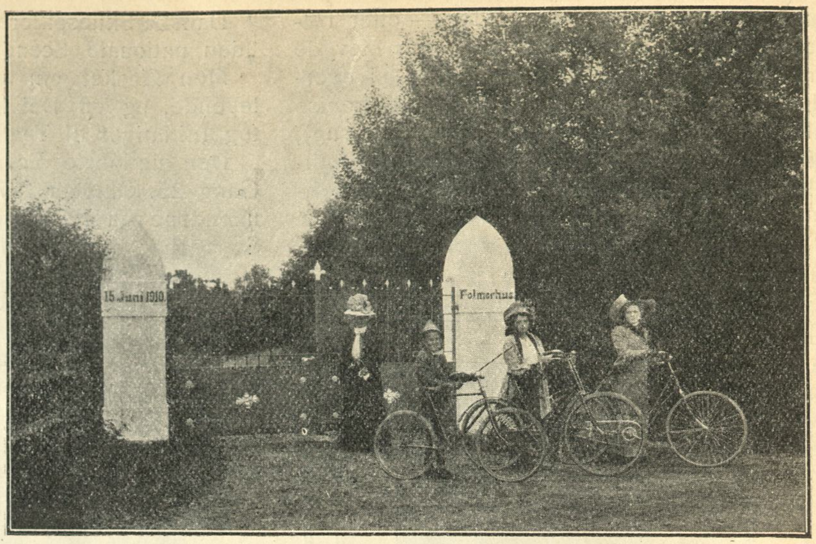

Folmerhus. Indkørslen.

direktører, som de sidste Tider saa sørgeligt viser, er meget slette Forretningsfolk, og vi finder det naturligt. Overalt, hvor der tales om Forretning og Kunst paa én Gang, rynker vi paa Næsen, fornemt og literært.

Men vi tager Pengene om vi lever af Kunst. Og det er det rigtige. Man laver Kunst, ikke paa Spekulation, men for at yde Kunst. Naar den er ydet, er den sine Penge ærligt værd, og i vore Dage tjener de store Verdenskunstnere Millioner. Ved Siden af Kunsten gaar da Forretningsmanden, der støtter den; som Maskinkarlen og første Tenor skal lønnes, skal disse Kunstens Arbejdere lønnes. Teateringeniører, Teatermalere, Kostumiere o. s. fr. Og blandt dem er Impresarioen en vigtig Mand. Han er ikke at opfatte som en bedre Slags Udbytter, der tjener paa den stakkels Kunstners Geni, han er den, der baner ham Vej, afholder hans Udgifter, ordner alt for ham og tager sin Løn derfor. Han er uundværlig som alle Mellemmænd er det i vort komplicerede Samfund.

Som optrædende Kunstner begyndte Folmer Hansen som Sanger i Tyskland ved Operetten og Folkeoperaen i Berlin. I 1894 begyndte han herhjemme som Impressario for saa kendte Kunstnere som Margrete Petersen, Frida Schytte, Henry Bramsen og Søstrene Magnus. Siden var han med til at arrangere Opera paa Folketeatret, var en Tid Direktør i Scala og ledede Operaen i Tivolis Glassal. Han har tillige ledet Teaterturneer i Danmark, Sverrig og Norge, forestaaet Operaforestillinger og Koncerter af udenlandske Kræfter og rejst med danske Kunstnere som Oda Nielsen og Cornelius. Men sammen med denne Impresariovirksomhed har han, som den første, overtaget Salg af danske Forfatteres dramatiske Arbejder herhjemme, i Provinsen og i Ud-

Folmer Hansen og Familie.

landet, og var den første i denne Virksomhed, til de danske Forfattere stiftede deres eget Bureau. I stort Omfang har han, efter Bernerkonventionens Indførelse, solgt udenlandske Teaterrettigheder i Danmark, og fra hans Forretning stammer de sidste Aars Operetteemner. I de allersidste Aar har han udvidet sin Virksomhed til Kunstsamlinger og til Teaterinteriører og saaledes indført hele den tyske Teatervirksomhed her i Landet.

Det lever han af, og det tjener han Penge ved; naar vi nu henleder vore Læseres Opmærksomhed paa den omfangsrige, for mange ukendte Virksomhed og bringer et rigt Udvalg af Billeder fra Folmer Hansens Kontor og Hjem, saa er det fordi vi selv synes, at der er noget mærkeligt i den Udvikling, der ved Kunstens Internationalisering bliver at spore selv i vore smaa Forhold. En tysk Folmer Hansen er en Konge over Tusinders Ve og Vel, den mægtige Mand, alle Kunstnere søger til, Manden, der ejer Fabriker, Palæ, Landgods, Yacht og Automobil. Folmer Hansen er en dansk Mand fra Kongens Lyngby, der lever under samme Forhold som en velstaaende københavnsk Grosserer, men han er Mellemmanden mellem de tyske Teaterfyrster og vort lille Teaterkompagni, som Enerepræsentant for Skandinavien for 11 udenlandske Firmaer.

Dette danske Middel-Velstandspræg er typisk og morsomt. Vi ser her en udenlandsk Storvirksomhed omsat i formindsket Maalestok paa dansk. En Gang skabt, er en saadan Forretning et uundværligt Led i Teaterlivet, som Teaterinteresserede ikke kender. Dem, der har staaet i Forbindelse med ham, vil have lært at sætte Pris paa hans hurtige og bestemte Forretningsgang, hans personlige Elskværdighed og hans usædvanlig gode Blik for den rette Ting i det rette Øjeblik. Det skal Te-

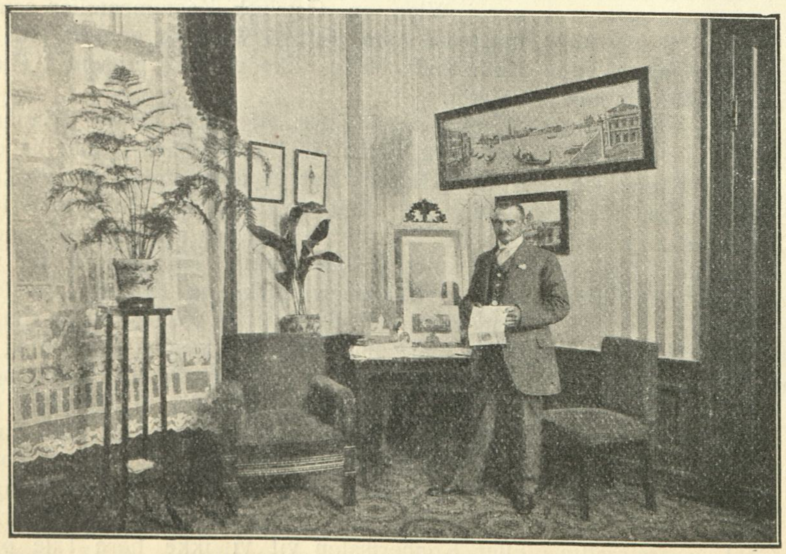

Inspektør Waldemar Hansen.

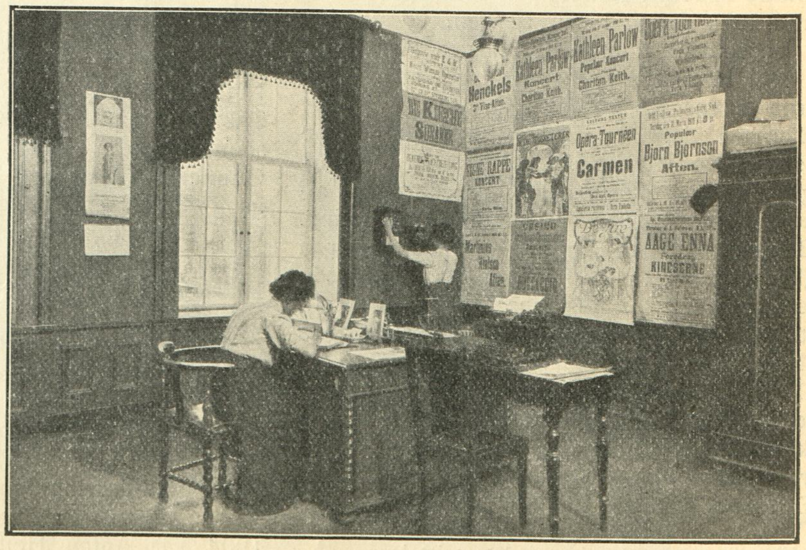

Ekspeditionslokalet.

Bogholder-Kontoret.

Direktøren i sit Kontor.

atermanden have og det har Folmer Hansen i højeste Grad. Han er nem at arbejde med, gør meget lidt Vrøvl og har altid Tid til at tage det roligt. En dygtig Forretningsmand har altid Uvenner, særlig blandt mindre dygtige da, det har han ogsaa, men det er kun paa denne Konto. Personlig er han gæstfri og i yderste Grad tjenstvillig. Han er den første Teaterforretningsmand, jeg traf, da jeg for 12 Aar siden fik med Teater at gøre, og vi har altid haft det godt sammen.

For „Masken"s Læsere har Folmer Hansen haft Betydning ved fra første Færd at støtte og hjælpe Bladet over dets Fødselsstund og Voksebesværligheder; naar han nu har overladt det til andre at føre det videre, fortjener han Tak, der ydes ham ved disse Linier om den Virksomhed, han har skabt og som han personligt har udviklet til den første i sin Slags i vort Land. Naar det regner paa Præsten, saa drypper det paa Degnen, derfor skal hans flittige og elskværdige Hjælper og Broder Hr. Waldemar Hansen have sit Lovord med fra en, der kender ham, og véd hvad han betyder for det Arbejde, han udfører. Og „Masken"s Læsere skal se paa de brogede Billeder og derfra slutte sig til Mændene og deres Arbejde.

Palle Rosenkrantz.

Kostume-Atelieret.

Danske Kunstnere i Paris.

DISSE to Navne vil sikkert hos mange fremmane Billedet om adskillige gode Aftener i vore hjemlige Koncertsale. — Nogle husker maaske bedst de to Børn *Ingeborg* og *Gerda Magnus*, da de første Gang, for 15 Aar siden, som kun 9 og 12 Aar viste sig i vort offentlige Musikliv, og i de derpaa følgende Aar for hver ny Optræden hævdede sig, som hørende til de „Navne", hvortil der stilledes store Forventninger. — Andre vil mindes *Magnus-Malkine Kvartetten*, da den for en halv Snes Aar siden gæstede Danmark, og hvor Violonistinden *Ingeborg Magnus Malkine* sammen med sin Mand Violonisten *Jaques Malkine*, Søsteren *Gerda* og Svogeren Violoncellisten *Josef Malkine* henrykte Hovedstaden og Provinsen ved deres ypperlige, teknisk dygtige og ungdomsfriske Spil. — Allerede det, at Josef Malkines højt skattede Virtuosnavn var paa Programmet, var en Begivenhed — han som er anset som en af Nutidens allerbedste Violoncellister; dertil kom Interessen for den danskfødte Dames Mand, som ikke blev mindre, da man stiftede Bekendtskab med hans rolige, fine Optræden og talentfulde Spil — men først og sidst var det dog to af „vore egne", som kom derudefra, og de fik i fuldeste Maal at føle, at de ikke var glemte. Begejstringen var stor — baade over Ingeborg Magnus Malkine, klog og forstandig som hun er som Kunstnerinde, beherskende sit Instrument med fuldkommen teknisk Dygtighed, en Smule reserveret maaske, men med den Ægthed og Ynde, som gaar til Hjertet — ogsaa over Frøken Gerda Magnus, hvis oprindelige, friske Spil satte Fart og Liv i Publikum og Medspillende. — Højst er de to Søstre dog maaske naaet i deres Sammenspil, hvor Forstaaelsen og Samklangen er saa haarfin, at det virker som en fuldendt Tone.

Aarene gik, og med kortere eller længere Mellemrum dukkede de gammelkendte Navne op — sidste Gang var det Gerda Magnus, som i Koncertsalen optraadte sammen med Violonisten *Risler*.

— Jeg sidder nu ude i Avenu Victor Hugo i Ingeborg Magnus Malkines hyggelige Dagligstue for at høre lidt om deres Fremtidsplaner. Og medens Kastanietræerne udenfor svajer i den friske Vind, fortæller den nydelige Frue om gammelt og nyt.

„Man har altsaa virkelig ikke glemt os hjemme?" Smilet, der ledsager Spørgsmaalet, er en ganske lille Smule koket og helt tilfreds. Paa min Forsikring om det modsatte, fortsætter hun: „Det vilde vi ogsaa nødigt, for selv om vi har boet her i snart 14 Aar og naturligvis delvis er naturaliserede Franske, holder vi dog af Danmark og af dansk Musik. Som De maaske véd, er jeg Elev af *Anton Svendsen*, og ham skylder jeg umaadelig meget. Han akkompagnerede mig, da jeg i sin Tid første Gang optraadte i Tivolis Koncertsal, og De kan tro, *det* støtter at have sin Lærer ved Siden, og det var da ogsaa ham, som fra Begyndelsen gennem sine Forbindelser skaffede mig baade Elever og Arbejde hernede.

„De var ikke med, sidst Deres Søster var i Danmark," indskyder jeg.

„Nej, se paa disse her, som har taget min Tid de

Gerda og Ingeborg Magnus Malkine.

sidste Aar, saa at jeg ikke har rejst saa meget," — og Ingeborg Malkine rækker mig et Fotografi af 3 søde Børn.

„Det er altsaa mine," smiler hun, — „men nu er de store, og nu tager jeg for Alvor fat igen. Sidste Vinter spillede jeg sammen med *Saint-Saëns* i London, senere gav min Mand og jeg et Par Koncerter i Berlin, og nu spiller og spiller jeg, for nu rejser jeg til *New York*, hvor der ligger en Mængde Engagementer og venter paa mig, — det har min Mand ordnet, han har været der hele Vinteren, spillet og gjort stor Lykke."

„Men Børnene?" spørger jeg.

„Dem tager jeg med, de har godt af at sé sig om."

„Og Deres Søster?"

„Hun bliver her, i hvert Fald foreløbig. Har De hørt hende denne Gang? Naa, ikke. De kan tro, hun er bleven dygtig. Hun spillede forleden til *filharmonisk Koncert* her sammen med *Kreisler* og senere en Koncert af *Bach* med hele *Kolonneorkestret*. Ja, det er maaske underligt at sidde og rose sin egen Søster saadan, men det *var* fortrinligt, — naa hun havde da

ogsaa den Triumf, at selv *Figaro* havde en lang glimrende Anmeldelse næste Dag, og det er en stor Sjældenhed."

„Men Deres Søster og De spiller dog vel sammen endnu?"

„Ja, i den senere Tid har det altsaa ikke været saa meget, men lad mig komme tilbage, saa skal vi rigtig tage fat igen."

„De bliver altsaa ikke helt i Amerika?"

„Nej, Paris vender vi tilbage til; her har vi ingen Grund til Misfornøjelse, vi er hjemme her og er i alle Maader bleven vel modtagne. Blandt andre Udmærkelser er vi alle *officier d'Academie* allerede for Aar tilbage, — ja, De maa godt skrive det, for det *er* nu en Gang et officielt Stempel som duer. Men først gaar Turen altsaa til den anden Side Verdenshavet."

„For at tjene Millionen," bemærker jeg.

„Saa galt gaar det vel næppe, men maaske et lille Stykke henad Vejen." —

Jeg tager Afsked med Ingeborg Magnus Malkine; men inden jeg har naaet første Trappeafsats, lyder hendes bløde, indsmigrende Violintone deroppe fra.

Paris 1911.

Inger Torrild.

„Den sidste Opstand". (Dir. Thomas S. Lorentzen i Bangsbohus' Have.

Flygtende Sommer — —

Mellem Sæsonerne. — Et Kunstner-Pensionat ved Kattegats Bredder. — Fashionable Sommergæster. — Unge Hr. Ole. — Miss Ayoës Flyve-Planer.

(Et lille Sommer-Brev til „Masken" fra *Frederikshavn*).

DET lakker mod Feriens Slutning — ikke mindst for vore Teaterdirektører. En af dem, der har haft det bedst i Sommer, er utvivlsomt Hr. *Oddgeir Stephensen*. Han er nemlig i Feriemaanederne Landmand og — Kroyært. For et Par Aar siden kom Hr. Stephensen op til en kendt Specialist. Han følte sig syg og troede, han skulde dø.

„De lever for godt og bevæger Dem for lidt!" sagde den kloge Mand. „Køb en lille Bondegaard, grav i Deres Have og sav Brænde, og De vil vorde rask!"

Som sagt, saa gjort. Paa „Bangsbohus", en henrivende Ejendom tæt udenfor Frederikshavn, umiddelbart ved den prægtige, aabne Strand, med Udsigt til de imponerende „Pikker-Bakker", Nabo til det gamle, vild-romantiske Herresæde „Bangsbo", én Gang *Johan Knudsens* eftertragtede Sommerhjem for Skønaander og Skuespillere — — kort sagt: i disse misundelsesværdige Omgivelser tilbringer Direktør Stephensen sin Ferie. Han er en praktisk Mand; thi Husbestyrerinde paa „Bangsbohus" er ingen ringere end hans talentfulde og alsidige Førstekraft Frk. *Helene de Svanenskjold*. Denne ligesaa energiske som sympatiske Dame er i Vintersæsonen sin Direktørs uundværlige Medhjælper og Forretningsleder, og spiller ved Siden deraf et stort Repertoire. Om Sommeren koger hun Kaffe, laver Mad, sylter Kirsebær, fodrer Katte og Hunde — Gaarden rummer et helt Menageri — og er den fortræffeligste Værtinde, man kan tænke sig. Thi Direktør Stephensen har nemlig ikke blot Fremmede, som *virkelig* er hans Gæster; blandt saadanne kan fra denne Sommer nævnes Fruerne *Oda Nielsen* og *Anna Larssen*, *Lilli Beck*, Fru *Ingeborg Hauge* („Dejligheden" er hendes *nom de guerre* heroppe), Komponisten *Seber v. d. Floe,* Direktør *Thomas S. Lorenzen* m. fl. Der modtages desuden Pensionærer, som enten bor paa selve Gaarden eller indlogeres i en lille, dertil indrettet Anneksbygning. Naar Frk. *de Svanenskjold* trutter i sit store Messinghorn, er det Signal til at Maden staar paa Bordet. Til Aften faar man uvægerlig Tykmælk med revet Rugbrød og *mørkt* Puddersukker. Thi — som den praktiske Husmoder siger — Tykmælken kan saa rart gøre det af med Appetiten, inden det kolde Bord rykker frem!

Ayoë Willumsen.

Det vrimler paa „Bangsbohus" (hvis populære Tilnavn forøvrigt er „Svanereden") med smukke og solbrændte Kunstnerbørn, der her føler sig som i et sandt Paradis. Den sødeste af alle disse Smaatuller er Fru *Ayoë Willumsens* knap 3-aarige Søn *Ole*, en henrivende lyshaaret Purk, der i Reglen spaserer omkring med slet ingenting paa. Unge Hr. Ole og hans noget ældre Søster *Grethe*, er meget stolte over, at de i Slutningen af næste Maaned faar Lov at følge med deres Forældre til London. Fru Willumsen — pardon! Miss Ayoë — skal i Oktober kvidre sine skælmske Viser i Londons største Music-hall, *The Hippodrome,* og senere gaar Turen til Glasgow og Edinburgh, hvor andre Engagementer venter. Ogsaa fra Paris er der kommet fristende Tilbud (bl. a. fra Beresfords „Alhambra"), og Miss Ayoë er saaledes godt i Gang med at blive en efterspurgt international Diva. Til Vinter skal hun endog gøre den store Rejse til Sydafrika, for i nogle Maaneder at synge i Johannisburg, hvor kun meget faa danske Kunstnere har været. Fra sin sidste Amerika-Turné har Fruen hjembragt nogle aldeles henrivende nye Sange, som sikkert ganske vil gøre det af med de næppe særlig forvænte Johannisburgere.

Men foreløbig er det *os* — ɔ: Gæsterne paa „Bangsbohus", der nyder godt af den

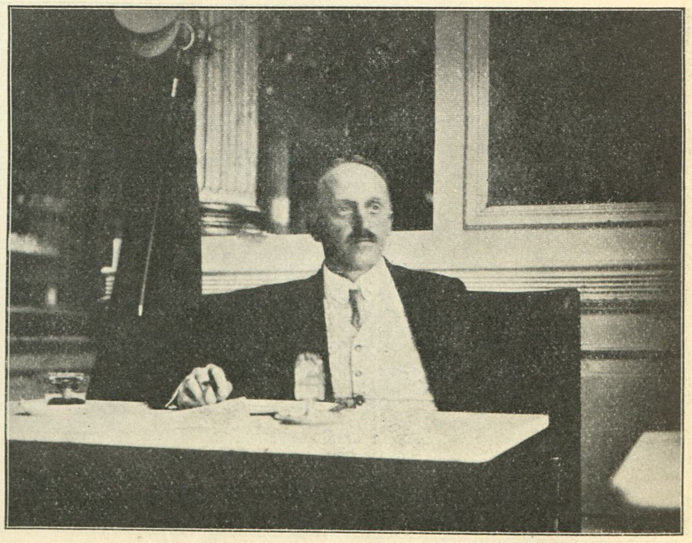

„Polnische Wirthschaft".
Direktøren for Hamburger-Selskabet sidder og fortryder sin Tur til København

Det norske Drengeorkester.

lille Frues ypperlige Visekunst og hendes straalende Humør . . .

Det er forøvrigt en løjerlig Bondegaard, det samme „Bangsbohus“. I den straatækkede Lade hænger der spraglede Ridderdragter paa Rad; der ligger store Bunker af allehaande Teater-Rekvisiter, Tæpper og Gardiner. Alt er nummereret og ført i Katalog — Hemmeligheden er den, at Direktør Stephensen benytter sin Lo som permanent Opbevaringssted for alle sine Dekorationer og sit Udstyr. Ude i Gaarden ser vi et Par Mænd bakse med Kulisser, Sætstykker og Soffitter, medens store Kister fyldes med Kostymer. Det er Sæsonen, som nu rykker nær. Om faa Dage begynder Prøverne i en lille vestjydsk By, og derefter slaas Hovedslaget i den Stad Randers.

„Vi begynder med „Landsoldaten“ — tror De ikke nok, det vil gøre sig igen ogsaa i Provinserne?“ siger Direktøren. „Naada, hvor vi skal mase paa!“

Hr. Stephensens Førstekraft, der skal spille Jens Daglykke, bærer Navnet *Maes*.

— Ak, snart er de glade Sommerdage paa „Bangsbohus“ forbi for i Aar! Havens Kirsebær er plukkede og syltede. Den store Bernhardinerhund „Stella“ holder Vagt foran Ladens Skatte — her ligger (bogstavelig) mere end Perler og Guld! Og Rejselivet begynder igen — afsted fra By til By med Thespiskærren . . . .

Viggo Schiørring.

Sommerlyst.

DET lille smukke og hyggelige Etablissement ude i Frederiksberg Allé, som engang var det literært-radikale Sommerasyl for alle glade Københavner-Gamin'er, har i Aar befundet sig i Skuffelsernes Tegn. Om end *Breidahls* Revue ingenlunde var saa slem som den blev gjort til og f. Ex. ubetinget stod over *Vikingefærden* paa „Over Stalden“s Teater, havde den dog ikke Livskraft og Marv nok til at skabe den Sukces, som vi kunde have ønsket Direktør *Kreutz*.

Saa kom *Buemanns* Arrangement af *Digteraftenerne*. Hvorvidt disse blev en Kassesukces, er vanskeligt at afgøre; nogen kunstnerisk Mærkepæl blev det ikke — som *Helhed*, fordi disse Aftener gjorde et lidt uafstemt og i Valget af de læsende Digtere altfor tilfældigt Indtryk. Der manglede den indre organiske Sammenhæng; der manglede Fysiognomi.

Det var en Glæde at høre, at *Chr. Houmark* foruden at være den fine og følelsesfulde Fortæller, som vi kender fra hans Bøger, ogsaa er en mesterlig Oplæser, saavel som det kunde vides paa Forhaand, at en Kunstner som *Niels Hoffmeyer* ved Oplæsning af sin ny Bog *Den hellige Enfold*, som kommer i September, vilde berede sine Tilhørere en sjælden smuk og nydelsesrig Aften. Med Glæde mindes man ogsaa *Chr. Rimestads* og *Axel Juels* mandigsmukke Profiler, mens de klart og stemningsægte læste deres bedste Digte. Der var Stil over disse to fra først til sidst.

At Bifaldet over en saa pragtfuld Lyriker som Nordmanden *Olaf Bull* med det fjerne Seerblik, det fjældsplintrende Temperament og en rentud henrivende Diktion fik Loft og Piller til at snurre omkap med de norske „R“-er, siger sig selv, uagtet hans pudsigt-forfjamskede Haandbevægelser og en Hede, som ikke findes værre i selve Fandens Værksteder, syntes at hæmme hans frie Udfoldelse en Del.

Hr. *Kai Friis-Møller* har ubestridelig større Evner og Anlæg for lyrisk Digtning end for lyrisk Oplæsning, men han manifesterede sig paa den ham viede Aften som en Mand, hvis smukke Digte *andre* bør læse. Og *Jeppe Aakjær!* — Han *behøver* ikke at læse sin ærlige, sunde og hjertevarme Digtning for os. Vi kender dem alle og vi elsker dem — og dog er det altid en Glæde at høre Mesteren selv foredrage disse Muldets, Markens og Skovens Digte. Vi Brostenenes og Asfaltens Afkom, vi kvæges ved den Livssundhed, der udgaar fra ham og hans Sange.

Sophus Claussen er en større Lyriker end *A. W. Holm*, de behagede begge et Publikum, der ikke kunde sondre.

Hans Ahlmann fik det *Carl Møller*'ske Legat, men *Chr. Engelstoft* fortjente det. Skade, at *han* var falden for Aldersgrænsen. Det er et morsomt Legat. Det kan søges af en Humorist under *Tredive*. Men det gives altid til de mest begrædelige af vore Forfattere. Hvorfor ikke en Gang give det — tro mod Fundatsen — til en, der fortjener det, selvom der maa raderes lidt i Daabsattesten?

En saa betydelig Dramatiker som *Anker Larsen* blev fordreven fra Tribunen af en fuld Mand blandt Publikum, der bad ham springe det hele over. Naa, Gudskelov, at vi paa Teatrene hele Vintren igennem kan glæde os over Anker Larsens Talent. *Ham* behøver vi ikke paa Sommerlyst.

Rud Lange savner endnu, baade som Digter og Oplæser, den Aplomb, der virker som Prikken over i'et

Men *A. C. Meyer!* Ja, hvem kan staa for hans ildsprudende Kunstnerfremtoning, der kun kan beskrives som Mellemproportionalen mellem en Zigøjnerhøvding og en Pariser-Sansculotte.

— — —

Alle Blade slog Sukcessen fast — og saa gik Kreutz fra det!

Saadan gaar det.

„Masken“s 7de Kunstneraften.

DET var varmt; men det var kønt.
Tak til dem, der mødte!

Og vore Kunstnere klarede sig kønt. Først Musikdirigenten, Hr. Schnedler Petersen og hans fortræffelige Orkester. Med Smæld og indsmigrende Kunst foredrog Orkestret Mignon — den evig uopslidelige Mignon. Og Frk. Lundbeck sang Mignon klart og yndefuldt med sit fine musikalske Talent og sin lyse Røst.

Saa tog Jørn Nielsen fat, han er Kronprinsen blandt vore Tenorer, og illuderede med sin italienske Vise, saa vi smeltede hen og troede vi sad i Rom, hvor de har 30 Graders Varme, Udstilling og Kolera. Jørn Nielsen bliver snart lige saa populær som Herold og Cornelius. Vi haaber at gense ham til Vinter og skal opfylde vor Taknemmelighedspligt imod ham.

Frk. Lilli Hofmann tog nu fat med Wagners Hollænder og sang med Energi og Udfoldelse af sit sjældne dramatiske Talent. Hun maatte synge ekstra og Tiden gik.

Johs. Poulsen mødte, lige tilbagevendt fra Lollands Kødgryder, med sin Luth og Bellmann. Varmen og Begejstringen steg maaske langt op over Kogepunktet. Saa satte Tivolis elskværdige Direktør Punktum og Salen tømtes.

Det var kønt, naar vi selv skal sige det.

Tak!

Undertegnede ønsker til 15. Oktober d. A. et Eksemplar af

Palle Rosenkrantz: **„Første Elsker“,** *en Kærlighedsroman.*

Bogen bedes sendt til Adresse ....

50 Øre + 5 Øre Porto indsendes i Tiden mellem 1.—15. Oktober d. A.

....
Underskrift.

NB. Abonnenter, der modtager „Masken“ gennem Boghandlere, maa indsende Bestillingen til disse, med hvem vi om Ekspeditionen vil træffe særlig Aftale.

Carl Muusmann: Det store Krak paa Alexandrateatret. Teaterroman

Hovedstaden var vaagnet efter Sommerens lange, tunge Middagslur og tog sig saa frisk og pyntelig ud i det høje, klare Efteraarsvejr. Det vrimlede paa Strøget af smaa Damer, der endnu var brune af Sommerens Sol, og hvis blanke Øjne syntes at skinne af Glæde over Gensynet med den kære By, der nu var lige ved at gaa ind i Sæsonen. Mange Blikke blev hængende ved Hjalmar Brændings smukke, lyse Skikkelse i Forbifarten og virkede som smaa oplivende Solstraaler, saa at han selv sang af Velvære, da han naaede op paa Kongens Nytorv.

Da Husholdersken lukkede op for ham ude i Strandstræde, faldt hans Humør imidlertid pludselig. Hendes Mine var bekymret, og hun talte med sagte, tyssende Stemme:

— De maa gaa igen, Hr. Brænding. Hr. Broge kan ikke tage imod Dem.

— Er han bleven syg?

— Ja! meget!

— Hvad er det?

— Det ved jeg ikke rigtig, men det er alvorligt, og Doktoren har sagt, at han maa være i absolut Ro. Det kan næppe nytte noget, at De kommer igen den første Uges Tid.

Med disse Ord lukkede hun atter forsigtig Døren, og Hjalmar Brænding gik ned ad Trapperne. Da han stod nede paa Gaden, kom han paa den Idé, at han vilde gaa ind i den nærmeste Blomsterhandel og købe en Buket.

Det vilde dog maaske altid glæde den Syge. I hvert Fald var det da ikke mere, end han skyldte ham.

I et Vindue ligeoverfor saa han et Glas med nogle dejlige gule Roser. Det var vistnok netop Daniel Broges Yndlingsblomster, saa vidt han erindrede fra en tilfældig Samtale.

Han gik ind og købte Blomsterne. Den lille Jomfru betragtede ham med et kælent Øjekast og spurgte:

— Hvor skal vi sende dem hen?

— Jeg tager dem selv med mig! svarede Hjalmar Brænding.

Jomfruen pakkede meget fikst Blomsterne ind i et stort Stykke Silkepapir, som hun fæstede sammen i en Ballon, saa at Roserne ikke kunde blive trykkede.

Da Hjalmar atter stod paa Gaden med Pakken i Haanden, saa han en Herre, der skraaede lige imod ham, og som han helst vilde have undgaaet.

— Naa, er det Dem! Jeg har for Resten ofte tænkt paa, at jeg ved Lejlighed vilde tale med Dem. De er nok ude paa Frierfødder med Blomster til den skønne Udkaarne.

— Nej! svarede Hjalmar Brænding uden egentlig at tænke derover. Det er Blomster til Hr. Daniel Broge.

KAP. XIV.

Ved at høre Daniel Broges Navn, gav det et Sæt i Albert Uhlstrøm, som om han var bleven stukket af en Bremse. Der kom et grimt Udtryk om hans Mund, der var smuk, naar den var lukket, og han sagde med snerrende Stemme:

— Gaar De paa Visit med Blomster til den gamle Parykblok.

— Han er syg! svarede Hjalmar Brænding irriteret.

— Aah, paa Sygebesøg med Roser, det er virkelig rørende. Der er meget i dette Land, som hellere maatte dø end lægge sig syg og kraftesløst paa Lejet, medens det dog vedbliver at spærre for, hvad der er ungt og stærkt. Hvad kommer den Mand egentlig Dem ved?

— Han har vist mig megen Interesse.

— Interesse? Hvordan det?

— Han har læst med mig.

— Naa, saa er det dog sandt. Jeg har nok hørt det, men jeg troede dog ikke, De havde været saa ufornuftig, efter at jeg havde advaret Dem.

— Advaret mig?

— Ja, fik De ikke i sin Tid et Numer af „Fyrtaarnet“?

— Var det Dem, der havde skrevet den Notits? spurgte Hjalmar Brænding overrasket.

— Ja! Jeg havde faaet Interesse for Dem den Nat, da vi tilfældig traf sammen. Gav jeg Dem ikke mit Kort?

— Jo—o?

— Hvorfor har De saa ikke søgt mig?

— Fordi Hr. Broge lovede, at han vilde læse med mig.

— Efterat han havde hørt, at jeg vilde tage mig af Dem. Ja vist saa! Det ligner den gamle Filur, og De syntes naturligvis, at det var finere at have ham til Lærer end mig. Men gaa De blot til Grunde i gammel, sur, gnaven Forstemthed. Vi To mødes nok igen.

Dermed vendte Albert Uhlstrøm sig om, og Hjalmar Brænding, der var bleven helt forvirret over det pludselige Møde, gik op ad Trapperne. Han ringede paa hos Daniel Broge. Den gamle Husholderske havde sit mest utaalmodige Ansigt paa, da hun sagde:

— Hvad vil De nu her igen? Jeg har jo sagt Dem, at Hr. Broge er saa syg, at han ikke kan taale at tage imod Dem.

— Jeg vilde blot bede Dem om at give ham disse Blomster, sagde Hjalmar Brænding hurtigt for at afværge yderligere Bebrejdelser.

Madam Sommer fik et helt mildt Udtryk i sit smukke Ansigt, medens hun sagde med blid Stemme:

— Det var pænt af Dem, lille Brænding. Jeg skal sætte Blomsterne ved Siden af Hr. Broges Hovedpude og sige til ham, at de er fra Dem.

Med disse Ord tog hun imod den fremstrakte Pakke og lukkede Døren med et lille Nik.

Da Hjalmar Brænding kom ned i Gaarden, saa han, at Albert Uhlstrøm endnu stod i Porten, som om han ventede. Hjalmar havde mest Lyst til at undgaa ham, men saa syntes han alligevel, at det var for uværdigt for voksne Mandfolk saadan at liste sig udenom hinanden.

Idet Hjalmar Brænding passerede den Ventende, tog denne ham imidlertid i Armen og sagde:

— Naa, De syntes naturligvis ikke om, hvad jeg sagde før. Det taler kun til Deres Ære. Jeg fortrød det selv, og jeg ventede for at sige Dem det. Vi har altid staaet daarligt sammen, Daniel Broge og jeg, og det har avlet Bitterhed hos os begge.

Da Hjalmar Brænding ikke svarede, tilføjede Albert Uhlstrøm:

— Jeg har for Resten selv været hans Elev.

— Har De?

— Jeg mener, han var Lærer paa Elevskolen ovre paa den gamle Smadrekasse. Han kunde ikke finde noget Talent hos mig. Saa kunde jeg til Gengæld heller ikke finde noget Talent hos ham.

— Til Gengæld!

— Naa ja! De skal ikke hænge Dem i Ord. Men hvordan har han det?

— Daarligt.

— Det vil sige, at De ikke kommer til at læse med ham i den nærmeste Tid.

— Det synes saa.

Albert Uhlstrøm saa skarpt op og ned af Hjalmar Brænding med det stikkende Blik, der straks ved deres første Møde havde været ham ubehageligt. Saa sagde han:

— Unge Mand! Det er, som om der ligger en Skæbnens Tilskikkelse i, at jeg netop har mødt Dem nu. Følg Fingerpeget! Der er endnu Tid til at indhente det forsømte. De har ikke faaet den mere akademiske Uddannelse, og det kan maaske være ganske heldigt for Dem, naar der, inden det er for sent, tilføres Dem en nærmere Forstaaelse og Friskhed.

Gaa hjem med mig og lad os tage fat med det samme. De har dog ikke godt af at gaa og drive, medens De ikke kan læse med den gamle Lærer.

— Nej tak! Jeg synes, det vilde være et Forrædderi imod ham.

— Forrædderi! Pas paa, at De ikke bliver Forrædder mod Deres egen Ungdom, mod Deres eget Talent. Grib til, unge Mand, det er Deres Fremtid, som kalder paa Dem og prøver paa at drage Dem bort fra den Vej, der vil føre Dem lige i Fordummelsens og Forventningens Afgrund. Kom med!

(Fortsættes.)

Til

„Masken“s Ekspedition

Gl. Mønt 14

København K.

Ansvarlig overfor Presseloven
PALLE ROSENKRANTZ.
DET HOFFENSBERGSKE ETABL. KJØBENHAVN

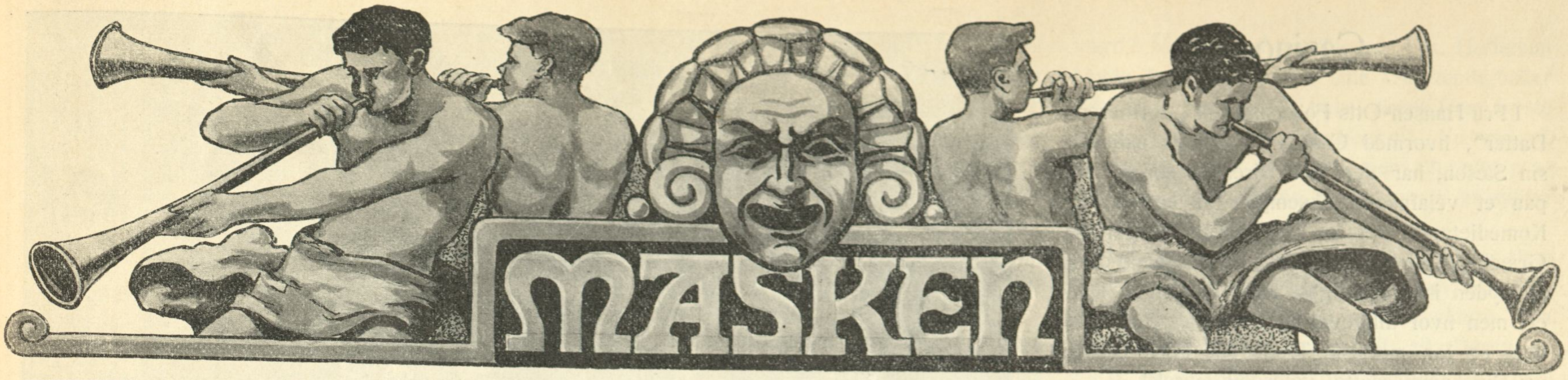

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 27DE AUGUST | NUMMER 48

Fru Olga Ott.

Midt inde i et Opløbs Klynge i den ellers saa livsfjærne og ganske uborgerlige Frederiksgade stod en Vinter-Formiddag for et Aar siden Fru *Olga Ott* iført Pelsværk og dejlig hvidt Forværk. Opløbets Genstand var en attenaarig, tynd og frysende Kvindeskikkelse i hvis Arme saaes en af de levende Sjals-Bylter, der ofte er Resultatet af en Sct. Hans Nats sørgelige Stemnings-Overilelse. Den frysende Kvinde var snublet over en Fortovsflise, der, lige udenfor Palægaarden, hævede sig et Par Tommer over den øvrige Fliselægning, og nu stod hun, forskrækket og forpjusket og samlede Kludene om sig og det lille Barn, som hun jo slet ikke havde regnet med hin skønne, varme Sommernat......

Fru Olga Ott

Fødselsstiftelsens Portner havde lige sluppet dem ud — Moder og Barn — og nu var de paa Vej ud i al den Rigdom og Skønhed, der hedder Livet. Fru Ott og de Omkringstaaende frøs i Pels og Forværk og fandt med Fingre, der sad stive i Handskerne, nogle Skillinger frem.

Saa sjadskede og slapprede Moderen tynd i Knæene afsted med Barnet, hvis hvide Næsetip skimtedes over graa Kjoler og Uldstykker. Men den Dag, fortæller Fru Ott mig, medens hun sidder i sit lille Karnapvindue og ser mig lige ind i Øjnene, den Dag var det, at „Portnerens Datter“ blev til.... saadan i Tankerne og i Hjærtet.

— — — Herregud, siger hun, det er jo da saa trist, at nogle skal lide saa grumt, give et helt Stykke af deres Ungdom for et Øjebliks Lykke, og var det saa endda Lykke... men, sukker Fru Ott dybt, *hvad* er Lykke . . . .

Hendes Øjne falder i et langt, roligt Blik paa et Billede over Skrivebordet!

— — — Saadan har jeg nu forresten slet ikke Lov til at spørge, udbryder hun, medens hendes lyse og meget spinkle Stemme lyder næsten mørkt og tungt, for jeg *har* haft Lykken...

I de dejlige Aar, hvor min unge Mand stod ved min Side, aah, ja, ja, da var jeg saa glad, at jeg ikke et Nu blot drømte om al den Modgang, der ogsaa skulde finde mig... Se, Dem om . . . . kan De se, det er et stort Hjem, der er snævret ind i altfor smaa Skær. . . . .

Fru Ott vidsker med sit Ærme sagte hen over sin Mands Billede!

— — — Mit næste Skuespil bliver en Mand, der *arbejder* sig ihjæl, om et Menneske, som Livet *æder* op...... Aah, undskyld mig, jeg blev saa alvorlig, maaske er jeg alligevel nervøs ved Tanken om iaften.

— — — Falder Portnerens Datter?

At elske er da ikke at falde . . . svarer Fru Ott. . . . Jeg har forøvrigt slet ikke tænkt paa om min lille Portnerpige faldt eller holdt. Jeg har gjort hende, som hun er, tror jeg, ... hun er meget sød, og hun har mange Søstre, og fra den Dag jeg fandt hende paa Snublestenen i Frederiksgade, har hun ligget ved mit Hjærte. . . . . . Det var en sørgmodig Dag, en af Livets rigtig graa Dage. Den Mor og det Barn, saa de græd og frøs begge to...

— — — Ligger Stenen der endnu?

— — — Nej, Prins Hans hørte, at saa mange snublede over den, baade Rangspersoner og Mødre, der ikke var Koner, og saa fik den gode Prins den onde Sten fjærnet... Ja, gik det blot saa let i *Livet* smiler Fru Ott. . . . . Og efter en lille tungsindig Pause tilføjer hun, men man behøver nu slet ikke at være Prins for at fjærne de onde Sten paa sine Venners Vej. . . .

Christian Houmark.

Casino.

I Fru Hansen-Otts Folkeskuespil „Portnerens Datter", hvormed Casino i Lørdags aabnede sin Sæson, har den nye Direktør slaaet ned paa et velafpasset Eksemplar af en nutidig Komedietype. Det er det brede borgerlige Grædespil, som adskiller sig fra de gamle deri, at Dyden ikke forfølges, fordi der ingen Dyd er, men hvor alligevel Dyden sejrer, fordi det hele er for moralsk. Trods alle Forførerkluk og Pigekammerdufte, voldsomt moralsk.

Det er Fru Dagny Schyberg, der i første Akt præsenterer sig som en sød lille Familiepige med Haarbrus og runde Øjne og sprelske Sanser. Hun skal ud og tjene. Man ser hendes gamle Forældre nusse om i Portnerboligen. Man hører Faderens Formaningstaler og den skikkelige Mors rare, jydske Ordstrøm. Her er ingen Sentimentalitet som i de gamle Folkekomedier. Kun et Interiør af gammel og anerkendt Virkning med en vis Sans for det stilfærdigt ligegyldige, der nu om Dage anses for meget fint paa en Scene.

Men i sidste Akt, da Fru Schyberg atter vender tilbage til sine Forældre, Cajus Bruun Gerda Christophersen, og hvorfra? Fra Fødselsstiftelsen, som symbolsk befinder sig paa den anden Side af Gaden. Ak, i sidste Akt flyder Sentimentaliteten som en bred, sejg Sirupsstrøm. Den ædle unge Urtekræmmer med de røde Næver (Hr. Dinesen) stammer af bare Ædelhed, den unge Frøken fra det rige Herskabshus (Fru Fjeldgaard) appellerer til den strænge Faders Ædelhed og vækker den. Moderen græder og kysser den lille og Fru Schyberg sidder bleg i sin Lænestol og lover at blive den ædle Dinesens søde Livssukkertop.

„Portnerens Datter" 3. Akt.
Fru Fjeldgaard Fru Schyberg Hr. Reenberg Fru Lund.

Juletræet staar og dufter, Kanariefuglen pipper i Vinduet. Ak.

Jo, det er virkelig moralsk. Forfatterinden er vist en meget artig og hjærtevarm Dame, som det kunde betale sig at kende. Hun ved noget om Tjenestepiger, der bliver forført og som har det ondt, fordi de er altfor gode, hun ved noget om et lille snævert Pigekammer, hvor man kommer hinanden altfor nær, bare fordi der ikke er Plads. Og hun vil skildre det altsammen uden at vække Anstød, men dog saadan at man gyser lidt. Det store brede Publikum skal have en lille blid Forelæsning om smaa Kærlighedsfornemmelsers Farlighed hos smaa Tjenestepiger, der træffer ækle Forførere paa Danseskolen og som sidder i Pigekammer med dem og kommer paa Fødselsstiftelsen. Men det store brede Publikum skal ogsaa vide, at dette ikke forringer Pigebarnet, men at hun tvertimod godt kan faa en god Mand, ja en ærlig rød Urtekræmmer med baade Lærling og Kassekontrolapparat. Og det er, hvis man sammenligner dette Folkeskuespil med de gamle, det eneste nye derved. Fru Hansen-Ott svinger ingen Svøbe.

Jeg vover at kalde det moralsk, men — —

N. H.

„Portnerens Datter"
Hr. Reenberg Hr. Dinesen Fru Dagny Schyberg

Det kongelige Teater.

Hvad Saisonen vil bringe.

Forleden — paa en af Sommerens varmeste Dage — havde det kongelige Teaters Chef, Hr. *Weis*, indbudt den københavnske Presse til at se Teatrets Spiseseddel.

Mødet foregik under særdeles højtidelige Former i Chefens store Værelse, fra hvis Vægge Molières, Holbergs og Olaf Poulsens Aasyn smilede til Pressens Repræsentanter.

Mens Solen brændte paa Torvet udenfor, og Sommeren tittede ind ad Vinduerne, oprullede Teaterchefen et Billede af de Herligheder, der skal være en Trøst, naar Sommeren og Solen er borte.

Naar det kongelige Teater den 1. September aabner sine Porte, staar Drachmanns skønne Eventyrkomedie „Der var engang —" paa Plakaten. Nyhedens Interesse faar det gamle

Stykke, fordi vi for første Gang kommer til at se Hr. Johannes Poulsen som den unge Prins af Danmark.

Allerede den 8. September møder Teatret med sin første veritable Skuespilpremière, der bestaar af Julius Magnussens 4-Akts Lystspil „Hvo som elsker sin Fader —“, som allerede blev antaget for halvandet Aar siden, men som ikke kom op i forrige Saison, fordi Direktøren ikke mente det tilraadeligt at opføre et Stykke af Magnussen, saalænge Affairen med Nationalsangens „Forhaanelse“ endnu var i frisk Minde.

Ellers hjælper man sig i September Maaned med Repriser — „Kongemagt“ og „Erik den Fjortende“ — og først i Oktober kommer Turen til „Den kære Familie“ (hvori Fru Bloch skal udføre Fru Hennings gamle Rolle)

Elenora Lundbeck.

og „Julius Cæsar“ — Saisonens Hovedbegivenhed — med Dr. Mantzius i Titelrollen.

Novembers Skuespilbegivenhed bliver det ungarske Skuespil „Taifun“, et stærkt dramatisk Stykke, der har haft en betydelig evropæisk Succes. Den 14. November opføres de tre første Akter af Oehlenschlägers „Correggio“ som en Tribut til den hedengangne Digter.

En anden Fødselsdagsfest — nemlig Ludvig Holbergs — vil blive fejret med „Jean de France“ med Johannes Poulsen i Titelrollen, og som 2den Juledagsforestilling faar vi Ibsens „Per Gynt“ at se, ligeledes med Johannes Poulsen i Titelrollen. Aase skal spilles af Fru Hennings, der foruden at optræde som Gæst paa Folketeatret ogsaa skal give Gæstespil paa det kongelige Teater.

Den sidste Halvdel af Saisonen vil opfyldes af følgende Nyheder: Poul Nielsens Lystspil „Sommervarme“ (som meget àpropos vil faa Première i Januars Kulde og Sne), Molières „Den Gerrige“, Schillers „Kabale og Kærlighed“ (som ikke har været opført paa det kongelige Teater i de sidste 70 Aar), Henning Bergers „Syndfloden“ (der foregaar i en amerikansk Bar under en Stormflod) og endelig Shakespeares „Købmanden i Venedig“.

Balletnyhederne bliver „Toreadoren“, „Et Folkesagn“, „Pontemolle“, „Trymskviden“ og Hr. Chr. Christensens „St. Hubertusfesten“, der nu i flere Saisoner har figureret paa Menuen, men er bleven strøget igen.

Operasaisonens interessanteste Aftener bliver sikkert de, der udfyldes af Signora Labias Gæstespil i „Bohême“, „Dalen“ og „Carmen“. Af større Nyheder: Puccinis bedaarende „Madame Butterfly“, Lange-Müllers „Spanske Studenter“, August Ennas „Nattergalen“ (med Tekst af Kai Friis-Møller) og „Den flyvende Hollænder“, hvor Hr. Albert Høeberg skal forsøge sig i gamle Simonsens store Glansparti.

— — — Saaledes var det Billede, Hr. Weis oprullede paa denne skønne Sommerdag.

Ikkesandt, det lover godt for Vinteren?

P. S.

To Sangerinder.

Lilli Hoffmann. — Eleonora Lundbeck.

De to unge Damer, der ved deres Sange bidrog saa væsentligt til „Masken“s nys afholdte „Kunstneraften“s smukke Forløb, er saa forskellige indbyrdes som vel muligt.

Den ene høj og markeret, med et Ansigt, der er som skabt for alvorlige Karakterroller, og en Skikkelse, der er ypperlig egnet til at bære Heltindens „Kostyme“ i folderige, lange Kjortler og side slæbende Kaaber. Det er Frk. *Hoffmann.*

Den anden slank og smidig, prædestineret til at svøbes i den moderne elegante Dames Rober, let paa Taa i sine Bevægelser og i sin Sang, den personificerede Operette-Vals. Saadan er Frk. *Lundbeck.*

Frk. Lilli Hoffmann har som Sangerinde faaet en grundig Undervisning, først privat, senere paa det kgl. Musikkonservatorium. Prof. V. E. Bielefeldt var hendes Lærer, ligetil han døde for c. et Aarstid siden. Hans Maal var at uddanne hende *til dramatisk* Sangerinde; han naaede desværre ikke at se sin Vejlednings Resultater i Rampens Lys.

Den Tid er jo heldigvis forbi, hvor Operasangere gik direkte fra Gaden og Sanglærerne op paa Scenen og, ganske ukendte med dennes Krav til Ageren, afleverede det Sangparti, som de havde faaet tildelt. Nuomstunder lægges Vejen til Operaen om ad Plastikskolen. Frk. Lilli Hoffmann gennemgik denne Skole under Fru Emilie Walboms kyndige Øjne. Og saa kom hun i 1909 ind som Elev paa det kgl. Teaters Operaskole.

Der lovedes hende Debut i Løbet af den samme Sæson, men hvad er den Slags Løfter værd? Værdien af det Tilsagn, Frk. Hoffmann havde faaet, var under alle Omstændigheder *ikke* stor. Hun skulde have været frem første Gang i »*Cavalleria rusticana*“. Nu ved vi, at *det* ikke blev til noget, men alligevel naaede den unge Dame at komme til at synge paa det kgl. Teater.

Hun havde i Grunden allerede sagt dem Farvel derovre paa Kongens Nytorv og vilde drage til Tyskland for at studere videre. Saa fik hun pludselig sendt ind ad Døren et Parti, ovenikøbet et fordringsfuldt Wagnerparti: Gutrune i „Ragnarok“.

Direktionen bemærkede, idet den overdrog hende denne Opgave, at den *ikke* maatte betragtes som Debut, — en saadan vilde hun faa senere hen paa Sæsonen, — men at hun viste Teatret en Tjeneste ved at paatage sig

Lili Hoffmann som Gutrune.

at synge Gutrune.

Saa sang hun altsaa — det var 16. December ifjor, — og hun havde Held med denne sin første Sceneoptræden. Den i Udsigt stillede „rigtige“ Debut i Sæsonens sidste Halvdel, mindes vi derimod ikke. Den skulde have bestaaet i Martha i d'Alberts „Dalen“.

Nu har Frk. Hoffmann vistnok slaaet Tanken om Operavirksomhed herhjemme ud af Hovedet. I hvert Fald lægger hun ikke Skjul paa, at hun allerede har færdig indstuderet ikke færre end 22 Operapartier paa *Tysk.* Det er altsaa Udlandets Scener, hun forbereder sig paa at betræde. Hendes Speciale er Wagner og hos denne igen særlig de bredere, stærkt dramatiske Partier saasom Venus og Elisabeth i „Tannhäuser“, Senta i „Den flyvende Hollænder“, Ortrud i „Lohengrin“ og Sieglinde i „Valkyrien“. Men desuden er hun parat til at præsentere sig for et udenlandsk Publikum i Operaer som „Dalen“, „La Tosca“, „Aïda“, „Fidelio“, „Huguenotterne“ m. fl.

Det er altsaa en i alle Henseender vel ud-

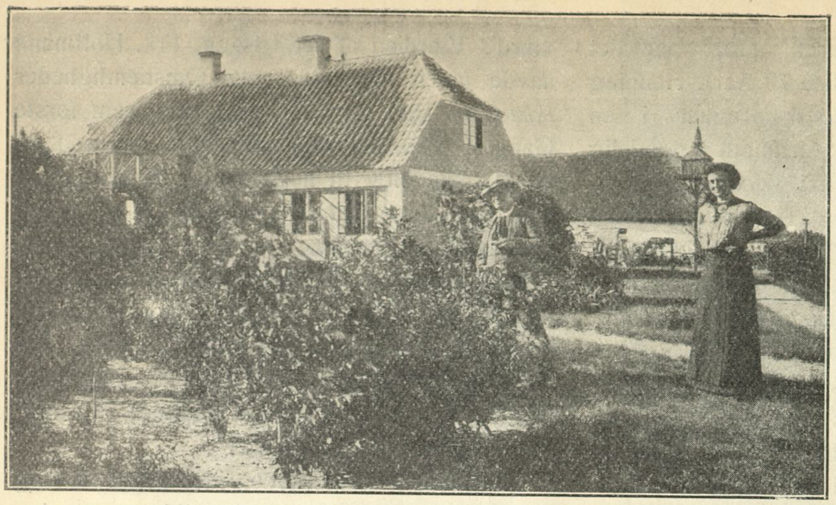

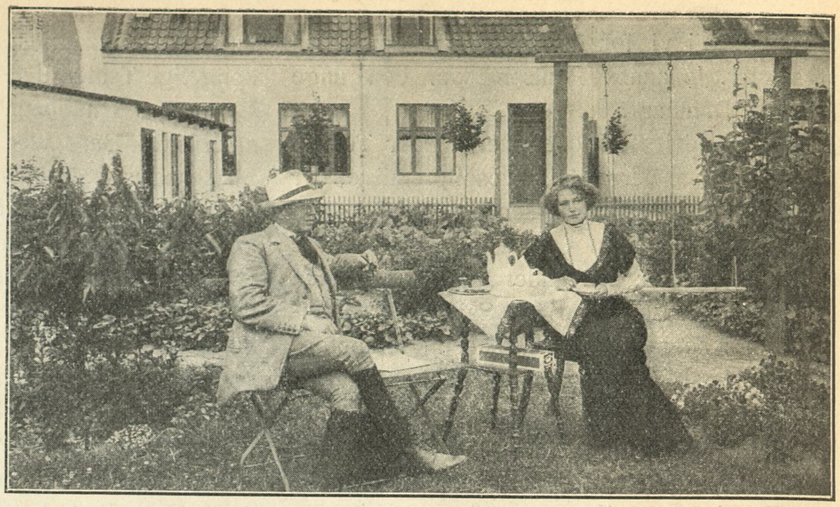

Direktør Odgeir Steffensen, Frk. de Svanenskjold — Direktør Carl Thomsen, Fru Ellen Thomsen.

Landlighed ved Bangsbro-Strand.

rustet dramatisk Sangerinde, der nu igen drager ud for at forsøge sin Lykke i „det fremmede“!

— — —

Frk. Eleonora Lundbeck hoppede en skøn Dag — det var den 6. Marts 1906 — ind i Operaen fra Balletten, som hun havde tilhørt fra sit 9. Aar. Hendes Debut fandt Sted under beskedne Former, idet hun tolkede Eros' Strofer i Glucks „Orpheus og Eurydike“, men hun klarede dem til Gengæld sikkert, thi hun havde taget Sangundervisning hos en saa samvittighedsfuld og kyndig Lærerinde som kgl. Kammersangerinde Fru Sofie Keller.

Senere fortsatte hun sine vokale Studier i Dresden og i Wien, og næste Gang, man hørte den unge Dame fra det kgl. Theaters Scene, saa man selve Mignon (den 4. Decbr. 1908).

Mange vil rimeligvis endnu mindes, hvor ualmindelig smuk og sympathetisk denne Debutpræstation var i baade dramatisk og sanglig Henseende, og Pressens Dom om den var da ogsaa, saavidt vides, enstemmig i høj Grad anerkendende.

Efter *den* Aften ventede man sig almindeligt en glorrig Fremtid for Frk. L. som *Operasangerinde*.

Saa kom imidlertid Operetterne og tog hende. Ved Casinos Finlandstourné sang hun i Helsingfors baade Daisy i „Dollarprinsessen“ og Coralie i „Manden med de tre Koner“; samme Vinter kreerede hun paa Casino Gonda i „Den fraskilte Kone“ og spillede Prinsessen i „Lykkebarnet“; det næste Foraar rejste hun igen til Helsingfors, og var denne Gang Alice i „Dollarprinsessen“ og Angèle i „Greven af Luxemburg“, og hun sang senest her i Byen Alice i „Dollarprinsessen“, ved en af denne Operettes mangfoldige Genoptagelser paa det „Det ny Teater“s Repertoire.

Og nu i den kommende Vinter skal hun være „fast Gæst“ ved Direktør Axel Jacobsens Selskab for at præsentere de danske Provinser Titelfiguren i „Den dydige Susanne“.

Og Frk. Lundbeck er kommen langt bort fra baade Eros og Mignon!

G. H.

Det gyldne Horn.

Sønderbros Teater har forleden Dag aabnet sin Saison med en straalende ny Folkekomedie „Det gyldne Horn“. Den skyldes de to Journalister Chr. Hjorth-Clausen og Robert Schönfeld.

Hr. Hjorth-Clausen hører som Journalist til den gode gamle Skole, der repræsenteres af Mænd som Carl Muusmann og Ole Gottfried. Han er den fuldendte Variétéanmelder, der paa en Prik ved, hvordan et Dameben skal se ud for at opfylde Skønhedsbegrebets Fordringer, og som ikke siden sit sejstende Aar har forsømt nogen Variété-Première. Han er Idealet af Flid og Paapasselighed, og hans smaa Petitartikler udarbejdes med den største Sirlighed, Sprogsans og Elegance.

Hr. Schönfeld er knyttet til „Aftenbladet“, som han forsyner med lavkomiske Rimerier, der ikke sjældent røber Humør og Bonsens.

Af Samarbejdet mellem disse to Mænd er opstaaet et Drama (eller en Folkekomedie, om man vil), som i disse Aftner fylder Amagers kuponforsynede Ungdom med Henrykkelse. Vi tager vist ikke meget fejl, naar vi vover at gætte paa, at Viserne (hvoraf mange er vellykkede) og Vitserne skyldes Hr. Schönfeld, mens den snildt spundne Dialog, de filosofiske Replikker, den bidende Satire og de indlagte Dameben skyldes Hr. Hjorth-Clausen.

Om Udstyr og Udførelse er kun gode Ting at sige. Selvfølgelig koncentrerer Begejstringen sig om d'Hrr. Victor Wulff og Schiöler-Linck, hvis muntre Eventyr i Tyrkerkongens Land man følger med levende Interesse. Af Damerne vækker Søsterparret Sigrid Hindborg og Kamma Nathansen Parkettets og Galleriets Attraa, og af Ensemblenumrenes Koristinder maa jeg særligt fremhæve Nummer To fra Højre eller er det fra Venstre.

Direktør Victor Wulff har paa „Det gyldne Horn“ faaet en stor og kolmodn Succes. Ingen vil misunde ham den.

Dewar.

Første Elsker.

Som vore Læsere ved, tilbyder vi til Oktober vore Kvartalsabonnenter en original Kærlighedsroman kaldet *„Første Elsker“* af *Palle Rosenkrantz.*

Bogen handler om en ung Amtmandssøn og hans Kærlighed til en lille københavnsk Skuespillerinde, dens Handling er stærkt dramatisk. Det drejer sig her som i Livet om Konflikter, der skyldes Fattigdom, Standsfordom, Skinsyge, — alle de Momenter, der altid har været Hjulene i Dramaet og i Romanen. Men Bogen giver tillige sanddru Billeder af Livet i vort kære livsglade København. Det er københavnske Forhold, københavnske Theatre, københavnske Mennesker det drejer sig om. Og dog er Handlingen spændende og afvekslende. Maaske lidt sentimental en Gang imellem, men altid fremadskridende og fængslende.

Vi tror det bliver en Roman for de unge Piger og de unge Mænd, der alligevel gerne vil læse om „Kærlighed“. Det bliver en Bog for de ældre, der vemodigt mindes deres Ungdom. Det bliver en Bog for *alle*. En rigtig ægte Underholdningsbog, der samtidig varmer Hjerterne og — hvorfor ikke? — af og til dugger Øjnene.

Men vi maa vide, hvor mange af vore Læsere, vi tør gøre Regning paa som Købere. Bogen udkommer i Boghandelen og sælges for Bogladepris 4 Kr. Vore Kvartalsabonnenter faar den for 50 Øre + 5 Øre Porto. Det kan vi ikke gøre uden bestemt at vide, hvor mange vi kan regne med. Efter 1. Oktober vil vi ikke love at tage mod Ordre. Altsaa alle der vil have Bogen: Klip Bestillingssedlen af og send den til os. Men gør det med det samme. Der er allerede indkommet mange Bestillinger og som sagt længer end til den 1. Oktober, tør vi ikke love at holde Tilbudet aabent, da vi kun kan modtage det *før* Bogen er udkommen.

„Masken“s Ekspedition.

Fot.: Reutlinger.

Madame Lantelme.

Geneviève Lantelme.

„Modernes Dronning“.

Hun var meget smuk, denne unge parisiske Scene-Stjerne, som fik en saa brat og tragisk Død, — af en ejendommelig og bisar Skønhed. Første Gang man saa' hende spille Komedie, sagde man til sig selv: mere naturligt, mere rent menneskeligt rigtigt er det umuligt at tale paa en Scene! Her var intet tillært — alt var den reneste Natur. Jeg husker en Gang, jeg i et Interview med *Charlotte Wiehe* kom til at berøre Lantelme. Hun korsede sig over hendes Maade at sige Repliker paa. Gik det virkelig an at spille Komedie paa den Maade i *Sarah Bernhardt's* og *Réjane's* By?

Det gik an. Lantelme erobrede Kritiken, navnlig efter sin store Sukces i „Le Costeau des Epinettes“ paa *Vaudeville* forrige Aar. Her faldt enkelte af hendes Repliker med en saa uhørt Naturlighed, at Pressen betegnede hendes Spil som et Mesterstykke. Og i den Sæson, som nu svandt, gik Lantelme fra den ene store Sejr til den anden. Nævnes kan blot: „Trois sultanes“ paa *Odéon*, „Le marchand de bonheur“ paa *Vaudeville*, „La Gemine“ — en henrivende barnlig Rolle, der var som skabt for hendes Naturel, — og den farlige og forføreriske Verdensdame i *Porto Riche's* „Le vieil homme“, en Kvinde, der gør Fader og Søn lige forelskede, og endog tilsidst forvolder den unges Død. Disse to sidstnævnte Triumfer oplevede Lantelme paa *Renaissance*, hvor Direktør *Abel Tarride* var en nær personlig Ven af Lantelme og hendes meget omtalte Gemal Mangemillionæren *Albert Edwards*.

Hvis Kunsten saaledes har lidt et stort Tab ved denne lovende og ejendommelige unge Skuespillerindes mystiske Ofelia-Død, saa har Modens og Elegancens Muse — hvis en saadan findes — ikke mindre Grund til at sørge. Thi Geneviève Lantelme var altid den første til at lancere et nyt, opsigtvækkende Toilette, en fantasifuld Monstre-Hat. At være et saa toneangivende Medlem af „Tout Paris“ som *hun* var, er en Ting, der forpligter, — ydermere naar man bærer det smigrende Tilnavn: La reine du chic!

Af den mere intime Vennekreds blev hun stadig kaldt ved det graciøst klingende Navn *Ginette*. Disse Venner ved at fortælle om hendes store Hjærtensgodhed — der gjorde hende elsket ikke mindst indenfor Kammeraternes Kreds — og Naturlighed, en Egenskab, der er saare sjælden at træffe i Kulissernes Verden. Paa Bunden var hun sentimental og melankolsk, og de, der kun kendte hende som den fejrede Theaterprinsesse, straalende af Smykker, i ekstravagante Toiletter, fik en fuldstændig urigtig Opfattelse af „Modernes Dronning“. Bag sit paatagne Væsen som toneangivende Modedame, gemte hun en Oprigtighed, en indtagende Umiddelbarhed, som talte gennem hendes store naive Øjne, hendes udtryksfulde Mund, der altid stod halvt aaben, hendes djærve og fri Latter, der var saa fri for alt Koketteri, al Forsigtighed.

I sit straalende elegante og smagfulde Hjem var „Ginette“ til enhver Tid omgivet af Pariser-Verdenens mondaine Spidser og Kunstens Ypperste. Hendes Mand følte sig smigret af al den Virak, der strøedes for hendes smaa Fødder. Men Ginettes store Kærlighed var og blev *Theatret*. Hun vilde med Tiden være bleven Dronning ogsaa i Kunstens Verden. Derfor var Sorgen og Medfølelsen overfor hendes tragiske Skæbne saa stor. Thi over alt andet elsker Pariserne dem, der fra Scenen kaster Glans over deres By.

Viggo Schiørring.

Fot.: Henri Manuel, Paris.

Fru Ginette Lantelme Edwards.

Fru Villy Fjeldgaard

Skuespillerindens Dag

af

Oscar. Petersen.

V.

Paa Teatret er alt i Virvar. Det har ringet tredie Gang, og Prøven er begyndt.

Nede i Parkettets Halvmørke skimtes Direktørens strenge Ansigt. I Dag synes det endnu strengere end ellers. Han har ogsaa faa Sekunder forinden faaet præsenteret en Belysningsregning paa 800 Kroner, som skal betales inden Kl. 3 — ellers lukkes der for Elektriciteten.

Pludselig ramler den markerede Dekoration sammen. Regissøren farer fortvivlet ind, fulgt af Maskinfolk i hvide Kitler.

Nede fra Parkettet tordner Direktøren:

— Er det Rabalder Jensen igen?

„Rabalder Jensen“, saaledes kaldet fordi han dirigerer Tordenen og Vognrummel etc., viser sit ydmyge Ansigt i Proceniumskulissen. „Det var ikke mig, Hr. Direktør! Jeg stod netop og drak en Bajer“.

— Bajer under Prøven!

— Jeg mente Skibsøl, Hr. Direktør!

Skuespillere og Skuespillerinder kommer og gaar med deres blaa Rollehæfter i Hænderne. Et Par Teaterreportere viser et Øjeblik deres Næse i en Kulisse. Men der prøves. Tys, tys, de lister af.

En ung Mand staar foran Rampen og spiller løs efter Rollehæftet. Nu kan Direktøren ikke længere. Han eksploderer.

— Hvad er det dog, De siger, Mand? Elske? Det hedder Fa'en pine mig æ l s k e. Aah, sikken'et Sprog og sikken en Udtale! De skulde sku til en Talescene.

Senere da Komikeren staar paa Scenen og driver Spas med gamle Ekdahls Replikker, eksploderer Direktøren igen.

— Herrejemini! Skal det nogensinde blive til Vildanden?

— Det bliver snarere Vildmanden, Hr. Direktør! replicerer Komikeren i det samme saa Personalet skratter.

Direktøren, der forlængst har opgivet at skænde paa Komikeren, lister ud, og op bag Teatret paa Kontoret, hvor han lægger Hovedet i Blød. Denne forbandede Elektricitetsregning!

Paa Scenen fortsættes Prøven under mere tvangfri Former. Det er jo endnu kun den første, der er Tid nok til at „a r b e j d e“ ordentligt med Rollen senere.

Vor lille Veninde, den unge Skuespillerinde, sidder bedrøvet i Baggrunden. Nu havde Direktøren lovet hende en Rolle, hun kunde faa Fornøjelse af! men se, om han holdt Ord. Vor lille Veninde skal trække i en Stuepiges Bomuldstøj. Hun har nøjagtigt 18 Replikker i det nye Stykke. I Dag er hun ikke rar at komme nær.

Læserindernes Rubrik.

Agathon og Løven.

Vi skal nu til at beskæftige os med de talrige indkomne Besvarelser af vort lille Spørgsmaal til vore Læserinder: »*Hvem stod bag den jærnbeslagne Port?*«

Første Gruppe er de korte Svar. Nogle mene at bag Porten stod *Hvem*. Vi kender Verset om „Kejser Carolius Hund, som han gav Mad af sin egen Mund“. Den hed „*Hvad*“, men gamle Vittigheder gaar vi af Vejen for. „Hvem“ er intet Svar, ej heller er det et Svar, at bag Døren stod første Elsker eller at bag Døren *sad* Agesippe. Heller ikke disse Vittigheder er helt gode.

Vi gaar rolig forbi en Række Besvarelser, der kun siger, at Løven stod der eller Agesippe. Thi det drejer sig om en logisk rigtig Slutning paa Historien.

Derimod hidsætter vi følgende Udvalg af Besvarelser, hvoraf nogle er paa den rette Vej uden at træffe det rette.

Det er ikke saa nemt at sige hvad det rigtige vel kan være,
men hvad min Mening er, derom vil jeg kort og godt erklære.
Det skulde vel ikke være Teaterskatten, der som en forslugen Løve
staar paa Lur bag den jærnbeslagne Port for ubarmhjertigt at røve
den ægte, gode Skuespilkunst, — Agathon! brug dit Staal
og lad ikke dette Uhyre dræbe et kunstnerisk Maal.

Besvarelsen er morsom — vor Kompliment, men den vedkommer ikke rigtig det romerske Sagn.

Løsningen paa: Det romerske Sagn er logisk følgende:

Ikke der stod bag Porten — den jærnbeslagne
Ørkenens Konge — parat paa sit Bytte at springe.
— Ingen Kvinde — selv ikke den elskovsbedragne —
mægted' — til Synet: Den Elskedes Død — sig at tvinge. —

Skælvende ventede bag den, den dejligste Kvinde
— hende han elsked' — som elskede ham — Agesippe.
Julias Højmod er stor! — Dog Rænker at spinde
Julias Stolthed formaar. — Hendes Raad kan ej glippe.

Skamskænde skøn Agesippe? — Viger hun for sin Elskov,
viger af Kløgt, af Frygt: Han er al Folkets Yndling

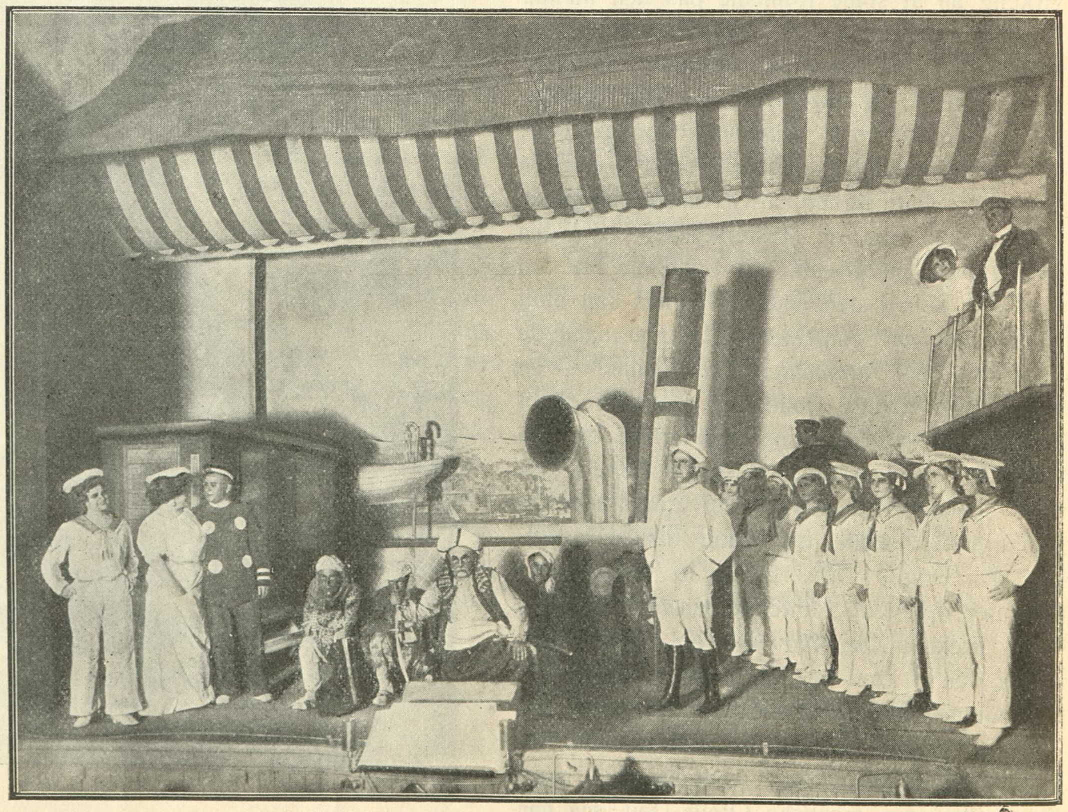

Scenebillede af „Det gyldne Horn“ fra Sønderbro Theater.

Heller saa svigende
gribe til snigende
Gift-Mord at øve!
Livet dem røve,
Lykken dem døde
ved første Møde!

Og mens i hendes — Blikket trygt hæfter — Musernes Myndling;
træffer hun Valget, som ham er en Lov.

— Valget er truffet. — Aandeløs Tavshed.
— Hængslerne hviner paa Julias Bud.
— Der Agesippe straaler i Skønhed!
— Valget er truffet — nu er hun hans Brud!

Da i det samme — synker hun sammen
uden et Suk. — Var Lykken for stor?
Spørgende — sørgende — uden at fatte
Agathon løfter sin Brud op fra Jord.

Bærer paa Armen sin elskede Viv.
Drager i Fred af Landet, Sidonia.

Gerne skøn Julia tryglede: Bliv!

Fortræffeligt og gode Vers — men kun ikke det rette.

Derefter komme nogle Prosabesvarelser.

Den skønne Julia.

For den stolte og viliefaste Herskerdatter er intet umuligt; hun har faaet at vide, hvilken Port der gemte Løven, og hun skal faa endnu mere udrettet, om hun vil. Agathon lystrer hendes Vink, han er i hendes Magt. Hun elsker ham, og hun vil ikke, at han skal lide den voldsomme Død, som en Kamp med Ørkenens Konge vil medføre, og ikke heller skal Agesippe være Genstand for hans Kærlighed, nej! hun selv den skønne, mægtige Herskerdatter vil selv besidde ham. Hun bliver syg, og Prokonsulen tror, at hun virkelig er bleven syg over den Uvished, han mener, hun er i, m. H. t. Agathons Skæbne. Julias trofaste Slavinde fører hende ud af Logen og ved sin Skønhed, Magt og Snille faar hun det maget saa, at hun bliver ført ind bag den Port, hun har givet Agathon Vink om at gaa ind af. Hvem skildrer Agathons Overraskelse, da han ser Julia bag Porten. Fremtiden er deres, og de flygter af Landet sammen.

Idéen vilde have været ganske snedig — men den lod sig ikke udføre. Vor Læserinde er mere begavet end hendes Søster i det gamle romerske Verdensrige var.

Maskens Redaktion!

Opgaven er paa en Maade umulig, fordi der gives saa godt som intet om Prinsessens Karakter. Hendes Forestilling om hvad der kommer efter dette Liv — et fortsat Liv (med ham) eller Intet — har her stor Betydning. *Sandsynligvis* (ikke *sikkert*) vil hun dog heri være mindre sikker end paa Tilværelsen nu.

Han er *alt* for hende. Hans *Død* er derfor det hun frygter *mest*. Hun ved at han ogsaa elsker og Faren ved at overlade ham Medbejlersken (der er blid og dydig) er derfor i Øjeblikket uden Betydning. Ved hans fortsatte Liv er Muligheden for Genforening givet.

Derfor befaler hun ham at aabne Porten for Medbejlersken og Livet.

Skøn og poetisk, men ikke den rette.

Ærede Hr. Redaktør!

Tillad mig, skønt jeg hverken hører til de unge eller skønne Læserinder, at forsøge en Løsning af Spørgsmaalet: Løven eller Sangersken?

Jeg har, hver Gang jeg er stødt paa denne lille Fortælling, ærgret mig over, at den ingen Slutning havde.

I mit stille Sind har jeg da tænkt mig den Mulighed, at den skønne Julia lod Agesippe dræbe, og at hendes Lig fandtes bag Porten. Derved reddede hun Agathons Liv, undgik Folkets Knurren i det Tilfælde, at han ikke besejrede Løven, og tillige den Sorg at se ham drage bort med sin Rivalinde. Maaske nærede hun samtidigt et svagt Haab om, at hun selv en Gang efter Prokonsulens Død kunde blive den lykkelige Brud.

Ærede Læserinde De er for blodtørstig — men der er noget om det, De skriver.

Hjertenskære Maske!

Ja, jeg er ganske vist ikke mellem de mange, der *har* indsendt Svar paa Spørgsmaalet „Løven og Sangerinden“ — thi jeg havde straks en Anelse om, at det hverken var denne eller hin, og at Løsningen var en ganske anden — en overraskende anden, som De skriver — og jeg lod derfor Spørgsmaalet ligge — thi i denne Varme bruger man kun sin Hjerne, naar det er højst nødvendigt! Da De nu imidlertid i Nr. 44 udlover en Belønning for det rigtige Svar — har jeg alligevel faaet Lyst at prøve Lykken — og sat min Fantasi i Bevægelse. Men — kære Maske — *skulde* Fantasien løbe vild, saa vær overbærende, og lad Fantasi-Værket gaa i Papirkurven uden altfor megen Skoggerlatter over mine skønne, spildte Kræfter. Det er samfulde 2 Dages haardt Hjernearbejde, der nu foreligger! Mens jeg nu alligevel sludrer, vil jeg bemærke, at det i Grunden var helt rart, *vi Provinsianere* en Gang kunde faa en (meget lille) Chance for at nyde godt af Maskens Offervillighed! Kunstner-Aftener o. lig. er jo forbeholdt de skønne Københavnerinder — og Herregud — vi andre er saamænd ogsaa trofaste, selv om vi hverken er „skønne“ eller Københavnerinder. De burde skænke os lidt Opmærksomhed af og til, synes jeg.

Fredag Morgen vaagnede jeg en Time tidligere end ellers — i Anledning af Maskens komme — Saa højt er den elsket!!!

Men nu til Sagen!

Den der stod bag Døren var Julia selv! Julia elskede Agathon saa højt, at hun havde besluttet at flygte med ham. Hun kunde sige sig selv, at Agesippe var for stolt til at tage mod en saadan Naade, som at faa Lov til at drage bort med Agathon — der havde bedraget hende og elskede den svimlende dejlige Julia! Agesippe vilde sikkert intet have mod at overlade Julie sin Plads bag Døren: Men Prokonsulen havde jo erklæret, at Julia fra sin Loge skulde overvære Agathons Valg. Ja, men var det ikke tænkeligt, at der blandt alle Julias Veninder eller Slavinder fandtes En, der ved at iføres dennes Pragt kunde bringes til at ligne Julia saa godt, at det kunde skuffe Folket, ja selv Prokonsulen. Julia kunde da agere Agesippe og drage bort med sin Elsker. — „Men“, vil man sige — „Konsulen og Folket vilde jo straks kende Julia.“ Kunde hun ikke være tilsløret? Julia sad jo tilsyneladende i Logen — hvorfor skulde saa nogen fatte Mistanke, fordi Agesippe havde kastet et Slør over Hovedet. Og *hvis* det endelig skete, at man forlangte at se hendes Aasyn — da vil jeg ganske rolig lade Julia klare de Ærter — det vilde sikkert lykkes hende! Jeg mener blot nu at have begrundet den Løsning, at Julia selv kunde staa bag Døren! Finisted!

Det er morderlig snedig udtænkt og det gør os hjærtelig ondt, at vi ikke kan give Dem Prisen. Men ak — det var nu ikke saaledes.

Med Interesse har jeg læst „Læserindernes Rubrik“ i Maskens sidste Nr. og føler Lyst til at være med blandt dem, der svarer.

Jeg kan tænke mig tre Løsninger, men *eet* er jeg sikker paa, nemlig — at *Løven* stod bag Gitret! — Nu tænker jeg mig Handlingen saaledes fuldført enten Nr. 1: at Julia kaster sig ned paa Arenaen for at søge Døden sammen med sin Elskede, iler hen til ham og omklamrer ham, og sammen venter de paa Løven, der lurende lusker om for at styrte sig over dem; men pludselig standser den som lammet ved Synet af deres Kærlighed og vil dem intet ondt, hvorefter Prokonsulen forfærdes og benaader dem. (Man maa huske Historien er *et Sagn!*) Som Nr. 2, tænker jeg mig altsaa, at Løven dræber dem begge, og som Nr. 3, at Julia tager Gift i det Øjeblik Agathon dræbes af Løven. Saaledes affattedes Kærligheden paa de Tider, og saaledes opfatter jeg Julia!

Hvor er den sørgelig.

Vor Brevkasse.

1) Fru L. Schou, Odense. *Betzonich Guldkarethen* er optaget blandt de Hefter der indeholder det kgl. Theaters Repertoire. Den er mulig udsolgt paa Forlaget, men vil kunne faaes paa ethvert af vore større Biblioteker. Maaske en af vore Læsere kan skaffe Dem fat i den.

2) Fru Osb. „I Telefonen“ tilhører Dagmartheatrets Arkiv, det er ikke udgivet, men en Henvendelse til Theatret vil kunne give Dem Svar. Saavidt vides var det oversat af daværende Frk. Bodil Hammerich.

3) Frk. K. N., Oehlenschlægersgade. „Kære Frk., hvad siger ikke H. C. Andersen, Theatervejen er tornefuld, der gror Chicanen.“ Ved personlig Henvendelse Stormgade 8 i Redaktionen kan vi svare Dem om der er noget at gøre. I Almindelighed lader Deres Spørgsmaal sig ikke besvare.

Undertegnede Kvartalsabonnent ønsker til 15. Oktober d. A. et Eksemplar af

Palle Rosenkrantz: **„Første Elsker“** *en Kærlighedsroman*

Bogen bedes sendt til Adresse ____________________

50 Øre + 5 Øre Porto indsendes i Tiden mellem 1.—5 Oktober d. A.

____
Underskrift.

NB. Abonnenter, der modtager „Masken“ gennem Boghandlere, maa indsende Bestillingen til disse, med hvem vi om Ekspeditionen vil træffe særlig Aftale.

Carl Muusmann: Det store Krak paa Alexandrateatret. Teaterroman

Albert Uhlstrøm havde grebet Hjalmar Brænding krampagtigt i Armen, medens han prøvede paa at række ham med sig som et erobret Bytte. Hjalmar Brænding frigjorde sig for Taget med et pludseligt Ryk, der fik det til at svide i Albert Uhlstrøms Negle, saa at han med en ømmende Lyd stak dem mellem Læberne. Saa sagde han kort:

— Nej! Jeg gaar ikke med Dem!

Der kom i Albert Uhlstrøms Øjne et Glimt af noget, som Hjalmar Brænding aldrig før havde set i et menneskeligt Blik, og som fik det til at stne i ham, medens han hørte de skærende udtalte Ord:

— Det er ikke af Pietet mod Deres Lærer, saadan som De affekterer, at De ikke vil følge mig. Det er fordi man har sat Dem op imod mig, gjort Dem angst for mig, bagtalt mig med de Tunger, der altid klaffer om mit Rygte.

Da Hjalmar Brænding tav fortsatte den Anden, medens der kom en dyb Glød paa hans blege Kinder.

— Jeg kan kun elske eller hade, kun beundre eller sønderlemme. Følger De mig ikke nu, saa har De mit Had og vogt Dem for den Dag, da jeg skal svinge min Kritiks Svøbe over Deres arme Rygstykker.

Tonen var saa hysterisk som hos en Kvinde, der slynger den forsmaaede Elsker sit jaloux Had i Ansigtet, og Hjalmar Brænding følte i dette Øjeblik en Mands hele Væmmelse ved dette Valg mellem Belønning og Forfølgelse.

— Gaa! sagde han i en bestemt afvisende Tone, der ikke tillod nogen yderligere Diskussion om Spørgsmaalet.

Saa fjernede han sig selv hurtigt uden at se tilbage.

Han følte, at han havde faaet en Fjende for Livet.

KAP. XV.

Sammenstødet med Albert Uhlstrøm havde givet Hjalmar Brænding adskilligt at tænke paa.

Ikke saaledes, at han paa nogen Maade fortrød sin Optræden. Tværtimod! men han anede som i en Forudfølelse, hvilke Farer det Liv rummede, som han snart skulde træde ind i.

Thi snart maatte det være. I to Aar havde han nu vaklet frem og tilbage, nu maatte der en Afgørelse til den ene eller anden Side. Som det gik, kunde det ikke vedblive at gaa.

Netop det havde han tænkt paa at ville sige til Daniel Broge idag. At spørge ham rent ud, om han troede, at det kunde føre til noget for ham, eller om han hellere maatte opgive alle kunstneriske Drømme og helt dukke sig ned i det praktiske Liv.

Og saa var Daniel Broge netop syg idag, og maaske vilde det vare længe, inden han atter kom oven Senge.

Hjalmar Brænding havde god Tid, og han gik ind paa en Kafé for at drikke sig en Kop Kaffe. Medens han sad og læse Bladene, faldt hans Blik paa en lille Artikel med Overskriften: Teaterovertro.

Det hed deri:

„Apropos Teaterovertro! Manden paa Alexandrateatret er nu igen begyndt at spadsere oppe paa Snoreloftet.

Hvad for en Mand? vil De spørge. Det er Gespenset af den stakkels Direktør, der i sin Tid faldt for egen Haand.

Naar han gaar paa Snoreloftet betyder det Uheld, og Alexandrateatret synes ganske rigtig i Øjeblikket at have Uheld op mod den tilstundende Sæson. Teatrets første Karakterskuespiller Daniel Broge ligger betænkelig syg og vil næppe kunne melde sig til Tjeneste for det Første.

Man havde nu begyndt paa Indstuderingen af den store Folkekomedie „Søndagsbarnet“, af hvilken man venter sig meget. Men Skuespiller Harald Dahl, der skulde kreere Hovedrollen, har ogsaa pludselig forladt Teatret efter et hæftigt Sammenstød med sin Direktør.

Det hedder sig, at Bruddet er ulægeligt mellem Direktøren og hans første lyriske Elsker, der allerede har taget Engagement andetsteds.“

Harald Dahl havde altsaa forladt Alexandrateatret!

Hjalmar Brænding lod Bladet synke og blev siddende tankefuld, medens han stirrede frem for sig. Ofte i de to Aar, han havde læst med Daniel Broge, havde denne sagt til ham:

— Det er vist egentlig en Fejl, at De ikke er kommet til at læse med Harald Dahl. De minder mig ofte saa paafaldende om ham i de unge Dage.

Og nu havde Harald Dahl forladt Alexandrateatret.

Hjalmar Brænding betalte og gik. Et Forsæt var ved at modnes hos ham, og det fik uventet Støtte lige, da han begyndte at spekulere paa, hvorledes han skulde bringe det til Udførelse. Idet han vilde gaa ind i Teaterkafeen, blev han anholdt af en Kioskdreng, der sprang af Cyclen og sagde:

— Jeg har et Telefontelegram til Dem, Hr. Brænding, for det er jo Hr. Brænding, ikke?

— Ja!

Hjalmar Brænding aabnede Telegrammet og læste:

Tak for Blomsterne! Det var forkert af Madam Sommer at afvise Dem. Jeg vilde have talt nogle Ord med Dem. Gaa straks hen paa „Alexandrateatret“. Direktøren er underrettet telefonisk og venter Dem.

Daniel Broge.

Hjalmar Brænding kunde næsten ikke komme sig af Forbavselse. Netop i det Øjeblik, da han i sin Fantasi havde forestillet sig, at han uden Held prøvede paa at søge Alexandrateatrets Direktør, fik han overrakt den Trylleformular, der straks vilde skaffe ham uhindret Adgang.

Og det midt paa Københavns Gade! Kioskdrengen, der allerede i sin Metier var bleven udviklet til Psykolog, og som bestemt kunde tyde sine Budskabers Indtryk paa Modtageren, blev ikke skuffet i Forventning om Drikkepenge. Hjalmar Brænding kvitterede med den Blækstift, han rakte ham, og stak ham derefter en hel blank Krone. Derpaa begav han sig direkte til Alexandrateatret.

Allerede udenfor saa man, at der var noget paa Færde. I rolige Tider var Porten altid tom. Saasnart der blev Uro i Lejren, forandrede den sig til en Art Børs, i hvilken Personalet spadserede frem og tilbage, hvis det ikke grupperede sig i Klynger ude paa Fortouget.

Det sidste skete dog kun, naar det ligefrem var en Katastrofe, der nærmede sig. Idag kunde man kun notere: en lille Panik med Besættelse af Porten.

Da Hjalmar Brænding gik ind i Gaarden, opstod der en Hvisken. Man anede „en Elev“, der søgte sin Lykke, og med Hentydning til Direktørens Trafik at tage Betaling for at lade Elever gaa ved Teatret, uden nogensinde at give dem Roller, udbrød den „lange Emil“, der stod midt i en Gruppe:

— Naa, der er igen En, der vil af med sine Penge. Han skulde hellere give dem til en fattig Skuespiller!

Hjalmar Brænding hørte ikke Ordene, der var beregnede for hans Ører. Han var nemlig gaaet over Gaarden og op ad den lille Jærntrappe. Idet han aabnede Døren og traadte ind i en bælgmørk Entré, der helt blændede ham, lød en arrig Stemme:

— Hov, hov, hov! Hvor skal han hen. Her er ingen Adgang for Uvedkommende.

— Jeg skal op og tale med Direktøren.

— Med Direktøren! gentog Stemmen, og Hjalmar Brænding, hvis Øjne var begyndt at vænne sig til Mørket, saa nu et Hoved, der stak ud gennem en Lem som af et Hundehus. Og Porthunden, som syntes at sidde inde i sit mørke, klamme Bur, bjæffede videre.

— Det kan enhver komme her og sige, at han skal tale med Direktøren. Men Direktøren vil ikke tale med ham.

(Fortsættes)

Til

„Masken“s Ekspedition

Stormgade 8

København K.

Ansvarlig overfor Presseloven

PALLE ROSENKRANTZ

VILH. SØBORGS EFTF. ETABL.

MASKEN

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 3DIE SEPTEMBER | NUMMER 49

„Syvsoverdag“.

J. L. Heibergs romantiske Komedie »*Syvsoverdag*«, hvormed *Dagmarteatret* nu aabner sit nye Spilleaar og sin nye *Adam Poulsenske* Æra, hører til et Firkløver af lyriske Dramaer — „Elverhøj“ og „Syvsoverdag“, „Svend Dyrings Hus“ og „Svanehammen“ — hvormed de to Venner og beslægtede Aander Heiberg og Hertz viste, at de ikke havde glemt Vejen til det gamle romantiske Land under deres Forsøg paa med Hverdags-Vaudeviller og lokale Lystspil at skabe en ny Nationalkomedie. „Elverhøj“ og „Svend Dyrings Hus“ har vel baade med Hensyn til deres digteriske Ry og deres sceniske Tiltrækningsevne langt overstraalet de to andre Dramaer; men skønt „Syvsoverdag“ ved sin Fremkomst led en ilde Medfart, er Skuespillet senere blevet en endogsaa stor Teater-Succes, og der er ingen Tvivl om, at „Svanehammen“ under en lykkelig Haand en Gang vilde kunne faa en lignende Oprejsning.

„Syvsoverdag“ er ligesom „Elverhøj“ et Lejlighedsstykke. Komedien blev første Gang opført paa det kgl. Teater den 1. Juli 1840 ved Festforestillingen i Anledning af Kong Christian VIII.s og Dronning Caroline Amalies Kroning paa Frederiksborg Slot. Da Kroningen fandt Sted Dagen efter Syvsoverdag, den 28. Juni, laa det nær for Digteren at benytte de gamle Sagn om Kong Valdemars Kærlighed til Tove og hans vilde Jagt i Egnen omkring Fredensborg og Gurre, „det bedste Strøg i Danmarks rige Have“, som Fantasus siger i Prologen. Det var forøvrigt en gammel Tanke hos Heiberg at behandle Valdemar Atterdags romantiske Kærlighedshistorie. Der findes i hans samlede Skrifter et udførligt Udkast til et 5 Akts Skuespil „Kong Valdemar Atterdag“ fra Sommeren 1829, altsaa Aaret efter „Elverhøj“. Men da Digteren en halv Snes Aar senere atter tog denne sin Plan op, blev det gamle historiske Skuespil til den kendte romantiske Komedie, hvor, efter Shakespeares Mønster, — særlig „En Skærsommernatsdrøm“ — Nutidens Spidsborgere i Æventyrnatten hvirvles med ind i Kogleriet, og Grænserne mellem det virkelige Liv og Drømmenes Verden ophæves.

Overskov fortæller i sin Teaterhistorie, at Festforestillingen alt andet end svarede til sit Navn. Den kunstneriske og den materielle Udførelse var lige mangelfuld, usikker og massiv.

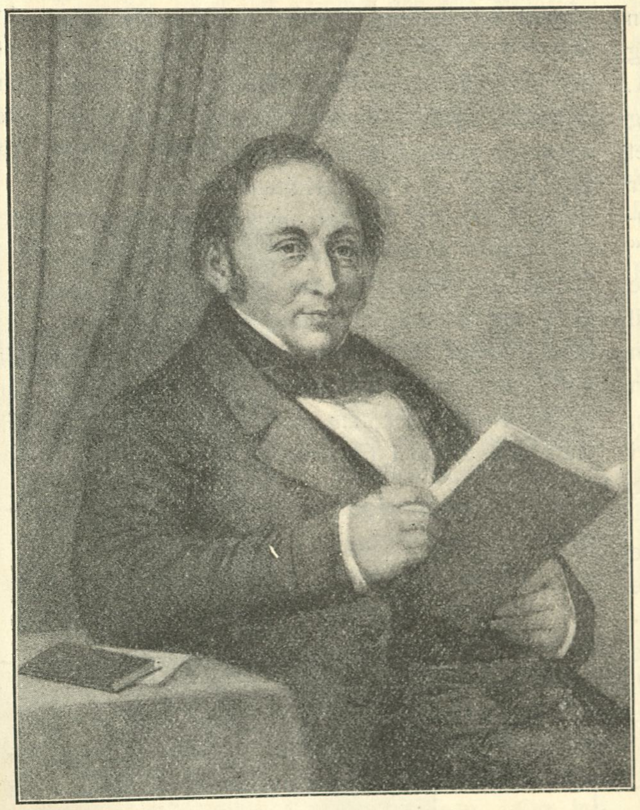

Johan Ludvig Heiberg.

Med Undtagelse af Fru Heibergs Anna og Phisters Balthasar var de spillende gennemgaaende uheldige, og Maskineri og Dekorationer var til Dels af parodisk Virkning. Fru Heiberg fælder den samme Dom i sine Livserindringer. Men foruden den elendige Iscenesættelse og den misforstaaede Udførelse nævner hun som medvirkende Aarsag til Førsteforestillingens Vanskæbne, at „der paa dette Tidspunkt var saare liden Sympathi for den nys kronede Konge. Den romantiske Komedie gik den Gang ogsaa kun fem Aftener over Scenen. Men saa meget større blev ogsaa Fru Heibergs Triumf, da hun mange Aar efter under sin Virksomhed som Sceneinstruktrice ved det kgl. Teater bevægede Direktionen til at genoptage Skuespillet, og nu selv ledede Indstuderingen. Alle spaaede hende, siger hun, at dette Arbejde vilde være forgæves og ikke i Stand til at fængsle Publikum. „Men se“ — hedder det — „det ikke alene fængslede, men blev et formeligt Kassestykke, og alle var nu forundrede over, at dets første Modtagelse havde været saa kølig.“ Og den forfarne Teaterfrue tilføjer: „Kun meget faa aner, hvad en Sceneinstruktør formaar, der har Ævne til at trænge ind i en Digters Arbejde og bestemt ved, hvad han vil, og som har Autoritet til at sætte denne sin Vilje igennem lige overfor Personalet, Maskinmesteren, Teatermaleren og Bestyrelsen“.

Vi skal nu se, om Direktør *Adam Poulsen* ogsaa har denne Ævne og Vilje. Han kan vel ikke besætte Rollerne i Komedien med saa fremragende Kræfter, som da Stykket i 1872 vandt sin endelige Sejr — Vilh. Wiehe som Kongen, Fru Eckardt som Dronningen, Emil Poulsen som Skjalden, Phister som Renteskriveren, Adolf Rosenkilde og Fru Sødring som Ægteparret Max, Olaf Poulsen som Balthasar og Betty Schnell som Anna, — men Dagmarteatret raader jo iøvrigt over et stort og dygtigt Personale. Alene det, at Fru Clara Wieth som Fantasus skal give en ny Fremstilling eller Variant af sin berømte Puk ude fra Ulvedalene er et ikke ringe Held for Teatret. Med sin smukke Personlighed og sin udmærkede Deklamation vil ogsaa Direktør Adam Poulsen selv sikkert fange Hjærterne, naar han som Kong Volmer sværmer ved Gurre Sø og, efter Hartmanns herlige Jægerkor „Snart er Natten svunden“ har lydt, slaar de kendte Akkorder an: „Nej, aldrig var en Nat saa skøn som denne!“

Der er dog utvivlsomt mere end én af Tilskuerne, der hellere havde set baade „Syvsoverdag“ og Adam Poulsen paa det kgl. Teater. Heibergs romantiske Komedie hører imidlertid nu til de frigivne eller rettere friblevne Stykker af det kgl. Teaters gamle klas-

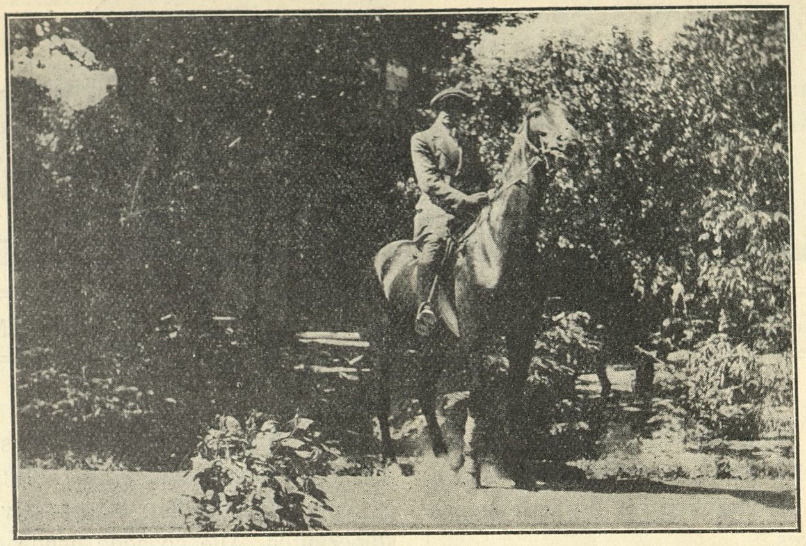

Albrecht Schmidt til Hest.

siske Repertoire, og naar Dagmarteatret i den kommende Sæson vil forny sit literære og kunstneriske Ry fra Riis-Knudsens og P. A. Rosenbergs Dage, er det et baade godt og symbolsk Valg at gøre Begyndelsen med et Digterværk som „Syvsoverdag". Derfor mister jo heller ikke den nationale Scene sin Opførelsesret til Komedien. Saavel „Syvsoverdag" som adskilligt andet, af hvad der i de senere Aar er udvandret til de private Teatre, vil selvfølgelig vende tilbage og atter indtage sin Plads i Statsscenens nationale Galleri. Den Dag, det kgl. Teater faar sin Annex-Scene, og Søndagseftermiddags-Forestillingerne i rigere Grad end nu kan muliggøre en billig Folkekomedie for de brede Lag, vil Nationalteatret have god Brug for alle sine gamle Skatte. Det gælder jo tilmed her ikke alene om aandelige, men ogsaa om materielle Værdier. Hvad Betydning har saaledes i begge Henseender ikke „Elverhøj" haft for det kgl. Teater? Og havde de nævnte Eftermiddags-forestillinger kunnet overkomme for Teatret, at bevare ikke alene de udvandrede oehlenschlægerske Tragedier og heibergske Vaudeviller, men Overskous Komedier, Ambrosius, Fulvia, Bertran de Born o. s. f., vilde ogsaa det kgl. Teaters Kasse have baaret Spor deraf. Under de forhaandenværende Omstændigheder tør det derimod ikke dadles, at det kgl. Teater har næret Betænkeligheder ved at lægge sin døde Haand paa Digterværker, som det ikke selv kunde eller vilde bringe til Opførelse. Den nuværende Direktion er jo heller ikke mindre imødekommende overfor Privatteatrene end dens Forgængere. Atter i Aar spørges det, at kendte gamle Digterværker, baade af større og mindre Betydning, er i Færd med at løsnes i den Kongsring af national Literatur, der en Gang var Statsscenens Stolthed og Styrke. Først med to Scener til sin Raadighed vil det kgl. Teater, ligesom Statsscenerne i Berlin, Wien og Paris, kunne blive det klassiske Skuespilhus samtidig med Hjemstedet for nyere dramatisk Digtning. Men baade under de sidste Rigsdagsforhandlinger om det kgl. Teater og i selve Kultusministerens Udtalelser, kom dog Ønsket om et fyldigere saavel klassisk som nationalt Repertoire gentagne Gange til Orde. Det har derfor været en Sorg for mange, at Adam Poulsen netop i dette Øjeblik har kunnet bryde op fra det kgl. Teater, hvor der just nu vilde blive særlig Anvendelse for ham, naar det store Drama atter skal træde i Forgrunden.

I Stedet for at samle alle de bedste Kunstnere om den nationale Scene, og det gamle og nye nationale Repertoire, spreder man de faa afgørende Kræfter over flere Teatre. Inden derfor Adam Poulsen endnu har taget sin nye Scene i Besiddelse — og Dagmarteatret er jo nyt for ham som den ledende, baade hvad Repertoire og Spuespilkunst angaar — melder Spørgsmaalet sig, hvorledes han skal kunne vindes tilbage til det kgl. Teater, hvor han under de ovenfor nævnede Forudsætninger simpelt hen ikke kan undværes. Naar det Spilleaar, der nu stunder til, er listet til Ende, vil man maaske kunde øjne lidt mere af Fremtidens Veje og vore Teatres Muligheder. I dette Nu er Tæppet saa at sige nede for alle vore mange Scener, og først lidt efter lidt vil man kunne skimte, hvad de vil yde, og tage Varsler af Nybegyndelserne og deres Skæbne.

Ogsaa hvad Dagmarteatret angaar staar Fantasus endnu hyllet ind i de tætte Skyer og har ikke løftet Sløret for den brogede Verden, hvor — ikke blot i „Syvsoverdag" — Drøm og Virkelighed, Illusion og Sandhed gaar Haand i Haand. Men det er godt allerede fra første Færd af at lægge sig paa Sinde, hvad Fantasus straks indskærper Tilskuerne, at overfor Digt og Kunst gælder det at møde med modtagelige aabne Sanser, eller som han selv udtrykker det: „I høre det med Sommerlyst i Hjærtet!"

Otto Borchsenius.

Censor og Censuren.

Censor *P. A. Rosenberg* har i en elskværdig Skrivelse gjort os opmærksom paa, at han aldrig har været Modstander af Censuren. Han mener — i Modsætning til os — at Censuren er et Gode, der udelukker Politivilkaarlig-

Sommergruppe fra Hulerød.

heden. Dette har Betydning, forsaavidt Censor ønsker at pointere: at han ikke har skiftet Standpunkt, at han paa Mødet paa Skydebanen har talt imod en vis Udøvelse af Censur ikke mod Institutionen. Vi erkender, at Censor her kan have Ret. Han hørte til dem, der opponerede mod Censurens Udøvelse den Gang og blev maaske derfor taget til Indtægt af Censurens absolute Modstandere. Det var i *Karen Bornemans* Dagene, da Bølgerne gik højt. Det gør os ondt, at vi ikke har en Meningsfælle i den udmærkede Literat P. A. Rosenberg, men da han er i fuld Overensstemmelse med sig selv, skal vi gerne konstatere dette for at udelukke enhver Misforstaaelse og takke ham for hans elskværdige Berigtigelse.

Vi skal tillige tilføje, at den P. A. Rosenberg, der i Dagspressen censurerede en vittig Jernbaneassistent, *ikke* er Censor P. A. Rosenberg. Vi tilføjer lidt nysgerrigt, hvem er da denne P. A. Rosenberg? Danmark har altsaa to Mænd af dette Navn: én kendt og skattet — vor Censor —, og en ukendt, men derfor mulig ikke mindre velfortjent.

Hvem er han, spørger vi blot. *Red.*

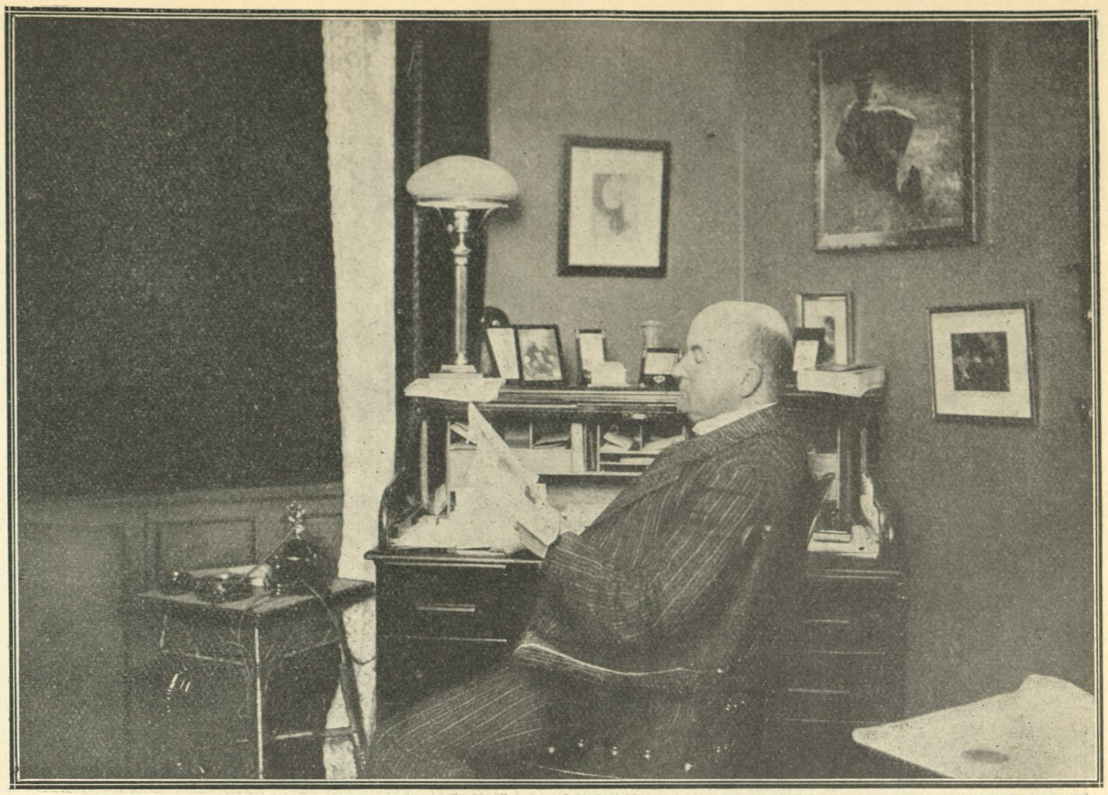

Ivar Schmidt
Generalen i sit Kvartér.

Det nye Teater.

Direktør Ivar Schmidt har sagt, hvad han vil gøre. Virkningsfulde Skuespil med Benyttelsen af hele den moderne Teknik. Beerbohm Tree har gjort det samme paa His Majesty i London. Han er bleven Adelsmand paa det, der bliver heldige Kunstnere i London. Ivar Schmidt bliver vel ikke Adelsmand paa det, maaske heller ikke R. af D.

Viggo Wiehe Svend Kornbeck Vald. Lund
— Officerer. —

Han er en fornuftig Mand. Og han har Ret. Der er et stort Publikum for den store effektfulde Komedie, der i lige Grad stiller Krav til Kunst og Haandværk. Antonius og Cleopatra blev en Knippelsukces hos Beerbohm Tree, og Englænderne stormede Huset for at se Goethes Faust i engelsk Udgave.

Lad os faa den Slags Komedie ogsaa herhjemme. Lad os faa hele Maskineriet i Virksomhed og 300 Mennesker paa Scenen. Og lad os saa midt i Spektaklet faa én eneste gudbenaadet Kunstner, der tolker en evig Digters Værk, medens der er dødsstille om ham.

Der skal rystes op i vort Teaterpublikum, det er ved at blive sløvt.

Og Ivar Schmidt er sikkert Manden. Det er en stor Misforstaaelse, at den intime Skuespilkunst er den eneste. Mennesket er Scenens bedste Rekvisit, men derfor skal man ikke kimse ad de andre. Og netop paa det nye Teater har de Herman Bang til at instruere Mennesker, den uforlignelige Sjælespiller Herman Bang, vor største nulevende Digter og vor mest drevne Fremstiller af sceniske Sjælepræparater under Disekerkniv.

Parolen er altsaa Udstyr som Ramme om Kunst. Hvad der er ti Gange mere værd end Udstyr som Ramme om Gøgl. Det romantisk Drama, det historiske Drama, det stærke evigvirkende Folkeskuespil, lad os se det!

Masken bringer her en Række Billeder fra den nye Valplads. Her ser vore Læsere Direktøren, Generalen før Slaget med Hovedet fuldt af Strategi. Hans Adjutant, den erfarne William Norrie, der var Stabschef hos Martinius Nielsen i Dagmarteatrets gyldne Dage.

Og her ser vore Læsere en lille Gruppe Officerer i Frokostværelsets Krog, den store stærke Kornbeck der en Gang vil gribe Københavnernes Beundring med et fast og sikkert Strubetag i en mægtig, glansfuld Karakterrolle. Viggo Wiehe, der ikke forgæves bærer sit stolte Navn og Valdemar Lund, der stille og sikkert vinder Terræn for hver Sæson, der gaar.

Paa et andet Billede ser vi den gratiøse Fru Kornbeck og unge Jessen med selve Herman Bang. — Herman Bang, der skal ses paa en Scene, høres paa en Scene for at forstaas som Instruktør.

Bagefter smiler han nedladende ad sit Arbejde, men i Ilden er han Staal. Betragt ham, naar han sidder der paa Billedet i Kredsen af sine Soldater, han er Centrum, alt straaler fra ham. Den store Scene overlader han rolig Direktøren — Direktør Schmidt er den fødte Arrangør, og døde Ting keder Bang.

Lad Schmidt stille det op, lad Carl Lund male, lad Maskinmester og Belysningsfolk

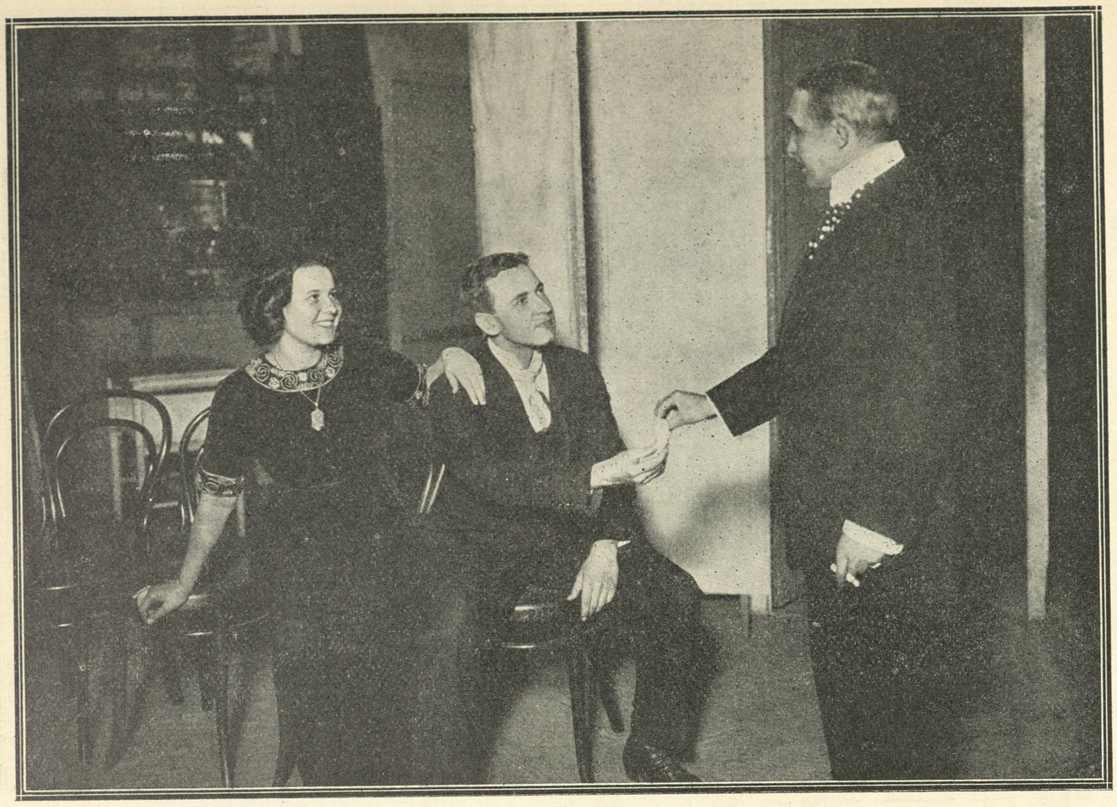

Fru Kornbeck Hr. Jessen Herman Bang
Herman Bang forfrisker sig.

sætte Skulder under Eksterieuret. Menneskenes Øjne hviler paa Bang.

Se den lille Gruppe i Foyeren, det er Olaf Poulsens Datter, der fortæller en Historie. Den er vist morsom, men den er sikkert uhyre moralsk. Publikum gør sig mærkelige Ideer om Livet i en Foyer. Vi mindes vor første Entré til en Prøve paa et københavnsk Teater. Vi kom med Nyfigenhed og stoppet til Randen med Pariser-Romaner og Forudanelser om søde Hemmeligheder og pikante Eventyr. Vi kom med moralske Formaninger fra vore Kære, vi droges mod det forbudne.

Vi traf nogle rare Damer, der drak Kaffe og strikkede Børnebusser og nogle nette Herrer, der diskuterede Diskontoforhøjelse og Kirkeskat. Lasten græd, men Dyden lo!

Altsaa Karen Lunds Historie er moralsk, men den er morsom, det ser vi grant. Karen Lund har arvet den store Olafs Humør.

Og nu er Tæppet gaaet op for „Landstrygerne“. Dem følger Ibsens „Samfundets Støtter“ og en lille let fransk Entremets af saa flinke Køkkenchefer som Callaivet og de Flers. Men saa kommer Artillerikampen. Kør op med det tunge Skyts, lad Klinger lyne og Skolde klirre, lad Maskinerne hvæse og Forhamre banke Jern. Send os Bud fra gamle Dage, fra Riddere i Panser og Plader, vis os Klassekamp om Miner og Værksteder, lad det dundre og buldre.

Men — — —!

Glem ikke det stolteste af alle Instrumenter, Menneskets Sjæl. Lad Gretchens faa Strofer klinge *alene*, medens Valpurgisnattens Larm dør hen.

Og kom saa an fuldt rustet, nye Teater, Københavnerne venter paa det nye og København kan ogsaa tages med Storm.

Masque de fer.

Centralteatret.

Da „Cirkus Varieté“ den 30. April lukkede sine Porte, blev København en Variéte fattigere.

Naar Centralteatret i Slutningen af September aabner, bliver Byen et Teater rigere.

Centralteatret vil frembyde den Mærkelighed, at det faar en Tilskuerplads, der kan rumme ca. 800 Mennesker mere end det kongelige Teater. Det er klart, at dette Teater, naar det er udsolgt, kan give en uhyre Indtægt, og Direktørernes Ansigter straaler allerede ved Tanken.

Det siger sig selv, at Cirkusbygningen skal underkastes væsentlige Forandringer, inden den kan bruges til Teater. Den mægtige Kuppel maa underdækkes, Scenen ombygges og de uhyggelige Gange helt forvandles. De bliver nu indrettede som hyggelige Promenader med tykke Tæpper og magelige Lænestole, hvor man i Pauserne kan smide sig og nyde en Cigar.

Pauser bliver der nu forresten ikke meget af. Det er nemlig Meningen, at Mellemakterne skal udfyldes af Variéténumre, saadan at Publikum ikke kommer til at kede sig et Øjeblik.

Aabningsprogrammet kommer saaledes til at se ud som følger: Det begynder med en lille fransk Enakter, hvorpaa følger to Variéténumre, nemlig en japanesisk Trup og en dejlig spansk Danserinde, Leonora. Herefter kommer første Akt af Operetten „Lykkeland“, (eller „Arcadians“, som den hed i London, hvor den har gaaet i fire Aar i Træk. Det maa være dejligt at være Operettekomponist i England!) og naar Tæppet er faldet for denne, følger der atter et Variéténummer, nemlig den tyske Sangerinde Lessie Wulff. Mellemakten mellem anden og tredie Akt udfyldes ogsaa af et Variéténummer, og saaledes gaar det Slag i Slag hele Aftenen.

Direktør *Wulff* har naturligvis sat meget ind paa Premièren. Han har bestilt kostbare Dekorationer hos Carl Lund, et Udstyr, der vil løbe op til 20,000 Kr.

Senere hen paa Saisonen følger en fransk Farce, „Millionen“, en Nytaarsrevy (skrevet af Hr. Johannes Dam), et tysk Lystspil „Gretchen“ (der først var forbudt af Censor, men senere er bleven tilladt), nok en fransk Farce (af Georges Feydeau) og endelig en Enakter, der skyldes d'Herrer Axel Garde og Carl Kohl, og som bærer den spændende Titel „Gorillaen“— vistnok en Dramatisering af en af Edgar Poes uhyggeligste Fortællinger.

Der er kort sagt noget for enhver Smag.

At omdanne en Variété til Teater er et farligt Eksperiment, men det har Betingelser for at lykkes, og alle vil glæde sig, hvis det virkelig gør det. Ikke mindst de to modige Direktører. *Dewar.*

Karen Lund fortæller en morsom Historie.

Indiskrete Besøg.

I.

Hos Frk. Ella Ungermann.

Hr. Ivar Schmidt — Hr. W. Norrie

Krigsraad.

Ella Ungermann . . ., maa jeg bede Læserne gentage dette Navn tre Gange for sig selv! Endnu er det kun et Navn, og disse Linjer kan ikke skabe et Menneske. Er det maaske en utilgivelig Kaprice at begynde en Række Besøg hos sceniske Kunstnere med en Visit hos en helt ung, en ganske ukendt Dame? Nuvel, jeg tager Kapricen paa mig!

Fremtiden har altid interesseret mig mere end det vi kender — undertiden altfor godt! Lad os da opsøge denne Fremtid, der foreløbig kun er en ung Piges Haab!

Vejen er Vesterbrogade. To Trapper fører op til et Pensionat af de sædvanlige. Jeg kommer igennem en lang mørk Gang, støder mig lidt paa et Skab, snubler over en Dørtærskel, indtil Pigen i den anden Ende af Gangen aabner for lidt Lys og siger: — Jo, Herre, Frk. Ungermann er hjemme!

Jeg vilde overdrive, dersom jeg fortalte, at mit rutinerede Hjerte skjalv ved Mødet med Frk. Ungermann! Men jeg følte en let Vibreren, et gammelt Minde fra min tidligste Ungdom faldt mig ind, thi gennem den aabentstaaende Dør hørte jeg en spæd Stemme, der deklamerede:

— *Vre*den, Gud*in*de!, *besyng*, som *greb* Pele*i*den A*chil*leus . . .

Jeg blev staaende lidt for at lytte, og Heksametrene marscherede videre gennem første Sang af *Iliaden:*

— Undskyld, Frk. Ungermann, dersom jeg forstyrrer Dem i Deres Trochæer!

En ung Pige med lyst Haar og et Par store, forundrede, blaa Øjne saa op fra Bogen og sagde, næsten lidt hidsigt:

— Hvad vil De?

— Jeg har lovet en Redaktør at interviewe Dem! Egentlig havde jeg tænkt at begynde med Fru Hennings, men da hun tilfældigvis ikke er hjemme idag, kommer jeg til Dem!

— De skulde hellere have valgt en anden! svarede den unge Pige. De gør mig maaske en Ære, men jeg er bange for enhver Forhaandsreklame. Dersom jeg bliver god paa Teatret, kan Kritiken ikke slaa mig ned, og dersom jeg er umulig, kan Alverdens Reklame ikke hjælpe mig det mindste Spor!

— De taler baade sødt og fornuftigt, Frk. Ungermann! Men hvorledes skulde jeg kunne reklamere for Dem, naar jeg aldrig har set Dem spille Komedie! Foreløbig skylder De os et Bevis for, at De har Talent. Hvor gammel er De?

Hele Styrken paa Prøve.

Dette frække Spørgsmaal bragte den unge Dame til at rødme endnu stærkere end før, og hun var helt myg i Stemmen, da hun svarede: — Tyve Aar!

— — Inden vi fortsætter, lad os da se lidt nærmere paa disse Aar! Køn er Frk. Ungermann ikke. Hendes Ansigt er altfor blondt og altfor udvidsket. Hun har for buttede Kinder, akkurat som om hun havde spist for mange Boller som Barn, — og Frk. Ungermanns Fader er da ogsaa Bagermester i Slagelse! Hendes Skikkelse er spinkel, endnu ganske uden Form. Og dog er der over denne lille, ikke kønne Pige noget ubestemt, der straks interesserer! Er det hendes nervøse Hænder, det sitrende Smil, der ustandseligt faar hendes Ansigt til at skifte Udtryk? Jeg ved det ikke! Hvorfor kan vi pludselig briste i Graad en tidlig Foraarsdag?

Men denne unge Dame, hvem endnu ingen Københavner kender, har foreløbig haft en usædvanlig Løbebane. Den lille Bagerdatter kom for to Aar siden til Jens Walters Teaterselskab:

— Jeg var saa grim dengang, siger hun selv. Endnu grimmere end nu. Jeg havde altfor tykke Kinder, og mit Tøj sad saa rædsomt! Jeg lignede en Ko. Direktør Walter kunde slet ikke forstaa det. . . .

Alligevel fik hun i de to Sæsoner en Mænde Hovedroller. Hun spillede næsten alt, fra Alvilda i *Den ny Vin* til Fru Helweg i *Svend Dyring Hus.* Hun var Maria Stuart hos Schiller og Komtesse Polly hos Christmas. . . I Foraaret blev hun antaget paa det kgl. Teaters Elevskole. En Maaned senere fik Direktør Ivar Schmidt hende løst fra det kgl. og knyttet til *Det ny Teater.* Hun overantvordes i dette Øjeblik til vor første Instruktør Herman Bang for om nogle Dage at spille Dina Dorff i *Samfundets Støtter.* Vi fortsætter altsaa:

— Hvad forstaar De ved Kunst, Frk. Ungermann?

— Jeg forstaar ikke noget ved Kunst...

— Hvad føler De, naar De som før sidder og læser *Iliaden?*

— Jeg føler ikke noget. Jeg har ikke Kultur nok til at opfatte Homer... Det maa jeg lære.

— Man kan ikke lære Kultur!

(Det er efterhaanden lykkedes mig at gøre den lille tyveaarige myg og bøjelig. Hun ser ganske hjælpeløs ud, og hendes blaa Øjne flakker rundt i den lille Pensionatstue — fra Kommoden, hvor Toiletsagerne staar saa sirligt opstillede, til Skærmbrædtet bag hvilket den vordende Primadonna har sin Servante, hun ser fra den smalle Seng, hvor jeg har sat mig paa Divantæppet, til Klaveret der staar og klemmer sig opad Væggen med sine Noder og Taleøvelser, flere Ark med Jamber og Trochæer og Diftong'er... Men saa tager hun sig pludselig sammen og siger energisk:)

Frk. Ungermann:
Jeg var saa grim den Gang, grimmere end nu.

— De spørger da ogsaa saa idiotisk! Jeg kan ikke forklare Dem Kunst! Men naar jeg læser en Bog, saa ser jeg Personerne for mig, jeg hører dem tale, jeg synes, at saaledes maa deres Ord siges, saaledes som jeg tænker dem, og ikke anderledes. Jeg har fra lille Pige villet spille paa Teatret. Her kunde jeg da faa Lov at sige noget godt og kraftigt, som jeg ikke kunde sige hjemme. For mig er Teatret Alvor, ikke Fjant, jeg lever kun for det og ikke andet....

— Er de ikke forlovet?

— Nej, Skuespillerinder har ikke Tid til at være forlovede! Hvert Minut ved Teatret er kostbart. Der er ikke noget, som hedder „De har jo Tid nok!" Aa, jeg hører det saa tit, at jeg har Tiden for mig. Men det er ikke sandt! Der er ikke et Sekund at give bort. Jeg har arbejdet meget, og ude i Provinsen var jeg mange Gange overanstrengt. Da var det langt sværere for mig selv at føle de Ord, jeg sagde. Jeg maatte for ikke at være træt bide Tænderne sammen, og naar jeg greb om mine Medspillendes Hænder, var det haardt som Jern..., men jeg maatte op paa samme Højde hver Aften for at føle det....

Hvad forstaar De ved Kunst, spurgte den begavede Journalist.

— Hvilket?

— Ja, det er vel det, som De kalder Kunst. Det jeg vil leve for! Husk, jeg er ikke Grosserer Petersens Dolly, der er gaaet til Teatret, fordi det var saa interessant... Jeg forstod slet ikke de unge Piger ved det kgl. Teaters Prøve, som de sad og fniste og morede sig over hinanden, naar de røde i Hovederne kom ud fra Prøven....

Skuespillerinder har ikke Tid til at være forlovede.

— Dersom De nu gør Fiasko herinde? Dersom Teatret helt mislykkes for Dem?

Den unge Pige straaler ikke over disse onde Spørgsmaal, men hun svarer meget fornuftigt:

— Saa er det, fordi jeg ikke har lært nok endnu. Jeg har, jeg vil ikke sige Talent nok, men jeg ejer en saa stærk Følelse, at jeg altid vil have Berettigelse til at optræde paa en Scene.

— Mangler De endnu meget i Deres Uddannelse?

— Ja, meget! Jeg har saa svært ved at danne min Stemme. Jeg har tykt S. Men nu læser jeg med Vilh. Rosenberg. Han hjælper mig i Diktion. Jeg skal ogsaa have en Lærer til at give min Replik Farve, helst en helt naturlig, jeg er saa bange for at blive skabagtig. Jeg har altid taget mig Livet saa alvorligt, deraf kommer det vel, at jeg som Skuespillerinde frygter for at blive ufri og unaturlig. Men nu gaar det meget bedre. Nu synes jeg godt, at jeg kan le, naar De ler, og svare paa samme Maade, som De spørger, ikke altfor højtideligt...

— Saa har De maaske alligevel ikke noget imod at blive interviewet?

— Nej, nu tør jeg nok!

— Tak, Frk. Ungermann, skal vi saa begynde!

Andreas Winding.

Skuespillerindens Dag

Af

Oscar Petersen.

VI.

Som et af Dagens bedste Øjeblikke staar for den unge Skuespillerinde den Time, hvor hun kan sole sin mere eller mindre store Berømmelse ved en Kop The i Palmehaven.

Der tales saa meget om, at Skuespillere og Skuespillerinder i vore Dage er saa haardt forspændte med Arbejde, og det er rigtigt nok; men der bliver dog som Regel Tid tilovers til at nyde Theen, og de fem Linser,

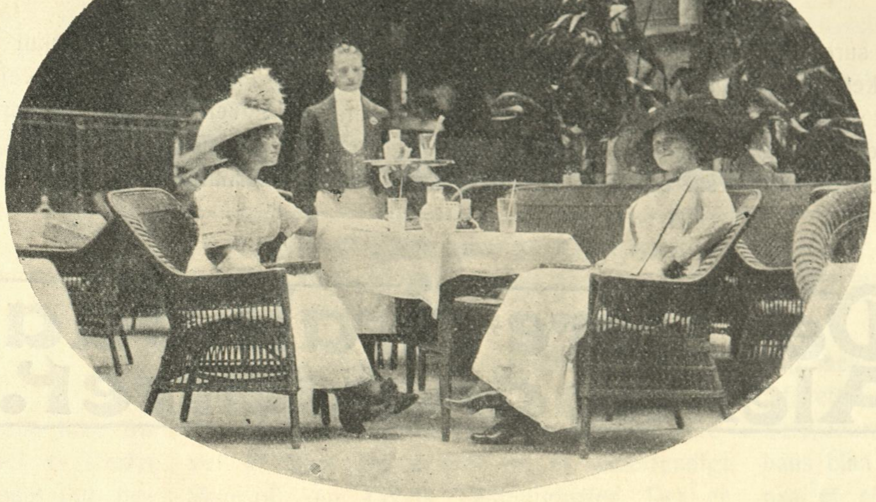

Fru Tilly Christiansen og Fru E. Panduro i Palmehaven.

som udgør den unge Dames lette og sunde Frokost, og drøfte de sidste Begivenheder.

Der er saa rart i Palmehaven. Dels faar man Lejlighed til at diskutere de sidste Nyheder fra Kulisserne med Kollegerne fra de andre Teatre, dels lanceres „de sidste Skrig" jo nu først under de seks, ti, seksten forkrøblede Palmer, der udgør „Haven".

Ak ja! Palmehavens Rørstole er fra Middagsstunden det Sted, hvor Skuespillerinden ses og ser, hvor hun beundrer og beundres, hvor hun tilsmiles og tilsladres.

Er der *saa* ikke yndigt i Palmehaven.

UGENS TEATER

Søndag d. 3. — Søndag d. 10.

Det kgl. Teater aabner den 1. September med Der var engang —. Johs. Poulsen spiller Prinsen, derefter kommer Tannhaüser.

Casino spiller Portnerens Datter af Fru Olga Ott. Det lidt sentimentale Folkeskuespil, der handler om en lille Tjenestepiges Hverdagshistorie, behagede første Aften Publikum og anbefales Yndere af lidt rørende Folkekomedie.

Dagmarteatret spiller Fredag den 1. September Syvsoverdag og Lørdag Kærlighed og Venskab af Peter Egge. Disse to Forestillinger skifter til Fredag den 8. ds., da Sigurd Jorsalfar løber af Stabelen. Hejbergs Venner vil altsaa nu kunne glæde sig ved Gensynet med Syvsoverdag paa en Privat-Scene.

Folketeatret indleder foreløbig til halve Priser med Karen, Maren og Mette, den store Komediesucces fra ifjor, som navnlig Tilrejsende fra Provinserne ikke bør undlade at se i Johs. Nielsens faste, effektfulde Iscenesættelse.

Det ny Teater aabnede med de uopslidelige *smaa Landstrygere* i pragtfuld Iscenesættelse. Alle Venner af Teatereffekter, Sceneri og broget Udstyr vil finde noget at se paa i dette store moderne indrettede Teater.

Frederiksberg Teater spiller løs paa Sommerrevuen med den geniale Frederik Jensen, nu gaar det op imod det første 100 Gange.

Sønderbros Teater glæder sine Københavnere med det gyldne Horn, et aktuelt Sangspil med pudsige Optrin og kvikke Sange.

Frk. Gerda Christophersen paa en Prøve.

Teatrene.

Det ny Teater.

Nærværende Anmelder var iaftes i det ny Teater og saa „de smaa Landstrygere". Og medens han saaledes pligtopfyldende betragtede den sørgelige Forsvinden og Forbytning af Børn, som Stykket handler om, var han saa lykkelig, at hans Hustru nedkom med en Søn. Hvilken underlig og symbolsk Situation. Det ny Teaters nye Direktørs førstefødte og den stakkels Claudinets paa Scenen og raske Fanfan, og en Telefon, der ringede i Øret paa den samvittighedsfulde Anmelder. „Hvad behager, Jean, kaldet Fanfan? Seks Aar? Nej kære, seks Minutter. Endnu intet Navn".

Og han satte sig glad ned og følte en tyst Tryghedsfølelse ved Tanken om, at saadan som i „De smaa Landstrygere" gaar det ikke til i Verden. Saa grusomme Fædre som her, findes ikke. Saa rædselsfuldt ulykkelige Mødre ser man kun paa Scenen. Og den lykkelige Anmelder forstod, hvorfor saadanne spændende Skuespil frembragte Ovationer i Teaterrummet. Det er ganske simpelt, fordi enhver Tilskuer kan sidde og gyse paa Afstand og for en bestemt Pris pr. Billet. Hvilken ung Pige kan ikke i Fremtiden udsætte sig for at faa en lille Fanfan og hvilken tilfreds Frue har ikke en lille Claudinet, som det gaar meget bedre end i Stykket. Alle

Undertegnede Kvartalsabonnent ønsker til 15. Oktob. d. A. et Eksemplar af

Palle Rosenkrantz: „Første Elsker", en Kærlighehsroman

Bogen bedes sendt til Adresse:

50 Øre + 5 Øre Porto indsendes i Tiden mellem 1.—5. Oktober d. A.

Underskrift.

NB. Abonnenter, der modtager „Masken" gennem Boghandlere, maa indsende Bestillingen til disse, med hvem vi om Ekspeditionen vil træffe særlig Afta

smaa Fanfan'er og Claudinet'er faar en forøget Værdi, og Hjærterne svulmer. Det stolte Faderhjærte svulmer mest hos den bævende Anmelder, der ser hele Komedien i et rosenrødt Skær. Han sidder og nyder Kunsten med et enfoldigt Hjærte, netop fordi den højner Livet saa lidt. (Barnet er født indenfor Ægteskab).

Og hvad brød han sig om den sure Sidemands Bemærkninger om, at Stykket gik for langsomt, at Forestillingen begyndte for sent, at Sammenspillet savnede den enkle Harmoni, der er al Skuespillerkunsts inderste Fordring. Det kan gærne være, han havde Ret i, at Hr. Gerhard Jessen var lidt for mager som Kaptain i Artilleriet, og at Frøken Anne-Marie Christiansen var for langsom i Vendingen. Men saa maatte han da indrømme, at Lauritz Olsens „Friskfyr", Svend Kornbecks Mulot og Torben Meyers sekstenaarige Fadart var ogsaa udmærkede. Hvorfor skal man altid i Teatret og forveksle Livet med Kunsten? Det er en utilgivelig Anmasselse af en Tilskuer. Og tænk bare paa Vandfaldet i syvende Tableau. Det var glimrende og forfriskende sat op. Og hvordan døde ikke Hr. Tscherning!

Hr. Ivar Schmidt var heldig med sin førstefødte. Alle de smaa Hænder klappede ham imøde. Den bliver nok gammel. Den sympatiske Anmelder trykker hans Faderhaand. Telefonen ringer.

Godnat Hr. Schmidt. Vi har haft en stor Succes begge to i Aften. Min vejede otte Pund.

De skal se, Hr. Schmidt, der kommer saa mange Rejsende i Barselstuen, at Ægtemanden maa kravle under Bordet.

N. H.

Carl Muusmann: Det store Krak paa Alexandrateatret. Teaterroman

I det samme gik en anden Dør op og kastede en pludselig Straale Lys ind i Mørket. Det var „Krigskammeraten", der talte. Han standsede og udbrød:

— Hvad Fanden vil Du her. Du skal vel ikke debutere?

— Næ—æh! Men jeg har faaet et Telefontelegram fra Daniel Broge, at Direktøren venter mig.

— Død og Pine! saa kom bare med.

Det er denne Vej, sagde han og løb foran op ad nogle Trapper og ned igen. Kan Du huske, at vi har været her en Gang før sammen.

— Jo—o! Det var ved Nattetid. Det var den Gang vi hørte Manden gaa deroppe.

Krigskammeraten vendte sig om og sagde med et strengt Blik:

— Hys! Saadan noget taler man ikke om.

De var nu naaet ned i en lang, mørk Gang, der mindede om et Fængsel. Skønt der var midt paa Dagen, var der tændt Lys under Loftet, og til begge Sider var der en hel Række smaa Døre. Krigskammeraten standsede udenfor en af dem og sagde:

— Her er det, men Du kommer vist til at vente temmelig længe, for Direktøren er til Trikotprøve.

— Trikotprøve! gentog Hjalmar, hvad er det?

Der gik et stort lumsk Smil over Krigskammeratens brede Ansigt. Saa sagde han:

— Det er snart noget af det Eneste, der længere morer den Gamle. Skal man have Pigebørn til Korene, saa maa man begribeligvis ikke blot høre deres Pipstemmer men ogsaa se deres smaa Pusselanker.

Det er i Reglen dem, der trækker mest!

Med denne gennem lang Erfaring tilkæmpede Trossætning aabnede Krigskammeraten Døren til Direktørens private Kontor for Hjalmar Brænding.

XVI.

Hjalmar Brænding traadte ind i et ganske lille Værelse, i hvilket der fra gammel Tid stod en Jærnkakkelovn i en Krog.

Den var ganske overflødig, thi der var indlagt Centralvarme og den strømmede ud i et Væld, saa at den fyldte det lave Rum som en Svedekasse i en Badeanstalt.

De Ventende syntes at være for beskedne til at have Mod til at dreje for paa Indstillingsapparatet for Varmen, der fik Vandet til at drive ned ad Panden paa dem og gjorde dem helt tykke i Hovederne.

Der var To i Ventehværelset.

Den ene var en mørkklædt, ældre Kone, der uafbrudt febrilsk drejede et Stykke Papir mellem Hænderne. Hun var antagelig Ansøger til en Plads som Paaklæderske, Garderobedame eller som en endnu lavere tjenende Aand.

Hendes Øjne var saa tomme, at det var tydeligt, at hun helt havde opgivet at tænke paa Grund af Varme og Spænding.

Hun ventede blot.

Den anden gav endnu Livstegn fra sig, der tydede paa Utaalmodighed tilsat med en vis behersket Selvtillid, der røbede Kreditoren, som er vant til at blive afvist. Han udstødte af og til en Art syngende Suk, idet han skiftede Benstilling og for Tidsfordriv tegnede Figurer med Fingeren i den Fugtighed, der flød ned ad den oliemalede Væg.

Idet Hjalmar Brænding traadte ind i det overhedede Rum, veg han et Skridt tilbage med et uvilkaarligt: Puh! Saa gik han atter frem og lukkede Døren efter sig. Derefter skred han over Gulvet og stillede Varmeapparatet paa: Kold.

Der kom i Konens sløve Rosinøjne et Udtryk af Taknemmelighed, som naar man holder op at prygle en Hund, medens Kreditoren nikkede anerkendende.

Saa sad de alle Tre tavse et Kvarters Tid, medens det nu begyndte at larme og rumstere i Varmeapparaternes Rør. Snart lød det, som om en Pappegøje hvæssede Næbet mod Burets Stænger, snart som naar en kaad Dreng driller sin Lærer med uvorne Lyde, tilsidst var det, som om et Par Smedde tog fat og overdøvede hinanden med Slag i Ambolten paa hver sin Side.

Døren gik op, og en ung Mand traadte ind med høj Hat og guldknappet Stok.

— Det var da Fanden til Spektakkel! udbrød han halvhøjt, medens Konens forskræmte Øjne undskyldende sagde: det er ved Gud ikke mig.

Hjalmar Brænding kendte den unge Mand og vidste, at han var Journalist.

Pressemanden satte sig imidlertid ikke. Han begyndte at gaa op og ned i det lille Rum som en Løve i et Bur, medens han af og til trak sit Uhr op og betragtede det. Nu holdt han det til Øret for at forvisse sig om, at det ikke var gaaet istaa, saa langsomt som Tiden gik.

Døren aabnedes pludselig uden Banken, og Direktør Hartmann traadte ind.

Direktøren var en lille, undersætsig Mand med et glatbarberet Ansigt, hvis underlige Hønsekød fuldstændig lignede en Maske. Han var meget soigneret i sort Diplomat og graa Benklæder. Hans blaasorte Øjne spurgte uafbrudt men svarede aldrig. Han hilste med et flygtigt Nik til alle Sider uden at se paa nogen bestemt. Saa spurgte han kort:

— Hvem er de Første?

Konen med Papiret i Haanden rejste sig forskræmt over, at en saadan Ære skulde overgaa hende. Idet hun gjorde en kniksende Bevægelse, sagde hun i en ydmyg, sød Tone:

— Jeg kan saa godt vente!

Direktøren, der straks var klar over Supplikanten, svarede kort:

— Vist ikke! Der er jo ingen Grund til, at De skal holde Varmestue her. Hvad er det?

Konen rakte Papiret frem. Det var nu blevet helt krøllet. Direktøren tog sine Lorgnetter, kneb det ene Øje sammen og stirrede gennem det ene Glas flygtig ned paa Skrivelsen. Saa sagde han:

— Det maa De s'gu tale med Inspektøren om. Det er henad Gangen, tredie Dør til venstre.

Konen trippede forskræmt afsted til ny Ventetid.

— Hvem er den næste?

Kreditoren knappede sin Frakke op og tog en Tegnebog frem. Medens Direktøren betragtede disse ildevarslende Forberedelser, syntes han pludselig at erindre sig noget, og inden den anden kom til Orde, sagde han hurtigt og afværgende:

— Naa, det er sandt! Det maa De gaa ned paa Kontoret med. Jeg har givet Kassereren Besked.

— Faar jeg Pengene idag.

— Som sagt, De maa gaa ned til Kassereren. Han har vist forresten skrevet til Dem. Nu har jeg virkelig ikke Tid. — Nej, er De her, Hr. Lunding! Undskyld, at jeg ikke straks saa Dem. Værsgo', er der noget, jeg kan være til Tjeneste med. Gaa indenfor!

(Fortsættes)

Til

„Masken"s Ekspedition

Stormgade 8

København K.

Ansvarlig overfor Presseloven

PALLE ROSENKRANTZ

VILH. SØBORGS EFTF. ETABL.

MASKEN

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 10DE SEPTEMBER | NUMMER 50

Peter Egge.

Peter Egge er ikke fra Kristiania, ikke fra Bergen, men fra Trondhjem. Det er straks noget mærkeligt. Han har ikke faaet den bestemte literære Duft, der vifter paa „Karl Johan“, og har heller ikke, som den anden Digter fra Trøndelagen, Hr. Johan Bojer, erhvervet sig den praktiske Kosmopolitisme, der egner sig til Eksport. Nej, Peter Egge er bare Trønder og Digter. En stor Digter endda.

I det modne Slægtled af norske Forfattere indtager Peter Egge en smuk og fremragende Plads. Hans senere Bøger har faaet de seks Oplag, der er Publikums Underskrift paa den litterære Anbefaling. Men dette kom temmelig sent.

Peter Egge gik i mangfoldige Aar som et smukt litterært Fænomen. Han spillede paa hele Klaviaturet. Romaner, Folkelivsbilleder, „Sjøfortællinger“, Skuespil og Komedier. I denne Periode blev to af hans Skuespil opført hernede i Danmark, nemlig „Faddergaven“ paa det kgl. Teater og „Jacob og Kristofer“ paa Folketeatret. Men mere end Anseelse blev det ikke til. Man tog sin Hat af for Peter Egge, men man slugte ham ikke med Hud og Haar. Det gør man nu.

Sagen er, at Peter Egge indeholder to Personer, to Sjæle, der staar lidt i Konflikt indbyrdes i hans eget Indre, men som alligevel meget loyalt altid optræder hver for sig i hans Produktion. Den ene Sjæl er indadvendt, lyrisk og underlig bævende blufærdig. Den anden er satirisk og skarp, vittig og overlegen, maaske lidt knurrende. Nu er det saadan, at Publikum, det store og det, der læser, som Regel ikke er indstillet paa Satire. Og da Peter Egge pludselig i 1907 begyndte at udgive Bøger, der udelukkende var skrevet af hans Sjæl Nr. 1, saa kom Folket til ham bygdevis og satte ham i Bogskabet. Saadanne tre Bøger som „Hjærtet“, „Lænken“ og „Pastor Hals“ var tunge, alvorlige, fine Sjælsskildringer, der havde hele deres Digters inderlige Oprindelighed, skrevet med Peter Egges mærkelige Blanding af Naivitet og Klogskab. Trondhjemsguttens Øjne og den erfarne Mands Haand.

„Kærlighed og Venskab“ er nærmest skrevet af Sjæl Nr. 2. Det er et underfundigt Skuespil om Livets Tilfældigheder. Det er lidet betegnende, ikke sandt? handler ikke alle Bøger og alle Skuespil om Livets Tilfældigheder? Og alligevel passer det saa godt til

Peter Egge.

Peter Egges Stykke. Han bruger ikke Livets Tilfældigheder til at bevise andre Ting, men han bruger dem, fordi det er morsomt, og fordi det er ham, der sidder og lader, som om Livet er saa tilfældigt, og ham, der kan spille Forsyn tilsidst.

Det er munter Sport. Aah, jeg ser Peter Egge sidde og glæde sig i sin Sjæl Nr. 2 over at kunne spille Forsyn tilsidst, og mest glæder han sig over, at han narrer alle Mennesker, baade dem i Teatret, dem paa Scenen og dem i Stykket, eftersom han jo har lavet Slutningen først, det gør man jo altid med et Skuespil.

Saadan er Peter Egge. En Konfliktsmand, og derfor en morsom Mand. Han tænker bredt og former subtilt, og derfor arbejder han med Smærte. Se ham, naar han kommer ud, efter at han hele Dagen har siddet ved Skrivebordet og faaet ti Linjer færdige, og hans blaa Øjne i det lyse Ansigt endnu lurer paa et eller andet, der ikke er fanget ind. Han har en Hyrdehund i Hjærnen, der trofast har løbet rundt hele Dagen og holdt 4 Tanker sammen paa den Plet, hvor de skal staa, og den sidder endnu med Tungen ud af Halsen og spejder, skønt Tankerne er ved at lægge sig til Ro.

Eller hør Peter Egge, naar han gaar Tur og veksler Tanker. Der er et eller andet, han har hørt eller læst. Kan det være muligt? Men det maa tænkes igennem. Det maa placeres. Han faar ikke Fred, før det er sket. Og han belurer sin Ledsagers Ord, han stiller underfundige Spørgsmaal for at lokke i Fælden. Hvis der er nogen Fælde. Og naar han er sikker, griber Varmen ham, hans smukke, trofaste Sjæl folder sig ud. Ordene faar Magt og Flugt. Nu er det Ledsageren, der lurer paa hans Ord, for han siger Ting, der er dybere og elskeligere end nogen andens.

Saadan er Peter Egge. Og tænk nu paa ham. *Niels Hoffmeyer.*

Tre Instruktører.

Will. Bloch,
Johs. Nielsen,
Herman Bang.

Vi har tre Sceneinstruktører i vor theaterrige By, der er Kunstnere i deres Fag. Vi har vist mange Dygtigheder, og vi faar hvert Aar flere, men de tre fornævnte staar for alle Theatergængere i første Række.

De er indbyrdes ganske forskellige, og den, der har set dem virke, føler dyb Undren over, at „det samme“ kan gøres paa saa vidt forskellig Maade. Vi faar senere Lejlighed til at dvæle ved Enkeltheder i de tre Mænds Arbejde. Her gælder det blot at give et Helhedsindtryk.

William Bloch har tjent sine Sporer ved det kgl. Theater, hans Navn lyser ubestridt over alle andre, og alle Skuespillere bøjer sig ærbødigt for ham. Han elsker Skuespilkunsten af Hjertens Dyb. For ham er i Dramaet Or-

dene saa usigelig fattige, det er Skuespilkunsten, der giver Dramaet Liv. Han kan sidde paa sin Kafé og pege paa de talende Grupper, fremhæve hvor levende alt dette er, fordi Ordene er frie, hvor dødt det bliver, naar Ordene er bundne af Digteren og ikke løsgjort ved Skuespillerens Kunst. Uvilkaarligt griber William Bloch som Instruktør efter de smaa, upaaagtede Ting, kæler for dem, samler dem og lader dem brydes i Spillet. Intet undgaar ham, hans Øjne hviler paa alle, han lokker alle til at virke med deres Midler, smiler naar han føler Liv og fortrækker sit Ansigt, naar han møder død Ageren. Men overalt maa Ordene vige for det, Kunsten lægger ind deri. Hver Replik vendes og drejes, der stryges hensynsløst, Billedet skal være ægte livfuldt, tjene ikke Digterens Idé, men Livets Krav. Det er Ordet, som det opfattes, der for ham er det vigtigste.

Anderledes Johs. Nielsen. Han beundrer Skuespilkunsten lige saa meget som Bloch, men han finder den ikke rigtig hos det Materiale, han arbejder med. Han lokker ikke Livsytringer frem hos de Folk, han arbejder med, han tvinger dem sit Syn paa, for at de kan tjene hans Maal: den skarpe Linie, der er givet i det Drama, han spiller. Og deri er han Mester. Den er dog ingenlunde altid Digterens, meget ofte Johs. Nielsens egen. Som han ser det, skal det være, saa skærer han igennem. Ser Bloch som Instruktør ned paa „*Ordene*“, saa er Johs. Nielsen tilbøjelig til at sætte sig ud over „*Digteren*“, Han vil spille i en bestemt fastslaaet Linie. Han sejrer der, hvor hans Linie er Digterens eller løber parallel med den, for ham slaar det fejl, naar Linierne skæres. Og han evner ikke som Bloch at skjule med fine Detailler, hvad der brister i det hele. Derfor kan han lide det totale Nederlag, han der søger Virkningen i Ordenes Kæde.

Atter helt anderledes Herman Bang: Som Navn er Herman Bang de to fornævnte langt overlegen. Bang er i Virkeligheden et af den samlede danske Literaturs første Navne, det overses kun af og til, fordi han gaar lyslevende iblandt os. Han er ikke Dramatiker, han kan ikke skrive Skuespil, siger han, men han kan veje og forstaa den skrevne Replik, som ingen anden, for ham er den en levende Realitet, som han altid forstaar. Han bøjer sig som ingen anden for det skrevne Ord, han gætter sig til Intentioner selv gennem den tykkeste Ubehjælpsomhed, han digter med uden at ændre Ord, han kan gaa Omveje for at bevare det tænkte, han er Forfatterens ydmyge Tjener som ingen anden. Han har ikke Johs. Nielsens faste Linie, han forstaar ikke som William Bloch at tage de tusinde smaa Ting i sin Tjeneste, men han ejer en digterisk Fantasi, som, hvor han sætter den ind, fjerner enhver Hindring af hans Vej. Selve Ordet forstaar han at bruge som ingen anden, fordi han som Digter kender Ordets Magt. — Ordet som det siges, det nøgne Ord, som Bloch foragter og Johs. Nielsen vil præge med sit Mærke.

Men af disse faa ufuldstændige Bemærkninger vil det lettelig ses, hvor de tre Mænd hver for sig vinder deres Sejre.

Og dette synes mig ogsaa at forklare den Lod, der i vort levende Theaterliv er blevet og bliver de tre Mænd til Del. For at slutte med en Paradox. William Bloch kan faa det elendigste Arbejde til at straale, Johs. Nielsen kan hærde Voks til Staal, Herman Bang kan ikke det det første og ikke det andet; derimod kan han faa en Statist til at spille Hamlet som et Geni. Derfor vil alle altid beundre William Bloch og respektere Johs. Nielsen. — Herman Bang vil forblive et Stridens Tegn.

Palle Rosenkrantz.

Prinsen og Prinsessen.

Teatrene aabner.

Nu kan Spillet begynde — og Spillet er begyndt. Masken føler det ikke som sin Opgave at bedømme Premièrer, det besørger Dagspressen dygtigt og samvittighedsfuldt, hvorfor skulde vi saa komme dumpende bagefter med vore Iagttagelser.

Men nu er Spillet begyndt, og vi har set til. Vi har set Førsteforestillingerne og modtaget vore udsendte Medarbejderes Rapporter, vi har læst Avisen og vi har set Pressens Dom, vi har lyttet til det mangehovedede Uhyres Tale, der spredes i Publikum, og vi har hilst paa Direktører og Skuespillere.

Nu ved vi Besked.

Her er den.:

Casino kom først med Portnerens Datter. Stykket blev venligt modtaget af Pressen; det behagede mildt Parterre og Galleri, det ansporede Direktøren til energisk at give sig i Lag med næste Punkt paa Dagsordenen.

Det ny Teater fulgte efter med de smaa Landstrygere. Maskineriet virkede fortræffelig, særlig Vandværket. Pressen var ikke afvisende, men heller ikke begejstret. Herman Bangs Instruktion blev kritiseret stærkt og Stykkets tidligere Casinosucces lod overse, at det er mindre værdifuldt. Nu gaar det løs med Arbejdet paa Samfundets Støtter, som Professor Martinius Nielsen skal bære.

Saa kom i Fredags de tre andre store Teater.

Det kgl. Teater sejrede stolt med Drachmann, Lange Müller og Johannes Poulsen, enstemmig Anerkendelse, rød Lygte, sikker Succes for hele Sæsonen. Alt som det skal være.

Dagmarteatret glippede med Syvsoverdag, man leder i Pressen efter Aarsagerne. Det ligger ligefor: Stykket kedede. Læs Sven Lange i Politiken, han ved Besked. Teatret dræbte, Poesien fordi Poesien ikke var Poesi. Truppen klarede sig stolt for Resten, og Adam Poulsen vil blive ved med at sværge til Romantiken trods Sven Lange. Gaa hen og se den Forestilling alligevel!

Folketeatret listede sig ind i Nyhederne med en Reprise. Lidt mat siger man, det skal have været. Fru Gad er alt, hvad der er fortræffeligt, man siger aldrig et ondt Ord om hende. — Men — — — Naa Herregud. Det kan ikke altid slaa til, saa slaar det en Gang imellem fra. Lad os nu se, hvad Hj. Bergstrøm har paa Hjertet.

Man kan ikke forlange, at en borgerlig Husmoder skal sætte Hovedretten paa Bordet straks — det gør kun de kongelige...

Der var engang — — —! *Red.*

Friluftsscenen i Slagelse.

Direktør Sigurd Lomholt

Saa fik da Slagelsianerne baade „Elverhøj“ og „Et Folkesagn“ at se paa Direktør *Sigurd Lomholts* Friluftsscene. Vi har allerede her i Bladet for nylig bragt en udførligere Omtale af dette Sceneforetagende, der i mange Henseen-

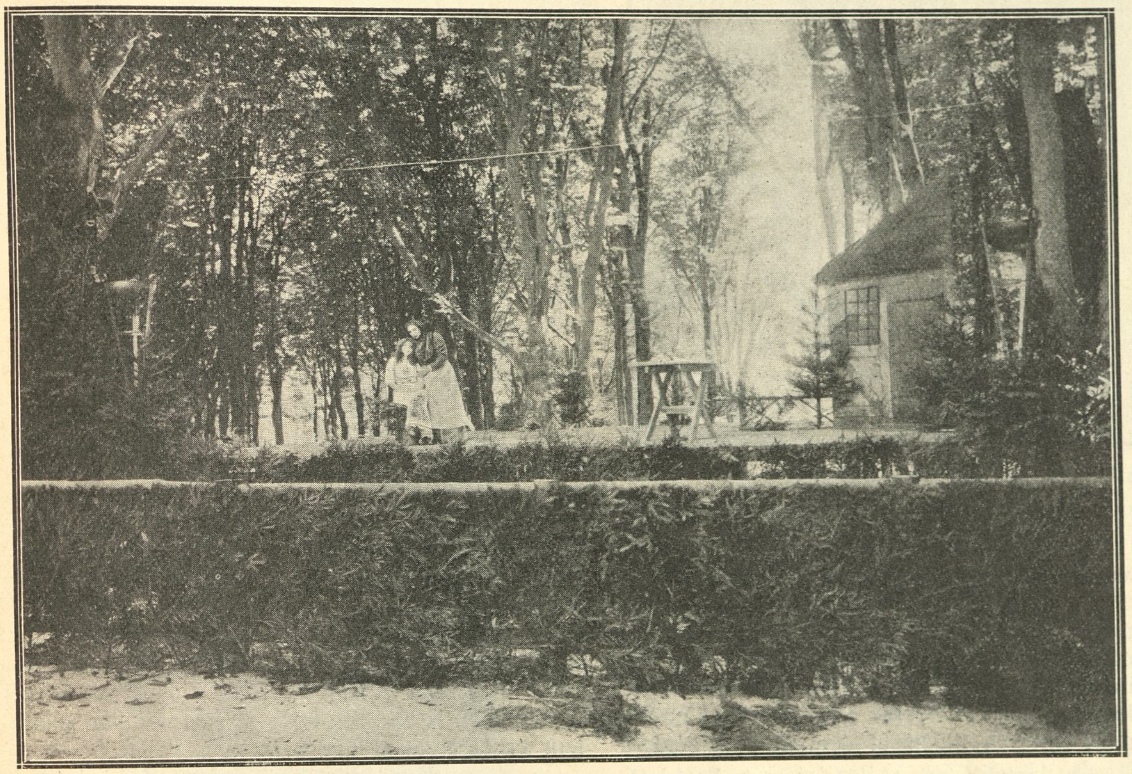

„Elverhøj“ paa Friluftsscenen i Slagelse.

der har Krav paa Interesse som et smukt Led i moderne dansk Teaterhistorie.

Som vore Billeder viser, har Natursceneriet pragtfuldt understøttet de Bestræbelser, som Direktøren og hans flinke Stab har nedlagt i Indstuderingen af disse, de to mest populære Folkeskuespil i dansk Litteratur, og Resultaterne kom da ogsaa til at staa i den lykkeligste Harmoni med de Forventninger, der knyttedes til disse Naturspil ikke mindst fra Hellig-Anders Bys og den lokale Presses Side. Overalt hos Pressens Repræsentanter mødtes Foretagendet med Sympati og Forstaaelse, og Direktør Lomholt er fuld af Lovprisninger over den Gæstfrihed, der fra alle Sider strømmede ham i Møde.

Blandt de paa Tournéen medvirkende Kunstnere gjorde særlig Lomholts Christian IV.-Fremstilling (Christian IV. har jo som bekendt altid været en Direktørrolle) Lykke, ved Siden af *Buchs* „Erik Walkendorff“, *Arne Stöckels* „Povl Flemming“, *Rassows* „Albert Ebbesen“ og *Evelyn Evoes* „Agnete“.

De to smaa Balletbørn, som vort Billede gengiver, dansede den berømte Børnedans i 5. Akts-Balletten og tog Løvens Part af Bifaldet.

Det saa næsten ud, som om endogsaa Naturkræfterne forud havde aftalt at manifestere Sukcessen. Den milde Sommersol straalede fra Morgen til Aften og gjorde Bøgeskovens Løvhaller lune til Aftenernes festlige Skuespil, Storm og Regn holdt sig tause hjemme for ikke at gøre noget Skaar i Stemningen. Og den smukke Sommerscenes glade Børn er nu vendt hjem, belæssede med Guld og Hæder.

Marco Polo.

Dalcroze og hans „rytmiske Gymnastik“.

For en Del Aar siden kom en ung Komponist *Jaques Dalcroze* til København, ledsaget af sin Hustru, Sangerinden *Nina Faliero*, for at give en Koncert. Hr. Dalcrozes Bidrag til Aftenen havde imidlertid en ikke almindelig Koncert-Karakter: han foreviste for første Gang herhjemme en Slags Danselege, til hvilke han selv havde komponeret Musikken, og under hvis Udførelse han bistodes af en Flok nydelige Smaabørn, som herværende Danselærere eller Danselærerinder havde instrueret efter hans Anvisninger.

Elverhøj - Balletten
i Slagelse.

Man vidste dengang her i Byen ikke andet om Dalcroze, end at han var en Wiener (f. 6. Juli 1866), uddannet først paa Musikkonservatoriet i den østrigske Hovedstad, derpaa i Paris under „Coppelia“-Komponisten Léo Délibes Auspicier — hvorved man lettere forstod den ikke almindelige Blanding af tysk og fransk i hans Musik, — endvidere at han havde skrevet flere Orkesterværker, en Violinkoncert og en Opera „Sancho“ samt en Række Børnesange og folkelige Sange og Danseviser til tyske og franske Tekster; endelig at han var Professor i Harmonilære og Komposition ved Konservatoriet i Genève.

— — —

Den 19. September vil man atter se Jaques Dalcroze paa Tribunen i Odd Fellow-Palæets Sal. Men denne Gang kommer han som Apostel for en ny Sag, han har sat i Verden. Det er *„den rytmiske Gymnastik“*.

Hvad er *det?* spørger man. Ja, den, der skriver dette, har ikke set den i Virksomhed, men læst en Del om den og véd med positiv Vished, at den Methode, Hr. Dalcroze her har opfundet og givet det anførte Navn, allerede er blevet indført paa saa ansete Steder som Konservatorierne i Köln, Wien og Mannheim samt ved Operaerne i Dresden, Stuttgart og Mannheim som obligatorisk Under-

Viborg Teater

Vi bringer her et Billede af det velindrettede Teater i Viborg, der staar rede til at modtage den kommende Sæsons Begivenheder.

Viborg Teater indviedes den 12. December 1909. Det er bygget af Arkt. S. Vig-Nielsen, og den kunstneriske Udsmykning er besørget af Kunstneren Hansen - Rejstrup. Tilskuepladsen har 635 Siddepladser.

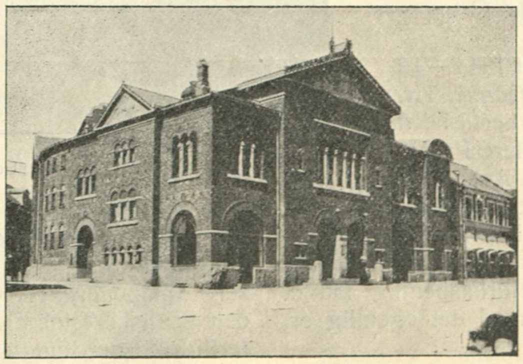

Viborg Teater.

visningsfag, og at der for den Sag alene er opført en særlig „*Bildungsanstalt für Musik und Rhytmus*“ i Have- og Villaforstaden *Hellenau ved Dresden*, et Etablissement, der er rejst af en stor Komité, i hvilken man blandt mange andre „Samfunds-Spidser“ træffer selve Generaldirektøren for de kgl. Theatre i Dresden, Grev *von Seebach*, og Generalmusikdirektør, Geheimehofraad *E. v. Schuch*.

Hvori bestaar nu denne Undervisning, som Anstalten i Hellenau giver? — Dens Tyngdepunkt ligger i det musikalske Moment. Der arbejdes hen til, at selv de vanskeligste Rytmer straks kan blive forstaaede — og ikke blot *det*, men ogsaa *følte* gengivne i Legemsbevægelser. De enkelte Lemmers indbyrdes Uafhængighed bliver efterhaanden saa stor, at Eleven kan taktere de mest forskellige Taktarter, og enhver Musiker maa forbavses højlig ved at overvære Taktøvelserne, hvor der f. Eks. angives $^2/_4$ Takt med Hovedets Bevægelser, $^3/_4$ Takt med den venstre Arm, $^4/_4$ Takt med den højre Arm og $^5/_4$ med Benene — alt paa samme Tid.

At selv de mest indviklede Rytmer som i Leg kan omsættes i Bevægelser, vil efter *dette* ikke forundre, lige saa lidt som at den venstre og den højre Side af Legemet hver for sig kan faa en ganske uafhængig Uddannelse.

Et saadant Resultat naas naturligvis ikke uden en større Vilje-Anspændelse og Koncentration af Opmærksomheden fra Elevens Side, men bliver forholdsvis hurtig aldeles automatisk.

Det i pædagogisk Henseende nye og betydningsfulde ved en saadan Udvikling er Fremhævelsen af den rytmiske Sans' Værdi. Den rytmiske Sans ejer vel — med faa Undtagelser — om end i højst forskellig Grad *ethvert* Menneske, men den er uudviklet. Det er altsaa *den* Opgave, Dalcroze har sat sig, at han ved sin Methode vil fremme den og anvende den til en harmonisk Udvikling af Legemsbevægelserne. Ved den Træning, han underkaster sine Elever paa Legeme og Aand, bliver Nervesystemet i den Grad gennemarbejdet, at det medfører en Forhøjelse af Livskraften og en Udfoldelse af Elevernes kunstneriske Evner — indenfor de Grænser, der er trukne ved hver enkelts Begavelse.

Instituttet, der er beliggende paa et frit og højt Terræn med Udsigt over Dresden og Erzgebirge, indeholder bl. a. en stor Sal med Plads til 700 Tilskuere og en rummelig Scene; her skal opføres, som Afslutning paa Undervisningsaaret, Festspil under Medvirkning af Anstaltens Lærerpersonale og Elever. Desuden findes der i Bygningen 11 større og mindre Sale til Undervisningen, der omfatter foruden „rytmisk Gymnastik“ — Uddannelse af Øret, Improvisation, Anatomi, Korsang, plastiske Gruppeøvelser o. l.

Blandt de for Skoleaaret 1911—12 anmeldte Elever findes *1 Dansk*. Hr. Dalcroze kommer sikkert hertil i den Hensigt at faa adskillig flere Proselyter, og han vil i den Anledning ved sin Soiré d. 19. Septbr. præsentere os 60 af sine kvindelige Elever.

Det skal blive interessant at se, hvad de kan, — og derigennem forhaabentlig faa et lidt klarere Indtryk af, hvad det egentlig er, det hele gaar ud paa.

Gustav Hetsch.

Adelina Genée „intime“.

Danserinde og Millionær.
For femte Gang gennem Fristaterne.

Den, der i Kronings-Maaneden gæstede London, kunde umuligt undgaa hver Aften at

Adelina Genée som „Butterfly“.

blive mindet om *Adelina Genée* og hendes nydelige Kunst. Danserindens Navn prangede om Aftenen med Kæmpe-Ildbogstaver paa det mægtige *Coliseum's* Facade. Af alle de Triumfer, vor celebre Landsmandsinde har fejret i den engelske Hovedstad, kunde næppe nogen komme op paa Siden af dem, hun høstede i denne Sommer-Maaned, der svandt i et Brus af glimrende Fester. Adelina Genée havde selv komponeret en lille Ballet-Fantasi med den poetiske Titel „A dream of roses and butterflies,“ som hun udførte sammen med en meget habil Danser Mr. *Sherer Bekefi* og 8 unge Ladies. Det er gentaget indtil Trivialitet, at Adelina Genée har indtaget London'ernes Hjærter ved sin Charme, sin skønne Plastik etc. Men saa man hende nu i *Coliseum*, sagde man til sig selv: Dette er Nutidens mest fuldkomne, mest raffineret overlegne Teknik paa Dansens Omraade, inkarneret i den lille blonde danske Primadonna!

— — I forrige Maaned har Adelina Genée sammen med sin Mand Mr. *Frank Isitt* i nogen Tid gæstet sin fædrene By Aarhus, for at hvile ud efter Strabadserne i London. Der var dog ogsaa en anden Grund til hendes Besøg i Jyllands Hovedstad. Adelina har nemlig der en gammel 70aarig Moder, som nylig har overstaaet en ret haard Sygdom, og som den gode Datter hun er, ilede hun straks til Barndomshjemmets By. Faa eller ingen af hendes mange Beundrere aner, at hun med rørende Omhu plejede sin gamle Mo'r. . .

Mødte man i hin Periode Adeline Genée paa Strøget i Aarhus, faldt det svært at forene hendes lille slanke Skikkelse med Forestillingen om en verdensberømt, feteret, med svimlende Honorarer gageret Kunstnerinde. Hun klæder sig med fuldendt Smag, men altid yderst diskret, og virker i den Grad fordringsløst, at man ved første Øjekast egentlig slet ikke lægger Mærke til hende. Hun, den fejrede Primadonna, nød de skønne August-Dage i Barndomshjemmet som et glad Feriebarn. Hun klatrede sammen med sin Gemal Mr. *Isitt* — en allerede graanet, yderst elskværdig Gentleman i Begyndelsen af Fyrrerne — rundt paa Himmelbjærgets Skrænter, hun travede i Marselisborgs dejlige Skove, og var henrykt, naar Søsteren, Fru *Johanne Cortzen* (gift med den velkendte Aarhusianer Grosserer Vilh. C.) trakterede med hendes Livretter: Risengrød eller Øllebrød med Klumper. At Fru Cortzens to Smaapiger — som ses paa Billedet — var henrykte for „Tante Nina“, siger sig selv. Men det samme gælder vistnok enhver, der har nydt den Glæde at færdes i Adelina Genées Selskab. Hun er nemlig det mest fortryllende, mest hjærteindtagende lille Solskins-Menneske, man kan tænke sig! Og det kønne Smil, hun altid viser paa Scenen, kommer og gaar som et Solstrejf over hendes Ansigt, ogsaa naar hun er „Privat-Menneske“.

Adelina Genée med sin Familie.

Kun hvis man sætter sig i Interview-Positur, bliver hun alvorlig — og bruger en Vrimmel af engelske Ord. Om sin Kunst, sine Rejser taler hun gærne, men nødigt om Sagens finansielle Side (som dog sikkert bør gøre Regning paa en enorm Interesse i et lille Land som vort, hvor hendes Gage maa forekomme helt fyrstelig). Ja, hvem skulde i Grunden ane, at denne lille, fordringsløse Kvinde var et saa udpræget Finansgeni! Alene for det kommende Aar har hun Engagementer for henved 1 Mill Kr. (!) Hendes nuværende Formue anslaas af dem, der ved Besked, til mindst $^1/_2$ Mill. Efter sin forrige Amerikatourné, overgav hun sin Bankier, *Rotschild* i London 180,000 Kr. (et ganske net Resultat af det lille Trip til „Staterne“!), og ved Siden heraf tjente hun 50,000 ved heldige Salg af Grunde i Kanada. Mr. Isitt ejer nemlig betydelige Arealer derovre, og hans lille dygtige Kone forstaar, som man ser, at realisere *sin* Part. Selv spekulerer hun dog ikke direkte paa Børserne. Men hun har habile Folk, som forstaar at faa de Penge, hun tjener ved sin Kunst, til at yngle. Iøvrigt er ogsaa Mr. Isitt formuende, men Fællesskab i Pengesager eksisterer ikke her. Det er et rent og skært Inklinationsparti.

Før Mr. Isitt meldte sig, har en af Englands rigeste unge Aristokrater, en Nevø af Hertugen af Newcastle, hentet sig en Kurv hos Adelina . . .

— Men naar hun er saa rig, vil nogle spørge, hvorfor holder hun saa ikke op med at danse? Spørger man Adelina selv, hævder hun energisk, at saalænge hun bliver betalt med saa store Honorarer som nu, vilde det være uforsvarligt at sige Stop! Desuden vil Direktørerne ikke slippe hende. Naar hun i Forsommeren 1912 kommer hjem fra Amerika, skal hun atter optræde i „Coliseum" for en fabelagtig Gage, ɔ: den *samme* Sum for sig alene, som hun sidst havde *med* Selskab.

Denne forestaaende Tourné i „the far west" er Adelina Geneés *femte* Tur gennem U. S. A. To drevne Verdens Impressarier d'Hrr. *Klaw* og *Erlanger* arrangerer den. Adelina medfører eget Selskab af Dansere og Danserinder. Hun indretter sig behageligt i *stak-room* ombord i Oceanflyveren „Kronprinzessin Cecilie", og naar hun har optraadt i New York — hvor hun i Parantes bemærket forrige Gang nød den store Ære at være

Didrik
Et Folkesagn

Thomas Edisons Gæst, — holder et Ekstratog parat for at føre hende gennem „Staterne" . . . sans comparaison, ligesom Tilfældet er med *Sarah Bernhard*, naar *hun* gæster Yankeernes Land.

. . . Men alt dette fortæller Adelina Genée med en Mine, som om det gjaldt en lille Udflugt til Klampenborg. Hun er selv ganske uimponeret af sin kolossale Verdens-Berømmelse. Og, karakteristisk nok, er den sidste Hilsen hun giver mig med til København, adresseret til — „Onkel Weiss" (naturligvis Kaptajnen!). Den gamle chevaleresque Militær har hun bevaret i venligt Minde. Jeg lader herved Hilsenen gaa videre.

Viggo Schiørring.

Prinsen og Prinsessen

af

„Der var engang—"

Det kongelige Teaters Opførelse af Drachmanns „Der var engang —" viste indtil det sørgelige, at vor første Scene af Skuespil-Damer kun raader over en Række anden,

Holger Madsen.

tredje Rangs Kræfter, en Skare Elever med en aaben, forhaabenlig lys Fremtid og saa — Ballettens Kunstnerinder, der ydmygt staar til Tjeneste for den heldige og ærværdige Skuespilkunst. Prinsessens Rolle, der nu efter Betty Hennings Afgang har tilhørt Ballettens Primadonna, Fru Borchsenius, var nu lagt paa den nydelige, purunge Frøken Ingeborg Larsens altfor spæde Skuldre. Frøken Larsen spillede, net og rigtigt, irriterende rigtigt, uden en paaviselig Fejl, lige til Karakteren kedeligt, hæderligt ug. Det var en bleg Eksamenspræstation, en af dem, der er Resultatet af Flid og Dygtighed, men tillige en Ydelse, der intet lovede i Retning af Udviklingsmuligheder. En Læsehest er god foran Eksamensbordet, men i Livet keder han ofte de bedste. Frøken Larsen spillede som den, hvis Blod og Nerver er indtørret under al for megen Lærdom .... Hendes unge, lette Hjerte bankede slet ikke bag Rokokokorsettet.... Det var blevet til Fiskeben. Den, der har set hende i „Broen" — Otto Rungs interessante Skuespil — vil huske, hvor sikkert og hvor varmt hun her i faa Repliker tegnede et lille følsomt og levende Menneske. Hun har intet af Ovenlyset i sig. Hun er en sød lille Københavnerinde, der hellere vil konversere end deklamere, der langt bedre kan sige: Goddag Hr. Grosserer, Velkommen Hr. Løjtnant end: Min Prins, min *kongelige* Prins. Hun er Teatrets yngste, borgerlige Ingenue, og saa ofrer man hende i et Stykke, som hun tror er Poesi, fordi det er af Drachmann. Den kloge Dr. Mantzius har selvfølgelig skjult for hende, at i „Der var engang —" hedder Poesien: Musik og Dekorationer.

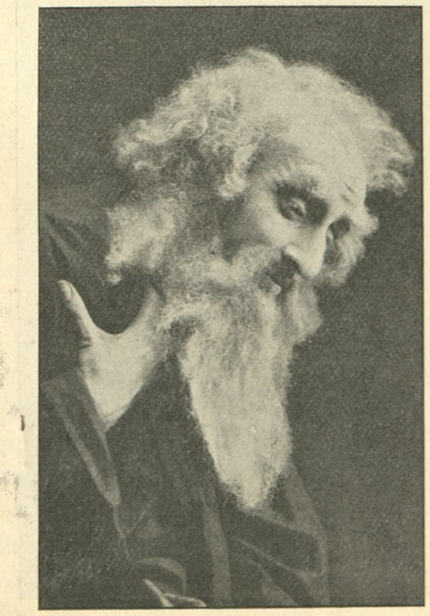

Den evige Jøde
i Hostrups „Genboerne".

Johannes Poulsen var Prinsen og han kæmpede med og imod et stort Minde: hans egen Fader. Han gjorde Brud paa enhver hævd-

Isaac i Grillparzers Drama
„Jødinden fra Toledo".

vunden Tradition, han sprængte Vers og Rytme for at gøre et Mandfolk ud af Sukkertøjet, han sloges med en Tid, der tilbad Deklamationens kolde Klarhed og hule Skranker, han raabte stundom saa højt, at hans Stemmebaand nægtede at lystre, men han blev Farven, Livet og Gløden. Han var Æventyret der, hvor hans Medspillende var Operette, Vaudeville eller Farce. Thi alle Kunstarter var repræsenteret i denne besynderlige Forestilling, der mest var egnet til at vise, at Teatret saa smerteligt er blottet for kunstneriske Fysiognomier. Ganske vist, man kan fra Balletten laane baade den flittige Fru Walbom og den skønne Fru Tegner, der begge er flinke til Bens, men deres Stemmer har intet med en Replik at skaffe — det hørte man ogsaa i „Der var engang —".

Johannes Poulsen blev Aftenens Prins paa Scenen som paa Tilskuerpladsen.

Christian Houmark.

Holger-Madsen.

Er der nogen Skuespiller, der med Rette fortjener en Omtale i et Teaterblad, der bærer Navnet „Masken", saa maa det vel være Holger-Madsen; thi denne ejendommelige Kunstner er frem for nogen anden „Maskens Kunstner" — en Mester i den vanskelige Kunst at maskere sig. —

Er det ganske vist endnu ikke faldet i hans Lod at faa Lejlighed til at vise sine uomtvistelige dramatiske Evner i noget større Antal betydelige Roller, — een Ting har Kritiken altid været enig om: om hans Rolle var paa een eller paa hundrede Sider, — ligegyldigt — *Masken* var altid i Orden.

Men hvor er han dog ogsaa omhyggelig med dette Arbejde!

Jeg husker en Aften, medens „Et Købmandshus i Skærgaarden" stod paa Plakaten, at han bad mig følge med hen paa Teatret, for at se ham lægge Masken til Fiskeren Per Gædda. — *Det* var heller ingen stor Rolle, vel næppe engang nogen særlig betydende Rolle; men fordi Holger-Madsen her tegnede en Figur saavel i Masken som i Spil saa livagtig, at man kunde tro, den var hentet direkte fra det virkelige Liv, blev han bemærket og rost af Pressen: — havde man betroet Rollen til en mindre Kunstner, var den sikkert ikke bleven nævnt med et Ord.

Fjollefrederik i Fristrups „Paa Farten".

Og saa vilde han endda — set fra Tilskuerpladsen — have opnaaet samme Virkning ved et betydeligt mindre Arbejde; thi det sidste Kvarter anvendes udelukkende til at *fuldstændiggøre* Masken ved Hjælp af en lille Streg her og en ubetydelig Prik der, — Finesser, der slet ikke er i Stand til at gøre hverken fra eller til — set paa Afstand; — men det er ham simpelt hen umuligt at gaa ind paa Scenen, hvis han ikke havde den Følelse med sig selv, at hans Maske kunde taale at ses paa 1 Skridts Afstand. Se det kan man kalde Pligtfølelse, og det har — naturligvis i Forbindelse med hans rige Fantasi og hans energiske Studeren af og „Leven sig ind i" sin Rolle — som sagt ofte skaffet ham smaa Opmuntringer. Saaledes skrev et Blad engang om ham, at „selv Reenberg maatte finde sig i at staa i Skygge, saalænge Holger-Madsen var paa Scenen"; det var i „Aladdin", hvor Reenberg spillede Titelrollen og Holger-Madsen Dervishen's lille Rolle, og naar dertil tages i Betragtning, at Reenberg netop paa den Tid bogstaveligt talt dyrkedes som en Afgud,

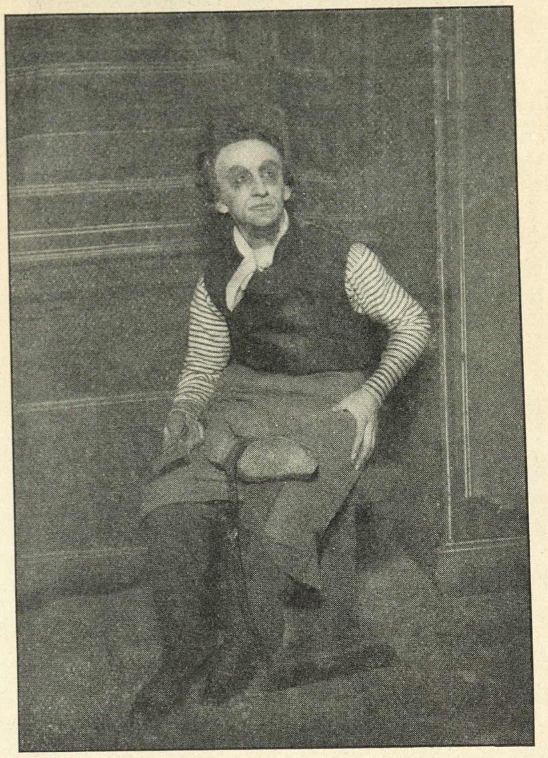

H. C. Andersens Fader i Østergaards „Andersens Æventyr".

maa Sammenligningen siges at være endnu mere smigrende for Holger-Madsen.

Af andre Roller, som vil erindres af Publikum, kan nævnes „Mester Urian" i „Snehvide", H. C. Andersens Fader i „Andersens Eventyr" Privatsekretæren i „Texas Jack", „Far Colombi" i Faldgruben „Quasimodo" i „Esmeralda" og „Inspektøren paa Hotellet" i „Greven af Luxembourg".

Sin største Sejr vandt han vel nok i Januar 1909 ved Udførelsen af Thomas Diaforius

Styx i Offenbachs „Orfeus i Underverdenen".

Rolle i „Den indbildt Syge". — Kritiken var her saa enige i sin Dom over ham, som det ellers sjældent er Tilfældet. *Berlingske Tidende* skrev, at „hvad han her gav i Retning af fin Komik som den tossede Pedant var baade morsomt og meget dygtigt Komediespil". *Nationaltidende* nævnte først Holger-Madsen for sin fortræffelige Thomas Diaforius: en vissen og nærsynet Pedant med et kvækkende Mæle, som var originalt anlagt og blev gennemført med ægte kunstnerisk Maadehold" — og de øvrige Blade udtalte sig i ganske lignende Vendinger. — — Mærkværdigt nok gav dette dog ikke Holger-Madsen det nødvendige Skub fremad, — snart maatte Molière vige Pladsen for Valse-Operetter, hvor der ikke er Anvendelse for Folk netop af hans Slags. — —

Skade forøvrigt; — thi samme Hr. Molière har endnu en Rolle for Holger-Madsen, nemlig „Den Gerrige". — Der er ingen Tvivl om, at netop *han* vilde være i Stand til at faa noget interessant ud af denne store klassiske Rolle; hans hele kunstneriske Løbebane synes at pege saa ganske bestemt og uafvigeligt hen imod netop en Rolle som denne; — hvad mener i Grunden Casinos nye Direktør Hr. Fjeldgaard om at føre dette fornøjelige Stykke frem i næste Saison; var det mon ikke en værdigere Opgave at byde sine Skuespillere end at lære dem at løbe paa Rulleskøjter, og mon virkelig ikke „Den Gerrige" kunde have lige saa stor Interesse og samle et ligesaa stort Publikum som en Rulleskøjteopvisning? — Det var vel et Spørgsmaal, som var værd at overveje.

Thomas Diaforius i Moliéres „Den indbildt Syge".

— — —

Ved sine mange Oplæsninger rundt omkring, paa Sommerlyst og i utallige Foreninger, har han paa Forhaand vundet sig et meget stort og trofast Publikum, som med Længsel og Utaalmodighed imødeser den Dag, da Casinos Plakater averterer:

Den Gerrige . . . . . Holger-Madsen.

E.

Zoologisk Have.

Til Forlystelsesstederne hører i en Række Storbyer den zoologiske Have. I en fremtrædende Grad i London og Berlin, mindre i Paris. I Hamborg er den gamle zoologiske Haves Livsbetingelser blevne kvalt af Hagenbecks Dyrepark i Stellingen. I København fik den zoologiske Have nye Livsvilkaar under Julius Schiøtts idérige Ledelse. Hans Efterfølger, Direktør Dreyer, der er mere Zoolog og mere Videnskabsmand, søger at lede Haven ind i et lidt andet Spor. Han kompletterer, hvor der mangler noget, søger at gøre Dyrebestanden saa fuldstændig som mulig, og de enkelte Eksemplarer saa gode og saa typiske som muligt. Men ved Siden heraf tumler hans Hjærne med saadanne Fremtidsplaner, som kan lokke de store Masser ind i Haven. Begivenheden med Elefantungen gentager sig ikke rent reklamemæssigt, selv om Kaspar, hvad der er Udsigt til, skulde faa en Broder eller Søster. Derimod var det maaske en Tanke ved Lejlighed at vende tilbage til Præsentationen af

Frierscene af „Lykkelandet“ paa Londonerscenen.

Madame Alice Favier.

saadanne store Karavaner, som fordum samlede Tusinder af Tilskuere. De er ganske vist kostbare, men Tivoli har opgivet at konkurrere paa dette Punkt, hvilket for Zoologisk Have er en Fordel. Og Direktør Dreyer har da ogsaa allerede saa smaat sine Garn ude, selv om hans nærmeste Fremtidsopgave vil blive Omdannelsen af Terrariet, saaledes at Akvariet forsvinder, hvorved der skaffes bedre Rum til de store interessante Krybdyr, og Oprensningen af Svømmegraven. Naar den er fuldbyrdet, vil Haven i den ualmindelig idyllisk beliggende Dam med dens Mylder af Svømmefugle have en Seværdighed mere.

Men der er iøvrigt Seværdigheder nok ikke mindst nu, hvor den sløvende Varme er opløst af Efteraarets kølnede Temperatur, i hvilken Dyrenes Instinkter og Drifter vaagner til nyt Liv. Julius Schiøtt havde en lykkelig Haand, da han omlagde de store Bassiner for Sæler, Søløver, Pingviner og Isbjørne. Hans Efterfølger har vist samme lykkelige Evne, da han i Sommer rejste den nye Række Volièrer for Fugle fra forskellige Himmelstrøg. En særlig Interesse knytter sig for os Danske til Fugleverdenen fra det høje Nord. Der er i en af Volièrerne skabt et helt Klippeparti, som genkalder de færøiske Fjelde, og i hvis Huler Teister og Alker kan bygge Rede og yngle. I en Volière bor de langbenede Hejre og Marabuer med det mægtige Vingefang. Der er Plads nok, og Dyrene naar saa nær op ad Idealet den gyldne Frihed, som man kan forlange, naar man nu en Gang er kommen i Fangenskab.

Af Havens andre Beboere trives Flodhesten Jeppe saa vel, at den næsten er bleven for stor til sit Bassin. Haven vil gerne have en Mage til den, men Flodheste er dyre. Kommer Tid, kommer dog maaske ogsaa Raad, og paa Havens Ønskeseddel er foreløbig optegnet et Fællesbur for Flodheste, Næsehorn og Elefanter.

Paa Havens Ønskeseddel findes ogsaa en lille Giraf. Zoologisk Have har to meget store Giraffer, og det er ingenlunde usandsynligt, at deres Samliv snart vil bære Frugt. De er meget beundret af Turisterne, der i det Hele finder stort Behag i Haven, velholdt som den er, med enkelte meget sjældne Dyr og med et skiftende Blomsterflor slynget som en Krans om dens zoologiske Indhold.

Man bør besøge Zoologisk Have paa en smuk Sensommerdag, hvor Luften er frisk og klar — saa klar, at Roskilde Domkirkes Spir set fra Udsigtstaarnet synes at være rykket en Mil eller to nærmere. Zoologiske Studier hører ikke til Livets mindst interessante, og rundt om i Burene opføres baade Farcer, Dramaer og Tragedier. Dyrene spiller Komedie som Menneskene gør det, og man vil heller ikke i Zoologisk Have have vanskeligt ved at finde Masker.

Lup.

„Trilby“ i „Folkets Hus“.

Ude i Folkets Hus paa Enghavevej opfører Teaterselskabet „Bohême“ af og til forskellige — og ofte ret store og temmelig vanskelige — Skuespil, der sædvanligvis overværes af et meget stort Publikum.

Trilby, der opførtes sidst, var iscenesat af Hr. *Henry Arenfeldt*, der høstede Ære for sin Instruktion. Stykket var virkningsfuldt sat op og gik over Scenen med en Præcision, der var beundringsværdig — blot bør man sørge for, at Mellemakterne knapt bliver saa lange, som de var forleden.

Men ikke alene som Instruktør vandt Hr. Arenfeldt Laurbær. Han havde selv paataget sig Udførelsen af Svengalis store og ingenlunde lette Rolle — en Opgave, han løste med megen Bravur, og for hvilken han Aftenen igennem indkasserede en stor Part af det rigelige Bifald.

Titelrollen var det overgivet Fru Gudrun *Pfeiffer-Arenfeldt* at fremstille, og i ikke mindre Grad end Svengali, modtog den lille Model Publikums Hyldest. Og heller ikke uden Grund, Fruens Præstation var overordentlig anerkendelsesværdig.

Af de øvrige Optrædende er der særlig Grund til at nævne Hr. *Anthon Hansen*, der som Sandy viste en naturlig Utvungenhed og Friskhed.

— — Utvivlsomt har det sin store Betydning, at dette Selskab fremfører saadanne Stykker, der i en Udførelse, som den, der blev Trilby til Del, vil være i Stand til at vække Interessen for Skuespil-Digtning hos mange, der ikke hyppig har Lejlighed til at komme i Teatret.

Tvi-vit.

Henry Arenfeldt, Lederen af Arbejdernes Teater.

Fru Rostrup og Hr. Malberg
i „Kærlighed og Venskab.“

„Kærlighed og Venskab.“

Det er mange Aar siden, at Peter Egges Komedie „Kærlighed og Venskab“ blev antaget paa Dagmarteatret. Det har ligget i Teatrets Arkiv vist siden 1907. Men denne Stykkets tidligere tunge Skæbne har vendt sig til det bedste. For smukkere Udførelse end netop nu, kunde det aldrig have faaet. Hvis man ikke vidste bedre, kunde det se ud, som om det havde ligget og ventet paa det belejlige Tidspunkt, da dets fire eller fem Roller kunde spilles af Fruerne Rostrup, Rindom og Mathilde Nielsen og Herrerne Malberg og Rostrup.

Sjældent har man paa et Privatteater i København set bedre Skuespilkunst end den, der præsteredes i „Kærlighed og Venskab.“ Komedien hviler paa en Art blid, men højst vittig Satire, snarere en Slags lattermild Underfundighed, og underfundige plejer vore Skuespillere ikke at være. Det Repertoire, de til daglig maa stolpre omkring i, plejer ikke at udvikle det dobbeltbundede i deres Kunst. Men de kan altsaa dog alligevel. Er det maaske, fordi denne lyseblaa Satire ligger vore danske Hjærter nær?

Vor eneste fremragende satiriske Scenedigter, Gustav Wied, plejer som Motiv at vælge Milieuet. Han fanger sine Bønder eller Smaaborgere ind og udleverer dem til Latteren, han driver Adel og Borger i Sti og staar udenfor med sit eget homeriske Grin. Og ham følger alle de mindre Profeter. Der ligger — siger de selv — bagved en Vilje til at revse, og det er meget godt. Men Peter Egge gaar helt andre Veje.

Han sidder, naar han ikke behandler disse enkle Ting tragisk, hvad han gør i sine Romaner, og morer sig med at vise, hvordan Sjælens Molekuler efter Stormens Uro ganske roligt og naturligt rokker sig paa Plads igen. Lad os ikke altid skrige Gevalt, for Sjælene læges af sig selv — sommetider.

Her lader han altsaa to Ægtepar optræde, der er blevet skilt hver for sig, fordi den ene af Vennerne tager den andens Kone rent tilfældigt, nærmest paa Grund af en spontan Formørkelse af Dømmekraften. Den tiloversblevne Ægtemand, der er klog og Pokkers overlegen, beslutter at vinde sin Kone tilbage og den tiloversblevne Ægtehustru har aldrig helt afbrudt sin Forbindelse med den tidligere Mand, som hun endnu nyder i smaa, højst anstændige Portioner hver Dag til Eftermiddagskaffen. Under dette Pres fra to Sider, ikke sprænges, men fordufter endelig det nye, unaturlige Ægteskab. Det er hele Hemmeligheden. Megen Spændkraft er der ikke i det. Men hvor mange morsomme Strejfglimt forstaar ikke Peter Egge under dette lille Puslespil med Menneskeskæbner at kaste over sine Figurers smaa Indvendigheder.

Det kulminerer, da Situationen mod Slutningen er kommet til det Standpunkt, at den hjemvendte tidligere Ægtemand vil overtale den anden til at afstaa Konen igen til ham, og den søde, enfoldige forladte Hustru, oprøres af Harme over denne frække Tilsnigelse,

Fru Rindom og Hr. Rostrup
i „Kærlighed og Venskab.“

med Retfærdighedens Taarer i Øjnene slaar i Bordet for ham og siger: „Vil De værsaagod lade Anton beholde sin Kone“. Ak, deri ligger det. Lad os ikke skabe os. Det hele betyder ikke saa meget. Vil De værsaagod lade Anton beholde sin Kone — men hvis Anton selv vil — —.

I denne lette og fine Aand blev Stykket ogsaa udført. Instruktionen — af Hr. Jacob Normann — forstod hvad det drejede sig om. Der var ingen Planforskydninger af nogen Art. Ikke et Øjeblik glippede Traaden, der som en let og lystig Guirlande var hængt op fra Scene til Scene. Hr. Malberg, der i Begyndelsen var lidt urolig i Linjerne, samlede dem senere sammen til en kostelig Karakteristik, en ustyrlig vittig, men aldrig banal Fremtoning af en Dr. phil., Docent i Literaturhistorie, Medarbejder ved „Nordlyset“, Lærer i Norsk ved en privat Latinskole. Han udleverede ikke alene Manden men Mennesket ved Betoninger og Mimik. Og det kom indefra. Fru Rostrup, der var hans tidligere Kone, hans lille trofaste Husmønster, havde ikke mindre Krav paa Beundring. Fint og inderligt, glødende stilfærdigt og overlegent stærkt stod hun paa sin Plads. Man holdt af hende. Og man forstod ikke, at Ægtemanden Hr. Malberg, nogensinde havde forladt hende til Fordel for den literere Kropdue af en forskruet Dame, der lidt traditionelt, men iøvrigt meget diskret spilledes af Fru Rindom.

Hr. Egill Rostrup, som havde faaet den hjemvendte og spillevende Ægtemands Rolle, udførte den med behersket Klogskab. Han var virkelig attraaværdig i sin Apparation og meget snedig. Peter Egge har ofret stor Omhu paa denne Figur, der skal være Hjulet i hele Værket, den eneste bevidste Vilje mellem de svage Tilfældigheder. Og jeg tror, han vil være tilfreds med Rostrup. Ligeledes maa han naturligvis være tilfreds med den straalende barokke Komik, Fru Mathilde Nielsen udviklede som den gamle Pige af Køkkenmegærernes Type. *N. H.*

Sang og Klang.

Fra „Scala“s September-Program.

Midtpartiet i det nye Program er Mlle. *Alice Favier*, en Stjærne, der hidtil kun har straalet paa de store franske, engelske og amerikanske Music-hall'ers Himmel. I Bryssels elegante „Palais d'été“ saa Scalas Direktør Frk. Favier og sikrede sig hende straks. Den stadselige og skulpturale franske Diva optræder i elegant sort Pagedragt, og saasnart hun begynder at synge, aner man, at Opera comique var hendes oprindelige Hjem. Spørger man, hvilken Genre Mlle Favier dyrker, bliver Svaret: hendes egen. Hun kopierer ingen, men er selv meget ofte blevet efterlignet. Med udpræget dramatisk Skole synger hun sit originale fransk-engelske Repertoire. Og som et lille Koketteri sætter hun sig selv ved Pianoet, for at akkompagnere sig selv, bl. a. til den morsomme engelske Sang „Cannetown“.

— Paa Spindesiden præsenterer „Scala“ os endvidere bl. a. den indtagende og muntre Fru *Friis-Hjort* med nyt (ikke helt vellykket) Repertoire, og den humørfriske svenske Revueskuespillerinde Fru *Textorius*, gift med Stockholmernes Frederik Jensen. Begge havde en selvfølgelig Succes. — Og efter at vi saaledes galant har komplimenteret Direktør Lorenzens September-Damer, vil et Par Ord om det stærke Køns Repræsentanter være paa deres Plads. „Stærke“ endog i ualmindelig Grad er de to amerikanske Brødre *Bellclair*, et Par moderne Herkules-Typer af Rang. Brødrene debarkerede to Dage før deres Optræden i „Scala“ heri København, deres første Station paa en stor Europa-Tourneé. D'Hrr. Bellclair er velhavende unge Artister, der idag sikkert er 2—300,000 Kr. værd i danske Penge. Men Arbejdet med Musklerne morer dem, og derfor bliver de ved. Deres fine Tricks kan ikke beskrives, de maa ses. Som et lille Raffinement optræder de 2 unge Mænd med halvnøgen Torso.

Franskmanden Monsieur *Theo Carlys* fremviser 9 smaa, ypperligt dresserede Hunde, et Numer, som vil more baade Voksne og Børn. Resten af det righoldige Program indeholder burlesk Pantomime, Ekvilibriotik, Sang, levende Billeder — mein Liebchen, was willst du noch mehr? „Scala“ gaar en livlig Maaned i Møde.

Badaud.

MASKEN

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 17DE SEPTEMBER | NUMMER 51

Sigurd Jorsalafar.

Dengang B. B. og Edvard Grieg slog sin unge begejstring sammen og skabte dette stykke, da gik bølgerne højt hjemme hos os. Det skulde være at sætte sagaen ind i sindene, baaret paa Griegs toner, et dikterværk i stærke, store optrin. Et festspil for folket. Begyndende i mystisk mørke, stigende op til det klare fulde lys i forstaaelse og forsoning. Grieg sad og gnistrede foran pianoet. Min far skrev sange „med gental rythme“, som komponisten sang ud paa klingende bergensk.

Jeg var lille, jeg hørte med store øjne, jeg forstyrrede, jeg blev sat udenfor, jeg kom igjen — jeg husker det altsammen. Jeg husker Grieg's smaa kvistrum, hvor taget løftet sig under festrusens vælde.

Dette var altsammen før forestillingen. Det som fulgte husker ikke jeg. Min lille person fik kun lov til at snappe op, hvad der faldt af inden fire vægge. Men det daværende Kristiania tror jeg, tog temmelig blaasurt imod denne fanfare, som de to kunstnere havde komponeret sammen i ungdomstro og mod.

Iscenesættelsen var ikke B. B.'s. Den var alt andet end en „fanfare“. I sidste akt, hvor al forløsende glans skal hvile over spil og ramme, der gik det hele nok saa graastemt for sig i en stue. Kortsagt — det blev en skuffelse. Det skulde samlet alt folket, og det fandt næppe hen til de enkelte. Da jeg selv kom til Kristiania, tog vi det frem igjen, men det var i sin gamle form, og det gik bare saa som saa. Dengang pinte det mig, thi jeg følte uretten mod komponist og digter, uden at kunde finde midler til at faa det op paa højderne.

Grieg og B. B. talte aldrig mere om deres ungdoms skuffelse. Saa nærmed sig de store dage, Nationaltheatret skulde aabnes. Da gjaldt det for mig at finde „aabningen“. Ikke bare den paa papiret, men den som var det i „aand og sandhed“. Jeg laa, som saa ofte dengang de lange, lange nætter og tænkte, og pludselig kom Grieg's vidunderlige festmarsch i sidste akt piblende frem, og jeg saa for mig et sollandskab, jeg saa en kongsgaard medens tonerne steg i mig, jeg saa folket juble op mod de to forsonede kongebrødre, og da jeg havde nynnet marschen fra mig, saa stod hele billedet for mig: glansen, festen, som maatte samle alle i begeistring.

Fanfaren! En aabningsforestilling, som ingen kunde ønske sig den bedre.

Jeg har engang for nogle aar siden beskrevet denne forestillings skjæbne; men i korte drag vil jeg friske det op igjen. Da det jo hører til, naar jeg skal skrive om Jorsalafar. Jeg kan sige med Sandhed, at jeg

Adam Poulsen som Sigurd Jorsalafar.

bare saa det fra et kunstnerisk standpunkt. Familiehensyn har hos mig *aldrig* spillet nogen rolle. Det faldt mig ikke ind, at disse hensyn kunde være nogen hindring, da noget saadant blev ytret, slog jeg det væk som „vaas“.

Saa mødte jeg Ibsen en dag paa min glade gang til theatret. Jeg havde endnu ikke talt med ham om hans dag. Der skulde være to aabningsdage mente jeg, og jeg vilde opføre „En folkefjende“ paa Ibsensdagen. Dette var i Mai, og theatret skulde aabnes i September.

Men se dette vilde nu Ibsen ikke.

Neppe hørligt, — uden at se paa mig — i sammenknebne smaa sætninger kom det ut av ham, at han fandt rækkefølgen burde rette sig efter alderen. „Jeg er ældst“ la han til, og gav mig et fast lite sideblik! Saa *kunde* jeg jo ikke dy mig, ubegribelig at jeg fik mod til det:

„Ja, ja, saa begynder vi med Holberg, han er da allerældst.“

Ibsen standsede op — nikkede, og var enig uden ord og gik — og hele min aabnings*fest* gik i kludder. Da „Sigurd“ var af min egen slægt, saa kunde jeg ikke trodse ham frem forbi — Ibsens ønske!

Min far og Grieg var uvidende om alt dette. B. B. var i Italien. Jeg skrev ned, at jeg ønsked „Sigurd Jorsalafar“ som 3die aabningsforestilling. Jeg skrev, at jeg havde tro paa dets virkning, saadan som jeg nu saa det i aanden. Jo tak! Grieg var tilfældig *ogsaa* tilstede i Italien. De husked begge paa de „sure dage“ fra den tid i Kristiania! De blev begge rasende ved tanken! Jeg fik et brev! Naa! Ikke det at det var 3die aften men *det* „ungdomsvrøvl“! Min fortvivlelse og min ærgrelse var meget stor. Ibsen havde ikke gjort mig det let. Holberg kunde vi neppe klare godt med det tildels unge ny sammensatte personale. Jeg svarede med et hjertesuk: „Gud ske tak, at Holberg er død“. Dette vakte stor munterhed, og Fritz Thaulow, som ogsaa var i Italien, bad for mig. De sad desuten paa en kneipe med ægte Chianti, da mit svar blev oplæst.

Vi naaede endelig frem til generalprøverne.

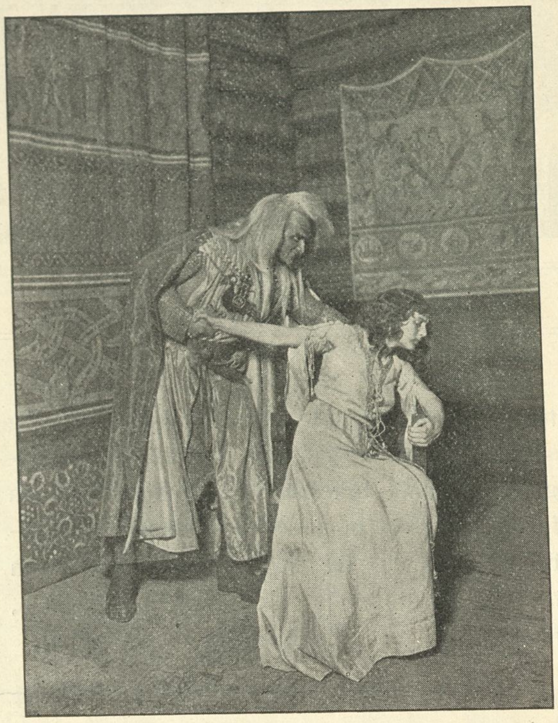

Hr. Adam Poulsen og Clara Wieth i „Sigurd Jorsalafar“.

Gudbevare, mig for dage. Selv Ibsen paa første bænk ved siden af B. B. og Grieg tøede op — ikke i ord, men i sit brede smil, da vi fremførte „Folkefjenden“! Han sa forresten senere, da vi blev bedre venner igjen, at han havde glædet sig meget. Saa randt den sidste generalprøve op over al ængstelse og spænding! Grieg dirigerede selv! Med stigende forundring og tilfredshed saa B. B. paa det, som rullet sig op for ham deroppe paa scenen! Da Borghild af Dal gaar ud og tæppet er faldet efter næstsidste scene, da rejser B. B. sig og raaber til Grieg:

„Du dette er udmærket, men sig mig, *faar* hun (Borghild) ingen af de to brødre?“

Det var usigeligt humoristisk! Han huskede ikke engang stykket mere! Hele theatret (paa prøven var fuldt af folk) hørte det, og morskaben var stor.

„Sigurd“ sejred med glans. Det blev en uforglemmelig aften. Stykkets feststemning bredte sig kvæld paa kvæld for udsolgt hus. Og ligedan i Stockholm paa den store opera, hvor nationaltheatret spillede det, blev det en enestaaende succes. Sigurd Jorsalafar har ikke hørt større Jubel, selv ikke da han sejlede gjennem „Nørvasund“ med silkesejl, end der er jubled mod dette stykke, som bærer hans navn.

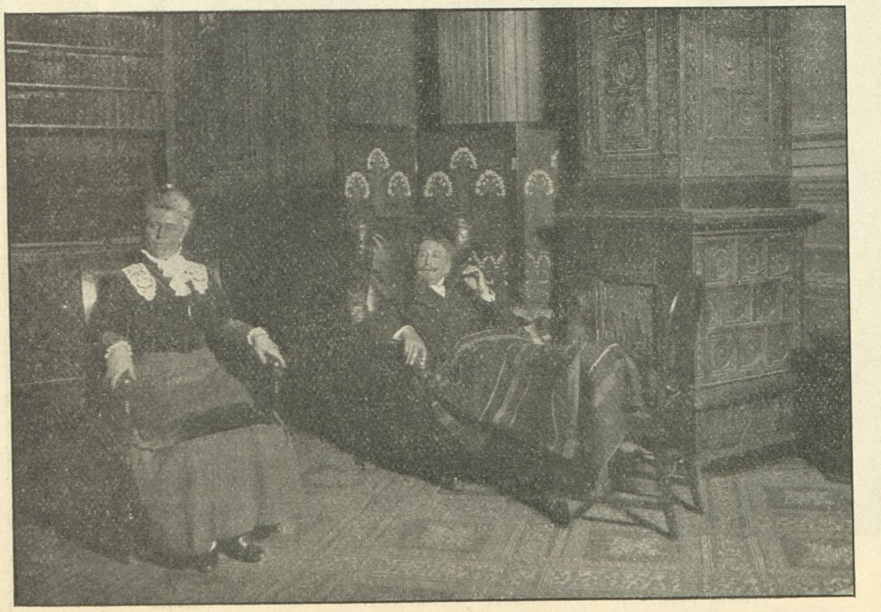

Dr. Mantzius og Sigrid Neiiendam i „Hvo som elsker —“

I sin knappe, stærke form, spilled med lidenskabelig henførelse og sund realisme, med Griegs glimrende musik — som lægger romantikens skjær over stykket, saa bør det ogsaa kunne seile ind i danske Hjerter i festlig glans som i Sverige og i Norge.

Bjørn Bjørnson.

Aulestad 26 - 8.

Julius Magnussen.

— Forfatteren skriver, siger en høj, elegant Tjener . . . Vil De vente, føjer han til, i en Tone, der maa virke stødende paa et sensibelt Sind.

Jeg bliver ført ind i Bibliothekværelset, hvis Vægge dækkes af ægte og ædle Gobeliner . . .

En Barnestemme skærer i Graad gennem Stuen . . .

En Pige med Herregaardskappe og Forklæde med Pernillelommer viser sig.

— Var det Fruen, Herren ønskede at tale med?

— Nej . . . Herren . . .

— Om Forladelse, spørger den nette unge Pige, hvem skal jeg melde . . .

To unge kendte Ansigter.
A. Winding og Jul. Magnussen foran Paladshotellet.

En meget smuk Dame iført en flatterende hvid Billedhuggerkittel træder ind og siger i et stort, talende Blik og i et plastisk Nik:

— Var det *mig*, De ønskede at . . .

Jeg forklarer, at det var Husets Herre, jeg ventede.

Tjeneren aabner et Par Fløjdøre og en ung Mand af Drengeskikkelse og med et forkælet Smil i Øjnene bukker genert for mig:

Stor Aarsag lille Virkning paa Dagmar.
Vikingerne vil ha' Øl — aber det faar de ikke mere.

— *Jeg* er den, De har ventet, siger han og byder mig en gammeldags Gyngestol . . . Den passer ikke rigtig i Interiøret, siger han med et forlegent Tonefald, men den har staaet i Bispegaarden, hvor jeg legede som Barn . . . Vil De have The . . .

En smuk lyslokket Dreng raaber med en vældig Røst ind i Stuen:

— Far, Far, Sildemanden er her . . .

Kammerjomfruen fører Barnet bort under livligt Haandgemæng.

— Tænk, at De er Far . . .

— Han — det Barn, De saa, blev mit Livs Vendepunkt . . . Men En til skylder jeg at takke for, for den Alvor, som er Tidens og som ogsaa har fundet Vej . . .

— Er Smilet død i Deres Sjæl?

— Ikke Smilet . . . men Grinet . . . De ved maaske, at De sidder paa Platanvej . . . Ligeoverfor min Villa boede i mange Aar vor store Betty Hennings . . . Nu bor hun der ikke, desværre . . . Lejligheden staar tom, skønt den har alle moderne Indretninger, men hver Gang jeg paa Vejen stirrer op mod Ruderne, der ligner slukte Øjne, de pudses aldrig mere . . . saa mindes jeg om, at Livet er ikke blot Spot og Smil, og at Kunsten er Alvor . . .

— Er De blevet religiøs?

— Jeg er født under den augsburgske Konfession . . . Min Søster er Provstinde ved Vesterhavet, min Mor er Trappist, mine Brødre er Mystikere, og min Hustru er Billedhugger . . .

— Hvorfor findes der baade en elektrisk Klokke og en gammeldags Træk-ud-Klokke paa Deres Port?

— Vi har ogsaa Lamper i Huset, skønt min Hustru og jeg altid arbejder under elektrisk Lys . . . De to Klokker . . . ja, siger Hr. Magnussen i et smukt Smil, saadan symboliserer nu *jeg* min Pietet for det gode Gamle, min Forstaaelse af det store Ny . . .

— Far, hvor er Mor?

— Spørg hendes Jomfru, mit Barn . . .

— Hvad betyder Deres Lystspil for Dem?

— Forhaabentlig min Overgang til Litteraturen . . . Jeg er træt af Journalistiken . . . der synes mig at staa som Fabriktapeter til . . .

Forfatteren lader sine Øjne i et talende Blik glide ud over Rummets Gobeliner, tyrkiske Tæpper, yppige Puder og sjældne Silker . . .

Den lille Dreng kommer ind i en Gummifrakke, der slæber efter ham, og med Cowboy-Hat paa Hovedet. Han lister sig bag om Faderen og mig.

— Jeg beder Dem, se ikke efter ham, han leger Mona-Lisa-Tyv . . . Om lidt forsvinder han med et Billede. Alle de nøgne Pletter paa Væggen og de tomme Søm er hans Værk . . .

Et Billede vælter ned og knuser et ædelt Stykke Krystal fra Holmegaards Glasværk. Drengen græder. Faderen rejser sig og hjælper ham at samle Billedet op. Han klapper sit Barn kærligt . . . Barnet forsvinder med en Hollænder . . . lykkeligt smilende . . .

— Han elsker sin Fader, siger jeg.

— Det gør han . . . Han blev mit Stykkes Idé . . . Børn har alt for længe haft det ondt her i Landet. Man bebrejder dem, at de gør Gæld, hvad skulde ellers vi Fædre leve for . . . de nægter at opfylde Mors Ønsker om at studere til Præst og de dumper til Philosophicum . . . Vi tankeløse Forældre glemmer, at Børnene netop derved skænker vort Liv dets aandelige Indhold . . . Hvad skulde vi ellers leve for i det Afsnit af vor Tilværelse, hvor vi selv er blevet trætte af at dumpe . . . Børnene skuffer os og snyder os for at opdrage os til at blive gode Mennesker . . .

— Ved De det fra Deres Søn?

— Nej . . . fra mig selv . . . Se ud paa Vejen . . . Se, hvor de gamle Platantræer staar stolte trods deres skrællede Stammer . . . Det kan vi Forældre lære meget af . . . For hver ny Gren, hver ny lille Kvist, der skyder og bryder, falder der et Stykke Bark . . . Jeg elsker at se Skoven visne glad . . . Det kan vi Fædre lære Mildhed af . . .

Jeg rejser mig.

Forfatteren følger mig ud.

Han trækker i den gamle Klokkestreng og trykker paa den elektriske Knap samtidigt.

— *Hør*, er det ikke morsomt, siger han . . . To Tidsaldre mødes i min Port . . . Den ældste klinger længst . . . den nye er det arrige Udtryk for Tid og Slid og det hæslige, moderne Hæsblæseri . . .

Vi staar i Laagen, der fører fra Parken ud til Platanvej. En Skare Mænd og Kvinder i Rullestole og paa Krykker, paa halve Ben og med emballerede Arme nærmer sig . . .

— Hvad er det?

— Aah, det er Dr. Pers, der sender sine skrællede Stammer over for at sidde i min Have for at reconvalescere sig . . . Han og jeg bor lige overfor hinanden . . . Han gør det for at belære *mig* og glæde de *Andre* . . . Saadan skal Livet leves i Sorg som i Glæde til fælles Adspredelse for Menneskebørnene.

Christian Houmark.

Casino.

En »Før«-Artikel, der læses »efter«.

Casinos Fe.

En Ting er lige saa sikkert som Amen i Kirken: hver Gang en ny Teaterforestilling gaar af, staar der i Kulisserne mindst én bleg Mand, der er i en Tilstand, saa han ligesaa

Hakon Fjeldgaard: Jeg gyser. „*Før*" paa Casino.
Karker Frederiksen: Ædle Jarl, jeg fatter dette.

Helten Reenberg:
Synes De jeg ligner Peder Most. Hva..?

godt kunde staa i Loftet med Benene opad og Hovedet nedefter.

Denne Mand er Direktøren, den Aften er han den lille, hvor „stor" han ellers monne være. Og ud fra denne Erfaringssætning maa denne spøgefulde Artikel forstaas. Den tager Sigte paa det typiske.

Maskens Billeder er denne Gang tilfældigt taget *»før«* ude paa Casino, og denne fordringsløse Tekst er skrevet *»før«*.

Vi nikker til Teatrets smukkeste Fe, den Dag hendes Talent bryder igennem, og hun kommer til at spille lige saa bedaarende, som hun ser ud, den Dag vil det hjælpe paa Nervøsiteten.

Men se, dér staar Fjeldgaard bleg, men fattet og hører paa Frederiksens Referat. Baggrunden er et Christmatisk Telt fra en oversøisk Ø. Christmas har før været paa en Tropeø, der hed Dinka — det var en dyr Ø, den Dinka! Gud ved, om det ikke er saadan noget, Fjeldgaard i dette Øjeblik tænker paa.

Frederiksen er Optimist. Han siger: „Husk paa Sherlock Holmes, som Christmas havde Æren for — eller fik i hvert Fald — det Stykke gik 200 Gange og gjorde Dorph Petersen til Stiftsherre paa Vallø. Og paa Generalprøven gik hele Personalet rundt med Koldfeber, og den prægtige afdøde Hansen svor paa „Dumpelaar".

„Jamen Guldkalven", siger Fjeldgaard, som er født Pessimist — paa Billedet du se det kan —

„Guldkalven var jo'nte det rene Valuta"; siger den optimistiske Frederiksen, men „Skærsild" da paa det kongelige".

„Det var Fru Hennings", afbryder Direktøren.

„Saa en Lektion —"

„Det var Fru Nansen + en Kankan i tredje Akt", bliver Direktøren ubarmhjertigt ved. Der er intet, der kan lignes med en Teaterdirektions Nederdrægtighed overfor en Forfatter, medens Premièrebefippelsen staar paa.

Frederiksen bliver ved: „Jamen „En Julegave" gav gode Penge".

„Ikke nær saa meget, som der var ventet", vrisser Kassemesteren. Saa mumler hans Adjutant noget om „Ulla" og „Rivaler", men kommer tilbage til „Sherlock Holmes", der jævnføres med „Landsoldaten", som salig Andersen var lige ved at tage af Plakaten efter Generalprøven.

Desværre er den Historie saa gammel.

Fjeldgaard — stadig paa Billedct, — ser op mod det høje og spørger hæst: „Hvad hed den Teaterdirektør, der altid var sikker, hvad var det han hed . . ."

Frederiksen hvisker „Christmas paa „Dagmar"". Fjeldgaard styrter ud.

Han kigger ind paa Reenbergs Værelse. Den fortræffelige Elsker og Karakterskuespiller smiler til sin Chef: „Synes De, jeg ligner Peder Most", siger han venligt. Fanden tager ved Fjeldgaard.

Paa Trappen sidder Seemann med Frk. Gerda Christoffersen i et flatterende Kostume.

„Saa smuk er Frk. Christoffersen", smiler ogsaa Second-Elskeren, og den ypperlige Kunstnerinde spidser Munden koket — stadig se paa Billedet —

Direktøren faar et Mavetilfælde og styrter hovedkulds ned til Teatrets Fe.

„Naa, hvad siger De saa", siger hun, — hun smiler ligeledes, og det klæder hende.

Paa Billedet kan Svaret ses.

Det maa, det skal gaa. Og saa er jo Dragten forholdsvis billig. Den flatterer Ekstremiteterne og fremhæver Intimiteterne.

Skulde *det* alligevel være Sukcessen. Tankefuld skrider Direktøren ned ad Trappen til den store Restaurant. Der spiller Reenberg Billard med Arnold Christensen, begge i Halenegeruniform, reglementeret for Christmatiske Tropeøer.

Det kan de høre Fjeldgaard hviske, og saa siger Reenberg den Replik, der staar under Billedet.

Men Chefen tænker. Enten gaar det Stykke 1 Gang som „Rejsersens Rekruter", „Kejserens Kurér" med flere, eller det gaar 200 Gange som „Sherlock Holmes", „Landsoldaten" med mere. Det kunde ogsaa tænkes, at det gik 25 Gange eller 50 Gange eller maaske 15 Gange eller 30 Gange. Der er jo saa mange Muligheder.

Antagelsen er fuldt forsvarlig, Stykket maa gøre Lykke, — det kan gøre Lykke, det burde gøre Lykke, det kan daarlig gaa galt, det kan næppe slaa helt fejl, og det vilde i hvert Fald være et nederdrægtigt uheldigt Træf, om det blev Fiasko . . . . . . spyt, ni, tretten, spyt paa mig, mit venstre Øje klør . . . . . .

Der kommer Forfatteren, elegant, smidig, verdensmandsmæssig. Han har i en Kanonbaad kæmpet med franske Panserskibe, solgt flere Tropeøer pr. Kommission, besejlet Amazonfloden, bearbejdet »Sherlock Holmes" og skrevet Aarhundredets bedste Børnebøger, — for Pokker, det maa, det skal gaa . . . . .

Men hvem ved, om det gaar? —

— — —

Det ved De, mine Herskaber og ved De det ikke, saa kan De læse, hvad „Masken" skriver om *„Menneskebørn"* *„efter"* Forestillingen, det er i Modsætning til foranstaaende sagligt og bygget paa Selvsyn.

Eisenfresser.

Ugens Teater

Resumé.

Fra Drachmanns, Lange-Müllers og Johannes Poulsens Romantik gik *det kgl. Teater* over til Hr. Julius Magnussens muntre og letvindte Lystspil. Ligheden mellem „Der var engang —" og „Hvo som elsker sin Fader —" indskrænker sig til Tankestregen i Titlerne, og denne lille typografiske Symbolik er visselig det eneste romantiske ved Magnussens Komedie. „Hvo som elsker sin Fader —" er tværtimod en ung og frisk Realitet, en usnobbet og vittig Passage i et godt borgerligt Ræsonnement. Det har moret den unge højst talentfulde Skribent at fremstille i Paradoksets Skær, hvad enhver nutidig ung Mand føler som en Sandhed, — at man skal tugte

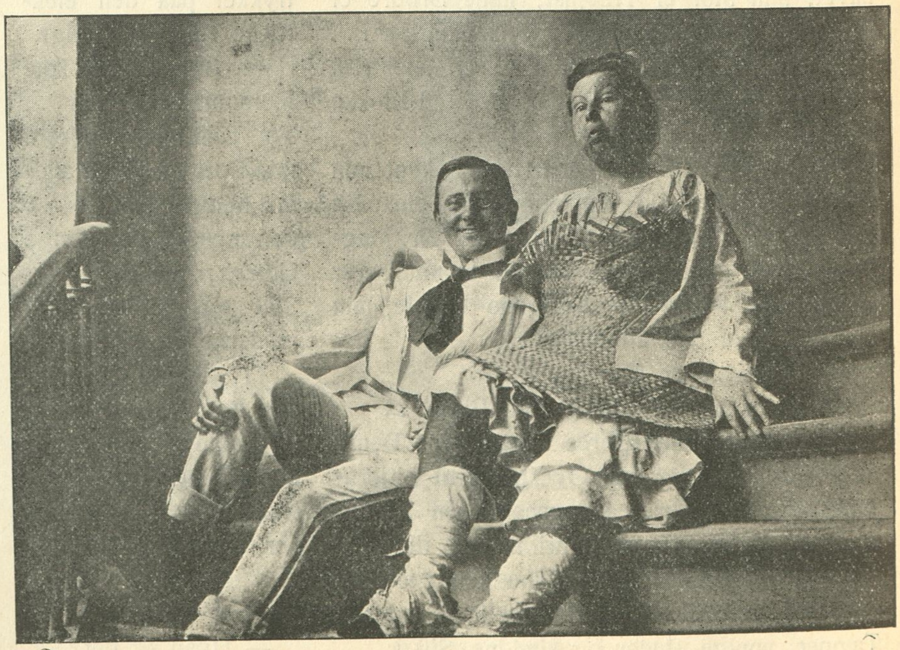

Seemann: Saa smuk er Frk. Christoffersen.

sin Fader. Og naar det gøres med den selvfølgelige Elskværdighed som her, afvæbnes Alderdommens Modsigelse paa Forhaand. Ingen Far behøver at skamme sig over Ligheden med den „Gamle“, der i Stykket fremstilles af Dr. Mantzius. Og ingen Sønner behøver at revoltere deres Tankegang for at finde Berøringspunkter mellem de to nydelige unge Mennesker, der fremstilles af Joh. Poulsen og Poul Reumert.

Lystspillets Tone og klare, faste Replik, Situationens Bygning, Stemningens lette Ligevægt røber den behændige Forvalter af Scenens Midler. Det er altid let at paapege Mangler og smaa Ufuldkommenheder i et scenisk Arbejde, men det er hverken taknemligt

Dagny Schyberg: Naa, hvad siger De saa?
Svar: Simpelthen Sukces.

eller i nærværende Tilfælde nødvendigt. Dette er ungt og let og frækt og forstandigt.

Og det fik en henrivende Udførelse.

* * *

Paa *Dagmarteatret* var det selve Bjørnstjerne Bjørnson, der blev manet frem, og endda med det mest norske af alle norske moderne Skuespil. Den nationale Begejstring lyser med blaa Øjne ud af *„Sigurd Jorsalfar“*. Mens Ibsen i „Kongsemnerne“ lader sine patriotiske Idéer passere gennem Filosofiens ubarmhjærtige Filler, sidder Bjørnson midt paa Scenen, omgivet af sine kære Børn og Landsmænd og synger Fædrelandssange. „Sigurd Jorsalfar“ er et rigtigt Festskuespil i Anledning af en national Mindedag. Det er

Poul Reimers
Koncertsanger, stor Succes her i forrige Uge.

vist derfra, det kommer, at Dagmarteatret, som ikke har den Baggrund af Lavrbær og trefarvede Baand, der hører til, følte sig en bitte Smule desorienteret. Skuespillet er i sig selv ikke videre dramatisk. Der sker ikke noget videre deri, og selve Hovedemnet, de to Kongebrødres Kamp om en fager Kvinde, savner ligefrem sin Udgang.

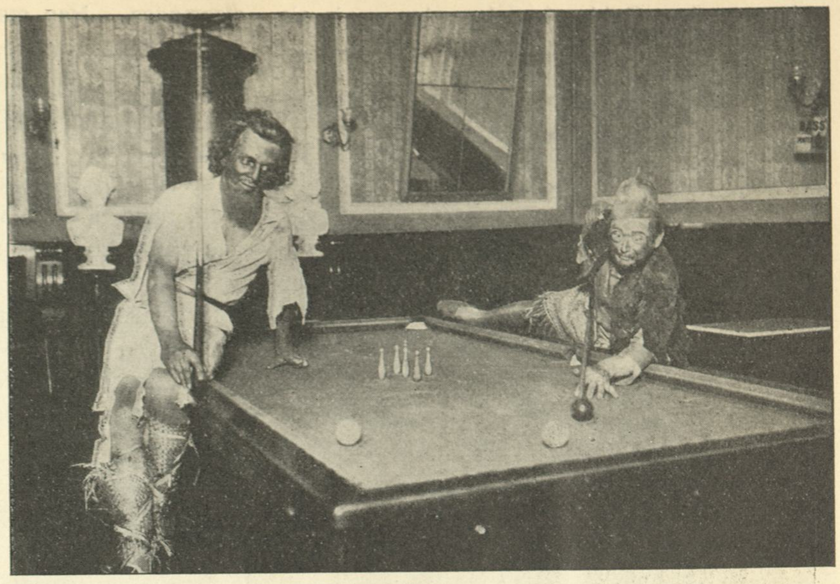

Reenberg og Arnold Christensen.
Forløber man Keglerne i et Stød, kan de altid rejses til et andet.

Dagmarteatret havde gjort alt, hvad tænkes kunde, for at fremtrylle Stemningen fra Fjælde og Lier. Der var pragtfuldt Udsyn over solglitrende Fjorde, højst korrekte Interiører fra Bjælkehaller efter Skitser af Jens Wang, et farverigt og virkelig fantasifuldt grupperet Drikkelag i Kongens Sal. Hr. Egill Rostrup havde paa den fortrinligste Maade sat alt dette op. Men selve det norrøne Maal klang lidt ved Siden af — skal jeg sige lidt dansk. De to Konger, Hr. Adam Poulsen og Hr. Olaf Fønss, maatte jo oversætte deres Følelsers voldsomme og rungende Udtryk paa et andet Maal. Fru Clara Wieth fik ikke den Sagastil over sin Smerte, der skulde hæve Borghilds Figur op i de vældige Højder.

Det er forklarligt, ja undskyldeligt, at Aftenen tilhørte Grieg. Den dejlige, af allekendte Musik, der klinger som ægte Skjaldetoner fra en Nordmands Harpe til en Nordmands menneskelige Ord, fik Teaterrummet til at skælve af nobel Glæde. Og den Poesi, Hr. Aage Fønss i sin unge begejstrede Sang fik Held til at vise, var det, der løste Bifaldet. Det var store Vingeslag, af dem, der løfter. Hr. Aage Fønss burde aldrig mere spille unge Overretssagførere i moderne Lystspil, for det er Synd.

* * *

Fra *Casino,* kan meldes, at Hr. Walter Christmas' „Menneskebørn“, der var bygget over en Idé af frugtbart, men gammelt Indhold, i den ellers behændige Forfatters Haand blev mere goldt, end det strængt taget var tilladeligt. Baade Anslag og Momenter vekslede og greb ind med en saadan Forvirring, at hverken Skuespillere eller Publikum paa noget Punkt egentlig var klar over, hvor de befandt sig.

Iscenesættelse og Udførelse kæmpede forgæves for at redde Komediens Ansigt ud af dette Kaos. Frk. Gerda Christophersen stod med sin barokke Komik midt i Farcen, Fru Dagny Schyberg i Operetten og Hr. Reenberg i det sociale Drama. Det lykkedes ikke.

Niels Hoffmeyer.

Sigrid Arnoldson.

Sigrid Arnoldson er født 1864 i Stockholm, Datter af den udmærkede Tenorist Carl Oscar Arnoldson og undervist i Sang først af Faderen, saa (efter hans Død allerede i 1881) af den ikke mindre fremragende Sangpædagog, Fritz Arlberg, gjorde hun Furore straks ved sine første Koncerter hjemme i Stockholm, hvorfra hun i 1883 drog med Arlberg paa en Tourné gennem Sverrig og Norge.

Trods den store Lykke hun øjeblikkelig havde gjort, gik hun dog paa ny i Skole — denne Gang hos den berømte Sanglærerinde Mme. Désirée Artôt i Berlin, hos hvem hun studerede videre i halvandet Aar, og i hvis Selskab hun i Foraaret 1885 foretog en Koncertrejse til Wien, Budapest og Prag; i sidstnævnte By fik hun sin Debut som Operasangerinde, og hendes Rosina i „Barberen“ blev en stor Sejr for hende.

Saa var det, Maurice Strakosch blev hendes Impressario og sluttede et Engagement med hende for 6 Aar. Fra nu af gik det Slag i Slag med Rejser, Gæsteoptræden paa Operaer og i Koncertsale — og fra alle Steder, hvor hun kom hen, lød der Sejrsbulletiner. Der er vel næppe i Europa en eneste Stad af nogenlunde Betydning, som ikke har været Vidne til hendes Triumfer.

Her i København har vi først i Efteraaret 1887 i Casino, derefter i 1891 (December) haft Lejlighed til at beundre hendes virtuosmæssige, overlegne elegante Sangkunst og hele internationale Stjærne-Bravour.

Efter Strakosch's Død i 1887 blev *Alfred Fuchhof* fra Wien hendes Impressario, og han er ikke blevet mindre energisk for at admi-

nistrere den Guldgrube, hun bærer i sin Strube, efter at han er bleven hendes Ægtemand.

G. Hetsch.

Frederik Jensen.

Blandt Aarets mange nye Teaterdirektører var *Frederik Jensen* den første, der kom, saa og sejrede.

Han *kom*, for nu personlig at overtage Ledelsen af det Teater, hvis bærende Kraft han gennem Aar havde været.

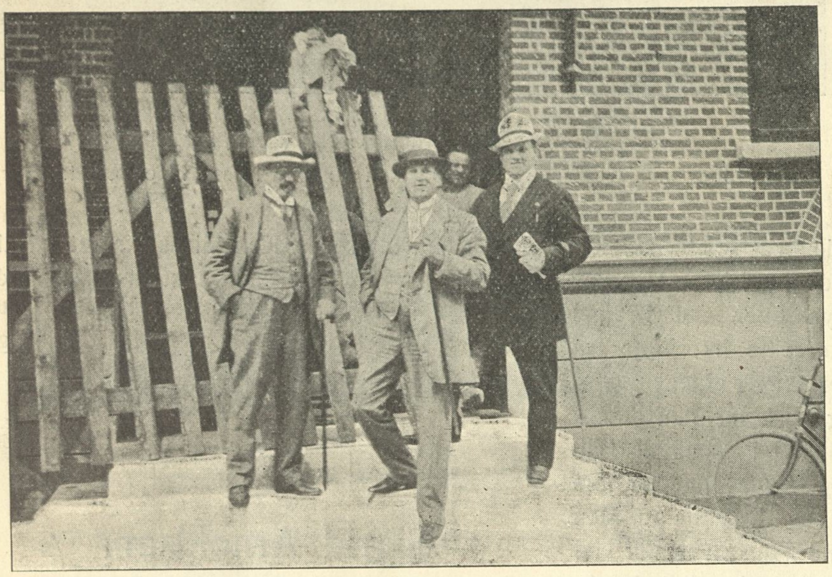

Fr. Jensen og Melby bygger Trappe.
Joh.s Dam ser til.

Han *saa*, at den Revy, for hvilken hans Meddirektør, *Anton Melbye* vel nok i første Række er Mesteren, var bedre end nogen Sommerrevy, saa langt man i en Fart kunde huske tilbage.

Og han *sejrede* — ikke fordi Sommerrevuen nu engang altid sejrer, ligegyldigt, hvor god eller hvor daarlig den er, men fordi han (ligesom Vidunderet *Carl Lund*) atter for Gud véd hvilken Gang overgik sig selv og foredrog d'Hrr. Melbye og *Dams* mer eller mindre afsindige eller geniale Viser med et Mesterskab, der næsten trodser selv den opfindsomste Ros og tager Pippet endogsaa fra den professionelt ondsindede københavnske Teaterkritik!

Efter en Serie Prima-Anmeldelser, som ikke havde kunnet være finere, om Teatret selv havde faaet Lov til at besørge deres Affattelse, hurdler Revyen med Spræl og muntert Spektakkel afsted — for paany at sætte Rekorden for et dansk dramatisk Produkts Antal Opførelser.

Og efter den straalende Premièresejr i første Omgang er Frederik Jensen godt i Gang med at vinde den anden Sejr, Revyen ubarmhjertigt forlanger af ham: Udholdenhedssejren.

Den Mand skal ikke blot *kunne*. Han skal (mer end de fleste andre) kunne *blive ved*. Aften efter Aften, mens Aarstiderne veksler, maa hans Smil ikke aflade, hans Energi ikke afspændes. Han maa ikke, som almindelige dødelige Skuespillere, sende sin Direktør og sig selv en Sygemelding. Saa ligger det hele der! Han *har* kort sagt at holde ud, saa længe Revuen varer, for derefter omgaaende at kreere Hovedrollen i en eller anden sindssvag, men ikke altid lige smagfuld Farce, som han i Forvejen selv har fundet, oversat og lokaliseret.

Hvorledes han bærer sig ad med det altsammen — ja, det er hans Hemmelighed. Hvorledes han *holder sig munter*, for at for at bruge en Københavnervending, ja derom fortæller han ikke engang saa meget, som berømte Skuespillerinder røber om, hvorledes de bevarer deres Ungdom — eller dog Skæret af den. Man ved om ham, at han fører et stille Liv, saa stille, at det vel er tvivlsomt, om han — udenfor Scenen — hører til de 10 mest kendte Københavnere. Og sin Rekreation søger han paa Rejser i den korte Ferie, han hvert Aar tager sig mellem Sæsonerne.

„Giv mig et Sted, hvor jeg kan staa, og jeg skal bevæge Jorden“, sagde den gamle græske Vismand *Archimedes,* idet han indsaa Umuligheden af at gøre sig uafhængig af Tyngdeloven.

Sigrid Arnoldsen
som „Carmen“.

Fr. Jensen har paa en underfuld Maade forstaaet at gøre sig upaavirkelig af den aandelige Tyngdelov, Gentagelsens Lov, for

Signora Labia som „Carmen“.
Art. i næste Nr.
(Sammenlign dette med Sigrid Arnoldsen).

hvilken Menneskenes Børn ellers plejer at ligge under. Den evindelige Gentagelse synes ikke i fjærneste Maade at slide paa hans kunstneriske Præstationer. Han løber ikke træt. Han har fundet det Sted *udenfor*, hvor han staar paa en Plet for sig selv og bevæger Publikum ved et Sving af Figuren, et Kast med Nakken, et Spark med Benet, en uigengivelig Grimasse, en enkelt genial Gestus, der siger mere end en hel Vise.

Hvor han maa være en lykkelig Skuespiller? Og hvor han — som Direktør — maa føle sig hævet over alle de Genvordigheder, der staar som truende Skræmmebilleder for hans Kolleger i de andre Teatres Direktørstole.

Vestigia terrent! sagde den gamle Rotte *Carl Muusmann* forleden Aften i en Konference om københavnske Teaterdirektører. Han syntes, at Sporene maatte skræmme dem, der nu skulde lede Teatre i København. Men *nulla regula sine exceptione,* kunde han have tilføjet. Thi ingen vil mene, at *Peter Vilh.'s* Spor skræmmer, eller at *Frederik* ikke skulde være den rette til at følge dem!

Niels Th. Thomsen.

Den jyske Scene.

Sæsonen begynder. Gæstespil og Repertoire-Planer.

Scene af „Prinsessen af Trapezunt"

Alfred Cohn Astrid Neuman Wantzin Victoria Petersen Christel Holck

Der er i Aarhus en vis Traditon for, at Sæsonen skal aabnes med en lystig Operette, — saa længe Skoven endnu er grøn, og Dampbaadene piler ud til „Warna" og „Ørnereden", ynder Jyderne den lettest mulige dramatiske Kost. Valget faldt i Aar paa „Prinsessen af Trapezunt", og skønt denne Operette næppe kan siges at høre til Offenbachs allerbedste, gjorde den dog Lykke i Kraft af den gode Udførelse og det smukke Udstyr, der var ofret. Operetten var sat i Scene af Skuespiller *Alfr. Cohn*, der selv med brillant Humør spillede Gøgleren Cabriolos Rolle. Hr. Cohn hører jo i eminent Forstand til den Aarhus Scenes bærende Kræfter, men han siger selv, at han slider sig op før Tiden. En Snes store ny Roller i hver Sæson foruden Prøverne, og det daglige Repertoire kan jo nok mærke sin Mand, selv om han — som „Gokke" — har det dejligste Humør at falde tilbage paa! — Ved hans Side kæmpede saa flinke Kræfter som *Victoria Petersen, Astrid Neumann, Oda Alstrup, Gunnar Helsengreen,* unge *Wantzin, Christel Holch* m. fl., og hele Forestillingen gik smukt og afrundet.

— — Naar disse Linier læses, har imidlertid Sæsonens anden Premiere allerede fundet Sted. Det bliver *P. A. Rosenbergs* „Hjælpen", og senere følger bl. a. „Frie Fugle", „Barnets Ret", „Madame Sans Gêne" (med *Gerda Christophersen* som Gæst og Direktør *Jacob Jacobsen* som Napoleon) og „Et Folkesagn" (Juleforestilling). Efter Nytaar indforskrives Hr. og Fru *Aggerholm*, som bl. a. vil vise sig i „Bagtalelsens Skole", „Kongen morer sig", „Buridans Æsel", „En Dag ved Hoffet" og „Taifun".

Christel Holck

Direktør Jacobsen synes overhovedet i denne Sæson at ville glæde sit Publikum med en Række fremragende Gæstespil. Allerede Aabnings-Aftenen bragte jo to kærkomne Gæster: *Astrid Neuman* og *Oda Alstrup*. Senere kommer altsaa *Gerda Christophersen* og *Aggerholms*, og endelig har baade *Johannes Poulsen* og *Poul Reumert* af det kgl. Teater faaet Tilladelse til en lille Aarhus Visit. Selvfølgelig vil disse kendte sceniske Navne vække forøget Interesse for den jyske Scene. Det kan nemlig ikke nægtes, at Personalet i Aar har mistet adskillige gode og populære Kræfter: *Aage Garde* gik til Casino, hans Hustru, Fru *Kristine Garde* døde, *Marie Niedermann* og *Maja Bjerre-Lind* søgte til Hovedstaden. Til Erstatning har Direktør Jacobsen foruden Fru *Victoria Petersen*, hvis Opgave nærmest bliver at følge i *Anna Jacobsens* Spor: det ældre komiske Fag — faaet en Del unge Kræfter, der forsikres at være lovende, men om hvem man endnu kun ved saare lidt. Der er bl. a. en ung Fru *Hennings*, (Svigerdatter af Fru Betty H.), Fru *Scheby*, Frk. *Marie Bertelsen*, Frk. *Adda Clausen*, Frk. *Koldby*, Hr. *Starck*, Hr. *Aage Schmidt*, Hr. *Marius Egeskov*, Hr. *Sommerfeldt* osv. Fremtiden maa vise, om denne unge Garde kan erstatte de Bortdragne. Aarhus Teater har jo i mange Henseender en vanskelig Stilling. Byen er lille, — i Tyskland har kun Stæder med over 100,000 Indb. et fast Teater — og for at bringe Balance i Kassen, maa Direktionen ofte jævnsides med lødige og literære Stykker gribe til et kunstnerisk set ringere Repertoire. Dertil kommer, at Personalet stadig veksler. Den jyske Scene kan paa en vis Maade betragtes som en dramatisk Udrugnings- eller Uddannelses-Anstalt. Har en Skuespiller eller en Skuespillerinde Evner, faar han eller hun meget hurtigt disse Evner udviklede. Men gør Vedkommende saa Lykke, er der straks en Hovedstads-Direktør, der lokker med større Gage. Eller den store Film-Behersker, Hr. *Ole Olsen* i Valby kommer med et fristende Tilbud. Følgen er uundgaaelig, at nye Kræfter maa engageres. I Aar medførte de urolige københavnske Teater-

Oda Alstrup

forhold tilmed, at disse nye Engagementer for Aarhus' Vedkommende først kunde sluttes paa et meget *sent* Tidspunkt; Direktør Jacob Jacobsen havde saaledes ønsket at engagere Frkn. *Jenny Roelsgaard* og *Anna Marie Christiansen* — men begge fik ved „Det ny Teater"s Rekonstruktion en Chance for at blive i Hovedstaden.

En kendt teater-interesseret Aarhusianer karakteriserede den forhaandenværende Situation saaledes: Der er snart kun *Alfr. Cohn* og *Philip Beck* tilbage af de gode, gamle og kendte Støtter. *De* er trofaste imod Aarhus . . .

Antagelig vil dog Direktør Jacobsen, der sluttede sin forrige Sæson med et pænt Overskud, ogsaa i denne Sæson vise sig som Situationens Herre. Hans Styrke er Folkets Kærlighed til dets Scene.

Viggo Schjørring.

Astrid Neuman

Det store Krak paa Alexandrateatret.

Teaterroman af Carl Muusmann.

Direktøren aabnede Døren til det indre Kontor for Journalisten, og idet han nikkede til Hjalmar Brænding, sagde han:

— Jeg skal straks være hos Dem!

Saa lukkedes Døren.

Kreditoren knappede Frakken, mens han brummede:

— Det er ogsaa Satan, saa man skal rende her for at faa sine surt erhvervede Skillinger.

Saa gik han og slog Døren haardt i.

Hjalmar Brænding var alene.

Da han havde ventet omtrent 10 Minutter, gik Døren atter op, og Direktøren traadte ud sammen med Journalisten, som han fulgte helt ud paa Gangen, idet han vedblev at gentage:

— Som sagt, De kan rolig erklære, at der ikke er noget som helst i Vejen. Alt vil gaa sin normale Gang, selv om der i Øjeblikket er lidt Vanskeligheder. Det er ikke andet end ondsindede Rygter.

— Og Gagerne? hørte han Journalistens Stemme.

— De falder paa Klokkeslet! Der er slaaet Gageudbetaling op til paa Torsdag. Der er sandt, det var forresten en udmærket Artikel, De havde skrevet i Bladet igaar Morges. Det er den Slags Ting, som det er godt at Publikum faar at vide. Farvel, farvel! Hils Redaktør Beining og bed ham snart se op. Jeg længes efter at tale med ham.

Direktør Hartmann blev tilbage.

Der var et træt Udtryk i hans blege Gammiansigt idet han sagde:

— Naa! Er De her endnu: Det er vel ikke noget, der kan vente til imorgen?

— Det ved jeg ikke. Det er jo Direktøren selv, der har sendt Bud efter mig.

— Har jeg!

— Ja, det har Hr. Daniel Broge da meddelt mig.

— Daniel Broge! Naa, saa De er den unge Mand, der vil være Skuespiller. Kom herind og lad os se lidt nærmere paa Dem.

XVIII.

Direktør Hartmann og Hjalmar Brænding var traadt ind i et lille Kontor, i hvilket der kun var sparsomt Lys fra en lille Smøge, der var halvt fyldt af Dekorationer og Sætstykker, som man ikke havde Plads til i Materialrummet.

Langs Væggene stod der Reoler med Kollegiehæfter, paa Skrivebordet Kollegiehefter, i Sofaen Kollegiehæfter, man druknede overalt i disse kostbare Kollegiehæfter, der indeholdt Scenens levende Sjæl: Roller! Roller! Roller!

Og saa var der endda et lille Sideværelse uden Vinduer, og fra hvilket der stod en muggen Os af gammelt Papir. Det var Arkivet, hele Alexandrateatrets Repertoire, i hvilket man undertiden i magre Tider dukkede ned og trak et Stykke frem, for at lade dets fugtslaaede, gulnede Blades Ord faa Talens Liv paany.

Direktøren satte sig i en Lænestol ved Skrivebordet medens han betragtede Hjalmar Brænding med et kritisk Blik fra Top til Taa.

Hjalmar Brændings Kinder glødede af Flovhed under dette skrappe Eftersyn. Det morede aabenbart Direktøren at iagttage Virkningen af sin Mønstring paa den unge Mand, og han sagde med den Blanding af Selvfølelse og Selvironi, til hvilken Livets Omskiftelser havde opdraget ham:

— De kan nok ikke taale Løvens Blik. Ja, se Dem om i Løvens Hule, se rigtig paa den skumle, fugtige Kulkælder, i hvilken de levende Skabningers saarede Konge ligger og raadner op. Et herligt Parnas med Dans af Muser og Rotter i elektrisk Lys ved Nat og ved Dag.

Med disse Ord skruede han op for det elektriske Blus over Skrivebordet og løsnede Rullegardinet, som han lod falde ned med et Ritsch.

— Naa saa De er Elev af Daniel Broge?

— Ja!

— Hvorlænge har De læst med ham?

— I to Aar.

— To Aar! Død og Pine, det var ikke saa lidt. Elever plejer ellers at have mere travlt med at mælde sig. Men Daniel Broge hører til den gamle, mere solide Skole, og han plejer ellers ikke at komme med Elever. Det er den eneste Grund, hvorfor jeg overhovedet har bestemt mig til at prøve Dem. Der staar ellers ikke her nede opredte Senge for Thaliaspiranter. Og hvad har De saa tænkt at spille?

— Jeg ved ikke, om jeg muligvis skulde kunne spille Hr. Harald Dahls Rolle i „Søndagsbarnet". De siger, jeg ligner ham.

Direktøren slog en kold, haard Latter op.

— Ja, der skal vi ha'e det. *Jeg ligner ham!* Ved De, at der ikke er noget, der i Skuespillerkunsten har gjort saa virkelig Skade som dette: *Jeg ligner ham!* En flygtig ydre Lighed, og man tror, at man ogsaa har sit Kontrefejs Talent, og at man kan springe lige op paa Scenen og spille hans Roller lige saa godt som han, det forslaar ikke — langt bedre!

— Nej, det tror jeg ikke, Hr. Direktør, svarede Hjalmar Brænding, der fik mere og mere Mod ved den indladende Tone, i hvilken Samtalen førtes, men jeg er selv et Søndagsbarn.

— Saa—aa? Ja, det gør jo for Resten ikke Kaalen federe.

— Nej! Men der har altid været Held ved mig.

— Har der været Held ved Dem! gentog Direktøren og betragtede opmærksomt den unge, smukke Mand, der stod der med Øjne, som lyste af en pludselig gennembrydende Tro paa sin egen Lykkestjerne. Heldet er meget i Teaterverdenen — Heldet er Alt!

Disse Ord hørtes kun halvt, thi Direktøren havde rejst sig og var gaaet ind i Arkivet, hvor han tændte det elektriske Lys, medens han begyndte at rode rundt paa Reolerne.

— Sæt Dem ned! lød det inde fra det lukkede Rum, og man kunde høre paa Stemmen, at dens Ejermand nu maatte helt oppe under Loftet.

Hjalmar Brænding saa sig omkring. Det kunde se ud som Servilitet, naar han ikke tog Plads, men hvor? Alle Stole var belagte med Kollegiehæfter, Plakater eller Koustumer undtagen Direktørens egne. Op mod Væggen stod der dog en stor Lænestol. Men den var vendt med Ryggen udad, saa at man ikke kunde sætte sig ned i den. Hjalmar Brænding tog derfor beskedent Plads paa en Stolens Arme.

Direktøren kom tilbage med et Hæfte i Haanden. Han standsede med et Udbrud af Forbavselse, idet han sagde:

— Naa, De er allerede havnet i Direktørstolen, selv om det kun er paa Kanten af den. Ved De, at der ikke i mange Aar har siddet noget Menneske i den Stol uden den Dag, da Olaf Bosse skød sig i den.

(Fortsættes)

Hvem er disse to verdensberømte Tragedien'er? Svar bedes os tilsendt.

Ansvarlig overfor Presseloven
PALLE ROSENKRANTZ

VILH. SØBORGS EFTF. ETABL.

MASKEN

1STE AARGANG | SØNDAG DEN 24DE SEPTEMBER | NUMMER 52

Italiensk Opera.

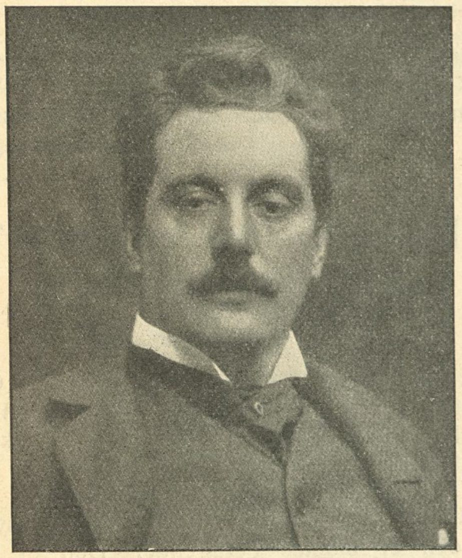

Komponisten Puccini

Der er Italiener Smæld og Tenor Klang i det Navn — viden om i Verden har det lydt, og overalt har det bragt Sejren med sig hjem!

Puccini — der født 1858 — begyndte sin Operaproduktion med en lille Enakter, som aldrig er naaet udover Italien, skønt der siges, at netop dette hans første Arbejde rummer Skønheder som intet andet. Med „Manon Lescaut" banede han Vejen for sit Verdensry, og Slag i Slag fulgte nu de saa berømte Værker: Bohéme, Tosca, Butterfly, (der er lovet os i denne Sæson paa det kgl. Teater) og „Pigen fra det vilde Vesten". Den sidste blev opført første Gang den 11. December 1910 i New York, med Caruso og Emmy Destin i Hovedrollerne, og blev, glimrende spillet og sunget af disse to Verdens største Sangbegavelser, en saa straalende Succes, at Puccini sikkert nu staar som den største og første af vore moderne Operakomponister, af hvis geniale Skaberevne vi har god Grund til at vente endnu en Række herlige Værker.

Ligesom Puccini til sin „Butterfly" studerede den japanske Musiks særegne Melodiform, saaledes tilbragte han en lang Tid i Amerika for at sætte sig ind i den saa typiske Folkevisetone, lytte til Negernes melankolske Sange og de bizarre Steppemelodier, som han saa brugte til Grundlag for „la Fanciulla del West."

„La Tosca" hørte jeg nede paa Sicilien for flere Aar tilbage. Jeg kom med Damperen fra Palermo og skulde til Tunis. Undervejs havde vi et Ophold paa nogle Timer i den lille sicilianske Kystby Trapani, og vi Passagerer gik i Land for paa bedste Maade at udnytte Ventetiden. Jeg drev ind i Byen, fandt Vej til Piazzaen med det stedlige Teater, og blev stærkt oplivet ved at finde „La Tosca" paa Plakaten. Jeg blev ikke skuffet. Det sang og det klang i det lille lavtloftede Rum; brusende, betagende steg Tonerne op fra Orkestret —, og Sangerne sang, som kun Italienere kan synge — —. Parketpublikum'et, der kun bestod af Herrer, flyttede de høje Stole tilrette, foldede Aviserne sammen og hørte til, mere og mere betagende. (I Italien læses der i Mellemakten altid Aviser af Parket-Herrerne; undertiden, naar Sangerne ikke interesserer, fortsættes denne Læsning endogsaa, naar Tæppet er oppe, og helst med Ryggen mod Scenen, for rigtig at tilkendegive den Ringeagt, Præstationerne fortjener).— Og saa klappede de løs, viftede med Lommetørklæderne og fægtede med Armene, der var en Begejstring, en Jubel, der tvang Sangerne til at gentage de store Effektsteder, og stimulerede dem op til at yde noget endnu bedre — de sang og de spillede paa Livet løs, saa hele Teatret dirrede af Exaltation —: Eviva Puccini — bis, bis — — Eviva il grande Maestro Puccini! —

Signora Labia i „La Tosca"

Det var en uforglemmelig Aften!

Thi netop denne Glød og just denne klare, kraftige, lyse Italiener Sang, af fuldt Bryst, med tindrende Klang og daarende Charme, skal der til for at gyde det rette Lys over saa ægte og saa følt en Musik som Puccinis — og derfor forstaar man saa godt, at Verdens første Sanger, *Italieneren* Caruso har sine bedste Partier og har fejret sine største Triumfer i *Italieneren* Puccinis herlige Musik.

Otto Høy.

Skuespiller Karakteristiker.

I Oktober Kvartal vil „Masken“ bringe en Række korte Karakteristiker af Skuespillere og Skuespillerinder, skrevne af danske Dramatikere og ledsagede af et rigt Udvalg af Billeder fra den pagældendes Repertoire. Afvekslende vil vi saa lade en Række Dramatikere blive karakteriseret af Skuespillere. Vor første Artikel i denne Serie er:

Poul Reumert.

Poul Reumert er karakteriseret ved sin »*personlige Realisme*« og sit »*rige Gemyt*«, næst den store Olaf, det rigeste i vor Kunstnerkreds. Det vil forstaas, hvad der menes med dette, ved at tage et Par Prøver af Poul Reumerts Repertoire.

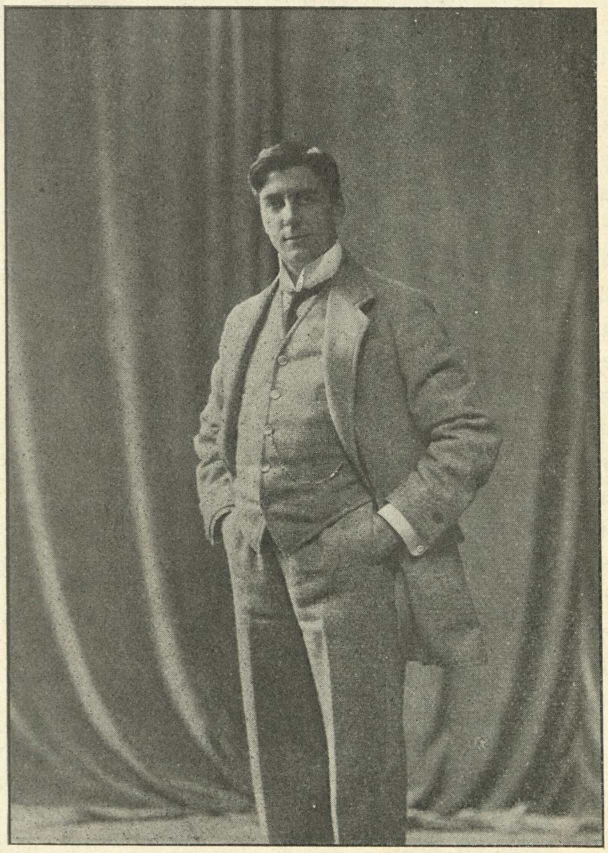

Poul Reumert

Man vil maaske huske ham i to uheldige Skuespil for en Del Aar siden paa Folketheatret. Jeg tænker paa en norsk Farce, hvis Navn jeg Gudskelov har glemt, og det uskyldige »Absalons Brønd«. Reumert virkede ligefrem irriterende som Kæppe i Hjul, larmende frem langt over Rampen, det var ikke godt det, han gjorde, men det huskes endnu, fordi det var saa udpræget personligt.

Saa kom det. Jeg husker den herlige Rekrut i »Livets Dal«, den muntre Galning i »Moderate Løjer« for at tage et Par Exempler; Løjtnanten i »Husarer« kan gerne nævnes med.

Det var Realismen: dette at være det, man skal forestille, og alligevel være sig selv. Som Opvarteren i »Inez fra Coimbra« gav Reumert det typiske Billede af den romanske Knøs, som vi i Literaturen kendte fra Vergas Noveller og Merrimeès Romaner. Enhver, der har været i Syden, kender denne Knægt med de sorte Øjne, det brune, snavsede Ansigt. En hel ubevidst Verden af Lyrik og Epos er der i saadan en Knøs, der gør en navnløs Landsby til Verdens Centrum for en Dag.

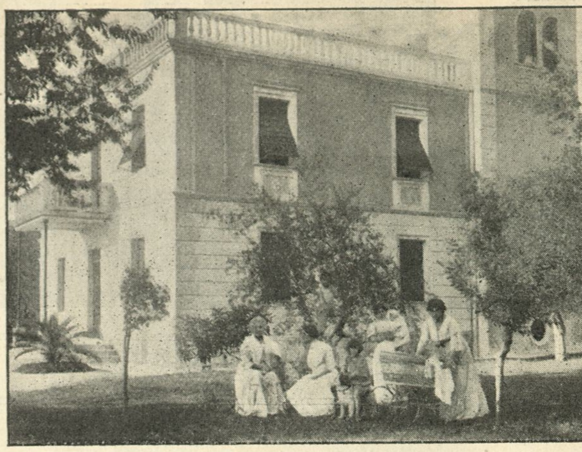

Signora Labia blandt sine Kære.

Ham *kan* Poul Reumert, og sin Personlighed fornægter han alligevel ikke. Det kalder jeg personlig Realisme. Og saa Gemyttet, det der river med sig gør ti Sætninger af en og otte Skridt af to, fylder en Scene op med Festlighed. Som f. Eks. den herlige Røverkaptajn i Offenbach's uforlignelige Operette, eller Digteren i »Den Dummeste«, Anker i »Soldaterløjer« p. p. m. m. . . . .

De flade Operetter fra Lèhar og Fall's Sukkerbagerier har jeg kunnet faa mig selv til at se, men der skal Reumert have straalet.

Sammenlign Poul Reumert med Reenberg — dennes Talent ufortalt — og man vil forstaa, hvad der menes med hans Gemyt. Det larmer — ligesom Olaf Poulsens iøvrigt, — men det fylder og det river med, Mindet bliver siddende til Klangen af Stemmen. Gør en Gang en Prøve. De husker Fru Hennings Organ, Olaf Poulsens og mange fleres selvfølgelig, Reumerts ogsaa. Ikke saadan, at De kan kende det, men at De kan høre det nu. Ikke sandt?

Der er i al Literatur et Emne, der er *Emnet* og bliver det, saalænge Pen sættes til Papir, lad saa moderne Kritikere tale højt, saa meget de vil, om sociale Problemer, Maskinerne og Livsværdier.

Det Emne er Kærlighed mellem Mand og Kvinde. Det lyder Fandens banalt paa Tryk — men det er *Emnet,* saalænge der fødes Digtere. Og den Skuespiller, der kan være *Elsker* paa en Scene, slaa de to, tre Toner an, der giver den hele saa inderlig simple Musik, han staar med Laurbærkransen om Panden.

Det kan Poul Reumert. Han kunde ogsaa spille Shylock og Prins Henrik, de ligger dog et Stykke fra hinanden. Saa er han desuden saa heldig at kunne gøre noget, som næppe mange gør ham efter. I de tre Aar, Lindstrøm havde det nye Teater, spillede Reumert *hver eneste Aften,* tænk hver eneste Aften! Saadan noget som 600 Gange i 3 Aar. Vi har Talenter, der maa pakkes ind i Vat og sendes til det sydlige Udland, naar de har optraadt et Dusin Gange i en Sæson.

Poul Reumert staar nu i den Alder, hvori en Mand kan gøre alt, og hans Navn vil komme til at straale mellem vore allerbedste. Det kunstneriske Arbejde, der sidst taber Værdi, er det, hvori der staar præget: »det gjorde *jeg*«. Og det staar der i alt Poul Reumerts Arbejde. Han kan ikke gemme sig bort i en Figur.

Palle Rosenkrantz.

Den nye Operette-Kurs?

„Lykkeland“ paa Centralteatret.

Direktør Wulff fortæller.

Vi *skal* altsaa ha' en Operette paa Centralteatret? spørger jeg Direktør *Emil Wulff.*

Han nikker smilende, tillidsfuldt og klogt, med Haanden en Smule under Kinden.

Den Operette, siger han saa, bliver vidt forskellig fra Wieneroperetterne. Jeg selv synes, at den er aldeles betagende. Den er ikke *lummer,* men yndefuld og morsom, fuld af ypperlige Enkeltheder, baade hvad Spillet, Udstyret og Musiken angaar. Den er *frisk,* og hvis det er det *vovede,* Københavnerne venter at finde i „Lykkeland“, saa bliver de højlig skuffede.

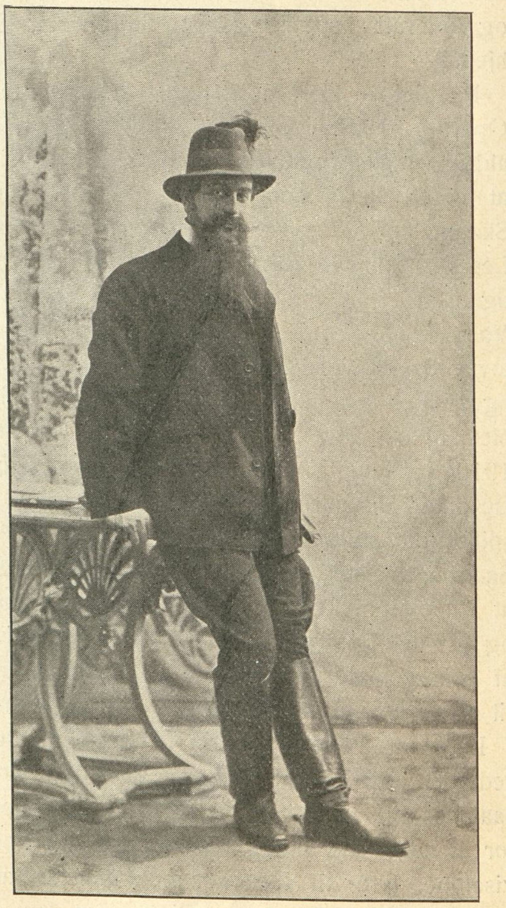

Hs. Majestæt

— „Lykkeland?“ Ja, det skal den jo hedde paa Dansk. Og Musikken er af *Lionel Monckton* og *Howard Talbot?*

Direktøren fører tankefuldt Haanden hen omkring Hagen. Han er tydeligt nok i Lykkelandet, saa siger han pludselig med forklaret Ansigt.

— Paa Engelsk hedder Operetten „The arcadians“. Arkadierne lever evigt og lykkeligt. Men til Arkadien eller Lykkeland kommer en Dag *Tiden*, det vil sige Døden. I mange Aar har han helt glemt Lykkelands Beboere, siger han. Han har haft saa meget at gøre andet Steds, særlig i London. Men nu vil han dog se, hvordan Arkadierne har det.

I Samtalens Løb ytrer Arkadierne Lyst til at se en af de mærkelige Skabninger i London, hvorom han fortæller, — et *Menneske*. Og det lader sig let gøre for *Tiden* at vise dem saadan en Fyr. Han foraarsager, at en *Flyver* falder ned i Lykkeland, og Flyveren vækker selvfølgelig stor Sensation hos Arkadierne. Det fører til mange morsomme Situationer, ogsaa fordi Londonneren ikke blot flyver men ogsaa *lyver*, hvad de umiddelbare Arkadier ikke forstaar sig paa.

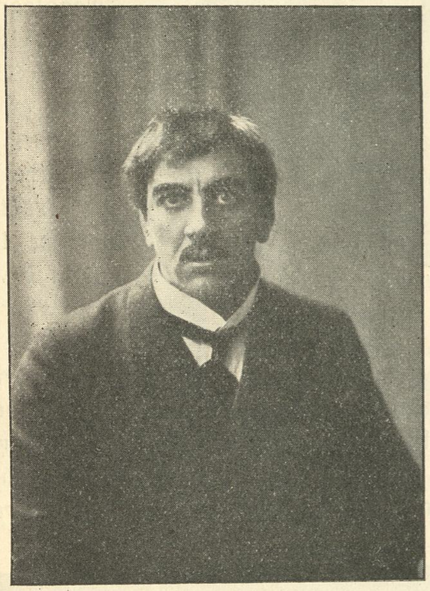

Manuel i „Inez fra Coimbra“.

Men de opdager hans Uvederheftighed, og saa vasker de ham i *Sandhedens Brønd.* Han stiger op af Badet som en fuldblods Arkadier, hvad han befinder sig godt ved. Og han ved nu, at dersom han atter en Gang fornægter Sandheden, saa vorder han den gamle Person igen.

Dernæst sendes han i en Mission til London, og Tilskuerne følger ham — sammen med to Arkadiekvinder. Det er 2den Akts Begyndelse. Mens man i 1ste Akt har faaet Lejlighed til at beundre Lykkelands herlige Natur og dets straalende Kvinder, der danser frem i Hobetal, saa viser 2den Akt os nu en mondæn Væddeløbsbane med pragtfulde „Toiletter“, lige til at sætte i Bladenes Petit-Efterreferater.

Der træffer han sin Kone, som dog ikke kender ham. Men han træffer ogsaa mange andre Mennesker, og de begejstres saare for den Tanke, han ifølge sin Mission indpoder dem: at lave et Arkadien i England. Det nye Lykkeland *bliver* lavet. Men saa hænder der det frygtelige i 3die Akt, at den gamle Flyver og Lyver kommer for Skade at fremsætte en haarrejsende Løgn, og i samme Øjeblik plumper han ned i den imiterede Sandhedens Brønd og kommer op — som sig selv. Og Konen tager ham.

Joszi i „Zigeunerblod“.

— Hvem er *den* ulykkelige Mand, blandt de Rollehavende?

— Det er *Erhardt.* De ved vel forresten, at Aftenen skal indledes med en kvik lille Farce? „Octave“ hedder den. Og at der mellem „Octave“ og „Lykkeland“ indskydes fire gode Variéténumre, — der er en Japanertrup og en fortrinlig spansk Danserinde med sin „Danser“.

— De selv er ikke mere syg eller svagelig?

— Der bliver ikke Tid til at fejle noget. Det er halvandet Aar siden, vi fik Bevillingen. Vi har altsaa ventet tilstrækkeligt. Nu skal der arbejdes — — for at naa vort Lykkeland . . .

— Og Brønden, Hr. Direktør. Fald nu ikke i!

Bourgeois.

Fru Ellen Mau.

Egentlig burde der staa Mrs. over disse Linjer, thi Sangerinden Fru *Ellen Mau*, der

Aimé i „Komedianter“.

paa Lørdag den 23. giver sin første Koncert herhjemme, er mere engelsk end dansk. Fru Mau er engelsk gift, og selv om dette ikke betyder noget afgørende for hendes Optræden i Koncertsalen, saa har det dog haft den Betydning for hende, at hun søgte sin sanglige Uddannelse i England. Baade privat og offentligt tilhører hun saaledes London, den største af alle Byer.

Man ser ogsaa straks paa Mrs. Mau, at hun er vant til store Forhold. Hendes Hat er større end jævnt dansk Maal, hendes Pleureuser vajer med større Sikkerhed og Overbevisning end andre danske Damers, hendes Skikkelse er mere statelig, — lad os haabe, at ogsaa hendes Stemme er mere udsædvanlig end Flertallets af vore Koncertsangerinder.

Men lad mig nu ikke paa Forhaand skabe Ellen Mau en Hærskare af kvindelige Misundere og Fjender! Det er saa fjærnt fra hendes egen Natur at indtage et overlegent Standpunkt. Hun er i Virkeligheden en lille beskeden Kjøbenhavnerinde, der i al Stilfærdighed har arbejdet med sin Stemme. Jeg har selv set

Anker i „Soldaterløjer“.

hende ved Klaveret i hendes *Boarding house* ude paa *Denmark hill* i London, hørt hende øve sig Time efter Time, taalmodig og utrættelig, jeg har en lille Anelse om, hvad det vil sige at arbejde, som hun har gjort, at skaffe sig Adgang i en Verdensby til de fornemste Saloner, til Solistoptræden ved de Koncerter, der regnes med, til Mr. Pitts Privatkontor, saaledes at man modtager en Opfordring til at synge paa Covent Garden. Ellen Mau havde Udholdenhed og det gode Humør, der er nødvendigt for at naa et Maal. Hun fik i London, hvad hun ønskede. Nu vil hun gerne vise sine Bysbørn, — thi *Mrs.* er jo af Fødsel en god Kjøbenhavnerinde, — hvad hun har naaet, og hun haaber at faa en venlig Hilsen med paa Vejen til det, hun i Fremtiden vil stræbe hen til. Fru Ellen Mau fortjener den 23. at have fuldt Hus i Paladshotellets Koncertsal. Hendes Venner bør ikke svigte. Lad Pleureuserne vifte bifaldende!

Andreas Winding.

Fra Forstadsscenen.

Direktør E. Wulff

Lynskud i Nord og Syd.

— Man gør klogt i ikke at underkende Forstadsscenens Betydning, siger den gamle Skuespiller, da vi Kl. 11 om Aftenen kravler ned i en mørk Kælderhals paa en frederiksbergsk Sidevej, forgennem en kort, men skummel Gang at naa ind til Frederiksberg Teaters Allerhelligste.

— Man gør klogt i'et, fortsætter han nikkende, idet han tumler og skramler med sin jærnduppede Stok mod Stentrinene og samtidig sætter sin frie Haands Negle dybt i mit Kød for at holde sig paa Vingerne, som en Flyver vilde sige, — — særlig, vedbliver han, naar man ser hen til denne Scenes Indflydelse paa den store. Det er jo et lige saa omfattende som taknemligt Publikum, Forstadsscenen faar i Tale, og den *har* altsaa Lejlighed til at udrette noget baade i Kunstens og i Døgn-Agitationens Tjeneste, — tænk paa de stærkt politiserende Revu-Viser, som i den storpolitiske Kamps Tid blev sunget og klimpret i Tusinder af Hjem — — og tænk paa Alberti, som i Bevidstheden om saadanne Revu-Visers Betydning, forbød al Omtale af Ministre, specielt ham selv! Naa, men det er jo ikke noget nyt.

Jeg siger det ogsaa bare for at fremhæve, at Forstadsscenen har et lige saa stort Ansvar, som den har — og *maa* have — et let Sind.

— Nu har jeg Fan'me hørt *det* med, siger en Stemme.

Og den gamle Skuespiller faar et jovialt Slag paa Skulderen, saa Stokken slaar Smut paa Stengulvet.

Vi er komne ud af den lille, skumle Gang og befinder os nu i Templets Forgaard, en bredere Gang med fuld Belysning og med livlig Trafik af maskerede Skuespillere og sveddryppende Opvartere.

Fru Ellen Mau

Til den ene Side er Restaurationsbufetten, hvor den saa hurtig berømte unge Skuespiller *Holger Petersen* udfylder en Kunstpause ved Hjælp af et skummende Glas Øl. Skraas for har vi Regissørens Kontor, hvor den ene af de nye Direktører, Forfatteren *Anton Melbye*, har slaaet sig ned med et hjærteligt smilende Ansigt, som faar En til at tvivle om den Melankoli, der ifølge Sagnet skal raade i Hr. Melbyes Indre.

Og til højre, lige ved os, har vi Opgangen til Scenen.

Det er dèr Napoleon staar, den store Napoleon, *Frederik Jensen*, Teatrets anden nye Direktør, parat til at drage i Krigen igen og fange nye Sejre.

Ham er det, der har lagt Haand paa den gamle Skuespiller. Og han ler, saa det klukker, — med den ene Haand stukket ind paa Brystet, saadan som hans spinkle Forbillede plejede at gøre.

Naa, vi har nu en udmærket Lejlighed til at fremføre vort Ærinde overfor de to Direktører. Vi er kommen for at snakke lidt med Teatrets Unge, som har været med til at hale Revu-Successen i Land.

Ja, smiler *Frederik*, og forsøger for en Gangs Skyld at være gravalvorlig, det er virkelig en Flok flinke unge Mennesker, vi har faaet samlet os. Maaske en lille Omplacering, men saa er det hele ogsaa Høbspøpperjømsk!

— — Men jeg maa atter ud i Slagets Tummel. Paa Gangen om et Øjeblik.

Han springer op ad Trappen til Scenen.

Efter at vi har nedtrampet en meget lille Napoleonsoldat faar vi Fingre i de Unge.

Der er Frk. *Sannom*, som desværre kun har faaet et *meget* lille Parti i Revuen, og der er Frk. *Ingeborg Petersen*, som forresten slet ikke mere maa kaldes Petersen, for hun har nu faaet Navneforandring og hedder *Stavnbo*.

Frk. Stavnbo har haft en nydelig Succes paa sin „Pige i Hvidt“, Pigen, der synger

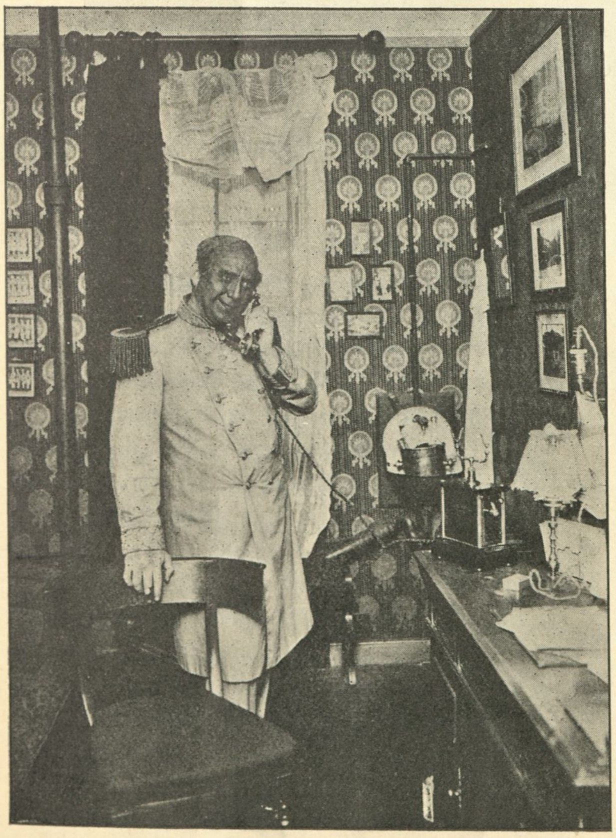

Direktør V. Wulff i „Det gyldne Horn“

Hr. Schiøler Linck

den kønne Rosenkavallersang. Allerede forrige Sommer gjorde hendes Sangstemme sig gældende i Tivolis Glassal.

Saa er der den slanke Frk. *Agnes Jørgensen,* som særlig vil huskes fra det uartige Stykke, „Har De noget, der skal fortoldes“, hvor hun gjorde megen Lykke sammen med Hr. Holger Petersen.

Selv er hun saa rar og artig. Hun „opdagedes“ i sin Tid af Hr. *Sophus Andersen* paa en Elevkoncert og engageredes saa af Direktør *Vilh. Petersen,* den allerede halvt glemte store „Peter Vilh.“

Alstrup, Jutta Lund og Stribolt i Rundskuepantominen

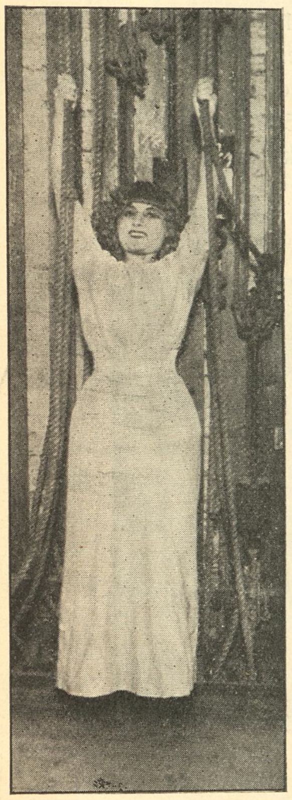

Frk. Ingeborg Petersen

Jeg er engageret til Provinsen næste Aar, siger Frøkenen. Dèr skal jeg spille Hovedrollerne i to Operetter. — — Men nu faar De ikke mere at vide, for jeg skal nemlig tidlig op i Morgen og skrive fransk Stil — skønt jeg meget hellere vilde gaa i Vandet og tage Solbad. Mais le travail d'abord.

Vi hilser ogsaa paa forskellige af de unge Herrer. Først paa „Svenskeren“ *Schenstrøm,* som Hr. Frederik Jensen kalder „Tabernaklet“ uvist af hvilken Grund. Han havde sin første egentlige Rolle som Teologen Vesinet i „Verdens Hercules“ og har siden, foruden nogle Smaaroller, spillet i „De lystige Fættre“ og „Vækkeuret“. Han er rigtig dygtig, ligesaa dygtig som han er beskeden,— han slaar ikke paa Stortromme, skønt han er en Slægtning af den uovertrufne Trommekonge Schenstrøm.

Ligesom saa mange andre store Skuespillere har han gaaet i Skole i Horsens — derfra stammer den nye Teaterdirektør *Gregers* (Frederiksberg Vinter-Teater), *Herskind, Max Levy* og *Herman Bang* (som jo nok kan henregnes til denne Kategori).

Frk. Agnes Jørgensen

Ogsaa Hr. *Bjørnbak,* som staar hos, kommer fra Provinsen. Han har spillet baade hos August Rasmussen og hos Jens Walther.

Hr. Peter Sørensen

Vi slutter vort Besøg med at hilse paa den 21aarige „Rosenkavaller“ *Knud Sørensen,* der er Elev og Slægtning af *Reenberg.* Han agerer ogsaa i Revuen, idet han fremstiller den unge Skuespiller, der kommer ind og beder Fr. Jensen om et Forskud paa 2 Kr. — en udmærket Opgave at øve sig paa for en ung Mand ved et Teater.

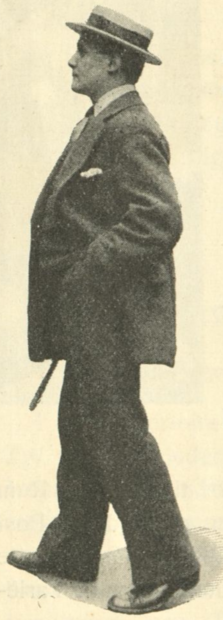

Hr. Bjørnback

Men at Frederik *tør!*

— — —

Det var de *aller yngste* Navne, De tog i Aftes, sagde den gamle Skuespiller, da vi Aftenen efter havde sat os tilrette i Automobilet for at gæste *Sønderbros Teater* bag Kulisserne. — Men jeg forstaar Dem saagodt: De vil opmuntre Ungdommen, og De vil drage den frem i Dagens Lys, saa den forstaar, at Offentlighedens Øjne vogter paa den — det gi'r Ansvarsfølelse og Lyst til at yde sit Bedste.... Men hvem vil De nu udkaare Dem paa Sønderbros Teater?

— De Gamle og Prøvede!

Han saa forbavset paa mig.

— Naah, sagde han endelig, nu forstaar jeg Dem: De mener, at tidt kan ogsaa de Gamle og Prøvede trænge til at drages frem, for at Ansvarsfølelsen...

Hr. Schenstrøm

Frk. Sannom

Jeg aabnede den lille Rude ud til Chaufføren:

—Holdt!

Og da Køretøjet stod stille, tog jeg den gamle Skuespiller haardt i Armen og satte ham ud af Vognen med samt hans Stok.

— Jeg vil bede Dem om at *gaa* Deres Vej, tordnede jeg. Og det kan De ikke gøre saa længe De sidder *her* inde.

Og saa fo'r jeg ud til Sønderbro og lod den ventende Fotograf forevige Hovedpersonerne i „det gyldne Horn“ — de *udmærkede* Hovedpersoner: Direktør *Wulff* (som netop i fuld Uniform telefonerede i sit Privatkabinet), Hr. *Schiøler-Linck* (som gjorde sig i Stand i sit Paaklædningsværelse) og Søstrene *Kreutz* og Frk. *Olga Svendsen* (Sønderbros Jutta Lund), der krammede Teaterkatten i en Mellemakt.

Fru Kreutz Hindborg, Kamma Nathansen og Olga Svendsen

Jeg beklagede kun, at vi ikke havde Lejlighed til ogsaa at fotografere Forfatterne, som har Ansvaret for Stykket.

Men de hører jo forresten heller ikke hverken til de gamle eller de unge i *Skuespillernes* Flok.

Joh. Fred. Madsen.

Det skønne Mysterium.

Den sidste Varieté-Succes
Julian Eltinge
New York, August 1911.

Det skønne Mysterium har erobret New York! Hun funkler som selve den hvide Venus paa Forlystelseslivets stjernestribede Nattehimmel. Alle New Yorks *amusement's* staar i Mysteriets koglende Tegn og »*who is it?*« er — eller var — det store Spørgsmaal.

— Det var i Hippodromen — New Yorks gigantiske, næsten uhyggelig store Variété — at et mystisk Nummer vakte den største Opsigt og Sensation, Programmet gav ingensomhelst Oplysninger, der stod kun:

who is it?

Skønheder —!

téen hver Aften med 3 Mænd til at tømme den!

Hele New York laa for Mysteriets Fødder. Mænd lod dem skille fra deres Koner, og andre forlod deres Kærester og ufødte Børn og sprang overbord fra Hobokenfærgen — men han blev hevet op igen i Tide.

Kort sagt: Society, Hær og Flaade, *Wall Street* og *Broadway*, Borger, Bonde og Gejstligheder — alle laa de for „det skønne Mysteriums Fødder, og Ægteskabstilbudene gik helt op i de 4-cifrede Tal . . . jeg vil nu slet ikke tale om de *andre* Tilbud!!

Endelig kom den Dag, hvor Mysteriet skulde optræde for sidste Gang. Over 20,000 var mødt op for at se deres Ideal for sidste Gang. Blomsterne fløj op og dækkede Scenen, Taarer flød, og Jubelen drønede. . . . Tæppet gled op og op og op og endelig — ved den 25de Fremkaldelse kommer „Mysteriet“ umaskeret . . . og viser sig

Det var jo morderlig spændende! Det lød som Titlen paa et *Brisson'sk* Familiedrama, eller et *Nick Carter'isk* Rædselskabinet i levende Films . . . og 15,000 nysgerrige Sjæle higede i spændt Forventning mod Mysteriet. . . .

Og Mysteriet viste sig i Form af en vidunderlig Kvinde. En blændende, koglende Skønhed, der endog overgik *Nell Brinkley's* og *Gibsons* berømte Pennestrøg. . . .

Det var som en Aabenbaring . . . som en Tropenats hede Drøm . . . som selve det lysende Ideal af den kostelige (og kostbare) Pragtblomst, der kaldes »*american beauty*“. . .

Skønheden sang som en Engel og dansede som en Djævel og de 15,000 var slagne og stummede af Jubel, der ved Tæppefaldet fik Luft, orkanagtige Ovationer . . . Drøn af Begejstring . . . Bølger, Jubel og Havbrus af larmende Hyldest. Og Digtere skrev Hymner til Mysteriets Pris og New Yorks kvikkeste Lyriker ofrede et Guldkorn paa hendes Alter i Form af 4 Liniers Vers i »*Life*«, og Millionærer tilbød hende deres Haand, Hjerte og Checkbog, og deres Sønner tilbød at ægte hende hemmelig og flygte med hende til Europa. . . .

Et Væld af Aarets kostbareste Blomster fyldte Scenen og alle de tilstødende Rum Aften efter Aften, og den dagligdags Post blev tilsidst saa stor, at *V. S. Mail* maatte sende en af sine største Automobiler til Variè-

Frk. Anna Ludvigsen.

at være et elegant og velskabt — — — — — *Mandfolk!!*

„Ladies og Gentlemen — siger den forhærdede Skurk — undskyld min Eksistents og min lille Spøg og Tak for al Deres *alt for store* Elskværdighed. Farvel og paa Gensyn!“

Oh Himmel — oh Helvede! At skildre — — nej, Vorherre bevare mig — — det har jeg ikke Plads nok til i min Fyldepen.

Men altsaa: *Good bye little girl, good bye!* — — —

— — Mysteriet er Mr. *Julian Eltinge* — Verdens første og største Kvindeimitator. Han fremstiller en Kvinde *saa* fuldkomment indtil de mindste Enkeltheder, at *ingen* — end ikke de skarpeste Kvindeøjne kan finde paa at antage ham for Mand.

I 8 Aar studerede han Kvinden og alle hendes Hemmeligheder. Der er ganske vist mange andre Mænd, der har gjort det samme endog i meget længere Tidsrum — men jeg betvivler, at nogen har haft mere Udbytte af det end *Julian Eltinge*.

Nu er han verdensberømt; han har taget New York, hele Amerika med Storm, hans Gager er fyrstelige, og antagelig er hans „Ægteskabstilbud“ *legio*!

Manuel Garcia.

En ung dansk Dames Manége-Debut.

Frk. Anna Ludvigsen. —

En stor Sukces i Cirkus Busch.

Den kække unge Dame, hvis Billede Læserne her ser, har i disse Dage haft en ualmindelig heldig Debut i *Cirkus Busch* i Hamborg som Skolerytterske. Cirkus-interesserede Københavnere vil muligvis huske Frk. Anna Ludvigsen fra nogle faa Afteners Gæsteoptræden hos Direktør *Ciniselli* heri Byen i Fjor Sommer. Allerede da spaaede Kendere den unge Rytterske en stor Fremtid i Manégen. Og Frk. Ludvigsen rejste til Berlin, hvor hun i „Futtersall“ fik Undervisning hos den dygtige Ridelærer *G. Stensbek.* Det var en streng Læretid, men Direktør *Paul Busch*, som havde haft Lejlighed til at se vor unge Landsmandinde til Hest, lovede hende en Debut i sin Cirkus, og med dette Maal for Øje arbejdede Frk. Ludvigsen trøstig videre. Hun erhvervede to Heste, en engelsk Fuldblods Fuks og en kulsort Trakhener, og gjorde snart saa store Fremskridt, at Direktør Busch fastsatte hendes Debut til den 1. September. Det blev Hamborg, som først fik den elegante og stilfulde unge Rytterske at se, og Pressen strømmede straks over af Ros. Frk. Anna Ludvigsen rider *à la cavalier* og har et ypperligt Herredømme over sin Hest. Hendes blonde og friske Skønhed, den udpræget nordiske Type, den unge Amazone repræsenterer, gjorde det bedste Indtryk. Naar Direktør Busch om kort Tid slutter sine Forestillinger i Hamborg og drager til Berlin, hvor Sæsonens Hovedslag skal slaa's, vil Frk. Anna Ludvigsen allerede være en af Programmets Stjerner. Europa staar hende aaben — og Amerika med!

Om den unge Dames Privatliv er at melde, at hun er Datter af en jydsk Proprietær. Den Lyst til Friluftsliv og Ridning, der tidligt vaktes hos den unge Pige, har altsaa nu ført hende ind paa en Bane, hvor der baade er Guld og Hæder at høste. Maatte Frk. Anna Ludvigsen faa rigeligt af begge Dele!

Handicap.

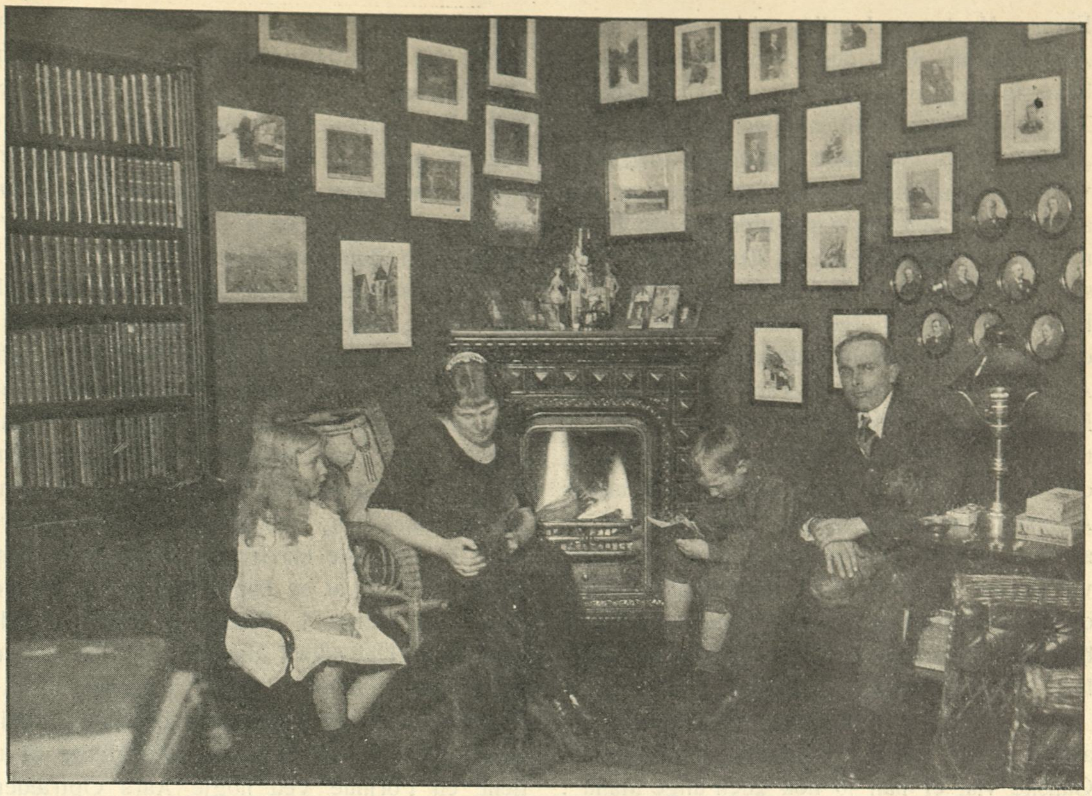

I Uhlendorffs Hjem

Gustav Uhlendorff·

Ballettens nye Instruktør.

I de Repertoire- og Prøvemøder, som *Det kgl. Teaters* ledende Mænd jævnlig afholder i den fornemt udstyrede Skuespillerfoyer, deltager fra indeværende Sæsons Begyndelse en ung Mand, Solodanser *Gustav Uhlendorff,* hvis Udnævnelse til Balletinstruktør er bekendtgjort paa Teatret ved maskinskrevne Opslag i de forskellige dertil indrettede „Skabe“.

Teaterchefen har budt den unge Mand Velkommen i den snævrere Kres af Kunstnere og Embedsmænd, hvor Nationalscenens Slagplan lægges. Fra nu af har Uhlendorff sin Plads ved det store runde Mahognibord, naar „Cheferiet“ samles til Konference bag lukkede Døre, gennem hvis Glasruder de crêmefarvede Forhæng ikke tillader nogen nysgærrig Forbipasserende paa Gangen at kigge.

Og naar den blonde, spændstige Solodanser ser sig om i det høje, noble Rum, fra hvis Vægge Malerier af Scenekunstens store Afdøde skuer ned paa de gode Traditioners Vogtere, har han Lov til at tænke tilfreds ved sig selv:

Det var nu rart, at man naaede saa vidt!

Uhlendorffs velfortjente Avancement betyder noget andet og vigtigere, end at han faar 1000 Kr. mere i Gage og en hel Del mere at sige ved Balletten. I Forfremmelsen ligger der først og fremmest Teatrets Anerkendelse af, at naar *Hans Beck* ønskede en delvis Afløsning, maatte det være Uhlendorff, der rykkede op. Man har truffet sit Valg — forsaavidt som der overhovedet *var* noget Valg. Balletinstruktøren tør regne med, at han i Virkeligheden er designeret Balletmester. Støder intet uforudseeligt til, vil han ganske stille en skøn Dag staa som den kongelige Ballets Hoved og ansvarlige Leder, naar den af Dansens Muse saa rigt benaadede Hans Beck en Gang ad Aare — det ske sent — tager sin Afsked. Instruktørstillingen bliver en Art Indøvelse i Arbejdet som Ballettens

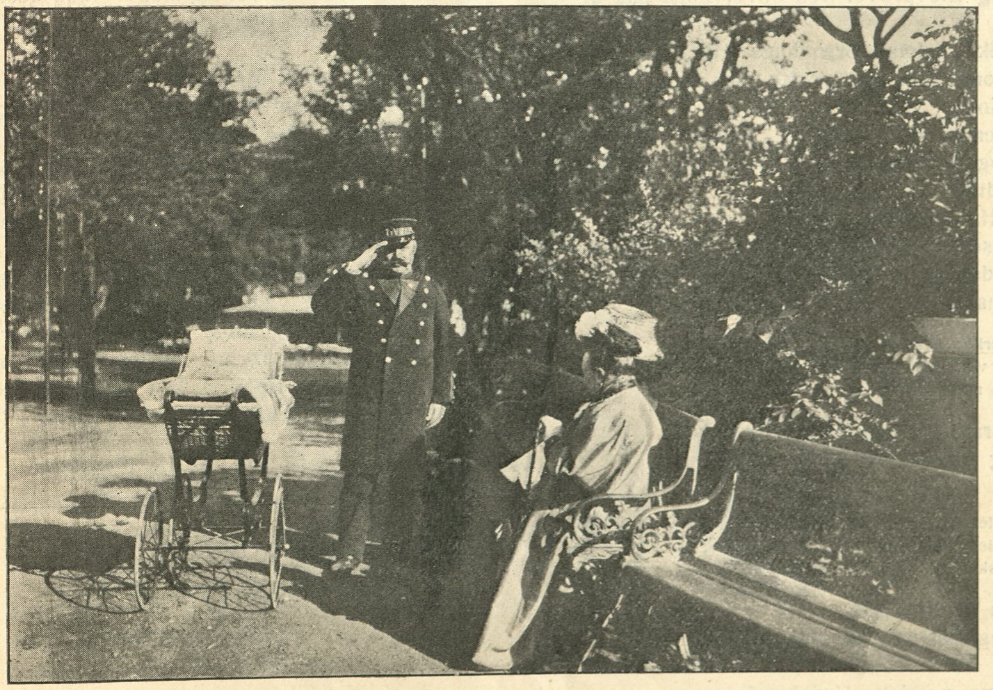

Tivoli lukker: Saa, lille Frue, nu er vi færdig for i Aar

Til

„Masken“s Ekspedition

Stormgade 8

København K.

Fører. Mester og Lærling virker endnu nogle Aar Side om Side, den Unge for gradvis at blive fortrolig med de Pligter, der engang i Tiden vil komme til at paahvile ham; den Ældre for at varetage Ballettens Interesser ved som den Eneste, der virkelig evner det, at overgive den ægte og uforfalskede Bournonvilleske Tradition til sin Efterfølger. Ogsaa med Hensyn til *Ansvaret* bliver den nye Post en Forskole. Paa visse Omraader gives der nemlig allerede nu Uhlendorff frie Hænder. Alt i Skuespillet og Operaen forekommende Medvirkning af Balletten sorterer fremtidig under ham. Han besætter selv de Partier, det kommer til at dreje sig om, og bærer Ansvaret for Instuderingen. Det maa haabes, at den flittige og energiske unge Kunstner vil forstaa at vinde sine Kammeraters Tillid og Respekt gennem Alvor i Stræben, klog og behersket Myndighed, naar han skal gennemføre sine Intentioner i Praksis.

I og for sig kan man egentlig ikke paastaa, at det er for tidligt, Uhlendorff „kommer til". Ganske vist er han jo nok „den unge Mand". Men han har dog i over 25 Aar været knyttet til den Institution, i hvis Ledelse han nu er indtraadt. Og han har ikke mindre end 5 originale Balletter liggende i sin Skrivebordsskuffe. I 1883 blev han antaget som Balletelev og gik saa Skolen igennem, indtil han i 1894 opnaaede Ansættelse som Balletdanser. I 1899 avancerede han et nyt Trin paa Ballettens vidunderlige Rangstige ved at modtage Udnævnelsen som Danser. I 1908 hædredes han med Betegnelsen Solodanser. Og endelig i 1911 kom Udnævnelsen som Balletinstruktør.

Af de mange Partier, han i Tidernes Løb har udført, holder han selv mest af James i „Sylfiden", Halvor i „Brudefærden" og Frants i „Coppelia". I „Harlekins Millioner" har han baade spillet Pierrot og Harlekin. Fremdeles huskes karakterfulde Præstationer som Alonso i „Toreadoren", Alvarez i „Fjærnt fra Danmark" og den drømmende Æventyrprins i „Den lille Havfrue". Nu glæder hans Venner sig til at se ham i Becks vanskelige Parti som Pierrot i „Pierrettes Slør". I Udlandet har Uhlendorff danset paa Hofoperaen i Dresden, Komische Opera i Berlin, Stockholmeroperaen og Fahlstrøms Teater i Christiania. Der var en Tid, hvor Udsigterne til at tjene en Formue ved nogle Aars Optræden paa Verdensvarieteerne fristede ham en Del. Men nu har han slaaet sig til Ro herhjemme og følger den slagne Landevej til Magten og Æren.

Udenfor Scenen er Uhlendorff præget af stor Beskedenhed og Tilbageholdenhed. Han lever stilfærdigt i sit hyggelige Hjem med sin nydelige Hustru og sine to søde Børn. I den Fritid, der levnes ham fra hans anstrengende Danseundervisning, sysler han gerne med Balletkompositioner, Indbinding af Bøger eller med Planer til den Landejendom, han engang, naar han faar Raad, vil bygge sig nede ved Rørvig, hvor han ligger paa Landet hver Sommer.

En Tid var hans Hustru ogsaa knyttet til Scenen. Men hun betegner selv sit Teaterliv som en Lidelseshistorie, hvoraf sidste Akt, der udspilledes paa det ny Teater var den pinligste. Hun trøster sig med, at bristede hendes Illusioner her, gik det ikke hendes Direktør, Hr. *Lindstrøm* bedre. Og hun har Humør nok til at tage Livet og dets smaa Genvordigheder fra den spøgefulde Side, vittig, slagfærdig og underholdende som hun er, naar Husets Venner samles om Kaminen, hvor Bøgeknuderne blusser, medens Hundene „Mesiko" og „Fredag" knurrer velbehageligt.

Det Uhlendorffske Hjem er kort sagt et af dem, man er glad ved at vide sig velkommen i. Blandt andet fordi man véd, at dér tales da gudværelovet om andet end „Teater".

Niels Th. Thomsen.

Carl Muusmann: Det store Krak paa Alexandrateatret. Teaterroman

Direktøren udtalte disse Ord i en pathetisk Teatertone og slog saa pludselig om med en kort Latter:

— Sludder! De er vel et for oplyst Menneske til at tro paa den Slags Ammestuehistorier. Men hvad der er sandt, er dette, min unge Mand: Bliv aldrig Teaterdirektør! De tror, De skal blive Magthaver og Herre, og De bliver magtesløs og Deres Slavers Slave, der misunder den ringeste i sit Personale hans Ret til at øve Kritik, spinde Intriger og stille Fordringer.

Naa, Direktør det er man da allenfals endnu, saa længe det varer!

De sidste Ord syntes Direktøren mere at henvende til sig selv. Det var hans Vane at være meget knap med sine Udtalelser overfor gamle Teaterrotter, men at skaffe sig Luft ved at tale ud til Novicer, saadan som ældre Folk ynder at tale til smaa Børn.

Nu brød han helt af og sagde i en forretningsmæssig Tone:

— Lad os saa se, hvad De kan præstere.

Han trykkede paa en elektrisk Knap, og lidt efter traadte Underregissøren ind i en lang, hvid Arbejdskittel.

— Er Scenen ryddelig, Sørensen?

— Javel, Hr. Direktør!

— Er Sceneinstruktøren deroppe?

— Jeg tror nok, han er i sin Garderobe, men han er vist lige ved at gaa.

— Bed ham om at vente et Øjeblik, vi skal have en lille hurtig Elevprøve. Den bliver højst paa et Kvarterstid.

Ordene fik Hjalmar Brændings Hjærte til at banke voldsomt. Om et Kvarter var altsaa hans Skæbne afgjort.

— Vi tager et Par Scener af „Aladdin", sagde Direktøren og bladede i Hæftet. Den Rolle kan De jo, ikke sandt?

— Jovel, Hr. Direktør.

— Jeg læser selv Sultan Soliman af Persien, der siger til den gamle Morgiane, da hun anbefaler sin Søn til ham:

> Jeg mærker, hvad Du ønsker: ved mit Hof
> Du saa vel gerne denne Knøs antaget
> Imellem mine Gildinger.

Hjalmar Brænding rettede sig og sagde:

— Og jeg svarer som gamle Morgiane:

> O, nej!
> Vidt fejlet, Eders Herlighed Hr. Sultan!
> Vidt fejlet! Nej, hvad denne Part angaar,
> Saa ønsker han at blive som han er!

Direktøren lo og sagde:

— Naa, jeg kan da godt lide, at De er et Mandfolk!

I det samme meddelte Underregissøren:

— Sceneinstruktøret er gaaet, Hr. Direktør!

— Naa for Pokker! Saa kom igen iovermorgen, unge Mand!

XVIII.

Hjalmar Brænding ilede sejrsstolt fra Prøven.

Antaget! antaget! jublede det indeni ham.

Han maatte forsøge paa, om det ikke var muligt at komme ind til Daniel Broge, skønt han vidste, at hans Sygdom havde forværret sig meget siden sidst. Lykkedes det, vilde han betragte det som et godt Varsel.

Og Varselet blev godt. Madam Sommer kom ind med den Besked, at skønt Hr. Broge kun var svag, vilde han dog gerne hilse paa Hjalmar.

Han traadte ind i den store Stue hvor han saa ofte var kommet, men uvilkaarlig veg han et Skridt tilbage. Daniel Broge bemærkede det og sagde med et bittert Tonefald:

— Ja, jeg Damernes Yndling, jeg er bleven et slemt Fugleskræmsel, og jeg viser mig nødig for Fremmede. Men jeg vilde dog hilse paa Dem Hjalmar, nu, da De har gjort det første farlige Skridt paa den Bane, som jeg fra Begyndelsen har fraraadet Dem, fordi den kun sjælden bringer Lykkens Tilfredsstillelse.

(Fortsættes)

Undertegnede Kvartalsabonnent ønsker til 15. Okto- d. A. et Eksemplar af

Palle Rosenkrantz: **„Første Elsker"**, *en Kærlighedsroman*

Bogen bedes sendt til Adresse: ....

....

50 Øre + 5 Øre Porto indsendes i Tiden mellem 1.—15. Oktober d. A.

....
Underskrift.

Abonnenter, der modtager „Masken" gennem Boghandlere, maa indsende Bestillingen til disse, med hvem vi om Ekspeditionen vil træffe særlig Aftale

Ansvarlig overfor Presseloven

PALLE ROSENKRANTZ

VILH. SØBORGS EFTF. ETABL.

MASKEN

ILL· UGEBLAD FOR TEATER· KONCERT & FORLYSTELSER

17. SEPTEMBER 1911

Nr. 51. 1. Aarg.

EKSPEDITION: Stormgade 8. 3. — Telefon: Central 9005. Telegr.-Adr.: „Sol" Copenhagen. Redaktøren træffes 11—1.

Udgivet af et Interessentskab

ABONNEMENT: 1 Kr. 25 Øre pr. Kvartal 10 Øre pr. Nr. tegnes paa alle Postkontorer i Danmark, Norge og Sverige samt hos alle Bog- og Papirhandlere.

Julius Magnussen.

Fru Lindorff-Larsens
Damefrisørsalon.
Gl. Kongevej 149 1 Telefon Vester 2151 x. (udfor Henrik Steffensvej).
Specialitet: Styrkende Hovedbade med Massage mod Haaraffald samt desinficeret 1. Kl. Haararb.

A. C. Gamél's ægte Java Caffe.

RESTAURANT
NIMB
I TIVOLI
aaben hele Dagen.
Fast Frokost à 2 Kr.
Nye Restaurationslokaler og Bar for mindre Selskaber.
Selskabslokalerne i Festfløjen anbefales til Selskaber, Fester, Møder etc.

CINGALLA THE
C. J. CARØES IMPORT

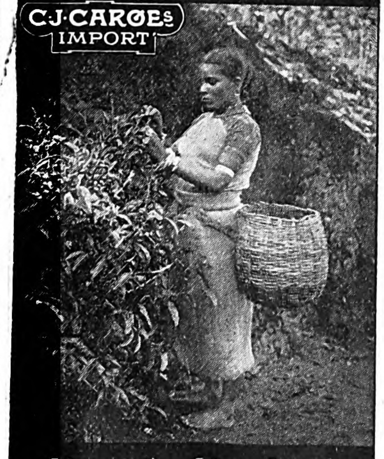

Kun én Kvalitet

Ennas Fotografi-Apparater fra 6 Kr. komplet er de bedste og billigste. Forlang Katalog.
„Amatør-Fotografen",
(A. Enna),
Vimmelskaftet 47.

Alle
bør i disse Dage, hvor smitsomme Sygdomme grasserer,
anvende
antiseptisk og bakteriedræbende
Lazarol
til Gurgling, til Vaskevandet, og kun bruge **Lazarol-Sæbe.**
Pris pr. Stk. 25 Øre.

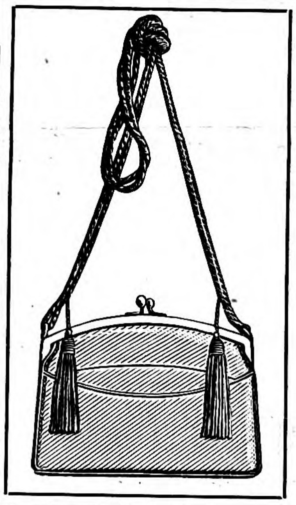

Johannes Neye.
Vimmelskaftet 26—28.
Telefon Central 2046.
Til Konfirmationen
forefindes i største Udvalg
Moderne Dametasker
i alle Faconer og Farver.

CHAPCHAL FRÈRES
Reseda №18.
10 STK. 20 ØRE — 25 STK. 50 ØRE
ÆGTE RUSSISK CIGARET

Haarpleje-Klinik
Hvorledes fjernes **Skæl** og **standses Haaraffald?**
Ved en ny rationel Lægemetode, som her i Byen ene udføres paa min Klinik for Skøn- & Sundhedspleje.
Hjælper ved første Behandling.
Elegant Damefrisering, Manicure, Haarpleje-Klinik, alt moderne Haararbejde.
Ida Krogh, Frederiksberggade 30 1. Telefon Byen 2320 y.

EEN STJERNE HENNESSY = COGNAC
& MINERAL-VAND

F. A. THIELE
5 KØBMAGERGADE 5

Specialitet: Usynlige Pincenez.

Københavns Møbelmagasin
8, Vestervoldgade 8. Ny Rosenborg.
Største Lager i København af **Møbler** efter kunstneriske Tegninger.
Telefon Byen 3831. Telefon Byen 3831.
1 Mah. poleret Dagligstue
1 Egetræs Spisestue
1 Mah. Soveværelse
Kr. 1000
Overslag og Tegninger leveres 1. Kl. Arbejde. 10 Aars Garanti.
Specialitet: Chr. d. VIII. Møbler.

ZOOLOGISK HAVES
Udsigtstaarn.
Enestaaende Udsigt over København
Aabent hele Aaret.

Digitized by Google
Original from NEW YORK PUBLIC LIBRARY

EN KLOG - - - -
SPEKULATION
vil det være at abonnere paa „Masken“ og samle Aargangen komplet,
En samlet Aargang af „Masken“ vil danne
- - - - - - - - ET - - - - - - - - -
TEATER HISTORISK
- - - - - - VÆRK - - - - - -
af stor Betydning, der vil indeholde i Tekst og Billeder en samlet Oversigt over alle Forlystelser indenfor Teaterverdenen og ikke mindst omtrent
- - - - 2000 - - - -
ILLUSTRATIONER
Hver komplet Aargang vil derfor sikkert faa en Værdi, der overstiger Abonnementsprisen for hele Aaret. Tegn derfor straks Abonnement paa „Masken“, der koster 1 Kr. 25 Øre pr. Kvartal, 10 Øre pr. Uge.

GAMLE PLETSAGER BLIVER SOM NYE „ALADDIN“ NØRREGADE 35 TELEFON BYEN 3699

Søren Jensen
PIANO FABRIK :: BREDGADE 33.
Sølvmedaille Verdensudstillingen i Brüssel.

HØRE-Apparatet „Acousticon“, stærkest eksisterende Høre-Apparat, Øremassage-Apparatet „Massacon“ — der udlejes — helbreder i fleste Tilfælde Døvhed. Katalog gratis. Eneforhandling: H. Demant, Vesterbrog. 22, Bel-Etagen.

BRUG TANDLÆGE FJELSTRUPS TANDPASTA

Gyldendals Serier
De bedste Bøger til den billigste Pris.
I disse Dage udkommer:
EFTERAARS-SERIERNE
UDEN KONKURRENCE!

Den skønliterære Efteraars-Serie omfatter følgende 6 Bøger:
Einar Christiansen: Joppe. En ung Kvindes Historie.
Laurids Bruun: Kronen. En Historie.
Knut Hamsun: Victoria. En Kærlighedshistorie.
Kristofer Janson: Hjørdis, Billeder fra Norland.
Harald Molander: En Lykkeridder. Fortælling fra Trediveaarskrigens Tid.
Carsten Hauch: Vilhelm Zabern. Roman.
Prisen for disse 6 glimrende Bøger er, naar de tages under ét, 3 Kr. 60 Øre med smukke farvetrykte Omslag af Lupl. Janssen 5 Kr. 10 Øre i stilfulde Bibliotheks-Bind, — 6 Kr. 60 Øre i Pragtbind komponeret af Vald. Andersen.

Den populær-videnskabelige Efteraars-Serie omfatter følgende 3 gennemillustrerede Værker i stort Format og paa tykt Billedtryk-Papir (hvert Værk ca. 320 Sider.
Sven Hedin: Transhimalaya. Opdagelser og Eventyr i Tibet.
Sarah Bernhardt: Erindringer.
Dyr og Mennesker af Carl Hagenbeck. Oversat af W. Dreyer.
Pris pr. Serie: 3 Kr. 60 Øre, indbundet i Pragtbind 5 Kr. 40 Øre.
Abonnement er bindende for begge Serier.

Hj. Christensens Værksted for haanddrevn Smykker og Dekorationsgenstande i alle Metaller.
Nørrevoldgade 94, Kld.
Telefon Byen 1617 y.

BLANDEDE BEKENDTGØRELSER

Knipling- Marie Brandt, Blegdamsvej 84, 2. tr. 10—4 Hedeb

Kunstige Tænder
indsættes med Garanti. Repr. paa faa Timer. Bedøvelse, Plombering, Tandudtrækning hver Dag Kl. 1.
Laura Sørensen, Istedg. 69, Mezz. Tlf. Vester 905 x

Brugt Herretøj, Fodtøj, Sølv og Plet
købes og sælges
C. Petersen, Raadhusstræde 8 Kj.
— Telefon Byen 2089 V. —

Klaver, Zither, Guitar, Maddolin.
Fru Schou Nielsen, Pilestræde 33, 4. Sal.

KLAVERUNDERVISNING

Hertha Paludan-Nielsen
Klaverundervisning og Akkompagnement
Indstudering af Sangpartier.
Amagertorv 10, 4. Tlf. Byen 788 y.

Wolfgang Hansen
Klaverkursus oprettet 1883
Holbergsgade 26. Telefon 756.

Elisabeth Barfred Klaverundervisning, Elev af Prof Ove Christensen.
Kastelsvej 4, 3. Sal.
Tr. 10—12 & 5—6. — Telf Øbro 1491 y.

Klaver Nansensgade 19, 4. Telf. Byen 5191 x. Sang
Agnes og Kristiane Marke.

SANGUNDERVISNING

Sangundervisning.
Elev af Vald. Lincke.
K. Wiinstedt,
Paludan Müllersvej 5, 4

Tonedannelse, Sang.
Thyra B. Hallin. Vesterbrogade 65, 4. S. (Elevator).
Tr. 1—2. Telefon Vester 1130 y.

FALTER
Cacao, Chocolade og Dessert
fans hos Deres Handlende.
Hoved-Depot: Skand. Kontor for
„Falter“-Tangermünde
Chocoladefabrik
ved Emil F. Meyer.
Skindergade 27. Telefon 6318.

Usynlige Pincenez.
Elegante
Lomme-Kikkerter.
Cornelius
Knudsen.
Købmagergade 15

Tandlæge JØRGEN HØEYR
Østerbrogade 74 II.
Konsultation: Søndage 9—10.
Tirsdag & Fredag 9—4 & 5½—7.
Øvrige Hverdage 10—3.
Rationel Børnetandpleje.

Digitized by Google Original from NEW YORK PUBLIC LIBRARY

Sidste Nyheder for Efteraars- og Vinter-Saisonen.

Stort Udvalg føres altid paa Lager.

DAME-HATTE

i Filt, Fløjl og Silke,

saavel elegant pyntede som enkelt garnerede og upyntede.

Sælges for 3,50, 5,50, 7,50, 9,50, 12,00, 16,00 osv.

Fjer, Vinger, Blomster, Baand, Slør, Naale m. m. Moderne Dametasker.

Ekstra billige Priser.

MAGASIN

Arnold Kayser

A/S.

Alt sælges altid langt under almindelige Butikspriser.

Frederiksborggade 4,
1. Sal.

Husk at der spares mange Penge ved at købe hos os.

Ved Kultorvet. — Telefon Byen 4349.

Midt i Oktober

udgiver vi:

Palle Rosenkrantz: **„Første Elsker“**

En Kærlighedsroman.

Motto: Doch alles, was dazu mich trieb
Gott, war so gut, ach war so lieb.
Goethe, Faust I.

1. Kapitel. Mens Slottet brændte.
2. — Teaterdamer.
3. — Ung Elskov.
4. — Mefisto.
5. — Karneval.
6. Kapitel. Fristerens Bjerg.
7. — Sommerflirt.
8. — Paa Skodsborg.
9. — Tragedie.
10. — Et Testamente.
11. Kapitel. Forbi.
12. — Guldet —!

Denne udmærkede Bog med de lovende Kapiteltitler kan erhverves af

»Maskens« Kvartalsabonnenter

for 50 Øre + Porto.

Undertegnede Kvartalsabonnent ønsker til 15. Okto-d. A. et Eksemplar af

Palle Rosenkrantz: „Første Elsker“, en Kærlighedsroman

Bogen bedes sendt til Adresse: ....

....

50 Øre + 5 Øre Porto indsendes i Tiden mellem 1.—15. Oktober d. A.

....
Underskrift.

„Masken“s Ekspedition, Stormgade 8³.

NB. Abonnenter, der modtager „Masken“ gennem Boghandlere, maa indsende Bestillingen til disse, med hvem vi om Ekspeditionen vil træffe særlig Aftale

Digitized by Google
Original from NEW YORK PUBLIC LIBRARY

Vi mødes

efter Teatertid i

Café „Paraplyen"

Telefon 2223

Teater-Soupér à Kr. 2.—

2 Retter samt Smør, Brød og Ost eller Dessert efter frit Valg.

Teaterbladet „Masken". Udgivet af et Interessentskab. Ansvarlig overfor Presseloven: Palle Rosenkrantz.
Annoncepriser: 50 Øre paa Forsiden, 35 Øre paa de andre Sider pr. Nonpareille. Rabat 25 %, 15 % og 10 %.

Digitized by Google
Original from
NEW YORK PUBLIC LIBRARY